

ՊՈՂԱՐԵԱՆ ՆՈՐԱՅՐ

ՄԱՅՐ ՑՈՒՑԱԿ
ՁԵՌԱԳՐԱՅ ՍՐԲՈՅ
ՅԱԿՈԲԵԱՆՅ

ՀԱՏՈՐ

9

CALOUSTE GULBENKIAN FOUNDATION ARMENIAN LIBRARY

ՀԱՅԿԱՆ ՍՈՍԵՆԱԶՈՐ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՄԱՅՐ ԶՈՒՑԱԿ ՁԵՆԱԳՐԱՑ
ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ

ՀԱՏՈՐ ԻՆՆԵՐՈՐԴ

GRAND CATALOGUE
OF
ST. JAMES MANUSCRIPTS
VOLUME IX

CALOUSTE GULBENKIAN FOUNDATION ARMENIAN LIBRARY

ՆԱԽԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԿԻՆՈՂԵՏԵՍԻ ՏԻՒՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

GRAND CATALOGUE
OF
ST. JAMES MANUSCRIPTS

VOLUME IX

BY

ARCHBISHOP NORAIR BOGHARIAN

JERUSALEM
ARMENIAN CONVENT PRINTING PRESS

1979

CALOUSTE GULBENKIAN FOUNDATION ARMENIAN LIBRARY

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՈՍԵՆԱԾՈՐ ԳՈՐԾՈՍ ԿԻՆԶԵԿԸՆԸ ՀԻՄՈՐԿՈՒՄԸ

ՄԱՅՐ ՑՈՒՅԱԿ ՉԵՌԱԳՐԱՑ ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ

ՀԱՏՈՐ ԻՆՆԵՐՈՐԻ

ԿԱԶՄԵՑ

ՆՈՐԱՅՐ ԱՐԲԵՊՍ, ԳՈՂԱՐԵԱՆ

Գմ/Բ
4495

ԵՐԵՎԱՆԻ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐԽԻՎ ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ
1979

Հ Բ Ա Մ Ա Ն Ա Ի

ՏՆՕՐԷՆ ԺՈՂՈՎՈՅ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ

ՍՈՒՐԻ ԱԹՈՌՈՅՍ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Սրբոց Յակոբեանց Չեռագրաց Ցուցակի այս Օրը հրատարակութեան մեկեանսութիւնը ազնուաբար ստանձնեց Գալուստ Ս. Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան Պատուարժան Վարչութիւնը, որուն դարձեալ կը յայտնենք մեր ջերմ շնորհակալութիւնը:

Վստահ ենք որ, մեզի հետ միասին, Հայ բանասիրութեան եւ մշակոյթի բոլոր Օուիբեալ աշխատաւորներն ու քարեկամները, երախտագիտութեամբ եւ օրհնութեամբ պիտի յիշեն ամուրը այն Մեծ Հայուն, Գալուստ Ս. Կիւլպէնկեանի, որ իր հաստատած հոյակապ Հիմնարկութեամբ, բազմաթիւ քարերարութեանց կարգին, համդիսացաւ Ոսնի Հայ մշակոյթի գերազանց զմահատողը, հովանաւորողը եւ տարածիչը:

Հայ Սրբուսաղէմը, որուն համդէպ այնքան իմբանութիւն սէր եւ հողաձուրթիւն ունէր Մեծամուն Բարերարը, այս հրատարակութեամբ համեստ յուշարձան մը կը կանգնէ իր ամզուգական քարեկամին՝ Գալուստ Ս. Կիւլպէնկեանի յաւերժալոյս յիշատակին:

ՆՈՐԱՅՐ ԱՐՔԵՊՍ. ՊՈՂԱՐԻԱՆ

ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ

Նրուսադէմի Սրբոց Յակօբեանց Վանուց Ձեռագրաց Մատենադարանի գրչագիրներում Յուլիանոս աշխատող Հատորը կը պարունակէ Ոկարագրութիւնը 435 գիրքերու, քիւ 2801-3235, որոնցմէ եօթը Նքովներէն, եւ ուրը Արարիչներէն:

Ձեռագիրներու յաջորդական քուստիւմներէն զատ, գիրքներու ամուսնի ինք, կ'երեւին թուանշաններ, որոնք կը ցուցնեն յիշեալ գիրքին Քանից որդիներէն օրինակն ըլլալը: Իսկ հեղինակի կամ թարգմանողի անունին կից գտնուող բուսական կը մերկայացնէ երկին յօրինման կամ թարգմանութեան տարին: Ձեռագրին գրչութեան թուականը, եթէ ծանօթ է, դրուած է աջակողմեան սիւնակին վերեւ, իսկ վայրը՝ ամօր համդիպակաց կողմը:

Այս հատորին մէջ գեղեղանաւոր եմք մանրամասնական եւ զարդանկարական մօտ չորս տասնեակ մանրանք, առնելով աստ Ոկարագրութեան ձեռագիրներէն, այդ կերպով գաղափար մը տուած ըլլալու համար՝ յայտնի եւ ամօր Ոկարագրութեան եւ ծաղկողներու արտօնութիւն մասին:

Այս հատորին մէջ առած եմք մասնաւոր չորս երեք տասնեակ կարճ կամ երկար բնագիրներ, որոնցմէ շատեր շահեկան են պատմական, մատենագրական եւ այլ տեսակետներէ:

ՆՈՐԱՅՐ ԱՐԲԵՊՍ. ՊՈՂԱՐԵԱՆ

1 Նոյեմբեր 1879

Սրբապետ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԵՍԱԿԱԽՈՐԵԱԼ

(Փակագինով դրուած թուանշանները կը ցուցնեն բէ մոյմ գիրքէն
բանի օրինակ կայ մախըմթաց ութ հատորմբում մէջ)

Աղթարբ (Բախտագուշակ) .— 3110

Աղթագիրբ (23) .— 2804, 3031, 3033, 3053

Աղթագիրբ Եփրեմ Խուրի(1) .— 2886

Ամտառ նորագոյն Մտածմանց .— Ա. Գալամաթօ(21) .— 2952, 3177

Ամտառ նորագոյն Մտածմանց .— Հմուտ. Պօղոս Վրդ. Աղբիանուպոլսեցի(10) .—
2809

Աշխարհագրութիւն .— Մ. Խորենացի) .— (5) .— 3205

Աշխարհագրութիւն .— Վարդան Վրդ(10) .— 3205

Աշմամ Տերեւմեր .— Գ. Պաղտասարեան 2931

Առակագիրբ(7) .— 3189

Առակագիրբ .— Վարդան Վրդ. (2) .— 3189

Աստուածաբանութիւն .— Լ. Հաբերտ(2) .— 2828

Աստուածաբանութիւն .— Տիգրակայ 2942

Աստուածամամանութիւն .— Պ. Վրդ. Աղամալեան(7) .— 2830, 3119

Աստուածաշում(28) .— 3043

Արկածբ Գագկայ Արքայի .— Յակոբ Բհն. Տէր Մխիթարեանց 2983

Աւետարան(186) .— 2905, 3017, 3028, 3046, 3059, 3068, 3089, 3133, 3135,

3136, 3137, 3138, 3139, 3140, 3141, 3142, 3143, 3144,

3145, 3146, 3147, 3148, 3149, 3150, 3151, 3209, 3235

Աւետարան Իւղաբերից 3224, 3226

Աւետարան Մամկութեան(1) .— 3062, 3164

Աւետարան (Հայատառ Տաճկերէն) .— 3114

Աւետարան (Արաբերէն) 2893

Աւետարան Յովհաննու (Եթովպերէն) .— 2879, 2881

Բախտագուշակ (Աստղաբաշխական) .— 2840

Բանի վերայ Օծման Հայոց Եկեղեցւոյն .— Յովսէփ Արքեպս. 3123

Բանբ Իմաստասիրաց(2) .— 3075

Բանբ Զափաւ .— Ն. Շնորհալի(10) .— 3184

Բանբ Պիտանիբ 2848

Բառագիրբ(34) .— 3030, 3049, 3183, 3199

Բարոյական Աստուածաբանութիւն .— Հմուտ. Աբրահամ Պօրճեան 3070

Բարոյական Բանաստեղծութեան Զուարճալի Մատուտ .— Գր. Վրդ. Կ. Պոլ-

սեցի 2941

Բացատրութիւն Հրաժարման եւ Զոյման .— Մկրտիչ Վրդ. Արծրունեան 2958

Բժշկարան (Համառոտ) .— 2801

Բժշկարան (Դեղագործական) .— 3112

Բնագիտություն 2993, 3081
 Բնական Պատմություն 3079
 Բնական Փիլիսոփայություն. — Աւետիս Վրդ. Պերպերեան 3048

Գաղտնիք Ամուսնութեան. — Գ. Պաղտասարեան 2931
 Գաղտնիք Երջանկութեան. — Յ. Արշաւիր 2931
 Գամձարան(12). — 3134, 3154, 3188, 3233, 3234
 Գեղեցիկ Խօսքեր. — Աւետիս Վրդ. Յովհաննիսեան 2857
 Գիրք Այցելութեան. — Թրգմ. Միքայէլ Վ. Աստուածատրեան 3060
 Գիրք Ճակատամարտութեան. — Նէոփիտոս Աբղ.(4). — 3087, 3092, 3111
 Գլխաւոր Նիւթ Բարոգութեան 3072
 Գոյականայարմար Ածականք. — Գէորգ Սրկ. Տէր Յարութիւնեան 3080
 Գով Սրբոյ Կուսին 2847
 Գործ Բ. Ժողովում Եփեսոսի. — Թրգմ. Գէորգ Վրդ. Կ. Պոլսեցի 2961
 Գրապը Ճէտիտէ 2861

Դատաստանագիրք. — Մխիթար Գոշ(9). — 2911

Եկեղեցական Պատմություն 2881, 2982, 3100
 Եկեղեցական Պատմություն 3025
 Երագահան(1). — 3197
 Երգարան 2810, 2904, 2962, 2969, 3061
 Երկու Ոսոխներ. — Աւետիս Վրդ. Յովհաննիսեան 2815

Հղում 2974
 Հուարմարան Բանասիրաց(2). — 2902
 Հունուրաթար 2808

Էական Գիրք(2). — 3035

Թամիրաս Կուրածիւ(1). — 3064
 Թափօրատետր(3). — 2976, 3105
 Թափօրի Տետրակ Ս. Յարութեան Տանարի 2833
 Թէֆէֆիւրաթ (Հայատառ Թրքերէն). — Յովհ. Վրդ. Եփեսիսեան 2858
 Թղթոց Գիրք(4). — 2818
 Թուարանություն 2999, 3000
 Թուղթ Պաղոսի(3). — 3126

Ժամագիրք(53). — 3042, 3175
 Ժամանակ եւ Խորհուրդ իւր. — Խրիմեան Հայրիկ 2979
 Ժամանակագրություն. — Միխ. Ասորի(10). — 3054
 Ժողովածոյ 2811, 2817, 2829, 2849, 2865, 2869, 2878, 2896, 2900, 2907,
 2912, 2916, 2932, 2943, 2984, 2986, 3011, 3018, 3039,
 3041, 3055, 3063, 3065, 3075, 3096, 3104, 3115, 3120,
 3127, 3171, 3178, 3182, 3183, 3184, 3185, 3189, 3193,
 3197, 3199, 3204, 3213
 Ժողովածոյ (Արաբերէն). — 2892
 Ժողովածոյ Մեկնութեանց 3196

Իմացական փիլիսոփայություն. — Յարուբիան Գ. Զինհիլհան 2960
Իրաւամբ Հայացի Ս. Յարութիւն 3078

Լուծումն Լաւֆիմութեանց. — Գ. Տաթեւացի (2). — 3030
➤ Գրչութեան Արիստակիսի. — Գ. Տաթեւացի (5). — 3030
➤ Գրչութեան Գեորգեայ. — Գ. Տաթեւացի (5). — 3030
➤ Դիոնէսիոսի. — Դաւիթ եւ Յակոբ Վարդապետք (5). — 2828
➤ Հարցողաց Գրոցն (4). — 2828
➤ Մեկնութեան Յորայ. — Գ. Տաթեւացի (11). — 2807
➤ Պանոց Բարսէի (4). — 2828

Խոստովանմբ 2821

Խորհրդածութիւններ Բի. Զարչարանաց վրայ. — Աւետիս Վրդ. Յովհաննէսեան
եան 2808

Խորհրդածութիւնբ. — Մասիկոն 3074

Խորհրդատեր (81). — 3182, 3161, 3175

Խրատբ. — Նեղոս (2). — 3109

Խօսակցութիւն Հայերէն եւ Տաթեւացի 2845

Մաղիկբ Հարանց Վարուց. — Աւետիս Վրդ. Յովհաննէսեան 2818

Մառ Կեանց. — Պետրոս Վրդ. Թիֆլիզեցի (1). — 2902

Միսարան Կաթողիկաց 3174

Կանոն Մկրտութեան 3178

Կանոն Վարուց Կրօնաւորաց 2953, 2978

Կանոնբ Կարգի Ս. Ամտոնի Աբբայի 2963

Կանոնագիրբ (13). — 2911, 3020, 3021, 3102

Կանոնագիրբ Խմբ. Թ. Դպիր Ամասիացի (5). — 2841

Կարգ Թաղման (1). — 2914, 2915

Կեանք փիլիսոփայից 2950

Կոմիտակ. — Յակոբ Կթղ. Զուղայեցի 2884

Կտակ Աւագ Ուրբաթու 2985

Կտակ Աւագ Ուրբաթու 2988

Կտակ Մեծի Ուրբաթու 2834, 3031, 3077

Կտակ Զարչարանաց 2863

Կտակ Վասն Խաւարման Գիշերիմ. — Յակոբ Վրդ. Յովհաննէսեան 2850

Կրթութիւն Քրիստոնէական (Տաթեւացի). — (1). — 2814

Կցորդ Ամտառի Այլաբանութեանց 2862

Համառօտ Պատմութիւն Ընդհանուր Ազգաց 2938

Համառօտ Տեսութիւն Քերականիմ. — Թ. Մորեռեցի (5). — 3030

Համառօտութիւն Քերականութեան 3090

Հայգայթ 2979

Հայելի Ազդեցութեան (1). — 8113

Հայելի Վարուց. — Թրգմ. Ստ. Լեւոնցի (10). — 3055

Հայոց Եկեղեցիմ եւ Անդրալեռնականբ. — Խորէն Եպս. Նարեկէյ 2929

Հանգիստ Ս. Յովհաննէս (Արաբերէն). — 3095

Հաշուստմար Նուիրակութեան Ակմայ. — Երեմիա Արդ. Տէր Կարապետեան 3214

Հաշուետու մար Նուիրակութեամ (յերկիրն Պարսից եւ ի վրացտուն) 3218
 Հատըմտիր Ասացունծք 2808
 Հարանց Վարք (28) . — 2873
 Հարցողաց Գիրք . — *Քարսեղ Կեսարացի* (4) . — 2828
 Հաւաքածոյ 2828, 2975, 3030, 3082, 3106
 Հաւաքումն Արտաքիմ Գրոց . — *Աւետիս Վրդ . Յովհաննէսեան* 2859
 Հերբումն Զրաքամութեամ ռմանց . — *Մատթէոս Կթղ .* 2898
 Հերբումն Վահան Հաւատոյ Գրոց (5) . — 2903, 3018
 Հէփիմարան (Հայատառ Թրքերէն) . — 2838
 Հիմ Կտակարան (11) . — 3121, 3207
 Հոգեբանութիւն 2930
 Հոգեշահ Նիւթք Բարոզից . — *Դաւիթ Վրդ . Կարնեցի* (3) . — 2923
 Հրաւեր Սիրոյ 3004

Ձեռքածական Վարդապետութիւն Աստուածաբանական . — *Թրգմ . Ղուկաս Վրդ . Պարբերդցի* 3109

Ղուրան (Արաբերէն) . — 2889

Հաշոց (21) . — 3059, 3153, 3155, 3157, 3227, 3230, 3232
 Հառ Աւետման 3217
 Հառըմտիր (19) . — 2807, 3152, 3229
 Հարտասանութիւն (3) . — 2856, 2924, 3107
 Հարտասանութիւն 2987, 2996, 3007, 3093, 3094, 3097
 Հարտասանութիւն 3081
 Հարտասանութիւն . — *Կարապետ Մարկոսեան* 2984, 2985, 2984
 Հարտասանութիւն . — *Սահակ Եպս . Պապայեան* (1) . — 2980

Մանրութեամբ (12) . — 3038
 Մաշտոց (108) . — 2812, 2820, 2928, 2973, 3001, 3002, 3005, 3010, 3014, 3058, 3158, 3180
 Մատեմատիկութիւն . — *Ն . Համբրոնացի* (4) . — 2823
 Մեղրական Դրութիւն 2955, 2992
 Մեկնութիւն Առական Աւետարանի . — *Պետրոս Վրդ . Բերդումեան* (22) . — 3119, 3187, 3173
 » Ս . Աւետարանի . — *Մամբրէ Եպս . Մարկոսեան (Մասն Ա .)* 2933, (Մասն Բ .) 2934
 » Աւետարանաց (Ղկս . եւ Յվհ .) . — 3116
 » Դամիէլի . — *Վարդան Վարդապետ* (12) . — 2853, 3196
 » Եզեկիէլի . — *Եսայի Նչեցի* (7) . — 3196
 » Եսայեայ . — *Գ . Վրդ . Սկեռացի* (9) . — 3169
 » Եսայեայ . — *Թ . Ոսկեբերան* (2) . — 2837
 » Երգոց Երգոյն . — *Գ . Նարեկացի* (15) . — 3169
 » Երգոց Երգոյն . — *Գ . Տաթեւացի* (22) . — 3202
 » Երգոց Երգոյն . — *Վարդան Վրդ .* (14) . — 3202
 » Եփեսացոց (Մասնակի) . — *Պ . Եպս . Բերդումեան* 2852
 » Մնմոց ? 3125
 » Հարիւրաւորացն Եւագրեայ . — *Կիր . Վրդ . Երզնկացի* (8) . — 2828

Մեկնութիւն Հաւատամքի 3032

- » Մատթէոսի 2997
- » Մատթէոսի. — Ն. Շնորհալի (9). — 3179
- » Մարկոսի. — Բարսեղ Վրդ. (13). — 3200
- » Յետաւյ եւ Դատաւորաց. — Եղիշէ Վրդ. (3). — 3119
- » Յովհաննու. — Նանա Ասորի (5). — 3196
- » Յովնանու. — Եփրեմ Վրդ. Սեցի (6). — 2855
- » Նմջման Յովհաննու. — Ն. Համբրոնացի (9). — 3196
- » Պատարագի. — Յովանէս Վրդ. 3185
- » Սահմանաց Դաւթի. — Առաքել Սիւնեցի (20). — 3185
- » Սաղմոսաց. — Գ. Տաթեւացի (18). — 3103
- » Սողմոսաց. — Ն. Համբրոնացի (9). — 2876
- » Սաղմոսաց. — Վարդան Վրդ. (13). — 3192
- » Տոմարի Ե. Ղրիմցւոյ. — Հմռո. Յակոբ Աբղ. Մաւրկցի 3084
- » Քերականութեամ. — Առ. Եպս. Սիւնեաց (17). — 2872

Մուսայի Արարատեան. — Արք. Թրգմ. Յովսէփ Սրկ. 2887

Յաղագս Երկմ. Քահանայապետութեամ. — Թրգմ. Ստ. Սիւնեցի (14). — 2828

- » Պաեոց. — Բարսեղ Կեսարացի (3). — 2828
- » Ս. Երոբորոսեան 3083
- » Սրբացուցման Խորհրդոյ Գոեութեամ. — Եւստրատիոս Քիոսցի (1) 3201

Յայսմաւորք (14). — 3156, 3225, 3228

Յայտարարութիւն. — Յովակիմ Եղիազարեան 2860

Յիշատակարանի Տետրակ. — Սարգիս Մամեստացի 2831, 2832

Յիսուս Որդի. — Ն. Շնորհալի (17). — 3184

Նամականի 2946

Նամականի Նկարատետր 2939, 2940

Նարեկ. — Գ. Նարեկացի (22). — 3022

Նարեկ Տաղաչափեալ. — Յարութիւն Արք. Եղեասացի (1). — 3191

Ներածութիւն Ս. Գրոց 3118

Նմանութիւն Յիսուսի. — Թրգմ. Հ. Թադէոս Վ. Թոռեան 2802

Նոր Կտակարան, Մասնակի (Եթովպերէն). — 2894

Նուագարան Գովութեամ Մարիամայ (Եթովպերէն). — 2884

Շարակամ (134). — 3009, 3012, 3024, 3027, 3044, 3045, 3051, 3160, 3186

Շարակամք (Հայկ. Զայնագրութեամք). — 3129 (Բ), 3130 (Ա)

Շարակամք Զայնագրեալ 2917 (Ա), 2918 (Բ), 2919 (1), 2920 (2), 2921 (3), 2922 (4)

Շարակմոց. — Գր. Անաւարդեցի (1). — 3187

Ողբ Եղեսիոյ. — Ն. Շնորհալի (10). — 2803

Ուղեգրութիւն. — Ն. Մ. Վրդ. Գէորգեան 2805Ա, 2805Բ, 2805Գ, 2805Դ, 2805Ե, 3218 (Ա), 3219 (Բ), 3220 (Գ)

Ուղեւորութիւն Գրիգոր Պատրիարքի 2819

Ուսումն Գրիստոմեական Հատուոյ. — Մամբրէ Եպս. Մարկոսեան 2899, 2994

Պատարագամատոյցք Յունաց. — Թրգմ. Գէորգ Վրդ. Միլայիմզատէ (3). — 2957

Պատերազմ Հոգեւոր.— *Լօրէնցիոս Սքուկուլի* 3056

Պատմառ Վեցարեից Բարսղի (3) .— 2828

Պատմութիւն.— *Թ. Կթդ. Պատմարան* (9) .— 2845Ա, 2845Բ

» Դրւմկացի Նահատակացն.— *Ծովհ. Կարենցի* 3066

» Երուսաղէմի (Արք.) .— *Ջէքիէտտին* 2891

» Եւ Խօսք Խիկարայ (7) .— 3120, 3189

» Համառօտ Թագաւորացն Օսմանցւոց 3167

» Մուսթաֆա Բդիշիին 3087

» Նոր Ուխտի 3071

» Պղնձե Բաղաւթն (4) .— 3189

» Ռուբինեանց.— *Վահրամ Վրդ. (1)* .— 2803

» Օսմանեան (Արաքստառ Թրքերէն) .— 2890

» Օսմանեան Պետութեան (Հայատառ Թրքերէն) .— 3034

Պարգատումար (11) .— 3050, 3205, 3208

Ռամահարութիւն 2913

Սահմանք Իմաստասիրութեան.— *Դաւիթ Անյաղթ* (14) .— 2874, 3168

Սաղմս (85) .— 3015, 3023, 3037, 3190

Սաղմս (Գրաբար Եւ Թիւրքերէն) .— 2875

Սաղմս (Տաղաշափեալ) .— *Թակոբ Քէն. Եւդոկիացի* (3) .— 3203

Սաղմսարան (Արաքերէն) .— 2886

Սաղմսարան (Եթովպերէն) .— 2880, 2882, 2883

Սուր Հատու (Արաքերէն) .— 2888

Վանգոյժ 2979

Վարդապետութիւն Ճշմարտութեան.— *Պ. Վ. Թիֆլիզեցի* (16) .— 2836

Վեցօրեից Գիրք.— *Մատթէոս Վրդ. (7)* .— 3183

Տաղարան (11) .— 3001, 3040

Տաղարան 2839

Տեսութիւն Ամբաստան Մաղկի.— *Վարդան Վրդ. Արեւելցի* 2954

Տեսչութիւն Հովուական.— *Թրգմ. Ծովհ. Տէր Կարապետեան* (1) .— 2877

Տետր Զայնագրութեան 2959

Տետրակ Վերլուծեալ 3215

Տոմար Նմբեցեւոց 2824

Տոմարագիտութիւն (Հայատառ Թրքերէն) .— 2842

Տոմարք Մատակարարութեան Եւ Դարպասականի 3122

Տուտի Նամէ Հեփիաթը 2938

Տրամաբանութիւն (1) .— 2901

Տրամաբանութիւն (1) .— 2925

Տրամաբանութիւն 2977

Տօնական Օրեր.— *Ծովհ. Վրդ. Մեծիփէկեան* 2928 (1), 2927 (2)

Տօնացոյց (70) .— 3009, 3019, 3036, 3038, 3049, 3159, 3181, 3197, 3210

Տօնացոյց (Տպ. 1568) .— 3003

Թանկ Բառասմորդական Քարոզգրքոյն 3088

Թուցակ Միաբանից 3099

Ցուցակ Շարականի 3076

Ցուցակ Տարեկան Թափօրաց 2906

Փետրի Աղդար.— Թրգմ. Յովհ. Բհն. Միրզայեան 2877

Քարոզ Տնտեսի.— Յակոբ Վրդ. Յովհաննէսեան 2851

Քարոզգիրք 2813, 2843, 2854, 2968, 2972, 3008, 3008, 3018, 3020, 3021, 3073, 3085, 3086, 3128, 3194, 3213, 3223

- » (Արաքերէն).— 2885
- » Գեորգ Արք. Զմիւտնացի(11).— 2947, 2951, 3029
- » (Ամարամ).— Գ. Տաթեւացի(8).— 2870, 3163
- » (Զմեբամ).— Գ. Տաթեւացի(9).— 3162
- » — Զաքարիա Պտր. Կոփեցի 2867
- » (Կիւրակէից).— Կարապետ Արք. Կ. Պոլսեցի(10).— 2827
- » (Տարեկան).— Կ. Արք. Կ. Պոլսեցի(7).— 2868, 2948, 2949, 3028, 3172, 3212
- » Յ. Պտր. Նալեան(25).— 3108, 3131, 3195, 3231
- » Պետրոս Վրդ. Աղամալեան(8).— 3166, 3222
- » — Սիմէոն Վրդ. Երեւանեցի(10).— 2825, 3013, 3177
- » Տ. Ե. Սափրիչեան 2895(Ա), 2897(Բ), 2935(Դ), 2966(Ձ), 2970(Ե), 2971(Գ)

Քերականութիւն 2956

- » 2884
- » 3030
- » 3093
- » (Գրաբարի).— 2844
- » (Գրաբարի).— 2822, 2988, 2990, 2995
- » (Գրաբարի).— 2989, 2991
- » (Գրաբարի) (Հայատառ Թրքերէն).— 3170
- » — Յովհ. Տէր Կարապետեան 3117
- » — Սիմէոն Վրդ. Զուղայեցի(12).— 3047

Քիմիական Նիւթերու Անուններ 3101

Քրիստոնէական 3089

Օրագրութիւն.— Յակոբ Վրդ. Յովհաննէսեան 2806Ա, 2806Բ, 2806Գ, 2806Դ, 2806Ե, 2806Զ, 2806Է, 2806Ը

Օրացոյց (1898).— 2937

Օրէնք եւ Սովորութիւնք Երբայեցոց.— Թրգմ. Հ. Իգնատիոս Վրդ(2).— 2910

Օրէնք Թագաւորաց(1).— 2911

Օրինակք Պաշտօնագրոց 3221

1. — Ի խորհուրդ առաջիմ ատուրց. — Յովհ. Վրդ. Տարօնեցի	15
2. — Վկայարարութիւն Սրբոյն Պօղոսի	20
3. — Տաղ. — Անձն իմ թշուառական. — Աւետիք Վրդ.	81
4. — Տաղ ի վերա Աստուածածնա. — Աւետիք Վրդ.	81
5. — Տաղ. — Այբի հոգի իմ տառապեալ. — Աւետիք Վրդ.	82
6. — Տաղ ի վերա Ս. Աստուածածնա. — Աւետիք Վրդ.	82
7. — Տաղ. — Ահայ եղեւ արհնեալ զարուն. — Աւետիք Վրդ.	83
8. — Ողբ Վասն Մեռելի. — Գէորգ Վրդ.	185
9. — Ոտանաւոր. — Եկ արդ սիրով սիրուն մանկիկ	206
10. — Տաղ. — Ծաղիկ այն ծաղկին ասեմ	232
11. — Տաղ. — Յայն վերի լեռնէն ի վայր	233
12. — Տաղ Վասն Հոգոյ. — Այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ	252
13. — Տաղ ի Թրկալ. — Աննեւրելի հուր վառեցի	255
14. — Գովասանք Ս. Աստուածածնի. — Խնկի ծառի նըման ես	257
15. — Տաղ Վասն Աւտարութեան. — Ես էի ազատ ազգէ	258
16. — Տաղ Վարդի եւ Պապուլի. — Երբ քաջութիւն վարդն փրթի	259
17. — Տաղ շաբի Թորոսի. — Է արարիչն արարածոց	260
18. — Տաղ Ս. Ալեքսիանոսի. — Աստուած գթած եւ ողորմած	260
19. — Երգ Վասն Հաւուց Յովհ. Վրդ. Է. — Ես Յոհաննէս հոգով տկար	263
20. — Երգ Վասն Գիմոյ. — Այսօր տօնեմք, ձեզ աւետիս	265
21. — Տաղ Սիրոյ. — Առաւօտուն պարզեղ հովուն	266
22. — Տաղ ի Թորոսէ Մշեցոյ. — Տէր արարիչ արարածոց	274
23. — Տաղ առ Նոր Նախատակն Միքայէլ Կթղ. — Եփրեմ	442
24. — Բանք յուսադրականք. — Վարդան	481
25. — Տեսիլ սրբոյն Ագադրոմի	487
26. — Շարական Պանտալիւոնի	472

	Էջ
1. — Գլխագարդ (Եթովպական)	89
2. — Խորանագարդ	106
3. — Կողք Աւետարանի	108
4. — Կողք Աւետարանի	108
5. — Զարդանկար	108
6. — Զարդանկար	123
7. — Զարդանկար	123
8. — Զարդանկար	124
9. — Զարդանկար	124
10. — Զարդանկար	126
11. — Տիտղոսաթերթ	126
12. — Մկրտութիւն Տեառն	180
13. — Խորանագարդ	199
14. — Մնունդ Տեառն	212
15. — Աւերումն Դժոխաց	216
16. — Ս. Մարկոս եւ Խորանագարդ	216
17. — Զորս Աւետարանիչներ. —	217
18. — Խորանագարդ. —	238
19. — Թակոքոս Տեառնեղբայր. —	239
20. — Պօղոս Առաքեալ. —	240
21. — Ս. Թովհ. եւ Պրոխորոն	241
22. — Պատարագ ի Ս. Վերնատունն. —	245
23. — Մատթէոս Աւետարանիչ. —	357
24. — Թուղթ Եւսեբի. —	358
25. — Համարաբառի Խորան. —	369
26. — Ս. Մատթէոս. —	370
27. — Ս. Մարկոս. —	371
28. — Խորանագարդ Մարկոսի. —	372
29. — Ս. Դուկաս. —	373
30. — Ս. Թովհ. եւ Պրոխորոն. —	374
31. — Խաչելութիւն եւ Իւղաքերք	374
32. — Համարածումն եւ Հոգեգալուստ	412
33. — Մնունդ Տեառն	413
34. — Խաչելութիւն եւ Իւղաքերք	420
35. — Համարածումն եւ Հոգեգալուստ	421
36. — Թիշատակարան. — Գր. Դպիր Աբրահամեան	422
37. — Խաչելութիւն եւ Իւղաքերք	529
38. — Հոգեգալուստ	542
	543

ՅԱՆԿ ՆԻԻԹՈՑ

Շնորհակալիք	Էջ
Բացատրական	Ե
Բովանդակութիւն Տեսակաւորեալ	Ձ
Բնագիրներ	Է
Նկարներ	ԺԴ
Ցանկ Նիւթոց	ԺԶ
Մայր Ցուցակ Ձեռագրաց, Թիւ 2801	1
Ժամանակագրական Ցուցակ	566
Ցանկ Յատուկ Անուանց	569

ԱՆՄԱՀԱՆՈՒՆ ՄԵՐ ԲԱՐՅՐԱՐ
ԳԱԼՈՒՍՏ Ս. ԿԻՒՊԵՆԿԵԱՆ

ԲԺՇԿԱՐԱՆ (ՀԱՄԱՌՈՑ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաս 14×10.5. էջ 32. Հանգամանք
լուս. Թուղթ հասարակ. Գրութիւն սեւորակ
մեկանով, միասին, 28 տող: Նոսր շեղա-
գիր մանր: Համառոտագրութիւնք բաւական
ստատ. Կոդք՝ թանձր թուղթ:

ԲՈՎԱՆՆԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Մտրդու մէջքն որ ցատում է, եւ ցա-
ւրն շատ տարէն լինի, աչիւրին թեփն տաք ջր-
ով լազակն, տաք թափ կապէ մէջքի վրայ, Գ
որ այսպէս արաւ. լաւանայ Աստուծով:

էջ 3.— Դեղ մայասուռի:

էջ 4.— Դեղ աշագ փերսէյի:

էջ 11.— Վասն քերման, որ փորձած է:

էջ 17.— Փերփերն հով է եւ չոր, զգալ
տաք բուսիթան եւ ստամոքսին:

էջ 19.— Զէնեֆին տաք է եւ չոր Բ տա-

րահայ, քաժին յանձնէն վարէ, ամ. հով ցա-
ւոր զգալ:

էջ 20.— Վասն մրգաց:

Խորեմորն հով է եւ չոր Ա տարահայ. զգ-
ալ տաք ջրին, լաւն ստամոքսն ուժով ցնէ.
սիրան խեղացունէ, եւ լերդին զգուտ է:

— Փաղցր նուռն տաք է եւ զէն, կրծոցն
տաքութիւն եւ կակդութիւն տաք. ըղեղն զո-
րացունէ, զգալ լերդին, փորն կապէ, եւ Ժա-
րան կարէ, ըղեղն կակդացնէ եւ զորացնէ, եւ
սիրան կարողացունէ:

էջ 21.— Թրթու. նուռն հով է եւ չոր.
տաք ջրին եւ զրոցն ի սրտէն հանէ, լերդին եւ
ստամոքսին զգալ, հազին լաւ մնաւ է:

էջ 30.— Մեծ մանուն, որ է մանուն
մուրա. մանուն այս զգալ լերդին:

էջ 32. դատարկ:

ՆՈՒՆՈՒԹԻՒՆ ԹԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ.— 1

ԲՐԳՄ. Հ. ԹԱԴԵՈՍ Վ. ԹՈՒՆԵԱՆ (1894)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաս 14×11×1. էջ 122. Հանգամանք
լուս. Թուղթ հասարակ. Գրութիւն սեւորակ
մեկանով, միասին, 28 տող: Ենդագիր մա-
նր: Համառոտագրութիւնք սովորականէն
քիչ մը անելի. Կապ խաւարարտեայ, Դա-
տարկ Թուղթ սկիզբը մէկ թերթ:

ԲՈՎԱՆՆԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Գիրք Զորորդ. Գ. Ա.
Նմանութիւն Երեսուխ Բրիտանոսի:

Գիրք Զորորդ. Ամենասուրբ Հաղորդու-
թեան վրայ:

Թովմաս Գեմարցի:

Թարգմանեայ Հ. Թազէոս Վ. Թոնեան,

1894. Զերմեանդն հրաւեր առ Սուրբ Հա-
ղորդութիւն: Ձայն Բրիտանոսի.

Եկէք ինձի դուքդ ամենքդ՝ որ աշխատեայ
եւ բնականորեայ կը, եւ ես կ'անդիշեցնեմ
զմեզ . . .

էջ 63.— Գլուխ ԺԸ. Թվ մարդս պէտք չէ որ
զՍր. Խորհուրդն քննէ Հեռաքրքրու-
թեամբ. . .

էջ 67.— Ծանկ եւ Ծուցակ, Գիրք Զոր-
որդ. Ամենասուրբ Հաղորդութեան վրայ:

էջ 69-70.— Հատուած Հարանք Վարքէն.

էջ 78.— Խոսք բնդ անձին. - ի 1 յունվա-
րի 1870. Յովհաննէս Ազգայ.

էջ 78-122. դատարկ:

2803

Ա. — ՈՂԲ ԵԴԵՍԻՈՅ. — 11

Ն. ՇԵՈՐՀԱԼԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաս 14×11×1.5: էջ 220: Հանգամանք
լու: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւորակ
մեկանով, միասին, 24 տող: Ենզագիր մա-
նրը: Լաթակաղմ խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-8. դատարկ:

էջ 9. — ձեկատ. —

Ողբ Եղիսիեայ Փղաղի, վայելչահիւս չա-
փառանութեամբ շարադրեալ Սրբոյն Ներսե-
սի ԵնորՀաւոյ Հայոց Կաթողիկոսի Կրտ-
սեցւոյ:

Վիպասանութիւն Հայոց չափեալ ստիւք,
սեւառն վահրամայ մեծի վարդապետի:

Ներքողեան առ Սուրբն Ներսէս ԵնորՀա-
լին, ասացեալ տեառն Ներսեսի Լամբրոնաց-
ւոյ, ոտանաւոր հեղամբ յանդեակ:

Ձգուշաւոր քրննութեամբ ուղղադրեալ՝
բաղդատութեամբ ձեռագիր օրինակաց:

Յընտրութեան ի Հայրապետութիւն ամե-
նայն Հայոց տեառն Եփրեմի Արքեպիսկո-
պոսի, Առաջնորդին Հայոց Ռուսաստանու:

Յամի Տեառն 1810, եւ ի Թուին Հայոց
ՌԱՄԹԻ Մայիսի 20:

Արդեամբք եւ նախիւք Պարոն Սարգիս Մա-
տուր Աղավախանց կոչեցելոյն, եւ ի նորին
Տպարանի որ ի Մաղղաս:

էջ 10. — Առ բարեմիտ ընթերցողս:

էջ 18. — Ողբ Եղիսիոյ, Տեառն Ներսեսի
Սրբազան Կաթողիկոսի, եղբոր Տեառն Գրի-
գորիս Հայոց Կաթողիկոսի, Հօրըն մերոյ
ԵնորՀաւոյ, ի Հրոսմկրայն բռնակելոյ...:

էջ 15. — Ա. — Արդ ողբացէք եկեղեցիք...:

Բ. — ՊԱՅՄ. ՌՈՒԻԻՆԵՍԱՆՅ. — 2

Վաքարմ Վրդ.

էջ 102. — Տեառն վահրամայ մեծ վարդա-
պետի, բարուն կոչեցելոյ, քաջատենադըպրի
Երրորդի Լեւոնի Արքայի Հայոց, արարեալ
լստ խնդրոյ նոյնոյ Արքայի՝ զՊատմու-
թիւն Հայոց, ոտից չափեամբ:

էջ 103. — Տէր Ներսեսի լուսազարդեալ...:

Գ. — էջ 186. — Գովեստ ներքողական
պատմազրական բանիւ յաղաքս վարուց մեծի
Հայրապետին Տեառն Ներսեսի Կլայեցւոյ
Հայոց Կաթողիկոսի, ասացեալ Տեառն Ներ-
սեսի Լամբրոնացւոյ՝ Արքեպիսկոպոսի Տա-
սանի Կիլիկեցւոյ:

էջ 187. — Եարեալ ստիպէ հարկ տէրու-
նի...:

էջ 209. — Գովասանութիւն Սրբոյն Ներ-
սեսի կրքեցելոյ. — Սուրբ Հայրապետ տէր
բարունի համանըման...:

էջ 211-220, դատարկ:

2804

ԱՂՕԹԱԳԻՐԹ. — 24

Ս. ՅԱԿՈԲ, ՆՐԱՍԱՊԷՄ

1896

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաս 10.5×8×2: էջ 328: Հանգամանք
լու: Թուղթ զեղնորակ: Գրիչ՝ Մինաս Վրդ.
Ամրիկեան: Գրութիւն սեւորակ մեկանով,

միասին, 16 տող: Ենզագիր: Համառոտ-
գրութիւնք սովորականէն աւելի: Կաշեկաղմ
խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-14, դատարկ:

էջ 15.— Սոյն այս փոքրիկ ծոցի եւ ձեռաց Աղօթագիրքս, Սբ. Աթոռոյս միաբան Մշոյ Խասգիւղցի Արժանապատիւ Տ. Աւետիս Վարդապետ սուրբ Հօր Հեղինակած, Քրիստոսի Զարչարանաց Խորհրդածութեան գործակի Աղօթքներն, ու դարձեալ նորա քով գտնուած Լիգուորեայ սրբոյն Ալփոնսոսի Պատրաստութիւն Մահու կոչուած մտածական իղձ եւ պաղատանքները Հոս առնելով, իմ մեղօք վիրաւորեալ Հոգւոյս բժշկութեան դեղ եւ դարման հնարելու համար գործեցի զայս յիշատակ ինձ. 1898, նոյեմբեր 28ին սկսայ գրել. եւ յետ մահուան իմոյ, ով ոք որ վայելէ՝ զիս ի բարին յիշել, եւ ողորմի տալ խնդրեմ. նուազտ Մինաս Վարդապետ Մայաթիացի Ամրիկեանս, որ ի Սբ. Երուսաղէմ, ի Վանս Սրբոց Յակոբեանց:

էջ 16, դատարկ:

էջ 17.— Աղօթք առ Յիսուս.— Ա.— Ով ամենագթեմ Տէր, ահա կճանաչեմ...:

էջ 21.— Աղօթք առ Յիսուս.— Բ.— Ամէնողորմ Տէր, յիշէ՛, որ ես ալ հաւատացեալներէդ եմ...:

էջ 48.— Աղօթք առ Յիսուս.— ԺԱ.— Ով

յարութիւն եւ կեանք իմ Յիսուս...:

էջ 50.— Իղձ եւ Պաղատանք.— ԺԲ.— Փրկիչ իմ Յիսուս, զոհանամ զքէն, որ լքողուցիր զիս...:

էջ 59.— Իղձ եւ Պաղատանք.— ԺԵ.— Տէր Աստուած իմ, որովհետեւ ինծի լոյս կու տաս...

էջ 101.— Իղձ եւ Պաղատանք.— Լ.— Տէր, թէ որ այս վայրկենիս ինծի ըսէին թէ մահդ եկեր հասեր է...:

էջ 237.— Իղձ եւ Պաղատանք.— ԶԺԲ.— Փրկիչ իմ Յիսուս...:

էջ 300.— Աղօթք առ Յիսուս ի Գողգոթայ.— ԶԻ.— Ով ամենասիրելի Փրկիչ իմ...:

էջ 307.— Մաղթանք առ Սբ. Տիրամայրն.— ԶԻԲ.— Մայր իմ քաղցրագութ...:

էջ 312.— Դարձեալ Մաղթանք առ Սբ. Աստուածածինն.— ԶԻԴ.— Արդ անկեալ առաջի քո...:

էջ 317.— Աւարտեցաւ 1898, դեկտեմբեր 11ին. եւ յաջողութիւն պարգեւողի Տեառն փառք:

էջ 318.— Համառոտութիւն Աղօթից, եռամեծի եւ քաջ Հռետորի Մխիթարայ Գոշի...:

էջ 328, դատարկ:

2805U

ՈՒՂԵԳՐՈՒԹԻՒՆ.— 1

(ՆԵՐՍԷՍ Ծ. ՎՐԴ. ԳԵՂՈՐԳԵԱՆ)

1888-1870

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20.5×15×3.5: էջք 498: Հանգամանք լա: Թուղթ գծաւոր: Գրիչ՝ Սարգիս Սրկ. Գէորգեան, Պրուսացի: Գրութիւն սեւ-ւորակ մելանով, միասին, 18 տող: Շեղագիր մաքուր: Համառոտագրութիւնք սակաւ: Կազմ կիսալաթ խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Թ, դատարկ:

էջ Ժ, մանրակագոյն թանաքով.— Կը նըստիբեմ Հինգ Հատոր Ուղեւորակ[ան] նոթերս Սրբոց Յակոբեանց վանուց Զեռագրաց

Թանգարանին, որք նուիրակութեանս երեքամեա շրջանին գրած եմ.— Յովհաննէս Վրդ. Գ. Մեծիփէկեան, Պրուսացի, 1910, Մաւալ 18, Երուսաղէմ:

էջ 1.— 1888, ի 25 Յունիս, Ճանապարհորդութիւն Ներսէս Մայրաքոյն Վարդապետի Թրակացւոյ, եւ Պրուսացի Աւագ Մարկաւաք Սարգիս Գէորգեանի ի Հնդկաստան:

Ժամ ինն, օր Երեքշաբթի, յերեկոյ, ի Սըրբոյ Աթոռոյս ծոցոյն բաժանեցաք, առեալ զօրհնութիւնս Սրբազան Հարց, եւ Ամենապատիւ Ծայրի Սրբազան Պատրիարք Սբ.

Հօր, որ մինչ ցվանաց Աւագ դուռն գիջաւ իջանել ի յու(ղ)ղեւորել գմեղ, եւ մեր ապաստանեալ ի շնորհս աստուածաշըջի՞ Տնօրինական Տեղեաց Փրկչին մեկնեցաք:

Էջ 214-233ի միջեւ Թ թերթ արմատէն կըտրուած:

Էջ 478.— Դեկտեմբեր 31, օր Երեքշաբթի, այսօր տեղւոյս փոխարքայն եկն, եւ թնթանօթածիդ արժակման հանդիսիւ ընկալեալ են. եւ ոչ գնացի, այլ թահանայք եւ մեր Տիրացու սարկաւազ Սարգիսն:

Էջ 183-186, դատարկ:

2805Բ

ՈՒՂԵԳՐՈՒԹԻՒՆ.— 1

(ՆԵՐՍԷՍ Ծ. ՎՐԴ. ԳԵՈՐԳԵԱՆ)

1888-1870

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մուտք 20.5×14×3.5: Էջք 2+442: Հանգամանք լաւ: Թուղթ կապտորակ: Գրիչ՝ Սարգիս Արկ. Գէորգեան, Պրուսացի: Գրուածքին սեւորակ մկանով, միասին, 25 տող: Շեղադիր մացուր: Կազմ կիսալաթ խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Էջ Ա-Ե, դատարկ:

Էջ 2.— Կը նուիրեմ Հինգ Հատոր ուղեւորական Նօթերս Արքոյ Յակովբեանց Վանուց Զեռազրաց Թանգարանին, որք նուիրակութեանս երեցամեա լըջանին գրած եմ.— Յովհաննէս Վրդ. Գ. Մեծիփէկեան, Պրուսացի, 1910, մարտ 18, Երուսաղէմ:

Էջ 1.— 1888, Տումար Երկրորդ, Զանապարհորդութիւն Ներսէս Մայրապոյն Վարդապետ Թրակացւոյ, եւ Աւագ Սարկաւազ Սարգսի Պրուսացւոյ ի Հնդկաստան:

Յունվար 1, օր Գրեքշաբթի.— այսօր Հայոց յուսումնարանն զնացաք...:

Էջ 180.— Որովհետեւ ի տապանադրաց նշնեցելոց գումանս երեւելի արանց եւ զգեղեցիկս յոտանաւորաց հաւաքեալ էաք ժամանակ ժամանակ ի պատահել ըստ տկար դատողութեան իմոյ զկարեւոր համարեալս հաւաքեալ եմ:

Էջ 177.— Ի միաբանից մեր ոչ գոյ ի Սեյտապատ վաղճանեալ, եթէ լինէր օրինակէաք զի մի յիշատակն կորիցէ:

Էջ 181.— Յաւուրս Բարեկենդանի մեր Տիրացու Սարկաւազ Սարգիսն զըսնու ընդ օրինակութեան Մաշտոցի, Մեռն, Կաթուղիկոս, Եպիսկոպոս եւ Թաղաւոր օրհնելոյ...:

Էջ 325.— Անցք ի Սուրբ քաղաքի յաւուրն ճոթ եւ բազում երեւելեաց մերազնէից գտելոց անդ:

Էջ 434.— Խնդրանք Արժանապատիւ Տէր Նիկողայոս Տ. Յ. Նիդանեանց վիճակաւոր եւ Աւագ Քահանայ Նազարեթայ Սուրբ Եկեղեցւոյ Կալկաթու: Առաքելական Մայր Աթոռոյն Սուրբ Երուսաղէմի Արքոյ Յակովբեանց բնիկ միաբան Պրուսացի Աւագ Սարկաւազ Սարգիս Գէորգեանն՝ հրամանաւ Գերապատիւ Արքազան Ներսէս Մայրապոյն Վարդապետ Ար. Հօր իւրոյ, հանձնաւ այն փոքրիկ Պաշտպանութիւն Հայաստանեայց եւ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցւոյ յանուն զըջուկըն երկաթեայ զրուս օրինակել, եւ աւարտեալ հարուստ պահու, նուիրել վերոյիշատակեալ ի Տէր Նիկողայոս Տէր Յ. Նիդանեանց վիճակաւոր Արժանապատիւ Աւագ Քահանայի:

Օրինակեցաւ յամի կենարարի Փրկչին մերոյ 1888, ի 12 յունիսի, Զուպյի ասան, ի Կալկաթա քաղաքի:

Էջ 435-442, դատարկ:

2805Գ

ՈՒՂԵԳՐՈՒԹԻՒՆ. — 1

(ՆԵՐՍԷՍ Ծ. ՎՐԴ. ԳԵՈՐԳԵԱՆ)
1868-1870

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Ծաւալ 20×14×2.5: էջ 2+413: Հանգա-
մանք լաւ: Թուղթ կապտորակ, Գրիչ՝ Սար-
գիս Սրկ. Գէորգեան: Գրուածին սեւորակ
մելանով, միասին, 24 տող կամ նուազ: Շե-
ղագիր մաքուր: Կազմ կիսալաթ խաւաքարտե-
սայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա-Ե, դատարկ:

էջ 2. — Կը նուիրեմ Հինգ Հատոր ուղեւո-
րական նոթերս Սրբոց Յակոբեանց Վանուց
Ձեռագրաց Թանգարանին, որք նուիրակու-
թեանս երեքամեա չրջանին գրած եմ. — Յով-
հաննէս Վրդ. Գ. Մեծփիէկեան, Պրուսացի,
1810, Մարտ 18, Երուսաղէմ:

էջ 1. — 1869, Տումար Երրորդ՝ Ճանապար-
հորդութեան Ներսէս Մայրազոյն Վարդապե-
տի Գէորգեան Թրակացուց եւ Աւագ Սարկա-
ւազ Սարգսի Գէորգեան Պրուսացուց ի Հնդ-
կաստան:

Յուլիս 1, օր Երեքշաբթի...

էջ 48. — Աղանդ Պրմաց:

էջ 72էն ետք դրած է սխալմամբ 74:

էջ 89. — Մանթութիւն Եկեղեցւոյն Ռան-
գունայ:

էջ 165. — Քաղաքականութիւն Պրմաց:

էջ 192. — Հոկտեմբեր 22, օր Զորեջաբթի,
Այսօր ի Ռանգուն Մեծապատիւ Պարոն Կա-
րապետ Գ. Առաքել Եկեղեցականի գիր գրեցաւ
եւ առաքեցաւ, որ ի ներքոյ տեսանի:

էջ 284. — Ի Մանդիէ Թազաւորական քաղա-
քի ունիմք սուրբ Եկեղեցի անթուական եւ
անյիշատակարան շինեալ յառաջ քան զուր-
ամ ծախիւք Հայ բնակչաց երկրիս...

էջ 320. — Դեկտեմբեր 1, օր Երկուշաբթի,
Այսօր սպաղեալ զոլով աստիճան ջերմու-
թեան ոչ կարողացաք նշանակել:

էջ 372. — Օդ Պինանկայ կղզւոյն:

էջ 373. — Կրօնք Սինէացւոց ազգի, այ-
սինքն Ձինացւոց:

էջ 396. — Տապանագիրք գտեալք ի Սինկա-
փուռ կղզի ի Հանգստարանն Հայոց:

էջ 400. — Սինկափուռայ Սբ. Լուսաւորիչ
Եկեղեցւոյ յատակագիրն:

էջ 402. — Դեկտեմբեր 31, օր Զորեջաբ-
թի...

էջ 403, դատարկ:

էջ 404. — Խրատք վասն գործածութեան
Մանեւու կուտին:

էջ 407-413, դատարկ:

2805Դ

ՈՒՂԵԳՐՈՒԹԻՒՆ. — 1

(ՆԵՐՍԷՍ Ծ. ՎՐԴ. ԳԵՈՐԳԵԱՆ)
1868-1870

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Ծաւալ 20×14×2: էջ 2+457: Հանգա-
մանք լաւ: Թուղթ կապտորակ, Գրիչ՝ Սար-

գիս Սրկ. Գէորգեան: Գրուածին սեւորակ
մելանով, միասին, 24 տող: Շեղագիր մա-
քուր: Կազմ կիսալաթ խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Ե, դատարկ:

էջ 2.— Կը նուիրեմ Հինգ Հատոր ուղեւորական Նոթերս Սրբոց Յակոբեանց Վանուց Ջեռագրոց Թանգարանին, որք նուիրակութեանս երեք ամսեա շրջանին գրած եմ.— Յովհաննէս Վրդ. Գ. Մեմփիսեկեան Պրուսացի, 1910, մարտ 18, Երուսաղէմ:

էջ 1.— 1870, Տումար Զորքորդ՝ ձանապարհորդութիւն Ներսէս Մայրապոյն Վարդապետի Գէորգեան Թրակացոյ, եւ Աւագ Սարգիսազ Սարգիս Գէորգեան Պրուսացոյ, ի Հնդկաստան:

Յունվար 1, օր Հինգշաբթի...

էջ 92.— Կարգադրութիւնք վասն ի ժա-

մատանս բնակողաց:

էջ 101.— Զօրինաց Հոլանտացւոց Հարցի զտիրողաց ծավալ կղզոյս տեղեկացեալս հետեւեալքն են:

էջ 115.— Տապանագիր Հանգուցեալ Պարոն Գէորգ Մանուկի յետոյ յօրինեալ:

էջ 148.— Անուանք աշակերտաց Բթաւիու Մարիամ Յակովբ Ուսումնարանի:

էջ 221, տարբեր մեծ թուղթ, Գաղղիացւոց շոգենաւի զեադրութեամբ:

էջ 311.— Մայիս 1, օր ուրբաթ, այսօր պատրաստիմք ի Դաքա զնալ ցանգի փոքր նանգիստ եմք:

էջ 346.— Որպիսութիւն Դաքոյ:

էջ 451.— Յունիս 30, օր Երեքշաբթի...

էջ 452-457, դատարկ:

2805b

ՈՒՂԵԳՐՈՒԹԻՒՆ.— 1

(ՆԵՐՍԱՍԾ. ՎՐԴ. ԳԵՈՐԳԵԱՆ)

1868-1870

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւոյ 20×14×2-5, էջք 2+522: Հանգամանք լաւ: Թուղթ կապտորակ: Գրիչ՝ Սարգիս Սրկ. Գէորգեան: Գրութիւն սեւորակ մելանով, միասին, 24 տող: Ենդագիր մաքուր: Կապ՝ կիսալաթ խաւաքարտեայ: Կեիք հաւկթածեւ, մանիշակագոյն թանաքով, բոլորգիր. «Յիշատակ Թանգարանի Սրբոց Յակովբեանց, 1857», էջ Ա, 1:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Ե, դատարկ:

էջ 2, մանիշակագոյն թանաքով.— Կը նուիրեմ Հինգ Հատոր ուղեւորական Նոթերս Սրբոց Յակոբեանց Վանուց Ջեռագրոց Թանգարանին, որք նուիրակութեանս երեք ամսեա շրջանին գրած եմ.— Յովհաննէս Վրդ. Գ. Մեմփիսեկեան Պրուսացի, 1910, մարտ 18, Երուսաղէմ:

էջ 1.— 1870, Տումար Հինգերորդ՝ ձանապարհորդութիւն Ներսէս Մայրապոյն Վարդապետ Գէորգեան Թրակացի եւ Աւագ Սարգիսազ Սարգիս Գէորգեան Պրուսացոյ, ի Հնդկաստան:

Յունիս 1, օր Զորեքշաբթի...

Սովորութիւն Պանկալցոց ի կալեռւ լուսնին:

էջ 91.— Տեղեկութիւն Կալկաթու Նազարեթայ Եկեղեցւոյն Հայոց:

էջ 189.— Օրինակ կտակաթղթի:

էջ 194.— Հարաւային գաւիթ Սր. Աստուածածնայ Եկեղեցւոյն Մադրասու գտեալ տապանագիրք, առանկ իբր արժան դատեալս որոշեալ օրինակեցաք:

էջ 287.— Անգղիացւոց բերք ի Մադրաս դադաթի:

էջ 272.— Մանթութիւն զկտակէ Սարգիս Մատուր Աղաւելոյ ստացեալ ի կտաւադրէ:

Մադրասու Որբոց Սնտկէ Հայոց:

Էջ 303.— Դրուժին Մադրաս Քաղաքի:

Էջ 305.— Տեսակ Աղանդից եւ Ազգաց:

Էջ 311.— Քարակոփութիւնն ի Հնդկիս:

Էջ 322.— Դրուժին Մադրաս Քաղաքի:

Էջ 323.— Եկեղեցի Հայոց:

Էջ 375.— Զկնի կէսաւուր ընդ գրիւ իւրով առաքեաց զմի Գուրան Մանձետի՝ Թարգմանեալ ի լեզու մեր ի նուէր Թանգարանի Վանացս Սրբոց Յակովբեանց, ի յիշատակ անուան իւրոյ Պարոն Յովհաննէս Յ. Մարութն. եւ ի նմին ժամու պատասխանն գրեցի ի շնորհակալութիւն.— Կը գտնուի Զեռագրատան մէջ 1772 չամարի տակ:

Էջ 425.— Կռակապաշտ Պարսիկք:

Էջ 442.— Յիշատակարան Եկեղեցւոյն Սուրաթու:

Էջ 445.— Սուրաթու Հին Գերեզմանատուն Հայոց:

Էջ 446.— Ի գաւիթ ներկայ եկեղեցւոյս եղեալ տապանադիր:

Էջ 448.— Նոր Հանգստարան Հայոց ի Սուրաթ:

Էջ 449.— Եկեղեցի Հանգստարանի:

Էջ 454.— Այսօր եւս զմնացեալ տապանաքարս ունիմ օրինակել որ ի ներքոյ է:

Էջ 480.— Սուրաթ Քաղաք:

Էջ 476.— Առիթ կրակապաշտ Պարսից եւրինջ պաշտելոյն:

Էջ 477.— Յիմար Քիմիականութիւն.— Զպիղնձն ոսկի լինելոյ կամ վերափոխելոյ պաշարումն զբազումս մոյեալ է...:

Էջ 481.— Դեկտեմբեր 1, օր Երեքշաբթի, ջեր. ա. 77, Կ. 82: Փառք բարերարին զգործ մաքսատան աւարտեալ է Պարոն Խաչիկ Դաւիթն. . . .

Էջ 484.— Զօրութիւն Միութեան:

Էջ 486.— Դեկտեմբեր 9, օր Զորեքշաբթի, ի ժամ երեք իջաք ծովեզր ի Բոմբէի եւ քահանայք ընդ մեզ գնացաք ի լոգեանուն, յետ միոյ պահու նոքա մեկնեցան եւ մեք սպասեմք ուղ(ղ)եւորիլ չոգենաւին...:

Էջ 500.— Դեկտեմբեր 17, օր Հինգշաբթի, ի մետասաներորդ պահու ըստ Եւրոպացւոց խարխիս ձգեաց չոգենան մեր ի նաւահանգիստ քարածայռ Յատենի...:

Էջ 512.— Բորթոմսայիդ:

Էջ 513.— Դեկտեմբեր 28, օր Երկուշաբթի, յառաւուտուս ի կանուխ պահու խաղաղութեամբ ելաք ի Յուպէ, փառք հասուցանողին: Նաեւ սակս ճանապարհի անհանգստութեան չորս օր եւս Յուպէ մնացաք:

Յունվար 1, օր Ուրբաթ, ի թիւ 1871, այսօր ղէպ յերեկոյեան ելանելոց եմք ի Յուպէէ:

Յունվար 2, օր չարաթ, ժամանեցաք Ս. Աթոռ:

Էջ 514-522, դատարկ:

2806 Ա

Օ Ր Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

ՅԱՎՈՐ ՎՐԴ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻԱՆ

1854

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20.5 × 15: Էջք 80: Թուղթ հասարակ: Ենդագիր: Առանց կողքի:

ԲՈՎԱՆՆԵՐԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Էջ 1.— 1854, յունվար 1:

Էջ 4.— Ապրիլ 9, ուր.— Գիշերիս հսկման տրտմութեան կտակն սգոյ խօսեցաւ Աբրահամ Վրդ. Զորուցի:

Էջ 17.— Նոյեմբեր 28, կիր.— ԶԴամասկոսի նախկին տեսուչ... Մարաշի Մկրտիչ Վարդապետն բերին յԵրուսաղէմ պահակ միւսպաշիւրով առ բղջիխն, բղջիխն յանձնեաց Սբ. Վանուցս, զոր ըստ հրամանի սրբազան պատրիարքին Յօհաննու եղին ի սննեակ թաղամանատան ի ներքոյ փական եւ արգելման:

Էջ 20.— Դեկտեմբեր 25 Շբ.— Բերիացի (տիրացու Սահակն, որ ընդ մեզ սարկաւաք

հզե. 1842, հ. Ի 1843 վրդ. հզե., հ. 1844 զա-
 լազանի իշխանութիւն չառ, հ. յոժմանն կո-
 չնգաւ) Երեմիա Վարդ. Հանգեաւ, Ի Տէր, Ժառ
 10 հ. կէսի, Զեռ. մեր Ի Ջաթորիա սրբա-
 րան պատրիարքի:
 իջ 21-80, զատարկի:

2806 Բ

Օ Ր Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ն ՅԱԿՈՐ ՎՐԴ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԱՆ

1856

ՆԱԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—
 Մաւայ 20×15, իջ 64, Թուղթ Հատարակ:
 Գրութիւն աւ, միլանով, շեղազէր: Կողթ
 Բոլեմայ, վերջինը ինկած:

ՅՈՎՀԱՆՆԱԿՈՒԹԻՒՆ.—
 իջ 1.— Ի 1858, յունկար 6,
 իջ 2.— Ապրիլ 13, ուր.— Կոսկ խոնցայ
 Տէրաթ իրեւ. 3 ժամ:
 իջ 11.— Ի 1858, Հոկտեմբեր 5, վեհապառ

սրբապան պատրիարք Հայրն մեր, Հանդերձ
 խորհրդական սուրբ Հարութ, կոչեալ գնուա-
 տը, բազում Հարկադրածոք ստիպեցին Ալը-
 բայ Տանն Բարգմանութեան պաշտօնն կատա-
 րել...:
 իջ 24.— Հոկտեմբեր 28, Բշ.: ...Ջամլը
 Թաղի տանիւն պաշտակ պկնցաք:
 իջ 62.— Դեկտեմբեր 31,
 իջ 63.— Ի 1856 Թուրքի Ժամարարութեանն
 ցուցակն:

2806Գ

Օ Ր Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ն ՅԱԿՈՐ ՎՐԴ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԱՆ

1858

ՆԱԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—
 Մաւայ 20×15, իջ 63, Թուղթ Հատարակ:
 Գրութիւն աւ, միլանով, շեղազէր: Կողթ
 Բոլեմայ:

ՅՈՎՀԱՆՆԱԿՈՒԹԻՒՆ.—
 իջ 1.— 1858, յունկար 1,
 իջ 5.— Յունկար 5, Կիր:
 իջ 8-14, զատարկի:

իջ 45.— Փետրուար 28, Դշ.— Յես կոյս
 պարզակն Երուսաղէմի մեր գնեցեալ արտի
 պատն սկսաք շարել տայ:
 իջ 70.— Մարտ 23, Կիր:
 իջ 71.— Յունիս 28, Եշ.:
 իջ 73.— Վերադարձան:
 իջ 78.— Հոկտեմբեր 18, Մշ.— Հանգեաւ Ի
 Տէր Ջէլիեցի Կիւրեղ Վարդ. երեսնասուրբ Հա-
 սակաւ, որոյ Տէր յուսաւորեցն Հոգին:
 իջ 80.— Դեկտեմբեր 28, Բշ.:

28067

ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԹԱԿՈՐ ՎՐԴ. ՅՈՎԱՆՆԷՍԵԱՆ 1880

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 19×14×1.5: էջք 280: Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւ մեկանով, շեղագիր: Լաթակազմ խաւաքարտեայ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Ի 1880, յունվար 1, ուր:

էջ 253. — Դեկտեմբեր 21, Դշ. — Ի գիշերիս ժամ 10ին էջքն իջոյց յաջ կողմն սրբազան պատրիարքին մերոյ, Իսկոյն լատինաց վանուց բժիշկն եկեալ արիւն էառ յաջ թեւոյն

էջ 255. — Դեկտեմբեր 23, ուր. — ...թէ պէտ եւ բազումս աշխատեցաք յառողջութիւն

դարձուցանել, այլ ոչինչ կարացաք, քանզի յերեկոյին ի մտանելն արեգական ժամ 12ին աւանդեաց զպատուական հոգին, Որոյ հոգին Տէր լուսաւորեսցէ:

Յետ վախճանման սրբազան պատրիարք հօր լուացին եւ զկարգ կատարեցաք եւ եղաք ի գիշերիս յեկեղեցին:

էջ 256. — Դեկտեմբեր 24, չք. — ...Յսայի Վրդ. եղբայրն կամեցաւ զպատկեր հանգուցելոյն առնուլ: Վասնորոյ հանին զմարմինն ի դագաղէն ի բակն եւ նստել ետուն յաթոռն ոսկեզօծ, երկիցս վեղարօք էառ եւ գաւազանով եւ նշանով, եւ երկիցս զգետաւորեալ թագիւ եւայլն...

էջ 273-280, դատարկ:

28068

ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԹԱԿՈՐ ՎՐԴ. ՅՈՎԱՆՆԷՍԵԱՆ 1881

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 19×13.5×2.5: էջք 438: Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւ մեկանով, շեղագիր: Լաթակազմ խաւաքարտեայ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — 1881 թիւ, յունվար 1, Կիր:

էջ 18. — Յունվար 14, չք. — ...Ի ժամ ողջունի Սբ. Պատարագին դարպաստօճի Մկրտիչ վարդապետին յանկարծ յաջ կողմն կաթուած իջեալ անկաւ ի գետին...

էջ 17. — Յունվար 15, Կիր. — ...Հանգեաւ ի Տէր յերեկեան յիշեալ Մկրտիչ վարդապետին...

էջ 18. — Յունվար 16, բշ. — ...Այլ եւ ի գիշերիս ժամ 8 եւ կէս աւանդեաց զպատուական հոգին Գէորգ սրբազան արքեպիսկոպոսն, 64

տարի հասակաւ. ոհ, ոհ, ցաւ մեծ է արդարեւ, որ դիպեցաւ մեզ յայս միջոցս...

էջ 40. — Փետրուար 6, բշ. — Ընդ լուսանալ առաւօտուն ի ծագել արեգական մտաք առաջի Պարուհանային...

էջ 115. — Մայիս 18, Գշ. — Ժամ հասաք առաջի Աղէքսանդրիոյ...

էջ 117. — Մայիս 19, ուր. — Ժամ 5 ի ցերեկին հասաք առաջի Յովպէին...

էջ 119. — Մայիս 22, բշ. — ...Ժամ 6ին մտաք ի Սբ. Երուսաղէմ...

էջ 289. — Հոկտեմբեր 1, Կիր. վարազայ խաչ:

էջ 434. — Դեկտեմբեր 31, Կիր:

Արդ խնդրեմ, ընթերցող եղբարք, որչափ աստ պակաս գտանին ի բանս եւ ի գործս եւ ի գիրս:

էջ 435-438, դատարկ:

28062

ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՅԱԿՈԲ ԵՊՍ. ՅՈՎԱՆՆԷՍԻԱՆ

1886

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20-5×15×1, էջք 120+116, Հանգամանք համարեա բաւարար: Թուղթ հասարակ, Գրութիւն սեւորակ մելանով, միասին, չեղադիր: Կողք թղթեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— 1886, յունվար 1, շաբ. էջ 26, դատարկ:
էջ 28.— Փետրուար 1, Գշ.— Բնեւթիւն ժառանգաւոր մանկանց:
էջ 31.— Փետրուար 7, Բշ.— Մեծ Պահք:
էջ 40.— Մարտ 1, Գշ.:
էջ 60.— Մարտ 20, Կիր. Մաղկազարդ:
էջ 63.— Մարտ 27, Կիր. Սբ. Զատիկ:
էջ 68.— Ապրիլ 1, ուր.:
էջ 90.— Մայիս 1, Կիր.:
էջ 111.— Յունիս 1, Դշ.:
էջ 120.— Յունիս 17, ուր.:

էջ 1-2, դատարկ:
էջ 3.— 1886, Ապրիլ... Մայիս 25... Յունիս 6...:

էջ 4.— Յուլիս 18, Ի Պերուս:
էջ 5.— Յուլիս 20, Թրապլուս:
— Յուլիս 21, Հաւողիկէ:
էջ 8.— Ի Բերիս:
— Ի Քիրիս:
էջ 7.— ՅԱնթափ:

Տէր Սարգիս, Տէր Մարկոս, Տէր Եփրեմ, Տէր Սեղոս, Տէր Գրիգոր, Տէր Պայի, Տէր Գէորգ, Տէր Սահակ, Տէր Պետրոս, Տէր Յարութիւն, Տէր Կարապետ:

Նազարէթեան մատենա Նազարէթ Աղայ, Եւրոպիոյ մատենա Նիկողոս Աղայ:

Յաղուպեան մատենա Աստուածատուրալ:

Նըղիպեան Եարութիւն աղայ:

Մատենա Ներսէս աղայ Պալլոզեան, Հայրն մատենա Գէորգ, Եղբայրն Սահակ, դուստր Ներսէս մատենա Սէյտէ:

Տնօրէն վարժապետ Սինանեան պարոն Մարտիրոս:

Զայնաւոր վարժապետ մատենա Խաչատուր:

Ուրհացի վարժապետ Մինաս:

Անթապի վարժապետ Գասպար:

Անթապի վարժապետ Եարութիւն Կիւլասարեան:

Եկեղեցական մատենա Եարութիւն Ժերուհի, որդին մատենա Ներսէս:

Աղայ Աղա Աղաման:

էջ 8.— Ի Նըղիպ, Ի Պերէճիկ, յԵղեայ...:

էջ 10.— Ի Կարմու... Ի Սեփրէկ...:

էջ 11.— Ի Զերմուկ...:

էջ 12.— Ի Զընգուշ, Վանուց դէտ Սրուրիգոր Յպս... Վանուց Մինաս Վրդ. Մայութիւն մատենա Երմիկեան...:

էջ 13.— ՅԱտիշ...:

էջ 14.— Ի Բարձրահայեաց Սբ. Աստուածածին Վանք, դէտ վանահայր Տիգրանակերտի Տէր Պաղտեան Եփրեմէս Վրդ...:

— ՅԱրդիւր... Ի Մատէն...:

էջ 15.— Ի Բայաճիկ գիւղ, Եկեղեցի Սբ. Աստուածածին, փոքր...:

— ՅԱլլի, Տէր Պաղտասարեան Տէր Գրիգոր...:

էջ 16.— Ի Հայեղիկ... Ի Սատուզեղ...:

էջ 17.— Ի Տիգրանակերտ, դէտ Եակոբ Արթիկիկոպոս, բնիկ Սեւերիկեղ...:

էջ 22, դատարկ:

էջ 23.— Ի Հայնի...:

էջ 24.— Ի Լըճէ... Ի Հօրում...:

էջ 25.— Ի Վան Մակարայեցոց... Ի Շամշամ, Եփրիկ Արսէն աղա...:

էջ 26.— Ի Հոսնով...:

էջ 27.— Ի Հաղրա... Ի Թըրքըլ... Ի Գըրգըրըլ... Ի Խընթան...:

էջ 28.— Ի Տարալ... Ի Պանիկ... Ի Հայտաբան... Ի Գեղերվանք...:

էջ 29.— Ի Հիւսէյնա... Ի Քնիթ... Ի Միրալիա...:

էջ 30.— ՅԱյս... ՅԱղայի Խոստայ գիւղ... Պալլիկիկ գիւղի Եփրիկ Սիմօն Սիմօնեան... Ի Հայտար... Սբ. Սրուսաղէմի զանձապետ Նազար Տէրտէրեանց...:

էջ 31.— Ի Պիւլիկիկ, Եփրիկ Պողոս...:

ՅԱՂՀԱ, ՌԵՅԻՂ ՅՈՇԱՆՆԷՍ... Փիրաղալալ
ռէյիդ Յակոբ...:

Ի ԶԵՐԷ, ՌԵՅԻՂ ՅՈՇԱՆՆԷՍ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ...
Ի ԶԵՐՐԻԳ, ՌԵՅԻՂ ՅՈՇԱՆՆԷՍ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ...:

ԷՔ 32. — Ի ՍԱՂԳԱՆ... Ի ՖԵՐԱՆ, ՌԵՅԻՂ
ՍԷՖԵՐԵԱՆ ԳԱՂՈՍԱՆ... Ի ՀԱՆԻՏԱ, ՌԵՅԻՂ
ՕՍՄԱՆ ԹԱՄՈՅԻԱՆ... Ի ՔՈՐԻԹ, ՄԱՆՏԵՍԻ
ԱՂՈ ՅՈՇԱՆՆԷՍԵԱՆ...:

ԷՔ 33. — Ի ՖԱՐԻՍԻՆ, ԲՆԻԿ ՌԵՅԻՂ
ԿԱՐԱԿԵՆ ՎԱՐԴԱԿԵՆ... Ի ՖԱՐՆԱՆՏ...
Ի ՊԱՂԳԱ... Ի ՊՐԸՄԱՏԷՆ, ԲԱՐԿԱՅԻ ՆՈ-
ՐԸՆԾԱՅ ԵՒՐ ԹՈՎՄԱՍ... Ի ԲԱՐԿԱ, ԲՆԻԿ
ՍԱՆՆԵՅԻ ԵՒՐ ԳՐԻԳՈՐ ԵՒՐ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ...:

...
ԷՔ 35. — ՅԷԼՈՐ, ԵՒՐ ՀԱՅՐԱԿԵՆ ԿԻՐԱ-
ԿՈՍԵԱՆ... Ի ԹՐԵՐԿԷ ՍՐԵԻ, ԵՒՐ ՅՈՇԱՆ-
ՆԷՍ...:

ԷՔ 36. — Ի ԿՈՆՏԱՆ ԺԱՆՑ, ԵՒՐ ՍԱՐԳԻՍ...:

ԷՔ 37. — Ի ՄԵՐԻՆԱ, ՌԵՅԻՂ ՎԱՐԴԱՆ... Ի
ՊԷՆՏԱՐ, ԵՒՐ ՊԱՂԱՆՏ...:

ԷՔ 38. — Ի ԳԱՂՈՐ, ԵՒՐ ՊԵՐՐՈՍ... Ի
ՊԱՐԱՐԷ, ՆՈՐԸՆԾԱՅ ԵՒՐ ՅՈՇԱՆՆԷՍ...:

ԷՔ 39. — Ի ՊԱՂԱՎԹ, ՌԵՅԻՂ ՊԱՂԱՆՏ...
Ի ՊԱՐԱՐԷ, ՊԱՂԱՆՏ ԻՆԺԱՆ...:

ԷՔ 40. — Ի ՍՐԳԱՐՐԱՂ, ԵՒՐ ՊԱՂԱՆՏ...:

ԷՔ 41. — Ի ՌԵՅԻՂ ԳԻՂԱՔԱՂԱՔ, ԿԱՐԱ-
ԿԵՆ ՎԱՐԴԱԿԵՆ... Ի ՍՈՒՂԱՆ, ԴԷՆ ՄԱՐԻ-
ՐՈՍ ՎԱՐԴԱԿԵՆ... Ի ՍԱՂԱՂ, ՍԻՄՈՆ ԻՆԺԱՆ...:

...
ԷՔ 42. — Ի ՊԷՐԱՆՏ, ԵՒՐ ՍԱՐԳԻՍ... Ի
ՍԵՐԵԳ, ԴԷՆ ՊԵՐՐՈՍ ՎՐԳ. ԲԱՂԵՆՈՒ ՏԱՌԻԿ-
ԵՐ...:

ԷՔ 43. — Ի ՏՐԸԷ, ԵՒՐ ՊԱՂԱՆՏ ԾԵՐՈՒ-
ՆԻ...:

ԷՔ 44. — Ի ՊԱՐԱՆ ՊԱՂԱՆՏ, ԵՒՐ ՄԱՐ-
ԻՐՐՈՍ... ՊԱՂԱՆՏ ՆԵՐԵՅԻՆ, ՕՇԱՆ ՌԵՅԻՂ...
ՍՐ. ԿՈՆՏԱՆՏ ԿԱՆՏ, ՎԱՆԱՆՏ ԿԱՐԱԿԵՆ
ՎԱՐԴԱԿԵՆ... ՍՐԱՓՈՂ, ԵՒՐ ՅԱԿՈՐ ՔԱ-
ՀԱՆԱՅ...:

ԷՔ 45. — Ի ՎԵՐԻՆ ՊԱՂԱՆՏ, ԵՒՐ ԱՌԱՔԵՂ
... Ի ԺՈՄԱՆԻԿ ԳԻՂ, ԵՒՐ ՊԵՐՐՈՍ... Ի
ՀՂՈՒ, ԵՒՐ ՅԱԿՈՐ...:

ԷՔ 46. — Ի ԹԱՂԱՅ ՄԱՐԻԿ, ԻՆԺԱՆ ԱՂՎԱԳ
... Ի ՄԱՐԱՐԹ, ՌԵՅԻՂ ԿԻՐԱԿՈՍ... Ի ԹԱ-
ՐԸԳ ԳԻՂ, ՌԵՅԻՂ ՄԵՆԵՍ...:

ԷՔ 47. — Ի ՎԱՆԱ ՄԱՐԻՆ ԱՌԱՔԵՂ, ԴԷՆ
ԱՆԵՐԻՍ ՎԱՐԴԱԿԵՆ... Ի ՆԵՐԵՅԻՆ ԳՈՄ, ՌԵ-
ԻՂ ԵՒՐԱՅԵՆ ԿԱՐԱԿԵՆ... Ի ՊԱՂԱՅԻՆ
ԳԻՂ, ԵՒՐ ՀԱՅՐԱԿԵՆ... Ի ՊԵՐՆԻՐԻԿ, ՌԵ-
ԻՂ ՍՈՒՆԵԱՆ... Ի ՔԱՂԵՆԻԿ, ՌԵՅԻՂ ԿԻՐԱ-
ԿՈՍ... Ի ՍՐԵՐԹԻՆԵ, ԵՒՐ ՍՈՒՆԵԱՆ... Ի
ԲԱՅԷ ԳԻՂ, ԵՒՐ ՄԱԿԱՐ...:

ԷՔ 48. — Ի ՊԵՐՈՄ, ՆՈՐԸՆԾԱՅ ԵՒՐ ԵՒՐ ԿԱ-
ՐԱԿԵՆ... Ի ՄԵՐԻՆԱ, ՌԵՅԻՂ ՊԱՂԱՆՏ...
Ի ՍՐԱՎԱՆՏ, ՌԵՅԻՂ ՕՂԷ...:

ԷՔ 49. — Ի ՊԵՐԱԿԷ ԿԱՂՈ, ՌԵՅԻՂ ՅԱՐՈՒ-
ԹԻՆ...:

ԷՔ 50. — Ի ԶՈՐ, ՄԱՐԻՐՈՍ ՎՐԳ. ԿԱՐԱՐԹԵՆ
ՀԱԿԱՅ...:

ԷՔ 51. — Ի ՆԱՀԱՆԳ ՇԻՐՈՒՆՈՒ Ի ՊԱՆՏ
ԳԻՂ... Ի ՏԵՐԵՔ, ՕՐԻՆԱՂԱՆՏ ԵՒՐ ՅՈՇԱՆ-
ՆԷՍ, ԵՐ ՈՐԴԻՆ ԿՐԻԿԻՆ ԿԻՆ ԲԵՐԵԱՂ Է ՄԻՆԱ
ԹՈՂՈՎ...:

ԷՔ 52. — Ի ԳՈՒԹԻԿ, ԵՒՐ ԱՆԵՐԻՍ... Ի
ԲԱՂԵՂ ԴԷՆ ՄԱՐԻԿՈՍԵԱՆ ԺԱՅՐԱՔՈՅ ՄԱՐԻ-
ՐԷ ՎՐԳ. Ի 1873 ՆԱՍ. ԵՂՈՒ...:

ԷՔ 53. — Ի ՏԱՐՈՆԻ ՆԱՀԱՆԳ, ԵՒՐԸՆԵՐ
ԳԻՂԻ ԵՒՐ ԳԱՍԱՐ... Ի ՄԻՂԷ ԳԻՂ, ԵՒՐ
ՅՈՇԱՆ...:

ԷՔ 54. — Ի ԲԵՐԴԱԿ ԳԻՂ, ԵՒՐ ՅՈՇԱՆՆԷՍ
... Ի ՊԱՆ ԳԻՂ, ՍՐ. ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԻՆ ԱՆԱԳ
ԵՒՐ ՊԱՂԱՆՏ... Ի ՄՈՒՂ, ԶՈՐՈՒ ԹԱՂԻ,
ԵՒՐ ԲԱՐԱՐԵՂ...:

ԷՔ 55. — ՎԵՐԻ ԹԱՂԻ ՄՆՈՅ, ԵՒՐ ԶԱՔԱՐ...:

ԷՔ 56. — Ի ՄՈՒՂ ՍՐ. ՄԱՐԻԱՆԷԻ ԹԱՂԻ, ԵՒՐ
ՊԱՂԱՆՏ...:

ԷՔ 57. — Ի ՄՈՒՂ, ԲՐՈՒ ԹԱՂԻ, ԵՒՐ ՅԱ-
ԿՈՐ...:

ԷՔ 58. — Ի ՎԱՆԱ ԲԺ ԱՌԱՔԵՂ, ԿԱՄ ՂԱ-
ՂԱՐՈՒ, ԵՒ ԿԱՄ ԹԱՐԱՄԱՆՅԱՑ, ՎԱՆԱՆՏ
ՊԱՆ ԳԻՂԻՅԻ, ԲՆԻԿ ՊԱՂԱՆՏՈՒ ՎԵՐԻ ՊԱՐ-
ՂԱՆՏ ՄՈՒՐԱՆՏԱՆ ՅՈՒՎԱՆՆԷՍ ՎԱՐԴԱԿԵՆ

...
ԷՔ 59. — ԳՈՄԵՐ, ԵՒՐ ԹՈՐՈՍ... ԽՈՐԵՆ
ԳԻՂԻՆ ՌԵՅԻՂ ՊՈՅՈՒ...:

ԷՔ 60. — Ի ՎԱՆԱ ՍՐ. ՅՈՒՎԱՆՆԷՍ, ՎԱՆԱ-
ՀԱՅՐԻ ԳՈՄԵՐԵՅԻ ԲՆԻԿ ԳԵՂԵՐՎԱՆՅԵՅԻ ԱՌԱՔԵՂ
ՎԱՐԴԱԿԵՆ...:

ԷՔ 61. — ԱՂՎԱՂԵՐԻ, ԵՒՐ ՍԱՐԳԻՍ...:

ԷՔ 62. — ԶԻԱՐԵԹ, ԵՒՐ ԳԱՍԱՐ...:

ԷՔ 63. — Ի ԲԱՂՈՒ, ԵՒՐ ՍԱՐԳԻՍ... Ի
ՄԵՂՈՒ ԵՒՐ ՄԱՐԹԵՆ...:

ԷՔ 64. — Ի ՎԱՆԱ ՍՐ. ԿԱՐԱԿԵՆ, ԺԱՄ-
ՈՐՀՆՈՂ ՊԱՆԱՄԻՐԵԱՆ ՄԻՐՈՒՂ ՎԱՐԴԱԿԵՆ
...:

ԷՔ 65. — Ի ՀԱՅԿԵՐՈՒ, ՌԵՅԻՂ ԴԱՆԻԿ...:

ԷՔ 66. — Ի ԿՈՒՐԱՎՈՒ, ԵՒՐ ՂԱՂԱՐ...:

ԷՔ 67. — Ի ՆԱՀԱՆԳ ՎԱՐԴՈՒՄ, ԿՈՒՐԱՎՈՒ

...:

ԷՔ 68. — ՍՈՒՂՈՒ, ԵՒՐ ՂՈՒԿԱՍ...:

ԷՔ 69. — Ի ՅՐՈՒՆ, ԵՒՐ ՅՈՇԱՆՆԷՍ...:

ԷՔ 70. — Ի ԶՐԻԿ, ԵՐԷՅ ԵՒՐ ԿԱՐԱԿԵՆ...:

ՅԱՆՆԱԿԱՆԷ, ԵՒՐ ԹՈՐՈՍ...:

ԷՔ 71. — Ի ՇԷՆԵՐ, ԵՒՐ ՄԱՐԳԱՐ... Ի ՎԱ-

նըս Անթանիս, այսինքն Ամանազինի սըր-
բազան Հայրապետի, վանահայրն Պողոս
վարդապետ... Ի Գօթ, տէր Քորոս... Ի
Վանս Սը. Աղբրիկի, վանահայրն Դազար
վարդապետ...:

Էջ 72.— Ի Նահանգ Խուլթայ, Ի Յօշուս,
տէր Յօհաննէս...:

Էջ 73.— ՅԱզրակ, տէր Աստուածատուր
... Ի Եհնիկոս, տէր Աւետիս... Ի Տարոն,
Յարգաւանք, տէր Պաղտատար ծերունի...
Ի Խարժ, տէր Գասպար...:

Էջ 74.— Յարտոնք, տէր Մելքիսէթ... Ի
Վարդեհիս, տէր Աստուածատուր...:

Էջ 75.— Անուանք նշանաւոր անձանց մերժ
Մշու Զոփուրի գիւղորէից:

Ավգադրիւր, ծերունի տէր Յարութիւն...
Թիւ, տէր Թաղէս...:

Էջ 76.— Գրիգորի, տէր Բարսեղ Մկրտչ-
եան... Ներքեանք, տէր Մովսէս...:

Էջ 77.— Ի Վանս Առաքելոց, միաբան Յօ-
հաննէս վարդապետ... Ի Նահանգ Խնուսայ՝
Արսո գիւղն, տէր Մովսէս... Մըժրեկերտ,
տէր Սասի...:

Էջ 78.— Ի Խալիլ Զաւուշ, տէր Զաքար...:

Էջ 79.— Ի Դաղքիկ, տէր Քորոս... ՅԱզ-
ճամիլթ, ռէյիդ Աւետիս... Լարամիկ, մէ-
լիթ Պողոս... Զաւուրմայ, տէր Կարապետ,
Իրիցկինն Եռւան, որդին Մուրատ...:

Էջ 80.— Խնուսայ Խոջուշ, տէր Աբրահամ
... Գարաթեփրիւ, ռէյիդ առաքել...:

Էջ 81.— Ի Կուսուռուկ, տէր Յակոբ... Ի
Կօթալ, տէր Աւետիս... Ի Գարալապան, տէր
Յօհաննէս...:

Էջ 82.— Ի Համգաշէն, տէր Յարութիւն...
Ի Եհրվանշէն, տէր Յօհաննէս...:

Էջ 83.— Ի Գարալալ, տէր Կարապետ... Ի
Թէղուտ, տէր Պողոս...:

Էջ 84.— Ի Խոջէլէտի, տէր Պետրոս...
ՅԱտկօն, տէր Առաքել...:

Էջ 85.— Ի Կօղակ, տէր Վարդան... Ի
Մուլլաքանա, տէր Կիրակոս... ՅԱպրի,
տէր Յովսէփ...:

Էջ 86.— Ի Վերին Պուլանիս, 80անչոր,
տէր Միսթար... Ի Գօթ, տէր Մելքիսէթ...
Ի Մաշղուշ, տէր Կարապետ... Ի Եհնի Եւ-
ղուպ, տէր Մկրտիչ...:

Էջ 87.— Ի Լաթար, տէր Յակոբ... Ի Տէ-
րըթ, տէր Աստուածատուր...:

Էջ 88.— Ի Գարաթայիս, տէր Ստեփանոս
...:

Էջ 89.— Մանազկերտ, Թուղապաշ, տէր
Միսթար... Նորատին, տէր Աւետիս...:

Խաւմիկ, ռէյիդ Միսթար Միրզօյեան...
Խօթանու, տէր Աբրահամ...:

Էջ 90.— Ի Վանս Կօթայ Սը. Դանիէլի Վա-
նուց, վանահայրն Դազար վրդ. ծերունի 100
ամեայ... Ի Միրիպար, տէր Գրիգոր Վար-
դանեան, 100 ամեայ ծերունի Բարսեղ... Ի
Բլուր, ռէյիդ Դազար... Ի Փրքիսու, տէր
Մեսրոպ Եհնեսարուպի...:

Էջ 91.— Ի Լլալթու. Թէղուտ, տէր Խաչա-
տուր... Ի Մղակ, տէր Մարտիրոս... Ի Կը-
ծուակ, տէր Գէորգ... Ի Դաւալան, տէր Մը-
կրտիչ...:

Էջ 92.— Ի Կարմուշ, տէր Գրիգոր... Ի
Մաւանվանս Լլալթու, վանահայր Արծկեցի
տէր Վարդան, եւ որդին Եղիազար:

Էջ 93.— ՅԱխլաթ, Մուսաաֆայ պէյ,
Խարապաշան, Գրիգոր վարդապետ...:

ՅԱրծկէի Նահանգ, Արանչեւազոր Վանուց
վանահայրն Բարդուղիմէոս վարդապետ...:

Էջ 94.— Արծկէի Ներքին Միքան, տէր
Վարդան... Խորանց, տէր Պետրոս... Ի Ա-
ռէն, տէր Արիստակէս... Աղբնիկու, տէր
Գալուստ...:

Էջ 95.— Ի Գարաթէշիւ, տէր Անդրէաս...
Ի Նորշէն, ռէյիդ Գրիգոր... Ի Գազօն, տէր
Պողոս...:

Էջ 96.— Ի Փշչնազօմեր, ռէյիդ Մինաս
Սահրատեան... ՅԱլգեճոր, տէր Թաղէս
... Ի Տիրակու, տէր Յարութիւն... Ի Գը-
ղըլապայ, ռէյիդ Մանուկ... Ի Գրազօմ, ե-
րեսփոխան Մուրատ...:

Էջ 97.— Ի Փանոնց, տէր Յօհաննէս... Ի
Մարմուս, տէր Գրիգոր... Սը. Գէորգայ
Առնոնից Վանուց, վանահայր տէր Յակոբ
ծեր... Ի Զուտկան, տէր Լուկաս... Ի
Մեծակ, տէր Մարտիրոս...:

Էջ 98.— Ի Դարմիզօնք, տէր Ներսէս... Ի
Գանձակ, Յօհաննէս վարդապետ... Ի Տի-
լան, տէր Մկրտիչ... Ի Փանօն, ռէյիդ Ներ-
սէս...:

Էջ 99.— Ի Վանս Կենսաբեր, վանահայրն
տէր Աւետիս... ՅԱլսուրաւ, տէր Մարգար
... Ի Բերդաթ, տէր Յակոբ...:

Էջ 100.— Ի Վանս Մեհորայ, վանահայրն
Յակոբ վարդապետ, Խօթիթի գիւղէն, եղբոր-
դիւն Դանիէլ, աղակից Վանցի Յովսէփ
վրդ. Թօփուզեան...:

Էջ 101.— Ի 1870, փետր. 18, Ի Վան քաղաք
մտանելոյս օրն ստորագրեալք եկին Ի դիմա-
ւորել, ոմանք յԱւանց եւ ոմանք ի կէս ճանա-
պարհին:

Էջ 102.— Սը. Յակոբայ Թաղն, մահտեհի

Վարդան աղա...:

էջ 103.— Յայնկոյսներն, Թէրլէմէզեան

Մահտեսի Ալխաս աղա...:

էջ 108-116, դատարկ:

2806Է

ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԹԱԿՈՐ ԵՊՍ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

1874

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20.5×15×1, էջք 272, Հանգամանք
բաւարար: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սե-
ւորակ մելանով, միասիւն, շեղագիր: Կողք
չունի:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-2, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

էջ 3.— 1874, յունվար 1:

էջ 8.— Սբ. Մնունդ, յունվար 8, Կիր.:

էջ 31.— Փետրվար 1:

էջ 45.— Մարտ 1, ուր.:

էջ 57.— Մաղկազարդ, մարտ 24, Կիր.:

էջ 63.— Ապրիլ 1, Բշ.:

էջ 81.— Մայիս 1, Դշ.:

էջ 102.— Յունիս 1, Շբ.:

էջ 119.— Յուլիս 1, Բշ.:

էջ 124.— Վարդավառ: Յուլիս 7, Կիր.:

էջ 147.— Օգոստոս 1, Եշ.:

էջ 156.— Վերափոխում: Օգոստոս 18,
Կիր.:

էջ 172.— Սեպտեմբեր 1, Կիր.:

էջ 181.— Սբ. Խաչ: Սեպտ. 15, Կիր.:

էջ 192.— Վարազա Սբ. Խաչ: Սեպտ. 9,
Կիր.:

էջ 194.— Հոկտեմբեր 1, Գշ.:

էջ 210.— Գրառ Խաչ: Հոկտ. 27, Կիր.:

էջ 213.— Նոյեմբեր 1, Ուր.:

էջ 288.— Դեկտեմբեր 31, Գշ.:

էջ 289-272, դատարկ:

2806Ը

ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԹԱԿՈՐ ԵՊՍ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

1875

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20.5×15, էջք 58: Թուղթ հասա-
րակ: Գրութիւն սեւորակ մելանով, շեղա-
գիր: Կողք չունի:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-2, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

էջ 3.— 1875: Կաղանդ: Յունվար 1, Դշ.:

էջ 20.— Յունվար 28, Կիր.:

Շեղագիր տարբեր.
Յակոբ Յպիսկ. Տիգրանակերտցի՝ Օրագր-
բուքանս հեղինակը 1876 յունուար 27ին
յանկարծամահ կրկնայ սենեակին մէջ ու
կենցիկ թելին հետ կը կտրուի լարունակու-

թիւնը իր Օրագրութեան, որ կը սկսի 1849էն
ու կը հասնի մինչեւ 1876 յունուար 28, մահ-
ւոյնէն օր մը առաջ, այսինքն 28 տարի եւ 28
օր:
էջ 21-58, դատարկ:

2807

ԺՈՂՈՎԱԾՈՅ — ՃԱՌԸՆՏԻՐ. — 20

(ԺԸ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 20.5×16×8, Թերթ 442, Հանգա-
ման լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն այ-
լազան, մեծագոյն մասը բոլորգիր վարժ:
կաշեկազմ տախտակեայ ոսկեգրուագ:

Մամօք. — Տես այս մեղագրին նկարագրու-
թիւնը ա՛ռ՝ Յ. Թփնեան, Յուցակ Ձեռագրաց
Արմաշի Վանքին, Վենեակի, Ս. Ղազար,
1982, էջ 62-77:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Թղ. 1-32, տարբեր թուղթ եւ գրչութիւն:

Թղ. 1-3, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

Թղ. 4ա, նոսր շեղագիր մանր. — Ծանկ եւ
ցուցակ սրբոյ զրգոյս, զոր թղթահամարովք
ցուցանեն զգլուխս եւ զճառս ներքողական
զովեւսոյց եւ ասացուածոց. տիեզերալոյս
եւ աստուածաբան սրբոց վարդապետաց եկե-
ղեցւոյ, զորս գտանին դիւրաւ ի սոյն մատե-
նիս տէրունական տեղից ներքողեանք, եւ այ-
լոս սրբոց պատմութիւնք. — Ա-ՁԸ Գլուխ-
ներ:

Թղ. 5բ, շեղագիր. — Յիշատակ է հրաշալի
Աթ. Վանուցն Արմաշու՝ ի տէր Պօղոս առա-
քելաշաւիդ արքեպիսկոպոսի եւ յառաջնորդէ
Պրուսայու եւ Նիկոմիդեայ, ի վայելումն ու-
սումնասէր միաբանից. եւ որ զողբանայ կամ
պահանջ՝ պարտաւոր լիցի ասենին Ժի. 1825:

Թղ. 6ա, դատարկ:

Թղ. 6բ. — Ժողովածոյք...:

Թղ. 7-18, երկսիւն, նոսրագիր:

Թղ. 7ա1. — Առաջիմ հատոր ազգաբանու-
թեան Հայաց... — Աղամ ծնաւ զՍէթ...:

Թղ. 8բ2. — Երկրորդ հատոր գաւազան
քաղաքութեան ազգիմ Արշակունեաց. —
Յետ մահուան Աղեկսանդրի թագաւորեաց ի
Բաբելոն Սելեւկոս ամս չԱ...:

Թղ. 12բ2. — Երրորդ հատոր, Գաւազան իշ-
խանութեան եւ քաղաքութեան Հայաց...:

Թղ. 14բ2. — Զորրորդ հատոր, Եւ գաւա-
զան իշխանութեան վերջոյ մուրհիմնանց կա-
շեցելոց...:

Թղ. 18-28ա, միասիւն, նոսրագիր:

Թղ. 19ա. — Յուլայ զբեզ օրեմեսցեմ եղ-
բարբ Ըռ...:

Թղ. 28-32, դատարկ:

Թղ. 33-382, ունի տասնմէկ իջաթիւ, Պրա-
կըք Ա-Լ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Պետրոս Վրդ.
Հոռմկլայեցի: Գրութիւն՝ խորագիրները,
սկզբնատողերը, եւ յաճախ զլիազիրները
կարմիր. մնացեալը սեւ մեկանով, միասիւն,
31 տող: Բոլորգիր վարժ: Համառոտագրու-
թիւնք սակաւ: Կարմիր կապտոյ զարդագիր
եւ յուսանցազարդ զլուխներու սկիզբը: Գու-
նաւոր խորանագարդ իւր սարսք, թղ. 33ա
(էջ 1):

Ա. — Թղ. 38ա. — Երանելոյմ Յոսեմնու:
Ոսկերքերամի Կոստանդնուպօլսի Եպիսկոպո-
սի ի Մաթեոսի Անտարամին Մեկնութեմէն

— Պարտեա եւ պատշաճ է մեզ չկարտառանալ նշանադիր զընդոցն օգնականութեան...:

Բ. — Թ. Գ. 38ա. — Յովնանմով Յարոնցեայ, եւ այլոց վարդապետաց ասացեալ ի խորհուրդ առաջին ատարց Մննդեմն Տեառն մերոյ Յի. Գի. ընթերցուածոց մեկնութիւնն. — Յառաջնումն աւուրն ասաց Աստուած, Նդիցի լոյս: Եւ ասա լուսն ի հորէ ի կոյսն ծագեաց, անդ զգալի խաւարն փարատեաց, եւ ասա զմանալի խաւար կռապալտութեանն փարատեաց, զի փոխանակ լուսոյ ճշմարիտ լոյս էական աստուածութեանն յերկիր ծագեաց, որպէս եւ ասաց՝ Եւ եմ լոյս աշխարհի: Եւ զի առաջին աւուրն Հոգին Սուրբ չըլէր ի վերայ չուրցն՝ այսօր միասնական Երբորդութիւնն, Հայր եւ Որդի եւ Հոգին Սուրբ, զուգապէս եկեալ ի վերայ չուրցն Յորդանանու՝ Որդի մկրտութեամբ. Հայր ժայնիւ՝ Դու եւ որդի իմ սիրելի ընդ քեզ հանձնցայ, զորոյ զժայնն ամենեքին լուսն, եկեալն ի մկրտութիւնն Յունանու, արդարք եւ մեզաւորք. Հոգին Սուրբ ի կերպարանա աղաւնոյ եկեալ յերկնից, եւ հանգչէր ի վերայ էակցին իւրոյ վկայելով ժայնին Հօր որ առ Միածինն մկրտեալն ի Յովհաննէ:

Ահա միասնական Երբորդութիւնն զուով ի վերայ չուրցն Յորդանանու եւ (յ)ամենայն չուրք աշխարհի սրբեցան եւ զօրացան ծնանել ոչ աւրան ծնունն եւ թուունն թեաւորս, ի վերին օդս սլացեալ խաղան, այլ զմարդկան ազգս ծնանել շնորհիւն մկրտութեան եւ թուացանել յերկնս եւ խառնել ի դասս Հրեշտակաց: Տես զերկրորդ արարչութիւնս համեմատ առաջնոյն եւ զերազոյն զտեալ եւ աստուածատեսակ քան զառաջինն. վասն այսորիկ ի միում աւուր տեսեմք զՄնուդն եւ զՄկրտութիւնն, զի Աստուած մարդացաւ ի կուսէն եւ մարդիկ ծնանին յաւազանէն աստուածացեալք: Իսկ Կոյսն ի Հոգւոյն Սրբոյ յղացեալ յայտ առնէ զՀոգին Սուրբ ի Յորդանան, զոր Բրիստոս վասն մերոյ օրինակի ընկալաւ ի Մկրտութեան իւրում, զի եւ մեք ընդունիցեմք ի մկրտութեանն մերում: Վասն այսորիկ Յակոբոս Եղբայր Տեառն եւ Կրկեղ Նրուսագէտի՝ ի միում աւուր կանոնեցին ի յունվարի ի վեցն զՄնուդն եւ զՄկրտութիւնն զի մի բաժանեցի խորհուրդ արարչին, այսինքն ի ծնունդեմն բանին Աստուծոյ մկրտութիւնն եւ ի մկրտութեանն նունընդն:

Այլ վասն Մնուդեանն Բրիստոսի եւ Մկրտութեանն՝ մի ծնունդ առ ի Սբ. Գրոց, ո-

րում եւ Աստուածարանն վկայէ ի վարդապետութեան իւրում առ երախայսն. երես երեւեւեղս զիտէ մեզ բանն՝ որ ի մարմնոյ, եւ ի Մկրտութեան, եւ ի Յարութեան: Զայսոսիկ Բրիստոս ինքեամբ կատարեաց, զմինն փչմամբ առաջին կենդանականաւ, եւ զմիւսն մարմնանալովն եւ Մկրտութեամբն, եւ զերբորդն Յարութեամբն: Որով ինքն անդրանիկ ի բազում եղբարս եւ յարարանս եւ ի շարաւրանս:

Առաջին Մնուդն Բրիստոսի յորովայն Կուսին ի Հոգւոյն Սրբոյ վնումն առաջին եւ կենդանական, ըստ ազգաբանութեանն: Եւ ասա եկէ՝ Հոգին Սուրբ եկեացէ ի քեզ. առ որ առաջեալ բանն շարժեաց իւր մարմին յորովայնի Կուսին առ ի գալ մարմին: Փանգի ոչ ըստ մարդկան եւ ըստ առաջնալոյ աւուրց առ սակաւ սակաւ ստեղծագործիւր Տէրունանն մարմին. այլ իսկ եւ իսկ միանգամայն ըստ Հրեշտակին՝ զի ծնեալն ի նմա ի Հոգւոյն Սրբոյ է ծնեալ ասաց, եւ ոչ ստեղծեալ: Եւ Բարսեղ ի Մնուդեան նաոին առէ՝ Անուն զիցուք տեսին Աստուծոյ Յայտնութիւն:

Իսկ երկրորդ ծնունդն առանց քաժտման մարմնանալն, այսինքն յառաջ գալն ի Կուսէն եւ Մկրտիւն: Ամաչեացէ Արտեմոն. Փանգի եղանակն լուսաւորէ զճշմարտութիւնն: Զի բազումք ի վարդապետաց մերոց ըստ սոմարի արհեստից, որ Գ Գ ժամցն ի յ ամն մի օր կատարի, եւ զեղանակն յառաջ խաղացանէ, յերեսուն ամի զօր Մնուդեանն եւ զՄկրտութեանն ի մի օր հանգիպեցուցանեն: Եւ զի յառաջնումն աւուր ասացաւ՝ ի սկըզբաւ(ն)նէ արար Աստուած զերկին: Վասնզի երկնաւորն Աստուած ծնաւ մերով ընունութեամբ ի Կուսէն, եւ ի նոյն օր չուրցն ժողովեցան, զի Հոգին Սուրբ, որ չըլէր ի վերայ չուրցն, ի Յորդանան աղանակեալով ի մարմն վերայ Բրիստոսի՝ զերկինս բանեալ, եւ ժայն Հօր վկայեաց վասն Տէրունեան մարմնոյն Աստուածանալոյ, եւ զորդիս մարդկան որդէդրեաց Որդւոյն մկրտութեամբն, որում վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ այժմ եւ միշտ, յաւիտեան յաւիտեանից ամէն:

Գ. — Թ. Գ. 38ա. — Յառաջնումն աւուր Մրմննդեմն եւ Յայտնութեմն Տեառն մերոյ եւ Փրկչիմ Յի. Գի. Երանելոյն Աքբայ Նփրնւի ասացեալ ի Մնուդն Գի. եւ զընդմ Մարիամու Աստուածածնիմ. — Սքանչելի է Մնուդ յոր Որդի Այ.

Դ. — Թ. Գ. 48ա. — Երանելոյն Գրիգորի Մնուդելագործի Նիշայ Կեսարու եպիսկոպոսի

ասացեալ ի Մննման Գիւղի: *Խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի տեսանեմք յայսմ աւուր, եղբարք, հովիւքն Հնչեկ յակնելս՝ տան աւետարդաց մարդկան:*

Ե. ԲՂ. 60թ. — Յերկրորդում աւուր Մննման եւ Յայտնութեան Տնաւ մերոյ Յի. Գի. Սրբոց վարդապետաց ասացեալ, ընթերցուածոց մեկնութիւն: *Ի յերկրորդում աւուրն արար Ած. զհաստատութիւնն*

Զ. ԲՂ. 62թ. — Երանելոյն Պրոքիի եպիսկոպոսի ասացեալ, ի Մննման Գի. Որդայն Այ. եւ ի Մայնակայն Գի. Սարքմ Ստեփաննոս: *Երեւելի արեգականս ընդ երկնաւ ծագելով:*

Է. ԲՂ. 65թ. — Երանելոյն Յաննանու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպոլսի Եպիսկոպոսի, ի Մարտոս Անտարանի Մեկնութեան: *Եւ ի ծնանելն Յի. Ի Բեթլէմ Հրէաստանի:*

Ը. ԲՂ. 68թ. — Երանելոյն Գրիգորի Նիսացոյ ի կատարում մամկանցմ Բեթլէմի ի Հերովդէ: *Դարձեալ ծերունիս եւ առ բանիցս անիմ յասպարէզս:*

Թ. ԲՂ. 82թ. — Երանելոյն Բարսղի Եպիսկոպոսի Կեսարոյ Կաթառովացոց ասացեալ ի Մննման Գիւղի: *Քրիստոսի Մընունդն իւրականն եւ առաջինն:*

Ժ. ԲՂ. 88թ. — Յերկրորդում աւուր Մըննման Տնաւ մերոյ Յի. Գի. Յըմքերցուածոց Մեկնութեան: *Նախ զառաւելութիւն երեց աւուրցն ասացուք:* Յերկրորդում աւուրն Հրամայի կանոնն ի Մատարան լինել, որ է կաթողիկէն մեծ, որ օրինակ է վերնախորանի արքայութեան:

ԺԱ. ԲՂ. 87թ. — Ի Տաւնն Երանելոյն Յակոբայ Մծմայ Եպիսկոպոսի, Յաղագս աստեղծան եւ մեղացն, եւ կատարածի մեկնացմ Բեթլէմի ի Հերովդէ: *Մագուն մեծ, որ լցեցր զայնարսն ի հառազայթից քոց, ծագեա զհրդայն քո ի վերայ խորհրդոց իմոց, զի երգեցիք քեզ:*

ԺԲ. ԲՂ. 72թ. — Երանելոյն Գրիգորի Աստուածաբանի Ամօնամբն Եպիսկոպոսի Խօսք ի Յայտնութիւն Տնաւ մերոյ Յի. Գի.: *Քրիստոս ծնեալ լինի, փառաւորեցէք*

ԺԳ. ԲՂ. 77թ. — Ջորրորդ Աւուրն Ընթերցուածոց Մեկնութեան: *Ի չորրորդում աւուրն արար Ած. զարեգակն, եւ զլուսին եւ զաստեղս:*

ԺԵ. ԲՂ. 78թ. — Երանելոյն Յովհաննու

Ոսկեբերանի Կոստանդնուպոլսի Եպիսկոպոսի Անտարանի Մեկնութեան: *Դարձեալ խնդութեան աւետար:*

ԺԶ. ԲՂ. 80թ. — Սրբոյն Գրիգորի ըստեղծութեան Նիսեացոյն Եպիսկոպոսի, Յաւետիս Աստուածածնի: *Այսօր Հրեւտականն դասուք՝ օրհներգութիւնք պայծառան:*

ԺԸ. ԲՂ. 82թ. — Սրբոյն Եպիսկոպոս Կիպրացոյ Եպիսկոպոսի Գովեստ ի Սր. Աստուածածնի, եւ ի միշտ Կոյսն: *Ջրահաւորեալ աստուածային հառազայթս:*

ԺԹ. ԲՂ. 87թ. — Երանելոյն Կիրիլ Աղեթաւորացոյ, Խօսք ի Սր. Աստուածածնի, զոր ասացեալ է Եփեսոսի ժողովին: *Հուսաւոր է մեզ բանս եւ շնորհոց լցեալ:*

ԺԼ. ԲՂ. 88թ. — Սրբոյն Թեոփիտոսի Ամկիրիոյ Եպիսկոպոսի ասացեալ ի Մննման Փրկչիմ, զոր ընթերցամ ի ժողովն Եփեսոսի: *Պայծառ առաջիկայ տեսիս ստորադրութիւն:*

ԺՃ. ԲՂ. 84թ. — Հիմգերորդ Աւուրն Յըմքերցուածոց Մեկնութեան: *Եւ անդ ի Հինգերորդ աւուրն Հրամայն առին:* *Առ որ Թեաքունեալ Թեաք Հոգւոյն վերացեալ բարձրացան:*

Ի. ԲՂ. 85թ. — Հիմգերորդ Աւուրն, Երանելոյն Աքսմասի Աղեթաւորոյ Եպիսկոպոսի Ներբողեան ի Սր. Աստուածածնի եւ ի միշտ Կոյսն: *Աստուծոյ զմտաւ անելով իմ զխորհուրդն մեծ:*

ԻԱ. ԲՂ. 99թ. — Երանելոյն Գրիգորի Մեմֆիսեացոյն Նեալեւարոյ Եպիսկոպոսի Ներբողեան ի Սր. Աստուածածնի: *Ամենայն տօնս զօրհներգութիւնս պարտ է մեզ:*

ԻԲ. ԲՂ. 104թ. — Խօսք Երանելոյն Պրոքիի Կոստանդնուպոլսի(Է) Եպիսկոպոսի, ի Մեկնութեան Մարգարէիմ Տաւարիւմ ի բերան ճրագացն, որ ի վերայ աշտուակին, որ օրհնակէր զՍր. Աստուածածնի եւ զմիշտ Կոյսն: *Եւ զարթոյց զիս Հրեշտակն:*

ԻԳ. ԲՂ. 105թ. — Երանելոյն Յովհաննան Ոսկեբերանի Կոստանդնուպոլսի Եպիսկոպոսի, Ներբողեան ի Սր. Աստուածածնի, եւ ի միշտ Կոյսն Մարիամ: *Ամենայն տօնախմբութիւնք վկայիցն Հրաշխից եւ:*

ԻԴ. ԲՂ. 107թ. — Երանելոյն Պրոքիի Կոստանդնուպոլսի Եպիսկոպոսի Խօսք ի յաւետիս Սր. Աստուածածնի: *Այսօր արեգակն արդարութեան ծագեաց:*

ԻԵ. ԲՂ. 107թ. — Վեցերորդ Աւուրն, Յըմքերցուածոց Մեկնութեան: *Անդ ի վե-*

ցերորդ աւուրն հրամայեաց Ած. եղիցին ցա-
մայային կենդանիք ամենայն...

ԻԶ.—Քդ. 108ա.— Երանելոյն Հիպո-
դոտն Բոստրացոյ Եղիսկապոսի, ի Մեկնու-
թեմէ Աւետարանիմ Յովնանու, ի Յարու-
թիւմ Ղազարու։— Զոր օրինակ մայր որդե-
սէր տուեալ զստինն ցմանուկն...

ԻԷ.—Քդ. 110ա.— Սրբոյն Աթանասի Գա-
վեստ ի Սր. Աստուածածինըն.— Անճառ է
խորհուրդն...

ԻԸ.—Քդ. 111բ.— Խօսք Պրակիի Եղիսկա-
պոսի ի Ստեմն Նեստորի ի մեծ եկեղեցւոյն
Կոստանդնուպոլսի, եթէ Աստուածածին է
կոյսմ, եւ ծնեալ ի մամնէ յԱծ. մերկ, եւ
ոչ մարդ սոսկ, այլ խմամունէն, այս է Ած.
եւ մարդ, յերկուց բնութեանց միացեալ, եւ
առանց խառնակութեանց, եւ առանց փո-
փոխմանց, է մի Ած. եւ Տէր Յիսուս Կու։—
Կուսական տանայտոր եղբարք զչեզուս մեր
ի քարեքանութիւն կոչէ...

ԻԹ.—Քդ. 114բ.— Գրիգորի Սեմանչեա-
գործի, ի Մեմնդն Բի։— Բանն Ած. մա-
րմապեալ յերկրի երեւցեալ...

Լ.—Քդ. 116բ.— Երանելոյն Աթանասի
Աղէքսանդրոյ։— Անդ ի վեցերորդումն ա-
ւուրն եղև Աղամ...

ԼԱ.—Քդ. 118ա.— Վեցերորդ Աւուրն.
Սրբոյն Թէոդորոսի միայնակեցի Գովեստ ի
Սր. Աստուածածինն եւ ի միշտ Կոյսմ Մարի-
ամ։— Զբանաւոր եւ զնեղանձնեան տանար
սրանկիւղազորութեան ամենաբարեմն
կարգաւորութեամբ եւ վայելչակազմու-
թեամբ զարդարեալ երկնից քնակողին...

Արդ այսպիսի շահատակող եւ հոգեւոր
կուսական տանախմբութեան, ով սիրելիք,
բազմաթիւ փութով հաւանեցաբուց...
վասնզի այս իսկ է ժամանակ տուրկառիկ ա-
նարգել անխափան ուղեւորիլ յարգայութիւ-
նն երկնից ի Բս. Յս. ի Տէր մեր, որում
փառք յաւիտեան յաւիտեանից ամէն.— Հմմտ.
Բ. Օձնեցույ Մատենադրութիւնք, Վեհե-
տիկ, 1833, էջ 172-182, Սր. Թէոդորոսի մի-
այնակեցի Գովեստ ի Ս. Աստուածածինն,
որուն համաձայն կ'ընթանայ ծարէ՛ Եայր։

ԼԲ.—Քդ. 121բ.— Եօթներորդ Աւուրն,
Յըմքերցուածք Մեկնութեմէ։— Յեօթնե-
րորդ օրէն գրեալ է՝ Օրհնեաց Ած. զօրն եօթ-
ներորդ...

ԼԳ.—Քդ. 122ա.— Ամբիպատրոսի Բոստ-
րացույ եղիսկապոսի Խօսք ի Մեմնդն Բիս-
տոսի.— Եւ եղև ասէ յաւուրն յայնստիկ
եւ հրաման Սպոստոսն կայսերէ աշխարհադիր

առնել...

ԼԴ.—Քդ. 124ա.— Երանելոյն Պետրոսի
Սիւռեաց եղիսկապոսի Գովեստ ի Սր. Աստ-
ածածինն, եւ ի միշտ Կոյսմ Մարիամ, ըստ
յարբորմանմ Ուրիմ, եւ ի Սր. Գրոց Լուծ-
մանմ Ուրիմ եօգեւոր իմաստիւ։— Բազ-
մութիւնք քրիստոսաւոր ժողովոյս...

ԼԵ.—Քդ. 127ա.— Սրբոյն Թէոդորոսի
Ամկիւրիոյ եղիսկապոսի Խօսք ի Մեմնդն
Բիստոսի։— Պայծառ եւ հրաշափառ է մեր-
ճակայ անխախտ հուրհուրդ...

ԼԶ.—Քդ. 133ա.— Ուրբորդ Աւուրն,
Յըմքերցուածք Մեկնութեմէ։— Տեսցուց
ըստ կարողութեան եւ զխորհուրդ ուրբերկի
աւուրն...

ԼԷ.—Քդ. 138ա.— Երանելոյն Յակոբայ
Սրեայ եղիսկապոսի ասացեալ ի Յարութիւն
Տեառն մերայ Յի. Բի. եւ ի զիմուրսմ որ
պաշէիմ զգերեզման Տեառն։— Յարութիւն
ժո Տէր զարթոյցանէ զիս...

ԼԸ.—Քդ. 142բ.— ի մեծի աւուր Տեառ-
նընդառաջին. Երանելոյն Բարսղի արքե-
պիսկապոսի Կեսարու Կապադովկացոյ, ի
Դուկասու Աւետարանիմ Մեկնութեմէ։—
Ամենայն տանախմբութիւնս պարտ է մեզ կա-
տարել...

ԼԹ.—Քդ. 147բ.— Երանելոյն Եփրեմի
ասացեալ ի Գալուստն Տեառն ի տաճարն Էա-
ռասմորեայ։— Որ անակիցքն ես յէտութեան
...

Խ.—Քդ. 160ա.— Գալուստեան Աւուր
Տեառն մերայ Յի. Բի. ի Բթեմնիայ ուր եւ
յարայց զԼազարոս չորեօրեայն ի մեռելոց։
Երանելոյն Յեռնանու Ոսկերբերանմ Կոս-
տանդնուպոլսի եղիսկապոսի ասացեալ ի
Յեռնանու Աւետարանիմ Մեկնութեմէ։— Էր
ոմն հիւանդացեալ, ասէ, Ղազարոս անուն
...

ԽԱ.—Քդ. 166բ.— Վեցերորդ շաբաթ օրն
Ղազարոս ձաշում (սրբոյն) Սրբոյն Յակո-
բայ Սրեայ եղիսկապոսի ասացեալ ի Յարու-
թեմն Ղազարու։— Բաց զըթիւնս իմ խո-
սել վասն ժո Որդի Աստուծոյ...

ԽԲ.—Քդ. 180բ.— Տեառն Յեռնանու Ոս-
կերբերանմ Կոստանդնուպոլսի եղիսկապոսի
ասացեալ ի Գալուստ ֓րկչիմ մերոյ յՆրոս-
աղելմ։— Իբրեւ մերձ եղև ի Բեղիպագէ...

ԽԳ.—Քդ. 182բ.— ի մեծի աւուր արմա-
ւեմնիացն Սր. Վրդպ. ասացեալ յԱւետա-
րանի Մեկնութեմէ։— Եւ պաշ յերթով...

ԽԴ.—Քդ. 187բ.— Մեծի եւ երաշխառ
Գալուստեան Տեառն մերայ Յի. Բի.։ Երանել-

ւոյն Արքայ Եփրեմի Խորհիմ Աստուծոյ Ներքոյ
եւմտ ասացեալ տօնիս բարեբանութեամբ... Ի
տեսն տեսից ի ընտրողութեամբ Հրաւիրեալ
էր...

ԽԵ. ԲՊ. 175ա. — Ի մեծի շարքում
Երկուշարքի տւրմ. Երանելոյն Յօհաննու
Ոսկեբերամի ասացեալ միջ ի յաւտօրսն էր...
Եւ արդ մի՞ ոչ Աստուծոյ ստեղծուածոյն մե-
ղազիր լիւնիցի...

ԽԶ. ԲՊ. 176բ. — Ի մեծի շարքում եր-
կուշարքի տւուրմ, Երանելոյն Սեւերիամու-
սի եպիսկոպոսի ասացեալ ի Թգեմոյն որ
ցամաքեցաւ... Եկն տեսանելով ծառ ծաղ-
կազգեացաւ...

ԽԷ. ԲՊ. 183ա. — Երանելոյն Յօհաննու
Ոսկեբերամիմ Կոստանդնուպոլսի եպիսկո-
պոսի, ի Մաթեոսի Աւետարանին Մեկնութե-
մէ. — Եւ իբրեւ եկանէր Յս. յերուսաղէմ...

ԽԸ. ԲՊ. 188ա. — Մեծի տւուր Երեւշա-
րաթիմ. Երանելոյն Յօհաննու Ոսկեբերա-
մի, Կոստանդնուպոլսի եպիսկոպոսի, ի Մա-
թեոսի Աւետարանին Մեկնութեմէ. — Յայն-
ժամ Նմանեացի արքայութիւն երկնից տասն
կուսանաց...

ԽԹ. ԲՊ. 190ա. — Նորիմ Յովնաննու
Ոսկեբերամի ի տոյն Աւետարանիս Մեկնու-
թեմէ. — Յորժամ զայցէ որդի մարդոյ փառաց
Հօր Խորոյ...

Ս. ԲՊ. 192բ. — Երանելոյն Գրիգորի
Նիւսացոյ, առ ի յորդորում մամկանց
Սրբոյ Եկեղեցիի ի կուսութիւն. — Մատուր
եւ բանական կենդանի այս մարդ...

ՍԱ. ԲՊ. 196բ. — Երանելոյն Յօհաննու
Ոսկեբերամի Կոստանդնուպոլսի եպիսկոպո-
սի ասացեալ Յաննաս գիրքս իւր. — Յորժամ
զմտաս ածեն զդիւրանսութիւն կենցաղոյս
...

ՍԲ. ԲՊ. 198ա. — Մեծի Շարքում Զո-
րեւշարաթոյ տւուրմ, Երանելոյն Զաւարիա-
յի Հայոց կաթողիկոսի ասացեալ ի Մաթեո-
սի յԱւետարանին Մեկնութեմէ. — Երեւ
զմեծ որ երեւշարաթիւն տեսախմբել արժանա-
ւորեցաց...

ՍԳ. ԲՊ. 204ա. — Երանելոյն Յօհան-
նու Ոսկեբերամի ի Մաթեոսի Աւետարանին
Մեկնութեմէ. — Յայնժամ չոգաւ մի ոմն յեր-
կոստանդնից...

ՍԴ. ԲՊ. 207բ. — Յօհաննու (Ոսկեբե-
րամի) Ըմբերցուածոց Մեկնութեմէ. — Իսկ
չորրորդ աւուրն կանուխ, որ է երրորդ չա-
րաբնուն Թիւս, եւ Հինգերորդ ըստ միւս խոր-

հրդոյ, որ զեօթն ցուցանէ մեզ զերիցովա-
կան շրջապաշտութեան... Եւ երանելի խոր-
հրդապետն Պողոս ասէ... Եւ զարմեալ ասէ,
Ա՛ն քոր յայլոց յերանց եւ հանցես Հուր ծալ-
րասաւելով...

ՄԱԹԵ. — Ոսկեբերամի բառը կտոր փա-
կազիծով դրիւք, ցոյց տալու Համար որ սը-
խալմամբ գրուած է այն, Գրիլը Նշմարելով
իր սխալը՝ այդ բառին շուրջը կէտեր դրած է՝
իբրեւ ինչոմի մեւ. Զառը Թ. Ոսկեբերանին
վերադարձած չէ, այլ առնուած է Յօհաննէս
[Տարանեցի]ի Ընթերցուածոց Մեկնութեմէն
— Հմմտ. աստ, Գլուխ Բ. ԲՊ. 38ա:

ՄԵ. ԲՊ. 210բ. — Ի մեծի ինքզնաթոյ
աւուրմ, Երանելոյն Զաւարիայ Հայոց Կա-
թողիկոսի ասացեալ, ի Մաթեոսի Աւետա-
րանին Մեկնութեմէ. — Յերեկեան ի զնացե-
լումն աւուր զմեծի չորեքշաբաթու զսքան-
չելի եւ զհրաշափառ, զգրկուէտ խորհուրդ
տեսախմբել արժանաւորեցաց...

ՄԶ. ԲՊ. 219բ. — Երանելոյն Յօհան-
նու Ոսկեբերամիմ ի Մաթեոսի Աւետարանին
Մեկնութեմէ. — Մինչդեռ ուսէին Նոթա...

ՄԷ. ԲՊ. 223ա. — Նորիմ Յովնաննու
Ոսկեբերամի ի Մաթեոսի Աւետարանին Մեկ-
նութեմէ. — Յայնժամ զայ Յս. ընդ նոսա ի
զեղ մի...

ՄԸ. ԲՊ. 225ա. — Նորիմ Յովնաննու
Ոսկեբերամի ի Մաթեոսի Աւետարանին Մեկ-
նութեմէ. — Եւ աւանասիւի մի ոմն յայնցա-
նէ որ անդէն էին...

ՄԹ. ԲՊ. 228ա. — Ի մեծի Ուրբաթի Ա-
ւուրմ, Երանելոյն Զաւարիայի Հայոց Կա-
թ[ոլիկոսի] ասացեալ ի Մաթեոսի Աւետա-
րանին Մեկնութեմէ. — Յերեկեան աւուրն որ
զհրաշափառ Հինգշաբաթու Շոյակապ խոր-
հրդանութեան որ տեսախմբել արժանաւորե-
ցաց...

Կ. ԲՊ. 237ա. — Սրբոյն Կիւրդի Երու-
սաղէմայ Հայրագետին. — Արդ կապեցին ա-
սէ գերիտաւ եւ առնալ տարան ի զաւիթ ցահա-
նայապետին...

ԿԱ. ԲՊ. 240ա. — Երանելոյն Եղի-
շ(ի)էի Հայոց Վարդապետի ասացեալ՝ ի Խա-
չելութեամբ Գրոց. — Արդ իբրեւ ետես դա-
տուարն եթէ ամենայն բազմութիւնն միտարան
աղաղակեն եւ ասեն...

ԿԲ. ԲՊ. 244բ. — Երանելոյն Յովնան-
նու Ոսկեբերամի Կաստանդնուպոլսի Եպի-
սկոպոսի, ի Խաչելութիւն Տեառն. — Այսօր
Տէրն մեր ի խաչի...

49. — Թղ. 247թ. — Ի Մեծի Աւուր Շաքա-
թում Թաղմամ Տեառն մերոյ Թի. Գի. : Երա-
մելոյն Զաքարիայի Հայոց Կաթողիկոսի ա-
սացեալ. — Յերեկեանի զնացելուն աւուրն
զվեցերորդ աւուրն զՄեծ Ուրբաթուն զգե-
րագանց եւ զայնարհակեցոյց զխորհուրդն
աղօտարար շարակարգեցաք. . . :

47. — Թղ. 255թ. — Երամելի եւ Սք. Վար-
դապետին Հայոց Եղիշէի ասացեալ ի Թաղու-
մն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. — Ե-
լըն ասէ Յովսէփ Արեմաթացի. . . :

46. — Թղ. 259թ. — Երամելոյն Գրիգորի
Նիսացւոյ Եպիսկոպոսի Ներբողեամ ասաց-
եալ ի Թաղում[Ո] Տեառն եւ ի Յովսէփ Արե-
մաթացի. — Գովելի է ինձ այս եկեղեցա-
կան որէնք. . . :

42. — Թղ. 268թ. — Երամելոյն Յովհան-
նու Ոսկեբերամի Կոստանդնուպոլսի Եպիս-
կոպոսի Ներբողեամ ասացեալ ի Սք. Թարու-
թիւն Գի. Այ. մերոյ. — Պայծառ է զատիկս
մողով եւ մեծ պատիւ է տօնիս. . . :

41. — Թղ. 268թ. — Երամելոյն Գրիգորի
Աթանջիպագրծին, ի Յարութիւն Գի. Այ.
մերոյ. — Էր Ած. եւ եղև մարդ. . . :

40. — Թղ. 268թ. — Սրբոյն Յակոբայ Սըր-
նոյ Եպիսկոպոսի Ներբողեամ ի Սք. Թարու-
թիւն Գի. Այ. մերոյ. — Այսօր ուրախու-
թիւն մեծ լի ընտրողութեամբ զսրհուրեցու-
ցանէ զիս. . . :

39. — Թղ. 272թ. — Ի յիշատակի Սրբոյն
Յովնաննու Կարապետին եւ Մկրտչին Գի. :
Սրբոյն Եւսեբեան Եկեղեցեան Պատմութեմէ
— Յետ սակաւ ժամանակի՝ Հատիկ զգլու-
խըն Յովհաննու Մկրտչի. . . :

2. — Թղ. 273թ. — Երամելոյն Յովնաննու
Ոսկեբերամի Կոստանդնուպոլսի Եպիսկոպո-
սի՝ Ի Նոր Կիրակէն եւ ի Եւտատայն Թմայի
Առաքելոյն. — Ան դարձեալ տօն, ահա
դարձեալ փրկութիւն ողորդ վայելչաբար. . . :

21. — Թղ. 281թ. — Ագրիի Յօքմ Աւետիք
է Հայոց, զոր տօնեմ եկեղեցիք մղղափառաց
զտօն Աւետեաց Հրեշտակապետին, որ առ
Կայս Ստրիպս՝ Երամելոյն Յօհաննու Ոս-
կեբերամի Կոստանդնուպոլսի Եպիսկոպոսի,
Աւետիք Սրբուհոյ Աստուածածնին. —
Դարձեալ խնդութեան աւետիք. . . :

Մամօք. — Յաջորդ ճառք է թուագրուած,
որովհետեւ սկիզբի մասը կը պակսի :

Թղ. 284թ. — 288թ. դատարանի թղուած :

Թղ. 287ա. — . . . Ո՛վ սքանչելեացս, ի զե-
րեզմանի լիով ընդ մեռեալս գողով, եւ ի յեր-
կինս ընդ Հօր անթերի, եւ ի զժողիս զհոգիս

ազատէր. . . : Հմմտ. Հայ Գրողներ, Երուսա-
ղէմ, էջ 123, Զաքարիա Կաթողիկոսի Ճառք,
եւ Յարութիւն Քրիստոսի :

28. — Թղ. 288թ. — Երամելոյն Յօհաննու
Ոսկեբերամի Կոստանդնուպոլսի Եպիսկոպո-
սի, Ներբողեամ ասացեալ ի վարս եւ ի Ոսեա-
տակութիւն Սրբոյն Գրիգորի, Հայոց Մեծաց
Հայրապետի, եւ Լուսաւորչի, ի խնդրոյ հա-
յագին ուրում Եպիսկոպոսի եւ վարդապե-
տի, համագգի Ոորին Դեոսկորոս անուն կո-
չեցեալ, եւ այլ եւս յոգմախումբ քազմու-
թեան, որք ժողովեալ էին յաւուր յիշատա-
կի մեծեռնչակ տօնի Սք. Լուսաւորչին արե-
ւելեամ աշխարհին. — Հրաշխի է մեզ տեսս
այսօր եւ պայնառագոյն քան զսովորականն
շարադրութիւնս. . . :

27. — Թղ. 313թ. — Ի յիշատակի Սրբոյն
Ստեփաննոսի յառաջարկաւագի եւ Ոսեա-
վկայի, Երամելոյն Գրիգորի Նիսացւոյ Ե-
պիսկոպոսի ի ՅՈ յերամուրեամ Գրոյն. — Տէր
մեր եւ արարիչ. . . :

27. — Թղ. 317թ. — Երամելոյն Աբբայ
Եփրեմի Խորին Ասորոց Ներբողեամ, ասաց-
եալ ի Ոսեալկայն Գի. Սուրբն Ստեփաննոս
— Անդրանիկն մարտիրոսաց կոչեաց զմեզ ի
Հողեւոր Հարսաւիստիս իւր. . . :

26. — Թղ. 321ա. — Սրբոյն Աթմասի Ա-
ղեմանդրացւոյ, ասացեալ ի Սք. Նախա-
վկայն Ստեփաննոս. — Պայծառ եւ նորահրաշ
է խորհուրդ տօնիս. . . :

22. — Թղ. 325ա. — Երամելոյն Բարսղի
Կեսարու Եպիսկոպոսի՝ Ի Նախալկայն Գի.
Սուրբն Ստեփաննոս. — Ամենեքեան որ սի-
րելեացն ճաշոյն յօրինեցին զպատրաստու-
թիւն զանազան կերակրոցն. . . :

21. — Թղ. 327թ. — Ի յիշատակի Սրբոց Ա-
ռաքելոցն Գի. Պետրոսի եւ Պողոսի, Սրբոյն
Եկեղեցիքի տօնին Եպիսկոպոսի Եկեղեցա-
կան Պատմութեմէ, յերկորոց Դարութեմէ. —
Բայց սակայն երկեւաւոր շնորհացն Աստու-
հոյ, որ զօրանան ի պաշտօնեայս իւրեանց. . . :

20. — Թղ. 329ա. — Գործք Պետրոսի եւ
Պողոսի Սրբոց Առաքելոցն թէ զհարկ կտառ-
րեցան ի Հոռն. — Եւ եղև յետ ելանելոյ Սըր-
բոյն Պողոսի ի Գողոյ Մելիտենացոց կըղ-
զոյն. . . : Հմմտ. Անկանոն Գիրք Առաքե-
լականք, Կենեախկ, 1904, էջ 1 եւ լս. : Դ. օ-
րինակ. կը վերջնայ անոր պէս. տես էջ 24,
մեթ. 6 :

20. — Թղ. 337թ. — Վկայաբանութիւն
Սրբոյն Պետրոսի, Առաքելոց գլխաւորի. —
Երանելին Պետրոս Առաքեալ Հանդերձ եղ-

բարբ և Լոռի քաղաքի. . . — Լմամ-
նոյն, էջ 61:

Զ. — Թ. 341ա. — Վիշաբաբնաբնից Ար-
քայն Պողոսի Առաքելոյն Քրիստոսի. — Եկին
Հասին Ի Հոռո, Զուգա Ի Գալիլէի, Տիրոս
Ի Դաղմատոյ, և անդ մնային Սրբոյն Պո-
ղոսի: Եւ իբրեւ եկն, ետես զնոսս եւ ուրախ
եղին: Եւ անդ արտաքոյ քաղաքին տուն Ի
վարժու կայեալ, և նոքա Հանգերձ խոսէր
զբանն կենաց: Եւ եղև Հռչակաւոր, և բա-
ղամբ յանելուին Ի Հաւատս, մինչև Համբա-
ւոյն տարածեալ ընդ ամ. Հոռո, և բազմաց
զայ առ նա և Հաւատալ: և լինէր այնուհե-
տեւ ուրախութիւն մեծ:

Իսկ պատանի ոմն՝ մատուռակ կայսեր, ու-
րում տնուն էր Պատրիկոս, եկեալ Ի զիշերի
լսել զբանն Պողոսի, և վասն ամբոխին ոչ
կարաց ի ներքս մտանել, այլ նստեալ ի քա-
րոյ պատուհանի միում լսել զբանն: Եւ
ժամայորանկ յանկեալ անտի մեռաւ, և նոյն
Ժամայն լու եղև Ներոնի կայսեր: Եւ Պողո-
սի իմացեալ Հոգւովն սրբով ասաց. Արք եղ-
բարք, տեղի եղիս չարն՝ զի փորձեացէ զմեզ.
եկէց արտաքս, և զտանէք մանուկ մի եղեալ,
և Հանդերձեալ Ի մեռաւոր, բարձր զնա, և
բերէք առ իս: Եւ նոցա երթալ բերին առ նա:
Իբրեւ ետես բազմութիւնն խոսիցեան: Եւ
Պողոս ասաց. Այժմ Հաւատքն ձեր յայտնի
լինին եղբարք. եկայք ամենեքեան լացցուք
առ Տէր, զի կնցուացէ զսա, և կամ մեռա-
նիմք: Եւ կարդացեալ ամենեցուն Հանգերձ
մեծաւ Հառաչանոց, յարեաւ մանուկն. և ա-
ռաքեցին զնա երթալ Հանգերձ այլովքն որ
էին Ի տանէ կայսեր: Իսկ կայսեր լուեալ ըզ-
մանն Պատրիկի արմանցաւ յոք, և Հրա-
մայեաց այլ ումեց կալ Ի վերայ զինոյն: Եւ
դռնապանքն տան. Տէր կայսր, Պատրիկոս
կենդանի է, և կայ Ի վերայ (սակարանացն)
[տակարանացն]: Եւ կայսր ասէ. Եւ զի՞ է, եր-
կնի՞ս՝ մտանել: Եւ իբրեւ եմուտ ասէ ցնա
կայսր. Պատրիկոյ, կենաւ: Եւ նա ասէ.
կեամ: Եւ կայսր ասէ. Ո՞ր արար քեզ զկեալդ:
Իսկ նա լցեալ Հաւատոյ իմաստութեամբ աս-
աց. Յս. Քս. Թաղաւորն յաւիտենից: Եւ
կայսրն ասաց. Արգ նա՞ Հանգերձեալ է Թա-
ղաւորն յաւիտենից, և լուեալն զամ. Թա-
ղաւորութիւնս: Պատրիկոս ասաց. Զամե-
նեան որ են Ի ներքոյ երկնից զազա-
րեցուացէ, և նա՞ լիցի միայն, և ոչ իցէ Թա-
ղաւորութիւն որ փախիցէ Ի նմանէ: Եւ նորս
Հրամայալ ապաւիտ ամեն նմա, և ասէ ցը-
Պատրիկէ. Եւ զու՞ կամիս զինուորն յայնմ

Թաղաւորի: Եւ նա ասէ. Այո՛, վասնզի նա՛
յարայց զիս Ի մեռելոց:

Եւ յետ այն Բարդաբաս, և Յոստոս, և
Յովրիոն, լայնոսան, և Փեստոս Գաղատացի,
սենեկապետն Ներոնի տան ցնա. Եւ մեծ
երկնաւոր Թաղաւորին զինուորիմք: Իսկ նո-
րս տանջեալ զնոսս յերկար տանջանոց, յետ
այնր յարգել արկ. և Հրամայեաց խնդրել
զմեծ Թաղաւորին զօրականսն, վճիռ տուեալ
զրով զամենեանս ուր և գտցեն զՔրիստոսի
զօրականսն սպանանին:

Անին և ընդ բազում կայանաւորս և զՊո-
ղոս կապեալ, յորս Հայէին ամենեքեան ակ-
նածութեամբ որք ի նմին կապան էին, մին-
չև իմանալ կայսեր թէ՛ նա՛ է ի վերայ ամ.
կայանաւորաց՝ Քի. զօրականացն: Եւ ասէ
ցնա. Այլ դու, մեծի Թաղաւորին զօրական
և իմ կապեալ, զի՞նչ զմտաւ ամեալ ի՛՛՛ քո,
և (ք)կիր Ի Հոռոմայեցուց իշխանութիւնս, և
զօրս ժողովիս յիմմէ՞ նահանգէս: Եւ Պողոս
մեծաւ Համարձակութեամբ առաջի ամենե-
ցուն ասաց. Ո՞վ կայսր, ոչ միայն ի ցումմէ
աստի նահանգէ ժողովմն զօրականս այլ յամ.
աշխարհաց. ցանզի այսպէս Հրամայեաց
մեզ. Մի՛ զոք արգելուք կամ միսն զինուո-
րն իմում Թաղաւորին. արդ՝ եթէ Հանդ ի
քեզ, և զու զինուորեա նմա. ցանզի ոչ մե-
ծութիւն և ոչ այլ ինչ որ յայնարհի պատ-
ւական է՝ կնցուացէ զքեզ, այլ եթէ անկցիս
առաջի նորս և աղչեսցես՝ կնցուացէ զքեզ.
ցանզի Հանդերձեալ է նա դատել զայնարհ
յաւուրն յետնում:

Եւ զայս Պողոսի ասացեալ՝ կայսրն Հրա-
մայեաց զամ. կայանաւորսն հրով այրել, և
զՊողոս գլխատել՝ օրինոց Հոռոմայեցուց: Իսկ
Պողոս չլռէր ի խոսելոյ բանն, այլ ուսուցա-
նէր զՂուկաս և զկենսէս:

Ըր այնուհետեւ Ներոն Ի Հոռոմ և զբազու-
մս Ի ծրիստանէից՝ ազգամար լարին սպա-
նանէր, մինչև կարի գծուար Թուրի Հոռոմա-
յեցուց, և զայ յարցունիս աղաղակել, եթէ
լատ են կայսր, մեր են մարդիկն, բառնա
զՀոռոմայեցուց զօրութիւնս: Եւ իբրեւ լուաւ
Ներոն, զազարեաց այնուհետեւ, Հրաման
եղեալ զրով, մի զոք ի ծրիստանէից կորու-
սանել մինչև ինքն զիտաացէ զամենայն:

Յայնմամ դարձեալ ամաւ Պողոս առաջի
նորս, և Ներոն ի նոյն միտս կացեալ ասէր.
զՊողոս զլիստանցէք. ցանզի ասէ ծա յաւի-
տեն կեամ իմում Թաղաւորեա, և լուսնի
պատուհապ: Եւ Պողոս ասաց. Ո՞վ կայսր,
ոչ առ սակաւ Ժամանակս կեամ ես իմում Թա-

զաւորին, զի Բէ և զվստեցան զես, սակայն ի յանդիմանութիւն քեզ յարուցեալ երեսնացայ ժարմաւոր տեսեալմար, և ցուցից եթէ ոչ մնայ այլ կեամ ընդ Գի. որ զաւորցն է ի դատել զաշխարհաւ իսկ Ղուկիս և Կեստէս սասցին ՅՊողոս. Ուստի՞ ունիք ըզթաղաւորն զայն, զի այդպէս Հաւատացէք ի նա, և ոչ փոխիք յայդպիսի յամառութենէ։ Եւ Պողոս սկսաւ խօսել զբան վարդապետութեանն այսպէս. Արք, որք ի մարտութեան էք ի յարոյն որ զաւորց է ի վերայ ամ. աշխարհի։ Բանդի ոչ եթէ որդէս զուրդ կարծէք, Թաղաւորի՞ որ յերկրէ զաւորց է, զիստարիմ մեք, այլ յերկնից կենդանի Աստուծոյ, որ վասն անարեւութեանց եղևորց յաշխարհի զայ դատաւոր, և երանի է այնմ որ Հաւատացէք ի նա, զի կեցցէ յափառեան. վասնզի զայ ի մարտումն այրել զաշխարհաւ։ Եւ նոցա առաջի անկեալ սասցցին. Ազաշիմք զքեզ, ծառայ Աստուծոյ, օգնեցան մեզ, և արա զմեզ այդպէս որդէս զու ետք, և արձակեմք զքեզ ի մահուանէ։ Եւ Պողոս ասաց. Ոչ եմ փախստական, եղբարք, ի Տեառնէ, այլ օրինաւոր զօրական եմ Աստուծոյ կենդանոյ։ Եթէ գործի եթէ մեռանիմ մեղուս Թաղաւորին, առնէի զայդ, ով Ղուկիս և Կեստէս, այլ վասն զի կեամ Աստուծոյն իմոյ և զնա սիրեմ, երթամ առ Տէրն իմ, զի եղեց ընդ նմա ի փառաւ ձոր իւրոյ։ Եւ նոցա ասին. Եւ զիա՞րք յետ զվստեցելոյն քո կենցցուք մեք։

Եւ մինչդեռ նոցա զայս խօսէին, առաքեաց Ներոն զՊարթենիոս և զՓերէս տեսանել Բէ զլիառանալ իցէ Պողոս։ Եւ իբրեւ եկին զտին զնա կենդանի. եւ Պողոսի կողեցեան զոտա առ ինքն ասէ. Հաւատացէք ի կենդանին Ած. որ եւ զիս և զՀաւատացեալս իւր յարուցանէ ի մեռելոց։ Եւ նոցա ասին. Երթամք այժմ առ Ներոն, և յորժամ մեռանիցիս զու և յարիցես՝ յայնժամ Հաւատասցուք յԱստուծոն քո։ Եւ Ղուկիս և Կեստէս ազայցեցին զնա վասն փրկութեան իւրեանց։ Ասաց Պողոս. Ընդ արշալոյսն եկեալ մեր վաղվադակի ի գերեզման իմ, զառնիցէք արս երկուս որ յաղթիս կայցեն, և Տիոտոս և Ղուկաս, նոցա տացեն մեզ զկենից Տեառն։ Եւ կացեալ Պողոս յառաջոյ անտի յարեւելս կոյս յաղթեա եկաց յերկար, և կատարեալ զաղօթսն, և խօսեալ երբայցեցերէն ընդ (Հ)արսն, մզեալ զպարանոցն և այլ ոչ եւս խօսեցեալ։

Եւ մինչդեռ տանէին զ(Պ)ողոս ի գլխաւ տել, Հեռազայն ի քաղաքէն իբրեւ մզոնաւ և

րեք, կապեալ երկաթի կապեալ։ Եւ զօրականքն որք տանէին զնա երեք էին մեռազդիք։ Իբրեւ ելին ընդ զուռ քաղաքին նեռածիք մի Հեռազայն՝ զիպեցաւ նոցա կին ումըն աստուածապաշտ, և տեսեալ զՊողոս երկաթակապ քարչեալ՝ ելաց ի վերայ նորա, և էր անուռ կնիւն Պեռապատուեա, և ինքն էր միակ (ա)նի։ Զոր տեսեալ Պողոսի ասէ ցընա. Տուր ինձ փակեղջ քո, զի ի (ի) դառնալն իմում ցեքդ տաց զգաւ իսկ նա յաժարութեամբ եւս։ Եւ զօրականքն ծինաղեցան և և ասին. Ընդ՞որ կամիս կորուսանել զփակեղջ քո, ո՞չ գիտես եթէ (ի) զլիատել երթայ։ Պեռապատուեա առ նոսա ասէ. Երդմեցուցանեմ զքեզ ի դուռն կայսեր՝ փակեղջամ այդուրիկ պատեցէք զայս զորտ յորժամ Հաւատնէք զդուսին։ Որ և եղև այնպէս։ Եւ տարեալ զլիատեցեան զնա ի տեղին, որ կուի Մասսե, մերձ առ ստորուսով ծառայն։ Եւ որդէս կամեցաւ Ած. նախ քան զդառնալ զօրականցն տուաւ փակեղն ցլիկն՝ ունելով յինքեան կաթուածս արանն. և իբրեւ զգեցաւ նա՝ առժամայն բացաւ խաւարեալ ալք կնուրն։

Իսկ երեք զօրականքն, որք Հատին զդուսին Պողոսի, յետ երեք ժամուց եկին, որք ունէին զըողոնն տանելով զնա Ներոնի։ Եւ Հանդիպեալ Պեռապատուեայ կնիւն ասին ցընա. Զի՞ն է կին զու, ահա կորուսեր զփակեղն քո։ Եւ նա ասէ ցնոտաւ. Ահա զփակեղն իմ վերադնն առ ի Պողոս, և խաւարեալ ակն իմ բացաւ. փակեղնամոս՝ որպէս տեսանէք իսկ զիս։ Եւ Պեարոս և Պողոս կենդանի ի մին ժամու մտին ի քաղաքս Հաճմ երկվարօք իբրեւ զթաղաւոր, և Թաղ ի դուսիս իւրեանց, պայծառ որպէս զարեգակի փայլեալ։ Եւ ես ազայցեցի զուս վասն մեր արժանի լինիլ մեզ ծառայութեան Տեառն երաւ։

Յայնժամ զօրականքն, որք զըողոնն ունէին, ծանեան զփակեղն, և տեսին բացեալ ալքն նորա, ազաղակեցին մեծամայն և ասին. Մառայք եմք և մեք Տեառն Պողոսի։ Եւ երթեալ կնիւն Պեռապատուեա պատմեաց Ներոնի եթէ զօրականքն, որ զլիատեցին զՊողոս, ասին Հաւատացեալ ի Բա. զոր Պողոս քարոզեաց, և յայսմՀեռէ ջրիստոնեաց եմք մեք։ Եւ իբրեւ լուաւ զայս Ներոն Հրամայեաց զՊեռապատուեայ պահել կապանօք, և զօրականն զմինն զլիատեղ արտաքոյ դրան և զերկուսն քարկոծել մզոնաւ ինչ Հեռի ի քաղաքէն։

Իսկ Պեռապատուեայ կայր ի բանտին, և

կինն Ներոնի քոյր էր Նորա. յղէր առ նա զաղոյ Պեռապատուեայ յաղապս Քի. եւ ասէր. Որք Հաստան ի նա զյաւիտեանական ուրախութիւնս տեսանեն. եւ եթէ լուծանելոց է սնոտի կեանքս, եւ Հանդերձեալք յաւիտեանականք են եւ անլուծանելիք: Եւ փախեալ իւր Ներոնի ի պալատէ անտի, եւ ամանց սինկղդիտոսացն ընդ նմա: Յայնժամ բարկացեալ Ներոնի՝ բազում տանջանք չարարեաց ըզր-Պեռապատուեայ եւ զորս ընդ նմա, եւ ի վախճանին Հրամայեաց քար կտիել ի պարանոցս նոցա եւ ընկնուլ ի վիշ: Եւ եղան երջխարքս նոցա ի դրան Մովսէսդանայ եւ Հրովարեցան: Բայց սուրբ տաքն որ յերուսաղէմէ եկեալք, զորս ոչ ոք յառաջագոյն ետես, ասացին ցփողովորդն. Յնծացէք եւ ուրախ լերուք, զի մեծի փրկութեան արժանաւորեցայք ի ձեռն Սրբոց Առաքելոցն եւ սիրելեաց ի Աստուծոյ Տեառն մերոյ: Եւ Նորոնս այս լար թագաւոր այլ ոչ երբէք ունի զթագաւորութիւնն իւր:

Եւ զէպ եղեւ Ներոնի ատիլ յամ. զօրաց Հրոտմայեցւոց, եւ խորհեցան Հրապարակապէս զնա Հարկանել մինչեւ արձակէ զողին: Եւ լուեալ զայս Ներոնի՝ անկա: աւ մեծ ի վերայ նորա, եւ ի զողման եղեալ փախեալ, զի մի երեւեցի նոցա: Եւ ոմանց ասացեալ եղեւ. Թէ մինչ մուրեալ էր ի մայրիսն՝ ի ցրտոյ եւ ի սովոյ սատակեալ, զայլոց կերակուր եղեալ:

Իսկ որոց պատուիրեաց Պողոս՝ առաւօտուն երթալ ի զերեզմանն, զտին արս երկուս զի յաղօթն կային, եւ զՊողոս ի միջի նոցա, եւ զարմացան յոյժ: Եւ տեսեալ զնոսա Տիտոս եւ Լուկաս եւ զարհուրեցան երկիւղի մարդկան եւ ի փախուստ դարձան: Իսկ նոցա ընթացեալ զկին Հասին եւ ասեն. Ոչ հաւանեմք զմեզ ի մահ, այլ աղայեմք զմեզ զի տայցէք մեզ զկեանսն, որպէս եւ Սուրբն Պողոս պատուիրեաց մեզ, որ ընդ ձեզ այժմ յառաջ քան զսակաւ մի ժամ յաղօթն կայր: Եւ նոցա լուեալ զայն յոյժ ուրախ եղին, եւ հատուն նոցա զկնիքն տէրունական՝ փառաւորելով զամենատուրք զԵրրորդութիւնն:

Իսկ Սրբոց Առաքելոց զմարմինն առեալ տանին յարեւելս, եւ շարժումն մեծ եղեւ ի քաղաքին, եւ ընթացան ժողովուրդքն Հռոմայեցւոյ, առին զնշխարս Սրբոցն՝ եղին ի տեղի մի կոչեցեալ Կա Կոմաս, պահեալ անդ տարի մի եւ ամիսս եօթն, եւ ապա փոխեցին յայլ վայելուչ տեղիս: Սրբոյն Պետրոսի մարմինն ի Բամիկանոն տեղւով մերձ ի Նաւ-

մաքիւս Հանգեալ, իսկ Սրբոյն Պողոսի Յուստինիանէ ճանապարհին, Հեռի երկու մղոնաւ ի քաղաքէն, բարեգործութիւնս բազումս ընդհանրելով, Հաստացելոցն յանուն Տեառն մերոյ Յի. Քի.:

Կատարեցան ընթացք Սրբոց Առաքելոցն Պետրոսի եւ Պողոսի յամանն յուսիս ի քրուսն եւ ինն, իսկ զօրականացն յուսիս յերկուսն, եւ Պեռապատուեայ եւ Պոնտոսիենայ ի նորին ամսոյ յուսին, փառաւորելով զամենատուրք Երրորդութիւնն յաւիտեանս յաւիտեանից, Ամէն: — Հմմտ. Նոյն, էջ 43, 28-29, 80-81:

2Ա. — Թղ. 344ա. — Թաւթոյ Դիմոնեսիսի առ Յիմոքեոս աշակերտն Պողոսի Առաքելոյն, Յաղագս մանուամն Պետրոսի եւ Պողոսի Առաքելոցն Քի. — Ով աշակերտ աստուածային, եւ որդի Հոգեւոր, սիրտ եւ խորհուրդ, կատարիլ կամաց նորա... — Հմմտ. Նոյն, էջ 110:

2Բ. — Թղ. 347բ. — Երամելոյն Յոնանմուսի Ոսկեքերամի Կոստանդնուպոլսի եղիսկեպոսի ասացեալ ի Սր. Առաքելոյն Քի. Պետրոս եւ Պողոս. — Արդ վասն մեր ո՞ր աղօթեցէ երբէք...:

Թղ. 350բ. — Եւթաղեա. — Առ Ներոնիւ կայսերը Հռոմայեցւոց վկայեաց Պողոս առաքեալ...:

2Գ. — Թղ. 351ա. — Պատմութիւն Վարդիգի Սէմաշիքեաց Սրբոյ եւ Մեծի Առաքելոյ եւ Աւետարանչի Աստուածաբանիմ Յովհաննմուսի. — Յետ ժամառանալոյ Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յի. Քի. յերկինս... — Հմմտ. Նոյն, էջ 190:

2Դ. — Թղ. 364ա. — Յաղագս Աւստրամաց ամենազգովիի եւ Սր. Առաքելոյն եւ Աւետարանչիմ Յովհաննմուսի. — Իսկ միւսումնաւորն երեւեալ նմա ամենատէրն, եւ ի տեսլեանն ասելով ցնա եթէ դարձիք անդէն յԵփեսոս եւ վարդապետեա զքանն ճշմարտութեան անեղիւղ, քանզի ընդ քեզ եմ առ ի փրկել զքեզ յամ. վասնզից: Բայց յետ բազում ժամանակաց քաղաքեցիս ի Պատմալիզոլն, քանզի եւ նոցա պիտոյ է քո վարդապետութիւնը... Եւ յայնչեանէ ընդունէր առաքեալն Գրիգորոսի միայն երկու նուրի Հաց եւ զուրկորդը մասն լրտն ամ. աւուր, եւ զաւելորդն տայր ինձ... — Հմմտ. Նոյն, էջ 222:

2Ե. — Թղ. 368բ. — Երամելոյն Յովհաննմուսի Ոսկեքերամի Կոստանդնուպոլսի եւ

պիսկոպոսի, ի Սր. Առաքելաթ Թովհաննէս
 և Յակոբոս, ի Մեկնութեմ Աւետարանի
 Թովհաննէս. — Արդ վասն այսորիկ առ առ-
 կաւ մի աստուածեղէն սեղանայ տնայ առեալ
 ձեզ լամբեմք. . . :

ԶԶ. — Թդ. 370ր. — Յակոբայ Արեայ եպիս-
 կոպոսի տաքեալ Յաւար Մեծի Խաչելու-
 քեանմ Յետմ մերայ Թի. Գի. եւ յաւազակմ
 որ երաւիրեցաւ ի դրախտն, եւ ի սերտեմ որ
 պաեկը զՅոնապարե ծառայմ կեանց. — Ան-
 ծանոթ ենունչ ծոցոյ քոյ Հոր միածին, զար-
 թո՛ղջնարս իմ. . . :

Թդ. 381ր. — Թարգմանեցաւ ճառս յառո-
 րոց ի մերս, Հրամանաւ տեսուն Գրիգորիսի
 կաթողիկոսի Հայոց. ի ձեռն քահանայի ու-
 ման իսահակ անուն կոչեցեալ, ասորի յազ-
 դէ, անարհեստ զոյով մերայ զգործեանս՝
 չաղփաղփ եւ կոկորդալիս լիզուաւ, եւ ստու-
 ցեցաւ ի սուրբ եւ անբիւն եւ ի մեծարհիպիս-
 կոպոսի՝ տեսուն Ներսիսէ Հռոմեոս իմաս-
 տասիւրէ :

Մամոր. Ե. Թափենեի. վերնեցու Ժառերը
 ասորերէնի մէջ տաղաչափական են, մինչ
 Հայերէնի մէջ արծալե (Յուցակ, էջ 78) :

ԶԷ. — Թդ. 381ր. — Երբարդ Կիրակի ծա-
 շում : Թովհաննէս Ոսկերեքումի Կոստանդ-
 նուպոլսի եպիսկոպոսի տաքեալ Յամատակ
 օրդիմ, ի Ղուկասու Աւետարանի Մեկնու-
 քեմէ. — Հանապաղ զմարդասիրութիւնն Այ.
 պարտիմ քարոզել, զի նովա կեանք եւ շար-
 քիմք եւ եմք. . . :

Թդ. 387ր. զասարկ :

ԶԸ. — Թդ. 388ա. — Գովհստ Ներբողա-
 կան ի Սր. Աստուածածիծծ եւ ի Մնուդմ Գի.
 Ասացեալ յԱռաքել վարդապետ. — Զքերտն
 իմ բացից յաճարութեամբ կամաց. . . :
 Ներբողեմք զքերտնեալն ամ. ազգաց, եւ առ
 ոտս նորա անկեալ :

Ազաչեմք, Բարբառեմք,
 Գուհարտեմք, Դրուտեմք,
 Երկուպաղեմք, Զարմանեմք,
 Էրանեմք, Ըզմեմք,
 Բաղանեմք, Ժանեմք,
 Ի ծունկ անկանիմք,
 Լալազիւն Հայեմք,
 Խանդակալակ զոչեմք,
 Մառայաբար աղերսեմք,
 Կողկողալիւն բողոքեմք,
 Համարձակապէս Հրատարակեմք,
 Զայն արկեալ Ներբողեմք,
 Ղեկօք մտաց ընթանեմք,
 Զօխաբար զովասանեմք :

Միամտութեամբ խոստովանեմք,
 Յիշելով Հրեմիմք,
 Նուազելով ցնեմք,
 Ենորհաց պայծառանամք,
 Ուրախութեամբ սրտիւ զուարճանեմք,
 Զափաւոր բանիւ խոսեմք,
 Պանծայի տեսիւս բերկրեմք,
 Զերմեռանդ սիրով քարոզեմք,
 Ռամիկ լիզուաւ ճառեմք,
 Մարտափելով Հիսանեմք,
 Վերնականացն ժայնակեմք,
 Տննչմամբ Հոգւոյ զորանեմք,
 Րոտեալ սիրով զուարթանեմք,
 Յնծայով զկոյսն զովեմք,
 Իւրեմական բանիւ ողոքեմք,
 Փրկազարե յայտնութեամբս պաղատեմք,
 Քաղցրամէջն երգով փառաւորեմք զԳրիգո-
 տոս Աստուած :

Յայտնութեամբ քո Բս. Որդի Այ. եւ Սըր-
 բուհայ Աստուածածնին բարեխառնութեամբ
 ողորմեայ յարմարողի ճառիս՝ Առաքել Վար-
 զապետի. . . :

Թդ. 391-392, զասարկ :

Թդ. 393-427, Պրակ Ա-Գ, երկսիւն, նոս-
 րագիր. Համառոտագրութիւնք առատ :

ԼՈՒԽՄՈՒՆԻԿ ՄԵԿԵՆ. ԹՈՎԲԱՅ. — 12

Թդ. 393ա1. — Այս իմչ է Լուծումի Գրոց
 Մեկնութեան Յովքայ :

Թդ. 393ա2. — Նորիմ Գրիգորի ամ[յ]աղք
 Փիլիսոփայի եւ Բաշ հեռեմորի, աշակերտիմ
 եռամեծի Յոնեմմու Որոտնեցոյ, Համատոս
 Լուծումի Գրոցիմ Գրոցիմ Գրոցիմ Գրոցիմ Գրոցիմ
 Լուծումի. — Մաքուր եւ Հոգեւոր սիրոյն :
 Զորս յատկութիւն ղնէ աստ. նախ Ներբող-
 ական ասէ, որ ի կատարումն տանի : Երկ-
 րորդ՝ Թափանցիկ. մինչեւ ի մաքնիսապարն
 երեւի. . . : Հմմտ. Թիւ 592, Բ. Հատոր, էջ
 830 :

Թդ. 398ա2. — Նորիմ Գրոց վասմ վար-
 ծութեանց մեղաց. . . : Հայրն Համբարու-
 թեան. . . : Հմմտ. նոյն, անդ :

Թդ. 401ր2. — Նորիմ Գրոց վասմ վար-
 ծութեան եւ չարութեան կամեմք. . . :

Թդ. 428, զասարկ :

Թդ. 428-438, բոլորգիր, միասին :
 Թդ. 428ա. — Տիրաւոր Վարդապետի, ի
 բան Սր. Աւետարանին որ ասէ. Մինչդեռ նա

զայն խօսէր, ահա ամպ մի լուսաւոր հովանի եղեւ ի վերայ նոցա, ձայն եղեւ յամպոյն՝ Դա է Որդի իմ սիրելի ընդ որ հաճեցայ, զմա լուսարուք։— Եկեղեցի սուրբ պատկեր է աստ-րուծային փառացն։...

Քդ. 489-442, դատարկ։

Մանր յիշատակազրուութիւնք Գրչի անկի թան առանհակ մը. կ'առնենք ընտրովի։

1.— Քդ. 62թ.—

Կուսից պարծանք եւ մայր Բանին,
յամենից յոյս Աստուածածին,
բարեխօսեալ Սիւսնին,
Թողու զմեզ ըստացողի սորին։

2.— Քդ. 160ա.—

Քս. Ած. Որդի եւ Բան ձոր, որ արձակեցեր զծերունին Սիմէօն ի յա-ւիտենից կապանաց, արձակեալ եւ զստացող սուրբ զրոյս Հռոմկայեցի Պետրոս վարդապետն ի Հնովննէ մեղաց իւրոց, ամէն։

3.— Քդ. 210թ.— Քս. Ած. ողորմեա ասա-ցողի զրոյս, Հռոմկայեցի մեղօք մանեալ եւ չըլին պիտակ Պետրոսի։

4.— Քդ. 219ա, ստորոտը.—

Ըստ հաւատանաց Պետրոսին,
զոյնք սրտի կողկողազին,
բախմամբ կրեին յոյժ լաւազին,
ժառիճ քէն, ո՛վ Սիւսնին,
սուր ինձ արտասուր ցաւազին,
ջնջել զանցանա ըստ պոռնրէին,
ի զալլատեան քում կրկնակին,
կոչել առ քեզ զիս վերստին,
եւ զանպիտան հանգոյն ախրին,
մեղօք մանեալ Մեսրոպ չնչին։

5.— Քդ. 340թ-341ա.— Քս. Ած. ողորմեա ամ. հաւատացելոց, բարեխօսութեամբ Սրբոյն Պետրոսի զլիսուարի Առաքելոցն, մանաւանդ ստացողի զրոյս պիտակ Պետրոսի որ է Հռոմկայեցի, եւ ճնազաց նորին, եւ հա-

մօրէն ընտանեացն առ հասարակ։ Ամէն։

8.— Քդ. 346ա.— Քս. Ած. բարեխօսու-թեամբ Սրբոց Առաքելոցն Պետրոսի եւ Պո-ղոսի, ողորմեա ամ. հաւատացեալ քրիստոնէից, մանաւանդ ստացողի սուրբ զրոյս, Հռոմկայեցի եթանուար Պետրոս վարդապետին, եւ ճնազացն իմոց, ամէն։

7.— Քդ. 347.— Քս. Ած. բարեխօսու-թեամբ Սրբոց զլիսուար Առաքելոցն Պետրո-սի եւ Պողոսի, ողորմեա ամ. հաւատացեալ քրիստոնէից, մանաւանդ ըստացողի սուրբ զրոյս՝ Հռոմկայեցի Պետրոս վարդապե-տին, եւ ճնազացն, եւ համօրէն ընտանեացն, ամէն։

8.— Քդ. 370ա, ստորոտը.— Քս. Ած. բարեխօսութեամբ եւ ազօթիւք Սր. Առաքե-լոյն Յովհաննու, ողորմեա ամ. հաւատա-ցելոց, եւս առանկ ստացողի զրոյս Հռոմ-կայեցի Պետրոս վարդապետին, եւ ճնազաց նորին, որ ստացաւ զսա հալալ արդեանց իւ-րոց. վասն որոյ՝

Որք հանդիպէք այսմ տառի,
հայր մերոյն սուգ ողորմի,
զոր տաժանողն ամենայնի,
ի ձեզ եւ ձեզ ողորմեացի։

Ամէն։

Քդ. 390թ, իբրեւ շարունակութիւն յիշա-տակարանին Առաքել վարդապետի... Այլ եւ ամ. քրիստոնէիցն, մանաւանդ ըստացողի զրոյս, Պետրոս Հռոմկայեցի Աստուածա-բանութեան վարդապետին։ Եւ հուշք ամե-նեցուն, արուստ եւ անարժան մեղապարտ ա-նանուն զրիչս յիշել մաղթեմ։

Քդ. 488թ, ստորոտը.— Մրի տեարակն ՌՃՀԷ | = 1728 | Թուոյ, յապրիլ ամսոյ ԺԹ։

2808

ԶՈՒՀՈՒՐԱԹԼԱՐ

Ս. Յակոբ, Երևանգեղ

1858, 1818

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւ 21×18×1, էջ 174: Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ առաջին մասին՝ Յարութիւն Պետրոսեան Ասանացի: Գրութիւն այլապէս: Շեղագիր: Կաղձ կիսակաշի խաւարատեայ:

Տիտղոսաբերք.—

Ջուշուրաթշար, պաշտնեղ տէրն օյմուշուր Մէսիւ Հիֆէսիմիդէն 1855 թարիքին տէ, Իշմիրլի Յօհաննէս պատրիարքն տէրինտէ: Էջնա խառնէմէ Քուստի Տէրիֆտէ, վէ էրմէնի Մար Սաքուպ Մանաստրընտէ, պէն հաքիր Ատանալը Յարութիւն Պետրոսեան:

էջ 1.— Մէնէ ԿՎԻԹարիքինտէ, վէ մարտ 27 սընտա.— Պէլլիթա զըրալընը քէնտի պիրթանէ սէվկիլիւ օլլու Երուսաղէմէ թէշրուֆ էյլէտի.... Ն. եւ խոնարհ Դպ. Յարութիւն Ասանացի:

էջ 10.— Ասատիւ. թարիք սէնէ ԿՎԿ ինտէ, վէ մայիս 20.— Մալլիմիւ սահատէղինդ օլտուն եւ պիլատերլըր, զիրա Հապենիսան սեմթիւնտէն Հապէշ թաղաւորուն քենտի հաղիղէթլու վէզիրէրինտէն պիրթանէսի Երուսաղէմէ թէշրուֆ էյլէտի.... Խ. Դ. Յարութիւն:

էջ 18.— Ֆիդան էրզուրումլու Դաւիթ Սրբազան Արքեպիսկոպոսուն իւզէրինէ:

էջ 33.— Սենէ ԿՎԻ Թարիքինտէ, սեպտեմբեր 18, Երուսաղէմտէ վէ Սր. Յակոբ Վանքընա օլտն եկեղեցական միաբանլարըն խսիմէրի:

էջ 37.— Սոյն ստորագրեալ հոգեւոր պատուէրքս ի Սրբազան Կաթողիկոսեան մերոց հաստատեալ, այժմ նորոգեցաւ հրամանաւ աստուածադէր Սրբոյ եւ Մեծի Աթուռոյ երէնիկ Տ. Տ. Զաքարիա Սրբազան որդէնի հայեղով ի սոսոս միաբանից մնացեան կողազորութեան բարեկարգ.... Ծամի Տեառն 1845 եւ մայիսի յամսոյն 28:

էջ 41.— Ի թուին Փրկչին 1700, եւ Հայոց Ռէթ: Եկն ուխտ եւ երկրպագութիւն Անկեցի

Յօհաննէսի որդի իշխանապետ, եւ ամ. բարեպաշտութեամբ լցեալ, եւ զերաստուածաւոր ազնիւ ծառայի Այ. Կերսի եւ զորսի մեծարքունական վանատապետ մահտեսի Սաղուպ Աղայն բնականեցն, ժամանակիս Եոր Գեղեցիկ Յոսեփն եւ երկրորդ տաճարաւէն Զորարարելն.... Եւ նուաստ զընցի ի նորոգէ յամի Տեառն 1857, եւ ի մարտի 18:

էջ 44.— Էյմիսեմի միաբանը Մակար եպիսկոպոսուն Երուսաղէմէ կէլիպ ուխտ եւ երկրպագութիւն սուսմասընն սէպէպի. . . . 1858 մարտ 18:

էջ 45.— Ինկիլիզ ցրալընը օլլունուն Երուսաղէմէ թէշրուֆ էյլէմէսի:

էջ 55.— Ռուկ կայսերինին պիրատէրինին վէ անըն զէվէնիինին Քուստի Տէրիֆէ կէլիւնիերինին նաքլիեթինին սուսարըմ:

էջ 69.— Շարադընալ ի Սիմէոնէ Կաթողիկոսէ Երեմեանցոյ:

էջ 86.— Տեառն Գաբրիէլ Սրբազան Պատրիարքի Սրբոյ Երուսաղէմի.— Ի Բարձրելոյն երգէ Սիրաք մեղեաց.... Ծամի Տեառն 1840, ապրիլ 25:

էջ 87.— Յիշատակարանլար վէ Տապանազիրլըր:

էջ 91.— 1850 թուականին, զե[կ]տեմբեր 23, եւ երեզոյնի ժամ 12, Յովհաննէս Սրբազան Պատրիարք Երուսաղէմի առ Ան. փոխեցաւ. . . :

էջ 93, մանիւկազոյն թանգրով.— 1918 յուլիս 20.— Սոյն մեռազրի հեղինակին Ասանացի բարեշնորհ զպիր Յարութիւն Պետրոսեան: Կարագանեքը քանիցս ուխտաւորութեամբ, եւ 1918ին ալ աշխարհաւոր պատերազմին արգիւնք թուրք կռուավորութեան կողմէ Երուսաղէմ տարազրի եկան լինելով, յարմար տեսնուցաւ իրենալ պ. Յարութիւնի ազգաբանութիւնը գրել. . . :

էջ 107.— Երուսաղէմի մէջ զանուղ տարագիրք ընդ ամէնը 800—վից հարկը.— հոգիի չափ կային....

էջ 108—173, զատարկ:

էջ 174.— Եւ Խաչատուրս որ ի գիւղէն Լաւրեկալ, ի թուին 1858 եկալ ի Սր. Երուսա-

էջ 473-492, դատարկ:
 էջ 493. — Կ. — Կամի*ա չլինել երբեք աբր-
 ուսմ, բարևոք միշտ քաղաքավարեա: Տարե-
 կան Առանձն յերես 126:
 էջ 499-520, դատարկ:
 էջ 521. — Հ. — Համբարումբիւն բանալի է
 արքայութեան: Տարեկան Առանձն յերես 86:
 էջ 528-564, դատարկ:
 էջ 565. — Զ. — Ի ժախարգութեան փորձես-
 ցի բարեկամութիւնն: Հարկեալ յերես 94:
 էջ 568-584, դատարկ:
 էջ 585. — Ղ. — Ղեկավարն է ճարտար, կա-
 րէ նաւն անվասնոք հասանիլ ի դիտեալ նաւա-
 չանդիսան: Թանգարան երես 1:
 էջ 588-604, դատարկ:
 էջ 605. — Ժ. — Ժշարիտ փառաց եւ պատ-
 առ ի արժանի որ է մարդասէր եւ բարեբար,
 եւ ճանաչէ պարզ մարդկութեանս. եւ անոր-
 Ժան է փառաց, որ նախամեծար համարի
 դանձն քան զամենայն մարդիկ: Թան. Բ.
 Հատոր, երես 10:
 էջ 607-628, դատարկ:
 էջ 629. — Մ. — Մինչդեռ ժամանակս ի մե-
 ռս է ժողովեալ քեզ դանձն անմահութեան:
 Թովմա Գնմարացի յերես 62:
 էջ 645-658, դատարկ:
 էջ 659. — Թ. — Թորժամ սկսանի մարդ մե-
 ռանիլ յորժամ զկիզբն առնու կեալ:
 էջ 663 (կրկնութեան է) 660, դատարկ:
 էջ 681. — Ն. — Նուէրք չեն կանխեալ զհո-
 խութենէ, այլ զսրտէ: Տարեկան Առանձն յե-
 րես 78:
 էջ 686-704, դատարկ:
 էջ 705. — Ե. — Ենորճ հոգւոյն սրբոյ ոչ
 դիտէ զտարտամ շարժութիւնս: Տարեկան ա-
 ռանձն յերես 65:
 էջ 708-728, դատարկ:
 էջ 729. — Ո. — Ոչ եթէ յԵրուսաղէմ լինելն
 է դովելի, այլ բարևոք քաղաքավարիւն է յԵ-
 րուսաղէմ: Տարեկան Առանձն յերես 6:
 էջ 765-766, դատարկ:
 էջ 787. — Զ. — Զիք բարեկամ անկեղծ եւ
 մտերմ, որպէս Աստուած. այն որ բանս կե-
 նաց ունի եւ ճշմարտութիւն յաւիտեանց:

Տարեկան Առանձն յերես 17:
 էջ 772-790, դատարկ:
 էջ 791. — Գ. — Գառնիբան Տեառն ճրագ
 է, եւ օրէնք լոյս եւ ճանապարհ կենաց: Առա-
 կաց, Գլուխ 6, համար 23:
 էջ 799-830, դատարկ:
 էջ 831. — Զ. — Զանա սակա բարւոյ ան-
 ուսն, զի այս առաւել յաւէտ մնացէ քեզ,
 քան հազարք դանձն պղնձականք եւ մեծա-
 մեծք: Եղլէ. Գլուխ 21, համար 15:
 էջ 832-850, դատարկ:
 էջ 851. — Ս. — Սէրն է իբրեւ զգլխ ջրհո-
 րոյ, իջանէ ծինարդելով եւ ելանէ լալով: Հա-
 րիւրակ յերես 4:
 էջ 855-886, դատարկ:
 էջ 887. — Վ. — Վեց ոտնաչափ երկիրն՝
 հասասարէ զփարթամն եւ զաղջառն: Հարիւ-
 րակ, յերես 35:
 էջ 890-898, դատարկ:
 էջ 899. — Տ. — Ի տան այնմիկ ոչ զայ խա-
 զազութիւն, որ համ խոտի եւ աքաղաղն լը-
 ւէ: Հարիւրակ յերես 65:
 էջ 901-922, դատարկ:
 էջ 923. — Ծ. — Զցու ալաց պարտ է արմը-
 կաւ բշկել: Հարիւրակ յերես 75:
 էջ 924-942, դատարկ:
 էջ 943. — Փ. — Փախիւր ի ներկայ հեշտու-
 քնէն անտի, որ պատճառէ քեզ զցու ապառ-
 նի: Հարիւրակ յերես 25:
 էջ 948-954, դատարկ:
 էջ 955. — Բ. — Բրիտանոնէից է ուրախ լի-
 նել առաւել ի խալի քան ի հանգստի: Տարե-
 կան Առանձն յերես 55:
 էջ 959-970, դատարկ:
 էջ 971. — Եւ. — Եւ ես յո՞ հանգեայց, եթէ
 ոչ ի հեղս եւ ի խոնարհո, եւ որ զաղա ի բանից
 իմոց: Ստայի, Գլուխ 66, համար 2:
 էջ 978-978, դատարկ:
 էջ 979. — Օ. — Օր[ը] ստորէ մօտ մատչեմք
 ի ժամն յայն, յորում համարս պահանջիցիմք
 ընդ ամենայն բանի մեծի եւ փոքու: Տարե-
 կան Առանձն յերես 104:
 էջ 981-994, դատարկ:

2810

ԵՐԳԱՐԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւոյ 15×9×3-5, էջ 857, Հանգամանք յատուալ թուղթ չասարակ, Գրութիւն մանկականագոյն թանաքով, միասին, 14 տող: Շեղադիր մաքուր: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ: Դասարկ թուղթ սկիզբը ութ թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Աղերս.— Արի Աստուած հարցն մերոց... Սիմէօն Կաթողիկոս:

էջ 48.— Ակոռիին Խորհուրդը.— Ակոռիին մեծ կարասին բոլորածին են բազմեր... — 2. Վ. Զազընեան:

էջ 148.— Վրէժք, ի Շաւարշական դաշտին — Բամ, փորոտան բարձուստ բոմբիւնք...

էջ 177.— Նաղուրի Սուգը.— Գարունքը բացվել ա, դաշտեր կանաչել... — Խ. Արոփեան:

էջ 205.— Զեփիւռ Մանկանց.— Դու փափկաթեւ մանկիկ զեփիւռ...

էջ 241.— Կիլիկիա (Թարգմանօրէն ըստ վերնոյն).— Երբոր բացուին դռներն յուսոյ... — Ն. Ռուսինեան:

էջ 874.— Հայրենիք.— Իմ Հայրենիք զիս կը կանչէ... — Ա. Հայկունի:

էջ 444.— Հայոց Աղլիկներ.— Հայոց աղլիկներ, մեր հողուն մասազ... —

էջ 525.— Երգ Հայրենի (Թարգմանօրէն). — Մինչդեռ յուսով խայտայ բնութիւն... — Մ. Պէշիկթաշլեան:

էջ 537-էն յետոյ սխալմամբ գրուած է 538:

էջ 778.— Մանրիմ ընկեր.— Բարի զեզեցիկ առաքինի ընկերը մարդուն... —

էջ 780, տարբեր գրչութիւն.— Ընդ ողջամբ վերադարձ մանապատիւ Տ. Տ. Վեհապետան Յարութիւն Ս. Հօր մերոյ ի Ս. Սաղիմ. Նուազ Խնդութեան.— Հընչեցեցեն արդ ի լար ի խնդ հրճուական... — Հայկական մայնագրութեամբ:

էջ 782-809, դատարկ:

էջ 810.— Յանկ՝ Այբուբենի կարգով:

էջ 840-857, դատարկ:

2811

ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

(ԺԹ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւոյ 14×9×2-5, էջ 828, Հանգամանք լաւ: Թուղթ չասարակ: Գրութիւն, մանիշակագոյն թանաքով, միասին, 20 տող: Շեղադիր, Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ: Դասարկ թուղթ սկիզբը 14 թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Յաւուր միում այր ոմն եհարց, թէ կարող եմք ծանկն զգործս մեր յաստուծոց

էջ 81.— Բազաւորաց յիշողութիւնը կարճ է:

էջ 43.— Վերջը երծագողը աղէկ կը երծագի:

էջ 57.— Բժշկութիւնն դարման է մարմնոյ եւ խոհեմութիւնը հոգւոյ:

էջ 84.— Համբաւաւոր ըլլալը թշուառութիւն մ'է:

էջ 85-118, դատարկ:

[illegible][illegible]

Երեւան, 1990 թ. 10

601 — (ՀԱՆՈՒՄ ԿՈՍՏՈՍ) Զ Ս Տ Ձ Ո Ո

2812

Ի՛նչ 188 — Միջ թանկ և յերանգին
 Ի՛նչ 225 — Բաց ճիւղաւ Որդւոյն
 Ի՛նչ 228 — Բաց Յաւա Սոսկիւթիւն
 Ի՛նչ 230 — Բաց Յաւա Պոսկիւթիւն
 Ի՛նչ 241 — Բաց Զեքի Իտիւն
 Ի՛նչ 244 — Խաւս
 Ի՛նչ 308 — Բաց Զեքի Զեքի Ինչ
 Ի՛նչ 341-342, Խաւսանի
 Ի՛նչ 343 — Բաց Միջ թանկ և յերանգ
 Ի՛նչ 348-368, Խաւսանի
 Ի՛նչ 367-374, Խաւսանի
 Ի՛նչ 384-390, Խաւսանի
 Ի՛նչ 487 — Միջ թանկ և յերանգ
 Ի՛նչ 508-528, Խաւսանի

Ե՛կ 110.— Բարձր Վարդ Կաթողիկոս
 Ե՛կ 111.— Երզնկայի Կաթողիկոս
 Ե՛կ 112.— Բարձր Վարդ Կաթողիկոս
 Ե՛կ 113.— Բարձր Վարդ Կաթողիկոս
 Ե՛կ 114.— Երզնկայի Կաթողիկոս
 Ե՛կ 115.— Երզնկայի Կաթողիկոս
 Ե՛կ 116.— Երզնկայի Կաթողիկոս
 Ե՛կ 117.— Երզնկայի Կաթողիկոս
 Ե՛կ 118.— Երզնկայի Կաթողիկոս
 Ե՛կ 119.— Երզնկայի Կաթողիկոս
 Ե՛կ 120.— Երզնկայի Կաթողիկոս

62

U.S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE

2813

ԳԱՐՈՋԳԻՐԳ

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

ՌՅԼԸ. 1890

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասայ 22×14×4, էջք ԺԸ+732, Հանգամանք շատ լաւ, Թուղթ հասարակ, Գրիչ եւ Ստացող՝ Աւետիս Վրդ. Յովհաննէսեան, Գրութիւն՝ բնաբանները կարմիր, մնացեալը սեւերակ մեյանով, միասին, 20 տող, Շեղագիր մաքուր, ոչ միակերպ, Համառոտագրութիւնք բաւական առատ, Կազմ կիսակայի խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Ը, դատարկ:

էջ Թ.— Ճակատ.—

Քարոզգիրք, 1890, Յորում պարունակին Քարոզք յիսուն եւ երեք:

Գրեաց Աւետիս Վարդապետ Յովհաննէսեան, Տարօնեցի, Նախկին միաբան Կտուց Անապատի, եւ այժմ միաբան Առաքելական Սբ. Աթոռոյն Երուսաղէմի:

Ի Վանս Սրբոց Յակովբեանց զրեցաւ, ՌՅԼԸ, Երուսաղէմ:

էջ Ժ.— Աւետիս Վարդապետի անմեական գիրքերէն, յետիրումս Ս. Աթոռոյն Թանգարանի, 1913:

էջ ԺԱ.— Ի Հայրապետութեան Մայր Աթոռոյն Սուրբ էջմիածնի Տ. Տ. Մակարայ որբազնազոյն Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց:

Ի Պատրիարքութեան Սրբոյ Առաքելական Աթոռոյն Երուսաղէմի Տ. Յարութիւն սրբազան Արքեպիսկոպոսի:

Եւ Ի Պատրիարքութեան Կոստանդնուպոլսոյ Տ. Խորենայ սրբազան Արքեպիսկոպոսի:

էջ ԺԲ, դատարկ:

էջ ԺԲ-ԺԳի միջեւ փակցուած է զրչին վեղարաւոր լուսանկարը, պաշտօնական խաւաքարտով:

էջ ԺԳ.— ԿամխաքանՍեփիմ.— Մարդ ինչպէս իւր մարմին հացով կերակրելու կարեւոր պէտքն ունի...:

էջ ԺԶ.— Գրքիս նիւթերուն աղբիւրները.

Ա.— Զեռագիրները.

Գէորգ Սպիսկոպոսի Քարոզգիրքը,

Կարապետ պատրիարքի Քարոզգիրքը,

Բ.— Տպագրեայները.

Սեփեկարգեան Քարոզագիրքը,

Գր. Տաթևազտոյ երկու Հատորները,

Պատկեր Տօնից զիրքը,

Տ. Իսրայէլեան Այսմաւուրքը:

էջ ԺԷ-ԺԸ, դատարկ:

էջ 1.— Քարոզ Ա.— Հպարտութեան վրայ:

էջ 709.— Քարոզ ԾԳ.— Կաղանդին կամ Տարեմտին վրայ:

էջ 719.— Յանկ Գլխոց:

էջ 722-732, դատարկ:

2814

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ.— 2

(ՑԱՃԿԵՐԷՆ)

Երուսաղէմ

1900

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասայ 20×13×1, էջք Զ+168, Հանգամանք շատ լաւ, Թուղթ փայլուն, Գրիչ եւ Ստացող՝ Աւետիս Վրդ. Յովհաննէսեան, Գը-

րութիւն մանրակազմայն Թանգարդ, միասին, 22 տող, Շեղագիր մաքուր, Հաթակազմ խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Էջ Ա-Ծ, դատարկ:

Էջ 2.— Աւետիս Վարդապետի անձնական գրքերէն, նստրուած Ս. Աթոռոյս Թանգարանին, 1913:

Էջ 1.— Կրթութիւն Գրիստոնէական, Տաճկերէն, Գրիստոնէական Հաւատքը մը իդատիգալը կէրէք օլան պիր զաւ Յօյրէնիւնէքէն:

Հայնա պիւմէյէն ցրիստոնեայ եղբայրաբըմըգ իւնի թիւքճէ շարադրել օլունտու, 1742:

Օրինակել էմտի Աւետիս Վ. Յովհաննէսեան, 1900, Երուսաղէմտա:

Էջ 3.— Հայնա պիւմէյէն ցրիստոնեայ եղբայրաբըմըգ պիր զաւ իդթիգալը Յօյրէնէնէքէն ինչա օլունտու.— Հմմտ. Թ. 2786, Ը. Հատար, էջ 415:

Էջ 34.— Յանսեւ Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, ամէն:

Էջ 84.— Աղօթք տէմէք օտուր քի...:

Էջ 129.— Ֆիւրիսթ:

Էջ 132.— Պու քիթապճիդազըն ինիստէ աղ-

նամասը շէթիւն օլան լուղէթլերին պէյանը:

Գարկ օլտու, ընկղմած մնաց:

Զարիֆ, Հանճարեղ, Երրամիտ:

Էանա, Խոնարհ, անարդ, նուաստ:

Իզթիգա, Պիտոյք, կարիք, կարեւորութիւն:

Իպրէթ, Խրատ, օրինակ:

Իսթիհզա, Մադր, Հեղնութիւն:

Հարպիճէ, Նոյն Հետայն:

Մազուլ, Հաւանական:

Միւթապըզ, Նման, Հաւասար, պատշաճ, յարմար:

Վէճհ, Ոճ, պայման, Հանգամանք, կերպ:

Ֆիւհալ, Շուտով:

Էջ 143.— Թիւքճէ Տէնիլէ Մէսէյէնը:

Ագազէ՝ զարա կիւն ինիւն տիւր:

Թաթըլ տիւ՝ Երլանը տէլիկիւնտէն լըզա-

ԲԸՐ:

Կէճ օլտու, կիւն օլմասը:

Սազա սամանը, կէլիր զամանը:

Քիլ պաշա շիմշիր Թարազ:

Էջ 163-168, դատարկ:

2815

ԵՐԿՈՒ ՈՍՈՒՆ ԵՐ

ԱՒԵՏԻՍ ՎՐԴ. ՅՈՎԱՆՆԵՍԵԱՆ

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1911

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաււ 21 x 12.5: Էջք Ը + 68: Հանգամանք լաւ: Թուղթ զծաւոր: Գրութիւն սեւորակ մեւանով, միտսիւն, շեղապիր մաքուր: Լաթակազմ խաւաքարտայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Էջ Ա-Դ, դատարկ:

Էջ Ծ.— Տիւղդաքքերք.—

Երկու Ոսթմեր, Մարմին ու Հոգին իրաբու զէմ:

Առաջին տպեպլէն նորոգ բարեփոխեալ յաւելուածով մը:

Գրեց Մշոյ Խաւաթլըյի Աւետիս Վարդապետ Յովհաննէսեան, 1911, Տպուեցաւ Բ. անգամ Ս. Աթոռա սոյն ամի, յԵրուսաղէմ:

Էջ 2.— Հրատարակութիւն Երկասերին:

Նուիրեց իր ձեռագիր այս օրինակը Ս. Աթոռոյս Թանգարանին, 1 մայիս, 1911, յԵրուսաղէմ.— Երկասերին:

Էջ Է.— Յառաջաբան:

Էջ 1.— Առաջեպլին պատգամները:

Էջ 3.— Երկու Ոսթմեր, Մարմին ու Հոգին իրաբու զէմ:

Էջ 39.— Յաւելուած: Աղերս առ Տէր Յիսուս:

Էջ 40.— Աղերս առ Սուրբ Աստուածածին:

Էջ 44.— Զիշարիտ զղջման եւ տպախա-

րութեան օրինակները:

Էջ 48.— Պոռնիկ կիւն առ ոտս Յիսուս:

Էջ 50.— Պաղոս Առաքեալին դարմն ու հաստառ առաջադրութիւնն առ Գրիստոս:

Էջ 53.— Խրատ:

Էջ 54-56, դատարկ:

2816

ՄԱՂԻԿԻ ՀԱՐԱՆՑ ՎԱՐՈՒՑ

ԱՒԵՑԻՍ ՎՐԴ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Բեթլեհեմ

1886

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մուշ 21×13.5×1.5: էջ Ը+244: Հանգամանք շատ լավ: Թուղթ փայլուն: Գրութիւն մանիակազոյն թանաքով, միասին, 21 տող: Շեղագիր մացուր: Համառոտագրութիւնք սովորական: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ նորագոյմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Ե, դատարկ:
էջ Զ.— Աւետիս Վարդապետի անձնական գիրքերէն, նուիրուած Ս. Աթոռոյս Թանգարանին, 1913:

էջ Է.— Մաղիկի Հարանց Վարանց, որու մէջ կը պարունակին Հարանց Վարքէն առնուած Սր. Հայրերու Հոգեւոր խրատներէն ու պատմութիւններէն քանի ընտիր հատուածներ: Կան Սր. Նեղոսի քաջընտիր խրատները: Գրաբառէն՝ աշխարհաբառ լեզուով ու համառօտ ոճով գրուած:

Գրեաց Աւետիս Վարդապետ Յովհաննէսեան, Մշոյ Խոսքեղքի, Խախկին միաբան Կըտուց Անապատի, եւ այլմ: Սրբոց Յակովբեանց Երուսաղէմի, 1896, Ի Բեթլէհէմ:

էջ Ը, դատարկ:

էջ 1.— Ազգ.— Առաքինութեանց ծաղիկ-

ներու անուշահոտութիւններ բուրդ...:

էջ 3-4, դատարկ:

էջ 5.— Մաղիկի Հարանց Վարուց.— Զըզ-ջումն ու Արտասուք:

էջ 9.— Պահեցողութիւն:

էջ 108.— Հնազանդութիւն:

էջ 177.— Տասներկու հգնաւորաց առաքինութիւնները:

էջ 186.— Ազգ.— Առաջիկայ Հոգեւոր խրատներուն հեղինակն Աբբայ Նեղոս՝ Սր. Յովհան Ոսկեբերանի աշակերտն էր...:

էջ 186, դատարկ:

էջ 187.— Սր. եւ պատուական Հայր Նեղոսի խրատները.— Ա.— Որովայնամոլութիւն.— Պաղարբերութեան սկիզբը՝ ծաղիկն է, եւ առաքինի գործերուն՝ պահոց ժուժկալութիւնը...:

էջ 214.— Ը.— Ամբարտաւանութիւն.— Անբարտաւանութիւնը կատաղի ախտ մի է եւ փուշով ուտած...:

էջ 228.— Ծանկ:

էջ 232, դատարկ:

էջ 233-244, սեւ մեղանով, բոլորգիր.— Գեր. Յ. Եղիշէ Եպիսկոպոսի նորամուշադրած Այսոր անճառը.— Ա.— Անճառ լոյսին ծագումն այսօր...:

2817

ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

Ս. Յակօբ, Երուսաղէմ

1808-1811

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մուշ 21×14: էջ Գ+78: Հանգամանք լավ: Թուղթ գծաւոր: Գրիչ եւ Ստացող՝ Աւետիս Վրդ. Յովհաննէսեան: Գրութիւն՝ խո-

րագիրները կարմիր, մնացեալը սևութիւնով, միասին, 80 տող: Շեղագիր: Համառոտագրութիւնք բաւական տառաւ: Հաճախ կազմ խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Բ, զատարկ:

էջ Գ.— Ուշադրութիւն Ա[ւետիս] վարդապետի կարգացած քանի զբօսերուն, յԵրուսաղէմ զրեց, 1908:

էջ Դ.— Աւետիս վարդապետի անձնական գիրքերէն, նուիրուած Ս. Աթոռոյն Թանգարանին, 1913:

էջ 1.— Ա. Վ. ի կարգացած քանի գիրքերուն համառօտ իմաստը:

Ա.— Քերականութիւն ի Հայր Արսէնէ Կոմիտասոյ Բազմատունւոյ Միփթարեան վարդապետէ յօրինեալ ի պէտս զարգացելոց, ի Վենետիկ, ի Վանո Սրբոյն Ղազարու, 1862:

էջ 2.— Բ.— Վարդուհի Ծղեւնաբերդեան կամ Դիւցազնական Հայրապետութիւն, Տըպազդութիւն Վիեննայի, 1861ին:

Գ.— Պոլ եւ Վերդիի, Թարգմանեալ եւ ապեալ ի Վենետիկ 1859ին, երկրորդ արկ:

էջ 4.— Դ.— Ներսէս Ենտրեալուոյն Ընդհանրական Թուղթք, երեք մասերու բաժնուած, Տպազդեալ յԵրուսաղէմ, ի Վանո Ս. Յակովբեանց, 1871:

էջ 5.— Ե.— Մեկնութիւն Յայտնութեան Աւետարանիկ Յովհաննու... Տպազդեալ յԵրուսաղէմ, 1865:

էջ 21.— ԺԶ.— Զամբորդութիւն Տ. Ներսէս Մ. Վարդապետի Գէորգեան Թաղկացւոյ եւ աւագ սարկաւազ Սարգիս Գէորգեան Պըրրուսացւոյ ի Հեղեմասան, բաժանեալ ի Հինգ Հատորս: Երկինեալ ի Եռոյն Ներսէս վարդա-

պետէ երկամեայ եւ վեցամեայ Օրագրութիւնքն, 1888-1870:

Սոյն զբարաւ ոճով զրուած օրագրութեանց պարունակութիւններն են, նախ՝ ճամբորդներուն օրական պատահած դիպուածները թէ ի ծովու եւ թէ ի ցամաքի: Երկրորդ՝ իրենց Հանգիպած կղզեաց եւ քաղաքաց անուններն, որոց քնակիչներու եւ տեղերու վրայ համառօտ տեղեկութիւններ կան: Երրորդ՝ Հեղինակին ըրած դէտողութիւններն ու զատողութիւններն իր տեսած ու լսած առարկաներուն վրայ: Զորրորդ՝ մեծ մասամբ իրենց զրկած ու առած նամակներուն ընդօրինակութիւնը...

էջ 25.— ԺԷ.— Հմտութիւն Մանկանց ի պէտս ազնուազարմ մանկան Տիրանայ Ալէքսանեան, ի Հ. Միխայայ Վ. Բժշկեան ի Մըխիթարեան Ուխտէն...

էջ 55.— ԻԸ.— Ազաթանգեղոս ... ի տիպ արձանացեալ յամի Տեսուի 1822, յՕրթագիւղ, ի Տպարանի Պոլսոյ Արապեան:

էջ 69.— Լ.— Պատմութիւն երկնային Վարուց եւ մահուան երանելի առն Աստուծոյ Սրբոյ Մեծիկ Ներսէսի... ԻԺԶԶ:

Ի ՆԺԶ Թուականին Հայոց ի վերադիտողութեան Վահանայ Հայոց Կաթողիկոսի ... եւ Եռաստ Մեսրոպ քահանայ ի Վայոց Զորոյ, ի գեղջէն Հոգոցմանց...

էջ 74.— 1911:

էջ 75-76, զատարկ:

2818

Գ Ի Ր Բ Թ Ղ Թ Ո Ց.— 5

(ՀԱՄԱՌՈՑ)

Միջագիւղ, Կ. Պոլիս

1818

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 16×10.5×2.5, էջ 312, Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ՝ Աւետիս Դպիր Պոլսեցի: Գրութիւն սեւ մեկանով,

միասին, 15 տող: Նոր շեղագիր: Համառօտագրութիւնք սովորականէն քիչ մը աւելի: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ ոսկեզօծ երկղնորով: Դատարկ թուղթք սկիզբը երկու թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱՌԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Թուղթ՝ գերագոյն եւ վեհափառ քահանայապետաց, եւ աստուածազգեստ սուրբ Հարանցն մերոց, որք ի ժամանակս իւրեանց առաքեցին առ միմեանս՝ վասն բարեկարգելոյ զեկեղեցին սուրբ, եւ սակս նորուն միաբանութեան։

Բազմամեայ աշխատասիրութեամբ ի ձեռս բերեալ ուրումն Աւետիս Դպրի Պօսեցեայ, եւ յաղագս զժողովարարութիւն լինելոյ զաղափարեալ ի խնդրոյ բաղձանաց սրտի իւրոյ։

Թամի Տեառն 1818, ի Միջագիւղ։

էջ 2, դատարկ։

էջ 3.— Ծանկ թղթոց շնորհազարդ սուրբ Հարանցն յառաջիկայս ցլացանի, որով եւ թիւ նոցուն ի յեզերս գրեալ տեսանի։— 1-18 թուղթեր։

էջ 6, դատարկ։

1.— էջ 7.— Թուղթ Հայրապետին եւ պապուն Հռոմայ առ տէր Գրիգորիս Կաթողիկոս Հայոց։— Լուսիսս եպս. Ժառայ Ժառայից Այ.՝ ամենապատուական եղբարց, Գրիգորի Կաթողիկոսի... Գրեցաւ նամակս ի վրան, եւ տուաւ ի զեկեղեցի 31։

2.— էջ 18.— Թուղթ Հայրապետին Հռոմայ, զոր գրեաց ընդ զօրսն եւ ընդ թագաւորսն, որք եկին յայս կոյս ծովու փրկել զքաղաքն Նրուսաղէմ՝ յետ երից ամաց գերութեանն։— Կլեմէս եպս. Ժառայ Ժառայից Այ. պատուական եղբոր մեր՝ Գրիգորի Կաթողիկոսի ամ. Հայոց... Գրեցաւ ի Հռոմ ի Լադրանն, նախ քան զըլորս կաղանդացն յուսնիս ամսոյ, եւ յերկու ամն եպիսկոպոսութեան մերոյ։

3.— էջ 25.— Թուղթ Վարդապետացն Հայոց Հիւսիսային կողմանցն, որ ի Հաղաստ եւ ի Սանահին, առ պատուական Կաթողիկոսն տէր Գրիգորիս։— Սուրբ եւ աստուածունակալ զլուս մեր, եւ պսակ պարծնացն Հայաստանեայց՝ Գրիգոր Կաթողիկոս...— Լմմտ.— Ընդհանրական Թուղթք Ս. Ն. Շնորհալույ, 1871, Նրուսաղէմ, էջ 307։

4.— էջ 38.— Տեառն Գրիգորի Պատասխանի Վարդապետացն Հայոց՝ Հիւսիսային կողմանց.— Ձմակագրեալ բանի ընթերցալ աշխատասէր մտօք...— Լմմտ.— Նոյն, էջ 312։

5.— էջ 87.— Պատասխանի թղթոյն Վարդապետին Գրիգորի՝ Տուռն որդւոյն կոչեցե-

լոյ, ի Մայրապետն Հաղաստ, գրեալ ի տէր Գրիգոր Կաթողիկոսն Հայոց՝ յեղբոր որդւոյ սրտոց Կաթողիկոսացն Գրիգորիսի եւ Ներսիսի, որ յորդորէր մականունաւ Թեամբ Տշայ առուանի։— Արգոյ եւ պատուական յամ. մասունս բարեաց...— Լմմտ.— Նամականի, Վենետիկ, 1888, էջ 6։

6.— էջ 148.— Թուղթ Առաջին՝ Տեառն Աբրահամու Հայոց Կաթողիկոսի՝ առ Կիւրիոն Վրաց Կաթողիկոս։— Սրբասիրի տեսուն Կիւրովնի...։

7.— էջ 150.— Պատասխանի թղթոյ Տեառն Աբրահամու Հայոց Կաթողիկոսի, ի Կիւրովնէ Վրաց Կաթողիկոսէ։— Սրբասիրի եւ պատուական տեսուն Աբրահամու Հայոց Կաթողիկոսի...։

8.— էջ 155.— Թուղթ Երկրորդ Տեառն Աբրահամու Հայոց Կաթողիկոսի առ Կիւրիոն Վրաց Կաթողիկոս։

9.— էջ 161.— Պատասխանի ի Կիւրովնէ։

10.— էջ 168.— Թուղթ Երրորդ, Տեառն Աբրահամու Հայոց Կաթողիկոսի առ Կիւրիոն Վրաց Կաթողիկոս։

11.— էջ 180.— Պատասխանի ի Կիւրովնէ.— Սրբասիրի եւ Նշարտի... Ահաւարիկ այս ի մէջն երրորդ թուղթ գրեցաւ լայնալի. Գրիլը լուսանցքի ծանօթութեամբ մը կ'ըսէ. «Յայսմ վայրի պակասի օրինակն, զի թուղթն էր անկեալ»։

էջ 181-189, պարապ ձգուած։

12.— էջ 190.— Պատասխանի չորրորդ ժողովոյն Գաղկեղոսի...։

13.— էջ 196.— Պատասխանի թղթոյն, որ բերաւ ի պապէն առ Թագաւորն Հեթում՝ ի ձեռն ծաթ լիկաթին, որ կոչէր Տիմանջտիկաթ, զոր ի ձեռս բերեալ Վարդանայ սեւեռնեցալ Վարդապետի, որ էր այդ պակասաւ միտ եւ չկարողանալէր, եւ իբր պատասխանի թղթոյն պապին՝ զրէ թուղթ առ Թագաւորն Հեթում, զայս օրինակ, ի թուին Հայոց ԶԺԳ.— Թագաւորի Հայոց Հեթումի ի Տէր խնդալ։ Յառաջեալ զորոք ցոց զգոյին Հրամանն՝ զորը Հրամանալ էին, ցարդ եւ կակուղ տունել զպատասխանի թղթոյն պապին, եւ ներբախաւ Տիմանջի...— վեհազոյն գտանի քան զքահանայ լայնալի. Գրիլը դարձեալ կը յայտնէ. «Յայսմ վայրի պակասի օրինակն, զի թուղթն էր անկեալ»։

էջ 207-218, պարապ ձգուած։

14.— էջ 219.— Ներսիսի Լամբրոնացոյ Արքեպիսկոպոսի Տարսնի Կիլիկիցեայ, Պատասխանի թղթոյն Վարդապետին Տուռն

որդւոյ եւ նորին նմանեաց Զորոյ Գնացւոց
եւ Հաղթասացւոցն, առ Թագաւորն Հայոց
Լեւան. — Հեղուքեամբ ամենայնի որ Հարցա-
նէ վասն յուսոյն. . . .

15. — էջ 271. — Առ տէր Գրիգոր աշուն Աս-
տուծոյ, Յովսէփոսն Անաւորդոյ, գրեցաւ
նամակս Հոգւոյն, առ ի յՅնէ տեսնե Կանչոյ
— Պարծանք իմ ի Քրիստոս, յուսոյ տեղի՝

Հոգւոյն նուաաս. . . .

16. — էջ 277. — Թուղթ Սրբոյն Դիոնէսիոսի
Արիսպագացւոյ՝ Յաղագս մահուան Պետ-
րոսի եւ Պօղոսի, առ Տիմոթէոս՝ սիրելի աշա-
կերտն Պօղոսի. — Ո՛վ աշակերտ աստուածա-
յին, եւ որդի Հոգեւոր. . . .

էջ 286-312, դատարկ:

2819

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԳՐԻԳՈՐ ՊԱՏՐԻԱՐԿԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասւ 20.5×12, էջ 81, Հանգամանք
լաւ, Թուղթ տոկուն, Գրութիւն սեւ մելա-
նով, միասին, 23 տող: Ենդագիր անհարթ:
Համառոտագրութիւնք լափազանց առատ:
Կողք լուծի:

Կողքի առաջին երեսին, շեղագիր վարժ,
սեւորակ մելանով.

Ուղեւորութիւն Տեսնե Գրիգորի Պա-
րիարքի Շղթայակրի յերուսաղէմէ ի Կոս-
տանդնուպօլիս, որ եւ Հրատարակեցաւ ի

Սիսե Հանդիսի, Ա. Տարի, Թ. 8, 9, 10, 1886:

Գրեալ է աստ եւ վէճե նոր եղեւ ընդ լատի-
նացի թվ. 1742, Հոկտեմբեր 18:

Ներքեւը, մանիշակագոյն թանաքով, շե-
ղագիր տարբեր.

Սրջանկայիչասակ Տ. Գրիգոր Շղթայակրի
Ս. Պատրիարքին իսկական ձեռամբ գրուած:

էջ 1. — Ի թվ. ՌՃՁԳ ամին, ի նոյնմանքի
ամսոյ ժվ. օրն. . . .

Վերջին երկու թերթերը դատարկ եւ առանց
իջաթիւի:

2820

Մ Ա Շ Տ Ո Ց (ՏԵՏՐԱԿ ԹԱՂՄԱՆ). — 110

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասւ 17.5×11, էջ 7+58, Հանգամանք
համարեա բաւարար: Թուղթ Հասարակ եւ ծը-
ծող: Գրութիւն սեւ մելանով, միասին, 17

տող կամ նուազ: Նոտրագիր, Համառոտագը-
րութիւնք առատ: Կազմ կիսալաթ խաւա-
քարտեան մաշած:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա. շեղագիր, մանրակազմի թանաքով. — Զայն մատենան կը վերաբերի Սարգիս Յակոբեանի, Հայրենիք՝ Կիւմի, 1889, հոյ. 1:

էջ Բ-Դ. դատարկ մեծագոյն մասամբ:

էջ 1. — Քահանայից. — Յաղագս Քաղման Կարգաւորաց այս կանոն կատարի ի սուրբ եկեղեցին...:

էջ 10. — Կարգ յարութեան եւ տէրունական ատուց. — Բանն որ ընդ Հօր յէութեան...:

էջ 18. — Կարգ ապաշխարութեան եւ մարտիրոսաց:

էջ 19. — Աշխարհականի. — Բանդ Ած. որ ի ծոց Հօր...:

էջ 32. — Քաղութի կարգաւորի:

էջ 36-37. դատարկ:

էջ 38-48, շեղագիր անհարթ, Շարականներ հալի:

էջ 42. — Կանոն Տղայաթաղի:

էջ 49-55. դատարկ:

էջ 56, ցորենի Հալի:

2821

ԽՈՍՏՈՎԱՆԱՆՔ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաււ 21x14: էջ 32: Հանգամանք լաւ: Թուղթ Հասարակ: Գրութիւն սեւ մելանով, միասիւն, 28 տող: Բոլորգիր նոր: Կազմ խաւաքարտեայ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-2, դատարկ:

էջ 3. — Խոստովանանք իշիւն օգունանագ, Մեղայ ամենասուրբն, Հայնա պիւմէյէնէր իշիւն թիւթնէյէ թէրնիմէսի տիր:

էջ 7. — Խոստովանանք իշիւն մաղսուս թալիմէթ վէ նասիւնէթ տիր:

էջ 9. — Եկեղայս ի խոստովանութիւն:

էջ 10. — Աղօթք. — Եւ բապտ. . . :

էջ 13. — Խոստովանանք իշիւն ի ֆատէ:

էջ 16. — Մանուցում. — Նախ եւ առաջ՝ առանձին ըլլալիք խոստովանութիւնը...:

էջ 17. — Խոստովանանք իշիւն էվվէլա Հաղբլանմաղ տիւշիւմէսի:

էջ 20. — Զղլումն. — Մեղայ ամենասուրբ Ծրբորդութեանն:

էջ 24-32, դատարկ:

2822

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ (ԳՐԱԲԱՐԻ).— 1

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաււ 20x18x1: էջ 202: Հանգամանք լաւ: Թուղթ գծաւոր: Գրութիւն սեւ տրակ մե-

լանով, միասիւն, 21-23 տող: Ենդագիր մաքուր: Կազմ էխսակալի խաւաքարտեայ: Դատարկ թուղթ սկիզբը երեք թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Գերակամութիւն.

էջ 2.— Ինչ է Գերակամութիւնը.

Գ.— Գերակամութիւնը շիտակ խօսելու, ուղիղ կարգաւորել եւ անխալ զբեւոյս արուեստն է.

էջ 3.— Խօսքը ինչո՞ւ է կը շինուի.

Գ.— Խօսքը, որ բան ալ կ'ստի, կը բազկանայ բառերէ, բառը վանկէ, վանկն ալ տառէ կամ գրէ.

էջ 3.— Մասն Ա. Բառագիտութիւն.

Գրուի Ա. Անուն.

էջ 4.— Ինչ է Անունը.

Գ.— Անունը այն մասն բանին է, որ բանի մը ինչ կամ ինչպէս ըլլալը կը յայտնէ, եւ երկու տեսակ է. Գոյական եւ Ածական...

էջ 5.— Պարագայք Անունն.

էջ 38.— Էոյովումն Ածականաց ընդ Գոյականաց.

էջ 44.— Գրուի Բ. Դերանուն.

էջ 50.— Գրուի Գ. Բայ.

էջ 56.— Խոնարհումն Էական Բայից.

էջ 81.— Գրուի Դ. Դերբայ.

էջ 83.— Գրուի Ե. Նախադրութիւն.

էջ 90.— Գրուի Զ. Մակբայ.

էջ 96.— Գրուի Է. Շաղկապ.

էջ 101.— Գրուի Ը. Միջարկութիւն.

էջ 108-107, զատարկ.

էջ 108.— Մասն Բ. Համաձայնութիւն.

էջ 110.— Գրուի Ա. Տէր Բայի.

էջ 115.— Գրուի Բ. Խնդիր Բայի.

էջ 128.— Գրուի Գ. Ածական ընդ Գոյականի.

էջ 146.— Գրուի Դ. Յատկացուցիչ եւ Յատկացեալ.

էջ 150.— Գրուի Ե. Բացայայտիչ եւ Բացայայտեալ.

էջ 158.— Գրուի Զ. Խնդիր եւ Խնդրառու.

էջ 166.— Գրուի Է. Յարաբերական եւ Յարաբերեալ.

էջ 171.— Գրուի Ը. Դիմորոյ Յօդ.

էջ 175.— Գրուի Թ. Նախդիր.

էջ 178.— Յաւելումն. Գրուի Ա. Զեւաւոր Շարադրութիւն.

էջ 190.— Գրուի Բ. Վերծանութիւն.

էջ 197-202, զատարկ.

2823

ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ.— 5

Ն. ԼԱՄԱՐՈՒԱՅԻ

[Կ. Պոլիս]

1821

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասն 24×17.5×2: էջք 280: Հանգամանք լաւ: Թուղթ սպիտակ: Գրիչ եւ Սապոնը՝ Մանուկ Դպիր Տէր Յոհաննիսեան: Գրութիւն սեւ մետնով, միասին, 24 տող: Նստը շեղադիր: Համառոտագրութիւնք սովորականէն ցիւ: մը աւելի: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ ոսկի երկզնեղով: Դատարկ Թուղթք սկիզբը եւ վերջը երկուական թերթի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Զանգատ.—

Գիրք որ կոչի Խորհրդանութիւն վասն ուղ-

ղափառ հաստոյ եկեղեցւոյ, որ ի Սբ. Երբորդութիւնն եւ ի Տնորէնութիւնն Քրիստոսի, շարադրեալ տեսն Ներսէսի Համբարնացւոյ՝ եւ արքեպիսկոպոսի Տարսնի կիլիկեցւոյ:

Ի հայրապետութեան տեսն Գրիգորիսի մ. Հայոց Կաթողիկոսի՝ Տգայ կոչեցելոյ, եւ ի տիրապետութեան Քրիստոսապաշտ արքային Հայոց Լեւոնի, ի լրբանի ընթացից ժամանակաց ի ՈՒՋ Թուականի Հայոց, ի մէջ լերանցն Տօրոսի:

էջ 2.— Իսկ ի Նարեկեան զազափառեցեալ եղև արաղդարար ի հայրապետութեան

տեառն Ղուկասեան ամ. Հայոց կաթողիկոսի, յամի Տեառն 1781, եւ Հայոց ՌԻՄԼԻՆ, ընդ Հոփանեա Ար. Պաշ Եկեղեցւոյ, եւ ի նմա զեփեղեղ սքանչելարար եւ զեառաշուշակ Նշանիս Սրբոյ որ ի Սեւմաքիէն իւսկիւտարու, ձեռամբ՝ նորին անարժան սպասաւորի՝ Մարտիրոս մեղապարտ սարկաւազի:

Եւ այժմ ի զաղափարէ վերոյ զընալ տիրացու Մարտիրոս սարկաւազ վարժապետի՝ օրինակեցի եւ արուպա տէր Յաւանիսեան Մանուկ զպիւրա, ի վայելումն անձին իմոյ:

Ի հայրապետութեան տեառն Եփրեմի սրբազնականար կաթողիկոսի ամ. Հայոց, յամի Տեառն 1821, ի Հոկտեմբերի Յին, եւ վերջացուցեալ 1821, զեկտեմբերի 10ին:

Էջ 3. — Ծանկ սրբոյ մատենիս:

Էջ 7. — Խորհրդածութիւն վասն ուղղափառ Հայատոյ եկեղեցւոյ, որ ի Ար. Սրբորդութիւնն, եւ ի Տօբէնութիւնն Գրիստոսիս. — Հմմտ. Թ. 148, Ա. Հատոր, էջ 417:

Էջ 34. — Ի խնդրոյ Հայցման երիցազոյն եղբարց, Գնեսութիւն Կարգաց Եկեղեցւոյ, եւ բացատրապէս որոշումն յարապոստ մտեալ ի սա նորաձեռութեանց. — Հմմտ. նոյն, անգլ:

Էջ 81. — Դարձեալ վերստին խարութիւն նորաձեռութեանց. . . .

Էջ 114. — Որոշումն ինն զասուց աստիճանաց եկեղեցւոյ. . . .

նաց եկեղեցւոյ. . . .

Էջ 169. — ԶԻ՞նչ նշանակէ անուանիւն ըզտուան Այ. Եկեղեցի:

Էջ 180. — ԶԻ՞նչ նշանակէ սեղանն սուրբ:

Էջ 181. — ԶԻ՞նչ զօրութիւն եպիսկոպոսն անուն ցուցանէ:

Էջ 214. — ԶԻ՞նչ նշանակէ անուանել զպատարագն խորհուրդ:

Էջ 251. — Բաղդատութիւն առ միմեանս սահմանադրութեանց եկեղեցւոյ ցրիստոնէից՝ Հոռոմոց, փոսնկաց, Հայոց, եւ առ մի զիտաւորութիւն ցուցակ նոցին աւարտման:

Էջ 287. — Խրատ եւ սահման վերոյդընալ գործոյս բարեձեռ սպասաւորութեան:

Էջ 270. — Սրբոյն Դիոնէսիոսի Յաղագս եկեղեցական կարգաց աւանդութեան, եւ ի զիտումն նոցին:

Էջ 280. — Վախճան Խորհրդածութեանս, որ եւ ասի Քառ կարգաւորութեան Եկեղեցւոյ. իսկ եւ է առաջին մասն Մեկնութեան Սրբոյ Խորհրդոյ Պատարագին՝ որ ի Ներսիսէ Համբրոնացւոյ:

Արդ՝ ըստ որում սա առաջին մասն, եւ քառասուն գլխով առանձին կացեալս, վայելուչ վարկայ ապա ուրոյն կազմել զսա, զի մի՛ առաւել թանձրագոյն լիցի զիրք գրքոյս. եւ զվասն էրն թանձրագոյն լինելոյն, ունիս տեսանել ի վերջն Երկրորդի մասին ի համառօտ վերջարանութեանն՝ որ ի մէջն:

2824

ՏՈՄԱՐ ՆՆՁԵՑԵԼՈՑ

(1792 - 1890)

Ս. Յակոբ, Երուսաղեմ

ԺԹ. Դար

ՆԱԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաս 32×21×2, էջք 166, Հանգամանք բաւարար. մասամբ ցեցակեր, Թուղթ Հասարակ անփայլ, Գրութիւն սեւ միւսնով, միասին, 85 տող կամ նուազ, Ենգագիր, Համառօտագրութիւնք բաւական առատ, Կաշեկազմ խառաքարեայ զրոշմազարդ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Էջ 1, զատարկ:

Էջ 7. — Ստորին Վրդ. Հանցի՝ նուիրակ Տիգրանեկերտի եւ Պարսկաստանու, ի զարպանութեան հանգեալ. — 1850, Դեկ. 11.

Էջ 9. — 1859, Յեվ. 27. — Եփրեմ Վրդ. . . . Հանցի. . . .

1859, Յնվ. 26. — Մեսրոպ Վրդ. Կարապետեան, Գալլընհեանց, Տիգրանեպետացի

էջ 11-78, զատարկ:

էջ 74-75ի միջև կան կտրուած թերթերու արձաններ:

էջ 77. — 1847, Յնվ. 31. — Շապին Ղարա-հիսարցի Կիւրեղ Օհանեան:

1847, Նոյմ. 15. — Իսահիսարցի Մինաս Եալազգի, որ եկեալ էր ոսկեզօծել զխաչ-կալան եկեղեցւոյ:

1848, Փար. 17. — Աղերացի Թովմաս զեր-մակ, յարեցողքինէ մեռաւ, առանց զղջման եւ հաղորդութեան, վասնորոյ եւ առանց նշնցելոց կարգի կատարման թաղեցաւ՝ սոսկ հոգւոցի:

էջ 84-147, զատարկ:

էջ 148-152, սիւնակներ զծուած բայց ոչ կիրարկուած:

էջ 154-155ի միջև կան կտրուած թերթերու արձաններ:

էջ 153-156, զատարկ զրեթէ:

2825

Ք Ա Ր Ո Ձ Գ Ի Ր Ք. — 11

ՍԻՄԵՈՆ ԿԹՂ. ԵՐԵՄԻԱՆԵՑԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաււ 30×21×2.5: էջք 2+314: Հանգա-մանք լաւ: Թուղթ չաւարակ: Գրութիւն՝ խո-րագիրները եւ սկզբնառողները կարմիր, մը-նացեալը սև մկանով, երկսիւն, 37 տող, կարմիր գիծերու միջև: Նոսր շեղագիր: Համառոտագրութիւնց առաւ: Կարմրաներկ զարդագիր՝ քարոզներու սկիզբը: Կարմրա-ներկ գլխազարդ իւր սարօք, էջ 1: Փառա-կազմ: Ստացող՝ Գրիգորիս Աբեղայ, Մ.Ս. 8. 1821:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա-Բ, զատարկ:

էջ Գ. — Կարմրաներկ զարդաւուն ճակատ-վարի մասին մէջ շեղագիր. «Յիւն»՝ Տէր, ըս-տացող զեղեցիկ Քարոզագրոյս, որ է իբր զմինն ի միաբանութենէ սրբոյն տիեզերա-բաղձ արթուոյն եւ Երուսաղէմի Արքայ Յա-կրեանց՝ զԳրիգորիս իբր Աբեղայս: ԻՄՂ եւ մարտի ԺԱՃ:

էջ Դ-Ծ, զատարկ:

էջ Զ. — Գունաւոր նկար, ներքեւը բաւոր-

գիր. «Ուրախացիր Աբուհէի Գարրիէլի ա-ւետեօքն, որ քարոզեաց զգալուստ արքայիս Տեառն ի յերկնից», փակցուած:

էջ 1. — Քառոց ի յԱւետիքն Հրեշտակա-պետիմ առ Կոյսմ Մարիամ, ի քամն Սրբոյ Ա-ւետարանիմ. Եւ յամսեան վեցեր: — Այս փրկաւորն եւ հրաշալի խորհուրդ նախապէս գոյր ի միտս Աստուծոյ...:

էջ 8ա. — Նարիմ Սիմեօնի Վարդապետի Քառոց ի Մկրտածութիւնն եւ ի Քրիստոսութիւնն Քրիստոսի...:

էջ 110ա. — Քառոց Նարիմ Սիմեօնի ի եիմ-գերօրց Կիրակէն Պաեօցս՝ ի Դատարան...:

էջ 200ա. — Քառոց Նարիմ Սիմեօնի ի Մե-ծանրաց Կիրակէիմ...:

էջ 302ա. — Քառոց Նարիմ Սիմեօնի Հայ-րապետի, ի Տաքնմուտն...: — Ամիսս այս նիսան սկսանի ի մարտի 22...:

էջ 304բ, տարբեր գրութիւն. — Յազարս ողլուստուութեան կերպի. — Աստուածաբան Վարդապետաց:

էջ 307բ-312, զատարկ:

2826

ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ. — 3

Լ. ՀԱՐԵՐՏ

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

ՌՅԺ = 1861

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւա, 31.5×21×2.5: էջք Ը+284+188:
Հանգամանք լաւ: Թուղթ կապտորակ: Գրիչ՝
Գրիգոր Սրկ. Արապկերցի: Գրութիւն՝ Խո-
րագիրները կարմիր, մնացեալը սեւ մելա-
նով, միասին, 31 տող: Շեղագիր վարժ:
Համառոտագրութիւնք առատ: Կազմ կիսա-
կաշի խաւաքարտեայ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա-Դ, դատարկ:
էջ Ե. — Տիտղոսաբերք.
Աստուածաբանութիւն վարդապետական
եւ Բարոյական, արարեալ տեառն Լուսով-
կիայ Հաբերտի Ուրբանեան աստուածաբան
վարդապետի Փարիզեան Համալսարանի:
Թարգմանեալ ի լատին լեզուէ յամի Տեառն
1828, Հայոց ՌՄՀէ, ի հայ բարբառ, այնա-
տասիրութեամբ տեառն Ներսիսի Գաղանձ-
եան Բերիացւոյ, ի փառս Աստուծոյ եւ յօ-
գոստ Արամեան [ազին]:

Ընդօրինակեալ ի ձեռն Առաքելական Սրբոյ
Աթոռոյս Երուսաղէմի Սրբոց Յակոբ-
եանց բնիկ միաբան Արապկերցի աւագ սար-
կաւագ տիրացու Գրիգորի, յամի Տեառն
Փրկչին մերոյ 1861, Հայոց ՌՅԺ թիւ:

էջ 2-Ը, դատարկ:

էջ 1. — Ճառ Յաղագս Շմորեացոյ Քրիս-
տոսի. — Այդ ճառ աշնպիսի կապակցութիւն
ունի ընդ նախընթացին...

էջ 66. — Յօդուած Երկրորդ: Յաղագս ձեղ-
եալ Առաքինութեամբ. — Արդարացումս

կրկնակի կարէ նկատի...

էջ 127. — Գլուխ Ե: Յաղագս Ներգործա-
կամ Շմորեաց:

էջ 197. — Գլուխ Զ: Յաղագս Գործունեայ
Շմորեաց:

էջ 252. — Լուծանիւն Առարկութիւնք:

էջ 276. — Վերջ:

էջ 276-282, տարբեր գրչութիւն. — Յու-
ցակ նմանայանգ բառերու:

էջ 283-284, դատարկ:

էջ 1. — Գլուխ Առաջին: Յաղագս Սիրոյն
Աստուծոյ, որ ունի ի վերայ մարդոյ. — Եթէ
ոչ հատն ցորենոյ անկեալ մեռանիցի, ինքն
միայն կայ...

էջ 8. — Գլուխ Բ. Յաղագս Մեղիկիմ Գա-
լստեան Փրկչիմ. — Հարկ եղեւ դալստեան
Քի. յայնարհ...

էջ 127. — Գլուխ ՄԲ: Բանք պատասխանի
տալոյ յաղագս ոմանց ընդդիմամարտից վա-
սըն ամենասուրբ Երրորդութեան:

էջ 128. — Գլուխ ՄԳ: Մասնաւոր բանք
պիտանիք. — Որ հաւատայ Աստուծոյ, զգու-
շանայ պատուիրանին նորա...

էջ 133. — Ցանկ զբոյս պիտոց եւ թղթաւա-
մարից... — Ա-ՄԳ Գլուխներ:

էջ 134, ստորոտը, գրչէն:

Աւարտ բանիս Տէր ոգորմեա,
առ հասարակ մեզ եւ նոցա:

Գրեցաւ 1861, յամենանն օգոստ., ի
սրկգ. Գրիգորէ Վարպէրցւոյ:

էջ 135-138, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

2827

Ք Ա Ր Ո Ջ Գ Ի Ր Ք (ԿԻՒՐԱԿԷՒՑ) . — 11

ԿԱՐԱՊԵՏԱՐՔ. Կ. ՊՈԼՍԵՑԻ

Ս. Յակոբ, Երուսաղեմ

1856

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մուշալ 23×16×4: էջք 578: Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ՝ Ղազարոս Սրկ. Տէր Սահակեանց, Խարբերդցի: Գրուածին սեւ մելանով, միասին, 23 տող: Ենդագիր վարժ: Համառոտագրութիւնք առատ: Կաշեկազմ նորագործ: Դատարկ թուղթք ըսկիզբը եւ վերջը մէկմէկ թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Ճակատ. — Մանիշակագոյն թանաթով:

Քարոզք Կիրակէէից, հաւաքեալ ի Սբ. Գլուրոց եւ ի մասնինց սուրբ եւ իմաստուն վարդապետաց, աշխատսիրութեամբ Պօսեցի Տ. Կարապետի Արքեպիսկոպոսի եւ պատրիարքի Կոստանդնուպոլսոյ, յամի Տեառն 1834, եւ Հայոց ՌՄՁԳ:

Ընդորինակեաց աւագ սարկաւագ մեղաւոր եւ անարժան տիրացու Ղազարոս Ա. Տ. Սահակեանց Խարբերդցի, ձեռնասուն աշակերտ Տ. Դավթի սրբազան արքեպիսկոպոսի Կարենցոյ, 1856, յունվար 1:

Ի Հայրապետութեան Մայր Աթոռոյն Սրբոյ էջմիանի Տ: Տ. Ներսիսի սրբազնակատար կաթողիկոսի ամ. Հայոց:

Եւ ի պատրիարքութեան Սրբոյ Երուսաղէմի Տ. Յովնանու սրբազան արքեպիսկոպոսի:

Եւ ի պատրիարքութեան Պօլսոյ Տ. Յակոբայ արքեպիսկոպոսի:

էջ 2, դատարկ:

էջ 3. Յառաջաբանութիւն:

էջ 5-6, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

էջ 7. — Կազանդի: Գոհանալ զԱստուծոյ:

էջ 188. — Մաղկազարդ: Բան 8Ի. վեցերորդ. Ամենայն ինչ կատարեալ է: Թահ. 19, 28:

էջ 207. — Աւագ Ուրբաթի. Կառն Զարչաւառեաց Տեառն. . . :

1. — Յաւուրս նահատակութեան մարտիրոսաց ուրախանալ Սբ. Եկեղեցի. . . :

էջ 506. — Վեցերորդ Կիրակէ Յիսնակի: Ազգասիրութիւն:

էջ 515. — Յանկ Քարոզից, մտաց եւ բնաբանից նոցա ըստ իւրաքանչիւր երեսաց եւ թղթահամարից. — 1-81 Քարոզեցի:

էջ 528, դատարկ:

էջ 527. — Յանկ Քարոզագորոյս ըստ ինդրոյ Դավթի արքեպիսկոպոսի հօր իմոյ յօրինեցի նուաստ ծառայ եւ միաբան Սբ. Երուսաղէմի Խարբերթցի սարկաւագ Ղազարոս՝ ըստ այբուբենական կարգի բազում աշխատութեամբ ի դիւրութիւն հետեւողաց, եւ ի վայելս տկարամտութեան իմոյ, եւ՝ այլոց սիրելի եղբարց միաբանից Սրբոյ Աթոռոյս: Ի 1856, ի յունվար 16:

էջ 574-578, դատարկ:

2828

Հ Ա Ի Ա Ք Ա Շ Ո Յ

Ս. Յակոբ, Երուսաղեմ

1875-1877

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մուշալ 21×16×8: էջք 898: Հանգամանք լաւ. նորագութիւն կրած: Թուղթ բարակ: Գրիչ մէկ մասին եւ Ստացող՝ Սուքիաս Վարդապետ: Գրութիւն՝ խորագրերները, սկզբ-

նատողներ եւ սկզբնատառեր կարմիր, մընացեալը սեւ մելանով, միասին, 37 տող: Նորագիր մանր: Համառոտագրութիւնք չափազանց առատ: Կարմրագիծ զարդագիր եւ լուսանցազարդ գլուխներու սկիզբը: Կարմիր

կապույտ գլխավորը իւր սարսփ. էջ 5, Կաշե-
կազմ տախտակեայ զորմազարգ. Պաշա-
նակ մազազարմայ սկիզբը եւ վերջը երկուս-
կան թերթ, երբայրեն, գունաթափ եւ շնչ-
լամ՝ սակաւ բացառութեամբ, մասն չի կը-
տակարանի, Կնիք հակթման, սեւադրոյմ,
փակագիր. «Սուքիտս Վարդապետ», էջ 208,
217, 320, 581:

Մամօր. — Սոյն գրչազրի մանրամասն եւ-
կարագրութիւնը կարելի է տեսնել՝ Յուլյակ
Ջեռ. Ղալաթիոյ Ազգ. Մասնաեղարանի, Բ.
Ա. Կիւլէսէրեան, 1951, Անթիլիաս, էջ 649-
582:

Ա. — ՅԱՂԱԳՍ ԵՐԿՆԱՅԻՆ
ԲԱՆԱՆԱՅԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ. — 15
Թրգմ. Ստ. Եղա. Սիւնեաց

էջ 1, վերջ, նոտարագիր. — Այս գիրքս որ
գրէի Դիոնէսիոս, որ է վազուֆ Սր. Աստուա-
ծանայ եկեղեցւոյն, եւ եթէ օք ընթեռնու-
ցու՝ եթողացս ողորմի ասացէ, եւ Ած. Իւր-
եան ողորմեացի, ամէն:

Ներքեւը շեղագիր.

Հաւաքածոյ (Դիոնէսիոս Արիսպաղայի,
Բարսեղ Կեսարացի, Կիրակոս Նրզնկացի):

Գրիչ եւ Տէր՝ Սուքիտս Վարդապետ:

Տեղ եւ թուական, Ս. Յակոբ (Նրուսաղէմ)
1875-1884:

էջ 2, դատարկ:

էջ 3. — Պատեառ Դիոնէսիոսի. — Դիոնէս-
իոս Աթենացի էր, որդի Սեդրատա... Եւ
Ստեփանոս Սիւնեաց եպիսկոպոսն թարգ-
մանեաց ի Կոստանդնուպօլիս եւ երեւ առ
մեզ:

Մամօր. — Ներքեւը չի նշող զրութիւն եւ
մէկ կնիք եղեւսեւ սրբուած:

էջ 5. — Գանձապաղկի Յիմոքեա, ի Դիո-
նէսիոսէ լեանմայէ, Յաղագս Նրկեմյան
Գանձապաղկաւութեամբ Գլխի Առաջիմ. —
Ամենայն տուրք բարի, եւ ամ. պարգեւ կա-
տարեալ ի վերուստ է իջեալ առ ի Հօրէն լու-
սոյ...:

էջ 209. — Յաղագս Խրատոս եւ Իմաստու-
թեամ Խօսք Փիլիսոփայից:

Պղտարցոն ասէ. Օտարք ի հանապարհէ,
իսկ անխրատք յիւր իւրեանց մողորին հանա-
պաղ:

էջ 210. — Յաղագս Բժշկաց. — Տրիփիլոս
ասէ. Այն է կատարեալ բժիշկ, որ զհարա-

ւորս եւ զանհնարս ճանաչել կարող է:

էջ 213. — Յաղագս Փարթամութեամ, աղ-
ջատութեամ եւ արծաթսիրութեամ. — Պղ-
տարցոս ասէ. Յօր պատերազմի երկաթ լաւ է
քան զոսկի...:

էջ 215. — Յաղագս մանուամ. — Արիստո-
տէլ ասէ. Ի կենաց աշխարհիս, որպէս ի սե-
ղանոյ, պարտ է յառնել, ոչ քաղցեալ, եւ ոչ
յազեալ...:

էջ 216. — ... Եղիշայի. Զծնողս ծնեղոց
Իւրեանց քերզօղքն արարիչ ասացին, իսկ
զվարդապետս՝ աշակերտաց մտաց ուսուցի-
լոս. եւ լաւագոյն զտաք զմտաց ուսուցիչսն
քան զմարմնոյ ծնողսն, զի զսոսա արան
բանազատեաց, իսկ զնոսա անխա իմաս-
տութիւնն:

Բ. — ԼՈՒԾՄՈՒՆԻՔ ԴԻՈՆԷՍԻՍԻՍԻ. — 7
Դաւիթ եւ Յակոբ Վարդապետք

էջ 217. — Լուծմումէ Դիոնէսիոսի, ի Դաւ-
թ եւ Յակոբայ, յիմաստում վարդապետաց:
Աւգնեա Հօգի Սուրբ. — Ամենայն տուրք բա-
րի, Լծ. Սկիզբն գառաքելական զնէ իւրոց
բանիցն...:

էջ 320. — Առ Յոնաճմէս Աստուածաբամ. —
Ողջոյն տամ քեզ սրբապաշտի անմին սիրել-
եացդ, Լծ. Իմ սիրեցեալդ...:

Գ. — ԼՈՒԾ. ՀԱՐՑՈՂԱՅ ԳՐՈՑ. — 5

էջ 321. — Լուծմումէ Հարցաղագ Գրոցմ. —
Աւգնեա Սր. Հօգի. — Զգուշական կենցա-
ղաւ, Լծ. Զգրիտոնէնց կենցաղաւ ասէ, զի օ-
տար է ի հեթանոսաց, Նեղ եւ նորս եւ ըզ-
գուշ յամենայնի...:

էջ 384, դատարկ:

Դ. — ՊԱՏՃԱՆՔ ԵՒ ԼՈՒԾՄՈՒՆԻՔ
ՊԱՆՈՑ ԲԱՐՍԻՂԻ. — 5

էջ 385. — Պատեառք եւ Լուծմումէ Պանոց
Բարսղի. — Մեծն Բաւիլլոս երեսու էր ի Հօրէ
Պանացի եւ ի մօրէ Կաղապաղիցի, ոչ յանը-
շանից օմանց...:

Ե. ՊԱՏՃԱՌՆ ԿԵՑՈՐԵԱՑ ԳՐՈՑ
ՄԲՐՈՑՆ ԲԱՐԱՍԴԻ. — 4

Էջ 473. — Պատեալ վեցօրեայ Գրոց Սըր-
բայն Բարսղի. — Տեսցուք վասն վարուց ըս-
քանելոյն Բարսղի: Բարեպաշտ եւ մեծատան
ենդապց զաւակ զարով, եօթնամեայ տուաւ ի
զարոց. . . :

Էջ 481-ը, զատարկ մեծագոյն մասամբ:

Զ. — ՀԱՐՈՑՈՒՄ ԳԻՐԳ. — 6
Բարսեղ Կեսարացի

Էջ 482. — Սրբայն Բարսղի Եղիսկեացոսի
Կեսարայ Կապուսկացւոց Յզմոցեպեմացն
կրօնաւորաց. — Զգուշական կենցաղ մի դի-
տաւորութիւն ունի՝ զոգուցն փրկութիւն. . . :

Է. — ՅԱՂԱԳՍ ՊԱՆՈՑ. — 4
Բարսեղ Կեսարացի

Էջ 581. — Սրբայն Բարսղի Եղիսկեացա-
պետի Կեսարայ տացեալ Յաղագս Պանոց. —
Փոզեցէք ստէ ի նորում ամսեան փող ի բարե-
նշան աւելիք տանի մերոյ. . . : Հմմտ. Բ.
406, Բ. Հատոր, էջ 339:

Էջ 581. — Նորին Սրբայն Բարսղի Եղիսկե-
ացոսին լնդէն Արքեպիսկոպոս:

Էջ 587. — Նորին Սրբայն Բարսղի Եղիսկե-
ացոսի Ի Հայեաց ի Գեղ:

Էջ 781-782. — Բարսիկոս Եղիսկեացոս՝ Եւ-
սեբքոս Եղիսկեացոսի. — Յորժամ առ իբան
Հայեբք, եւ զգժուարութիւնսն անսանեմք
* * *

Էջ 800, 802-804, զատարկ:

Ը. — ՄԵԿՆ. ՀԱՐԻԻՐԱԽՈՐԱՅՆ. — 7
Կիրակոս Վրդ. Երզնկացի

Էջ 805-881. — Երզնիւն է:

Էջ 805ա. — Արդիւմբաւ եւ եօգիմներկ
Վարդապետին Կիրակոսի Երզնկեցոյ աղա-
թեալ Մեկնութիւն Հարիւրաւորացն Եւսեբ-
քոս, ի խնդրոյ Յովսէփոս Վարդապետի ի
Յոյն գաւառէն Եղիսկեաց ի Սր. Կիրակոս. —
Տեսնաւ Հաւատարիմ եւ իմաստուն. . . :

Էջ 882-886, զատարկ:

Մամբ յիշատակագրութիւնմ Գրչի բազում,
կ'առնենք ընթարկի:

1. — Էջ 7, մէջտեղը. — Զատացող տառիս
զՍուքիտս վարդապետն, ազալեմ յիշել ի
Տէր:

2. — Էջ 643, մէջտեղը. — Զմեղաներկս
Սուքիտս Հանգիւրծ Ենդրոս յիշել ազալեմ:

3. — Էջ 647, մէջտեղը. — Զստացողս Սու-
քիտս վարդապետն յիշել ի Տէր ազալեմ:

4. — Էջ 881բ, ստորոտը. — Զնրոց տառիս
զԵղիկն եւ զՅուստոսեանք անձն, զՍուքիտս
զիտակ անուամբ այսինչ, յիշեցէք առ Քա-
միով Տէր ողորմէիւ, եւ զուր յիշեալ լիլիք:

Մեծ յիշատակարանմ Գրչի.

1. — Էջ 581, վերը. — 1076

Փառք եղալի եւ եռահիսակ զաւանդութե-
անք, երեցսրբեան Տէրութեանն Հօր եւ Որդ-
ւոյ եւ Սր. Հոգւոյն, յանցելոցն յազգաց, եւ
ի ներկայիս ժամանակաց, եւ յապաղայիցն
սերականաց, եւս առաւել յիմոյս անարժանէ-
օրհնեցի բերանոյ, որոյ շնորհիւն սկսայ եւ
ողորմութեամբ նորին կատարիցի, ապրե-
ցուցլին իմոյ եւ կեցուցլին Յի. Քի. փառք եւ
զոհութիւն յամ. ժամ:

Եւ զերցի զսա յոյժ փափաքանք եւս հոգս
եւ մօրիւր, մեղօք մեռեալ Սուքիտս այսինչ
աղիկար, առ ի ստանալ զսա միշտ կշամբիչ
եւ անշաղափ գարովիչ եւ անողոք զատապար-
տիչ մեղսաման անձին իմոյ, յերկիրս անտ-
եաց, ի Սր. Քաղաքս յերուսաղէմ, առ դրան
առաքելական աթոռոյ Սրբոյ Յակոբայ, ի
վերստեանջութեան անառն Եղիսկեացոս ամ.
Հայոց կաթողիկոսի, զոր Հաստատուն պա-
հնեցլ Տէր ի կամս իւր իւրաքանչեւ Հանգիւրծ,
Ի թվականութեան Հայոց Յամարի Ռեք եւ Ռի,
մարտի ամսոյն սկսեալ եւ ընդ նմին վերջ-
եալ:

Որք պատահիք ընթերցմամբ եւ կամ ընդ-
հարմամբ, եւ կամ օգտելով ի լուսաւորու-
թենէ սորին՝ յիշման արարէք զմեզ արժա-
նի, զի եւ իրեն յիշեալ լիցի ի Քրիստոսէ յա-
ւուրն մեծի: Սին զորոյս եւ շնչին նիւթոյս
անմեղապիւր լերուք զի այս էր առեւտն պատ-
րաստ:

2. — Էջ 793, մէջտեղը. — 1077

Կատարեցաւ վարդապետական խրատս
Սրբոյն Բարսղի յամի յորում զիմչ է Հայ Թը-
ւականն:

Սա յերես անկեալ ամենի,
զքճկութիւն ինդրեմ վերի,
զի յոյժ խոցեալ նեալք շարի,
եւ Հենեմեմ յամէն ժամի:

Յորժամ հաշէք յայս սեղանի,
եւ տայք յայլոց ում արժանի,

գույք յիշեն իր Բարբի,
եւ աստղիք Տէր ողորմի,
տաղիս Երուզի եւ ստացողի
Սուքիսս Վարդապետի,
զի եւ ձեզ նոյնն հաստացի:

Ներքեւը տարբեր մեյլամով.

Կատարեցաւ պայման գործս այսոցիկ: Ա-
ստացուածք Սրբոյն Բարուդի Եպիսկոպոսի Կա-
պողկապուոց, ի ձեռն Ստեփաննոսի քահանա-
յի եւ յետին կրօնաւորի:

Դիտ.— Պանի մը տեղ կը գտնուին նոր մա-
նրը շեղադրով հայերէն եւ յունարէն լուսա-
նագրութիւններ. տես էջ 7, 199-201, 832-
843:

Անգրագարմում մըն ալ գրչութեան տարե-
թուի մասին, որ կը գտնուի 783 էջին վրայ.
Եյսմի յորում զինչ է հայ թուականն,
«Ջինչ» բառին տառերուն թուական արժէքը՝
6 + 20 + 400 + 700 (= 1128 + 551 = 1677): Երբ-
որ «էն» ալ ծածկաբանութեան մաս համար-
ւի, այդ պարագային թուականը կ'ըլլայ
1677 + 7 = 1684:

2829

ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

ՌՃՀԳ = 1724

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20.5 × 15.5 × 3.5, էջ 320: Հանգա-
մանք լաւ. լուսանցքի ցեցահարութիւն թե-
թեւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ Ստացող՝
Եղիա Վրդ. Կեսարացի: Գրութիւն՝ խորա-
գիրները եւ սկզբնատառերը կարմիր, մնաց-
եալը սև: միւնտով, միասին, 22-28 տող,
կարմիր գիծերու միջեւ: Նոսր շեղադիր:
Համառոտագրութիւնք բաւական առատ: Կա-
շեկազմ տախտակեան գրոյմազարդ: Կնիք
սեւագրոյմ փակագիր. «Բի. Մռ. Եսայի
Վարդապետ, ՌՃՀԳ | = 1743], էջ 128, 210,
308:

ՐՈՎԱՆԴԱՅՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-2, զատարկ:

էջ 3, մէջտեղը, տարբեր գրչութիւն.—
Ձեռագիր մատենան այս սեփականութիւն է
Մատենադարանի Վանաց Ս. Յակոբեան յե-
րուսաղէմ, ի թուին ՌՃՀԳ:

էջ 4, զատարկ:

էջ 5, տարբեր գրչութիւն. (ի գիրքս այս
գրեալ կան զանազան ինչ):

էջ 6, զատարկ:

էջ 7.— «Վիճակարան».— Այս Վիճակա-

րան գրեալ եզեւ հրամանաւ Սր. Ժողովոյն
Նիկիեայ, կամաւ սուրբ Թադաւորին Կոս-
տանդիանոսի...:

էջ 72.— «Պատմութիւն աստաւոր բանիք
ի Դարանաղեցի Երեմիայէ՝ Յաղապ Սապէ-
թա անուն Զմիւռնացի հրէի միոյ որ ասէր
զանձնէն թէ Մեսայն է, ՌՃԺԵ Հայոց թը-
ւին, իԸ յունվար ամսոյ կաշեալ զեա՝ կապա-
նք ի Կոստանդնուպոլիս բերեալ զնեն ի բան-
տի».— Սապէթայ անուն հրէայ ոմն յայտ-
նեալ...:

էջ 69.— Վասմ էքմէթի առնաւուտ Տիմոյի
աւմամ որ սիրեաց գաղղիկ մի երէի՝ Մրգա-
տայ ամուսն...:

էջ 6.— «Տարեցոյց եւ Ամսացոյց ամ. եղա-
նակաց»:

էջ 181.— Սրբոյն Կիւ[ր]դի Հայրապետիմ
ասացեալ է Վասմ Կազմադոց թէ զինչ լինի-
ցի:

էջ 164.— Հուսմացոյց եւ Երագացոյց:

էջ 170.— Այլ ազգ Երագացոյց:

էջ 190.— Իզմատիոսի արարեալ մարմնա-
խաղ փորձի:

էջ 219, գրչին.— Ժանեք յընթերցողացդ
անմեղադրելի առնել զմեզ ի սղախանաց զի
ոչ ի բազմաց օրինակաց ստուղեացք, վասն-

զի ոչ գտանելն աստ, այլ ի միոյ օրինակէ, որ ինչ գրեալ էր՝ փոխադրեցաք աստ, որպէս եւ խնդրեալ եղեւ յամենց։

էջ 219.— Աղքարք Արամց եւ Կամամց։

էջ 263.— Ընդօրինակութիւն Յիշատակարանի Այսմաւուրցի Գրիգորի Պարոտեան։

էջ 273.— Յիշատակարան Գրացս եւ մօրակերտ Սր. Եկեղեցոյս Վերմատանս, քէ ԵՊՎ գրարի գործս գայս գործեաց, եւ զիմյ եղեւ պատճառով։ Ջրասացող սուրբ գրոցս զհարանեալ եւ զերջանիկ հայրս մեր զտէր Մարտիրոս զառաքելաշնորհ եւ զարհի եպիսկոպոսն Երուսաղէմայ Սր. Քաղաքիս յիշեցէք յազգին ձեր ի բարին։

էջ 278.— Աքեպամբ Ուխտաւորաց Երուսաղէմի։

էջ 283.— Վասն որք գրդախտիմ յետմ գրտիմ եւ զստորտ յերիմն հասեալ տեսիմ։

էջ 285.— Եւ այսպէս է պատմութիւն մայրեմիւն։— Ի մեն թուականութեան Հայոց ՂԵ...։

էջ 287.— Տեսիլ եղեւտես իմաստաւեր Վարդապետիմ Յոսեմմուս որ մեկամում Կոզեմ կոչի։

էջ 289.— Տաղ Աւետիս.— Յիսայ քի նուր խորհուրտան, աւետիս...։

էջ 301.— Տաղ Աւետեաց.— Ծընծացէք, հարխացէք, աւետիս...։

էջ 302.— Տաղ Աւետիս.— Այս թագաւորս կուսածին, աւետիս...։

էջ 304.— Տաղ Աւետիս.— Այսօր տեսեմք ձեզ աւետիս...։

էջ 305.— Տաղ ի վերայ Վարդիմ.— Առաւտեան քամիկն ելեր մաղէ զիս...։

էջ 306.— Տաղ...։ Գեղեցիկ պատկեր կարմիր [ը] եւ հագեր...։

էջ 307.— Տաղ Սր. Աստուածածնայ.— Զարմանալի վերնոց Սուրբ Կոյս անեման...։

էջ 308-320, զատարկ։

Յիշատակարան Գրչի.— 1724

էջ 308, մէջտեղը, տարբեր մեկնով.— Զեռամբ գրեցաւ գիրքս, թվին ՌՃՀԳ ամին, Սր. Յակոբայ միաբան օտապալի Կեսարացի մահտեսի Յովսէփի որդի տէր Եղիա Վարդապետին, եւ իւր հոգւոյն եւ ճնողացն եւ ամ. զարմիցն յիշատակ է ի զուտն Սրբոյն Յակոբայ։

2830

ԱՍՏՈՒԱԾԱՆՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.— 8

Պ. ՎՐԻ. ԱՂԱՄԱԼԵԱՆ

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1804

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20.5×16×1.5: էջք 148: Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Գաբրիէլ Վրդ. Նիկոմիդացի: Գրութիւն սեւ մեկնով, միասին, 28 տող: Նոր շեղագիր: Համառոտագրութիւնք յոյժ առատ: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ ռսկեղրուազ: Դատարկ թուղթք սկիզբը վեց թերթ:

էջ 1.— Տիտղոսաբերք։

Գիրք որ կոչի Աստուածանմանութիւն, արարեալ ի Պետրոս Վարդապետէ Նախիջևանցոյ Աղամալեան, ի փառս Այ. եւ ի յօգուտ մանկանց Եկեղեցւոյ: Հատոր Առաջին: Ծա-

մի Տեառն 1804, եւ ի Հայոց 1253:

Ի Սր. յԵրուսաղէմ, ի Վանս Սրբոյն Յակոբայ։

Գեաղարդ ծառայ ձերում Գաբրիէլ Վարդապետ Նիկոմիդացի։

Ներքեւ տարբեր մեկնով։

Սա եղեւ պատրիարք Սր. Երուսաղէմի, ՌՄԿԼԷն։

էջ 2.— Ծառալարանութիւն։

էջ 4.— Գլուխ Նախ [ը] Նթաց։

էջ 6.— Գրակ Երկրորդ։

էջ 113.— Գլուխ Ե։

էջ 127.— Վերջաբանութիւն։

էջ 131-148, զատարկ։

2831

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԻ ՏԵՏՐԱԿ. — 1

ՍԱՐԳԻՍ ԱՐԱՄԵՍՅԱՅԻ

Ծգիպտոս

ՌՄԼՔ = 1780

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասւոյ 22.5X16X1: էջք 34: Հանգամանք լաւ: Թուղթ Թանձր: Գրութիւն սեւ մելանով: Միասին, 11 տող: Բոլորգիտ մեծ եւ յստակ: Համառոտագրութիւնք սովորական: Ուղղագրութիւն ոչ զորաւոր: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ գծագրող:

ՐՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-3, գատարկ:

էջ 4. — Գրեցաւ Յիշատակարանի Տեառակր յաւաւրս առաջնորդութեան Նիգանցի Յարութիւն Վարդապետի, ի Թվին Հայոց ՌՄԼ եւ Թ, ի ղեկտեմբերի Ե: Որ գրեցաւ ի Եգիպտոս մայրաքաղաքի, ի դուռն Նրազահաս Սրբոյն Սարգսա Եկեղեցոյ: Եւ որ դիպողքէք այսմ եկեղեցոյ Թէ վարդապետ, եթէ քահանա, ով ոք որ կարգն է մատուցանել: Այսպէս արագ առ ի քալուքիս մեղաց մարդկան, ազաւեմ զմեզ, ով չալափողք բռնին կենաց, յիշեցիք զյարմարող Տեառակիս եւս ծառա մեր՝ անխմաստ զորագիր Նշաննի Սարգիսըս Մամեստացի, եւ եղբորդ զուց յիշեալք ի Փրկչէն յիմա՛ն Յիսուսէ Գրիստոս: Եւ որում վայելէ փառք յալուքտեանս ամէն:

էջ 7. — Ապաղաքի եղեալ եղբարց զայս զրեցի Թէ յայտ լիցի, որ քան ըզմեղաւորս յառաջ աշայիսի Յիշատակարան ոչ զոյր ի մէկն ի եկեղեցոյս, վասնորոյ եւ ես անպիտան ծառա սրբոց Յակոբեանց՝ Նիգանցի Յարութիւն Աքեղայս, որժամ առաջեցաւ Հրաբանաւ վեհին մերոյ սրբազան Յովակիմ զերերջանիկ պատրիարքէ ի Եգիպտոս, ուրեմն սովորեր էաք ի Սր. Աթուէն, եւ մեզ հաճոյ թվեցաւ զայս Յիշատակարան զրեւոյ՝ գրեցաք: Եւ որ զկնի մեր վալոցն է՝ տացէ՛ Տէր Ած. բարի վալ ի յիշումս:

Այսմ բանի աղանձ զմեզ եղբարց, ի տե՛ն ապաւարաց, ի մատուցման պատարագի, յիշեալք ի մէկ Տեառակիս զրեալքն ընդհանուր եւ եւս յազգն Հայոց, եւ յիշատակ եղաղաց Թէ ի Սրբոց Յակոբեանց եւ եթէ ի տեղոյս Սրբոց Սարգսա եւ Միեռասա Եկեղեց-

եաց, պտղատվից երախտալ՝ որաց՝ յարանց եւ կանաց, ծնրոց եւ աղանոց, երիտասարդաց եւ կուսից, մանաւանդ յիշատակ եղաղաց ի դրունս սրբոց եկեղեցեաց: Աստանօր հարկ եղեւ յիշեալ զրեալքս: Եւ որ զպաղատանս մեր ընդունի եւ յիշեալ ինքն յիշեալ լիցի ի ահեղ ատենին Քի. եւ որ ծուլանա հատուցանէ զվճիռն ի տան Տեառն:

էջ 11. — Յիշեալ Հայր երկնաւոր վասն Որդոյ քո յարարանաց զՆոգի հանգուցեալ լուսաւորյածին ուղղադաւան սրբազան կաթողիկոսունքն, եւ զքաջալիս պատրիարքունքն, եւ զպանծալի եպիսկոպոսունքն, եւ ըզհրաբունի քարոզչի ծայրագոյն վարդապետքն, եւ զմաքրակրօն արեղայքն, եւ զպարկեշտագոյն քահանայքն, եւ զսուրբ անմահ զառիկ պաշտօնեա սարկաւազունքն, եւ զառհասարակ սուրբ զեկեղեցոյս ժողովուրդեան, յիշեալ եւ այց արա ի քում վալըստեան:

էջ 15. — Անէմիեանին երկու տուն Սր. Յակոբա յիշատակ...:

Զարիֆարին մէկ տուն Սր. Յակոբա յիշատակ...:

էջ 18. — Սանտալճի Յօհաննէս մէկ տուն Սր. Յակոբա յիշատակ...:

էջ 17. — Մէֆէրի որդի Աստուածատուր մէկ տուն Սր. Յակոբա յիշատակ...:

էջ 18. — Թումաի որդի Յակոբ մէկ տուն Սր. Յակոբա յիշատակ...:

Խաչատուրի որդի Աստուս մէկ տուն Սր. Յակոբա յիշատակ...:

էջ 19. — Գէորգի որդի Նիկողայեոս եւ իւր եղբայր մէկ տուն Սր. Յակոբա յիշատակ...:

էջ 20. — Խաչատուրի որդի Առաքել մէկ տուն Սր. Յակոբա յիշատակ...:

էջ 21. — Նիկողայոսի որդի Աբրահամ մէկ տուն Սր. Յակոբա յիշատակ...:

էջ 22. — Սանտալճի մահտեսի Գասպար մէկ տուն Սր. Յակոբա յիշատակ...:

էջ 23. — Միքայի որդի Յօհաննէս մէկ տուն Սր. Յակոբա յիշատակ...:

Այլագի որդի Լուսիկ մէկ տուն Սր. Յակոբա յիշատակ...:

էջ 24.— Սըռմաթէշ Աքրահամի որդի Յահաննէսի մէկ տունն Ար. Յակոբա յիշատակ

էջ 25.— Թաթէոսի որդի Ծսախն մէկ տունն Ար. Յակոբա յիշատակ...

էջ 28.— Մահտեսի Աքրահամի որդի Յահաննէս մէկ տունն Ար. Յակոբա յիշատակ...

էջ 27.— Մահտեսի Թորոս մէկ տունն Ար.

Յակոբա յիշատակ...

Ծփրեմեանոս աղաին մէկ տունն Ար. Յակոբա յիշատակ...

էջ 28.— Այլ եւս քանի տունն ոչ եմք ծանօթ անուանց նոցա. բայց յերկինս գրեալ կա առաջի ծանկագիտին Աստուծոյ...

էջ 31-34, դատարկ:

2832

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԻ ՏԵՏՐԱԿ. — 2

ՍԱՐԳԻՍ ՄԱՄԵՍՏԵՑԻՑԻ

Ծգիպտոս

ԻՄԾԳ = 1804

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 21×14×1.5, էջք 70: Հանգամանք լաւ, Թուղթ քանձր: Գրիչ՝ Սարգիս Մամեսեցի: Գրութիւն՝ սկզբնատառերը մասամբ նարնջագոյն, մնացեալը սեւ մելանով, յիսսիւն, 11 տող: Բոլորգիր մեծ եւ յստակ: Համառոտագրութիւնք սովորականէն քիչ մը աւելի: Ուղղագրութիւն ավար: Սեւագիծ լուսանցազարդեր շատ էջերու վրայ: Կաշեկազմ խաւքարտեայ դրոշմազարդ: Դատարկ Թուղթ սկիզբը եւ վերջը երկուական թերթ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1, շեղագիր.— Ի Թիւ Փրկչին 1826, եւ ի յամանն փետրվարի, ի զալստեան յՃգիպտոս տեառն Պօղոսի Անդրիանուպոլսեցւոյ՝ նախկին սրբազան պատրիարքի Կոստանդնուպոլսոյ յերուսաղէմէ, վասն քննութեան վախճ. տանց սրբոյ Երուսաղէմի զտանեցոյց աստ, կտակ արար Սրբոյ Աթոռոյն միւթէ-վէլի վախճ. տանց մահտեսի Մովսէս բարեպաշտ աղայն զտունն իւր՝ որ ի յՃգիպտոս քաղաքի, որոյ յիշատակն օրհնութեամբ եղիցի: Ամէն:

Քախթի քիւրճի մահտեսի Յակոբն իւր տունն՝ Ար. Աթոռոյն վախճ. արար. որքան կենդանի է նստի, գնին անցման՝ Ար. Աթո-

ռոյն է:

էջ 2-18, դատարկ:

էջ 19.— Տետրակս որ կոչի Յիշատակաբան, որ եղին յիշատակ ի դրոշմս Սրբոց Յակոբեանց ի Ար. Սաղիմա: Եւ ի մայրաքաղաքիս Եգիպտոսի, եկեղեցոյ քաջամարտիկ զինորացն Պի. Սրբոյն Սարգսս եւ Մինասա զօրավարացն, եւ ի բարեխօսութեամբ սոցին Տէր ընդ մեզ հաշտեցի:

Ամի Տեառն 1804, եւ ի Թուականին մերոյ ԻՄԾԳ, ի հոկտեմբերի ին, որ զրեցաւ ի պատիւրարգութեան Սրբոյ Սաղիմա՝ տեառն վանեցի Թէոթորոս զերերջանիկ վարդապետի, եւ ի առաջնորդութեան Ծգիպտոսի, տեառն նիգանցի Յարութիւն վարդապետի եւ ազգասիրի:

էջ 20.— Ապայգից եղեալ եղբարց զայս գրեցի թէ յայտ լիցի...: Հմմտ. նախորդ ձեռագիրը:

էջ 28.— Յարութիւն վարդապետ, որ է նիգանցի, երկու տունն որ եւս Ար. Յակոբա յիշատակ...

էջ 29.— Աճէմիեանի երկու տունն Ար. Յակոբա յիշատակ...

էջ 38.— Լուսիկ նաթունն մէկ տունն Ար. Յակոբա յիշատակ...: Հմմտ. Նոյն, էջ 23:

էջ 43.— Մահտեսի Միթաշիւն մէկ տունն Ար. Յակոբա յիշատակ...

Այլ եւս քանի տուն կա որ ոչ եմք ծանօթ անուանց նոցա...

Էջ 44.— Ի յանանեալ զըւածէն յետոյ նոր սառիլն եւ քանի տուն թէ Յարութիւն արեղահա եւ թէ Սք. Աթոռոյն երկոցունցս իրականց, ըստացեալ եմք առ ի օգնութիւն Սրբոյ Աթոռոյն եւ ի Սք. Եկեղեցոյս...

Էջ 48.— Տիգրանակերտցի Յօհաննէս վարդապետին մէկ տուն Սք. Յակոբա յիշատակ...

Էջ 47.— Յիշեալ Տէր Յիսուս Բրիտտոս ըզ-Պօլսէցի մահտեսի Մովսէսն եղեալ յիշատակ եպիսկոպոսական ըսկեսա Սք. Սարգսա եկեղեցոյ:

Երեսա Տէր Ան. զՊօլսէցի մահտեսի Մովսէսի Հանգուցեալ ծնօղջն՝ մահտեսի Պօղոսն եւս Եփրատքահա մայրն եւ քայրն զեռահաակ Սուլթան եւս Հանգերմ Նընջեցելօվջն նորին ի միւս անգամ գալըստեան քո:

Էջ 48, դատարկ:

Էջ 49.— Յիշեալ Տէր Ան. ըստ մեծի ողորմութեան քում զՅիսիկեզեկի գաւառաց սիսնեցի Ալիքարմախանց մահտեսի Գրի-

գորի որդի Համբարձում ամենարարեալատ աղայն, որ վասն բոլոր կենդանեաց եւ նշնեցելոցն, յԵփրատոսի Սք. Սարգիս եկեղեցոյն Հայոց տունալ յիշատակից այսոցիւկ են

Էջ 57-58, դատարկ:

Եիշատակարամ Գրչի.—

Էջ 67.— Գրեցաւ Եիշատակարանի Տետրակըս ի յաւուրս առաջնորդութեան Քիզընցի Յարութիւն վարդապետի, ի Եփրատոս մայրաքաղաքի, ի դուռն երազահաս Սրբոյն Սարգսա եկեղեցոյ: Եւ որ զիպոլոք էք այսում եկեղեցոյ, թէ վարդապետ, եւ թէ քըւանա, ով ոք որ կարողն է մատուցանել պատարագ առ ի քաւութիւն մեղաց մարդկան, աղանձմ զձեզ, ով շաղափոքըս բանիկ կենաց, յիշեալից զյարմարօղ Տետրակիս, եւ ծառայ ձեր՝ անխմաստ զրազիր նշաննի Սարգիս Մամեստեցի, եւ զուգ եղբորուց յիշեալ ի Փրկչն մերմէ Յիսուսէ Բրիտտոսէ, որում վառէ փառք յաւիտեանս ամէն:

Էջ 70, դատարկ:

2833

ԹԱՓՕՐԻ ՏԵՏՐԱԿ Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՃԱՐԻ

Երուսաղէմ

ՌՄՀԷ = 1828

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 19.5×14: Էջք Բ+26: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ ճասարակ, ոչ միատեսակ: Գրչի՝ Անտոն Արզ. Եւզովիացի: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ զվաստառները կարմիր, մընացեալը սև մշկանով, միասին: Նորագիր անհարթ: Ուղղադրութիւն տկար: Կոշք՝ կաշի:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Էջ Ա, դատարկ, անմաքուր:

Էջ Բ.— Որ ըզնորս աստուածային...

Էջ 1.— Ի Սրբոյ Յարութեան Ցամարի քափորի Տետրակ կարգաւ գրեցա՞մ յայտ լիցի ըմբերօցոաց, սկիզբն քառասուն մամկաց կիրակէյի շարակամն:

Որ պատուիրան ճշմարտութեան...

Էջ 8, դատարկ:

Էջ 9.— Յաւուր Մաղկազարդի Թափօր յայտ լիցի.— Որ ըզնորս ուղղ...

Էջ 13.— Ասակ Շաքթա լույսի երեկոյիմ Թաքօրն է:

Էջ 14, դատարկ:

Էջ 15.— Ճատկի առաւօտեան Թաքօրն, որ կատարի ի մէծ Սրբոյ Յարութեան Ցամարն.— Այսօր մեծ աւետիք...

Էջ 20.— Վերջարանութիւն հարկաւորն եղաք աստ...

Եիշատակարամ Գրչի.— 1828

Էջ 28.— Գրեցաւ Տետրակս ի թիւն ՌՄՀԷ, մարտի սկզբն, վերստին նորոգեցաք, ի Հնի Տետրակէ, ձեռամբ տրուալ եւ յիմար Անտոն արեղայն Եւզովիացոյ, Եւ եթէ լինի սխալ ի մէջ սորին՝ խնդրեմ ընդերքոցոցդ ներում չնորճէք:

2834

ԿՏԱԿ ՄԵՍԻ ՈՒՐԱԱԹՈՒ. — 1

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 23×18, եւ 21×18: էջք 32: Հանգա-
մանք բաւարար: Թուղթ Հասարակ: Նոսր շե-
ղագիր: Կողք թղթեայ:

Բովանդակութիւն, փոքր տետրակի.

էջ 3. — Քարոզ եւ կտակ է Մեծի Ուրբա-
թին, ի խաչելութեանն Քի. Այ. մերոյ, յար-
մարեալ ի Սիմէոն կաթողիկոսէ, ի փառս Խա-

չելոյն:

էջ 16-17, դատարկ. Քարոզը անաւարտ:

Մեծ տետրակի. —

էջ 19. — Ճառ Վստմ Տեառն մերոյ Յի. Քի.

1. — Ով օր զառնութեան եւ սգոյ...: — Շա-
րունակուած մինչեւ էջ 25. անաւարտ:

էջ 28-30, զանազան մանրութիւնք:

էջ 81-82, դատարկ:

2835

ԿՏԱԿ ԱՒԱԳ ՈՒՐԱԱԹՈՒ

(ԼԱՅՅԵՐԷՆ ԵՒ ՏԱՃԿԵՐԷՆ)

[Կ. Գալիս]

ՌՄԻԳ = 1774

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 19×18×1, էջք 88: Հանգամանք
բաւարար: Թուղթ Հասարակ: Գրիչ՝ Մկը-
աիչ, որդի Խարբերթի Սէֆէրի: Գրութիւն՝
խորագիրները, սկզբնառդերը եւ զիտագիր-
ները կտրմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միա-
սիւն, 22 տող, կարմիր գիծերու միջեւ: Նոս-
րագիր շեղակերպ: Կազմ խաւաքարտեայ հը-
նամալ: Դատարկ թուղթ սկիզբը մէկ թերթ,
որուն երկրորդ երեսին կայ կեիք մը, սեւա-
գրուած, փակագիր. «Քի. Մո. Տիրացու Թա-
ղէսն: Ստացող՝ Մարտիրոս Զէչէպի՝ որդի
Ղազար Ամիրայի:

Համերոութեան երանելին Յօր)...

էջ 83-88, համարեալ դատարկ:

Յիշատակագրութիւնք. —

1. — էջ 82, վարը, տարբեր գրչութիւն. —

1774:

Օրինակեցաւ Թուին Հայոց Մեծաց ՌՄԻԳ,
փետրվարի ԺԳ, ի վայելումն Ղազար ամի-
րայի որդի տիրացու Մարտիրոս Ջիւնպոյն,
որ Տէր Ան. բարի վայելումն պարգևեցէ:

Գրեցաւ ձեռամբ Խարբերթի Ֆինճանճի
Սէֆէրի որդի Տիրացու Մկըայի, ի մանկա-
սան Սրբոյ Խաչի ապստինեալ, ահագաւոր
մեծ նշանէ պաշտպանեցեալ:

2. — էջ 1, ժախդողման լուսանցքին,
տարբեր գրուած, մէկ տող.

Նուիրեաց ի յիշատակ Սուրբ Եղիշէ վար-
դապետն՝ միտարն Սրբոյ Աթոռայ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Քարոզ եւ կտակ Աւագ Ուրբաթ գի-
շերոյ շարչարանացն Յի. Քի. Փրկչին մե-
րոյ. — Նայեցարուք եւ տեսէք (ասէ Հայրն

2836

ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ. — 17

Պ. ՎՐԴ. ԹԻՖԼԻՋԵՑԻ

Ս. Յակոբ, Սրբաւաղեմ

ՌԲՃԹ = 1780

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 20×15×1.5: էջք 180: Հանգամանք բաւարար. լուսանցքի ցեցահարուքին թեթեւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Յովակիմ Արղ. Մովսէսին: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողները եւ զլխատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 23 տող: Նոտր չեղագիր անարուեստ: Համառօտագրութիւնք չափազանց առատ: Կազմ կիսալաթ խաւաքարտեայ հնամաշ: Դատարկ թուղթ սկիզբը երկու թերթի:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Գիրք որ կոչի Վարդապետութիւն Ճշմարտութեան, որով իմաստնալեւելով մարդ ճանաչէ զմոլորութիւն իւր, եւ եղանի իմաստուն եւ զգաստ:

Շարադրեցեալ ի Պետրոսէ Վարդապետէ Թիֆլիզեցոյ:

Յամի Տեառն 1722, ի Վէնկտիկ:

էջ 95. — Յանկ գրոցս Վարդապետութիւն Ճշմարտութեան. — Աժ. Գլուխներ:

էջ 98. — Գրեմ աստէն զբանս զայնոսիկ զարհուրելի, զորս ընդդէմ քահանայիցն աշ-

նոցիկ, որք ի մեղս զոյով մահացու, համարձակին մատուցանել զարագնասուրբ պատարաքն. որք են արտահանեցեալք ի յայտնութեանց երանուհոյն Պրիէրիթեայ, առաջնոց, ի լորրորդէ, եւ ի վեցերորդէ գրոց նորին: Խոսակցութիւն Բի. ընդ երանուհոյն Պրիէրիթեայ:

էջ 137. — Սրբոցն Աստուծոյ Գ կերպիւ չարչարակից լինի ոք:

էջ 142. — Պատմութիւն Ողջոյն քեզի. — Ձինուորոմն աւագակապետ...:

էջ 144. — Պատմութիւն Սր. Աստուածանիւնի. — Տէվլէթիւնիւն պիրի՝ պիր սէրայ պիւնա իթտի...:

էջ 148. — Բան առ Սր. Աստուածանիւն. Սիմէօն. — Յաւ առաւել դառնագին, նեղութիւն առաւել սաստկագին...:

էջ 181. — Յանկ Տետրակիս...:

էջ 186-180, զատարկ:

Յիշատակագրութիւն Գրչի. — 1780

էջ 98, մշտեղը. — Գրեցի ես մեղապարտ Յովակիմ ծովաւորն արեղայս, ՌԲՃ ինն ամին, զեկտեմբերի ինն, օր Կիրակի:

2837

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԵԱՅ (ԹԵՐԻ). — 3

Յ. ՈՍԿԵՐԵՐԱՆ

Կալկաթայ

1847

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 20.5×12×2: էջք Ը+438: Հանգամանք չափ լաւ: Թուղթ բարակ: Գրիչ՝ իսահակ Մ. Վրդ. Տէր Գրիգորեան, Անկիւրա-

ցի: Գրութիւն սեւորակ մելանով, միասին, 27 տող: Շեղագիր մաքուր: Համառօտագրութիւնք սովորականէն քիչ մը աւելի: Կազմ կաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱԼԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

ԷՂԱ.— ձախտո.—

Մեկնութիւն Եսայեայ Մարգարէին, արարեալ ի Յովհաննես Ոսկեբերան հայրապետին Կոստանդնուպոլսոյ ի յոյն լեզու: Թարգմանեալ ի հայ բարբառ երախտաւոր Թարգմանչացն մերոց ի նախնազոյն ժամանակս:

Իսկ արդ օրինակեցաւ յընտիր եւ ի հնազոյն օրինակէ՝ յԱռաքելական Սրբոյ Աթոռոյն Երուսաղէմի նուիրակէ Հնդկաց՝ յիսահակայ ծայրագոյն վարդապետէ Տէր Գրիգորեան Անկիւրացոյ, ի Կալկաթայ, 1847, յունվար 3:

ԷՂԲ.— Դատարկ:

ԷՂԵ.— Ազգ առ վերծանողս.— Զայս Մեկնութեան նախագաղափարն (որ էր գրեալ երկաթագրով, եւ կերպ գրուածոցն լինէր տեսողացն ասել տալ եթէ ո՛չ է հայերէն) տեսեալ մեր առ Աւագ Քահանայն Կալկաթայու շնորհունակ Տէր Յովհաննէս Խաչիկեան Զուղայեցի, խնդրեցաք յընթեռնով. բայց ո՛չ կարող լինէաք ըստ կարգի վերծանել, զի ո՛չ միայն միաշար կցեալք էին տառքն, այլ եւ զըժուարաւ էր որոշել զգիրն ի գրոյ: Վասն որոյ զորս ընթեռնուաքս, ո՛չ կարէաք պահել ի մըտի, եւ յօրինակել անգամ զժուարէաց վասն կիսատ լինելոյ, եւ ի տեղիս տեղիս անվերծանելի իմն երեւիւր. նա մասնաւոր յոմանս թեթիւ թղթոց խորագոյն հասեալ գրով ի կազմելն, կտրեալ էին կէսքն բառից, եւ երբեմն ամբողջ բառք: Վասն որոյ բազում նեղութիւնս կրելով օրինակեցաք. որոյ եւ ո՛չ զոյր թուական, բայց թուղթ եւ կերպ գրուածոց ցուցանէր եթէ ի հին աւուրց են գրեալ:

Եւ ուր ուրեք պատահեաց մեզ բառ անվերծանելի, կամ բաց թողաք եւ կամ արճեադրչաւ դրոյմեցաք, զրելով յոմանս տեղիս ծանոթութիւն: Այսչափ գիտելով վերծանողաց՝ անմեղադիր արասցեն զմեզ եթէ վասն անմաքրութեան գրոցս, եւ եթէ վասն այլոց:

ԷՂԶ.— Ը, զատարկ:

ԷՂԸ.— Մարգարէին Եսայա յառաջնասացութիւն.— Զառաւելութիւն մարգարէին նախ աստի ի մարգարէէս է իմանալ.— Ը, Զմտ. Թ. 1863, Զ. Հատոր, էջ 236:

ԷՂԹ.— Եւ խոնարհեցանք եւ սուգ զգեցցին սապատք զարդուց մերոց.—

ԷՂԻՍ ստորոտը ծամօթութիւն գրչի.

Աստեօր թուղթ անկեալ է, թէպէտ թղթաճամբարն՝ որ ի վերջոյ եղեալ էին, ըստ կարգի շարունակէր, սակայն պակասն ո՛չ միայն յայտնի է մեկնութեամբ, այլ եւ բնագիրն եւ ցուցանէ. իսկ մեք զատարինն ոչ տեսաք վասն փութով օրինակելոյն, ապա տեսեալ նշանակեցաք. ներքեցեն մեզ վերծանողքն:

ԷՂԼԸ.— Լուսացէ Տէր զաղտ ուստերաց եւ զստերաց Սիրոն, եւ զարիւնն Երուսաղէմի սրբեցէ ի միջոյ նորա Հոգւով զատաստանի եւ Հոգւով կիզման.— Ես. Դ. 4:

ԷՂԼԹ.— Տեսիլ Բաբելացոց:

ԷՂԼԺ.— Տեսութիւն Երբորդ: Պատգամ Մովսէսացոցն:

ԷՂԼԻ.— ԺԱ.— Տեսիլ յանապատի ծովուն:

ԷՂԼԻԸ.— ...վասն այնորիկ ասէ. քանզի առ Բաղամայ այսպիսի ինչ գործ գործեցաւ:

ԷՂԼԻԹ—438, զատարկ:

2838

Հ Է Ք Ի Մ Ա Ր Ա Ն

(ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹՐԳՈՐԵՆ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 10×18×2: ԷՂԶ 288: Հանգամանք անըստարար: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն՝ սկզբնաբառերը եւ զլրատառերը կտրմիք, մնացեալը սեւտրակ մեկնելով, միասին, 28

տող: Նորք չեղադիր անարուեստ: Համառոտագրութիւնք սակաւ: Ուղղագրութիւն ոչ միօրինակ: Կաշկակազմ հնամալ, քայքայւած: Դատարկ թուղթք սկիզբը ութ թերթ:

ԱՌՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Պու Քիրապ տէմիլիը Հէգիմարամ,
Ալեմշար Յոնէկէէ վէ Հայնա Հէգիմարան-
լիարտան, վէ Թերնուպէ օլունմուշ տուր,
Ենկերտուլու Հանի Գրիգորուն էլի վէ մարի-
թէթի իլէ:

էջ 12.— Նուզյա պաշ աղրսնա:

էջ 23.— Սօլլէէլիս սաֆրայ:

էջ 27.— Կեմդամանկերպ իլէ 7 մոլորակ-
լարը:

էջ 41.— ...Ենկերիւլիւ Հէգիմ Գրիգոր
տէր քի...:

էջ 47.— Հումայ:

էջ 57.— Տուզլու պալզամ:

էջ 87.— Նէվազլի իլիս:

էջ 88.— Ղուշաղ աղրըսը:

էջ 91.— Տիշ աղրսնա:

էջ 93.— Տամլա իլիս:

էջ 101.— Սաթլիման իլանը:

էջ 109.— Սըռանա իլանը:

էջ 128.— Ինկիլիզ տուզու:

էջ 172.— Հապ տի Ֆուսլիսկօ, քէսկիս:

էջ 178.— Սուվուֆլար, Թօզլար:

էջ 191.— Պաշլայալըմ շերպէթէ:

էջ 208.— Պաշլայալըմ իբսիր իւզերիմէ:

էջ 213.— Պաշլայալըմ ռուհար ուզերիսէ:

էջ 215.— Նչատր ռուհու:

էջ 220.— Պաշլանալմ եաղլար իւզերիսէ:

էջ 221.— Պատէմ եաղլը:

էջ 225.— Հառտալ եաղլը:

էջ 227.— Կիւլ եաղլ Թէրքիպի:

էջ 229.— Պաշլանալմ սուլարա:

էջ 232.— Պաշլայալմ զառղառանա:

էջ 233.— Պաշլայալմ մէհլէմէ:

էջ 235.— Պաշլանալմ եախընա:

էջ 237.— Պաշլայալմ լարայանա:

էջ 248.— Ալրանի դիշ կրակէն:

էջ 254-280, դատարկ:

էջ 281.— Վանս դիւրաւ գտանելոյ աղազաւ
արարաք ցանկս գայս:

էջ 275-287, դատարկ:

էջ 288.— Գուհարու մատիտներով ծանօ-
թագրութիւններ:

2839

Տ Ա Ղ Ա Ր Ա Ն

(ԺԹ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 21×17×1.5: էջք Բ+180: Հանգա-
մանք թուարար: Թուղթ ղեղնորակ: Գրու-
թիւն՝ սկզբնատողերը եւ գլխատառերը կար-
միր, մնացեալը սնւ մելանով, միասին, 28
տող, կարմիր գիծերու միջեւ: Շեղազիր
յատակ: Համառոտագրութիւնք սովորակա-
նէն քիւ մը աւելի: Պազմ կիսակաշի խաւա-
քարաեայ, Հինցած:

ԱՌՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա.— Զանազան մանրոք:

էջ Բ.— Գուհարու նկար, եկեղեցի երեք
կաթուղիկէ զմբէթներով:

էջ 1.— Սուրբ եւ իմաստուն վարդապե-

տին Հայոց Թօհաննու Մործորեցւոյ արար-
եալ այլալափ տաղս ի խնդրոյ բարեպաշտ իշ-
խանին Ապլոց ըստ նախագիծ տառից տանց
.— Թամեանհաւ զորեւ արարչին որք գո-
յացան...:

Դիտ.— Սխալ է Մործորեցւոյ, ուղիղն է
Երզնկացւոյ (Պլուզ):

էջ 41.— Ի Գրիգորէ ումեմնէ նուաստ քա-
հանայէ Գովեստ աղերսական ի վերայ յղու-
թեան եւ ծննդեան Սք. կոյս Աստուածանին
տունք.— Աստուածանին կոյս, խնդա ուրախ
լեր...:

էջ 47.— Ի նոյն Գրիգոր քահանայէ ասաց-
եալ.— Աստուածանին Մայր Աստուծոյ . . .
— Ա-Կ,

էջ 53.— Ի նոյն Գրիգոր քահանայէ ասաց-

եալ. — Օրհնեալ եւ Սուրբ Աստուածածին. . .

Էջ 57. — Ի նոյն Գրիգոր քահանայէ ասացեալ գերգա այս առ Սբ. Կոյսն Մարիամ. — Աստուածածին մայր բարեգութ. . .

Էջ 81. — Մարգինք ասացեալ ի Սիմէոն կաթողիկոսէ. — Աստուած չըզօր՝ Հայր զըթուփեան. . .

Էջ 84. — Գովասանական աղերս առ Սբ. Քաջն աստուածընկալ, բանասիրեալ ի Գրիգորէ քահանայէ ամենայնից յետոյ ունեմեմէ. — Անապական փայտ յարատեւ. . . — Ա. Բ.

Էջ 70. — Գովասանական աղերս ասացեալ ի Գրիգորէ քահանայէ առ աստուածընկալ Սբ. Քաջն. — Օրհնեալ եւ փայտ քրիստոսական. . .

Էջ 74. — Յանգրիանդեան չորս զուգի բարոյականք Սրբոյն Յահաննու Ոսկեբերանի, որոյ խորագիրն է այս. —

Քրտաց որք ի բաց մերժին յապականացումն եւ մերձեցուցանեն ի յսկիտեանկան կեանսն զմարդն. — Դիւրին չուսիղ զբարին որքն ստացման. . .

Էջ 91. — Վախճում:

Էջ 92. — Ջրնաղ աղերս՝ Սբ. Գրիգորի նաբեկացոյ՝ չափամբ վանկից շարագրեցաւ ըստ պարզ ոճոյ՝ ի Գրիգորէ մանկավարժէ նուաստ Հոգւոյ՝ յերգ Դպրոցի խելահասից մանկանց կարոյ. — Արքի անաղատ ճանաչոյ յուսեցող. . .

Էջ 98. — Պարտ է իմանալ վասն առանց կարանի պատմութեան Գրիստոսի, Թէ ուստի է եւ կամ ով առաքեաց զնա Գրիստոսի:

Էջ 102. — Նրգ Մնեղեան. — Քորուրգ մեծ յայտնեցաւ այսօր այնպարհ. . .

Էջ 103. — Իւմէր որդի Քաղապալ, որ կոչի ի տանկաց Հաղթիթի Իւմէր, յետ առմանն Դամասկոսի, ի թուականին տանկաց 14, եկեալ զօրօք պաշարեաց զԵրուսաղէմ քաղաք ի թուականին 15. . . — Այսքան գիտացի, եւ այսչափ գրեցի, եւ չնչին Գէորգ:

Էջ 107. — Յաղապս շարժին մեծի, որ եղեւ Երեւանու գիւղին, այսինքն զաւառին Ակոռու. — Յամի Տեառն 1840, եւ մասեանն յունիսի 20, օրն չինգշարաթի, 11 ժամու կիսոյ, եղեւ ահաբեկ հրաշք զարմանալի. այսինքն Երեւան քաղաքի մահան, որ է զհաղաքաղաքն Ակոռի, եւ ի վանս Սրբոյն Յակոբայ Մծբնայ Հայրապետին, ի սուրբ արթնատեղն, որ կայ սուրբ արտասուք նորին քղեալ աղբիւր աւազանն, որ այս Զուրս տանէին ամ. յաշխարհս վասն մահտարածման ցասմանց

վերացումն լինելոյ հրամանաւն Աստուծոյ: Զի տեղս այս եղեւ յանկարծ պատահումն մեծ, որ է Մատիսու լեռնէն ելեալ կրակախառն սեւա մարիկ զարմանատեսիլ որպէս ծըրճւորոյ այրեցելոյ, եւ բարձրանալ ի վեր:

Էջ 108. — Որ ի Հայրաշարժ ի յաղբերէն յառաջ բղինեալ անհատաբար ի յորդատն տիրապէս Սուրբ Հոգին. . .

Առ ի պէտս՝ որոց ճշգրիտ եւ իսկական իմաստեցն գիտել արժան է. . .

Էջ 112. — Զվերոյգրեալ զայս բան՝ ի խնդրոյ ոմանց բարեմիտ անձանց իմաստասիրեաց Համալուար այր ի գիտնոց յԱլաւնեան տունէ Պալեսի Հոսկաւոր Թաղար բանն ի բուն վարժապետ պատուելին բացայայտ մեկնաբանութեամբ իմն հանդիսացուցեալ, ընդդէմ Հերժուածողաց Հետեւոց ի մէնջ, որք կոյր մտք Հակառակութեան պնդեն լինել բղինումն Հոգւոյն Սրբոյ՝ եւ ի յորդատն, Թիւր եւ մուր վարդապետութեամբ, որ է ընդդէմ ուղղադասան բանից Սրբոց Հայրապետաց Լուսատըլաբոն ազգին Հայոց, որոց շատազով եկեց նա ինքն վերոյիշեալ վրսեմափայլ այրն ճշմարտապես մինչ ի յիննանամեալ հասուն յային երբեքութեան իրաւում:

Սա իբրեւ երկու կամ երեք ամ ի Սբ. Երուսաղէմ յԱռաքելական Սբ. Աթոռն Սրբոյն Յակոբայ Տեառնեղբոր կացեալ՝ ի պատրիարքութեան տեառն Գարրիկի Նիկոմիդացոյ՝ եւ զխաւոր կառավարչի եւ յատուկ այցելուի Սբ. Տանն նախկին պատրիարքի մեծին Պալատն տեառն Պողոսի արքեպիսկոպոսի Անդրիանուպոլսեաց, մեծաւ ջանի եւ ազգասիրական ոգւով փութեցաւ ի մարդումն հոռտորական եւ իմաստասիրական գիտութեանց յեկեղեցական կարգէ եղելոց. ապա ի Սբ. Տեղեաց առեալ զգարժ փոխեալ աստէն լուսաց յանեց, ի 1836, մայիս 7, եւ Թադեւսաւ ի Յուպէ մերձ ի ծովափը, ուր գերեզմանատուն է Հայոց մեծաց:

Էջ 112-117ի միջեւ երկու Թերթ արժատէն կտրուած:

Էջ 117. — Յայտարարութիւն մեծի սքանչելեացն՝ որ եղեւ ի յԱռաքելական Աթոռն Սրբոց Յակոբեանց ի Սբ. Տանարն զԵրուսաղէմ՝ յԵրուսաղէմ, ի պատրիարքութեան Տ. Տ. Կիրակոսի սրբազան արքեպիսկոպոսի. — Ի 1848, ապրիլ 12, յաւուր մեծելոցի Սրբոյ Զատիկին. . .

Էջ 120. — Սակա արհեստի ոսկեկոյն:

Էջ 122-123 փակցուած իրարու:

Էջ 124. — 1851 թուոյն յօրինեալ սոյն ոտա-

նաւորն ի կիպրոս կղզին յԵփեսոսնայեան
Թահանէս վաստաբարտ սեակերկ Եղոկիաց-
ւոյ, ոչ թէ յստիպմանէ սիրոյն զծագրեալ,
այլ վերանաղացող թողեալ է իմաստասիրել
— Հոգմըն հարաւոյ Հնէքը բուրաստան...:

Էջ 125. — Ի Թարուքիւն սրբազան արքե-
պիսկոպոսէ Եղեանացոյ ասացեալ, Սէպահ —
Ողբամբղեղ, պաշտաւ արքի...:

Էջ 128. — Տաղ ի վերայ Սրբոյ Թարու-
քեան. — Թիւր կարծեալ էր Թովմայն մտց
...:

Էջ 128. — Տաղ ի վերայ Սրբոյ Աստուա-
ծանէր. — Միանան մայր եւ կոյս...:

Էջ 129. — Դարձեալ Տաղ ի վերայ Սր. Աստ-
ուածանէր. — Եռչանազեղ զու Օրիորդ...:

Էջ 129. — Երգ Ուրախութեան. — Ի մեծա-
ջաւ բոց ակնենն այժ...:

Էջ 130. — Երգ Ուրախութեան ի վերայ
Թաղէս Առաքելոյն. — Առաւտ լուսաբեր
Հայաստան երկրի...:

Էջ 131. — Ետն յատկութիւնք են յաղանին
որք պատասխանեն եօթանց պարգեացն, որք
ի Գրիստոս...:

Էջ 132. — Մասնաւոր տեղեկութիւն Մշոյ
Սր. Կարապետի հրաշալի վանից վրայ. —
Վարդ պատրիկ Հայկազն իշխանի կինը Սր.
Կարապետի վանեցը ուխտի գալով...:

Էջ 135. — Երգ ասացեալ Ստեփաննոս վար-
դապետէ Եփրակունոյ, վերանորոգել Անի
քաղաքի:

Էջ 137. —
Ամի հազար ութ հարիւրին
եօթնասուն եւ ութ թմին
սպազա ժամանակին
երանի է Հայոց ազգին,
որ տեսանի Անիի ծաղիկ,
ես ցաւ ի սիրտ կը խոցատիմ,
նորոգ բողբոջ Եփրակունի:

Էջ 138. — Երգ ի վերայ հայրենասիրու-
թեան, փորձառու եւ անփորձից, Կան մար-
դիք, վասն կալաոսկրութեան պատճառաւ
կը միանան այլադ[աւ]ան անձանց, ու իրեն
կրօնակից կ'ենչէ: Ասացեալ ի Ստեփաննոս
Վարդապետէ Եփրակունոյ, միարան Սր. Էջ-
միանա, 1880, ապրիլ 13, Սր. Երուսաղէմ:

Էջ 140. — 1880, ապրիլ 13, Երգ, ասացեալ
Ստեփաննոս Վարդապետէ Եփրակունոյ,
միարան Սր. Էջմիանի: Հայրենասիրու-
թեան վերայ:

Էջ 141. — Հեղինակեալ ի պատիւ Թահանէս
Վարդապետի Եփրակունեանի չորս հատ երգ. 1
պանդեմութեան, 2 Անի քաղաքի, 3 փոր-

ձառու եւ անփորձի, 4 հայրենասիրութեան
...: Ստեփաննոս Վրդ. Եփրակունի:

Էջ 142. — Ողբ բողբոջ կղերի, որ տատան-
եալ երերի...:

Էջ 143. — Այդ զաղափար, այդ կարծիք,
սնտոյի է մի պարծիք...: 1882, փետր. 21,
Յովսէփ Քահանայ Եղոկիացի գրեաց ի Սր.
Վանս Երուսաղէմի գայս փանաթի իւր յօրին-
ուած:

Էջ 144. — Այս է զաղափար այժմեան աշ-
խարհին...:

Ձէ ինչ զրպարտող չէ ամենեւին
Յովսէփ Քահանայն Եղոկիացին
գի զոր աստ գրեացն ետն յիւր անձին
ի Սուրբ Աթոռոյ Երուսաղէմին:

Էջ 145. — 1845 գրեաց գայս ոտանաւորն
Սրբոյ Աթոռոյս Երուսաղէմի սրբազան
պատրիարքն Ջաղարիս յառաջ քան զվանճա-
նիւն. — Լաւ է իմ սենեակ եպիսկոպոսական
պատիւ լոռի...: 10 Նոյ. 1853, յԵրուսա-
ղէմ, Առաքել Վրդ. վշտակեր:

Էջ 146. — Մերունի Եփեսոսնայեան Ե-
ղոկիացի Թահանէս վարդապետի դամբա-
րան:

Էջ 149. — Տիեզերաց գերիշխան հրամանա-
տար...: Սարկաւազ Կարապետ Մկրտչ-
եան:

Էջ 151-153, զատարկ:

Էջ 154. — Քանի մը մանրուք սեւ մատի-
տով:

Էջ 155. — Վասն Զեմմի:

Էջ 156. — Օտաց ուռնոցի:

Էջ 157. — Լուծմանց, Հապի թէրջիպ:

Էջ 158. — Սովուք մընջէպ թէրջիպ:

Էջ 159. — Սպէրիս յինչու թէրջիպ:

Էջ 160. — Յեծա հրճուանոց տապան տեն-
չալի...:

Յիշատակագրութիւնք. —

Էջ 95. — Ես յեանեալ Թահանէս արեղայս
կոչեցայ յաստիճան քահանայութեան յամին
կենարարի 1837, փետրվարի 27:

— 1859, մարտ 11, անթոճան ժամօրհնող
կարգեցին, եւ օրն էր Դ.:

Էջ 107, ստորին լուսանցքին, մանիակա-
զոյն թանաքով:

Մաղմեան սարկաւազ Կարապետը Թէթի-
ռաղցին, որ Եսայի սրբազան պատրիարք հօր
եւ Թարուքիւն Եպս. սրբազան հօր, Կիրակոս
վարդապետի եայլն, որոց հետ սարկաւազ
եղած էր, Դաւիթ եպիսկոպոսէ Սր. Թարու-
քեան Տանարի մէջ, այժմ Առաքել վարդա-

պետ է Քաղէոս եպիսկոպոսէ ձեռնադրեալ:

Էջ 108, ստորին լուսանցքին. — 1853, Նոյ. 7, յերուսաղէմ, Առաքել Վրդ. վշտակիր:

Էջ 130, ստորին լուսանցքին, մանիակագոյն թանաքով:

28 Հոկ. ուրբաթ օր, 84, Պոլսոյ Ներսէս սրբազան պատրիարքը վախճանեցաւ:

12 ապր. 82, Սրբոյ Աթոռոյս Երուսաղէմի Եսայի սրբազան պատրիարքը Պոլիս գնաց:

28 փետր. 1850, Եւդոկիացի Զէյթինեան Յաւնենէս ծայրագոյն վարդապետը առ Ած.

փոխեցաւ:

Էջ 131, ստորորդ, մանիակագոյն թանաքով. — 8 մարտ 76, Թէքիրտաղու Քաղէոս եպիսկոպոսը վախճանեցաւ, Պոլիս Պալատու Եկեղեցւոյ մէջ թաղուեցաւ:

30 յունիս, 84, Անթէքիացի Սողոմոնեան տիրացու Պօղոսը, որ Առաքել վարդապետը հետը բերած էր, 10 Նոյ. 79 թուականին այսօր սարկաւազ եղաւ, վեց աստիճան աւագ սարկաւազութեան ընկալաւ Աստուածատուր եպիսկոպոսէ:

2840

ՔԱՆՏԱԳՈՒՇԱԿ (ԱՍՏՂԱԲԱՇԽԱԿԱՆ) (ՀԱՅԱՍՏԱՌ ԹՐԳՐԵՆ)

Տեղի

1789

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասալ 24 × 17: Էջ 72: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն՝ սկզբնատողերը եւ սկզբնարտերը նարնջագոյն, մնացեալը սևերակ մեյանով, միասին, 33-42 տող: Նոտը չեղադիր մանր անարուեստ: Կողք սրճագոյն թուղթ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Էջ 1, դատարկ անմաքուր:

Էջ 2, վերին լուսանցքին, մէկ տող. — Երեւի Քարգմանութիւն պատուելի Գէորգ Դպրի արդէն վախճանելոյ ի Տէր:

— Թվին 1789 մարտի առաջին օրն սկսայ:

Էյմագատտիմէ րուպու միւթէյիպտէ ռեսիմ օյմամ հըթաւք մագսուլ վէ մուքազիմէ վէ սայիր մուլագիմէսի պէնամիմտէ տիր:

Էջ 4. — Էյ պապուլ սամի. պու պապտէ գափըս իրթիֆայիմ Յէյպիմի վէ Յէյպիմ գափսիմի պիլմէք քարիգի պէնամ օյմուր:

Էջ 26. — Պապուլ սամի աշեր ֆին մարիֆէթի վագթուլ մաղրուպ վէ երստթուլ շափա վէ մաղրուպ:

Էջ 51. — Էյ պապուլ սալիս իշրոււմ ֆին մարիֆէթի թաւվիլի մէսայիլի Յէյպիմէ իլա եիսապ:

Էջ 68. — Թվին Քրիստոսի 1789ին փետրվարի 27 օրն աւարտեցաւ այս գիրքս:

Էջ 68. — Պու իրսալէ գաթուլ Քուրսիէ ամէլիմ պէնամ իտրէ. օրուգ պապ տըր: Էվվէլէի պապ գաթուլ Քուրսիմիմ րուսոււմիմ վէ իսիլէրիմիմ պէնամիմտէ տիր:

Էջ 80. — Իքիմի պապ Քիւրրիէ արգ ուզէրիմտէ Ըէ վէնի իլէ վազը օյումմաք կէրէֆ տիր, ամի պէնամ էտրէ:

Էջ 71. — Օթուգումի պապ, եէր այնըմ դուրրեսիմէ կիլիմ օյուր վէ եէր այնտա գամարիմ իսուսուֆի վէ շէմսիմ Քուսուֆի օյուր մի, ամիլէրի պէնամ իտրէ:

Էջ 72. — Թվին Փրկչին 1789, մարտի 9 օրն աւարտեցաւ գիրքս:

2841

Կ Ա Ն Ո Ն Ա Գ Ի Ր Ք. — Յ

ԽՄԲ. ՅԱԿՈԲ ԳԳԻՐ ԱՄԱՍԻԱՑԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւ 22×15.5×1, էջ 160: Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւորակ մելանով ընդհանրապէս, սկիզբը կարմիր ալ գործածուած է մասամբ, միասին, 22 տող: Շեղագիր: Համառոտագրութիւնք առատ: Կազմ կիսալաթ խաւարտեայ: Կնիք հաւ-
կթանձ սեւադրոշմ, շերտէս Եպիսկոպոս, 1878, էջ 11: Ստացող՝ Ներսէս Եպս. Գէ-
որգեան, էջ 3:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Կամփքաքանութիւն. — Յազաւ օգ-
տակարութեան կանոնադրք եւ մանաւանդ
էտրիկաւորութեան նորին առ ած. հաստատե-
ցաւ եւ եւս առ քահանայս եւ առ եպիսկոպո-
սոսնս:

էջ 4. — Աստուծոյ յայտնին հեղինակը Գը-

րոց Կանոնաց... — 1800, ի 26 սեպտեմ-
բերի. Յակոբ Դպիր Ամասիացի Մ. Գէորգե-
ան, յԱմասիա:

էջ 11. — Ազատ լիցին եկեղեցականք ի
հարկաց...:

էջ 26. — Բաժանեմ Սրբոյ եւս պարտ է տալ
ժողովրդեան, ոչ թերացուցեալ զՍրբութիւ-
նքն:

էջ 103. — Շարաթ երեկոյս պարտ է զԼոյս
զուարթն ասի...:

էջ 118. — Զորախառն գինեաւ պատարագօղջ
նզովեալ եղիցին:

էջ 145. — Զե(ր)կուցումն ի վերջոյ:

էջ 146. — Բաւեցեալ սակաւութիւն, եթէ ար-
ժան դատիք, յիշեալիք զյետեանալս Յակոբ
Դպիր ընդ ծնողս իմ եւ ընդ համայն ընտա-
նիս:

էջ 147-150, դատարկ:

2842

ՏՈՄԱՐԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

(ՀԱՅԱՑԱՌ ԹՐԳՆԵՆ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւ 21×15×1, էջ 72: Հանգամանք լաւ: Թուղթ կապտադեղ: Գրութիւն՝ խորա-
գիրները, զիստառները եւ թուանշանները
կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 21 տող, կարմիր գիրերու միջեւ: Նորա-
գիր շեղակերպ, յստակ: Կաշեկազմ խաւա-
րարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-4, դատարկ:

էջ 5. — Պապ Եղիշէ. — Գէ Հէր կիւն թաքովի-
մի շէմս՝ պիւմէք իշիւն, թարիթի պուտուր...:

էջ 11. — Պապի սամի. — Թաքովի շէմս պե

հէր պուրճ պիւմէք իշիւն տիւր...:

էջ 16. — Պապ սալիս. — Բաքվիմի գամէր եկը
կիւն պիւմէր:

էջ 28. — Պիր դայրի մեսալ իսթիքալ ի-
շիւն:

էջ 32. — Ընէս Բաքվիմի պիւմէր իշիւն:

էջ 35. — Պապ եերթեթի շէմս պէ լեիս
պիւմէր իշիւն:

էջ 37. — Խաւարումն արեգակն:

էջ 49. — Պէյամն հուսուֆ Բամէր:

էջ 51. — Թատիլի պիւմէր իշիւն:

էջ 54-55, երկսեւեռ բաւարտե, Տաճկերէն,
Հայերէն:

էջ 56. — Թաքովի, յայն աւուր տեղն:

Թարի, հանել:

Թատիյ, ուղղել:
 Քեպիսէ, նահանջ:
 Իսթիքպալ, լրումն:
 Հիւսիւֆ, յուսնի խաւարումն:
 Քիւսիւֆ, արեգական խաւարումն:
 Գուզպ, բեւեռք:

էջ 66.— Պու պիրինճի ճէտվէլին տէվրի 8
 սէնէ տիր...
 էջ 67.— Իւլիւթի պապ:
 էջ 69.— Ալթնթի պապ:
 էջ 70-72, դատարկ:

2843

Ք Ա Ր Ո Ջ Գ Ի Ր Ք

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ—

Մաւալ 24×18×2: էջ 228: Հանգամանք
 բաւարար: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն՝ խո-
 րագիրները եւ բնաբանները կարմիր, մնաց-
 նայր սեւ միւսնով, միասին, 40 տող, յա-
 ճախ նուազ: Նոտր շեղագիր մանր, անար-
 ւեստ: Համառոտագրութիւնք յոյժ առատ:
 Կաշեկազմ խաւաքարտեայ մաշած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ—

էջ 1-2, դատարկ:
 էջ 3.— Քս. քմակի ի խաղաղութիւն:
 էջ 13-18, դատարկ:
 էջ 19.— Ինճիլի Շէրիֆ էլ Մէսիհի Թս.
 Քս. ուն տէր Մաաթէտ: Պէրայի գլխամէյրի
 Թս. Քս. ուն:
 էջ 28, դատարկ:
 էջ 27.— Ի վերայ Սրբոյ Կուսին:
 էջ 36, դատարկ:
 էջ 37.— Բեաբան, Ծռ. 10, 22:

էջ 40-44, դատարկ:
 էջ 45.— Հոգւոյն Սրբոյ:
 էջ 51-58, դատարկ:
 էջ 59.— Այսմաւուրաց քարզմանայ:
 էջ 62, դատարկ: Նոյնպէս էջ 84, 78, 80-
 102:
 էջ 103.— Քարոզի վերայ Սրբոյ Եկեղեց-
 ւոյ:
 էջ 106, դատարկ: Նոյնպէս էջ 110, 113-
 117:
 էջ 127.— Բեաբան, Մատ. 20, 29:
 էջ 129-131, դատարկ: Նոյնպէս էջ 133-
 140:
 էջ 143.— Բճաքան Երզնգ Երզնյան, 8, 12:
 էջ 145-164, դատարկ: Նոյնպէս էջ 166:
 էջ 178.— Յաղագս Քէ օրդէս կարէիմ մար-
 գարէճ ցուցանի: Քէ յԱստուծոյ իցէիմ առա-
 ժեցեալ:
 էջ 176, դատարկ: Նոյնպէս էջ 178:
 էջ 182.— Վասն Գովութեան Աստուծոյ:
 էջ 183-228, դատարկ:

2844

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ (ԳՐԱԲԱՐԻ)

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1835-1863

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ—

Մաւալ 24×18×1, էջ 2+130: Հանգա-
 մանք բաւարար: Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ
 Ստացող՝ Յակոբ Եպս. Յովհաննէսեան,

Տիգրանակերտցի: Գրութիւն սեւորակ միւս-
 նով, շեղագիր անւարթ: Կազմ կիսալաթ խա-
 լաքարտեայ: Կնիք գունաթափ, փակագիր,
 ՇՔ. Մ. Յակոբ Վարդապետ, 1843, էջ 2:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Բ. դատարկ: Նոյնպէս էջ Դ:

էջ Գ.— Գրափորձ, բառաշարք:

էջ Ե.— Գտանքի յայտը՝ զլիարդի օրինակք, եւ Քերականութեան համաձայնութեան դիրականք օրինակք, եւ դիրքի մաց առակք, եւ խորհրդաւոր համառոտ քարոզք, եւ 7 խորհուրդք Եկեղեցւոյ եւայլն, զոր ի համառականութեանս զրեցի ի կրթութիւն ինձ, եւ նորահաս եղբարցս: Արդ եթէ չհանձնէք ինչ ի սմանէ՝ միով չար մերիւ յիշեալէք զանորժան արուպ ծառայ ձեր Դպիր Յակոբ Տիգրանակերտցի, որ եւ զուր յիշեալ լինիլիք ի Քրիստոսէ Յիսուսէ յԱստուծոյ մերմէ:

էջ Զ.— Ի 1835, ելեալ յերկրէ իմմէ ընդ աշրունական ուխտաւորաց եւ ազգականաց իմոց եկի յԵրուսաղէմ ի 1835, եւ մնացի ուխտաւոր ի քանի ամիսս, եւ խնդրէի ի Տեառնէ միշտ արժանի առնել ինձ մեալ ի Սբ. Աթոռն եւ ընթեռնուլ եւ լինիլ կրօնաւոր: Վասնորոյ յաջողութեամբ Տեառն ի մեծի պահոց մօր պապաւոր առ Կարեցի Դաւիթ շնորհամեծար վարդապետն, որ նոր եկեալ էր յառաջ քան զքանի ամիսս ի Զմիւռնոյ Նուիրականութենէ եւ յետ զնացման ուխտաւորաց վասն գործոյ Սբ. Աթոռոյս ի հոկտեմբեր զնացաք ի Յուպէ եւ յԵդիպտոս եւ յԱզիցաստեղիս, առ Զմիւռնացի մեծաւաճառ Պոզոս պէյն, եւայլն եւայլն, եւ ապա յետ քանի ամսոց եկաք յԵրուսաղէմ, եւ սկսաք սակաւ առ սակաւ ընթեռնուլ եւ ուսանիլ, որ եւ Նուաստ յետիւն ծառայ զպիր Յակոբ մահտեսի Յահաննէսեան, Տիգրանակերտցի, 1838, յԵրուսաղէմ:

Տէրամբ Յակոբ Վարդապետ, 1843, Նոյ. 7, յԵրուսաղէմ:

Եւ Տէրամբ Յակոբ Սպս. ի Սբ. Մայր Աթոռն էլմիսանի, 1883, յօգոստոս 15:

Լուսաճնջիմ մէկ տող:

Տես վերջ տեսարանիս զրեալն մի ըստ միոջէ:

էջ 1.— Օրինակ պատրիարքի զերեզմանի քարի ոտանաւորի:

էջ 2.— Հին օրինակ տապանադրոյ Պէզնեան Յարութիւն Աղայի:

էջ 3.— Հոլովմունք տարածական առւանց:

էջ 10-14, դատարկ:

էջ 15.— Պարտէզ ծաղկալի Բանք Սիրոջայ, այն է Եկեղեցիստարկեայ:

էջ 18-19, դատարկ:

էջ 34.— Յատկացուցիլ եւ յատկացեալ:

էջ 77.— Առակք: Սեպտեմբեր 20, 1837:

էջ 87.— Եւ Առակք Եղբարսի:

էջ 100, դատարկ:

էջ 105.— 1838, յունիս 23. Յօհ. Աւ. 10, 27 համար: Ոչխարք իմ ձայնի իմում լսեն . . .

էջ 112.— Յաղաքս Երկրորդ Խորհուրդոյ Եկեղեցւոյ:

էջ 114-116, դատարկ:

էջ 118.— Բանական քաղցր պատմութիւն . . . Հուպաւոր մեծառուն ոմն ունէր զորիս որդիս . . .

էջ 119.— Պատմութիւն Աստուածաշուքութեան:

էջ 120.— Պատմութիւն Մաքուր Խզմատանաց:

էջ 122, դատարկ:

էջ 128.— Տիգրանակերտցի Նուաստ Յակոբ Վարդապետ:

Մեծալ ըստ կարծեացն, 1815:

Ելեալ յերկրէ իմմէ եկի յԵրուսաղէմ, եւ մօր ի սպասաւորութիւնս առ Զմիւռնոյ բաղմարդին Նուիրակ Կարեցի Դաւիթ վարդապետ սուրբ հայր իմ, 1835:

Դասմամբ, 38 մայիս 18:

Ընդ վարդապետին իմոյ գնացի յԵդիպտոս եւ յԱզիցաստեղիս, վասն գործոյ Սբ. Աթոռոյս, հոկ. 5:

Յետս զարձաք յԵդիպտոս, 37 փետր. 15:

Ընկալալ զաստիճան զպրութեան ի Գարիէլ պատրիարքէ ի Սբ. Աթոռս, 38 մարտ 28:

Ջեռնագրեցալ կիսասարկաւազ ի Զաքարիա պատրիարքէ՝ ի Սբ. Յակոբ, 43 յունվար 4:

Կատարեալ սարկաւազ ձեռնադրեցալ եւ ի Սբ. Յակոբ, ի յունվար 22:

Քահանայ եւ արեղայ, եւ ի Զաքարիա, եւ ի Սբ. Յակոբ, 43 նոյ. 7:

Առի զմասնաւոր իշխանութիւն եւ ի Զաքարիա, 44 յունվար 12:

Շինուածոց վերակացու, յուլ. 10:

Մօր առ Վենի ի զբաղրութիւն եւ ի զաւանդանկրութիւն, 1845:

Գրադիր կոնդակաց, յաւուրս Կիրակոս պատրիարքի, 1848:

Կարգեցաք աւագ Թարգման, յերիս ամս, 1847 յուլիս 18:

Ի Սբ. Յարութիւն ուշիւ յերիս ամս, 1850 մայիս 3:

Վերստին թարգման եւ վերականգնու շին-
ուանոց, յերիս ամս, 1886 հոկ. 8:

Վասն ընտրման պատրիարքի պատգամա-
ւորութեան գնացի ի Պոլիս, 1881, յունվար
26:

Ոգործութեամբ Տեառն հասաք ի Պոլիս եւ
գնացաք ի տուն մեր, փետր. 8:

Նլաք ի Պոլսոյ զազգիական շողենաւաւ ե-
կաք առաջի Զմիւռնիոյ, մայիս 11:

Մտաք տնտի ի նաւ Աւրստրիոյ եւ ուղղակի
եկաք յԱղեցսանդղիոյ, մայիս 18:

Նլաք յԱղեցսանդղիոյ, մայիս 18:

28 ժամաւ հասաք ի Յոսպէ, ընդ Հիւնք-
հարպէյէնտեան տէր Թահանէյս քահանայի,
մայիս 19:

Սրբոյ Աթոռոյս Արժանապատիւ միաբա-
նութեան հարկադրմամբ ընդ աւագ լուսա-
րար Կարապետ Վարդապետին գնացաք ի Սր:

էջմիածին, 1883, յազոստոս 9:

Ձեռնագրեցաք յԱւագ Լուսարար Եղիազար
Նպիսկոպոսէ Մայրադոն, օգս. 12:

Ձեռնագրեցաք Նպս. ի Մաաթէոս Վեհա-
փառ Կաթողիկոսէ, օգս. 15:

Սր. Միւռն օրհնեցաւ, օգս. 17:

Տէրամբ ժամարար եղէ յաւագ սեզան Սր.

էջմիածնի, Վերափոխման օրն, օգս. 18:

Ի Սր. էջմիածնայ ելաք ի ճամապարհ,
օգս. 21:

Տէրամբ ժամարար եղէ ի Սր. Կարապետի
Վանքն Մշոյ, Խաշի օրն, սեպտ. 14:

Ի Սր. Քաղաքն Սրուսաղէմ մտաք, Դեկ.
28:

Տեառն շնորհիւ ժամարար եղէ յԵրուսա-
ղէմ, ի Սր. Գլխադիր, Դեկ. 28:

էջ 125-130, դատարկ:

2845

Ա. — ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ (ԹԵՐԻ). — 10

Ե. ԿԹՂ. ՊԱՏՄԱԲԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 20×14×1.5: էջք 200: Հանգամանք
բաւարար: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սե-
ւորակ միանոց, միասիւն, 22 տող: Շեղա-
գիր վարժ: Համառոտագրութիւնք առատ:
Անկաղմ 20 պրակներ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Թահանէյս Հայոց Կաթողիկոսի Թա-
ւալարան Պատմութիւն. — Զգադարումն դա-
րուց ժամուց եւ ժամանակաց թէպէս եւ իս-
կապէս զՀօրէ ասաց Բանն գնել յիւրում իշ-
խանութեան... — Հմմտ. Տգ. 1887, էջ Ե:

էջ 200. — Եկտ աշտրիկ Սմբատ իբրեւ ե-
տեւ զմիառարք խաղաղութիւն մշտնջենա-
ւորեալ ի Հայս... — Հմմտ. Եոյն, էջ 218:

Բ. — ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ (ԹԵՐԻ). — 11

Ե. ԿԹՂ. Պատմաբան

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 21×16×1: էջք 82: Հանգամանք
բաւարար: Թուղթ տոկուն: Գրութիւն մութ
սրճադոյն, միասիւն, 25 տող: Շեղագիր
վարժ: Համառոտագրութիւնք ոտկաւ: Նկար՝
Զրահեղ, Եոյի Տապանը Արարատ լեռան վը-
րայ, էջ 1: Անկաղմ. նախորդին հետ նոյն
կողքի մէջ, որ է խաւաքարտ կաշեպատ:

էջ 1. — Եկտ երկնասահանացն հեղեղաց եւ
տնդընդապտոյա ջրահեղմն լինելոյ բոլոր
շնչականաց... — Հմմտ. Եոյն, էջ 15:

էջ 80. — Զայսաւ ժամանակաւ լինի ապա
կոնի ի Վարդապետեանքի... — Հմմտ.
Եոյն, էջ 121:

էջ 81-82, դատարկ:

2846

Ք Ա Ր Ո Ջ Գ Ի Ր Ք

(ԺԹ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւոյ 22×15.5: էջ 54: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւ մեկանով, միասին, 20—31 տող: Շեղագիր նոտրակերպ: Համառոտագրութիւնք յոյժ առատ: Կողք թղթեայ: Կեիք սեւագորշմ, ութանկիւն, շժ. Մ. Կարապետ, էջ 54 յս.:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Քարոզ Երկրորդ Կիւրակէին մեծի պահոց:

էջ 3.— Քարոզ Բ. Ի վերայ Սրբոցն Կիրակոսի եւ մօրն նորա Յօղիտայ:

էջ 28.— Ժ. Քարոզ Հոգեզոյստեան:

էջ 42.— Քարոզ ԺԷ. Խայի:

էջ 48.— Քարոզ Դատաստանի. Գլ. ԺԸ:

էջ 51, ստորին լուսանցքին, անհարթ գրով.— Մատայ Յիսուսի տիրացու Կարապետ, 1868, ապրիլէն 28ին:

Յիշատակագրութիւն.— 1878

էջ 53, տարբեր գրչէ.— Զանտրակս գտաք ի նահանգ Տիգրանակերտու Մակարայեցոց Ար. Թաղէտս արաղան առաջելոյ վանս: Կարապետ վարդապետն է Ռշնովանցի Տէր Յոհաննէսեան Կարապետ վարդապետ, իսկ վարժապետն է Կրէտատցի տիրացու Կարապետ Թովմասեան, 1878:

էջ 54.— Այլազան մանրութ, գրչափորձ, եւայլն:

2847

ԳՈՎ ՍՐԲՈՅ ԿՈՒՍԻՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւոյ 18.5×12: էջ 88: Պրակք 7-8: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ առկուն: Գրութիւն սեւ մեկանով, միասին, 22 տող: Կան յաւելումաձեւն տողեր կամ պարբերութիւններ կողմնակի լուսանցքներուն վրայ: Նոտր չեղագիր: Համառոտագրութիւնք սովորականէն աւելի: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Գով գերանուհւոյ կուսէն Մարիամու՝ ի փափաքանայ նորին մայրութեանն խրատաւեալ հիշոյս:

Ռարժրացեալ ցնեա քաղաքդ Աստուծոյ Ար. Եկեղեցի Սիօն Հոգեւոր...:

էջ 28.— Գովանայ պատճէն առ հրաշալին Կուտուց յԱնապատն մեծ, ի նորին որդւոյս սակաւ ծրեցեալ, նաեւ առ համազուամար գունդ ի նմա բնակեալ ճգնաւորաց.— ի յերկրի երկին վեհագոյն, կացանք իննեկի զասուց հրեշտակաց...: Կը մնայ թերի:

Յիշատակագրութիւն.— 1848

էջ 1, ստորին լուսանցքին, տարբեր գրով.— ի վայելումն ընթերցասէր եղբարց կազմել ետու տետրակս, 1848: Մատայ Յակոբ վրդ. Տիարպէ. յԵրուսաղէմ:

2848

Բ Ա Ն Բ Պ Ի Տ Ա Ն Ի Ք

Կ. Պոլիս

ՌԲՃՄԲ = 1803

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւոյ 19×18: էջ 6+64: Հանգամանք
Համարեա բաւարար: Թաւղթ Հասարակ: Գը-
րիչ եւ Ստացող՝ Ստեփանոս Պետրոսեան Ա-
կնցի: Գրութիւն սեւ մելանով, միասին,
անհասարար տողերով: Նոտր շեղագիր մանր
անարուեստ: Համառոտագրութիւնք շափա-
զանց առատ: Կողք թղթեայ:

ԲՈՎԱՆՆԱՎՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Ձ, դատարկ:

էջ Է.— Յառաջաբանութիւն.— Վարժա-
պետն մանկանցս Սրբոյ Եկեղեցոյ՝ երանե-

լի Առաքեալն Քի. Այ. մերոյ Պօղոս՝ դաս-
տիարակէ զմեզ...: Մանաւանդ վասն Հի-
քոյս յԱկնայ Պետրոսեան յՍտեփաննոսէ, ի
Թւին Հայոց ՌԲՃՄԲ | = 1803 |, ի կոս. . . .

էջ Ժ, դատարկ:

էջ 1.— Ի Սաղմոսէն Սրբոյ Հանաւթ ո-
մանք բնարանք իբրու քաղւած...:

էջ 12.— ՅԱռակացն Իմաստանոյն Սողոմո-
նի:

էջ 26.— Ի Ժողովողի Գրոցն:

էջ 28.— ՅԻմաստութեան Գրոց:

էջ 30.— Ի Սիրացայ Գրոցն:

էջ 39.— Աւարտումն ի Սիրացայ:

էջ 40-54, դատարկ:

2849

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ

Երուսաղէմ, Բեքդեհեմ

ԺԹ. Դար

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւոյ 25×19: էջ 48: Հանգամանք լաւ:
Թաւղթ Հասարակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Աւե-
տիս Դպիր Փօթիշանցի: Գրութիւն՝ սեւ մե-
լանով, միասին, 30 տող: Նոտր շեղագիր
մաքուր: Համառոտագրութիւնք սովորակա-
նէն տակի: Կողք թղթեայ: առաջին երեսին
կը կարդացուի. «Փօթիշանցի դպիր տիրացու
Աւետիսի գրեալ առակք եւ նամակաց օրի-ն»:

ԲՈՎԱՆՆԱՎՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-6, դատարկ: Նոյնպէս էջ 8:

էջ 9.— Այսօր չոքայ ի շուկայն վասն առ-
նոյ զգորեան...:

էջ 22.— Երանելի Սբ. Մարգարէն Դա. ի Թ
ասէ ի գիրս Սաղմոսաց...:

էջ 24.— Նամակագրութիւն:

էջ 27-48, դատարկ:

Թիշատեկագրութիւն.—

էջ 7, տարբեր գրչէ.— Ի 1838, պարկեշտա-
սուն մահտեսի դպիր Հեղաբարոյ Աբգարեան
Փօթիշանցի Աւետիսի շարագրեցեալ տեսարա-
կն է, որ ի 20 ամեայ հանգեաւ ի Տէր մահ-
տարածամ ցաւովք ի Սբ. Մեղիւնդ Հանգեւմ
Եղիշէ վարդապետի. Համշիրակի իւրով,
որք ոչ սակաւ ցաւս ետուն աշխիջ Սրբոյ Մը-
նընդեան Մարկոս Եպիսկոպոսին եւ Հոգե-
սնունդ Գէորգ վարդապետին իւրոյ եւ միա-
բանութեան ամենեցուն, մանաւանդ Տիգ-
րանակերտցի դպիր Յակոբիս Հոգեւոր եղբօր
տիրացու Աւետիս Հանգեցելոյն: Որ ոք ըն-
թերցցի եւ օգտիցի բան ինչ՝ ողորմիս տացէ,
քանզի շունի յիշատակ այլ ինչ բաց ի յար-
եաթեայ խալէ միոյ, որ է ի Սբ. Աթոռս Ե-
րուսաղէմի:

Իսկ եթէ սխալ ինչ զատիցի ի սմա, ներե-
ցէք, զի տակաւին չէր ընթերցեալ Բերեկա-
նութիւնն ամբողջ:

2850

ԿՏԱԿ ՎԱՍՆ ԽԱԻԱՐՄԱՆ ԳԻՇԵՐԻՆ

ՅԱԿՈՒՐ ՎՐԴ. ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏՅՈՒ

Ս. Յակոբ, Երևանում

1856

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 23×18.5: էջ 64: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Յակոբ Վրդ. Յանանէսեան Տիգրանակերտացի: Գրութիւն սեւ մելանով, միասին: 24 տող: Շեղագիր. սրբազրութիւններ լուսանցքի վրայ: Համառոտագրութիւնք սովորականէն աւելի: Կողք թղթեայ. առաջին երեսին կը կարդացուի. «Յակոբ Վարդապետի Տիգր. գրեալ Կտակ վասն Յաւարման գիշերին»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Օգնեա ինձ Հոգի Սբ. Ան. Ժշմաւրիտ:

Ո՛վ օր դառնութեան եւ սգոյ...:

էջ 61.— Ո՛ւր ես մայր իմ քաղցր եւ անոյշ նազելի...:

Յիշատակագրութիւն.— 1856

էջ 61.— Կատարեցաւ սրբազրութիւն Տեառն մերոյ լարլարանաց Կտակի Քարոզն ի ձեռն Սրբոյ Աթոռոյս բնիկ միաբան Կարենցի Դաւիթ սրբազան արքեպս. յատուկ խնամածու տեառն իմոյ. Փրկիչն մեր Յս. արդինաւոր արասցէ ի բեղմնաւոր զործս բարեաց անեցուցանելով ի բանաւոր անդաստանըս սրտի հաւատացեալ հայազգի օրհնեալ ժողովրդոց մերոց. 1856, մարտի 24, յԵրուսաղէմ.— Ծառայ Տեառն Տիգրանակերտցի Յակոբ Վրդ. մհի. Յանանէսեան միաբան Սբ. Երուսաղէմի:

Ներքեւը տարբեր միւլմուլ.

Յորոց զոմանս խոսեցաք Տէրամբ, եւ զոմանս ոչ:

էջ 82-84, դատարկ:

2851

ՔԱՐՈՋ ՏՆՏԵՍԻ

ՅԱԿՈՒՐ ՎՐԴ. ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏՅՈՒ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 23×18: էջ 50: Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Յակոբ Վրդ. Տիգրանակերտացի: Գրութիւն սեւ մելանով, միասին: 23 տող: Շեղագիր. Կողք թղթեայ. առաջին երեսին կը կարդացուի. «Տիգրանակերտցի Յակոբ Վարդապետի գրեալ Քարոջ Տնտեսի»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Քարոջ Տնտեսի: Օգնեա Սբ. Հոգի: Ամենագութ բարեխնամ մարդասէր Հայր Աստուած...:

էջ 20.— ...: Օրհնեալ էք եւ օրհնեալ լի-նի իջէք հանապազ, ամէն:

էջ 21-50, դատարկ:

2852

Տնարակ մըն է 18 էջերով, որուն թղթեայ կողքին առաջին երեսին գրուած է՝ «Բերդումեան Պետրոս Եպիսկոպոսի գրեալ՝ Պե-

ղոսի Եփեսացուց Թղթոց յառաջաբանութիւն եւ սկզբմունք»:

2853

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ. — 13

ՎԱՐԴԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 25×19.5: էջ 80: Հանգամանք համարեա բաւարար: Թուղթ հասարակ, ծեռղ: Գրութիւն սեւ մելանով, միասին, 28 տող: Բնաբանները բողոքիր, մեկնութիւնները նոսր շեղագիր: Համառոտագրութիւնք առատ: Կողք թղթեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1, դատարկ:
էջ 2. — Մեկնութիւն Մարգարէութեան Դանիէլի:
Դանիէլ ի նոցանէ էր՝ զորս ո'չ արժէ աշխարհ ըստ Պօղոսի ասիցն...
էջ 78. — Վերջ:
էջ 80, դատարկ:

2854

Գ Ա Ր Ո Ջ Գ Ի Ր Գ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 24×17: էջ 60: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւարակ մելանով, միասին, 25, 28 տող: Նոսր շեղագիր անարժեք: Համառոտագրութիւնք առատ: Կողք թղթեայ, որուն առաջին երեսին գրուած է «Քարոզ եւ Մանուցումն»:

Ժանուցումն է:

էջ 4. — Սբ. Յարութեան Բանտի վրայի ծանուցումն է:
էջ 18. — Նախ Սիօն կոչեցաւ հասարակ բռնութեան մայր, որպէս ասէ Դավիթ. Սիօնի ասի մայր եւ մարդ ենաւ:
էջ 40. — Քարոզ Յաղագս Փառաց Սրբոց

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Առաջին թերթը ծուռ գրուած է:

էջ 2. — Սրբոյ Յարութեան զրան բացման

էջ 44. — Քարոզ յորում յայտէ թէ Բաւմեցաւ բարձրանալ ի խաչին զի զմեզ ուսուցանիցէր...:

էջ 60. — Սրբոյ Գէորգեայ:

2855

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՆԱՆՈՒ (ԹԵՐԻ) . — 7

ԵՓՐԵՄՎՐԴ. ՍՍԵՑԻ

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1841

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ . —

Մաւալ 22.5x18: էջ 22: Հանգամանք աւարաբար: Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ Սաացող՝ Գրիգոր Դպիր Տեւրեկցի: Գրուածիւն սեւ մելանով, միասիւն, 28 տող: Նոսր չեղազիր: Համառոտագրութիւնք առատ: Կողք թղթեայ: Դատարկ թուղթք սկիզբը եւ վերջը հինգական թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ . —

էջ 1. — Մեկնութիւն Մարգարէութեանն Յօնանու, արարեալ Տեառն Եփրեմայ վարդապետի Սրահելայ, յաւակերտէ եւ եղբոր որդւոյ տեառն Գարբիէլի գերաւանհար Կաթողիկոսի, ի խնդրոյ տեառն Թէոդորոսի վարդապետի Սրահելայ, ի թուիւն Հայոց ՌԱԺԸ ին, իսկ օրինակեցեալ եղեւ սա ամե-

նանուստ Կիրակոս Թարմատար յաբեղայէ Ատանացւոյ ի Թուարերութեանս արամեանս տոհմի ՌԱԴ ին, եւ յուլիսի եօթներորդ աւուր, ի հայրապետութեան տեառն Թէոդորոս գերամաքուր եւ գերավսեմ կաթողիկոսին: Իսկ երրորդ անգամ ի հարազատ զաղափարէ օրինակեցաւ ձեռամբ Տեւրեկցի դպիր Գրիգորի ի վայելումն ինքեան, եւ յիշատակ ապագայ եղբարց ի զուռն Սբ. Յակոբայ, որ Երուսաղէմ, ի թիւ Փրկչին 1841, յապրիլի 18ին սկզբնաւորեցի առ ի օրինակել, եւ ի 20 յունիս ամսոյն աւարտեցաւ:

Յառաջարմուրիւն. — Եւ արդ զրէ աստուածայինն առաջեայ: . . .

էջ 8. — Գլուխ Ա. — Եւ եղեւ բան Տեառն առ Յօնան որդի Ամաթեայ եւ առէ: . . .

2856

ՃԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ . — 4

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ . —

Մաւալ 18x10x3, էջ 504: Հանգամանք բաւարար ընդհանրապէս, բայց կան բազմաթիւ փրթան թերթեր: Թուղթ զնշորակ: Գրութիւն սեւաբայ մելանով, միասիւն, 17 տող: Շեղազիր տնարուեստ: Համառոտագրութիւնք յոյժ առատ: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ . —

էջ 1. — Նախաբնութիւնք Յազազ Ճարտասանութեան:

Հ. Խնչէ Ճարտասանութիւնը:

Պ. Ճարտասանութիւնն է որ հարտար խոսելու կանոնաւոր ձեւերը ու հանգամանք-

ներ կը սորվեցնէ, եւ ով որ այս ձեւերը ու հանգամանքները ճարտարութեամբ կը գործածէ, ճարտասան կամ բանիւրուն կըսուի. կամ թէ բանաւոր փաստերով, յարմարաւոր իմաստներով, ու չքեղ ասացումով բարւոք խօսելու ազատական արհեստ մի է. — Հմմտ. Թ. 2069, Է. Հատոր, էջ 117:

էջ 35. — Գիրք Առաջին. Յազազ Գլուխ առ Հասարակ: — Հմմտ. Թ. 2722, Ը. Հատոր, էջ 345:

էջ 311. — Գիրք Զորրորդ. Յազազ Հանգիսից Ճարտասանութեան:

էջ 478. — Գիրք Հինգերորդ. Յազազ Արտասանութեան:

էջ 498-504, զատարկ:

2857

ԳԵՂԵՑԻԿ ԽՕՍԳԵՐ ԱԻՆՏԻՍ ՎՐԴ. ՅՈՎԱՆՆԷՍԵԱՆ

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1897

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւոյ 22×13.5×1.5: էջք ԺԲ+264: Հանգամանք շատ լաւ: Բուլղթ զծաւոր: Գրիչ եւ Ստացող՝ Աւետիս Վրդ. Յովհաննէսեան, Մշեցի: Գրուածին՝ խորագիրները եւ սկզբնաբառերը կարմիր, էջ 1-78 մանիշակագոյն, էջ 79-235 սեւորակ մելանով, միասին, 21 տող: Շեղագիր մաքուր: Համառոտագրութիւնք սովորական: Լաթակազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ նորադրոշմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Ժ, դատարկ:

էջ ԺԱ.— Ժակատ.—

Գեղեցիկ Խօսքեր, կամ Բարոյական Ընտիր Առակներ, լրագրիներէ եւ նախնեաց շահաւէտ մատեններէ առնուած:

Առանձին առանձին ճիւղերու բաժնելով գրեց Մոյշ խաղիւղցի Աւետիս Վարդապետ Յովհաննէսեան նախիք միաբան Կստուք Անապատի, եւ այժմ Սրբոց Յովովրեանց, 1897, յերուսաղէմ:

էջ ԺԲ.— Սրբոց Յովովրեանց Առաջնական Ս. Աթոռոյ Թանգարանին նուիրեց Աւետիս Վ. Յովհաննէսեան, Յօգոս. 1906, յերուսաղէմ:

էջ 1.— Ազդ.— Մարգկան ի բնէ ունեցած

մասւոր ձրթերի ու տաղանդները անցնող . . .

էջ 3.— Ստորագրութիւնք Յիւթոցս.— Նախ՝ Ռուբէն [Սամուէլեան] սարկաւազի հաւաքաններու մէջիները. . .

էջ 4, դատարկ:

էջ 5.— Գեղեցիկ Խօսքեր: Գլուխ Առաջին: Մարդս:

Մարդս ազնուագոյն բոյսն է երկրի, իսկ Հոգին՝ հասուն պտուղ երկնից:

էջ 80.— Գլուխ ԺԴ: Մուլութիւն.— Մուլութիւնը Հոգւոյ մեծագոյն Հիւանդութիւնն է:

էջ 80.— Ի.— Հպարտութիւն.— Հպարտութիւնը փոքրագի եւ յիմար մարդոց յառաւ է:

էջ 182.— ԸԳ.— Ազոթ.— Ազոթը Հոգւոյ վէրքը բուժող բալասանն է. . .

էջ 176.— Պենթը շատ բան կ'ուզէ, բայց այն՝ որ կու տայ, մեծագոյն խնթն է:

էջ 181.— ԽԹ.— ՊՅՈՍԱՆԵՐ ԵՒ լիտի բարբ.— ՊՅՆԱՆԵՐ անմը կը նմանի յանգաճորի ոտանաւորի մը, ուսկից բացակայ է միշտ իմաստն:

էջ 228.— ԿԹ.— Բարոյական Ոտամաւորէ:

էջ 244.— ՅՈՎԿ.— Ա-ԿԹ Գլուխներ:

էջ 248.— Օրհնեալ է Ան.— Զ. Ղ. Վ. Այիշան:

էջ 256-264, դատարկ:

2858

ԹԷԿԵԲԳԻՒԻՐԱԹ (ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹՐԳԵՐԷՆ)

ՅՈՎԱՆՆԷՍ ՎՐԴ. ԵՆԻՏԻՒՆԵԱՆԵԱՆ, ԵՒԴՈԿԻԱՅԻ

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1883

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւոյ 20×15×1: էջք Դ+133: Հանգամանք շատ լաւ: Բուլղթ կապոյա: Գրուածին՝

զիստատները կարմիր, մեղեքալը սև մելանով, միասին, 18 տող: Շեղագիր մաքուր: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Բ. զատարկ: Նոյեպէս էջ Դ:

էջ Գ.— Տիպոսաքերք.—

Թէֆէթիւրաթ, Թէֆէթիւրաթ՝ Թէֆէթիւրաթ՝ Գուստի Շէրիֆաթ միւլթէթիւրաթ թահապանսն Ենի Տիւնեազատէ Ծովանէնէս նամ րաւհայ:

Տէր զէմանը սէր պիւզուպաթ, միւլթէթ Երմէնիսանըն միւլթէթիւրաթ Ներսէս Կաթաղիկոս:

Վէ աղիւմ Գուստի Շէրիֆի փաթրիկի ալի-հիմէթ Ծովանէնէս պիւզուպաթ:

Վէ ալիէի սարթանէյի փաթրիկի իզլէթ-իւ Ծակոբ պիւզուպաթ:

1853, Քանսուրի սահնի 1:

էջ 1.— Իլում.— Վազա ինսան մազիւլէսի զէնտի հէվայի Նէվահիէ ուլուպ...— Գուստի Շէրիֆաթ Քնայիմ Սար Եագազ Ծով Երմէնի Մամաթըրըմըն թակապմիլէրիմսն Թագաթը Ենի Տիւնեազատէ Ծովանէնէս թահիպ Կաթիր գուլլէրի:

էջ Թ.— Մուգատտէմէ:

էջ 18.— Մէսաիլի էվլէ.— վէ Փազիլէսի զիպրիլէթ:

էջ 76.— Մէսաիլի Ենտիհնի, Զինա:

էջ 80.— Աւ, Կաթը շու զէնտի Փասիս Նէֆաթիլէ...:

էջ 98, զատարկ:

էջ 99.— Ալանիլէթ՝ Կաթապազիլէ:

էջ 103.— Լուլէթ:

էջ 104.— Թապիր, մեկնութիւն:

Թէֆէթիւրաթ, մասնուլմ, մասիւնուլ-թիւն:

Մէնթիւպ, ողորմիլի, Բուլաու:

Մէսաիլ, խնդիրք, վէնք:

Մուգատտէմէ, յառաջադասութիւն:

Ուզուլէթ, պատիւ, պատուհան:

Սուսուր, ծագումն, թղթումն:

Տէրն, թովանդակութիւն, ամփոփումն:

Դիպրիլէթ, հարստութիւն, ամբարշտաւումութիւն:

Յիզուլի, զրաւան, անքաւական:

էջ 122-132, զատարկ:

2859

ՀԱՒԱԲՈՒՄՆ ԱՐՏԱԲԻՆ ԳՐՈՑ

ԱԻՅՏԻՍ ՎՐԴ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻԱՆ

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1896

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւր 20×14×1, էջ 164: Հանգամանք լաւ: Թուլթ հասարակ: Գրիչ և Սապոզ՝ Աւետիս Վրդ. Ծովանէնէսան, Տարսնեցի: Գրութիւն մանիւկապոյն Թանգոզ, միասին, 18 տող: Շնչազեր մաքուր: Համառոտագրութիւնը սովորական: Կազմ կիսալաթ խաւաքարտայ:

էջ 1.— Ճակատ.—

Հաւաքումն Արտաթիւն Գրոց, որոյ մէջ կը պարունակին Սենեկայի, Մարկոս Աւրելիոսի և Իմանուէլ Թեաւարոսի իմաստասիրի զրգերէն քաղած քանի բարոյական և հաւաքնաիր խրատներ:

Հաւաքն և զրգի զորառաջն աշխարհաբար լիզուով Տարսնեցի Աւետիս Վարդապետ Ծովանէնէսան:

Յերուսաղէմ, 1896:

Ներշնչեւ տարբի միլամով.

Սրբոց Յակոբեանց Առաքելական Ս. Աթոռոյս Թանգարանին Նուիրեց Աւետիս Վ. Ծովանէնէսան, 8 օգոս. 1906, յերուսաղէմ:

էջ 3.— Յառաջադասութիւն.— Քանի որ զեռ զրական օրէնքներ չկային...— Մշոյ Խաղիւղիցի Աւետիս Վ. Ե.:

էջ 5.— Սենեկայ:

էջ 7.— Սենեկայի զրգէն առնուած խրատները:

էջ 24.— Մարկոս Աւրելիոս:

էջ 25.— Մարկոս Աւրելիոսի զրգէն առնուած հաւաքնաիր խրատները:

էջ 69.— Իմանուէլ Թեաւարոս:

էջ 81.— Թեաւարոսի Բարոյականութեան Գրգէն Հաւաքումն ընտիր խոսքերը:

էջ 150.— Յանկ:

2860

ԾԱԾՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎԱԿԻՄ ԵՂԻՍԱՒԱՐԵԱՆ

Տեարակ մըն է բաղկացած 24 էջերէ, խորագիրն է. «Ազգազուտ Յայտարարութիւն Յովակիմայ Եղիազարեան, Յազազս Համալսարանի Հայոց ի Մոսկով»:

Էջ 2. — Արտահանեալ ի Մոսկով եղեալ կայսերական զազեթէ, որ ի 1817, փետրվարի 28: Տարեցոյց Առաքինական գործոց: Յազազս Ուսումնարանին Հայոց, որ ի Մոսկով:

Էջ 9. — Ազգազուտ Յայտարարութիւն Յովակիմայ Եղիազարեան առ յուսաւորյալքոն ազգակիցս իւր, ի սակս Եղիազարեան Համալսարանին Հայոցն Մոսկովու, ի Մոսկով, ի տպարանի Օգոստեանայ Սիմեոնեանց:

Տիպար պատկերի Համալսարանի լիեռուտոց Հայոց քննարանի կառուցելոյ արդեամբ պայազատ սուգմին Եղիազարեանց ի Մոսկով, յամի Տեառն 1818: Որոյ օրինակն վե-

րոյ ասացեալ պատկերին տեսաք ի տպագրեալ տետրակի ի Կոզոնիեայ, Ղարահիսար, ի Թիւ Փրէլլին մերոյ 1823ին, եւ փետրվարի 12ին, առեալ զօրինակն, եւսիրակ Սահակ Վարդապետս, Սր. Երուսաղէմայ միաբան:

Ազգազուտ Յայտարարութիւն Յովակիմայ Եղիազարեան, Յազազս Համալսարանին Հայոց Մոսկովու, տպագրեալ հրամանաւ գերլը]ետիր եւ սրբազան կաթողիկոսի ամ. Հայոց տեառն Եփրեմայ:

Էջ 21. — ... Խոնարհ եւ անձնագիր ծառայ Յովակիմ Եղիազարեան. — Ի Յուլիսի 1, ի Թուականի Փրէլլին 1820, ի Մոսկով:

Ի Թուականի մերում 1878, մայիսի 28, վերստին օրինակեցաւ բնիկ Կեսարացի մանկավարժ ինչին ի մահուանի Կարապետէ:

2861

ԳՐԱԱԹԸ ՃԷՏԻՏԷ

ԵԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 23-5X14-5: Էջք 2+42: Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ գծաւոր: Գրիչ եւ ընկաւոր: Աւետիս Վրդ. Յովհաննէսեան, Գրութիւն մանկակազոյն Թանգրով, միասիւն, 22 առջ: Ենդագիր մաքուր: Լաթակազմ խաւքարտեայ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Էջ Ա. — Գրաւթը ձէտիտէ:
Էջ Բ-Դ. — գաւառիկ:
Էջ Ե. — Աւետիս վարդապետի անձնական գրքերէն եւսիրուած Ս. Աթոռոյ Թանգարանին, 1913:

Էջ 2. — Ձերբութիւն. — Ա-ժ Գլուխներ:

Էջ 1. — Ա. — Ալլաք ետրատան:
Էջ 2. — Բ. — Գուրթարճը Իսայ:
Էջ 4. — Գ. — Պաշար:
Էջ 9. — Զ. — Կիճէ:
Էջ 14. — Ը. — Եազ:
Էջ 17. — Թ. — Յամիլեա:
Էջ 21. — Ժ. — Նէպաւաթլար:
Էջ 24. — ԺԱ. — Մէշէ Ազաճը:
Էջ 28. — ԺԲ. — Երլաղլար:
Էջ 31. — ԺԳ. — Գըշ:
Էջ 38. — ԺԴ. — Էլուլաճ Էճէլ:
Էջ 37. — ԺԶ. — Ենէի Տիւնեան:
Էջ 40-42. — գաւառիկ:

2862

ԿՑՈՐԴ ԱՆՏԱՌԻ ԱՅԼԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆՑ

Յեղի

ՌՄԼԵ = 1786

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 21.5×18.5: էջ 80: Հանգամանք
անբաւարար: ամպոզման վարի անկիւնը
վնասուած եւ փնացած: Թուղթ կապտորակ:
Գրիչ՝ Մանուկ Սուքիասեանց, Կոմալյան-
նեցի: Գրութիւն սեւորակ մեյանով, միա-
սիւն եւ երկսիւն, 31, 32 տող: Նոտր շեղադիր
անարուեստ: Համառոտագրութիւնց յոյժ ա-
ռաստ: Կողք թղթեայ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Կցորդ Անտառի Այլաբանու-
թեանց, ըստ թուոց:

Ի մէջ ամենից, որք առ նկատումն եւ հա-
յեցումն փոխադրական եւ եւս աստուա-
ծաբանական պատկանին՝ ո՛չ գոյնակ տեղի
կայնու բանն...:

էջ 21.— Յաղաքս Գառեակ թուոյ:

էջ 32.— Եօթնեակ:

էջ 40, դատարկ:

էջ 41-71, երկսիւն:

էջ 41ա.— Եօթն ամօն՝ յորս տառապեցան
որդիքն Իսրայէլի Ի Մաղիանացւոց...:

էջ 41բ.— Ութնեակ:

էջ 67ա.— ԶԻ.— 8000:

էջ 68բ.— ԼԻ.— 30000:

էջ 69բ.— 57500:

Յիշատակարան Գրչի.— 1786

էջ 71բ.— Փառք անճառելի միոյ եւ ան-
քննելի Երրորդութեանն Հօր եւ Որդւոյ եւ
Հոգւոյն Սրբոյ, որպէս էրն ի սկզբանէ՝
նոյնպէս եւ է միշտ ելոց, որ ըստ իւրոյ ան-
բաւ կարողութեանն նպաստ եւ ձեռնտու ե-
ղեւ ինձ անկարիս, որ ի կատարն հասեալ ա-
ւարտեցի զհոգելից մատենան զայս, որ կոչի
Անտառ Այլաբանութեանց: Վասնորոյ խնդ-
րի ի բարեսէր ընթերցողացդ՝ յիշման ար-
ժան առնել զանիմաստ զրիչս, տնտեսք եւ
եթ Կոմալյանեցի Սուքիասեանց Մանուկ
անվարժս, որ մեծաւ տաժանամբ հաղիւ կա-
րացի աւարտել զայս անհուն Անտառս Աստ-
ուածային Գրոց:

Ամի կենարարին մերոյ 1786, եւ Հայոց
թուականիս 1235, յուլիսի 20, յաւուր Վար-
դաժառի:

էջ 72-80, դատարկ:

2863

ԿՏԱԿ ԶԱՐԶԱՐԱՆԱՑ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 18×11.5: էջ 48: Հանգամանք
յաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւորակ
մեյանով, միասիւն, 19 տող: Ենդադիր
վարժ: Համառոտագրութիւնց սովորական:
Թղթակազմ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Կտակ Զարչարանաց եւ Խաչելու-
թեան եւ անպարտ մահուան Տեառն մերոյ եւ
Փրկչին Յի. Քի.:

Ո՛վ սքանչելի եւ աւաւոր տեսիլ. ո՛վ տե-
սարտն տխուր, ցաւազին եւ սարսափելի...:

էջ 41-48, դատարկ:

2864

Կ Ո Ն Դ Ա Կ
ՑԱԿՈՐ ԿԹՂ. ՋՈՒՂԱՅԾԵՒ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաււ 18×13, էջ 20: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ թանձր: Գրութիւն՝ սկզբնատողերը կարմիր, մնացեալը սև: միանոյ, միասին, 23 տող, կարմիր գիծերու միջեւ: Բուրգեր վարժ: Համառոտագրութիւնք առատ: Կողք թղթեայ, ներսի կողմը Յովակիմ պատրիարքի մէկ կոնդակին սկիզբի մասը, վերեւը կարմրադրոյմ կնիք, մէջտեղը Քրիստոսի Յարութեան պատկերը, չուրջը երկաթագիր. «Կնիքս Սբ. Յարութեան, ոչ պարտուց, այլ օրհնութեան»:

Տես Պատմա-Բանասիրական Հանդէս, Թիւ 35, 1988, էջ 178: Լ. Ս. Խաչիկյան:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— [Թի.] Քի. Առաքել Ժողով Յակոբ Կաթողիկոս ամ. Հայոց, Եւ փոխանորդ Սբ. Առաքելոցն Բարդուղիմէոսի եւ Թադէոսի, եւ

Աթոռակալ Սրբոյն Գրիգորի Հայաստանեայց Լուսաւորչի, եւ վերագիտող Վաղարշապատու Աստուածաէջ Սբ. Տեղոյն իման Բանին Այ. եւ խնամիչ Սբ. Աթոռոյն տառապեալ ազգիս...:

էջ 6.— ... թէ խոնայ Նազարն եւ այլ Զուգայեցիքն զիս շին ընդունել: Շահն ասացեալ էր խոնայ Նազարին, եւ նա տուեալ ըզպատասխանին, որպէս որ գրեալ էմ ի մէջ Կաթողիկոսաց Պատմութեանն: Եւ ոչ այնու զտաւ իւր անկարգ արարմանց դեղ... Անդ եւս ոչ զազարեաց վատաշէրն իւր խարդախութենէն, որպէս գրեալ էմ լիապէս արարք նորա ի Պատմութիւն Կաթողիկոսացն...:

էջ 18.— ... Հոգեւոր եւ սիրելի որդիք, այ, իմ կտակս է որ հարկաւոր ձեզ պատուիրեցի... Այլ ինքն ողորմեսցի եւ զթասցի իւր իման տեղոյն եւ ցաւակցողացն ամենայնի:

էջ 20, զատարկ:

2865

ժՈՂՈՎԱԾՈՅ (ԱՆԱԿ ՈՒՐԱԼԹ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաււ 15.5×10×2, էջ 183: Պրակք Ա-Ժ, վերջին երկուքը ոչ լման: Հանգամանք համարեա բավարար. սկիզբը թերի: Թուղթ չաւարակ: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ լիւսատառերը կարմիր, մնացեալը սև: միանոյ, միասին, 27 տող, կարմիր գիծերու միջեւ: Նոսր չնգազեր վարժ: Համառոտագրութիւնք առատ: Կաշեկազմ խաւացարտեայ, կը մնայ վերջին կողքը միայն:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— 64.— Վասն զատաւորի եւ թաղաւորի, զբէ: եւ վերայ զլիւսին, կամ ուղի կապեալ. նա Ած. պահէ ամ. չարէ:

էջ 5.— 125.— Վասն զազանի, թէ խածանէ զմարդ, ինձ, կամ առիւն, կամ շուն, կամ այլ զազան, կարգայ ի վերայ պալատանի ձիթին, եւ օծանէ զտեղին, եւ կարգայ ի վերայ լրին, եւ խմցու, Աստուծով ողջանայ:

էջ 6.— Ի Մարտիրոսէ Վարդապետէ վասն սիրոյ.— Սէրն սրտէն նրման բովոյ...:

էջ 10-18, զատարկ:

էջ 19.— Աւագ Ուրբաթ աւուրմ զայս կառօն կատարի.— ԴՁ.— Այսօր ի կատարուածն...:

էջ 23.— Այսօր անճառ լուսոյն ծագումն...:

էջ 24.— Օրթի. Սբ. Աւետարանս Յուհաննու...:

էջ 69. — Կանոնադրութիւն. — Իշխանք հալածեցին...:

էջ 79. — Զարչարամաց Փրկչիմ Ուրբաթի աւուրն ցերեկիմ գայս կարգ կատարի:

Յարեան ի վերայ իմ վկայք չարեաց...:

էջ 131. — Գիրգ իմաստութեան. — Խորհեցան յանձինս իւրեանց զանուղղայս եւ ասեն...:

էջ 138. — Աւագ Շարաք աւուրն գայս կարգ կատարի:

էջ 142. — Խրատ եւ թիւ Համգտեանեմ Աւարարմանցմ. ձայնից վերայ ընթեռնամի:

էջ 146. — Արդ՝ այսր ամենայնի ոչ էր

տեղեակ Մարիամ, այլ նա աղօթէր ի տան, ուրեմն պարտ էր զնալ եւ պատմել նմա...:

էջ 157. — ...Սոյնպէս եւ հրեշտակքն, որք ծանօթք էին տեղեկութեան Բանին, տրտմութեամբ լցեալ էին: Նմանապէս եւ զասք առաքելոցն եւ զուղղք աշակերտացն անմխիթար սգով սգաւորեալ էին վասն մահուան մերոյ Փրկչին:

էջ 158, դատարկ: Նոյնպէս էջ 160-161:

էջ 159, 162, զանազան մանրուք:

էջ 163, կողքին փակած. — Թորեան հացն հաստատէ զսիրտն, եւ առնէ զմարդն ու ժեղ

...:

2866

ԱՂՕԹԱԳԻՐԲ. — 2

ԵՓՐԵՄ ԽՈՒՐԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 18.5×11.5×1, էջք 84: Պրակք Ա-ի: Հանգամանք համարեալ բաւարար: Լուսանցքները ցեցաւար: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն՝ վերնագիրը եւ գլխատառերը նարնջադաշն, մնացեալը սեւ միւսնով, միասին, 17-18 տող: Բոլորգիր վարժ: Համառոտագրութիւնք սովորականէն քիչ մը աւելի: Թղթակազմ անարուեստ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Աղօթք Երբմի Խորիմ Ասորոյ վարդապետի ասացեալ:

Տես Տէր զտառապանս իմ...:

էջ 82. — Արդ Տէր բարեբար ընկալ զաղօթս եւ զխնդրուածս իմ...: Եւ վերոհնեցից զամենասուրբ Երրորդութիւնդ, այժմ եւ միշտ, եւ յաւիտեանս, Ամէն:

2867

ՔԱՐՈՁԱԳԻՐԲ. — 1

ՋԱՔԱՐԻԱ ՊՏՐ. ԿՈՓԵՑԻ

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1887

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 22.5×17×2.5, էջք 2+428: Հանգամանք լաւ, ընդհանուր առմամբ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Կարապետ Ընկուզեան, Եւդակիացի: Գրութիւն՝ խորագիրները, բնաբանները եւ սկզբնատառերը

կարմիր, մնացեալը սևերակ միւսնով, միասին, 28 տող: Շեղագիր անարուեստ: Համառոտագրութիւնք՝ սովորականէն աւելի: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ մաշած: Կրէնք սեւադրոշմ: ՃԲ. Մ. Եւսայի վարդապետ Կարապետեան, 1800ճ, էջ 1:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Ե, դատարկ:

էջ 1.— Քարոզագիրք Ջաջարիա Պատ-
րիարքին Ս. Երուսաղէմի:Սակս Սրբոյ Մնումդեան Տեառն մերոյ Յի-
փի:Նարդոս իմ բարեաց զեռտ իւր. Երգ,
1, 11:1.— Այսօր մայրս մեր Սբ. Եկեղեցի բուր-
եաց ի յեկիս մեր եւ ի Հոռոտելիս...էջ 18.— Ամեառելի Սրբոյ Մնումդեան Տեա-
ռն մերոյ Յի. փի.: Եւ Յի. փի. Մնումդեմ էր
այսպէս. Մտ. 1, 18:2.— Մայրս մեր Սբ. Եկեղեցի զմեծահան-
դէս տանախորմութիւն Մեծդեան Տեառն մե-
րոյ Յի. փի., այսօր տանախորմէ...:

էջ 33.— 3.— Ութօրէից:

էջ 108.— 15.— Քարոզ Սրբոյ Յարու-
բեան Տեառն մերոյ Յի. փի.:էջ 202.— 30.— Մնումդեմ Մարիամու ի յԱմ-
նայե:էջ 311.— 60.— Վասն Խոստովանութեան
— Խոստովան եղերում, Եւայլմ, Յկր. 6, 16:Քեզ ասեմ, քեզ ասեմ, ո՛վ մեղաւոր Հոգի,
բւթափրի ի քնոյ, յոռն կաց...:էջ 406.— 75.— Խրատ Քարոզողի.— Ա-
պաքեմ ասիցեմ ւա իս զառակս զայս. Բժիշկ
բժշկեա զամձմ ըն. Ղուկ. 4. 23.— Ի Կա-
փառնաւմայ իբրեւ դարձաւ Յս. ի Նազարէթ
քարոզել...:

էջ 411-428, դատարկ:

Յիշատակագրութիւմբ.—

Ա.— Կարմեցի Դաւիթ Եպիսկոպոսի.— 1853

էջ 410, վերը.— Լրացաւ սրբագրութիւն
զեղեցկանիւթ Քարոզագրոյս ընտրելոյ,
որք օրինակէջ անպակաս եւ Համարարաւո-
շահիք Հազով, եւ միթիարիք մարմնով բեր-
կեալ ի մեծագոյն իմաստս սորա. առջ փա-
ռըս Այ. եւ ասացէք. Ած. ողորմեսցի ծնողաց
Տ. Դաւթի նուիր[ալ] եպիսկոպոսիս Գէորգե-
ան Կարնեցւոյ, որ Հոգ տարեալ այսմ, ըստ
կարի աշխատասիրեցի յօգուտ տեսակակից
սիրելի միտքան եղբարց իմոց Սրբոյ մայր Ա-
թոռոյս Երուսաղէմի, ի 1853, Դեկ. 1.

Բ.— Գրիշ Եւպիկիացի Կարապետ Ընկուզ-
եանի.— 1857

էջ 410, վարը, մանիշակագոյն թանաքով
— Քարոզագիրքս այս նախապէս Հեղինակ-
եալ ի Ջաջարիա Պատրիարքէ եւ Հետեւաբար
սրբագրութեամբ կանոնաւորեալ ի Տ. Դաւիթ
Եպիսկոպոսէ Գէորգեան Կարնեցւոյ, յորմէ
աստ օրինակեցաւ մեռամբ մահտեսի Կարա-
պետի Ընկուզեան Եւպիկիացւոյ, ի 1857, ի
Սբ. Երուսաղէմ, յԱթոռ Սրբոց Յակոբեանց:

Գ.— Ընկուզեան Կարապետի.— 1893

էջ 2, վերը, մանիշակագոյն թանաքով.—
Յանձնարարէ Առ Տ. Յակոբ Հայր Տնայէն-
եան յետ ընթերման իւրոյ նուիրել զայս
Քարոզագիրքս միում ումեց արեղայի զոր
իւնքն արժան դատէ: 1893, մարտ 6, յԵւ-
զոկիա, Ս. Կարապետ Ընկուզեան:

Դ.— էջ 1.— Եսայի Վ. Կարապետեան
Դամակացի:

2868

ՔԱՐՈՂԳԻՐՔ(ՏԱՐԵԿԱՆ)— 8

ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՐԲ. Կ. ՊՈԼՍԵՑԻ

Խրիստաւոյիս

ՌՄԴՔ = 1847

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւ. 20 x 11.5 x 5: էջք ԻԸ + 938: Հան-
գամանք լաւ: Թուղթ Հասարակ: Գրիշ՝ Կա-
րապետ Սրկ. Մկրտչեան, Թէթիրտաղցի,
Գրութիւն սեւերակ մեխնով. միասին, 28
առջ: Ենդագիր վարժ: Համառոտագրութիւնք

առատ: Կազմ կիսակաշի խաւաքարեալ: Ա-
ռաջիւն կողքին ներսի կողմը փակցուած սե-
ւաւիթ նկար, շերտաբրեան մի տէրութիւն,
միով բնութեամբ Աստուածութիւն: Կնիք
սեւագրոյմ, ձևաքել վարդապետ, էջ 10,
13:

-մենտովեան իզգուհաստոր նդաղքիսզեմով
զազտով լազաւոհիվզ ոմորաղլիսմաստիս
րդ իզտիս զվիմի լոնզվաստամուն վառիլ
իւր լոհեշանսն րդ ցառ խաւանի նդոտոհիտ
ոսւմաւան զվիքիսզիւհանիմ իմալի - ուտն նզա
ուս տոնզ զլիւք ճոնչիս վիմաւ - նիւզգիւհիս
-ւոչ ժիւստիսանն նիմանիս րդ իւզաւաղլիս
ովզ րդ լոհեշանսն լիւզաւան նիմանի մաստ
զտաղլի ոմով վ իւրասղիլ - ոլ նզ վ վիշտի
-առի մի զվանզ լազարանն լիւզանզն մի սա զտն
-սն ճիւր րանզգիւհանն զվիտաւ րդ լոհեշան
միզտգիւտտո մասա զաղլիսզեւոտնոմի խաղ
իւզաղլիս իզվ վիւտ - լոնզիզիզ քի իւզաղլի
-ուիւն նուլ - վիտտ լիւզաղլի լազաղլիս զիւր
-տնզտիլ րդ րդ զաղլիսնզմ զաղլիստո զաղլի
-րանտաղլիտո ճիւր ուրասղիլ լամիլ նուր
-ու իւզաղլիսնզմով իմալի վ վիւտոց
- իւխիսնսզ զաղլիզաղլիս իւզաղլի

— 838 —

פרידמן, משה. תל אביב, 1981. 100 עמ'.

[illegible]

1878

၂၈၇-၁၉၃၆-၁၉၃၇ နှစ်အတွက် အောက်ပါအတိုင်း

[illegible]

—Ս զՅԱՆԻՍ զՈՏ — ՎՐԻ ԵՍԻՄԻՔ — ԿՈՑ ԶՅ

44-2727-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-

ՀԵՐԱՅԵՆԻՍ ԿՈՄԻՏԵ

-ման զգվէն ետրոյ — յոյ եւսմայ — ԻՅՈՒ ԶԳ

ԿՆԻՍԵԱՅԻՆ ՄԱՐԿԱՆԷՆԸ — ԲՈՒՆԴԱՎԱՐՔ

ԿԶ 100.— Գարգ ԺԳ.— Բարեկենդան Ա՛-

ՀԱՄԻՆԱԿԱՆ ԳԵՂԱՆԵՐԻ — 11. ԿԱՄԻՏԵ — 18. ԵՐԵՎԱՆ

[illegible]

၇၂-၇၃
 ၇၂-၇၃
 ၇၂-၇၃

[illegible]

... 1. Կրեպիտիվային առկումներ
 Կ' Երևանի քաղաքում Գրիգորի Կրեպիտիվային առկումներ
 Կ' Երևանի քաղաքում Գրիգորի Կրեպիտիվային առկումներ

147

- Գործարարական կազմակերպությունները, ընդհանուր առմամբ, համարվում են օրենսդրությամբ սահմանված պարտավորությունները լիարժեք կատարողներ:

[illegible]

... ԳԼԽԱՎԱՐՈՒՄԻՆՆԵՐԻՆ
Ի ՄԱՅԻՆ ԵՎ ԵՐԱՅԻՆ

[illegible]

—տանձնի զրահառութիւնը քանակական կ'ընդհատուի քանակական զրահառութեան հետ: Սակայն կ'ընդհատուի միայն զրահառութեան քանակական կողմը, որովհետեւ զրահառութեան որակական կողմը կ'ընդհատուի զրահառութեան քանակական կողմից:

— 1871. —

100. Գրամվոր հոգեմեծ զվարճող ողբ
[Խն. — Գնված] Լուսաբանության տուն — Դ. Զ. Լ. Զ.

[illegible]

— 100 — 1. ... 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

[illegible]

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՅՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՆԿՐԵՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒՄԸ ԵՎ ԴՐԱՆՈՒՄԸ

Վ զագլխամեղաբան հաղվմս Ե — ԳՐ ԸՅ
 1... յոսմեհոդ

— Եմ ամացումն ինդիվիդ —, Ենստ զրաւհաղորտ մ
ընկերացան զինովմեռն զմիտամբոյ զտանն զըննի

- Երկրորդ փուլի ընթացքում հարկվում է արտադրության արժեքի 10% - 15% - 20% - 25% - 30% - 35% - 40% - 45% - 50% - 55% - 60% - 65% - 70% - 75% - 80% - 85% - 90% - 95% - 100% - 105% - 110% - 115% - 120% - 125% - 130% - 135% - 140% - 145% - 150% - 155% - 160% - 165% - 170% - 175% - 180% - 185% - 190% - 195% - 200% - 205% - 210% - 215% - 220% - 225% - 230% - 235% - 240% - 245% - 250% - 255% - 260% - 265% - 270% - 275% - 280% - 285% - 290% - 295% - 300% - 305% - 310% - 315% - 320% - 325% - 330% - 335% - 340% - 345% - 350% - 355% - 360% - 365% - 370% - 375% - 380% - 385% - 390% - 395% - 400% - 405% - 410% - 415% - 420% - 425% - 430% - 435% - 440% - 445% - 450% - 455% - 460% - 465% - 470% - 475% - 480% - 485% - 490% - 495% - 500% - 505% - 510% - 515% - 520% - 525% - 530% - 535% - 540% - 545% - 550% - 555% - 560% - 565% - 570% - 575% - 580% - 585% - 590% - 595% - 600% - 605% - 610% - 615% - 620% - 625% - 630% - 635% - 640% - 645% - 650% - 655% - 660% - 665% - 670% - 675% - 680% - 685% - 690% - 695% - 700% - 705% - 710% - 715% - 720% - 725% - 730% - 735% - 740% - 745% - 750% - 755% - 760% - 765% - 770% - 775% - 780% - 785% - 790% - 795% - 800% - 805% - 810% - 815% - 820% - 825% - 830% - 835% - 840% - 845% - 850% - 855% - 860% - 865% - 870% - 875% - 880% - 885% - 890% - 895% - 900% - 905% - 910% - 915% - 920% - 925% - 930% - 935% - 940% - 945% - 950% - 955% - 960% - 965% - 970% - 975% - 980% - 985% - 990% - 995% - 1000% - 1005% - 1010% - 1015% - 1020% - 1025% - 1030% - 1035% - 1040% - 1045% - 1050% - 1055% - 1060% - 1065% - 1070% - 1075% - 1080% - 1085% - 1090% - 1095% - 1100% - 1105% - 1110% - 1115% - 1120% - 1125% - 1130% - 1135% - 1140% - 1145% - 1150% - 1155% - 1160% - 1165% - 1170% - 1175% - 1180% - 1185% - 1190% - 1195% - 1200% - 1205% - 1210% - 1215% - 1220% - 1225% - 1230% - 1235% - 1240% - 1245% - 1250% - 1255% - 1260% - 1265% - 1270% - 1275% - 1280% - 1285% - 1290% - 1295% - 1300% - 1305% - 1310% - 1315% - 1320% - 1325% - 1330% - 1335% - 1340% - 1345% - 1350% - 1355% - 1360% - 1365% - 1370% - 1375% - 1380% - 1385% - 1390% - 1395% - 1400% - 1405% - 1410% - 1415% - 1420% - 1425% - 1430% - 1435% - 1440% - 1445% - 1450% - 1455% - 1460% - 1465% - 1470% - 1475% - 1480% - 1485% - 1490% - 1495% - 1500% - 1505% - 1510% - 1515% - 1520% - 1525% - 1530% - 1535% - 1540% - 1545% - 1550% - 1555% - 1560% - 1565% - 1570% - 1575% - 1580% - 1585% - 1590% - 1595% - 1600% - 1605% - 1610% - 1615% - 1620% - 1625% - 1630% - 1635% - 1640% - 1645% - 1650% - 1655% - 1660% - 1665% - 1670% - 1675% - 1680% - 1685% - 1690% - 1695% - 1700% - 1705% - 1710% - 1715% - 1720% - 1725% - 1730% - 1735% - 1740% - 1745% - 1750% - 1755% - 1760% - 1765% - 1770% - 1775% - 1780% - 1785% - 1790% - 1795% - 1800% - 1805% - 1810% - 1815% - 1820% - 1825% - 1830% - 1835% - 1840% - 1845% - 1850% - 1855% - 1860% - 1865% - 1870% - 1875% - 1880% - 1885% - 1890% - 1895% - 1900% - 1905% - 1910% - 1915% - 1920% - 1925% - 1930% - 1935% - 1940% - 1945% - 1950% - 1955% - 1960% - 1965% - 1970% - 1975% - 1980% - 1985% - 1990% - 1995% - 2000% - 2005% - 2010% - 2015% - 2020% - 2025% - 2030% - 2035% - 2040% - 2045% - 2050% - 2055% - 2060% - 2065% - 2070% - 2075% - 2080% - 2085% - 2090% - 2095% - 2100% - 2105% - 2110% - 2115% - 2120% - 2125% - 2130% - 2135% - 2140% - 2145% - 2150% - 2155% - 2160% - 2165% - 2170% - 2175% - 2180% - 2185% - 2190% - 2195% - 2200% - 2205% - 2210% - 2215% - 2220% - 2225% - 2230% - 2235% - 2240% - 2245% - 2250% - 2255% - 2260% - 2265% - 2270% - 2275% - 2280% - 2285% - 2290% - 2295% - 2300% - 2305% - 2310% - 2315% - 2320% - 2325% - 2330% - 2335% - 2340% - 2345% - 2350% - 2355% - 2360% - 2365% - 2370% - 2375% - 2380% - 2385% - 2390% - 2395% - 2400% - 2405% - 2410% - 2415% - 2420% - 2425% - 2430% - 2435% - 2440% - 2445% - 2450% - 2455% - 2460% - 2465% - 2470% - 2475% - 2480% - 2485% - 2490% - 2495% - 2500% - 2505% - 2510% - 2515% - 2520% - 2525% - 2530% - 2535% - 2540% - 2545% - 2550% - 2555% - 2560% - 2565% - 2570% - 2575% - 2580% - 2585% - 2590% - 2595% - 2600% - 2605% - 2610% - 2615% - 2620% - 2625% - 2630% - 2635% - 2640% - 2645% - 2650% - 2655% - 2660% - 2665% - 2670% - 2675% - 2680% - 2685% - 2690% - 2695% - 2700% - 2705% - 2710% - 2715% - 2720% - 2725% - 2730% - 2735% - 2740% - 2745% - 2750% - 2755% - 2760% - 2765% - 2770% - 2775% - 2780% - 2785% - 2790% - 2795% - 2800% - 2805% - 2810% - 2815% - 2820% - 2825% - 2830% - 2835% - 2840% - 2845% - 2850% - 2855% - 2860% - 2865% - 2870% - 2875% - 2880% - 2885% - 2890% - 2895% - 2900% - 2905% - 2910% - 2915% - 2920% - 2925% - 2930% - 2935% - 2940% - 2945% - 2950% - 2955% - 2960% - 2965% - 2970% - 2975% - 2980% - 2985% - 2990% - 2995% - 3000% - 3005% - 3010% - 3015% - 3020% - 3025% - 3030% - 3035% - 3040% - 3045% - 3050% - 3055%

...զվտանգման նյութեր թրախի — վզան
-մերձ զվեմզմ թղախնսի վ իզմզմ, վզսսմոց

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՆՏՐԱԿԱՆ ԿՐԹԱՄԱՌԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՐԹԱՆԻՍՏԱՆԻ ՄԱՍ ԿՐԹԱՆԻՍՏԱՆԻ ԿՐԹԱՆԻՍՏԱՆԻ — ԳՐԻԿ

1981. 174.

II Վամի գործնառն վճարույթ — Բ Ն
վամ

— Գրի մակագրելով սույն զտկադամբում — Կ. ՆՉ
 Եղապարհախառնում հրապարակվելով

[illegible][illegible]

44-38861-100

բութիւնս, որով պարտաւորիմ միշտ ամ. կանոնաց եւ օրինաց Սր. Աթոռոյդ հլու հպտակ զտանիլ: Այսու մեամ անկեալութեամբ ընդունելութեան փափազանացս.

յԵՐՈՒՍԱԼԵՄ՝ Ձերուդ Տերութեան

*** **

Յիշատեցրուիմք.—

1.— էջ 9, ստորոտը.— Նուեայ մօրս հեղումը. վարազայ Սրբոյ Խաչի գշ. օր մեռաւ, 1836:

2.— էջ 12, լուսանկարին շուրջ եւ լուսանցքներու վրայ.

Հայրս մահտեսի Մկրտիչ, 1886, վախճանեցաւ:

Մայրս Նուեայ, 1836, վախճանեցաւ:

Եղբայրս Յակոբ եւ մահտեսի Աստուածաւոր:

Անօրէն խորդ քոյրս հաճի Մարիամը 742 իրաս գողցաւ. Ած. Դաւիթ. Հոգիի մարմինը

կապ մընայ. 76 օր զատ վարեցինք:

1888, ապրիլ 6, նկարադրեցաւ այս պատկերը, որ Առաքել Ծ. վարդապետն է. Աստուծաւ:

Առաքել վրդ. Մ. Մազլումեան զրեաց. ով ոք ընթերցու. զկնի մահուանս յիշեսցէ զիս զմեզաւորս ի մարդս մաղթանաւ:

էջ 922, վարը, մտնելակազայն թանաքով.— 1889

Խրատքի սէմատաւ էյլտի թաղաք թիւրապի, Թաղաքտան հասը օլան կէտրին պէտէնէնդի, Մազլումեան Առաքել Մարաքայն վարդապետի, Միաբան Սուրբ Երուսաղէմ:

տէֆն օլունտում պու մէզարիստանի,

միւհթանը մտուանըզըն նիւպի,

տէիշտիրտի մֆանի վէթանի,

լուսթու պարիյէ շահաւէ օլայիմ,

ափրէթնէ էյլտի հայտիէ նայիլ օլայիմ:

1889, ապրիլ 9:

2869

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Ծ Ո Յ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւայ 30 X 20: էջ 184: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ բարակ: Գրութիւն սեւորակ մեկանով, միասին, 28-30 տող: Ենդագիր: Համառօտագրութիւնք առատ: Կողք թղթեայ:

ՔՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Տնդեկութիւն Արարացոց, յորջորջեալք վահապի, արդի աղանդաւորաց: ՅԱրարիս մանաւանդ յԵրուսաղէմ պատմեն այսպէս...:

էջ 10.— Ձանձրութիւնն բազում զիրս զտնարժանս առայ առնել:

էջ 13.— Ողորմութիւն Աստուածային:

էջ 16.— Պատմութիւն Մակարայեցոց.— Թորժամ տնօրէնն Անտիոքոս կամէր աւարարկանել զԵրուսաղէմ...:

էջ 20.— Պատմութիւն վաճառականի Ու-

րումն:

էջ 21.— Պատմութիւն Սրբոյն Իգնատիոսի:

էջ 28.— Պատմութիւն Դաստառակի, եւ զիւս նորա.— Յետ նուանելոյ Խոսրովու մեծի արքային Պարսից զբաղաքս Ասիոյ, եկն եհաս յնդեսիս...:

էջ 81.— Պատմութիւն Սրբոյ Սամատիոսի.— Սուրբն Սամուէաթոս, մինչդեռ մահուկ էր, առաքեցաւ ընդ եղբորն ի հետն մօր իւրոյ ի Բարիդ...:

էջ 86.— Պատմութիւն Քանքեսիսի:

էջ 88.— Հշմարտութիւնք Յաներժականք:

էջ 43.— Սրբազան Խորհրդատւութիւնք Յազաւ Զարարանայ Փրկչին մեղոյ, եւ Մարիամայ: Հատուած Ա.— Ողորմեցաբուք ինձ, բարեկամք:

էջ 71.— Վերջ Երկոտասան Հարուածոց Սրբոյ Կուսին Մարիամու: Բարգմանեալ ի Պաղիականէ:

էջ 72. — Պատմութիւն Սրբոյ Դաստառակի
— Ի վախճան երբորդի տարւոյն քարոզու-
թեան Տեառն մերոյ Գրիգորի, Թագաւորէր
յալիարհիս Հայոց Արքայո...:

էջ 78. — Պատմութիւն Մխիթարայ Գոշի: —
Մխիթար Գոշ երեւելի փիլիսոփայ եղև յազ-
գիս մերում...:

էջ 80. — Սկզբունք բարոյականք Պղատոն
Իմաստասիրի...:

էջ 85. — Կտակ բարեպաշտի ուրումն:

էջ 88. — Մահ ԺԶ Լուիզ կամ Լուսովի-
կոսի արքայի Գաղղիացուց:

էջ 118. — Հառաչանք Սրբոյ առ Յիսուս:

էջ 115. — Կայսրն Արկադէոս էր մահու

լսփ որացեալ ընդդէմ Սրբոյ Օհան Ոսկե-
բերանի...:

էջ 116-118. դատարկ:

էջ 119. — Մեծութիւն Աստուծոյ յսքանչե-
լիս Բնութեան: Երգ Ա.:

էջ 132-133ի միջև կան արմատները՝ կը-
տրուած բազմաթիւ թերթերու:

էջ 133-135. դատարկ:

էջ 136. — Երգ Ե:

էջ 147. — Ցանկ. — Թերթ է:

էջ 148-152:

էջ 152-153ի միջև քանի մը թերթ կտրու-
ած է:

էջ 153-154. դատարկ:

2870

ՔԱՐՈՁԱԳԻՐԻՔ ԱՄԱՐԱՆ (ԹԵՐԻ). — 7

ԳՐԻԳՈՐ ՏԱԹԵՒԱՅԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասայ 31×20.5×1: Էջք 144: Պրակք Ա-Ձ:
Հանգամանք անբաւարար: Թուղթ գորշո-
րակ: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատո-
ղերը եւ գլխատառերը կարմիր, մնացեալը
սև մեյանով, երկսիւն, 66 տող: Բոլորգիր
վարժ: Համառոտագրութիւնք չափազանց ա-
ռատ: Կարմիր կապոյտ գլխազարդ էջ 1ա,
11ա: Խորանազարդ իւր սարք, էջ 15: Առանց
կողթի:

ՔՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1ա. — Ցանկէ Երկրորդ Հատորի Քա-
րոզիս. — Ա. — Առաջին նախերգաբար վասն
օրինաց, ի բանն՝ Առաջնորդեա ինձ ի չա-
ւիդս պատուիրանաց քոց...: ԷջԵ. — Հա-
րիւր եւ ԶԵ. Յայլմէ եւ վերջին քարոզ, վասն
փառաց արքայութեան...:

էջ 10. դատարկ:

էջ 11ա. — Գրիգորի աշակերտի եռամեծի
Յովնանման Որոտնեցոյ, Երկրորդ Հատոր
Քարոզգրեցս, ի բան մարգարէիմ Դաւթի՝
Առաջմորդեայ ինձ ի շաւիդս պատուիրամաց
— Երկու եւ ճանապարհք կենցաղոյս մարդ-
կան...:

էջ 15. — Մարզն Հոգւոյ իմանալոյ եւ ի
մարմնոյ զգալոյ է ստեղծեալ...:

էջ 22ա. — Նորիմ Քարոզ, ի բանն որ ա-
սէ. Մի սպամաներ...:

էջ 33բ. — Դ. — Նորիմ Քարոզ վասն Օրի-
նացն առ հասարակ:

էջ 39բ. — Ե. — Նորիմ Քարոզ վասն Ժ
Հարուածոյմ Եգիպտոսի, ի բանն իմաստ-
նոյն որ ասէ. Որով մղղաւք եք, մովիմք
եւ տալեցեցի:

էջ 55ա. — Յետ այսորիկ սկիզբն արաս-
ցուք քարոզիս ի Համբարձմանէն Տեառն,
ըստ շնորհաց Նորոյս, եւ կարգաւ գրեցուք
վասն Ամբարն Տոնից:

էջ 55բ. — Ը. — Նորիմ Առաջիմ Քարոզ
վասն Համբարձման:

էջ 140ա. — ԻԹ. — Յայլմէ Ժարոզ վասն
Սիրոյ, ի բանն՝ Այս է պատուեր իմ գի սի-
րիցէ՞ր գիմեանս. — Ասեն իմաստունք թէ
Թշնամութիւն մեծ պակասութիւն է ի մէջ
մարդկան...:

Մամր յիշատակագրութիւն Գրչի.

էջ 76ա, վերջ. — Զառածեալս մեղօք զԳը-
ծագրողիկս աղայիմ յիշել ի Տէր:

2871

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԳՈՑ ԵՐԳՈՑՆ (ԹԵՐԻ)

Քսան էջնոց պրակ մըն է, երկսիւն, նոտր Գլուխ 1, հմր. 1-Գլուխ 5 հմր. 14ին մեկ-
չեղազիր, որ կը պարունակէ Երգ Երգոցի նութիւնը:

2872

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ.— 8

ԱՌԱՔԵԼ ԵՊՍ. ՍԻՆԵԱՍ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւոյ 20.5×15.5×1.5: էջ 98: Պրակք Ա-Դ: Հանգամանք բաւարար. նորոգութիւն կրած. վերջը թերի: Թուղթ դեղնորակ: Գը-
րութիւն՝ խորագիրները եւ գլխատառերը
կարմիր, մնացեալը սեւ մեկնով, երկսիւն,
32 տող, կարմիր գէծերու միջեւ: Նոտրագիր
անարունատ: Համառոտագրութիւնք առատ:
Լաթակազմ խաւացարանայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1ա.— Յաղագս Քերականութեամբ Հա-
մառօտ Լուծմամբ, ի տէր Ատաբեյ Սիւնիաց
եպիսկոպոսէ, ի մեկնութիւն Քերականու-
թեամբ, յատկութեամբ պարզեմ զխորաւ-

թեամ Քերականութիւն: Յաղագս Ուսնեղացմի
Քերականութեամբ. առաջին որ ասէ Յաղագս
Քերականութեամբ.— Նախ պարտ է գիտնի
զի ամ. խորայգիր ցուցանէ զասացող գրո-
ցըն, որպէս այն որ ասի Ներածութիւնն Պր-
փութի, եւայլն...— Հմմտ. թիւ 1488, Ե.
Հատոր, էջ 186:

էջ 77ա.— Աղագս Ուսնից:

էջ 82ա.— Առաջարկութիւն Փիլոսոփի:
Հրց. Որքան կատարեցաւ Փիլոսոփ: Պիս. Պրո-
խորոմ, Պատմաս ի Զանաւոր թաղաքի յիշել է,
թէ Փիլոն ասէ ցեղանէս, Զիւն է Ած.: Եւ
նա ասէ՝ Սէր...:

էջ 96բ.— Հրց. Կալեաց ձեռք թուէին, Պիս.
Կալեան ուսոյն ուսուցիչ էր, թուէր թէ պո-
ղովն որպէս ձեռք ձափի տայր...:

2873

ՀԱՐԱՆՑ ՎԱՐՔ(ԹԵՐԻ).— 27

(ԺԵ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւոյ 21.5×15×1: էջ 128: Հանգամանք
անբաւարար. լուսանցքները ցեցակար. նո-
րոգութիւն կրած: Թուղթ գորշորակ: Գրու-
թիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողները եւ

գլխատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մեկ-
նով, երկսիւն, 32 տող: Բոլորգիր վարժ:
Համառոտագրութիւնք բաւական առատ: Լու-
սանցքի մանրանկարք՝ վնասուած: էջ 30, 41:
Գունաւոր ոսկեխառն գլխազարդ, էջ 41բ,

87ա. Նկարք՝ Ներսէս արքայորդի էջ 47ա, կամաւոր ազատացեալ 87ա, Սիմէոն աղուայ 81բ, Յովհաննէս աստուածաբան 91ա: Լաթակազ խաւաքարտեայ, Ստացող՝ Մանտեօսի Մարկոս:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1բ.— Գիր երանելոյմ փլիւսիմնոսի եպիսկոպոսիմ...— Փանգի տեսի զհոգի քո, որդի անդրանիկ Հոգւոյ իմոյ...:

էջ 3ա.— Արդ պարտ է խօսել այժմ վասն վաստակոց ջանի եւ ընդունելութեամբ ի յաւանապատս հանդարտութեամբ...:

էջ 30բ.— Ի Թղթոյմ Մովսէսի միայնակեցի առ կրօնաւորս.— Երկիւղն Այ. մերժէ զամ. չարխոսութիւն...:

էջ 38բ.— Կարապետիմ մեծի վարդապետի ասացեալ Նրատս Պիտանիս մանկանց եկեղեցոյ, ռտամաւոր տառիւք.— Ամենայնի ըսկիւր եւ հմ...:

էջ 41բ.— Գլուխ երրորդ. Նրատք հօգեւորք Սր. հարցմ մերօց...:

էջ 47ա.— Պատմութիւմ օրդոյ քաղաւորիմ Հոռմայ օրոյ անուն էր Ներսէս...: Պատմել մեզ զվարս բարեպաշտիցն երկիւղ է, գուցէ յառաքինութենէ վարուցն նուազագոյն գոյ ասացեալքն...:

էջ 67ա.— Պատմութիւմ եւ վարք երանելի կամաւոր աղիատացելոյմ վասն Բի., օրդոյ քաղաւորիմ Հոռմայ.— Արք. եղբարք եւ Հայրք լուարուց զպատմութիւն առն Այ., որդոյ Թաւաւորին Հոռմոց...:

էջ 78ա.— Վարք Երանելոյմ Մարկոսի աստուծի օր է իմար:

էջ 81բ.— Վարք Երանելոյմ Սիմեոնի, օր վասն Բի. աղուաշամայր, եւ Յոնանուն ամապատակամի:

էջ 91ա.— Բամբ հօրմ Յոնանունու աստուածաբանի...:

էջ 94բ-98, դատարկ:

էջ 97ա.— Դաւանութիւմ գիտաւական եւ ցանկալի յայժ...:

էջ 103բ.— Յաղագս տնօրէնութեամ մարդացելոյ Բանիմ Այ. դաւանութիւմ:

էջ 107բ.— Սրբայմ Աթանասի եւ Սրբայմ Արքա Եփրեմի ասացեալ խօստովանութիւմ:

էջ 112ա.— Սրբայմ Դրիգորի Նարեկացոյ բամբ պիտամի...:

էջ 116բ.— Հաւաքեալ խօստովանութիւմ ի սրբայմ Նազդեալ:

էջ 123բ.— Աղաւթէ Արձակման.— Բանն Ած. էակից Հօր եւ Համադոյ Սր. Հոգւոյն...:

էջ 124բ-125, դատարկ:

Մամբ յիշատակագրութիւմք Գրչի.—

1.— էջ 41բ.— Փա. Ած. քո սուրբ ճգնաւորաց բարեխաւաքեալքն որդիման ստացողի սուրբ գրոյս եւ ծնաւդաց իւրոց. եւ զեղկելի զրիչս եւ ծնաւդաց իմոց եւ որք զամէն ասանն՝ ամէն:

2.— էջ 78ա.— Զըստացաւ սուրբ գրոցս՝ մանտեսի Մարկոսն եւ զծնագոյն իւր՝ յիշեցէք ի մարքափայլ յաղթան ձեռն՝ եւ Ած. զյիշողքդ յիշէ ի միւսանգամ զայստեան ամէն:

Յետմագոյմ յիշատակագրութիւմք.

1.— էջ 128, անհարթ զրոյվ.— 1795

Հարանց Վարուց տեղալ զգրուկս ընթ[ալ]եցաւ Հոգւոյ եղբարն իմոյ տիրացու Մէլքոնին: Երբ որ ընթեռնու՝ շնորհաւոր սիրով յիշատակեցէ զանուն իմ՝ արուպ Գրչի զոր կրօնաւորիս, իբրու կրօնական քաւանայի Որ եւ Տէր Աստուանն իմ Յա. Հոգեւոր սիրով պահեցէ: Գրեցաւ ՌՄՆԴ թուին, ընդ Հովանեաւ Սրբոյ Յարութեան ցանկալի եւ փափայելի զբարհուլակ տաճարիս, ձեռամբ վերոյ գրեալ կրօնաւորիս, եւ Տէրն Փա. բարի վայելումս տացէ սիրոյ եղբարն իմոյ: Ամէն եղիցի եղիցի:

Իսկ յեղին Նոտրադէրն, սպիտակաթուխն տնտրական ձեռք իմօք զրեցի, Հաւաքելով յանուանի եւ ի մեծամեծ մատենից ի մերոց բանիբուլն ի Երանելի վարդապետաց, ի պէտս Հոգեւոր մերազնեալ սիրելի եղբարք՝ աղօթիւք Հոգւոյ իմոյ օգնողաց. որ եւ Փա. Տէրն իմ օգնեցէ ինքեանցն ըստ Հոգւոյ եւ ըստ մարմնոյ, Ամէն:

Յետմագոյմ մամբ յիշատակագրութիւմք.

1.— էջ 3, ստորին լուսանցքին, Նոտր չեղագիր.— 1802

Յիշատակ է ի դուռն Սր. Յակոբայ, որ է Սր. Երուսաղէմ. ի Թուին ՌՄՄԱ:

2.— էջ 123, ստ. լուսանցքին, Նոտրադէր — Եւ մեղաւոր Արուսիւնս զրեցի:

2874

ՍԱՀՄԱՆՔ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ. — 15

ԴԱԻԻԹ ԱՆՅԱՂԹ

Կաճայ

ՌՃԿԱ = 1712

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 20×14×1: էջ 80: Պրակթ Ա-ն, Հանգամանք բաւարար: Թուղթ զեղնորակ: Գրիչ՝ Ստեփանոս Վարդապետ: Գրութիւն՝ խորագրիները եւ սկզբնատողերը կարմիր, մնացեալը սև մելանով, երկսիւն, 35 տող: Բոլորգիր մանր: Համառոտագրութիւնը չափազանց առատ: Լաթակազմ խաւաքարտեայ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1ա. — Դաւթի եռամեծի, եւ անյաղթ Փիլիստֆայի, ընդդէմ չորից առարկութեանցն Պիեռնի իմաստակի, եւ Սահման եւ տրամաւորիւմ իմաստութեամբ. Ընդ այսաբիկ համոզներ Աստուծով. — Որք միանգամ իմաստասիրութեան տենչանք բանից...

էջ 61ա. — Ընդ այստիկ համոզներ Աստուծով. եւ յառաջիկայ պրակթ: Պրակթ Ի հորդո. — Յետ ասելոյ գրաժանուած տեսականին, եկեղեցուք եւ ի բաժանուած գործականին...

էջ 65բ. — Ընդ այստիկ առաջիկայ բան իմաստոյմ. — Ամենայն շար տանջելի, ոչ ոք տանջեալ անապական...

էջ 68ա. — Դաւթի Փիլիստֆայի Առածք իիծգ...

էջ 70ա. — Նորին Վսան Բաժանմամբ:

էջ 71բ. — Մեկնութիւն Դաւթի Փիլիստֆայի, որ ի կատարումն մօրին տառի, որ վսամ փորձանաց իմաստութեամբ, ասացեալ Տեառն Ներսէսի Հայոց Կաթողիկոսի, ի խմբոյոյ ումնմ Ստեփանոսի՝ սիրողի իմաստութեամբ. — Ի խնդիր Հոգեւորական...

Մանր յիշատակարան Գրչի. — 1712

էջ 71ա, վարը եւ ստորին լուսանցքին. — Աւրհնեալ եւ Ած. որ արժանի արար ի աւարտ գրքիս: Նայեպէս վայելել տնորինեա ողորմութեամբը զով բարերար Ած.:

Յիշեցէք Ստեփաննոս նորընծայ վարդապետը, եւ դուք յի. Մի մեղադրէք արհեստիս, քանզի սաստիկ ըշտապ գրեցի. զնալուէր օրինակիս շնորհողն՝ Դոկիացի Պետրոս վարդապետն. եւս զնա յիշ.:

Գրեցաւ ի քաղաքս Կաճայ, թվին ՌՃԿԱ, ձեռամբ Ստեփաննոս վարդապետի, ի Վանս Սբ. Աստուածածնի:

Յետմագայ յիշատակագրութիւն. —

էջ 80բ, Մէլեռը, նոսր չեղազիր. — Յիշատակ է գիրքս ի Սբ. Աթոռս Սրբոց Յակոբեանց. մի իշխեցէ ոչ հանել զսայ ի յԱթոռոյ աստի:

2875

Ս Ա Ղ Մ Ո Ս (ԹԵՐԻ)

(ԳՐԱԲԱՐ ԵՒ ԹԻԻՐԲԵՐԷՆ)

Տեղի

ՌՃԿԷ = 1718

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 21.5×16×2: էջ 230: Հանգամանք Համարենք բաւարար. նորագութիւն կրան: Թուղթ Հասարակ: Գրութիւն՝ սկզբնատողե-

րը եւ գլխատողերը կարմիր, մնացեալը սև մելանով, երկսիւն, 35-36 տող: Նոսր չեղազիր վարժ: Համառոտագրութիւնը սովորական գրեթէ: Լաթակազմ խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1ա.— Տէր սասաց ցիս որդի իմ ես դու եւ
ես այսօր ծնա զքեզ.— Գլ. Բ. Հմբ. 7:

էջ 1բ.— Բէպի տէտի պանա օղլումսն սէն,
վէ պու կիւն տօղուրտում սէնի:

էջ 2ա.— Ի կարդալ իմում լուար ինձ Ած.
ըստ արդարութեան...:

էջ 2բ.— Օգուտուկումսն իշխտն պանայ,
եա Ալլաւ, ատալէթէ կեօրէ...:

էջ 31ա.— Նրկինք պատմեն զփառս Աս-
տուծոյ...:

էջ 68ա.— Մի նախանձիր ընդ չարս...:

էջ 68բ.— Հասէթ էթմէ շերիրլէրէ...:

էջ 108ա.— Ողորմաւ ինձ Ած. զի կոխեաց
զիս մարդ...:

էջ 150-151ի միջեւ կը պակսի ութերորդ
պրակը:

էջ 151ա.— Տէր ապաւէն եղեր մեր...:

էջ 184ա.— Խոստովան եղերուք Տեառն զի
քաղցր է...:

էջ 201ա.— Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր
կարդացի, եւ լուս. ինձ Տէր...:

էջ 201բ.— Տաւրըլմտէ պէն Բէպիէ օգու-
տում վէ իշիթտի պանա Բէպի...:— Հմմտ.

թիւ 1124, Դ. Հատոր, էջ 190:

էջ 230ա.— Դնէ զձիւն որպէս զարս, եւ
զմէգ որպէս փռչի ցանեաց.— ՃՈՒ. 16:

էջ 230բ.— Գօյ զարը եափաղի կիպի, վէ
տումանի թօզ կիպի էքտի:

Մամր յիշատակագրութիւն Գրչի.— 1718

էջ 108, ստորին լուսանցքին.— Ռձկէ,
ապրիլի Թ. օրն Դշի. ո՛ւ վայ ինձ:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն.—
1739, 1762, 1771

էջ 133, աջակողմեան լուսանցքին.— Հաճի
Ըստեփան եազտը պու եազըբը. թիվին Հայոց
ՌձԶԸ սէնէսինտէ յերիսաղիմէ կիտթիմ,
յուեըլ Գիր Տարոյ Բ, Զատիկ ապրիլին ԻԲ
սինտէ յղտու:

Հաճի Ըստեփան տէրտէր օլտու ՌՄԺԱ տէ.
օղլու մահտեցի Գէվորք եազտի թիվին ՌՄԻԱ
յունիվարին ժե տէ, Ալլաւ սաղլըք վէրէ
ճումլէ քրիստոնեայ եղբայրլարայ, անտան
պէգ քօնայթարայ եարտրմլը օլլայ:

2876

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂՄՈՍԱՑ (ԹԵՐԻ).— 10

ՆԵՐՍԵՍ ԼԱՄԲՐՈՒՄՅԻ

(ԺԷ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 19×13.5×6.5: էջ 870: Հանգա-
մանք բաւարար գրեթէ. չարչար ծակծկուած
որդերէ. նորոգութիւն կրած: Թուղթ դեղնո-
րակ: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատո-
ղերը եւ գլխատառերը կարմիր, մնացեալը
սեւ մեխանով, երկսիւն, 33 տող: Նորագիր
անհարթ: Համառօտագրութիւնը յոյժ առատ:
Գուեսուր զարդագիր, լուսանցազարդ եւ
գլխազարդ՝ Կանոններու սկիզբը, էջ 1, 288,
488, 687: Սրբազորդ՝ Երեմիա, Լաթակազմ
խաւաքարտեայ, Կնիք բոլորչի, սեւադրոշմ,
ՇԳԻ. ՄՈ. Յակոբ Վարդապետ, թվ. ՌձՂԲ:

[= 1743], էջ 48: Ստացող՝ Գրիգորիս Վար-
դապետ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1ա.— Սաղմոս Դօթի առաջիմ.— Երան-
եալ է այր որ ոչ գնաց ի խորհուրդս ամբարչ-
տաց...:

էջ 288բ.— Ի կատարած, Սաղմոս ի Դօթի
.— Երկինք պատմեն զփառս Աստուծոյ...:

էջ 488ա.— ԼԶ.— Սաղմոս Դօթի.— Մի նա-
խանձիր ընդ չարս...:

էջ 864բ.— ՀԱ.— Ի Սողոմոն Սաղմոս.—

«Ան՝ զիրօռնս զո արքայի տուր, եւ զարգա-
րութիւնս զո որդոյն թաղաւորին: Սաղմոս ի
համարտուն է Սողոմոնովն՝ յԱստուածն եւ ի
Տէրն մեր Յս. Բն. քանզի նա տուա մեզ թա-
ղաւոր յաթոռն Դավթի ի յօրտանն՝ որ է խա-
ղաղութիւն մեր...» Հմմտ. Թ. 510, 260.
էջ 552:

Մամբ յիշատակագրութիւմէ Գրչի եւ Ար-
քագրօղի.—

1.— էջ 288ա, ստորոտը, տարբեր գրով.—
Հաստացող գրոցս Գրիգորիս Վարդապետ յի-
շեսլիք ի Գն. օգտողք յաստուածաբանու-
թեանցս: Եւ վասն սխալութեան գրչիս նե-
րեցէք, զի կարն այնքան գոլով: Այսքան աշ-
խատութիւն ետ սրբազրոդիս Երեմիայի, որ-
պէս տեսանէք զքնարանն:

2.— էջ 487բ, մէջտեղը, գրութիւն նա-
խորդին նման.— Ընթերցողք աստուածաբա-
նութեանս յիշեսլիք զստացող գրոյս Գրիգո-
րիս Վարդապետ, եւ զթեւադրող ստանալոյ
զԵրեմիաս սրբաքերող, որ զքնարանն թողի

պայազ տեսողաց, եւ զի ծանիլիք զսխալն եւ
անմեղադրելի թողիլք զմեղսամածս, զի ո-
րինակ ոչ գոյր այլ ըստ կարեաց իմոց որպէս
եւ Աստուածն ամենայնի պահանջէ եւ մար-
դիկք:

3.— էջ 487բ, նախորդին ներքեւ, գրչին
— Տէր իմ Յս. Բն. տուիչ ամ. բարու-
թեանց, պաղատիմք առ քեզ արտասուածք՝ մե-
ղուցեալ ծառայքս զո եւ հայցեմք զթողու-
թիւն մեղաց մերոց եւ գրողիս եւ ծնողացն ի-
մոց եւ ամենայն աշխատողացն ի սմայ եւ ո-
րոց զամենն ասեմ:

4.— էջ 524բ, վերը, գրչին.— Ով տէր իմ
տէր սուրբդ Ներսէս, ըստ քումդ խնդրոյ
հաստատմ առեալ քեզ զմեծ շնորհւոյ յԱս-
տուծոյ. բարեխոս լեր առ նոյնդ եւ մեզ ընդ
քեզ դասակցիլ ամեն:

Ենտմագոյմ յիշատակագրութիւն.—

էջ 135, ստորին լուսանցքին, անհարթ զը-
րով.— Ես Գնտաշինեցի սարգաւալքս Դա-
զարս ստացա վայելում անձին իմ:

2877

Ա.— ՏԵՍՏՈՒԹԻՒՆ ՀՈՎՈՒԱԿԱՆ.— 2

ԹՐԳՄ. ՅՈՎՀ. ՏԵՐԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

Կ. Պոլիս

1837

ԵԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 28×20×2-5: էջք 176+66+100:
Պրակք Ա-ԻԲ. Հանգամանք բաւարար:
Թուղք կապտորակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Կի-
րակոս Եպս. Երուսաղէմացի: Գրութիւն սեւ
մելանով, միասիւն, 30, 28 տող: Շեղադիր
նոտարակերպ վարժ: Համառատագրութիւնք
բաւական առատ: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ
ոսկեգրուածք: Դատարկ թուղք սկիզբը երեք
Թերթ, վերջը մէկ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Տիտղասաբերք.—

Տեսչութիւն Հովուական, այն է ձառք եւ

նամակք եւ Երջաբերական թուղքք տեսան
Մարկոսի Զակուռեայ, որ նախ Զննատայ, եւ
ապա Վիշինցայ քաղաքին վերադառնալ:

Թարգմանեալ ի մերս բարբառ ի Յովհան-
նէս Դպրէ Տէր Կարապետեան Պրուսացւոյ, ի
1827 ամի, յամենանն մարտի:

Եւ արդ ի 1837, օգոստոսի, նորոգ զա-
ղափարեալ ի նուաստ եպիսկոպոսէ Սրբոյ Ե-
րուսաղէմի Կիրակոսէ, ի Վէջիւրաւան Սրբոյ
Երուսաղէմի, որ ի Գոստանդնուպոլիս, ի մը-
թիթարութիւն առանձնութեան եւ դատար-
կութեան, եւայլն:

էջ 2, գատարկ:

էջ 3.— Ի նուիրել իւր յեպիսկոպոսական

աստիճան: Ժառ՝ Ա. — Նախանձելի Համազու-
մարումնդ...:

Էջ 10. — Ի Յարութիւնն Յի. Քի. որինակ
յարութեան մերոյ ի նոր կեանս՝ որ ըստ Աս-
տուծոյ: Ժառ Բ. — Միանգամայն օժանդա-
կին մեզ...:

Էջ 121. — Թուղթ Շրջաբերական առ պատ-
ուելի առաջնորդս քաղաքաց եւ թէմից. զի
զմանկունս՝ որք կամին առնուլ զեկեղեցա-
կան վիճակ, մուծեցն ի դպրոցս առ ի յու-
սումն:...: Ի Զէնէտա, ի 19 յունվար,
1778, մտերիմ եղբայր ձեր Մարկոս Ապ. Զէ-
նէտայ քաղաքի:

Էջ 183. — Թուղթ Շրջաբերական՝ յելանե-
լն առաջնորդութենէ վիճակին : . . . Ի
Բաղաւա, 2 դեկտեմբեր, 1785, մտերիմ եղ-
բայր ձեր Մարկոս Ապ. Զենատայ քաղաքի:

Էջ 171. — Յանկ Գլխոց Գրոցս:

Էջ 172-176, դատարկ:

Էջ 1. — Երբեակ Քարոզ յօրինեալ յումմանէ
յԱբքայեցոյ՝ Մխիթարեան միաբանութենէ:
Ոչ ոք սակը զընչից իւրոց թէ իւր իջէ, այլ
էր նոցա ամ. ինչ հասարակաց. — Գործ. Դ.
32:

Էջ 27. — Քարոզ Մահուան:

Յորում աւուր ուտիցէք ի նմանէ, մահու
մեռանիցիք. — Մեն. Բ. 17:

Էջ 53. — Քարոզ ի վերայ Սբ. Աստուա-
ծածնին ըստ ներքոցեան կերպի:
Մի երկնյի Մարիամ, զի գտեր զչնորնս
յԱստուծոյ. — Ղուկ. Ա. 30:

Ասէ Սողոմոն յառական իւրում. Բազումք
դատերք ստացան զմեծութիւն...:

Էջ 66, դատարկ:

Էջ 66ի եւ էջ 1ի միջեւ կտրուած հանուած եւ
ԺԴ-ԺԷ պրակները:

Բ. — Փէ Ն Տ Ի Ա Դ Դ Ա Բ. — 1

Քրգմ. Յովկ. Քհմ. Միրզայեան

Էջ 1. — Տիտղոսաթերթ. —

Գիրք բարոյական խրատուց եւ բանից, որ
ըստ պարսկական բարբառոյ անուանի՝ փէն-
տի Աղղար:

Քարգամանեալ ի պարսիկ լեզուէ ի պարզ
բարբառ տանկական բառ առ բառ արձակ շա-
րադրութեամբ ի Սաւալանեանց Գրիգոր ա-
ղայէ Թովմայեան:

Եւ ապա ի խնդրոյ նորա ոտանաւորեալ ի
գրաբար լեզու հայկական ի Միրզայեան տէր
Յահան Վանանդեցի վարժապետ քահանայէ
Զմիւռնոյ Սբ. Ստեփաննոս եկեղեցոյն, ի
գրասանս համարակաց, ի դպրատունն Զմիւռ-

նոյ, յամի Տեառն 1827, յօգս. 24, եւ ի մե-
րումս ՌՄՀԶ:

Վերստին յաղազս պարապոյ ժամանակի օ-
րինակեցաւ յանգործ անձնէ ումեքէ, ի Վէ-
թիլարանն Սրբոյ Երուսաղէմի, որ ի Կոս-
տանդնուպոլիս, ի 1837, հոկտեմբերի:

Էջ 2, դատարկ:

Էջ 3. — Յառաջարան. — Օգտակարութիւն
խրատու յաւետազոյն իմն արդիւնաւորու-
թեամբ յամենայնի գերապակեալ՝ զբոյրից
իմաստնոցն զհոյս յիւր իսկ յարգարուն
զարդուցն սէր յոժարամիտս ձկտեցոյց...:

Էջ 7. — Յամոն Աստուծոյ սկիզբն պարոյց:

1. — Ընտրէ անբաւ՝ Տեսոն Սրբոյ՝ ինքնազոյին,
այնտ որ ետ՝ Հաստա միակ՝ տիոյ հողին...:

Էջ 8. — Աղերս Հայցուածոց:

1. — Թող եւ ներեա՝ ով թազատր՝ մեր յանցանաց,
զի մեղաւորք՝ եմք մեր այլ դու. քառիչ
|մեղաց...:

Էջ 68. — Այլ իմն խրատ...:

28. — Մինչ սոյն այս գիրք եւ յորդորակք
|պսակեցան,
Եւ լմնամ, այլ մնացէ արտօմայս բան:
827 տունք եւ ամենայն:

Էջ 70. — Յորդորակ Հայացի Զափաբանին:

Էջ 71. — Նախընծայ Նուէր մեծարանաց եւ
բարեմաղթիկ շնորհաւորութեան ասացեալ
մեծահանդէս աւուր կաղանդի 1838 ամին, ի
բերանոյ աշակերտելոց ի հոյակապ Դպրո-
ցին Խասգիւղի, առաջի ազնուաշուք եւ ըազ-
մարդիւն Մկրտիչ աղայի Զէզայիրեան՝
պաշտպանի դպրոցին, եւ այլ ամ. Նախապա-
տիւ վերականցուաց եւ զիտական վարժա-
պետաց:

Էջ 77. — Առ վսեմափառ եւ մեծանուն Մը-
կրտիչ աղայ Զէզայիրեան, համախումբ կա-
ճառ հոյակապ դպրոցին Խասգիւղի Նուէրէ
զայս նուագ բարեմաղթիկ շնորհաւորութեան
ի մեծահանդէս տօնի համանուն Սրբոյն Յով-
հաննու Մկրտչի:

Էջ 81. — Առ գերայալզ եւ բազմարդիւն
Հովնեանց Նիկողոս աղայ, նուէր սիրոյ եւ
մեծարանաց. — Ի 1838, Թ. Վ.:

Էջ 82. — Աղօթք Խասգիւղի Համալսարանին
— Ո՛ր ամենագոր եւ ամենիմաստ Աստուած
բարեբար...:

Էջ 83-88, սեւ մատիտով գրուած:

Էջ 88. — Մնունդ Քրիստոսի:

Էջ 89-100, դատարկ:

Յետմազոյն յիշատագրութիւն. —

Էջ 3, վերի լուսանցքին, լեղաղբ. — Ի
զրեանց նշիւս Վարդապետի Յովհաննէսեան:

2878

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Ծ Ո Ց

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաււ 13×8.5×1: էջք 130: Հանգամանք համարեա բաւարար: Թուղթ հասարակ: Գլ-րութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողները եւ դիւտատոներ կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 18-19 տող: Նոտր շեղագիր: Համառոտագրութիւնք առատ: Ուղղագրութիւն տկար: Կայեկազմ խաւաքարտեայ. վերջին կոթը ինկած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-2, դատարկ, անմաքուր:
էջ 3.— 1.— Տաղ Աւետիք Վարդապետէ ասացեալ:

Անձն իմ թշուառական, վասն էր յուլացար,
քըննող դատողական մեղաց թըմրեցար,
մինչեւ ցերբ սատանայի լինիս կամարար.
զարթիր զարթիր հոգոյտ աշխրաց:

Իսկեպ եւ գործք չարեաց փոխան բարութեան,
ապերախտ զու գլտար մի աստուածութեան,
պատրաստեալ է քեզ հուրն անշիջական.
զարթիր զարթիր հոգոյտ աշխրաց:

Երեքեալ տատանած կամ այսմ աշխարհի,
մուրեալ ի շահադաշն յաջակողմի,
դիտէ դէպ ի դժոխն սանդարմետի.
զարթիր զարթիր հոգոյտ աշխրաց:

Տանջանքն է պատրաստեալ քեզ ով եղկելի,
զի ապստամբ եղեր բանին Յիսուսի,
դարձիր ի մեղաց գէտ անառակի.
զարթիր զարթիր հոգոյտ աշխրաց:

Իգականաց պատկերն յիմարեցուցաւ,
աչօք տեսանելով, սրտիք ցանկանալով,
կատարեալ շրնութեան համեմատելով.
զարթիր զարթիր հոգոյտ աշխրաց:

Քարոզող Քրիստոսի բանին կարգեցաւ,
զեզեալ շուտութեամբ յոյժ պարարտեցաւ,
բողջախոհ ցանկութեամբ ապականեցաւ.
զարթիր զարթիր հոգոյտ աշխրաց:

է իմ Յիսուս Քրիստոս, զքեզ աղաչեմ,
զարթոյ եւ զօրացոյ ըզլրքեալ անձն իմ,
Աւետիք ծառայս քո, ի մեղս անկեալ եմ,
ի մեծ թուովք Ողբի(մ) Տէր ողորմեա անեմ.
զարթիր զարթիր հոգոյտ աշխրաց:

Մաժօք.— Մեր կողմէ ընդգծուած Ողբի
բառով ծանկագրուած է տաղին թուականը,
այսպէս. 400 + 600 + 100 + 30 + 5 = 1135 + 551
= 1686: Իսկ տուններու սկզբնատողները կը
յօդեն հեղինակին անունը՝ Աւետիքէ.—
Հմմտ. երրորդ տաղը:

էջ 4.— 2.— Տաղ ի վերա Աստուածածնա
ասացեալ ի Աւետիք Վարդապետէ.—

Անապական Կոյս Մարիամ,
ուրախացիր անզրաւական,
զԲանն Աստուած անճառական,
բնականց յարգանդ քում կուսական,
մարմին զգննող մեր մարդկութեան,
ի փրկութիւն ազգի մարդկան.
բարեխօսեա Մայր Մարիամ,
վասն գերոյս ազատութեան:

Ինհագուն քրօքէանման,
բարձեալ ունիս անջնական,
անմեկնելի ի հայրական,
ըզլուսըն Սուրբ Երրորդական.
էառ՝ արիւնդ՝ անապական,
խառնեաց իւրում աստուածութեանն.
բարեխօսեա Մայր Մարիամ,
վասն գերոյս ազատութեան:

Երկնից սիւն լուսոյ կայան,
եւ աշտանակ ջահանման,
կրեցեր զլուսն արփիական,
լուսաւորել զորդիս մարդկան,
նայ հաճութեամբ իւր հայրական,
Հոգոյն Սրբոյ մաքրողական.
բարեխօսեա Մայր Մարիամ,
վասն գերոյս ազատութեան:

Տապանակ կտակի սրբութեան,
սափոր ոսկի լի մանան [յն],
տրեկեցար ի քեզ դաւազան
ծաղկեալ յարմատոյն Յեռեան,
ետուր պտուղ անմահութեան,
ճաշակելով աստուածանան.
բարեխօսեա Մայր Մարիամ,
վասն գերոյս ազատութեան:

Իմանալի վտակի հոսման,
զմայլեցար հոգոյն ի իման,
Գաբրիէլի սուրբ անտման,
ախորժելով հաւաստիկ կամ,
եւ կամ թեթեւ ամպոյ նման,
ցօղեա գերկիր քո բանական.
բարեխօսեա Մայր Մարիամ,
վասն գերոյս ազատութեան:

Քեզ հանեցաւ անմահ փեսան,
մաքուր հարսինդ սրբութեան,
բնակիլ ի տաճարդ անապական,
միանալ սիրովոյ անախտական,
անվայրափակ լուսոյն խորան,
արեգական արդարութեան.
բարեխօսեա Մայր Մարիամ,
վասն գերոյս ազատութեան:

Էր մորենին անկիզական,
զհուրն աստուածութեան,
կրեցեր ի քեզ անչիջական,
որով մեղաց զբոցըն շիջան.
Աւետիքս լա ողբերգական,
կոծէ զկուրծսն զոչէ մեղան.
բարեխօսեա Մայր Մարիամ,
վասն գերոյս ազատութեան:

Էջ 8. — 3. — Տաղ Աւետիք վարդապետէ տա-
սացեալ. —

Այրի հոգի իմ տառապեալ,
լոյս գերազանձէ զոյացեալ,
զազիր մեղօք ես աղտեղեալ,
արիացիր կոչեա մեղա.
Տէր ողորմեալ, Տէր ողորմեալ,
այրի հոգոյս իմ խնամարկեալ:

Ի իւծեալ ես հողմն անվայրափակ,
հուր թափանձիկն շաղաղակ,

յեռամանեա զոյ եւ սեռակ.
արիացիր. . . :

Եղկելի մարմինս իմ որ կա,
որպէս զոսոխ հակառակ կա,
բողոք բարձի առ տէր արքա.
արիացիր. . . :

Տիրածին կոյսն ապաւինեա,
առ ոտն անկեալ աղաղակեա,
խոցվաց վէրքաւ նմա յայտնեա.
արիացիր. . . :

Ի հայրենեաց բաժանեցար,
յօտար երկիր վտարեցար,
եղջերբ մեղացն ցանկացար.
արիացիր. . . :

Քանի մնաս ի մէջ մեղաց,
դարձիր ի առ հայր ի տէրն փառաց,
թանառակին զրդջա չարեաց.
արիացիր. . . :

Էիթ լուսոյ աղաղակէ,
Աւետիքս որ ի մեղս անկեալ է,
ի մէջ տրդմին շաղախեալ է,
Ողմլէ թըվոյ մեղայ ասէ.
Տէր ողորմեալ, Տէր ողորմեալ,
այրի հոգոյս իմ խնամարկեալ:

Էջ 8. — 4. — Այլ Տաղ ի վերա Սբ. Աստուա-
ծածնա, ի Աւետիք վարդապետէ տա-
սացեալ. —

Աստուածածին կոյս Տալիթա,
աստուածորդու բարեխօսեա,
վասն գերոյս յոյժ աղերսեա,
ահա դիմեալ զոչեմ մեղա.
Աստուածածին բարեխօսեա:

Ի իւեալ պէսպէս չարիքս որ կա,
թիւ արկանել ճշնար չկա,
բայց զքեզ ունիմ յոյս Տիրուհի, ինձ օգնեա.
ահա դիմեալ. . . :

Ես իմ կամաւ մեղս ընդացա,
անասնաբար շաղաղեցա,
լեր ինձ ձեռնտու եւ զիս փրկեա.
ահա դիմեալ. . . :

Տեառնէ իմէ յոյժ հեռացա,
ի ձեռն անկա չար Բեհմօթա,
Հասիր ի թիկունս իմ, զիս ազատեա.
աւա զիմեալ. . . :

Ի սրբութեան կարգին սեռ,
այլ պիղծ գործեք աղտոյղացա,
ճար քեզ ունիմ, զու գիս սրբեա.
աւա զիմեալ. . . :

Քեզ Հաճեցաւ յերկնից արքայն,
դասք Հրահիւթից սարսեալ դողան,
ի զեհենոյն եւ զիս փրկեա.
աւա զիմեալ. . . :

Էին Որդոյ միշտ աղերսեայ,
Հօր եւ Սուրբ Հոգոյն խնդրեա,
Աւետիքս որ մեզս անկեալ կա.
աւա զիմեալ. . . :

Էջ 9.— Ծ.— Տաղ Աւետիք վարդապետ ասացեալ առ Սր. Աստուածածնիմ.— Ամէն—
աւրհեալ կոյս, զրիստոնէից յոյս. . . :

Էջ 10.— Թ.— Տաղ Աւետիք վարդապետ ասացեալ Սր. Աստուածածնիմ.—
Անմեռ առեմ զանմեռ իմ ի քեզ Տիրաբին,
ճողոպրիլ չըկարեմ վնդէն թանաքկուին,
ազատիլ կու Հայցեմ զգորոյս ի շարէն,
մայրական գըթովոյ Սուրբ Աստուածածին:

.....

Է կոյս Տալիթա զքեզ միայն ունիմ
բարեխոս առ քո Որդին Միտեին,
Աւետիք ծառայդ որ մեզս անկեալ եմ,
մի կուրուսաներ զու Աստուածածին:

Էջ 12.— 7.— Տաղ Աւետիք վարդապետ ասացեալ.—

Անայ եղիւ արեւմեալ գարուն,
արժամացաք ամբաւ բարուն,
երամիտաք պալպալ ծագուն,
որ կեայր Քմբեալ վարդիմ սիրուն:

Վարդն է քացուեր մէջ պախլամուն,
համօրեմ ծաղկումք գոյնզգոյն,
պալպալ ի տիվամէ մէջում,
վասնզի գմայլէր վարդիմ սիրուն:

Երեւեցաւ ի մէջ այգում,
զէտ արուսեակն առաւօտում,

Ծագէ ի վերայ պալպալ հաւամ.
վասն այմ գմայլէր վարդիմ սիրուն:

Տիպն է վարդիմ մըմեմ արփոյմ,
ցօղմ իքմնէ առաւօտում,
քացի տերեւմ Քաղցրիկ հօտում.
վասն այմ գմայլէր վարդիմ սիրուն:

Ի Յիւդիմ բազմի վարդեմում,
եւ կը սպասէ քացվիլ դօմքէմում,
կարմիր ի սպիտակ ամուշ հօտում.
վասն այմ գմայլէր վարդիմ սիրուն:

Քաղցրեղամակ պալպալմերում,
երգեմ զամզամ գոյնզգոյն,
իսդաւք համդարտ երմյեյ հոռոյն.
վասն այմ գմայլէր վարդիմ սիրուն:

Է՛ իմ եղբարք եւ հայրք սիրումք,
ծայնակցեսցուք գեետ պալպալմում,
եւ յիշեմք զԱւետիս Կապտում,
եւ մեք գմայլիմք միամեմց սիրում:

Էջ 14.— 8.— Տաղ Աւետիք վարդապետ ասացեալ է ի վերայ Սր. Աստուածածնայ.—
Այսօր վերափոխեալ յերկրէս ի յերկին, ըզ-
հօգին Հանդերձ մարմնով Սուրբ Աստուածածին. . . :

Էջ 15.— 9.— Տաղ Աւետիք վարդապետ ասացեալ.—

Անեղ անժամանակ ծնեալ ի Հօրէ,
եւ ժամանակաւ ծընեալ ի մօրէ,
Սուրբ Հոգին միշտ բխումն Հօր էականէ,
ողորմեա եղկելոյս ի քո ստեղծեալ ծառան եմ:

.....
Էիցս էակ զոչեմ ծայն կողկողական,
զԱւետիքս թշնամիք Հէնք պաշարեալ կան,
տիգ Նոցա խոցոտեն զիս ամենայն ժամ.
ողորմեալ եղկելոյս ի քո ստեղծեալ ծառան եմ:

Էջ 17, դատարկ:

Էջ 18, գրչութիւն անհարթ.— Հաւատով
խոստովանիմ. . . :

Էջ 20-22, Համարեա դատարկ:

Էջ 23.— Գումարք խմբից դասուց երէան-
կացն. . . :

Էջ 52, դատարկ:

Էջ 58.— Ուայմաւուրքէ առեալ է:

Այլ եւ կրկին անգամ յիշեցէք ի Քա. ըզ-
մահաեսի Մկրտին որ ըստացաւ զսօր հալալ
եւ յարգար վաստակոցն իւրոց եւ եղ յիշ-
տակ ի Սր. յԵրուսաղէմ, ի զօւռն Սր. Ծը-

ներդնան, ի պատրիարքութեան Սբ. Երուսաղէմայ մեր Հայոցս Սբ. Յակոբա Տեառնեցիքաւր Աթոռին, եւ Սբ. Յակոբա Առաքելոյ զխխտանն՝ Տէր Գրիգոր քալ եւ արի Սբ. Երուսաղէմայ Հայրապետին, զի էր սիրող սրբութեան եւ պարկեշտ վարուք, երկայնամիտ եւ ողորմած, քաղցր եւ անոխակալ, զի Հայր Հասարակաց է եւ զամենեւեան սիրով միխթարէ, եւ զպէտս եւ զկարիս ամենեցուն լցուցանէ, զմերկան զգեցուցանէ, զքաղցեալսն կերակրէ, զկարաւտեալսն եւ զչքաւորսն յազեցուցանէ, առատատուր ողորմութեամբ։

Եւ է սա զամս և եւ այլ աւելի ի սպասաւորութիւն Սբ. Տնորինականացն Քրիստոսի մեր Հայոց վիճակիս... եւ վանորայքն ամենեքեան Հնացեալ եւ փլփլեալ էին վասն անհոգութեան եւ լընչից՝ պակասութեան... նմանեալ անուանակցին իւրոյ։

Ի սորա ժամանակն եղեւ...։

Նա ի հիմանէ կանգնեաց...։

Սա իւրում Հայրապետութեան ժամանակն...։

Իսկ ի Սբ. Յակոբ...։

Այլ եւ զամ. եկեղեցիս...։

Այլ եւ յետ այսր ամենայնի ի յայսմ ամի (1634), յունք, որ է Հոռոմ ազգն, ըզգատին ծոցցին...։ Եւ նոքա ոչ դառնաին ի չարեաց իւրեանց։

Յետո որ ոչ եղեւ Հնար եւ ոչ դարձան ի չար կամաց իւրեանց, ապա անկան առաջի բռնաւորաց...։

Յետ այսմ ամենայնի ապա ասնն փաշան եւ զազին թէ թող մտանեն ի Յարութիւն...։

Իսկ միւսա չարաթիւն մտին մեր Հայոց ազգն...։

Ապա քաջութիւն Հայրապետիս մերոյ ով կարէ պատմել...։

Իսկ յետ Զատիկին զնացին առ սուլտան Մուրատ Թագաւորն...։

Ապա թէ զմեր խեղճն եւ զզրկել տալն ի մալէ եւ յապրանաց...։— Հմմտ. Թ. 23 Հարանց Վարդի յիշատակարանը — Ա. Հատոր, էջ 121—123 — որուն Համանման է ներկայս, եւ ունի փոքր տարբերութիւններ միայն։

էջ 68.— Մեկնութիւն Դուկասուս Աւետարանչի առեալ է։— Իգնատիոսի Մեկնիչ Գրքի կողէն առեալ է։

Յմար վեց Հարիւրորդի յիսներորդի երրորդի Թուարբութեան Հայոց, ի կաթողիկոսութեան տեառն Յոհաննիսի, եւ ի թա-

գաւորութեան քրիստոսապալ եւ բարեյաղթ թագաւորին Հայոց Լեւոնի որդո Ստեֆանէի... զնականութեամբ աստուածունկալ սուրբ նշանացս եւ առաքելական նշխարացս — Հմմտ. Թ. 334, Բ. Հատոր, էջ 211։

էջ 80.— Հարանց Վարդէ առեալ է։

Պատմութիւն Կոստանդինուպոլսոյ որ եղեւ յամս սուլթան վերջնոյ Մուրատին, որ յանուղղա զնացից իւրոյ մովկանութենէ եւ ի ծովացեալ մեղաց մերոց զործեցաւ յայսմ ամի։

Որ էր Թվիւն Հայոց տումարին կրկին Հնգից Հարիւրից եւ մակ քառասնակ եւ եզակ թուոց, որ է ԽԶԱ, որ սոսկալի եւ ահեղաբանչ զործ մի զարմանալի զործեցաւ սարսափելի Հրեշտակաց եւ մարդկան, ի մայրաքաղաքիս Կոստանդինուպոլսի, ի թագաւորութեան Հագարացոց, որ սարրակինոսք կոչին, որ այս Մուրատ անուն թագաւորս մովկան եւ ոճրագործ, որ ի յայսմ ժամանակին զովեցաք ի մանկական Հասակին տիսն զոլով ի յանկատար ժամանակին։ Այլ յորժամ զարգացաւ եւ եղեւ այլ կատարեալ, նա զինքն դիւաց նրվիրեաց որպէս զթագաւորն Հայոց զՊապ։

Եւ այս Մուրատ սուլթանս զԱստուծոյ աշն եւ զերկուղն արհամարհեաց, եւ զմարդկան ամօթն եւ զպատկառումն ի մեծամեծաց իւրոց ոչ ինչ վարկաւ եւ Համարեցաւ եւ ամ. պղծալից զազրազորութեանց Հետեւեցաւ...։

Արդ այսպէս կայր անառակ զործով խելագարեալ, ոչ զբարին կու ճանաչէր եւ ոչ ըզչարն, եւ զչէնն գիտէր եւ ոչ (զ)գաւերն. այլ տակաւին զաւերիչքն աշխարհաց եւ զվնասակարէն ընտրէր, եւ զնոսա սիրէր եւ նոցա լըսէր, եւ զլաւքն խոտէր եւ ատէր եւ ի փառաց եւ ի պատուոյ ձգէր. այլ եւ սպանանէր եւս, եւ խաւար ածէր ամ. (յ)աշխարհաց, եւ աղէտ տարակուսանաց, որպէս արարն իսկ, աղէտ անհնարին սզով, էած ամ. աշխարհի տրտմութիւն մեծ։

Որ յայսմ ամի ի փետրվարի ամսուն զաղ[տ] ի յուլամացն եւ յամ. զօրացն զըրկելով չար Հրաման Եւրոպիայ զմեծ իշխանաց իշխանն զսպարապետն ամ. զօրացն զմեծ վազիրին զուփն բերին որպէս զՅոհաննուն, որ ամ. ազգ եւ աղ(գ)ինք ապուշ ի վայր մնացին եւ մեծակական ողորմք աշխարեցին եւ կոծեցին, ոչ միայն ռամկականքն, այլ եւ ամ. զօրքն և. զօրաղլուխքն մեծամեծք և փոքունք զանազան սպաննութիւն, որ փոխա-

նակ բազում երախտեացն վերայ չար վախճան եղև, որ զանձն ի մահ [եղեալ] էր վասն աշխարհի շինութեան ազազաւ:

Որ ահա Դ տարի էր որ ամ. կարա[ւ]ան զօրացն ընդ կողմն Բաբելոնի էր, ի Պաղատտայ վերայ ի պատերազմ ընդ զօրացն պարսից...:

Նա մինչ յայսքան պատրաստութեան վերայ կայով...: Նա մեք միաբանութեամբ ի նոցա հախէն կարող եմք դառն, եւ յետ այնորիկ զքեզ ի քո իշխանութեանն կու կացուցանեմք ի վերայ մեր, եւ զմեր անձինս ի մահ կու գնեմք ի վերայ քո:

Եւ յորժամ եկին ամենեցեան միաբանութեամբ ի միասին ժողով մեծ եղին...:

Եւ յետ այս նշանի եղելոցս, մէկ քանի աւուրց յետոյ յայտնեցաւ...:

Եւ յետ այս ազդեութիցն եւ կոծոց, զօրաժողով լեալ զօրացն ի միասին...:

Եւ մանուկ մի պատանի մի այլ կոյր ի պալատին որ էր խառաքի թագաւորին, որ էր Նոտամ եւ գիւտնայգալի...:

Ել 106 զատարկ է, բայց թերոյք չկայ:

Ել 107. — ... եւ այլ թէ զմեծ խորհիւն տափտարն խափանելու ջանեմ, որ Ե անգամ յիշեցուցի թագաւորին...:

Ել 112 զատարկ. բայց թերոյք համարեալ կ'այ:

Ել 118. — Եւ յետ նոցա մեծաւ իստիպով սկսան խնդրել եւ որոնել զչար տափտարտաբըն զայն...: Նա գնացին միաբանութեամբ բազում զօրօք պաշարեցին զտունն յորում էր, եւ բազում հնարեք հազիւ կարացին զտանել. հանին յանտից եւ հտուն ի ձեռս խնդրողաց զօրականաց [այսպէս կ'անգ կ'առնէ]. — Հմմտ. Գր. Դարանաղեցի, Ժամանակագրութիւն, էլ 543-555, որմէ ունի անհամար տարբերութիւններ, շատեր անկարեւոր:

Ել 117. — Յս. Որդո կողէն առեալ է:

Թվին ՌՂԴ վախճանեցաւ Տէր Գրիգոր Արքեպիսկոպոսն ի Սբ. Քաղաքն յԵրուսաղէմ...:

Ել 118, վարը. — Կիսատ Աստուածաշունչէ առեալ է:

Թվին ՌժԺԷ. փետրվարի ԻԵ, օրն Գլթի. մէկ նշան մի երեւեցաւ ի յերկինս. որպէս գերանի չափ լոյս անեման: Աժ. զբարին կատարէ:

Ել 119. — Ի Թվին Հայոց ՌժԺԶ, զուկտա-

ւորս ի Գեա Յորդանանու ճանապարհին աւարաբոյք հարին եւ թալանեցին զայր եւ ըզկին, զհոռոմ եւ ֆիւնէկ, հայ եւ զտաճիկ, զամենեանս մերկացուցին իբրեւ զմօռէ մերկ, եւ Ե հոգի սպանան յովստաւորացն, Բ հայ, Ան եգիպտացի, եւ Բ տաճիկ, որ ի Սէյտի Մուսա կու գնաին: Եւ բազումք մերկ եւ վիրաւորք, խնդն եւ լալագին դիմօք եկին Սբ. յԵրուսաղէմ, ի յառաջնորդութեան տնառն Եղիազարու որ ի Սբ. յԵրուսաղէմ, ի թագաւորութեան տանկաց սուլթան Մուհամմէտին, որ Ըստանպօլ. կաթողիկոս էլմիանին տէր Յակոբ, ի Սիս Սահակ կաթողիկոսն էր:

Ի Թվին Հայոց ՌԿԷ, մայիսի ամսուն ԺԳ օրը գիշերն Դլթթի, գողերն մտին ի Սբ. Յակոբայ վանից զարպասն եւ որ ինչ կարգեաւ եւ խալիք կայր, բարձք եւ խոցակնի եւ զայլ շորեղէնքն, եւ շատ բրինձ եւ այլ ինչ որ զբտան զամենայն թալանեցին եւ տարան (զոր Տէր Աժ. վերջն ի բարին առնէ). — Տես Բ. Հատոր, էլ 328:

Թվին ՌԿԹ ամին Դաւիթ կաթողիկոսն Սբ. էլմիանին եկն ի Սբ. Երուսաղէմ յերկրպագութիւն գերեզմանին Քի. յունվարի ամսուն ԺԸ օրն Գլթթի:

Ել 121. — Հարանց վարքէ առեալ է: Այսօրեկ են Սբ. յԵրուսաղէմ հայրապետքն:

ԶԿԵ Թվին յԵրուսաղէմայ հայրապետ տէր Դաւիթ Խէժամ. — Հմմտ. Թ. 2328, Է. Հատոր, էլ 437:

Ել 122 զատարկ է, բայց թերոյք չկայ:

Ել 128. — ՌՄ Թվին Գրիգոր Պարոնտերն. սա ետ ԽԸՌ զոչ. պարտք Սրբոյ Յակոբայ, եւ շատ զրամ հաւաքեց, զՄնունդն նորոգեաց եւ այլ բազում երախտիս արար. ամս ԽԴ:

Ի Թվին Հայոց ՌԸ Այսմանն առաւ սուլթան Սալահատէն զՍբ. Քաղաքս յԵրուսաղէմ եւ եղեւ խաւարումս արեգականն...:

Ել 127. — ՌՀԱ Թվին, Դաւիթ եպիսկոպոս Սբ. Երուսաղէմայ մեծաւ Սբ. Եղիափ պահօքըն Գլթթի, որ եւ Արարատեան Սբ. էլմիանեայ Դաւիթ եպիսկոպոս Գ անգամ եկի յԵրուսաղէմ այս տեղս հանդիպեցայ եւ թաղեցի Սբ. յԵրուսաղէմայ առաջնորդ զտէր Դաւիթ եպիսկոպոսն:

Ել 128. — Ժամագիրքի կողէն առեալ է. — Թվին ՌժԷ եղեւ աղմուկ եւ խռովութիւն ի մէջ Ըստանպօլու: Թուժայ անուն վարդապետ մի պատրիարկ եղեւ...:

Ել 130, զատարկ:

Մամօթ. — Հետազայ Եթովպերէն ձեռագիրներու նկարագրութեան համար կ'օգտա-

գործենք Պր. Ephraim Isaac յօդուածը, որ տպուած է Le Museonի մէջ 1976ին:

2879

ԱԻԵՏԱՐԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

(ԵԹՈՎՊԵՐԷՆ)

Vellum, codex of the 16th or 17th century; 6.5×6 inches; 66 folios; full binding; wooden board covers; 2 columns; 15-17 lines per column. Ms. generally in good condition but slightly stained throughout and holes in a few folios.

Title: Gospel of John.

1) fols. 1-66a. The Gospel of John opening with the usual blessing formula and concluding with the remarks that "the sermon of John, the son of Zabdewos, the apostle, one of the twelve

apostles, which was written in the Greek language to the people of Ephesus, thirty years after the ascension of Jesus in flesh into heaven, and in the sixth year of Tiberius..."

Additional Content.

1) fol. 66a. A note cursing anyone who steals or erases the book.

2) fol. 66b. A short magical prayer and prescription.

Shu էջ 188-187.

2880

ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ (ԵԹՈՎՊԵՐԷՆ)

Vellum, 16th century codex; 15.2×14cm; 222 folios; full binding; wooden board covers; fols. 5-196 single columns and the rest double; 16 lines per column; Ms. generally in good and legible condition, but slightly soiled throughout.

Title: The Psalter.

1) fols. 5-168b The Psalms.

2) fols. 169a-186a: The Songs of the Prophets (i.e. Ecclesiastical Canticles).

The "nine and six" morning odes and prayers (as they are called in this manuscript), with their respective rubrics.

3) fols. 186a-196a: The Song of Songs.

4) fols. 197a-217b: Weddasse Maryam together with Porch of Light.

Additional Content.

1) fols. 1b-2b and 4. A theological allegorical treatise: the Church means a reservoir, the Ark means Christ, etc., in Amharic.

2) fol. 196a. A story of a miracle of Mary (a different pen).

3) fols. 217b-218a. A short *salam* to Gabra-Manfas Geddus.

4) fols. 218b-219a. A story about the sorrows of Mary.

5) fols. 219a-220a. "Be glad" — a song to Mary (different pen).

6) fols. 3 and 220b-221b. Another short prayer to Mary.

7) fol. 222a-b. Trial of the pen.

Shu էջ 180-181.

2881

ԱԻԵՏԱՐԱՆ ՑՈՎՀԱՆՆՈՒ

(ԵԹՈՎԱԳԵՐԷՆ)

15th century codex; vellum; 14×12.7 cm; 94 folios; almost full binding; one wooden board at the back, loose in front; 2 columns, generally 13 lines per column; Ms. partly damaged and soiled and stained, but generally legible.

Title: Gospel of John.

1) fols. 1-91b, Gospel of John opening on f. 1 with the usual formula, and concluding that "all the words of the gospel are spoken by the son".

2) fol. 91b on top there is (the words of the gospel equal 727?).

Additional Content.

1) fol. 81b-82b. A short prayer for blessing.

2) fol. 83a-84a. A short prayer of intercession for the remission of sin.

3) fol. 84b. A short prayer for healing and mercy.

Sbu էջ 188: Զեռագրին թիւը սխալմամբ ապրուած է 2821 փոխանակ 2881ի:

2882

ՍԱԼՄՈՍԱՐԱՆ (ԵԹՈՎԱԳԵՐԷՆ)

Early 15th century codex, vellum; 16.5×11.4 cm. D+ 159 folios; full binding, wooden board covered with leather. On the leather cover there appear two rectangular figures with diagonal lines across them (one in front, the other in the back). On each rectangular figure there appear two stars (six pointed stars).

Single columns throughout except for the Weddase Maryam which is in double columns. 22-26 lines per column; Ms. in fair condition, but stained throughout with occasional holes in some folios, and the bottom front eaten out (possibly by mice). Somewhat faded writing.

Title: The Psalter.

1) fols. 1-116a The Psalms. The beginning of each Psalm is indicated by the rubrics and numbers. At the end of most of the psalms there is a

complex and ornamental punctuational design. Psalm 137 (cf. Ps. 136) in the recitative is abbreviated except after the first and the last stanzas.

2) fols. 116a-129b: The Songs of the Prophets or the fifteen morning odes indicated by their respective rubrics.

3) fols. 130a-137b: The Song of Songs.

4) fols. 138a-158a: Weddase Maryam together with *Porch of Light*.

Additional Content.

1) fols. a-d and fols 158a-159. Mostly blank with writing exercises on fol. a2, c1, and d1, and geometrical sketches on fols. b2 and c. On fol. 1a there is a design head piece.

Sbu էջ 181-182:

2883

ՍԱՀՄՈՍԱՐԱՆ (ԵԹՈՎՊԵՐԷՆ)

Date: Original Ms. fols. 68-185 [= pages 127-362] and 189-199 [= p. 367-390], early 15th century. Fols. D+5-67, 102-103, and 186-187 (paper) from the 19th century.

Paper and vellum, codex; 22.1 x 15.5 cm; 199 folios; full binding; wooden boards covered with black leather having geometrical designs on them. Fols. 5-112 and 120-186 single columns, and the rest double columns; 25-35 lines per column; Ms. in good condition; the vellum part which is much older is preserved well except for the fact that the first 88 Psalms are missing and completed later on paper; slightly stained throughout and with holes in several folios, particularly all the leaves in the paper section.

Title: The Psalter.

1) fols. 1-67. Psalms 1-88 (part) written in 19th century hand, on paper.

2) fols. 68-101. Psalms 88 (part)-151 written in early fifteenth century hand, on vellum.

3) fols. 102-112: The Songs of the Prophets or the Fifteen Morning Odes of the Ethiopic Psalter from the 15th century vellum except fols. 102-103 which are 18th century hand on paper.

4) fols. 137-148a. Weddase Maryam and Porch of Light (with rubrics) for the seven days of the week followed by the lectionaries including portions of the New Testament. Headpieces on fol. 137 in red colour, on fols. 148a and 158b in red and black colours, and ending with decorated punctuation (more elaborate than similar decorated punctuations through-

out) on fol. 170 in red and black.

5) fols. 180b-186a. *Song of Songs* also with decorated punctuations. The original ending which is missing is substituted for on paper on the paper fol. 186.

Additional Content.

1) fols. 1-4; 127b; 186b-187; Blank.

2) fols. 113-127. Kidan Zamageh (Morning Covenant) and prayers with homiletical portions, from the Gospels, Acts, and the Epistles. On fol. 113a top there is a headpiece with a cross in it in red, yellow, and black colours.

3) fols. 128-136. *Night prayer* with homiletical prayers from the Gospels, Acts, and the Epistles. Also with a similar headpiece on fol. 128.

4) fols. 170b-180a. *Mawas'et*. Liturgical chants for the different festivals, with their rubrics, also with decorated punctuations, the most elaborate one on fol. 180a in red and black.

5) fols. 188a-198b. A prayer opening with the Trinitarian formula and "make us worthy, O Lord, to open our mouths in order to praise Thee with a pure heart..." and consisting of various petitions written for a person called Yohannes whose name has been filled in by the original hand in red colour.

6) fols. 198b-199b. A fragment of a prayer for the forgiveness or remission of sins.

Sbu էջ 182-188:— Զեռագրիւ թղթեայ թերթերուն լուսանցքները մեծապէս վնասուած են որդերէ:

2884

ՆՈՒԱԳԱՐԱՆ ԳՈՎՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐԻԱՄԱՅ

(ԵԹՈՎՊԵՐԷՆ)

Date: Early 15th; uneven hand.

Vellum, codex; 21 x 17 cm; 121 folios; full binding wooden boards covered with black leather having geometrical drawings; double

columns; 20-22 lines per column; Ms. in fair condition, but slightly soiled, and the last 12 folios badly stained. Handwriting fair.

2885

ՔԱՐՈՁԳԻՐՔ (ԱՐԱՐԵՐԷՆ)

[Պէտութ?]

ՌՄԾ = 1801

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 22×15×3: էջք 224: Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ՝ Խպտի Իպրահիմ՝ որդի Խաւակի: Գրուածին խորագիրները կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 16 տող, կարմիր գիծերու միջեւ: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ նորագործով: Դատարկ թուղթք սկիզբը չորս թերթ: Ստացող՝ Դիոնէսիոս Վարդապետ:

Յիշատակագրութիւնք.—

1.— էջ 180 վարը, որուն թարգմանութիւնը տրուած է առանձին թերթի վրայ, սպիտի ծանօթագրութեամբ:

Այս մատենը Գարոզգիւրք է, ինչպէս ցոյց կու տան սկիզբը գրուած հայերէն լեզուաւ արձանագրութիւնները: Իսկ վերջը հետեւեալ արապերէն յիշատակարանը կայ, զոր կը թարգմանենք:

«Սույն սուրբ գրքին ընդօրինակութիւնը Դիոնէսիոս վարդապետի սուրբ առաքինի եւ ընտրելի Շոր հրամանաւ կատարեցաւ: Յիշեալ Ս. Հայրը ծախքը հոգաց, եւ իր անձը զայն կարդալու, անկէ օգտուելու եւ զայն քրիստոնէից քարոզելու նուիրեց: Կը մաղթենք ի Տեառնէ շնորհել նորին սրբութեան կար եւ կարողութիւն ուսուցանելու եւ տայ պայծառութիւն քահանայական անձին ըստ քահանային Աւարտնի: Կը մաղթենք նաեւ

կեանս երկարս նորին սրբութեան ընկեր, միանգամայն քարոզիչ եւ ուսուցիչ Աւետիքին՝ Ս. Յակոբայ Հայոց Վանքի թարգմանին: Ած. Ս. Աթոռոյ Վանքը հաստատ պահեսցէ:

Ընդօրինակեցաւ ձեռամբ Խպտի Իպրահիմի՝ որդւոյ Խաւակի: Որ ընթեռնուք տուք զողորմին: Իսկ որ սխալի մը պատահի եւ զայն ուղղէ, Ած. եւս իր փառքն ու պատիւը աւելցնէ»:

2.— էջ 1, նորոյ շեղագիր.— Գիրքս Գարոզգի ի լեզուս արաբացւոց, աւետարանական ի շորհցունցն եւս, զուտեալ զհարկաւորս ի նոցանէ՝ գրեցաւ ի փառս միոյն Աստուծոյ եւ ի պէտս ընթերցասիրաց եղբարց գիտողաց զլեզուս նոցա եւ զընթերցմունս, ի քարոզութիւն ժողովրդեան քաղաքացւոց, եւ կամ ի պատասխանատուութիւն հարցանողաց զքան ինչ ըստ հարկաւոր ժամանակին: Ի 1250 թուին Հայոց, ի վայելումն Դիոնէսիոս Վարդապետի:

3.— էջ 1, վերը, շեղագիր.— Ստացայ զսա ի Պէտութ նուաստ Յակոբոս Վարդապետս Զիւլիկիրեան, Կելիպօլցի, մինչ զգործով Սր. Աթոռոյն պարապէի վասն խարանթինայի տեղւոյն՝ որ ի Յոպպէ, 1856:

2886

ՍԱԼՄՈՍԱՐԱՆ (ԱՐԱՐԵՐԷՆ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 18×13×4: էջք 244: Հանգամանք անբաւարար. վնասուած խոնաւութենէ եւ ցեցերէ: Թուղթ բամպակեայ: Գրիչ՝ Անտոն կրօնաւոր: Գրուածին՝ խորագիրները կար-

միր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 16-18 տող, Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ, հնամաշ: Պահպանակ մազաղաթեայ սկիզբը եւ վերը մէկ մէկ թերթ, ծակծրկւած, մասն երկաթազիր Աւետարանի:

Յիշատակագրութիւնք.—

Էջ 238, վարը, որուն թարգմանութիւնը տրուած է առանձին թերթի վրայ, սաղիսի եանթագրութեամբ.

Սոյն գիրքը Սաղմոս է, տեքստական. վերջը հետեւեալ տեւտուն յիշատակարանը կայ.

1.— «Գոհութեամբ Տեառն եւ յաջողութեամբ նորին Սաղմոսս լրացաւ: Ան. դրողին, կարգացողին եւ լսողաց եւ ամէն որ կ'ազօթէ անոնց մեղաց թողութիւն շնորհեսցէն:

2.— «Ով որ այդ գիրքը կ'ընթեռնու թող

որուպէս խեղճ Անթոնը՝ տեսամբ վարդապետ եզողը յիշէ:

Լուսամտագրութիւնք Գրչի.—

Էջ 71, ստորաւը, բոլորգիր.— Ջևանտե կրտաւաւոր յիշեցէք:

Էջ 127, վերը, բոլորգիր, կարմրաստ.— Սաղմոսի Դաւիթի ժամանակի:

Այլ ցրէէ, նորագիր, էջ 241, վերը.— Ով որ կու կարգայ այս գիրգին մէջ՝ թող ողորմիս տայ իր շինողին հոգուն:

2887

ՄՈՒՍԱԹՔ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ (1829)

ԹՐԳՄ. ՅՈՎՍԷՓ ՍԱՐԿԱՒԱԳ (1846)

(ԱՐԱՐԵՐԷՆ)

Լալեպ

1846

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մուակ 21.5×18×2, էջք 177, Հանգամանք լաւ ընդհանուր առմամբ. լուսանցքի ցեցահարութիւն չնշին: Թուղթ Հասարակ: Գրիչ՝ Յովսէփ սարկաւազ, որդի Դասապրի, որդի ինչաւոր Բահանայի: Գրութիւն սեւ եւ կարմիր մեկնաներով, միասին, 20 տող: Կաշեկազմ խաւացարտեայ գծազարդ: Թարգմանութեան պատուիրատուք եւ Ստացողք՝ Մարգար եւ Գէորգ Բահանաներ:

Մամբռութիւն, առանձին թղթի վրայ.

Սոյն ժառանգը՝ ինչպէս ցոյց կու տայ ըս—

կիցը դրուած Հայերէն արժանագրութիւնը «Մուսայք Արարատեան»-էն թարգմանուած է:

Մուկուաի Վարժարանի յառաջադէմ աշակերտներու կողմէ հեղինակեալ, պապական եկեղեցւոյ՝ Պետրոս առաքելոյն գլխաւորութեան մասին եղած քարոզութիւնները կը ջըրէ: Դասաթուսութեան համար պատրաստուած է եւ թուական ու յիշատակարան չունի:

Դիտ. Ունի ընդարձակ յիշատակարան (էջ 186-188), որմէ քաղուած են մեծազրիս նկարագրութեան մէջ տրուած տեղեկութիւնները:

2888

ՍՈՒՐ ՀԱՏՈՒ (ԱՐԱՐԵՐԷՆ)

Երասաղեմ

1724

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մուակ 21×18×4, էջք 382, Հանգամանք համարեա բաւարար. կան թերթեր վնասուած որդերէ եւ խոնաւութենէ: Թուղթ Հասարակ,

քիւ մը ծնող: Գրիչ՝ Ասորի ձիրենիս Սրկ, որդի Մուսայի: Գրութիւն՝ քանի մը խորագիրներ կամ սկզբնատողեր, ինչպէս նաեւ կէտերը կարմիր, մնացեալը սեւ մեկնանով,

միասին, 14 տող: Կաշեկազմ խառնարանային գծազարդ, հինցած: Ստացող՝ Յովհաննէս Վրդ. Երուսաղէմացի:

Թիշտակագրութիւն. — 1724

Էջ 1, վերը, շեղադիր. — Այս գիրքս կուի Սուր Աղզու, յունաց թարգմանեալ յարապի լեզու, շարադ(ա)րեալ ի Մաքսիմոս կրօնաւոր քահանայէ, ընդդէմ լաթիւացոց:

Թիւ Փրկչի 1724, Եւ ես նուաստ ծառայս Սրբոյն Յակոբայ՝ Յովսէփ, Հաննայ կո-

չեցեալ, սպասաւորս Տեառն, եւ զորեակալ Սրբոյ Աթոռոյս, ետու որինեկեւ զսա յիշատակ ինձ եւ իմայնոցս, ի դուռն Սրբոյն Յակոբայ Աթոռի ամ. Հայոց, Հանդիպողաց խնդրի ասել Ան. ողորմի:

Ծանօթ. — Զեռագրիս յառաջարանին մէջ տրուած տեղեկութեանց համաձայն սոյն գիրքը յունարէնէ արաբերէնի թարգմանած են, 1808ին, Քրիստոստուլոս Եպս. Գազայի, եւ Յովսէփ որդի Սուէյասեի՝ նախկին Եպս. Սուրի (Տիւրքոս):

2889

ՂՈՒՐԱՆ (ԱՐԱՔԵՐԷՆ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասայ 28×19×8, էջք 474, Հանգամանք անբաւարար. վնասուած խոնաւութենէ եւ առաւելապէս ցեցերէ. նորոգութիւն կրած: Թուղթ զորոյրակ: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ կէտերը կարմիր, մնացեալը սև: մելանով, միասին, 15 տող: Կաշեկազմ տախտակեայ հեամալ:

Ծնունդագրութիւն. — 1865

Էջ 474, անհարթ գրով. — Մեկնութիւն Աստուածաշնչի (վրամ գծուած եւ մերձիւր գրուած). Գտեալ յումէ եւ իմացեալ 1856 յօդ. 8, ոչ ըստ վերնոյն է Մեկնութիւն Աստուածաշնչի, այլ տանկաց Քուրան կոչեցեալ գիրքն է:

2890

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՕՍՄԱՆԵԱՆ (ԱՐԱՔԱՏԱՌ ԹՐԲԵՐԷՆ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասայ 21×15.5×4, էջք 444, Հանգամանք համարեա բաւարար. լուսանցքի ցեցահարութիւն թեթեւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն՝ խորագիրները կարմիր (ընդհանրապէս արաբերէն լեզուով), մնացեալը սև: մելանով, միասին, 17 տող: Կաշեկազմ խառ-

նարանայ քայքայուած հեամալ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Էջ 4. — Բիթագ ձիեանմովմէ վէ թարիի Օսամ:

Էջ 9. — Թապագա էվվէ Էնապի Օղուդ խան

վէ էվյառը պէյանի նոտուր:

Վէ քապագա սեմի *սէլէթին ալ Սէլճուզ էվի*
զիթր իտէր:

Քապագա սալիս *սուլթան ալ Օսման դազի*
պէյան իտէր:

էջ 64. — Քապագա սալիս սելէթիմ բում ալ
Օսման դազի պէյան իտէր:

էջ 194. — Հիքեայէթի վեֆաթի Օսման Ղա-
զի:

էջ 225. — Հիքեայէթի Սիւլէյման փաշա ալի
Օրթան Ղազի Բումէլի:

էջ 240. — Հիքեայէթի ֆեթիե Քուլբուր Հի-
սար:

էջ 243. — Վեֆաթի Սիւլէյման պէկ վէ Օր-

թան Ղազի:

էջ 276. — Հիքեայէթի ֆեթիի վիլայէթի Հե-
միս:

էջ 299. — Հիքեայէթի Գարաման օղլի:

էջ 318. — Ուրուս սուլթան Մուրատ վէ քե-
զէվիե Քոսթանթինօլի:

էջ 352. — Մետե սուլթան Մուրատ դազի:

էջ 421. — Մուրատ խան դազի:

էջ 423. — Ճէլուս սուլթան Պալազիս խան
պիմ Մուրատ խան պիմ Օրթան:

էջ 429. — Մեսայիեի սուլթան Պալազիս
խան Ղազի մաա Ալա էտտիմ միր Գարաման:

էջ 430. — *Բաքսիա տիյար Պալազիս խան*
դազի:

2891

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ (ԱՐԱՐԵՐԷՆ)

ԶԵՔԻԵՑՑԻՆ ՊԻՆ ՈՒԱՂՏԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաալ 22×16×4.5: էջ 508: Հանգամանք
համարեա բաւարար: լուսանցքի ցեցաւա-
րուաթիւն աննշան: Թուղթ սպիտակ: Գրու-
թիւն կարմիր եւ սեւ մելաններով: միասիւն:
18-20 տող, կարմիր շրջագիծներու միջեւ:
Կաշեկազմ խաւաքարտեայ քայքայուած, կա-
րաւ նորոգութեան:

Տիտղոսաքերթ. —

էջ 5. — *Քիթապ էլ Ֆիթուհաթ էլ Գուսսիէ...*
Զէքիէլտին պին Վահտան էլ Հանպալի էլ
Տմչկի...

Ներքեւը մօտը շեղագիր.

Գիրք որ կուի Պատմութիւն Վասն Առեման
Երուսաղէմի տանկադ ի ձեռացն արապաց-
ւոց, խօսք տեսակաւոր, ըստ իւրեանց լեզ-
ուոցն ասի. Քիթապ իլ Ֆիթուհաթ էլ Կուսսիէ
. — Արապի էլ:

2892

ԺՈՂՈՎԱԾՈՑ (ԿՐՕՆԱԿԱՆ)

(ԱՐԱՐԵՐԷՆ)

Երուսաղէմ

1727

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաալ 21×18×3: էջ 376: Հանգամանք
լաւ ընդհանուր առմամբ: լուսանցքները մա-
սամբ ցեցակեր: Թուղթ հասարակ: Գրիչ՝

Ասորի Ճիրճիս Սրկ. որդի Մուսայի: Գրու-
թիւն՝ խորագիրները եւ կէտերը կարմիր,
մնացեալը սեւ մելանով, միասիւն, 14 տող:
Կաշեկազմ խաւաքարտեայ դրոշմազարդ:

Դատարկ թուղթը սկիզբը վեց թերթի, Ստա-
ցոդ՝ Յովհաննէս Վրդ. Երուսաղէմացի:

Մամօրութիւն շեղագիր, առանձին թուղթի՝
վրայ:

Սոյն գիրքը Յովհան Ոսկերեանի, Եփրե-
մի՝ Խուրիկն ասորւոյ, Դամասկոսի Եպս-
թովհաննու, Սիւնայի Տեսուչ՝ Անասթասիո-
սի, Կիպրոսի տեսուչ՝ Եփիֆանիոս Եպիսկո-
պոսի, մենին Բասիլիոսի զբառ Ճառերուն ա-
րապերէն թարգմանութիւնն է:

Վերոյիշեալ Ճառերէն զատ սկիզբը Յու-
նաց պատրիարք՝ Խրիսթիանոսի կողմանէ Կ.
Պօլսէն ի 165 ազոստոսի 1737 Հաննա Վարդա-
պետին ուղղեալ բարեկամական նամակը
կայ:

Հայերէն արժանազրուութիւն մը ունի Հե-
տեւեալ ասացուածքով [էջ 7].

«Այս գիրքս ասացուածոց գիրք է՝ յունաց
վարդապետաց ասացեալ եւ թարգմանեալ յա-
րապի լեզու:

Եւ ես ծառայա Սրբոյն Յակոբայ եւ անյար-
մար զործակալ նորին Սրբոյ Աթոռոյն, ե-
տու օրինակի զսա, վասն ազնուութեան բա-
նիցն, ի զօրօսան անձինս մեղապարտիս եւ
յիշատակ ինձ եւ իմայնոցն ի դուռն Սրբոյն
Յակոբայ Աթոռիս ամ. Հայոց, ի ՌՃՀԷ Թը-
մին. խնդրի Հանդիպողացդ ասել Աժ. ողոր-
միս:

Գրքին վերջը [էջ 353] Հետեւեալ արապե-

րէն յիշատակարանը կայ. զոր կը թարգմա-
նենք հայերէնի:

ԳՆՀԱՐԱՅԻՆ ՏԵՄԱՆ

Աստուծոյ ապաւինելով սկսանք եւ զօրու-
թեամբ ու շնորհիւ նորին լմացուցինք այս
մատենանի ընդօրինակութիւնը, որ կը պա-
րուսակէ կարգ մը Ս. Հարց Ճառերը, Յիսուս
Քրիստոսի Աւետարանէն սկսեալ մինչեւ նա-
րա Ս. Յարութիւնը եւ ուրիշ ճառեր: Սոյն
մատենանը ամփոփելու աշխատեցաւ Ամենա-
պատիւ Երևաննա վարդապետը՝ մենն ի յար-
գելի եպիսկոպոսաց եւ ընտիրն ի քահանա-
ւոց սրբոց եւ փոխանորդն նորին Սրբութեան
Հօր մերում սիրելոյ, բարերարին տեսուն
Գրիգորի բարեկան եւ բարեխնամ պատրիար-
քի Ս. Աթոռոյն Երուսաղէմի. կացցէ մնասցէ
յաւիտեան:

Ընդօրինակութիւնը կատարեցաւ եւ վեր-
ջացաւ ի ձեռն Ճըրճիս Իպնի չըտեաթի՝ քա-
հանային ասորւոց եւ ծառայի եւ արապերէն
զրազրին նոցին Ամենապատիւ Սրբազնու-
թեանց եւ այս ի 205 յունիսի 1727 թուակա-
նին շնորհաց:

Սոյն մատենանի վերջը ոսկիփռչի, ոսկեգո-
ծելու եւ այլ մի քանի արհեստներու մասին
կարգ մը տեղեկութիւններ ու ծանօթութիւն-
ներ կան:

2893

ԱՒԵՏԱՐԱՆ (ԱՐԱԲԵՐԵՆ)

Երուսաղէմ

1756

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասայ 23X18X4: Թերթը 191: Հանդամանք
յաւ բնդհանուր առմամբ. լուսանցքները ցե-
ցակեր: Թուղթ պպիտակ: Գրիչ՝ Սայիպ Բա-
հանայ Խպտի: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ
կէտերը կարմիր, մնացեալը սև: մկանով,
միասին, 15 տող: Կանգնակցած խաւաքարտ-
եայ: Դատարկ թուղթը սկիզբը երեք թերթի.

վերջը երկու:

Մամօրութիւն շեղագիր, առանձին թուղ-
թի վրայ:

Սոյն մատենանը Աւետարան է, եւ վերջը
[թղ. 191ա] Հետեւեալ յիշատակարանը զոր-
ւած է զոր կը թարգմանենք հայերէնի:

զվերացաւ Յովհաննու Աւետարանի՝ սիրելոյն Գի. Աւետարանը ինչպէս նաեւ միւս աւետարանացը չորեքշաբթի օրը, այն է Մարտիրոսաց 1472 թուականին պերմեւաթ ամսոյն 17ին, որ կը համապատասխանէ Փրկչական 1768 թուականի մարտ ամսոյ 13ին եւ Հիւնիքի 22 ճեմագիւյ տխրոյ ամսոյ 1188 թուականին. ի ձեռն Սալիպ քահանայի՝ Ծառայի անարժանի Ս. Երուսաղէմի, յազգէն Քրչաւուց. Ած. ողորմի Հոգւոյն, Ընթերցողք աղօթեն իրեն համար եւ ողորմութիւն հայցեն, եւ Ած. իրենց ողորմի, Գոհութիւն Տեառնն:

Դիտ.— Փրկչական (1768) եւ Հիւնիքի (1188) թուականներուն միջեւ փոքր անհամաձայնութիւն մը կայ: Թարգմանողը Հիւնիքի 1188 թուականը սխալմամբ կարդացեր է 1188:

Նոյնանման յիշատակարաններ կան նաեւ Մարկոսի եւ Ղուկասի Աւետարաններուն վերջը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Թղ. 1ա.— Աւետարան:

Թղ. 2ա.— Գլխակարգութիւնք:

Թղ. 8ա.— Աւետարան ըստ Մատթէոսի:

Թղ. 87ա.— Յառաջաբան Աւետարանի մարկոսի:

Թղ. 88ա.— Աւետարան ըստ Մարկոսի:

Թղ. 91ա.— Գլխակարգութիւնք:

Թղ. 98բ.— Աւետարան ըստ Ղուկասու:

Թղ. 148ա.— Յառաջաբան Աւետարանի մովսէսի:

Թղ. 161ա.— Աւետարան ըստ Յովհաննու:

Թղ. 181բ, զատարկ:

2894

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ (ՄԱՍՆԱԿԻ)

(ԵԹՈՎՊԵՐԷՆ)

Date, 1913 (Eth. Cal.), i.e. 1920-1921.

Vellum, codex. 28.5 x 20.5 x 7 cm; 248 folios; full binding. Wooden boards covered with red leather beautifully decorated with various geometrical designs also of the crosses that appear on both covers. 2 columns; 20-26 lines per column; Ms. in excellent condition.

Title: The Epistles of the New Testament; The Book of Acts; The Book of Revelation.

1) fols. 3-14. Introduction to the *Epistles of Paul* giving the reasons why and the conditions under which they were written, a kind of brief commentary.

2) fols. 17-40a. Epistle to the Romans.

3) fols. 40a-63a. 1st Epistle to the Corinthians.

4) fols. 63a-78a. 11nd Epistle to the Corinthians.

5) fols. 78a-85a. Epistle to the Galatians.

6) fols. 85a-91b. Epistle to the Ephesians.

7) fols. 91b-96a. Epistle to the Philippians.

8) fols. 96a-100b. Epistle to the Colossians.

9) fols. 100b-105a. 1st Epistle to the Thessalonians.

10) fols. 105a-107a. 11nd Epistle to the Thessalonians.

11) fols. 107a-112b. 1st Epistle to Timothy.

12) fols. 112b-116b. 11nd Epistle to Timothy.

13) fols. 116b-118b. Epistle to Titus.

14) fols. 118b-119b. Epistle to Philemon.

15) fols. 119b-134b. Epistle to the Hebrews.

16) fols. 137-143b. 1st Epistle of Peter.

17) fols. 143b-147a. 11nd Epistle of Peter.

18) fols. 147a-153a. 1st Epistle of John.

19) fols. 153a-154a. 11nd Epistle of John.

20) fols. 154a-154b. 11rd Epistle of John.

21) fols. 154b-160a. Epistle of James.

22) fols. 160a-161. Epistle of Jude.

23) fols. 162-186b. Book of Revelation (Apocalypse of John).

24) fols. 186b-241a. Book of Acts of The Apostles.

25) fols. 241a-245. Introduction to the Epistles of Peter, John, James, Jude, and Apocalypse.

Additional Content.

1) The mane "Empress Zawditu" or "Empress Askala Maryam" or "Zawditu Askala Maryam" appear on fols. 81, 137, 150, etc. It is indicated the Ms. belonged to her.

2) On fol. 248 there is a colophone that the Ms. was written in 7413-1913- year of Matthew

the Evangelist, seven years after the death of Emperor Menelik II, when Empress Zawditu was queen and when the heir to the throne was the Duke of Harar Hayla Selasse, son of Ras Makonnen, and when Marewos was the Abuna; and the book was caused to be written by Malaka Salam Walda Masqal.

3) There is a stamp of Walda Masqul on fols. 20, 98, 248, etc.

4) fols. 1-2, 15-16, 135-136, 246-248. Blank. Sbu E. Isaacq յողուածը, էջ 187-188.

2895

ԳԱՐՈՋԳԻՐԻՔ. — Ա. ՀԱՏՈՐ

ՏԻՄՈԹԷՆՍ ԵՊՍ. ՍԱՓՐԻՋԵԱՆ
(ԺԹ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մուայ 24×18×1.5: էջք 7+286: Հանգամանք լաւ ընդհանուր առմամբ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Հեղինակը: Գրութիւն մանիակագոյն թանաքով, միասին, 22-33 տող, սեւ գիծերու միջեւ: Ենդագիր: Համառոտագրութիւնք առատ: Կազմ կիսակաշի խաւքարտեայ Հինցած: Սկիզբի կողքին վրայ կը կարգացուի. «Գիրք Քարոզից: Սափրիչեանիս տուած քարոզներն են. Հատոր 1»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա, դատարկ:

էջ Բ, շարունակութիւնն է Դրդ էջին:

էջ Գ. — (Քարոզ 28): Վարագայ Ար. Խաչ

— Խաչի երեսուն Հայաստանի գաւակաց հաւատոյ ու սուրբ կրօնից ամրապնդութիւն տուաւ. . . :

էջ 1. — Քարոզ 1: Բնարան «Եւ ո՛հանգարտեսցէ յայտնութեան նորա» — Ո՛հր է այսօր յարգարէն Մաղաթիա, թող ձայնէ, թող իմացնէ մեզի. . . :

էջ 14, դատարկ:

էջ 15. — Քարոզ 2, Հոգեգայտեան օրն, Հոգւոյն Սրբոյ Ներգործութիւնն:

էջ 148. — Քարոզ 21: Մնունդ ու Մկրտութիւն Քրիստոսի:

էջ 281. — Քարոզ 47, յաւուր Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ:

էջ 283. — Թանկ գիրք Քարոզից. 1-47 Քարոզներ:

էջ 286, դատարկ:

2896

ԺՈՂՈՎԱԾՈՅ (ԿՐՕՆԱԿԱՆ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 32×21.5×1.5: էջ 170: Հանգա-
մանք համարեա քաւարար: Թուղթ հաս-
րակ, ոչ միատեսակ: Գրութիւն՝ առաջին մա-
սին մէջ խորագիրները, սկզբնատողները,
գլխագիրները եւ գիրքերը կարմիր, մնացեա-
լը սեւ մեկանով, միասին: Գիր՝ նոսր եւ շե-
ղագիր այլապէս: Համառոտագրութիւնք յոյժ
առատ: Կազմ կիսակաշի խաւածարտեայ չին-
ցած անարուեստ: Կնիք սեւագորշմ, ՇԻ-
ՄՈ. Գրիգոր, էջ 3: Դատարկ թուղթ սկիզ-
բը եւ վերջը մէկ մէկ թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-2, դատարկ:

էջ 3, վերի լուսանցքին.— Մեկնութիւն Իմա-
սութեան, զլուխ 12:

այս եւ ոչ շաղկապէ, այլ յաւելու...:

Մամօք.— Սկիզբը կը պակսի: Հեղինակ՝
կուռնեյիոս:

էջ 7.— Համար 23.— Ուստի եւ այնցիկ,
որք ի կանս իրեանց անարգօրէն եւ անի-
րաւար կեցին...:

էջ 11.— Գլուխ տասն եւ երեքերորդ:
Շար Գլխոց.— Առթիւ Եղիպտացոց եւ Քա-
նանացոց, զորս ԱՅ. սակս անբարչտու-
թեանց մանաւանդ կոռապալտութեան կոտոր-
եաց...:

էջ 27-28, դատարկ, ոչ մաքուր, թերւոյթ
չկայ:

էջ 66.— Գլուխ չարեւաքանքարդ: Շար
Գլխոց.— Հեռեւի նախատանացն կոտց, եւ
զայնց ըսկսի յօրինակէ նաւղաց...:

էջ 70.— Համար 11.— Վասն այսորիկ եւ ի
կուռն Հեթանոսաց ոչ հղտեի Հայեցումն...:

էջ 76-78, դատարկ:

էջ 77, տարբեր թուղթ եւ գրչութիւն:

Մեկնութիւն 1 ընթերցուածոյն սրբոյն Յո-
հաննու Գլուխ 3:

էջ 80.— Համար 13.— Մի զարմանայք
եղբարք թէ ատէ դժեղ յայտար...:

էջ 96.— Համար 16.— Որ ոք խոստովանի-
ցի զի ՅԱ. է որդի Այ. Աստուած՝ ինք եւ ինքն
յԱՅ. է...:

էջ 106, դատարկ, ոչ մաքուր:

էջ 107.— Մեկնութիւն 1 ընթերցուածոյն
Սրբոյն Յոհաննու. Գլուխ 6:

էջ 121-122, դատարկ:

էջ 123.— Մեկնութիւն Ընթերցուածոյն
Սրբոյն Յոհաննու. Գլուխ 6.— Համար 14.—
Եւ այս է համարձակութիւն...:

էջ 139.— Մեկնութիւն 1 ընթերցուածոյն
Սրբոյն Յոհաննու. Գլուխ 6.— Առ նոյնս
երկնային տեսչեամբ ներկայացուցաւ սրբոյն
Անսելմոսի...:

էջ 161.— Մեկնութիւն Երկու ընթեր-
ցուածոյն Յոհաննու: Յառաջաբանութիւն:

Երկմտեցան ի Հնումն ոմանք զհեղինակու-
թեամբ այսոցիկ երկուց Հասեւալ ընթեր-
ցուածոց, եւ վարկեցին թէ այնք են Յոհան-
նու, այլ իրիցոյի այնու զի յսկզբան գիրքն
կոչէ Երբ, յունարէն փոխմիթէոս. այսպէս
ընձեռէ Եւսերիոս, 3 գրին Պատմութեան,
զլուխ վերջին...:

էջ 161-162, դատարկ:

էջ 163.— Յառաջաբանութիւն յէկէսիսա-
սիկեայ:

Բարոյական Վարդապետութիւն Գրիստո-
սի, Պօղոսի եւ Առաքելոց.— Սիրաք եւ Պէն-
սիրայի, Հանգիտապէս Սողոմոնի Հեռեւե-
ցան առաքեալք...:

էջ 167.— Բարոյական Վարդապետութիւն
սրբոյն Պօնափէնթուրայի:

2897

ՔԱՐՈՋԳԻՐՔ. — Բ. ՀԱՏՈՐ

ՏԻՄՈԹԵՍԱՆԵՊՍ. ՍԱՓՐԻՋԵԱՆ
(ԺԹ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 20×5×16.5×1.5: էջ 232: Հանգա-
մանք բաւարար: Թուղթ գծաւոր: Գրիչ եւ
Ստացող: Հեղինակը: Գրութիւն սեւորակ
մեկանով, միասին. 23 տող: Շեղագիր: Հա-
մառտադրութիւնք առատ: Կազմ կիսակաշի
խաւարտեայ: Դատարկ թուղթ սկիզբը մէկ
թերթ: Սկիզբի կողքին վրայ կը կարդաց-
ւի. «Գիրք Քարոզից, որ արարեայ է ի Տի-
մոթէոս նպս. Սափրիչեանէ. Հատոր 2»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Ի վերայ անարատ յղութեան Աբ.
Աստուածածնի:

էջ 6. — Քարոզ 2. — Մնունդ Սրբոյ Կուսին
յԱննայէ:

էջ 10. — Քարոզ Գ. — Ի վերայ Ընծայման
Աբ. Կուսին ի Տաճարն Սողոմոնեան:

էջ 13. — Քարոզ 4. — Ի վերայ Աւետման
Աբ. Կուսին. — Մայրս մեր Աբ. Ընկեղեցի
այսօր կկատարէ ամենասուրբ Կուսին Աւետ-
ման փառաւոր տօնախմբութիւնը...:

էջ 184. — Քարոզ 28. — Յաղագս Մաղկա-
զարդի Առաւօտուն:

էջ 190. զատարկ: Նոյնպէս էջ 208:

էջ 223. — Քարոզ 38. — Ի վերայ ընորեաց
եւ աստուածայտութեան ծնողաց եւ զաւա-
կաց:

էջ 225–228, զատարկ: Նոյնպէս էջ 230–
231:

էջ 232. — Յանկ Քարոզից. — 1–39 Քարոզ-
ներ:

2898

ՀԵՐՔՈՒՄՆ ԶՐԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՈՄԱՆՏ ՏԿԱՐԱՄԻՏ ԱՆՁԱՆՏ

ՄԱՏԹԵՍԱՆԵՊՍ.

ՊԵՏՈՒՄԱ

1859

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 22×17×1: էջ 168: Հանգամանք
զուացուցիչ: Թուղթ ծծող: Գրութիւն սեւ-
որակ մեկանով, միասին. 18 տող: Շեղագիր
վարժ: Համառտադրութիւնք առատ: Թղթա-
կազմ: Դատարկ թուղթ սկիզբը երկու
թերթ, վերջը՝ երեք:

Տիտղոսաբերք. —

Հերճումն Զրարանութեան Ոմանց Տկարա-
միտ անձանց:

Ի Մայր Աբ. Աթոռն էլմիածնի, յամի
Տեառն 1859, նոյ. 20:

էջ 1. — Մատթէոս ծառայ Յի. Քի. եւ ան-
հասանելի կամօքն Այ. Եպիսկոպոսապետ եւ
կաթողիկոս ամ. Հայոց, նայրազոյն պատ-
րիարք Համազգական նախամեծար Աթոռոյ՝
Արարատեան Առաքելական մայր Ընկեղեցոյ
կաթողիկէ էլմիածնի:

Յաւուրս յայտոսիկ եհաս ի ձեռս մեր գրու-

թիւն իմն որ ունէր արինակ զայս:

Ստարագրեալցս զորով ազգաւ լուսաւորչական հայ ճանաչեմք զանձինս հլու հնազանդ եւ հարկատու հպատակ բարեգութ տերութեան յեծի Օսմանեան սուլթան Ապաիւլ Մեհիտ Խան օգոստոսիս ինքնակալին:

Իսկ ուղղադաւան կրօնք մեր այսու տարբերի յէջմիանական Հայոց:

Ա. — Նախ՝ զի մեր խոստովանիմք զսուրբ ժողովն Քաղկեդոնի...:

Բ. — Հաւատամք զով ի Ք. երկուս կատարեալ քնութիւնս...:

Գ. — Ընծայեմք զկատարեալ Հաւատս ի վարդապետութիւն քաւարանի...:

Դ. — Ուղիղ ճանաչեմք լինել զհրաշայի ծընունդ Յի. Քի. Տեառն մերոյ ի 25 ղեկտեմբերի...:...

յ30? Մայիսի, 1859 ամի:

Օրինակեցաւ ի ճիշդ զաղափարէ, հեղինակի դաւանութեան, ի 17 օգոս. 1859 ամի, ի Պանարմա յԱռաջնորդարանն:

Եջ 5. — Բան Ա. — Ո՛վ յարդաւանող անհեթեթ գրութիւն՝ արդարեւ յաւէտ ծանակեծի...:

Եջ 25. — Բա՛ւ Բ. — Արդ՝ մատիցուք աստաւոր յառաջին տեսութիւնս շփոթեալ եւ ամ-

բոխեալ մտաց անտարբեր եւ ծաղրածու բա՛նից հեղինակի գրութեանս՝ որ ասէ. Իսկ ուղղադաւան կրօնք մեր՝ այսու տարբերի յէջմիանական Հայոց...:

Եջ 35. — Բան Գ. — Այսօրիկ մտախարհողորմելիք զի՞նչ կամին յայտենել գրելով այսպէ՛ս...:

Եջ 45. — Բան Դ. — Զարմանալի շաղակրատան բանից իւրեանց յայտ առնեն այսու անտարբեր գրութեանով...:

Եջ 64. — Բան Ե. — Աստաւոր անմտաբար համարձակեալ են կեղծապատիր բանիւ ծածկել զյայտնի ճշմարտութիւնս հաւատոյ...:

Եջ 75. — Բան Զ. — Ահա աստաւոր մտախարհողութեան ղեկքը անտարբեր...:

Եջ 87. — Բան Է. — Ուղիղ ճանաչեմք լինել զհրաշայի ծնունդ Յի. Քի. ...:

Եջ 114. — Բան Ը. — Եթէ դէպ լիցի կատարել տիեզերական ժողով լուծանել վէճս ինչ կրօնականս...:

Եջ 142. — Բան Թ. — Իսկ տարբերութիւն մեր ի Հոգիմէականաց առ այժմ այս է...:

Եջ 162. — Վերջաբան. — Ապաքէն աստաւոր ի վերջաբանութեան սոյն այս գրութեան մերոյ...:

Եջ 168, դատարկ:

2899

ՈՒՍՈՒՄՆ ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՀԱՒԱՏՈԾ. — 1

ՄԱՄԱՐԷ ԵՊՍ. ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ (1895)

[Ս. Ծակոբ, Երուսաղէմ]

1895 — 1897

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մատ. 25. 5 x 20. 5: Եջ 120: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ քանաք: Գրութիւն մանրալակագոյն թանաքով, միասին, 27 տող: Ենդագիր վարժ: Համառօտագրութիւնք սովորականէն քիչ մը աւելի: Կոպտ կրակալի խաւաքարտեայ, գրեթէ քայքայուած:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Եջ 1, վերի լուսանցքին. Սկսանք 1895, հոկ. 9:

Համառօտագրութիւն Ուսման Քրիստոնէական Ուղղափառ Հաւատոյ Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցոյ:

Ա. — Հ. — Խնչ է կրօնը:

Պ. — Կրօնքն է պաշտօն առ Ած. որով կը միանայ մարդ Այ. Հօտ, որոյ ուսումը կըստի կրօնագիտութիւն:

Էջ 2. — Բ. — Հ. — Ի՞նչ է կրօնի հիմը:

Պ. — Կրօնի հիմն Ած. է...

Էջ 5. — Դ. — Հիմն եւ Նոր Կտակարան:

Հ. — Սբ. Գիրքը քանի մասի կը բաժնուի:

Պ. — Սբ. Գիրքը երկու մասի կը բաժնուի.

Հիմն եւ Նոր Կտակարան...

Էջ 13. — Հաւատոյ վրայ առ Հասարակ. — ԺԱ.

Էջ 17. — Հանգանակ Հաւատոյ: Խորհուրդք Եկեղեցւոյ. — ԺԵ.

Էջ 68. — ՄԲ. — Խորհուրդք Եկեղեցւոյ:

Հ. — Ի՞նչ են Խորհուրդք Եկեղեցւոյ:

Էջ 69. — Ա. Մկրտութիւն. — ՄԳ.

Էջ 88. — ՀԸ. — Է. Այցելութիւն հիւանդանոց, կամ վերջին օծում:

Էջ 89. — ՁԱ. — Բարեպաշտական ծէսք Եկեղեցւոյ:

Էջ 99. — Ղ. — Հ. Դատաստանէն յետոյ ի՞նչ կը լինի:

Էջ 101-102, դատարկ.

Էջ 103. — Աղօթք. — ՂԱ.

Հ. — Մարդ ինչպէս կը նմանի Այ. եւ կը միանայ նորա Հօտ:

Էջ 118. — ՃԶ. — Հ. Ո՞րն է Վերջաբանը:

Պ. — Տէրունական աղօթքի վերջաբանն է. Ձիքն է արքայութիւն...:

Էջ 119, ստորոտը. — Վերջացաւ 1897, յունվար 22:

Էջ 120, դատարկ:

2900

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Ծ Ո Ւ

(ԺԹ - Ի. ԴԱՐ)

ԵԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 23×18×1: Էջ 184: Հանգամանք չատ լաւ: Թուղթ գծաւոր: Գրութիւն առանձնապէս մանիշակագոյն թանաքով, միասին, 23 տող, սեւ գիծերու միջեւ: Շեղագիր մատուցու: Ուղղագրութիւն տկար: Կազմ կիսակաշի խաւաքարածայ: Դատարկ թուղթք ըսկիզբը չորս թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Էջ 1. — Գաղիարէն Գուրէնի Յառաջաւորն, Թարգմանեաց Գաղղիարէնէ ի հայ լեզու, Գերապատիւ Տ. Ներսէս Արքեպս. Գէորգեան Թաւկացի. — Գուրան է միութիւն անձեւ եւ անյարակցելի բարոյական, կրօնական, քաղաքական եւ արուեստական սկզբաւոր...:

Էջ 89. — Վախճան:

Էջ 70. — Դատարկ:

Էջ 71. — Սպանիոյ Հաւատաքննութեան Ատեանին կործանումը, քաղուած է ձեռամբ Թրակացի Տ. Ներսէս Ս. Արքեպիսկոպոս Գէ-

որգեանի, ի յԱրշալոյս լրագրէ, ի 1848 թրականի, վարդապետութեան եւ տեսչութեան իւրոյ ի Պէյրուս:

Էջ 72, դատարկ:

Էջ 73. — Սպանիոյ Հաւատաքննութեան Ատեանին կործանումը. — 1809ին երրորդ Սպանիա մեծին Նաթալիոնի իշխանութեան տակը մտած էր...:

Էջ 81. — Վախճան:

Էջ 82. — Ի ժամանակի ընտրութեան Սըրբոյ էջմիածնի Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց, այսու գրիւս հաղորդեցան Տաճկաստանի Հայ Ժողովուրդք, յետ վախճանելոյ Ներսէսի Հինգերորդ կաթողիկոսին...:

Էջ 80. — Վախճան եւ վերջ:

Էջ 91. — Հայոց Յակոբոց Պատրիարքը:

1. — Խեղճ պատրիարք Յակովբոսը,

կրօնական քան ջոտը,

Ամիրայոյն մէկդի նետեց,

ինքը զինքը ձգեց փուր:

.....

24. — Ով Տէր Յիսուս, Աստուած բարի,

մեզի ըրէ քով եւ արի,

ցրուէ ասոնց խորհուրդները:

բոլոր ազգը չի գալ չարի:

Յակովբոս պատրիարքն անկեալ ի զանէ, կրկին ձեռամբ քսան Ամիրայից ետ էառ Աթոռն իւր: Իսկ թշնամիք նորա յարեցին սոսանաւորս զայս իբր մեղադրանք:

Վախճան:

Էջ 94.— Ի զալ Մակար Եպիսկոպոսին էջմիածնի ի Հրաւիրել զՄատթէոս կաթողիկոսըն, յերթալն ի Միջագիւղ ի տուն Նորին Արքայեանութենէ ի մատուցանելն ի քահանայապետութենէ խաչն եւ զաւագանն զայս վրսեմ ատենարանութիւնն խոսի:...

Էջ 96.— Վախճան:

Էջ 97.— Տուէ Տաշի քաղաքի գրքապետը Հին ձեռագրի մը մէջ Հետեւեալը յօդուածը կը գտնէ Հին զաղիարէն լեզուով լատիներէն թարգմանուած: Օրինակ նամակին:

Գրեալ յերուսաղէմայ ի Պիղատոսէ առ Տիրերիոս կայսր եւ առ ամենայն ծերակոյտն Հռովմայ զՏեառնէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսս:

Այր մի մեծ առաքինութեամբ իւրովք երեւեցաւ յաւուրս մեր, որուն անուն կարգային Յիսուս Քրիստոսս:...

Էջ 98.— Վախճանն եւ Վերջ:

Էջ 99.— Գերմանիոյ Վիլհելմ կայսեր եւ Վիթթորիայ կայսրուհւոյն Սուրբ Երուսաղէմ զայստեան որ Սուրբ Յարութեան երկնանման Տաճար Քրիստոսի Սբ. Պատանատեղւոյն առջեւ Ամենապատիւ Տ. Տ. Յարութիւն Արքանական Պատրիարք Հոր բերանացի արտասանած ճառի պատճենն է:

Էջ 100.— Ասացեալ է Ատենարանութիւնս ի 1898, 1 սեպ. 31 իմ.— Վախճան:

Էջ 101-108, այլեւայլ մանրուք:

Էջ 109.— Օրհնութիւնն ի քարեքաղղ զալուստ մշտայաղթ եւ կարօ ինքնակալին մերոյ սուլթան Մանմուտ արքայից արքայի յայցելութենէ ծովագերեայ բերդաքաղաքին Վանայի եւ քաղաքացն Պուլղարիոյ՝ Սիլիսթիի, Շումնուի եւ Ռուսուփի եւ այլոց, ի վեհափառ արքայաբանն ի Կոստանդնուպոլս, ի 1837 ի, Մայիս ամսոյ 28:

1.— Յընծացաւ երկին ի չղջ լուսամբի, ցնեացաւ երկիր ի ցօղ երկնածիր:

.....

28.— Ահա Աստուծոյ Հովանին ընտիր, եկըն խրեմամբ ըմբօղ զըթալիր:

Էջ 113.— Ի յանարժան Տ. Քերովբէէ առ... Սիմեոն վարդապետն.— Նանիր եւ խորամ պարծանք անարեաց:...

Էջ 114.— Ի յամարձան Տ. Քերովբէէ առ սիրելի եղբարս ազգիմ Հայոց.— Ընդ վայր պարպատին ուռկանք որսորդաց:...

Էջ 117.— Զայս ընկալեալ տեսն Սիսեբ արքեպիսկոպոսի քաղաքին Բերիոյ առաջէ առ սրբազան կաթողիկոսն Արքայ Աթոռոյն Կիւլիկիոյ Կիրակոս վեհն, որ եւ նա առաջէ առ Պօղոս պատրիարքն մեծին Պօսոյ, եւ նա զհետա(եւ)եալ Տ. Քերովբէի փքացումն պայթուցանէ իրբեւ զպղպղկաւ անմրեոյ ի մեղքն Պօսեցի Փշտիմայեանն Գրիգոր մեծանունն վարժապետին Միջագիւղ դպրատանն: Առ Տ. Քերովբէ հետեալ վայրապետին:

Զար է քանաւոր կուրովիւն մտաց,

չարագոյն քան զայն կամաւոր Նախնմ:...

Էջ 126.— Գերապատիւ Տ. Ներսէս Արքեպիսկոպոսի խրկուած այլեւայլ մամակաց պատճեններ:

Էջ 128, զատարկ:

Էջ 127.— Օրինակեալ Արքայ Ամասթերթի թիւ 1895:

Հետեւեալը Տ. Խորէն Արքեպս. Նարզէյի վերջին քերթուածն է, զոր նա զրեւ է իւր մահէն քիչ օրեր առաջ:

Հիւանդին միմուռն առ թոյնիկն.— Գարնանային սիւս ցաղթեմ, ահա վերջին տուաւ բարեւ:...

Էջ 129.— Կոստանդնուպոլս, 28 մարտ, 1903:

Գերաշնորհ Տ. Ներսէս Արքեպիսկոպոս Գէորգեան, պատրիարքական փոխանորդ Ս. Աթոռոյս յերուսաղէմ, Գեր. Սրբազան Եղբայր,

Այս օրերս զրուծիւն մը հասաւ մեզ Ս. Յակովբեան Միաբանութեան ուժ վարդապետաց, երեք քանդայից, եւ երկու սարկաւազաց ստորագրութիւնները եւ մարտ 1 թուականը կրօղ, որով այդ միաբանները կուգն միաբանութեան գործոց եւ վերջեր տեղի ունեցած անկարգութեանց մասին բացատրութիւններ տալ:...

8.— Ազգ. Վարչութիւնը որ տեղեակ է Ս. Յակովբեանց Միաբանութեան ներքին կանոնագրին, գիտէ թէ ինչին իրաւունքներ ալ կը պատկանին Միաբանութեան եւ Միաբանական Ժողովներուն ըստ կարգի եւ կանոնի: Սակայն այս իրաւունքներուն անհրաժեշտ պայմաններն են, օրինաւորութեան ձեւերը, ուղղութեան նպատակները, պատշաճից կանոնները, եւ պարագայից պահանջները: Մի մեծ պայման է եւս մեծամասնութեան տե-

սուքիւնը. եւ փոքրամասնութեան ներքալ չէ աւելայել ձեռն տակ իրաւունք պահանջել:

Ազգ. վարչութիւնը, երբ կը տեսնէ որ կրտսերագունից փոքրամասնութիւն մը այնչափ կիրքերէ յուզեալ եւ կուրացեալ է որ շտեմեն՝ ուխտաւորութեան օրերուն պէտք եղած զգուշութիւնները, չի իմանա՞ր միաբանական պատուոյն պահանջները, չկասկի՞ր Սրբազայրի ազգած պատկառանքին առջեւ, չի՞ յարգեր պատկառելի պատրիարքի մը յարկին փափկութիւնը, չիմանա՞ր ազգային պատուուն անհրաժեշտ հանգամանքները, չզգա՞ր ազգային կենսական ընտրութեան մը նշանակութիւնը, չի խղճա՞ր ստորաց ծինողելի դարձնել Միաբանութեան եւ Եկեղեցւոյն նախնական պատիւն: Ի՞նչպէս կարենայ հաւատարմէ ուղղութեամբ եւ անկեղծութեամբ վանքին Միաբանութեան շահերուն պաշտպանութիւն կ'ընէ նա: Ո՞չ ապաքէն ամէնէն աւելի հաստատուն եւ օրինաւոր իրաւունքներն իսկ կը կորսնցնեն իրենց ազդեցութիւնը երբ պատրիարքի եւ անվայել հանգամանքներու ներքեւ կ'իյնան:...

Մնա՞ք ողջունիւ եղբայրական սիրոյ՝ ազգակնց Ձեր Սրբազնութեան, եւ բովանդակ Միաբանութեան, Սպարիարք Կոստանդնուպոլսոյ Մաղաքիա Արք. — Հմմտ. Ազգա-

պատում, Օրմանեան, Գ. Հատոր, էջ 5213, յօդուած 3044:

էջ 138-146, կարմիր թանաքով:

էջ 138. — Տէր Օրմանեանի կոնդակը:

Տէր Օրմանեան, Կ. Պօլսոյ Գրիգորեան Հայոց պատրիարքը, այս օրերս մենադղորդ կոնդակ մը հրատարակեց իրրեւ ճշմարիտ յայտարարութիւն մը...:

Վերի ընդդիմաբանութիւնն կը մաքարի Օրմանեանի այն կոնդակին դէմ, որով Օրմանեան կը պաշտպանէր հաւատաւ Հայոց:

Հոս յատուկ նշանակելի զայս որ ամէն ողջամիտն կարոյայ եւ տեսնայ կաթոլիկաց թուեալից լեզուն ու խորշի անոնց ժողովներէն:

էջ 147. — Արմանայրատակ Անձինք, Գործք, Դիպուածք, եւայլն, առեալ ի մասնակի Գրիստոսի:

էջ 162. — 1888, մայիս 18. Սեդրակ Սափրիան: — Վերջ. — 1904, 18 ապրիլ:

էջ 164. — Հայոց Եկեղեցւոյն Միւնոդոսք կամ Ժողովը:

էջ 169. — Հայաստանեայց Առաքելական Ուղղափառ Սուրբ Եկեղեցւոյն Հիմնադիրք:

էջ 170. — Սրբոյ Աթոռոյս էմիանի կաթողիկոսաց ցանկն է վերի անուանը:

Վախճան:

էջ 177-184, դատարկ:

2901

ՏՐԱՄԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ. — 2

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մալա 18. 6 × 12 X 2, էջ 470: Հանգամանք չառ ալ: Բուլք հասարակ: Գրութիւն սեւ միւսնով, միասին, 18 տող: Շղագիր մաքուր: Համառոտագրութիւնք սովորական: Կապ կիսակաշի խաւաքարտեայ: Դատարկ Բուլքք սկիզբը երեք թերթի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Տրամաբանութիւն որ եւ Արուեստ Բանական:

Հ. Ի՞նչ է տրամաբանութիւնը:

Գ. Տրամաբանութիւնն է արուեստ ուղիղ խորհելոյ, որովհետեւ բարւոք քննել, ու ճշմարիտը ստալն եւ ստոյգն ալ անստուգէն որոշել կը սորվեցնէ. — Հմմտ. Թիւ. 2884, Ը.

Հատոր, էջ 302:

էջ 22. — Մասն Ա. Ըմբռնումն:

Հ. Ի՞նչ է ըմբռնումը:

Գ. Ըմբռնումն է մտաց ներգործութիւն, որով զգայութեան մէջ տպաւորուած իրաց պատկերները եւ անոնց հանգամանաց ծանօթութիւնները կ'երեւակայեմք առանց դատաստան ընելու...:

էջ 64. — Մառ Պորփիրեան:

էջ 248. — Մասն Երկրորդ, Դատումն:

էջ 351. — Մասն Երրորդ: Տրամախոհութիւն կամ Խելամտութիւն:

էջ 439-440, դատարկ:

էջ 441. — Ցանկ Գլխոց:

էջ 456. — Աղիւսակ Պիւքազորեան:

էջ 456-470, դատարկ:

2902

Ա.— ԾԱՌ ԿԵՆԱՑ.— 2

ՊԵՏՐՈՍ ՎՐԴ. ԹԻՖԼԻՋԵՑԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20×12×2: էջ 2+264: Հանգամանք լաւ: Թուղթ կապտորակ: Գրութիւն սեւորակ մեյլանով, միասին, 18 տող: Շեղագիր անարուեստ: Համառոտագրութիւնք սովորականէն աւելի: Կաշեկազմ խաւացարտեայ դրոշմազարդ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Դ, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

էջ Ե.— Տիտղոսաքերք.—

Գիրք, որ կոչի Մառ Կենաց, որ պարունակէ զգորութիւն եւ զգերագանցութիւն սրբազնապետինեղ Սրբոյ Պատարագին: Արտահանեցեալ ի դրեանց յատինացւոց եւ յարագրեցեալ ի հայկական ըստբառ, ի Պետրոսէ Վարդապետէ Թիֆլիզեցոյ: Ի Վէնէտիկ քաղաքի, յամի Տեառն 1727:

էջ 1.— Առաջարանութիւն Հեղինակի Գրքոյս՝ առ ընթերցողս:

էջ 7.— Խոկումն Առաջնորդորդ վասն աւուր Կրկնէի...:

էջ 18.— Խոկումն Երկրորդ՝ վասն երկուշարաթի աւուրն:

էջ 42էն ցատքած է 45ի:

էջ 80.— Տաղ սանյի ի Պատարագի ի վերայ մարմնոյ եւ արեանն Գի. Փրկչին մերոյ.— Պանծա՛ սիրտ իմ...:

էջ 96, դատարկ:

Բ.— ՋՈՒԱՐՃԱՐԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱՑ.— 3

էջ 97.— Զուարճարան Բանասիրաց.— Ոչ ապուս արդարեւ զուարճանան եւ բերկրին բանասէրք...:

էջ 99.— Աղաթուկզն արքայ զիւր արքայակա՛ն սեղան զարդարէր միշտ խեցեղինոք ի պատիւ հօրն իւրոյ բըրտի:

էջ 140.— Ի.— Իբերիացիք, այսինքն նախնի Սպանիացիք պարտաւորէին զամ. չափաւաստ անել ընդ մէջ նոյնալափ զօտի, եւ որոյ ընդարձակագոյն էր փոր՝ պատճէին ըզնա որպէս պորտաբոյծ:

էջ 218.— 92.— Օրէնք էին Մակեդոնացւոց, զի զինուոր՝ որոյ չէր սպանեալ զոք ի Թշնամեաց, փոխան զինուորական կամարի կրէր չուան կախաղանի:

էջ 221.— Առաք. 823.— Ամբարիշտք յաջողակ ամբառնան բարձրազան, զի անկցին յարայար զանավճի խոնարհ:

էջ 223.— 470.— Առաւել վտանգաւոր է փոքր ինչ խոց անբաց, քան զվէր ինչ լայնաբաց:

էջ 240.— 472.— Վտանգաւորագոյն զործ նաւավարութեան՝ է դարձուցանել ընդդէմ հողմոյ զառազաստն ի դառնալ յետս:

էջ 246, դատարկ:

էջ 247.— Յամ. խորհուրդս եկեղեցւոյ պէտք են լինել նիւթոյ եւ տեսակի...:

էջ 248-254, դատարկ:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն.— 1828

էջ 2, վարը, շեղագիր.— Այս զեղեցիկ տետրակս ընծայեցաւ ինձ ամենանուստ տրուպ Սահակայ Վարդապետիս Վանցւոյ, ի նուիրակութեանս Եւդոկոյ վիճակի, ի Մարգուանցի Եսայի Վարդապետէ, ի Սբ. Աննայի Վանուց Միաբանութենէ, որ ի սոյն թուոյ 1828 փոխեցաւ աստի ի վերին կենսաւ, ազատեցաւ յաղցաւոր կրիցս յերիտասարդ հասակի:

2903

ՀԵՐԹՈՒՄՆ ՎԱՀԱՆ ՀԱՒԱՏՈՅ ԳՐՈՑ. — 6

Երուսաղեմ

1850

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւա 17X10X2, էջ 318: Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրել Տիր. Ալեքսան որդի Մկրտիչ: Գրութիւն սեւորակ մելանով, միասին, 24, 23 առդ: Շեղագիր անարւեստ: Համառոտագրութիւնք քաւական առատ: Կազմ կիսակալի խաւաքարեայ: Դատարկ Թուղթք սկիզբը երկու թերթ, վերջը մէկ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Թարգմանութիւն արդար վեոռց սրբազան Պիոսի է. պապին Հռոմէայ, վասն վաւան Հաւատոյ կոչեցեալ յատենին, եւ հեղինակի նորուն, Հ. Մ. Վարդապետի Ձամեան:

Զգիրքն՝ կոչեցեալ «Վաւան Հաւատոյ Ուղղափառութեան Հայոց» մատուցին յատենան ամենաքարժր սրբազան քահանայապետին Պիոսի է. . . .

էջ 3. — Համառոտութիւն սուրբ եւ աստուածաբանական մատենին կոչեցելոյ Վաւան Հաւատոյ I. դղափառութեան Հայոց Սուրբ Եկեղեցւոյ, շարադրեալ ի Ձամեան Վ. Հ. Մ. Վարդապետէ ի Միթրեան յազգօգուտ միաբանութենէ: Թարգմանեալ ի Հռոմէ ի յատենականէն ի Հայ, ի Հայր Իգնատիոս վարդապետէ Փափաղեան, յաշակերտէ տեսաւ Միթրեայ արքայի, յամի Տեառն 1816, ի սեպտ. 17:

Վերտին գաղափարեալ ձեռամբ ունէի Մկրտիչ որդի տիրացու Ալեքսանի եւ միաբանի Սրբոյ Աթոռոյս Երուսաղեմի:

Ի Հայրապետութեան Տ. Ներսէսի Արքեպիսկոպոսար կաթողիկոսի, եւ ի պատրիարքութեան Արքայ Երուսաղեմի եւ Կոստանդնուպոլսոյ Կիրա. եւ Յակ., յամի Տեառն 1850, ի փետրվարի 1:

էջ 4. դատարկ, անմաքուր:

էջ 5. — Առ քանասէր վերծանազան գրքոյս. . . . Ամ. գիրք աստուածաշունչի ի խրատ օգտակարք եւ ընթերցանէր անմանց. . . . Բարինեալ ի նուաստ քրքաւանտ Գրիգոր Վարդապետէ Սեբաստացւոյ՝ յաշակերտէ Հիւ-

տավերտի գիտական վարժապետի Կոստանդնուպոլսեցւոյ:

էջ 10. դատարկ, անմաքուր:

էջ 11. — Յայտնի ապացոյց նոր հերժուածող լինելոյ վերապատուելի Հայր Միքայել Ձամեանց, եւ բոլոր Միաբանութեան իւրոյ, քաղեալ ի բուն ձեռագիր գրուածոյ իւրոյ, զոր իրի Հրաշիւք ձգեցաք ի ձեռս մեր, յամի 1816, մարտի 14:

Զոր ինչ միանգամ գրեալ էր յառաջին անդ մերումս տեսարանի երեւեցուցչի մոլար վարդապետութեանց Աքրայանց. . . .

էջ 111. — Յօդուած Ի: Գլխաւորումն Գործոյս:

էջ 173. — Վէճ Վ. Հ. Մ. Զ. ի վերայ ջրախառնութեան, համառօտի քաղեալ ի ձեռագիր մատենէն իւրմէ:

էջ 240. — Վէճ Վ. Հ. Մ. Զ. նոր պաշտպանին ուղղափառութեան Հայոց, որ ի վերայ տեին Մերնդեան եւ Մկրտութեան. համառօտի քաղեալ ի բուն ձեռագիր մատենէն իւրմէ:

էջ 268. — 1776, ի Հայր Միքայել Վարդապետէ Ձամեան:

էջ 269. — Յայտարարութիւն դաւանութեան Վ. Հ. Պօղոս Վարդապետի Թնկրեան՝ աշակերտի Վ. Հ. Մ. Զ.:

էջ 283. — Գլխաւորումն Բանից:

էջ 287. — Օրինակ թղթոյն Հայր Միքայել Վարդապետի Ձամեան, զոր վասն Վաւան գրքոյն գրեալ ի Հռոմէ:

էջ 303. — Թուղթ վերապատուելի Հայր Միքայել Ձամեան Վարդապետի, զոր գրէ առ արքայեան Հարս՝ յաղաք ընդունելոյ զԺողով նոցա վասն միաբանութեան Հայոց: — 1820, յուն. 18, ի Պէյօղլու:

էջ 305. — Թուղթ Վիշնջիոսի Սպիկոպոսի, փոխորդի Պապին Հռոմէայ, զոր առ Պօղոս պատրիարք Կոստանդնուպոլսոյ: — Յամի Տեառն 1817 եւ ի մայիսի 3, որ ի Պէյօղլու:

էջ 307. — (Հատուած ինչ բանից ի Թղթոյն Գրիգոր Վարժապետի Փէշտիմալեան) — Ի մայիսի 5, 1820, Ըստամպոլ:

էջ 310-318, դատարկ:

2904

Ե Ր Գ Ա Ր Ա Ն

Յեղի

1887-1888

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 18.5x10x4: էջ Ժ+850: Հանգա-
մանք շատ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ Ն.
Պ. Պետրոսեան, Սեբաստացի, Գրութիւն
մանիշակագոյն թանաքով, միասիւն, 18
տող: Շեղադիր մաքուր: Կազմ կիսակաշի
խաւաքարտեայ: Կնիք հակթածեւ ճեփ. Վ.
Պ. Պէշիքեանի, Սեբաստացու, յերուսա-
ղէմ, 1882», էջ 3:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Դ, դատարկ:
էջ Ե.— Բանի մը բառերու նշանակութիւն
— Անդ, անդաւատան...
էջ Է-Ը, դատարկ:
էջ Թ.— Տիւղասաքերը.—
Սրգարաւ, Ն. Պ. Պետրոսեան, Սեբաս-
տացի, Յունվարի 10, 1887, Արացի 3:
էջ Ժ, դատարկ: Նոյնպէս էջ 1-2:
էջ 3.— Հայր մեր որ յերկինս.— Ով Հայր
մեր, Հայր որ ես յերկին...— Խորէն Եպ-
նարպէյ:
էջ 142.— Նոյնան Գրիւն.— Բաժակներ առ-
նունք, եղբարք...— Հ. Վ. Չաղընեան:
էջ 252.— Հայկական Մարշ.— Զարթիք որ-
դիք քաջ Հայկայ...— Ս. Հէքիմեան:
էջ 395.— Զարիպ Դուրպէթ.— Կըռուկ,
ուստի՞ կու դաս, ծառայ եմ ձայնիդ...
էջ 412.— Հայեր ալ հերթ.— Հայեր ալ
հերթ քայլափ լուսթիւն...— Խրիմեան:
էջ 443.— Երգ Հայրենի:
Հեռի եմ քեզմէ աւար երկրի մէջ,
հղած եմ պանդուխտ, սիրուն Հայրենիք,
ի լեռա եւ ի գալա կընեմ ելեւէջ,

քեզ չեմ մոռնար ես, սիրուն Հայրենիք:

Զարգարուն դաշտերը փարելի եաղկով,
առ ափն Եփրատայ պատուական դիրքով,
քեզ գովարանել կուզեմ աստ երգով,
Խարրբիրդ քաղաքդ իմ սիրուն Հայրենիք:
Մամօր.— գրչի, էջ 648, ստորին լուսանց-
քին, վերջին տունին համար. «Ուրիշ օրինա-
կէ քաղան եմ, ինչպէս մի քանի տուններն այն»:
էջ 648.— Տաղ ի Ռոստոմ Բէկ.— Մունե-
տիկն ի ձայն բարձր աղաղակէ...— Դանիէլ
Կաթողիկոս:

էջ 577.— Ողբ Հայ Պատանայ.— Նուր-
բաղործ է Հայրենիք հէջ Հայուն...— Յ.
Շամշուեան:

էջ 631.— Հուր Սիրոյ.— Ոչ ոք կարող չէ
ասել թէ ես այսօր եմ անձնիշխան...—
(Բրգմ. ի վրաց) Իսահակ Տ. Գրիգորեան:

էջ 642.— Երգ ի դարձ Տ. Տ. Եսայեայ
պատրիարքի յերուսաղէմ ի Կ. Պօլսէ.— Ով
վարդապետ այգուն ի թիւ որ կարմրաւտ
...— Կ. Եղիշէ Խաչատուրեան, Ապուլեդ-
ցի:

էջ 759.— Խաչ Օղնեան՝ ինձ (նուէր ենդա-
սէր մանկանց),— Օրորանիս մտը նըստած
...— Գ. Մուրաթեանց (Մ. Ե. Մ.):

էջ 768-780, դատարկ:

էջ 781.— Ծանկ Երգոց, Ա-Օ:

էջ 807-808, դատարկ:

էջ 809.— Յիսուս.— Յիս սկնարկեա
...— Մ. Կ. Սուլթանեան, 8/20 ապրիլ, 88,
Կ. Պօլս:

էջ 810-850, դատարկ:

2905

ԱՒԵՏԱՐԱՆ(ՊԱԿԱՍԱՒՈՐ).— 187

Հաւարծիծ վառք

ՁԳ = 1284

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 16.5x12.5x5.5: էջ 288: Պրակք
Ա-Ը: Հանգամանք համարեա բաւարար: Մա-

զաղաթ գորչորակ, մասամբ կրկնադիր: Գը-
րիչ՝ Աստուածատուր Բահանայ, Գրութիւն՝
Հաստուածներու սկզբնատողերը կարմիր, մը-

րեմայ է խառն, Քվերոմ:

Էջ 193.— Աւետարամ ըստ Մաթեոսի.— Գիրք ծննդեան Թի. Գի. ...

Էջ 204-5.— Եւ ի վախճանէն Հերովդիայ ահա Հրդոսակ Տնառն ի տեսիսանն երեւեր Թովսեփոս եւ ասէր... Լմմտ. Մտթ. Բ. 19:

Էջ 206.— Եւ տեսեալ զժողովուրդսն եւ ի լատոն... Լմմտ. Ե. 1:

Էջ 209.— Եւ եղիւ իրրեւ կատարեաց Թս. զամենայն զրանս զայսուսիկ, զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա... Լմմտ. Է. 28:

Էջ 24.— Մինչդեռ նա զայս խաւսէր ընդ նոսա... Լմմտ. Թ. 18:

Էջ 216.— Եւ իրրեւ երկնոյ եղեւ եկն այր մի մեծատուն յԱրիմաթիայ որում անուն էր Թովսեփ... Լմմտ. Ի. 57:

Էջ 224.— ...մինչեւ ի կատարած աշխարհի:

Էջ 225.— Աւետարամ ըստ Մարկոսի.— Սկիզբն Աւետարանի Թի. Գի. որպէս եւ գրուեալ է Եսայի մարգարէ. Ահաւասիկ ես առաքեմ զՀրդոսակ իմ առաջիքս...:

Էջ 230, յուսանցադարդ ծառին ներքեւի որդորակին մէջ՝ գրչիւ զՄատգարդարիւ:

Էջ 247.— ...եւ ոչ ումեք ինչ ասացին զի երկնչիկն:

Էջ 248.— Աւետարամ ըստ Լուկայ.— Ազգեսա Սր. Աւետարանիչ.— Քանզի բազումք յաւատարմեցին...:

Էջ 277.— Եւ ահա այր մի անուն Թովսեփ... Լմմտ. Դս. ԲԳ. 50:

Էջ 288.— ...գովչիկն եւ ասէր՝ Եղիւ զԱնն:

Մամր յիշատակագրութիւն Փրչի.—

1.— Էջ 61, ստորոտը.— Ած. ողորմի ստացողացն ամէն:

2.— Էջ 102, ստորոտը.— Թս. ողորմեա ստացողին ամէն:

3.— Էջ 105, ստորոտը.— Անպիտան գրչիս ողորմեա Քս.:

4.— Էջ 182, վարր.— Տէր Ած. բարեխաւսութեամբ սիրելի աշակերտին քո Յոհաննու եւ ամենայն սրբոցն ողորմեա ստացողաց (գրողաց) Սր. Աւետարանիս եւ անպիտան գրչիս ամէն:

5.— Էջ 225, վեր.— Տէր Թս. Քս. Ած. իմ, ընդ սուրբ եղարեւոյն յիշեալ զանարժան ծառայս քո զմեղուցեալ գրիչս Աստուածատուր, եւ գորչոն իմ Հոգեւոր զՄարեմ, աղայեմ զքեզ Տէր, յիշեալ ի զայստեան քում

եւ ողորմեա վասն Սր. Աստուածանիդ եւ ամենայն սրբոց քոց ամէն:

8.— Էջ 247, վարր.— Տէր Ած. ողորմի ստացողաց Սուրբ Աւետարանիս եւ ամենայն արեան մերձաւորաց նոցա, եւ անպիտան գրչիս ամէն ամէն:

Մեծ յիշատակարամ Գրչի.— 1284

Էջ 288.— Փառք քեզ սուրբ եւ Համագոյ Որդորդութիւն յամենայն արարածոց քոց յաւիտեանս յաւիտեանց ամէն ամէն:

Ի Թուականութեան Հայոց 917 զրեցաւ Աւետարանս Թովչանեու սիրելոյ Տնառն, եւ այլոց աւետարանացն սկիզբն եւ վերջն, ի վանս Հաւարեին կոչեցեալ, ընդ Հովանեաւ Սր. Գրիգորիս մերոյ Լուսաւորչի, ի ձեռն անարժան ծառայի Տնառն եւ անպիտան քահանայի Աստուածատուր Յուսկալ որդոյ: Եւ զրեցաւ Հրամանաւ եւ արդեամբք սուրբ եւ պատուական քահանայի Գրիգոր անուն կոչեցեալ, զոր ետ զրեալ յիշատակ եւ բարեխաւս իւր եւ ամենայն արեան մերձաւորաց իւրոց:

Եւ արդ ա[ղա]լ զամենեանս որք լուսաւորիք ի կենսաւորաւէր Աւետարանէ՝ յիշեցէք Ած. ողորմէի զպատուական քահանայն Գրիգոր եւ զամուսին իւր Տիրանց եւ զմայր եւ զեղբարսն եւ զփոխեցեալսն ի Քս. զարժանաւոր քահանայսն զՄիխիթար եւ զԼաւապետն եւ զայլ եղբարսն նորին զկենդանիսն, եւ զմայր իւրեանց, եւ զամենայն ընտանիսն. եւ որք բարի մտաւ յիշէք եւ դուք յիշեալ լիջիք ի Քս. Թս. ի Տէր մեր, որ է արչնեալ յաւիտեան:

Տէր Ած. ողորմի Փթութիւն, որ աւժանդակ եղաւ ի զին գրոյս, վասն յիշատակի Հոգոյ իւրոյ, ի զիւր կենդանի գրեացի եւ նա. ամէն եւ եղիցի:

Ընդ նոսին եւ անպիտան գծողս՝ աղայեմ յիշել զիս եւ զիմա ամենայն, զի Տէրն առաւ է ի տուրս պարգեւաց, ամենեցուն առ Հասարակ ողորմեացի վերագրելոցս եւ յիշողացոյ: Աղայեմք զբարեգութեամբ Ած. եւ բարեխաւս ունիմք առ քեզ զբանտ քո կենդանի եւ զմայր Միանել քո եւ զամենայն սուրբս քո, որք Հաճողացն քեզ. զամենեցուն որ յայսմ աւետագոյ տառիս գծագրել կան՝ զգիր յանցանաց նոցա քննեալ եւ գրեալ ի գիր կենդանի եւ զասեալ ոչ զաս աբու ընդ սիրելիսն եւ ընդ կամարարսն քո, եւ քեզ փառք յամենայն յնչոց ամէն ամէն:

Քոչորութեան զորոյ անմեղադիր լինութիւն, ազաւթմ. եւ թէ սխալման ինչ զտանէ՞ք՝ ուղղեցէ՞ք անախանմարտք. զիւնէք զի ամենայն մանգի տկարանայ ի զործն իւր: Հասու մարդ, որ տեսնուա, վասն նշանացն մի՛ մեղադրել, զի ոչ ուսեալ էի եւ ոչ այլ նկարել: այդչափ կարաց:

Էջ 294-295, յետնագոյն զրչութիւն, եղբը-ւան:

Հոգեւոր մօրն Տիլլատին եւ իւր ծնաւզացն, Ամիրշին եւ Տիկնացին, եւ իւր եղբորն Մարգարուն. եւ ով որ կարգայ զՕնտարանս զայս՝ յիշեցէ՞ք ի մաքրափայլ յազաւթս ձեր, եւ Ած. յիշէ՞ք զձեզ յաւր տտենին. ամէն, եւ եղիցի, եղիցի, Գրեցաւ ի թմին Հայոց ՊՂԳ:

Գ. — Արծաթապատողի. — 1818
Առաջին կողմին, երկաթազիր. — Յիւ-

3. — Առաջիմ կողմ, Թիւ 2905

4. — Վերջիմ կողմ, Թիւ 2905

Յետմագոյն յիշատակագրութիւնք.

Ա. — Գմոց Յեւատի. — 1417

Էջ 298, անհարթ զրոյժ. — Եւ Յեւատու որ զնեցի զՍր. Աւետարանս ի արգար ինչից իմոց ի յիշատակ ինձ եւ ծնողաց իմոց եւ ամարեան մերձաւորաց իմոց. ով որ յիշէ՛ յիշեալ լիցի Այ. ամէն ամէն:

Եւ առ ի Աստուածաշուոր իրիցու ազին Ս[տե]փանոսին, զոր Տէր Ած. վայել տացէ, ամէն, ի թովթիս ի ՊՃԿԶ:

Բ. — Գմոց Պետրոս Բանամայի. — 1444

Էջ 297, բուրդգիր. — Գրեցաւ Աւետարանս ձեռամբ Պետրոս Բանանային, յիշատակ իմ

տակ է Տիրացու Յօհանէսի կողակցեացն՝ Մարիամին Ջարիթին ի զրանն Դատմա Վանիցն թմին 1282:

Դ. — Տօթ. Սարգիս Սումեանցի. — 1915

1. — Էջ 177, Ժախակողմեան լուսանցքին. — Տօթ. Սարգիս Սումեան, 4 յուլիս, 1915:

2. — Էջ 298, Ժախ կողմ. — Տօթ. Սարգիս Սումեան, Մ. Աղդի, 4 յուլիս, 1915:

Ներքեւը, խոշոր գրով.
Պարբերդ Հիւանեիկ գիւղէն Տէա՛ւ Բարիկեան հանեց Սր. Յակոբայ Նրուտաղէմ:

2906

ՅՈՒՑԱԿ ՏԱՐԵԿԱՆ ԹԱՓՈՐԱՑ

Ծրուածդէմ

1858

ԵԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 14×9.5×3: էջք իՐ+368: Հանգա-
մանց շատ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ՝
Սարգիս Դպիր Գէորգեան, Պրուսացի: Գրու-
թիւն՝ կարմիր եւ սեւ մելաններով, միա-
սիւն, 12 տող: Նոսր շեղադիր մագուր: Հա-
մառասարգութիւնք սակաւ: Տասնեակ մը սե-
ւատիպ նկարներ, փակցուած, ներքեւը զեր-
մաներէն արձանագրութեամբ, էջ ժԲ, իՐ,
եւայլն: Կնիք սեւագորշմ, Վեֆանէն
Վրդ. Իփէկեան, 1871, էջ ժԳ: Փառակազմ:
Ստացող՝ Գրիչը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Զ, դատարկ:

էջ Ը.— Սրբոյ Յարութեան երկնահանգէտ
Տաճարի յատկացեալ տարեկան հանդիսաւոր
արարողութեանց:

Ըստ վաղեմի կարգաւորութեան պաշտա-
մանց նախագահ Առաքելական Մայր Աթո-
ռոյ Սրբոյ Երուսաղէմի Սրբոց Յակովբ-
եանց, յամի Տեառն Փրկչի մերոյ 1858, ի 28
դեկտեմբերի:

էջ Թ.— Ի հայրապետութեան Մայր Աթո-
ռոյ Սրբոյ իմիաձնի Տ. Տ. Ներսիսի եր-
ջանիկ կաթողիկոսի ամ. Հայոց:

Ի պատրիարքութեան Սրբոյ Աթոռոյ Ե-
րուսաղէմի Տ. Տ. Յովհաննու արքայական արք-
եպիսկոպոսի:

Ի պատրիարքութեան Կ. Պօլսոյ Տ. Յակով-
բայ արքայական արքեպիսկոպոսի:

Աշխատախորհութեամբ եւ Զանիւց Սրբոյ Ա-
թոռոյ Երուսաղէմի յետիւն միաբան Պրու-
սացի Սարգիս դպրէ Գէորգեան եւ սպասաւոր
նորին զահակալի Տ. Տ. Յովհաննու արքայական
պատրիարքի:

էջ ժ-ԺԱ, դատարկ:

էջ ժԳ.— Համըդէ Դպրութեան.— Խոր-
հորդ խորին...:

էջ ժԸ-ԻԱ, դատարկ:

էջ 1.— Վարացայ Սուրբ Խաչ:

էջ 5-6ի միջեւ 3 էջ դատարկ:

էջ 25-26ի միջեւ 5 էջ դատարկ, եւ մէկ եւ-
կար խաչելութեան:

էջ 28.— Գիւտ Սուրբ Խաչ:

էջ 75-76ի միջեւ 3 էջ դատարկ, եւ մէկ եւ-
կար:

էջ 78.— Ի Տօմի Ութօրեից:

էջ 93-94ի միջեւ 3 էջ դատարկ, եւ մէկ եւ-
կար:

էջ 94.— Մեծ Պանոց Առաքիմ Շարաքու:

էջ 131-132ի միջեւ 3 էջ դատարկ, եւ մէկ
եկար:

էջ 132.— Մեծ Պանոց Զորորդ Շարաքու:

էջ 171-172ի միջեւ 5 էջ դատարկ, եւ մէկ
եկար, Մուսթ յԵրուսաղէմ:

էջ 172.— Մաղկազարդի Ղազարոսի Շա-
րաք Երեկոյ:

էջ 240-241ի միջեւ 4 էջ դատարկ, եւ մէկ
եկար:

էջ 241.— Զատիկի Ճրագալուցի Շարաք Ե-
րեկոյեան Խրատմ է:

էջ 253-254ի միջեւ եկար՝ Յարութիւն Տեա-
ռն: Դարձեալ նոյն եկարը էջ 318-320ի մի-
ջեւ:

էջ 328-329ի միջեւ դատարկ 3 էջ, առանց ի-
ջաթիւի, ինչպէս նախընթացները:

էջ 329.— Սրբոյ Զատիկի Երկրորդ Աշխար-
համատրում Կամմալ Կիրակի:

էջ 344-345.— Ծանկ:

էջ 346-349.— Երգեր Տէր Ողորմեայի:

էջ 350-352, դատարկ:

էջ 353-363.— Ծանկ աշուրեանի կարգով:

էջ 364-366, դատարկ:

Յետմտգոյ յիշատակագրութիւն.— 1910

էջ է.— Կը Նուրեմ Հինաւորաց տարեկան
Թափօրի Տետրս Սրբոց Յակոբեանց Վանուց
Զեռագրաց Թանգարանին.— Յովհաննէս
Վրդ. Մեծ Իփէկեան, Պրուսացի, 1910, ապ-
րիլ 19, Երուսաղէմ:

2907

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ

Տեղի

1886-1888

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 21×14: էջ 100: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ Հասարակ: Գրութիւն սեւորակ մեյանով, միասին, 23-81 տող: Ենդագիր ոչ միտրինակ: Կողք թղթեայ:

ՔՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Իշխանութիւնք Հայկազեանց: Դաս Ա:

էջ 4.— Դաս Բ: Յաջորդքն Հայկայ մինչեւ ցԱրամ:

էջ 6.— Դաս Գ: Արամ եւ ցաջութիւնք նորա:

էջ 10.— Գլուխ Դ: Պատերազմն Արայի ընդ Շամիրամայ եւ գործք Շամիրամայ:

էջ 14.— Դաս Ե: Սկսեալ ի Պարետայ մինչեւ ցմեծն Տիգրան:

էջ 17.— Դաս Զ: Մեծն Տիգրան եւ Քաջու-թիւնք նորա:

էջ 19.— Յամի Փրկչին 1886, յունիս 12:

էջ 20, դատարկ:

էջ 21.— Արկանք Տեյեմաջայ, Գիրք Ա:

էջ 47.— Արկանք Տեյեմաջայ, Գիրք Բ:

էջ 48.— Մարութ Կիւզարիի, որ գրեցաւ ի Հազար ութը Հարիւր ի վաթսուս վեցի, յեօթն յունիսի:

էջ 50, դատարկ:

էջ 51.— Դաս Ա: Ժամանակն իշխանութեան Հայկազանց, որ տեսեաց ամս Հազար եօթն Հարիւր եօթնասուս եւ ինն:

էջ 52.— Դաս Ա: Ժամանակն Հայկայ:

էջ 57.— Դաս Բ: Ժամանակն իշխանութեան Արմենակայ:

էջ 60.— Դաս Գ: Ժամանակն իշխանութեան Արամայ մինչեւ ցԱնուշաւան:

էջ 68.— Դաս Դ: Ժամանակն իշխանութեան Պարետայ մինչեւ ցԱկայորդի:

էջ 89.— Դաս Ե: Ժամանակն եւ Քաջու-րութիւն Պարուրա մինչեւ ցԵրուանդ Ա:

էջ 73-88, դատարկ:

էջ 89-100.— Գրչափորմեր:

2908

ԽՈՐՀՐԴԻԱՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՔԻ. ԶԱՐԶԱՐԱՆԱՅ ՎՐԱՅ

ԱՅԻՑՅՈՒ ՎՐԻ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ

Երուսաղէմ

1895

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 21×14: էջ 70: Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ Հասարակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Հեղինակը: Գրութիւն՝ խորագիրները կարմիր, մնացեալը սեւորակ մեյանով, միասին, 30 տող: Ենդագիր: Լաթակազմ խաւա-ջարտեայ:

Տիտղոսաթերթ.—

Քրիստոսի Զարչարանաց վրայ Խորհրդա-ծութիւններ:

Տասն եւ մէկ Գլուխներու բաժնուած. Յիսուսի խորհրդաւոր ընթերցէն սկսեալ՝ մինչեւ նորա մահն ու Յարութիւնը:

Իւր նախկին գրեալը վերստից սրբագր-

հաց Աւետիս Վարդապետ Յովհաննէսեան,
Մշտյ Խաւարիւղցի, յԾրուաղէմ, 1896:

էջ 68. — Աղերս:
էջ 70. — Յաւնի:

էջ 1. — Յառաջաբանութիւն:
էջ 3. — Խորհրդածութիւնք ի Վերայ Զարանաց Տեանն յերայ Յիսուսի Գրիստոսի:
էջ 82. — Խորհրդածութիւն Մետաքսաւորոց: Քի. կեանքեր Յարութիւն:

Յետեւագրւած յիշատակագրութիւն. — 1907
Տիւղիսաբներ յաջորդ երեսին. — Նը-
ւերնք իւր ալս ձեռագիրը Ս. Աթոռոյս Թան-
գարանին ի յիշատակ Ա. Վ. Յ. 22 նոյնմ.
1907, յԾրուաղէմ:

2909

ԱՆՏԱՌ ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՄՏԱԾՄԱՆՑ. — 11

ՀԱՐՏՑ. Պ. ՎՐԴ. ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼՍԵՑԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 23×17×2, էջք 304, Հանգամանք
լատ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւո-
րակ մեյանով, միասին, 23 տող: Շեղագիր
վարժ: Համառոտագրութիւնք առատ: Կազմ
կիսակաշի խաւարտեայ: Դատարկ թուղթ
սկիզբը հինգ թերթ:

էջ 7. — Գլուխ 2. — Յաղագս սիրոյ զոր
պարտ է մարդոյ ունիլ առ Ած. — Առ համո-
զել զմեզ սիրել զծայրագոյն բարին Աստուած
... :

էջ 176. — Գլուխ 38. — Յաղագս պատուոյ
Սբ. Եկեղեցւոյ եւ սրբութեամբ ի նա մատ-
չելոյ:

էջ 276. — Գլուխ 57. — Յաղագս փառաց
արքայութեան. — Բազումք մակագիր են ար-
քայութեան Սբ. Գրիս. ... :

էջ 284. — Ի Վարձան:

էջ 285-286, զատարկ:

էջ 287. — Յանկ Գլխոց իւրաքանչիւր Բա-
րոցից. — 1-57 Գլուխներ:

էջ 290-304, զատարկ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Սեր Աստուծոյ:

Գլուխ 1. — Յաղագս սիրոյն Այ. զէպ առ
մարդն. — Նախ քան ստեղծանելն Այ. զաշ-
խարհ՝ անհուն իմաստութեամբն իւրով նա-
խատեսել զանկունն մարդոյ: ... :

2910

ՕՐԷՆԲ ԵՒ ՍՈՎՈՐՈՒԹԻՒՆԲ ԵՐԱՍԵՑԻՈՑ. — 3

ԹՐԳՄ. Հ. ԻԳՆԱՏԻՈՍ ՎՐԴ.

Խաւարիւղ, Կ. Պոլիս

1884

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 25×18.5×3, էջք 342, Հանգամանք
լատ լաւ: Թուղթ սոյնուն: Գրել եւ Ստացող՝
ոմն նուաստ Դպիր: Գրութիւն սեւորակ մե-
լանով, միասին, 30 տող: Շեղագիր մա-
լուր: Համառոտագրութիւնք յոյժ առատ:

Կաշեկազմ խաւարտեայ ոսկեզօծ երկզնե-
րով:

էջ 1. — Տիւղիսաբներ:

Օրէնք եւ Սովորութիւնք Երբայեցաց, ա-

ոնք զենացի թողոյն վարդապետէ Մեղրիկեանց առաջնորդէ, քանիւք Աստուածայունչ Գրոց: Համառոտեալ խոհականութեամբ ի Նիկոզայոսէ Ստրատեանց, որ երբեմն ուսրբի Երայեցի, եւ յետոյ ուղղափառ Հոռօմէական: Յաւելմամբ Թղթոյ միոյ առ Համարէն ազգն Երայեցոց:

Թարգմանեալ յիտալացոց լեզուէ ի Հայ բարբառ, աշխատաւիրութեամբ Հոր Իգնատիոս վարդապետի աշակերտէ տեսան Միխիթարայ վարդապետի արքայ Հայր կոչեցելոյ, Յամի Տեառն 1780, իսկ ըստ Հայոց Թուականին ՌՄԹ:

Սւ տետի յերկուց օրինակաց անցելոյ դադարէ օրինակեալ արդէն ուսման նուաստ զպրի ի բաղձանս իւր:

Ի պատրիարքութեան Կոստանդնուպոլսոյ տեսան Ստեփաննոսի Արշի Եպիսկոպոսի, ի Խառզիւղ, յամի Տեառն 1834:

Էջ 3.— Առ քրիստոնեայ վերծանող մատենիս:

Էջ 4.— Առ Երայեցի վերծանող գրոցս:

Էջ 9.— Օրէնք եւ սովորութիւնք Երայեցոց, Գլուխ Ա. Նախերգանք պիտանի առ իմացումն ամենայնի, որ բովանդակի ի գիր | ա յայս:

Էջ 10.— Յաղագս փնջեան Երայեցոց, Գլուխ երկու:

Էջ 106.— Գլուխ ԺԴ. Յաղագս երազոց Երայեցոց, եւ ինքեակամ կրօնից, զոր առնեն

Ի նոսա:

Էջ 208.— Գլուխ ԻԸ. Յաղագս ապահարգանի, կամ Թղթոյ արձակման Երայեցոց:

Էջ 329.— Թուղթ առ Համարէն ազգն Հրւիշ: Շարադրեալ խոհականութեամբ Նիկոզայոսի Ստրատեանց, որ երբեմն ուսրբի Երայեցի, յետոյ ուղղափառ Հոռօմէական:

Էջ 338.— Վախճան Գրոցս:

Էջ 339.— Սուտ մեխայթ, զորս ընկալան եւ Հաւատացին Երայեցիք:

Էջ 340.— Յանկ Գլխոցն, որք պարունակին ի գիրս յայս:

Էջ 342, դատարկ:

Յեմոմագոյն յիշատակագրութիւն. — 1929

Էջ 2.— Իւսկրիտարու Սեյամիէ, Ս. Խաչի վարժարանին մէջ, ինձ այսկերտակից եւ զող, երբեմնի Միհրան Դուրեանին, որ այժմ արժանընտիր եւ արդիւնաւէտ Պատրիարք Ար. Աթոռին Երուսաղէմի, Ամենապատիւ, Տ. Տ. Նիկիչ Արքագան Արք. Դուրեանին՝ առթիւ իւր քանանայական Ս. Կոչումին յիսնամեայ յորեկանին կր նուիրեմ սիրով այս ճեռագիր Հատորս, Տաթմ. Վահրամ Ե. Թորգոման(Դ), Բարիգ, 24 ապրիլ, 1929:

(Դ) որ ինքն ալ իւր բժշկական ուսանողութեան սկսելուն (ի Փարիզ) յիսուներորդ տարին կը բոլորէ ներկայ տարւոյս Նոյեմբերին:

2911

Ա. — ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԻՔ. — 14

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւ 22.5×18×9, էջք 1036, Հանգամանք յաւ. Բուլթ տոկուն, Գրութիւն՝ խորագրեները եւ սկզբնատղերը կարժիր, մընացալը սեւ մշտնով, միասին, 26 տող: Նաբագրի, լեզակերգ, անարուեստ: Համառոտագրութիւնք առատ: Ուղղագրութիւն տկար: Մեծ սկզբնատուերը մատնով ուրուառեանով միայն: Չալեկագժ տախտակեայ

գրութագրի:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ.—

Էջ 1-4, դատարկ:

Էջ 5.— Մարադրութիւն Կեմոմաց, եղեալ ալապի, եւ այսպի կարգ գլխոցն.— Ա.

Էջ 7.— Ա. — Քէ ըստ արեւելս պարտ է ազգի... ՄԱԸ.— Ժողովարար եթէ անորդի

իցէ. *ՌՄԽԶ*:

էջ 28. — Ըսկիզբն Առաքելական Կանոնի
— *Վարդապետութիւն Առաքելոցն, զկնի
վերանայոյն Գի. առ Հայր իւր յերկինս, որ-
պէս շնորհեաց նոցա առնել նշանս եւ բժշը-
կութիւնս...*

էջ 32. — Կանոնք եւ Սահմանք, զոր եղիմ
աշակերտքմ Գի. ի Սր. Եկեղեցի, յետ վերա-
նայոյ Տնառն ժողովեալք ի Վերնատունն Ա-
ռաքեալքն ամենայն:

Ա. — *Կարգեցին առաքեալքն ամ. եւ եղին
Հաստատութեամբ...*

էջ 56. — Երկրորդ Առաքելական Կանո-
նիս. Գլուխ 20:

էջ 60. — Սահմանք եւ Կանոնք Սր. Առաքե-
լոցն ի ձեռն Կղեմայ, առաքեալ հիթանոսաց:
Կանոնք Երկրորդ Առաքելականք:

էջ 75. — Սահմանք Կանոնաց Սր. Առաքե-
լոյն Թաթեւոսի ի քաղաքն Ուրհայի ի յուսա-
ւորել զմոսս:

էջ 85. — Կանոնք Փիլիպպոսի Առաքելոյն:

էջ 87. — Կանոնք Հարանց Հետեղաց...

էջ 95. — Անկիւրայ Կանոնիվն. Գլուխք Ի:

էջ 105. — Դըմի Կանոնք Նիկիականք. Գը-
լուխք Ի:

էջ 117. — Կոստանդինոսի թագաւորի առ
եպիսկոպոսունս եւ առ ժողովուրդս. — *Ջի
չարեաց եւ ամբարբնոց լընակից եղն Ար-
թուս...*

էջ 119. — Կանոնք Երկրորդ Նիկիականք
... :

էջ 120. — Կանոնք Սրբոյն Գրիգորի, Առա-
քելոյն Հայոց. Գլուխք Լ:

էջ 132. — Կանոնք Աթանասի. Գլուխք 2Ը:

էջ 161. — Երանելոյն Մակարա Սրբոյ Գա-
ղաքիմ Երուսաղէմայ Հայրապետիմ Կանոնա-
կան Թուխտ ի Հայս...

էջ 170. — Կոստանդինոսի Սր. ժողովոյն,
եւ կանոնիմ, Գլուխք Գ:

էջ 172. — Սահմանք Կանոնադրութեան ե-
րանելոյն Գրիգորի Աստուածաբանիմ՝ Ան-
ձիանձու: Եպիսկոպոսիմ, Յաղագս Ուղղափառ
Հաւատոյ...:

էջ 183. — Կանոն(ն)վն առ Ակիւղիքոս.
Գլուխք ԾԱ:

էջ 186. — Գիր Կանոնական մեծի *գինոն-
եւորի* եւ Եպիսկոպոսապետի Բարսղի առ
Սուրբն Ակիւղիքոս. Բան ԾԱ: — *Կան. ՆՂԹ-
ՇԽԸ* — Հմտ. Թ. 171, Ա. Հատոր, էջ 495
(ԺԴ):

էջ 202. — ԺԶ. — Գիր Կանոնական Սրբոյն
Բարսղի առ Բ. մեծ Դիողորոս յԱմսիոքայ,

վասն ամենեւեմ հեռանալոյ. Ա. Բան. —
Կանոնաթիւ ՇԽԹ:

էջ 204. — Բարսղի Գիր Կանոնական վասն
պէսպէս եւ քիւրապատիկ ախտից. Գլուխս
երկու շՀԲ. — *Կան. ՇԾ*:

էջ 250. — ԺԷ. — Կանոնվն տեառն Եփրեմի
արդիւնակատար կրօնաւորի, զոր սմուցամեր
ամապատմ. ի Կոստութեան ճառէմ. — *Կան.
ՊԻԱ-ՊԻԸ*:

էջ 252. — Կանոն տեառն Ներսէսի կաթու-
ղիկոսի եւ Ներշապուհոյ Մամիկոնեմից ե-
պիսկոպոսի:

էջ 263. — Որք ժողովեալք ի Կեսարիա ե-
պիսկոպոսք վասն իմչ ամօրեմութեանց կա-
նանց սահմանեցիմ կանոնազուխս ժ:

էջ 269. — Նելիկեսարեա Կանոնիս. Գլուխք
Ի:

էջ 276. — Կանոնք Գանգրեայ. Գլուխք ԻԳ:

էջ 285. — Ամսիոքայ Կանոնիս Գլուխք Գը-
սան եւ Իմզ:

էջ 290. — Խոստովանութիւն ժողովոյն
Ամսիոքայ:

էջ 303. — Ղաւողիկեա Կանոնիմ Գլուխս
յիսուն ու երկն:

էջ 314. — Սարդիկեա Կանոնիմ Գլուխք
ԻԱ:

էջ 330. — Կանոնական Գիր տեառն Եպի-
փանու ասացեալ:

էջ 331. — Եղիշայի. — *Կան. ՌԻԷ*:

էջ 331. — Կանոնք ժողովոյն որ յԵփեսոս.
Գլուխք Զ:

էջ 334. — ԻԸ. — Կանոնք Կիրոյի Աղէ՛-
սամղրացոյ. — *Կան. ՌԼԴ-ՌԼԸ*:

էջ 335. — Սրբոյն Սահակայ Հայրապետի
Հայոց. Գլուխք ԾԵ:

էջ 380. — Հայոց Կան[ոն]իմ Գլուխք Ի:

էջ 407. — Թուխտ Սեւանդեայ Եպիսկոպո-
սիմ:

էջ 412. — Կանոնք Երկրորդ Ամսիոքայն:

էջ 417. — Յովհաննու Մանդակունոյ Հա-
յոց Կաթուղիկոսի:

էջ 424. — Արրաեաժու Մամիկոնէից Եպիս-
կոպոսի առ Վաջագան Աղուամից արքեպիս-
կոպոսի:

էջ 427. — Կանոնք Վերջոյն Սահակայ Հա-
յոց Կաթուղիկոսի:

էջ 431. — Կանոնք տեառն Յովհաննիսի Ի-
մաստասիրի Հայոց Կաթուղիկոսի. Գլուխ
ԼԲ:

էջ 448. — Կանոնք Սիովմի Հայոց Կաթու-
ղիկոսի. Գլուխք ԻԲ:

էջ 456. — Սահմանադրութիւն կանոնի վա-

յազամա Աղուամից Արփայի եղբայր ժողովմ որ յԱղուամս եղեր մյա:

էջ 481. — Կամոմէ Դըւմայ Սը. ժողովայմ

էջ 471. — Սըրոյմ եղիշայնի ի կամոմաց գրոց Գլուխ մի վասմ ղիւսհարաց...

էջ 480. — ԽԷ. — Յոսեմնու Կոստանդնուպոլսի եայրապետի:

էջ 482. — ԽԸ. — Մեծի Ագաթամգեղոսի ի բամէմ որ ըզկայնունէ:

էջ 483. — ԽԹ. — Երաննայմ Մեսրոպայ Հայոց Վարդապետի տացեալ. — Բարաթ ողբայր մի ոմն ի սրբոցն...

էջ 484. — Ծ. — Սահմամէ եւ Կամոմէ կարգի եկեղեցայ սրբայմ Ներսէսի Հայոց եայրապետիմ. Գլուխէ ԽԴ:

էջ 488. — Կամոմէ Յովնամնու Մամղակունայ Հայոց Կաթողիկոսի տացեալ. Գլուխ էրն:

Դ. — ՌՅԱ. — Եթէ ոչ ի քահանայից զընել կամ ի վանական իրթնացին...

Մամօր. — ՌՅԱ թիւով ընդհանուր կանոնաթիւը կանգ կ'առնէ, յաջորդեալ ընդհանուր կանոնաթիւ չունին:

էջ 489. — ԾԲ. — Նորիմ Յովնամնու Մամղակունայ, կոչումն Ապաշխարութեամ:

էջ 493. — ԾԳ. — Խոստովանութիւմ Բանաւայի:

էջ 498. — ԾԴ. — Կամոմէ Երաննայմ Եպիփանու Կիպացայմ, Եպիսկոպոսի մեծի եւ առաջինայ, ս սրգարէ եւ մշամագործի. Գլուխէ երեք:

էջ 503. — Է. — Ի շարան Կամոմացմ է:

էջ 504. — ՄԹ. — Կամոմէ ի սուրբ ժողովայմ, որ ի Դեղուպոլսիս, որ այժմ կոչի Կարմու Բաղա:

էջ 508. — Կամոմէ սուրբ ժողովայմ Կարմոյ:

էջ 516. — Կ. — Հիպոդիոսեա սրբայ բամ ի Մնուղմ եւ ի Մկրտաւորիմ Տեառն. Գլուխ Ա:

էջ 519. — ԿԵ. — Կամոմէ տեառն Սիմէոնի Աղուամից Կաթողիկոսի...

էջ 530. — Է. — Ներսէսի Կաթողիկոսի՝ Եղոր տեառն Գրիգորիսի Հայոց Կաթողիկոսի. Վասմ Ազգականութեամ:

էջ 531. — ԷԱ. — Կամոմէ զգուշաւոր Բանաւայից պարտ եւ արժան է սրբութեամբ ըսպասուող ի մարմնայ եւ արեան Քի. ...:

էջ 535. — ԷԲ. — Վասմ զգուշութեամբ ըսպասաւորայմ սուրբ խորհրդայմ:

էջ 558. — Եզրնկայ Կողբացայ Հայոց Վարդապետի. — Որ Հաղորդի սուրբ Խորհրդաներն...

էջ 558. — Նորիմ յեզրնկայ, Բամ Երկրորդ. Գլուխէ Զ. — Մուկն կամ կայտառ ինչ կթէ ի ցամաք աման անկանի...

Եւ Զրուր յառաջ քան զպեղեղն եւ զօրհնելն եւ սուրբ իւղոյն արկանելն պիղծ է. որ ոչ անգիտութեամբ էարբ, Ը օր կարգ, եւ ամ. մերձեցեալ անթքն յայն Զուրն՝ խորտակեցին...

էջ 557. — Ամանիայի Հայոց Վարդապետի, անկա միջոյրի եաղորդայմ յումաց. — Արդ կթէ զմահն մարդոյ Համարի...

էջ 586. — Այլուստ ժողովածու իմաստաւորն արամց. — Ի մարդեղութիւն Բանին Այ. ...:

էջ 587. — Յաղագս մըկարեալ պատկերացմ. — Ի պատկերս երկարեալս, փրկչական պատկերն միայն է երկրպագելի...

էջ 588. — Վասմ Բանամայլ զգործութեամ կարգաց եւ պատրաստութեամ. — Ի յատենի ոչ է պարտ քահանայի ոռանց շուրջափ Անտարան ընթեռնու...

էջ 574. — Նիկիոյ ժողովայմ Ամուամէ: Որ ի Նիկիայիմ ժողովմ այս եմ. — Իբրեւ ժողովեալ էին Եպիսկոպոսունք ԹԸ... Արտապաշխ ի Հայոց Մեծաց...

էջ 580. — Բանամայապետէ Հայոց Մեծաց. — Յետ մատենի ժամանակագրութեանս Թագաւորաց տէրանց աշխարհիս, արանց Արշակունեաց, կամ իմ իշխանակել եւ զամս Հայաստանեայց քահանայապետաց սրբոց արանց Աստուծոյ... Իսկ Գաղիկ շահանշահ ժողովեալ զամ. Եպիսկոպոսունս Հայոց եւ զսուրբ Հարսն, մեռնադրեն զտէր Սարգիսն Հայրապետ աթոռ Սրբոյն Գրիգորի, որ էր Հայ Թուականին ՆՅԱ, իսկ ի Մընդեղնէն Փրկչին մերմէ ՅԷԷ, եւ ի սկզբանց անտի ՅԷԷ: Սայ Նմանեալ Սրբոյն Գրիգորի Հայոց Լուսաւորչի:

էջ 586. — Եպիսկոպոս Կամսարակամ Տամն:

էջ 587-588, զատարկ:

էջ 589. — Ընթեռնայով զխրատ աստիճանաց վասն զազականութեան մեծ աշխատութեամբ Հասու եղէ...

էջ 591. — Այլ խրատ պատկի. — ամուսնութեամ. — Եւ արդ որք այսպէս սրբութեամբ սեռին...

էջ 593. — Է Էնամի, ի Կոստանդնուսի, Յաստիւանոսի յորիմացմ յերկրորդ տիպաւսմ. — Խափանել արժան է զայնոսիկ յամուսնութենէ...

էջ 894. — Ի խնդրոյ Թումայ Վարդապետի, հրեշտակարմակ Սք. Ուխտիմ Մեծափայ Վանաց, եւ ծառայալքար կատարեալ Յակովբ Վարդապետի, աշակերտի Գեորգեան Վարդապետի յնզըմկեցոյ, Յաղագս Ազգականութեան Բաժանման:

Մամօթ. — Ազիւսականերուն տեղերը բաց չապրան են:

Վերջ էջ 613:

Բ. — ԴԱՏԱՍՏԱՆԱԳԻՐԲ. — 10
Միջիւր Գոշ

էջ 613. — Նախադրութիւն Գրոց Դատաստանի. — մղրադրութիւն բամբասողացմ եթէ ոչ է Դատաստան:

էջ 614. — Նախադրութիւն Գրոց Դատաստանի. Գրոյն Առաջին. յարում կայ պատասխանի տալովն որ բամբասան գնեզ եթէ [ոչ] կա դատաստանի է նշան:

էջ 617. — Թէ ընդէր այժմ գրեցաւ եւ կամ ում հրամանաւ եղիւ եւ կամ յամեն շարժեցաւ ի յայտ բան:

էջ 624. — Նշանակ գորութեան մարին, համընդեմ աղերսբանութեամբ առ տեր Ստեփաննոս Ազատմից Կաթողիկոսին:

էջ 626. — Յաղագս Թէ վայել է դատաւոր գանազան կերպի:

էջ 648. — Թէ արդ ցարդեօք գրոց համընդեմալ եմք հաւագիլ գգիրս դատաստանիմ կամ յազգաց:

էջ 648-647. — Ըսկիգրմ ամենայնի Ած. ըզնոյն եւ գկատարած ամենայնի: Մի արդ ըսկիգրմ ըսկըգրմ դատաստանի եւ Թիւ գլխոցն ըստ կարգի:

Ա. — Յաղագս ի սկզբան դատաստանի եւ վերակի դատաւորացն. . . . Մեծ. — Վասն որ զայն ի բրջայլ մարդ գնէ:

էջ 668. — Սկիգրմ արտացում Գրոց Դատաստանի. — Եկեցոյն այժմ ի գործ դատաստանի գիտելով զի ըստ թաղաքաց դատաւոր հրամայեաց Մովսէս. . . .

էջ 682. — Վան Թագաւորաց Դատաստանի եւ արքան ընդ ձեռամբ մեցայ են:

էջ 703. — Մ. — Վան ամարգողաց գթագաւորս եւ զիշխան:

էջ 728. — Ճ. — Վան ջըրաղացած վարձելոյ:

էջ 782. — ՃՄ. — Վան արջ ի հարկէ գամ ի մկրտութիւն եւ յապաշխարարութիւն:

էջ 785. — Մ. — Վան Բաւանաից եւ մոռց ժողովրդեան:

էջ 822. — Մեծ. — Վան կարգաց եկեղեցոյ, եւ տամ թագաւորի:

էջ 840. — Մեծ. — Վան ոք զօք որ չիցէ իւր ի գործ առաջէ ըզմայ:

էջ 863. — ՄՄ. — Վան Ախտից:

էջ 885. — Վան յօտարէ վանառոց. — Վանահայ եւ գնեալ գաւար ոչ գարձի անդրէն իբր ըզգողացեալն. . . .

էջ 886. — Թիւ Կանոնաց արջանութեան Գրոց մասնիմ: Կանոն Առաջին Վան ժառանգութեան: Ճե՛. — Վասն որք Թիւ ի պանդոկի, եւ կորուսանեն իւր, Թէ ոչ վրձարէ. — Ճե՛. — Դարձեալ ի նոյն խորհուրդ:

Գ. — ՕՐԵՆՐ ԹԱԳԱՒՈՐԱԾ. — 2

էջ 878. — Օրենք յաղթող թագաւորացմ Կոստանդիանոսի, Թեոդոսի, եւ Լեւոնի: — Հմմտ. Թիւ 1183, Դ. Հատոր, էջ 282-283:

էջ 879. — Ա. — Վան ժառանգութեան:

էջ 928. — ՃՄԱ. — Իսկ եթէ թողու մարդ զգրաստ իւր ի պանդոկն, այսինքն ի հոգետուն. . . .

էջ 927. — Համառօտ ժողովումն օրինաց վերլստիմ. — ի|ւրոյ դատաւորին եւ իշխողի թաղաքին չէ պարտ գնալ արտաքոյ. . . . — Հմմտ. Թիւ 1282, Ա. Հատոր, էջ 640:

էջ 934. — Օրենք աստուածայգիրք ի ձեռն Մովսէսի, եւ յւից Գրոց. — Եւ եմ Տէր Ած. որ հանի գրեզ յերկրէն Եգիպտոցոյ. . . .

էջ 941. — Կանոն գլխտակմ Գրոց:

էջ 944. — Ամենիմաստ թագաւորացմ Հրոմայեցոց Օրինադրութիւն, Տիտոսն Առաջին, Գրոյն ումի Դ. — Վան Հաստատութեան ամուսնացելոցն եւ արձակման:

էջ 949. — Ընտրութիւն հաւատոյ օրինացմ Բաղաձակմացմ Լեւոնի եւ Կոստանդեայ իմաստուն եւ բարեպաշտ թագաւորացմ, զոր եւ մեծն Յուստինոս մորոգեաց, գկարգմ ուղղեալ ի բարեպաշտութիւն. . . .

էջ 988. — Օրինադրութիւն Եղիշեայ Թագաւոր մօր Կոստանդեայ Վան գգուցմայնայ երգմանց ըստ պատուական Տեառն երամանիմ. — Բարութեանց Տեառն պարգեւոյ. . . .

էջ 1001. — Յօրինացն Յուստինոս Գրոյն ԺԲ. Վան պատուելոյ թագաւորաց եւ իշխանաց գկանոնս եկեղեցոյ եւ գորս ի մեմ ըզ-

ստեմամբարութիւն.— Ձգանոնս որ ի տիեզերական ժողովս աստուածասէր եպիսկոպոսաց գրեալ...:

էջ 1009.— Վասն Զիմաւորաց Ստեմամբարութիւն:

էջ 1012.— Ստեմամ գիմաւորութեամ, եւ տեարկութեամ, ի ջաղաջակամ օրիմացն եւ կարգէ հաստատութեամ:

էջ 1021.— Սըրբոյն Ստեմակայ.— Մի է Տէր, մի Հաւատք, մի մկրտութիւն...:

էջ 1025-1035. դատարի:

Յիշատակագրութիւնք:—

էջ 1024, ստորոտը, բոլորգիր.— Այս Կանոնագիրքս տէր Փիլիպպոսին է. ջրեմիչ տէր

Մթէնոս յամանաթէր, առաւ յիս յիրիցկիւնըս ի կենակիցըս տէր Փիլիպպոսին, եւ յեղբայրն իմ Մկրտիչն ի տունըն էխտենց եղբայր Պաղոսին, որ ինքն եւ ամ. ընտանիքն վկայ են:

էջ 1038, վերը, տեւարթ գրով, երեք տող: Յիշատակ է այս Կանոնագիրքս տէր Գրիգորինց:

Յիշատակ է այս Կանոնագիրքս տէր Մամբնոսինց:

Յիշատակ է այս Կանոնագիրքս տէր Փիլիպպոսինց:

2912

ԺՈՂՈՎԱԾՈՑ (ԿՐՕՆԱԿԱՆ)

Յեղի

ՌՃԻԴ = 1675

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասայ 21×15.5×2: էջք 148: Հանգամանք համարեա բաւարար. սկիզբը թերի: Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Գալուստ Վարդապետ: Գրութիւն ոչ միականալ: Նոտը շեղագիր: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ: Կնիք սեւագորշմ, ՎԲԻ. Մոյ. Գալուստ Վարդապետ, թվ. ՌՃԻԴՅ, էջ 148:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

էջ 2, շեղագիր տեւարթ:

Մալգարայ, Ուղուեթոփոռ, Թաթարգեղի, Կէլիգոլի:

Յիշակ է տուն, անէմ շատ:

Թաթարգաղարեկ դարիպ անէմ, եւ ժ տուն այլ հայ է ցմբ:

Սոփիա է տուն, անէմ շատ:

Պէլոգատ ժ տուն, միսափիր շատ:

Վիսին ժ տուն, եւ անէմնեք:

Նէպոլի ժ տուն, եւ անէմնեք:

Ուսուսեուք ժ տուն, ԲՃ անէմ:

Սիլիսրէ ժ տուն հայ, ԳՃ միսափիր:

Ըրազգատ ժ տուն միսափիր:

Շումլայ Կ տուն, միսափիր շատ:

Փռաւատի ժ տուն, պաղիրեան յոյժ:

Վառնայ ժ տուն, միսափիր շատ:

Հանի Օղլու Պաղարեթի ժ անէմ ամասցի:

շատ յոյժ:

Պապայտաղի ժ տուն պաղիրեան անէմ:

Իւսթեայ ժ տուն, միսափիր ?

Թիմարովայ ժ տուն, միսա. Ամասցի, Թոխաթեցի:

Իպրայիլ ժ տուն, միսափիր:

Իսմայիլ Մառն, միսափիր շատ:

Դիլի ժ տուն, ԵՃ անէմ:

Ախթրիման ժ տուն, ԴՃ անէմ, Թոխաթեցի, Ամասցի:

Պէնտէր եւ Հաւղան ժ տուն, միսափիր ժ մասցեայ եւ զոմն քէպինով:

Զարթ զեարէնէ եւ Թէքիրտաղ, եւ յառաջն յայլ տեղեր այլ կայ եւ մինչ ի Պուռիմ:

Նկատ.— Վերեանումը հաստատ շենք համարի:

էջ 3.— Եթէ վեհագոյն սիրով կապակցի ոք առ վեհին ի բարմանն զօրաւոր եւ յաղթող

լինի քաղաքի իւրում...:

էջ 5. պրակ Բ. տարբեր թուղթ. — Երրորդ գլուխն ցուցանէ Յշմարտութիւնն աստուածային եւ մարդասիրութիւնն, որ Յշմարտութեամբ էջ Բանն Ած. յերկօրից եւ Յշմարտութեամբ կոխեց զգլուխ վիշապին, եւ իսկ մեզ զօրութիւնն:

էջ 11. պրակ Ա. — Փռնոյ Տարսնացի, քերամն Յի., լեզուն Բի. ... — Կտակ յեռմանն Հաստատուն է...:

էջ 31. ծանկապիր եւ զարգապիր:

էջ 32. — Այլ եւ աւրհեստէ զմեզ Փրկիչն մեր Գա. ...:

էջ 34. — Վարդապետք ասեն թէ ազօթքն յոյժ ազատ է վասն Գլխաւանի...:

էջ 39. — Երանի ազգատաղ Նոյնով...:

էջ 45. — Նորին վասն Գաւազան տալու Վարդապետք:

էջ 48. — Համբարեացէ զիս ի համբարից բերանայ իւրոյ: — Հրաժայէ իմաստացեալն Այ. արքայաժեհն Սողոմոն...:

էջ 50. — Երկրորդ գլուխն ցուցանէ ըստման յեկեցն Բի. եւ բժշկութեանն:

էջ 52. — Երրորդ գլուխ չարչարանք Բի. բացայայտէ:

էջ 55. — Այլ որ կոչի վարդապետ, այսինքն ուսուցիչ, կամ վարդապետ, վարուցն պէտք...:

էջ 61. — Այ. կամքն ինչ է գայն արայ:

էջ 78. — Ողորմութեան առաջինութիւնն ցուցանէ:

էջ 87. — Հիմզերորդ գլուխ ցուցանէ ամաղորմութեանը:

էջ 99. — Հարցումն զամազան իմաստնաց ամ. քանից ժողաւածու:

էջ 118. — Սողոմոնի. — Բազում զստեք ըստացան մեծութիւն...:

էջ 142. — Երրորդ եւ ցուցակ վասն գաւազան տալու...:

էջ 144. — Այլ ոմն մեծասունն Հանդիպեալ եղև ազգասի մի...:

Մամր յիշատակագրութիւն Գրչի.

էջ 123. ստորագր. — Յիշեալ զԳալուստ Վարդապետ:

2913

ՌԱՄՍԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆ. — 1

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասայ 15-5X10-5X2: էջ 194. Հանգամանք բաւարար: Թուղթ Հասարակ: Գրուածին կարմիր եւ սև միջաններով, միասին, 23 տող: Նորարդիւ շեղակերպ տնարուհատ: Համառոտագրութիւնք առատ: Կաշեկազմ տախտակեայ զրոյմազարդ: Տարբեր դասարակ թուղթ սկիզբը մէկ թերթ:

ՐՈՎԱՆԴԱՐՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. բարի. — Հաւան ուր է, արեւմտեան է, ռալային է, տաք է, աղեղնաւոր է, հոկտեմբեր Եշարդի:

էջ 2. — Յորժամ զարնես զըռամբն, եւ առաջի տունն ելանես այստեղի...:

էջ 4. դատարկ:

էջ 5. — Ազնեայ Հոգի Սր. Ած. Յշմարիտ: Վասն աստեղացն որ գիտնամ թէ զոր որ ունին: Ի կիրակին ցուցանէ, զծամացուցն, ըզչարն եւ զքարին...:

էջ 12. — Յաղագս ուսի գիտելութեամբ ըզտանցն բաժանումն թէ ինչ դալին ունին եւ հուզմ:

էջ 15. — Յաղագս գիտելոյ զցցերն եւ զվերկանին թէ որպէս են:

էջ 19. — Դուստն յաշեմին է:

էջ 23. — Ով պատուական եւ սուրբ եղբայր, գեղեցիկ մեկնի է, եւ լաւ ճարտար. շատ կարողայ եւ լաւ ի միտի տղ որ ամէն բան դիւրիւ լինի:

էջ 38. — Սկիզբն վիճակի յոսմիս:

էջ 40. — Խապովարի, որ է գլուխ վիշապին, Գ տանտերն է, որն է, արեւելեան է...:

էջ 60. — ՆուսրաթլխարիՅՈՒ, Գ ամիս եւ Բ օր...

էջ 103. — Դաւոժ Զ. դապտըլտախիւմ է...

էջ 107. — Դուռն է. նուսրաթլի խաղիճՈՒ է, որ ասի իշճա: — Հմմտ. Թիւ 2045, Է. Հատար, էջ 89:

էջ 120. — Այս եմ աւուրժ պահպանութեամբ, զոր յայտնեաց Աժ. Յեսուայ Քահաւայի, եւ որդեցն իսրայէլի...

էջ 122. — Յամուռն Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Արքայ, յաւիտեանս ամէն: Ակիգրմ իմաստութեամբ եւ եռւթմ ժձ կերպիւմ, որ կո-

չի լաւեիւմ:

էջ 132. — Անդրիանոս ասալցիլ է վասն շարժման եւ որոտման, եւ արեգակնո՛ւմ եւ լուսնի, եւ Դ կողմաց եւ Դ տարերաց, եղանակաց տարոյմ, եւ ամ. կենդանեաց ծովու եւ ցամաքի:

էջ 138. — Դուռն Խորհուրդ եամելոյ:

էջ 160. — Դաւոժ միայլ վասն հիւանդիւմ, որ իմանաս թէ մահու է թէ կենաց:

էջ 184. — Եթէ կամիցիս յամ. իմաստութեան հասանել՝ այսպէս արա...:

2914

Կ Ա Ր Գ Թ Ա Ղ Մ Ա Ն. — 2

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասայ 19×12.5×1: էջ 88: Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ սկզբնատառերը կարմիր, մրնացեալը սև: մեկանով, միասիւն, 18 տող: Շեղագիր նոտրակերպ: Համառոտագրութիւնք սովորականէն քիչ մը աւելի: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ: Ճի գրեանք Եղիա Վարդապետի Յովհաննէսեանի: (էջ 1):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Կարգ Թաղմամ Կարգաւորաց: Կա

մանագլուխ:

էջ 12-13. դատարկ մնացած:

էջ 17. — Կարգ Աշխարհակամաց Թաղմամ: Կանոնագլուխ:

էջ 49-50. դատարկ:

էջ 51. — Կարգ Աշխարհաթաղի, ի հասարակ Աւուր: Կանոնագլուխ:

էջ 57. դատարկ:

էջ 58. — Կանոն Տղայաթաղի:

էջ 84-86. դատարկ:

էջ 87. — Յանկ:

էջ 88. դատարկ:

2915

Կ Ա Ր Գ Թ Ա Ղ Մ Ա Ն. — 3

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասայ 16.5×10×1.5: էջ Թ + 187: Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սև: մեկանով, միասիւն, 16 տող, բայց

յաճախ նուազ: Շեղագիր նոտրակերպ մաքուր: Համառոտագրութիւնք բաւական առատ: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ ոսկեղօծ երկններով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա-Դ, դատարկ:

էջ Ե. — Ծանկ, Ձորս Գլուխ:

էջ Զ-Ը, դատարկ:

էջ Թ. — Կարգ Թաղման Կարգաւորաց:

էջ 21. — Յաղագս Զննեցելոց Աշխարհակա-
նաց:

էջ 27. — Կարգ Աշխարհականաց Թաղման Ի
Տերունի աւուր:

էջ 88. — Կարգ Աշխարհաթաղի Ի Հասա-
րակ աւուր:

էջ 103, դատարկ:

էջ 104. — Կանոն Տղայաթաղի:

էջ 181-177, դատարկ:

էջ 178. — Զարհուրեալ զողացաւ, տես ե-
րես 60...:

էջ 178-187, դատարկ:

2916

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Ւ

Ծրուածդէմ

1800, 1801

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Ծաւալ 13×8.5×2.5: էջք ժՁ+72+7+
134+է+184+180: Հանգամանք շատ լաւ:
Թուղթ գծաւոր: Գրիչ եւ Ստացող՝ Ղազա-
րոս Մինասեան, Տէրսիմցի: Գրութիւն մա-
նիշակաբայն թանաքով, միասին, 11 տող,
զոյգ գրիներու միջեւ: Շնորհակալ մատուցուի:
Կազմ կիսակաշի իսաւաքարտեայ նորադրոշմ:

Համ Սուլախեան, մտերիմ հայրենակից:...

— Խրիմեան Հայրիկ, 25 Յունվար 1877:

էջ 8. — Կուժ մի լուր առ իմ այրած հայրե-
նիք:

էջ 64. — Վերջ:

էջ 85-72, դատարկ:

Բ. — ՀԱՅԳՈՅԺ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա-Ը, դատարկ:

Ա. — ՎԱՆԳՈՅԺ

Խրիմեան Հայրիկ

էջ Թ. — Վանգոյժ, Կուց մի ջուր իւր այ-
րած Հայրենաց վրայ կը սրսկէ Խրիմեան
Հայրիկ:

Կ. Պոլիս, Արամեան Տպագրութիւն, 1877
— Հմմտ. թիւ 2790, Ը. Հատոր, էջ 418:

էջ Ժ. — Օրինակեցի ձեռագրէ Տէրսիմցի
Ղազարոս Մինասեան, յԾրուածդէմ, ի ժառ.
Վարժ. Սրբոց Յակովբեանց:

էջ ԺԱ-ԺԴ, դատարկ:

էջ ԺԵ. — Զարդ Հատուած, էջ 88ի համար:

էջ ԺԶ, դատարկ:

էջ 1. — Առ մեծարոյ սիրելիդ իմ Աբրա-

էջ Ա. — Հայգոյժ, Աշխարանք Հայոց Աշ-
խարհին, Գրեաց եւ աշխարհագրութեաց Խր-
իմեան Հայրիկ, ի Կ. Պոլիս, Տնտեսեան Ե.
Ս. Տպագրիչ, յամի Տնտես 1877, Յլ. 3:

Զեռագրէն օրինակեցի Ղազարոս Մինաս-
եան Տէրսիմցի, աշակերտ ժառ. Վարժարանի
յԾրուածդէմ, 1900, Յլ. 29:

էջ Գ-Դ, դատարկ:

էջ 1. — Առ ողբակիցդ իմ հայրենակից:

էջ 22. — Աշխարանք Հայոց Աշխարհին:

էջ 182. — Վերջ:

էջ 183-184, դատարկ:

Գ. — ԺԱՄԱՆԱԿ ԵՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԻՒՐ

էջ Ա. — Ժամանակ եւ Խորհուրդ իւր, Խոր-
հրդածեց Խրիմեան Հայրիկ, ի լոյս բերաւ
մտերիմ հայրենակից մեր Պարոն Համար-

ձեռք Անճեման, Տպագրութիւն Ե. Մ. Տըն-տեսեան, ի Կ. Պոլիս, 1878:

Ձեռագրէ մի օրինակեցի Ղ. Մ. Տէրսիմցի, ի Սուրբ յԵրուսաղէմ, ի Վանա Ս. Յակովբեանց, 1901, Յուլ. 28:

էջ 1.— Ամենայնի ժամանակ է, եւ ժամ ա-մենայն իրաց ի ներքոյ երկնից...:

էջ 11.— Ո՛վ յաւիտենական ժամանակ...:

էջ 145.— Վերջ:

էջ 148.— Ամեն. Խրիսեան Հայրիկ եւ Պրոսթ. Պապը:

Ահաւասիկ այն պարճախօս, իմաստալից եւ հոգեւից նամակն...: Հմմտ. եռյն, էջ 418(?) :

էջ 191.— Մ. Վ. Խրիսեան, Եպս. Տարոնոյ, 1889, Յունւ. 18, յԱռաջնորդարանն Հայոց Կարեւոյ, օրինակուած մի ձեռագրէ օրինակեցի Տէրսիմցի Ղ. Մ. 1901. տասնե-րորդ տարի.— Հմմտ. եռյն, անդ:

էջ 192-194, դատարկ:

էջ 1.— Առ ընթերցողս.— Ահա ճառ մը

Վատիկանու ժողովքին մէջ խօսուած հոռվ-մէական եպիսկոպոսէ մը... ի դիմաց հրա-տարակութեան Յովսէփ Շիւշանեան:

էջ 7.— Յարգոյնապատիւ հարց եւ եղբարք, 'Դողալով' բայց ազատ եւ հանգարտ խըզ-ճիւ...:

էջ 137.— Վերջ:

Հազարոս Մինասեան, 1901, Օգոստոս 28, ժառ. Վարժարան:

էջ 138.— Գոհացողական բանի բարբա-ռումն առ լուսանկար Մայրս մեր Սբ. էջ-միածին:

Արդ ասա մեզ մայրդ լուսոյ խորանդ իջ-եալ յերկնից...:

էջ 148.— Խաչին վրայ բազկատարած երկ-նադէտ...:

էջ 152.— Նշամբ Թագաւորացն Հայոց.— Եօթնազլիեան վիշապ.— Արծուի.— Պատ-կեր Փրկչական.— Գառն Աստուծոյ.— Առիւծ.— Արարատ:

էջ 160, դատարկ:

2917

ՏԱՐԱԿԱՆՔ ԶԱՅՆԱԳՐԵԱԼ(Ա.)

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1894

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մուտք 20×12.5×2: էջք ԺԵ+287: Հան-գամանք շատ լաւ: Թուղթ դեղնորակ, ըն-տիր: Գրիչ եւ Ստացող՝ Յովհաննէս Վրդ. Մեծիփէկեան, Պրուսացի, Գրութիւն սեւ եւ մանիւկակազոյն թանքներով, միասին, հինգ տող հայկական ձայնագրութիւն, ներ-քեւը բառերը շնչազգիր, Միւսոյն մեծ զար-դազիր՝ երգերու սկիզբը: Հետաքրքրական եւ ինքնատիպ մեծ ու փոքր զարդանկարներ աւելի քան երկու տասնեակ: Գունաւոր նը-կար, Ս. Ստեփանոսի քարկոծումը, էջ 96: Կնիք սեւադրոշմ, «Յովհաննէս Վ. Գ. Իփէէ-եան, 1871», էջ 1: Փառակազմ:

ՈՐՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա, դատարկ:

էջ Բ, փակցուած լուսանկար զրչին, վեղա-րով եւ լանջախաչով:

էջ Գ.— Տիտղոսաբերբ:

Ի Հայրապետութեան Տ. Տ. Մկրտիչ Վեհա-փառ Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց, ի պատ-րիարքութեան Սրբոյ Երուսաղէմի Տ. Յարու-թիւն Արքեպիսկոպոսի. Հաւաքեալ ձեռամբ Յովհաննէս Վրդ. ի Մեծիփէկեան Պրուսաց-ւոյ, 1894:

էջ Ե.— Կնիք հակթաձեւ. «Յիշատակ Թանգարանի Սրբոց Յակովբեանց, 1857»:

էջ Զ-Է, դատարկ:

էջ Ը-Ժ.— Յանկ:
 էջ ԺԱ.— Հաւասարաթեւ խաչ՝ գեազարդ:
 էջ ԺԲ-ԺԾ. դատարկ:
 էջ 1.— Մեծի Պահոց 22-28-եւ 38րդ Երկուշաբթի երեկոյեան ստեղծք որ ի ներքոյ տեսանի.— Երկնաւոր հօտ ընտրեալ...:
 էջ 10.— Տեսանողք տեսանի...:
 էջ 18.— Պահապանք աշխարհի...:
 էջ 27.— Մեծի Պահոց 25-30-եւ 37երորդ Երեքշաբթի երեկոյեան ստեղծք որ ի ներքոյ տեսանի:
 էջ 96. դարդադիր.— Թազաւոր յաւիտեան:
 էջ 99.— Այսօր դասք...:
 էջ 151.— Վարդանանց Զորավարացն, հազար երեսուն եւ վեց վկայիցն:
 էջ 164.— Գրիգորի Լուսաւորիչն...:
 էջ 177.— Զերգա հողեւորս:
 էջ 179.— Սրբասացութիւն Մեծի Հինգշաբթի:

էջ 196.— Յորդորակ.— Այսօր իջեալ...:
 էջ 209.— Երգ Վերափոխման Ս. Պատարադի:
 էջ 210.— Յարեւու եհար...:
 էջ 214.— Կանոն Վերաբերման ահաւոր խորհրդոյ:
 էջ 243.— Եւ դպիրքն եղանակն զարբասցութիւն ըստ պատշաճի աւուրն:
 էջ 283-287. դատարկ:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն.— 1810
 էջ 7.— Կը նուիրեմ վեց հատոր Զայնադրեալ Շարականներս Սրբոց Յակոբեանց Զեռագրաց Թանգարանին, որք դասապետութեան քսանամեայ շրջանին ընթրինակած եմ քաջամուտ ժայնագիրներու հեղինակութիւններէն:
 Յովհաննէս Վարդապետ Գ. Մեծիփէկեան, Պրուսացի, 1910, մարտ 18, Երուսաղէմ:

2918

ՇԱՐԱԿԱՆԲ ԶԱՅՆԱԳՐԵԱԼ(Բ.)

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1890

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20×14×3.5: էջք ի+504: Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ, Գրիչ եւ Գրութիւն նման նախորդին: Գծանկարք, էջ 53ք, 111, 137, 399, 441: Կնիք՝ նոյն, էջ 1: Փառականգամ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Ը, դատարկ:
 էջ Բ.— Ի Հայրապետութեան Տ. Տ. Մակարայ Վեհափառ Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց, Ի պատրիարքութեան Սրբոյ Երուսաղէմայ Տ. Յարութիւն Արքեպիսկոպոսի, եւ ի պատրիարքութեան Կ. Պօլսոյ Տ. Խորենայ Արքեպիսկոպոսի, 1890:
 էջ Ժ-ԺԱ, դատարկ:

էջ ԺԲ.— Նկար փակցուած, «Յովհաննէս Վ. Գ. Մեծիփէկեան», զլխարաց:
 էջ ԺԳ.— Յուցակ Սրբոյ Յարութեան Աշխարհամատարան Տաճարի յատկացեալ տարեկան Հանդիսաւոր արարողութեանց, ըստ վաղեմի կարգաւորութեան պաշտամանց Ս. Առաքելական Աթոռոյն Երուսաղէմի:
 Հաւաքեալ ձեռագիր Պրուսացի Յովհաննէս Վ. Գ. Մեծիփէկեան, 1890:
 էջ ԺԾ.— Կնիք հաւկթածեւ, «Յիշատակ Թանգարանի Սրբոց Յակովբեանց, 1857»:
 էջ ԺՁ-ԺԲ, դատարկ:
 էջ Ի.— Փակցուած նկար՝ Յարութիւն Տեսնել:
 էջ 1.— Հանգէս Ս. Խորհրդոյ Պատարագի.— Խորհուրդ խորին...:
 էջ 8.— Մեղեղի ըստ յարմարութեամ եւ

պատշաճի առարկա...

էջ 14. զատարկ:
Նկար՝ Խաչելութիւն Տեառն, խաւարարտի
վրայ, առանց իշխանի:
էջ 15. — Հանգէս Վարդապետ Սուրբ Խաչի
Շարաք երեկոյ:
էջ 28. — Կանոն Վարդապետ Սուրբ Խաչի

էջ 51 (կրկնուած). — Հանգէս Գրեա Սուրբ
Խաչի, Շարաք երեկոյ:

էջ 138. — Հանգէս Ութսուհի երեկոյ Ա-

ւար:
էջ 152. — Հանգէս Քէնդորոսի Շարաք ե-

րեկոյ եւ Կիրակի Առաւօտ:
էջ 210. — Հանգէս Դատաւորի Շարաք ե-

րեկոյ եւ Կիրակի Առաւօտ:
էջ 268. — Հանգէս Մաղկապարտի Շարաք ե-

րեկոյ եւ Կիրակի Առաւօտ:

էջ 377. — Հանգէս Սուրբ Զատիկի Շարաք-

լուցի Շարաք երեկոյ:

էջ 381. — Հանգէս Սուրբ Զատիկի Առաւօտ:

էջ 437. — Հանգէս Աշխարհամատարուն Կիւ-

րակէի Շարաք երեկոյ:

էջ 467. — զատարկ:

էջ 468. — Հրաշափառ Աստուած...

էջ 475. — զատարկ:

էջ 476. — Յուսկի ինն մեծ արարողու-

թեանց Սուրբ Յարութեան Տաճարի:

էջ 478. — զատարկ:

էջ 479. — Յանգ Այրուքների կարգաւ:

էջ 499-504. — զատարկ:

Յետագայում յիշատակագրութիւմ՝ յարեւ-

ելանի նախորդին, էջ ԺԴ.

2919

ՇԱՐԱԿԱՆԻՔ ՁԱՆԳՐԱԾԱԼ(1)

Ա. Յակոբ, Երուսաղէմ

1890

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 20X15X3.5: էջ ԻԳ+488, Հան-

գամանք շատ լաւ: Թուղթ, Գրիչ եւ Գրու-

թիւն նման նախորդին: Գծանկարք երեք

տասնեակ: Կնիք՝ եոյն, էջ ԺԱ: Փառակազմ:

էջ Բ-Ձ, զատարկ:

էջ Է. — Ի Հա[յ]րակապութեան Տ. Տ. Մա-

կարայ վեհաժողովի կաթողիկոսի ամենայն

Հայոց: Ի պատրիարքութեան Արքայ Երուսա-

ղէմայ Տ. Յարութիւն Արքեպիսկոպոսի, եւ ի

պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ Տ. Խորենայ

Արքեպիսկոպոսի, 1890:

էջ Ը-ԺԱ, զատարկ:

էջ ԺԲ. — Նկար վեղարաւոր. «Յովհաննէս

Վ. Գ. Մեծ Իփէկեան Պաշտպանոյ»:

էջ ԺԳ. — Տիտղոսաբերք. —

Ջախազրեալ Շարական ըստ եղանակի Հա-

յաստանեայց Եկեղեցւոյ, երգեալ բերանա-

ցի, Կ. Պոլսոյ Պաշտպան շարականագէտ Պ.

Կարապետ Ա. Պաղտատեան, 1862, ժայնա-

գրեալ նորին աշակերտ Արժ. Տ. Անանիա Վ.

Մովսէսեան, եւ ընդգրկեալ մեծամբ

Յովհաննէս Վ. Գ. Իրեկեան Պուրապետ,

1890, Օգոստոս 1, յերուսաղէմ:

էջ ԺԺ, զատարկ:

էջ ԺՁ. — Իսկ ի յԱստուածայայտեութեան

Շարաքաւուցի գրչերին՝ զգեհուն քահանայքն

միաբախ...:

էջ ԻԲ. — Յաւուր մեծաբաշ Հանգիսի

Արքայ Մեղնգեան մանկացեալ Որդոյն Միսե-

նի...:

էջ 1. — Երբ Համդիսպետում սիւմապարդ

սրառի մեծ դրամ առջեւ շուրջառ, գաւազան

եւ խաչ կ'առնու, մախապարկաւագն ձայնէ

...:

- էջ 5-6, դատարկ:
 էջ 7. — Կանոն Աստուածայայտութեան
 Ճրագալուզի:
 էջ 49. — Կամոմ ՄՈՍԴԵԿԻ և Յայտմու-
 քեան Փրիստոսի Աստուծոյ մերոյ:
 էջ 198. — Կանոն Տեառնըդառաջին:
 էջ 224. — Կանոն Դաւթի Մարգարէիին և

- բոց Առաքելոցն Յակովբայ և Յովհաննու:
 էջ 372. — Կանոն Յովհաննու Մարգարէին:
 էջ 437-444ի միջեւ եղան թերթերը փակցը-
 ւան եւ իրարու:
 էջ 444. — Յանկ: Հատոր Ա:
 էջ 448. — Հրաշափառ Աստուած...:
 էջ 454-458, դատարկ:

Ծ. — Ջարդանկար
 Թիւ 2919, էջ 199

Ծ. — Ջարդանկար
 Թիւ 2919, էջ 238ր

- Յակովբայ Առաքելոյն:
 էջ 257. — Կանոն Սրբոյն Ստեփաննոսի
 Նախազկային:
 էջ 286. — Գլխաւոր Առաքելոցն Պետրոսի
 և Պողոսի, Ման. ԴԿ. Սահգի:
 էջ 300. — Գլխաւոր Առաքելոցն Պետրոսի
 և Պողոսի, Համբարձի ԴԿ:
 էջ 314. — Կանոն Որդւոցն Որոտման Սըր-

- էջ 457. — Կանոն Քառասորեայ Գալստ-
 եանն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ. — Իսկ
 դան Քառասորեայ Գալստեանն Քրիստոսի
 ի տաճարն...:
 էջ 488, դատարկ:
 Յետմագոյն յիշատակագրութիւն՝ յարեւ-
 նման նախորդներուն, էջ ԺԴ:

2920

ԵԱՐԱԿԱՆԻ ԶԱՅՆԱԳՐԵԱԼ (2)

[Ս. Յակոբ, Երուսաղեմ]

[1890]

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաււ 20×15.5×4, էջ Ծ+880, Հանգստանք շատ լաւ: Թուղթ, Գրիչ եւ Գրութիւն նման նախորդին: Գծանկարք երկու տասնեակ, Կնիք՝ Նոյն, էջ 1, Փառակազմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Բ, դատարկ: Նոյնպէս էլ Դ:

դուհաջից:

էջ 247թ.— Կանոն Վեցերորդ Կիւրակէի Աղուհաջից:

էջ 378.— Ըստ Տօնացուցի, Մաղկազարդի երկնայեան ժամերգութեան եւ վարագուրաբացման արարողութեան կարգադրութիւնն է:

էջ 898.— Կանոն Մաղկազարդի Կիւրակէի,

էջ 468.— Յաւուր Հանդիսի Աւագ Հինգշա-

7.— Զարդամկար
Թիւ 2920, էջ 209թ

էջ Գ.— Կնիք Հաւթաձեւ, «Յիշատակ Քահարանի Սրբոց Յակոբեանց, 1857»:

էջ Ծ.— Յիշատակագրութիւն՝ նման նախորդներուն:

էջ 1.— Կանոն Բուն Բարեկենդանին:

էջ 37.— Կանոն Գ. Կիւրակէի Աղուհաջից:

էջ 138.— Կանոն Ջորրորդ Կիւրակէի Աղուհաջից:

էջ 178.— Կանոն Հինգերորդ Կիւրակէի Ա-

8.— Զարդամկար
Թիւ 2920, էջ 572

բաթի Աւուր՝ Տաղ Ոռնալուայի.— Այս խորհուրդ լըցաւ...:

էջ 624.— Կանոն Թաղման Տեառն մերոյ Յի-Պի.:

էջ 610, դատարկ: Նոյնպէս էլ 614, եւ 618-619:

էջ 820.— Յանկ, Հատոր Բ:

էջ 824, դատարկ:

2921

ՇԱՐԱԿԱՆՔ ԶԱՅՆԱԳՐԵԱԼ(3)

[Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ]

[1890]

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Ծաւալ 20×16.5×3.5, էջք Ե+555, Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ, Գրիչ եւ Գրութիւն նման նախորդին: Գծանկարք երեք տասնեակ: Կնիք՝ եռյն, էջ 1: Փառակազմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա.— Կնիք հակթածել, նման նախորդներուն:

էջ Բ-Դ, դատարկ:

էջ Ե.— Յիշատակագրութիւն՝ նման նա-

խորդներուն:

էջ 1.— Հարց Աբ. Զաակի Ա. Օրուան:

էջ 30.— Հարց Յարութեան ԴԿ Ժանր:

Դիտ.— Մանր եղանակ չէ:

էջ 521.— Հարց Յարութեան, ԱԶ, Մանր Յորդոր:

էջ 531.— Կանոն Շողակաթին:

էջ 545ա.— Յանկ, Հատոր Գ:

էջ 545գ, դատարկ:

էջ 546.— Մազումն Միսնին Յարութեան Հարցի վերնախաղն է ԴԶ Զայն:

2922

ՇԱՐԱԿԱՆՔ ԶԱՅՆԱԳՐԵԱԼ(4)

[Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ]

[1890]

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Ծաւալ 20×16.5×4, էջք Թ+551, Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ, Գրիչ եւ Գրութիւն նման նախորդին: Զարդանկարք աւելի քան երկու երկուսունեակ: Կնիք՝ եռյն, էջ 1: Փառակազմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Ը, դատարկ:

էջ Թ.— Յիշատակագրութիւն՝ նման նախորդներուն: Ներքեւը հակթածել Կնիք Քանգարանի:

էջ 1.— Կանոն Աբ. Համբարձման:

էջ 24.— Կանոն Հոգոյն Սրբոյ Գալստեան:

էջ 38.— Հարց Առաջին Զայն Ժանր:

Դիտ.— Եղանակը Ժանր չէ:

էջ 54բ.— Կանոն Վարդապետի:

էջ 147ա.— Կանոն Վերացման Կենսատու Սուրբ Խաչին:

էջ 179-182, դատարկ:

էջ 183.— Կանոն Խաչվերացի Առաջին Աւար:

էջ 283.— Կանոն Վարդապ Սուրբ Խաչին:

էջ 297.— Կանոն Գիւտ Սուրբ Խաչի:

էջ 337.— Կանոն Սրբոյն Յակովբայ Մըծ-բնայ Հայրապետին:

էջ 391.— Համդէս Երկնային Զօրաց:

էջ 489.— Յովհաննու Ոսկեքերտն Հայրապետի Մանկունք եւ Համբարձի ԴԿ ստեղծ:

էջ 485.— Բարսղի Հայրապետի Մանկունք ԴԿ Զայն, ստեղծ:

2923

ՀՈԳԵՇԱՀ ՆԻԻԹԲ ԲԱՐՈՁԻՑ. — 4

ԴԱԻԻԹ ԵՊՍ. ԿԱՐՆԵՑԻ

Ս. Յակոբ, Երուսաղեմ

1858

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաս 19x12.5x2, էջ Ը+315, Հանգամանք լաւ, Թուղթ Հասարակ, Գրիչ եւ Ստացող՝ Տիմոթէոս Արք. Սափրիչ Գրիգորեան, Կ. Պոլսեցի, Գրութիւն՝ խորագրերէն, ըսկզբնատողերը եւ ազդերները կարմիր, մընացեալը սեւ մելանով, միասին, 22 տող, սեւ գրիչով միջեւ, Շեղագիր վարժ, Համառօտագրութիւնը բաւական առատ, Կազմ կիսակաշի խաւացորտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա-Բ, դատարկ:

էջ Գ. — Տիտղոսաբերք.

Հոգեշնեհ Նիւթ Գարոդից, օրինակեալ ի բուն զազափարէ, ի Հայրապետութեան Տ. Տ. Ներսէսի Հանգուցեալ Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց, ի պատրիարկութեան Սրբոյ Աթոռոյ Երուսաղէմի Տ. Յովհաննու սրբազան արքեպիսկոպոսի, ի պատրիարկութեան Կ. Պոլսոյ Տ. Յակովբայ ազատէր արքեպիսկոպոսի. յԵրուսաղէմ, յԱռաքելական Սբ. Աթոռն Սրբոց Յակովբեանց, 1858:

էջ Դ, դատարկ:

էջ Ե. — Նիւթ Գարոդից. — Բանք իմաստեալից եւ օգտակարք... 1858, յԱթոռն Սրբոց Յակովբեանց:

էջ Զ-Ը, դատարկ: Զ-է էջերուն միջեւ կը մնայ կտրուած թերթի մը արմատը:

էջ 1. — Եթէ ոչ Հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի՝ ինքն միայն կայ...:

էջ 20. — Գլուխ Բ. — Յաղագս Ողտկիմ գալստեամ Փրկչիմ. — Հարկ հղի զայստեան Ժ. յայտարար...: — Հմտ. Թիւ 2173, է. Հատոր, էջ 235:

էջ 70. — Գլուխ ԺԳ. Յաղագս Անեղ Դատաստանիմ Բրիստոսի:

էջ 148. — Գլուխ Ի. Յաղագս Դանամայութեամ:

էջ 187. — Գլուխ ԼԲ. Յաղագս Բարի Մըտածմանց:

էջ 268. — Գլուխ ԽԳ. Յաղագս Ազատաց:

էջ 289. — Գլուխ ԽԸ. Յաղագս Նախաձեռնութեամբ Աստուծոյ:

էջ 282. — Գլուխ ԽԹ. Բացատրութիւն ումանց բանից Տեառն մերոյ ըստ մտաց Անտարանիմ Յանամու: — Հմտ. Թիւ 2683, Ը. Հատոր, էջ 302:

էջ 278. — Գլուխ ԾԳ. Մասնատր Բանք Պիտանի:

էջ 280, դատարկ:

էջ 281. — Յանկ Գրեմոյ Գլխոց եւ Թըղթանամարից:

էջ 285. — Գարոդ Գաւազան իշխանութեան:

էջ 305, մանիշակագոյն թանաքով. — Զարութիւն գործնէն զժողովրդայն չկայ...:

էջ 306. — Տասնեակ մը բառեր:

էջ 307-313, դատարկ:

էջ 314, մանիշակագոյն թանաքով. — Զմաւկոչեցի ինձ Հայր...:

Յիշատակարան Գրչի. —

էջ 294, կարմիր թանաքով. — Ընդգրկեանեցի ի բուն բնագրէ իմով մեռամբ Կ. Պոլսեցի բնիչ միաբան Սրբոյ Առաքելական Աթոռոյ Երուսաղէմի եւ յետին արեղայ Տիմոթէոս սափրիչ Գրիգորեան ի վայելս Նըւսաստանիմ իմոյ եւ յետագայ ընթերցասէր սրբոց Հարց եւ կարգակից սուրբ եղբարցս իմոց:

2924

ՃԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ. — 5

Ս. Յակոբ, Երուսաղեմ

1863

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 21×12.5×3; էջ ԺԳ+493; Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Սարգիս Սրկ. Գէորգեան, Պրուսացի: Գրութիւն սեւ մելանով, միասին, 18 տող, յաճախ նուազ: Շեղագիր մաքուր: Համառոտագրութիւնք սակաւ: Վերնագիրները աղեղնաձեւ: Կնիք սեւագրոյմ, «Յովհաննէս Վ. Գ. Իփէկեան, 1871», էջ ԺԲ, ձախակողման վերի անկիւնը: Փառակազմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա. — Կնիք հաւկթաձեւ. «Յիշատակ Թանգարանի Սրբոց Յակովբեանց, 1867»:

էջ Բ-Ձ, դատարկ:

էջ Է. — Տիտղոսաքերք:

Թարգմանեաց ի զրաբառէ յայխարհաբար Ձմիւռնիացի Յովհաննէս պերճեմաստ Վարձապետ Միրզայ Վասնդեցի:

Դասառութեամբ եւ զգուշաւոր բաղդատութեամբ զծագրեալ ի Պրուսացի աւագ սարկաւազ տիրացոյ Սարգսէ Գէորգեան, որ է բնիկ միասնաւ Առաքելական Սրբոյ Գահին Երուսաղէմի Սրբոց Յակովբեանց, ի վայելս ապազայ համազգայնոց: Սկսեալ ի մայիս ամսոյ մէկ, աւարտեցաւ ի յուլիս ամսոյ ութ: Յամի Տեառն Փրկչի մերոյ Յիսուսի 1863, յուլիս ութերորդը:

էջ Թ-ԺԲ, դատարկ. վերջին թերթը խաւաքարտ է:

էջ ԺԳ. — Նախկերթութիւն Ճարտասանութեան:

Հ. — Ձիւն է Ճարտասանութիւնն:

Պ. — Ճարտասանութիւնն է որ կ'որվեցնէ ճարտար խոսելու ձեւերը ու հանգամանքները. եւ ով որ այս ձեւերը ու հանգամանքները ճարտարութեամբ զործածէ ճարտասան կամ բանիբուն կ'սոսի, կամ թէ բանաւոր փաստերով, յարմարաւոր իմաստներով ու լեզու ասացուածով արհեստ մնէ... Հմմտ. Թիւ 2069, Է. Հատոր, էջ 117:

էջ 288. — Գիրք Զորբորդ. Յաղաքս Հանդիսից Ճարտասանութեան:

էջ 455. — Գլուխ Երրորդ. Յաղաքս Շարժմանց Մարմնոյ:

էջ 462. — Վախճան Ճարտասանութեան Տնտրակիս:

էջ 463-467, դատարկ:

էջ 468. — Ծանկ զլիաւոր իրաց պարունակելոց ի տետրակիս՝ ըստ կարգի աշխուրհից:

էջ 489-493, դատարկ:

Յետմագոյ յիշատակագրութիւն. — 1910

էջ Ը. — Կը նուիրեմ ձեռագիր Ճարտասանութիւնս Սրբոց Յակովբեանց Վանուց Զեռագրաց Թանգարանի, Յովհաննէս Վրդայ. Գ. Մեծիփէկեան, Պրուսացի, 1910, Մարտ 17, Երուսաղէմ:

2925

Ա. — ՃԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ (ԹԵՐԻ)

Ս. Յակոբ, Երուսաղեմ

1884

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 20.5×14.5×2; էջ 2+342; Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւերակ մելանով, միասին, 21 տող: Շեղագիր վարժ: Համառոտագրութիւնք առատ:

Կնիք հաւկթաձեւ, «Եփ. Վ. Գ. Պէդրեանի, Սեբաստացոյ, յԵրուսաղէմ, 1892», էջ 1 վերի լուսանցքին, էջ 230 ստորոտը: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտայ:

ՌՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Ձ, դատարկ: Երրորդ էջին զրուած կայ Վերուադէմ, 1884:

էջ 1.— Նախակրթութիւն ժառանգանութեան:

Ձիւն է նախակրթութիւնն ճարտասանական:

Ի այն նախնական հրահանգ՝ որ յետ աւարտման քերականական կանոնաց աւանդի ի մարդն զհամբակսն՝ յիրա ինչ զուարճախս, եւ հնչաւ լինկայս Թերակիրթ մտաց նոցա:...

Գլուխ Ա. Ձիւն է իցէ վիպասանութիւնն:— վիպասանութիւնն է յայտարարութիւն գործնայ կամ իբր գործնայ իրաց:...

էջ 54-56, դատարկ:

Բ.— ՏՐԱՄԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ.— 1

էջ 57.— Տետր Տրամարանութեան, բաժանել ի չորս մասունս:

էջ 58, դատարկ:

էջ 59.— Գլուխ Ա. Դաստետր Տրամարանութեան:

Ձիւն է տրամարանութիւնը:

Տրամարանութիւն կ'ըսուի խորհելու եւ բանէ մը ուրիշ բան յառաջ բերելու կարողութիւնը, որ միայն մարդու յատուկ է:...

էջ 105.— Գլուխ Զորրորդ: Նշանք գաղափարաց եւ մանաւանդ բառք:

էջ 122.— Գիրք Երկրորդ: Գլուխ Առաջին: Դասումն:

էջ 126.— Գլուխ Երկրորդ: Այլեւայլ տեսակց նախադասութեանց կամ բանից:

էջ 141.— Գլուխ Երրորդ: Պատճառք մարդատմանց:

Մարդ ի՞նչպէս կը մուրի:

էջ 159.— Գլուխ Վեցերորդ: Զգայարանաց կրից եւ հոգւոյն անկատարութենէն առաջ եկած մուրումնները ուղղելու ի՞նչ կանոն կայ:

էջ 190.— Գլուխ Իններորդ: Արուեստ Մեկնարանութեան:

էջ 197.— Գիրք Երրորդ: Գլուխ Առաջին: Յօդուած Առաջին:— Հոգին իր ծանօթութիւնները ո՞ր գործողութեամբ կ'աւելցնէ:

էջ 266.— Գլուխ Զորրորդ: Ոճ.— Ձիւն է ոճը:

էջ 323.— Գլուխ Զորրորդ: Ճշմարտութիւնը բացատրելու տան բանեցնելու ոճը:

էջ 337-342, դատարկ:

2926

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐ(1)

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՎՐԴ. ՄԵՄԻՓԵԿԵԱՆ

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1908

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մուկ 20×16×4: էջք ԺԺ+724: Հանգամանք չափ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ Սափաղ՝ Հեղինակը: Գրութիւն կապտորակ մեկանով, միասին, 17 տող: Շեղագիր մաքուր: Կնիք, մանիշակագոյն թանաքով, Վեովհանէս Վ. Գ. Իփէկեան, 1871, էջ ԺԵ: Կաշեկազմ նորագոյն ոսկեգուլափ:

ՌՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Ժ, դատարկ:

էջ ԺԱ.— Ի Հայրապետութեան Սրբոյ էջմիանի Տեառն Տեառն Մկրտչի սրբազանգոյն Հանգուցեալ կաթողիկոսի ամենայն Հայոց:

Եւ ի պատրիարքութեան Սրբոյ Աթոռոյս Երուսաղէմայ Տ. Տ. Եպրովիւն սրբազան արքեպիսկոպոսի:

Եւ ի պատրիարքական տեղապահութեան Կոստանդնուպոլսոյ Տեառն Եղիշէի սրբազան եպիսկոպոսի:

1908, Նոյեմբեր 10:

էջ ԺԳ-ԺԴ, խաւարատ՝ լուսանկար հե-

առջևեւ նստած:

էջ 705. — Ամենապատիւ սրբազան պատրիարք Հայրը՝ վեհաբանի երկար սանգիւի վարէն հանգիստաւոր կերպով եւ Հրաշափառով Առաքելական Սրբոց Յովնովեանց Վանուց Հրաշակներս տանարը կը բերեն՝ նոյն պատարասութեամբ, որով կը կատարուի [ն] Հրաշափառի հանգիսները: Տես թիւ 425էն մինչեւ 452 թիւ:

Վարդավառի շաբաթ երեկոյ...:

էջ 714. — Վարդավառի կիւրակէ:

էջ 764. — Կանոն Վերափոխման Սբ. Աստուածանի:

էջ 823. — Կանոն Վերացման Կենսատու Սուրբ Խաչի:

էջ 894. — Նախատեսակ ի Վանս եղացոյ: Տես է Սրբոյն Գէորգայ Զօրավարին, Աղակտոսի, եւ Ռամանոսի Երզնցոյցին:

էջ 903. — Վարդավառ Սուրբ Խաչի Հանգիսի Շաբաթ երեկոյ...:

էջ 923. — Հանգէս Գիւտ Սուրբ Խաչի:

էջ 1032. — Նախատեսակ ի Սբ. Հրեշտակապետ: Տես է Սրբոց Հրեշտակապետաց...:

էջ 1176. — Նախատեսակ ի Սուրբ Յովնով, Դաւթի Մարգարէի եւ Յովնովայ, Տեսան Եղբայր Արդար Առաքելոյն:

էջ 1319. — Որդւոց Որոտման զլիազէր Սուրբ Յովնովայ, Առաքելոյն եւ Յովնանու աստուածաբան աւետարանի Նախատեսակ երեկոյնան կարգադրութիւնն է: Տես 425էն 452 թիւ:

էջ 1394-1397, զատարկ:

էջ 1398. — Տանկ, 1-62 Գլուխներ:

էջ 1405-1411, զատարկ:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն. — 1910

էջ 700. — Կը նուիրեմ երկու հատոր Տանական Օրեր, երկսիրութիւնս, Սրբոց Յովնովեանց Վանուց Զեռազրաց Թանգարանին. — Յովնանէս Վրդ. Գ. Մեծփեկեան, Պրուսացի, 1910, մարտ 18, Երուսաղէմ:

2928

Մ Ա Շ Տ Ո Ց (ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ) . — 111

Պուրա

ՁԶ = 1487

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաս 18.5X13.5X2, էջ 168: Հանգանք թաւարթ. վերի լուսանցքները ցեցաւար: Թուղթ կոկիւնայ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Մարտիրոս Եպիսկոպոս: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողները եւ զխատտոները կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 17 տող: Բոլորգիր վարժ: Համառոտագրութիւնը սովորականէն աւելի: Կարմիր կապոյտ զարդազիր եւ լուսանցազարդ կարեւոր կտորներու սկիզբը: Գլխազարդ էջ 92: Կաշեկազմ խաւացարտեայ: Դատարկ տարբեր թուղթ սկիզբը եւ վերջը մէկմէկ թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — 500 տարուան է դիրս:

Այս է Զեռնադրութեան գիրգեն:

էջ 2-4, զատարկ:

էջ 5. — Սանամաղրութիւն Դաստիարակութեան Յորածնելոց մանկամց, որի երաւիրելոց եմ յաստիման Գանամայութեան, խորատմ հարկաւորի եւ պիտամիլ, արարեալ մեծ վարդապետիմ Գրիգորի եռետարիմ. — Արդ ըստ կարգի ժամանակին վարժեալ ըզմանկուս...:

էջ 17-18, զատարկ:

էջ 19. — Խորատմ Զեռնաղրութեան. — Նըստի եպիսկոպոսն յաթոռ, տաղի սուրբ սեղանոյն...:

էջ 34. — Եւ երամայե եպիսկոպոսն ասել գգամանութիւն տղտափառ եւատոյ որ է այսպէս:

էջ 41. — Սկիզբն աստիճանաց կղերիկոսաց, որի եմ Սաղմոսներգու, Աւիածու, եւ այլն ըստ իւրաքանչիւր կարգի...:

- էջ 44. — Առաջին կարգ Դռնապանիմ:
 էջ 45. — Երկրորդ կարգն ՈՐՔերցազու-
 րեան:
 էջ 46. — Երրորդ կարգ Երգմանցուցչաց:
 էջ 51. — Զորքարդ կարգ Աստիճանաց Զա-
 ւերկայութեան:
 էջ 54. — Հիմնքերորդ կարգ Կիսասարկա-
 ւագաց, որ է Դպիր:
 էջ 55. — Կանոն յօրմամ Առկաւագ ճեռ-
 ւադրեան:
 էջ 92. — Կանոն Զեռնադրութեան Քանա-
 ճայիմ:
 էջ 149. — Արեւմուտիւն Վեդարի:
 էջ 150. ստորին լուսանցքին, նորո չեղա-
 դիր. — Յիշատակ է ի դուռն Սբ. Յակոբայ:
 էջ 151-158. դատարկ, չնչին բացառու-

թեամբ:

Յիշատակարամ Գրչի. — 1457

էջ 18, վարը. — Զամենամիզս եւ զուռայնս
 ի բարեաց զորեաց, զՄարտիրոս անբժանս
 ի կարգէ եպիսկոպոսաց, ազալեմ յիշել ի
 Տէր, Հանգերմ ծնողացն մերովք. եւ ինքն ու-
 ղորմածն Ած. զձեզ յիշեսցէ յիւր ողորմու-
 թիւն ամէն:

Գրեցաւ ի թվ. 22, յօգոսա. ԺԹ. ի դառն
 ժամանակի, ի քաղաքս Պուրսա, որ ի մեր
 ազգէս աղայք կու առնէին, եւ մեք լաւազին ի
 Դա. ապաւինեալ, խնդրեմք զի անցուացէ ի
 մէնջ:

2829

ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԵՒ ԱՆԴՐԱՆԻՈՒԱԿԱՆՔ. — 1

ԽՈՐԷՆ ԵՊՍ. ՆԱՐԳԷՅ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 18×10×1, էջ 144: Հանգամանք
 շատ լաւ: Թուղթ դժւար: Գրութիւն մանի-
 շակագոյն թանաքով, միասիւն, 18 տող: Եւ-
 դագիր վարժ: Համառօտագրութիւնք զընթէ
 սովորական: Կազմ կիսակաշի խաւաքարո-
 նայ:

էջ 1. — Տիտղոսաքերք. —

Հայոց Եկեղեցին եւ Անդրալեռնականք,
 Գրեց Խորէն Եպիսկոպոս Նար-Պէյ, Կոս-
 տանդնուպոլիս, Տպագրութիւն Քիւրքճեան,

ի Ղալաթիա, 1869:

— Մէջտեղը կնիք Հակոբաճեւ. «Յիշատակ
 Թանգարանի Սրբոց Յակովբանց, 1867»:

էջ 2. — Ազգ. — Անդրալեռնական լրագիր-
 ները միշտ մեր Սբ. Եկեղեցւոյն վրայ ամ-
 րաստանութիւններ կ'ընեն... — Հրատարա-
 կիչ Մ. Քառնիկ Մէֆէրեան, Կ. Պօլիս, 1 Նոյ.
 1868:

էջ 8. — Հայոց Եկեղեցին եւ Անդրալեռնա-
 կանք. — Հերցումն Լու Մօնա եւ Զիվիթա
 Քաթիթիքա լրագրաց:

էջ 107-144, դատարկ:

2930

ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹԻՒՆ. — 1

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Ծաւալ 21×18×1, էջ 148: Հանգամանք գրեթէ բաւարար: Թուղթ գծաւոր: Գրութիւն սեւորակ մելանով, միասիւն, 23 տող: Շեղագիր: Համառոտագրութիւնք սովորական մօտաւորապէս: Կազմ կիսալաթ խաւաքարտեայ, մաշած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Հագեթանութիւն:

Հ. — Ի՞նչ է Տրամաբանութիւնը:

Պ. — Տրամաբանութիւնը արհեստ մի է, որ մարդու իմացական կարողութիւնը ուղղելու կանոն կու տայ. որով կ'որոշէ ճշմարիտն ու սուտը, ստոյգը ու հասնականը:

Կամ տրամաբանութիւնը արհեստ մի է, որ կանոններով կ'շտկէ եւ կ'ուղղէ մարդու բանասիրութիւնը ճշմարտութիւնը գտնելու:

1

Հ. Ի՞նչ է հոգին:

Պ. Հոգին պարզ էակ մի է որ ունի շատ ներքորեութիւններ եւ հանգամանքներ...:

2

Իմացականութիւն:

Հ. Ի՞նչ է իմացականութիւնը:

Պ. Իմացականութիւնը մտքին այն մասն է, որով մարդս կ'իմանայ, կ'որոշէ, կ'համեմատէ եւ կ'տրամաբանէ:

էջ 3. — 3. — Զգայութիւն:

էջ 21. — 11. — Յիշողութիւն:

էջ 28. — 15. — Թելադրութիւն:

էջ 43. — Ա. — Շարժութիւնք:

էջ 77. — Ա. — Բնական Ազդում:

էջ 128. — 7. — Բարոյական զգացողութեանց ներգործութեան միօրինակութիւնը:

էջ 148. — ... ճշմարտապէս կատարեալ բարոյական կենաց ամենամեծ հիմն ու պահպանութիւնն է:

էջ 147. — Վերջ Տրամաբանութեանս կամ Հոգեբանութեան:

էջ 148. դատարկ:

2931

Ա. — ԱՇՆԱՆ ՏԵՐԵԻՆԵՐ. — 1

Գ. ՊԱՂՏԱՍՐԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Ծաւալ 20×14×2, էջ ԺԲ + 129 + ԺԶ + 128 + 184: Թուղթ դեղնորակ: Գրութիւն սեւորակ մելանով, միասիւն, 15 տող: Շեղագիր: Համառոտագրութիւնք սովորական գրեթէ: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա-Ը, դատարկ:

էջ Թ. — Աշնան Տերեւներ կամ Հետեւանք Գիճութեան եւ Դարմանք Նոցին: — Գ. Պաղտասարեան. — Կ. Պոլիս, Տպագրութիւն Յով-

սեփալ Գալաթեան, 1873:

էջ Ժ, դատարկ:

էջ ԺԱ. — Յառաջաբան:

էջ 1. — Գլուխ Ա: Ազգարարութիւն:

էջ 3. — Գլուխ Բ: Սրիտասարդութեան թշնամին:

էջ 68. — Գլուխ Ժ: Բարոյական դարման վասն հետեւանաց գիճութեան:

էջ 108. — Գլուխ ԺԶ: Զգուշութիւն:

էջ 124. — Յաւելուած: Պէլլիսէն նմակ մը:

էջ 129, դատարկ:

Բ. — ԳԱՂՏՆԻՔ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ. — 1
Գ. Պաղտասարեան

Եջ Ա. — Աղիաակ. — Յունվար 31 օր: Օր
ընդունելութեան՝ Յունվար 1, օր ա. շարժ-
ման երախայի՝ մայիս 10, օր որդեկենու-
թեան՝ հոկտեմբեր 7:...

Եջ Է. — Բովանգակութիւնք:

Եջ Թ-ԺԲ. դատարկ:

Եջ ԺԳ. — Գաղտնիք Ամուսնութեան կամ
Առաջնորդ Ամուսնական կենաց. Վասն Ա-
մուսնացելոց եւ Ամուսնացողաց: Գ. Պաղ-
տասարեան: Կ. Պոլիս, Տպագրութիւն Յ. Գա-
լաֆեան, 1872:

Եջ ԺԴ. — Ի Յիշատակ Տօթթոր Միջիսնդե-
կի Պաղտասարեան եւ Տօթթոր Արմենակի Ա-
սատուրեան, վաղամահ հայազգի բժշկաց:

Եջ ԺԵ. — Յառաջարկ:

Եջ 1. — Գաղտնիք Ամուսնութեան կամ Ա-
ռաջնորդ Ամուսնական կենաց: Գլուխ Ա.
Կոչումն եւ նպատակն Ամուսնութեան:

Եջ 38. — Գլուխ Ե. Կաթնատուութիւն. —
Մայր մը իր զաւակն անժամբ անուշանելու է,
այս է բնութեան նպատակը կանանց կաթ
պարսեակելովը: Այն մայրը որ չ'ուզեր ան-
ժամբ իր զաւակին կաթ տալ, բնութեան օրի-
նաց զէմ կը մեղադրէ:...

Եջ 68. — Գլուխ Ժ. Մանկանց նախնական
կրթութիւնը:

Եջ 118. — Գլուխ Ի. Խոսք առ մանրիս:

Եջ 120. — Վերջ:

Եջ 121-128. դատարկ:

Գ. — ԳԱՂՏՆԻՔ ԵՐԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ. — 1
Յ. Արշակիր

Եջ 1. — Գաղտնիք Երջանկութեան կամ
Հուսատու Երկրասարդաց եւ Հնտանաց,
Հեղինակ Յ. Արշակիր: Երկրորդ Տպագրու-
թիւն, Կ. Պոլիս, Տպագրութիւն Մամուէլ Դ.
Պարտիզպանեան եւ Ընկ., 1873:

Եջ 2. — Խոսք առ Երկրասարդա:

Եջ 7. — Գարնան Գիշերներ: Ա. Մանիր
Ջոնզ:

Եջ 18. — Բ. — Անկեղե բարեկամն եւ չողո-
թորդը:

Եջ 39. — Գ. — Արտասուք եւ Սփոփանք ընդ
մահ Սիրելեաց:

Եջ 70. — Զ. — Անիծեալ Դրամ:

Եջ 119. — Ը. — Զուարճասէր Ծերունի:

Եջ 135. — Թ. — Մէր եւ Ընտանիք:

Եջ 158. — Վերջ:

Եջ 169. — Ի մահ Զարեհի Ստեփանեան
Պրուսացւոյ Յիշատակք:

Եջ 174. — Ի տարածում մահ Մուրատայ
դեռահասակ որդւոյ Մեծ. Բազալայ, Յ.
Մուրատեանց: Եղբորդ:

Մուրատ, Մուրատ, մանուկ անմեղ... —
1875, սեպտեմբեր 8, Յոպպէ: Մամբրէ Վար-
դապետ Յ. Մարկոսեան:

Եջ 180-184, դատարկ:

2932

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մուսա 14×10×1, էջք 2+48+138, Հան-
գամանք լաւ: Թուղթ ճասարակ: Գրութիւն
սեւորակ մեղանով, միասին, 14 տող: Շեղա-
գիր վարժ: Լաթակազմ խաւացարտեայ նո-
րադրոշմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Եջ Ա-Դ, դատարկ:

Եջ Ե. — Վանգոյժ, Կուց մի իւր իւր այ-
րած Հայրենեաց վերայ կը սրսկէ Խրիմեան
Հայրիկ, Կ. Պոլիս, Տպագրութիւն Արամեան,
1877:

էջ 2. դատարկ:
 էջ 1.—Առ մեծարայ սիրելիդ իմ Արթուրս
 Սոյսեան, մտերիմ հայրենակից:
 էջ 5.—Կու՛ժ մի ջուր տո իմ այրան հայրե-
 նիք:
 էջ 45-46. դատարկ:
 էջ 47.—Հայգայժ, Աշխարանք Հայոց Աշ-
 խարհին, գրեաց եւ աշխարհագութեաց Խը-
 րիմեան Հայրիկ: Ի Կ. Պոլիս, Տիսեսեան Ծ.
 Մ. տպագրել: յամի Տեառն 1877, յուլիս 3:

էջ 48. դատարկ:
 էջ 1.—Առ ողբակիցդ իմ հայրենակից:
 էջ 15.—Աշխարանք Հայոց Աշխարհին,
 էջ 91.—Վերջ:
 էջ 92-106, դատարկ:
 էջ 107.—Աղգային: Ամեն. Խրիմեան Հայ-
 րիկ եւ Պրոս Թ. պապը.—Առսիկ այն պեր-
 ճախոս, իմաստակից եւ հոգեկից եամակն...:
 էջ 131-138, դատարկ:

2933

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ Ս. ԱԻՑՏԱՐԱՆԻ (ՄԱՍՆԱ.)

ՄԱՄԱՐԷ ԵՊՍ. ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ

[Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ]

[1900]

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասաւ 20×14×3, էջք 740: Հանգամանք
 շատ լաւ: Թուղթ դեռաւոր: Գրիչ՝ Սահակ Գը-
 լընեան: Գրութիւն մանիչակագոյն թանա-
 ցով, միասին, 20 տող: Շեղագիր մաքուր:
 Համառոտագրութիւնք սովորական գրեթէ:
 Կազմ խաւաքարտեայ նորադրոյմ: Դատարկ
 Թուղթք սկիզբը երեք թերթ:

էջ 85.—Դաս ԻԲ: Գլուխ Դ. Քարոզութիւն
 Յովհաննու եւ Մկրտութիւն Քրիստոսի:

էջ 118.—Գլուխ Ե: Դաս Լ: Սկիզբն նշա-
 նացի Հարսանիսն Կանայ:

էջ 148.—Գլուխ Է: Դաս Խ: Փրկչին Գա-
 լիկիս երթալը թաղաւորազնի որդւոյն բժշչ-
 կութիւն:

էջ 178.—Դաս Ս: Յայրոս եւ Տեառտեա
 Կենդ Բժշկութիւնը:

էջ 261.—Դաս Զ.—«Ջգոյշ լերուք ողոր-
 մութեան ձերում...»:

էջ 323.—Դաս Ծ: Յովհաննու Աշակերտ-
 ներուն Հարցումը:

էջ 415.—Գլուխ ԺԷ: Դաս ԺԻԷ: Գլխատու-
 մըն Յովհաննու Մկրտչի:

էջ 502.—Գլուխ ԻԲ: Դաս ԺՄ: Խրատ Խո-
 նարհութեան:

էջ 619.—Գլուխ ԻԴ: Դաս ԺԶ: Աղօթել
 եւ Աղօթքի Զօրութիւնը կը Սովորեցնէ:

էջ 702.—Գլուխ ԻԸ: Դաս ԺԸԳ: Առակ
 Անիրաւ: Տեսեսին:

էջ 732.—Դաս ԺԸԹ: Առակ Աղթառ Զաղա-
 րոսի եւ Անողորմ Մեծատան:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.—Դաս Ա.—Ամենաբարին Աստուած
 իւր բարութիւնն յայտնելու համար ստեղծեց
 տիեզերքը համակ բարի, զեղեցիկ եւ կարգա-
 ւորելու...:

էջ 9.—Դաս Գ: Գլուխ Ա.—Ի սկզբանէ էր
 Բանն, եւ Բանն էր առ Աստուած...:

էջ 24.—Դաս Է: Գլուխ Բ.—Գերք ենեղ-
 եան Յի-Քի, որդւոյ Դասի...:

էջ 80.—Գլուխ Գ: Դաս ԺԶ: Մեռնող Որդ-
 ւոյն Աստուծոյ:

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ Ս. ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ (ՄԱՍՆ Բ.)

ՄԱՍԲԻԷ ԵՊՍ. ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ

[Ս. Յակօբ, Երուսաղէմ]

1900

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20×14×3: էջ 774: Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ, գրութիւն, գիր եւ կազմ յարեւմտեան նախորդ հատորին: Գրիչ՝ Սահակ Գրլըճեան:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Գլուխ ԻԹ: Դաս Մ: Հազարու Յարութիւնը:

էջ 102.— Դաս ՄԻԳ: Եւ. յաղթական հանգիստը Երուսաղէմէն յանձնէ:

էջ 238.— Գլուխ ԼԵ: Դաս ՄԹԲ: Եւ. թէ Երուսաղէմն ու տաճարը կորեանելու եւ թէ աշխարհի վախճանին համար իւր դալստեան

նշանները կ'աւելակէ:

էջ 334.— Գլուխ ԼԵ: Դաս ՄԿԲ: Փրկիչը կը մխիթարէ եւ կը քաջալերէ Առաքեալները:

էջ 458.— Գլուխ ԼԸ: Դաս ՄԶԲ: Պարտիզին մէջ Եթ. աղօթքն ու առգնալը:

էջ 595.— Գլուխ ԽԲ: Դաս ՅԺԱ:

էջ 760.— Դաս ՅԺԶ: Պալուստ Հոգւոյն Սրբոյ:

էջ 768, ստորոտը.— Մ. Ե. Մարկոսեան: Ընդօրինակեաց աշակերտ նորին Սահակ Գրլըճեան:

— Դրվը մատիտով գրուած՝ 1900, Հոկ. 9: Էջ 787-774, դատարկ:

2935

Ք Ա Ր Ո Զ Գ Ի Ր Ք (Դ. ՀԱՏՈՐ)

ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԵՊՍ. ՍԱՓՈՐԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 23×16×2: էջ 283-578: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ զեւաւոր: Գրիչ եւ Ստացող՝ Հեղինակը: Գրութիւն մանրակազմ ունի թանաքով, միասին, 24 տող: Շեղագիր: Համառոտագրութիւնը առատ: Կազմ կիսալաթ խաւաքարեան: առաջին կողքի երեսին կը կարդացուի: «Գիրք Քարոզից, որ արարեալ է ի Տիմոթէոս Եպս. Սափորիչեանէ, Հատոր 4»: Դատարկ թուղթ սկիզբը մէկ թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 283.— Քարոզ 42: Կաղանգ:

Սկիզբն է այսօր քրիստոնէական ամաց ամաց եւ աւարտը, որոյ վտան կը շնորհաւորէ

եկեղեցին զմեզ զամենեանս...

էջ 338.— Քարոզ 50: Վերադարձումն Ար. Աստուածանին:

էջ 406.— Քարոզ 80: Խորագրութիւն:

էջ 515.— Քարոզ 81: Թարգմանի Գ. Զատիկ:

էջ 531.— Քարոզ 84: Կաղանգ:

Այսօր Փրկչական ամաց, ամաց, եւ աւարտը սկիզբի օրն լինելուն քրիստոնէական Ար. Եկեղեցին կը շնորհաւորէ զմեզ եւ զմեզ

էջ 578.— Քարոզ 91: Ի վերայ Վերադարձումն Տիրամօր Կուրի:

էջ 577-578.— Ծանկ Քարոզից: Գլուխներ 42-90:

2936

ՀԱՄԱՌՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱԶԳԱՑ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաս 20×14.5×2, էջ 490: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ հասարակ, կրկնատեսակ: Գրութիւն մանիշակագոյն թանաքով, միասին, 16-18 տող: Շեղադիր խոշոր: Կազմ կիսալաթ խաւաքարտեայ: Դատարկ թուղթ սկիզբը երեք թերթի:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Համառօտ Պատմութիւն Ընդ|հ|տնութիւն: Ազգաց:

Նախադիտելիք.— Ի՞նչ է ընդհանուր պատմութիւնը. որո՞նք են պատմութեան ազդերը: Գանձի՞ կը բաժնուի ընդհ. պատմութիւնը:

էջ 2.— Մասն Ա.— Հին Պատմութիւն:

Դաս Ա: Աշխարհագրութիւն Հին Դարու:

էջ 6.— Դաս Բ.— Ափրիկէի մէջ նախնեաց ծանօթ նրկերները որո՞նք են:

էջ 13.— Դաս Ե: Ստեղծագործութենէ մինչեւ ազգաց բաժանումը:

էջ 20.— Դաս է: Հատուած Ա: Պատմութիւն Արեւելեան Ազգաց:

էջ 24.— Դաս Ը: Գլուխ Ա: Հնդկէք:

էջ 35.— Դաս Ժ: Գլուխ Գ: Բարեկացիք եւ Ասորեստանցիք: Ձէ դրուած, 35-43, դատարկ:

էջ 44.— Դաս ԺԱ:

էջ 51-84, դատարկ:

էջ 65.— Դաս ԻԲ: Երբայցիք կամ Հըրէայք:

էջ 85.— Դաս ԻԵ: Ասորիք, Արաբացիք, Քանանացիք:

էջ 168.— Ուրուազի ե Յունաց Պատմութեան:

էջ 196-202, դատարկ:

էջ 203.— Դաս Ա: Յունաց Առաջին Ժամանակը:

էջ 236.— Դաս Բ: Պատմութիւն Սպարտայի եւ Աթէնքի մինչեւ Պարսկական պատերազմաց ժամանակ:

էջ 281.— Դաս Գ: Մարական Պատերազմներն:

էջ 328.— Գլուխ Բ: Պատմութիւն Յունաստանի եւ Պարսկաստանի:

էջ 403.— Դաս ԺԱ: Մակեդոնիոյ Թաղաւոր Փիլիպոսի Թաղաւորելը:

էջ 411-430, դատարկ:

էջ 431.— Պատմութիւն Յունաց. Թնփէ. 382-380 Ն. Ք.:

էջ 448, դատարկ:

էջ 447.— Պատմութիւն Հռովմայեցւոց. Հռովմ. Հռոմէոս:

էջ 458-482, դատարկ:

էջ 483.— Փիւնիկեան Ա. Պատերազմ:

էջ 471.— Հռովմայեցւոց Բաղաճականապէս մեծնալը եւ բարոյապէս իյնալը:

էջ 473-490, դատարկ:

2937

Օ Ր Ա Ց Ո Յ Ց (1898)

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ:

1897

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաս 14×10.5×1, էջ 200: Հանգամանք չափաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Վարդան Վարդերեսեան, Անտիոքացի:

Գրութիւն մանիշակագոյն եւ կարմիր թանաքներով, միասին, 23 տող: Շեղադիր: Համառօտագրութիւնը ըստ սովորականին: Կազմ կիսալաթ խաւաքարտեայ: Կնիք հաւ-

կթաճել, շնորհ. Վ. Պ. Պետրոսյանի, Սե-
բաստացւոյ, յԵրուսաղէմ, 1892, էջ 3:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Տիտղոսաքերք:

Օրացոյց եւ Գուշակութիւնք Օրոց 1898
Թուականին Քրիստոսի, աշխատութեամբ
Վարդան (Արի.) Վարդերեսեանի:

էջ 2.— Ի Հայրապետութեան (Լուսաոր-
չապակ Աթոռոյն) Ս. Էջմիածնի բարձրաշը-
նորէ Տ. Տ. Մկրտիչ Ա. (Երկմեան) Վեհա-
փառ կաթողիկոսի եւ Մայրաղոյն Պատ-
րիարքի ամենայն Հայոց:

Ի պատրիարքութեան (Առաքելական Ա-
թոռոյն) Ս. Երուսաղէմայ Ամենապատիւ Տ.
Տ. Յարութիւն (Վեհապետեան) Ս. Արքե-
պիսկոպոսի ազգային Հայոց:

Ի պատրիարքութեան (մայրաքաղաքին
տանկաց) Կ. Պոլսոյ:

էջ 8.— Կնուիրեմ սիրելի եղբայր իմոց,
որդւոց Ս. Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաոր-
չին, յազգապայանաութեանն Հայաստան-
եաց Ս. Եկեղեցւոյ.— Վարդան:

էջ 4.— Օրացոյց եւ երկայ տարուան,
զրեց Քրիստոսի նառայն,
ազգաւ Հայկեան եւ արմէնեան,
ի զարմէ լուսաւորչական,
որ անուանեալ կօչի Վարդան,
մականուանի Վարդերեսեան:

էջ 19.— Նուազ ի Նոր Տարի.— Վեհ զո-
ւութիւն եւ օրհնութիւն...— Վարդան:
1897, Վարդան (Արի.) Վարդերեսեան,
Անտիոքացի:

էջ 21.— Յուշուար (31 օր), տճ. Քեանու-
նի սանի:

էջ 174.— Վերջ:

էջ 176.— Ամսանունք:

էջ 178.— Ժամանակագրութիւնք երեւելի
անցից ինչ աշխարհի:

էջ 182.— Աւարդ Ս. Տեղեաց Երուսաղի-
մայ:

էջ 188.— Աւարդ Տօնախմբութեան Եկե-
ղեցեաց Կ. Պոլսոյ եւ յշնակայ գիւղորէից:

էջ 189.— Շարակարգութիւն պատրիար-
քաց Հայոց յԵրուսաղէմ:

էջ 194.— Տարեգարձ մննդեան, զանկա-
լութեան եւ թագազրութեան կայսերաց եւ
թագաւորաց:

էջ 198.— Յուշակ բարի կամ չար օրերու:

2938

ՏՈՒՏԻ ՆԱՄԷ ՀԵՔԻԱԹԸ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւոյ 28×19: էջք 80: Հանգամանք բա-
ւարար: Թուղթ Հասարակ: Գրութիւն սեւ մե-
լանով, միասին, 43 տող: Նոտրագիր չեղա-
կերպ վարժ: Թղթակազմ. կողքի առաջին ե-
րեսին արձանագրուած. «Տուտի Նամէ Հեք-
իաթը»: Դասարկ թուղթք սկիզբը եւ վերջը
մէկմէկ թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Պիսմիլլահի բահմանի բահիմ:

Էվլէթի Հիթեայէ:

Հինտ քիթապլէրինտէ մեղուր օլան խօճա
իւմիտ նամ, վէ օղլու սայիտ. վէ սախտէ մա-

չի շեթեր իսմի իլէ միւսէմմա օլան խաթունի
ալը վերմէսի...վէ տուտիյի քեմալիին վեր-
տիյի նասընէթլէրի պէյանիւնտէ տիրու...

էջ 8.— Իթիւնէ Հիթեայէ: Պաշրկեանի
Հինտիւնիկ տուտուսի իլէ խաթունիւնկ աւ-
վալի պէյանիւնտէ տիրու:

էջ 12.— Իւլիւնէի Հիթեայէ:

էջ 18.— Տօրուիւնէի Հիթեայէ:

էջ 24.— Պէլիւնէի Հիթեայէ:

էջ 37.— Ալթնէ Հիթեայէ:

էջ 44.— Ենթիւնէի Հիթեայէ:

էջ 49.— Սէթիւնէի Հիթեայէ:

էջ 60.— Օնուլնէի Հիթեայէ:

էջ 64.— Օնպիւրիւնէի Հիթեայէ:

էջ 77.— Օնտօրուիւնէի Հիթեայէ:

2939

ՆԱՄԱԿԱՆԻ — ՆԿԱՐԱՏՆՏՐ. — 1

(1900 — 1927)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 19×15×1.5: էջ 56: Հանգամանք չափ լաւ: Թուղթ զորադոյն: Լաթակազմ խաւաքարտեայ: Ստացող՝ Եղիշէ Արքեպօ. Զիլինկիրեան:

Կը պարունակէ Եղիշէ Արք. Զիլինկիրեանի ստացած նամակներուն, այցաքարտերուն, եւայլն, լուսանկարները, թիւով 37:

2940

ՆԱՄԱԿԱՆԻ — ՆԿԱՐԱՏՆՏՐ. — 2

Նախընթաց Նկարատետրի երկրորդ օրինակն է միեւնոյն բովանդակութեամբ:

2941

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂՇՈՒԹԵԱՆ
ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ՄՍՏՈՒՌ

ԳՐ. ՎՐԴ. Կ. ՊՈԼՍԵՑԻ

Կեսաքիտ

1826

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 21×18: էջ 100: Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Գր. Վրդ. Կ. Պոլսեցի: Գրութիւն սեւորակ մելանով, միասին, 30 տող: Շեղագիր: Համառոտագրութիւնք առատ: Կազմ կիսակայի խաւաքարտեայ:

Բիզոր Վարդապետէ Կոստանդնուլ: Բամի Տեառն 1826, յուն. 21, ի Կապադոք. Կեսաքեան:

էջ 5. — Նախերդ. ի վերայ ամենակարողութեանն Աստուծոյ:

էջ 12. — Խրատ, Տոկալ արժան է յամ. առջ. նութիւնս:

էջ 43. — Աշխարհի Զեւացուցումն:

էջ 81. — Մակերի. — Զարի ումեք՝ չար մի՛ կամիր, բարեաւ չարին՝ յաղթել ուարդ...:

էջ 92. — Վերջաբան գրոյս:

էջ 93-100, դատարկ:

Տիտղոսաքերք, էջ 3

Բարոյական Բանաստեղծութեան Զուարճալի Մատուռ, յոտար լեզուէ ծաղկաքաղեալ չափաբերական խրատարանութեամբ, ի Գր-

Մամօր.— Սկիզբի կողքին ներսի կողմը փակցուած առանձին թերթ մը կը պարունակէ հետեւեալը.

1883, մայիս 21ին գրեցի:

Ի ՌՄԿԹ [= 1820] թուին ես կարենցի սրբազան կարապետ Արքեպիսկոպոսի կարնոյ դիտի սպասաւոր դպիր Գալուստոս յետ մետասան ամի որդիութեանս այն վերոյիշեալ երջանիկ վարդապետիս, շնորհէն նորին եկի յուխտ սրբազնասուրբ վայրացս Քի. Ի Ար. Երուսաղէմ, որում եւ աստուածարեալ սրբազան զահակալ եւ Հայրոց Գարբիէլ պատրիարքին յորդորեաց զմեզ մնալ աստ յիւրն անձին սպասաւորութեան: Եւ իմ սիրահարեալ միաւաղամայն Ի Ար. տեղիս Քի. եւ Ի Ար. Գլխադիր Տէրն իմ, եւ մանաւանդ ի Հայրական խնամս նորին, զոր ունէին Ի վերայ իմ, Վասնորոյ մնացի աստ ի միաբանական կարգի ի գործ զրադրութեան այս վերոյիշեալ սրբազան վեհա, որ ի ՌՄԸ [= 1821] թուին մայիսի յըս-

կիգրն ձեռնագրեաց զիս անարժան սարկաւադ, եւ ի ՌՄԸԱ [= 1822] թուին յուլիսի ինն, յաւուր Վարդապետին ձեռնագրեաց զիս անպէտս քահանայ եւ վարդապետ, զսարկաւադ Գալուստ անունն մեր փոխարկեալ՝ կոչեաց տէր Դաւիթ: Եւ ի նոյն ամին յետ չորս ամսոյ ետ աստիճան մասնաւոր զաւագանաւորութեան, յաւուր Կիւրակէի Հրեշտակապետաց մեծի տանին, եւ զտէր Դաւիթս կոչեաց Դաւիթ Վարդապետ, որ եւ եւ մնամ ձեզ ամենից Հարց եւ եղբարց ծառայ Հանապազօրդեան յետին պաշտօնատար Արքայ Գահին խորհրդական գրագիր Ի Թիւ ՌՄԸԱ զեկտեմբերի 1, Ի պատրիարքարանս Արքայ Երուսաղէմի Արքոց Յակոբեանց մայր Աթոռոյս:

Հուսանողի Գեր. Դաւիթ Սպիսկոպոսի գործն է ի մէջ հասարակ Բառարանին՝ որ առ ընթեր Երեմիա Սպիսկոպոսի, որն որ առաջ նուաստս կ'գործեանէի:

2942

ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ՖԻԶԻԳԱՅ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մալ: 19×14, էջք 36, Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւ մեղանով, միասին, 28 տող: Նւոր չեղագիր: Համառօտագրութիւնք բաւական առատ: Կողք թղթեայ:

էջ 1.— Ճակատ.—

Աստուածաբանութիւն այն է Տեսիլ Կեօաց. յորում կերպարանին երեւոյթք գերբնական ճշմարտութեանց յաւիտենական կենաց, զոր ունեալ հաւատացելոց հաւաստի ընդունելութեամբ սրբազան ներգործութեամբ հաւատոյ՝ լինին մարդիկ կատարեալք ի հաւատս ստուգազէտ ճանաչմամբ աստուածութեանն

Աստուծոյ, եւ յետ վախճանի լրման ամաց կենաց նոցա՝ լինին երանեայք յերկինս տեսութեամբ աստուածային փառացն, եւ հասեալք ի վերջին վախճանս իւրեանց փառոցն յաւիտենից:

Ի Ֆիզիգայէ առ արարիչն Ֆիզիգականութեան, ի Կոստանդնուպոլս, 1827:

էջ 3.— Թառախարանութիւն:

էջ 4.— Խնդիր Ա. Զի՞նչ էրցէ ըստ ծայնին:

էջ 10.— Խնդիր Դ. Ո՞րք էրցեն ենթակայք նորայ:

էջ 11.— Ի վերայ Առաջին Ենթակայի:

էջ 24.— Ի վերայ Ենթերորդ Ենթակայի:

էջ 25-38, զատարկ:

2843

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ (ԿՐՕՆԱԿԱՆ)

Տետրակ մըն է բաղկացած 68 էջերէ, ան-
հարթ շեղադիր:
էջ 35. — Երկինք եւ երկիր անցցեն եւ բանք
իւր աշանցանիցեն...

էջ 51. — Հոգոյն Սրբոյ եօթն պարզեւ:
էջ 55. — Մեն խորհրդովք եւ զօրաւոր զոր-
եովք...:
էջ 67-68, կողք, դատարկ:

2844

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ (ՀԱՏՈՒԱՄ)

ԳՐ. ՎՐԴ. ԴԱՐԱՆԱՂՑԻ
(ԺԷ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 21x15: էջք Բ+28: Հանգամանք
բաւարար: Թուղթ կապտորակ: Գրութիւն սեւ
մելանով, միասին, 24 տող: Նոտրագիր շե-
ղակերպ: Կողք թղթեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա, զատարկ:

էջ Բ, շեղադիր նոր. — Տետրակիս հեղինա-
կը ոչ թէ Գրիգոր Պարոնտէր Պատրիարքն է՝
այլ Գրիգոր Վարդապետ Դարանաղցի: Գր-
ութեանս 1 էջէն մինչեւ էջ 11, տող 5 կը հա-
մապատասխանէ Դարանաղցեայ Ժամամակե-
գրութեամ (տպ. Երուսաղէմ, 1915) 185-192
էջերուն կամ հատուած 59-60: Տե՛ս այս մա-
սին Գր. Վրդ. Գալէմքեարեանի յօդուածը,
Հանդէս Ամսօրեայ, 1911, թիւ 1, էջ 13-15:
Նաեւ՝ Ժամանակագրութեան Ներածութիւնը
երես՝ 4Ը. — Մ. Ե. Ն.:

էջ 1. — Գրիգոր Վարդապետ ոմն՝ որ զամ.
անցսն իւր, եւ զստեանայ վասն Պալատու ե-
կեղեցեայ տետրակ մի է շարադրեալ, որ զրէ
այսպէս.

Թուին. Հայոց ՌՀԷ | = 1828 |, յորժամ

մեծաւ տաժանմամբ դարձաք յԵրուսաղէմէ
եւ հասաք ի Կոստանդնուպոլիս...

էջ 11, տող 5. — Նախ եւ յառաջ եկայք ա-
մենեցեանս՝ միաբերան Ած. ողորմի ասացէք
Խարբերթցի Ըղոստակէս Վարդապետին կեն-
դանի հոգւոյն. Ած զինքն անփորձ եւ անա-
սան պահեսցէ, ընդ երկնիկ վարդապետացն
դասակից արասցէ. եւ ողորմի իւր ծնողացն
տէր Գիրակոսին եւ մօրն Հռիփսիմէին՝ որ
մակ անունն Կուլցան կոչի, եւ իւր հաւասար
ննջեցելոցն հոգւոյն, որ բազում աշխատանս
կրեաց Թուին Հայոց ՌՀԷին, վերստին նորո-
գելով եւ զարդարելով զՊալատու դրան Սք.
Հրեշտակապետ եկեղեցին, զաս եւ քարոզ Թ-
սելով, եւ զԺողովուրդն յորդորմամբ Ժողովք
անելով, հազիւ ազատեաց զեկեղեցին ի պար-
տուցն, ի յիշատակն իւր եւ համայն ննջեցե-
լոցն, որոյ յիշատակն օրհնութեամբ եղիցի:
Ած. ողորմի տէր Ստեփաննոսին եւ իւր ի-
րիցկնոջն Խասխաթունին, եւ իւրեանց ննջե-
ցելոցն հոգւոյն, որք ետուն Բ հազար ըս-
տակ. եւ իւրեանց որդւոյն տէր Պողոսին եւ
իրիցկնոջն Սուլթանին եւ համայն ննջեցե-
լոցն հոգւոյն՝ եւ Բ հազար ըստակ:

Ած. ողորմի տէր Յուսէնէսին եւ իւր իրից-
կնոջն Կեռասին, եւ որդւոյն տէր Սիմէոնին
եւ իրիցկնոջն Մարգարտին, եւ միւս որդ-

ւոյն Յակոբին եւ կողակցոյն Մարիամին եւ
Համայն Ննջեցելոցն հոգւոյն՝ որ ետուն Ե
հազար է Հարիւր ըստակ:

Ած. ողորմի տէր Յակոբին, եւ հղբօրն Նա-
հապետին...

Ած. ողորմի տէր Աստուածատուրին.....

Ած. ողորմի մղտեսի Նուրիմին եւ իւր Նըն-
ջեցելոցն՝ որ ետ Բ Հարիւր [այսպէս կամգ ա-
ռած է էջ 12իմ ստորոտը]:

էջ 18, դատարկ: Նոյնպէս էջ 17-20:

2045

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԵՐԷՆ ԵՒ ՏԱՃԿԵՐԷՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 14×10.5: էջ 18: Հանգամանք
լաւ: Թուղթ սպիտակ: Գրուածին մանիշակա-
ղոյն թանաքով, երկսիւն, 20 տող: Շեղագիր
մաքուր: Կողք կարմիր թուղթ: Դատարկ
թուղթ սկիզբը մէկ, վերջը երկու թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Բանի Խօսակցութիւններ Հայերէն
եւ Տաճկերէն:

Ա.— Ողջունի վրայոք:

Բարի լոյս: Սապահընդ խայր օյա:

էջ 18.— ԺԴ.— Հիւանդի այցելութիւն:

Գիշ մը անհանգիստ եմ: Պիտե՞ս թէ յօրիմ
եօք:

2946

Ն Ա Մ Ա Կ Ա Ն Ի

(ԺԹ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 23×15×1: էջ 148: Հանգամանք
Համարեա քաւարաւ: Թուղթ Հասարակ, ոչ
միատեսակ: Գրուածին սեւորակ մեյանով,
միասիւն, տողեր ոչ Համաթիւ: Շեղագիր ան-
հարթ այլազան: Կողք թանձր թուղթ, առա-
ջին երեսին կը կարդացուի: Շնամակների
Տեղապահ Վրթանէս Վարդապետիւն, տարբեր
գրէէ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Գարտադրեալ քանի մը Հասցէներ, Թուա-
կաններ եւ ստորագրութիւններ:

էջ 1.— Ենորհազարդ դերյարդոյ տեսուն
Արիստակէս բարեշնորհ Վարդապետի հոգե-
ւոր հօր իմոյ տացի մեծաւ յարգանք, ի Ար.
Աթոռն, Երուսաղէմ:

էջ 3.— Առ գերապատիւ զոնձօյ Ամերիկա-
յու պարոն Յակոբոս Սրապիոն Սուրատեան
մեծարու հղրայրն իմ Հասցէ ի Յոպպէ:

էջ 5.— Առ Սրբոյ Մնեղեան Վանուց Տե-
սուշ աստուածիմաստ Պետրոս շնորհազարդ
վարդապետ մեծարու սիրելին յարգութեամբ
սիրոյ Հասցէ, ի Բեթղեհէմ:

էջ 8.— Երանաշնորհ եւ աստուածաբանայ Տ.
Տ. Գաբրիէլի սրբազան արքեպիսկոպոսի վեհ
սրբազնութեան Հասցէ յԵգիպտոս:

էջ 12. — 16 նոյեմբեր 1843:
 էջ 14. — Ի 2 հոկտ. 1842: Սրբոյ Աթոռոյն փոխանորդ Կիրակոս եպիսկոպոս:
 էջ 17. — 1841, Ի Բեթլ: Մարկոս Սպո:
 էջ 21. — Վանքի Թափուզեան Յակոբ վարդապետ, Ի 10 նոյ. 1839, Ի Մշոյ Սբ. Կարապետի հրաշալի աթոռ:
 էջ 23. — Ի 10 նոյմ. 1839: Վանքի Յակոբ արեղայ՝ իբր գրադիր Ի Սբ. Կարապետ եւ միաբան Լիմ Սբ. Անապատի:
 էջ 31. — Ի 3 սեպտեմբերի, 1839, յԵւսկիւտար: Նուստոս ծառայոյ Աթուհամ, որ արդ Յովսէփ անուանիմ:
 էջ 32. — Յովսէփ Կիրակոսեան, Ի Ջմիւտնիա, 24 մարտի, 1841:
 էջ 34. — Բերիաքի Յովսէփ Կիրակոսեան, Ի հոկտ. 28, 1842, Ի Պոլիս, Ի ձեմարանի Ա-

մերիզացւոց, որ Ի Պէպէք:
 էջ 40. — Յարութիւն Վրդ. Սահաթեան միաբան Սբ. Երուսաղէմի. 1843, փետրվարի 2:
 էջ 45. — 1843, Ի Բէթլ, մարտ 24:
 էջ 73. — Ի 1 հոկ. 1843, Ի Տփլիս: Վանքի Թափուզեան Յակոբ արեղայ:
 էջ 103. — Յունվար 12, 1845, Ի Պոլիս որ Ի Պէպէք:
 էջ 115. — 1846, օգոստ. 24, Ի Սբ. Երուսաղէմ:
 էջ 131. — Ի մարտի 23, 1847:
 էջ 135. — Ի մարտի 28, 1847, Ի ծովահայեացն Յովսէփ:
 էջ 148. — Սբ. Երուսաղէմի միաբան Գէորգ Վրդ. 1847, մայիս 13, Ի Պոլիս, Ի վէքիւրան Սբ. Երուսաղէմի:

2947

Գ Ա Ր Ո Զ Գ Ի Ր Ք. — 12

ԳԷՈՐԳԱՐԲԵՊՍ. ՋՄԻԻՌՆԱՅԻ

[Թէթիրտալ]

1854

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 19X14X3-5: էջ 2+824: Հանգամանք բոլորովին անբաւարար: Թուղթ հասարակ, ջիշ մը ծծող: Գրիշ՝ Կարապետ Սրկ. Մկրտչեան, Թէթիրտալցի: Գրութիւն սեռորակ մեխանով, միասին, 18 տող: Շեղադիր: Համառոտագրութիւնք առատ: Կազմ կիսակաշի խաւացարտեայ ցայցայուած:

Տիտղոսաբերք. —

էջ Ա. — Գարդգիրք, արարեալ Գէորգ սրբազան արքեպիսկոպոսի Եւդոկիոյ:
 Ի հայրապետութեան Տ. Ներսիսի սրբազան կաթողիկոսի Հայոց. Ի Պատրիարքութեան Սրբոյ Երուսաղէմի Տ. Յովհաննու արքեպիսկոպոսին. Ի Պատրիարքութեան Կոս. Տ. Յակոբայ սրբազան արքեպիսկոպոսին:

Օրինակեցաւ այս գիրքս յարժանելոր

բարեկարգ առաջնորդի Թէթիրտալու՝ Տ. Թադէոսի սրբազան արքեպիսկոպոսի Գարդգիրքէն, ձեռամբ Սբ. Երուսաղէմի միաբան Թէթիրտալցի սարկաւազ Կարապետի Մկրտչեան, առ Ի յիշատակ հոգեւոր եւ մարմնաւոր ծնողաց հոգւոյն. 1854, յապրիլ 11:

Ներքեւը սեւ մատիտով՝ Վախճանեալ Առաքել Մ. Վրդ. Սազրմանի:

էջ Բ, դատարկ:

էջ Կ. — Դիտումն իմ յայս գործ չէ վանս ցալուշիմ ցարդլացն ազգիս բանս սեզանաւորել...:

էջ Ե-Զ, դատարկ:

էջ 1. — Դուլիս Ա. — Յաղաքս պահոց եւ աղօթից: Բնաբան. — Վարդապետ, անի գորդի իմ առ ջեզ եւն. Սրկս. Թ. 18:

էջ 302էն ցատքած է 304ի:

էջ 359. — Յաղաքս խոստովանութեամբ դասանելոյ զբժշկութիւն ախտացեալ հոգւոց:

Գլուխ ԼԲ.

Էջ 486. — Յազազա Սուրբ Աստուածաների:

Գլուխ ՄԲ.

Էջ 827 կրկնուած է:

Էջ 847. — Յազազա անպատմելի փառաց
արքայութեանն: Գլուխ ԷԴ.

Էջ 712 կրկնուած է:

Էջ 812. — Յազազա Կազանդի աւուր, որ է
սկիզբն տարւոյն նորոյ, Գլուխ ՂԲ.

Էջ 815-ի եւ 821-ի միջեւ կը սրվարի երկու թերթ:

Էջ 821-824. — Յազազա ԼԲ-ՂԲ.

Յետմագոյժ յիշատակագրութիւն, առաջին

կողքին ներսի կողմը. — 1910

Յետ ութամսեայ յանդիմանի հայածման ի-
մոյ ի դիւալլուկ Ղեւոնդեանց, որոց պարա-
զուի լեալ էր մեծահոգի անբարոյ եւ ան-
պատիւ Տէր Կարապետեան Կարապետ վար-
դապետ, եւ զոր Ազգն Հայոց վարեաց զեա-
րնկերովք իւրովք (Ռատոսթոցի Տէր Սարգս-
եան, Եօթնեղբայրեան) ի Սուրբ Տանէս Յա-
կոբեանց: Վերադարձայ կամօցն Աստուծոյ
եւ զօրութեամբ կառավարութեան կրկին ի
Տուսն Սուրբ, 1910 Յունվար 31, Երուսա-
ղէմ. Յարութիւն Սարգիսազ Մանսիւեան:

2948

ՔԱՐՈՋԳԻՐԻՔ (ՏԱՐԵԿԱՆ). — 9

ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՐՔ. Կ. ՊՈԼՍԵՑԻ

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1852

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 28×18×3: Էջք Ժ+490: Հանգա-
մանք շատ լաւ: Թուղթ հասարակ՝ Գրիլ՝
Ստեփանոս Վրդ. Ազրիանուպոլսեցի: Գրու-
թիւն՝ սեւորակ մեկնով, միասին, 30 տող,
կարմիր գիծերու միջեւ: Ենդագիր նորո-
կեայ: Համառուագրութիւնը բաւական ա-
ռատ: Կաշեկազմ խաւարտեայ ոսկե-
դրուագ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Էջ Ա-Զ, դատարկ:

Էջ Է. — Ցակատ. —

Տարեկամ Քարոզ, հաւաքեալ ի Սր. Գրոց
եւ ի մատենից սուրբ եւ ի մատենն վարդա-
պետաց:

Հատոր Առաջին:

Աշխատասիրութեամբ Պօլսեցի Տ. Կարա-
պետի Արքեպիսկոպոսի եւ Պատրիարքի Կո-
տանդնուպօլսոյ, յամի Տեառն 1834, եւ մե-
րոյս ՌԲԶԳ:

Ի Հայրապետութեան Մայր Աթոռոյն մե-

րոյ Սրբոյ էջմիածնի՝ Տ. եւ Տ. Ներսէսի սըր-
բազնակատար կաթողիկոսի ամ. Հայոց: Ի
պատրիարքութեան Սրբոյ Աթոռոյն Երուսա-
ղէմի՝ Տ. Յովհաննէս աստուածընտիր Արք-
եպիսկոպոսի: Եւ ի պատրիարքութեան Կո-
տանդնուպօլսոյ Տ. Յակովբայ երջանկազարդ
Արքեպիսկոպոսի:

Վերստին օրինակեալ յընտիր զաղափարէ
ընդ ձեռն Սրբոյ Երուսաղէմի միաբան Ստե-
փանոս վարդապետէ Անդրիանուպօլսեցոյ,
յամի Տեառն 1852, յԱռաքելական մեծի դա-
հին Սրբոց Յակովբեանց, որ յԵրուսաղէմ:

Էջ Ը-Ժ, դատարկ:

Էջ 1. — Առաջաբան. — Եկեղեցի բանա-
կան՝ գեղեցիկ իմն յարմարութեամբ ի դը-
րախտ օրինակի. . .

Էջ 3, դատարկ:

Էջ 4. — Եւ դու քարոզեալ զբանն. . .

Էջ 4-5-ի միջեւ տարբեր թուղթի վրայ սեւա-
գիծ նկար, շճակոր Աստուածաբան:

Էջ 5. — Քարոզ Ա. Կազանդ. Խոկումն
Մահուան:

էջ 200. — Բարոզ ԽԶ: Մազկազարդ: Գա-
լուստ Տեառն յերուսաղէմ:

էջ 404. — Բարոզ ՂԷ: Տօն Սրբոց Հրեշտա-
կաց:

էջ 474. — Բարոզ ձժԵ: Կիւրակէ պատահ-

եալ ի մէջ Աւագ Տօնից:

էջ 479. — Ծանկ Բարոզից. — Ա-ձժԵ Գը-
լուխներ:

էջ 483-490, դատարկ:

2940

Մ Բ Ա Ռ Ջ Գ Ի Ր Ք (ՏԱՐԵԿԱՆ). — 10

ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՐՔԵՊՍ.

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1854

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւլ 28×18×3.5: էջք Ը+644: Հանգա-
մանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ՝ Տիմո-
թէոս Արկ. Կ. Պոլսեցի: Գրութիւն՝ խորա-
գիրները եւ սկզբնատողերը կարմիր: մնաց-
եալը սևորակ մելանով: միասին, 25 տող,
սև գիծերու միջև: Շեղագիր մագուր: Հա-
մառատագրութիւնք առատ: Փառակազմ բայց
քակուած: Ստացող՝ Ստեփան Վրդ. Տիգրա-
նակերացի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Դ, դատարկ:

էջ Ե. — ճակատ.—

Տարեկան Բարոզը, հաւաքեալ ի Սբ. Գրոց
եւ ի մատենից սուրբ եւ իմաստուն վարդա-
պետաց:

Հատոր Առջին:

Այսատուութեամբ Պոլսեցի Տ. Կարապետ
Արքեպիսկոպոսի եւ պատրիարքի Կոստանդ-
նուպոլսոյ, յամի Տեառն 1834, եւ մերոյս
ՌՄՁԳ:

Ի Հայրապետութեան...

Վերստին օրինակեալ ի յրետիր զազափարէ
ընդ Աեռն Սրբոյ Աթոռոյն Երուսաղէմի բնիկ

միաբան Տիմօթէոս յետին սարկաւազի Կոս-
տանդնուպոլսեցւոյ, ի վաշկուսմն Սրբոց Յա-
կովքեանց մեծի զահին: միաբան Տիգրանա-
կերացի Գնազգեանց Ստեփան շնորհափայլ
վարդապետին, յամի Տեառն 1864, օգոստոս
22:

էջ 2, դատարկ:

էջ Ժ. — Առաջտարւմ. — Եկեղեցի բանա-
կան՝ զեղեցիկ իմն յարմարութեամբ ի դը-
րախտ օրինակի...

էջ 3-4, դատարկ:

էջ 6. — Խեկումն Մեծումն: Բարոզ Ա.
Կաղանդ:

էջ 200. — Բարոզ ԼԷ: Տօն Սրբոց Բառաս-
նից:

էջ 404. — Բարոզ ԶԲ: Վարդավառ. Այ-
լակերպութիւն Տեառն:

էջ 815. — Բացատրութիւն Առակի Ազմը-
ւակումնի: Բարոզ ձժԵ: Կիւրակէ պատահ-
եալ ի մէջ Աւագ Տօնից:

էջ 821. — Գաւազմ վարդապետութեան:
Բարոզ մասնաւոր իշխանութեան:

էջ 832, դատարկ:

էջ 833. — Ծանկ Բարոզից. — Ա-ձժԶ Բա-
րոզներ:

էջ 842-844, դատարկ:

2950

ԿԵԱՆՔ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԻՑ. — 1

ԿԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 36×23×3: էջ 878: Հանգամանք բաւարար: Լուսանցքի ցեցահարութիւն չընդին: Թուղթ Հասարակ: Գրութիւն՝ սեւորակ մելանով, միասին, 33-38 տող: Շեղագիր նոսրակերպ: Համառոտագրութիւնը սակաւ: Կազմ խաւարածայ անարուեստ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Մատեան Առաջին Դիողիսէսի Լաւրաիոսի, Յաղաքս կենաց, ռառցմանց եւ ասացումաց զերաւույնի փիլիսոփայից:

Նախերգանք. — Համարեցան ռմանք թէ փիլիսոփայութեան զորնն սկսեալ իցէ ի բարբարոսաց, քանզի առ Պարսկաց էին Մոզգ. . .

Մամար. — Լուսանցքներու վրայ յաճախ կ'երեւին ծանօթագրութիւններ եւ բացատրութիւններ:

էջ 8. — Թալէս Մէլէտացի. — Էր ուրեմն Թալէս, ըստ որում ասեմ Հերոդոտոս, Դուրիս եւ Դէմոկրիտոս. . .

էջ 16. — Սուլեմ Սալամիւնացի. — Սուլեմ Սալամիւնացի՝ էքսէկիստիոյ որդի. . .

էջ 24. — Դիւլեմ Լակեղէմնացի:

էջ 47. — Դիողիսէսի Լաւրաիոսի Յաղաքս կենաց, սահմանադրութեանց եւ ասացումացն Հռչակաւոր փիլիսոփայից:

Մատեան Երկրորդ: Անաքսիմանդրոս:

էջ 66. — Մատեան Երրորդ: Պղատոն:

էջ 122. — Մատեան Չորրորդ: Սպեւսիպոս:

էջ 166. — Մատեան Հինգերորդ:

Արիստոտէլ որդի Նիկիտմաքոսի եւ Յիստիազայ, Ստագիրացի. . .

էջ 184. — Մատեան Վեցերորդ: Անտիսթենէս:

էջ 217. — Մատեան Եօթներորդ: Զենոն:

էջ 273. — Մատեան Ութներորդ: Պիւթագոր:

էջ 298. — Մատեան Իններորդ: Հերակլիտոս:

էջ 322. — Մատեան Տասներորդ: Եպիկուրոս:

էջ 337, 339, լուսանցքներու վրայ կան մատիտով հայերէն եւ յունարէն ծանօթագրութիւններ:

էջ 375-376. — Յանկ, Նոր կազմուած, կարմիր եւ կապոյտ մատիտով:

էջ 377-378, դատարկ:

2951

ՔԱՐՈՉԳԻՐՔ. — 13

ԳԵՈՐԳ ԵՊՍ. ԶՄԻՒՆԱՅԻ

Եղոկիւ

ՌՄՀԵ = 1828

ԿԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 24×18.5×4.5: էջ 752: Հանգամանք լաւ: Գրութիւն սեւ մելանով, միասին, 19 տող, սեւ գիրներու միջեւ: Շեղագիր նոսրակերպ: Համառոտագրութիւնը առատ: Կայեկազմ խաւարածայ, Դա-

տարկ Թուղթ սկզբը հինգ թերթ, Կնիք հաւկթածեւ, երկաթագիր, ճեփրեմ Վ. Պ. Պէդրեմեանի Սեբաստացոյ, յորումաղէմ, 1892, էջ 1, 3, 369:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Քաղաքացիքը, հաւաքեալ աստի եւ անտի, այլատասիրութեամբ Գէորգ եպիսկոպոսի Զմիւռեացոյ դիտին Օւզոկիոյ, ի դիւրութիւն նորակիրք քաղաքացի Ուլաին Սըրբոյն Աննայի:

Ի Հայրապետութեան Տեառն եւ Տեառն Եփրեմի Սրբազնակատար կաթողիկոսի Ամենայն Հայոց: Ու ի Պատրիարքութեան Սրբոյ Նրուսաղէմի Տեառն Գարրիէլ Սըրբազան Արքեպիսկոպոսի: Ու ի Պատրիարքութեան Կոստանդնուպոլսոյ Տեառն Կարապետ Սրբազան Արքեպիսկոպոսի:

Օրինակեալ յԱւրոկիա: 1828, եւ Հայոց ՌՄՀԵ:

էջ 2, դատարկ, անմաքուր:

էջ 3. — Յառաջաբանութիւն. — Դիտումն

իմ յայտ գործ չէ վասն քաջուշիմ քարոզչացըն ազգիս բանս սեղանաւորել...

էջ 5. — Դիտաւորութիւն: Յաղաքս կաղանդի աւուրն, միանգամայն եւ ի վերայ պէսպէս մեղաց...

էջ 101. — Յաղաքս խոստովանութեան եւ ապաշխարութեան:

էջ 377. — Յաղաքս զժողովրդին լինելոյ անողորմ մեծատանց մտանել յարթայութիւնն երկնից:

էջ 644. — Յաղաքս ժողովրդի զերկնից արթայութիւնն:

էջ 725. — Յաղաքս ու ի իցէ սրբոց, յարմարելով ըստ օրինակացն:

էջ 734, դատարկ:

էջ 735. — Ցանկ Քարոզից:

էջ 741-752, դատարկ:

2952

ԱՆՏԱՌԻՆՈՐԱԳՈՅՆ ՄՏԱԾՄԱՆՑ. — 22

Ա. ԳԱԼԱՄԱԹՕ

Լիմ Ամապատ

1854

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասալ 25×19×3: Էջ 2+330: Հանգամանք լաւ: Թուղթ դեղնորակ: Գրիչ՝ Տիր. Յակոբ Ղլարեցի: Գրութիւն՝ սեւորակ մեկանով, միասին, 28, 29 տող, սեւ գրեթե միջեւ: Ենդագիր: Համառոտագրութիւնք սովորականէն աւելի: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա-Դ, դատարկ:

էջ Ե. — Ծալատ. —

Անտառ Նորադոյն Մտածմանց, որ կոչի Աջր Աստուծոյ: Արարեալ ի գերյարգելի տեառն Ալեքսանտր Գալամաթո կոչեցելոյ Մեծիւնացոյ ի Փատուայ: Հիմնեալ ի Սուրբ

Գրոց եւ ի Սուրբ Հարց, ծայրագոյն վարդապետաց Սրբոյ եկեղեցոյ: Յարմարեցուցանելի ամենից լուր աւուրց, ցառասնորդաց, Կիւրակէից ի մէջ տարւոյն եւ հասարակ տունից:

Քարգմանեցեալ ի յիտալականէ լեզուէ ի հայ բարբառ, ի Ղուկաս վարդապետէ Խարբերդցոյ, ի խնդրոյ տեառն Յովհաննու պատրիարքին Կոստանդնուպոլսոյ, յամի Փրկչին 1741, եւ մեր ՌՃՂ:

Իսկ այժմ ի դիւ եղեալ զաղափարեցաւ ձեռամբ Ղլարեցոյ մահտեսի տիրացու Յակոբէ, որ իսկ միաբան ի նոյն ցանկալի Սրբոյ Անապատին Լմայ: Յամի Տեառն 1854, ի հունվարի 2, ընդ հովանեաւ նոյնոյ ծովապատ ցանկալի Սր. Անապատի Սրբոյն Գեփորդայ Զօրավարին:

էջ 2, դատարկ:

էջ 1.— Վասն Սիրոյն Աստուծոյ, Գըլուխ Ա.— Ամենակարօղն Ած. ի յաւիտենից սահմանեալ առ ի ստեղծել զմարդն...:

էջ 134.— Վասն Ընթրեաց Տեառն մերոյ:

էջ 259.— Որով ոք մեղանչէ՝ նովիմք եւ տանջի:

էջ 304.— Հանդէս ուխտի կուսանաց: Գլ. 69:

էջ 307.— Վասն աղօթելոյն եւ քրտնելոյն Տեառն: Գլ. 70:

էջ 311ա.— Երգ զանազան Տերունակն նորոգ ասացեալ ումամն ի դպրէ: Վասն Տէրողորմեայի.— Խնդրեմք ի քէն Հայրդ գթած

էջ 313բ.— Ի նոյնոյ երգ առ Սբ. Աստուածածին.— Աստուածածին ծաղիկ ոսկի...:

էջ 315ա.— Ի նոյն դպրէ երգ առ Քրիստոս վասն ազգիս իղջալի Հայոց.— Լեր մեզ պարիսպ փոզոյ Հոտին...:

էջ 318, դատարկ:

էջ 317.— Նմանակերպութիւն Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յի. Քի. առեալ ի Հնազոյն ձեռագրաց Հռոմայեցոց.— Ի ժամանակս Օգոստինոս կայսերն Հռոմայեցոց

էջ 320, դատարկ:

էջ 321.— Ծանկ գլխոց զրոցս՝ որ կոչի Սէր Աստուծոյ:

էջ 325-330, դատարկ:

2953

ԿԱՆՈՆ ԿՐՕՆԱԽՈՐԱՑ.— 1

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Ծաւալ 21×14.5: Էջ 48: Հանգամանք բաւարար. նորոգութիւն կրած: Թուղթ բարակ: Գրութիւն՝ սեւօրակ միւլանով, միասիւն, 23 տող: Ենդագիր վարժ: Համառոտագրութիւնք սովորականէն աւելի: Կողք թղթեայ: Կնիք հաւկթածեւ, երկաթագիր, քնդրեմ վ. Պ. Պէգիւրճեանի Սեբաստացւոյ, յերոսաղէմ, 1892, էջ 1:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Կանոն Կրօն [ա]ւորաց:

1.— Կանոն:

Կանոնն է ուղղիչ ունակութեանց եւ արեւստից, նոյն եւ մարդկային իսկ կենաց.— Հմմտ. Հետազայթի 2878:

էջ 4.— Կանոն 3.— Նորոգիլ սրախ:

էջ 38.— Սիրել զԱզգն եւ զԵկեղեցին: 24:

էջ 40.— Խրատ Սրոյն Յակոբայ Մեքնա Հայրապետի թովանդակութիւն մտաց տեսութեայ.— Հուր ղու սիրելի, զոր ես գրեմ քեզ...:

էջ 42.— Վերջաբան:

էջ 48-47, դատարկ:

էջ 48.— ... 84բ. Ա. 27:

2954

ՏՆՍՈՒԹԻՒՆ ԱՆԹԱՌԱՄ ԾԱՂԿԻ. — 1

ՎԱՐԴԱՆ ՎՐԴ. ԱՐԵՒԵԼԾԻ

Կ. Պոլիս

ՌՄԼԵ = 1786

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 16×11.5: էջ 38: Հանգամանք
լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ Ստացող՝
Գէորգ: Գրութիւն՝ սեւ մելանով, միասիւն,
21 տող: Նոտրադիր: Համառոտագրութիւնք
սովորականէն աւելի: Կողք թղթեայ:

էջ 25. — Գրիգորի Աջանչեւագործի ա-
սացեալ ի Մնունդն Տնառն. — Խորհուրդ
մեծ եւ սքանչելի յայսմ աւուր տեսանեմ,
եղբարք...:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-2, դատարկ:

էջ 3. — Անթառամ Մաղիկ Վարդանայ
Վարդապետի, ի խնդրոյ Սարգսի:

Թագաւորեալ Ար. Եկեղեցի, աստուածա-
բար Հրաման տայ ում եւ կամի՝ կոչելով ի
գործ...:

Յիշատակագրութիւն գրչի. — 1786

էջ 24. — Գրեցան երկոցին ճառքս ձեռամբ
Գէորգայ նուաստի, ի Կոստանդինուպոլիս
քաղաքի, ի թուականին Հայոց ՌՄԼԵ. ի վա-
յելս անմին իւրոյ եւ այլոց սիրելեաց, որք
միտ ղենե աշպարհի իրաց:

էջ 35-38, դատարկ:

2955

ՄԵԴՐԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆ. — 1

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 18×14.5×1: էջ 128: Հանգամանք
լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն՝ մանի-
շակագոյն թանաքով, միասիւն, 21 տող:
Ենդագիր մաքուր: Կազմ կիսակաշի խաւա-
քարտեայ: Դատարկ թուղթ սկիզբը եւ վեր-
ջը հինգական թերթ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Չափ կը կոչուին այն գործիքները
որք կը գործածուին այլ եւ այլ ծանրու-
թիւնները, երկայնութիւնները եւ այլն որո-
շելու համար...:

էջ 3. — Պատմական Տեսութիւն Մեղրա-

կան Դրութեան:

էջ 17. — Պատկեր օրինական չափուց:

էջ 20. — Տասնորդ Մեղրական դրութեան:

էջ 28. — 2. — Ժանապարհական չափեր:

էջ 57. — Չափք ծաւայի կամ հաստատուն
մարմնոց:

էջ 64. — Կրթութիւններ եւ խնդիրներ:

էջ 77. — Չափք պարունակութեանց:

Նկատ. — Շատ մը աղիւսակներ պարպ կը
մնան, էջ 81-100:

էջ 102. — Խոտութիւն մարմնոց:

էջ 109. — Չափ արժէից կամ զբամոց:

էջ 118. — Շինութիւն գրամոց:

2956

ԲԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ. — 1

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաս 19. 5×13. 5×1. 5: էջ 284: Հանգամանք լաւ. տեղանդ կ'երեւին կըտրուած թերթերու արմատներ: Թուղթ զեղնորակ: Գրութիւն՝ սեւորակ մելանով, միասիւն, 20 սող կամ նաւագ: Շեղագիր անարձանատ: Լաթակազմ խաւացարտեայ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-6, դատարկ:

էջ 7. — Բերականուր թիւ 0. Մաս 0 Ա.:

Հ. Ի՞նչ է Բերականութիւնը:

Պ. Բերականութիւնը չի տակ խոսիլու, ուղի կարգաւու եւ անսխալ գրելու արուեստ է:

էջ 25. — Հոյովուսն գոյականաց ընդ Աժականս:

էջ 37. — Դիմորոշ Եօր:

էջ 38. — Գրութիւն Գ. Բայ:

էջ 89. — Համածածու թիւ 0. Մաս 0 Բ.:

Հ. Ի՞նչ է Համածածանութիւնը:

էջ 91. — Գրութիւն Ա. Տէր Բայի:

էջ 144. — Գրութիւն Զ. խնդիր եւ խնդրառու:

էջ 167. — Թանկութեան Գրութիւն Ա. Զեւաւոր Շարադրութիւն:

էջ 182. — Գ. Տրուածութիւն:

էջ 184. — Վերջ:

էջ 185-190, դատարկ:

էջ 181. — Մաղկաբաղ:

Մամօթ. — Գրաբար հատուածներ այլ եւ այլ հեղինակներէ, ինչպէս, «Ճենեպոն» Տելեմաք, Պէրնարտէն տը Սէնթէր, Պարթելըմի, Շարդուրիան, Պի. Ֆիլոն, Պոսիւէ, Մասիլիոն, Լամարտէ, Լամարտի:

էջ 230. — Տապանագիր Աղեքսանդր Մակեդոնացու:

էջ 232. — Տապանագիր Արիոսի:

էջ 234-284, դատարկ:

2957

ՊԱՏԱՐԱԳԱՄԱՏՈՅԲ ԵՌՈՒՆԱՅ. — 4

Թրգմ. Գեորգ ՎՐԴ. ՄԵԼԱՅԻՄԱՅԵ

Կ. Պոլիս

1844

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաս 33×22: էջ 44: Հանգամանք անբարար. արմատի կողմէն մկնակներ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն՝ սեւորակ մելանով, միասիւն, 45 սող: Շեղագիր: Համառոտագրութիւնք բաւական առատ: Կողք թղթեայ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Խորհրդատար Եկեղեցոյն Յունաց:

Օրինակեցաւ ի Կոստանդինուպոլիս, 1844:

էջ 2, դատարկ:

Ա. — ՊԱՏԱՐԱԳԱՄԱՏՈՅԲ. — 4

Յովեմ Ոսկեբերամ

էջ 3. — Կարգաւորութիւն աստուածային եւ սուրբ պատարագին սրբոյ Հօրն մերոյ Յօաննու Ոսկեբերանին. — Քաշանայն որ

պարտ է զատուածային կատարել զիր-
հրաժեշտութիւնն... — Հմմտ. Թ. 2110, է
Հատոր, էջ 156:

Բ.— ՊԱՍԱՐԱԳԱՄԱՏՈՅՑ.— 4
Բարսեղ Կեսարացի

էջ 24.— Աստուածային պատարագ սրբոյ
Հօրն մերոյ Վասիլիոսի Մեծի.— Օրհնեալ
Թաղաւորութիւնն Հօր եւ Որդւոյ եւ Սրբոյ
Հոգւոյն...:

Գ.— ՊԱՍԱՐԱԳԱՄԱՏՈՅՑ.— 4
Գրիգոր Նազիազացի

էջ 34.— Աստուածային պատարագ սրբոյ
Հօրն մերոյ Գրիգորի Աստուածաբանի,
Նախարարեցելոյ.— Այս աստուածային պա-
տարագս ասի միայն յաւուրս պահոց քա-
ռասնորդաց...:

էջ 42-44, զատարկ:

2958

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԱԺԱՐՄԱՆ ԵՒ ՋՂՋՄԱՆ.— 1

ՄԿՐՏԻՋ ՎՐԴ. ԱՐԾՐՈՒՆԵԱՆ

Ս. Յակոբ, Երասաղեմ

ՌՅԳ = 1854

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մառ. 29×19.5: էջք 2+56, Հանգա-
մանք բաւարար. ցեցակերութիւն թիթեւ:
Գրութիւն՝ սեւորակ մեանով, միասին, 24
սող: Ենդագիր նոտրակերպ, լի սողընդմէջ
սրբազրութիւններով: Համառոտագրու-
թիւնք սովորականէն քիչ մը աւելի: Կողք
թղթեայ. տալիս երեսին գրուած է՝ Բա-
ցատրութիւն Հրաժարումն եւ Ջղջումն Բա-
նից Սրբոց Հարցն Նախնեաց, Նաեւ Յիշե-
ցուք, Աշխարհ ամենայն եւ Առաւօտ լուսոյ
Երգոցն Սրբոյն Ներսէսի Շնորհալոյ,
1854: Տպուած է Երուսաղէմ, 1854-ին:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Բ, զատարկ:

էջ Գ.— Տիտղոսաբերք.

Բացատրութիւն Հրաժարումն եւ Ջղջումն
բանից Սրբոց Հարցն Նախնեաց: Նաեւ Յի-
շեցուք, Աշխարհ ամենայն եւ Առաւօտ լու-

սոյ Երգոցն Սրբոյն Ներսէսի Շնորհալո-
ւոյն:

Ի Հայրապետութեան...:

Աշխատասիրեալ ի միաբանութենէ Սրբոյ
Աթոռոյն Երուսաղէմի Տ. Մկրտիչ վար-
դապետի Արծրունեան Տ. Մարտիրոսով: Յա-
մի Տեառն 1854, եւ Հայոց ՌԾԳ: Հատոր Ա-
ռաջին: Թաթոն Սրբոց Թակովրեանց Առա-
քելոց:

էջ Դ, զատարկ:

էջ Ե.— Ծառաբան:

էջ Զ, զատարկ:

էջ 1.— Բացատրութիւն Նախադրու-
թեան Հրաժարման, թէ ընդէր դառնամք յա-
րեւմուտս եւ ի կոր ունելով զձեռս Հրաժա-
րիմք ի սատանայէ:

էջ 10.— Մասն Երկրորդ. բացատրութիւն
մեղայի:

էջ 54.— Հուսկ ուրեմն աղաչեմ զձեզ զա-
մենեան...:

էջ 58, զատարկ:

2959

ՏԵՏՐ ԶԱՅՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ (ԹԵՐԻ) — 1

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ —

Մասւոյ 22×14×2: էջ 378: Հանդամանք շատ լաւ: Թուղթ գեղատառ: Գրութիւն՝ մանրակազմի եւ սեւորակ մեջաններով, միասին, 18 տող, կարմիր գիծերու միջեւ: Շեղագիր: Կազմ կիսակաշի խաւացարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ —

էջ 1.— Տետր Զայնագրութեան, դրեաց վաղարչ Տ. Մարկոսեան, Ի Ս. Երուսաղէմ, 1895, Յունիս 1:

էջ 2, դատարկ:

էջ 3.— Ի գրեանց Ղուկաս Վարդապետին, թիւ 50:

Դաս Ա.— Երբ մէկը երգէ կամ նուագէ որեւէ նուագարանի վրայ, այն ժամանակ մենք կը լսենք զանազան հնչիւններ...:

էջ 7.— Դաս Բ.— Վարժութիւններ:

էջ 28.— Դաս ԺԶ.— Աղօթք մանկան.— Ով երկընթի երկրի Տէր...:

էջ 41.— Դաս Լ, Կիսամայն:

էջ 55.— Դաս ԼԶ.— Երգերի Եղանակները երկու են՝ առողջ եւ տխուր...:

էջ 77.— Վերջ Ա.— Մասին:

էջ 78, դատարկ:

էջ 78.— ԱԶ, կամ առաջի մայնի սանդուխին եւ էջն հետեւեալն է...:

էջ 83.— ԱԿ.— Առաջին կողմ, սանդուխն է հետեւեալը...:

էջ 85.— ... (Շարունակութիւն տես երես 222):

էջ 86, դատարկ:

էջ 87.— Տարբեր Զայնակամ Երաժշտութեամբ:

Մասն Ա, Գլուխ Ա, Հարցում.— Ի՞նչ է Երաժշտութիւնը:

Պ. Երաժշտութիւնը արհեստ մի է...:

էջ 88.— Գլուխ Բ.— Երաժշտական մայններու վրայ տեսութիւն:

էջ 98.— Դաս Ե.— Երաժշտական չափերուն տեսողական արժէքին վրայ:

էջ 114.— Գլուխ Ե.— Փոքր զրեւ ծանր կարգալ:

էջ 120.— Այլ վարժութիւն ծանր յորդոր:

էջ 121.— Մասն Բ, Գլուխ Թ, Յաղագս կիսամայնի.— Ամստ. հետագայ թիւ 2967:

էջ 124—378, դատարկ:

2960

ԻՄԱՑԱԿԱՆ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Կ Ա Մ

ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ — 1

ՅԱՐՈՒԹՅՈՒՆ Պ. ԶԻՆՃԻԼՃԵԱՆ

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1888

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ —

Մասւոյ 18×11×2: էջ ԺԶ+286: Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ՝ Կարապետ Գ. Զեմենեան, Զմիւռնիացի:

Գրութիւն՝ սեւորակ մեջանով, միասին, 22 տող կամ պակաս, սեւ գիծերու միջեւ: Շեղագիր մագուր: Լաթակազմ խաւացարտեայ մաշած:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա—ԺԲ, դատարկ:

էջ ԺԳ.— Ճակատ.

Իմացական Փիլիսոփայութիւն կամ Հոգեբանութիւն, ծաղկալցող հասցեալահամաստեղաց Յարութիւն Գ. Զինեիլենան, 1888, յերուսաղէմ, Ի Վանս Սրբոց Յակովբեանց:

էջ ԺԴ, դատարկ:

էջ ԺԵ.— Նուէր (Նորին) Ամենապատիւ Տ. Տ. Եսայի սրբազան պատրիարք բարեխընամ Հօր:

Օրինակեաց Ն. Կարապետ Գ. Զեմենեան, Զմիւռնացի, ժուլիչ տպարանին Սաղիմայ, 1888, Դեկ. 10:

էջ ԺԶ.— Եթէ ոք գնայ ի տուրնջեան ոչ գայթակղի:

էջ 1.— Առաջին Հոգեբանութիւն:

Հ.— Ի՞նչ է տրամաբանութիւնը:

Գ. Տրամաբանութիւնը արհեստ մըն է, որ մարդու իմացական կարողութիւնը ուղ-

ղելու կանոն կու տայ...:

էջ 2.— 1.— Հ.— Ի՞նչ է Հոգին:

Գ.— Հոգին պարզ էակ մըն է, որ ունի շատ ներգործութիւններ...:

էջ 3.— 2.— Իմացականութիւն:

էջ 6.— 3.— Զգայութիւն:

էջ 14.— Երկրորդ.— 6.— Ունակութիւն:

էջ 16.— Երրորդ.— 7.— Վերջմբոնումն:

էջ 58.— 1.— Զգացողութիւն:

էջ 189.— Ա.— Բարոյական հասանութեան եւ անհատական շարժութիւնները: Բարոյական զգացողութեանց կարգը:

էջ 216.— Ե.— Բարոյական դաստիարակութիւն:

Հ.— Բարոյական դաստիարակութիւնը ոչ ինչ սեպղներ գտնուած են:

էջ 228.— Վերջ:

Յաղթանակ աշխատութեանս.— Կ. Զմիւռ. Ժուլիչ:

էջ 227—268, դատարկ:

2961

ԳՈՐԾ Բ ԺՈՂՈՎՈՅՆ ԵԺԵՍՈՍԻ.— 1

ԳԵՈՍԿՈՐՈՍ ԵՊՍ. ԱՂԵՔՍԱՆԴՐՈՒԱՅՈՒ

Թրգմ. ԳԵՈՐԴ ՎՐԴ. Կ. ՊՈԼՍԵՑԻ (1706)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւոյ 21.5x16.5x5: էջք 848: Հանգամանք լաւ. մասամբ ազդուած թացութենէ: Թուղթ հասարակ, ոչ միատեսակ: Գրութիւն՝ սեւօրակ մեկնոյմ, միասին, 20 տող: Նոտրագիր չեղանկար: Համառոտագրութիւնք սակաւ: Կաշեկազմ տախտակեայ, դրոշմազարդ: Դատարկ թուղթք սկիզբը երեք թերթ, վերջը մէկ: Կնիք վեցմասնեայ թուրքի, սեւադրոշմ, աւրուած, թկ. 1798, էջ 364 լս.:

Ճակատ.—

էջ 1.— Սուրբ եւ Տիեզերագութեամբ Երկրորդ ժողովք Եփեսոսի, ընդդէմ Փլաթիանո-

սի երկարեակ Պատրիարքին Կոստանդնուպօլսոյ:

Արարեալ ի մեծ վրկայէն Քրիստոսի Սըրբոյն Դէոսկորոսէ հայրապետէն Աղէքսանդրիայու:

Արտահանեալ ի Գործոց Գրքէն Քաղկեդոնի ժողովոյն, եւ թարգմանեալ ի Հելլենացւոց լեզուէն ի Հայ բարբառ, ի Կոստանդնուպօլսեցի Գէորգ Վարդապետէն, ի մէջ զըպրատան Փարիզու՝ մայրաքաղաքին Յռանձայու, Թուին Քրիստոսի ՌՁԺ եւ Հայոց ՌՃՄԵ:

էջ 2.— Գեղեցիկ չառակիղ յարմատոց սրբոց...:

Մի՛ ոչ զարմացի, որ զթուականն Բիւրոս տարի անլի եղաք զան զթուականն լադինացւոց. զանգի այժմ ամենայն իմաստունք լադինացւոց այնպէս համարեն: Տես ըզԳայմէթ մեկնիւն ի յեկեղեցին ճեղվիթաց:

Եջ 8.— Գործ Երկրորդ ժողովոյն Եփեսոսի և Բաղդամիանոսի զերապայծառ իշխանացն և ի յՍգոստոսի Ը, ի ոսմական թուականն լադինացւոց Նիթ, իսկ ի ճշմարիտ թուականն Բիւր. ՆԾԳ, և ըստ Եղիպտացւոց ի մեսորի ամսոյն ԺԵ, գումարեցաւ ժողովն ի մայրաքաղաքն Եփեսոսս . . . :

Եջ 16.— Թուրք Թեոդոսի և Վաղէմտիանոսի իմէմական կայսերացն, առ ամեմապատեւի Դեոսկորոս եպիսկոպոսն Աղէկսանդրիայ:

Եջ 41.— Թուրք Թեոդոս կայսերն առ երկրորդ ժողովն Եփեսոսի:

Եջ 86.— Գործք զործեցեալ յըստամպոյ ի Փլաթիամոսէ ընդդէմ Եստիէսի:

Եջ 91.— Ի Գործոց Գրգէմ ժողովոյն Փլաթիամոսի, և ի յԱրգուսայէն Եսեբիոսի:

Եջ 267.— Գործք իրմնութեամբ զործեցեալ յըստամպոյ յետ դատապարտութեամբ Եստիէսի:

Եջ 461.— Ի Գործոց Գրգէմ Առաջին ժողովոյն Եփեսոսի:

Եջ 468.— Պետրոսի ամեմասուրբ եպիսկոպոսին Աղեքսանդրիայու և վկային Բիւր. ի Գրգէմ վասն Աստուածութեան:

Եջ 469.— Յուլիոս ամեմասուրբ եպիսկոպոսին Հիմ Հոսմայու ի թղթոյն առ Դակիմոս:

Եջ 471.— Թեոփիլոս ամեմասուրբ եպիսկոպոսին Աղեքսանդրիայու ի Հիմգերորդ Զատկական մամակէն:

Եջ 489.— Օրինակ մուրական դաւամութեան նեստորականաց:

Եջ 523.— Պիղծ և մայրական վարդապետութիւնք նեստորի սոքա եմ:

Եջ 607.— . . . կատարեցաւ Գործն Երկրորդ ժողովոյն Եփեսոսի.— Վերջ:

Եջ 608.— Վկայութիւն Այսմամուրէին վասն Երկրորդ ժողովոյն Եփեսոսի:

Եջ 611.— Եղբայրացութիւն թարգմանողին.— Հոսմայեցիք, Յոսանկալքք, և Վէնէտիկք, ամենեքեան փափաղաւան և, սակայն բազում զանազանութիւնք կան ի մէջ նոցա . . . :

Այո, ևս կոստանդնուպոսեցի Մըհլայիմ-օղլու խոճայ կարապետի որդի Գէորգ վարդապետս (ի զարմէ Պապանուն իշխանին Սեբաստիոյ, որ յաւուրս ճէլայի փաշայից, զոր յիշէ Առաքել պատմագիրն, նաւատակութեամբ կատարեցաւ, որոյ ևս թոռն որդին եմ), թարգմանեցի զայս ոսկեղէն գիրքս . . . :

Մամօր.— Թարգմանողին այս եզրականութիւնը, ընդորինակուած 1-16 իջադրեալ թերթերու վրայ, կը մնայ ճեռադրիս մէջ, Եջ 841-848, դատարկ:

2962

ԵՐԳԱՐԱՆ — ՏԱՂԱՐԱՆ

(ԺԹ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 14 X 11, էջք 50, Հանգամանք լաւ, Թուղթ գծաւոր: Գրութիւն՝ սեւտրակ մեկնոյ, միասին, 30 տող, սեւ գիծերու միջեւ: Ենդազիր մանր կանոնաւոր: Համառոտագրութիւնք սակաւ: Կողջ խաւաքարտայ:

Դատարկ թուղթ սկիզբը երկու թերթ, վերջը մէկ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Եջ 1.— Տալտրիկցի Կորիճը: Քայլերդ

— Տալարիկցի կտրիճ եմ խորթ...
 էջ 6. — Զրբժուգար. — Քաջ ապարքու
 ապաստան, նեղ օրերու եւ կրօնի...
 էջ 6. — Սասուն. Զրբժուգարի ստորոտէն.
 1892: Մանօթութիւնք:
 1. — Զրբժուգար. անմատչելի ապառաժուտ
 կողերով սարառափի մէջ...
 էջ 7. — Գեթցուց քաջութիւնը. — Ամա-
 բուան շողօր մըն էր...
 էջ 12. — Սասուն. 1892. Մանօթութիւնք:
 էջ 15. — Հայոց միացեալ ընկերութեանց
 քայքայման առթիւ:
 էջ 18. — Զուխ Կէտուկի կրօնը. — 1889,
 Կ. Պոլիս:
 էջ 18. — Նահատակ Սմբատին մօր ողբը:
 էջ 19. — Փանդուխտ Մշեցիին:
 էջ 20. — Վարդենիսի կրօնի:
 էջ 21. — Կիւիկար. Ողբ առեւանգած աղ-
 թկայ մօր:
 էջ 25. — Պատմական Մանօթութիւն. —

Կիւիկարի առեւանգման պատմութիւնը քիչ
 շատ ծանօթ է ամէնուն...
 էջ 26. — Արմաղանգ. — Պատգամախօս եւ
 դու մեզի համար քարէ՛ Հա, մարգարէ...
 — Մուշ, 1892:
 — Առ Հընչակ. — Հեռաւոր երեւիք... —
 Սասուն, 1892:
 էջ 27. — Բանասարկեալ Յեղափոխական. —
 Մուշ, 1891:
 էջ 29. — Ախ... Հայեր. — Սասուն, 1891:
 էջ 31. — Կարմիր կարմիր. — Մուշ, 1892:
 էջ 33. — Առ խմբակն, ի Քարէմսուր. —
 1892, Քարէմսուր (Մշոյ դպար):
 էջ 38-48. — Տաղեր, Աւետեաց, Մեղ-
 եան, Աստուածածնի, Զրօրհնեաց, Տեառ-
 նընդառաջին, Խաչի, Յովհաննէս Մկրտչին,
 Թարութեան, Վարդավառի, եւայլն:
 էջ 49. — Յանկ Երզրանիս. — Երկրորդ
 Յանկ Եկեղեցական Երգոց:

2963

ԿԱՆՈՆՔ ԿԱՐԳԻ Ս. ԱՆՏՈՆԻ ԱՐԲԱՅԻ. — 1

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —
 Մաւալ 17×12: էջ 34. Հանգամանք լաւ:
 Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւորակ մե-
 լանով, միասին, 24 տող: Շեղագիր նոտ-
 րակերպ: Համառոտագրութիւնք բաւական
 առատ: Կողք թղթեայ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —
 էջ 1-4, դատարկ:
 էջ 5. — Կանոնք եւ Սահմանադրութիւնք
 Միաբանութեան ուղղափառ կրօնաւորացն
 կարգի Սրբոյն Անտոնի արքայի [եղծուած]
 դութեանց նախնեաց:
 Գլուխ Ա. — Յաղագս Հնազանդութեան:
 էջ 6. — Գլուխ Բ. — Յաղագս Ողջախոհու-
 թեան: Գլուխ Գ. — Յաղագս Աղջատու-
 թեան:
 էջ 7. — Գլուխ Դ. — Յաղագս Խոնարհու-
 թեան: Գլուխ Ե. — Յաղագս Եղբայրսիրու-

թեան:
 էջ 8. — Գլուխ Զ. — Յաղագս Համբերու-
 թեան: Գլուխ Է. — Յաղագս Հանդերձից
 կրօնաւորաց:
 էջ 15. — Գլուխ ԺԸ. — Յաղագս Հիւան-
 դաց:
 էջ 16, դատարկ:
 էջ 17. — Յաւուր Եարաթու: Ազօթք առ ա-
 մենասուրբ Կոյսն Մարիամ, վասն ստանա-
 լոյ զպաշտպանութիւն նորա:
 էջ 19. — Երգ սրբոյն Անտոնի Պատուա-
 ւոյ:
 էջ 21. — Աստէն մեծաւորն պարզ եւ յայտ-
 նապէս հարցցէ ցնորընծայն զայս օրինակ:
 էջ 23. — Գլխաւոր տօնք Տիրամօր Կու-
 սին, որ մեծաշուք Հանգիսիւ կատարին ամի
 ամի, եւ եւ ուրիշ:
 էջ 25-28, զանազան մանրուք:
 էջ 27-34, դատարկ:

2964

ՀԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ. — 3

ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասւոյ 20×14×1.5, էջք 298: Հանգամանք լուս. Թուղթ հասարակ, Գրութիւն՝ մանրակագոյն թանաքով, նախ՝ ապա սըրճագոյն, միասին, 19-20 տող: Ենդազիր վարժ, Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ հիւսցած, Դատարկ թուղթք սկիզբը ութ թերթ: Տէր՝ Վրթանէս Վրդ. Գասապեան, Զէյթունցի (1906, Ապրիլ 18):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Վիպասամոութիւն. —

Հ. — Խնչ է Վիպասանութիւնը:

Պ. — Վիպասանութիւնը գործուած կամ իբր գործուած իրաց յայտարարութիւնն է . . . : Հմմտ. թ. 2077, է. Հատոր, էջ 127:

էջ 9. — Հ. — Խնչ է Պէտքը:

էջ 15-16. — Հ. — Խնչ է Ժառտասանութիւնը:

Պ. — Ունկնդիրները Համոզելու Համար բարոք խօսելու արուեստին Ժառտասանութիւն կ'ըստի. — Հմմտ. թ. 2133, է. Հատոր, էջ 181:

էջ 18. — Հ. — Խնչ է Զոխարանութիւնը:

էջ 26. — Հ. — Խնչ է Փոխակերպութիւնը:

էջ 78. — Վաղճան Մասին Առաջնոյ:

էջ 79. — Հ. — Խնչ է Գիւտը:

Պ. — Գիւտը ըստ Ժառտասանութեան ընդհանրապէս կը սահմանուի, Գիւտն է հնարումն ձեռնարկութեանց, որ յարմար են ի Համոզել:

էջ 148. — Խնչ է Տրամադրութիւնը:

էջ 161. — Հ. — Վիպասանութիւնը քանի՞ կերպիւ կը գործածուի ճառին մէջ:

էջ 187. — Հ. — Խնչ է Հանդէսը:

էջ 231. — Հ. — Խնչ է Առեհական Հանդէսը:

էջ 240-242, դատարկ:

էջ 243. — Հ. — Խնչ է Տաղաչափութիւնը:

Պ. — Տաղաչափութիւնն է Համարուած վանկերով ու շափերով շինուած խօսքը. . . :

էջ 285. — Սեր. — Կենաց մթաղին ամպերուն մէջ միակ ձիածանը սէրն է. . . :

էջ 287-289, դատարկ:

էջ 281-283. — Յանկ Նիւթոյ:

էջ 284. — Յորժամ լուսինն առ փոքր մի խաւարի. . . :

էջ 285-286, դատարկ:

2965

ՀԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ. — 4

ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ

Երեսապէմ

1889

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասւոյ 20×14×1, էջք 7+234: Հանգամանք լուս. Թուղթ հասարակ, Գրութիւն մանրակագոյն թանաքով, միասին, 21 տող:

Ենդազիր վարժ, Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ, Տէր՝ Վահան Վրդ. Բէյիչեան (1889, Յուլիս 16):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Բ. Դ. դատարկ:
 էջ Գ.— Վահան Վրդ. Քէշիշեան, 1888,
 յուլիս 18:
 էջ 1.— Հ.— Ի՞նչ է Վիպասանութիւնը:
 Պ.— Վիպասանութիւն է գործուած կամ
 իբր գործուած իրաց յայտարարութիւնը...:
 — Հմմտ. նախորդ ձեռագիրը:
 էջ 7.— Պէտք ձարտասանութեան:
 Հ.— Ի՞նչ է Պէտքը:
 էջ 12.— Յաղագս ձարտասանութեան:

Հ.— Ի՞նչ է ձարտասանութիւնը:
 էջ 83.— Յաղագս Գիւտի:
 Հ.— Ի՞նչ է Գիւտը:
 էջ 140.— Գործածութիւն Վիպասանու-
 թեան:
 էջ 198.— Ատենական Հանդէս:
 էջ 205.— Հ.— Ի՞նչ է Տաղալափութիւնը:
 էջ 228-234, դատարկ, էջ 232-233, միջև
 կը մնան արմատները՝ կտրուած բազմաթիւ
 թերթերու:

2966

Ք Ա Ր Ո Ջ Գ Ի Ր Ք (Ջ. ՀԱՏՈՐ)

ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԵՊՍ. ՍԱՓՐԻՉԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւայ 23×17×1: էջք 188: Հանգամանք
 լաւ: Թուղթ զեւաւոր: Գրիչ եւ Ստացող՝ Հե-
 դիսակը: Գրութիւն մանիշակագոյն թանա-
 քով, միասին, 27 տող: Ենդագիր վարժ:
 Համառոտագրութիւնք բաւական առատ:
 Դատարկ թուղթք սկիզբը երկու թերթի,
 կազմ կիսայաթ խաւաքարտեայ, առաջին ե-
 րեսին կը կարդացուի: Շարքագտնոր ի Տի-
 մոթէոսէս արարեայ ի սկիզբն վարդապետու-
 թեանս, Հատոր 83:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Քարոզ 1.— Մարմնաւոր շահու
 վնասն զհոգեւորն կ'արտաքսէ:
 էջ 31.— Քարոզ 10.— Հանոյարար ըն-
 թացք Բրիստոնէական:
 էջ 88.— Քարոզ 20.— Կենաց լարչարանք-
 ներն, փառաց պսակիչ է:
 էջ 91.— Քարոզ 28.— Աստուածային Քա-
 ռոզութեան օգուտն:
 էջ 96-184, դատարկ:
 էջ 185.— Յանկ. 1-28 Գլուխներ:
 էջ 187-188, դատարկ:

2967

Ա. — ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԶԱՅՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. — 2

Տեղի

1892

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւայ 18×14×2: էջք 393: Հանգամանք
 լաւ: Թուղթ բարակ դեղնորակ: Գրութիւն

մանիշակագոյն թանաքով, միասին, 15-17
 տող: Ենդագիր: Կազմ կիսակաշի խաւա-
 քարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ—

էջ 1. վերի լուսանցքին. «ի գրեանց Ղու-
կաս Վարդապետին, թիւ 51
եւ Յարութիւն Տէր Մարկոսեան»:

Հայկական Զայնազրութիւն:

Դաս Ա.— Երբ մէկը երգէ կամ նուագէ
ոեւէ նուազարանի վերայ, այն ժամանակ
մինչ կը լսենք զանազան Հնչիւններ...:
Հմմտ. աստ, թիւ 2959:

էջ 5.— Դաս Բ: Վարժութիւններ:

էջ 25.— Դաս ԺԶ. Վարժութիւններ: Ա-
ղօթք Մանկանց.— Ով երկրեթի երկրի Տէր
...:

էջ 69.— Դաս ԼԶ: Երգերի եղանակները:

էջ 98.— Երգ Կիլիկիոյ.— Երբ որ բաց-
ոսին դռներն յուսոյ...:

էջ 106.— Վերջ. 1892. Ապրիլ 20:

էջ 108. դատարկ:

էջ 107.— Աձ կամ առաջի ժայնին սան-
դուխն կամ ել եւ էջ Հետեւեալն է:

էջ 111.— ԱԿ. Առաջին Կողմ. սանդուխն
է Հետեւեալը:

էջ 113-114. դատարկ:

էջ 116.— Տարեք Զայնական Երաժշտու-
թեան:

Մասն Ա. Գլուխ Ա:

Հարցում.— Ի՞նչ է Երաժշտութիւնը:

Պատասխան.— Երաժշտութիւնը արհեստ
մի է...:

էջ 118.— Գլուխ Բ: Երաժշտական Զայ-
նանիշերու վրայ Տեսութիւն:

էջ 142.— Գլուխ Ե: Փոքր գրել ծանր կար-
գալ:

էջ 150.— Մասն Բ: Գլուխ Թ: Յաղագս
կիսաժայնի:

էջ 160.— Գլուխ ԺԱ: Ածանցումն:

էջ 164.— Մասն Գ. Գլուխ ԺԲ: Եկեղեցա-

կան Երգոց սանդուխներուն վերայ տեսու-
թիւն:

էջ 193.— Վերնախաղ եւ մասնաւոր եղա-
նակաց վերայ տեսութիւն:

էջ 211.— Ստեղծաց վրայ Համառոտ տե-
սութիւն:

էջ 229.— ԴԿ. Վերջ ժայնի սանդուխն է
Հետեւեալն:

էջ 231-233բ. դատարկ:

Բ.— ԶԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ.— 1

էջ 234.— Սահմամ.— 1.— Զարտասանու-
թիւնը կամ աւելի պարզ Զարտարախօսու-
թիւնը բնութեան մէկ ձիրքն է տրուած մար-
դիկներէն որոշեալ անհատներուն. այս է
պատճառը որ ամէն ցանկացող Զարտարախօս
չը լինիր...:

էջ 235.— Մասն Ա. Գլուխ:

2.— Խօսելէն կամ գրելէն առաջ պէտք է
խօսուելիք նիւթը լաւ մի ըմբռնել...:

էջ 237.— Գլուխ Ա: Ընդլայնումն իրաց
նկարագրութեամբ:

էջ 250.— Գլուխ Բ: Երաժշտութիւն Կրից:

էջ 281.— Գլուխ Գ. Պատճառքանու-
թիւն:

էջ 270.— Մասն Երկրորդ: Զոխարանու-
թիւն:

էջ 273.— Գլուխ Ա: Փոխակերպութիւնը
Բառից:

էջ 328: Մասն Երկրորդ: Դասաւորու-
թիւն:

էջ 327.— Գլուխ Ա: Յառաջաբան:

էջ 374.— Ատենական Հանդէս:

132.— Ատենական Հանդէս ըսելով պէտք
է իմանալ դատաւարական ատենան մի...:

էջ 376.— Վերջ:

էջ 377-393. դատարկ:

2968

ՔԱՐՈՁԳԻՐՔ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 28×20×1: էջք 87-220: Պրակա-
թիւք ժԳ-ժԷ: Հանգամանք բաւարար:
Թուղթ կապտորակ: Գրութիւն էջ 87-149 սե-
ւորակ մեյանով, միասին, 30 տող, շեղա-
գիր նոտրակերպ: էջ 151-168, մանիշակա-
գոյն, միասին, 28 տող, շեղագիր: Դա-
տարկ թուղթք սկիզբը ութ թերթ: Լաթա-
կազմ կիսակաշի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 87.— Քարոզք Աղամայեան Պետրոս
Արքեպիսկոպոսի, բարձրապատիւ միաքանի
կաթուղիկէ Մայր Աթոռոյն Սրբոյ էջմիած-
նի:

Որք եւ են արտաքոյ Քարոզգրքոյ նորա,
զորս գտեալ ազնատ իմն զրուածով՝ ըստ
կարի սրբազրութեամբ օրինակեցի:

Քարոզ Ապալխարութեան:

Ի բանն. Յիշեա՛ ուստի անկարն, եւ ա-
պալխարեալ...:

Յորժամ բարեգութն եւ մարդասէրն Ած.
կամեցաւ...:

էջ 88.— Քարոզ առ Սբ. էջմիածին:

էջ 88.— Քարոզ ի վերայ Սրբոց Հոփ-
սիմեանց:

էջ 91.— Քարոզ Նիլցն ի Վիրապէն՝ Ար-
բոյն Գրիգորի Լուսաւորչի մերոյ:

էջ 98.— Քարոզ ի Տօնի Եկեղեցւոյ՝ զոր

կանգնեաց Սուրբն Գրիգոր յԵլն ի Վիրապէն:

էջ 103.— Քարոզ ի վերայ Գիւտի Նշխա-
րաց Սրբոյն Գրիգորի:

էջ 107.— Քարոզ ի Վարդավառի Շարա-
թուն ի վերայ Տապանակին:

էջ 112.— Քարոզ ի վերայ Վարդավառին:

էջ 120.— Քարոզ ի վերայ Շողակաթի Սբ.
էջմիածնի, ի Շարաթու Վերափոխման Սբ.
Աստուածածնին:

էջ 128.— Քարոզ ի վերայ Վերափոխման
Սբ. Աստուածածնի:

էջ 132.— Քարոզ Եկեղեցւոյ.— Լցցուք
մեք ի բարութենէ տանք...:

էջ 137.— Քարոզ Խաչվերացին:

էջ 142.— Ի վերայ Սրբոյ Հաղորդու-
թեան:

էջ 143.— Համառօտ Քարոզ, ի բանն՝
Բանն մարմին եղեւ:

էջ 145.— Քարոզ ի վերայ Մեծահրաշ
Կիւրակէի՝ Երկրորդ Մաղկազարդ կոչեցե-
լոյ:

էջ 150, դատարկ:

էջ 151.— Ամ. տուրք բարիք եւ ամ.
պարգեւք կատարեալք ի վերուստ են իջեալ
...:

էջ 155.— Վասն Հաւատոյ:

էջ 162.— Յաղաք Նղբայրսիրութեան:

էջ 166.— Քարոզ. Յիշատակ Յովնանու
Մարգարէին:

էջ 170-220, դատարկ:

2969

ԵՐԳԱՐԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20-5×15×1: էջք 110+Բ+72: Հան-
գամանք գրեթէ բաւարար: Թուղթ ոչ միա-
տեսակ: Գրութիւն մանիշակազոյն եւ սեւո-

րակ մեյաններով, միասին, 19-21 տող:
Շեղագիր: Կազմ կիսայաթ խաւաքարտեայ,
անարուեստ:

ՐՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Երգ.— Թէ Հայրենեաց պսակա-
շիր...:

էջ 8.— Երգ Կիլիկիոյ.— Ախ աշըլսա եազ
զափուլար...:

էջ 10.— Մազթանք.— Տէր Կեցող դու ըզ-
Հայս...:

էջ 19.— Եղբայր եմք մեք.— Ի բիւր ժայ-
նից...:

էջ 20.— Կիլիկիա.— Երբոր բացուին դու-
ներն յուսոյ...:

էջ 21.— Սուգ Մօրն Հայաստանի.— Իմ
սիրելի զաւակուներս կը թափառին յօտար
աշխարհ...:

էջ 40.— Զահ առ Ամենապատիւ Ծ. Ծ.
Թարութիւն սրբազան պատրիարքն Սաղի-
մայ, 1901, յունվար 5, Ի Բեթլեհէմ զայտո-
նան առթիւ.— ՅԱԹՈՒՆ փառապանծ մեր

Սրբոց Թակոբեանց...:

էջ 73.— Սէր.— Սիրէ Հայը, թէն ըլլայ
տնանկ, աղքատ, անկարող...:

էջ 81.— Կարօտ Հայրենեաց.— Ես արդ
յարաժամ կարօտով չըջիմ, օտար, անծանօթ
եւ անմըտեթիմ...:

էջ 105.— Հրաւեր.— Տեսէջ աղաւնին նոյ-
նան տապանին...:

էջ 108.— Ծանկ։

էջ Ա. դատարկ։

էջ Բ.— Խղուելիս.— Անբարեկամ, անըն-
տանի...:

էջ 1.— Գողթան Մանկտիք։

էջ 34.— Երգ Հայրենեաց.— Օտար եր-
կիր, օտար պանդուխտ կը Հեծեմ...:

էջ 42.— Երեւոյթներ.— Ամառուան մէջ
ամպերն երբոր Հանեն լըշուկ...:

էջ 44-72, դատարկ։

2970

ՔԱՐՈՉԳԻՐՔ (Ե. ՀԱՏՈՐ)

ՏԻՄՈԹԵՈՍ ԵՊՍ. ՍԱՓՐԻՋԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Ծաւալ 23×16.5×1.5: Էջ 194: Հանգա-
մանք բաւարար: Թուղթ Հասարակ: Գրիչ եւ
Ստացող* Հեղինակը: Գրութիւն մանկակա-
ղոյն թանգով, միասին, 25-27 տող: Շե-
ղագիր վարժ: Համառօտագրութիւնք բա-
ւական առատ: Թղթակազմ կիսալաթ. առա-
ջին երեսին կը կարդացուի. շփոք Բարո-
ղից, որ արարեայ է Ի Տիմոթէոս նպա. Սափ-
րիչեանէս, Հատոր 53:

ՐՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Բարոզ 1: Մաղկազարդ:

էջ 12.— Բարոզ 2: Մեռնող Բրիտտոսի:

էջ 59.— Բարոզ 10: Մեծութիւն ու Աղքա-

տութիւն:

էջ 122.— Բարոզ 19: Զատիկ Բրիտտոսի:

էջ 152.— Բարոզ 26: Բառասերեայ Գա-
լուստն Բրիտտոսի:

էջ 159.— Բարոզ 27: Թաւուր Վարդա-
նանց, յաւուր ձեռնադրութեան քահանայի Ի
Գալաթոյ Եկեղեցին:

էջ 189.— Բարոզ 29: Էջ գրուած, այս եւ
յաջորդ էջը կը մնան դատարկ:

էջ 171.— 30.— Բարոզ Սր. Պսակի ժա-
մանակ:

էջ 174.— Բարոզ 31: Հոգւոյ Արիութիւն:

էջ 177.— Բարոզ 32: Դամբանական:

էջ 191.— Բարոզ 35: Խալվերացման ա-
ւուրն նկատամբ:

էջ 193.— Ծանկ:

2971

ՔԱՐՈՋԳԻՐՔ (Գ. ՀԱՏՈՐ)

ՏԻՄՈԹԵՆՍ ԵՊՍ. ՍԱՓՐԻՉԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասայ 23×16×1.5: էջք 238: Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ Ստացող, Հեղինակ: Գրուածին մանիշակագոյն թանաքով, միասին, 24 տող: Ենդագիր վարժ: Համառոտագրութիւնք բաւական առատ: Դատարկ թուղթ սկիզբը մէկ թերթ: Կազմ կիսալաթ խաւաքարտեայ. առաջին հրեւին կը կարդացուի. Վերջ Գարողից, որ արարեայ է ի Տիմոթէոս Եպիսկոպոսէ Սափրիչանէն. Հատոր 33:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.—Քարող 1.—Յաղագս Աւագ Ուրբաթու, որ է Կտակ Զարլարանացն Քրիստոսի:

18.—Քարող 2.—Զատիկ Յարութիւն Քրիստոսի:

73.—Քարող 10.—Ի—Վերափոխումն Սբ. Աստուածածնի:

էջ 117.—Քարող 19.—Կազանց:

էջ 163էն յետոյ սխալմամբ դրած է 165:

էջ 189.—Քարող 24.—Հուսաւորութիւն մարդկային կենաց:

էջ 214.—Քարող 30.—Տօն Եկեղեցւոյ:

էջ 237.—Քարող 34.—Մաղկազարդ:

էջ 267.—Քարող 37.—Զատիկ Քրիստոսի:

էջ 277.—Քարող 41.—Ի Տօնի Վարդանանց:

էջ 281.—Յանկ Քարողիցս. 1—41 Քարողներ:

էջ 283, դատարկ:

2972

ՔԱՐՈՋԳԻՐՔ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասայ 23×16.5×3: էջք ԺԴ+572: Հանգամանք լատ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւ միլանով, միասին, 28 տող: Ենդագիր մաքուր: Համառոտագրութիւնք առատ: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ ոսկեզօծ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-2, դատարկ:

էջ 6.—Յառաջարանութիւն յաղագս առաջիկայ դրոշմի ի հեղինակէն արարեալ:

Ենդհակադրութիւն մեծ բանական ազդ արդարեւ պարտ է հատուցանել բարեբարին Աստուծոյ...—Հմտ. Թիւ 2707, Քարողգիրք Աղամալեան Պետրոս Վարդապետի:

էջ ԺԺԳ, դատարկ:

էջ ԺԴ.—Սեւագիծ նկար. Երկրպագութիւն Մոզուց:

էջ 1.—Քարող Առաջին: Դիտաւորութիւն: Վասն Յղութեան ամենօրհնեալ Արքոյ Կուսին Մարիամու: Բնաբան. Վճէր արար զեղծ: Երգ. վերջն:

Բնաբանս այս ունի զհինգ մասունս...

էջ 10.—Քարող 2: Ենդաջամեայ յընծալումն ի տաճարն:

էջ 39.—Քարող 3: Ի վերայ Աւետեաց Կուսին:

էջ 89.—Քարող 4: Յաղագս Տարեմտին:

էջ 88.—Քարող 6: Ի վերայ Մնեղեանն Քրիստոսի:

էջ 96. — Քարոզ 6: Յաղագս Մկրտու-
թեան Բրիտանի:

էջ 104. — Քարոզ 7: Յաղագս Քրիստոս-
թեան Բրիտանի:

էջ 130. — Քարոզ 9: Ի վերայ Յունե-
Մարգարէին:

էջ 168. — Քարոզ 11: Ի վերայ Բուն Բա-
րեկենդանին:

էջ 170. — Այսպիսի երգով վարելի է ի Բա-
րեկենդան աւուրս. երգ առ Յիսուս. — Ի
Հայրական ժողով ծնունդ... — Ի ՊԵՍՏՈՒ-
ՐՈՍԷ ԿԱՍԵՆԱԿԻ:

էջ 228. — Առաջ անառակին:

էջ 235. — ... զառակաց զայսցանէ զը-
ցաք եւ յԱղբիւր Բացեալ զըթով, անս անդ:

էջ 380. — Քարոզ 20. — Ի վերայ Ղազար-
բու Յարութեան:

էջ 404. — Քարոզ 25. — Առաջ Հինգշաբթի
Աւուրս:

էջ 457. — Քարոզ 28. — Ի վերայ փառա-
ւոր Յարութեան Բի. Այ. յերոյ:

էջ 474. — Քարոզ 29. — Ի վերայ Նոր Կիւ-
րակէին:

էջ 481. — Քարոզ 30. — Ի վերայ Աշխար-
համարան կիրակէին:

էջ 510. — Քարոզ 36: Ի վերայ Գալստեան
Հոգւոյն Սրբոյ:

էջ 539. — Քարոզ 37: Ի վերայ Խաչվերացի
կիրակէին:

էջ 643. — Քարոզ 38: Ի վերայ սրբայրոյ
Իւղոյն մեռնին:

էջ 548. — Նախերգանք Քարոզից...

էջ 551. — Օրհնութիւնք Քարոզից:

էջ 557. — Յանկ եւ ցուցակ յայսմ Քարո-
զադրոյս մատենի գտեալ ջարդից... — 1-
38 Քարոզներ:

էջ 561-572. զատարկ:

2973

ՄԱՇՏՈՑ (ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ). — 112

[Կալկաթւ յ]

1868

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաս 15. 5x10x3: էջ Թ+431: Հան-
դամանք շատ լաւ: Թուղթ կապտորակ, զը-
ծաւոր: Գրիչ եւ Ստացող Սարգիս Սրկ. Գէ-
որգեան, Պրուսացի: Գրութիւն կապոյտ թա-
նաքով, միասին, 14 տող: Ենդագիր մա-
քուր: Կնիք սեւագորշմ. Վեփաննէս Վ. Գ.
Իփէկեան, 1871, էջ 4: Լաթակազմ խաւա-
քարեայ նորագորշմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա-Դ, զատարկ: Նոյնպէս էջ Զ եւ Ը:

էջ Ե. — Յանկ:

էջ Զ. — Հատար Ա. Յանկ:

էջ Թ. — Կանոն Սրբոյ Պատարագի ըստ
ճիշի Հոգւմէական սուրբ եկեղեցւոյ, Քարզ-
մանեալ յանգրիականէ ի Հայկական բար-
բառ, ի Մովսէս Սահակ Շմաւոնէ: Ի Կալկա-
թայ, 1838 ամի Փրկչի:

էջ 1. — Եթէ չարչարանացն կցորդ լինիմք
...

էջ 2. — Առ աղնուհի Տիկին մայր Թե-
րեգինեայ Սահակ Շմաւոն նուէր սիրոյ եւ
մեծարանաց ընծայէ Հարազատ որդի իւր
Մովսէս Սահակ Շմաւոնեան:

էջ 3, զատարկ: Նոյնպէս էջ 7:

էջ 4. — Յայտարարութիւն. — Թէպէտ կան
յազգի մերում զգիրս կանոնաց Սրբոյ Պա-
տարագի... — Մովսէս Ս. Շմաւոնեան, ի
Կալկաթայ, ի 27 սեպ. 1838:

էջ 8. — Յառաջ քան զսկսանիլն ժայնաւոր
պատարագի յաւուրս կիրակէին:

էջ 13. — Խորհուրդ Սրբոյ Պատարագի.
Մասն Առաջին:

էջ 34. — Մասն Երկրորդ:

էջ 69. — Մասն Երրորդ:

էջ 86. — Մասն Զորրորդ: Աղօթեցուց:

էջ 108. — Յաւելուած: Դիտարարութիւն
սեանեկոյ զՍուրբ Պատարագն Հանդերձ գո-

վոթնամյա:

էջ 112.— Մաղթանք: Ասացեալ սրբոյն
Յրանչիկոսի Շաւիէրի վասնանչ | ա-
տից:

էջ 115.— Վերջ տետրիս պատարագի:

էջ 118.— Կարեւիք օրինակողիս:

էջ 118-121, դատարկ:

էջ 122.— Բ. Հատոր: Կանոն Միւռոն
Օրհնէցի:

էջ 123, դատարկ:

էջ 124.— Կանոն Միւռոն Աւրհնելոյ.—
Յորժամ կամիցի կաթուղիկոսն միւռոնն
աւրհնել...:

էջ 127.— Ապա եւ ասն Քարոզս ձայնիւ,
Տեառն Ներսեսի ասացեալ.— Նոր օրհնու-
թիւն...: Ն էր ս ե ս ի երգ:

էջ 239.— Կատարեցաւ կարգ սրբալոյս
Մեռոնին:

էջ 240-241, դատարկ: Նոյնպէս էջ 243:

էջ 242.— Հատոր Գ, Կանոն Կաթողիկոսի
Ջեռնադրութեան:

էջ 244.— Կանոն Կաթողիկոս Ջեռնադ-
րելոյ.— Եւ յորժամ Հանդերձեալ լինին...:

էջ 315.— Կաթողիկոս օրհնելն աւարտե-
ցաւ:

էջ 316-317, եւ 319, դատարկ:

էջ 318.— Հատոր Դ, Կանոն Եպիսկոպոսի
Ջեռնադրութեան:

էջ 320.— Կանոն Ջեռնադրութեան Եպիս-
կոպոսի.— Յորժամ Հանդերձեալ լինին ե-

պիսկոպոս կացուցանել զոք...:

էջ 396-397 եւ 399 դատարկ:

էջ 398.— Հատոր Ե: Թագաւորի Ջեռնադ-
րութեան Կանոն:

էջ 400.— Կա(նո)նովն զԹագաւորս ձեռ-
նադրելոյ.— Յորժամ զգեցուցանեն զԹագա-
ւորական զհանդերձան...:

էջ 422.— Աւարեցաւ օծման կարգ Թա-
գաւորի:

էջ 423-431, դատարկ:

Յիշատակարամ Յովնաճուէս Քահանայի.—

էջ 239.— Զստացող սուրբ գրոցս զմահ-
տեսի վարպետ Կոստան յիշեցցի ի Քրիս-
տոս, եւ զմեղոսն իւր զմամազն եւ զզիթա-
նըն, եւ զորդին իւր զԱղեքսանդր աստուա-
ծաբան վարդապետն, եւ զհանգուցեալ ըզ-
դուստրն իւր զՄարմարն, եւ զայլ ամենայն
արեան մերձաւորսն. եւ որ յիշէ յիշեալ լիցի
ի Քրիստոսէ Աստուծոյ մերմէ:

Նաեւ զմեղապարտ Յովհաննէս քահանայի
գրիչս:

Մամօթ.— Գրցիս մէջ կայ ճերմակ թըղ-
թիկ մը որուն վրայ գրուած է. «Եւ 1868
Թուականի, ի թնադրէն օրինակեցի Պրուսա-
ցի աւագ սարկաւագ Սարգիս Գէորգեան եւ
այսա 1871 Թուականին Ամեն. Եսայի պատ-
րիարքէն ձեռնադրուեցայ եւ անունս յոր-
հորջեցաւ Յովհաննէս Վրդ. Գէորգ Մեծ Ի-
փէկեան»:

2974

Ջ Ղ Ջ Ո Ի Մ Ն

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 18×12, էջք 18, Հանգամանք չատ
լաւ: Բոյորգիւր նոր: Կազմ կիսալաթ խաւա-
քարեան: Դատարկ թուղթ սկիզբը երկու
թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Զղջումն.— Մեղայ ամենասուրբ
Երրորդութեան...:

էջ 8.— Թոփպէ:

էջ 12.— Իֆառտ:

էջ 14.— Մանուգում.— Նախ եւ յառաջ
առանձին ըլլալիք խոստովանութիւնը ան-
կեղծորէն խոսելու է...:

էջ 16-18, դատարկ:

2975

ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ

{Երուսաղէմ}

ԺԹ. Դար

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասայ 20×13.5×2: էջք ԺԸ+488: Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն մանիշակագոյն թանաքով, միասին, 20 տող: Շեղագիր: Համառոտագրութիւնք սովորական: Կազմ կիսայաթ խաւացարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Ը, դատարկ:

էջ Թ.— Յանկ Նիթոց:

էջ ԺԸ, դատարկ:

էջ 1.— Հաւացանոյ.— «Ուղղործ Նոր Տարւոյ առ Սրբ. Պատրիարք».— Ի դիմաց Ժառանգաւորաց Գարրիէլ Կարապետեան, Քարբերդցի, 1889, Յունվար 1, յԵրուսաղէմ:

էջ 6.— Երգ շնորհաւորութեան Նոր Տարւոյ.— Այսօր ընդ մուտ նորոգ տարւոյս... — Աշակերտ Ժառ. Վարժ. Մելքոն Յակովբեան, Թրակացի:

էջ 8.— Ի սղալի մահ Տիգրան Յարութիւնի Տէտեանի զՄիւռնացւոյ.— Արտասուեցէք, ո՞ր հայկազունք, մեր կորուստը թանկադին... — Սարկաւաղ Մկրտիչ Տ. Ս. Տիգրանեաներացի:

էջ 171.— Ազնիւ Սանուհիք.— Ոչինչ այնքան չրճուալի է ինձ...: Տիգրիս Թաղուհի Մաղաքեան, 1883, սեպ. 4:

էջ 184.— Նկարագրութիւն Թաղման.— Իսահակ արքեպիսկոպոս Բաբերդցի լուսարարապետ եւ գանձապահ Ս. Աթոռոյս, կաթուածակար առ Տէր փոխուեցաւ մարտի 15-ին...:

էջ 208.— Նամակաց վերջաւորութեան օրինակներ:

էջ 213.— Մայտա:

էջ 221.— Խոսեցեալ ի կնառու ընկերութեան Համազգեսց.— Ժամանակը իր թեթեւ ընթացքին մէջ, առանց կենալու փախչելու վրայ է միշտ...:

էջ 238.— Ի նորակերտ ժողովարանն Համազգեսց խոսեցեալ.— Մկրտիչ Պէշիկ-խաչեան:

էջ 275.— Ատենախօսութիւն Գեր. Սուքիաս Վարդապետի Պարոնեան, յազգային Եկեղեցւոյ ի ժամ պատարագի, ի Մանչեստր քաղաք, Անգլիա:

էջ 287.— Ս. Յակոբ խասթախանէսի:

էջ 343.— Կապէղդայի մահուան տարեդարձը:

էջ 348.— Պատճէն բացման ճառին Ս. Պատրիարք Հօր, 1883, մայիս 27:

էջ 355.— Ուսումնասիրութիւն մը կանանց վրայ:

էջ 482.— Ահա ժամանակ.— Զարթիք Հայկայ մանկունք, զարթիք, զձեզ խնդրէ մեր Հայրենիք...:

էջ 486-488, դատարկ:

2976

ԹԱՓՕՐԱՏԵՏՐ.— 4

Ս. Եարութիւն, Երուսաղէմ

ՌՄԾԷ = 1808

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասայ 18.5×18×1: էջք ԽԲ, Հանգամանք անբաւարար. մասամբ քայքայուած. զործա-

ծութեամբ աղտոտուած: Թուղթ հասարակ: Գրիչ՝ Մատթէոս Արք. Բարիաղիցի: Գրութիւն՝ խորագրերը եւ սկզբնատուերը

կարմիր, մնացեալը սև։ մելանով, միասին, 19 տող։ Նոտրադիր վարժ։ Համառոտագրութիւնը սովորականէն քիչ մը աւելի։ Լաթակազմ խաւաքարտեայ։

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա. — Մշտնջենաւոր տետրակս Թափօրի, որ կատարի ի մէջ Սրբոյ Յարութեամբ երկնամամ տաճարիմ, յաւուրս Ուլլիքաթի, Մարարի, կիրակէի, գրեալ շարակամօք եւ անտարամօք, ըստ պատշաճի Սուրբ Տեղեացմ Գրիստոսի։

էջ ԺԸ. — Շարաթ Աւուրն։

էջ ԻԸ. — Կիրակէի Աւուրն։

Վերջաբանութիւն. — 1808

էջ ԽԱ. — Գրեցաւ մշտնջենաւոր Տետրակս Թարբական Կանդիսի, պատշաճաւոր դրութեամբ աւետարանաց եւ շարականաց, ի մե-

րում Թուականիս ՌՄԾԷին, ի յամսեանն Նոյնմբերի Իծին, եւ ի Ար. Յարութեան երկնանման տաճարիս։ Եւ եղաւ յիշատակ, Ար. Աթոռոյս շնչին միաբան, եւ Ար. Փրկչայ Հրաշալի վանիցն անարժան սպասաւոր եւ աւելածու, յԱկնա գիւղէն Բարիագիւնցի մեղսամած սուտանուն ի տէր Մատթէոս փրծուն արեղայէս։

Եւ արդ, ոչ երկնակենցաղ սուրբ Հարքդ եւ եղբարքդ իմ, գերեսս ի Հոգ եղեալ աղերսեմ, վասն սիրոյ Ար. Տեօրինական Տեղեացն, որ էք միշտ ներկայ ի սպասու Տեառն, եւ վայելող օրհնութեանցն, խնդրեմ ի վայելողացդ՝ մի անգամ յիշել ի մաքուր յաղօթս ձեր, զՀոգեւոր եւ զմարմնաւոր ծնողս իմ, առաջի սրբազնասուրբ եւ սարսափելի, շնորհացընցող եւ արփիւհրաշ, սքանչելագործ եւ խնդրականոր Տեղիքն Տեառն մերոյ Յի. Քի. զի եւ դուք յիշեալ լիջիք ի Գրիստոսէ յուսոյն մերմէ, Ամէն։

2077

ՏՐԱՄԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ. — 1

(ԺԹ. Դար)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւայ 23×18×1, էջք 136։ Հանգամանք բաւարար։ Թուղթ հասարակ։ Գրութիւն սև։ մելանով, միասին, 25 տող։ Ենդագիր։ Համառոտագրութիւնը սովորական գրեթէ։ Թղթակազմ։

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-4, դատարկ. բացի հետեւեալ մէկ տողէն որ զի գտնուի երրորդ էջին վրայ. ԳՆ. Մ. Պոդոս Վանեցի։

էջ 5. — Յաղաքս Տրամարանական Սահմանաց։

Կատուն է կենդանի մշակական։

Մեղուն է կենդանի մեղրագործ։

Էն է կենդանի գռնչական։

էջ 6. — Սահմանաւորասանական ի չորից պատճառաց։

էջ 17. — Հակադրութիւնք։

էջ 31. — Յաղաքս ընդլայնման ի ձեռն կրկնութեան։

էջ 48. — Յաղաքս Յառաջարանութեան, Հարցմամբ։

էջ 55. — Հաւաքաբանութիւն Տրամարանական։

էջ 69. — Յաղաքս Երկասյրաբանութեան։

էջ 71. — Հեղնութիւն։

էջ 75. — Այլարանութիւն։

էջ 84. — Տրոհութիւն։

էջ 99. — Յաղաքս Հակադրութեան։

էջ 111. — Կացրդական Հանդէս. Ներքող ի Գեղեցիկն Յովսէփ։

էջ 119. — Ժառ կացրդական Հանդիսի. Գոպնտ ուսումնականութեան։

էջ 127-136, դատարկ։

2978

ԿԱՆՈՆ ՎԱՐՈՒՑ. — 2

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 24×18: էջ Բ+30: Հանգամանք
բաւարար: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սե-
տրակ մելանով, միասին, 24 տող: Ենդա-
գիր: Կողք թղթեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա. — Կանոն վարուց նուիրելոց ի Կար-
գըս Կրօնի, ի Սբ. Գրոց եւ ի բանից սրբոց
Հարցն հաւացեալ:

էջ Բ. — Ծանկ Ա-ԻՆ Գլուխներ:

էջ 1. — Կանոն վարուց ի Կրօնի. — Ա. Կա-
նոն. — Կանոնն է ուղղիչ ունակութեանց եւ
արդեւտեց, նոյն եւ մարդկային իսկ կե-
նաց. — Հմտ. աստ թիւ 2953:

էջ 13. — Ժ. — Արհամարհել զաշխարհ:

էջ 23. — Ժ. — Հաստատ կալ ի կոչման կամ
ի տեղաւոր:

էջ 25. — ԻԲ. — Զափաւոր ուռեւ եւ ըմպել:

էջ 27. — ԻԴ. — Սիրել զազգն եւ զեկեղեցին:

էջ 30. — Վերջարան. — Ահաւասիկ Հարց եւ
եղբարք՝ յաստուածագիծ տառից եւ ի Հար-
ցըն բանից ըստ մերովսանն կարի հաւաց-
եալ զքանքար անապական բանին, եղաք
առաջի սեղանաւորացդ ի բազմաբեզուն շահ
տոկոսեաց, եւ որ ինչ քան զայս ասելին է՝
եւ զայն Ած. ձեզ յայտնեացէ:

Այսչափ ինչ աստանօր յաղագս համառ-
տութեանն փութոյ յառաջ բերեալ գրեցաւ.
ոչ զի նորագոյնս ինչ գիտիցեմք, այլ զոր
գիտակէն եմք՝ միով հայեցումովս ի յուշ
անդր անեալ, զուն գործեսցուց ըստ անուան
եւ ձեւոյ, եւ այդեամբ գործոցն առաջի Աս-
տուծոյ եւ մարդկան անբասիր զանձինս կա-
ցուցանել: որպէսզի զգուշութեամբ եւ անա-
րատ վարուց կրօնաւորեալք յայսմ աշխար-
հիս, ժամանել կարասցուց ի նաւահանգիստն
երկնից. շնորհօք Տեառն մերոյ Յի. Գի. ո-
րում փառք յաւիտեանս ամէն. — Մ. Վ. Մ.:

2979

Ա. — ՎԱՆԳՈԹԺ

ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿ

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1899

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 20×15×1: էջ 2+24+48+80:
Հանգամանք լատ լաւ: Թուղթ գծաւոր: Գր-
րիչ՝ Յովսէփ Տէր Վարդանեան, Մարաշցի:
Գրութիւն մանիշակագոյն թանաքով, միա-
սին, 21 տող: Ենդագիր: Կազմ կիսայաթ
խաւաքարտեայ, կեիք՝ ավամուէլ վրդ. Կի-
րակոսեան, էջ Գ, 1:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Գ. — Տիտղոսաթեքք. —

Վառ Գոյժ, կուց մի շուր իւր այրած Հայ-
րենեաց վրայ կը սրսկէ Խրիմեան Հայրիկ:

Կ. Պոլիս, Արամեան Տպագրութիւն, 1877:
Օրինակեցի ձեռագրէ Մարաշցի Յովսէփ Տ.
Վարդանեան, յԵրուսաղէմ, ի Ժառ. Վար-
1899, Օգոս. 12-սեպ. 3:

էջ 3. — Կուժ մի շուր առ իմ այրած Հայրե-
նիք:

էջ 23-24, զատարկ:

Բ.— ԼԱՅ ԳՈՅԺ

էջ 1.— Տիտղոսաբերք.—
 Հայ Գոյժ, Աշխարհաց Հայոց Աշխարհիս,
 գրեաց եւ աշխարհագրութեաց Խրիմեան Հայ-
 րիկ։
 Ի 4. Պոյիս, Տետեսեան Ե. Մ. տպագրիչ,
 յամի Տեառն 1877, Յի. 3։
 Ձեռագրէ օրինակեցի Թ. Տ. Վ. Մարաշցի,
 1899, Օգոստ. 12—սեպ. 3, յԵրուսաղէմ։
 էջ 48, դատարկ։

Գ.— ԺԱՄԱՆԱԿ ԵՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԻՒՐ

էջ 2.— Տիտղոսաբերք.—
 Ժամանակ եւ Խորհուրդ իւր, խորհրդածեց
 Խրիմեան Հայրիկ։ Ի լոյս բերաւ յատերիմ

Հայրենակից մեր պարոն Համբարձում Ա-
 ճէմեան։

Տպագրութիւն Ե. Մ. Տետեսեան, Ի 4. Պո-
 յիս, 1878։

Ձեռագրէ մի օրինակեցի Թ. Տ. Վ. Մա-
 րաշցի, Ի Սթ. յԵրուսաղէմ, Ի Վանս Ս.
 Յակոբեանց, 1899, Օգ. 12։

էջ 8.— Ով յաւիտենական Ժամանակ...։

էջ 44.— Վերջ։

էջ 45.— Ամեն. Խրիմեան Հայրիկ եւ
 Պիոս Թ. պապը։

էջ 58—80, դատարկ։

Յետմագոյժ յիշատակագրութիւն.— 190՝
 Սկիզբի կապոյտ թերթին վրայ.— Մ. Ս.
 Տոյապեան, 1903, Մայ. 15, յԵրուսաղէմ։
 Նուէր Թ. Տ. Վարդանեանէ։

2980

ՃԱՐՏԱՍԱՆ ՈՒԹԻՒՆ.— 2

ՍԱՀԱԿ ԵՊՍ. ԽԱՊԱՑԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մուակ 20×16×1, էջք 182։ Հանգամանք
 շատ լաւ։ Թուղթ հասարակ, Գրութիւն մա-
 նիշակագոյն թանաքով, միասին, 21 տող։
 Շեղագիր։ Դատարկ թուղթք սկիզբը երկու
 թերթ։ Լաթակազմ խաւաքարտեայ նորադը-
 րոջմ։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Ճարտասամութիւն.—
 Նախագիտեփիւ.— 1.— Ունկնդիրները
 համոզելու համար բարեւոք խօսելու արհես-

տը կ'ըսուի Ճարտասանութիւն, իսկ բարեւոք
 խօսողը՝ Ճարտասան...։— Հմմտ. թիւ 2758,
 Ը. Հատոր, էջ 378։

էջ 3.— Մասն Առաջին. Պերճախտութիւն։

էջ 4.— Գլուխ Ա. Վայելարանութիւն եւ
 Շարակարգութիւն։

էջ 81.— Մասն Երկրորդ։ Գիւտ։

էջ 89.— Մասն Երրորդ։ Տրամադրութիւն։

էջ 45.— Մասն Զորրորդ։ Արտասանու-
 թիւն։

էջ 159—160, դատարկ։

էջ 181.— Յաջ. Նիւթոք, այբուբենական
 կարգով։

էջ 170—192, դատարկ։

2981

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ. — 1

Երուսաղէմ

1884

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաս 20 X 14 X 2. էջ 522. Հանգամանք չատլաւ: Թուղթ չասարակ: Գրութիւն մանր- չակագոյն թանաքով, միասին, 17 տող: Ենդագիր մաքուր: Դատարկ թուղթ սկիզբը լորս թերթ. վերջինին վրայ տարբեր մեյա- նով գրուած է. «Երուսաղէմ, 1884»: Կազմ կիսակաշի խաւարտեայ: Կնիք չաւթա- ձեւ. «Եփ. Վ. Գ. Պէղերճեանի Սերաստաց- առ, յԵրուսաղէմ, 1882», էջ 1, 388:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Եկեղեցական Պատմութիւն:
Եառաջաբան. — 1. — Սահման եւ նպատակ
եկեղեցական պատմութեան. — Այն ամեն
մարդիկ որք կը հաստատեն թէ Յիսուս Նա-
զովրդեցիի Քրիստոսն էր...
էջ 28. — Հիմնարկութիւն եկեղեցւոյ ի ձե-
ռոն Քի. եւ Առաքելոց:
էջ 175. — Եանկ կայսերացն Հռովմայ:
էջ 185. — Հայածումն Քրիստոնէութեան ի
հայա:
էջ 195. — 23. — Նոր Պատոնականութիւն:
էջ 200. — 24. — Մոլութիւնք:
էջ 244. — 27. — Կրօնական Գիտութիւն
եկեղեցւոյ մէջ.
էջ 251. — 28. — Սահմանադրութիւն Ե-
կեղեցւոյ:
էջ 283. — 29. — Մկրտութիւն:

էջ 271. — 30. — Տօնք եւ Պահք:

էջ 274. — Կոստանդիանոսէն մինչեւ Մեծն
Կարողոս, 323-787. — 31. — Անկուսմն Հեթա-
նոսութեան:

էջ 287. — 32. — Տարածումն Քրիստոնէու-
թեան:

էջ 294. — 33. — Հայոց բոլորական դարձն
ի Քրիստոնէութիւն:

էջ 310. — Եղուած 34. — Եաջորդք Սըր-
բոյն Գրիգորի:

էջ 325. — 35. — Մեծն Սահակ:

էջ 338. — 36. — Թովսէփ Վաթուղիկոս եւ
նահատակութիւն Սրբոց Վարդանանց եւ Ղե-
ւոնդեանց:

էջ 354. — 39. — Եաջորդութիւն Կաթուղի-
կոսաց ի Ներսէսէ Գ. է մինչեւ Եովհաննէս Դ.
Իմաստասէր:

էջ 359-384ի միջեւ երեք թերթ արմատէն
կարուած:

էջ 385. — 42. — Ա. Դոնատեանց հերժուա-
ծոյ:

էջ 389. — 43. — Բ. Արիանոսութիւն եւ ա-
ռաջին տիեզերական ժողով:

էջ 391. — 44. — Գ. Մակեդոնեանց աղանդ
եւ Բ. Տիեզերական ժողով:

էջ 401. — 46. — Ե. — Նեստորականու-
թիւն եւ Գ. Տիեզերական ժողով:

էջ 441. — 49. — Ը. — Պատկերամարտից
խոռվութիւն:

էջ 448-522, դատարկ:

2982

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ. — 2

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 18×14×2, էջ 428, Հանգամանք բաւարար: Թուղթ գծաւոր: Գրուածին մանկ-լակագոյն թանաքով, միասին, 20 տող: Շեղագիր: Կազմ կիսակաշի խաւացարտեայ:

էջ 311.— 45.— 7. Պեղագծան աղանդն:
էջ 349.— 49.— Ը. Պատկերամարտից խը-
ռովութիւն:
էջ 384—420, դատարկ:
էջ 421.— Յանկ Նիւթոն:
էջ 423—428, դատարկ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1.— Յառաջարկ. — 1.— Սահման եւ նպատակ եկեղեցական պատմութեան. — Այն ամեն մարդիկ որք կը հաւատան թէ՛ Յիսուս նազովրեցին Քրիստոսն էր...:

էջ 77.— Հայածանաց կամ Մարտիրոսաց դար:

էջ 137.— Յանկ Կայսերաց Հռովմայ:

էջ 200.— 28.— Սահմանադրութիւն եկեղեցւոյ:

Յիշատակագրութիւն. —

Սկիզբի դատարկ թերթին վրայ. — Յուսու-
լով թէ ցկեանս իբրեւ համշխարհ եւ կաթա-
գին եղբայր պիտի մնամք եւ ուր որ ալ եր-
թանք զիրար չ'պիտի մոռնամք, կը նուիրեմ
զայս զբոցուկս քեզ, ազնիւ տիրացու Մար-
տիրոս Կարապետեան, սրտակից եղբայր. եւ
դու քո սիրտ ինձ նուիրէ, ես եւս փոխա-
ղալով ձաքար. — Մուրատ Խալատ. Ռըշ-
տունցի:

2983

ԱՐԿԱՄԻԳԻԿԱԿԱՅ ԱՐՔԱՅԻ

ՅԱԿՈՎԲ ՔԷՆ. ՏԷՐ ՄԻԻԹԱՐԵԱՆՑ

Ալէքսանդրապոլ?

1870

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 22×18×1, էջ 128, Հանգամանք համարեա բաւարար: Թուղթ հասարակ, Գը-
րիչ՝ Թէոդորոս Վրդ. Շիրակունի: Գրու-
ածին սրճագոյն թանաքով, միասին, 20
տող: Շեղագիր: Կողք խաւացարտ:

Քէնյ. Տէր Միսիթարեանց, ըստ առաջադրու-
թեան բարձր սրբազան Սարգիս Արքեպիսկո-
պոսի Հայոց Զալալեան Սանահնեցւոյ, ի 1882
ամի, յԱլէքսանդրապոլ քաղաքի:

էջ 5.— Առ մերագնեայ հայրենախնդիր
հայցաւորս:

էջ 7.— Յառաջարկ. — Զհայրենասիրի
բորբոքել յանձին զկայծակ զորեք է իսկա-
պէս հոյակապ եւ ինքնազէտ արանց...:

էջ 10.— Նախադրութիւն. — Համառօտ նը-
կարագրութիւն Ան(ո)ւոյ...:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-2, դատարկ:

էջ 3.— Տիտղոսաթերթ. —

Արկաթ վերջին Գազկայ Արցախի Հայոց
Բագրատունոյ. Եղեբերդեաց Յակովբ Հայոց:

էջ 11. — Երգ Առաջին: Դիպուած Առաջին:
էջ 48. — Նախադրութիւն. — Իշխանն Մա-
գիստորոս...:

էջ 49. — Երգ Երկրորդ: Դիպուած Երկ-
րորդ:

էջ 58. — Նախադրութիւն:

էջ 60. — Երգ Երրորդ: Դիպուած Երրորդ:
Գիշերոյն մինչ գիշերավար զերկնից չա-
փէր գկամար...:

էջ 82. — Նախադրութիւն:

էջ 83. — Երգ Զորրորդ: Դիպուած Զոր-
[ը]րդ:

էջ 98. — Նախադրութիւն. — Հայրենասէր
արեծին զայ առ Գագիկ...:

էջ 97. — Երգ Հինգերորդ: Դիպուած Հին-
գերորդ:

էջ 121. — Վերջ:

էջ 122. — Յորդորակ:

էջ 124-128. դատարկ:

Յիշատակարան Գրչի. — 1870

էջ 4, ստորորդ. — Ես Քէոզորոս Վրդ. Շի-
րակունի զայս զՊղերերգութիւն, որ է եր-
կասիրութիւն տեառն Յակովբ հանգուցեալ
քահանայի Միւրիթարեան Ալէքսանդրապոլեց-
ւոյ, օրինակեալ էի ի իսկականէն ինձ հա-
մար, նուիրեցի Ար. Երուսաղէմայ Մատենա-
դարանին, ի ձեռն Բարձրապատիւ Երեմիայ
Վարդապետի Տէր Սահակենց՝ նուիրակի Ար.
Երուսաղէմայ, ի 1 և նոյ. 1870 ամի:

2984

ԺՈՂՈՎԱԾՈՅ

(ԺԹ. Դար)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Ծաւայ 24×18×3.5: էջք 334: Հանգամանք
բաւարար: Թուղթ գծաւոր: Գրութիւն սե-
ւորակ մեյանով, միասին, 24, 25 տող: Շե-
ղագիր կրկնատեանակ: Համառոտագրու-
թիւնք բաւական առատ: Կազմ կիսակաշի
խաւաքարտեայ հնամայ:

ԲՈՎԱՆՆԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 3. — Կոծեացի ի վերայ իմ կոծ մեծ
իբրեւ ի վերայ սիրելւոյ...: Ո՛վ կսկը-
եծի կոծ մեծելութեան Յի: Այս ինչ զար-
հուրելի տխրութիւն, այս ինչ սոսկալի եւ
դառնաղէտ միութիւն, որ այսօրուան օրըս
բոլոր աշխարհիս վրայ կտենալի...: Ի
միխդարութիւն իմ եւ ձեր եւ սիրողին ըզ-
մեզ Մարտիրոս Վարդապետ:

էջ 17. — Նկար խաչելութեան սեւ մատի-
տով:

էջ 18. դատարկ:

էջ 19. — Կոծեացի ի վերայ իմ...: Ո՛վ
կսկեծելի կոծ մեծելութեանս Յի. ո՛վ զար-
հուրելի տխրութեանս, ո՛վ սարսափելի եւ
դառնաղէտ միութեանս, որ ի սերկեանս ե-
րեւի յաշխարհի...:

էջ 33. — Եղբարք, եթէ յանկարծ ըմբռ-
նեացի ոք ի ձէնջ յիւնջ եւ իցէ յանցանս
...: Հրաւէր առքեյ պատգամ սոփերիս
տամ ձեզ որդիք թորգումեան...:

էջ 49. — Ուղերձ ի վերայ Համարածման
Քրիստոսի:

էջ 54, դատարկ:

էջ 55. — Նկար սեւ մատիտով՝ Յարութիւն
Տեառն:

էջ 58, դատարկ: Նոյնպէս էջ 58-59:

էջ 57. — Նկար սեւ մատիտով:

էջ 60. — Զանազան մանրութ, սեւ մատի-
տով:

Ա. — ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ. — 1

- էջ 61. — Մասն Ա. Քերականութեան վը-
րայ:
Հ. — Ի՞նչ է Քերականութիւնը:
Պ. — Քերականութիւնը ուսմունք մի է որ
մարդու խորհուրդը ուրիշին յայտնող խօս-
քին կանոն կու տայ:
էջ 62. — Գլուխ Ա: Անուան վրայ: Յօդ-
ուան Ա:
էջ 64. — Յօդուան Բ: Փոփոխութիւն Ան-
ուանց:
էջ 72. — Գլուխ Բ: Յաղագս Դերանուան:
էջ 78. — Գլուխ Դ: Իայ:
էջ 92. — Գլուխ Ը: Միջարկութիւն:
էջ 93. — Վերջ ութ մասանց բանի:
էջ 94. — Մասն Երկրորդ: Զուգադրու-
թիւն:
էջ 122. — Մասն Բ. Համաձայնութեան,
Զնաւոր Շարադրութիւն:
էջ 126. — Աւելադրութիւն:
էջ 148. — Արտուղութիւն:
էջ 153-118, դատարկ:
էջ 159. — Ուրուանկար սեւ մատիտով:

Բ. — ՀԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ. — 3
Կարապետ Մարկոսեան

- էջ 160. — Գլուխ Ա: Յաղագս Ճարտասա-
նութեան:
Հ. — Ի՞նչ է Ճարտասանութիւնը:
Պ. — Ունկնդիրները Համոզելու Համար
բարեց խօսելու արհեստը Ճարտասանութիւն
կըսուի. — Հմմտ. Թիւ 2133, է. Հատոր, էջ
181:
էջ 161. — Գլուխ Ա: Յաղագս Ժոխարանու-
թեան:
էջ 165-166, դատարկ:
էջ 167. — Գլուխ Բ: Փոխակերպութիւն:
էջ 201. — Մասն Բ: Յաղագս Գիւտի:
Հ. — Ի՞նչ է Գիւտը:
Պ. — Գիւտը բոտ Ճարտասանութեան ընդ-
հանրապէս կը սահմանի. Գիւտն է Հնարումն
ձեռնարկութեանց որք յարմար են ի Համո-
զել:
էջ 247. — Մասն Գ: Տրամաբանութիւն:
էջ 275. — Յաղագս Հանդիսից:
էջ 303. — Գլուխ Գ. Ատենական Հանդէս:
էջ 308-333, դատարկ:
էջ 334. — Քանի մը մանրութ:
Յիշատակագրութիւն. — 1853
էջ 1, վերը. — Ստացայ զայս տետրս պա-
րակորդ՝ ի ձեռաց աշակերտակցի իմոյ Պ.
Կիրակոսի Կարենեցոյ. Կրպտ. Յ. Արարկե-
ցի. 1853, յուլիս 11, փին 18. ի Սք. Փըր-
կչի Վանս:

2985

ԿՏԱԿ ԱՒԱԳ ՈՒՐԱԹՈՒ

Թրակիա

1867

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւոյ 17×12: էջք է+55: Հանգամանք
լաւ: Թուղթ Հասարակ: Գրութիւն սեւ մեկա-
նով, միասին, 13 տող: Շեղագիր մաքուր:
Համոտօտագրութիւնք բաւական առատ:
Կողմ խաւարտեայ թաշապատ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

- էջ Ա. դատարկ:
էջ Բ. — Քարոզ Աւագ Ուրբաթու:
էջ Գ. — Տիտղոսաքերթ.
Ի Հայրապետութեան Տ. Տ. Գէորգայ սըր-
բազնադոյն կաթուղիկոս ի ի ամ. Հայոց: Եւ

ի պատրիարքութեան Տ. Տ. Եսեայ սրբազան արքեպիսկոպոսի Սրբոյ Երուսաղեմայի Եւ ի պատրիարքութեան Կ. Պօլսոյ Տ. Տ. Պօղոսի սրբազան արքեպիսկոպոսի:

Յառաջնորդութեան Թրակիոյ Տ. Տ. Թադէոսի առաքելապատի: սրբազան արքեպիսկոպոսի. զրեցաւ այս Աւագ Ուրբաթու Կտակն 1887, Օգոստոս 20:

Էջ Դ-Ե, դատարկ:

Էջ Զ, տարբեր թուղթ. սեւատիպ նկար՝ Խաչելութիւն Տեառն. Գողգոթա:

Էջ Է.— Կտակ Աւագ Ուրբաթու:

Ո՛վ Հանդիսացեալ ժողովուրդք Աստուծոյ, ո՛վ գինք պատուական արեան կենարարին, ո՛վ բանաւոր զառինք երկնաւոր քաջ հովուապետին Յիսուսի...:

Էջ 46.— Ո՛հ, ո՞ւր ես դու ցաւակից մարգարէդ Ջաջարիւ, քի այս աւուր սգալի տըխուր տեսիլը առաջուց ծանուցիր՝ ըսելով...:

Էջ 48-55, դատարկ, թէն: գծուած ու պատրաստ:

2986

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ

Երուսաղէմ

1826

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւայ 10×15×1, էջք Բ+86+18: Հանգամանք զրեթի բաւարար: Թուղթ եւ գրութիւն կրկնատեսակ: Գրիչ առաջին մասին՝ Հայրապետ Սրկ. Տէր Գրիգորեան, Գաղատացի: Թղթակազմ:

ՌՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Էջ Ա-88, կապոյտ թուղթ, շեղագիր անարուեստ:

Էջ Ա.— Ժառ դրուատական գովեստի, եւ բան նախանուր Ներքոյի ի սրբազան եւ յերջանիկ առաքելայան յմրդիս Ռոտման ի Մեծն Յակոբոս մետուղփեան, եւ Յօնանէկս Աւստարանի: Աստուածաբան:

Արարեալ վկայութեամբ Սր. Գրոց եւ մեծաւ աշխատանք՝ ի Միաբանութենէ Սրբոյ Երուսաղէմի գերաւոյակ՝ եւ բարձրագաւ, Առաքելական մայր Աթոռոյն Սրբոց Յակոբեանց, եւ յաշակերտէ Եւզոկիացոյ Մարկոսի

արքեպիսկոպոսի, ի Յարութիւն նուաստ սեւակրէ Եղեսացոյ. որ իրր գերախայրի առաջին պտուղ ի նմանէ յառաջ մատուցաւ, ի Հայրապետութեան տեսուն տեսուն աստուածորնտի եւ բարձրաւոյակ Եփրեմ սրբազան Կաթողիկոսի՝ Հայոց մեծ Հայրապետի, եւ ի պատրիարքութեան Սրբոյ Երուսաղէմի Գարրիկ վայելչազարդ եւ երանալի նորհ, բարեկրօն պատրիարքի, եւ ի Կոստանդնուպօլսոյ աստուածամատ եւ արհիպպոսկ յոզնաջն Պօլսոյ պատրիարքի: Գրեցաւ ի մեծն Պօլսոյ արքայախիտ քաղաքի, ի Վեֆլարանս Սր. Երուսաղէմի, 1823 յամի Տեառն, յունվար 30:

Ընդօրինակեցաւ ի բուն ձեռագրէ յօրինողին՝ մեծաւ զգուշութեամբ, եւ առանց այլակերպութեան եթէ տառից եւ եթէ իմաստից, ձեռամբ Զ. Սարկ. Գր. Տէր Գրի., ի Սր. Երուսաղէմ: Յամի Տեառն 1826, յունիս 18 ս[կ] զքնաւորեցաւ:

Էջ Բ. դատարկ:

էջ 1.— Ժառ դրուատական գովեստի...
Բարձրացիր յաւէտ պանծանօք զաւագան
արքայական, անձնական եւ ազատական...:

էջ 84.— Վերջ:

էջ 85-88, դատարկ:

Ա Ռ Ա Կ Ք
Վարդամ Վարդապետ

էջ 1-18, թուղթ գորչորակ: Նոտրագիր չե-
ղակերպ:

էջ 1-4, գատարկ:

էջ 5.— Առակք, Վարդան Վարդապետի
առաջնայ:

Իմաստնասէր ոմն սահմանեաց եւ առեալ
ցանէին առաջի թագաւորին սերմն խոտին
գոր նանիր կոչեն...:

էջ 7.— Ասի առակաց թէ թագաւոր ոմն Գ
որդի ունէր, եւ ունէր ակ մի պատուական որ
դիմաց թագաւորութեան էր...:

էջ 10.— Ասի յառակաց թէ այր մի դրեաց
առ դատաւոր քաղաքին եւ խոստացաւ թէ քեզ
բրդուղ մի եղ տամ...:

էջ 12.— Ասի առակաց թէ թագաւոր մի կա-
մեցաւ աշտարակ շինել, եւ քանի ցերեկն որ
կու շինէին, նա՛ գիշերն ի փուլ գայր...:

էջ 15-18, դատարկ:

2987

Ճ Ա Ր Տ Ա Ս Ա Ն Ո Ւ Թ Ի Ի Ն.— 1

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 19×13.5×1: Էջ 254: Հանգամանք
չատ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն մա-
նիշակագոյն թանաքով, միասիւն, 21 տող:
Շեղադիր: Դատարկ թուղթ սկիզբը 13 թերթ:
Կազմ կիսայաթ խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-2, դատարկ:

էջ 3.— Վիպասանութիւնն է գործուեալ
կամ իր գործուած իրաց յայտարարութիւնը

...:

էջ 9.— Հ.— Ի՞նչ է պէտքը:

Պ.— Ըստ Ժարտասանութեան պէտքն է մէ-
կու մը յիշատակաց արժանի օգտակար խոս-
քին կամ գործքին ընդարձակ բացատրու-
թիւնը:

էջ 14.— Հ.— Ի՞նչ է Ժարտասանութիւն-
նը:

Պ.— Ունկնդիրները Համոցելու համար
բարեւոք խօսելու արուեստին Ժարտասանու-
թիւն կ'ըսուի:

էջ 15.— Հ.— Բարեւոք խօսելու համար քա-
նի՞րան պէտք է:

Պ.— Բարեւոք խօսելու համար չորս բան
պէտք է...:

էջ 84.— Հ.— Ի՞նչ է Գիտը:

Պ.— Ըստ Ժարտասանութեան ընդհանրա-
պէս կը սահմանուի...:

էջ 117.— Հ.— Ի՞նչ է Տրամադրութիւնը:

Պ.— Ըստ Ժարտասանութեան տրամադ-
րութիւնն է ճառին մասերուն յարմար դասա-
ւորութիւնը:

էջ 129.— Գիտելիք:

էջ 131.— Հ.— Ի՞նչ է Առաջարկութիւնը:

էջ 143.— Հ.— Ի՞նչ է Վերջաբանութիւնը:

էջ 154.— Հ.— Ի՞նչ է Հանդէսը:

էջ 165.— Հ.— Ի՞նչ է Բաղխոհական Հան-
դէսը:

էջ 188.— Հ.— Ի՞նչ է առեանական Հան-
դէսը:

էջ 193.— Հ.— Ո՞րն է տաղաչափ(ոխ)ու-
թիւնը:

էջ 213.— Հ.— Ո՞րն է վեչտասանոտեան
ոտանաւորը:

էջ 215-254, դատարկ:

2988

ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ (ԳՐԱԲԱՐԻ) — 2

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ —

Մասայ 19×14×1, էջ 200: Հանգամանք
չափ լայն թուղթ հասարակ: Գրութիւն մա-
նիշակագոյն թանաքով, միասին, 19-21
տող: Շեղագիր: Դասարկ թուղթ սկիզբը
չորս թերթ: Կազմ կիսայաթ խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ —

էջ 1. — Հ. — Ի՞նչ է Բերականութիւնը:
Գ. — Բերականութիւնը շիտակ խօսելու,
ուղիղ կարգալու եւ անսխալ գրելու արուես-
տըն է:

Հ. — Խոսք ինչո՞վ կը շինուի:

Գ. — Խոսք, որ բան ալ կ'ըսուի, կը քաղ-
կանայ քառերէ, քառր վանկէ, վանկ ալ զը-
րէ. — Հմմտ. աստ, թիւ 282:

էջ 3. — Անուն: Գլուխ Ա:

Հ. — Ի՞նչ է անունը:

Գ. — Անունը այն մասն քանին է, որ բանի

մը ինչ կամ ինչպէս ըլլալը կը յայտնէ...

էջ 5. — Պարագայք Անուն:

էջ 37. — Ի՞նչ է բայը:

էջ 81. — Խոնարհումն Անկանոն Բայից:

էջ 74. — Գլուխ Դ: Դերբայ:

էջ 76. — Գլուխ Ե: Նախադրութիւն:

էջ 84. — Մասն Բ: Համաձայնութիւն:

էջ 98. — Գլուխ Ա: Տէլը Բայի:

էջ 127. — Գլուխ Գ: Ածական ընդ Գոյական-
նի:

էջ 142. — Գլուխ Զ: Խնդիր, եւ Խնդրառու:

էջ 151. — Գլուխ Է: Թարաբերական եւ Թա-
րաբերեալ:

էջ 166. — Գլուխ Ը: Դիմորդ Յօդ:

էջ 169. — Գլուխ Թ: Նախդիր:

էջ 184. — Թանկուած: Գլուխ Ա: Զեւաւոր
Շարադրութիւն:

էջ 174. — Գլուխ Բ: Վերծանութիւն:

էջ 177. — Վերջ:

էջ 178-200. — դասարկ:

2989

ԳԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ (ԳՐԱԲԱՐԻ) — 1

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ —

Մասայ 20×15×1, էջ 205: Հանգամանք
չափ թուղթ հասարակ: Գրութիւն մանիշա-
կագոյն թանաքով, միասին, 17 տող: Շե-
ղագիր: Դասարկ թուղթ սկիզբը եօթ թերթ:
Կազմ կիսայաթ խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ —

էջ 1. — Բերականութիւն:

Հ. — Ի՞նչ է Բերականութիւնը:

Գ. — Բերականութիւնը շիտակ խօսելու,

ուղիղ կարգալու եւ անսխալ գրելու արուես-
տըն է:

էջ 4. — Մասն Ա: Բառագիտութիւն:

էջ 14. — Յօդուած Բ: Միջական Անուն:

էջ 41. — Դիտելիք. — Հ. — Նախադրու-
թեանց վրայ ի՞նչ գիտելիք կայ:

էջ 58. — Գլուխ Ը: Միջարկութիւն:

էջ 61. — Մասն Բ: Համաձայնութիւն Մա-
սանց Բանի:

էջ 83 կրկնուած է:

էջ 82. — Յօդուած Դ: Խնդրառութիւն Ան-
ունաց:

էջ 104. — Միջական Ածականք,
էջ 112. — Համաձայնութիւն Դերանուանց,
էջ 117. — Գլուխ Ծ. Յոգ. Զ. Յարաբե-
րական ընդ Յարաբերեալի:
էջ 120. — Գիտելիք. — Գիտնայու է որ
նախ՝ յարաբերականը դիմորոշ յօդ չ'առնէր
...:
էջ 144. — Մասն Գ. Զեւաւոր Շարադրու-
թիւն:

էջ 166. — Ե. — Արտուղութիւն կամ Յե-
ղաշրջութիւն:
էջ 169. — Ազատ Յեղաշրջութիւն:
էջ 174-175. դատարկ:
էջ 176. — Վերծանութիւն:
էջ 180. — Գ. — Տրոհութիւն:
էջ 184-185. դատարկ:
էջ 186. — Ցանկ:
էջ 189-205. դատարկ:

2990

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ (ԳՐԱԲԱՐԻ). — 3

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 20×14×1: էջք 212: Հանգամանք
լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն մանիշա-
կազոյն թանաքով, միասին, 18 տող: Շեղա-
գիր կանոնաւոր: Դատարկ թուղթ սկիզբը
ուր թերթ: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Քերականութիւն:
էջ 2. — Ինչ է Քերականութիւնը:
Պ. — Քերականութիւնը շիտակ խօսելու,
ուղիղ կարդալու եւ անխալ գրելու արուեստ-

տրն է:

էջ 2. — Պատրիստիկ կը շինուի:

Պ. — Պատրի, որ բան ալ կ'ըսուի, կը բաղ-
կանայ բառերէ, բառը վանկէ, վանկն ալ տա-
ռէ կամ գրէ. — Հմմտ. աստ թիւ 2822:

էջ 4. — Մասն Ա: Բառագիրտութիւն: Գր-
լուխ Ա: Անուն:

էջ 105. — Մասն Բ: Համաձայնութիւն:

էջ 180. — Յանչուած: Գլուխ Ա: Զեւա-
ւոր Շարադրութիւն:

էջ 191. — Գլուխ Բ: Վերծանութիւն:

էջ 196-212. դատարկ:

2991

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ (ԳՐԱԲԱՐԻ). — 2

[Ս. Եակոբ, Երուսաղէմ]

1892

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 19×13.5×1: էջք 7+208: Հանգա-
մանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ՝ Անտոն
...եան: Գրութիւն մանիշակազոյն թանա-
քով, միասին, 16 տող: Շեղագիր: Կազմ
կիսակաշի խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա. — Քերականութիւն Հայկազան Լեզ-
ուի:

Ներքեւը՝ եղծուած, Վանտոն Պետրոս-
եան:

էջ Բ, դատարկ: Նոյնպէս էջ Դ:

էջ 9. յեն զարդադիր, «Անուն»:
 էջ 1. — Քերականութիւն:
 Հարցում. — Ի՞նչ է Քերականութիւնը:
 Պատասխան. — Քերականութիւնը արհեստ
 մէկ որ շիտակ խօսիչ, ուղիղ կարգալ, եւ ան-
 սխալ գրել կը սորվեցնէ, որոյ համար չորս
 բան պէտք է: Գիր, Վանկ, Բառ, եւ Բան:
 էջ 4. — Մասն Ա: Բառագիտութիւն: Գր-
 լուի Ա: Անուն:
 էջ 13. — Յօդուած Բ: Միջական Անուն. —
 Հմմտ. աստ թիւ 2989:
 էջ 40. — Գիտելիք: 2. — Նախադրու-
 թեան վրայ ի՞նչ գիտելիք կայ:
 էջ 61. — Մասն Բ: Համաձայնութիւն Մա-
 սանց Բանի:

էջ 87. — Յօդուած Դ: Խնդրառութիւն Ան-
 ուանց:
 էջ 110. — Միջական Ածականց:
 էջ 119. — Համաձայնութիւն Դերանուանց:
 էջ 129. — Գիտելիք. — Գիտնայու է որ նախ
 յարարեալականը զիմորոյ յօղ չ'առնեն:
 էջ 155. — Մասն Գ: Զեւաւոր Շարադրու-
 թիւն:
 էջ 186. — Վերծանութիւն:
 էջ 189. — Տրոհութիւն:
 էջ 192. — Ակսեայ 1892, Փետր|ուար 17ին
 մինչեւ 1892 փետ. 27ին վերջացաւ:
 էջ 193-194. դատարկ:
 էջ 196. — Յանկ:
 էջ 198-208. դատարկ:

2992

ՄԵԴՐԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆ. — 2

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւ 19×14×1: էջ 182: Հանգամանք
 յաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սրճագոյն
 թանաքով, միասին, 18 տող: Շեղադիր:
 Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ: Դատարկ
 թուղթ սկիզբը վից թիւթ, առաջին երե-
 սին զրուած կայ: «Վահան Վրդ. Քէչիեան,
 1889, Յուլիս 18»:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Տասներորդ Մեղրական Դրութիւն
 Կլոսց եւ Զափուց:

1. — Զափ կը կոչուին այն գործիքները,
 որք կը գործածուին այլ եւ այլ ծանրու-
 թիւնները, երկայնութիւններն, եւ այլն, ո-
 բոյնու համար:

էջ 3. — Պատմական Տեսութիւն Մեղրա-
 կան Դրութեան:

էջ 18. — Պատկեր օրինական չափուց:

էջ 22. — Ընդհանուր Մեղրական Զափուց:

էջ 51. — Կրթութիւններ եւ խնդիրներ:

էջ 88. — Զափք Պարունակութեանց:

էջ 113. — Խտութիւն Մարմնոց:

էջ 120. — Զափ արժէից կամ դրամոց:

էջ 129. — Շինութիւն Դրամոց:

էջ 132. — Կրթութիւններ եւ խնդիրներ:

էջ 141-192, դատարկ:

2993

Բ Ն Ա Գ Ի Տ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն. — 1

Ա. Յակոբ, Երուսաղէմ:

1886

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւայ 19×14×1, էջք 274: Հանգամանք լաւ: Թուղթ չաւարակ: Գրիչ՝ Յակոբ Ա. Մերիկեանց, Զմչկանազցի: Գրութիւն մանիչակազոյն թանաքով, միասին, 20 տող: Շեղազիր: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-7, դատարկ:
էջ 8. — Ընդօրինակեցաւ ժողովրդայն Ա. Մերիկեանցի Զմչկանազցի, 1888, հոկտեմբերի 25ին, ի ժողովարմարան:

էջ 9. — Գլուխ Ա. Մարմնոց էական յատկութիւնք:

1. — Բժազիտութիւնը (phisique) մարմնոց ցուցրցած երեւոյթները կը սորվեցնէ առանց բաղադրութեանը վրայ խօսելու:

էջ 13. — Գլուխ Բ. Մարմնոց բնականորէ յատկութիւնք:

էջ 23. — Գլուխ Գ. Զօյութեան եւ Շարման վրայ գիտելիք:

էջ 72. — Տաքութիւն: Գլուխ Ա:

էջ 114. — Գլուխ Երրորդ: Լոյս:

էջ 148. — Գլուխ Դ. Մաքնիսականութիւն:

էջ 155. — Գլուխ Ե. Ելեքտրականութիւն:

էջ 184. — Անկայուն Ելեքտրականութիւն կամ կալվանականութիւն:

էջ 220. — Ստուերայրի Գործիքներ:

էջ 225-274, դատարկ:

2994

ՈՒՍՈՒՄՆ ԲՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՀԱՒԱՏՈՅ. — 2

ՄԱՄԱՐԷ ԵՊՍ. ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ

Ա. Յակոբ, Երուսաղէմ:

1901

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւայ 20×14.5×1.5, էջք 29+332: Հանգամանք լաւ լաւ: Թուղթ զծաւոր: Գրիչ՝ Յովսէփ Մ. Մեծատուրեան, Սիմահանդիւղցի: Գրութիւն՝ կարմիր եւ մանիչակազոյն թանաքներով, միասին, 20 տող: Շեղազիր: Համառօտագրութիւնք սովորական: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ նորադրոյմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա-Բ, դատարկ:

էջ Գ, վերը. — ի դրոց Յովսէփ Մ. Մեծատուրեան, Սիմահանդիւղցի:

էջ Դ-ԺԲ, դատարկ:

էջ ԺԳ. — Տիտղոսաբերք:

Համառօտութիւն Ուսման Քրիստոնէական Ուղղափառ Հաւատոյ Հայաստանեայց Առա-

քելական Սուրբ Եկեղեցւոյ, ծաղկաբաղ, ի պէտս աշակերտաց, հաւաքեաց Մ. Ե. Յ. Մարկոսեան, յամի Տեառն 1896, յԵրուսաղէմ:

Ընդգրկեալեաց աշակերտ նորին Սիմէոն Երկ. ղցի. Յովսէփ Մ. Մեծատուրեան, ի ժառ. Վարժարանի Սրբոց Թաղմբեանց, որ յԵրուսաղէմ. 1901, օգոս. 1:

Էջ ԺԴ-ԺԶ, դատարկ:

Էջ 1. — Համառոտութիւն Ուսման Քրիստոնէական Ուղղափառ Հաւատոյ Հայաստանեայց Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ:

Դաս Ա. — Հարցում. — Խնչ է կրօնը:

Պատասխան. — Կրօնքն է պաշտօն առ Ած. որով կը միանայ մարդ Աստուծոյ հետ:

Էջ 6. — Դաս Բ, Հիմն կրօնի:

Էջ 14. — Դաս Դ, Հին եւ Նոր Կտակարան:

Էջ 30. — Հանգանակ Հաւատոյ, Խորհուրդք Եկեղեցւոյ, Դաս ԺԵ:

Էջ 159. — Դաս ՄԲ, Խորհուրդք Եկեղեցւոյ:

Էջ 161. — Դաս ՄԳ, Ա. — Մկրտութիւն:

Էջ 228. — Դաս ԶԱ, Բարեպաշտական ծէսք Եկեղեցւոյ:

Էջ 307. — Դաս ԶԶ:

Հ. Ո՞րն է վերջաբանը:

Պ. Տէրունական աղօթքին վերջաբանն է, Զիքոն է արքայութիւն...:

Էջ 310. — Վերջ:

Էջ 311-312, դատարկ:

Էջ 313. — Ծանկ:

Էջ 316-332, դատարկ:

2995

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ (ԳՐԱԲԱՐԻ). — 4

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Ուսույ 19×13×1.5, էջք 188, Հանգամանք բաւարար. նորոգութիւն կրած: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն մանիչակագոյն թանաքով, միասիւն, 18 տող: Ենդագիր: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Սկիզբի զատարկ թերթին վրայ. ձեգեկիէլ Վարդապետ Պապիսեանեան, Վանեցիք:

Էջ 1. — Քերականութիւն.

Հ. Խնչ է Քերականութիւնը:

Պ. Քերականութիւնը լիտակ խօսելու, ու-

ղիղ կարդալու, եւ անսխալ գրելու արուեստն է:

Հ. Խօսքը ինչո՞վ կը շինուի:

Պ. Խօսքը, որ բան ալ կ'ըսուի, կը բաղկանայ բառերէ, բառը վանկէ, վանկն ալ տառէ կամ գրէլ:

Էջ 3. — Մասն Առաջին: Բառագիտութիւն, Գլուխ Ա: Անուն:

Էջ 95. — Մասն Բ, Համաձայնութիւն:

Էջ 172, ստորոտը. ձևովակ սարկաւաք:

Էջ 173. — Յանուրան: Գլուխ Ա: Զեւա-նոր Շարագրութիւն:

Էջ 184. — Գլուխ Բ, Վերծանութիւն:

Էջ 188. — Վերջ:

2996

Ճ Ա Ր Տ Ա Ս Ա Ն Ո Ի Թ Ի Ի Ն. — 2

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւայ 19×14×1.5: էջք 224: Հանգամանք չատ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն մանկ- չակագոյն թանաքով, միասին, 19 տող: Շե- ղաղիր: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ: Դատարկ թուղթ սկիզբը առաւ թերթ. վեր- ջիւնին վրայ՝ «Ճարտասանութիւն» վարն ալ փոքր կնիք մը. «Թ. Մ. Կիրակոս»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Վիպասանութիւն:
 Հ. Ի՞նչ է վիպասանութիւնը:
 Պ. Վիպասանութիւնը գործուած կամ իբր գործուած իրաց յայտարարութիւնն է... — Հմմտ. աստ թիւ 2887:

էջ 6. — Գլուխ Ա: Պէտք Ճարտասանու- թեան:

Հ. — Ի՞նչ է պէտքը:

Պ. — Պէտքն է մէկու մը յիշատակաց ար- ժանի օգտակար խօսքին կամ գործքին ըն- դարձակ բացատրութիւնը:

էջ 11. — Յաղագս Ճարտասանութեան:

Հ. — Ի՞նչ է Ճարտասանութիւնը:

Պ. — Ունենդիրները համոզելու համար բարւոք խօսելու արուեստին ճարտասանու- թիւն կ'ըսուի:

էջ 12. — Մասն Ա: Յաղագս Ճոխարանու- թեան:

էջ 18. — Մասն Բ: Յաղագս փոխակեր- պութեան:

էջ 81. — Մասն Երկրորդ: Յաղագս Գիտի:

էջ 121. — Մասն Գ: Տրամադրութիւն:

Հ. — Ի՞նչ է Տրամադրութիւնը:

Ճարտասանական տրամադրութիւնն է ճա- ոին մասերուն յարմար դասաւորութիւնը:

էջ 132. — Գիտելիք:

էջ 134. — Բ. Առաջարկութիւն:

էջ 137. — Գլուխ Դ: Վերջարանութիւն:

էջ 148. — Յաղագս Հանդիսից:

էջ 159. — Գլուխ Բ: Բաղխոհական Հան- ղիւս:

էջ 183. — Գլուխ Գ: Առեւակաւ Հանդիւս:

էջ 181. — Տաղաչափութիւն:

էջ 212. — Հ. — Ո՞րն է տառնովնցստե- յանը:

էջ 214–224, դատարկ:

2997

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ՄԱՏԹԷԻ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻՆ. — 1

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1892

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւայ 19.5×14×3: էջք ԺԶ+678: Հան- գամանք չատ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գր- րիչ՝ Եղնիկ Յարութիւնեան, Մարաշցի: Գր- րութիւն՝ ընթարաները կարմիր, մնացեալը մանիչակագոյն թանաքով, միասին, 18 տող

կանաչ գրեթէ միջին: Շեղաղիր մաքուր: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ, կնիք հաւ- կրթածեւ, «Եփ. Վ. Պ. Պլգիրճեանի Սեբաս- տացւոյ, յԵրուսաղէմ, 1892», էջ ԺԳ, 3, 589:

11. — Տիտղոսաբերք
Թ. 2997, էջ ԺԳ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —
էջ Ա-ԺԲ, դատարկ:
էջ ԺԳ. — Տիտղոսաբերք, զարդագիր:
Մեկնութիւն Մատթէի Աւետարանին,
ընդօրինակեաց Եզնիկ Յարութիւնեան, Մա-
րալցի, յերոսաղէմ, 1892:
էջ ԺԳ-ԺԶ, դատարկ:

էջ 1. — Աւետարան ըստ Մատթէոսի:
Յառաջաբան:

Հեղինակն. — Ի Համեմատութենէ Մատ-
թէոսի Բ. 9, ընդ Մարկոսի Բ. 14, եւ Ղու-
կասու. Ե. 27, յայտնի է որ Մատթէոս առա-
քեալն, որ յիշտ առաջին կանոնական Ա-
ւետարանին Հեղինակն է Համարուած, նաեւ
Ղեւիանունն ունէր:

էջ 11. — Աւետարան ըստ Մատթէոսի:

Աւետարան. — Աւետիք (բարի եւ ուրա-
խալի լուր) պարունակող կամ բերող գիր կամ
թուղթ կամ նոյն իսկ կենդանի խօսք...

էջ 12. — Գլուխ Ա. — Տուն 1-17, Ազգա-
րանութիւն Յիսուսի:

էջ 21. — 18-25. — Ծնունդ Յիսուսի:

էջ 33. — Գլուխ Բ. 1-12. Մօզէ յարե-
ւելից:

էջ 98. — Գլուխ Ե. — Աստի մինչեւ ի վերջ
եօթներորդ գլխոյն աւանդի քարոզ կամ խը-
րատ փրկչին մերոյ զոր խօսեցաւ առ աշա-
կերտսն եւ առ բազմութիւն ժողովրդեան ի
վերայ լերին, յորմէ եւ Գարոզ Լեռնակամ ա-
սի...

էջ 183. — Գլուխ Ը. — Լեռնական քարո-
զութեան մէջ աւետարանին զԳրիստոս իր-
րեւ օրէնսդիր եւ քարոզ բանին կենաց կը
նկարագրէ...

էջ 457. — ԻԳ. 24. — Որ զմօղուկս չամէ՛
եւ զուղտս կլամէ՛. — Հրեայք սովորաբար
գիրնին կը քամէին խմելէն յառաջ...

էջ 582. կրկնուած է:

էջ 682. — ԻԸ. 19. — Գժացէ՛ք այսօրհետեւ,
եւայլմ:

Յիշատակագրութիւն Գրչի. — 1892

էջ 682, ստորոտը, կարմրատառ. — Սկսեալ 1892, մայիս 6, եւ մինչեւ 92 դեկտեմբերի վերջ:

Աշխատութեամբ Եզնիկ Յարութիւնեանի
Մարալցոյ, յերոսաղէմ:

էջ 683-679. դատարկ:

2998

ԿՏԱԿ ԱԻԱԳ ՈՒՐԱԹՈՒ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Ծաւալ 18×11×1: էջ 112: Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւ մեկանով, միասին, 16տող: Շեղագիր: Դասարկ թուղթ սկիզբը չորս թերթ: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1 — Օգնեա ով Հոգիդ Ած :
Կտակ. — Ո՛վ սարսափելի աւուրս եւ զարհուրելի գիշերիս, ո՛վ նորաստանչ պատահմանս...:

էջ 3. — Բայց ինչո՞ւ, անցած պատմութիւն, մը բնելու համար այսքան կը սարսափիմ...:

էջ 38. դասարկ:

էջ 39. — Յաղագս տանելոյն զՔս. առաջի քահանայապետին. — Եւ այսքան դառն տանջանքներով առաջ տարին Յիսուսը...:

էջ 59. — Յաղալս պատկերոյն փշովք զՔս.:

— Ո՛վ քարացեալ սրտից անտէն ըստբարոսաց...:

էջ 101. — ...որ եւ բարերարն Ած. բժշկեացէ զվկրա անտից ձերոց ի հոգոյ եւ ի մարմնոյ, Ամէն:

էջ 102-112. դասարկ:

2999

Թ Ո Ւ Ա Ր Ա Ն Ո Ւ Թ Ի Ի Ն. — 1

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1885

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Ծաւալ 18.5×13×1.5: էջ 392: Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն մանրակագոյն թանաքով, միասին, 20 տող: Շեղագիր: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ: Կնիք հաւկիւսեան. «Եփ. Վ. Պ. Պէգիրեանի Սեբաստացոյ, յԵրուսաղէմ, 1892», էջ 17, 259:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-16, դասարկ: բացի «Երուսաղէմ, 1885» յիշատակութենէն որ կը գտնուի 15րդ էջին վրայ:

էջ 17. — Յաւելմամ վրայ խնդիրներ:

էջ 1. — Դպրոցի մը աշակերտները չորս դասի կը բաժնուին...:

էջ 37. — Բաժամմամ վրայ խնդիրներ:

էջ 43. — Զորս գործողութեամբ վրայ խնդիրներ:

էջ 68. — Կոտորակաց վրայ խառն խնդիրներ:

էջ 121. — Պարզ երից կանոնի վրայ խնդիրներ:

էջ 137. — Բաղադրեալ համեմատութեան վրայ խնդիրներ:

էջ 208. — Գրամբ Տաճկաստանի:
 1 մկկ բնո = 100000 ղշ.
 1 մկկ թիւ = 500 »
 1 մկկ զուրուշ = 40 փարա, 120 ստակ
 1 մկկ փարա = 3 ստակ, 18 փուլ
 1 մկկ ստակ = 8 փուլ
 էջ 210. — Զափբ Տաճկաստանի:
 էջ 211-214. դատարկ:
 էջ 215. — Տոկոսի վրայ խնդիրներ. պարզ:
 էջ 281. — Բաղադրեալ տոկոսի վրայ խնդիրներ:

էջ 248. — Ուղղակի յարակցութեան վրայ խնդիրներ:
 էջ 255. — Անուղղակի յարակցութեան վրայ խնդիրներ:
 էջ 283. — Վճարաժամու վրայ խնդիրներ:
 էջ 280. — Խառն խնդիրներ:
 էջ 321-324. դատարկ:
 էջ 325. — Կանոն եւ Զեւթ Շահու վերաբերեալ խնդրոց:
 էջ 331. — Բաղադրեալ շահ կամ բաղադրեալ տոկոս:
 էջ 339-352. դատարկ:

3000

ՅՈՒՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ. — 2

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1883

ՆԱԿԱԳ. ՈՒԹԻՒՆ. —

Մասայ 20 × 12 × 1, էջ 284: Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ, Գրիշ՝ Գրիգոր Սրկ-Քեչիչեան: Գրութիւն մանիչակագոյն թանաքով, միասին, 20 տող, պակաս կամ աւելի: Շեղագիր: Կազմ կիսալաթ խաւաքարեան անարուեստ. առաջին կողքին վրայ գրուած է «Խորին յարգանք շնորհակալութիւնս կը յայտնեմ եղբայր Գրիգոր. ահաւասիկ Թուարանութեան տետրը կը զնեմ ձեր նստած տէրէկին, թերեւս ձեզի պէտք կ'ըլլայ, լինեալէք»: Կողքին ներսի կողմը՝ վահան վրդ. Քեչիչեան:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Յաւելման վրայ խնդիրներ:
 էջ 3. — Բարձման վրայ խնդիրներ
 էջ 8. — Բաղադրեալ տոկոսի վրայ խնդիրներ:
 էջ 15. — Բաժանման վրայ խնդիրներ:

էջ 20. — Զորս Գործողութեանց վրայ խառն խնդիրներ:
 էջ 58. — Կոտորակաց բաժանման վրայ խնդիրներ:
 էջ 73. — Պարզ երեք կանոնի վրայ խնդիրներ:
 էջ 99. — Տոկոսեաց վրայ խնդիրներ:
 էջ 108. — Բաղադրեալ տոկոսի խնդիրներ:
 էջ 122. — Վճարաժամու վրայ խնդիրք:
 էջ 156. — Խնդիրք ջառ. արմատոց:
 էջ 174. — Բաղադրեալ տոկոսեաց վրայ խնդիրներ:
 էջ 181. — Խառն խնդիրներ:
 էջ 194-212. դատարկ:
 էջ 213. — Շահու վերաբերեալ խնդրոց մէջ հինգ զխաւոր թիւեր կան, որք են, դրամազուլ...:
 էջ 218. — Բաղադրեալ շահ կամ բաղադրեալ տոկոս:
 էջ 224-228. դատարկ:
 էջ 229. — Քառակուսի:
 էջ 232. — Խորանարդ:

էջ 241. — Քառ. արմատի վերաբերեալ կարեւոր գիտելիք:

էջ 244. — Համառոտ կանոն Քառակուսի արմատի:

էջ 245-248, դատարկ:

էջ 249. — Օրինակ Ա:

էջ 254. — Քառ. Արմատի վրայ կրթութիւններ:

էջ 282, դատարկ:

էջ 283. — Տնոր Թուաբանութեամ:

(Հոսեալ 1-100 սովորական կոտորական չորս գործողութիւնք), ի վ. վաճան, Յակովքեան Թուաբանութեամ:

1883 զոստոտ 10, յՆրուստդէմ, ի վարժարանի ժառանգաւորաց Ս. Յակովքեանց վանուց Հայոց:

Ս. Գրիգոր Մ. Քնիչեան:

էջ 284, դատարկ:

էջ 285. — Սովորական կոտորական չորս գործողութեանց վրայ խնդիրներ:

3001

118. — ՄԱՇՏՈՑ — ՏԱՂԱՐԱՆ. — 12

Տեղի

ԴՃ = 1651

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 14×10×2.5: էջք 198: Պրակք Ա-Թ, կաղմի ժամանակ սխալ դասաւորւած: Հանգամանք անբաւարար. մասամբ քայքայուած եւ պակասաւոր. նորոգութիւն կրած. դարձեալ կարօտ նորոգութեան: Թուղթ բամպակեայ, Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողները եւ զխատառները կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 16 տող: Բոլորգիր վարժ: Համառոտագրութիւնք սովորական: Կարմաներկ զարդագիր եւ լուսանցազարդ, էջ 24, 184: Կայեակալ մտխոյեղեայ հնամալ: Պահպանակ մագաղաթեայ սկիզբը եւ վերջը երկուական թերթ, փոքր երկաթագիր, մասն աւետարանի: Ստացող՝ տէր Թումայ:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Կանոն Հաղորդ տալոյ...
էջ 10. — Կանոն Հոգեհանգիստ առնել...
էջ 12-13ի միջեւ թերթ ինկած:
էջ 23. — Կանոն վն Տեառնականի:
էջ 52. — Կանոն վն պղծեալ տաճարին:
էջ 90. — Եւ յաւուր երրորդի քաճանայն առնու զպսակն ի գիտոյն փեսային, եւ այս կանոն կատարի...
էջ 101. — Կամոն պսակ դնելոյ... — Խա-

չանիւ զրույմամբ նշանի... — Խ ա չ ա ո շ ա :

էջ 115. — Մեղեղի իւգուր. — Գաւաթ վարդն ինքնագոյն...:

էջ 117. — Տաղ առնոյլ եւ լաւ. — Որդիք լուսոյ Հաւրըն մեծի...:

էջ 128. — Տաղ Աստուածածնի. — Արեւ լուսատու տաճար Աստուծոյ... — Ա-Ք:

էջ 133. — Տաղ Յոնամիսի ասացեալ Է. — Առաջնաճաշակ պըտղոյն... — Ա-Ք:

էջ 141. — Գրիգորի նարեկացու ասացեալ. — Աւետիս մեծ խորհրդոյ...:

էջ 148. — Տաղ Աւետեաց. — Ամսեանըն վնցերորդին... — Ա-Ք:

էջ 154. — Տաղ Աստուածածնի. — Խրեկի ծափիչ նըման ես...:

էջ 157. — Տաղ Աւծմամ Գեանմայից. — Ով անմահ հաց կենաց...:

էջ 180. — Տաղ Առաքել վարդապետ. — Տարփացեալ ըղձանամց...: Տ է ր Առ ա ք է ք ե ա լ ա ս ե:

էջ 184. — Աստուածածին մայր Գրիստոսի... — Ա-Ք:

էջ 189. — Տաղ Սր. Գեորգայ, Յակոբ եւ պիսկոպոսէ ասացեալ. — ՅԱստուծոյ ընտրեցար դու բարի...: Յ ա կ ո թ Ե պ ի ս կ ո պ ո ս :

էջ 174. — Տաղ Մովսէսայ. — Այսաւր Յըն-
ծայ յետոյն Թաւաթ. . . .

էջ 177. — Այլ տաղ ամոյշ. — Ծաղիկ պայ-
ծառ ծովային. . . .

էջ 179. — Տաղ Առաքել Վարդապետ. —
Անճառ ճառագայթ լուսոյն. . . . — Ա-Ք:

էջ 187. — Տաղ Ծննդեան. — Աստուածա-
ծին բարեպաշտ ճառ. . . .

էջ 189. — Ով մաշ քանի զքեզ յիշամ կու
դողամ ու սարսափիմ ես. . . .

Յովանէս Թըրգորանցի զոր կասես զայլ ոք
խորատես, եւ իմանասուն տարի լրացեր. ի մե-
ղաց մէջն կացեր ես:

էջ 195. — Տաղ Աւծման. — Ի մեծի հրա-
շափառ հանդիսիս. . . . Ի տ է ր Ա ռ ա -
բ ե յ յ յ:

էջ 123. — Տաղ Ազոյի. — Այսաւր խաչա-
փայտն սուրբ յայտնեալ ձեռնամբն Եղիայի
... :

էջ 125. — Տաղ ի Մաթէոս. — Մեծի հան-
դիսի աւուրս. . . . — Մ ա ր ե ո ս:

Յիշատակարան Գրչի. — 1851

էջ 193. — Դարձեալ յերեսս անկեալ կր-
կին աղաչեմք եւ պաղատանաբ հայցեմ, ի
մաքրափայլ յաղաթրս ձեր, որք հանդիպիք
այսմ տառիս, յիշեցէք առ Քս. զանմիտ եւ
զանարժան զրոգ սորին, եւ Ած. ձեզ ողոր-
մեսցի յիւր միւսանգամ զայրաստեան ամէն:

Դարձեալ յիշեցէք ի Քս. զըստացող սորին
զտէր Թումէն, եւ զհայրն իւր զտէր Միթա-
յէն, եւ զմայրն իւր զՀիմաթ, եւ զեղբայրն
իւր զՔաչատուրն, եւս առաւել այնոցիկ, որ
ի վերայ տառիս այնիստանք եւ երեխտիք
յիշեցէք առ Քս. : Թվ. ԹՃ:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւնի.

1. — էջ 121, վերը, նոտրագիր անհարթ. —
Այս է Մաշտոց ի վայելումն տէր Թումանի եւ
որդոյն նորայ խաչատուրին. . . .

2. — էջ 120, ստ. լուսանցքին, այլ նոտրա-
գիր անհարթ. — Յիշատակ է այս Տեսացուց ու
Տաղարան տիրացու Մարտիրոսին. ով ոք
կարդա՝ զողորմին ասանցէ:

3002

Մ Ա Շ Տ Ո Ց. — 114

ՆԿԱՐԱԿՐՈՒԹԻՒՆ. —

Ծաւալ 14×10×3.5: էջ 390, Հանգամանք
Համարեալ բաւարար: Թուղթ Հասարակ: Գր-
րուիւն՝ խորագիրներ եւ սկզբնատառեր
կարմիր, մնացեալք սեւ մեյանով, միասին,
17 տող: Նոտրագիր: Համառոտագրու-
թիւնք սովորական: Ուղղագրութիւն տկար:
Կարմիր կիսախորան, էջ 9. սեւ կիսախորան,
էջ 138: Կաշկաղմ տախտակեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՐՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-2, գրչափործ եւայն: — Նոյնպէս յաս-
մր լուսանցքնիւր վրայ:

էջ 3, սկիզբը կր պակսի. — ոչ կարացեր
անտես առնել. . . .

էջ 4. — Եւ ասէ զարակամս գայս. — Եր-
րորդութիւն անբաժանելի. . . .

էջ 41. — Պսակ. — Աստուածային հրամա-
նան եւ Աստուծոյ աւրհնութեամբն գայս
կին արմատս ի քեզ կու տանք. . . .

էջ 67. — Կանոն երկրորդ ամուսնութեան
պսակի:

էջ 70-71ի միջեւ կտրուած մէկ թերթ:

էջ 72. — Կանոն Հաղորդ տալոյ:

էջ 80. — Կանոն Համարէն ամ. նընջելոց:
էջ 140-141ի միջեւ երկու թերթ կտրուած:
Նմանապէս թերթեր ինկած էջ 156-157ի մի-
ջեւ:

էջ 157, ստ. լուսանցքին՝ Աշխարհաթաղի
Այգոյց:

էջ 232. — Կանոն յորձան տղայ վաղճամի:

էջ 260. — Իսկ այդուցե երթան ի գերեզ-
մանն եւ առնեն...:

էջ 266. — Կամոմ Եւթմօրէից...:

էջ 273. — Գամծ Թաղման մընջելոց հա-
ւասար ի յԱռաքել վարդապետէ ասացեալ. —
Այստա՛ր եհաս հրաման յարարչէն... — Առ-
աքել վարդապետի:

էջ 277. — Ողբ Առաքելի վարդապետէ ա-
սաց. Թղմ. — Առ քեզ գոչեմ ձայնի, մե-
ղայ... — Առաքելի:

էջ 280. — Այս տաղ եւ ողբ յոյժ ազմիւ. —
Ես գիտեի զաշխարհս թիւնձ մուկ չէր տուած
***:

էջ 285. — Առ ողբ վասն մեռելիւ. —

1. — Գոչեմ առ ձեզ ոյրերդակամ,
ձայնիւ մաղթեմ յոյժ յալակամ,
իմ սիրելի լըմտրեալ եղբարք,
որ գիս եղիք ի գերեզման:

2. — Եհաս աշօր իմծ օր մանուամ,
ցամաքեցա խոտոյ մըմամ,
խորշակահար գիս չորացոյց,
որպէս ծաղիկն ի յամառ (մ)ամ.

3. — Ոչ կարացիմ իմծ ժամանել,
եւ ոչ եղեմ իմծ աւգնակամ,
ոչ դրացիք եւ ոչ եղբարք,
եւ ոչ ատարք որ իմծ խըղճամ:

4. — Բամեալ ծրմաւդիս որ գիս ծըմամ,
աղէխարչիմ եւ յոյժ ողբամ,
եւ ոչ մոցա յալոյմ խըղճայ,
մահն որ ընդ րեան ունի հրամամ:

5. — Դան եւ եղբարք իմ ընդուծեան,
եւ ազգայիմքս ամենեքեան,
յետ շատ յալոյմ աղաղակեմ,
յուսահատիմ եւ ետ դառնամ:

6. — Վասնդի մահն չար գազամ,
եւ անողորմ ազգի մարդկամ,
որ ոչ ի ձեր կու խըմայէ,
ոչ ի մանուկ, ոչ երեխայմ:

7. — Առեալ տանի գկարուղիկոսն,
գեպիսկոպոսն եւ գլահանայմ,
որոց ի բաց գման ի մէմք,
յեկեղեցիկ թաքուր մմամ:

8. — Բարունեացն ոչ ողորմի,
ոչ այնոցիկ որ դաս կու տան,
այլ ամխըմայ քառնա գնոսիմ,
որ աշակերտիմ ի վայր մըմամ:

9. — Դառնա ի վեր առ քաղաւորս,
առ զօրակամս եւ առ իշխանս,
եւ ոչ մոցա յալոյմ խըղճա,
թէպէտ Յիշողքն ի հետ կու գամ:

10. — Այլ մշ աղէատ կու խըմայէ,
ոչ ի տըմանկ, չի պարտակամ,
ոչ ատարիմ կու ժողորմի,
եւ ոչ այնոցիկ որ կու մուրամ:

11. — Պատուհասող է մա մարդկամ,
ի յարարչէմ առեալ հրամամ,
զոր մշ երես կառնէ մարդկամ,
որ մեծամեծքն եմ եւ իշխամ:

12. — Որ ոչ եղբօրըմ կողորմի,
եւ ոչ ի բոյրն որ դէմ կու լամ,
այլ ամողորմ կու քաժանէ,
մոր պըսակած հարսն ու փեսայմ:

13. — Տայ համց կըսկիծ մարմնոյ ծովօղաց,
որ յաւիտեան կեցման ի լաց,
եւ համց որբեր թոյու (մ) բաց,
որ սար ու ձորն եւ հետ ի լաց:

14. — Ի յալյսցամէ զոր պատմեցաք,
դուք չըկարծէք թէ աստ մըմաք,
մա գիս տեսէք թէ իմշ եղա,
որ կամ եղեալ ի գերեզման:

15. — Բամք բերանոյս խափանեցամ,
արագ լեզուս իմ լըռեցամ,
եւ ոչ լըսեմ գձայմ ըմուրք,
որ թէ ո՛ր = հազար ի կանչիւ իմծ տան:

16. — Այլ եւ ծըմողքն իմ սիրակամ,
եւ ազգայիմքս ամենեքեան,
սակաւ մի լամ եւ յետ դառնամ,
եւ յալգուց աւրըմ մոռնամ:

17. — Նայեցարուք յիս խըղճակամ,
որ եմ անկեալ փայտի մըմամ,
եւ կերպարամքս իմ ամմման,
մերեւ հողոյս թարքամեցամ:

18. — Ի յարարչէմ կազմեալ աչերս,
ի տեսութեան գործիարան.
այժմ բոլոր հողով լըցուամ,
եւ ոչ ունիմ գործ տեսութեան:
19. — Բարեկամերս իմ եւ եղբայրք,
որ եմ եկեալ ի՞նչ յամոզմամ,
զհողմ երեսիս վերայ կու տամ,
եւ երախտիք ի՞նչ կու բառման:
20. — Եւ յսեյիքս իմ սուրակամ,
այսօր մեղմեալ խափամեցամ,
եւ ոչ ունիմ մար խօսելոյ,
որ թիւ Ռիհագարի զանկատ ի՞նչ տամ:
21. — Բամեալ հիւսեալ եւ ոչ ունիմ,
զի անձնակամս իմ քակտեցամ,
մեղաց հոտովըմ տաղտկացամ,
որ մարմնակամս իմ չերեւամ:
22. — Այլ եւ պարզիք ձեռաց չունիմ,
որով առնեմ մըշամակամ,
եւ ոչ յտացըս պարզակամ,
որ դրո՞ւն է դու երթամ մտրամ:
23. — Նայ եւ այլ մեծ պատմեմ աղէտ,
որ եւ քամ զայս է դառնակամ,
այս մամապարհս որ զիս տարամ,
մաշէ տեսել ակըմ մարդկամ:
24. — Զայս կեանքս ով գործ քարի ունի,
նայ այլ յոստով ի՞նչ զըքամ,
թէ երբ ի՞նչ աւր հատուցամ,
որ ի պարգեւսըմ զուարեման:
25. — Մեղաւորացմ որք ոչ ունիմ
զգործըս քարեաց որք ոչ ցըմնամ,
նոցա ամշէք հուրմ մըշամ
ամբում որդու՞ն ի ղէմ կու գամ:
26. — Ես փնջ ի՞նչիմ ողորմելիս,
որ ոչ ունիմ գործ քարութեան,
եւ ոչ մարակ յետ դառնալոյ,
որ թէ չազար ի՞նչ գամկատ տամ:
27. — Ռախրս յոյզվ եւ անվաղեմ,
զի որ աստ գամ այլ ոչ դառնամ,
որպէս ասէ երգըս Դաւթեան,
թ'եկեալ հոգիք մայլ ոչ դառնամ:
28. — Ես աղայեմ զձեզ միաբան,
ըզքարեկամսդ իմ զամնւայմ,
բահաւայից պատարագաւք,
յետոյ յերու՞ք ի՞նչ աւ գմակամ:
29. — Լուսոյ քահից խըմկոց բուրմամ,
եւ աղբատաց ողորմութեան,
այլ ոչ եթէ բամիւ միայն,
զոնէ ասեկ զՏէր ողորմեան:
30. — Որոց լիցի ողորմութիւն,
մասն կեանաց ի՞նչ թողութիւն,
եւ ձեզ ի մոյմ մասիմ լի՞նել,
որ առ ի մէջ մեզ համոզկամ:
31. — Ցաւըն կեանաց ողորմութեան,
մեջեցելոցմ յառաջաման,
եւ ձեզ ամէն աշխատողացդ
եւ երգողիմ սորա զայս բան:

Մանօք. — Առաջին տան մէջ ձեռագիրը ունի՝ «Եւտրեայ: Եւտրեայի տան երկրորդ տողին մէջ՝ ի մէջ, Տասներորդ տան երկրորդ տողին մէջ՝ պատրական: Տասներեքերորդ տան առաջին բառը ձեռագրին մէջ՝ Գայ: Տասնչորրորդ տան առաջին տողին մէջ ձեռագիրը ունի՝ պատմեցէք: Քսանովկերորդ տան երրորդ տողին մէջ՝ կաղտկացան: Քրսանեօֆներորդ տան առաջին բառը ըստ ձեռագրին՝ Զարու: Ըստ այսմ տնասկիզբի տառերը կը յօդեն՝ Դ ե ո ղ վ ա ղ ղ ա պ ո տ ի ք ա մ ի ք ե ռ ա մ գ մ ե ո ե յ յ ց:

Եջ 291. — Գանձ մեռելի. — Ով քահանայք եւ վարդապետք աստուածաբան...

Եջ 295. — Գանձ մեռելի. — Միւնդ ի յիմէմ Բանդ որ ի Զարու... — Մ ո մ վ ե յ ց:

Եջ 304. — Արարիչ եւ մարդասեր...

Եջ 308. — Ես ասացի ի վերանալ յինչն ասուրց իմոց...

Եջ 311. — Տաղ դարիպի վերայ. — Ղարիպին կհանքն է յայի ողբերգական...

Եջ 317. — Կանոն պոեմալ քրիստոնէական:

Եջ 323. — Կանոն հոգեկամզիստ առնելո կամ պատարագ մեռելո:

Եջ 333. — Կանոն յուսանցքին. — Աղ աւուրեալ:

Եջ 334. — Երանեալ են ամբիթք...

Եջ 350. — Աղաւթի բերդմանարի:

Եջ 352-384. — Կարգեր թուղթ, գրչութիւն անհարթ:

Եջ 385. — Ողբ մեռելի վասն մորախան մանկամ ի Նաղաշ վարդապետէ ասացեալ. — Արարիչն արարածոց մեզ բարկացաւ...

էջ 372.— Այլ ողբ մեռելի հեռաւոր տեղ-
ւոջ, կարօտած եղբար եւ որդոյ տեսու.ո-
ղորմ ասայ.— *Ինձ ունէս կայր եւ կուման
վանց քո գայուդ...*

էջ 375.— Այլ ողբ Ողբահաս մամկամ. ո-
ղորմ ասա եղբայր.— *Յերէկ Հողվերաւքտ
անցա...*

էջ 380.— Այլ տաղ եւ ողբ մամկամց Ռեդ-

դահէմի, վասմ Ողբարոյ մամկամ վերայ ա-
սայ.— *Արթունք զրաւթիունք...* Ա-Ք:

էջ 382.— Այլ տաղ եւ ողբ տղայի ասա.—
Աձ. քարոզեաց եւ խրատ ետուր...

էջ 385.— Տաղ ի վերայ Ողբահաս մամկամ
.— *Յկայք սիրելիքս ամէն եղկելի գերիս ող-
բացէք...*

էջ 387-390, գրափորձ եւայլն:

3003

ՏՕՆԱՑՈՅՑ (ՏՊԱԳԻՐ)

Ըստմբայ |

Դժժ = 1568

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մայ 12.5×8.5×4: էջ 304. Հանգա-
մանք Համարեա բաւարար. նորոգութիւն
կրած: Սակաւ տողեր կարմիր, մնացեալը
սեւ մեկանով միասին, 10 տող: Բոլորգիր:
Համառօտագրութիւնք առատ: Տպագրական
վրիպակք բազում: Պաշտական սկիզբը եւ
վերջը երկուական թերթ մագաղաթ, թանձր,
սեւեղած: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմա-
գարդ՝ կոնակը վերէն վարճեղքուած:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 2-3.— Ով Հանդիպի այսմ գրքիս, նայ
ողորմորտ տայ զրչիս. որ Դ աւրինակ
դրի եւ Դ վարպետի առջիւն զրեցի. Հին աւ-
րինակն զարութեան եւ զապշխարութեան
Հարցներն չէր գրած եւ մեք գրեցաք. գրած
էր ի բազում տեղիք թէ կամիս զայս ասա կամ
զայն. թէ ոմանք այսպէս տաւնեն եւ ոմանք
այնպէս. զապախի երկաւթիւնն յետ ձը-
գեցայք, եւ մեք գինչ որ ի ներկայս տե-
սաք նմ. եւ էջմիածինն զայն գրեցաք:

էջ 3, վարդ.— Այս է խրատք վասն անդաս-
տան աւրինելոյ, ըսկիզբն ի տաւնէն արա:

էջ 8.— Տաւմացուց եւ Աւետարանացուց

բովանդակ, եւ կարգաւորութիւն, եւ տերու-
մակամ տաւմից, զոր կարգեալ եւ սահմա-
նալ է Սրբոյն Սահակայ Հայոց Հայրապե-
տիւն: Զոր ընկալեալ Օպսմիքմ մեր ի մտա-
մէ՝ առ մեզ հասուցիւն: Յունիվար Զ:

էջ 8.— Աստուածայայտութեան առա-
ջին աւուրն գիշերն...

էջ 61.— Բուն Բարեկենդանին գիշերն ըզ-
մայն փոխէ ի առաջի կանոնն...

էջ 116.— Մեծի Ուրբաթին գիշերն Հսկու-
մըն է...

էջ 126-127 ի միջեւ կր պակսին երեք թեր-
թեր. Դ. պրակին վերջին թերթը, եւ Ե պր-
րակին առաջին երկու թերթերը:

էջ 137, վարի տողին. զօմեղապարտ յի-
շեցէք:

էջ 138.— Սուրբ Զատկին գիշերն աւր-
նութիւն Աձ...

էջ 152-153 ի միջեւ ինկած է Ե պրակին
վերջին թերթը:

էջ 184-185 ի միջեւ ինկած է Ե պրակին ա-
ռաջին թերթը:

էջ 185.— Պենտեկոստէին գիշերն Հսկումն
է եւ դնի սրբութիւն ի վերայ բազմոցի յատ-
եանն...

էջ 186-187 ի միջեւ կտրուած է մէկ թերթ՝
կանխագոյն ի յակաւորութենէն յետոյ:

էջ 208-209ի միջև կտրուած են է. պրակին վերջին երկու թերթերը. մին նախկին իջականութենէն առաջ, իսկ միւսը՝ յետոյ, ըստ երեւոյթին:

էջ 217.— Եւ ապա պահջ Վաղարշապատին եւ տաւու ոչ լինի:

էջ 238.— Փոխման Աստուածածնին գիշերըն հսկումն է եւ դնի սրբութիւն ի վերայ բազմոցին:

էջ 254.— Խաչին գիշերն հսկումն է եւ դնի Սր. Խաչն եւ այլ սրբութիւն յատնան ի վերայ բազմոցին:

էջ 299.— Այլ խրատք ի զարեւոյց աւն:

Թիշառակարամ տպագրութեամբ. — 1568

էջ 300.— Կազմեցաւ Տաւնացուցս ի թվականն Հայոց Ռժէ, յուլիս ամսոյ Ժ աւրն չարաթ. ի Հայրապետութեան տէր Միքայէ կաթողիկոսին, ի առ ոտս տէր Յակոբ պատրիար(իար)քին, ի մայրաքաղաքն Ըս-

տամբաւ, ընդ հովանեաւ Սր. Նիկողայոսին, ձեռամբ Խոր Վերապցի Առաքել արեւդայիս, Թիշնէք ի մաքրակալ աղաթա ձեր գլխարկան իմ զԱթաբ Դպիր, եւ զԻւր թագաւորմն զԱնտոնիոս Սուլթան Սարկաւա(ր)զն: Որ քաղում տղնութեամբ աշխատեցան, եւ շինեցին զայս նոր գիրս: Կրկին յիշեցէք զհանճարող արվեստին զԱթաբ Դպիրն եւ զկենակիցքն իւր, եւ զծնաւոյն, մղտեսի Ամիրպէկ հայրն եւ զմահդասի յԸսա մայրն. եւ այս աշխատաւոր սարկաւագացս, մղտեսի Մարտիրոսին, եւ Աստուածատուրին, եւ այս դպրացս, Ծարմանին եւ Մկրտչին, եւ այս կղերկոսացս, Սատաթին, Յոհաննին, Անանիային, Տոնեորին, եւ մահդասի Ուսումին, մանկտաւաղ Մուրատին, եւ ի պրէհիմչին, եւ ապաշխարող Փաշաին, եւ մղտեսի Խաթունիային, որ ընչիւք աւելեցին արվեստին:

3004

ՀՐԱԻԷՐ ՍԻՐՈՅ

Քսան էջնոց տետրակ մըն է, անհարթ նոտորագիր շեղակերպ:

էջ 1.— Տիտղոսաթերթ.—

Հրաւեր Սիրոյ, որ առաջի առնէ զպատասխանի խնդրոց ինչ ինչ մասանց հաւատոյ՝ ըստ լուսաւորչական գարդապետութեան

Հայաստանեայց Առաքելական Սր. Եկեղեցւոյ:

Ազգային Ժողովոյ Հաւանութեամբ եւ խնդրանք տրպեայ, արդեամբ Սր. Աստուածածնի Մայր Եկեղեցւոյ, ի Կոստանդնուպոլին, 1820, մայիսի 17, ի տպարանի Արապեան Պօղոսի:

3005

Մ Ա Շ Տ Ո Ց.— 115

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 18×11×2: էջ 108: Հանգամանք համարեա բաւարար: Թուղթ Հասարակ: Գրութիւն՝ խորագիրները կարմիր, մնացեալը սև: մելանով, միասիւն, 14 տող: Նոտրագիր չհղակերպ, ոչ միատեսակ: Համառոտագրութիւնք բաւական առատ: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ չինցած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1, տարբեր թուղթ, իբր պահպանակ.— Շարք մը անուններ եւ մանր գումարներ: էջ 2-4, դատարկ: էջ 5.— Յորժամ Ոշամ օրեմես, եւ կամ հա-

լաւ օրեմես, ասայ զայս շարեկամս.— ԱԿ.— Խորհուրդն անճառ ծաեկեալն ազգաց...

էջ 8.— Կարգ Սրբազնագոյժ Մկրտութեա-
Ողմ:

էջ 35-38, դատարկ:

էջ 37.— Պսակ Առնիւոյ:

էջ 68-84, դատարկ:

էջ 85.— Մեծի Այգուց:

էջ 81.— Կանոն եօթն աւուր:

էջ 85, դատարկ:

էջ 88.— Օյնառ եուրակի գունն է.— Ան-
հասական մայնիւօրհնեհ(նե)ցեալ...

էջ 97-108, դատարկ:

3006

Ք Ա Ր Ո Ջ Գ Ի Ր Ք

(ԺԷ - ԺԸ ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 21×15×3.5: էջ 275: Հանգամանք անբաւարար. շատ մը լուսանցքներ, եւ երբեմն՝ սիւնակներ անմաքուր. բազմաթիւ թերթեր ինկած. նորոգութեան կարատ: Թուղթ ղեղնորակ: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնադիրները եւ յաճախ գլխագիրները կարմիր, մնացեալը սև: մելանով, երկսիւն, 27 տող: Նոտրագիր չհղակերպ: Համառոտագրութիւնք առատ: Կաշեկազմ տախտակեայ չնամաշ, քայքայուած: Կնիք սեւագրոյմ, ութանկիւն, «Քի. Սո. Ստեփան, ՌՃԼԲ» | = 1723], էջ 164: Այլ կնիք սեւագրոյմ, բոլորչի, «Տիրացու Արութիւն», էջ 88, 170:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Ըստ երեւոյթիւն առաջին պրակին առաջին թերթը ինկած է:

էջ 1ա.— Նշամաւորի .— Ի տաւնս տէ-
րունականաց եւ յուրս նշանաւոր փոխ հարէք
ասէ մարգարէն Դաւիթ...

էջ 18-17ի միջեւ կը պակսի առաջին պը-
րակին վերջին թերթը:

էջ 17բ.— Եւ ետ օղջոյց Մարիամու:

էջ 23բ.— Գ.— Գրիգորի Եռամեծի աշա-
կերտի, Քարոզ վասն Ծննդեան...

էջ 73բ.— Նորիմ Քարօզ, դարձեալ ի մօյմ
խորհուրդ վասն գովութեան իմաստութեան

...]

էջ 76-77ի միջև կը պակսի Ե պրակին առաջին թերթը:

էջ 86ր. — Նորին վասն դիտաց եւ առաջ-
նորդաց...:

էջ 92-93ի միջև կը պակսի Ե պրակին վերջին թերթը:

էջ 89ր. — Նորին Գարոզ վասն իմաստութեան լուսոյ...:

էջ 112-113ի միջև թերթ ինկած. նոյնպէս 130-131ի միջև:

էջ 194ր. — Գարոզ քզնոյն եւ այգոյ ժողովըրդեան...:

էջ 206ր. — Նորին Գարոզ վասն եղի եւ մարմին լինելոյ մարդայն:

էջ 210-211ի միջև կը պակսի ԺԳ պրակը:

էջ 238ր. — Նորին Գարոզ Ոսմալուային

էջ 270ր. — Յայլմէ Գարոզ Մեծի Ուրբաթին սուգն եւ ողբ...:

էջ 270-271ի միջև թերթ ինկած:

էջ 276, կողքին փակած:

Յետմպոյն յիշատակագրութիւնք:

Ա. — Ստեփանի. — 1723:

էջ 184, ձախակողմեան լուսանցքին. — Գր. ծառայ Ըստեփան, ԹՃՀԲ ին:

Բ. — Տիրացու Արուսիմ. — 1829. 1840

1. — էջ 154-155, ստորին լուսանցքին, անհարթ գրով. — Ստ տիրացու Արուսիմ թվին ՌՄՀԸին, առի զայս գիրգս ի տէր Գաղտասար վարդապետս ժեղը: Վասն ուսանել խրատ աստուածաբանութեան:

2. — էջ 140-141, շուրջանակի՝ լուսանցքներուն վրայ, անհարթ գրով. — Թվին ՌՄՀԹ ին եղեմ սով սաստիկ Մուշ քիւս ցօրեն երեք հարեուր զը: Եղեմ, անպես սով եղեմ որ երկրէ երկիր փաթեխցան, ոմանց Հայաստան աշխար քնացին եւ ոմանց ի Տիրիս մինջեւ Ուրհայ գ(ա)նացին, կերպիւ կերպիւ նեղու-թիւն տառապանք քաշեցին, եւ յետ վերամ սովն, եղեմ առատութիւն հացի, եւ ապա ժողովեցան մարտի Խրաքանջիւր ի տեղիս Խրեանց այսպես:

3. — էջ 227ր, վարը, անհարթ գրով. — Ի վալ(յե)լումն տիրացու Հարու(ն)թին, որ է Մուշեցի Մըկըրջի որդի, որ կըջի պամա-ջի կամ պօծաղջի Հարուսթին:

3007

ՃԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ. — 3

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասայ 18×13.5×1.5, էջ 248: Հանգա-
մանք համարեա բաւարար: Թուղթ հասա-
րակ: Գրութիւն սեւորակ մեղանով, միա-
սիւն, 20 տող: Շեղադիր: Դասարկ թուղթք
սկիզբը հինգ թերթ, վերջը՝ երեք: Կազմ
կիսակաշիխաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Վիպասանութիւն:

Հարց. — Ի՞նչ է վիպասանութիւնը:

Պատասխան. — Վիպասանութիւնը գործը-
ած կամ իր գործուած իրաց յայտարարու-
թիւնն է...: Հմմտ. աստ թի. 2996:

էջ 8. — Գլուխ Ա: Պէտք ձարտասանու-
թեան:

էջ 14. — Յաղագս ձարտասանութեան:

էջ 16. — Մասն Ա: Յաղագս ձոխարանու-
թեան:

էջ 24. — Մասն Բ: Յաղագս փոխակեր-
պութեան:

էջ 73. — Մասն Երկրորդ: Յաղագս Գիտի:
էջ 136. — Վերջ ներքին եւ արտաքին
տեղեաց:

էջ 137. — Մասն Գ: Տրամադրութիւն:

էջ 150 կրկնուած. նոյնպէս էջ 166:

էջ 179. — Յաղագս Հանդիսից:

էջ 229. — Տաղալափութիւն:

էջ 248. — Հ. — Որն է տասնեւվեցորորե-
կանը:

3008

Ք Ա Ր Ո Ջ Գ Ի Ր Ք

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 14×20×2.5: էջ 282: Հանգամանք չառ լաւ: Թուղթ տոկուն: ոչ միաստանկ: Գրութիւն սեւութակ մեկանով, միասին, 21 տող: Շեղազիր վարժ: Համառօտագրութիւնք սովորականէն աւելի: Դատարկ թուղթք ըսկիգրը ութ թերթ: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ նորադրոյմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Յառաջարանութիւն.— Յետ արտաքսուելոյն մարդոյն զրախտի գեղեցիկ եւ լուսապայծառ փառքերէն...:

էջ 7.— Նորին Քարոզ Մեծի Պաւոս առաջին չարաթիւն: Բնաբան. եւ պահեալ զքառասուն տիւ եւ զքառասուն գիշեր:

Եսթեր.— Հզօր եւ փառաւոր յաղթող Արտաշէս թագաւորն Պարսից՝ իւր հազարապետներուն, վեղիրներուն գիւթէթ ըրաւ, չառ չէյիտ անուշ կերակուրներով, ըմպելիքներով, անուշահոտ ծխանելիքներով, վարդի ունկ զարդարած իւր սարային մէջը...:

էջ 42.— Նորին Քարոզ ի վերայ կենսաբեր Մերցեանն Գրիստոսի...:

էջ 81.— Նորին Քարոզ ի վերայ Յօնանու եւ ապաշխարութեան Նինուհացւոց

==3

էջ 78.— Նորին Քարոզ նուիրակութեան մնացրաբեաւասելոյ...:

էջ 83.— Աղքատաց Մանուցում:

էջ 92.— Նորին Քարոզ ի վերայ տնտեսի...:

էջ 125.— Հիւանդաց Մանուցում:

էջ 137.— Նորին Քարոզ ի վերայ չարչարանաց եւ մտանելոյն ի վերապն Սրբոյն Գլորիգորի Լուսաւորչի մերոյ...:

էջ 143.— Նորին Քարոզ ի վերայ Մաղկադարդի...:

էջ 155.— Քարոզ Նոր Կիւրակէի...:

էջ 172.— Նորին Քարոզ ի վերայ Վարդապետի...:

էջ 177.— Նորին Քարոզ վերափոխման ամենասուրբ Կուսին Մարիամու յերկինս...:

էջ 201.— Նորին Քարոզ ի վերայ Սրբոյն Ստեփաննոսի...:

էջ 215.— Նորին Քարոզ ի վերայ Կաղանդի Նոր Տարւոյ...:

էջ 221.— Նորին Քարոզ ի վերայ Հրեշտակաց...:

էջ 238-272, դատարկ:

էջ 273.— Ցանկ Քարոզիցն:

էջ 275-282, դատարկ:

3009

Ա.— Ծ Ա Ր Ա Կ Ա Ն.— 135

Սեքստիս

Ռիթ = 1580

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 16.5×13×7.5: էջ 574: Հանգամանք անբաւարար. զործածութենէ եւ հնութենէ աղտոտուած. նորոգութիւն կրած. ըսկիգրը եւ վերջը թերի: Թուղթ գորչորակ:

Գրիչ՝ Մարտիրոս երէց: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողերը եւ սկզբնատուերը կարմիր, մնացեալը սեւ մեկանով, միասին, 22 տող: Բուրդգիր նորոգկերպ չափաւորապէս: Համառօտագրութիւնք սովորական:

Գունաւոր զարդագիր եւ լուսանցազարդ՝
Կանոններու սկիզբը, մեծ ռաժանու մները
Հանդերձ գլխազարդով. գունաւոր խորանա-
զարդ իւր սարօք, էջ 181. Կաշեկազմ տախ-
տակեայ, հնամաշ եւ քայքայուած Ստացող
պարոն Սաֆար:

ՐՈՎԱԼՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Քս. Երեսայի ի քաղաքի Դաթի...
էջ 4.— Կանոն Զորքորդ Աւուրմ, Աւրի-
Ուրիւմ.— Այսար Գարրիէլ...
էջ 14.— Կանոն Եւթմերորդ Աւուրմ.—
Անեղանելի բրնձաթիւն...
էջ 14-15ի միջեւ թերթ ինկած:
էջ 15.— Մեծացուցէ՛ք Յարութեամբ:
էջ 25.— Կանոն Քառասմարան Դալըստ-
հանձ.— Մարմնացեալդ ի Կուսէն...:

էջ 54-55ի միջեւ թերթ ինկած:
էջ 62.— Կանոն Աղուհացիցմ Առաջի Կի-
րակէիմ:
էջ 102.— Կանոն Սրբոց Քառասմիցմ որդ
ի Սեքաստիկ կատարեցամ:
էջ 126-127ի միջեւ ինկած է Հ պրակին ա-
ռաջին թերթը:

էջ 141.— Կանոն Յարութեամ Ղալարու:
էջ 172-173ի միջեւ թերթ ինկած:
էջ 181.— Այսար յարեալ...
էջ 204-205ի միջեւ թերթ ինկած:
էջ 219.— Կանոն Ծննդեան Յովանու Մը-
կերտիմ:

էջ 250-251ի միջեւ ինկած ժՋ պրակին
առաջին թերթը:

էջ 252.— Կանոն Վարդապաղիմ, Աւրի...
էջ 269.— Կանոն Փոխման Աստուածածնիմ
Երկրորդ օտրմ:

էջ 270-271ի միջեւ ինկած ժՋ պրակին
վերջին թերթը:

էջ 281.— Կանոն Նաւականաց Սր. Խա-
չիմ:

էջ 373.— Կանոն Համօրէմ ամ. մարտիրո-
սաց:

էջ 381.— ԻԱ պրակաթիւր կրկնուած:
էջ 409.— Կանոն Համօրէմ ամ. Որնցե-
ցիմ:

էջ 439.— Ի Հանդերձայ Նորոգման...
էջ 458.— Աւագ Աւրիմութեմեր կարգա Յա-
րութեամ:

էջ 480-481ի միջեւ կտրուած մէկ թերթ:
էջ 491.— Յաւուրց վերջին ժամանակի...
— Յոռի Երկու ի Երգ:

էջ 493.— Խորհուրդ խորին... — Խոս-
տաւրէ:

Բ.— ՏՈՆԱՅՈՒՅՈՒՅ.— 71

էջ 405.— Աստուածայայտութեամ Ճրա-
գայուցին գիշերն...:

էջ 610.— Մոլեկազարդին գիշերն հսկում
է...:

էջ 621.— Սր. Զատիկի գիշերն հսկում է...:

էջ 625.— Նոր Կիրակէին գիշերն հսկում
է...:

էջ 630.— Պեղապատէին գիշերն հսկում
է...:

էջ 532-533ի միջեւ թերթ ինկած. Նոյնպէս
548-549ի միջեւ:

էջ 558.— Մեծեղի՛ք Աղուհացիցմ:

էջ 561-574.— Մասն Տոմարի:

Մակը յիշատակագրութեմ Գրչի.—

1.— էջ 140. ստորոտը.— Ով եղբայրք, յի-
շեցէք յաղաթս ձեր գոտացող Շարակնոցիս
զՍաֆարն, եւ գիւր կողակիցն զՔանդատան,
զՀայրն Ղարաճան եւ զճայրն զՄարգարիտն
եւ որդին Յոհանէսն, եւ զեղբայրն իւր Մա-
նուկն, որ հանգուցեալ է առ Քս., եւ եղին
յիշատակ ի դուռն Սր. Լուսաւորչին եւ Սր.
Աստուածածնին, ամէն չայր...:

2.— էջ 180, վարը.— Քս. Ած. քո սուրբ
զայտեամբդ, խաչելութեամբդ, թաղմամ-
բդ, եւ աստուածապէս յարութեամբդ, ո-
ղորմեա ստացողի զըցոս այս, աստուածակը
եւ բարեմիտ Սաֆարին եւ կողակցին իւր
Քանդատին, եւ յորդոյն Յոհանիսին, եւ
հաւրն Ղարաճան եւ մարն Մարգարտին, եւ
եղբայրն Մանուկին, որ ստացան ի հայալ ըն-
չից իւրեանց, եւ եղին յիշատակ ի դուռն Սր.
Լուսաւորչին եւ Սր. Աստուածածնին. եւ ինձ
մեղապարտ զրչիս Մարտիրոսի, եւ կարգա-
ցողաց եւ լրսողացդ եւ Ած. ողորմի ասո-
ղացդ, ամէն:

3.— էջ 204, վարը.— Տէր մեր Յս. Քս.
ողորմեա ստացողի Շարակնոցիս այս, աստ-
ուածակը եւ բարեպաշտ Սաֆարին եւ կո-
ղակցին իւրո Քանդատին, եւ յորդին Յո-
հանիսին, եւ հաւրն Ղարաճան եւ մարն
Մարգարտին, եւ եղբայրն Մանուկին, եւ քո-
ւերն Սուրբանին եւ զըստերն Թուրքանդին,
որ ստացան ի հայալ եւ արդիւնաւոր ընչից
իւրեանց, եւ եղին յիշատակ ի դուռն Սր.
Լուսաւորչին եւ Սր. Աստուածածնին, իւր-
եանց հողոյն եւ իւր նշնեցեցուն եւ իւր նախ-
նեացն Ով ընթերցողդ յիշեցէք յաղաթս ձեր
զՍաֆարն եւ Ած. ողորմի ասացէք. եւ որ յի-
շէ մէկ չայր մեղայիս իսայ Քս. Ած. գիւր մեղ-
քըն չլիչէ. ամէն:

4.— Էջ 280, վարը.— Ես մեղաւոր եւ անպիտան Մարտիրոս գրիչս աղաչեմ զձեզ, ով դասք սուրբ քահանայից եւ մանկունք սուրբ եկեղեցւոյ, որք հանդիպիք ի սմա կարգալով կամ արինակելով, յիշեցէք յաղօթս ձեր ըզպարոն Սաֆարն եւ զկողակիցն իւր զԽանգատան (եւ յորդոյն Յոհաննէսին) եւ ըզհայրն զԼարաճան, եւ զմայրն իւր զՄարգարիտն, եւ զեղրայրն իւր զՄանուկն եւ ըզքոյրն իւր զՍուլթան, եւ զդուստրն իւր ըզԹուրվանդն, որ եղին զսայ յիշատակ ի դուռն Սր. Լուսաւորչին եւ Սր. Աստուածածնին:

5.— Էջ 372, ստորոտը, չորս տող, առանց նորոգման:

8.— Էջ 408, ստորոտը, չորս տող, նորուստն լինի:

7.— Էջ 457, ստորոտը.— Յիշատակ է Եւրակնոց Սաֆարին եւ հարն Դարաճին, եւ մաւրն Մարգարտին, եւ կողակցին իւրո խանգատին, եւ զդուստրն Թուրվանդին (եւ որդոյն Յոհաննէսին) եւ քրերն Սուլթանին եւ եղրայրն Մանուկին, ի դուռն Սր. Լուսաւորչին եւ Սր. Աստուածածնին: Յիշեցէք եւ զիս զանպիտան Մարտիրոս մեղաւոր գրիչս եւ ասացէք Ած. ողորմի, ամէն: Հայր մեր:

Մեծ յիշատակարամ Գրիչ.— 1578?

էջ 659.— Փառք Սր. Երրորդումբանն եւ մի Աստուածուկեանն Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ այժմ եւ միշտ եւ յուրիտեանս ամէն:

Եւ որ ետ կարողութիւն լուսամբքիմ մօտիկ տառերը խոնարհութեմ վնասուած եւ զըրեթէ ամրնթեռնելի դարձած՝ տկարիս գրել եւ հասանել յաւարտն Եւրակնոցիս այլ եւ Տեսացուցիս, ի լաւ եւ ընտիւր յաւրիշակէ որ կոչի Քլզգի, ի քաղաքս Սեբաստիա, ընդ հովանեաւ Սր. Լուսաւորչին եւ Սր. Աստուածածնին եւ Սրբոց եւ վկայիցն, ի Թվ. Ռիթիին, ձեռամբ ուսման Մարտիրոս մեղաւոր եւ անարժան իրիցու:

Յայս ամիս Մուսթաա փաշան գերեցուց զԵրեւան իւր երկրով, զէջմիածին եւ շատ անթիւ եւ անհրաժար գերի տարան ի քրիստոնեա ազգէն, այլ եւ կին, ծեր եւ երիտասարդ եւ կուսան, առհասարակ զամենեւին գերեցուցին, զոր Տէր մեր Յս. Քս. ըզբարին առաջնորդէ: Ամէն:

Արդ յիշեցէք յաղօթս ձեր զիս զանպիտան գրիչս եւ զձեռոյ իմ, գորդիս գեաւա-

տուրն եւ զմայրն իւր. [եւ որ] յիշեւ Ած. ողորմի ասէ, նա Տէր մեր Յս. Քս. զրէ եւ յիշէ զԵրեւանք ի [միւս] անգամ զալրստեան, եւ ներէ անցանաց եւ զրէ ի դպրութիւն կենաց:

Այլ եւ յիշեցէք յաղօթս ձեր զստացող Եւրակնոցիս եւ զՏեսացուցիս զհոգելի, զհիւրասէր եւ զաղաւթասէր զպարոն Սաֆարն եւ զկողակիցն իւր, որ ստացան ի հայալ ընչից իւրեանց եւ եղին յիշատակ ի դուռն Սր. Լուսաւորչին եւ Սր. Աստուածածնին:

Արդ աղաչեմ զամենեւին, որք հանդիպիք սմա կարգալով կամ օրինակելով, յիշեցէք ի բարին զվերոգրեալ անուանքս՝ զՍաֆարն եւ զեկեղեցիցն իւր զԽանգատան, եւ հարն Դարաճին եւ մօրն Մարգարտին եւ զստերն Թուրվանդին եւ քրերն Սուլթանին, ազատին եւ որդոյն Ախիճանին, եւ կնքօրն Վարդպարտին, եւ Սարգսին եւ իւր սիրելեացն մշտեսի Ախիճանին, եւ Եղիարին, ըզգում հոգով խրատ առեալ է ի սոցանէ. Սարգսին, Զօրվարին, եւ մղստի Միրանին, պապուն Յուսեփին, ու մամուն Եւային, եւ որդուն Պաշեբանին բան բարի ըստ բանի աւետարանին, հիւրասէր, աղօթասաւոր, հնգաւոր, աղօթաւոր, հոգելի եւ ամ. բարեաց եւս առաւել ստացող Եւրակնոցիս՝ Սաֆարն ստրաւ հանապայ ի սուլէ եւ ի զիշերի կան ի սէրն Քիւ. յեկեղեցի գնալով, զրոց լուլով, ըզբանն տէրունական կատարելով, աղօթս առնելով, զատարս եւ զաղթատս կերակրելով, [զմերկս] ազուցանելով, կողացցուպ եւ կուրաց առաջնորդ [ուխիւն?], ի միտան ի խրատ ի պատուիրանապահութիւն ընթանալով, ի սեղան կերակրելով, եւ ի միտսին զԱծ. աւրհնելով, զուխիւնով, եւ վաստակողութիւն:

Եւս առաւել յիշեցէք զՍաֆարն եղրայրն զՄանուկն, որ հանգուցեալ է առ Քս., յիշեցէք յաղօթս ձեր եւ Ած. ողորմի ասացէք, եւ Հայր մեր յերկինս, ամէն: Եւ զիւր ազգական Եղիան, եւ զեղրարն զՄեղիք սարկազն եւ վարպետ Իաղուին, Պուպիարին, եւ Սաֆարին հօրեղորս Ղուտարաթին որ փոխեալ է ի Քս., եւ որդոյն Նուրիճանին եւ Ախիճանին, այլ եւ ամ. արեան մերձօրոցն, պապուն եւ իւր կողակցին եւ ամ. նշեցեալոց եւ նախնեացն իւրեանց: Եւրակնոցին եւ Տեսացուցին ընդունողն, լաւ քրո-

նողն, [պաշպա]նողն աւրչնի յԱյ. եւ յամ. սրբոց նորա եւ ի մէնջ, ամէն:

Իսկ որ հանեսցէ? զայս յիշատակս ի դրանէ Աթ. Լուսաւորչին, առնելով կամ զբաւ. դնելով, կամ ի տուն տանելով:

Եթէ ոք անդգնի? Ընդ կայենին եւ ընդ Յուդային դասակից լինի. իսկ խնամողն? եւ տասողիմալով բռնողն աւրչնի յԱստուծոյ, ամէն:

3010

ՄԱՇՏՈՑ. — 116

Տեղի

ՌՃԼԱ = 1682

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Ծաւալ 15×10×41: էջ 386: Հանգամանք լաւ: Թուղթ տոկուն: Գրուածքին՝ խորագիրները եւ սկզբնատողերը կարմիր, մընացեալը սեւ մեյանով, միասին, 17 տող: Բոլորգիր վարժ, ոչ միատեսակ: Համառոտագրութիւնք սովորական: Գունաւոր զարդագիր եւ լուսանցազարդ, մեծ աղօթքներու սկիզբը: Կայնկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ հնամալ: Պահպանակ մազադաթեայ սկիզբը եւ քերթը երկուական թերթ, մասն երկաթազիր աւետարանի: Ստացող՝ Սահակ Երէց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1, նոտրագիր անհարթ. — Եւ ասաց Ած. արաւոցուք մարդ ըստ պատկերի մերում...:

էջ 2. — Ինձ ումէտ կայր եւ կուժան...:

էջ 4. — Այս է ցանկն. — Ա-Ժ Գլուխներ:

էջ 5. — Ա. — Մկրտութիւն առնել. — Տէր Ած. մեր, Ած. բարերար...:

էջ 50. — Բ. — Կամոն Պսակ առնելոյ:

էջ 73. — Գ. — Կամոն Հաղորդ տալոյ:

էջ 85. — Դ. — Կամոն Համալրելու զամ. Որմբեցեայսմ բաղմամբ առ Քս. յուղարկելոյ:

էջ 143. — Ե. — Կամոն Երկրորդ Աւուրմ Այգուցմ...:

էջ 161. — Զ. — Կամոն Տղաքաղի, յորժամ Բժան աման լինայ:

էջ 202. — Է. — Կամոն Այգուցմ:

էջ 214. — Ը. — Կամոն Հոգեւանդան առնելոյ կամ պատարագ մեծելոյ:

էջ 235. — Թ. — Կամոն Ջուրաւրիկութեամբ:

էջ 240. — Ժ. — Աւրիմութիւն Ջրոյ գորասացեալ է Բարսեղի կեսարայոյ:

էջ 275. — Կամոն Մեծի Հիմզարարիի զապաշխարոյս արձակելոյ:

էջ 311. — Մեծի Հիմզարարի Ոտնալուսիմ...:

էջ 340. — Պարոզ ենթեցելոց...: Միւրի ի յէն...: Մառվել...:

էջ 355. — Ողբ պիտանի վանմ մեծելի...: Ով քահանայք եւ վարդապետք աստուածաբան...:

էջ 359-365, նոտրագիր:

էջ 381. — Արարիչն արարածոց մեկ բայ. կացա...:

Յիշատակագրութիւն. —

Ա. — Սահակ իրիյոյ. — 1682

1. — 359, ստորոտ. — Յիշատակ է Մայտոց Մայաթին, որ ըստաղաւ զայս ի հայոց ընդ իւրոց եւ երես յիշատակ իւր որդոյն տէր Սահակին, որ նախ գիւն լին աւրչնեյ երես եւ ապա զայս Մայտոցս ի ձեռն յիշատակ հոռու, ի թվականիս ՌՃԼԱ, մայիս ԺԴ:

Ով եղբարք, ով հանդիպիք ի սմայ տեսանելով կամ աւրիանելով, յիշեցէք ի յազաւթս ձեր զՄոքոս պապու որդին Աբրահամն եւ զկին զՄայաթ(աթ)ն, որ բազում աշխատութիւն քաշեցաք ի ձեռնայորութիւն. այլ եւ

գլխի ծնողս՝ իմ գլխի պապի պապն եւ զմայրըն իմ զվարդէօոց, եւ զեղբարն իմ զԱխիճանն, եւ զԱննատուրն, եւ զհանգուցեալ եղբայրն իմ զմանկայմուն Թուսէփըն, եւ զայլ ամ. մերձաւորս իմ. եւ որ յիշէ՝ յիշեալ լիցի առաջի Այ. յորժամ զայցէ արքայութեան յերկնից, ամէն:

2. — էջ 385, ստորոտը. — Ի վայելումն ինձ, տէր Սահակ իրիցու. Ով եղբարք, յորժամ կարողայք զայս Մաշտոցս, յիշեցէք ի յա-

ղալիս ձեր զհաւրեղբարն իմ զՄարտիրոսն (եւ զՄարտիրոսն) եւ զհայրն իմ զմահուսի Սիմոն, եւ զմայրն իմ զՆազյուն. եւ որ յիշէ՝ յիշեալ լիցի առաջի Այ. Ամէն:

Բ. — Սիմէոն Դպրի. — 1704

էջ 386, վերը, նոր բոլորգիր. — Գրեցաւ ի թվականին Հայոց ՌՃԾԳ. ձեռամբ Սիմէոն Դպրի:

3011

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Ւ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւայ 20.5×15×2.5, էջք 188, Պրակք Ա-7 (էջ 25-114), Հանգամանք համարեա բաւարար: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողները եւ սկզբնատուները կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 27, 28 տող: Նոտր շեղադիր: Համառոտագրութիւնը սովորականէն աւելի: Կաշեկազմ տախտակեայ զրոյմազարդ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-2, տարրեր թուղթ, զատարկ:

էջ 3. — Կտակ Մեծի Ուրբաթի Սգոյմ ի քան Սր. Առաքելոյն որ ասէ: Կտակ յետմահու հաստատում է. — Սովորութիւն է մարդկան...:

էջ 26. — Նաւասարդի Գ եւ Աւգոստոսի ԺԴ, Տօմ է Շողակաթին իջմամ Միածին Ռօմին Այ. ի վաղարշապատ Քաղաքին. — Լուսաւորիչն մեր Սուրբ Գրիգոր...:

էջ 28-27. — Նաւասարդի ի Ե եւ Աւգոստոսի ԺԵ, Տօմ է ամենաւրինեալ Փոխմամ Սր. Կուսիմ Մարիամու Աստուածածնին. — Պարտ եւ արժան է գիտել...:

էջ 36. — Նաւասարդի ի Ժ եւ Աւգոստոսի Ի, Վկայաբանութիւն սուրբ մօր Վասայ եւ Գ որդոց Որոյ. — Սրբուհին Վասայ էր յա-

մըս Մաքսիմիանոսի անօրէն արքային, յերկրէն Նլլաղայ. ի թղաթէն Նոքսիայ, եւ էր հաւատովն քրիստոնեայ...:

էջ 38. — Յայսմ աւուր վկայաբանութիւն Սրբոյն Ազարոնիկոսի, որ թարգմանի քարեյաղթ. — Մաքսիմիանոս ամբարիշտ արքայն...:

էջ 39. — Յայսմ աւուր յիշատակ է Սամուելի Մարգարէին...:

էջ 43. — Նաւասարդի ԺԲ եւ Աւգոստոսի ԻԲ, Տաւմ է Սր. Առաքելոյն Թումայի. — Ենտ համարանալոյն Փրկչին մերոյ Յի. Բի. յերկնս...:

էջ 48. — Նաւասարդի ԻԹ եւ Աւգոստոսի ԻԹ, Տօմ է գլխատմամ Յովնանու Կարապետին. — Կարապետն Բի. Սուրբն Յովնանէն Մկրտչին սրբութեամբ սնա յանապատին...:

էջ 60. — Նաւասարդի ԻԹ եւ սեպտեմբերի Լ, Տօմ է ձմեռեան Սր. Կուսիմ Մարիամու Յովակիմա եւ յԱՅՈՍՅԱՅ. — Յազգատուէն Իսրայէլի եւ ի ցեղէն Յուդա էր Յովակիմ յորդոցն Դաւթի...:

էջ 67. — Հռոի ի Ե եւ սեպտեմբերի ԺԴ, Խաչվերաց եւ Տօմ Սր. Խաչին:

էջ 72. — Հռոի Ը եւ սեպտեմբերի ԺԷ, վերստին տօմ է Սր. Խաչին, եւ յիշատակ թարգմանացն Սահակայ եւ Մեսրոպայ. —

Լուսաւորիչն մեր...:

էջ 20.— Ողորմի վասն բառնայոյ թագաւորութեամբ Հայոց յազգէն Արշակունեաց եւ Բաղանայութեամբ ի ցեղէն Սրբոյն Գրիգորի, ասացեալ մեծիմ Մովսէսի Քերթաւորի — Ողբաւ գրեց Հայոց աշխարհ... Սկսէս եւ ի տեսութեանց մերոց անխտեան, այլ անտրոն աղօթիչն առ մեզ են:

էջ 114-115ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 115.— Վասն կատարածի քաղաքին Կոստանդնուպոլսի... Ի մերձենայ կատարածի ժամանակացն...:

էջ 118.— Յաղագս սաղմոսիմ թէ վասն զիմ իրաց դէմք եմ.— Ա.— Երանեայ է այր որ ոչ գնաց: Վասն ծառ տնկեցոյ ասա: ...: ՃՂ.— Առ զետն Ռաբբիացոցն: Երբ ժամ ի տանէն Կլանն ասա, որ փրկիս ի շարէն...: ԻՂ.— Տէր լոյս իմ եւ կեանքն, վասն զոգոյ որ դարձուցանէ զգողացեալն:

էջ 122.— Այս են աւուրք յաւնիւն...:

էջ 129.— Պատմութիւն եւ խօսք Քիկարայ իմաստասիրի, զոր պարտ է իմանայ եւ ի միտ առնուլ ամ. մարդոյ վասն շահի եւ օգուտութեան.— Եամին Ալենքարիմա արքային Ասորիստանեայ է ինկուէի, եւ Քիկար զպիր Ալենքարիմ արքային, ստացայ ինձ ծառայս եւ աշխատեալս...:

էջ 130.— Քրդատ Քիկարա զպրպագետի առ Նախանայ Քիտորդոյ:

Որդեակ, եթէ յսեա ըան ինչ ի դրան արքունոյ, մեռ ոչ գնա եւ թագոյ ի սրտի քուս, եւ մի ումեր ասիցես:

էջ 145.— Որդեակ, խնարհութիւն մայր է խաղաղութեան, բնակարան ողորմութեան եւ ողջութիւն:

Արդ որ առնէ զայս ամ., նա եղիցի իմաստուն եւ փառաւոր ի մէջ մարդկան. Ամէն:

էջ 145.— Կամոմի Սրբոյն Գրիգորի՝ մերոյ յուսաւորչի, եւ այլ սրբոց հայրապետաց ասացելոյ:

էջ 158-159ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 159.— Արեւմուտիմ վասն ժողովրդոց, ի ժամ բարոյութեամբ վարդապետաց: Ասացեալ եւ յարմարեալ ի Մարտիրոս վարդապետի, Ղրիմեցոյ: Անեղն Աճ. եւ արարելն ամ. արարածոց... Քաջանայապետն ճշմարիտ որ եմուտ ի ներքին կողմն վարագուրիւն...:

էջ 165.— Ազատարարն աղղի մարդկան... Քառիչն մեղաւորաց Քրիստոս...:

էջ 186.— Քաղցրն Աճ. ի ձեզ քաղցրացի... Անանց մեծութիւն ձեզ պարզեանցի:

Մեղօք Աղտեղեայ Բապաղ Տրուտայի, Ի կարգ Բնորաց Ողորս Սուրբանի, Վեհից Աղեքսն Բարսեղեաց Դասի, Առանց Պարսաւից Երզրս Տրամասցի: Նկատ.— Գլխատառերը կը յոգեն.— Մարտիրոս վարդապետ:

էջ 170.— Խրատ վասն խալ օծման, այսպէս ասացես:

— Այս եմ ամուսնիմ խաչապատիցրոմ.—

Հայր, Հոռոմն, Ասորին, Ղպտին, Հապաշն, Ճրակն, Ուռուսն, Վրացին, Ջլրթլին, Խրրին, Աղուսն, Առնաւուսն, Սրֆն, Պուլղարն, Ուլահն, Մաճարն, Մուկոփն, Ինկիլլարն, Ֆլաւմիլն, Լօթուսն, Մարունն, Նեատորն, Ապագան, Մկրէլն, Պանան, Կիսական. որ է ԻՂ:

էջ 171.— Ընդդէմ այնոցիկ որք ոչ ընդունին զեմուսն յորժոտանեաց անուն Այ., որ ասի մատաղ: Ի պատմագրացն Ջննորայ: — Այս եմ ամ. տնօրինակամք Տեսուն մերոյ Յի. Քի. ի Սր. եւ աստուածարմակ մայրաբաղնիս յընդունալէս...:

էջ 174.— Ս. ի մէջ տաճարին ԻԲեթղաւն միկայ Մ սիւն մարմարեայ, եւ մէկ սեանն խաչ՝ նկարաւ ձեռամբ Սր. Լուսաւորչին, զոր այժմ Լուսաւորչի սիւն կոչեն: Եւ ի դրոյս ուսանի ի կողմն ի պղնձ խաչ կայ ընեոս, ասին ուսանք թէ այն թաշտն է որ զԹ. լուսացին ի մէջն:

էջ 178.— Եւ անտի վեր աղալարն բրտի գերեզման օտարաց, որ է այժմ Ջանիկ Հալոց, զոր Քի. արհաւ, գին արծաթոյն գնացին:

էջ 178.— Եւ մերձ Սր. Սիւնի վանք Հայոց Սր. Փրկիչ. եւ անդ է կաթարիչ վճմն որ եղին ի վերայ գերեզմանին Քրիստոսի: Եւ այն է տուն Կալիսիայ քաջանային. Եւ անդ է բանտն զոր դրին գՔրիստոս, եւ կապեցին ի սիւնն:

— Եւ անտի յառաջ Հրեշտակապետ վանք Հալոց. եւ կայ ի մէջ եկեղեցոյն ուր գԹ. բառն դրին, եւ ծառն ձիթնի, որ գԹ. կապեցին ի վերայ եւ ձեռնին. որ եղև Դ մասն, եւ ի մէջն էտ գԹ., եւ այն է տուն Աննա քաջանայապետին:

էջ 180.— Եւ քաղաքն մեծ Սր. Յակոբ որ է Աթոռ Հայոց, եւ անդ զլոյս Սր. Յակոբա՝ որդոյն Ջերեզեայ, եղբորն Յոճաննու, եւ այն է Աթոռ Տեսուն եղբորն Յակոբայ. եւ այժմ է վանք Հայոց աղղի: Եւ ի Սին(ակաւ) Լեռնէն ասորք քալիչն բերեալ կայ ի Հրեշտակաց, զոր խնդրեաց Սր. Աստուածածինն:

Եւ անտի յառաջ տեղիք ուր Տէրն զԹամաս

վաճառեաց, որ է Ասորոց Վանք:

էջ 182. — Եւ դուռն Յարութեան կայ Դ ե-
կեղեցի:

Ի ներքոյ Գողգոթային տեղին ուր կայր
Աստուածածինն ընդդէմ խային եւ արտաս-
ուէր, որ է հեկեղեցի Հապաշից:

Եւ մերձ նմին Հրեշտակապետ, որ է եկե-
ղեցի Ղպտոց:

Եւ տեղին ուր Յունանէս Աւետարանիչն
կայր եւ արտասուէր, որ է եկեղեցի Հայոց:

Եւ ընդդէմ նորա տեղին ուր Իզաբերթն
կային, որ է եկեղեցի Հռոմոց:

Յիշատակագրութիւն. —

էջ 186. ստորոտը, մանրատառ. — Յիշա-
տակ է գիրքս տէր Մոսէսին, որ է տեղեալ
Քանաքեոցի, որ կայ արդեանս Ի Գուրուշէշ-
մէն, զոր Տէրն Քս. Ի վերայ կարգին հաս-
տատար պահէ, եւ մշակ թարց ամօթո արասցէ,
Ամէն:

3012

Շ Ա Ր Ա Կ Ա Ն. — 136

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասայ 13×10×5: Էջք 704: Հանգամանք
համարեալ րաւարար. թերթեր պատուած
տեղտեղ, լուսանցքները մասամբ ցեցակնր:
Թուղթ զորչորակ: Գրիչ՝ Թումաս: Գրու-
թիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողներ եւ
գլխատուներ կարմիր, մնացեալը սեւ մելա-
նով, միասիւն, 21 տող: Բոլորգիր վարժ:
Համառօտագրութիւնք սովորական գրեթէ:
Գունաւոր զարդագիր եւ լուսանցազարդ կա-
նոններու սկիզբը, մեծ բաժանումները հան-
դերձ գլխազարդով: Խորանազարդ իւր սա-
լօք, էջ 3: Պահպանակ մազադաթեայ սկիզբը
եւ վերջը մէկմէկ թերթ, մասն երկաթագիր
աւետարանի: Կաշեկազմ տախտակեայ գծա-
դար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-2, համարեալ դատարկ:

էջ 3. — Երգեցէջ որդիք Սիոփնի երգ նոր

էջ 102. — Կանոնով Յովնանու Մարգարէի:

էջ 113. — Երգ քու Քարեկեթն զամիմ, Առա-
ջիմ Կիրակէիմ Աղուհացից, Տեառն ներսե-
սի:

էջ 245 կրկնուած է:

էջ 288, դատարկ:

էջ 288-289, միջին, կտրուած մէկ թերթ:

էջ 289. — Կանոնով մեծի յարութեան Քի.:

— ԱԶ. — Որ Էկիր Ի փրկութիւն տիեզերաց

էջ 276-277, դատարկ մնացած:

էջ 341-404 կտրուած մասամբ, կամ կիտով
լափ:

էջ 364. — Առաքելոյ աղանդ. . .

էջ 411. — Կանոնով Սրբոյն ներսեւսի Հա.:

էջ 431. — Կանոնով Տապաւակիմ:

էջ 448. — Կանոնով Շողակալիմ. Լեւիւնու-
թիւն:

էջ 450-451, միջին, կտրուած մէկ թերթ:

էջ 462. — Կանոնով Երրորդ Աւուր. Աւրի-
նութիւն. — Զարութիւն Սր. Խայի քո Քս.

էջ 464-465, միջին, կտրուած մէկ թերթ:

էջ 602. — Կանոնով Սրբոյ Հրեշտակացն Այ.
Միքայէլի եւ Գաբրիէլի եւ ամ. երկմայլիմ զօ-
րաց:

էջ 682-683, միջին, կտրուած մէկ թերթ:
Նոյնպէս 608-607, եւ 694-695, միջին:

էջ 801. — Կանոնով Համալրեմ Նրմթեցե-
լոցն:

էջ 820-821, միջին, կտրուած մէկ թերթ:
Նոյնպէս 634-635, միջին:

էջ 841. — Աւրիւնութեան Յարութեան:

էջ 854-855, միջին, կտրուած մէկ թերթ:

էջ 890. — Արեւելք զհարգիր. . .

էջ 897. — Ըզիւրտակ վրկայից, Սրբոյն
մեծին Միշնասայ. . .

էջ 698. — Խորհուրդ խորին...:

էջ 698. — Յայտարարեալսն...:

Յիշատակագրութիւնք. —

Ա. — Թուական Գրչի. —

1. — էջ 285, ստորոտը. — Զմեղապարտ եւ զանպիտ(ե)ան զգծող երգարանիս ըզթումսսն սըս յիշեցէք ի մաքրափայլ աղափս ձեր, եւ Ած. ըզձեզ յիշէ իւր արքայութիւնսնսնսն:

2. — էջ 640, ստորոտը. — Զմեղաք խոցեալ եւ տարէկուսեալ ի յանէ դատաստանին, յիշեցէք ի յաղափս ձեր, եւ Ած. ըզձեզ յիշէ ի բարինսնսնսն:

էջ 3. — էջ 679, ստորոտը. — Զգծող զրիչս յիշեալ ի բարին. Ած. զյիշողը յիշէսնսն:

Բ. — Թորոսի. — 1631

էջ 701, վարը, վարժ բոլորգիր, տարբեր ձեռքէ. — Փառք ամենայսուրբ Երրորդութեանն Հաւր եւ Որդւոյն եւ Հոգւոյն Սրբոյ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

Արդ գրեցաւ Երգարանս, որ կոչի Շարակնոցս, ձեռամբս անպիտան եւ փծուն, յուռի եւ թարմատար, եւ յիմար կոչելւոյն, սուտանուն Թորոս Հողայգործիս. վայ ինձ Հազար բերան, որ զանունս ունիմ եւ զորնս բարի ոչ ունիմ:

Գրեցաւ ի թվին Հայոց Ռ ութսունն, փետրվար Բ, յերկիրն որ կոչի Եզրնկայ կոչեցեալ. ի յԱնապատիս Սրբոյն կիրակոսի:

Դարձեալ յիշեցէք ի մաքրափայլ սուրբ յաղափս ձեր:

էջ 702-704, գրչափորձ, եւայլն:

3013

Ք Ա Ռ Ո Ջ Գ Ի Ր Ք. — 12

ՍԻՄԵՆՈՎՐԻ. ԵՐԵՒԱՆԵՑԻ

ՆԿԱՐԱԳԻՆԻԹԻՒՆ. —

Ծաւայ 31×22×3, էջք 306: Հանգամանք յաւ. Թուղթ տոկուն: Գրութիւն՝ սեւ մեկանով, երկսիւն, 37 տող, կարմիր գիծերու միջեւ: Շեղագիր նոտրակերպ: Համառոտագրութիւնք յոյժ առատ: Կարմիր կապոյտ զարդագիր շատ մը քարոզներու սկիզբը: Գունաւոր կիսախորան, էջ 5ա: Կայնկազմ, ոսկեգոյն երկգնդով: Կնիք սեւագորշմ, ՎՔ. Մ. Դաւիթ եպիսկոպոս, էջ 284:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-4, դատարկ:

էջ 5. — Քարոզ ի յաւետիքն Հրեշտակապետին առ Կոյսն Մարիամ, ի բան Սրբոյ Աւետարանին: Քարոզ Առաջին. — Եւ յամահանն վեցերորդի առաքեցաւ, եւայլն:

էջ 7թ. — Նորին Սիմէօն Վարդապետի Քարոզ ի Մեռնեցի Քրիստոսի...:

էջ 147ա. — Կապի եւ Քարոզ ի Մեծի յՈւրաթիւն, ի խաչելութիւն Քի. Աստուծոյն մե-

րոյ. — Սարսափիմ եւ զարհուրիմ, ով սիրեալք...:

էջ 182ա. — Նորին Սիմէօնի, ի Զատիկն եւ ի Յարութիւնն Քի., ի բանն Սրբոյ Աւետարանին: Քարոզ երկ:

էջ 203ա. — Նորին Սիմէօնի ի Գիտն Նըշխարաց Սրբոյն Գրիգորի Առաւելոյնի մեռոյ. ի բանն: Քարոզ ԿԳ. — Նման է արքայութիւն երկնից զանձի ծածկելոյ...:

էջ 215թ. — Նորին Սիմէօնի ի յԱյլակերպութիւնն Քի., ի բանն: Քարոզ ԿԷ. — Եւ յետ վեց աւուր առնու Յիսուս ընդ իւր...:

էջ 270թ. — Նորին Սիմէօնի Հայրապետի, ի Տարեմուտն, ի բանն: Քարոզ ԶԷ. — Եղիցի ձեզ ամիսս տարոյն...:

էջ 272թ, ստորոտը. — Վերջ. — Ծանիր ո՛ր յարգելի ընթերցող, ահա կատարեցաւ զգրուր տարւոյս յաւուր պատշաճի քարոզքս: Աստի իվայր ի կարգէ աւուրց արտաքոյ են. երբ պատշաճ իցէ՛ յայնժամ աստացեալ եւ զգծողս զայս յիշեցեալ միով Հայր մերիւ, որ դու

սիւնալ լինիցիս:

էջ 273ա.— Նորին Սիմէօնի, Վասն Աղօթից, ի բանն: Քարոզ ԶԸ.— Արթուն լերուք յամ. ժամ...:

էջ 283ա.— Նորին Սիմէօնի, ի կացէք բարով ասելն, ի յելն յեկեղեցւոյն ի յաւարտ գործոյն: Քարոզ Ժ:

էջ 284բ.— Վերջ:

էջ 285ա.— Նախերգանք Քարոզից ըստ պատշաճի աւուրց, եւ ըստ պահանջման բանից:

էջ 286բ.— Օրհնութիւնք:

էջ 289բ.— Վերջ:

էջ 300. դատարկ:

էջ 301.— Յանգ բանից եւ Քարոզից.— Ա՜ժ Գլուխներ:

էջ 304-306, Համարեա դատարկ:

Յետմագոյձ յիշատակադրութիւն.— 1858

էջ 5. Վերի լուսանցքին, սեւորակ մելանով.— Կիւրակէից Սիմէօն Կաթուղիկոսի երանելոյն՝ իբրեւ ընծայ ի Դուիթ եպս. Հօրէ ստացեալ մեր ի 1858, ի մարտի սկզբանն.— Սբ. Երուսաղէմի փոխանորդ Իսահակ Վարդապետ:

3014

ՄԱՇՏՈՑ.— 117

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասալ 21×16×4.5: էջք 404: Հանգամանք անբաւարար. շատ թերթեր սեւցած. բազմաթիւ թերթեր ինկած. նորոգութիւն կրած, դարձեալ կարօտ նորոգութեան: Թուղթ կոկեալ, դեղնորակ: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողերը եւ գլխատառերը յաճախ կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, երկսիւն, 21 տող, կարմիր գիծերու միջեւ: Բաւորգիր վարձ: Համառօտագրութիւնք սովորական զրեթէ: Գունաւոր զարդագիր եւ լուսանցազարդ կանոններու կամ գլխաւոր կտորներու սկիզբը: Գունաւոր խորանագարդ իւր սարօք, էջ 3: Կաշեկազմ տախտակեայ հնամաշ եւ քայքայուած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 2.— Նկար գունաւոր, Մկրտութիւն Տեառն, ոչ նուրբ:

— Երատ մկրտութեան հոգեւոր Հօր մերոյ Գրիգորի Վարդապետի:

էջ 3.— Տէր Ա՜մբ, Ա՜մբ, բարերար...:

էջ 16-17ի միջեւ թերթ ինկած:

12.— Մկրտութիւն Տեառն
Թ. 3014, էջ 2

էջ 28ա. — Կամոն Նշան դնելով հարսիմ եւ փեսայի, ի յոյն լեզուէ թարգմանեալ ի Հայ թարգմաւ: Արարողութիւն որ լինի խոսեալ գհարսն փեսայի:

էջ 37բ. — Կամոն պակկ դնելով:
— Խաչանիչ դրոշմամբ... — Յ ա չ ո -
շ ա:

էջ 48բ. — Եւ երթամ ի դուռն եկեղեցւոյն, եւ քահանայմ բերե գհարսն յայ կողմն փեսայիմ, եւ դմէ զայ ձեռն հարսիմ յայ ձեռն փեսայիմ, եւ ապա պահանջէ ի Ողջամէ գհաւանութիւն միմեանց, փեսայիմ եւ հարսիմ, հարցամէ գնոսա քահանայմ, եւ ասէ զխրատս:

Ած. որ ստեղծեաց զԱզամ ի Հողէն, եւ զարդարեաց զեա փառք, եւ թմբեցոյց, եւ Հառ մի ի կողից նորա եւ շինեաց զկիւնն ի յայն կողէն, եւ ապա երբ զեա առ Ազամ եւ եցոյց նմա, զի տեսանիցէ եւ Հաւանիցի: Եւ տեսեալ Ազամայ Հաւանեցաւ եւ ասէ. Այս այժմ ոսկր յոսկեցաք իմոց, եւ մարմին ի մարմնոյ. սակոյնեցի կին:

Ով փեսայ, երբ Հաւանեցաւ Ազամ, ապա արհնեաց զնոսա Ած. եւ ասէ. Անեցէք եւ թարգմարուք եւ լցէք գերկիւր: Դու տեսեր ես զայդ կնիկ գաւակդ եւ Հաւաներ, Տէ՞ր ես դրմայ:

Դարձեալ այդ աղլիկդ եթող զիւր Հայրն եւ զմայր եւ զազգայիս, երեկ մտաւ ի ներքոյ Հրաննա զոց. զգորա պէտքն եւ զկարիքն ի քո. վաստակոցն պիտի որ լինի. յանձն առնուս, տէ՞ր ես:

Դարձեալ կու. զայ ի վերայ մարդոյ շատ փորձախ, առանց իւր կամացն, աղքատութիւն, տկարութիւն, Ած. զձեզ ի փորձանաց ի զատ պահէ. բայց թէ լինի յամ. ժամանակի մինչեւ ի մահ տէ՞ր ես բանիդ:

Բայց առ քեզ խօսիմ, ով Հարսն, սկանջուրայ. Պօղոս առաքեալն ասէ. Կին մարդն ի Հնազանդութիւն կացցէ առն: Դու յանձն առնուս որ Հնազանդ կենաս այդ կտրմիդ: Կին մարդն պիտի որ կանաւ ապրանեցն յահագնող լինի եւ ժողովարտն. կտակ առնելով եւ արեւարարելով. տէ՞ր ես բանիդ:

Դարձեալ պիտի որ մարդաշահ լինիս, եւ Համբարդ, եւ Հարկիք առնես սկեարբի, սրկեւէր եւ փեսայի ընտանեացն մանեայնի. զրուցարութիւն եւ լեզուանութիւն չառնես, եւ զքեզ առանց բանաստեանաց պահես: Տէ՞ր ես այդ ըմբի:

էջ 48բ. — Եւ ասեմ գերգաւ աւրիմութեամ ի ծայմ. — Ամենազօր Տէր Թաղաւոր Թաղաւորաց...:

էջ 52բ. — Խրատ պիտամի—Եւ փեսայն բռնէ զձեռն Հարսին, եւ զնէ զոտն ի վերայ ալ ոտացն, եւ զգլուխն ի վերայ զլիսոյն, եւ զխաւն ի վերայ զլիսոց նոցա, ցուցանէ թէ քահանայն որպէս զարբին է, եւ եկեղեցին որպէս զքուրայ, եւ փութս Սբ. Աւետարանն, եւ սայն Սբ. Սեդանն է, եւ կռանն Քի. Խաչն եւ աւետարանն, եւ անթիւն Հարսն եւ փեսայն, որ միացնէ յիրար Հրամանաւ Այ. եւ իշխանութեամբ կարգին:

էջ 87բ. — Եւ յաւուրն երրորդի գայ քահանայն եւ առնու գպսակի ի զյիտը փեսայիմ, եւ այս կամոն կատարի:

էջ 74բ. — Կամոն Հաղորդ տալով:

էջ 83ա. — Կամոն եւ Կարգ Տղաթաղիմ:

էջ 83բ. — Եւ ասեմ զտաղս տղայի. — Արարին արարածոց մեզ բարկացաւ...:

էջ 96—97ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 107ա. — Այգոյմ գամ ի գերեզմանն ասելով զԱմբիծք...:

էջ 110—111ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 127ա. — Եւ ասեմ զգամն տաղերովմ. — Միեղ ի յէկե...: Մ ա մ վ ի ս:

էջ 133ա. — Տաղ մեռելի ասաւ. — Եկայք այսօր եղբարք ամէն...: Ե զ Ա թ ի ս տ ա -
կ ե ս ի:

էջ 136բ. — Այլ տաղ ի գերեզմանն ասայ. — Ով քահանայք եւ վարդապետք աստուածաբան...:

էջ 138—139ի միջեւ թերթ ինկած: Նոյնպէս 140—141ի միջեւ:

էջ 183բ. — Այգոյմ գամ ի գերեզմանն ասելով զԱմբիծք...:

էջ 170—171ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 173ա. — Կամոն էւ տուրմ:

էջ 178ա. — Կամոն Տեսնամկամ աւրիմոյ: Ածնն զնուիրեալն ի դուռն եկեղեցւոյն, կապեալ կարմիր, եւ արկեալ Հանդերձ կարմիր ի վերայ, եւ մատուցեալ զանարատն: Եւ ասեն սաղմոս ի թիւ...:

էջ 180ա. — Կամոն Աւրիմութիւն Աղի:

էջ 181ա. — Կամոն Հոգեծեմգիստ առնելով, կամ պատարագ մեռելոյ:

էջ 200բ. — Կամոն Խայ աւրիմոյն:
էջ 232բ. — Կամոն Ջուր Աւրիմելոյ: Յաւուր Աստուածայայտութեանն երթան առ Գուրն, եւ ասեն լր. — Լոյս ի լուսոյ:

էջ 240բ. — Եւ ասեմ զհարգաւ ծայմիւ. — Յամենայն ժամ...: Յ ո հ ա մ մ ի ս ի

ի իր դ:

էջ 243ր. — Աղօթք ասացեալ ի Բարսղէ
Հայրապետէ:

էջ 258ր. — Կամոն Աւագ Եշ. իմ զապաշխա-
րողսն արձակելոյ:

էջ 284ր. — Աղօթք վասն ապաշխարողաց
— Տէր Ած. Հայր ամենակալ...:

էջ 278ա. — Արեւմտափնիմ գոր արեւմէ ա-
ռաքմորդ զժողովուրդոյ. — Աւրհնեալ է ան-
բաւ մարդասիրութիւնն Բի. Այ. մերոյ...:

էջ 282ր. — Բարոզ պատուիրամին...:

էջ 283ա. — Կամոն Մեծի Եշ. իմ Ոսմայուա-
յիմ, ըստ որում ասաց Բա. Թէ օրինակ մի ե-
տու ձեզ: Զոր արարեալ տեառն Եփրեմի Խո-
րին Ասորոյ, զոր Թարգմանեաց մեծ դիտա-
պետն Հայոց Վկայ (ե) ասէրն Գրիգորիս:

էջ 306ա. — Եւ ասեմ զբարոզս ձայմիւ. —
Ած. մեծ եւ սքանչելագործ զօրութիւն...:

էջ 318ր. — Կամոն զարմտիս սերմանց աւր-
նել, զշեղջ եւ զհեծան:

էջ 325ա. — Կամոն խաչայլուայ առնել, ի
բժշկութիւն ամ. բնութեանց, բուսոց, տըն-
կոց, հօտից, եւ ամ. վտանգաւոր նեղու-
թեանց:

էջ 328. — Կամոն վասն երաշտի:

էջ 330-331ր. միջեւ ինկած մէկ թերթ:

էջ 331ր. — Կամոն յորժամ մոր դուռն դմէ
եկեղեցւոյմ...:

էջ 333ր. — Կամոն Նաւակտեաց եկեղեց-
ւոյ սրբելոյ յամօրինաց մոլեգմութեմէ:

էջ 348ր. — Կամոն յաղագս բռնիք արեւ-
մելոյ:

էջ 352-353ր. միջեւ թերթ ինկած:

էջ 354ա. — Աւետարան Յոնանուն. — Յեւ
այսորիկ աղաչեաց զԳրիգորոս Յովսէփ...:

էջ 357ր. — Բժշկութեամ Աւետարան. —
Մատթէոս:

էջ 369ր. — Կամոն մորակերտ Գիրք արեւ-
մել:

էջ 371ա. — Սաղմոս Դաւթի, որ ասի ի Թա-
ղումն Յոնեցելոց ամենեցուն:

էջ 372-373ր. միջեւ թերթ ինկած: Նոյն-
պէս 398-399ր. միջեւ:

էջ 398ա. — ... եկեալ եւ աս ինձ օրըս մահ-
ուան... — Եւ վարդապետի:

էջ 400ր. — Տաղ Մամկանց. — Եւ Գիտէի
զայնարհ ինձ մուգ ին տըւած...:

էջ 402ա. — Տաղ մորաքան տղայոց. — Ին-
ժի հայալ արեւ, ով իմ սիրելիք...:

էջ 402էն յետոյ թերթեր ինկած:

էջ 403. զծափործ եւ մանրութիւն:

Յիշատակագրութիւնք. —

1. — էջ 404, մեծատառ. — Մեղիսէթ վար-
դապետ, ի ԽՄԾ Թմի:

2. — էջ 1, շեղագիր. — Իր սեփական մա-
տենադարանէն Երուսաղէմայ Ս. Յակոբայ
Վանքի Մատենադարանին կը նուիրէ Յա-
րութիւն ԲԸ. Եսայեան, 4 փետր. 1923,
Հայէպ:

3015

Ս Ա Ղ Մ Ո Ս (ԹԵՐԻ) . — 66

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասւ 16×10.5×4: էջք 374: Հանգամանք
անբաւարար. սկիզբը եւ վերջը թերի. մէ-
ջէն ինկած բազմաթիւ թերթեր. նորոգու-
թիւն կրած. դարձեալ կարօտ նորոգու-
թեան: Թուղթ կոկեալ, դեղնորակ: Գրու-
թիւն՝ խորագիրները եւ յաճախ զխաղերնե-
րը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միա-
սիւն, 19 տող: Բոլորգիր կանոնաւոր, Հա-

մառտագրութիւնք սովորական: Սեւագիծ
կամ գունաւորեալ զարդագիր սաղմոսներու
սկիզբը, կանոնները Հանդերձ զխաղարկով
կաշեկազմ տախտակեայ զծագարդ, Հնամաշ
եւ քայքայուած:

ԲՈՎԱՆՆԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1 — Սաղմոս Բ: Մարգարէութիւնն Վա-
սրն Բի. եւ կոչուին Հեթանոսաց:

Ընդէ՞ր խոսվեցան Հեթանոսք...:

Էջ 20. — Ի կատարած ի վերայ պատերազմող մահատակիմ... եւ ասէ զսաղմոսս զայս: Գոհութիւն Դաւթի եւ մարգարէութիւն ի Բի. զայլնստեանն եւ համբարձմանն: Սաղմոս ԺԷ:

Սիրեցից զՔնդ Տէր, զօրութիւն իմ...:

Էջ 174. — Պակասեցիմ Օրեմուքիմ: Դաւթ յորդոյն Յեսսեայ Սաղմոս Ասափայ. 2Բ. — Իբրեւ զի բարի է Իսրայէլի Աստուած...:

Էջ 180. — Սաղմոս յԱսափ, Մարգարէութիւմ վասն Ասորեստանեաց. Սաղմոս 2Ը. — Ած. մօխն Հեթանոսք ի ժառանգութիւն քո...:

Էջ 218. — Սաղմոս ի Դաւիթ, Աղաւթ բրե-

կոյի: Բի. մարդաւանք եւ հեթանոսաց կոչում: Սաղմոս 29. — Խոնարհեցո Տէր զունկն քո...:

Էջ 282. — Ալելուիա, այ. կոչումն հեթանոսաց. Սաղմոս 39. — Խոստովանեցի Երեմի. Եւսեպիոսի քաղցր է...:

Էջ 337. — Աղաւթ Յովնանու Մարգարէիմ... ի նեղութեան իմում եւ առ Տէր կարգացի...:

Էջ 365. — Ի կատարած Սաղմոս ի Դաւիթ: Սաղմոս 38Թ. — Ապրեցո զիս Տէր ի մարդոյ շարէ...:

Էջ 367. — Հայր երկնաւոր, Ած. ճշմարիտ...:

Էջ 374. — Դատաւոր արդար, յորժամ զաս փառոք Հոր...:

3016

ՀԵՐԲՈՒՄՆ ՎԱՀԱՆ ՀԱՒԱՏՈՅ ԳՐՈՑ. — 7

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասի 21×14.5×1.5: Էջք 138: Հանդամանք լաւ: Թուղթ կապտորակ: Գրութիւն սեւ մեկանոյ, միասին, 29 տող: Նոսր չեղաղիր անարունեստ: Համառօտագրութիւնք յոյժ առատ: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Էջ 1. — Յայտնի ապացոյց նոր Հերձուհող յինչոյ վերապատուելի Հայր Միքայէլի Զամչեանց, եւ բոլոր միաբանութեան իւրոյ. քաղեալ ի բուն ձեռագիր գրուածոյ իւրոյ՝ զոր իբր հրաշխք ձգեցաք ի ձեռս մեր յամի 1815, մարտ 4:

Էջ 8. — Յաղազս ժողովոյն Քաղկեդոնի, յոդ. 11:

Էջ 19. — Խնդիր Երրորդ: Ի վերայ Բդխման Հոգւոյն Սրբոյ:

Էջ 70. — Ի վերայ վերջին օծման:

Էջ 121. — Վերջ:

— Վէճ Վ. Հ. Մ. Զ., ի վերայ քաւարանի Համառօտիւ քաղեալ յընդարձակ մատենէն իւրմէ:

Էջ 128. — Ի Հ. Միքայէլ Վարդապետի Զամչեան, 1778:

Էջ 129. — Յայտարարութիւն դաւանութեան Վ. Հ. Պօղոս Վարդապետի Թրնկրեան...:

Էջ 136. — Գլխաւորումն բանից:

Էջ 137. — Վերջ:

Էջ 138. — Դատարկ:

3017

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն (ՄԱՍՆԱԿԻ).— 188

Տեղի

ՋիԸ = 1479

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Ծառայ 13.5×9×2.5: էջ 210: Հանգա-
մանք բաւարար: Թուղթ կոկեալ դեղնորակ:
Գրիչ՝ կիրակոս Եպիսկոպոս: Գրութիւն՝
սկզբնատողերը եւ սկզբնատուները կարմիր,
մնացեայր սեւ մելանով, միասին, 18 տող:
Բոլորգիր վարժ: Համառոտագրութիւնք սո-
վորական: Կարմիր կապոյտ զարդագիր հատ-
ուածներու սկիզբը: Գունաւոր գլխագարդ
իւր սարօք, էջ 9: Կաշեկազմ տախտակեայ
դրոշմազարդ: Պահպանակ մազաղաթեայ ըս-
կիզբը չորս թերթ, վերջը երկու, մասն եր-
կաթագիր աւետարանի: Ստացող՝ պարոն
Շահփուր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-8, մազաղաթեայ պահպանակ:
էջ 8.— Յայնժամ զայ Յս. ի Գալիլէէ ի
Յորդանան...: Մտթ. Գ. 13:
էջ 13.— Մի՛ համարիք եթէ եկի լուծանել
զաւրէնս կամ զամբարէս...: Մտթ. Ե.
17:
էջ 21.— Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց Յս.
զպատուէր երկոտասանից աշակերտացն իւ-
րոց...: Մտթ. ԺԱ 1:
էջ 27.— Եւ ելեալ անտի Յի. քնաց ի կող-
ման Տիրոսի եւ Սիդոնի...: Մտթ. ԺԵ.
21:
էջ 40.— ՁԱԺ. ոչ ոք ետես երբեք...:—
ՅՎՀ. Ա. 18:
էջ 70.— Ձգոյշ լերուք ողորմութեան ձե-
րու...: Մտթ. Զ. 1:
էջ 181.— Եւ իբրեւ կատարեաց զամե-

նայն բանս իւր ի լսելիս ժողովրդեանն, ե-
մուտ ի Կափառնաում...: ՂԿս. է. 1:

էջ 181.— Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք
էին ի Կ(Տ)անա Գալիլեացոց...: ՅՎՀ. Բ.
1:

էջ 188-187 ի միջեւ թերթ կտրուած:
էջ 184.— Եւ էր ոմն Հիւանդ Ղազարոս ի
Բեթանիա...: ՅՎՀ. ԺԱ. 1:

էջ 198.— Իսկ մետաւան աշակերտքն զը-
նացին ի Գալիլեա...: Մտթ. ԻԸ. 18:

էջ 202.— Բայց ի միաշարաթուս վաղ քաջ
ընդ առաւառուն եկին ի գերեզմանն...:—
ՂԿս. ԻԴ. 1:

Յիշատակարան Գրչի.— 1479

էջ 205.— Ջստացող Սր. Աւետարանիս ըզ-
պարոն Շահփուրն յիշեցէք առ Տէր Աժ. ամե-
նայնի, տալ զխաղաղութիւն անդրրդուելի,
պահել ամբողջ յայսմ աշխարհի, իւր զաւա-
կաքն պանծալի, մինչեւ ի խոր ծերութիւն
նազելի, ամէն եւ եղիցի:

Հաշխատողս ի սմա զԿիրակոս եպս. զմե-
ղաք տառապեայ յաղաթից մի՛ մոռանայք,
ո՛վ եղբայրք վայելողք Սր. Աւետարանիս,
եւ դուք յիշեալ լինիք ի Քրիստոսն. եւ նմա
փառք յաւիտեանս ամէն: Թվականիս ՋԻԸ:

Յետմազոյմ յիշատակագրութիւն.— 1683

էջ 208, վերը, նոտրագիր անհարթ.— Ա-
րաւ այս Աւետարան տրացու Դանելին, Գը-
րիգորին տղան, Աժ. ողորմի հոգոյն ասա-
ցէք. թվականիս ԻՃԼԲ:

էջ 207- 210, մազաղաթեայ պահպանակ:

3018

ԺՈՂՈՎԱԾՈՅ — ՔԱՐՈՋԳԻՐՔ

Տեղի

ՌՀԳ=1624

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 15×11×5: էջք 602: Պրակք Ա-Ժէ (էջ 6-410), Ա-Ը (411-602): Հանգամանք անբաւարար. կան փրժած թերթեր, ինչպէս նաեւ սխալ գետեղուածներ. մասամբ ազդուած թացութենէ. նորոգութիւն կրած. դարձեալ կարօտ նորոգութեան: Թուղթ կոկեալ դեղեկորակ: Գրիչ՝ Զաքարայ Չ սարկաւազ: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողները եւ գլխատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 21 տող: Բոլորգիր վարժ, բացի սակաւ էջերէ: Համառոտագրութիւնը չափազանց առատ: Սեւագիծ կամ գունաւոր զարդագիր եւ լուսանցազարդ՝ քարոզներու սկիզբը. հանդերձ գլխագարդով էջ 5, 247: Կաշեկազմ տախտակեայ գծազարդ, հնամայն եւ քայքայուած: Ստացող՝ Խաչատուր կրօնաւոր:

ՌՈՎԱԼՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-4, մագաղաթ, անհարթ գիր սեւորակ մելանով:

էջ 5.— Նորին Գրիգորի աշակերտի եղամեծի Յովհաննոս, Որոտնեցոյ արարեալ հաւաքումն բաժնից ի Մեկնութեմ Եւրոպիոյ աստուածաւարձ Դաւիթ Մարգարէիմ, ընդդէմ մոլորութեամ մոցա որք ասեմ գրիւքաբուր:

Եպիբան ի ոչ յարիցեն ամբարիշտք ի դատաստան, Ասէ թէ ամենեւին մեղաւորքն ոչ յառեն ի դատաստան, այլ ի դատապարտութիւն եւ ի տանջան...:

էջ 7.— Ընդ առաւաւտս լուիցես.— Առաւաւտս կոչի Բա. վասն քաղուած պատեանի...:

էջ 12.— Հարց: Զի՞նչ է որ ասէ միամաւրութիւն իմ: Պատասխանի.— Վասն Քրիստոսի է բանս...:

էջ 17.— ԺԱ.— Ես առ Ած. կարդացի, յեղեղայս, ի վաղորդեամ եւ ի հասարակ աւար:

էջ 37.— ԺԶ.— Ժամապարի արարէք, որ մասի ընդ յարեւելս, եւ տէր է ամուսն Որոյս:

էջ 48-49.— ԻԳ.— Հարց: Զի՞նչ է եղորմութիւն եւ Եղմարտութիւն: Պատաս.— Ողորմութիւնն է բանն մարմնացեալ, ըստ որում երեւեցաւ շնորհ ամ. մարդկան, եւ ճշմարտութիւն է Հոգին Սուրբ. ուստի Հոգին ճշմարտութեան որի Հաւրէ՛ն եյանէ...:

էջ 55.— ԻԷ.— Տէր Բագաւորեաց վայելչութիւն գգեցաւ, Տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր անաւ.— Նախ՝ գիտելի է զի Թագաւորեացն ասել զժամանակականն ցուցանէ...:

էջ 66.— ԺԳ.— Եսմուն Քո համբարձից գճնոս իմ:

էջ 68.— ԺԴ.— Անցաք մեզ ընդ ետուր եւ ընդ ջուր, եւ համեր գմեղ ի համգիստ ու:

էջ 69.— ԻԹ.— Հարց: Վասն էր հուր զայ առաջի երկրորդ զարստեանն:

էջ 70.— Հ.— Հարցումն: Ի գոյիցս ո՞րք են որ մասն յետ յորութեանն:

էջ 91.— Խ.— Հարցումն.— Զի՞նչ է զրուէք պղնձիք եւ նիւք երկաթիք:

էջ 111.— ՄԴ.— Հարցումն.— Քանի՞ են յեղանակք նախախնամութեան:

էջ 116-117ի միջեւ ինկած մէկ թերթ:

էջ 128.— Կ.— Հարցումն.— Վասն է՞ր ըզփորձութիւնս ուղիաջուրս կոչէ...:

էջ 141.— ԿԹ.— Հարցումն.— Զի՞նչ է խոստումն, եւ ուխտն, եւ երդումն:

էջ 171.— ԶԵ.— Որպէս եւզ զի իջամէ ի գլուխն եւ ի մուրումն Ահարոնի, ի մուրումն ընդ իբանէ:

էջ 213.— ԶԶ.— Տէր համ ի բաժնի զամուսն իմ:

էջ 236, վարք, կարմրատառ երկաթագիր երեք տող. գրչէն.— Աւրհեալ է Ած. որ հասոյց գմեղ ի յաւարտ բանին:

էջ 237.— Երկինք իբրեւ. գծուիս հաստատեալ են...:

էջ 243-246, մեծ մասամբ չեղադիր:

էջ 245, վերք, բոլորգիր.— Ծանկ. Ա-ԺԳ Գլուխներ:

էջ 247. — Ա. — Երկու եմ ճանապարհի կեանքս մարդկանմբ քարի եւ չար...

էջ 280. — Բ. — Նորին Քարոզ վասն տեսնեմ եւ երգող, ի բաժն Ովսէի որ ասէ. Ես ի տեսիլս յաճախեցից...

էջ 274. — Գ. — Նորին Քարոզ վասն գիշերապաշտման...

էջ 280. — Դ. — Նորին Քարոզ վասն վարդապետաց...

էջ 294. — Ե. — Նորին Քարոզ վասն Ողորմութեամբ...

էջ 303. — Զ. — Նորին Քարոզ վասն Ապաշխարութեամբ...

էջ 312. — Է. — Նորին Քարոզ վասն տամբանաց...

էջ 329. — Ը. — Նորին Քարոզ վասն հատուցման չարեանց...

էջ 342. — Թ. — Նորին Քարոզ վասն դատաստանաց...

էջ 354. — Ժ. — Նորին Քարոզ վասն մեծաւ...

էջ 381. — ԺԱ. — Նորին Քարոզ վասն մահու, ի բաժն սաղմոսիմ քր ասէ. Ահա չափով եղիր զաւուրս իմ եւ...

էջ 384. ստ. յուսանցեցի, գրչէն. — Ով Հարօ, Թ տող ի Ա գրչէն գրեցի.

էջ 387. — ԺԲ. — Գրիբ Մնացորդաց: Կտակ Ռորեմի Յաղագս Խորհրդոց: Աւգմեայ Հոգի Սբ. Ած. — Հրաման կտակի Ռորեմի, զոր պատուիրեաց որդոց իւրոց յառաջ քան զմեռանելն իւր ի Ճի եւ Ե ամի կենաց իւրոց...

էջ 389. — ԺԳ. — Գրիգորի աշակերտի Յռահման Որոտմեցոյ, եւ Բաջ դիտապետի, Համառատ Հաւաքումն յկտակաց Դրոցմ Սողոմի, ի յուսաւոր բանից մեծիմ Ներսէսի: Աւգմեայ Հոգի Սբ. Ած. Յշմարիտ. — Հմտ. Հեւսաղայ Թիւ 3020:

Հարցում. — Զի՞նչ է որ Սողոմոն եւ այլ ամ. մարդարէք...

էջ 405-409, շեղագիր անհարթ:

էջ 410. — Ա-ԺԵ. Այսքան ցանկ առաջիկայ սակաւ գրոցս: Ողջ յեր ի Տէր:

էջ 411. — Ա. — Նորին Քարոզ ի բաժն տերունական... — Ամենայն աղօթք յոյժ պատուական եւ զովկի գործք են...

էջ 426. — Բ. — Դարձեալ Հայր մեր յերկնս:

էջ 433. — Գ. — Նորին դարձեալ ի բաժն եղիցիմ կամք Գո որպէս յերկնս եւ յերկրի. — Վարդապետք ասեն իմէ Հինգ պատճառ տեսնի Հիւանդութեան մարմնոյ...

էջ 470. — Ե. — Նորին Քարոզ վասն միայնակեցաց...

էջ 508. — Ը. — Նորին դարձեալ վասն Հատույ, եւ Յուսոյ, եւ Սիրոյ...

էջ 519. — Ժ. — Նորին Քարոզ վասն Առաքիծութեամբ...

էջ 589. — ԺԵ. — Նորին Քարոզ վասն Գործելոյ, ի բաժն որ ասէ. Եղ Ած. զմարդմ ի դերախտիմ գործել եւ պահել:

էջ 596-601, զանազան մանրութ, նորո շեղագիր:

Յիշատակարան Գրչի. — 1624

էջ 595, վարդ. — Գրեցաւ սակաւ բանն ձեռամբ վիրաւոր Հոգոյս սուտանուն Ջաւաթայ Նար. ի խնդրոյ սրբաանունդ կրեաւորին, յիշատակ Հոգոյ իւրոյ եւ ամ. նշխարեցից: Յորժամ ընթեռնուք՝ յիշեցէք ի յերկնապնաց աղօթս ձեր զՅաշատուր կրեաւորն, եւ զիս զվիրաւոր Հոգիս, աղաչեմ զձեզ, ամեն: Ի թվականին Ռ-ՂԳ, ի փետրվարի ամսոյ:

Մամօք. — Ընդգծեցինք գրչին անուր Ջաւաթայ, որ ծածկագրի ձեւով գրուած է, եւ որուն ընթերցումը կրեայ թվական ըլլալ:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւմ. — 1796

էջ 602, վերը, շեղագիր անհարթ. — Զայս Քարոզգիրքս ի վայելում անձին իմօ է, որ ես իմ Հայալ արդեամբսն առի. մի ոք Հակատակ կացցէ թէ մեր է, զայնպիսի ասցողն քան սատանայն ի վեր է: Ի յաշտութեանս թուոյս ՌՄՈՅԻՆ, ի Բաղու, ի Սբ. Աստուածանայ եկեղեցին գրեցի. որ եւ ես փրճուն քան զամենեւեան, վանեցի Յաշատուր կնկղաւորս:

3019

Ա. — ՇԱՐԱԿԱՆ. — 137

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասի 15×8.5×4: էջ 554: Հանգամանք
անբաժանաբար սկիզբը թերի: Թուղթ կոկեալ
դեղնորակ: Գրութիւն՝ խորագիրները, բա-
կզբնատողերը եւ գլխատառերը կարմիր, մը-
նացեալը սեւ մելանով, միասին, 28 տող:
Բոլորգիր մանր: Համառոտագրութիւնը
սովորական: Խաղաղութիւն ըստ պատշա-
ճի: Կարմիր կապոյտ զարդագիր եւ յուսան-
ցազարդ՝ կամ յուսանցանկար՝ Կանոննե-
րու սկիզբը, յետ քաժանութիւնը հանգիւս
գլխազարդով: Գունաւոր խորանագարդ իւր
սարօք, էջ 165: Կաշեկազմ տախտակեայ դը-
րոյմազարդ հնամաշ: Ստացող՝ Խաղալ եւ
կողակիցը վարդենի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — ... Զուարճացիք Սիրովնդ հին...
էջ 4. — Կամովմ Առաջի Աւուրմ. Աւր. —
Խորհուրդ մեծ...:

էջ 6-7ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 8. — Կամովմ Զորորդ Աւուրմ. Աւրի.:
— Այսաւ: Գարրիէլ...:

էջ 58-59ի միջեւ կը պակսի մէկ թերթ:

էջ 69. — Կամովմ Աղօսեացիքն առաջի
|Կիրակէթ| — Բանն որ ընդ Հօր յէութեան
...:

էջ 127. անհարթ նոր գրութիւն.
Եկ արդ սիրով սիրուն մանկիկ,
սակաւ խոսքիս արա մուտիկ,
երր կաս յուսնիս նիս խելօքիք,
ու գհամարդ սեռէ լրիկի:

Ընկերք քօրիս թէեւ խաղան,
դու մի խաղար անոց նրման,
գի թէ արտոր անոք խաղան,
վաղն լինին խիստ փոշման:

Երբ որ ծնե՞լ վարպետ քօրի,
մի կանկատեր դու հոր քօրի,
գի ան վասն է քոյր չահին,
որ մեծանաս յուսամբ գրին:
էջ 128, դատարկ. սակաւ գրչափորմ:

էջ 129. — Կամովմ Ղազարու Յարութեամբ:
էջ 163-164, դատարկ, գրչափորմ, աղտոտ-
ուած:

էջ 165. — Կամովմ Ար. Զատկիմ. — Այսաւ
յարեաւ...:

էջ 227. — Կամովմ Պեմտակոստէիմ առաջի
աւուր:

էջ 291. — Կամովմ Նաւակատեաց Խայիմ:

էջ 338-337ի միջեւ մէկ թերթ ինկած:

էջ 360. — Կամովմ Համարեմ Ամեմայմ
Մարտիրոսաց:

էջ 390. — Կամովմ Համարեմ ամ. Նըմ-
չեցելոց ի Գս.:

էջ 428. — Աւրիմութեմնր Յարութեան
Տեառն մերայ Յի. Գի.:

էջ 442-443ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 443-448, տարբեր թուղթ եւ գրչութիւն:
էջ 443. — Ակ. Մեծ. — Ով գերահաւաք ծա-
ղիկ...:

— Յաւեղ աւուրն Ուրբաթուն...:

էջ 444. — Կամովմ Արքայմ Ներսէսի Հայ-
րապետիմ. — Որ ըզյոյս...:

էջ 449. — Զ. Մերնայ Հայրապետիւ. — Որ
յանապատէ...:

— Շարակամ Արքայմ Նիկողայոսի Հայրա-
պետիմ. — Հիւսցան...:

էջ 450. — Շարակամ Արքայմ Կիրողի Հայ-
րապետիմ. — Մանկուրդ Նոր Սիրովնի...:

— Երգ Արեւազայիմ...:

էջ 455. — Մարտափելի որոտմամբ...:

— Արարիլ եւ մարդասէր...:

էջ 460. — Շարակամ է Խոտաճարակաց
...:

էջ 464. — Շարակամ գգնատաւորել Բաճա-
մայից. — Խորհուրդ խորիւ...:

էջ 465. — Շարակամ Խնկարկութեամ. —
Յայս յարկ...:

էջ 467-468, գանազան մանրութ:

Ա. — ՏՈՒՆԱՅՈՒՅ. — 72

էջ 469. — Աստուածայայտութեան ճրա-
գալուցի...:

էջ 506. — Սրբոր Զատկին գիշերն հըսկու-

մըն է . . .

էջ 517. — Պենտակոստէի զիշերն հըսկու-

մըն է . . .

էջ 534. — Փոխման Սք. Աստուածածնի զի-
շերըն հսկումն է . . .

էջ 538-539ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 553. — Ալէլուիա Խաչի:

Յիշատակագրութիւն. —

էջ 554. վարը, բոլորգիր հին. — Որ ողոր-

մի ըստացաւդի զրոյս Խաչալին եւ իւր կողա-
կիցն վարդենին ամէն:

Յետմագոյմ յիշատակագրութիւն. — 1801

էջ 226, նոսր շեղագիր. — Իմաստուն տի-
րացու Խաչատուր զրէց թըվին Հայոց ՌՄԾին
մարտի Ժնին, մէհեկի ԺԹ, մեղապարտ եւ
անարժան ծառայ տիրացու Խաչատուրն. . .

3020

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Ծ Ո Յ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Ծաւալ 21×15×4-5: էջք 482, Պրակք Ա-Ժ
(էջ 3-224), Ա-2 (225-364), Ա-3 (365-478),
Հանգամանք անբաւարար. վնասուած թա-
ցութենէ: Գրիչ առաջին մասին՝ Բաղրամ:
Թուղթ կոկնալ, ոչ միատեսակ. գրութիւն
այլազան: Կաշեկազմ տախտակեայ հնամաշ:
Առաջին կողքին ներսի կողմը, լաթին վրայ,
մեծատառ. «Բարսեղ Ե. Զնկըտուրեան»:
Պահպանակ մագաղաթեայ սկիզբը մէկ թերթ
բոլորգիր, մասն աւետարանի. վերջը երկու
թերթ, հին մագաղաթ, երկսիւն, սրճագոյն
թանաքով, միեւն երկաթագիր, մասն Գոր-
ծոց Առաքելոց (Գլուխ Թ. 17-38):

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-2, մագաղաթեայ պահպանակ:

Ա. ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԲ (Թերի). — 15

(ԺԷ. Դար)

էջ 3-224, երկսիւն, բոլորգիր. սկիզբը թե-
րի կարմրաներկ կամ սեւագրի զարդա-
գիր եւ լուսանցազարդ Գլուխներու ըս-
կիզբը:

էջ 3. — [Կանոն Առաքելական]:

էջ 3բ. — Գ. — Կարգեցին առաքեալքն եւ ե-
ղին հաստատութեամբ թէ յուր չորեքշաբթու
պահս եղիցի. . .

էջ 14-15ի միջեւ թերթ ինկած. կր պակ-
սին ԻԵ-ԼԱ կանոնները:

էջ 20բ. — Ի կամոմաց Թաթևոսի Առա-
քելոյմ որ յՈւտիայ:

էջ 22բ. — Ի կամոմաց Փիլիպոսի Առաքե-
լոյմ:

էջ 24ա. — Ի կամոմաց Հարաւցմ Հետեո-
ղաց Առաքելոյմ:

էջ 28ա. — [Ի] Կամոմացմ որ յԱմկուրի-
եայ:

էջ 28ա. — Ի կամոմաց Նիկիականացմ:

էջ 33բ. — Կամոմաց Երկրորդ Նիկիականմ:

էջ 38բ. — Կամոմաց Սրբոյմ Գրիգորի Հա-
յոց:

էջ 40բ. — Ի կամոմաց Աթամասի:

էջ 59բ. — Ի կամոմաց Սրբոյմ Սահակա Եմ.

Հյո. — Եւ զիարդ հկեսցէ ի մե սեղանն
խորդոցն եւ այլ եւս կարգն:

էջ 60ա. — Ի կամոմաց Սրբոյմ Գրիգորի
Աստուածաբանի:

էջ 66բ. — Ի կամոմաց Բարսղի:

էջ 106ա. — Ի կամոմաց Սրբոյմ Եփրեմի:

էջ 106բ. — Ի կամոմաց Սրբոյմ Ներսէսի
կաթողիկոսի եւ Ներշապետի:

էջ 113ա. — Ի կամոմացմ որ ի Կեսարիա:

էջ 116բ. — Ի կամոմաց Գամգրացոց:

էջ 121ա. — Ի կամոմացմ որ Ամտիոմ:

էջ 127ա. — Ի կամոմացմ որ ի Ղոտիկա:

էջ 131ա. — Ի կամոմացմ որ ի Սահղրկա:

էջ 132բ. — Ի կամոմաց տեառն Եպիփանու:

էջ 133ա. — Ի կամոմաց Սրբոյմ Սահակայ
Հայրապետիմ:

էջ 141բ. — Ի կամոնաց Հայոց:
 էջ 148բ. — Ի կամոնացմ Սեւանտեա:
 էջ 149բ. — Ի կամոնաց Յոհանու Մամ-
 դակունեցոյ Հայոց կաթողիկոսի:
 էջ 150ա. — Ի կամոնաց Արքեանու Մա-
 միկունեիցմ:

էջ 154ա. — Ի կամոնաց Սահակա Վերջ-
 ոռոյմ:

էջ 156բ. — Ի կամոնաց Յոհանիսի իմաստ-
 օնսիրի Հայոց կթոյ:

էջ 160ա. — Ի կամոնաց Սիոնի Հայոց կա-
 թողիկոսի:

էջ 162-163բ. *Միջին ինկառ մէկ թերթ*:

էջ 183բ. — Ի կամոնաց Սրբոյմ Ներսէսի
 Հայոց Հայրապետի: Վասն *Իգացելոց*...:

էջ 186բ. — Ի կամոնաց Յոհանու Մամդա-
 կունոյ:

էջ 187բ. — Ի կամոնաց Հարանցմ:

էջ 188ա. — Ի կամոնաց Թեոդուպուսի:

էջ 171բ. — կամոնէլ յմամ Ներսէսի կաթու-
 ղիկոսի, եղբար Գրիգորիսի Հայոց կաթու-
 ղիկոսի, վասն Ազգականութեամ:

էջ 173ա. — կամոնէլ զգուշաւոր Քանանա-
 յի, համառուսում է:

էջ 214-215բ. *Միջին կտրուած մէկ թերթ*:

էջ 218ա. — Ի կամոնացմ եզմակայ. — Որ
 Հազորդի ստոր խորհրդեանն...:

էջ 217բ. — Ու, ընդհանուր կանոնաթիւով
 . — Եպս. քորեպիսկոպոսաց մի տացէ Հրա-
 ման եկեղեցի աւրենել...:

էջ 218ա. — Կարգեցին տառքեայքն եւ ե-
 ղին Հաստատութեամբ...: Ա-ժ Գրուի-

ներ. կր մայ թերթ:

Լուսամբագրութիւնէլ Գրչի.

1. — էջ 48-49, ստորին լուսանցքին, մէկ
 տող, սկիզբը եւ վերջը ծանկագիր:

աա, ա, խծ, սվ, ա, 66 | = Բաղրամ |. ձե-
 ողս երթայ, գիր մնայ. 11, խծ, սվ, 1, 66 | =
 Բաղրամ |:

2. — էջ 51, ստ. լուսանցքին, մէկ տող,
 ծանկագիր:

աա, ա, իրիբիբ, ոռոռո, ա, ծծծծ | = Բաղ-
 րամ |:

3. — էջ 140-141, ստ. լուսանցքին, մէկ
 տող:

Վարպետ վարպետ, ճանուս վարպետ, ես
 չեմ ի տար քեզի վարպետ, տաւստ:

Բ. — Գիրք ՀԱՐՑՄԱՆՅ (Մասմակի)

Գ. Տաքուացի

էջ 225-384, *միասին, նոտագիր, Համա-
 ոտագրութիւնը յոյժ առատ*:

էջ 225. — Ի Յոնորոյ Հատար, Վասմ մոր
 արիմացս եւ եկեղեցոյ զամազան հարցմունք
 . — Ա-ՄԶ Գրուիներ:

էջ 227. — Դարձեալ վասմ նոր արիմաց եւ
 եկեղեցոյ զամազան հարցմունք:

էջ 231. — Գ. — Յաղաքս թէ գլուխ է Քրիս-
 տոս եւ հիմն եկեղեցոյ:

էջ 253. — Ժ. — Թէ մրայմ եմ որոշեալ
 Հայր:

էջ 258-257, *մեծ ոտուս կայ, Թերթերը
 սխալ զետեղուած են*:

էջ 257. — Լէ. — Յաղաքս առամձակի եկե-
 ղեցոյս մեր:

էջ 268. — ԺԳ. — Վասն յէ՞ր Եւաղրիոս Ը
 խորհուրդ ասէ մեղաց եւ այլ վարդապետք է
 ասեն զմահու չափ մեղս:

էջ 308. — ԼԱ. — Վասմ Հաղարդութեամ:

էջ 314. — ԼԲ. — Վասմ Ապաշխարութեամ:

էջ 318. — ԼԳ. — Յաղաքս վերջին օծմամ:

էջ 319. — ԽԳ. — Վասմ առամձակի աղաւ-

թից:

էջ 320. — ԽԴ. — Դարձեալ վասմ աղաւ-

թից:

էջ 341. — ԽԺ. — Վասմ ըմբերցմամ Գրոց:

էջ 368. — ՄԶ. — Յուցումն արիմութիւն
 կարգաւորութեամ:

էջ 380. — ԺԴ. — Հատոր Հարցմանցս. — Ա-

ԽԸ Գրուիներ:

էջ 381. — Վասմ համդերձեցն եւ փոխմամ:

Գ. — ՔԱՐՈՂՁԳԻՐԳ

էջ 385-478, *միասին, նոտագիր, Համա-
 ոտագրութիւնը յոյժ առատ*:

էջ 385. — Երկու եւ ճանապարհ կենցա-
 ղոյս մարդկան թարի եւ չար:

էջ 374. — Նորիմ Քարոզ վասմ տեսեան եւ
 երազոյ...:

էջ 383. — Գ. — Նորիմ Քարոզ վասմ գի-
 շերպաշտմամ...:

էջ 388. — Դ. — Նորիմ Քարոզ վասմ վար-
 դապետաց...:

էջ 449. — ԺԲ. — Գիրք Մնացորդաց. Կտակ Ռեբեմի, Յաղագս Խորհրդոց:

էջ 450. — ԺԳ. — Գրիգորի, աշակերտի Յոհաննու Որոտմեցոյ եւ Բայ դիտապետի, Համառոտ Հաւաքումն յԱտակաց Գրոցն Սղա. ի, ի լուսաւոր բաժնի մեծիմ ներսնսի...: — Հմտ. աստ Թիւ 3018:

էջ 459. — Նորին Բարոզ ի բաժն տերունական...:

էջ 469. — Դարձեալ Հայր մեր որ յերկիմս: էջ 473. — Նորին դարձեալ ի բաժն որ ասէ. եղիցիմ կամք քո որպէս յերկիմս եւ յերկրի:

էջ 478. — Մանուկ անհարթ գրչութեամբ:

էջ 479-482. — Մագաղաթեայ պահպանակ:

3021

Ա. — Կ Ա Ն Ո Ն Ա Գ Ի Ր Բ. — 16

Յեղի

ՌՀՆ = 1828

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասւ 21×15×7, էջք 832, Գրակք Ա-Իէ (էջ 1-648): Հանգամանք բաւարար. մասամբ վնասուած խոնաւութենէ: Թուղթ սպիտակ: Գրիչ՝ Սահակ Դպիր: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողերը եւ զլիստառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մեխանով, երկսին, 28 տող: Նոտրագիր անհարթ եւ անարուեստ: Համառոտագրութիւնք սովորականէն աւելի: Ուղղագրութիւն տկար: Սեւագիծ կամ կարմրաներկ զարդագիր եւ լուսանցազարդ գրչութիւններու սկիզբը: Սրճադէյն զլիսազարդ էջ 720ու. Գունաւոր կիսախորան էջ 649, խորանազարդ էջ 19, իւրեանց սարօք: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ, մասամբ քայքայուած: Պահպանակ մագաղաթեայ սկիզբը մէկ թերթ, մէկ երեսին երկաթագիր՝ Ժանգազոյն թանաքով, մասն աւետարանի: ԲՈՎԱՆՆԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-4, դատարկ. բացառութիւն երկու տող:

էջ 5ա-15ա, տարբեր գրչութիւն. համառոտ ցանկ:

էջ 15բ-18, զատարկ:

էջ 18ա. — Վարդապետութիւն Առաքելոց...:

էջ 42ա. — Երկրորդ Առաքելական Գլուխք եւ Կանոնք ԶԵ:

էջ 68ա. — Գ. — Սահմանք Կանոնաց Սր. Առաքելոյն Թաթեոսի, ի Բաղաթ Ուռեայ, ի լուսաւորելիմ զմոտայ:

էջ 63ա. — Կանոնք տեառն Փիլիպոսի Առաքելոյն:

էջ 65ա. — Կանոնք Հարցն Հետեւողաց Առաքելոց, Գլուխք իէ:

էջ 70ա. — Անկիրա Կանոնիս Գլուխք ի:

էջ 78ա. — Է. — ԴՅԻ Կանոն Նիկիական, Գլուխք ի:

էջ 87բ. — Ը. — Կանոնք Երկրորդ Նիկիականք:

էջ 95ա. — Թ. — Կանոնք Սրբոյն Գրիգորի, Առաքելոյն Հայրոց, և Գլուխք:

էջ 97բ. — Ժ. — Կանոնք Սրբաւասի, Գլուխք ԶԵ:

էջ 119ա. — ԺԱ. — Երանելոյն Սահակայ Սրբոյ Բաղաթն յԵրուսաղէմի Հայրապետին Կանոնական Թուխտ ի Հայս, Վասն մախադրութեան կաթողիկէ եկեղեցոյ կարգաց, զոր չէ արժան ընդ սահման եւ ընդ երամանացման: Գլուխք Թ:

էջ 127բ. — ԺԲ. — Կանոնիս Կեստամդի-մուպալսի ժողովոյն Գլուխք Գ:

էջ 129բ. — ԺԳ. — Սահմանք Կանոնադրութեան երանելոյն Գրիգորի Աստուածաբանի...:

էջ 140ա. — ԺԴ. — Կանոնք Բարսղի առ Ա-

կիրդիս, Գլուխ ԾԱ:

էջ 157ա. — ԺԵ. — Գիր Կանոնական Սըր-
բոյն Բարսեղի...

էջ 158ա. — ԺԶ. — Բարսեղի Գիր Կանոնա-
կան վասն պէսպէս եւ բիրապատիկ ակտից:
Գլուխ ՄՀԲ:

էջ 202ա. — ԺԷ. — Կանոն Եփրեմի արդի-
նակատար կրթամուրդի...

էջ 206ա. — ԺԸ. — Այս կանոնիս եղան յա-
ւուր Ներսէս կաթողիկոսի եւ Ներշապետի՝
Մամիկոնէից եպիսկոպոսի:

էջ 216ա. — ԺԹ. — Կեսարեայ Կանոն Գը-
լուխ Ժ:

էջ 222ա. — Նեոյ Կեսարիեայ Կանոնիս
Գլուխ Ի:

էջ 229ա. — Կանոնի Գանգրայ, Գլուխ Գ:
ԻԳ:

էջ 238ա. — Ամտիոֆայ Կանոնիս Գլուխ Բ:
ԻԵ:

էջ 252ա. — ԻԳ. — Խոստովանութիւն Ժո-
ղովոյն Ամտիոֆայ:

էջ 256բ. — ԻԴ. — Լառդիկեայ Կանոնիս
Գլուխ ԾԵ:

էջ 287ա. — ԻԵ. — Կանոնի Սարդիկեայ որ
ժողովի ժողովեցան, Գլուխ Բ Ա:

էջ 289բ. — Լ. — Կանոնի Սըրբոյն Սահա-
կայ, Յաղաս Քորեպիսկոպոսի, ք. որպէս
պարտ է զկանոնական զկարգն հաստատուն
պահել յեկեղեցիս:

էջ 331ա. — ԼԵ. — Հայոց Կանոնիս Գը-
լուխ Ի:

էջ 360բ. — ԼԶ. — Թուիտ Սեւեմտեայ ե-
պիսկոպոսի:

էջ 385բ. — ԼԷ. — Կանոնի Երկրորդ ԱՌ-
տիոֆայ:

էջ 382բ. — Կանոնի Սահակայ Վերջոյն Հա-
յոց Կաթողիկոսի:

էջ 387ա. — ԽԲ. — Կանոնի տեառն Յով-
հանիսի իմաստասիրի Հայոց Կաթողիկոսի,
Գլուխ ԼԲ:

էջ 400բ. — ԽԳ. — Կանոնի Սիովմի Հայոց
Կաթողիկոսի, Գլուխ ԻԴ:

էջ 417ա. — Կանոն Դուռայ սուրբ ժողո-
վոյն... Կանոնիս Գլուխ ԺԲ:

Մամոթ. — Վերջիկ կանոնիս ընդհանուր
կանոնաթիւն է ՌՄՄ:

էջ 444ա. — ԽԹ. — Երանելոյն Մեսրոպայ
Հայոց Վարդապետի. — Բարդուղիմէոս մի
ոմէ...

էջ 445բ. — Եպիսկոպոս յԵրուսաղէմի, որ
յետոյ պատրիարք. — Յակովբոս եղբայր
Տեառն...

էջ 448բ. — Կոստանդինուպոլսի եպիսկո-
պոսի սուրբ հայրապետի:

էջ 447ա. — Նիկիեայ ժողովուն ամանալ:
էջ 453բ. — Քառամայապետի Հայոց Մե-
ծաց:

էջ 480բ. — Եպս. Կամարական Տաճո:

էջ 481բ. — Մ. — Սահմանի եւ Կանոնի
Կարգի եկեղեցւոյ Սըրբոյն Տեառն Ներսէսի
Հայոց Հայրապետի, Գլուխ ԽԴ:

Մամոթ. — Ընդհանուր կանոնաթիւն եւս-
նակոսած է ՌՄՄԵ:

էջ 488ա. — Կանոնի Յովհաննու Մանդա-
գունոյ Հայոց Կաթողիկոսի, Գլուխ Է:

էջ 468բ. — ՄԲ. — Նորին տեառն Յովհաննու
Մանդակունոյ՝ Կոշուիմ Ապաշխարութեան:

էջ 473բ. — ՄԳ. — Խոստովանութիւն Քա-
հանայի:

էջ 476ա. — ՄԴ. — Կանոնի Երամելոյն Ե-
պիփանոյ Կարայեցոյ...

էջ 486բ. — ՄԵ. — Ի Հարանց Կանոնացն է:
էջ 605ա. — ԿԵ. — Կանոնի տեառն Սիմե-
ոնի Աղանից Կաթողիկոսի...

էջ 519բ. — ԶԱ. — Կանոնի սպուշարբ Բա-
հանայի, համառուսեմ է այս. — ԲՅԼԸ:

էջ 550բ. — Անանիայի Հայոց Վարդապե-
տի, սակս ամխտիր հաղորդելոյն Յուռաց. —
Արդ եթէ գմահն մարդոյ Համարի... — ԲԵ-
ՋԵ: — Հմտ. Բ. 805. Գ. Հատոր, էջ 288:

էջ 560բ. — ԶԶ. — Այլուստ ժողովածու ի-
մաստախոսե արանց. — ԲԵՋԷ:

էջ 581բ. — ԶԷ. — Յաղաս Եկարեայ պատ-
կերաց:

էջ 582ա. — ԶԸ. — Վասն Բահանայազորն
ժոռքան կարգաց... — ԲԵՋԹ:

էջ 588ա. — ԸՆԴԷ. — Կանոնաթիւ ՌՇԺԳ. —
|Ա|ռաջնորդ միայրան եղբայրութեան մի՝
յամեսեցէ բազում ժամանակս արտաքոյ Վա-
նացն...

էջ 589-570, դատարկ:

էջ 571ա. — Եթէ ոք ի պատերազմի արն ար-
տաքոյ յայնմ ինչ գործէ գոր ի գաւարապետէն
առ հրաման...

էջ 574բ. — Է. — Ի Եփեց գրոցն ի կաղի-
կոսէն եւ ի Զ տիտոսէն Յաղաս մոցա որք
ամսահամ կանայս առնուն:

էջ 575ա. — Արիմաղլութիւն Եփեմեայ
Քաղուհոյ՝ մար Կոստանդեայ. վասն քս-
գուշանայոյ երդմանց ըստ պատման Տեառն
հրամանի. — Հմտ. Բ. 805. Գ. Հատոր,
էջ 288:

էջ 579ա. — Յաւրիմացն Ուստիանու, Գը-
լուխ ԺԲ, վասն պատելոյն Բազարոց եւ իշ-

խանաց գկանցմ սուրբ եկեղեցւոյ, եւ զորս ի մօսա զսահմանադրութիւնս:

էջ 590ա. — Սահման զհնւորութեան եւ հաստատութեան եւ հանրկութեան ի կաղաթան արիմաց կարգէ

էջ 597ա. — Այլ թիմաստ քաղաւորացն Հոռմայեցոցն արիմադրութիւն, տիտոսն առաջին Գլուխս Եւթի Դ. — Հիմա. եոյն, անդ:

էջ 601ա. — Ընտրութիւն համառուտ յարիմացն Բայաթականացն Լեւոնի եւ Կոստանդինայ իմաստուն եւ բարեպաշտ քաղաւորաց, զորոյ եւ մեծ Ուստիանոս Առաջնաց գկարգն ուղղեալ ի բարեպաշտութիւն...:

էջ 635բ. — Տիտոս ԺԸ, Գլուխ Ա, Բ, Գ, միմչեւ իցէ ԾԲ, վասն դատապարտելոցն...:

էջ 645բ. — ԾԲ. — Մանիքեցիքն եւ Մոնտիանոսք սրով մեռանին:

էջ 646-648, դատարկ:

Բ. — ՔԱՐՈՉԳԻՐԳ

էջ 649-720. տարբեր, ղեղեղորակ թուղթ:

էջ 649ա. — Նորին Քարոզ վասն Խոստովանութեան:

էջ 659ա. — Յայլմէ Քարոզ վասն Խոստովանութեան:

էջ 678ա. — վասն Դժոխոցն. Սիրաբ ասէ...:

էջ 684ա. — Բազում դստերք ըստացան մեծութիւն...:

էջ 686բ. — Նորին Քարոզ ի բանն որ ասէ Արթ Բ ելին ի տաճարն կալ յաղթօս:

էջ 698բ. — Նորին Քարոզ ըսկիզբն պահոց, վասն Խոստովանութեան...:

էջ 707. — Յայլմէ Քարոզ վասն Պատարազին...:

Յիշատակարան Գրչի. — 1826

էջ 719բ. — վարր. — Արդ զրեցաւ սակաւ գիրս ձեռամբ բազմամեղ եւ անարժան Սահակ Դպրի(ի), ղորն Հովանեաւ Ար. Աստուածածնին եւ Ար. Սարգսին, ի թվ. ԴՂԵ:

Յիշեցէք ի մարտափայլ աղակաւ ձեր ըզգծող սորա, եւ զձեռագրան իւր, եւ զուգ յիշեալ լիցիք ի Բրիտանոսէ ամէն:

էջ 720, դատարկ:

էջ 721ա. — Նորին Քարոզ վասն գիշերապաշտման...:

էջ 724ա. — Նորին Քարոզ վասն վարդապետաց...:

էջ 731ա. — Նորին Քարոզ վասն ողորմու-

թեան...:

էջ 735բ. — Նորին Քարոզ վասն ապաշխարութեան...:

էջ 742ա. — Նորին Քարոզ վասն տանջանաց...:

էջ 752բ. — Նորին Քարոզ վասն հատուցման յարեաց...:

էջ 758ա. — Նորին Քարոզ վասն սեղան արեանելոյ...:

էջ 762ա. — Նորին Քարոզ վասն դատաստանի...:

էջ 769ա. — Նորին Քարոզ վասն մահու...:

էջ 774բ. — Նորին Քարոզ Կիրակսից...:

էջ 781բ. — Նորին Քարոզ վասն աղաթից...:

էջ 787ա. — Քարոզ միաբանութեան եղբարց:

էջ 803ա. — Նորին Քարոզ վասն օծելոյ...:

էջ 810ա. — Նորին Քարոզ մահու:

էջ 813բ. — Գիրք Մնացորդաց. Կտակ Ռորեմի...:

էջ 816ա. — Գրիգորի, աշակերտի Յոհաննու Որոտնեցոյ, եւ Բաշ դիտապետի, համառօտ հօաբուսն յԱռակաց Գրոցն Սողոմոնի, ի լուսաւոր քանից մեծին Ներսէսի:

էջ 825ա. — ... Պա. վասն մեղաւորաց ասէ որ ոչ հասանին յայնմ:

էջ 828-829, դատարկ:

Մամոյ յիշատակագրութիւն Գրչի. —

էջ 768բ, ստորոտր. — Եւս առանել զիս զանարժանս, զսուտանուն Սահակ Դպիրս, եւ զձեռագրան իմ, յիշման առնէք արժանի, եւ Ան. յիշէ զձեզ իւր զալրստեանն ամէն:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւնի. —

1. — էջ 825բ, անհարթ գրով. — Յիշատակ է Կանոնագիրքս Նարեկաբունին Հոգուն, Մուղամիւն աղլրլին Նարեկաբունին Հոգուն, Հաղրէվարդին եւ իւր արեան մեղաւորացն Հոգուն, անջն(ն)ջնի յիշատակ է այս իւրեանց Հոգուն ամէն, ի ձեռն տէր Միլիան իրիցուն. ով որ ծախէ զսալ զմալսն Յուդայի առջէ եւ զպատիւն կայէնի:

2. — էջ 830, վերը, անհարթ գրով. — Յիշատակ է Կանոնագիրք Աղայանին եւ իւր որդուն Ալիքսանին եւ Սահակին որդուն ի ձեռն տէր Յունանին որ Նորրեմայ կոչի, իւր Հալայ ինչի. ով ոչ սալ ծախէ կամ գրաւէ:

մասն Յուդայի առնէ, պատիժն կայենի առնէ:

3. — Նախորդին ներքեւ, նորազիր շեղակերպ. — 1719

Երեսակ է կանոնք Գիրք տէր Մինասին, իւր որդուն տէր Յոհանին եւ իւր որդոցն Ալիքսանին, Աստուածատուրին, տրպապուն, իւր չալալ չնոց ապրանացն, օվ ոք սոցայ իւր խալալ ինի ի խալանութիւն կամ ծախելոյ կամ

զրավան դնելոյ. ով ոք զայս գիրքս ծախայ՝ ըզմաս Յուդայի առցէ, ըզպատիճ կայենի առցէ. օվ ոք սոցայ դէմ առցեն ըզպատիճ, Քս. դէմ առցեն. թվականիս ՌՃԿԸ. ձեռանք իմուս տէր Յոհանիս:

4. — էջ 2, անհարթ զրով, տարբեր գրչէ. — Այս կանոնք Գիրքը տէր պապեայն մահտեօսի կարապետին որդի խոճայ Գէվորգին Ած. բարի վանելու առցէ:

3022

Ն Ա Ր Ե Կ. — 23

Գ. ՆԱՐԵԿԱՅԻ

(ԺԴ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.

Մաւալ 17×13×7.5: էջ 710: Պրակք Ա-Ռ: Հանգամանք համարեա բաւարար. նորոգութիւն կրած: Թուղթ գորշորակ: Գրիչ՝ Յոհաննէս: Գր. «թիւն» խորագիրները եւ սկզբնատողերը կւորիւր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 20 տող: Բոլորգիր վարժ: Համառօտագրութիւնք սակաւ: Գունաւոր խորանագրող իւր սարք, էջ 5: Կաշեկաղմ տախտակեայ յորշմագարդ, խայանիչ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-2. ղատարկ:

էջ 3. — Դրունք յոքնաթխանմ բանից աւգաակարաց. . . :

էջ 4. ստորտը, գրչէն. — Զսկանայն իմ զուկատարայ Տէր Ես. ըստ բանի վարդապետին:

էջ 5. — Զայն հառաչանաց. . . :

էջ 8. — Վերստիմ յաւելուած կրկին հեծութեամ նորիմ Հսկողի առ Յոյմ աղերս մաղթաւնց բամի, ի խորաց սրտից խաւս՝ ըմղ Աստուծոյ. բամ Բ:

էջ 255. — ԼԹ. — Վերստիմ յաւելուած. . . :

— Ս. Ժանգի գկերպարանն առաջին լրթի. . . :

էջ 477, աջակողմեան յուսանցքին, կար-

13. — Խորանագրող
Թ. 3022, էջ 5

մըրադին չըլնակող, փոքր բուրդեր. Վնդ-
դեմ պիղծ աղանդաւորացն անիծեալն թոնդ-
րակեցեաց նոր Մանինեցւոց։ — Հմտ. բան
Հե, Տպ. Երուսաղէմ, 1897, էջ 417։

էջ 579. — Ի փայտն երջամիկ քարեքաս-
տութեան ժամանարիմ խորերգածութեամ,
աղայամս եղեալ ընդ կերպարամս թարգմա-
նութեամբ. Բան ՂԲ. — Գոհանամք զքէն բա-
րեգուք...։

էջ 594, ժախակողմեան լուսանցքին. այլ-
դամա առ մեզ ՅՊԾԳ տարի է ք։

էջ 647. — Վերստիմ յաւելուած...։ Բամ
ՂԵ. — Արեգակն արդար, ճառագայթ աւր-
նեալ...։

էջ 651. — Տեսիլ Բեմիկ Վարդապետի Վա-
մանդեցոյ միմյ էր ի Գամծակ շահաստամի եւ
ամեմայմ վերիմ աշխարհիմ. — Եւ, Հասեալ էի
յատակս մոլորութեան...։

էջ 665-670, դատարկ։

էջ 671. — Տէր ԱՅ. ահաւոր եւ սքանչելի...։

էջ 691-700, դատարկ։

էջ 701. — Եւ որ զամենայն չըլնակ երկ-
նաւորացն մգեցեր...։

էջ 710. — ... զի հայելի եւ նկարագիր ե-
ղեւ ամենայն յանցաւորաց...։

Մամր յիշատակագրութիւն՞ Գրչի. —

1. — էջ 68, ստորոտը. — Զմեղապարտ զը-
ծողս յիշեա աղայեմ։

2. — էջ 68, ստորոտը. — Զմեղաւոր զծաւ-
դակս Յոհ. աղայեմ յիշել ի Տէր։

3. — էջ 251, ստորոտը. — Եղկելի զծաւդա-
կրս աղայեմ յիշել զանպիտանս՝ յաղաւթս
մեր։

4. — էջ 534, ստորոտը. — Զմեղապարտ զը-
ծաւդս յիշեալիք յաղաւթս որք աւգտիք ի սը-
մանէ։

Բուժ յիշատակարամ Գրչի. —

էջ 650, մասամբ փճացած. — Փառք ամե-
նասուրը Երրորդութեանն յաւիտեանս յաւի-
տենից ամէն։

Արդ գրեցաւ զբժոյկս այս Աղաւթարան,
զոր ասացեալ է Հեռետոր եւ գերերջանիկ եւ
անյաղթ Վարդապետն Սուլթան Գրիգոր Նա-
րեկացի, ի խնդրոյ սուրբ Հարց միանձանց եւ
քրիստոսասէր ճշնաւորաց, յաղազս Հոգեւոր
աւգտի ամենայն Հասակի, ծերի եւ երիտա-
սարդի, արանց եւ կանաց, եւ ամենայն քր-
րիստոնէի։

Եւ գրեցաւ սա յն|տիր եւ | ի ստոյգ աւրի-
նակէ. իսկ եթե... վերջին զծաւդս է.
|եւ գրեցաւ?| ճեռամբ իմով Յոհաննիսի |յի-
շա|տակ ինձ եւ ծնաւդաց |իւ|ոց. որք աղաւ-
թեք սովաւ յիշեալիք զիս |եւ| ԱՅ. զճեզ։

3023

Ս Ա Ղ Մ Ո Ս. — 67

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 15×10.5×5, էջք 556, Հանգամանք
անբաւարար. կարգ մը թերթեր փրթած,
թուղթ սպիտակ, Գրութիւն՝ խորագիրները,
սկզբնատողերը եւ սկզբնատառերը կարմիր,
մնացեալը սեւ մեկնելով, միասին, 17 տող,
Բուրդեր վարժ, Համառոտագրութիւնք սո-
վորականէն քիչ մը աւելի, կարմրագիծ կամ
գունաւոր զարդագիր եւ լուսանցազարդ.

Գուքդաներու սկիզբը, կանոնները հանդերձ
զլխազարդողով, կարմրագիծ խորանագարդ
իւր սարօք, էջ 1, Կաշեկազմ տպատակեայ
հնամաշ։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

1. — Ա. — Երանեալ է այր...։

էջ 3. — Համգիստ. այսինքն մտաց իմ այլ-
այլի կամ ձայնի փոփոխում:

էջ 69. — ԺԸ. — Ի կատարած. Սաղմոս ի
Դաւիթ. — Երկինք պատմեն զգիտու Աստու-
ծոյ...

էջ 124. — ԼԶ. — Սաղմոս ի Դաւիթ. — Մի՛
նախանձիր ընդ շարս...

էջ 198. — ՄԾ. — Սաղմոս ի Դաւիթ. — Ո-
ղորմաց ինձ Աստուած...

էջ 281. — ՀԲ. — Պակասեցիմ արեմու-
թիմի ի Դաւթ օրդոյն Յեսսէ. Սաղմոս յԱ-
սափ. — Իբրեւ զի բարի է...

էջ 333. — ԶԹ. — Աղաւթ ի Մօսկէս ի այ-
րքն Աստուծոյ. — Տէր ապաւէն եզեր մեր...

էջ 396. — ԶԶ. — Սաղմոս ի Դաւիթ. —
Խոստովանեցերուք Տեսնեն զի ցաղցր է...:
էջ 463. — ԶԺԺ. — Արեւմուտքիմ Աստիճա-
նաց. — Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կար-
գացի...

էջ 618-619. — Աղօթք Ամբակումայ Մար-
գարէիմ. — Տէր զլուր քո լուայ եւ երկնայ...

էջ 620-621. — Միջեւ ինկած մէկ թերթի:
էջ 528. — Խոստովանութիւն Մամասէի
թագաւորի. — Տէր ամենակալ...

էջ 538. — Երգ երից Մամկամց:
էջ 548. — Աղօթք Տեառն Ներսէսի. — Հա-
ւատով խոստովանիր...

էջ 555. — Փառաւորեալ Տէր...

3024

ՇԱՐԱԿԱՆ. — 137

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 13.5×9×7: էջք 513, որ անճիւղ է:
Հանգամա՛ր ողբալի...: Թուղթ գորշորակ:
Գրի՛ն՝ Յուանէս Կրեանտոր: Գրութիւն՝ խո-
րագիրները, սկզբնատողերը եւ սկզբնատա-
ռերը կարմիր, մնացեալը սեւ: մելանով, միա-
սիւն, 24 տող: Բոլորգիր վարժ: Կարմրա-
ներկ զարդագիր եւ լուսանցազարդ, տեղ տեղ
լուսանցանկար, Կանտնիերու սկիզբը, մեծ
բաժանումները Հանդերձ գլխազարդով.
կարմրաներկ խորանագարդ իւր սարօք էջ
190. ծաղկումը բաւական նուրբ եւ յաջող է,
ռմանք ինքնատիպ եւ ուշադրաւ, շատերը վը-
նասուած: Կայեկզմ տախտակեայ Հնամաշ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 13. — Կամովն Տեառնըմդառաջիմ. —
Մարմանցեալդ ի Կուսէն...

էջ 55. — Կամովն Յովնամու Մարգարէիմ:

էջ 60. — Երգ բուն քարեկեմդամիմ...

էջ 87էն ցաղթած է 89ի:

էջ 126-127ի միջեւ երկու երես մնացած են
առանց իջաթիւի:

էջ 128. — Կամովն Վեցերորդ Կիրակէիմ.
Արեւ: — Որ ըզնորհուրդ քո գալըստեան
...

էջ 140. — Կամովն Յարութեան Ղազարու:
էջ 184-185ի միջեւ երկու երես մնացած ա-
ռանց իջաթիւի:

էջ 190. — Այսաւր յարեալ...

էջ 249էն յետոյ դրուած է էջ 242 եւ շարու-
նակուած ըստ այնմ:

էջ 258. — Առաքելոյ աղանոյ...

էջ 298. — Անձինք նըւիրեալը...

էջ 328, Կրկնուած է:

էջ 332. — Ի վերայ վրիժ հաւատոյ...

էջ 365. — Կամովն Սրբոց Թարգմանչաց:

էջ 368. — Կամովն Սրբոց Թակոյրայ...

— Յաղթող եւ Սուրբ Հայրապետ...

էջ 412 Կրկնուած:

էջ 422. — Կամովն Կամարեմ ամեմայն
մարտիրոսաց:

էջ 455. — Կամովն Կամարեմ ամեմայն
Ոմջեցելոյ ի Գու:

էջ 510. — Կիրակոսի իղնկացոյ...

Արեւելք զերարթին...

Մամր յիշատակագրութիւնք Գրչի. —

1. — էջ 188, ստորոտը. — [Ջմեղ]ուցեալ եւ զգիցուն գրողս, զԾովանէս անուանուի կրտսէր, աղաչեմ յիշել ի Տէր. եւ Ած. զմեզ յիշէ:

2. — էջ 258, վարը. — Ջրնտրեայն ի սրբոց եւ զգովեալն ի գերազուից, զԾոհաննէս կըրտնաւորն աղ[աշ]եմ յիշել ի Տէր. ընդ նըմին եւ զանպիտանս յամենայնի:

3. — էջ 331, ստորոտը. — ՋՅոհաննէս սըրբասէր կրտսնաւորն. որ զօրինակն շնորհեաց, աղաչեմ յիշել ի Տէր. ընդ նմին եւ զանպիտան ծրողս:

Մեծ յիշատակարամ Գրչի. —

էջ 509, վարը. — Փառք ցեղ անսահման անուն եւ անզուգական անձաւորութիւն, միտէրութիւն եւ մի աստուածութիւն, Հայր եւ Որդի եւ Սբ. Հոգի, յամենայն արարածոց, յերկնաւորաց եւ յերկրաւորաց, եւ ի բանից

եղականաց անյազական գոհարանութեամբ, ի սկզբան ի մէնջ, եւ ի կատար ժամանակաց, եւ յանվախճան յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

Ի յանսահման ծովէ ակնակիտ ի թորմանէ Հայրատունկ որթոյն [Մարումակութիւնը կորսուած]:

Յետագոյն յիշատակագրութիւն. — 1588

էջ 477, մէջտեղը, բոլորգիր. — Փառք Համազոյ եւ միասնական Սբ. Երրորդութեանն Հաւր եւ Որդոյն եւ Հոգոյն Սրբոյ այժմ եւ միշտ եւ յաւ.:

Արդ յիշեցէջ ի սուրբ աղաթս ձեր զվերջին կազմողն Շարակնոցիս, մեղաւոր եւ անցաւոր, եւ իմաստ գրչին, Պաշտոս երիցուն եւ զիւր ծնաւորս, եւ որ յիշէ՝ յիշեալ եղիցի ի Բրիտանոսէ եւ յիւր արջայտութեան ամէն:

Կազմեցաւ ի թմբին Հայոց Ռէկէ, ի դուռն Սբ. Յակոբին, ի զեղն խաղանլու:

3025

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մուակ 24×17×1.5: էջք 72: Հանգամանք Համարեա բաւարար: Թուղթ զծաւոր: Գրուածիւն մանիշակաւորն եւ սուրակ մելաննեւրով, միասին, 27-28 տող: Ենդազիր վարժ: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ (չատ Թանձր): Դատարկ թուղթ սկիզբը մէկ թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Հայ Եկեղեցւոյ անցեալը ուսումնասիրելու Համար Հարկ անհրաժեշտ է գիտնալ արտաքին եկեղեցեաց պատմութիւնն, մանաւանդ Ա. Բ. Գ. դարուց մէջ եկեղեցւոյ կազմակերպութիւնը գիտնալ, ասոնց մասն է Հայ Եկեղեցին. . . .

էջ 14-15ի միջեւ թերթեր կտրուած:

էջ 18. — Նիկիոյ Տիեզերական Ս. Ժողովոյ Պատմութիւն:

էջ 24. — Ի Կանոնք Նիկիոյ Ս. Հայրապետաց. — Ա. — Եթէ մէկը իւր անդամներէն մին կորսնցընէ. . . .

էջ 29. — Ստորագրութիւնք Ս. Հայրապետաց 318ից որք ի նիկիայ:

էջ 36. — Կ. Պաշտոյ Տիեզերական Ս. Ժողովոյ Պատմութիւն:

էջ 42. — Հանգանակ Հաւատոյ:

էջ 43. — Ստորագրութիւնք Ս. Հայրապետաց 150ից որք ի Կ. Պաշտոյ:

էջ 45. — Եփեսոսի Տիեզերական Ս. Ժողովոյ Պատմութիւն:

էջ 52. — Ստորագրութիւնք Եփեսոսի Տիեզերական Ս. Ժողովոյ եկեղեցական Ս. Հարց 200ից որք յԵփեսոս:

էջ 55-72, դատարկ:

3026

ԱՒԵՏԱՐԱՆ. — 189

ԾառՈ Գ. (Բասեմ) և Մացուցամց Գ. (Ապեր)

ՌԼԵ = 1586

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 18x12.5x6.5: էջ 556: Հանգա-
մանք լաւ ընդհանուր առմամբ: Թուղթ ղեղ-
նորակ: Գրիչ՝ Դաւիթ: Գրութիւն՝ սկզբնա-
տողերը և սկզբնատուները կարմիր, մնաց-
եալը սև: մելանով, երկսիւն, 21 տող: Բո-
լորգիր: Համառոտագրութիւնք սովորական:
Գունաւոր զարդագիր և լուսանցազարդ
հատուածներու սկիզբը: Խորանագարդ իւր
սարսք էջ 53, 181, 281, 437: Մաղկումը թէև
նուր չէ, բայց կան ինքնատիպ նմոյշներ:
Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ: Ըս-
տացող՝ պարոն Նուրատին:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-2, պահպանակ մագաղաթեայ սեւ-
ցած:

Դատարկ էջեր. 3-5, 8-9, 12-13, 16-17, 22

-23, 28-29, 32-33, 36-37, 40-41, 44-45, 48-
51:

Նկարք. —

1. — Աւետումն Գաբրիէլի, էջ 8

2. — Մնունդ Տեառն, 7

3. — Ընծայումն Քառասորեայ, 10

4. — Մկրտութիւն Տեառն, 11

5. — Այլակերպութիւն Տեառն, 14

6. — Յարութիւն Ղազարու, 15

7. — Մուտք յԵրուսաղէմ, 18

8. — Ոտնայուայ, 19

9. — Խաչելութիւն Տեառն, 20

10. — Աւերումն Դժոխաց, 21

11. — Թաղումն Տեառն, 24

12. — Գայուստ Մ. Հոգւոյն, 25

13. — Երկրորդ Գայուստ Տեառն, 26

14. — Վերջին Դատաստան, 27

15, 16. — Թուղթ Եւսեբիոսի, 80, 31

14. — Մնունդ Տեառն
Թ. 3026, էջ 7

16. — Աւերումն Դժոխաց
Թ. 3026, էջ 21

Կառնի տախտակներ. —

էջ 34. — Կանոն Առաջին.

էջ 35. — Կանոն Երկրորդ.

էջ 38. — Կանոն Բ. Կանոն Գ.

էջ 39. — Կանոն Դ. Կանոն Ծ.

էջ 42. — Կանոն Զ.

էջ 43. — Կանոն Է. Կանոն Ը.

էջ 46. — Կանոն |Թ|. Կանոն Ժ.

էջ 47. — Շար. :

էջ 52. — Մատթէոս Ա. ետարանիչ բազմած:

էջ 53. — Գիրք Ներշնչան Յի. Քի. . . . :

էջ 190. — Ս. Մարկոս:

էջ 191. — Սկիզբն աւետարանին Յի. Քի.

էջ 280. — Ս. Ղուկաս:

էջ 281. — Քանգի բազումք յաւթարեցին. . . :

էջ 436. — Ս. Յովաննէս եւ Պրոխորոն:

էջ 437. — Ի սկզբանէ էր Բանն. . . . :

Յիշատակարամ Գրչի. — 1588

էջ 549. — Փառք անբաժանելի եւ միասնական Սր. Երրորդութեանդ, եռայնիւսակ դաւանութեանդ, եւ եզակի միութեանդ, Հայր եւ Որդոյ եւ Հոգոյն Սրբոյ ամէն:

Իսկ ի ՌԼԵՆ Ը Թուին գրեցաւ սուրբ տառս որ կոչի Աւետարան:

Որ յամբարեայ ունի ինքեան,
զվէպ Փրկչին ներմարդկութեան,
զբանս եւ զգործս զանազան,
ի իշմանէ Աստուածն Բան,
ի ծոց Կուսին Հայրական,
մի ի դարձումն միւսանգամ,
անգրէն յաթոռ իւր Հայրական:

Ձորեկերպեան ականջ նման,
որ է յանճան Ահարոնեան,
քառակ թուովն պատուական,
անգին ակունք սոփերական,
չորից գետոց Համայնման,
մեզ ուղղումըն զովացման,
Համաքատակ յոյժ ցաքարեան,
բարձաւղ կառուցն աստուածութեան.
այլ եւ չորից տարբոցս բան,
նիւթ զոյրութեան նորոյ ստեղծման,
եւ չորս Հիւթոցն խառնման,
պատճառ կենաց ի մեզ իշման:

Այսպէս կրկին կառք Զաքարեան,
(եւ չորս Հուսունք շինողական)
լծաքն կանայս խորհրդական,
եւ չորս Հիւսունք շինողական,
նոր տաճարիս նոր նորոգման:

Եւ չորս եղջիրք մեզ զարուժեան,
չորեակ հաւտիցն ստապեման,
քառակուսի ծաղեաց սահման,
քառակ զետոցս կան ոտաքման-
քառանիւթոյ բնութեան մարդկան,
սովաւ զմայլեալքն զուարթեան,
քառակ հողմունք քառակ կողման,
սովաւ հրնչեալ ի մեզ իջան:
կենդակ կենաց արեգական,
չորք եռակի լուսոյն շրջան,
զուարակաց երկոտասան.
բարձեղ խորհուրդ նոր ծննդեան,
իմանայի լուսոյ իջման.
սկիզբն արարեալ մարդեգութեան,
մարդ եւ առիւծն միաբան,
զուարակին են զուգարան:
Այլ եւ չորիցն միաբան,
Համանգամայն շարագրութեան,
պատմի աւել Բանին իջման,
մահու խաչի եւ յարութեան,
եւ զհամբարժումն առ Հայր զարժման,
Ղուկաս պատմէ մեզ վիպարան:
Այս մարգարիտս անգիտեալան,
պայեռս ոսկոյ սոփազական,
ոմն կցորդ գոյով անուան,
Տարսոնացոյն Համակոյման,
բաղձանք շարժեալ ներդաւան,
իբր իմաստուն վաճառական:
Արդ աղայեմք զամենեանս,
որք Հանդիպիք այս երախայն,
զԴաւիթ տկարս առնել յիշման արժան,
զգրող գետոցս առողման,
եւ ծնալ զաքս առու արեան,
մերձաւորացս յամենայն:

Արդ եղեւ Բսկիդն Սբ. Աւետարանիս ի երկիրն Բասինու, ի գիւղն որ կոչի Մառն, եւ կատարումն եղեւ յերկիրն ընկեր, ի գիւղն որ կոչի Մացուցանց, ընդ Հովսեփեաւ Սբ. Էրեմեոն եւ այլ սրբոցս, ի թուականիս Հայոց ՌԷԸ, ի զառն եւ ի նեղութեան ժամանակի, որ Աւսմանյուն գնաց Թափրէզ բերդ շինեց, եւ Հայոց յերկիրն ամ. տներ զարժաւ, յերկրէն յԱրարատեան մինչեւ Թափրէզ քաղաքն անմարդայեալեկ եղեւ, վասն մեր ծովացեալ մեղացն. եկեղեցեաց լոյսն չիջան, երգ սաղմոսաց եւ ձայն պաշտամանց բարձան, բիրումն անուշահոտ խորեկոցն Հատան: անշափ բազմացան շարիք ի վերայ երկրի որ գրով ոչ կարեմք պատմել. Թաղաւորութեանն սուլթան Մուարտին, ի կաթողիկոսութեան տէր

Գրիգորին, եպիսկոպոսութեան ընկեր տէր Սահեփանսին:

Արդ ստացող Սբ. Աւետարանիս զգարուն Նուրայտինն, որ ստացաւ զսահման վաստակոց իւրոց, յիշատակ իւրն եւ ծնողացն իւրոց՝ Հաւրն իւրոյ Խաչերեսին եւ մօրն Զրահան փայային, եւ կողակցին՝ Տանսուդին, որդոցն՝ Բուլդուխին, Շատիկին, եւ Հարսեն-րուն՝ Դովաթին, Խանգատին, Թուրուանդին, եղբարցն Խաւանային, Խոջայեղին, Աղճային. պարոն Նուրայտինի դստերացն՝ Սաֆարմէյիքին, Զհանփայային, եւ ամ. յարեան մերձաւորաց յիշեցէ ի լիայկատար սրտիւ Ած. ողորմի սասցէք, եւ Ած. ձեզ ողորմեացի իւր միւսանգամ զայլստեանն, ամէն:

Դարձեալ յիշեցէ զտէր յաբեղ կրօնաւոր, որ նորա տանն գրեցէ Սբ. Աւետարանս. բազում աշխատանք արար ի վերայ մեր՝ կեանքիւրով եւ սպասաւորելով: Եւ Ղրգլար տնտեսն յիշէ եւ Ած. ողորմի սասցէք:

Ներքեւը ամհարք գրութեամբ.

Յիշատակ է Աւետարանս Շայտանային որդոյն նորա Դիւանցին, Լախաթուն այլպակի Պերսեղ, Մեխիկին կրակոսին:

Յետմագոյմ յիշտակագրութիւնք:

Ա.— Ստացող Ատմի.— 1808

Էջ 556ա, բուրգիւր.— Զվերջին ստացող Սբ. Աւետարանիս զԱտմն, որ ի բարի նախանձ շարժեցաւ եւ ըստացաւ զՍբ. Աւետարանս ի հալալ ընչից իւրոցն եւ եղ յիշատակ իւր եւ ծնողաց իւրոց՝ Միքանին եւ մաւին Մելիքին, եւ եղբարն Առաքելին, եւ մեծ Հաւրն Մեղսեթին: Դարձեալ յիշեցէ զԱտմն եւ զկենսակիցն իւր զՄարգարիտն, եւ զՇարխաթուն, որ են Հանգուցեալ ի Բս.: Արդ ստացաւ զսահման թվին ՌՄԸ. ով ոք Հանդիպիք՝ մի բերան Ած. ողորմի սասցէք ըստացողի սորա:

Բ.— Միջայլիի?

Էջ 556, նոտագիր անհարթ.— Յիշատակ է Աւետարանս Միջայլիին? եւ իւր ծնողացն՝ Հաւրն Թաւուրին, մաւրն Գուլաղին եւ այլ ամ. արեան մերձաւորաց իւրոց, կենդանեաց եւ մեռելոց, ի ձեռն կարմրցի տէր Գրիգորին: Ով ոք Հանդիպիք աւրինակ զնելով եւ կամ կարկալով, ի բերանով՝ ողորմի ասէք, եւ Ած. ձեզ ողորմի յաւուր զատաստանին, ամէն:

3027

ՇԱՐԱԿԱՆ. 138

Տեղի

ՌՃԺԲ = 1663

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 15×10-5×8-5: էջ 838: Հանգա-
մանք անբաւարար: քաղում էջեր անմացութիւն:
Թուղթ Հասարակ: Գրիչ՝ Պողոս երէց Ղայ-
նափունդարցի: Գրութիւն՝ խորագիրնե-
րը, սկզբնատողերը եւ սկզբնատառերը
կարմիր կամ սրճագոյն, մնացեալը սեւ մե-
լանով, միասիւն, 20 տող: Բոլորգիր վարժ:
Համառոտագրութիւնք սովորականէն աւելի:
Գունատր գարդազիր եւ լուսանցազարդ կա-
նոններու սկիզբը, մեծ բաժանունները հան-
դերձ գլխազարդով: Խորանազարդ իւր սա-
րօք, էջ 1, 286, 407: Կազմ կաշի եւ լաթ յոյժ
հետամալ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Երգեցէք որդիք Սիրովնի...:
էջ 19.— Ուրախ լիք Մարիամ Սբ. Աստ-
ուածածին, որ յորովայնի քում կրեցեր ըզ-
Տէր Աստուած Հարցըն մերոց...:
— Ուրախացիր Սրբբուհի...:
էջ 111.— Կամոն Յովնանու Մարգարէի:
էջ 118.— Կամոն Բում Բարեկեմողամի,
Արեմութիւն. Երգ Տեառն Ներսէսի Հայոց
կաթողիկոսի:
էջ 237.— Այսաւր գոյով ի Բեթանիա...:
էջ 286.— Այսաւր յարեա...:
էջ 407.— Առաքելոյ աղանդ...:
էջ 467.— Կամոն Սրբոց Հոնփսիմեանց:
էջ 503.— Կամոն Շողակաթիմ:
էջ 524.— Կիրակոս Վարդապետի ասացեալ
ի Ոյլբուսմ Աստուածածնիմ.— Արեւելք գե-
րարփին...:
էջ 533.— Ի վերայ վիմի Հաստոյ...:
էջ 670, ստորոտը.— Կամոն Համաւրէմ
Մարտիրոսաց ասացէլ:
էջ 720.— Կամոն Համաւրէմ Ոմբեցելոց:
էջ 785.— Արեմութիւն Յարութեամ:
էջ 835.— Լնխախալախոնան Բանին պատ-
մոյդ...:

Մամր յիշատակագրութիւն Գրչի.—

էջ 871, վերը, կարմրատառ.— Զիս գա-
նարժանս յիշեայ ի Տէր՝ զՊողոս:

Բում յիշատակարամ Գրչի.— 1663

էջ 833, վարը.— Փառ ամենայնուրեք Եր-
րորդութեան Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգոյ Սըր-
բոյ, յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:
Արդ զրեցաւ երգարանս որ կոչի Շարակնոց,
մեռամբս Ղայեայփունդարցի անպիտան եւ
փծուն, յուռի, տիմար եւ Թարմատար, եւ
մոխիր, յիմար կողելոյ, սուտանուն Պողոս
երէց կոչելոյ: Վայ է ինձ Ռ բերան, որ զա-
նունս ունիմ եւ գգործս ոյ:

Արդ զրեցաւ ի Թվին ՌՃԺԲ:

Ներքեւ բոլորգիր տարբեր գրչէ.—

էջ 834, վարը.— Յիշատակ է Շարակնոցըս
Մեհրէ որդոյն Խորայնի, փոխեցեալն առ
Քս. գնեցին իրեանց Հայ(ե)ալ ընչիցն եւ զը-
րին ի մեռն Մարտիրոս իրիցուն. Ած. բարով
վայելել տացէ ամէն: Դարձեալ Ած. ողորմի
ամ. արեան մերձաւորացն մեծի եւ փոքու առ
Հասարակ ամէն: Ով որ Հայր մեղայ մասէ՝
Ած. զիւր մեղքն չիչէ ամէն. Հայր մեր որ
երկ.:

Յիշատակագրութիւն Կարապետ Գաբրիկ-
եանի.—

- 1.— էջ 618, մախակողմեան լուսանցքին,
մատիտով.— 1877, նոյ. 23:
- 2.— էջ 667, մախակողմեան լուսանցքին,
մատիտով.— 1892, սեպ. 27, որս կիր-
բանտ:
- 3.— Առաջին կողքին ներսի կողմը.— 1900,
նոյ. 19, 4. Գ.:
- 4.— Նախորդին ներքեւ.— 1908, Յունիս
15, հիւանդ պատկած. 4. Գ.:
- 5.— էջ 834, մախակողմեան եւ ստ. լու-
սանցքներուն, սեւորակ մեյանով.— Ի Հայալ

վաստակոց իմոց, հուն մտէք՝ Սանասարեան վարժարանին, ընդ հոգանեալ մայրականու-

ցրն Արքայապալլ? Սրբոյ Նշանին. — 16 սեպ. 1912, Սերաստիա, Կ. Գաբրիկեան:

3028

ՔԱՐՈՋԳԻՐՔ (ՏԱՐԵԿԱՆ). — 11
ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՐՔ. Կ. ՊՈԼՍԵՑԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 26×18.5×6, էջք Ը+714, Հանգա-
մանք րաւարար ընդհանուր առմամբ: Թուղթ
հասարակ, Գրուեթին՝ սեւորակ մելանով,
միասին, 25 սող: Շեղագիր վարժ: Համա-
ռոտագրութիւնք առատ: Կազմ լաթ եւ կաշի
հինցած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա-Ե, մանիշակագոյն թանաքով, շեղա-
գիր տարբեր:

էջ Ե. —... Այսպիսի ողորմք հանդերձ
Յովհաննու եւ աստուածասէրն Յովսէփու եւ
Նիկողոյիմոսին իջուցեալ զմարմինն եւ պառ-
նալ ղնէր ի գերեզմանի:

1883, Նոյեմբեր 19, ի Դամասկոս գրեցի
այս երկու թուղթդ ձառ ինչին Որդւոյն
Միսնէն եւ Մար Կոյսին:

էջ Զ, զատարկ:

էջ Է. — Տիւղոսաթեքթ. —

Տարեկամ Քարոզք, հաւաքեալ ի Ար. Գրոց
եւ ի մասնեմից սուրբ եւ իմաստուն վարդա-
պետայ:

Հատոր Առաջին:

Աշխատասիրութեամբ Տ. Կարապետի Ար-
քայիսկոպոսի Կոստանդնուպոլսոյ:

Ի Հայրապետութեան Մայր Աթոռոյն Սրբ-
ոյն էջմիանէի Տ. Ներսիսի սրբազան կաթո-
ղիկոսի ամ. Հայոց:

Ի Պատրիարքութեան Սրբոյ Աթոռոյն Ե-

րուսաղէմի տեառն Կիրակոսի սրբազան ար-
քայիսկոպոսի: Եւ ի Կ. Պոլսոյ պատրիարք Տ.
Մատթէոսի արքեպիսկոպոսի:

Յամի հեառն 1847 եւ ի մերոյս ՌՄՂԶ, ի
Խրիստոպոլիս:

Բարեաւ վաշխէս Հայր Գրիգոր ճգնազգ-
եաց սուրբ վարդապետ. յիշեալիք Առաքել ո-
ղորմելի խեղճ վարդապետ Մաղմեանը, որ է
կարօտ օրհնութեան: 1880, ապր. 3 յԵրուսա-
ղէմ:

էջ Ը, զատարկ:

էջ 1. — Առաջարան:

էջ Ե. — Քարոզ Ա. Կազանդ: Խոկումն
Մահուան:

էջ 194, կրկնուած:

էջ 220. — Քարոզ ԼԷ: Տօն Սրբոց Քառաս-
նից:

էջ 234, կրկնուած: Նոյնպէս էջ 224, 257:

էջ 289. — Քարոզ ԽԶ: Մաղկազարդ:

էջ 335. — Քարոզ ՄԲ: Զատիկ:

էջ 476. — Քարոզ ԶԷ: Վերափոխումն:

էջ 521. — Քարոզ ԶԶ: Խաչվերաց:

էջ 597. — Քարոզ Ժ: Տօն ԱՄ. Սրբոց:

էջ 678. — Քարոզ ԺԺ: Զ: Տօն Որդւոցն Ո-
րոտման:

էջ 680. — Քարոզ ԺԺԶ: Մասնաւոր իշխա-
նութեան. Գաւազան վարդապետութեան:

էջ 701. — Յանկ Քարոզից. — Ա-ՌԺԶ Քա-
րոզներ:

էջ 710-714, զատարկ:

3029

ՔԱՐՈՋԳԻՐԻ. — 14

ԳԼՈՐԳԱՐԻ. ՋՄԻՒՌՆԱՅԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մալ, 27×18×2, էջ 7+428; Հանգա-
մանք լաւ: Թուղթ Հասարակ: Գրութիւն սե-
ւորակ մեկնով, միասին, 28 տող: Շեղա-
գիր վարժ: Համառոտագրութիւնք առատ:
Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ: Կնիք թո-
լորչի. «Կիրակոս Վարդապետ Մարգարեան»,
1889, էջ 3, ստորին լուսանցքին: Ստացող՝
Կիրակոս Վրդ. Մարգարեան, Սեբաստացի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Ա-Բ, դատարկ: Նոյնպէս էջ 7:
էջ 9. — Յառաջարանութիւն. — Դիտումն
իմ յայտ գործ...:

էջ 1. — Դիտաւորութիւն: Քարոզ Առաջին:
Յաղագս պահոց եւ արթից:

էջ 41. — Քարոզ 8: Դիտաւորութիւն: Յա-
ղագս Յարութեան Քրիստոսի:

էջ 77էն ջատքած է 80ի:
էջ 103. — 22. — Յաղագս Ապաշխարու-
թեան:

էջ 185. — 33. — Յաղագս վրնասու յար ըն-
կերակցութեան:

էջ 215. — Աստ կատարեցաւ Առաջին Հա-
տոր:

էջ 222. — 2. — Յաղագս լսելոյ զգարողու-
թիւն:

էջ 374. — Կատարեցաւ երկրորդ Հատորն:
1. — Յաղագս Արթնութեան Հովուաց:

էջ 419. — 11. — Յաղագս վրնասուն որ պա-
տահի Հոգւոյ...:

էջ 424-428, դատարկ:

Յիշատակագրութիւնք. —

էջ 3, ստ. լուսանցքին, կնիքին վերեւ. —
1901, 4. Վ. Մ. Ս., օգոս. 28:

էջ 9, ստ. լուսանցքին, շեղագիր տար-
բեր. — Ի գրեանց Կիրակոս Վարդապետ Մար-
գարեան Սեբաստացւոյ, 1889, յունվար 1.
Երչատակ է գրատան Ս. Յակովբեանց, 1917,
օգոստոս 25, 4. Վ. Մ. Ս.:

3030

ՀԱԻԱՔԱԾՈՑ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մալ, 25×13.5×5.5, էջ 638, Գրակ Ա-
Ժ (էջ 1-238), Ա-Ե (239-354), Ա-ԺԳ (355-
638): Հանգամանք լաւ: լուսանցքի ցեցահա-
րութիւն աննշան: Թուղթ կոկուած, հաստ-
կեկ, տողաշարուած, բամպակեայ: Գրու-
թիւն այլազան: Կաշեկազմ տախտակեայ
ղրուձագարդ: Դատարկ Թուղթ սկիզբը երեք
թերթ, վերջը՝ մէկ:

Հմտ. Բ. Ա. Կթղ. Կիւլէսերեան, Յուցակ
Ջեռագրաց Դալ. Ազգ. Մատենադարանի Հա-
յոց, Անթիպիաս, 1961, թիւ 100:

Ա. — ՀԱՄԱՌՈՏ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՔԵՐԱԿԱՆԻՆ. — 8

Յովհ. Մործորեցի

էջ 1-184, Խորագրերները, սկզբնատողերը
եւ զլխատառերը կարմիր, մնացեալը սև: մե-
լանով, միասին, 20 տող: Նոտրագիր վարժ:
Համառոտագրութիւնք բաւական առատ:
Կարմիր կապոյտ խորանազարդ եւ զլխագարդ
իւրեանց սարք, էջ 15, 185:

էջ 1. — Նուաստ Յովսէփէ վարդապետի Ե-
զրմկացոյ որ եւ Մործորեցի, արարեալ Հա-

մատոս Տեսութիւն Քերականիւն — Միշտ բաղձանք բանին ընտրեալ է յոգիս բանականաց...:

էջ 15. — Քերականութիւն է Հմտութիւն...:

էջ 108, ամբ. լուսանցքին, տարբեր գրէէ. — Փաղանուն, բերանուն, երկանուն, մականուն, սոքա պակաս են Հանգերէ լուծմամբքըն, տես յայլ օրինակս:

էջ 184, ստորոտը. — Զնուսատ աշխատողս Յովհաննէս, յաղթիս յիշեալ:

Վերջ լուծման Քերականութեան:

էջ 185-238, գրութիւն նոյն ընդ նախընթացին:

էջ 185. — Սահմամբ ասացեալ ի Դաւթէ. — Ողջխոն Հմտութիւնն որն ցանկան...:

էջ 188. — Նախերգամ Սահմամաց. — Մեծըն Դաւիթ, Եղեակ Կողբացի, իրական յԱթէնքս, եւ լուսան եւ տեսին բին ի վարս վարդապետացն...:

Բ. — ԼԵ. ԳՐԶ. ԳԵՈՐԳԵԱՅ. — 6

Գ. Տաքեւացի

էջ 201. — Գրիգորի եռամեծի ԼԵ. Համատոս խրատ Գրչութեամ Գեորգ վարդապետի, զոր մախ խնդրեալ է ի մմամէ Կաստմոդեա Գրչի, եւ ապա Ստեփաննոս Գոյմերիցամց. — Անպարապ անձամբ. ԼԵ. Նախ Հոգացող ի յիրս եւ ի բանս...:

էջ 208. — Դարեալ խրատ մոյմ Գեորգ վարդապետի առ Ստեփաննոս Գոյմերիցամց գրեալ վասմ Գրչութեամ Արուեստի. — Գլորչութիւնն արուեստ է, եւ զամ. արուեստ պարտ է ուսանել եւ ապա գործել...:

Գ. — ԼԵ. ԳՐԶ. ԱՐԻՍՏԱԿԻՍԻ. — 6

Գ. Տաքեւացի

էջ 213. — Նորիմ Գրիգորի, աշակերտի Յեռնանու, ԼԵ. Համատոս, Դժուարիմաց բամի ի գիրս Գրչութեամ Առիստակէս եռնետրէ. — Վերլուծութիւն. ԼԵ. Մեկնութիւն յայտնապէս...:

Դ. — ԼՈՒԾՄ. ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԵԱՆՑ. — 3

Գ. Տաքեւացի

էջ 225. — Նորիմ Գրիգորի, աշակերտի Յեռնանու մեծի, Համատոս լուծմամբ Առաքիւնութեամց Արիստոտելի. — Զի յետ Աշխարհաց Գրոց աստ կարգէ. վասն Դիցի, Նախ՝ գի

եւ այս թուիտ է| առ Աղեկանագրոս... — Հմտութիւն 1584, Ե. Հատոր, էջ 370:

էջ 235. — Վասմ Գովութեամ Առաքիւնութեամ:

էջ 238. — Բանին մասունք Ը եւ:

էջ 238. — Այս են Մասունքն Բանին, Վերջ:

էջ 238-239| Դիցին Կան արմատները՝ կըտրուած երկու թերթերու:

Ե. — ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ. — 1

էջ 289-353, նոտագիր տարբեր. միասին:

էջ 239. — Զի՛նչ է Քերականութիւն:

նութեան, եւ անթերի գրչութեան:

Բանի՞ են մասունք Քերականութեան:

Վեց: Վերծանութիւն.

Զրուցատրութիւն.

Լեզուաց Հնագէտ պատմութեանց առձեռն բացատրութիւն.

Ստուգարանութեան դիւտ.

Համեմատութեանց տեղեկութիւն.

եւ Դատումն քերթած(ե)աց:

Զի՛նչ է Վերծանութիւն:

Վերծանութիւն է կիրթ ընթերցողութիւն, յստակ, զուտ, պարզ եւ անվթար յառաջբերութիւն:

Որո՞վ յեղանակաւ լինի ստոյգ ընթերցողութիւն:

Յրիւր. Ննդադատութեամբ,

Առողջանութեամբ,

Եւ Տրուչութեամբ:

էջ 271. — Զի՛նչ է Անուն:

Անուն մասն է բանի Հոլովական, մարմին կամ իր. նշանակելով մարմին, որդան՝ քար, եւ իր՝ որպէս խրատ, եւ այս եւս կրկնակի, Հասարակաբար, եւ յատկապէս. Հասարակաբար, որդունակ՝ մարդ, եւ յատկապէս, որդուն՝ Պաշտոն:

Ազաւած զքեզ, մեկնեա ինձ զսա դիւրալուր, որպէսզի կարացիք ի միտ առնուլ:

Համբերեաց սակաւ մի, եւ մեկնեցիք քեզ. գիտացիր գի իմաստասէրս աստ զբերութիւն անուան ցուցանէ, վասնորոյ եւ սահմանաւ որոշէ զնա ի բային եւ ալոյց մասանց բանին

էջ 288. — Յաղաքս բայի, Զի՛նչ է բայ:

Միթէ բայս ոչ է մասն բանի, զի ասեա յոյժմ թի բառ է անհոլով. ո՞չ ապաքէն յառաջ ասացեր եթէ Ը են մասունք բանի, այսինքն՝ ա-

նուն, բայ, ընդունելութիւն, յաւել, դերո-
նուն, նախադրութիւն, մակբայ, շաղկապ,
իակ է՞ր այժմ ասես թէ բառ է բայ, վասնորոյ
եանոյ ինձ զի տեղեկացայց եւ գիտացից, եթէ
գինչ ունի միաբանութիւն բառ ընդ բայի:

Մի՛ շտապիր եւ ուսուցիցի(չ) քեզ՝ միտդ
բեր եւ մի՛ մոռանար եթէ որպէս ծանուցի քեզ
յառաջագոյն զսահման բառի ի բնաբան Գե-
րականիս. քանզի այսպէս համառատէ զբառ
ասելով, եթէ բառ է մասն դուզեալքեայ բա-
նի, եւ դարձեալ թէ բան է հետեւակ բառի...:

էջ 300.— Ըն ոմանք զի աւելուն ի սոսա՝
կուռ որպէս՝ կու կոփեմ, կու կոփեմ, կու կո-
փեմ. Թէպէտ այս կու խոշոր է, սակայն լինու
գնեակային տեղին, եւ յայտնի ցուցանէ զժա-
մանակն. գրեմ, գրես, գրէ. կու գրեմ, կու
գրես, կու գրէ...:

էջ 312.— Յաղաքս Լրծորդութեան:

էջ 332.— Զի՞նչ է Դերանունութիւն:

էջ 341.— Յաղաքս Մակբայի:

էջ 348.— Շաղկապ է մասն բանի որ կապէ
գտրամախոհութիւն ոճով...:

էջ 353.— Այսչափ յաղաքս շաղկապիդ՝
պարզ մեկնութիւն ի փառս Այ. եւ ի յօգ-
տութիւն ուսումնասիրացդ:

— Թերթին վարի կէսը կտրուած է. յաջորդ
կէս էջը դատարկ:

Զ. — ԲԱՆԳԻՐԲ. — 35

էջ 355-358, երկսիւն, խորագիրները, ըս-
կգրնատողերը եւ սկզբնատառերը կարմիր,
մնացեալը սեւ մեյանով, 28 տող, կարմիր
գրեթերու միջեւ Նոտրագիր:

էջ 355ա.— Այս բառք բաղաձայնքի հոմամ-

ուսնց բազմածնել...: Ախթ, ուսումն նը-
շանագրաց...:

էջ 381ա.— Այս բառք եմ քերթողակամէ...:
— Աստուածազան...:

էջ 494ա.— Բառք ի խոր լան անյայտից եւ
այլոց.— Անուած, հանած...: Հմմտ.թ.
1004:

էջ 521բ.— Համդեա բամաստեղծից...

— Հմմտ.թիւ 1008:

էջ 535...: Մեկնութիւն բառից Գերակա-
միմ: Արեւմեայ է Ած.: Օգոմեայ Հոգի՞
Սք.:

Առ ձեռ, ի ձեռն:

Առաջբերութիւն, առաջի բերումն:

Առասանութիւն, առասացութիւն...:

Բացատրութիւն, ի բաց տայ...:

Փողաբորբ, որ յառաջն երկայն է:

էջ 541. վարը.— Աւարտեցաւ Բառգիրք.
Թէ այլ ինչ որ գրեմք Ած. առաջնորդէ. օգ-
նեայ Հոգին Սք. ամէն, եղիցի, եղիցի եւ ե-
ղիցի:

էջ 542ա.— Ցամկ Աւետարանիմ Գաղուա-
ծու:

էջ 547ա.— Ի մկաստ եւ յետիմս աշակեր-
տի Մաքեոս՝ Եղեմեծաց Թովմա եւ Գրի-
գորի աշխատասիրաց. Հաւաքումն բանից
յկետարանէմ Ղուկասու, եւ Քաղաքի յո-
լովք:

էջ 628ա.— Ժ.— Հուր եկի արկամել երկիր
...:

էջ 632ա.— Թգեմի մի էր տնկեալ յայգոջ...:
— Կր մեայ անապարտ: Վերջին ԺԳ պրակին
առաջին թերթը միայն գրուած է:

3031

Ա. — ԱՂՕԹԱԳԻՐԲ. — 25

ՆԿԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 18×11×1.5: էջ 104: Հանգամանք
համարեալ բաւարար: Թուղթ եւ գրութիւն
կրկնատեսակ: Կշեկեղծ խաւաքարտեայ
դրուձագարդ:

ԱՂՕԹԱԳԻՐԲ

Թուղթ տոկուն: Գրութիւն՝ խորագիրները
եւ սկզբնատողերը նարնջագոյն, մնացեալը
սեւ մեյանով, միասիւն, 18 տող, Նոտրա-

գիր վարժ. Գրակթ Ա-Գ. կը պակսին Ա-պը-
րակին առաջին, եւ Գ պրակին վերջին թեր-
թերը:

Էջ 1. — Գ. — Սուրբ Յորդանան. — Բանդ
Հօր եւ ճառագայթ անշիջանելի...:

Էջ 2. — Դ. — Սր. Յարութեան ղուռն ասա
զայս. — Եկեալ եմք առաջի դրան Սրբոյ Տա-
ճարիս քոյ երկիր պազանել...:

Էջ 18. — ԺԶ. — Ի Սր. Աստուածածնի Գե-
րեզմանն ասա զայս. — Մայր ողորմութեան,
ազատեալ գիս...:

Էջ 19. — Այլ իմն Աղօթք գեղեցիկ եւ յոյժ
պիտանի. — Ամենասուրբ Հայր մեր եւ ըս-
տեղծօր...:

Էջ 23. — Աղօթք առ պահպան Սր. Հը-
րեշտակ...:

Էջ 25. — Աղօթք եւ խրատք Սրբոյն Եփրեմի
ասացեալ...:

Էջ 29. — Աղօթք. — Տէր Ած. որ աղբիւր ես
անմահութեան...:

Էջ 32, դատարկ:

Բ. — ԿՏԱԿ ՄԵՄԻ ՈՒՐՐԱԹՈՒ. — 2

Թուղթ բարակ, լուսանցքները ցեցակեր:
Գրութիւն՝ խորագիրները եւսկզբնատառերը
նարեղագոյն, մնացեալը սեւ մելանով միա-
սիւն, 22 տող: Նոտրագիր շեղակերպ: Հա-
մառատագրութիւնք յոյժ առատ:

Էջ 33. — Ողբ եւ սուգ վասն մեծի աւուր
Խաչելութեան Տեառն մերոյ Յի. Քի. որ ասե-
ցանաւ Հոգիդ Սր. Ած.:

Ով ամենաչքնաղ եւ գեղեցիկ Հարսդ երկ-
նաւոր փեսային, ով Սր. Եկեղեցի, գիտող
կեանս ի մէջ մեծի անտանելոյ տրամու-
թեան... — Հմմտ. Հեռագայ թիւ 3077:

Էջ 38. — Կտակ եւ Քարոզ Աւագ Ուրբա-
թու աւուր... — Ով տր դառնութեան եւ սը-
քո, ով գիշեր սոսկալի... — Հմմտ. թիւ
2834:

Էջ 63. — Յաղագս տանելոյն զԳս. ի տունն
Ամնա քահանայապետին:

Էջ 78. — Յաղագս տանելոյն զԳս. ի Գող-
գոթայ ի խայ համել:

Էջ 81. — Ո՛հ, ով որդեակ իմ Ես. որպէս
կո(ւ)րուսի գոգեղ...:

Էջ 100, վարը. — Այլուստ եւս ասացեալ
զողջս զայս. — Յիսուս որդեակ, գար-
նան զուշակ...:

Էջ 102, վերէն վար կէսը կարուած:

[Աղօթք] քառ Սր. Աստուածածինն

[Մեքոթ] պայ Վարդապետին Հայոց:

Էջ 103. — ... Արդ ապահմիրմ ի քո անմի-
ջելի բարեխառութիւնդ, զի անձամբ իմով չեմ
բաւական, եւ ոչ զոք բարեկամս արարի ի
սրբոցն...:

3032

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՒԱՏԱՄՔԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 23X18: Էջ 38, կողբեր ներառ-
եալ: Հանգամանք լաւ: Թուղթ Հասարակ,
Գրութիւն սեւորակ մելանով, միասիւն, 28
տող: Բնարանները բոլորգիր, վկայութիւն-
ները նոտր շեղագիր: Համառատագրութիւնք
բաւական, առատ: Կնիք սեւադրոյն փակա-
գիր. «Յովհաննէս Պատրիարք, ՌՄՍԱ», էջ
3-24, վերի եւ վարի լուսանցքներուն: Տես-
րակին կապուած կնիք կարմիր կնքամոմի
վրայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Էջ 1, դատարկ:

Էջ 2, անհարթ գրով. — Յամի Տեառն 1810,
յաւուրս Ծօհաննէս պատրիարքի, մեր յարգի
ամիրայք ընդ Հասունց զլիաւորացն սիրով
վարէին ի բազում ազգային իրողութիւնս,
մանաւանդ ի գործս Սր. Երուսաղէմի ընդ
վիճին յունաց. յայն սէր կապակցութեան ե-
ղեւ խորհուրդ ինչ սիրոյ եւ միարանութեան:
Վասնորոյ ի նոցին կողմանէ վասն Հինգ
խնդրոց գրութիւն եղեւ առ մերայինս, որոյ

իր պատասխանի ի մերայնոց կողմանէ զըրեցաւ բան ինչ, որ յայսմ տետրի մէջ երեւի՝ պատրիարքական կնքով կնքեալ, եւ յայն հանդէս զտանողաց կնքով։ Բայց վասն պատճառի խռովութեան ժամանակին ոչ հասուն զայս բան միտոյ կողմանն, այլ մնաց անզործ։

Իջ 3.— Հաւատամք ... եւ ի մի Տէր Ես. Բա. որդին Աստուծոյ...

Վկայակոչուած անուններ. Առաքեալն, Դիոնիսիոս, Լուսաւորիչ, Աթանաս, Կիւրեղ, Ենորճալի, Գրիգոր Կաթողիկոս, Ներսէս Լամբրոնացի, Շարական։

Իջ 11.— Հաւատամք եւ ի Աբ. Հոգին յանձն եւ ի կատարեալն։

Վկայակոչուած աղբիւրներ. Աւետարան, Դիոնիսիոս, Լուսաւորիչ, Գրիգոր Աստուծաբան, Սուրբն Կիւրեղ Աղեքս., Գրիգոր Նարեկացի, Ենորճալի, Գրիգոր Տաթեւացի, Աթանաս։

Իջ 16.— Հաւատամք եւ ի մի միայն ընդհանրական եւ առաքելական եկեղեցի։

Վկայակոչուած աղբիւրներ. Աւետարան, Աբ. Լուսաւորիչ, Շարական, Սարգիս Ենորճալի, Ժամագիրք։

Իջ 19.— Հաւատամք ... ի յարութիւն մեռելոց...

Վկայակոչուած հեղինակներ. Պօղոս Առաքեալ, Աբ. Լուսաւորիչ, Լամբրոնացի, Սարգիս Ենորճալի, Շարական, Սուրբն Գրիգոր Տաթեւացի։

Իջ 24.— Խորհուրդք եկեղեցւոյ են եօթն. Մկրտութիւն, Դրոյմ, Հաղորդութիւն, Ապաշխարութիւն, Կարգ, Պատկ, Վերջին Օծումն։

Վկայակոչուած հեղինակ՝ Մեծն Խորով։

Իջ 26.— Եւ Յաւանեւն պատրիարքս մեծի մայրաքաղաքիս Կոստանդնուպօլսոյ, ի հաստատութիւն ժողովոյս սրբոյ, հաւանեալ բանիցս հաւաքելոց ի սմա, վասն սրբոյ հաւատոյս մերոյ ճշմարտութեան, կնքեցի. Վ. Բի. Մա. Եփեսոսէս Վարդապետ, Պատրիարք Կ. Պոլսի, ԽՄՄԱն։

Եւ Պօղոս Վարդապետ, երբեմն առաջնորդ Պրուսայու, ի հաստատութիւն վերոյ եւ ետ սորին եղեալ եւ գրեալ բանից եւ սուրբ հաւատոյս գրեալ վկայեմ վասն ճշմարտութեան։ Ով ոք յաւելուցու աստ գրեալ բանից՝ պարտական լիցի ահեղ ատենին. Կնիք. Պօղոս վարդապետ, 1784։

Սրբոյ էջմիածնի Նուիրակ եւ Զմիւռնոյ Առաջնորդ Մարտիրոս Արքեպիսկոպոս կնքեցի. Վ. Մ. Մարտիրոս Վարդապետ, 1281։

Սրբոյ էջմիածնի Նուիրակ Աբրահամ Արքեպիսկոպոս կնքեցի. Վ. Մ. Աբրահամ Եպիսկոպոս էջմիածնի։

Իջ 28.— Նրեմիայ Եպ. դէտ Եղդիկոյ. բանքս՝ որ ի սմա ըստ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ. զով վկայեմ աւանդութեան. Կնիք. Վերեմիա Եպիսկոպոս...

Աբ. Երուսաղէմի վէթիլ Պօղոս Վարդապետ կնքեցի. Պաղոս Վարդապետ։

Մշու Սրբոյ Կարապետի Հրաչալի Աթոռոյ զործեալ, եւ սրբազան պատրիարքի վէթիլ՝ Վարդան վարդապետ կնքեցի. Վ. Բի. Մա. Վարդան Վարդապետ...

Սրբոյ Աթոռոյ էջմիածնի միաբան եւ Ըմիւռնոյ Տեսչի՝ Մարտիրոս Արեւոյն պալտեանայ Ստեփաննոս Վարդապետ կնքեցի. Վ. Մ. Ստեփաննոս Վարդապետ...

Նուաստ Ստեփան Վարդապետ, աշակերտ Պօղոս Արքեպիսկոպոսին Կեսարացւոյ եւ Առաջնորդին Նիկովիդեայ կնքեցի. Վստեփանոս Վարդապետ, 1788։

Նուաստ Ժառայ Պետրոս Վարդապետ, աշակերտ Պօղոս Արքեպիսկոպոսին կնքեցի. Վ. Պետրոս Վարդապետ։

Գէորգ շնչին զպիր պալատական կնքեցի. Վ. Մ. ...

Մեարութ Բն. Աբ. Աստուածածին Մայր Եկեղեցւոյ՝ կնքեցի. ՎՏԻ Մեարութ Վարժապետ, 1800։

Կարապետեան Գրիգորս ստորագրեցի։

Իջ 27.— Եւ Խաչատուր Վարժապետ Մայր Դպրատան՝ կնքեցի. Վ. Բի. Մա. Խաչատուր Վարժապետ։

Մատենի Առաքել Վատթապետ կնքեցի. Վ... Առաքել...

Ձգաւանդութիւն ուղղափառ՝ Հայաստանեայց Սրբոյ Եկեղեցւոյ (բանք սրբոցն՝ որք ի սմա) հանգուցեալ Պաղոսապար Պատուելոյ մեծ վարժապետ թոռնս՝ ընկալեալ, իբր վարժապետ Մեարութս՝ կնքեցի. Վ. Բի. Մա. Մեարութ, ԽՄԼԴ։

Կարենցի Յարութիւն վարժապետ կնքեցի. Վ. Բի. Մա. Յարութիւն, 1786։

Մառայ Տեառն Գրիգոր Զրկիրեան կնքեցի. Վ... Գրիգոր...

Իջ 37. վարը.— Յամի Տեառն 1810, եւ Հայոց ԽՄՄԹ, յունիս ամսոյ 17, մեք ամենե-

քան ստորակնքողքս, տեսանելով զգրեալ վկայութիւնս աստ ի տետրակիս, համաձայն դաստիարակութեան ուղղափառ հաւատոյ Հայաստանեայց Առ. Եկեղեցւոյ՝ առ ի հաստատութիւն ստորակնքեցաք:

Արդ՝ որ ոք եւ յաւելցէ կամ պակասեցուցէ ի գրելոցս, առնուլ ունի զպատիժ ի Տեառնէ եւ ի մարդկանէ:

Էջ 28, վերջ. — Ներքոյ ստորագրեալքս մեր իսկ խնդրանք հանութեամբ եւ հարկադրութեամբ ի Առ. Աստուածանի Եկեղեցւոյ պատրիարքարանի ի մէջ տաճարին հինգ ան-

գամ ժողովոյ քննութեամբ եւ ստուգութեամբ՝ տուաք ժողովել զբանքս Արքեպիսկոպոսականաւ եւ հաստատեալս հանգանակի Հայաստանեայց Առ. Եկեղեցւոյ, ուստի եւ ժողովոյն կնքով հաստատեալ մեք եւս կնքեցաք:

Ժողով Տեառն	Ժողով Տեառն	Մահաբէկ Եպիսկոպոս
Կարապետ	Մահաբէկ Եպիսկոպոս	Լաթիֆ-Քան
Աղանուր	Մահաբէկ Եպիսկոպոս	Լաթիֆ-Քան

Էջ 28-36, դատարկ:

3033

ԱՂՕԹԱԳԻՐԲ. — 26

(ԳՈՒՄԱՐԳԻՄԱՐԻՑ)

Ա. Եպիսկոպոս, Երուսաղէմ

1848

ՆԿԱՐԱՆԻ ԲՈՒԹԻՒՆ. —

Մասալ 1: X8X1: Էջ 140: Հանդամանք յատ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ՝ Յոհաննէս Դպիր Վանեցի: Գրութիւն սեւ մելանով, միասին, 10 սող: Բոլորգիտ մեծ, կաշեկազմ խաւարաւորեալ ոսկեղէնազ:

ԲՈՒՄԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Էջ Ա-Ը, դատարկ:

Էջ Բ. — Արդ՝ խնդրեմ ի ձեռք ընթերցող եղբարք իմ Քս. զի ներող լինիք զծող զրոյս, որ տակաւին թերակիրթ եմ եւ համբակ. իսկ եթէ յահեսնիք ի սմանէ՝ արժանի համարել զնուաստս յիշել ի բարին, յիշեալ լինիք եւ

դուք:

Փրկչի թուականին հոկտեմբերին նկարեալ զծագրեցաւ սոյն աղօթամատոյց ձեռագիր Գումար խմբի փոքր տետրակս ի ձեռն քաղաքաւ Վանեցի եւեթ զպիր տիրացու Յոհաննիսին, ի Առ. Երուսաղէմ, ի զահս Արքեպիսկոպոսեաց, 1848:

Էջ 1, դատարկ:

Էջ 2. — Ի սոյն կարգ դասեալ՝ իբր ըզմիաւոր խորհրդոյ տեսակ՝ ընդ ներքողիկնի թաւիս խորհրդոյ, եւ զգովեալ երգարանութեան Տիրուհոյդ. — Գումարք խմբից դասուց երջանկաց...:

Էջ 134-140, դատարկ:

3034

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՕՍՄ. ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

(ԹԻՔԵՐԷՆ ՀԱՅԱՏԱՌ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 25×18.5: էջք 74: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ Հասարակ: Գրութիւն սեւ մելանով, միասին, 21-23 տող: Նոտր չեղագիր մեծ: Տարեթիւները արարական թուանշաններով: Թղթակազմ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Անատոլուտա տեւէթ իսլամիէն գուհուր վէ դարար իտէն Այ Օսման տեւէթ-լէրի տիր: սէպէպ գուհուր:

Շէօյէ նապ իտէրլէրթի, ձինկիցխան խեբուհ իտիւփ Պալիէ կնիւփ վէ Իրանէ թաս-լիթ իտիւփ...:

էջ 14.— Օսման զազի պուշարտան սան-կրա Պրուսայի մուհասէրէ իթտի...:

էջ 22.— Պատւհու օղլու սուլթան Մուրատ Ղազի սենէ 781տէ ճլիւս իտուլ...:

էջ 38.— Պատէհու օղլու սուլթան Պայազիտ խան ճիւլիւս էյլէտի...:

էջ 48.— Պատէհու օղլու սուլթան Սիւլէյ-ման ճիւս իթտիքտէ. սէֆէր Պիլլիքտա Փէր-ման օլունտի...:

էջ 52.— Սէնէ 1003տէ սուլթան Մուրատ սալիս վէֆաթ իտիպ, ինչրինէ օղլու սուլթան Մահմետ ճիւս էյլէտի...:

էջ 65.— Սենէ 1033տէ էհալիի Պաղտատ, Գալէի Պաղտատի շահ Ափասէ վիրտիլէր...:

էջ 61-74, դատարկ:

3035

ԵԱԿԱՑ ԳԻՐԹ.— 3

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 21×15.5: էջք 64: Հանգամանք անբաւարար: լուսանցքները ցեցակեր չարաչար: Թուղթ Հասարակ: Գրութիւն՝ զլխազիրները մասամբ կարմիր, մնացեալը սեւորակ մելանով, միասին, 25 տող, կարմիր գիծերու միջեւ: Նոտր չեղագիր վարժ: Համատասադութիւնք սովորական զրեթէ: Կողք խաւաքարտեայ: Կնիք սեւադրոյմ, փակագիր. ՇԲ. Մ. Գարբիէլ վարդապետ, 1241, էջ 1, ստ. լուսանցքին. ներքեւը կայ

չորս տող բացատրութիւն. «Սոյն կնքոյս տէրն ձեռնադրեալ է ի վարդապետ ի Դաւթայ կաթուղիկոսէ ի Տիգրանակերտ մայրաքաղաքին իմոյ, եւ ինչալ յԵրուսաղէմ միաբանեցաւ, յետ ժամանակաց յաջողութեամբ Տեառքն եպս. ձեռ. եւ ի ՌՄԿԸ թու. յօգոս. 8 նստեալ է յԵրուսաղէմ, ի պատրիարզ, յոր տեւեաց ամս 20 եւ 8 ամիս եւ 17 օր, եւ թաղեցաւ ի Սբ. Փրկիչ 1840, ապրիլ 25: Մաւալ Յակոբ վրդ. Տիգր.:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1 վերի լուսանցքին, կարմրատառ.—
Հարցմունք ընդդէմ երկարժակ յարարանում:
Որդիք լուսայ եւ լերինն Սիոնի, տեսանեմ
զմեզ այսօր աստուածային եւ երկնային լուս-
սով փայլեալ ի վարդապետաց սրբոց հարցն
...— Հմմտ. Թիւ 58, Ա. Հատոր, էջ 219:

էջ 46—48, դատարկ:

էջ 49.— Տումար Ղեւոնի, Աղջիմ շիմողի.
— Բանն մարմին եղեւ եւ տաղաւարեաց ի մեզ

էջ 51.— Դաւամութիւն Քաղկեդոնացւոց,
տես եւ զգուշ լիւր.— Գիտելի է, զի են ոմանք
որ մի բնութիւն ասեն ի Քս. ...:

էջ 55.— Նորին Տեառն Ներսէսի գրեալ առ
եղօրորդին Ապիրատն ի Կոստանդիանուպո-
լիս.— Արեգական լուսոյ ծագման, սէր քո
առիւն համանրման...:

էջ 57—64, դատարկ:

3036

Տ Օ Ն Ա Յ Ո Յ Ց.— 73

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 7.5×5×1.5: էջ 98: Հանգամանք
անբաւարար. սկիզբը եւ վերջը թերի: Թուղթ
հասարակ: Գրուածքն՝ սակաւ սկզբնատո-
ղեր, եւ րազում գլխատուներ կարմիր, մնաց-
եալը սեւ մեխակով, միասին, 15 տող: Բո-
լորդեր: Կաշեկազմ տախտակեայ հնամաշ.
առաջին կողմին ներսի կողմէ գրուած է «Գին
30 փարայ»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Յետ Հ արեւիցն Պետրոսի Հայրա-
պետին եւ Աբիսողոմայ սարկաւազին...:

էջ 15.— Մաղարդարի գիշերն հըսկումն
է...:

էջ 40.— Մըրոյ Ջատկին գիշերն Աւրհնու-
թիւն Աշ...:

էջ 57—58ի միջեւ երկու երես մնացած է
առանց իջաթիւի:

էջ 85.— Մեսեդի Յարութեան:

էջ 94—95ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 95.— *** Պահապան ամենայնի աջ քո
հովանի եղիցի ի վերայ իմ ի տւէ եւ ի գիշե-
րի...:

էջ 98.— Բարեբար Տէր, րարի հրեշտակի
յանձն արայ զիս քաղցրութեամբ աւանդել
զհոգի իմ...:

3037

Ս Ա Ղ Մ Ո Ս.— 68

Ստամբոլ

ՌՃԳ = 1854

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 8×5.5×3.5: էջ ք 7+406: Հան-
գամանք համարեա բաւարար. վնասուած

խոնաութենէ եւայլն եւ նորոգութիւն կրած:
Մագաղաթ նուրբ: Գրիչ՝ Յակոբ Դպիր:
Գրութիւն՝ խորագիրները կարմիր, սկզբնա-

տողերը ոսկեգոյն եւ կապույտ, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 18 տող: Բոլորգիր մանր եւ կանոնաւոր: Համառոտագրութիւնք բաւական առատ: Գունաւոր ոսկեխառն զարդագիր եւ լուսանցազարդ գուրզաներու սկիզբը, կանոնները հանդերձ գլխազարդով: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ ոսկեդրուագ: Դատարկ նոր թուղթ վերջը տասներեք թերթ: Ստացող՝ ոմն Զուգայեցի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Բ, նոր թուղթ, վրան արձանագրուած. «Նորոգեալ կազմեցաւ ի Ս. Յակոբ, 14-10-68»:

էջ Գ-Դ, ԺԳ-ԺԴ, հին թուղթ, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

էջ Ե-ԺԲ, սպիտակ նոր թուղթ, դատարկ:

էջ 1.— Սաղմոս ի Դաւիթ.— Ընդէ՛ր խոսվեցան հեթանոսք...:

էջ 49.— Սաղմոս ի Դաւիթ.— Երկինք պատմեն զփառս Աստուծոյ...:

էջ 106.— Սաղմոս ի Դաւիթ.— Մի՛ նախանձիր ընդ շարս...:

էջ 223.— Սաղմոս ի Դաւիթ.— Տէ՛ր ապաւէն եղեր մեր...:

էջ 275.— Ալէլուիայ.— Խոստովան եզերուք Տեառն զի քաղցր է...:

էջ 329.— Արեւմութիւն Աստիճանաց.— Ի նեղութեան իմում ես առ Տէ՛ր կարգացի...:

էջ 397.— Հաւատով խոստովանիմ...:

էջ 405.— Փռաւորեալ Տէ՛ր...:

Յիշատակարան Գրչի.— 1654

էջ 408, վարր, մաշած եւ գունաթափ.— Արդ գրեցաւ Սաղմոսարանս ի քաղաքն ըմտամբօյ, ձեռամբ Յակոբ Դպրի, ի թվականիս մերո ՌժԳ. ի խնդրոյ ոմն Զուգայեցոյ...: փափաքանաւք...:

Արձանագրութիւն Մեփիստոսի.—

Գ. Մելիտոս, G. Melitus, էջ Գ, 222, 223, 246, 247:

3038

Ա.— Տ Օ Ն Ա Ց Ո Յ Ց.— 74

Շոռոթ, Երմբակ

ՌԴԹ = 1850

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւայ 8x5.5x3, էջք 412: Հանդամանք լաւ ընդհանուր առմամբ: Մազադաթ կոկեալ: Գրիչ՝ Ստացողին եղբայրը: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողները եւ գլխատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 18 տող: Բոլորգիր մանր: Համառոտագրութիւնք առատ: Գունաւոր զարդագիր. լուսանցազարդ եւ գլխազարդ նշանաւոր օրեքու սկիզբը: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ: Կնիք սեւադրոշմ. «Տիրացու Սէրօբ, 1210»:

էջ 28: Ստացող՝ Արիստակէս Քահանայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Քաղոց ամսոյ Հայոց ի Ա... Աւետիք է Աննայի եւ Յովակիմայ...:

էջ 11.— Աստուածայայտնութեան ճրագալուցին առաջին աւուրն...:

էջ 126, դատարկ:

էջ 127.— Սր. Զատիկի գիշերն հսկումն է...:

էջ 164, դատարկ:

էջ 185.— Պենդակոստի գիշերն հրակումն է...:

էջ 188.— Ե Կիրակէի (Վարդապետի) գիշերն հսկումն է...:

էջ 216.— Փոքման Սր. Աստուածածնին գիշերն հրակումն է...:

էջ 235.— Խաչի վերացման գիշերն հրակումն է...:

էջ 276.— Արարեալ եւ սահմանալ սուրբ վարդապետիմ Թումայի Մեծօփեցոյ ի պաշտօնութիւն մանկամեց եկեղեցոյ Խրատք յա-

դագս պաշտամո եկեղեցոյ Հայաստանեաց գի
այապէս լիցի կարգ պաշտամանն.— *Գրտեւի*
է գի յաւուր հսկման փշերային, զկնի Տէր
էթէ լրբանցն ասի երգ Տեան Ներսէսի՝ Թի-
շեսցուք...:

Բ.— ՄԱՆՐՈՒՍՄՈՒՆԻՔ.— 13

էջ 286.— Ժամաներ կարգաւ:

էջ 316.— Երգ գիշերային պաշտամանց.—
Երիշեսցուք ի գիշերի...: *Պագաւորեալ է*
ըստ պատշաճի:

էջ 322.— Կարգ Կամովմայլիսաց:

էջ 326.— Թագաւորի Ապաշխարութեամ:

էջ 345.— Թագաւորի Մարտիրոսաց:

էջ 358.— Ալէլուի Յարութեամ:

էջ 379.— Առաւտու Երգ Պահոց:

էջ 380.— Մենեղիի Ճաշոյ Պահոց:

էջ 402.— Մենեղիի Պահոց:

էջ 408-409. *դատարկ:*

էջ 410-411. *գրչափործ եւայն:*

էջ 412. *դատարկ, անմարդ:*

Մամր յիշատակագրութիւն Գրչի.—

1.— էջ 125.—

Ով Հանդիպող աւուրս տօնիս,
եւ կատարիչ սուրբ խորհրդիս,
յորժամ սովաւ յուսաւորիս,
եւ կատարմամբ տօնիս հրճուիս,
զձեզ ալ աշեմ եւ եղկելիս,
եւ աղեր եմ Հոգով գերիս,
յիշել առ Տէր զոգորմնիս,
որ տարբերիմ մեղաց ծովիս:
Ո՛հ եւ ո՛հ կենաց իմաց է՛:

2.— էջ 187.— *Զվարանեալ մեղօք գրչակս,*
ով Հարօք, մի անտես առնէք, աղաչեմ ար-
տասուօք, առ Տէր յիշեցէք:

3.— էջ 216.— *Զմեղօք մեռեալ Հոգի զը-*
ծողիս յիշեա, ով տօնասէր եղբայր, ընդ նը-
մին եւ զգուստրն իմ զՀոփսիմէ, առաջի
Սր. Տիրամայր Աստուածածնին: Աւաղ իսա-
ւարեալ Հոգով եղկելոյս:

4.— էջ 314.— *Զվարանեալ մեղօք եւ զը-*
րագմավէր ոգիս յիշել ժողմ, ով քաղցրիկ
Հարազատ, եւ սուրբ Հանդիպողօք:

5.— էջ 388.—

Քրիստոս յոյս ամենայնի,
միջնորդութեամբ Ստեփաննոսի,

ողորմեալ գրչիս գերի.

որ եմ լրցեալ ես ի Հոգի,

վիրօք աստիկ անուրժելի,

եւ տատանեալ յայս կենցաղի:

6.— էջ 389, ստորոտը.— *Երիշեա զտարա-*
բեր եղկելիս:

Մեծ յիշատակարան Գրչի.— 1850

էջ 404.— Յիշատակարան Գրչոյս.— Փառք
ամենասուրբ Երրորդութեանն, եռանձնեայ
աստուածութեանն, համազոյ տէրութեանն,
այժմ եւ յապա, եւ անգրաւ յաիտեանն Ա-
մէն:

Որ ետ կարողութիւն տարտամ եւ ապիկար
բազմավէր ոգոյս եւ մեղաւմած անմինս Հա-
սանել տարփման եւ տենչանաց սրտիս, այ-
սինքն երման փոքրիկ տառիս, որ ասի Տօ-
նացոյց, որով կարգաւորին եկեղեցիք քրիս-
տոնէից տօնախմբութեամբ ամ. սրբոցն Աս-
տուծոյ, եւ պարեն սովաւ ի ցնծութիւնս Հո-
գեւորս, ի փառս ամենազօր Հոգոյն Սրբոյ՝
պարզարդիկն ամ. էիցս:

Արդ գրեցաւ սա թուին Ռէթ, ի Հայրա-
պետութեան Հայոց Սր. Աթոռոյն էջմիած-
նի, տեառն տէր Փրիխպոսի, եւ ամբողակա-
լութեան մերոյս՝ Նահանգի՝ Ծապեայ քաջ
րաքունապետի, յերկիրս Երրնջակոյ, ի գեօ-
ղրս Շօռթիւ, ընդ Հովանեալ Սր. Աստուա-
ծածնիս եւ սուրբ եկեղեցեացն:

Արդ ես տատանեալ մեղօք, զերիայս Հո-
գով, անարհեստ ձեռամբս գրեցի զգիտրիկ
տառս մեծագոյն սիրով, եւ տենչացեալ Հո-
գով, վասն անծկալոյն իմոյ րաղձալի Հարա-
զատին, սիրասրնունդ եղբօրս, բերկրումն
սրտիս իմոյ, տէր Արիստակէս քահանայի, ի
վայելութիւն անմին իւրոյ, գոր Սր. Հոգին Ած-
վայելել տաց յերկար ամօք, անփորձ եւ ա-
նարատ կենօք Ամէն:

Եւ եղիցի սա յիշատակ Հոգոց մերոց եւ ծը-
նողացն մերոց՝ կիրակոս Քահանային եւ
Թուրվանդին, եղբարցն մերոց՝ տէր Նազա-
րին, եւ տէր Ալէքսիանոսին՝ Հանգուցելոյն
առ Քրիստոս, եւ ամ. արեան մերձաւորացն
մերոց, ամէն:

Դիմաթաւալ աղաչեմ զսուրբ Հանդիպող-
ադր՝ յիշել առ միայն բարին Ած. զեղկելի գր-
եղոս, եւ զհոգեւոր եւ զերախտաւոր զուստրն
իմ զՀոփսիմէն:

Ո՛հ եւ ո՛հ, եւ զՍարիամն յիշեա:

3039

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ

Կ. Պալիս

1837

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւայ 11×8.5×2, էջք 318, Հանգամանք յաւ. Թուղթ կապտորակ, Գրիչ՝ Գարրիէլ | = Արիստակէս Քէն. |. Գրուածին սենտրակ մե- լանով, միասին, 15 սող: Շեղագիր նոտրա- կերպ: Համառոտագրութիւնք սովորական գրեթէ: Սեւագիւն զարդեր գլուխներու սկիզ- բը եւ վերջը: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ:

Տիտղոսաքերք.—

Գիրք որ կոչի ժողովումն Եղեզանց եւ լը- եայլ պատուական խորհաւ: Գրեցաւ ձեռամբ նիւթաւճառ նրաստ Գարրիէլի, յամի Տեառն 1837, դեկտեմբերի 20:

Գարրիէլը եղաւ յետոյ Քաւանայ՝ տէր Ա- յիստակէս անուամբ, Օրթա-Քէօյի, Կ. Պոլ- սոյ:

Առաջին մասը (էջ 1- 168) Եղեզանց մըն է իմաստալից ասացուածներու՝ առնուած Ա- ստուածաշուչի Հեռեւեալ գիրքերէն. Ա- ոակք Սողոմոնի, Բանք ժողովողին, Իմաս- տութիւն Սողոմոնի, Աւետարան Մաթէոսի, Մարկոսի, Ղուկասու, Յովհաննու, Թուղթ Պաղոսի առ Հոռմայեցիս, առ Կորնթացիս Ա. Բ, առ Գաղատացիս, առ Եփեսացիս, առ Փիլիպեցիս, առ Կողոսացիս, առ Թեսաղո-

նիկեցիս Առաջին, առ Եբրայեցիս, առ Տիմո- թէոս Առաջին եւ Երկրորդ, Յակոբայ Առա- քելոյն Կաթողիկէ, Պետրոսի Առաջին եւ Երկ- րորդ, Յայտնութիւն Յովհաննու Առաքե- լոյն, Գիրք Սիրաքայ:

էջ 167.— Յառաջարանութիւն Թանգարա- նին.— Ան. է ողորմած եւ գիտակ տկարու- թեան ամ. մարդկան. . . :

էջ 167.— Բարոյական Գրիգոր Պատուե- լիի Փելտըմալեանն:

Զի՛նչ ոգուտ է յիութիւն տանն, յորժամ ընտանիք գիրեարս կոտորեն:

էջ 178.— Ասացած Իմաստնոց:

1.— Իմաստասէրն ասէ լոյս է ծիրանի ըզ- զեստ երկնից. . . :

էջ 187.— Վարք եւ Պատմութիւն նախնի ի- մաստասիրաց: Ա. Աղէքսանդր:

1.— Երանի էր Աղէքսանդրի եթէ գիտէր վարել ի պետս զիւրն վիճակ. . . :

էջ 238.— ԻԶ. Թաղէս.— 1.— Թաղէս է մի յեօթն իմաստասիրաց, որպէս գրէ Սոկրատէս . . . :

էջ 263.— ԽԸ.— Պղատոն.— 1.— Պղատոն էր իմաստասէր աստուածախօս կոյնցեցալ. . . :

էջ 271.— ՄԻ.— Սենեքա.— 1.— Սենեքա ասէ. Հիշ մէկ ազաւուրթիւն վայելուչ չէ ժա- մանակի ազաւուրթենէ խայրի:

էջ 311.— Յուլիան Գրգոյս:

էջ 313, կողքին փակած:

3040

Տ Ա Ղ Ա Ր Ա Ն.— 13

(ԺԷ-ԺԸ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւայ 11.5×8.5×1.5, էջք 188, Հանգա- մանք անբաւարար. սկիզբը թերի, շատ մը

տաղերու տնասկիզբի տառերը չեն գրուած, նմանապէս խորագիրները եւ սկզբնառո- ղերը: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն՝ սկզբ-

նաստուրը մասամբ կարմիր, մնացեալը սեւ մեկնով, միասին, 15 սող: Նոտրագիր առնարուհատ: Համառօտագրութիւնը սակաւ: Ուղղագրութիւն սկար: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.—Ա.—

[4]անայք սիրելիք դարձան, եւ գնացին, աւետիս տային Պետրոսի, ընկերաց նորին:

[2]եզ մեծ աւետիս, յարեաւ կենդանին, Յիսուս միածին, որ անմեղ վիրաւորեցին:..

էջ 6.—Բ.— [Ա]ռաւօտյան քամիկն ելեր մաղէ գիւս...:

էջ 7.—Գ.— [Ա]նթառամ ծաղիկ...:

էջ 10.—Դ.— Նոյս ծագեաց մեզի համար խիստ գեղեցիկ է...:

էջ 13.—Ծ.— Գերագոյն գոտար Մարիամ դու երկնից գովեալ...:

էջ 15.—Ձ.— տամ սիրով սրտիս յոյժ ըզձամ...:

էջ 18.—Է.— Հոգով այլ եւ մարմն-նոյ ուրախութեան...:

Վարդն բլբուլին պատասխան առնէ, վախեմ ի հետ ցողոյն կածակ իջնէ, եւ գիւս պաշտօտ տերեւ հրով այրեսցէ, եւ իրս ծաղկանց ամէն նախատինք առնէ...:

էջ 28.—Ը.— Խընկի ծառի նման ես...:

էջ 32.—Թ.—

[Թամէն առաւտ եւ լոյս, պիւլպիւն է նստեր յայգոյ]ս, քաղցրիկ ձայնէր վրայ վարդոյ]ս, կասեն թարեկ ել յայգոյս...—Նոյնը դարձեալ, էջ 72—73:

էջ 35.—Ժ.—Ա...:

Ունայնութեանց յոյժ հրաժարեալ, ըզմեղս քո խոստ[ո]վանեայ, առ բարերարն յուսով դիմեայ:

Աստուածաբար լոմոյս ձըրիվ թվին Ռձ եր[ե]ւսի, փառս տուր Տեառն ամենի.— [Ա]ստ-ւածատ [ր]ս [յ]ս:

էջ 38.—ԺԱ.—...

Ես ում երթամ գանկալիմ, իմ ճարն դու ես:

Ձայտ արեգակն երեսդ յիսնէ կու պահես...—Ա—Ք:

էջ 42.—ԺԲ.—...

Աւա՛ղ զքեզ Աղամ, դու էր խարեցար,

զպատուիրանն չի պահեցար պտուղն դու կերար, արի ել ի դրախտէն մեղոց դու մեռար, այդ չէ տեղ մեռեալոյ յայտնի դու անկար...:

էջ 46.—ԺԳ.—...

Շատ մարդ էն տուն ահէն, հէյ իմ տուն հէյ, զէն ծաղկի հոտն չէր առեր, հէյ իմ տուն հէյ...—Տես վարը թիւ

ԺԴ:

էջ 50.—ԺԵ.— [Արթունք գոտարթունք...]

Դրախտին գոյնզգոյն ծաղկունք...:

Համար լուսափայլ մանկունք.— ԳՂ:

—Նոյնը դարձեալ. էջ 60, Գ—Ք:

էջ 61.—ԺԶ.—...

Բարձր եղեր անեղին, եւ ընակարան անմահին, ծնար գրորդին Միանին. Աստուածածին մեղայ քեզ...—Ա—Բ, Ե—Ժ:

էջ 63.—ԺԷ.—

[Մաղիկ այն ծաղիկն ասեմ, ել իմ տուն հէյ]

Որ օճում քերամ է քուսեր, ել իմ տուն հէյ...:

Շատ մարդ էմ օճում ահէմ. ել իմ տուն հէյ...:

Ձէմ ծաղիկն ետս չէր առեր, ել իմ տուն հէյ...:

Մամուկ մի լռումանց տամ, ել իմ տուն հէյ...:

Ջարեւու րարկիկն էր տուեր, ել իմ տուն հէյ...:

Գնացեր գոմ ի թու տեսեր, ել իմ տուն հէյ...:

Եւ գծաղիկն ի քերամ էր առեր, ել իմ տուն հէյ...:

Առեր ի սարերն ել իմ տուն հէյ...:

Սարերն ու հաւար ցըցուցեր, ել իմ տուն հէյ...:

Սարերն այլ յիրար եկեր, ել իմ տուն հէյ...:

Եւ մամկանն ճուապ տեսցիմ, ել իմ տուն հէյ...:

Մամուկ, թա կամաց արեւոյ ասեմ, ել իմ տուն հէյ...:

Մեր մէջն համ ծաղիկ [յեմք տեսեր], ել իմ տուն հէյ...:

Այսոր հմք տեսեր գծաղիկ, ել իմ տուն հէյ...:

Անգիմի մեք հմք [է] քարեցեր, ել իմ տուն հէյ...:

Շատ վարդ լըրեհամ տեսեր, ել իմ տուն հէյ...:

Էտար գոյնն չէր մամուկ, ել իմ տուն հէյ...:

Զվարդն յեմ կարմար դառեր, ել իմ տուն հէյ...:

Որ պլպուկ քերմով է գովեր, ել իմ տուն հէյ...:

Ինեմիմ այլ իմ ասեմ, ել իմ տուն հէյ...:

Որ ի փայտ խաչիմ է քուսեր, ել իմ տուն հէյ...:

Պայտամիմ իմ ասեմ, ել իմ տուն հէյ...:

Որ կնեաց մարդկան է եղեր, ել իմ տուն հէյ...:

Մաղկանցմ իսկի քամ չասեմ, ել իմ տուն հէյ...:

Մամուկն առուկն է քուսեր, ել իմ տուն հէյ...:

Վեր ամանում գետերում, ել իմ տուն հէյ...:

Կամարով կարմու էր կապեր, ել իմ տուն հէյ...:

Շատ մարդ ամուսնաւոր արեր, ել իմ տուն հէյ...:

Շատ մարուկ զարիպ սիրոյ տեր, հէյ...
Աշոնժմի պաղաւմ էջեր, հէյ...
Ծաղկ[ձ]ուս վերջն է վերացներ, հէյ...
Սարերն այնչափ [ձիւն] եկեր, հէյ...
Ծառն զիր տերեւն ուրացներ, հէյ...
— Լմմտ. Զեռագրիս վերոյիշեալ տարրերա-
կը, ինչպէս նաեւ Աս. Մնացականեանի հը-
րատարակութիւնը, Հայկ. Միջ. Ժող. Եր-
գեր, 1958, էջ 288-271:

էջ 68. — Ժ. — ...

Գու ինձ կու նենգես, զեմ անորէն չես,
Ծառն երթամ զանկտիմ [իմ] ճարն դու ես
... — [Ա] — Բ:

էջ 63. — Ժ. — ...

Գարեան ծաղկանց նման որ երեւցայ,
այսօր զքեզ տեսայ եւ ուրախացայ... —
[Ա] — Բ:

էջ 67. — Բ. — ...

Գեղեցիկ զեղ գոգիկի
Գեղեցկալէն քաղաք ամուր,
աննման, աննման... — [Ա] — Բ:

էջ 76. — Բ. — ...

Կանչեմ անդադար ես որպէս պլպուլ,
սարթաճս իմ ես դու, այ դրմզի կուլ...
էջ 78. — Բ. — Կալուսմ ջի աշխան էյլա-

յիւս... — 1-9 տուն.

էջ 80-81ի միջին թերթ ինկած ըստ երեւոյ-
թիւն:

էջ 81. — ...

[Ե]ս Յովանէս Թուրկուրանցի
զայս բանս ասի ի վերայ խաշ[ի]
Փրկիչն եկրն կամաւ ի վերայ խաշի
ազատեաց հոգիքն ի բանտէն,
փառք յուրտեսանս ամէն:

էջ 81. — Բ. — ...

[Ե]յ այն վերի լեռնէն ի վայր
ջուրն ի շիճու մէջն անցանէր, եայ:
[Թ]ուի ակիկն ի դուրս ել(ն)եր
ձեռն ու վերեւն լուանէր, հէյ:

[Լ]վաներ հայ լուանէր
դառնէր ի ջուր եարցումս ամ [եր], էյ:

[Ջ]ուր դու յոր լեռնէն կու գաս,
իմ պաղուկ ջրիկ ւ ամուշիկ:
Ծառ ի յայն լեռնէն կու գամ,

որ եիմ ու մօր ձուկն կա ի վերան, հէյ:

[Ջ]ուր դու որ յայգի կերթաս
իմ պաղուկ ջրիկ ւ ամուշիկ

[Ե]ս ի յայն այգիմ կերթամ
որ թուխ աչերն է այգեպան:

[Ա]յգեպան հայ այգեպան
ծամդ ու վարանդ է հոգեեան:

[Ջ]ուր դու որ այգիմ կու ջրես

իմ պաղուկ ջրիկ ւ ամուշիկ:
[Ե]ս ի յայն տունկ կու ջրիմ

որ տակն խոտ քերէ մաշում:
տակն խոտ քերէ մաշում

ծառն լեռնոր ւ ամմաեւթեամ. — Լմմտ.

Աս. Մնացականեան, էջ 152-153:

էջ 83. — Բ. — ...

... պլպուլ յայգի
տեսնալ ըզթուս վարդին յունայն ի նըմին

տրտմեցաւ զառնազոյն, արտասուէր յուս-
գին

զի ոչ եգիտ անդէն ըզիւր սիրելին...
էջ 87. — Բ. — [Մ]աթէոս մարդ անուա-

նեցաւ...
էջ 88. — Բ. — [Գ]նայ պահաւ, ալվի]

պահաւ, ալվի կու տան սիրու խապար...
[Թ]ուրկուրանցին զեղ կաղալի,

կընոջ սիրոյն մի տիրանայք,
չի գրուկիք դու լուսոյն,

եւս յԱստուծոյ չեղի մեղ ճար:
էջ 96. — Բ. — ...

[Թ]ըմնին ասէ. Մի՛ փրճանար,
ես հասակաւ բարձր եւ երկայն,

ընդ հովանեաւ թեւոց իմոց,
խոնկեալ մարդիկքոյն զօրանան...
էջ 97. — Բ. — ...

[Ն]որ ծաղիկ այսօր բլղիւն յարմատուն
ծեսանայ...
էջ 98. — Լ. — ...

Սըրտայրեկեալ տարայկուսիմ,
մահու ահէն զարհուրիմ... —

[Լ]ուր Ասապով. ցանի կաս ցուն... —
[Ա]սապով յի]:

էջ 101. — Լ. — ...

Քայլ մի երկու առաջ գնացի
նեղ ու խոր զնդան մի տեսի...
էջ 108. — Բ. — ...

[Բ]ազում աշխատանք զատէք,
կաթուղիկէս լուսաւորէք,
Նոր լուսաւորիչ անուանեցէք,

մեր տէր Մովսէս վարդապետին...
էջ 107. — Լ. — ...

Աստուածորդուն մայր կոչեցար,
ամէն ազգաց երանեցար... — [Ա]սա-

պով յի]:
էջ 109. — Լ. — ...

[Թ]որժամ լինի ձեր զատիկ,
Գուն զգուհով զարդարի[ք],

Ծա կարաւ եմ ձեր տեսուն,
զինչ պլպուլ վերայ վարդուն:

...
Հոտ անուշ ձեզնէ բուրէ:

քան զչուշան եւ վարթէ. ես... :

[Հ]ոգիս մայլեցուցանէ,

որպէս զինով զիս առնէ. ես... :

[Խ?] եւ փանակի Ասապով,

ինչ չայեցար զուհոգով. ես... :

[Ո]ր այգչափ գովեցեր սիրով,

վայս անցաւ որս տալով. ես... :

էջ 111. — ԼԾ. — ...

[Բ]ենըն բազում տայ քեզ խրատ

թէ ի մեղաց փախչիր ի զատ

ուսմամբ զրոց դու լեր Հաստատ

մաքուր մարմնով սուրբ անարատ :

... ..

[Ի]մաստութիւն Սողոմոնին

խրատէ զքեզ քաղցրագին

մի քանի որ պատվիրանին

թէ եւ տանջիս վասն օրինին. — [Ա] — Ի,

էջ 114. տարբեր զրչութիւն. — վաստի արեան առնելոյ... :

էջ 117. — Լուսնի երազացոյց :

էջ 123. — Առ Փրկին իմ Յս. — Անձն իմ առ քեզ աղաղակ... :

էջ 125. — Գիր ատամնացավի :

էջ 129. — Այս է իբրիթ թարգման :

էջ 130-138. այլազան մանրութիւն :

3041

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 10.5×7×1.5: էջ 155: Հանգամանք անբաւարար. վնասուած որդերէ: Թուղթ եւ զրչութիւն ոչ միտրինակ: Կաշեկազմ անարուեստ :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-5. զատարկ :

էջ 8-75. զրչութիւն սեւ մեյանով, միասին, 10 տող, սեւ չըղափծերու մէջ, նոսրագիր չնշանկերով: Ուղղագրութիւն տկար :

էջ 8. — Հարցմունք Սրբուն Գրիգորի Լուսաւորչին... :

էջ 75-84. զատարկ :

էջ 85-155. անհարթ զրչութիւն, 11-16 տող :

էջ 85. — Տաղ Աւետեաց Սրբոյ Կուսին :

էջ 87. — Տաղ Մնշդեան :

էջ 88. — Տաղ Զորչեանցն :

էջ 92. — Տեառներն դառաջին :

էջ 94. — Տաղ Մաղկազարդին :

էջ 96. — Տաղ Թարութեանն :

էջ 98. — Տաղ Համարձման :

էջ 100. — Տաղ Վերափոխման :

էջ 102. — Տաղ Սուրբ Խաչին :

էջ 109. — Տաղ առ Գրիգորի :

էջ 112. — Տաղ առ Սուրբ Հոգին :

էջ 118. — Տաղ Խաչելութեան :

էջ 122. — Տաղ Թարութեանն :

էջ 124. — Տաղ Աստուածամայն :

էջ 140. — Տաղ էջմիածին ի. — էջմիածին ծնող մայր Սրբ ցանկալի... :

էջ 141. — Տաղ Ուրախութեան :

էջ 144. — Օրհնեալ է Ած. յամ. յամ... :

էջ 155. — ... եւ օրհնութիւնք ծերոց Հա-

նապազ ի վերայ ծեր եղբայր եւ շուրջ պատեացի զձերով, որպէս նախապարիսպն Սըրբոյն Սաղմայն :

էջ 158. զատարկ :

3042

ԺԱՄԱԳԻՐԳ. 54

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւայ 10.5×8×3, էջք 190: Հանդամանք անբաւարար. սկիզբը եւ վերջը թերի. հեռութենէ ազդուած: Մագաղաթ կոկնաչ: Գրուածքը՝ խորագիրները, կամ սկզբնատողերը, եւ զլիսատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մեղանով, միասին, 18 տող: Նոտրագիր մանր: Համաոտագրութիւնք բաւական առատ: Կարմիր կապոյտ զարդագիր եւ լուսանցագարդ՝ կարեւոր կտորներու սկիզբը: Կազմ համաւ, քայքայուած, նորոգութեան կարժ:

ՈՈՒԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Հաւատամք զԱր. Հոգին անեղ անժամանակ...:

էջ 2-3ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 6.— Ողորմեսցի քեզ մարդասէրն Աւ.

...:

էջ 6-7ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 7.— Տէր Աւ. փրկութեան իմոյ ի տունէ կարդացի...:

էջ 8-9ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 9.— Տէր, լուր աղաթից իմոց...:

էջ 11.— Յիշեսցուք ի գիշերի...: Խաղաւորեալ:

էջ 18.— Երգ Տեառն Ներսէսի Կլայեցւոյ ասացեալ Յաղագս պաշտման գիշերո.— Զարթուցեալքս ամենեքեան ի հանգստենէ քնո...:

էջ 21.— Երգ Տեառն Ներսէսի Կլայեցւոյ ասացեալ, Յաղագս պաշտման գիշերոյ ասացեալ է.— Աշխարհ ամենայն...:

— Աջակողմեան լուսանցքին անհարթ զրով մէկ տող. զեզրնկացի տէր Պալայի թողնն:

էջ 31.— Աստուածածին մայր Գի., Տէր ողորմեա...:

էջ 35.— Կարգաւորութիւն հասարակաց աղաթից Առաւօտուն ժամում:

էջ 108.— Կարգաւորութիւն հասարակաց աղաթից Արեւազայի ժամում...:

էջ 124.— Կարգաւորութիւն հասարակաց աղաթից Եր(կ)րորդ ժամում...:

էջ 133.— Կարգաւորութիւն հասարակաց Աղաթից Զ երրորդ ժամում...:

էջ 142-143ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 143.— Հաւատամք ի մի Աւ. ...:

էջ 148-149ի միջեւ թերթ ինկած: Նոյնպէս էջ 148-149ի միջեւ:

էջ 166.— Կարգաւորութիւն հասարակաց աղաթից Խաղաղակամ ժամում...:

էջ 172-173ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 173.— Եկեսցէ ի վերայ իմ ողորմութիւնք...:

էջ 188.— Աղաթք Տեառն Ներսէսի ասացեալ է.— Հաւատով խոստովանիմ...:

էջ 190.— ...Տեսող ամենայնի, մեզայ քեզ խոր լայալափ. շարունակութիւնը չկայ]:

3043

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆ 2. 27

Եզիպտոս, Երուսաղէմ, Կ. Պոլիս, Եւայլո

ՌԵԴ-ՌԶԱ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւայ 25×17×7: Թերթք 483: Հանգա-

մանք համարեա բաւարար. թացութենէ վրեւատած. սկիզբը թերի. նորոգուած 1968ին:

Թուղթ ղեկորակ: Գրի: և Ստացող՝ Գրի-
գոր Վրդ. Դարանաղեցի: Գրու. թիւն՝ խորա-
գիրները կարմիր, սկզբնատղերը եւ զիսա-
գիրները սպիւղոյն, մնացեալը սեւ մկանով,
երկուսն, 53-60 տող, կարմիր գիծերու մի-
ջեւ: Մանր բոլորգիր նոտրամեն: Համառո-
տագրութիւնք առատ: Մաղկող եւ Ոսկող,
Խաչատուր Աբեղայ, ի Կ. Պոլիս: Գունաւոր
եւ ոսկեխառն զայլոցգիր, լուսանցազարդ եւ
զիսազարդ՝ իւրացանչիւր գրքի սկիզբը: Կի-
սախորան թղ. 382ա1, 408ա1: Խորանազարդ,
իւր սարօք. թղ. 385ա, 381ա, 424ա: Նկարք՝

1. — Մովսէս եւ խորանն Վկայութեան,
- թղ. 11ա
2. — Դաւիթ Մարգարէ, 195ա1
3. — Յովսէփ եւ Ասանէթ, 352բ
4. — Ջորո Աւետարանի, ներ, 364բ
5. — Հոգեգայտուտ, 423բ2
6. — Յակոբոս Առաքեալ Տնանեղրայր,

437բ2

7. — Պօղոս Առաքեալ, 452-2
Կաշեկազմ խաւարութեան: Դատարկ նոր
թուղթք սկիզբը հինգ թերթ, վերջը՝ մէկ. ա-
ռաջին թերթին վրայ արձանագրուած.
«Աստուածաշունչ Գրիգորի Դարանաղեցւոյ,
նուէր Մաղաքիա Աբեղայ. Օրմանեանի»:
Կնիք սեւադրոշմ, «Մ. Օ. 3, թղ. 1բ, ստ.
լուսանցքին:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Թղ. 1ա1. — Եւ փութացաւ Փարաւով կո-
չի ըզՄովսէս եւ գԱհարով եւ ասէ... —
նիթ, Ժ. 18:

Թղ. 10բ, դատարկ:

Թղ. 11ա2. — Եւ կոչեաց Տէր զՄովսէս եւ
խաւեցաւ ի խորանէ անտի վկայութեան...
Լուսանցագրութիւն տարբեր գրով:

Թղ. 19ա, ստորին լուսանցքին, նոտրա-
գիր. — Հազար բերանով նախ ինձ վայ, եւ ա-
պայ ի վերայ ամբարտաւան եւ անզգամ ա-
րանց: Տեսէք, ով եղբայրք, զսպառնախն,
եւ զաստղն Աստուծոյ ի վերայ մեր անլը-
սողութեանցս:

Թղ. 20ա, պարապ ձգուած մեծագոյն մա-
սամբ:

Թղ. 20ա2. — Թիւր. — Եւ խաւեցաւ Տէր
ընդ Մովսէսի...:

Թղ. 31բ2. — Կատարեցաւ թիւք ամէն:

Թղ. 31-32բ միջեւ, թերթ ինկած:

Թղ. 32ա1. — Գի որք լուրջքն զանուա-
նէ ջուամէ խռովեցցին. — Երկ. Օրինաց. Բ.
25:

Թղ. 43բ1. — Կատարեցաւ Երկրորդում Օ-
րէնքս:

Փառք Սր. Երրորդութեանն, եւ մի Տէրու-
թեան ամէն:

Թղ. 43բ. — Գլխակարգութիւն Գրոցն Յես-
ուայ:

Թղ. 45ա1. — Եւ Եղեւ յետ վաղձանեկոյն
Մովսէս...

Թղ. 55ա2. — Եւ Եղեւ յետ վաղձանեկոյն
Յեսուայ...

Թղ. 62բ1. — Եւ Եղեւ յատուրս դատելոյ
դատաւորացն...

Թղ. 64ա1. — Առաջաւորութիւն Սախա-
կարկեալ թագաւորութեանց. — Վասն ի
չերկուս գիրս առ ի Հերթալեցոց զՊատմու-
թիւնն թաճանեկոյ...

Թղ. 64բ1. — Սկիզբն թագաւորութեանց Ա-
ռաքին Գլխոյն. — Եւ այդ մի կը յԱրիմամբէ

...

Թղ. 76բ2. — Թագաւորութեանց ներկորդ:

Թղ. 87ա1. — Թագաւորութեանց ներկորդ:

Թղ. 88ա. — Լուսանցքի վրայ կան Որո-
գինեան նշաններ, Նոյնպէս Թղ. 90-91:

Թղ. 98ա2. — Թագաւորութեանց ներկորդ
կատարեցաւ յորիս ամսոյ Գ:

Թղ. 98բ, դատարկ:

Թղ. 99ա1. — Թագաւորութեանց Չորրորդ
— Եւ նշկանեաց Մովսէս գիւրայէլ...

Թղ. 108ա2. — Յատարարան Առաջին եւ

Ներկորդ ՄՈՎԱԳՐՈՂԱԳ:

Թղ. 108ա1. — ՄՈՎԱԳՐՈՂԱԳ Առաջին:

Թղ. 118ա1. — Գլուխն Ներկորդ ՄՈՎԱԳՐՈՂ-

ԱԳԱԳ:

Թղ. 120բ2. — Նախադրութիւն Ներկ:

Թղ. 134բ2. — Համզամբ Գլխոյն Ներկ-
որդ Ներայ:

Լուսանցագրութիւն Գրչի. —

Թղ. 135բ, ստ. լուսանցքին. — Ա՛յ ո՛հ եւ
վա՛յ, յօրինակ մեղաց քնոյ, մարմաւոր
բունն նեղեաց գիւ ի գիւերիս. այս մէկ էջս
խառնայինդոր եղեւ ի ծանրութեան քնոյս:
Աղայեմ աղայեմ անմեղադրութիւն:

Թղ. 138ա1. — Նախադրութիւն Գրոց Նե-
ւմեայ:

Թղ. 143ա1. — Նախադրութիւն Գրոցն Ես-
թրայ:

Թղ. 147ա1. — Նախադրութիւն Վասն Գրո-
ցն Յուդայ:

Թղ. 152ա2. — Տուրիք:

Թղ. 158ա1. — Նախադրութիւն Առաքին
Մակարայեցոցն:

Թղ. 168թ1.— Նախադրութիւն Երկրորդ Մակարայեցոց:

Թղ. 179ա1.— Նախադրութիւն Երրորդ Մակարայեցոց:

Թղ. 185ա2.— Գիրք Յովբայ:

Թղ. 189թ. ստ. յուսանցքին.— Յայս երեւից վերայ քաջախոյս յանգղուչութիւնէ:

Թղ. 184ա1.— Երանելոյն Եպիփանոս Եպիսկոպոսի կիպրացոյ, Յաղպս Երզնց Սաղմոսաց:

Թղ. 196թ.— սխալմամբ դատարկ խոդուած, ինչպէս կը ծանուցանէ գրիչը:— Ով պատահողք, անուղղադիր, դարսակցայ, մէկ երեսն խամ մնաց, վրա եմ անցեր անգիտութիւնէ:

Թղ. 214ա1.— Նախադրութիւն Առակաց:

Թղ. 227ա2.— Բամբ ժողովողի՞մ...:

Թղ. 230ա1.— Երգ Երզնց...:

Թղ. 231թ1.— Իմաստութիւն Սողոմոնի

...:

Թղ. 234ա1.— Իմաստութիւն Սիրաբայ.— Առնեալն իմաստութիւն Տեառնէ է...:

Թղ. 245ա1.— Ոչ է պարտ առն խորհրդականի պատճ. գիշերն ննջել, որոյ իշխանութիւն է պէտք անձինն է:

Լուսնոյադրութիւն Գրչի.—

Թղ. 245ա, ստ. Լուսանցքին.— Ով եղբայրս վսեմամիտք, յորժամ յայս վայր դիպիք, յինչպէս է իցէ, նայ այս Գորոյթ Թըխտիս կարմրն անմեղադիր յերուօ, դի պատճառն շատ է, եւ չկրկարելն անօգուտ: Աղայն, աղայնմ, յերես անկեալ աղայնմ անմեղադրութիւն:

Թղ. 245թ1.— Յառաջաբան Սայեայ Մարգարի:

Թղ. 248-249թ միջեւ մէկ թերթ մնացած է առանց թղթաւարի: Նոյնպէս Թղ. 261-262թ միջեւ:

Թղ. 245ա1.— Նախադրութիւն Երկուտասան Մարգարեցոց:

Թղ. 281թ 1-282ա 2.— Մահ ժԲ. Մարգարի:

Թղ. 282ա2.— Մահ Դամիէի Մարգարեի.— Դանիէի էր ի ցեղէն Յուդայ...:

Թղ. 282թ2.— Նախադրութիւն Երեմիայ Մարգարեի:

Թղ. 305ա2.— ...եւ մանեակ յԲԺն կանգնող չուրք զնովա եւ Շարունակութիւնը կը գտնուի Բղ. 306թ1|Թանձրութիւն Նորա չուրք առ չորս մատուս...:

Թղ. 306ա մնացած է դատարկ:

Թղ. 306թ1 ստորոտը.— Բարուն:

Թղ. 307թ1, վարր.— Արբուն Երեմիայի Ողբ:

Թղ. 308ա2.— Աղաթք Սրբոյն Երեմիայի:

Թղ. 309թ1.— Նախադրութիւն Դամիէի Մարգարեի:

Թղ. 316թ1.— Նախադրութիւն Եզեկիէի Մարգարեի:

317թիւր կրկնուած է:

Թղ. 335 եւ 338 մագաղաթ եւ այլ գրչութիւն:

Թղ. 338ա1.— Մահ Եզեկիէի Մարգարեի: Յիշատակագրութիւն Կեսարացի Խաչատուր Արեղայի.—

Թղ. 338ա2.— Չսակաւ աշխատողս ի սմայ Կեսարացի Խաչատուր անուամբ միայն արեւոյս աղայնմ միով Հայր մեր որ յերկինս յիշելի Տէր եւ Քս. զյիշողդ յիշէ ի միւսանգամ զայստեան իւրոյ՝ որ է աւրհնեալ յաւիտեան ամէն:

Թղ. 338թ, դատարկ:

Թղ. 337ա.— Որդեակ անեցեալ իմ Յուսէփ...: Տես Գիրք Մենդրոց, ԽԹ. 22:

ԿՏԱԿՔ ՆԱՀԱՊԵՏԱՑ.— 12

Թղ. 337թ1.— Գիրք Ամացորդաց, Խօսք Ռուբենի, Կտակ Առաջնայն.— Հրաման կը տակի Ռուբենի զոր պատուիրեաց որդոց իւրոց...:

Թղ. 351ա2.— Կտակ Բեմիաբնի Բժաճեւորդը.— Հրաման Կտակի Բեմիաբնի զոր խօսեցաւ որդոց իւրոց...:

ՊԱՍՄ. ԱՍԱՆԵԹԱՑ.— 7

Թղ. 353ա1.— Պատմութիւն Յովսէփայ եւ կնոջ Ողբա Ասեմեթի՝ դստերն Պետափրեի քրմի Արեք քաղաքի.— Եւ եղբւ յամին յաւաքնուան. որ ար էր եւս թիւրքորդ ամսոյն, առաքեալ փարաւուն զՅովսէփ...:

Թղ. 359ա2.— Այլ լրեմութիւն խնամովաւութիւն Ասանթայ առ Ած.:— Մեղայ Տէր մեղայ առաջի քո...:

Թղ. 362-363ա, համարեալ դատարկ:

Թղ. 363թ1.— Ըստ Մատթեոսի Աւետարանի Գլուխը:

Թղ. 365ա.— Գիրք Մընընդեան Յի. Գի.

17.— Ջորս Աւետարանիչներ

Թ. 3043, Թղ. 384բ

Լուսաճգագրութիւն Գրչի.—

Թղ. 388բ, ստ. լուսանցքին, երկու տող.—
 Յիշեցէք յաղթանակէր զԱռնուկեցի Վարձատն
 որ զնաջ յԱրմաշու ի նոր զեղն, զօրինակն
 երբ. ինքն եւ կողակիցն իւր թաղում աւուրք
 սպասաւորեցին մեզ զանազան կերակրօք, եւ
 այլ պիտոյիւք, որոյ Տէր Ան. վարձահատոյց
 լիցի ամէն:

Թղ. 370բ, ստ. լուսանցքին, գրչին.—
 Ջայս Ե տերեւ թուխթս, յԱրմաշու ժամա-
 տունն գրեցի:

Թղ. 381ա.— Սկիզբն Աւետարանի Յի. Գի.

...
 Թղ. 382ա1.— Բանդի բազումք յաւժարե-
 ցին...:

Թղ. 408ա1.— Ի սկզբանէ էր Բանն...:

Թղ. 422ա, դատարկ:

Թղ. 422բ1.— Տունի ԽԳ, Գլխաց Գործաց
 Առաջնոցն:

Թղ. 424ա1.— Ջրանն առաջին զոր արարի
 ...:

Թղ. 438ա1.— Յառաջարանութիւն եւթա-

Անցումը թխթոյմ կաթողիկէից:

Թղ. 438ա2.— Թուղթ Յակովբու:

Թղ. 445ա1.— Աղբիւս Եւթաղի:

Թղ. 445ա-բ.— Եայտմութիւն Յի. Քի. ի ձեռն որոյ ետ Ած. ցուցանել ծառայից իւրոց որ յիծելոց է վաղվադակի... Յովհաննէս առ եւթն եկեղեցիս որ են յԱսիայ...:

Թղ. 452ա1.— Գլուխք Հռովմայեցւոց բղրոյմ Պօղոսի, եւ ցամկ մորիմ բամից:

Թղ. 452ա2, վարը.— Պաւղոս ծառայ Յի. Քի., կոչեցեալ առաքեալ...:

Թղ. 458ա2.— Առաջիմ առ Կորնթացիս, թուղթ Առաքելայ:

Հուսամցագրութիւմը Գրչի.—

Թղ. 461ա1, ստ. լուսանցքին, երեք տող, մանրատառ.— Ով եղբարք, մեր թլուառութիւնս ձեզ յայտ լիցի, որ չունիմք ուրեք դադարումն վասն շարութեան ժամանակիս, որ զայս Բթուղթս եւ Ա երեսն վերայ ոտից չուրջ գալով եմ գրեր, ի գեւղն որ Մոխրի կոչի:

Թղ. 461բ1, ստ. լուսանցքին.— Զայս մէկ այլ երեսս ի մեր Հօրեղբորն պաղլայն զըրեցի մեծաւաճանք:

Թղ. 482ա2.— Գլուխ թղթոյ առ Փիլիմոնի:

Թղ. 482բ1.— Գրեցի եւ կարգեցի ըստ կա-

18.— Խորանագարդ

Թ. 3043, Թղ. 385ա

19. — Յակոբոս Տեառնեղբայր
Թ. 3043, Թղ. 437բ2

րի ստիգիրովն զգիրս Պաւղոսի Առաքելոյ...
— Նաւարկութիւն Պօղոսի Առաքելոյն ի
Հոռոմ:

Թղ. 482բ2. Վերը, յիշատակագրութիւն
եղեռան Նոյնպէս էջին ստորոտը զտնուող
կնիքները:

Թղ. 483ա, սեւ մատիտով.

Ա. մասը կամ ծրար 127 թուղթ կամ 254
երես. Բ. ծրարը 356 թուղթ կամ 712 երես.
պահպանակ մագաղաթի 2, յունարէն (կող-
ջին վրայ) 4. — Գումար՝ 485թուղթ, 970
երես:

Թղ. 483բ, դասարկ:

Յիշատակագրութիւն Գրչի. —

1. — Թղ. 83բ2, Հոռոմի վերջը. — 1606

Արդ եղև զրաւ Դատաւորաց զրոցս եւ Հը-
ռութիս, հայկազնեա տումարի թվի ՌՄՆ
չըլանի, եւ յունիս ամ(ո)սոյ ի հ(ե)նգետա-
սանի... — Տես ժամանակագրութիւն Գր.
Վրդի. ի կամախեցւոյ, Հրատ. Մ. Վրդ. Նը-
լանեան, Երուսաղէմ, 1915, էջ 601-603:

2. — Թղ. 185ա1, Գ. Մակարայեցւոյ
վերջը. — 1607

Ի սոյն ամի, որ է թվին ՌՄԶ, ի նոյ(ն)եմ-
բերի ամսոյ ՌԻ, եղև աւարտ, Մնացորդացս,
եզրի, Նէեմի, Եսթերի, եւ Յուլիոսի, եւ Մա-

կարանցոցս, ի Սր. Բաղաթս աստուածակոխ, որ է մուտ եւ դուռն արքայարան արքային երկնից վերին յերուսաղէմի, ի զրուներս Սրբոյն Յակոբայ Տեառնեղբոր, եւ Յակովբայ՝ որդւոյն Զերեթայ Սր. Գլխադրին, ի յառաջնորդութիւնն ամենաշնորհ եւ ամէն-իմաստ տէր Դաւիթ Նեղահոգի արքայիսկոպոսին Սր. յերուսաղէմայ ամ. Հայոց, ի դառն եւ յանրարի ժամանակին, որ Հայք ի հիմանց տապալեցան, ըստ բանի Սրբոյն Ներսէսի որ ասէ. թէ քակի արեւելք չլինի արեւմուտք, Հայք ի հիմանց կործանեսցին, եւ ապականի, որպէս յաւուրս ջրհեղեղին, ան-

մարդ եւ աւերակ դարձցի. զոր աշօք մերովք իսկ տեսաք, եւ վասն այն եմք տալրալիք հղեալ, եւ ոչ ունիմք դադարումն: Գոհութիւն եւ փառք երեքսրբեանին, որ այժմ եմք ի Սր. Բաղաթս յերուսաղէմ, որ թարգմանի Խաղաղութիւն. ճշմարիտ ըստ անուան իւրոյ է յաւ խաղաղութիւն. ի վերայ ամ. աշխարհաց եւ գաւառաց ի սա միայն գոյ խաղաղութիւն այժմ, եւ զապագայն անգիտեմք թէ զինչ յինելոց է աւարտն: Յամենայն կողմանց պատերազմունք եւ համբաւ պատերազմաց կու յսեմք, որպէս ասաց Տէրն թէ՛ Լսելոց է, եւայլն:

20.— Պօղոս Առաքեալ

Թ. 3043, Ք. 462ա2

Եւ մեք աստէն ոչ ունիմք դադարում, եւ ոչ ունիմք տեղի գնալոյ ուրեք, վասն վերջին աղքատութեան Սբ. Աթոռոյն Հայոց. որ է Սբ. Յակոբս, որ Ընթառչ. պարտական է աւերիւնաց. եւ Հարկապահանջութիւն յաւելի ի վերայ կայ, Հոգոյ Գալստեանէն մինչ ի վարադայ Քայն Ջժ դահեկան ոսկի Պարոն Հարկէառ, թող զայն որ յամէն օր՝ աւուրն Ե կարմիր կերթայ խարճ նոյն անիրաւաց, զոր մեք ակնատեսն եղաք: Այլ սրբութիւնք չըմընաց. դատարկացաւ եկեղեցին ի զարդուց սպ[աս]ուց, զամէն գրաւեցին, զգրեանքն եւ գԱւատարանքն. եւ մեծ սուգ անհնարին եւ աղէտ տարակուսանաց պատեալ է զմեզ: Բընաւ աշխարհքն Հայոց աւերեցան, որ մէկ զեկ չէն չկայ. կարուր կտրեցան, պարտատէրքն կու նեղեն, եւ Հարկառն զիւր չի թողուր. յետի չուեն ի Հասեր վանքս Հայոց. օգնութիւնն յԱստուծոյ ժամանէ եւ փրկի յանհնարին նեղութեանցս այսոցիկ:

Արդ ես տուպս ամենեցուն, միայն անուամբ Գրիգոր վարդապետս, գրեցի ի վայնումն մանկանց Սիրովնի, եւ յիշատակ կենդանին, եւ ընդանակ բարի, Հոգոյ իմոյ, եւ ծնողաց իմոց, եւ ամ. նախնաց, խրատողաց եւ ուսուցչաց, առաջնոց, միջնոց եւ վերջնոց, եւ աշխատողաց տառիս, եւ ամ. երախտաւորաց:

Եւ արդ աղայեմք զամենեանս, որ Հանդիմար մմայ յինչ պնտս եւ իցէ, յիշմիք տրութիւնք ի Քս., եւ դուք յիշեալ լիջիք ի Տեառնէ Աստուծոյ մերմէ, որ աւրենեալ է յաւիտեանս, ամէն:

3. — Թղ. 152ա1, ստ. լուսանցքին, Յուդիթի վերջը. — 1811

Ով բանասերք, թվին ՌՄն յերուսաղէմ գրեցի մինչեւ ցայս, եւ արդեղեք եղեւ ի մեղաց իմոց. եւ արդ սկսա շնորհօքն Աստուծոյ, որ թիւն ՌԿ:

4. — Թղ. 284բ2, վարդ, Ծսայեայ վերջը. — 1817

Տէր Ած. բարեխոսութեամբ սուրբ եւ աստուածաբան մարգարէին Ծսանա, ողորմեա ստացողի գրոցս... — Տես ժամանակագրութիւն, էջ 605-606:

5. — Թղ. 352ա2, ԺԲ Նահպետաց Կտակին վերջը. — 1821

Արդ եղեւ կատարումն զորոց Կտակացս ի

թվին Հայոց ՌՀ. յունիսի Լ. ի մայրաքաղաքն ի Կոստանդնուպօլիս, ի դրունս Սըրբոյն Նիկողայոսի... — Տես նոյն, էջ 606-607:

6. — Թղ. 457բ2, Հռովմայեցոց Բղթոյն վերջը. — 1821

Ջյիշատակարան աստուածաւունչ սուրբ գրոցս, ջերմեանեղ սրտի վերծանիցէք ի լուրբացմաց...:

Արդ աղայեմ զգեզ եղբարք... յինչ սրտի մտօք յաղթս ձեր զհարազատ եղբայրն մեր ըստ մարմնոյ, զմահդասի միայնակեաց Մարկոսն՝ զսպասաւորն Սբ. յերուսաղէմայ, եւ զլուսարար Սբ. Յարութեանն, որ յայսմ ամի, որ էր թիւն ՌՀ, եւ եկն ի Սբ. յերուսաղէմայ ի Կոստանդնուպօլիս...:

Եւ արդ զրեցաւ Ծ տեսարս ի Կոմրուկի Սբ. Նիկողոս եկեղեցիս...: Եւ զտէր Քաչատուր խարազնագեաց խստակրօն ամենաշնորհ արեղան, զքանի սպասաւորն, որ է աշակերտ զրոց եւ հնազանդ մեզ, որ աշխատեցաւ ի ոսկելն եւ ի ծաղկելն, եւ զամ. աշխատաւորսն մեր յինչմիք ի Քս. ... — Տես նոյն, էջ 615-617:

7. — Թղ. 361բ2, Ասանեթայ Պատմութեան վերջը. — 1822

Փառք... Արդ եղեւ զրաւ եւ կատարումն սուրբ տառիս, եւ լիակատար Պատմութեանս Ասանեթի եւ Յովսէփայ զեղեցիկն յերկրին թրակացոց...:

Արդ զրեցաւ աստուածաւունչ զիրս ի թվաբերութիւն հայկազան տումարի, կրկին հրեղից Հարիւրից, եւ թանասուն եւ Ա երորդի, յունիս ամսոյ ի ԺԶ... — Տես նոյն, էջ 607-608:

8. — Գլխաւոր յիշատակարամ. — Թղ. 421ա1-բ2, Յովհաննու Աւետարանին վերջը. — 1822

Փառք... Շնորհիւ Տեառն սկսա եւ ողորմութեամբ նորին աւարտեցի զաստուածաւունչ բուրաստանս, որ կոչի աւետարեք, որ է Հին եւ Նոր Կտակարանք, ի խնդրոյ եւ ի տենչումն անձին իմոյ, եւ յիշատակ Հոգոց մերոց եւ ծնաւդաց...:

Արդ դարձեալ եղեւ կատարումն աստուածաւունչ գրոցս ի մեծ թվականիս Հայոց Ռեւ Հեւ Ա, նոյնմեք ամսոյ Է, եւ թաղոց Թ, թամուզ Ը... — Տես նոյն, էջ 609-614:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն — 1908
Թղ. 305ր2, մանիշակաղոյն թանաքով,
չեղադիր վարժ.— Զեռադիր Աստուածա-
շուէյ Մատեանն նախ Զրիկցի Կարապետ
Քեամայանին հօր ձեռքն անցած է. սա Զիա-
րէթ գիւղէն բերած է եւ Հոն ալ կ' կարծուի որ
Ա. Կարապետի վանքէն բերուած է: Սուրբ
Գիրքս՝ իր ընտիր օրինակներու եւ կարգ մը
եկեղեցական յիշատակարաններու կարե-
ւորութեան պատճառով Տ. Բարզէն վարդա-
պետի ուշադրութեան առարկայ կ'ըլլայ: Ա-
մեն. Տ. Մաղաթիայ Ա. պատրիարք Հայրն՝

Արմաշի վանքի յիշատակարանին համար հե-
տադրբութեան բարեհաճեր էր Մշոյ Առաջնոր-
դարանի Քարտուղար Գեղամին հրամայել՝
գնելու գայն: Արմենակ աղա Զրիկցի, որ Զե-
ռադիրս ձեռք անցուցած էր, մեռեր էր. ուս-
տի անոր որդի Ռուբէն խանաղայեան Զրիկ-
ցիէն ղեռնեցաւ յանուն Տ. Տ. Մաղաթիայ Ա.
Արքեպիսկոպոսի՝ պատրիարքին Կ. Պօլսոյ:
1908, փետր. 21

Գեղամ Տէր Միսաք Մուշեղ ԲՆ.
Կարապետեան Թամարեան Տէր Բարթամեան

3044

Շ Ա Ր Ա Կ Ա Ն. — 139

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւ. 12.5×8×8, էջ 704, Հանգա-
մանք լաւ ընդհանուր առմամբ. նորոգու-
թիւն կրած: Թուղթ գորշորակ: Գրութիւն՝
խորագիրները, սկզբնատողները եւ գլխա-
տառները կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով,
միասիւն, 21 տող: Բոլորգիր վարժ: Համա-
ռոտագրութիւնք սովորական գրեթէ: Կար-
մրագրի զարդագիր եւ յուսանցազարդ՝ Կա-
նոններու սկիզբը. մեծ բաժանումները Հան-
դերձ գլխազարդով: խորանագարդ իւր սա-
րօք, էջ 1, 287, 449: Կաշեկազմ տախտակ-
եայ գծազարդ: Սկիզբը մէկ թերթ հերթակ
թուղթ՝ դատարկ մեծագոյն մասամբ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Երգեցէք որդիք Սիովնի երգ
նոր...:

էջ 88.— Կամովն Համօրէն Առաքելոցն.—
Երանելի սուրբ առաքեալք...:

էջ 82-83, դատարկ նոր թուղթ՝ փակցը-
ւած հիւնին վրայ:

էջ 207.— Կամովն Յարութեամն Ղազա-
րու:

էջ 287.— Այսօր յարեաւ ի մեռելոց...:

էջ 349.— Կամովն Պեմտակոստէին Արեւ-
մուքիւն:

էջ 449.— Ի վերայ վիմի Հաւատոյ...:

էջ 541.— Շարակամ Արքեմ Տարագոսի,
Անդրեանիկոսի, եւ Պրօ.— Տնէլայի տօ-
նիւ...:

էջ 584.— Կամովն Համօրէն Ամեմայն
Մարտիրոսաց:

էջ 603.— Կամովն Համօրէն Ամ. Նմընցե-
լոց:

էջ 669.— Արեւմուքեմներ Յարութեամ
Տեառն մերոյ Յի. Գի.:

էջ 699.— [Մ]արտիրոսաց Ճաշոյն է.—
ԳԿ.— [Ժ]րգնաւորք Երչմարիտք...:

էջ 700, դատարկ:

Մամր յիշատակագրութիւն Գրչի.—

էջ 698.— Ով պատուական եղբայրք եւ
հարք, զեղկելի գծողս յիշեցէք ի սուրբ յա-
ղօթս ձեր:

էջ 701-704, երկու թերթ տարբեր թուղթ,
մեծ մասամբ ծածկուած անհարթ անկանոն
զրուքեամբ, մանիշակաղոյն թանաքով:

3045

Շ Ա Ր Ա Կ Ա Ն. — 140

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 12.5x8.5x5: էջ 586: Հանգա-
մանք անբաւարար. վնասուած Հնութենէ.
սկիզբը եւ վերջը թերի: Թուղթ կոկեալ:
Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողերը
եւ գլխատողերը կարմիր, մնացեալը սեւ:
մեխանով, միասին, 22 տող: Բոլորգիր:
Համառօտագրութիւնք սովորական: Գու-
նաւոր զարդազիր եւ լուսանցազարդ կա-
նոններու սկիզբը, մեծ բաժանումները
հանդերձ գլխազարդով: Խորանագարդ իւր
սարօք, էջ 167: Կաշեկազմ, կը մնայ կըրո-
նակի կաշին միայն, կողքերը ինկած են
վաղուց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Կամոմ Սրբոյմ Ստեփանոսիմ:
էջ 16. — Երգ Բուժ Բարեկեանդամի...:
էջ 32-33ի միջեւ մէկ թերթ կտրուած:

էջ 89. — Շարաք Սրբոց Քառասմիցմ:
էջ 106. — Կամոմ Յարութեան Ղազարու:
էջ 167. — Կամոմ Ար. Մեծի Յարու-
թեանց. — Այսաւր յարեալ...:
էջ 247. — Առաջելոյ աղաւնոյ...:
էջ 340. — Կամոմ Նաւակատեաց Ար. Խա-
շի:
էջ 447. — Կամոմ Համաւրեմ Մարտիրո-
սաց:
էջ 481. — Կամոմ Համաւրեմ Նմջեցելաց:
էջ 521. — Արեմուքեմեր Յարութեան
Տեառն մերոյ Յի. Քի.:
էջ 558. — Ամօմիք Սրբոյմ Գրիգորի
Լուսաւորչիմ...: Այսաւր զուարճաց-
եալ...:
էջ 582. — Արարիչ եւ մարդասէր...:
էջ 586. — Ամենասուրբ Երրորդու-
թեան ընտրեալ ծառայ...:
էջ 586. — Ով գերահաւյ ծաղիկ...: Կը
մնայ թերի:

3046

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 190

(ՂՈՒԿԱՍ ԵՒ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ)

Խարբերոյ

ՊՂ = 1441

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 25x16x3.5: էջ 340: Պրակք
ժ-Դ-ԻԼ: Հանգամանք բաւարար, յետ նորո-
գութեան, Թուղթ կոկեալ, դեղնորակ: Գը-
րիչ՝ Դաւիթ Եպս. Խարբերդու: Գրութիւն՝
խորագիրները, սկզբնատողերը եւ սկզբը-
նաւառերը կարմիր, մնացեալը սեւ: մեխ-
անով, երկսին, 19 տող: Բոլորգիր կանոնա-
ւոր: Համառօտագրութիւնք սովորական:
Կարմրաներկ զարդազիր եւ լուսանցա-
զարդ հատուածներու սկիզբը. խորանագարդ

իւր սարօք, էջ 1, 191: Նկար՝ Սր. Յոհան-
նէս եւ Պրոֆորոս, էջ 190: Հաթակազմ խա-
ւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Սկիզբի նոր ճերմակ թուղթին վրայ՝ սե-
ւորակ մեխանով:
Աւետարան 22նագիր (թերի). Յիշատա-
կարան ունի, եւ բաւական կարեւոր: Գըր-
եալ ձեռամբ Դաւիթ Եպս. Խարբերդու, ի

Թուին ԳՂ (= 1441):

Ս. Պատրիարքի Յորեյանին առթիւ Հալայի առաջնորդ Տ. Արտաւազդ Եպս. Սիւրմէեան անձամբ նուիրեց Ս. Աթոռոյ Զեռ. Մատենադարանին 1927 Հոկ. 24, Եջ. օր:

— Մեսրոպ Եպս. Նյանեանի կողմէ գունաւոր մատիտով գրուած վերոյեղեալ տեղեկութիւնները աստ ընդօրինակեց Ն. Ե. Պ. — 18, 2, 57:

էջ 1. — Աւետարան Ըստ Ղաւկասու. —

Քանդի բազում յաւժարեցին...

էջ 2-3ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 127, ստ. լուսանցքին, Գրչէն. — Ով եղբայր, փախուտ եղաւ եւ զարինակն վերուցին. աստի ի վեր ճապաղացանկ չկա յայս աւրինակս որ գրեմ:

էջ 189. — Սեւ մատիտով գրուած զանազան մանրուց:

էջ 181. — Աւետարան Ըստ Յովհաննու. — Ի սկզբանէ էր Բանն...

էջ 801, ստ. լուսանցքին, Գրչէն. — Աւրհնութիւն եւ փառք Այ. Փրկչի մերոյ.

21. — Ս. Յովհ. եւ Պրոխորոս
Թ. 3048, էջ 190

տես թէ ինչ հեղուկեամբ խաւարի:

Էջ 334բ. — Գնացին իւրաքանչիւր ի տեղի իւր իսկ Յս. գնաց ի լեւոն Ձիթենեաց...:

Էջ 338ա, ստ. լուսանցքին, Գրչէն. — Փառք Տեառն իմոյ Յի. Քի. տեսէք թէ ո՞րպէս մարդասէր է:

Յիշատակարան Գրչի. — 1441

Էջ 338բ. — Փառք անեղին Այ. եւ անպարզորեւի Բանին Այ. եւ Համազոյ Սր. Հոգւոյն, որ է փառակից Հաւր եւ Որդւոյ. որ տրամադրեաց զմեզսամած մատուեն տասանց, անարժան եւ մեղաւք լցեալ բազմավէր ոգոյս Դաւիթ եպիսկոպոսիս Խարբերտու, որ եմ յեղկելեացն, եւ ոչ յերանելեացն: Որ եւ կատարեցաւ Սր. Աւետարանս ձեռամբ իմով Դաւիթ եպիսկոպոս, ի Խարբերդ քաղաքի, ի թվիս Հայոց Մեծեաց ՊՂ ամին, յամսեանն մարտի, որ աւր ժն յաւուր չորեքշաբաթի, ընդ Հովանեաւ Սր. Աստուածածնի, եւ Սր. Ստեփաննոսի Նախավկայի, եւ Սր. Սարգսի Ջաւրաժարի, եւ Սր. Կարապետի, եւ այլ բազմահաւաք սրբոցս՝ որ աստ կան, ի Հայրապետութեանն տեսան Գրիգորի Կաթողիկոսի ամ. Հայոց, ի սուլտանութեանն Եղիպտացոց եւ յաշխարհակալութեանն Մեղիք Տաշիրի, որ մակառնուն Զախմախ կոչի, ի դառն եւ ի եեղ ժամանակի, յայլասեռից ազգի, որ կէսքս ի սովու յաշխարհէ յայլ զաւառ վտարին, եւ կէսք յեղարց եւ ի մարց բաժանին:

Եւ յայսմ ամի դարձեալ այլ իմն պատահումն Հանդիպաւ Հայոց ազգիս: Քանզի աջ Սր. Լուսաւորչին մերոյ Գրիգորի, որ կայր հիմի քանի ժամանակ ի Սիս քաղաքի, որ յաշխարհին կիլիկեայ, անյայտ եղեւ, ոչ գիտեմք թէ զողացան, եւ ոչ գիտեմք ինքն գինքն ծածկեց: Եւ ի մեծ նեղութիւն կան եւ ի տրտմութիւն Հայոց ազգս վասն այս պատճառի: Եւ զկաթողիկոսն տէր Գրիգոր բազում շարշարեցին՝ եւ այլ եպիսկոպոսք ընդ նմա, վասն Ալին Լուսաւորչին եւ ոչ գտին. զոր

յուսամբ յամենազաւր Հոգին Ած. զի յայտնեացէ զԱջ Սր. Լուսաւորչին մերոյ՝ ի ձեռն ընտրելոյ եւ արգարոյ առն միոյ, որպէս ըզփայտ Սր. Խաչին ի ձեռն կիւրդի, եւ որպէս զինքն զԼուսաւորչին ի ձեռն Հովնացն, եւ որպէս զԽաչն Վարազայ՝ ի ձեռն Թողկայ Սր. Ծգնաւորի, եւ որպէս զնշխարս Սր. Քաւիցն ի ժամանակն վերջին: Ամէն եւ եղիցի:

Յաջորդ բերքը միասին է, եւ գրուած էր մ սկիզբը կը պակսի:

Էջ 339. — ցաւ Տէր Քս. առաջեւոցն թէ Հոգին Սուրբ Լուսուսցէ ձեզ զամ. որ ինչ ասացի ձեզ:

Արդ յորժամ եկեալ Սր. Հոգին առ երջանիկ Առաքեալսն, վիճակեցին զտիեզերս ամ. ի քարոզել զբանն Ած.:

Սուրբ Մատթէոս գրէ զիւր Աւետարանն Սուրբ գկնի է ամի Համբառնալոյ Տեառն ...:

Արդ՝ չորս եւ գլուխք Աւետարանիս, եւ ոչ անելի կամ պակաս, վասն բազում պատճառի...:

Ով դասք լուսեւրամից, որք Հանդիպք սմա, կարգալով կամ զաղափար առնելով, յիշեցէ զգրիչ Սր. Աւետարանիս՝ զԴաւիթ Եպս. Խարբերդու, եւ զՀայրն իմ զՍահակ քահանայ, եւ զմայրն իմ զՄինայ, եւ զՄարտիրոս սարկաւազ եղբայրս իմ, եւ Ած. ձեռք յիշողաց եւ մեզ յիշելոցս ողորմեցի, ամէն:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն. — 1922

Էջ 188, ստ. լուսանցքին, սեւ մատիտով. — Օր մը ես ալ կարողացի այս գիրքըլ եւ շատ զօճ մընացիլ եւ անոնքս կը դողում այս տէղ. Սիրվիսարցի Գրիգորս պորանեան. 1922 մայիս 14ին զընէցիլ:

Վերջին նոր դատարկ թուղթին վրայ. — Վերստին կազմուեցաւ 1867, Փետր. 10ին, Երուսաղէմ. — Ն. Ե. Պ.:

3047

Ք Ե Ր Ա Կ Ա Ն Ո Ւ Թ Ի Ի Ն. — 13

ՍԻՄԵՈՆ ՎՐԴ. ՋՈՒՂԱՅՑՈՒ

Տեղի

ՌՃԿԲ = 1713

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասը 18.5×10×2, էջ 242, Հանգստանք լաւ, Թուղթ տոկուն: Գրիչ՝ Ոմն Դըպիր: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողերը եւ սկզբնատողերը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 17 տող, կարմիր գիծերու միջեւ: Նոտադիր վարժ: Համառոտագրութիւնը չափաւոր, կանգնակազմ խաւարտեայ դրոշմազարդ: Կնիք մանրակազմ: Վերջնական Քաւանայ, 1900, էջ 1, ստ. լուսանցքին:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Սիմեոնի վարդապետի Ջուղայեցւոյ արքեպիսկոպիտականութիւն, ըստ լեզուի մերով Հայկազանք:

Քերականութիւն է գիտութիւն տառից, եւ ասութեանց, եւ կիրառութեանց սոցիւս...

էջ 110. — Յաղագս Ընդունելութեան:

էջ 118. — Յաղագս Դերմանք:

էջ 139. — Յաղագս Մաղկապի:

էջ 147. — Յաղագս Կիրառութեան, որ է Մարդարութեան, Հատար Երկրորդ:

էջ 227. — Յաղագս Պարզ Ուսից:

էջ 231. — Յաղագս Տղի:

էջ 239. — Եւ արդ՝ գիտելի է, զի սա է քանոն եւ զաղափար ամենից արհեստից...

Յիշատակարան Գրչի. — 1713

էջ 241. — Փառք, պատիւ եւ երկրպագութիւն ամենասրբոյ Սրբորդութեան Հօր, եւ Որդւոյ, եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից Ամէն:

Եղեւ զրաւ գրեցման Քերականութեան ընթացիկն որ այսպիսաբար համարի: Ըստ այնմ զի քառն է տասնարար՝ մինչ յեօթըն տալով համար, կրկնէ նոյնը զու բարդաբար, հարիւր մերժի երկու լեալ յար: Իսկ պարզաբար ասելով, ՌՃԿԲ, փետրվարի ներքաւտում եւ քառով, նաւար երկրորդի չափով պահոցն քառասնորդաց. ձեռամբ

յոգնամեղ եւ բազմասխալ ուրումն դարի:

Արդ՝ որք հանգիպիք սրմա օրինակելով, կամ ընթեռնելով, ներեցէք թիւրութեան իմոյ, սիրելիք, իսկ եւ միով Հայր մերիւ զամենայնիւ տղապտանս, եւ զեւոդ իմ յիշատակել ի մաքուր աղօթիս ձեր մի դանդաղիք: Եւ զուր որք յիշեք՝ յիշեցեալք լիլիք ի Քրիստոսէ յուսոյն մերմէ ի յետնումն աւար, ամէն. վերջ:

Յետնագոյն յիշատակագրութիւնը. —

1. — Առաջին կողքին ներսի կողմը. — Սեպականութիւն Սարգիս Վարժապետի խայրեան Աշոտացւոյ, 1806:

2. — Վերջին կողքին ներսի կողմը. — Աշոտի մէջ Սուրբ Մեսրոպեան Վարժապետի Աւագ մեղ, դպրոցը ամայի, որ երբեմն էիր աշակերտագ լի, արդ ո՛րք են նոցա եւ իւր պարեանքը, եւ միանգամայն բոլոր փառքերը: — 1846: Մկրտիչ Քաւանայ:

3. — Նախորդին ներքեւ. — Գաղան, դաժան, վատ թուրքերը յարութիւնով այրեցին 1876ին. — Կարապետ Տէր Մկրտիչեան:

4. — Նախորդին ներքեւ. — 1896ին, Աշոտի Սր. Յակոբայ վանքն ալ հրոյ ճարակ այրեցին, եւ Երեզայի Սահակ Սրբազանն ալ հոն վանքին մէջ նահատակեցին. — Կարապետ Տ. Մ.:

5. — էջ 88, ստորոտը. — 1900, մայիս 14ին, Արմայի Դպրեվանքին մէջ ձեռնադրւած եմ. — Յովհաննէս Քհն. (Աշոտացի):

6. — Ձեռագիրս վերը փակցուած առանձին թուղթի վրայ:

Հոգաբարձութիւնս պարտք կը համարի հրապարակաւ իր ջերմ շնորհակալութիւնը յայտնել Արժ. Տէր Յովհաննէս Քհն. Տէր Մկրտիչեանի այն փութաջան ու անձնուէր զործունէութեան համար, որով կարողացաւ հիւանդանոցիս ի նպաստ վիճակաց մէջ կատարուած այն տարուան հանգանակութիւնը նախորդ տարիներէ աւելի արդիւնաւոր ընծայել, ինչ որ գորաւական մէկ իւր ազգասիրական անկեղծ զգացմանց ու ընկե-

րական համակրելի բնաւորութեան. — Իզմիր, 8 Յունիս, 1911. ի դիմաց Հոգաբարձութեան Ազգային Ս. Լ. Հիւանդանոցի, Ատենապետ... Ատենադպիր...:

Զախակոզմեան լուսանցքին, տարբեր գրով.

1911ին, յունիս 8-19ին էր. Պատ. Հոգաբարձութիւնը Իզմիրի «Դաշինք» օրաթերթին մէջ հրատարակած է: Երանի՜ թէ չի լինէր. ինչու որ իմ օտակից եղբարց նախան-

ճը չէր շարժեր իմ վերայ. ափսոս. — 1911, Յովհաննէս Քահանայ:

7. — էջ 88. — Զօն, առ Ամենապատիւ Տէր Տէր Եղիշէ Սրբազան Արքեպս. Դուրեան, Պատրիարք Հայոց Ս. Երուսաղէմի, ի յիշատակ Հոգեւոր ծնողիս քահանայութեան յիսնամեայ անմահ Յոբելեանին. — 1929, ապրիլ 27, Լառնացի. Յովհաննէս Քահանայ Տէր Մկրտիչեան:

3048

ԲՆԱԿԱՆ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹԻՒՆ. — 1

ԱԻԵՏԻՍ ՎԻՃ. ՊԵՐՊԵՌԵԱՆ (1858)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասլա 21×15×2, էջ 228: Հանգամանք լատ. լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ սկզբնատողներ մի քանի տեղ վարդազոյն, մասցեայը սեւորակ մեկնով, միասին, 21 տող: Ենդագիր մաքուր: Համառոտագրութիւնը բաւական առատ: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ:

Ճակատ, գարդադիր.

Բնական Փիլիսոփայութիւն:

էջ 1. — Տիտղոսաբերք. —

Բնական Փիլիսոփայութիւն, բաժանեալ յերկոտասան մասուն. — ծաղկաքաղ հաւաքեալ ի փիլիսոփայական գրոց արգի երեւելի փիլիսոփայից:

Յօրինեալ ի ձեւ հարցման եւ պատասխանաց ի լեզու աշխարհաբար ի պէտս նորա-վարժ մանկանց:

Աշխատասիրութեամբ Աւետիս Վարժա-

պետի Պերպեռեան, ի Կոստանդնուպոլիս, 1858:

էջ 2, դատարկ:

էջ 3. — Յառաջարմ. — Փորձեցինք գիտուններուն գրածը, որ տղոց սորվելու ուսմունքը իրենց ընդունակութեանը յարմար պիտի ըլլայ...:

էջ 7. — Բնական Փիլիսոփայութիւն: Մասն Առաջին: Բնական Աշխարհագրութիւն:

էջ 19. — Մասն Բ: Զրախօսութիւն:

էջ 35. — Մասն Գ: Համբարանութիւն:

էջ 58. — Մասն Դ: Տնկաբանութիւն:

էջ 75. — Մասն Ե: Կենդանաբանութիւն:

էջ 131. — Մասն Զ: Մարգակագութիւն: Համար ԴԹ:

էջ 140. — Յաղուած Բ: Ներքին Մասունք Մարմնոյ, Համար ԶԶ:

էջ 224. — Յաղուած ԺԱ: Բանական Հոգի: Համար ԶԿԱ. — Զ. Խնչ է բանական Հոգին:

էջ 226. — Վերջ մատենիս:

էջ 227-228, դատարկ:

3049

Ա. — ՏՕՆԱՑՈՑՑ. — 75

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասը 14×11×3, էջ 302, Պրակթ Բ-Թ (էջ 1-184), Ա-Ձ (185-302), Հանգամանք անբաւարար. առաջին պրակը ինկած, իսկ երկրորդ պրակէն կը մնան միայն առաջին եւ վերջին թերթերը: Թուղթ տոկուն, Գըրութիւն՝ խորագիրները եւ գլխատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մկանով, միասին, 18, 19 տող. Բառարանը կարմիր գիծերու միջեւ: Նոտարգիր: Կաշեկազմ տախտակեայ զրոյնազարդ, քայքայուած:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Զկնի Ը օրէից առաջի Կիրակին

էջ 8. — Մաղկազարդի գիշերն Հակումն է

էջ 88. — [Պ] նետակոստէի գիշերն Հակումն է

էջ 105. — [Փ] ռիման Աստուածանէին գիշերն Հակումն է

էջ 117. — Խաչի վերացման գիշերն Հըսկումն է

էջ 148. — Ալեկուբ Գիշերի Աւագ Մաքաթում:

էջ 148. — Ալեկուբ Գիշերի Համբարձում:

էջ 148-149ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 150. — Մեսեդիէ Զաշու Ազուխացից:

էջ 181. — Խրատ եւսարակաց գերեզման տարեմն(ա), ըստ աւուրմ եւ ըստ ժայռիմ

Մամր յիշատակագրութիւն Գրչի. —

էջ 104-105. — Զմեղապարտ գծող սորա [ամուրը քերտած ջնցուած] աղաչեմ յիշել ի բարին Քրիստոս՝ մերայովքն եւ բնաւիւքն, որ եւ ինքն յիշեսցէ զձեզ, Ամէն:

Բ. — ԲԱՌԴԻՐԲ. — 36

(ԺԵ. Դար)

էջ 165. — Այս քառ աստուածաշունչ զըրոց, սկսեալ յԱրարածոց գրոց, մինչեւ յԱւետարանն Քրիստոսի, ՀՐ Գրոց, ժողովեալ եւ շարագրեալ ի մի, վասն դիւրաւ զը-

տանելոյ խոյրողացմ ի Սաղմոսն եւ յայլմ

— Աբրա, Հայր. . . :

էջ 184-185ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 248-247, դասարկ մեծագոյն յասամբ:

էջ 286. — Նազելի, սիրելի:

էջ 300. — Յրէր, եղբայր:

էջ 301-302, զրչափորձ, եւայլն:

Թեմամբայմ յիշատակագրութիւն. —

1. — էջ 300, վարր, նոտր շեղազիր. — Թըվին ՌձԼ [= 1881], օգոստոս ամսոյ ի ԻՐ, յաւուր Բշ. ի, Աստուածածնայ Տօնի Թ. աւուրն, առի ի Խաչատուրէն Դոսկի, որ է Ժդըշ. Ժն 1 ի ԺԲ, մինչեւ ի Զ ամիս, Ած. աջողէ տամ: Տէր Աբրահամն եւ տէր Թուման Ակլայ, ի մեր տունն են, եւ տէր Աբրահամն՝ զԱկլայ Զաշու Գրչին կու կապէր:

ԶԿուլասարենց զուշ տուաք, եւ մնաց ի մեր մօտն է ուպ. եւ մեզ մնաց ի մօտն Գ չիք. եւ մեք գրեմք իւրն Սաղմոսարան մի է ուպ. ի տեղն եւ այլ Ա ստակ չուզեմք այլ, եւ նա տայ զմեր Գ չիքն:

2. — էջ 200, ձախակողման լուսանցքին, բոլորգիր մեծ. — Գերետիր յարգի պարօն եղբայրն իմ տիրացու Պետրոսն մեռաւ 1844 թուին Քի.:

3. — էջ 301, ստորոտը, բոլորգիր անհարթ. — Թուման Հարկու հարկու վաթսուս մեկին [= 1846, կամ 1812] գրեցաւ այս գիրս որ է մերտին:

4. — էջ 203, աջակողման լուսանցքին, շեղազիր անհարթ. առաջին երկու թիւերը — 27 եւ 5 — արարական թուանշաններով. — Մարտի 27ին, սահաղ ճին, ծնաւ մեր արութենն, 1844ին, որ է Մերտին. կնքեցաւ ի ձեռն Մելքոն վարդապետի, որ ասն ցնաբուն վարդապետ. 1848ին:

5. — էջ 247, վերը, անհարթ գրով, երկու թիւերն ալ արարական թուանշաններով, եւ ըստ երեւոյթին արարական թուանշանով. — Մուհէմէտի 27ին, որն չորեքշաբթի, սահաղ չորսին, թուին 1281 [= 1864]ին, ծնաւ փոքրիկ Օհանէսն:

3050

ՊԱՐԶԱՏՈՄԱՐ. — 12

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասւոյ 18.5×10×2: էջ 90: Հանգամանք համարեա բաւարար. խոնաւութենէ եւ հոսութենէ ազդուած. նորոգութիւն կըրած: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ գլխագիրները կարմիր, մնացեալը սև: Մելանով, միասին, 19 տող, կարմիր գիծերու միջեւ: Բոլորգիր: Համառոտագրութիւնք յոյժ առատ: Կաշեկազմ տախտակեայ զրոյժագարդ, հնամաշ: Կնիքներ. 1. ութանկիւն. «Քի. Մ. . . րացի Պաղտասար», էջ 16: 2. Բոլորչի. «Սարգիսի որդի Թովմաս, թվ. ԻՃՄ» [= 1701], էջ 4: 3. Հանկեման, փակագիր. «Յոհանէս Յպիսկոպոս, ՌՄԼէ» [= 1828], էջ 4:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 3, դատարկ: Նոյնպէս էջ 5:
էջ 8-16. — Տոմարական աղիւսակներ:
էջ 16. — Դատարկ գրեթէ:
էջ 17. — Պարզատոմար ըմտիր եւ ըստոյգ աւրիմակէ, ամաց եւ յաւիտեմակամ:
էջ 20-21. միջեւ թերթիկների:
էջ 88. — Բ. եւ Բ. ընդհանր:
էջ 88-90, դատարկ:
Յիշատակագրութիւն Գրչի. —
էջ 87, վերը. — . . . եւ զմեզուցեայ անպիտան

տան զծոյս յիշեցէք ի Քրիստոս, եւ Ած. ողորմի ասացէք, որ Ած. զմեզ յիշէ ի միւսանգամ զալուստն. ամէն:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւնք:

1. — Տիրացու Պաղտատրի. — 1789

էջ 1, անհարթ գրով. — Այս Պարզատոմար, որ ցուցանէ զբոլոր ամէն տարին, միւլնէ ի հի[ն]ք հարիւր եւ ԼԲ տարի կուցուցնէ:

Զայս Տոմար եւ Ազգագիրք եւ Շարական մի գնեցաք հի[ն]ք զԱյ. Դ փարայ, ձեռամբ տէր Թարութենին, ի վանդումն տիրացու մեղապարտ եւ անարժան Պաղտասարին: Ով [ոք] յանգրպի տաջէ զողորմին Միրզին եւ իւր կողակցուն, եւ իւր որդի մեղաւոր եւ անպիտան տիրացու Պաղտասարին. յիշեցէք եւ Ած. ողորմի ասացէք:

Ած. ողորմի իւր միւսանգամ զալուստեան ամէն:

Թվին ՌՄԼԸ, ի զոստոսի է:

2. — Գասպարի. — 1789

էջ 2, նախորդին ներքեւ, գունախափ մելանով. — Թվին ՌՄԼԸին գրեցաւ ձեռամբ Գասպարին, ծառայ Փրկչին, աշակերտն տէր Հովսեփին:

3051

ՇԱՐԱԿԱՆ. — 141

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասւոյ 14×9.5×8: էջ 592: Հանգամանք ցաւալի. նորոգութիւն կրած երբեմն. դարձեալ հինցած, սևեցած, ծածծ, մաշած: Թուղթ զնդնորակ: Գրիչ՝ Սարգիս: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողը եւ զըխատուորը կարմիր, մնացեալը սև: Մելանով, միասին, 22 տող: Բոլորգիր վարժ: Համառոտագրութիւնք սովորական: Կարմր-

րաներկ զարդագիր եւ լուսանցադրդ՝ Կանոններու սկիզբը, մեծ բաժանումները հանդերձ գլխազարդով: Լուսանցազարդերը առ հասարակ փճացած են: Գունաւոր խորանազարդ իւր սարօք, էջ 1, 207: Կաշեկազմ տախտակեայ զրոյժագարդ, հնամաշ, վերջին կողքը փրթած: Ստացող՝ Պաշատուր Փահանայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

- էջ 1.— Երգեցէք որդիք Սիրոնի...
 էջ 22.— Կամովո Առաջի Առուր Ծնունդ-
 եանո Քրիստոսի.— Խորհուրդ մեծ...
 էջ 81.— Կամոն Բուն Բարեկեանդանի...
 էջ 173.— Կամոն Ղազարու Յարութեան:
 էջ 206. դատարկ, եղծուած գրութեան մը
 հետքերով:
 էջ 207.— Տեառն Ներսէսի հայ. ի Յա-
 րութեան Տեառն: Աւգմեա Տէր Յու:— Այ-
 սաւր յարեալ ի մեռելոց...
 էջ 278.— Կամոն Հոգւոյն Սրբոյ Պէմտե-
 կոստէին:
 էջ 358.— Կամոն Նաւակատեաց Խաչիմ
 Գի.:
 էջ 423.— Կամոն Համալրեմ Մարտիրո-
 սաց:
 էջ 455.— Կամոն Համալրեմ Նմբեցեցում:
 էջ 487.— Կամոն Յարութեան Արեւմու-
 րին:
 էջ 527.— Երգ. Ներսէսի Հայոց Կաթողի-
 կոսի ասացեալ, Յաղագս Մեծի Ուրաթ գի-
 չերոյ Աւետարանացն.— Այսաւր անճառ
 * * *
 էջ 540.— Երգ Տեառն Ներսէսի...—
 Նորաստեղծեալ...
 էջ 553.— Երգ Երեկոյիմ Խաղաղակա-
 միմ.— Նայեա սիրով...
 էջ 568.— Երգ Տեառն Ներսիսի...—
 Աստուած անեղ...
 էջ 563.— Ամծնիմ[ը] Սրբոյն Գրիգորի
 Լուսաւորչիմ. Ասացեալ Յոնանուս Պոլս
 Վարդապետի Եզրմկացւոյ.— Այսաւր
 գուրճացեալ...
 էջ 570.— Հերիք մահնայն...
 էջ 572.— Անձինք Սր. Աստուածածնին ի

Կիրակոս Վարդապետէ ասացեալ.— Արե-
 ւելք զերարփին...
 էջ 577.— Կամովո Մեծկամն Բեթղե-
 եմի.— Այսաւր անմեղ սուրբ մանկունքն
 ...
 էջ 579.— Կանոն Սրբոց Ղեւոնդեանց
 Աւրհնութիւն.— Որ յառաջագոյն...
 էջ 583.— Անճառելի Բանդ Աստուած...
 էջ 585.— Շարական Սրբոյն Սարգսի...—
 Ամենասուրբ Երրորդութեան...
 էջ 587.— Յաւուրս վերջի ժամանակի...
 էջ 590.— Մերձեցալ ես ի դուռն գերեզ-
 մանին...
 էջ 590.— Անսկիզբն Ած. սկիզբն արար-
 չութեան...
 Մամր յիշատակագրութիւնմ Գրչի.—
 1.— էջ 421, ստորոտը.— Ով եղբայր,
 զանլուանայի գծողս յիշեալ:
 2.— էջ 488, վարը.— Ով դասք լուսն-
 րամից, սղալանաց եւ փրծնութեան մի մե-
 ղադրէք, զի տկարացեալ եմ, եւ աչքս յի հա-
 յիլ. այլ եւ աղաչեմ յիշել ի Տէր զՊալա-
 տուր քահանայ՝ ստացող, եւ զախմար գը-
 ռող զՍարգիս, եւ Ած. զմեզ:

Յիշատակագրութիւն Նորոգողի.—

էջ 592, վարը.— ԶՊետրոս սուտանուն
 մեղաք լաղախեալս, որ վերստին Նորո-
 գեց եւ կազմեց զչարակներով եւ անձնու-
 տով ի քաղաքն Հալապ զՇարակնոցս զայս
 կրկին Նորոգեցի: Ով քահանայք եւ սարկա-
 ւագունք, յիշեցէք ի յաղաւթս ձեր զներ-
 գեւեալ եւ զատածեալ զսուտանուն արեղայն
 որ զանունն ունիմ եւ գգործն ոչ:

3052

Տ Ա Ղ Ա Ր Ա Ն.— 14
 (ԺԵ. ԴԱՐԴ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւ 15×10×2.5, էջ 248, Հանգա-
 մանք անբաւարար. շատ թերթեր ինկած,
 մնացեալներն ալ սխալ դասաւորուած՝ նո-
 րագրութեան ժամանակ, Թուղթ հասարակ:

Գրութիւն՝ խորագիրները եւ գլխատառերը
 կարմիր, մնացեալը սև մելանով, միասին,
 20 տող: Նոտագիր չեղակերպ: Համառոտա-
 գրութիւնք գրեթէ սովորական: Թղթա-
 կազմ հնամալ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Նկատելով որ թերթերը սխալ դասաւորւած են՝ կը հետեւին տաղերու համարաթիւին:

Ա.— էջ 77.— Տաղ ի Պլուզ Յոհանիսէ.—

Առաջնահայակ պողոտէ...—Ա-Բ:

Բ.— էջ 81.— Ի Զաւարիայ Եպիսկոպոսէ.—

Տունկ ես ամենայն ծաղկանց...—

Տեք Զաւարիայի:

Գ.— էջ 83.— Տաղ Սրբոյ Յակոբայ.—

Անճառ Միածին շորն երկնաւորին...—

Առաջիկ Վարդապետի:

Դ.— էջ 85.— Տաղ Սրբոյ Աստուածամոր.

Աստուածածին մայր Բի. Տէր ողորմես.

...—Ա-Բ:

Ե.— էջ 88.— Տաղ Սրբոյ Լուսաւորչիմ

Գրիգորի.— Ի յնյա արեւուարեւ...:

Զ.— էջ 89.— Տաղ Յովնանէ Վարդապետէ

ասացեալ. Խրատոյ բամ վասն հոգոյ.—

Մեղա քեզ Բա. Ած. ապաւէն յոյս ըզքեզ

ունիմ...:

Է.— էջ 92.— Յորդորակ Սրբոյ Խաչիմ.—

Խաչի Նախնաւն երեւցաւ...:

Ը.— էջ 94.— Տաղ Յովնան Մկրտչիմ.—

Յովնանէս մեծ մարգարէ...: Տարբեր փո-

փոխակ մը տես թ. 1895, Ե. Հատոր, էջ

586-587:

Թ.— էջ 96.— Տաղ Յովնան Մարգարէիմ.—

Յունան քարոզըն Նիկուէի...:

Ժ.— էջ 100.— Տաղ վասն Խոնարհու-

թեան.— Խորատ մի տամ սիրով քեզ...:

ԺԱ.— էջ 107.— Այլ Տաղ վասն Հոգոյ:

1

Այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ,

գերդ այլ ծառայ չեղա քեզ,

հոգովս ի հուր անկայ ես.

Այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

2

Այն որ իմ մայրն երբեր գիս,

մակար Թէ չէր բերեր գիս,

այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

3

Քան այս չարիս դիպայ ես,

յօժար մեղօք լցուայ ես,

ի հուրն ամշէք անկայ ես.

այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

4

Դու քաղցր եւ քարերար Տէր,

առեղ հոգր եւ մեծ Տէր,

դու յաւաքայ ըզմեզ Տէր.

այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

5

Դու հայածիչ դիւաց, Տէր,

դու կործանիչ մեհեմեհաց, Տէր,

ըզմեզ դու ազա[տեա] Տէր.

այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

6

Ի մեղաց ի հողս կռիւցի,

հոգիսըս սուրբ կորուսի,

ամշէք հուրն վառեցի.

այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

7

Այս կեանքադոյս դիպայ ես,

խաղովն ի գետն անկայ ես,

ծաղրովն ընկղմեցայ ես.

այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

8

Ջէտ տիկ մեղօք լցուի եմ,

գէտ գայլ ի յորս ելի եմ,

մարմնովս ուրուկ շնացեալ եմ.

այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

9

Ամշէք հուրըն վառեմ գիս,

ամբուս որդունքն ուտեմ գիս,

գիշեր ցերեկ տանջեմ գիս.

այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

10

Աւրըս մահու հասեալ ե,

կեանք օրերս հատել ե,

մարմնիս յուժու քափել ե.

այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

11

Ջութսուն տարիմ լըցեր եմ,

ի մէջ մեղաց եղեր եմ,

գիտցի իմ կորուսեալ եմ.

այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

12

Խղճայ Տէր կածանեմ,

դարձեալ ու գիւն գազան եմ,

ողորմ ի դուրս ի տան եմ.

այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

13

Յորդոր կեանքն գնացել եմ,
մարմնովս յերակ շնացել եմ,
մեղաց հողըս մնացել եմ.
այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

14

Յառաջ որ մահ տիրէ զիս,
կամ հողմ ու հուրն այրէ զիս,
արեան գետըն տարել զիս.
այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

15

Լալով գոչեմ ես քեզ Տէր,
գործոց իմոց համբեր Տէր,
իմ քաւարանն դու ես Տէր.
այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

16

Ահա յորժամ գնամ ես,
այաց լոյս խաւարիմ ես,
ի հուր անշէջ մնամ ես.
այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

17

Յառաջն օր տղայ էի,
ւ այլ ժիր ու այլ ցանկալի,
անգեղջ ու զինչ Ուղայի.
այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

18

Յիմի որ ծերացեալ եմ,
խելաց գերիս թափել եմ,
զինչ խէտ հարբած եղել եմ.
այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

19

Ջինչ կոմ մի տուն ընկել եմ,
զինչ անըղայ հանել եմ,
մեղաց պտուղ բերել եմ.
այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

20

Ջինչ խոտ ի հաս եկել եմ,
քաղելու հումն (եկել) [եղել] եմ,
զքեզ Տէր ինձ յոյս կալեալ եմ.
այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

21

Այս կեանքս ու մահ տիրէ զիս,
կամ հող ու հուրն այրէ զիս,
անբուն որդունքն ուտեմ զիս.
այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

22

Վախեմ թէ ինձ գրող գա,
եւ ի հոգոյս խաղտող գա,
մարմնոյս իմոյ սոսկող գա.
այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

23

Հասնի խնդիր ու շուտ գա,
ոչ մերէ, ոչ համբեր տայ,
ոչ միստ եւ ոչ դադար տայ.
այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

24

Կեմաց գիրըս չընջել է,
աչեքս ի գութս ընկել է,
հոգոյս խնդրակն եկել է.
այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

25

Յորժամ հոգոյս խնդիր գան,
քակեմ ու շուտ դադրեման,
հոգիս առնուն վերանան.
այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

26

Նղբարք, օտարք, որ անդ կան,
ամէնն հետ ինձ լալով գան,
հետ լամ հետին ի քէջ կամ.
այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

27

Տանին ի յեզր հողին զիս,
դնեն ի մէջ գրին զիս,
թաղեն ու մէն թողեն զիս.
այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

28

Ջիս գան թաղեն եւ դառնան,
յիշեն ու զիս թէզ մոռնան,
զինչ դեմ յինէն (մոռ) [հեռ] անան.
այ Տէր տէրանց, մեղա քեզ:

29

Զինչ գետ յորդոր գմամ Ես,
զինչ կուր աչեր մմամ Ես,
ու տարակուսեալ եմ Ես.
այ Տէր տերանց, մեղա քեզ:

30

Ոչ գամն Ես ոչ վաշխ իմ,
ոչ կիմ Ես ոչ տղայ (եմ) իմ,
ոչ տուն Ես ոչ որդի իմ.
այ Տէր տերանց, մեղա քեզ:

31

Դարձեալ մեղոք ի լուր գամ,
տրտում կեմօքս ի շուրջ գամ,
ածեմ գաչերս ու խիստ լամ.
այ Տէր տերանց, մեղա քեզ:

32

Առնում յամտէմ տամին զիս,
համին աչաց վարեմ զիս,
դնեմ ի հուրմ այրեմ զիս.
այ Տէր տերանց, մեղա քեզ:

33

Ի տարտարոս մաշեմ զիս,
Ես յաւիտեամ դատեմ զիս,
ամբում որդեմքմ ուտեմ զիս.
այ Տէր տերանց, մեղա քեզ:

34

Գիտեմ որ Ես մոլոր եմ,
ի մէջ մեղաց մեռել եմ,
արեամք գաչերս թացել եմ.
այ Տէր տերանց, մեղա քեզ:

35

Ջամկեալ ծառայս յարոյ Տէր,
զբողոքեալ ծառայս լցոյ Տէր,
զչորցած ծառքս բուսոյ Տէր.
այ Տէր տերանց, մեղա քեզ:

36

Դու կեամք Ես կեմդանեաց, Տէր,
դու ամէմ որդեմք Տէր,
մեղաւորաց քաւիչ Տէր.
այ Տէր տերանց, մեղա քեզ:

37

Յորժամ յաթոռ մըստիս Տէր,
Ես առաքեալք ըմդ աջմէ Տէր,
յայնժամ ի յիս խնայեա Տէր.
այ Տէր տերանց, մեղա քեզ:

38

Ահեղ դատաստանիմ, Տէր,
խղճայ Ես ողորմեա Տէր,
գեմ քո ստեղծութեմ եմ Ես, Տէր.
այ Տէր տերանց, մեղա քեզ:

39

Բազում չարիք գործել եմ,
ի մէջ մեղաց կորել եմ,
խիստ խեղճ Ես անճարակ եմ.
այ Տէր տերանց, մեղա քեզ:

Դիտ. — Այս տաղը կը տեսնուի բազմաթիւ փոփոխակներով, յատկապէս ուշադրութիւն կը գրաւէ տաղերգուին տարիքը. տեղ մը քառասուն (Ե. Հատոր, էջ 48, Համար 4), ուրիշ տեղ մը վաթսուն (Նոյն, էջ 210), իսկ այս տեղ ութսուն (Համար 11):

Շատ մը թերթեր ինկած ըլլալով կը պակսին քանի մը տաղեր, որոնք են ըստ ցանկին.

ԺԲ. — Վայրի Հաւուկ մը բռնած ու բերած:

ԺԳ. — Սիրտս ի փորս դողայր յահուս:

ԺԴ. — Արդ ամ. ազգ եւ ազինք, ողորան:

ԺԵ. — Այլ եւ կոչեմք զքեզ յանուանէ:

ԺԶ. — Քանզի փռանկաց ազգն չարժին: — Այս տաղին վերջին մասը կը գտնուի էջ 113-114. կ'առնենք սկիզբի եւ վերջի մասերը:

[Ես անարժան ամենայնի,

որ վարդապետ] անունս կոչի,

Այլ ի գործոց խիստ եմ հեռի,

անմիտ, յիմար եւ փանաքի:

.....

Եւ ասացեն՝ Տէր ողորմի,

ինձ մեղապարտ Առաքելի:...

.....

Փառք արարչին ամենայնի,

Հօր եւ Որդոյն իւր Միածնի,

Հոգոյն՝ շնորհաց պարգեւողին,

անցեալն, այժմոյս, լյապագային:

Ես անարժանս մեղօք իլի,
որ դասկաւ նաորն գրեցի,
զձեզ աղաչեմ աղերսալի,
ինձ ալլ ասել մին ողորմի:

Ջի չեմ յիշման ես արժանի,
իշատակելի Հանդիսի,
ազադակեմ ողորմելի,
ինձ ընդ ձեզ մասն լիցի:
Հմտ.— Առաքել Բաղիչեցի, Ա. Ղազինեան,
էջ 235—237:

ԺԷ.— էջ 114.— Տաղ վասն ազաւորքեամ
— Սողոմոն մայրն իմաստութեան...:

ԺԸ.— էջ 103.— Տաղ գեղեցիկ ի վերայ
հոգոյն ասացեալ է.— Անմահ բընութիւն ա-
ռի...: Ա.— Բ:

ԺԹ.— էջ 105.— Տաղ խայտաւոր կեյա-
ռեցոյ ասացեալ է.— Այս կեանքս է յերազ
նրման...:

Ի.— էջ 122.— Տաղ ի Ֆրկայ ասացեալ:
ԱՅճերեյի հուր վառեցի,
լամեռօց յաշխարհս ի շուրջ կու գամ,
վախեմ թէ յայն աւուր մեծի,
ես բարեխօս զմէ չուենմամ:

Ջիմ ամեանմ մեղք ու չարիք
գորմ ու գիշերըն կու հոգամ,
Յաեմն անեղ դատաստանիմ
գիմչ սեւացեալ ամպ կու ցօղամ:

Յարժամ յիշեմ զոր գործեցի,
տորակուսեալ կամ ւերերամ,
Երբ գանաւոր դատողն յիշեմ,
ի յայն անէն գերդ կուպր եռամ:

Ի սպառնալիքեմ եմ սոսկացեալ,
չեմ ի գիրեր թէ ուր գմամ,
Այն ահուդդն է զիս պատել,
այմօք զօրէն վտակ կու լամ:

Երբ խաբեցայ ամցաւորիս,
ես իմն բարոյ իմ կու մըմամ,
Յարժամ երեղէն գեւոն ելամէ,
ես այն հրոյն մէջն մմամ:

Տամեն զիս իմ որդունքն ի մօտ,
որ Յաւաչեմ եւ գիտեմամ,
Որդունքն չեմ իմն ողորմի,
թող թէ եղաւոր դամ կու լամ:

.....

Ֆիրիկն ասէ ողորմագիմ
արժամ եմ ես թէ եմ կեմամ,
Ջայս խորխորատս ես խորեցի,
որ իմ ամօամբս ի մերս կեմամ:

Գիտեմ որ հուրն է իմն վառած,
երբ քաղաքիմ չեմատամ,
Տէր ողորմած ես եւ գթած,
ողորմութեամ քո ես մմամ:

Որ տաս դու իմն եմաբերութիւն,
որ սատանիմ գերի չըմամ,
Թէպէտ ունիմ մեղք ամեանմ,
քայց մայն ի Տէրըն յուսեմամ:

Թէ եմատամ մա՛ գերծամիմ,
զիմչ ազատեց Տէրըն զԱդամ,
Երբ որդուքեմն երկրպագեմ,
ես զմմամէ միշտ գոհեմամ:

Նա կու լսէ մեղաւորիմ,
այմօք վստախ յառաջ կու գամ,
Տէրն երամայեաց՝ Եկայ՛ առ իս,
զամեմց դրախտըն ձեզ բամամ:

[Տէր] զիս արեամբ քո գմեցեր,
այլ չերկնչիմ ու վախեմամ,
Փառք Աստուծոյ վեր առաքեմ,
ես քիւր եղաւոր միշտ գոհեմամ:

Որ իմն երեստ միտք ու հոգի,
որ գայս բամերըս կու ըսգամ,
Եւ գորըն գայս խորիւրմ յառվ,
որ ի գեեեմն ես չի մմամ:

Գիտեմ որ Տէրըն կու կամի,
որ ես լուսոյ որդի լիմամ,
Տէր տուր բոխումն իմն արտասուաց,
որ ի երայն ամման մմամ:

[Տէր] ողորմեա մեղաւորիս,
թէ կամեմա առ քեզ կու գամ,
Ով իմ ողորմս ակամբ դմէ,
ես լըսողիմ ծառայ լիմամ:

.....

եւ բարեխոս առ իմք՝ օւնիմ,
զԱրքունիքիմ Կոյս Մարիամ,
Մեղաւորաց թափօղ է մա,
ես զիս ի մա յամօժիմ կու տամ:

Հմմտ. *Ֆրիկ Դիւան, Տիրայր Արքայս. Տէր
Յովհաննէսեան, Հիւ Երգք. 1962, էջ 261-
266, յատկապէս տարընթերցուածները:*

ԻԱ. — էջ 127.— Տաղ Պարոմոյս Նահա-
տակիմ:

Աստուած, Հայր երկնամար, զՔէմ գոնեմմ, Տէր,
որ դու զբոցուցիք ըզքա ծառայմ, Տէր,
զՊարոմ Լոյս մահառակցեմ սրբեցեք, Տէր,
որ մարտիրոսացաւ առ Բեզ կեաւ, Տէր:

Բազում ազգ եւ ազիմք ըզքեզ աւրեմնեմ, Տէր,
յորժամ լըսնմ զեմնդէս քո ծառայիմ, Տէր,
իւրեղամ ուրախեմամ եռզօվ ըրմծամ, Տէր,
զՊարոմ Լոյս մահառակմ յորժամ յիշեմ, Տէր:

Էակից փառակից Հօր եւ Հագայմ, Տէր,
զաւ լոյս եւ ճշմարիտ կենդանեմար, Տէր,
Պարոմ Լոյս մօր վկայմ մեծորեցեք, Տէր,
յերկրէ յերկիմս տարաք եւ պատեւեցեք, Տէր:
Ընտրեցեք զքո ծառայմ եւ սրբեցեք, Տէր,
ըմտիք եւ ամուսնիք զմա տարաք, Տէր,
եւ ի յամօրիմաց ազատեցեք, Տէր,
եռնյառակցեմ հաւատար գմե կացուցեք, Տէր:
Թագաւոր երկնամար, Յիսուս Քրիստոս, Տէր,
Պարոմ Լոյս մօր վկայմ քեզ բարեխոս, Տէր,
ըզմեզ զաւ ազատեա յամօրիմաց, Տէր,
բարեաց արժամ արեւ եւ զօրքմա, Տէր:
Ժամանակ յարաք պատեանեցաք, Տէր,
ուրախութեամբ ծայծիք ըզքեզ աւրեմնեմ, Տէր,
Աւուրք Պարոմ Լոյս վկայմ առ Բեզ միջմարդ, Տէր,
զի զմեզ ազատեցեաւ ամէմ յարէ, Տէր:

Ի Քէմ զբոցուցաւ հաւատակեցաւ, Տէր,
(յ)ամօրիմաց յարեանց եւ Բայրացաւ, Տէր,
ըզմեզ ուրախացայ(ց) եռզօվ մտօք, Տէր,
Աւուրք վկայմ Պարոմ Լոյս պարծմք եզեւ, Տէր:

Մտռայմ քո պատուակմ զեռեցեցաւ, Տէր,
որդեւ գտամ ամբոտա ըմծայեցաւ, Տէր,
զի վարդաբայմ արեւմս եեզդ երկրի, Տէր,
մարտիրոս կոչեցաւ եւ Բեզ վկայ, Տէր:

Ջայծիւ տակաւ լօր զմեզ կոչեցեք, Տէր,
ճայծիդ եեռնեցաւ քո աւուրք ծառայդ, Տէր,
քմեմտեցեալ ժամուս ծաղիկ բուսաւ, Տէր,
որդեւ վարդ մանուշակ երեւցաւ, Տէր:

Պատկերից եզիւ ի ըմբարկոյց, Տէր,
ըլտակմ ամբոտամ դու շնորհեցեք, Տէր,
պարծմք քրիստոմէից զմա արարեք, Տէր,
պայծառագիւց փառսք զմա եմբզուցեք, Տէր:

Վրդամէն Վարդապետք քո ծառայմ, Տէր,
վասն Պարոմ Լուսինմ զայս բառն երգիւ լ:

ով որ յօժար սիրով զայս եղանակէ,
բոզ մէկ քերամ մեզի ազգորմիս առէ:

Իիւծեալք մաշնեմն արգիւք մարդկայիմ,
եհիծեալք ծաւալեմն, զբարիմ առեցիմ,
բայց մամուկ Պարոմ Լոյս յորժամ որ տեսիմ,
ուրախութեամբ զԱստուած փառաւորեցիմ:
Փառք Բեզ Հայր եւ Որդի, եւ Աւուրք Հոգի, Տէր,
փառք Բեզ, երբեակ ամօժիմք եւ մի բժուարիմ, Տէր,
փառսք զարդարեցեք զքո ծառայմ, Տէր,
փառաց պսակ տուեք Պարոմ Լուսինմ, Տէր:

Վասն ամուսնոյ քո յարարեցաւ, Տէր,
վասն օրորք քոյիմ զլստեցաւ, Տէր,
վանեց զբոյժամիմ եւ զբոցուցաւ, Տէր,
վերացաւ Լամ զերկիմս եւ զԲեզ տեսաւ, Տէր:
Ամուսն մարտիրոսաւ Աւուրք Պարոմ Լոյս է,
ամուսն տաղտաղիս տէր Վրդամէն է,
Այրարատեան յերկրէն Եփրայմ եկեք Լ,
անցիւաւոր(?) բառնի զայս տեսեցաւ լ:

Հմմտ. *Հայոց Նոր Վկաները, 1903, էջ 396-
400:*

*Դարձեալ մենք թիւով թերթիք ինկած են եւ
կր պակսին Հետեւեալ տաղերը:*

ԻԲ. — Աւրհնեալ Հայրն երկնաւոր:
ԻԳ. — Այսօր եղեւ պայծառ զարուն:
ԻԴ. — Անեղին տաճար, բանին բարերար:
ԻԵ. — Դարուն է բացուցեք:
ԻԶ. — Յերեկ Հողվերօքդ անցայ:
ԻԸ. — Յորժամ եղեւ դարուն:
ԻԹ. — Երկինք երկնից իմաց արարեալ:
ԻԺ. — Ով զարմանալի խորհուրդ:
Լ. — Այսօր ցնեայ Որտուաղէմ:
ԼԱ. — Քրիստոս փառաց Թագաւորն:
ԼԲ. — Դանկատ ունիմ ասեւ Բեզ:
ԼԳ. — Ի յեւս արեւու արեւ:
ԼԴ. — Աղամայս ստեղծօղն եկեալ:
ԼԵ. — Դասքն Հրէական էին պահպան:
ԼԶ. — Կենդանի է Տէրն:
ԼԸ. — Մաքուր պատկերով նրման Հրէ:
ԷՅ 1. — Սկիզբը թերի է:

*Սիրով լափեցիք ու արիւր զսիրտս խոց,
կու տապիւմ լայրիմ որպէս ի Հընոց,
սըրտէս կու Թափի յոյով Հուր ու բոց,
զայդ աստուածագիծ պատկերդ քո ինձ ցոյց:*

*Քեւ Աղթամարցի, դու բարեաց անջան,
ունայն թզենի փշաբեր անդաւտան,
թող զսէր աշխարհիս աշս անցդ որական,
զի դառն ու լեզի եւ յոյժ անպիտան:*

*Անօրէնութիւնքդ քո բարձրացան,
որպէս բռն ծանր սաստիկ հանրացան:*

երբոր մտանես ի հող ևի տապան,
ապա առաջես դառնաս փոշեման:

ԼԸ. — էջ 8. — Նորին Գրիգորիսի ասաց-
եալ. —

Դու դրոսխոյ յԵղեմայ տրնկեալ յանեղէն...
էր ունայնաբար ես Աղթամարցի,
այս կեանքս անցաւ որ է քեզ յուշ լիցի.
այժմ յաւժարութեամբ ես մեղաց զերի,
բայց յետոյ լինիս ողորմ ու լալի:

ԼԹ. — էջ 7. — Տաղ մտղամագ սիրոյ:
Ֆիդանայ պաշտատու պղաւլար կիպի,
վարդն է նասեր ի բարձր որպէս Թադուհի,
տաղարի կազարտում պէն մանուն կիպի,
Թաւալիմ Թաւալիմ ի վերայ վարդին...

Խ. — էջ 10. — Գովասանք Սբ. Աստուա-
ծածնի. —

1

Խընկի ծառի Որմամ ես,
պըտուղ դու քաղցրահամ ես,
բարի պըտուղ բերեալ ես,
Աստուածածին մեղայ քեզ:

2

Դու եղամիւս զարմամ ես,
հալըսմ ի յերկր երկինս ես,
երկնաւորին դու մայր ես.
Աստուածածին մեղայ քեզ:

3

Դու յ]որդառատ աղբիւր ես,
ծարաւիւր յարբումն ես,
մեղաւորաց դու յայս ես.
Աստուածածին մեղայ քեզ:

4

Դու անթառամ ծաղիկ ես,
փունջ մամուշակ հետով ես,
վարդի գունի նըմամ ես.
Աստուածածին մեղայ քեզ:

5

Դու ոսկեղէն սափոր ես,
մամամայի լըցեալ ես,
դու գաւազան ծաղկեալ ես.
Աստուածածին մեղայ քեզ:

6

Դու յուսեղէն կամար ես,

ոսկիապատ խմբամ ես,
դու մարգարիտ ամգին ես.
Աստուածածին մեղայ քեզ:

7

Մարգարէից պարծամք ես,
առաքելոց քարոզ ես,
մարտիրոսաց պըսակ ես.
Աստուածածին մեղայ քեզ:

8

Վարդապետաց քանոն ես,
Հայրապետաց ուղղիչ ես,
Յգնաւորաց վարժիչ ես.
Աստուածածին մեղայ քեզ:

9

Քամ զարհւսեակ ծագեալ ես,
արեգակնըն մայր ես,
ի հրեշտակաց պատուեալ ես.
Աստուածածին մեղայ քեզ:

10

Քերովքէիցըն քոյր ես,
քամ զսերովքէ մաքուր ես,
մարմնովդ վեր համարածալ ես.
Աստուածածին մեղայ քեզ:

11

Ադին դրախտին մմամ ես,
կարմիր խնձոր հետով ես,
վարդի գունի նըմամ ես.
Աստուածածին մեղայ քեզ:

12

Անճեռագործ տաճար ես,
մարգարտաշար դու տուփ ես,
բուրվար խընկով լըցեալ ես.
Աստուածածին մեղայ քեզ:

13

Ազգի մարդկան դու կեանք ես,
գամմահութիւն դու բուրբս,
ամեն քարեաց տըւող ես.
Աստուածածին մեղայ քեզ:

14

Մեղաւորաց դու յայս ես,
մոլորելոց դու դարձ ես,
ամեն ցաւոց բժիշկ ես.
Աստուածածին մեղայ քեզ:

16

Եւթմաստեղեամ խորամ ես,
արեգակամ մըմամ ես,
վարդի գունով պայծառ ես.
Աստուածածին մեղայ չեզ:

16

Ջորեկերպեամ աթռո ես,
քամ գջրովքե մաքուր ես,
սերովքեից մամ ես.
Աստուածածին մեղայ չեզ:

17

Դու արուսեակ ծնեալ ես,
արեգակամ դու մայր ես,
զԱստուած գրկով բարձեալ ես.
Աստուածածին մեղայ չեզ:

18

Աղաղակեմ ես առ չեզ,
առ Որդիդ բարեխաւսեալ,
զարբայութիւն մեզ խնդրես.
Աստուածածին մեղայ չեզ:

Հմտ. Առաքիւն Հատոր, էջ 377:

ԽԱ. — էջ 13. — Տաղ վասմ ամառակ որ-
դիմ. — Առ հայրդ աղաղակեմ... — Այս ս
բ ամս:

ԽԲ. — էջ 14. — Այսօր Նոր արեւ հարեալ
...:

ԽԳ. — էջ 15. — Տաղ վարդավառին. —
Գաւհար վարդըն վառ առեալ...:

Այստեղ ալ քանի մը Թերթ ինկած է եւ կը
պակսին երեք տաղեր:

ԽԴ. — վարդի հաւուկ մի բռնած:

ԽԵ. — Յանկարծակի ըզգեզ տեսայ:

ԽԶ. — Դարանֆիլ Նարեկի մանուշայ սրն-
պուլ:

ԽԷ. — էջ 17. — Ամսեանըն վեցերորդի
... — Ա-Ք:

էջ 18. — Բեթղաեմի Մամկամցն. —
Արթունք գուարթունք... — Ա-Ք:

ԽԸ. — էջ 23. — Տաղ Նաղաշէ տաացեալ է
վասմ Հաշտութեամ. — Անձն իմ վայ քեզ
հաղար բերան...:

ԽԹ. — էջ 28. — Տաղ վասմ մեռամելոյ
միամօր գաւկի իօր եւ մօրմ կսկծ. — Աստ-
ուած քարոզեաց եւ խրատ հաւոր...:

Մ. — էջ 28. — Տաղ Գի. Մարդեղութեամ. —

Քիմաէ պէնի պիմէ իտի...:

Նորէն ինկած եւ քանի մը Թերթ եւ կը
պակսին երեք տաղեր:

ՄԱ. — Գարունն է բացուեր:

ՄԲ. — Այսօր գգեզ տեսայ եւ ուրախա-
ցայ:

ՄԳ. — Աստուած զայս առնալ ի չէն պահէ:

ՄԴ. — էջ 31. — Տաղ վասմ Գիմոյ, ամուշ
տաւ. — Այբն ասաց այսօր խմենք... —
Ա-Ք:

ՄԵ. — էջ 32. — Տաղ վասմ Աւտարու-
թեամ Դարիպ Մարգոյ:

1

Ես էի ազատ ազգէ, վայ, աւաղ, վայ,
եւ այժմ եմ այլոց գերի,
եկայք լացե՛ք զիս եւ ողբացե՛ք զիս:

2

Միշտ կու հագամ զի բափեցայց, թար չուծիմ
Ադր իցէ քէ փրկեցայց. | թար,
եկայք լացե՛ք զիս եւ ողբացե՛ք զիս:

3

Աւտար եմ յայսմ երկրի, վայ աւաղ վայ,
Եւ աղբատ մա եւ այրի.
Եկայք լացե՛ք զիս եւ ողբացե՛ք զիս:

4

Ակմ ամեմ յայս կոյս յայմ կոյս, թար չուծիմ
Ապշեալ եմ ի խիստ կոծոյս. | թար,
եկայք լացե՛ք զիս եւ ողբացե՛ք զիս:

5

Կողոպտեաց զիս թշմամիմ, վայ աւաղ վայ,
Եւ արար կոխմ ասից.
Եկայք լացե՛ք զիս եւ ողբացե՛ք զիս:

6

Ոչ ոք է որ իմձ աւգմէ, թար չուծիմ թար,
Եւ Տէր իմ զիս բողբալ է.
Եկայք լացե՛ք զիս եւ ողբացե՛ք զիս:

7

Պատեալ եմ ջուրէ՛ զիմ ամձամբս, վայ աւաղ
Պաշարեալ եմ հաշեցմամբս. | վայ,
Եկայք լացե՛ք զիս եւ ողբացե՛ք զիս:

8

Թեյս ուստի ուծիմ գտամիլ, թար չուծիմ թար,
Բարեկամ չուծիմ աւգմիլ.
Եկայք լացե՛ք զիս եւ ողբացե՛ք զիս:

9

Ջցաւս ամձիմ չկարեմ յուելի, վայ աւաղ վայ,
Այլ եւ ոչ արտաբերիլ.
Եկայք լացե՛ք զիս եւ ողբացե՛ք զիս:

9

10

Տոչորիմ սրտիւ փղծեալ, Յար չուծիմ Յար,
Հառաչեմ լիռոցոց համեմ.

Եկայք լացե՛ք զիս եւ ողբացե՛ք զիս:

11

Թէ ուստի իւր հասամի, վայ աւաղ վայ,
Երբ յիշեմ ամօն իմ խռովի.

Եկայք լացե՛ք զիս եւ ողբացե՛ք զիս:

12

Ջգանկատս իմ թէ ում յայտնեմ, Յար չուծիմ
Բայց եղբարց միայն պատմեմ. | Յար,

Եկայք լացե՛ք զիս եւ ողբացե՛ք զիս:

ՄԶ. — Էջ 34. — Յող Վարդի եւ Պլպուլի:

1

Եերբ ջափուր վարդն փրթթի,
Մտիկ արե՛ք այն պլպուլին,
Գտերեւըն գարկեր ըիւր վրամ,
Գորըն կեմայ ի վրայ վարդին:

2

Եերեկն ըզվարդն շուռ կու գայ,
Գիշերն ի մերձեւ տերեւին,
Գկամանչ տերեւն ի յետ քամայ,
Մտնու ի մէջ կարմիր թփին:

3

Կուգես հայիս վարդն մուրատով,
Ու իրիշէ ի դրմզին,
յուր կերեւայ թուփ մի պայծառ,
այն է հասեր իւր մուրատին:

4

Հաւսար գտերեւն ի շուռ երեկ,
Ուստար արար ի վրայ վարդին,
Ի մէկ տեղ չէ հասեր մուրատ,
իւր կերեւայ թուփ մի դեղին:

5

Պլպուլն արար սալախ վարդին,
արեկ մտնումք ի պաղչամին,
սիրու տերքն զիս կու խացեմ,
երբոր կու գամ զվարդըն տանեմ:

6

Աշնան տերեւն ի վայր թափաւ,
դառնէր շիւրէր ի վրայ տը(մ)կին,
լայր ու աշօքըն արտասուէր,
եւ ամիծէր զիւր տամդին:

7

Ծաւղն գպլպուլն արար շիւար,
սգաւոր էր սիրտն ի փոքին,
թէ այն վարդէն այլ շախ չկայ,
միմչ[եւ] որ գայ մէկայլ տարին:

8

Էլ մի եղաւ պայծառ գարուն,
ու պլպուլին խապար քերին,
բուսեր հագար թուրլու ծաղիկ,
ըռանկ ըռանկ լուրջ ու դեղին:

9

Էլ մի եղաւ աքող պլպուլն
երեկ քարեւ տուր վարդին,
վարդըն խնդաց ուրախացաւ,
համտէ եկաւ իմ սիրելին:

10

Պլպուլն արար սալախ վարդին,
արեկ լիջնումք ի պաղչամին,
յարտեղ բուսեր է մամուշակ,
ի յօմ գարկումք զվրամին:

11

Սուտ մամուշակն խնդիրք ելաւ,
գնաց ի յետեւ մարկըզին,
թէ գընայ ձայնէ զրոնհամն,
գաղբրաց արին ու գղագալին:

12

Համին ծաղիկմ իւրեանց միջին,
ի մեծամեծքն յաւարկեցին,
թէ գնայ ձայնէ գմուրտ ու շուշանն,
ու գմումուփարն ի մէջ ջրին:

13

Ժողովեցան ցեղք ի ցեղաց,
եւ գոյնըգգայն տերեւ սփտին,
հագար ըռանկ հալաւ հագամ,
վարդն ի պլպուլն ի տես գային:

14

Երեկն ըզվարդըն վըրամօքն,
մստած պլպուլն ի միջվմին,
էն քուլք հագար ծաղկումքն ամէն,
այն երկուսին խզմաթ կէնին:

15

Թորոս գովէր զվարդն ու գպլպուլն,
որի սիրուն դամ կու ջաշին,

զինչ հողածին կայր արարածս,
որ չէր դիպեր այն պալային:

Յես Թորոս Տարոնցի. Թ. Քիւրտեան,
1943, Նիւ Եորք, էջ 42-44, տպուած բազում
սխալներով:

Ծէ. — էջ 37. — Տաղ Յովածիսի Թուր-
կուրամցոյ ասացեալ է. — էր չես երթայր
ի միտքի ի վայր. . . . Այս տաղը ծանօթ
է Յրիկի անունով. Հմմտ. Յրիկ Դիւան, էջ
478-480:

ԾԸ. — էջ 39. — Տաղ շառի Թորոսի ա-
սացեալ:

1

է արարին արարածոց
դասուց ամբիւ եւ ամհամար,
ի էր ու կօկի ետուտամ,
էր ու կօկ սամի աւկար:

2

Ջարարածոց սկիզբն դրի,
վեր թաշեցեր զշուրն կամար,
իլուզլար իլայ տօլտուրտըմ,
իչիմտայ պիր շամս ու դամար:

3

Ջեղ(մ)ն ի ջրոց բաժանցի,
եւ ի վերայ ցարցն մտար,
պուլիթի այլալ էմտուրտըմ,
աւմտամ այլուր եաղմուր եաղար:

4

Համց գեղեցիկ մորագեցի,
գաշխարհս արիր մաղշ ու միկար,
գեհէ դուտարաք գեհէ մաղշ,
գեհէ մուտատ ու յօխ համար:

5

Ջարդարեցեր ծառք ամտառի,
ու գպտղաբեր ընծ հասասար,
չիմառ Քի հափրաղլամտի,
միչայ բուրում չիչակ պիթար:

6

Ջորթոտմիքն ըստեղծեցի,
ագգի ագգի շատ մամար,
պոյրուզ վերտի Քի տուտտիար,
տաղ ու տաշ մատիմայ կազար:

7

Դարձար գթոչու մքն ըստեղծեցի,
երամ կապեր եարիւր հազար,
հիմաքըմ իլայ մայուրտըմ,
պիրի ունայ պիրի այլալ կէտար:

8

Յետեւ դարձար գմեզ ստեղծեցի,
ափ մի եռոյզ գմա ընկալար,
էսամ միսամ Բարիմ րահիմ,
էր ու կօկ սամի պալար:

9

Գերի Թորոս ողորմելի,
մեղօք դարձեր ես կումաեֆար,
կիժա կումտազ դափիլ աւլմայ,
այ կօզըլ միլի եաղայ եալվատ:
Հմմտ. տարբեր փոփոխակ մը, Թիւ 3067,
էէ:

ԾԹ. — էջ 41. — Տաղ Շամսի ասացեալ է,
Բ ազգ լեզուէ, վասմ Գի. ԾՄՂՂ. —
Աւրչեալ փառաւորեալ սքանչելի զարմանք,
մարգարէքն որ ասեն սրտիւ իրական,
թէ զայ Գրիստոս ասուն մարմին կուսական,
եւ Հաստատէ Հաւատ քրիստոնէական:
.....

Շամսն էր մեղաւոր մեղօք իրական,
լայր եւ Հառաչէր սրտիւ խորական.
Տէր թող ինձ ըզմեղս, ես եմ անարժան,
փառք մարգարէրին այժմ եւ յաւիտեան:

Կ. — էջ 44. — Այս տաղս գովասանու-
թիւն է Սր. Աստուածածնին. — Սուրբ
Աստուածածնի տօնին, զայր իջնոյր արծիւն
ի քարին, այլեւայլ արծիւն ի քարին. . .

ԿԱ. — էջ 46. — Տաղ Սրբոյն Ալէքսիանոսի:

Ա

Աստուած գթած եւ ողորմած,
երակ լըսէ իւր ծառային,
Ով որ յուսով պարգեւէ խնդրէր,
փութով կու տայր գիր խնդրելին:

Բ

Թէ միտ դնէ՛ գվարքն ասեմ
Ալէքսանոս թգմաւորին,
Տէրըմ տայ ձեզ խաղաղութիւն,
իմձ հասանիլ ի ծայր քամին:

Գ

Աստուածաւեր իշխան մի կայր,
Եփրիմոս ամուս կռչին,
Ի մեծամիտս Բաղա՛ Ստամբօլ,
որ գրագատրըմ աւժե՛ն:

Դ

Իմքն եւ իւր կինն էին քարի,

պահօղ բամին Աւետարնին,
Դարպաս ունին ոսկով ծծփած,
գամն ունէին, որդի չունին։ . . .
Ջ

Եկեղեցեաց կու տայր պարգեւք,
ոսկի ծածկաց սուրբ սեղանին,
Գահանայից կու տայր դեկեանն,
ողորմութիւն աղփատ ազգին։
Է

Ջոր եւ գթած Հայրն երկնային
ողորմեցաւ իւր ծառային,
Երես մեցա զաւակ արհմեալ
գլխէքսանս պտուղ բարին։
Ը

Յործամ մեծցաւ եւ զարգացաւ,
բարով ելից գեւթն տարին,
Տարան ի վանքն Յոհաննու
Ոսկիքերան վարդապետին։
Թ

Ասցին ուսայ տէր զմեր որդին,
ուսումն սուրբ աստուածային,
Սաղմոսարան մի խմորեցին,
գայմ այլ փութով գլրել տըւին։
Ժ

Յործամ ուսաւ եւ կատարեաց,
ծամաւթ եղեւ Աւետարնին,
Աւետարան Մեկնիչ ուզեց,
գայմ այլ ոսկով գլրել տըւին։ . . .
ԺԲ

Նոքա ուղիղ սրտի մտօք
զմաղտն ու գտալիքն կտրեցին,
Ասցին կու տամք զմեր Մարգարիտն
Ալեքսանոս Յոյս պատկերին։
ԺԳ

Ապա դարձան եւ յետ եկին,
գրուոր բաղաւթն ժողովեցին,
Ձի եւ ջորի զարդարեցին,
գեղն եւ գոյսարն գեմեցին։ . . .
ԺԴ

Շատ ամօքով խօսամք տըւին,
բումալատեալ ձի հեծուցին,
Տարան ի դուռն ծընողին,
ծընողքն ի դէմ ելան զաւկին։ . . .

ԺԵ

Երկիր պագեաց սուրբ սեղանին,
փառաւորեաց զՀայր եւ զՈրդին,
Հալով ամկաւ ի յոտվմին,
շատ աղաչեաց գերիցանին։ . . .
ԻԲ

Ջորուն եւ գորումքն փակեցին,
ամեոզ եղան եւ մնջեցին,
գլխէքսանսն եւ զՄարգարիտն
ըմէն թողին եւ գմացին։
ԻԲ. ԻԳ

Կիմըն խաղայր եւ գիրկ ածէր,
զարթուցանէր զամմեղ հոգին,
Նա կուսութեան խորհուրդ ունէր,
մտիկ չանէր ամենմէին։
ԻԳ. ԻԴ

Ասաց թէ կին (ն) իմ Մարգարիտ,
առ քեզ մշան զիմ մատանին,
Միմչ ես ի դուրս ելմամ ու գամ,
այլ ոչ դարձաւ երանելին։
ԻԴ. ԻԵ

Ոսկի ւ արծաթ եթող ժամկին,
զըմաղտն եւ զուտիչն եթող ցեցին,
Նսես աղփատն ողորմագին,
երեստ գրեհեզն եւ զծիրամին։
ԻԵ. ԻԶ

Իմքըն հագաւ զբուրձ աղփատին,
փութով գմաց յեզեր ծովին,
Կիմըն ճայնեաց մօրն Ամնային,
թէ ելէք տեսէք զձեր որդին։
ԻԶ. ԻԸ

Հալով ի դուրսըն վագեցին,
գլխէքսանսն խմորեցին,
Յործամ որ չգտան այնչափ լացին,
որ արին արտասուք համին։
ԻԸ. ԻԹ

Ալեքսանոս մաւեաց գմաց,
Սիմէական Գորեք լերին,
Երեքտասան տարի եկաց,
աղաւթք արար (յ) ամապատին։
ԻԹ. Լ

Ել եւ գմաց յերուսաղէմ,
երկիր եպագ գերեզմանին,

Դարձաւ եկաւ յՈւրեայ քաղաք,
շատ աղօթեաց երամեօրին:

+

Ոչ պարապէր մա աղաւթից,
եչ խմայումն ուներ մարմնին,
Տիւ եւ գիշեր առներ աղօթք,
ծունը ածէր արդար հագին:
Լ. ԼԱ.

Ապա վիշապն անդընդային,
ի սկըզբանէ մեր թշնամին,
ի միտք ձգէր զգութ ծընողին,
այնու փորձէր գերաւնին:
ԼԱ. ԼԲ.

Ել եւ գնաց յեզեր ծովին,
մաւեաց ամացաւ իւր աշխարհին,
Գնաց ի դուռն ծընողին,
հոն որ աղքատքն կենային:
ԼԲ. ԼԳ.

Երկիր պագեաց հօրն իշխանին,
ետես զծնողն եւ զկիմն քարին,
Լալով ասէր աղետագին,
թէ Տէր տուր իմն համբերութիւն:
ԼԳ. ԼԴ.

Հաւրէն խնդրէր ողորմութիւն,
այլ ի մօրէն կողկողագին,
Թէ դուք տըւէք տեղ համգըստեան
վանց կարաւտուն Ալէքսանին:
ԼԵ.

Զիմչ մայրն եւ կիմն ի դուրս ելան,
լկտի աղչկումքն եւ ծառանին,
Ի դուրս վագին, ի մագն առին,
զիմքն երեսովն ի քաղ տանին:
ԼԶ.

Մոխրաքաւալ զիմքն առնէին,
հանց որ լալով ասէր ծնողին,
Ազատ արա զիս, սուրբ տիկին
վանց կարաւտուն Ալէքսանին:
+. ԼԴ.

Մայրն հառաչէր, ասէր լալով,
քաչքն է մըման Ալէքսանին,
Դուք մի մօտայք ի յայս աղքատս,
թողէք հանգչի զիմքն իւր տեղին:
ԼԸ.

Ապա հասաւ ար Վախճանին,

Ալէքսանոս մզմաւորին,
էառ թամաք եւ թուղթ յերկայն,
ի մերս գրեաց իւր գանկատնին:...

ԽԲ.

Եկաւ առաւ թուղթն ի ձեռացն,
կարդաց ետես զքանն առաջին,
Ալէքսանոսն եւ ձեռն որդին,
լալով ողջայն իմ ծնողին:

ԽԲ. +

Իմ հօր ամուսն Երրիմի է,
իմ ամերոջն ըմուրքն է,
Իմ մօր ամուսնն Անանիայ,
իմ կողակցուն է Մարգարիտ:

ԽԳ.

Աւետարանն ձեզ մըշան,
առ Մարգարիտն զիմ մատանին,
Բայց հայր լսէ զիմ գանկատնին,
զիմչ քո ծառայքն հետ իմն արին:

ԽԴ.

Հայրըն անկաւ, խնիքն զընաց,
հանց որ մօրով կանգնեցունցին,
Թէ Ալէքսանոսն իմ որդին,
եկաւ մեռաւ մէջ փառցին:...

ԽԵ.

Զիմչ որ քո խաւսէր է անագին,
անչափ հագար իմ Մարգարիտն,
Զիմ հին խոցեր եւ մօրեցեր,
եղունկ ու վայ մօրըս քային:

ԽԶ.

Ապա տարան ամփոփեցին,
եկեղեցի սուրբ շինեցին,
Ալէքսանոս ամուսնացին,
շատոց առնէր բժշկութիւն:

Հմմտ. բաւական տարրեր փոփոխակ մը,
Թուպուրանցի և եւ Յովանէսի անուանով,
Տաղազիրթ, Երուսաղէմ, 1958, էջ 4-7: Ինչ-
պէս նաեւ. Թ. 2484, Ը. Հատոր, էջ 156-159:

ԿԲ.— էջ 56.— Տաղ Պաւլոսի ասացեալ է.—
Արհեստը Աստուծոյ անուն, որ զարեաց
դռներն է բացեր...:

ԿԳ.— էջ 80.— Մարթինոս ասացեալ է.—
Երեսեկ եւ նորա ասեմ, որ յայտարհս ի սուգ
կու կենայ...:

ԿԴ.— էջ 84.— Տաղ Իմաստնայն Ազգուն-
նի.— Աստուծոյ ու շինեաց իւր տուն...:

ԿԵ.— էջ 88.— Տաղ Աղամայ.— Յորժամ

Աղամ ստեղծաւ զերդ զարեգակն էր...

42. — էջ 71. — Տաղ ի Ագաթիայէ ասացեալ, Գովասանք վասն զինոյ. — Արարիչ Տէր քաղցրացաւ ի յԱղամայ...

Բիւր քանցարոյ է պարտական Ագարիայն, սակաւիկ բաներս ասաց զինոյ վերայ, քաղցրիկ երգէք եւ դուք մէկ Հայր մեղայ, քաղցրասցի ձեզ Տէր, քաղցրասցի ձեզ Տէր: Մայրանուն՝ Ագաթիայ եւ քամ բ:

Կէ. — էջ 74. — Տաղ ի Յովանիսի Թուրկուրանցոյ ասացեալ, վասն Գիւնոյ. — Տեսայ պատկեր մի զեղեցիկ...

ԿԸ. — էջ 75. — Տաղ ի Յովանիսի Թուրկուրանցոյ ասացեալ, վասն Սիրոյ. — Արեւ արեւիկ իմ խուփ սուրբ...

Դարձեալ բազմաթիւ Թերթեր ինկած են եւ կը պակսին Հետեւեալ տաղերը:

ԿԹ. — Վայ էն աւուրն որ ես եղայ:

Հ. — Այսօր տուն է ճերմոքան, աւետիս:

ՀԱ. — Ամէնաւրճեալ Կոյս Սարիամ:

ՀԲ. — Մեղաւոր եմ Հոգով մարմնով:

ՀԳ. — Մարտին կու գայր ծաղկներով:

ՀԴ. — Կազալ մի երէկ տեսայ:

ՀԵ. — Երկինքն ու գետին եղբարք:

ՀԶ. — Այբէն մինչեւ ի քէն Գ. մեղայ քեզ:

ՀԷ. — Այն առաջին ժամանակին:

ՀԸ. — Խոստովանիմ առ քեզ Տէր:

ՀԹ. — Աստուածածին մայր Գրիստոսի:

Ձ. — Այրի երէցն է խիստ տրտում:

ՁԱ. — Աշխարհս ոչինչ է եւ անցաւոր:

ՁԲ. — էջ 135. — Երգ վասն աւտարութեան, ի յԱտաբել վարդապետէ. — Ատարութիւն է խիստ դժար... — Այս Առաքել վարդապետ է ի Երգ. — Տես Հասկ, 1964, էջ 64:

ՁԳ. — էջ 139. — Երգ ի Ար. Աստուածածին ի Գաբրիէլ Հրեշտակապետն, արիմակեալ ի վարդն եւ ի պլուզլմ, ի յԱտաբել վարդապետէ. — Ականջ դրէք բանիս որ պատական է...

ՁԴ. — էջ 140. — Երգ վասն Ուրախութեան. — Պապուկն ընդ վարդն ասաց թէ ինչ անողորմ ես...

էջ 140-149 ի միջեւ Թերթեր ինկած, կը պակսի յաշորդ տաղին սկիզբը:

ՁԵ. — Ած. անեղ եւ անսկիզբ:

էջ 151. — ...

Գերի Նաղաշ ողորմելի,
աշխարհս չէ քեզ մնացական,

Պիտի մեռանիս ու մտանես
ի գերեզման: ...

ՁԶ. — էջ 152. — Երգ վասն Հաւուց, Յոնաթան վարդապետէ:

1

Ես Յոնանմէն հոգով տկար,
Եպիսկոպոս յերկիր աւտար,
Կամիմ գովել զհաւք հասար,
Ուրախութիւն մարդկան համար:

2

Արմաւըմ մեծ է ու անհմար,
Երթայ ծովուն առակն ի վայր,
մեծ փայտ առնոյր եւ քարձրամայր,
Լիբամանու լեռնէն ի վայր:

3

Անկղմ խելօք էր եւ խիկար,
Ու գմեռնիւմ մարդն իմամայր,
ով որ ի մա կու հոտոտայր,
Ուս հոտն գայր մուշկ եւ ամպար:

4

Սաբն ի յարօտ երթայր եւ գայր,
գինջ գպախրէ կամ գինջ գոչխար,
սղոց ումէր գինջ գգամկար,
Երբ գողմ գայր շուտ իմամայր:

5

Հաւ սիրամարգն երթայր կամկար,
ի գլուխն երեք փետուր պայծառ,
Երեք ակն, երեք գռեար,
Ոսկիածոյլ մարգարտաշար:

6

Կուրցքն եւ շլինքն էր դարիվայր,
լուրջ ու կապուտ ծիրան կու տայր,
Թեւերն ամէն ակն եւ գռեար,
գինջ արեգակն որ կայր ի մայր:

7

Ագին կամանջ (եւ) կարմիր գոյմ տայր,
գինջ երկմուց գօտիմ կամար,
փետուրն ամէն ակն եւ գռեար,
ի գոյմ ռակայ արծաթալ փայլ:

8

Հաւալասան հաւն էր արդար,
իմքն ի Դաւթեան սաղմաւըմ կայր,
գօրն ամապատմ երթայր կենայր,
փառաբանէր գրիստոս արդար:

9

Աղաւթն ոսկէփետուր

Բան զամենայն հաւ էր արդար,
Ոռքայ կապեն երամ հագար,
Եւ մի (մի) կամօք վարին յաւժար:

10

Ըշտըրմուխին փետուրն գայր,
ըղտու կոնակն մամն լինար,
գիր ձուկ կախեն ամէն տաճար,
ի ծիրտն յալմաս երկաթն կայր:

11

Կասկամն ի ի կախ ի ծառն ի վայր,
յաչիչն արիւն կու կաթկթայր,
իմքն շատ կամչէր ու ան զենեհար,
մէկ մի չկայր առնոյր ի վայր:

12

Խիւն ի մորին մասխարամայր,
նդէ ի մեղ կու պորտըքայր,
զերդ զուլ կամչէր, զերդ գողայ կու
[կողկողէր,
ամէն մարդու բանիւ լինէր:

13

Զօր յակոբին պիտի խղմալ,
վիզն է բարակ, անձն Ուհեար,
գօրն ի սարերն դեգերար,
իմքն ի մէկ ձկան հաւար:

14

Կախախկն երբ կարկնչար,
ի սարէ սար ձայնըն կու գայր
զքաչ արծըւուն ձայնըն լսէր,
մէքքն բեկէր ընկմէր ի վայր:

15

Գունգունմաս հաւուկ մի կայր,
գծով ու զցամաք ի շուտ կու գայր,
միերըն խիստ լաղարամար,
ամառն յաւ գէր կու կենար:

16

Շմաւր(ն)օրն զեր[դ] տղայ կու լար,
զերդ զչիպայ կու կաղկնծար,
մերկ անէր զինչ զմերկար,
կարմիր երես, դեղին աստառ:

17

Արախիւ մեծ հաւու հաւ [ո]վ,
երկան ու բարակ մվերով,
ի գետն ի վայր գայր խաղալով,
մուկն եւ խլեզ վեր քաշելով:

18

Կչեղակ[ն] [կու] կարկչէր,
ի վեր վագէր եպարտամայր,
թէ իմ փետուրս [է] խալիտակ,
ա(գ) գիս Բան գայլ հաւու յերկար:

19

Կեռ կտուց հաւուկ մի կայր,
հագն կապուտ կու պարծենար,
թէ գայս հաւերս ար գովեցիր,
զինչ զիմ փետուրս իսկի չկար:

20

Ջարուռն ասէր արուստարար,
երգենեմի պէս կու ցնծայր,
Գարրիէի փողն գոչեմ,
յառնեն մեռեալքն հաւասար:

21

Խումրին ամբիծ աղաւթարար,
Ճաշու Սաղմոս կասէր յերկար,
յամձն է հագն սպիտակ շուրջառ,
զինչ քառանայ հանդարտարար:

22

Կաւվկարոսիկն էր Բուր վաղարար,
կով կաւուսնի եւ շուրջ կու գայր,
Բուրն ասէր՝ կովն գտայր,
եղբայրն ասէր՝ ճարակ չկայ[ր]:

23

Կուկն ամէն գարունն կու գայր,
ի յիւր գլուխըն ծակ մի կայր,
զերդ Հերովդէս կամ զՊիղատոս,
կամ գամհաւատքն հաւասար:

24

Միծեռնիկն ի շենըն գայր,
իւր հայրենի տունն եւ տաճարն,
ելմէր մատեր ի վրայ տաճարին,
սաղմոս ասէր գօրն անդադար:

25

Հօգիպիկն էր Գարդարովի,
ի գլուխն դրել քազ ու կատար,
իմքն յերակ եզրի շինի
կամ քաղաքաց պարիսպ կենար:

Այս երգի երկու տարբեր փոփոխակներ
տեսն թիւ 1133, Դ. Հատոր, էջ 206-207, 21
տուն. եւ թիւ 1900, Զ. Հատոր, էջ 327-328,
32 տուն:

2է.— էջ 167.— Երգ վասն գիմայ ռւրա-
խուքեամ մարդկան:

1

Այսօր տօնեմ(ք), ձեզ աւետիս,
առաջ ցնծամ(ք) քաջամ տաւմիս,
Բարոյ վտեսայ գկթխամ ափիս,
Աւետիս, աւետիս,
Ժողովրդեան Հայոց ազգիս:

2

Գաւաթ մը եկ մեծ (ամմալ) յիս,
գիմիս ամուշ որ ճաշակես,
Դու այժմ խմէ գկթխամ առ իս,
Աւետիս, աւետիս,
Ժողովրդեան Հայոց ազգիս:...

5

Թէ դու լսես իմոյ խրատիս,
քող դու քաղցում տարիս ապրիս,
Ժամ ժամ խմես համգէի հոգիս.
Աւետիս, աւետիս,
Ժողովրդեան Հայոց ազգիս:...

7

Խնդամք բոլոր շուրջ կարասիս,
խորվեմք հաւ սաք ոչխարի միս,
Մաղկունք բերեմք մէջ ժողովիս.
Աւետիս, աւետիս,
Ժողովրդեան Հայոց ազգիս:...

10

Ճերմակ գիմին լաւ դեղ սրտիս,
ճաշակմ ամուշ, ամառն յումիս,
Մատայ գրածակ քո ծառայիս.
Աւետիս, աւետիս,
Ժողովրդեան Հայոց ազգիս:...

13

Չորս մեծ գաւաթ տուր կամ երիս,
չափով մի տալ քո ծառայիս,
Պղտոր մի տալ քեզուշ սրտիս.
Աւետիս, աւետիս,
Ժողովրդեան Հայոց ազգիս:...

18

Փրկեա մեղաց, Տէր, գեղկելիս,
Փրկչէդ խնդրեմ ողորմելիս,
Քո Մարտիրոս Ղարաճաւրբիս.
Աւետիս, աւետիս,
Ժողովրդեան Հայոց ազգիս:

19

Ի յուք եարիւրն ի քվալանիս,
վաթսուն եւ եւթմ եղեւ յամիս,
դիկտեմքերիս յուսմամորիս,
Աւետիս ժողովրդեան աւետիս:

Հմտ. Բանբեր Մատենադարանի, Թիւ 10, էջ 333-336, Յասմիկ Սահակեան, Հրատարակողին ձեռքին տակ եղած օրինակները ունին միայն 18 տուն. եներկայ ձեռագիրը տուն մը եւս ունի, ուր տրուած է գրութեան թւականը 887 (= 1418):

2Ը.— էջ 180.— Երգ ամուշ եւ պիտամի գաւաթաւ: Ի յառաջնումն եղեւ պատճառ իմ գաւաթան, որ նախահայրն մերկացաւ, իմ գաւաթան:...

Այստեղ ալ քաղմաթիւ թերթեր ինկած են եւ կը պահանջեն հետեւեալ աղբերը:

2Թ.— Մադիկ էն Ժողկին ասեմ:

Ղ.— Ամէն առաւտ եւ լոյս:

ՂԱ.— Ղարիպի կեանքն է լալի ողբերգական:

ՂԲ.— Աստուծոյ չինեալ քաղաք պատուական:

ՂԳ.— Սեաւ եմ գեղեցիկ դուտոր Եւայի:

ՂԴ.— Նըստեալ կանանցն ողբայիս:

ՂԵ.— Անեղ Որդին Հօր Միանին:

ՂԶ.— Ենորձօք Հոգոյն Սրբոյ եղեն:

էջ 163.— Տաղ Արմիշեցի Գրիգորի, Յուսմուն Մարգարէիմ.— Հաւատացէք ձեզ բանմ ասեմ:...

ՂԷ.— Կայր Կոյսն ի յայրին: Սկիզբը կը պահանջի:

էջ 166.— Կարեւոր յուսով,

կախեալ ի յերկնուտ,

կողէր կրկնելով:

.....

Կապուտակ ամպով,

կայծակնազունով,

կերպիւ աղաւտոյ:...

ՂԸ.— էջ 187.— Գովասանք վասն Սր. Աստուածածնի ի Գրիգորի.— Արթային փակեալ պարտէզ:... Ա.-Բ:

ՂԹ.— էջ 173.— Տաղ ամուշ եւ լգլեղեցիկ վասն Մնրմդեան Տեառն մերոյ Յի. Քի:

— Մադիկ պայծառ ծովային:...

Ճ.— էջ 174.— Տաղ Ուրախի:

Առջն ու վայրն ու աղվեսուն են պարիշեր, հօրեղբայր եւ քուրբորդիք էին դարձեր, գաղտնասուն միակեց էին արհեստ սուտ միակեց, սուտ աղօթարար, սուտ:

Աղվաճառն ձեռքն ի յերկինքն տարածեն,
 վասն առույն հոգուն համար պաշտում արարեն,
 զայլու խնդեն որ դուռն արեր զքեզ բռնեն,
 խնդեն է բռնեն զքեզ, խնդեն գայլուն զքեզ:
 ՃԱ. — էջ 176. — Տաղ նաղաշ Եպիսկոպոս
 սէ ասացեալ. — Երազ է ու սուտ եղբայրք

էջ 176—179 ի մէջն մէկ թերթ կարտած,
 կը մնայ արմատը միայն:
 ՃԲ. — Ով մահ քան ի զքեզ յիշեմ:
 էջ 179, կը մնան վերոյիշեալ տաղին վեր-
 ջին երկու տունները:

Հազար երանի նորայ,
 զոր բարի գործով գտանես,
 հեղեղն զնայ է տարեր,
 որ ի մէջ մեղացն ըմբռնես:

Յովաննէս Թուրկուրանցի,
 զուր կասես, զայլ ոչ խրատես,
 եւթնասուն տարի լցեր,
 ի մեղաց մէջըն կացեր ես:

ՃԳ. — էջ 179. — Տաղ քաղցրիկ եւ գեղե-
 ցիկ. — Ահա այգիք մեր ծաղկեցան. . . —
 Ա-Բ:

ՃԴ. — էջ 186. — Տաղ ի Գրիգորիսէ Աղ-
 քամարացոյ ասացեալ. — Դու ես արեգակ
 լուսին ի լրման. . .

ՃԵ. — էջ 190. — Տաղ Վասմ Սիրոյ. —
 Մով այգամ քանի նայիս խորոտով. . .
 Ժանի տի կանչես դու խղճով Հազար,
 քանի դու հասար իսկի չի հանգար,
 զիչեր ուցերն սիրով վառեցար,
 զՏէր մեղան ասա զնա նիստ ի վայր:

ՃԶ. — էջ 197. — Տաղ Վարդի ի Գրիգորի
 Աղքամարացոյ ասացեալ. — Յեա գնալոյ
 վարդին. . .

ՃԷ. — էջ 199. — Գնաց պղծելով առ թըռ-
 յումքն եւ հեարց ի մոցմէ գվարդն. — Պըլ-
 պուպ վերացաւ ի յոգն թեւով. . .

ՃԸ. — էջ 200. — Յետ հարցամեյոյ զբըռ-
 յումքն տրտմեցաւ պղծելով եւ արտասուէր
 եւ ջղբայր. — Պղպուլն դառնացաւ ասաց
 զինչ լինիմ. . .

ՃԹ. — էջ 201. — Գնաց այգեգործմ միսի-
 քորեաց գալպուլն եւ ասաց թէ լսեր եմ ըզ-
 համբաւ վարդին որ գայ այժմ ի մայս. — Եկ-
 եալ այգեգործին միսիքարեաց զնա. . .

ՃԺ. — էջ 202. — Պղպուլն յործամ լուաւ
 գայս այգեգործն խնդեաց թուղք եւ
 դրկեաց վարդին. — Առեալ տարան զնամա-
 կն ի դուռն վարդին. . .

ՃԺԱ. — էջ 204. — Լսեց վարդն զպատգամ
 պղպուլին դարձոյց առ մա զպատասխանին. —
 Վարդն պատասխանի նորա թղթոյն տայ. . .

ՃԺԲ. — էջ 205. — Գնացիմ եւ տարամ զը-
 րոյց առ պղպուլին եւ մա բացեալ գրեթեմ
 ուրախութեամբ եւ ասէ. — Ուրախացաւ պըլ-
 պուլն ընդ ասնի բանին. . .

Յիմար Աղթամարցի, ըզքեզ ժողովէ,
 զի սէր այս աշխարհիս հասար փուշ է,
 սակաւ խնդալ կու տայ յետ դառն եւ գութ է,
 ինչ է քո խնդալդ երբ վերջը սուտ է:

ՃԺԳ. — էջ 207. — Տաղ Վարդին եւ Պըլ-
 պուլին ըստ այրուբեմի ըստ վերջն վանկի.
 — Մաղկունք ասն հերիք արա. . . — Ա-Բ:

Գերի Գրիգոր անյիշելի,
 եւ անպիտան Աղթամարցի,
 սէր աշխարհիս սուր երկայորի,
 հոգիս նովաւ վերաւորի:

Աստուածատուր Մեծոփեցի,
 յինէն խնդեաց, եւ ես գրեցի,
 զուր ասացէք արտով իլի,
 ինձ եւ նորա Տէրն ողորմի:

Թվական Հայոց ինն հարիւր,
 եւթնասուն երկու աշիւր,
 յազարացիք արհիւնք թիւր,
 զազգըս խանձն որպէս ըզհուր:

ՃԺԴ. — էջ 214. — Տաղ Վարդին եւ Պըլ-
 պուլին Ջաֆարիայ Եպիսկոպոսն. — Այսօր
 դառնայ արեւն ի խոյն. . . — Ա-Բ:

Ջաքարիայ յիմար գերի,
 սէրըն փուշ է դառն ու լեղի,
 դու աստ արայ խաւսիդ քեզի,
 որ անդ չի լինիս խղճ ու լալի:

ՃԺԵ. — էջ 217. — Տաղ Գրիգորի ըստ մե-
 ուամ երգողին. — Գարունն ինչիկ պղպուլն
 այգին. . . — Գրիգորիս:

ՃԺԶ. — էջ 219. — Տաղ Գարնամ ամուշ
 ասայ. — Ահա հոտն զայ գարնան. . .

ՃԺԷ. — էջ 221. — Տաղ ամուշ Բ ազգ լեզ-
 ուէ. — Մայն ինչ կանեմ երբոր յետիս անալ
 է. . .

ՃԺԸ. — էջ 224. — Տաղ Վարդի եւ Պղպու-
 լի. — Առաւտուան քամեկն ելեր մաղէ զիս
 . . .

ՃԺԹ. — էջ 225. — Տաղ սիրոյ առ սիրե-
 լին:

բող տայիմ կեմայ ի մէջ բարում,
իմ տում խօրօտիկ պապում տում:

2

Առաւտում կամուկե կամուկե,
հարս ի պաղչամ քաղէր ամուկե,
իմէմ սպիտակ, այլիմ է քուխ,
իմ տում խօրօտիկ պապում տում:

3

Առաւտում դիպէր արեւ,
իջմամ իտամ հարուս բարեւ,
իմէ կըլմըմի վարդի տերեւ.
իմ տում խօրօտիկ պապում տում:

4

Առաւտում էս իմէ չաղ է,
հարս ի պաղչամ վարդ կու քաղէ,
իմէ սպիտակ աղվար խաղէ.
իմ տում խօրօտիկ պապում տում:

5

Առաւտում դում գիմաց,
եկաւ ամցաւ չերաց իմաց,
աչքս տեսաւ, խելքս գմաց.
իմ տում խօրօտիկ պապում տում:

6

Առաւտում դեմ դագերում,
ծառայ մեռմիմ քո մագերում,
չեմ դիմամար քո մագերում.
իմ տում խօրօտիկ պապում տում:

7

Առաւտում դիմաց յուսոյմ,
կեմկիկ շարեր հարիւր իսում,
ծառայ մեռմիմ հս տեսում.
իմ տում խօրօտիկ պապում տում:

8

Եարս ի կամգմեր ազամի ի վեր,
եւ կաղաչէր զԱստուած ի վեր,
քէ երբ տի տաս ծոցում ընկեր.
իմ տում խօրօտիկ պապում տում:

ՃԻ.— էջ 228.— Յայն վերին լեռնէն ի
վայր ջուրն ի շինուն մէջն անցանէր, հայ...

ՃԻԱ.— էջ 227.— Տաղ մուլամազ.— Այս-
օր էի ես խիստ տրտում...

ՃԻԲ.— էջ 229.— Որդորակ ասայ ոչխա-

րաց.— Ես եմ կորուսեալ ոչխար...

ՃԻԳ.— էջ 232.— Գովասամէ Սք. Աստ-
ուածածնիմ.— Արեւ լուսատու տաւար Աս-
տուծոյ... — Ա-Բ:

ՃԻԴ.— էջ 234.— Տաղ սիրոյ եւ ամուշ.—
Ի դաշտին զարնուս վրան ահաւոր... — Կր
մնայ թերի՝ թերթ ինկած ըլլալով. նոյն
պատճառով պակաս է նաեւ յաջորդ տաղին
սկիզբը. կը վերջանայ սապէս.

ՁԱստուանն ողորմած կասեն,

կողորմի ամէն զարիպի,

մեզ բարեխոս լինի,

որ հասնինք սրտի մուրառի:

ՃԻԶ.— էջ 235.— Տաղ Այլակերպու-
թեան Տեառն մերոյ Յի. Բի.— Այսօր ցըն-
ծայ լեռն Թարօր եւ զուարճանայ...

ՃԻԷ.— էջ 237.— Ես այլ դեռ եմ հասեր
սրտիս մուրառի...

Վանայ բերդն որ կասն ծովու տուման է,
կուրծիստանն որ կու յիշուի աօղուզ թուման է,
քո սեւ աչերն, իմ տուն, հոգիս կու հանէ.
եկո պաղիկ մի տուր, զիս մի լացըներ:

Աւագուզ տունիկն ասեր էս մէկիկ խաղըն,
ի վերայ սրտին զարկած ըզմարայ տաղն,
ասեր թէ կու սիրեմ անցուցի չաղն.

եկո պաղիկ մի տուր, զիս մի լացըներ:

ՃԻԸ.— էջ 240.— Տաղ սիրոյ եւ ուրա-
խութեան.— Հոգի աչերուս ես լոյս... — Կր
մնայ թերի՝ թերթ ինկած ըլլալով:

ՃԻԹ.— էջ 241.— Ղարիֆի Նէրկիդ մէ-
նէվէտ սուպու... — Ղաչատուր է:

էջ 243-248.— Յամկ Տաղարամիս Ա-ՃԲ
Գլուխներ: Շարունակութիւնը կը պակսի.
յաջորդ թերթին արմատը միայն կը մնայ:

Յետմագոյմ յիշատակագրութիւնէ.

էջ 22, գուռաթի մեկանով, այլազան գի-
րերով:

ԹՎԻՆ ՌՄԿԵ ՈՐ Եւ բերի ի Սք. Երուսա-
ղէմայ:

Տաղարանս այս տէր Առաքելին է:

ԹՎԻՆ ՌՄԶԶ, ապրէլի ԻԳԳ օրն Կիւրակէ,
Ամէն:

Առ իմ սիրելի զերպապապիկի իմ սիրելի
տիրացու Մանուկին հասցէ շատ սիրով բա-
րեւ, ամէն:

3053

ԱՂՕԹԱԳԻՐԻԲ (ԹԵՐԻ) . — 27

Յեղի

1827

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ . —

Մաս 14×9-6×1, էջ 21-138, Հանգա-
մանք անբաւարար, սկիզբը և վերը թերի
Թուղթ հասարակ, Գրութիւն սեւորակ մե-
լանով, միասին, 28 տող, Շեղագիր նոս-
րակերպ, Համառոտագրութիւնը սովորա-
կան զրեթէ կողք լուսնի:

ԱՌՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ . —

էջ 22. — Աստուած ի վայր ունկնդրութիւն
է գրող և Սբ. Աւետարանին, և Հաւատամ-
քըն ասանցես զոյգ ընդ երգողին:

Աղոթք Սրբասացութեան. — Տէր մեր Ես.
Իս. . . :

էջ 24. — Ընդ Ողբունին մատո զաղօթս
զայս:

էջ 38. — Ի վերջն զայս աղօթս մատո և
զնախաղաղութեամբ:

էջ 37. — Աղօթք յորժամ ի քնոյ զարթի-
ցես մատո:

էջ 44. — Խօսք ընդ Աստուծոյ, Արարեալ
Ղուկասու Դպրի վանանդեցոյ:

ԳԻՐԻԲ ԱՂՕԹԻՑ

ՈՐ ԿՈՉԻ ԶՐՈՍԱՐԱՆ ՀՈԳԵԼՈՐ

էջ 61. — Տխաղոսաթերթ.

Գիրք Աղօթից, որ կոչի Զրօսարան Հո-
գեւոր, արարեալ ի Սիմէոնէ Մեծէ՝ Հոգե-
լոյս Հայրապետէ ամ. Հայոց, ի դիմաց լու-
սաւորակրեցից անձանց, ի փառս Աստու-
ծոյ, յամի Տեառն 1772:

Եւ վերստին տպեցաւ ի Սբ. էջմիածին
տպեցեղոյն օրինակաւ ի Նախիջևան, յամի
Տեառն 1780:

Իսկ այժմ միւսանգամ նորոգ զրեցեալ
ըստ օրինակի ի Նախիջևան տպեցեղոյն,
յամի 1827, օգոստոս 30:

էջ 73. — Աղօթք առ Սբ. Երրորդու-
թիւնն զի մի բարկանայցէ աղօթողին վասն
մեղաց, այլ ներելով տացէ զհամարձակու-
թիւն ի յաղթելն:

էջ 132. — Վերջարանական Աղօթք առ Սբ.
Երրորդութիւնն, Գրուի ԺԴ:

Արդ ոչ ամէնօրէնեալ Սբ. Երրորդու-
թիւն. . . :

3054

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ (ԹԵՐԻ) . — 11

ՄԻՒԱՅԵԼ ԱՍՈՐԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ . —

Մաս 15×11×3, էջ 25-328, Հանգա-
մանք ընդհանուր առմամբ լաւ, բայց կը
պակսի առաջին պրակը, Թուղթ սպիտակ,
Գրութիւն սեւորակ մելանով, միասին, 19
տող, Շեղագիր նոսրակերպ, Համառոտազը-
րութիւնը առատ: Գնչեկազմ տախտակեայ
հնամալ, առաջին կողքը կը պակսի:

ԱՌՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ . —

էջ 25. — . . . և տապալեցան ամ. ժող. .
հրաշ նորանշան զօղէ բերէր զպատիժն Ա-
ղամայ, և ետայր գետինն յանդընդոց ջուր
սեւաւ, և բերէր խեցեմորթ և կրիայս և
սկկերս զազանաց, և հուր և ջուր ի ներ-
քուստ ի վեր զայր, և ոչ զաղարեցաւ ամ մի
ողջոյն պատուհանս. . . և մեծ եկեղեցին զոր

շինեալ էր Կոստանտինոսի՝ ղռղաց զեւթն օր, եւ պատանեցաւ տեղին եւ ել հուր եւ այրեաց զեկեղեցին...:

էջ 196. — Ի Թուին ասորոց Ռէշ, եւ Հայոց ՃՂԴ, շինեաց Զափր ի վերայ Տգրիս գետոյ, ի վեր քան զԿատիգրոն, քաղաք, եւ կռչեաց զնայ Բաղտատ, որ Թարքմանի միջոց, այսինքն Պարսից եւ Ասորոց...:

էջ 239-242, երկու Թերթերու վերի անկունները կտրուած:

էջ 309. — Ի Թուին ասորոց Ռնձ, եւ ի Հայոց ՇՁՁ, տաճիք, որ կոչին արդմուսնիք:

ասպատակեցին ի Սպանիայ, եւ ամին անդ տարի մի...:

էջ 313, Համարեա դատարկ:

էջ 314-328, տարբեր գրութիւն, շի տողով:

էջ 314. — Երկիր ետ զպտուղ իւր եւ արհնեաց զմեզ Աստուած...:

էջ 323. — Ի նոստ եւ յանպիտան ծառայէս Աստուծոյ որ գտլ անուանս չեմ արժան...:

էջ 328. — Անըսկիզբն էէն, յանհուն պատճառէն...:

3055

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ

Ամիրդոյս Վամբ, Բաղէշ

ՌՃԽԸ = 1699

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 15×10×4: Էջ 648, Հանգամանք լաւ: Թուղթ Հասարակ: Գրիչ՝ Աբրահամ: Գրութիւն՝ խորագրերները եւ գլխատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մեյանով, միասին, 23 տող, կարմիր գիծերու միջեւ: Նոստը չնդագիր: Համառօտագրութիւնք յոյժ առաւ: Կաշեկազմ տախտակեայ զրոշմազարդ: Պահպանակ Թանձր մազադաթ սկիզբը եւ վերջը մէկ մէկ Թերթ, Համարեա դատարկ: Կնիք Հաւկթաճեւ մանիչակագոյն, ղռղշմուած աւելի քան երկոտասնեակ մը էջերու վրայ. «Սարգիս Եպիսկ. Տէր Սարգիսեան, 1926»:

Ա. — ՀԱՅՈՒՆԻ ՎԱՐՈՒԹ. — 11

Թրգմ. Ստ. Լեւեացի

էջ 1, գրչափորձ. 2, դատարկ:

էջ 3-5. — Յանկ Ա-ՀԱ Գշուիներ:

էջ 7. — Յողազ Ագառնութեամ: Գլուխ Ա. — Տէրն մեր Յս. Քս. Հրամայէ ի փրկական Անտարանէն...: Յաջորդաբար կը տեսնուին եւթ մանրապէպեր:

էջ 14. — Վասն Աղթից. Գլուխ Բ. — Սատանայ ի կերպարան գեղեցիկ երիտասարդի ծառայէր ուրումն զօրականի...:

էջ 386. — Յաղագս Գի. Ամուսնմ. Գլուխ ՀԱ:

էջ 391, դատարկ:

Բ. — ԺՈՂՈՎԱՄՈՅ

(Ի Հարամց Վարաց)

էջ 393. — Ի Հարամց Վարաց Պատմութեան, Վարք Յգնաւորի մեծի եւ կատարեալ ծերայ...: Եղգէքէոս ոմն անուն միայնակեաց...:

էջ 427. — Պատմութիւն Ամրոմիկոսի եւ Աթամասի. — էր ի քաղաքին Անտիոքայ արծաթափաճառ ոմն մանուկ Հասակաւ, որոյ անունն էր Անդրոնիկէ...:

էջ 442. — Պատմութիւն Քմբրեալ Քուրմ:

էջ 460. — Պատմութիւն Ոնթիմոյն որ կոչէր Ամաստասիայ:

էջ 467. — Վարք Աղաթոյն Գի. Թեադորայ:

էջ 474-476. — Վարք եւ Պատմութիւն Երամեյոյն Մարիմոսի Սրբայ Կուսիմ:

էջ 516. — Յայլուստ հաւաքեալ Պատմութիւն, շահաւետի եւ օգտակար. — [Ը]նթողնումք ի պատմութիւն Հոռմայեցոց...:

էջ 541. — Սրբոյն Վարդմ Վարդապետի ի բազմաց հաւաքեալ ի մի, յօգուս ըմբերցո-

դաց եւ լսողաց, ի Հարամց Վարուց բամբ պիտամի.— *Որ էրն ի սկզբանէ Աստուծն Բան...*

Էջ 613.— Ի վարուց ճգնաւորաց բամ պիտամի եւ օգտակար. Բ. Հատոր.— Ա.— [Ե]րբեմն Հայրն Անտոն աղօթէր ի խրճթին իւրում...:

Էջ 648, դատարկ մեծագոյն մասամբ: Մտնոյ յիշատակագրութիւնք եւ լուսամ-
ցագրութիւնք Գրչի.—

1.— Էջ 382, վարդ.—

Վայ ինձ մեղաւորիս,
եւ անարժան յոռի գրչիս,
մեղօք ուռեր սիրտս ի փորիս,
եւ աստուայ խոցեր Հոգիս.
Խիստ տարեկոյս եմ յայնսարՀիս,
լալտտ աղօք՝ յաստուորիս.
ով Հանդիպող այսմ տառիս,
յիշեալ յաղօթս քո զեղկեկիս,
զԱբրահամ փծուն գրչիս.
Աստուած ողորմի մեղաւորիս:

2.— Էջ 442, մէջտեղը.—

Վայ ինձ եղկեկոյս եւ Միտառականիս,
որ մեղօք փտեալ եւ նեխեալ կամ յաշխարՀիս,
ճար լուծիմ յաւուր աճեղ ատենին,
բայց զՏիրամայր Աստուածածինն:

3.— Էջ 474, վերը.— 1898

Աղայնձ զընթերցողս, զբազմամեղ Աբ-
րահամ գրչիս յիշեցէք միով ողորմայիւ-
թիւն ՌՃԽ եւ ի գրեցաւ:

4.— Էջ 568-567, ստ. լուսանցքին.— Վայ
ինձ եղկեկոյս, վայ ինձ. միտս է ցնդեր,
խելքս է գնացեր, եւ մեղաց մէջն եմ յցուեր,
ու քուն զիս պատեր:

5.— Էջ 578-577, ստ. լուսանցքին.— Վայ
ինձ եղկեկոյս, միտս ու խելքս թոնր, եւ
տողարն է աւիրեր, եղկեկիս եւ ցնդեր:

6.— Էջ 584-585, ստ. լուսանցքին.

Ով Տէր Աստուած ամենայնի,

յիշեալ զիս զեղկեկի,

յորժամ փառօք գաս Հայրենի,

յաւուր մեծի դատաստանի,

բարեխաւսութեամբ մօր քո Կուսի,

մի անտես առներ զգթօղ սորի:

7.— Էջ 612, ստորուր.— Աւարտեցաւ,
այս ի փառս Դի. Այ. մերոյ: Աղայնձ գծեզ
յիշելի Տէր՝ զեղկեկի Աբրահամ գրչիս:

8.— Էջ 618-619, ստ. լուսանցքին.— Ող-
որմած եւ մարդասէր Ած. մաղթանաւք՝ քո
ընտրեալ ճշնաւորաց, մի անտես առներ յա-
ւուրն աճեղի քուն դատաստանի զմեղսամած

եւ զեղկեկի Աբրահամ գթօղս, մեղաւք մո-
լորեալս:

9.— Էջ 628-629, ստ. լուսանցքին.— Տէր
Ած Երրորդութիւն Սուրբ, ողորմեայ մը-
տացս, Հոգւոյս եւ մարմնոյս:

10.— Էջ 630-631, ստ. լուսանցքին.—
Յիշեալ Տէր զմեղաւորս եւ ողորմեայ ըստ
բազում ողորմութեան քում:

11.— Էջ 640-641, ստ. լուսանցքին.—
Խեղդեմ ի ձէնը, ով ընթերցողք, յիշել զմե-
ղաւոր գրչիս: Դու եւ յոյս իմ, Գա. Փրկիչ
իմ:

Մեծ յիշատակարամ Գրչի.— 1899

Էջ 645.— Փառք ամենասուրբ Երրորդու-
թեանն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ,
այժմ եւ միշտ եւ յաւ:

Արդ զրեցաւ սուրբ գիրքս, որ Կոյի Հա-
րանց Վարք, պիտանի եւ զգտակար բան եւ
խրատ ի յօգուտ ընթերցողաց եւ լսողաց,
Ֆոռանկի եւ Հայոց Հաւաքեալ ի մի եւ այլ
բազում բանք, ձեռամբ յաճախավէր Հոգով
խոցոտելոյս՝ Աբրահամ Խանթոյր եւ յոռի
գրչիս եւ նուաստ բանասիրի, վերջին եւ
նեխեալ անդամոյն Գրիստոսի, ի Թվականիս
Հայոց ՌՃԽ եւ Ը, ի քաղաքն Բաղէշ, ի
Վանքն Ամիրդաշու, ընդ Հովանեաւ Սրբոյն
Յովաննու Մկրտչի, առ իստ տիեզերալուր
եւ պանծալի Վարդանայ մեծ բարունա-
պետի:

Եւ եղի զսա ի սոյն Վանքս Ամիրդաշու յի-
շատակ Հոգոյ իմոյ բազմամեղի, եւ Հոգե-
ւոր Հօրն իմոյ եւ վարժապետի ազգականի,
եւ զիս Հոգոյ երկամբք ծնողի եւ ննուցողի,
Տեառն Գրիգորի սրբազան քաղ Հոռտորի.
եւ մարմնաւոր ծնողացս իմոց՝ տէր Սարգսի
եւ մօրս Եանուսի, եւ եղբարցս՝ տէր Գրիգորի
եւ Յակոբի, Մարկոսի եւ Մարիայի, եւ
ամ. ազգականաց իմոց:

Որ եւ բազկատարած մաղթանաւք աղայնձ,
եւ Հայքեմ ի ձէնը, որք Հանդիպիք սմա կար-
դալով, կամ օրինակելով, եւ կամ բան շահե-
լով, յիշեցէք եւ Ած ողորմի սասցէք, եւ թո-
ղութիւն մեղաց Հայցեցէք Աբրահամ փծուն
բանասիրիս, որ փափայթմամբ զրեցի զսա եւ
եղի ի դուն Սրբոյն Յովաննու Մկրտչին,
յիշատակ Հոգոյ իմոյ, եւ վարդապետիս ի-
մոյ, եւ ծնողացն, եւ ամ. ազգայնոցս: Ի
խնդրոյ տիեզերալուր եւ զբարհույն անտես
Վարդանայ, մեծապատիւ արժի եւ պանծալի
Հաւոյն մերոյ վսեմախոհ վարդապետի, որ
բազում որդիս է ի փառս անեալ, որ է արե-

զանկն ի մէջ գիշերի խաւարացեալ բնութեանս մերոյ, որ փայլէ ի մէջ հալկազանեաց, զոր Տէր Թ.— զնա ընդ երկայն աւուրս պահեսցէ ի պարեանս եւ ի դուխս մեր։ Եւ ի յուզմանէ հոգոր որդւոյ նորին տեանն Վարդանայ՝ ներսէս ազնուամեծար պարմինոսի եւ պարուզտան քաջ ըրարեանպետի, որ է Աթոռակալ այս Ար. Ուխտի, զոր եւ աջն Յի. զնա պահեսցէ յիւր հովանի, ընդ երկայն աւուրս նմա կեանս տացէ, անփորձ եւ անսայթաք զնա կացուցէ, բարեաւ եւ խաղաղութեամբ վայելեսցէ ամէն։

Թեմնագոյն յիշատակագրութիւնք. — 1927

1.— էջ 647, վարը, բոլորդիր նոր.— Սարգիս Տէր Սարգիսեան, ծնեալ ի Ռուսթո, ի թուին 1872, յիշարան վարդապետ Ս. Երուսաղէմի, Առաջնորդ եւ Եպիսկոպոս Պրուսայի, եւ Գործիչ Գումարուի Դրսի, 16 Փետր. 1927, Պոլիս։

2.— էջ 8, շեղագիր.— Թիւտակ Երուսաղէմայ Զեռազրաց Թանգարանի ի Սարգիս Եպիսկոպոս Տէր Սարգիսեան Առաջնորդ եւ Եպիսկոպոս Պրուսայի, 1927, Փետր. 17։

3056

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀՈԳԵՒՈՐ.— 1

ԼՈՐԵՆՑԻՍ ՍՐՈՒԲՈՒԼԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մուտ 16×10.5×4, էջք 434։ Հանգամանք համարեա բաւարար. մասամբ ազդուած թացութենէ։ Թուղթ սպիտակ։ Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողներ եւ զխտատողներ կարմիր, մնացեալը սեւ մեջնով, միասին, 18 ոտը, կարմիր գիծերու միջեւ։ Նոտրագիր վարժ. Համառոտագրութիւնք սովորական գրիքէ։ Գունաւոր զարդագիր գլուխներու սկիզբը. գլխազարդ իւր սարօք, էջ 15, Կնիք սեւադրոշմ. Շէի. Մո. Ըստեփաննոս, էջ 15, Կաշկազմ խաւարտեայ դրոշմազարդ։ Դատարկ թուղթ սկիզբը չորս թերթ, վերջը երեք։

էջ 1.— Տիտղոսաբերք.—

Պատերազմ Հագնուր, շարադրեցեալ ի Հար Լորէնցիոսէ Սքուպուլիէ, ի կարգէ կանոնական կղերիկոսաց։

Եւ թարգմանեցեալ յիտալական լեզուէ ի հայկական թարգմա ի յագուս մերազնեայց ի փառս մեծադոյն Աստուծոյ։

Յամի Տեառն 1733։

էջ 2.— Ցամկ Գլխոց տաւորիկ գրգկամ։ Գլուխներ Ա-ԿԱ։

էջ 15.— Ոչ պակսի, եթէ ոչ ըստ օրին մարտոցի. 2 Տիմ. 2։ Թէ յարմար կայանայ Բրիտանիական կատարելութիւն։ Եւ քէ ա-

ղագս ըստամայ զեզմոյ՝ պիտոյ է պատերազմի։ Եւ քէ չորք եմ հարկանք առ այս պատերազմ։ Գլուխ Ա.— Կամելով դու, ով սիրեցեալդ ի Բս. առ հասանիլ ի բարձրութիւն կատարելութեան...

էջ 28.— Յաղագս ոչ պատելնիւ ի մեզ իմէնամ։ Գլուխ Բ.— Պարտիս հաստատայն ունեյ ի մտի քու, ով սիրելի...

էջ 178.— Յաղագս կերպի կամոնաւորել զլեզու։ Գլուխ Դ։

էջ 301.— Յաղագս Աղօթից։ Գլուխ Խ։

էջ 386.— Յաղագս եղեւորապէս եաղարդելոյ։ Գլուխ ՄԱ։

էջ 411.— Յաղագս Բնութեամ խղթի մտաց։ Գլուխ Կ։

էջ 428.— Յաղագս վերա արձակմաց պատրումաց, եւ երեւմաց սրտոց ի ժամու մեծում։ Գլուխ ԿԱ։

էջ 431.— Վերջ Գրկամ։

էջ 432-434, դատարկ։

Թիշատակագրութիւնք Նուիրատուի.— 1928, 1929

1.— էջ 14, վերը, սեւուրակ մեջնով, անվարժ գրով.— Սուս գիրքս յիշատակ մեր Տիտարեան գերդաստանի հանգուցելոց, մայր իմ Հոգեւորայի, եւ հայր իմ մ. Յուհանի, հորայր իմ Նըշանի եւ Վահանի, քոյրք իմ Մարիանի եւ Պայծառի. խնդրեմ ասացէք Հայր մեր, մեր նեյնցելոց. Աքապի

Քաշեան, Ամերիգայ, Շիքակո.— ՌՋԻԸ, Հոկտեմբեր:

2.— էջ 98, ամպկողման լուսանցքին, կարմրատառ.— Նույնպիսի Տեառն Աստուծոյ՝ Տիկին Ագապի Քաշեան, կը նշվի ընմ այս Պատերազմ Հոգեւոր գիրքը ի յիշատակ մեր տոհմի, բռնիկ Անքատապի մահ— թէսի Օհանի դուստրը Ագապի յիշեցէք յաղո—

թրս մեր. Հայր մեր որ երկինս.— ՌՋԻԹ, 1929, Հոկտեմբեր:

3.— էջ 310, ժախակողման լուսանցքին, կարմրատառ.— Մահթիսի Յուհանի դուստրը Ագապ Տիլտարեան՝ կը նշվի ընմ յարժանապատիւ Տ. Տ. Նդիշէ Դուրեան Պատրիարք յիսուն ամիեայ քահանայութեան յորելեանի, Սր. Նըուսաղէմի:

3057

Տ Ա Ղ Ա Ր Ա Ն.— 14

Ագրիաճապոլիս

ՌՄԼԵ = 1788

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւ, 15×10.5×2, էջ 248, Հանգա— մանք բաւարար. նորոգութիւն կրած. ըսկիցը թերի, Թուղթ կապտորակ, Գրիշ եւ Ստացող՝ Յակոբ Դարբինեց, որդի Բենկը— ցի սառաթ կարապետի, Գրութիւն սեւ մե— լանով, միասին, 24-29 տող, Շեղագիր ա— նարուեստ, Համառօտագրութիւնք սովորա— կան գրեթէ, Կողք խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-12, սպիտակ նոր թուղթ դատարկ՝ բացի առաջին էջէն, կը պակսին առաջին տասնեւհինգ տաղերը, որոնք եղած են ըստ վերջագիր ցանկին հետեւեալները:

Ա.— Տաղ Հոգոյ Առաքել Վարդապետէ ա— սացեալ:

Բ.— Տաղ ի վերայ սըղոյ:

Գ.— Տաղ Նաղաշի է ասացեալ վասն ան— ցաւոր աշխարհիս այս:

Դ.— Տաղ դարիպի վերայ խիստ ողորմ:

Ե.— Մէկ եպս. մի նոր այգի տնկեր է եւ դեռ այգին պըտուղ տրվեր չէ, նա եպս.ին օրըն մահու հասեր է, նա ի Հոգէվարու— թեան զայս ողբս ասեր է:

Զ.— Տաղ Հոգոյ:

Է.— Տաղ ագնիւ վասն մեր Զատիկին եւ Գարնան:

Ը.— Տաղ Ֆրկան է ասացեալ ի վերայ մեծատանն եւ Ղազարու:

Թ.— Տաղ ի վերայ Ղարիպի:

Ժ.— Տաղ Հոգոյ խիստ ագնիւ:

ԺԱ.— Տաղ Վասն Ողորմութեան, յԱռա— քել Վարդապետէ ասացեալ:

ԺԲ.— Հպարտութեան, Առաքել Վարդա— պետէ ասացեալ:

ԺԳ.— Տաղ Ուրախութեան:

ԺԴ.— Տաղ Ուրախութեան ի վերա չա— խութի:

ԺԵ.— Գովասանք եւ Տաղ Հերիսին:

ԺԶ.— էջ 13.— Տաղ Կիւզէլի.— Այսօր էի խիստ արտում...:

ԺԷ.— էջ 14.— Տաղ Վասն Ուրախու— թեան եւ Գարնային.— Գարունն է բաց— էր...:

էջ 14-15ի միջեւ թերթ ինկած. կը պակսի ԺԸ տաղին առաջին մասը. Հոս կ'առնենք վերջին տունը:

Ես Մաթէոս Կամիսեցի,

որ զգլպտվըս գովեցի,

քաղցր ծայրեւ ասել պիտի,

անուշ գինի խրմել պիտի,

զկեանքս աշխարհիս ես սիրեցի,

եւ ի մէջ մեղաց եղա զերի,

իսկի օր մի չասացի,

թէ ողորմեայ դու Տէր ինձի:

ԺԹ.— էջ 15.— Տաղ Մընդեան Օրն ասայ՝

Հըրճուիմք այսօր մեք Հոգէպէս...:

էջ 16-17ի միջեւ թերթեր ինկած. կը պակ— սին հետեւեալ տաղերը:

Ի.— Տաղ Մընդեան Օրն ասայ:

ԻԱ.— Նոր կաթողիկոս սգեստաւորի յայս

ճառս քաղցր ծայրով եղանակէ:

իԲ. — Տաղ Նըվրիկներուն գորխատմա-
նըն, ի Յեհաննէս իրիցուէ ասացեալ։

ԻԳ. — Տաղս այս Սերաստու Նոր Նաշա-
տակին է, Նորին Յովաննէս իրիցուէ ասաց-
եալ։

ԻԴ. — Տաղս այս տէր Յովաննէս Նաշատա-
կին, Նորին Յովաննէս իրիցուէ ասացեալ։

ԻԵ. — Տաղ ի վերայ Սուրբ Աստուածած-
նին։

ԻԶ. — Տաղ խիստ գեղեցիկ եւ քաղցրախոս։

ԻԸ. — Տաղ Աւետեաց Աստուածածնին ա-
սացեալ։

ԻԼ. — Տաղ գեղեցիկ, եւ ուրախութեան ա-
սել պիտի։ Սկիզբը կը պակսի։ Վերջին տո-
ղերն են։

Փառօք տեսայ զերեսդ՝ մեղաց մաքրեցայ,
Քեզ Մարտիրոս եղեւ յետին Նոր ծառայ։

Այսօր ըզ։

ԻՐ. — էջ 18. — Այլ Տաղ Սր. Աստուա-
ծածնին. — Անեղին տաճար. . . .

Լ. — էջ 18. — Տաղ Սրբոյն Յակոբայ
Մերեա ձայրապտիւն. — Անճառ Միածին
Հորն երկնաւորին. . . .

ԼԱ. — էջ 20. — Տաղ Գեղեցիկ. — Առաջնա-
ճայակ պրտողոյն. . . .

ԼԲ. — էջ 21. — Տաղ Սր. Գերեզմանին Քի
— Դասցըն հրէական. . . .

ԼԳ. — էջ 23. — Տաղ Աղամայ մերկանա-
լոյ. — Աղամ նստեալ զուռն ի դրախտին. . . .

ԼԴ. — էջ 25. — Տաղ ի վերայ Հոգոյ ասաց-
եալ. — Ես եմ կրօնական ոչխար. . . .

ԼԵ. — էջ 27. — Ողբ խիստ ողորմ Քոթանա
ասացեալ. — Այ Տէր տէրանց մեղայ քեզ. . . .

Քառուռն տարին լըցեալ եմ,
մարմինս սրբով խցեալ եմ,

Հոգիս սեւացուցեալ եմ։

այ Տէր տէրանց մեղայ քեզ. . . .

Հմմտ. Թիւ 1399, Ե. Հատոր, էջ 48, Հա-
մար 4։

ԼԶ. — էջ 28. — Տաղ խիստ գեղեցիկ եւ չա-
ւաւոր. — Ողբստ մի տամ սիրով քեզ. . . .

ԼԷ. — էջ 32. — Տաղ սեղան օրհնելոյ ի ժամ
ճաշու. — Աւրհնեսցուք մեզ միաբան. . . .

ԼԸ. — էջ 34. — Տաղ խիստ գեղեցիկ. —
Վայրի հաւուկ մեկը բռնեալ. . . .

ԼԹ. — էջ 35-36. — Ժառ Մընընդեան. —
Օրհնեալ է Հայր, օրհնեալ Որդին, աւետիս

Պ. — էջ 37. — Մընընդեան. — Աստղըն ե-
լաւ ի Հնդուստան, աւետիս. . . .

ՊԱ. — էջ 39. — Դառ Մընընդեան. — Ծըն-
ծացէ՛ք ուրախացէ՛ք, աւետիս. . . .

ՊԲ. — էջ 41. — Տաղ եւ Ժառ Յայտնու-
թեան Յի. Քի. — Այսօր տօն է Մնընդ-
եան, աւետիս. . . .

ՊԳ. — էջ 43-44. — Օրհնութիւն Սեղանին
— Այս Թաղաւորըս կուտածին, աւետիս. . . .

ՊԴ. — էջ 44. — Տաղ խիստ գեղեցիկ, վա-
սըն մարդկան մաշու եւ դատաստանին. —
Այք իմ ծովացեալ. . . .

ՊԵ. — էջ 50. — Բան խրատականք ման-
կանց ուսումնասիրաց, ասացեալ Սրբոյն
Ներսէսի կյանցելոյ. — Այբն առաջին ըզգեց
աղղայ, հանէ իմաստըն գերակայ. . . .

ՊԶ. — էջ 54. — Տաղ վասն արիական Յը-
րանկ ազգին գալըստեան եւ յարձակելոյն ի
վերա մահմետականաց. — Քանզի Ճրանկաց
ազգն չարժին. . . .

ՊԸ. — էջ 67-68. — Տաղ Հոգոյ, Նաղայի
ասացեալ. — Անցանէ մեծութիւն եւ փառք
աշխարհիս. . . .

ՊԼ. — էջ 61. — Յաղաքս խոտվարարին եւ
ոխակային է ասացեալ. — Անձն իմ քեզ վայ
հազար բերան. . . .

ՊԲ. — էջ 64. — Տաղ վասն ուրախութեան
եւ վասն առաջին սքանչելեացն Քի. ի կնա
Գալիլեա. — Արարիչ Տէր քաղցրացաւ ի Ա-
ղամայ. . . .

Ս. — էջ 66. — Տաղ Յարութեան Տեառն
մերոյ Յի. Քի., որ կոչի պասքա. — Ով քաղց
րաճայեալ քաղցրախօսէր երգով. . . .

ՍԱ. — էջ 68. — Յորդորակն է Նրկորոյ
Զատկին. — Այսօր Նոր յարեւ ծագեալ. . . .

ՍԲ. — էջ 68-69. — Նորին Ներսէսի ասաց-
եալ Ներբողեան առ ամենասուրբ Աստուա-
ծածնին. — Աւետիս քեզ Մարիամ. . . .

ՍԴ. — էջ 71-72. — Տաղ Երեման Սրբոյ
Պաշին. — Պաշն ի Նախնումն երեւեցաւ. . . .

ՍԵ. — էջ 73. — Տաղ Այլակեղծութեան Քի.
ի Թափորական լեառն. — Լեառն ցնծայ զու
Քափոր. . . .

ՍԸ. — էջ 75. — Տաղ Փոխման Աստուա-
ծածնին. — Այսօր Գարբիէլ Հրեշտակապետն
եկեալ. . . .

ՍԶ. — էջ 77-78. — Տաղ Վերացման Սր.
Պաշին. — Ես ձայն գառիւծուն ասեմ. . . .

ՍԸ. — էջ 79. — Տաղ Քառասնօրեա Գա-
լըստեան Տեառն ի տաճարին. — Այսօր ջըն-
եայ Երուսաղէմ. . . .

ՍԼ. — էջ 82. — Տաղ Ուրախութեան լաւ
եւ գեղեցիկ. — Ես քո սիրուն չեմ դիմանար

ՍԹ. — էջ 83. — Տաղ Վասն Սր. Երուսա-
ղէմայ. — Զօրս սէփտուկում Երուսաղէմ. . . .

յախ մի ետոյ զմա ընկալար,
եարարաւմկ յաւաղայ դատումկ,
ստմկա էյաւաւմկ պարապար:

10

Գերի Թորոս մըտօ՛ք յիմար,
մեղօ՛ք դարձեր եւ կիւմեմար,
կիճէ կիւմտաւ դաճիլ օլմայ,
աչ կեօգումկու եախայ եալվար:

Տես Թորոս Տարօնեցի, Ե. Գիւրտեան,
տպուած բազում սխալներով:

ՀԸ. — էջ 123. — Տաղ Սրբոյն Ստեփան-
նոսի Արտամետոյ որդի Յուսիկ Քաշանա-
յի:

Եկայք պատմեմ ձեզ սքանչելիք,
վարժա Սրբոյն Ստեփաննոսի,
էր ի գեղջէն Արտամետոյ,
որդի թ|ռակի քաշանայի:
Ի թվականիս Հայոց ազգի,
վեց Հարիւր եւ եւթասասուն եւ երեք,
ի զալ գորաղեմ Թաթարի,
զազգս Հայոց առնել զերի:
.....

Շարադրողի այսմ բանի,
մըտօք մոլոր անիմաստի,
Եակոբ անուն բանաստեղծի,
ինձ ասացէք Տէր ողորմի:
Եւ ընդ սոցիւ վայ եղկելոյս,
Սղիայ անուն Բերկլընցոյս,
որ եմ ծառայ Յուսկան Որդոյ,
Տէր ողորմի ասէք զերոյս:

ՀԹ. — էջ 128. — Տաղ Յովաննու Գլխատ-
ման. — Յորժամ կամէր Հայրըն գթած... —
Հմմտ. Տաղադիրք, Ե. Թլկուրանցի, Երուս-
սաղէմ, էջ 8-11, եւ էջ ԺԳ(3):

Ձ. — էջ 131. — Տաղ Վարդավառին. —
Այսօր ցընծայ լեռն Թափոր...:

ՁԱ. — էջ 133. — Տաղ ի վերայ Վարդի եւ
Պլպուրի խիստ գեղեցիկ. — Յետ գնալոյ
վարդին եկ պլպուլն այգին...:
Յիմար Աղթամարցի գլխեջըր ժողովէ,
գի սէր այս աշխարհիս հասաւար փուշէ,
փառք եւ ուրախութիւնս այս (յ)անցաւոր է,
կենացս կայ վրճար քանդի երազ է:

ՁԲ. — էջ 139. — Տաղ աշխարհիս վերայ. —
Եաստընվորս ով յինեաց իւր տուն...:

ՁԳ. — էջ 140. — Տաղ սիրոյ եւ գեղեցիկ
անոյլ ասայ. — Մով աչք ամ քանի նայիս
խողորով...:

ՁԴ. — էջ 144. — Գովասանք Պաղողի ա-

սացեալ է. — Յայն առաջին ժամանակին...:

Թո անունը է Տիրատուր,
եւ իմ անունս Աստուածատուր,
զգաւաթն իլի արայ եւ տուր,
թող շատ ապրիս իմ խաշատուր,
այ լից ու տուր:

ՁԵ. — էջ 148. — Նորին Յովանիսի Վասն
սուտ սիրելեաց. — Իմ սիրտ լսէ եւ ականջ
արայ...:

ՁԶ. — էջ 147. — Բան պիտանի ի մահու
եզխկոպոսէ ի Նաղաշ. — Ի սկզբանէ մինչ
ի վաղճան...:

Գերի Նաղաշ ողորմելի,
ի քեզ նայեաց դու յարածամ,
զինչ որ այլոց քարոզեցիր,
ամէն ի քեզ կայ ի մաս...:

ՁԷ. — էջ 148. — Նորին բան Յովանիսի
խրատ պիտանի. — Անձն իմ ընդէր եղեր շը-
նոց...:

ՁԸ. — էջ 151. — Տաղ Սբ. Աստուածած-
նին. — Մաղիկ պաշտօն ծովային...:

ՁԹ. — էջ 151. — Տաղ գեղեցիկ կամ պի-
տանի. — Այսօր եղեւ պաշտօն գարուն...:

Ղ. — էջ 153. — Տաղ սիրոյ եւ գեղեցիկ. —
Այբէն մինչեւ ի քէն գանգատ անեմ ես...:

ՂԱ. — էջ 154. — Տաղ Սիրոյ Յովանիսի. —
Դու եւ զարնանային վարդ ու բուրաստան
...:

ՂԲ. — էջ 158. — Տաղ սիրոյ խիստ գեղե-
ցիկ. — Մեր Տէրն է բազմեր ի բարձր աթո-
ռին...:

ՂԳ. — էջ 159. — Տաղ գեղեցիկ խաշատուր
Կեկառեցոյ ասացեալ է բան պիտանի. — Այս
կենեքս է յերազ նըման...:

ՂԴ. — էջ 160. — Տաղ գեղեցիկ ի վերա
Հոգոյ. — Այբէն մինչեւ ի քէն Քս. մեղա
քեզ...:

Փութայ ով Առաքել, զբարիս գործել քեզ,
Քանդի զողըն մահու յերակ սպասէ քեզ. —
Նոյն տաղը կը գտնուի նաեւ էջ 201, փոքր
տարբերութիւններով:

ՂԵ. — էջ 162. — Պըրատ գեղեցիկ ոտա-
նաւոր պիտանի. — Իմ սիրտ վատին մի լը-
սեր...:

ՂԶ. — էջ 163. — Տաղ Հարսանեաց յառաջ
քան զպըսակ. — Մեծապաշտօն խընդու-
թեամբ...:

ՂԷ. — էջ 165. — Տաղ Սբ. Աստուածած-
նին, ի վանեցի ալըն Քօշէկի ասացեալ. —
Աղբուր կենդանի, բըղխում գանազան...:
Այս ալըն Քօշէկն որ կասեն ի Վան,
յար վիրօք իլի եւ դատարկարան...:

ՂԸ.— էջ 168.— Տաղ Աղվորի վերա—
Մաթուր պատկերով նման հրեշտակի...
Խեւ (յ) Աղթամարցի դու բարեաց անշան,

ունայն թղենի, փշաքեր անդաստան...
ՂԹ.— էջ 171.— Տաղ Սրբոյ Աստուածած-

նին ասացեալ.— Ամէնօրէնեալ Սրբուհի,
դուտար Դաւթի արթայի...
Ճ.— էջ 174.— Տաղ ազնիւ եւ զեղեցիկ

պիտանի.— Ծաղկունքն ասեն հէրիք արայ

ՃԱ.— էջ 177.— Գովք երեք ազգ լեզվէ,
վասն Տիրամօրն Աստուածածնին.— Աստ-
ուածածնին Մարիամ... Եւ Յովանէս քեզ
ծառայ...
ՃԲ.— էջ 178.— Այլ բանք Յովանիսի ա-

սացեալ վասն Սիրոյ.— Արեկ արեկ իմ
խույս սուրաթ...
ՃԳ.— էջ 180.— Այլ բանք Յովանիսի.—
Տեսայ պատկերք մի զեղեցիկ...
ՃԴ.— էջ 181.— Այլ բանք Յովանիսի է.—

Արեւ նման չողողկտան...
ՃԵ.— էջ 181.— Այլ բանք Յովանիսի է.—
Հաղար Ուսուֆէ քեզ ծառայ...
ՃԶ.— էջ 182.— Այլ բանք Յովանիսի.—
Հանց կունայն ով տեսել զմարութ...
ՃԷ.— էջ 182.— Այլ բանք Յովանիսի.—

Լոյս երեսացող է թո փափաք...
ՃԸ.— էջ 183.— Այլ բանք Յովանիսի.—
Թէ մահըն չէր ու կամ մեռնիլ...
ՃԹ.— էջ 183.— Այլ բանք Յովանիսի.—
Ահա եղեն պայծառ գարուն...
ՃԺ.— էջ 184.— Այլ բանք Յովանիսի.—

Եւ զձեզ տեսա սիրով նստած...
ՃԻԱ.— էջ 185.— Այլ բանք Յովանիսի
ասացեալ սիրոյ.— Աղէկ պատկեր բոլոր եւ
զեղեցիկ ես...
ՃԻԲ.— էջ 186.— Տաղ Սիրոյ եւ Ուրախու-

թեան.— Կարմիր ու ճերմակ երես, էր նըս-
տեր եւ հող կու մաղեա...
ՃԻԳ.— էջ 187.— Տաղ Հոգոյ.— Անձն իմ
արի աղօթէ զէմ արարողին...
ՃԻԴ.— էջ 190.— Տաղ Առաքել Վարդա-

պետէ ասացեալ, վասն Առաջ Ուրարթին.—
Այսօր Բանն Ած. կացեալ ատենի...
ՃԻԵ.— էջ 192.— Տաղ Աւետեաց Սր.—
Աստուածածնին.— Ամենանըն վեցերորդին
կարապետին...
ՃԻԶ.— էջ 193.— Տաղ ընդդէմարդրական

ուրախութեանց խիստ լաւ եւ անոյշ է.—
Եամէն առաւօտ եւ լոյս, պլպլուն էր նստեր
յայդոյս...
ՃԻԷ.— էջ 195.— Տաղ անառակ որդոյն

խիստ զեղեցիկ.— Մեղայ քեզ Բս. Ան. ...
ՃԻԸ.— էջ 198.— Վասն ծիծաղելոյ մարդ-
կան.— Տաղ.— Մեր մեղքն է արեր զաղաւն
ու զբազայ...
ՃԻԹ.— էջ 197.— Ողբ Մեծատան եւ Ղա-

գարու.— Լըսէ զմեծատան ատակն, որ հագ-
նէր բնէն ծիրանի...
ՃԻ.— էջ 198.— Տաղ ի վերայ Խաչելու-

թեան.— Արեգակն արդարութեան, ալէ-
լուփա... Ա-Բ:
ՃԻԱ.— էջ 199.— Տաղ Սրբոյն Սարգսի.—
Անմահ արթային զօրեղ զօրական...
ՃԻԲ.— էջ 200.— Սրբոյն Սարգսի, յոր-

դորակ.— Վրկայից հանդիսից...
ՃԻԳ.— էջ 201.— Տաղ Հոգոյ Առաքելէ.—
Այբէն մինչեւ ի քէն Բս. մեղա քեզ...
Հմմտ. վերը գտնուող ՂԴ տաղը, որ ունի
փոքր տարբերութիւններ:

ՃԻԴ.— էջ 202.— Տաղ վասն Ղաղարոսին
որ զԲս. յարոյց, յԱռաքել Վարդապետի ա-
սացեալս է.— Աստուածն ամենի, լոյսն ան-
ճառելի...
ՃԻԵ.— էջ 203.— Տաղ Առաքել Վարդա-

պետի ասացեալ առ Սր. Աստուածածնին եւ ի
Գաբրիէլ Հրեշտակապետն.— Ականջ դրէ՛ք
բանիս որ պատուական է...
ՃԻԶ.— էջ 207.— Այլ Աւետիս Քրիստոսի
է.— Յիսուս երթայր յերուսաղէմ, աւետիս

ՃԻԷ.— էջ 208.— Տաղ Եկեղեցոյ անուշ
ձայնիւ ասա.— Կաթեալ Սր. Կաթուղիէ...
ՃԻԸ.— էջ 208.— Ողբ Մեռելի.— Յերեկ
հողվերօքն անցա...
ՃԻԹ.— էջ 211.— Յարմարեալ բանն ու-

րախութեան Խաչատուր Վարդապետի Խար-
բերցոյ.— Յորժամ եղեւ գարուն եկ պլպու-
լըն այգիին...
ՃԻ.— էջ 214.— Տաղ Խաչելութեան.—
Աստուածածնին Սրբուհի, ամէնօրէնեալ Տի-

րուհի...
ՃԻԱ.— էջ 216.— Տաղ Դատաստանի.—
Այբէն մինչի քէն, կրկնէ, զբան դատաստա-
նին... Ա-Ճ:
ՃԻԲ.— էջ 218.— Տաղ Սիրոյ.— Յիդա-

նայ պաշտաւում պիւպիւլէր կիպի, վարդն
է նստեր ի բարձր որպէս Թադուհի...
ՃԻԳ.— էջ 220.— Տաղ վասն Լարիպի.—
Վայրի հաւուկ մի բռնած...
էջ 228-231.— Թանկ Մատենիս, Ա-ՃԼԳ
Գլուխներ:

էջ 232, դատարկ:
էջ 233.— Ս. Գր. Նարեկացիի գործած

հրաշքները՝ համառոտակի։

էջ 235. — Սաղ օլսուեւ սէվէնէր պէնի...։

էջ 236. — Եւ ոչ եմ մըտաւոր եւ ոչ բանական...։

էջ 237. — Սիրու իմ ընդէր տըրտում եղեալ ի հոգ մըտաց վարանեալ կաս...։

էջ 238. — Թուաքանական գործողութիւններ։

էջ 239-241, դատարկ։

էջ 242-246, հակառակ կողմէն գրուած, զանազան մանրուք։

Յիշատակարան Պրիշի. — 1786

էջ 222. — Յիշատակարանն է մտանքիս. — Օրինակեալ այս հնազոյն փոքրիկ Երզարանս ձեռամբ Բենկըցի Դարբինենց սառաֆ մահտեսի կարապետի որդի Յակոբիս ի քաղաքն յԱնդրբանուպոլիս, ի թվին Հայոց

ՌԱՄԵԻՆ, մարտի ժին, ՄԶ օրըն աւարտեցավ այս. բարէրարըն Ած. բարի վայելում պարգեւէ. եւ որ հանդիպիք այսում Երզարանիս կարգալով կամ յօրինակելով՝ ըզմեղ յիշեալիք համայն ննջեցելովք մերովք ի մաքրափայլ աղօթըս ձեռ, միով հայր մեղայիւ, որ եւ յիշողքդ յիշեալ լիլիք ի ահեղ ատենին Քրիստոսի ամէն։

Յետմագոյմ յիշատակագրութիւն. — 1928

էջ 1. — Փոքրիկ Երզարան, Գրեալ յԱնդրբանուպոլիս, ձեռամբ Բենկըցի Դարբինենց Յակոբի, ի թվին ՌԱՄԵ = 1786։

Հաւ օրինակ է, դժբախտաբար պակասաւոր սկիզբէն։

Ինկած տետրակները նորոգեցի եւ կարեցի որ անոնք ալ չկոտորուին։ 1923, Յուլիս 2, բլ. Ս. Յակոբ, Թ[արգէն] Եպ[իսկոպոս]։

3058

Մ Ա Շ Տ Ո Ց. — 118

ԵԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 15.5×12×5, էջք 532, Հանգամանք անքաւարար. հնութենէ վնասուած. նորոգութիւն կրած, դարձեալ կարօտ նորոգութեան։ Թուղթ գորշորակ, Գրիչ՝ Կոստանդին, Գրութիւն՝ խորագիրները եւ գլխատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 14-17 տող։ Բոլորգիր նոտրակեայ յստակ։ Համառոտագրութիւնք սովորականէն աւելի, կարմրագիւ գարդադիր եւ փոքր լուսանցազարդ՝ կանոններու սկիզբը։ Կաշեկազմ տախտակեայ կողքերը փրթած։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Աւետարան...։

էջ 5. — Աւետարան ըստ Մատթէոսի։

էջ 9. — Աւետարան ըստ Մատթէոսի։

էջ 11. — Աւետարան ըստ Լուկասու։

էջ 14. — Աւետարան ըստ Յոննամու. — Յետ այսորիկ տօն էր հրէից...։

էջ 17. — Ի նախաշ վարդապետէ ասացեալ է ռքոք. — Անցանէ մեծութիւն եւ փառք

աշխարհիս...։

Մի դատիր, մի դատիր, նազալ մի դատիր, մի խաբիր, մի խաբիր, մեղօք մի խաբիր։

— Ով եղբայր անմեղադիր լեր սղալանաց տաղիս. օրինակն խիստ ծուռ էր։

էջ 25. — Արդ եթէ այսու աւրինակաւ կեցլիք ընդ միմեանս...։

էջ 26-28. — Յանկ, Ա-Լ կանոններ։

էջ 29. — ...եւ արժան լիցի ի դէպ ժամանակի մկրտութեան...։

էջ 84. — Ռ. — Եւ ապա յետ ուժ աւուրն վերացուցանէ քահանայն զթագն ի գլխոյն եւ ասէ զաղաւթս։

էջ 86-87. — Գ. — Կամոմ քառամարեաւուր, յորժամ քերեմ զմամուկըն եւ զմայրն իւր եւ զմամկարարմ յեկեղեցին։ Պարտ է մաւր մանկանն 10 ժուր կրկնել արտաքոյ զըրանն եկեղեցոյն։

էջ 70. — Դ. — Կամոմ թալ փոխելոյ որ է ձեռն տալ։ Երթան ի դուռն եկեղեցոյն, եւ ասեն սաղմոս...։

էջ 76. — Ե. — Կամոմ Հաղորդ տալոյ։

էջ 88. — Զ. — Կամոմ եամաւրեմ զամ.

վաթմանայսմ քաղամար առ Քս. յուզարկնմ,

էջ 137-160. *յաւելեալ տարրեր թուղթ, այլ գրչութեամբ:*

էջ 137. — Է. — Գամմ մեռնլթաղիմ ասայ — Մինդի յէջն... — Մամ վիւս:

էջ 146. — Տաղ ազմիւ եւ պիտամիւ. — Ով զանայնք եւ վարդապետք աստուածաբան

էջ 153. — Ը. — Երկրորդ Աւուրն առաւուրանի գերեզման, ասեն զԱմբիթան...

էջ 170. — Թ. — Կամոմ Յղալթաղ առնեւ լոյ:

էջ 198. — Ժ. — Երկրորդ Աւուրն առաւուրան երթանի գերեզմանն...

էջ 202. — ԺԱ. — Կամոմ Ոգիեանգիստ առնելոյ կամ պատարագ մեռնլթաղ:

էջ 212. — ԺԲ. — Կամոմ Պսակ Արեմնելոյ:

էջ 231. — ԺԳ. — Կամոմ Պսակ Վերացուցանելոյ:

էջ 243. — ԺԴ. — Կամոմ Խաչ Արեմնելոյ:

էջ 283-294. *կէսէն ասելիս պատուած:*

էջ 300. — ԺԵ. — Կամոմ Զուր Արեմնելոյ...

էջ 344. — ԺԶ. — Կանոն Մեծի Հինգշաբաթին Ոռնկուայիցն...

էջ 398. — ԺԷ. — Կանոն Տեառնական Աւրենելոյ:

էջ 418. — ԺԸ. — Աւրենութիւն Աղի:

էջ 421. — ԺԹ. — Կամոմ Խաղող Արեմնելոյ:

էջ 441. — Ի. — Արեմութիւն սեղանի տեառնականի եւ պատարագի:

էջ 442. — ԻԱ. — Արեմութիւն հատի պատարագի:

էջ 443. — ԻԲ. — Կամոմ Խաչ մայր առնելոյ առ ի բժշկութիւն ամ. բնութեանց, տընկոց, բուսոց, պտղոց, հատից, եւ ամ. վրտանազարն երդութեանց:

էջ 450. — ԻԳ. — Կամոմ որ պնդծ իմէ կերեալ իցէ:

էջ 462. — ԻԴ. — Կամոմ ի վերա երդմտեալաց:

էջ 463. — ԻԵ. — Կամոմ մատակտեաց եկեղեցոյ լուծելոյ յանաւրինաց կամ յանսուրբ կենդանեաց շարժելոյ զսեղանն եւ վերըստին հաստատելոյ:

էջ 478. — ԻԶ. — Կամոմ Աւագոմ Արեմնելոյ:

էջ 482-483. *միջեւ թերթիկն կած:*

էջ 487. — ԻԷ. — Կամոմ համդերմեղէն

արեմնի ի սպաս պատարագի:

էջ 488. — ԻԸ. — Կամոմ Ակիի եւ Մաղգմայ Արեմնի:

էջ 490. — ԻԹ. — Կամոմ յարժամ մօր դուռն ղմնմ եկեղեցոյ:

էջ 492. — Լ. — Կամոմ Նորակերտ Գիրք Արեմնելոյ:

էջ 496. — ԼԱ. — Արեմութիւն Նոր Հացի:

էջ 496. — ԼԲ. — Արեմութիւն մօր Պտղաց:

էջ 498. — Ը. — Եւ առնու զհարսի ալ ձեռն եւ տայ ի յալ ձեռ. փեսային եւ ասէ զերաւաս զայս:

էջ 505. — Տաղ. — Ամենազար Տէր Թաղաւոր Թաղաւորաց...

էջ 510. — Կանոն Երկրորդ ամուսնութեան պսակի:

էջ 518. — Գամմ քաղամմ Ողբեցելոցմ հաւատար ի յԱռաքել վարդապետ ասացեալ. — Այսաւր եհաս հրաման արարչէն...

Առաքել վարդապետի:

էջ 524. — Ողբ Մեռնի Ասա. — Ինծ ումէտ կայր եւ կուտան...

էջ 527. — Աւետարան ըստ Մատթէոսի. — Եւ Յի. Քր. ծնունդն հրայսպէս...

էջ 530. — Աւետարան ըստ Մարկոսի. — Եւ երկույի շաբաթուն... եւ ել համբաւայս ի հրէից մինչեւ ցայսաւր:

Մամր յիշատակագրութիւնմ Գրչի. —

1. — էջ 168, վարը. — Քս. Ան. յիշեալ ողորմութեամբ քո զտառապեալ գրիչս զկոստանդին. ողորմեա եւ ծնողացն իմոց, այլ եւ եղբարց եւ քերց, որք փոխէ 161, վերը խեալ են յայսմ աշխարհէս, եւ շնորհեա նոցա յարմութիւն կենաց, եւ որոց ամէն ասեն. ամէն:

2. — էջ 197, վարը. — Զմեղապարտ գրիչս զկոստանդին, եւ զծնողսն իմ, աղաչեմ զձեզ, ով սուրբ եղբարք, յիշել զձեզ ի սուրբ յաղաթիւն ձեռ, եւ որ զձեզ յիշէ, Քս. զինք յիշէ:

3. — էջ 343, վարը. — Զմեղապարտ վերաւորեալ գրիչս կոստանդին եւ զծնողսն իմ, աղաչեմ յիշել ի Տէր, զի վասն այսր յուսոյ աշխատեցայ, եւ ոչ վասն մարմնաւոր աւարտի կամ փառաց, եւ որք յիշեց զձեզ սրտի մտաւք, յիշեալ ի յիշէ եւ դուք առաջի Աստուծոյ, եւ նմա փառք:

4. — էջ 397, վարը. — Քս. Ան. որ լուսեցնր զոսոյ աշակերտաց քոց ի Սբ. Վերնատանն, լուս եւ մաքրեալ ի յանգանաց մեղաց զաղտեղեալ Հոգի մեղապարտ եւ անարհեստ

գրչի կոստանդի, զի վասն այսր յուսոյ աշխատեցաւ եւ գրեցի զսալ Ողորմեսի Բա. Ած. եւ ծնողացն իմոց, այլ եւ եղբարց եւ քերց, եւ որոց ժողեր կրկնելով զամէնն ասեն, Տէր Ած. ողորմեսի Հայրապետի եւ ծնողաց իւրոց:

5. — էջ 419, ստորոտը. — Տէր Ած. իմ Թա. Բա. ողորմեա կոստանդի գրչի եւ իւրոցն ամենայնի, եւ Հայրապետի եւ ծնողաց իւրոց:

Յիշատակագրութիւնք տէր Մարգարի. —

1. — էջ 74, տարբեր թուղթ եւ գրչու-

թիւն. — Այս Մաշտոցս տէր Մարգարիս է. Ած. Հոգին լուսաւորեսցէ, ամեն:

2. — էջ 299, ըստ վերնոյն. — Այս Մաշտոցս տէր Մարգարիս է. Ած. Հոգին լուսաւորեսցէ, ամեն:

Յետմագոյմ յիշատակագրութիւն. — 1923 էջ 629, ստորին լուսանցքին. — Իր սեփական մատենադարանէն Ս. Երուսաղիմայ Ս. Յակովբանց Վանքին Մատենադարանին կ'նուիրէ Յարովիւն ՔՀՆ. Եսայան, Հալէպ, 10 Փետր. 923:

3059

Ա. — Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 191

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 17X12X5: էջք 542: Պրակք Ժէ + է: Հանգամանք լաւ: Թուղթ կոկեալ դեղնորակ: Գրովթին՝ խորագիրները, սկզբնատողները եւ զլիստառները կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, երկսիւն, 20 տող: Բոլոր գիր կանոնաւոր. ոչ միեւնոյն գրչու թեամբ: Համառոտագրութիւնք սովորական, կարմրագիր զարդագիր եւ լուսանցազարդ՝ հաստաձեւերու սկիզբը: Կարմրաներկ խորանագարդ իւր սարօք էջ 5. զլիսազարդ էջ 381: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 5. — Անտարամն Ըստ Մաթեոսի. — Գիրք երեւելեան Յի. Քի. ...:

էջ 112–113ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 113ա. — Եւ նոյն ժամայն Հոգին Հանէ ըզնա յանապատ. — Մարկ. Ա. 12:

էջ 182–183ի միջեւ ինկած մէկ թերթ:

էջ 179բ. — ... եւ ոչ ումեք ինչ ասէին, զի երկընչէին:

Եւ եղև իբրև յարեալ ի մեռելոց յառաջնում միաշարժութիւն... — Տես Սիւն, 1861, էջ 340–341:

էջ 182, դատարկ:

էջ 182–183ի միջեւ կը պակսի մէկ թերթ:

էջ 183ա. — մեծ առաջի Տեառն, եւ գինի

եւ ճաշի մի արթցէ... — Ղուկ. Ա. 15:

էջ 300–301ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 301ա. — դու պահեցեր զանոյն գինիդ մինչեւ ցայժմ... — Յովհ. Բ. 10:

էջ 346–347ի միջեւ թերթ ինկած: Նոյնպէս էջ 388–387ի միջեւ:

էջ 380, նտարագիր անհարթ. — ... Բարդուղիմէոս քարոզեաց զաւետարանն Մատթէոսի...:

Բ. — Ճ Ա Շ Ո Ց (Մասնակի). — 22

Կը պարունակէ Ճաշու ընթերցուածներ, Գործք Առաքելոցն եւ Կաթողիկէ Թուղթերն, Յինանց չըջանին համար:

էջ 381ա. — Ընթերցուած ի Գործոց Առաքելոց. — Զբանն առաջին զոր արարի...:

էջ 385ա. — Թակորու Առաք. ի Կաթողի. — Թակովբոս Այ. եւ Տեառն Յի. Քի. ծառա...:

էջ 427ա. — Պետրոսի Առաք. ի Կաթողի. — Որով պնդեալ զմէջս մտաց ձերոց...:

էջ 462բ. — Պետրոսի Առաքելոյ ի Կաթող. Բ. Թղթո. — Բայց նախ այսմ գիտակ լինիլիք...:

էջ 477բ. — Ե. Կիր. — Ընթերցուած ի Գործոց Առաքելոց. — Եւ չըջեալ ընդ Ամփրպաւիտ...:

էջ 479բ. — Թուաննու Առաքել. ի Կաթո-

դիւս։— Որ էրն ի սկզբանէ գործէ լուաք... էջ 626ր.— Յովհաննու Առաք. Բ. Թուս։—

Ջգուշ լինիցիք անձանց...։

էջ 639ր.— Յուդաի Առաքելոյն ի կաթողիկէց Թղւ։— Յիւնցուցանեմ ձեզ այսուհետեւ...։

էջ 641ր.— Ի Գործոց Առաքելոց.— Եւ յաւ երից ամաց ելաք ի նաւ մի աղեքսանդրացի...։— Կը մնայ անաւարտ, վերջէն Թերթեր ինկած ըլլալուն համար։

Յետագայն յիշատակագրութիւնք.—

1.— էջ 377, վարը, ողորդիր, գունաթափ թանաքով.— 1851

Ի Թուիս Հաւոց ԳՃ, գերեցաւ Աւետարանս եւ բերաւ Մերտին քաղաք, եւ գընեաց Պարոն ձեթում. մեղաց թողութիւն խնդր[ը]եցեք։

2.— էջ 378, վերը, անհարթ նոտրագիր, կարմիր թանաքով.— Ջվերջին ստացող Սբ. Աւետարանիս յիւնցէք ի Ժս. զԱմիրխէրն եւ զկողակիցն իւր զԹամամն, եւ զորդիքն իւր, զՍտեփանոս քահանայն, Սաղոսան, գրախորհրտ, զՄովսէսն, եւ զԿարապետն, եւ զԳրիգորն, եւ իւրեանց արեան մերձաւորն, յիշատակ իւրեանց հոգոյն, որ ստացան զՍբ. Աւետարանս ի հալալ ընչից իւրեանց, յիշատակ իւրեանց եւ իւրոցն. գոր վայելովն տացէ Տէր Ած. սրբասէր քահանային Ստեփանոսին, եւ որդոյն իւրոյ Սարգիսին, Մարտիրոսին, եւ Դանիէլին, եւ Յա-

սիպին, եւ Յեանիին։

3.— էջ 378, վերը, նոտրագիր բոլորակերպ անհարթ, սեւ մելանով.— Ած. ողորմի խոճա Սուպտանին եւ ուր կողակցուն Ալամին, իսէին եւ ուր կողակցին Սահտադին, եւ որդոց նոցին՝ Ովանեսին, Դովաթիին, Դարուէլին, ամէն։

Դարձ[ե]ալ Ած. ողորմի ասաց[էք] խոճայ Սուպտանին, որ ըստացաւ զայս Աւետարանս ի հալալ վաստակոց իւրոց եւ ետ ի ձեռն շանարժան Կարապետ քահանային. յիշատակ իւր եւ ծնողաց իւրոց եւ համաւրէն նշնեցելոցն. եւ որք հանդիպիկ կարդալով կամ աւրինակելով, Ած. ողորմի ասացէք, եւ Ած. յիշողացող ողորմի յաւուր գալըստ[ե]անն, ամէն։

4.— էջ 181ր, վերը, նոտրագիր անհարթ.— Ջվերջին ստ(ե)ացող Սբ. Աւետարանիս, զՍաֆարն եւ զկողակիցն իւր զՔնքունչն, եւ զորդիքն իւրեանց, զՊրահիմյանն, եւ զՇատարեան, որ է սուլտանն, յիշեալից ի յաղաւթն ձեր եւ Ած. ողորմի ասացէք հոգոյ իւրեանց, եւ Ած. ձեզ ողորմեսցի ամէն։

5.— Սկիզբի նոր դատարկ թուղթին վրայ.— 1859

Վերստին կազմեալ եղեւ ի Թուին 1859, Դկտ. 28, յԵրուսաղէմ։

էջ 1-4 մագաղաթեայ պահպանակքն եղան առանձին ի պահ։— Ն. Շպս։

3060

ԳԻՐԲ ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ.— 1

Թրգմ. ՄԻԲԱՅԵԼ Վ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՐԵԱՆ

Շւոդեկիա

ՌՅԱ = 1852

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 16×10×2, էջք ԺՁ+386, Հանգա-մանք լաւ։ Թուղթ հասարակ։ Գրութիւն սեւ մելանով, միասին, 18 տող։ Նոտրագիր շեղակերպ, վարժ գրչէ։ Համառոտագրութիւնք առատ։ Կազմ կիսակալի խաւացարտեայ։

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Ձ, դատարկ։

էջ Է.— Տիտղոսաթերթ.—

Գիրք Այցելութեան, յորինեալ յԱլփոն-սոսէ եպիսկոպոսէ Լիգորէն։

Թարգմանեալ տեառն Միքայէլի վրժպ. վրդպ. Ի Աստուածատրեան ի միաբանութենէ

Հրանանցոց:

Օրինակեալ յԸղդկիա, ի Դ. Ա. Ծ.:
1862, ԴԵԱ:

Ստորին լուսանցքին, շեղազիր.— Ի զրոց
եղբոր Գրիգորի էնֆիէնեանց, Տ[իգրանա]-
կերտցոյ, եւ ի նմանէ ձեռագրեալ ի ման-
կութեան տիսն:

էջ Ը-ԺԳ, դատարկ:

էջ ԺԴ.— Սեւտիկ նկար. S. Alfonso M.
De Liguori.

էջ ԺԵ-ԺԶ, բարակ կիսաթափանց
թուղթ:

էջ 1.— Կանխաբանութիւն յայցելութիւն
ամէնասուրբ խորհրդոյն:

էջ 14.— Յաղաքս Հոգեւոր Հաղորդու-
թեան:

էջ 18-20, դատարկ:

էջ 21.— Ներգործութիւն Հոգեւոր Հաղոր-
դութեան:

էջ 103.— Այցելութիւն Իննետասնե-
րորդ Սրբոյ Կուսին. Աղօթք արքային Կե-

լէնսիոսի:

էջ 168.— Այցելութիւն Երեսերորդ ա-
ռաջներորդ Սրբոյ Կուսին:

էջ 167-168, դատարկ:

էջ 169.— Ներգործութիւնք ի պատրաս-
տութիւն ամենասուրբ Հաղորդութեան.—
Ասէր սուրբն Փրանկիսկոս Սալեզեան...:

էջ 186, դատարկ:

էջ 187.— Յաղաքս շնորհակալութեան
զկնի Հաղորդութեան:

էջ 206.— Հառաչանք եռանդազին սի-
րոյ առ Յս. ...:

էջ 253.— Առաջներդ մեղաւորաց:

էջ 311.— Կանոն պատրաստելոյ զանձն ի
բարի մահ միանգամ յամսեանն:

էջ 319.— Եռանդազին միջոց ծառայու-
թեան երջանիկ Կուսին Մարեմայ մօրն Այ.:

էջ 334.— Շն Սուրբ Հոգի էակղ էից,

եւ առաքեալ վերուստ յերկնից,

զլոյս քո սուրբ ճառագայթից...:

էջ 343.— Աղօթք սրբոյն Ֆրանչիսկոսի
Աստիգ:

էջ 348-368, դատարկ:

3061

Ե Ր Գ Ա Ր Ա Ն

(ԺԺ. Դար)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 15×9.5: Էջք 44: Հանգամանք լաւ:
Թուղթ սպիտակ, Գրութիւն սեւ մելանով,
միասին, 17-22 տող, սեւագիր շրջանակ-
ներու մէջ: Նոսր շեղազիր վարժ: Սկզբնա-
տառերը սպիտակ երկաթագիր՝ սեւաներկ
քառակուսիներու մէջ: Թղթակազմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

1.— էջ 1.— Աւեր քաղաք եղեւ անձն իմ
ի թշնամեաց...:

2.— էջ 2.— Ամեանայն որ սիրիցէ զքեզ
իմոյ սիրոյս նման...:

3.— էջ 3.— Գերազոյն մայր անապա-
կան...:

4.— էջ 4.— Դարձեալ առ Յս. Քս.:—
Ջուր կենաց Յս. Տէր իմ Տէր...:

5.— էջ 5.— Սուրբ սիրամարդ ոսկեփե-
տուր...:

6.— էջ 6.— Ի դէմ քո վարդ քանի լամ...:

7.— էջ 7.— Դու իմ սրտին պայծառ ա-
րեւ...:

8.— էջ 8.— Սիրով սիրեցելոյդ սիրա-
պէս սիրահարնցայ...:

9.— էջ 9.— Պաշտելի տեսելի դահ Սր.
Գրիգորի...: Պօլսեցի:

10.— էջ 11.— Մարտափնի բարկութիւն
Տեառն մինչ մեզ հասաներ...:

Իր հաղորդութիւնը եւ չորս՝ օրն նոր տարի,
մինչ ի տղմոտ մօկսրան ի կարճոյ զայս յայտ

[արարի,

ըստ եղանակին որպէս իշխալ իշխպն ձայնի,
անուն խոնարհ յօրինողիս դիտողաց յայտնի-
այս պատուհան արժանահաս ո՛հ առ մեզ եհաս,
զարթիցէ նոր ողբս երգեսցէ հինն Երեմիաս:

Մամոր — Տնասկզբի տառերը կը յողեն՝
Սեբօքէ:

11. — էջ 12. — Սըրահար եղբի չար իշխան,
Բլանամի խաչին ժաշկաթ խան
... — Հմմտ. Ը. Հատոր, էջ 308. Կան փոքր
տաքերու թիւներ:
12. — էջ 14. — Սէֆանտէ օլ զահրէն չօք
տուր... — Սեբօքէ:
13. — էջ 15. — Կանայք ամենայն քորք իմ
սիրական...:
14. — էջ 18. — Մարիամ Կոյս, Մարիամ
Կոյս երանելի...:
15. — էջ 17. — Զօրեղ փշուռն ուժգին Հոդ-
մոյն... — Զուլաբ ում:
16. — էջ 18. — Ուլ պանդուխտ այր դու

սիրելի, ոհ, աւաղ, աւաղ...:

17. — էջ 20. — Ի Հոդային երկթոյս՝ ոսկի
մացրական... — Ի Պաղտ:
18. — էջ 21. — Գարունն է բացվեր, վարդն
ի պաղչանին...:
էջ 22-37, դատարկ, թէեւ շրջագիծները
քաշուած եւ պատրաստ:

- էջ 38-44, գրուած Հակոբակ կողմէ, տար-
բեր գրչութեամբ:
էջ 44, վերի լուսանցքին. — Զեռամբ
Եղիշէ արեղայիս:
էջ 44-38. — Յուցակ մկրտութեանց գոր-
կատարած է 1850-1858 տարիներուն, Ի Ս.
Հրեշտակապետ, Ի Ս. Գէորգ, Ի Ս. Յակոբ,
Եւայլն:

3062

ԱԿԵՏԱՐԱՆ ՄԱՆԿՈՒԹԵԱՆ. — 2

4. Պոլիս

ՌՃԾԲ = 1703

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասալ 18×11×2.5: էջք 242: Հանգա-
մանց համարեա բաւարար: Թուղթ բաւա-
կան տոկուն: Գրիչ եւ Ստացող՝ Միրաք
Դպիր Կամարակապցի: Գրութիւն՝ խորա-
գիրները եւ սկզբնատողները կարմիր, մը-
նացեալը սեւ մեկանով, միասին, 20 տող,
կարմիր գիրներու միջեւ: Նորարգիւր վարժ:
Համառոտագրութիւնք առատ: Ուղղագրու-
թիւն տկար: Գունաւոր խորանազարդ իւր
սարօք, էջ 8: Կաշկեղծ խաւաքարտեայ ոս-
կեղորոյմ, քայքայուած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

- էջ 1-8, դատարկ:
էջ 7. — Ծանկ առ Յի. Մանկութեանն զե-
ղեցիկ. — Ա-ԻՆՂ Գլուխներ:
էջ 9. — Ա. — Իսկ այլըն Յովակիմ յորժամ
եւ ի տանէ իւրմէ, առեալ զհօտս եւ զհովիւս,
եւ զնաջ յանապատե... — Հմմտ. Անկա-
նոն Գիրք Նոր Կտակարանաց, Վենետիկ,
1888, էջ 1:
էջ 12. — Բ. — Վասն Սրբայ Կուսիմ Մար-

իամու: ԺՅՈՂԵԱԾՈ որ եղեւ ի տամ եօր իւ-
րում:

- էջ 17-18 դատարկ մնացած, բայց գրուած-
քի թերոյթ չկայ:
էջ 56. — Զ. — Վասն Մարիամու յանտա-
նելոյ գկուսութիւն սուրբ եւ պարկեշտու-
թիւն Յովսէփի եւ տալ մօցա երկուցունց
գրուրն փորձութեամբ... — Եւ ի վաղիւն յա-
րուցեալ Յովսէփ եկն ի գործոյն առ տունն
իւր... — Հմմտ. Նոյն, էջ 30, Գլուխ Բ:
էջ 65. — Է. — Վասն տրտմութեամ Յով-
սէփա եւ զրպարտեալ զԿոյսմ Սուրբ ամեն-
ղութեամբ եւ դատապարտել զՈւ. — Եւ կա-
տարեալ յաւուրցն այնոցիկ... — Հմմտ.
Նոյն, էջ 24, Գլուխ Զ:
էջ 76. — Ը. — Վասն ԾՅՈՂԵԱԾ Տեառն մե-
րոյ Յի. Բի. յայրիմ:
էջ 108. — ԺԲ. — Վասն Քառասնօրեայ
Գալի Տաւարն բազում ըմօայի:
էջ 115. — ... եւ կոտորեցին զամ. ման-
կունս գոր եւ գտին 24 գեղէն, ոգիք իբրեւ
ՌՆԿ [= 1480] ... — Հմմտ. Նոյն, էջ 58,
«ոգիք իբրեւ Հազար Երեք Հարիւր վաթսուներեք
Երեք ուղղելի է չըսու:

էջ 116. — ԺԴ. — Վասն ըսպամամ Հերովդէի Զաքարիայի թախանայապետն ի տաճարին:

էջ 132. — ... եւ դասք սաղահեղի հակառակ իմ հեղալ... — Հմմտ. նոյն, էջ 88:

էջ 188. — Ի. — Վասն տալոյ զԵս. Գամաղիէի իյնստումն զրոց. — Եւ ի վաղիւն յարուցեալ Յովսէփ ա'ռ տախտակ մի...: Յայնժամ առեալ վարդապետին զտախտակն ի ձեռանէ մանկանն, եւ ասէ. Գրեցից զգիրս ժԲ...: — Հմմտ. նոյն, էջ 88:

էջ 201. — Ասէ դատաւորն. Ոչ անիրաւ դատեմ զքեզ, այլ ճշմարտս. — Հմմտ. նոյն, էջ 104 եւ լս.:

էջ 203. — Արդարեւ Ած. է սա եւ որդի առաքեալ ի Զորէ. — Հմմտ. նոյն, էջ 105 եւ

լս.:

էջ 231. — ԻԸ. — Վասն Դատաւորութեան զոր տնօրէն ի մէջ Բ զիմաւորաց:

էջ 240. — ... եւ նոքա գնացին խաղաղութեամբ զճանապարհս իւրեանց:

Յիշատակարան Գրչի. — 1703

էջ 240. վարը. — Գրվեցաւ զիրքս ձեռամբ սուտանուն Միրաք Դպրիս, որ է յերկրէն Ակնա, ի զիւղէն Կամրկապցի, եւ որ հանդիպիք սմա կարդալով կամ աւրինակելով, միով հայր մեղային յիշեցէք, եւ դուք եւս յիշեալ լիցիք ի Գրստոսէ, ամէն:

Թվին ՌՃԾԲ զրվեցաւ ի մայրաքաղաքն Կոստանդինուպօլսիս:

էջ 241-242, համարեա զատարկ:

3063

Փոքր տետրակ մըն է բաղկացած 24 էջերէ, որոնցմէ առաջին տասնեւմէկը եւ վերջին երկուքը՝ դատարկ: Միւս էջերուն վրայ կան

Պիւթագորեան Աղիւսակներ, եւ այլն. ի վերջոյ վարդապետ բառը՝ զիւս ու կէտ ծածկազրոյ:

3064

ԹԱՄԻՐԱՍ ԿՈՒՐԱՄԻՆ. — 2

Կտրիմ

1846

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւ 16.5×11, էջք 82, Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւորակ մելանով, միասին, 20-22 տող: Շեղադիր: Համառոտագրութիւնք առատ: Կողք՝ Թանձր թուղթ:

Ճակատ. —

Թամիրաւ Կաւրածիմ, յԱրարատեան Մուշապից գրկեալ ի քնարէ:

Ի 1846, յունի. 11, ի Մայր Վարժարանն Կարնոյ:

էջ 1. — Նախ յառաջ բերեն նախնի դիւցարանք...:

էջ 3. — Լար զրպարտութեամբ:

էջ 46. — 8. — Զանձրացեալք ի հալածել զինքնահալած ամբարիչտոյ...:

էջ 69. — 14. — Բայց ո'ւր տարցուք զանբարիչտ, զանաստուած եւ զազգատեաց ձայնդ...:

3065

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ

4. Պոլիս

1771 : 1781

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—

Մասայ 17×10.5×1.5: էջք 236, Հանգա-
մանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ՝ Ստե-
փանոս 4. Պոլսեցի, Գրութիւն՝ խորագիր-
ները, սկզբնատողերը եւ գլխատողերը
կարմիր, մնացեալը սեւ մեյանով, միասին,
18—22 տող, կարմիր գիծերու միջեւ: Նոտր
չեղագիր վարժ: Համառոտագրութիւնք սո-
վորականէն աւելի: Կայեկազմ խաւարա-
նայ ոսկեգորուածք: Ստացող՝ Խճայ Թա-
կոբ:

ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԻՒՅԵՐ ԵՐԿՄԱՆՑՈՒՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Թրգմ. Ղուկաս Վրդ. Խարբերքացի (1727)

էջ 1.— Ճակատ — Տիտղոսաթերթ.

Արարողութիւնք եւ Խրատք Երդմեհող-
թեան, որ է մի ի չորից աստիճանացն փոք-
րագունից:

Թարգմանեցեալ ի Ղուկասու Վարդապե-
տէ Խարբերքացոյ, ի լատինական լեզուէ ի
հայոց բարբառ:

Ի փառս Տիրաբնի Կուսին:

Ըստ խնդրոյ արհի եւ պանծեալի Յսիսկո-
պոսին տեառն Յօհաննու Բաղիշեցոյ, եւ
պատրիարքին Կոստանդնուպոլսոյ:

Յամի Կենարարին 1727:

Ի Կոստանդնուպոլիս մայրաքաղաքի:

էջ 2, դատարկ:

էջ 3.— Խրատք Յաղագս Երդմեհողացան-
այ զայստեալն ի դիւն.— Դահանայ, կամ
Իւրաքանչիւր այլ օրինաւոր սպասաւոր ե-
կեղեցոյ...:

էջ 12.— Պաղատամբ եւ աղերս առ ամե-
նայն սուրբս:

էջ 18.— Ձկնի պաղատամացս ժամամուտ,
կամ կցորդ:

էջ 43.— Դաւամութիւն Ուղղափառ Հաւա-
տոյ:

էջ 46.— Դաւամութիւն Ուղղափառ Հաւա-
տոյ, ասացեալ ի Սրբոյն Աթմասէ:

էջ 71.— Աղօթք զկնի ազատութեամբ այսա-
նարին.— Աղայեմք զքեզ Տէր...:

Վերջ Երդմեհողացան ալսանարին:

էջ 72—74, դատարկ:

էջ 75.— Կարգ վասն Օրեմնելոյ գզուր:

էջ 80.— Օրեմութիւն Յաղագս Մօմից...:

էջ 81.— Օրեմութիւն Յաղագս Ձուոց:

էջ 82.— Օրեմութիւն Յաղագս Ձիթեմ-
եաց:

էջ 85.— Յաղագս Երդմեհողութեամբ
ընդդէմ յարուցեալ մրկաց, կայծակաց, եւ
կարկտաց:

էջ 84.— Աղօթք վասն տնտի առ սուրբն
Տօմրիկոս:

էջ 86.— Համառոտ աղօթք սրբոյն Վիմ-
յեմցիոսի ընդդէմ տնտի...:

էջ 108.— Յամձմարաութիւն առ Ար-
կոյսն Մարիամ:

էջ 110, դատարկ:

Թիշատակարամբ.—

էջ 111.— Թիշատակարամ.— Բարեբաղձ
տեւեանք ձեզ ձօնեալ Նովորեմ Արամեան
աղեղ իմ բարեւեր, զայս դուզնաքեալ պը-
տուղս արդեան, զորս ի վաղ ժամանակաց
եռանդասարաս արեարեմալ ի ներքինս իմ
մարդ օթեցաւ: Ուստի բաւ առնելոյ յաղա-
գաւ սիրոյս, սակս սիրելի իրիս զոր ցանգ
զկարգ եկեղեցոյ տեսանելով կայուն, եւ ի
խորհրդոյն եւեթ ի բացեալ, եւ զիտելով ըզ-
կարելի գոյն թէեւ տաժանմանք (զթարգմա-
նելն) Հարկիւ ստիպեցի զՂուկաս աստուա-
ծաբան վարդապետն Խարբերքացի, զի դոյզն
ինչ զանձկութիւնս սիրախանս աշխատա-
նաց յանձին կալցէ, եւ ի մեր բարբառ ի լա-
տինականէն անդրափոխեցէ: Թէպէտ եւ
լեալ իցէ ներազգիս, բայց անհոգ լինելոյ
ընդ երկիր կորստեան թաքուցեալ, հանգույն
սպերջան ծառային թաքուցողի գթանքարն
անգործ երկրի:

Ուստի զայս աղերսս կողկողապին թա-
խանձանք առաջի ձերոյ բարեպաշտու-
թեան տարանանմ, զի որքան հանդիպեալիք
յընթեռնուէն, ի զառափարեւն, եւ ի զործ
արկանելն յիշել մի՛ դանդաղեալիք զնուաստ՝
Տեառն ծառայս գտէր Յօհաննէս այցելու քա-

դաջիս, եւ գտեսուցս մեծի Պօստոյս Կոստանդնու շահեղեբ՝ ծնողոցս իմովք. եւ ողջ լիբրուք:

Նաեւ աղերսեմ զգաղափարօղ եղբարսդ, զի զգոյզն յիշատակեանս մի՛ տաղականքիք գրել, զի ի գիրն կենաց զանուն ձեր գրեալ ի Տեառնէ արժանասցիք. Ամէն:

Իսկ այժմ վերստին զաղափարեցաւ Ստեփաննոս Քարտուղարէ Կոստանդնուպօլսեցւոյ, ըստ խնդրոյ բարեպաշտ եւ քրիստոսասէր Հեզահոգի մահտեսացու խօճայ Յակոբին, որ է որդի մահտեսի Բարունակի, յԱկնայ գիւղէն Կամարակապցի, եւ որդւոյ նորա Մարտիրոս չէղէպոյն Աստուծով եղեւ յայժի Տեառն 1771, եւ ըստ արամեանս ՌՄԻ, հոկտեմբերի Ը:

Էջ 113.— Վասն առմամն Կոստանդնուպօլսոյ ի յազգեմ Թուրքաց:

Յինն հարիւր երկու թվին,
դառն եւ ի վատ ժամանակին,
Տէր բարկացաւ յոյժ վերստին,
ազգին Հոռոմոց յունականին:
Յարեան սուլթանն մի ահագին,
որ Մէհմէտ անուանէին,
ազգաւ նա թուռն էր Օսմանին,
որդի Մուրատ մեծ խուճեքարին:
Նախ փոքրագոյն բան խորհեցաւ,
որ կատարածն էր ծանրագոյն,
բերթ մի սկսաւ ի ծովափին,
որ էր պօղազ Աղէքսանդրին:
Ճոր ձեռնարկեալ շուտ կատարեաց,
ի մէկ ամառն երեք ամսին,
հինգ մղոնաւ է նա հեռի,
Ֆոսնկ քաղաք Նայաթիային:
Դարձեալ զնաց ի յիւր տեղին,
ի յետրէնէ իւրեան թիախին:
Էջ 114—128, դատարկ:

Էջ 127.— Երամեիւոյն Ներսիսի Տարսմոնի Եպիսկոպոսի Բացալատութիւն արարեալ Դաւանութեամ սուրբ հաւատոյն.— Հաւատամք ի մի Ած. . . :

Յիշատակարամ Գրչի.— 1781

Էջ 189.— Յիշատակարամ.— Ծնորհւի աւանակարօղ տէրութեանն հռանձնեայ Երորդուլթեանն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, յանկ ելեալ աւարտեցաւ սուրբ զորջուկս Մեկնութեան Հանգանակին Սրբոյ, որ

ի Նիկիայ, որ մեկնեալն էր մանրայոյզ քննութեամբ սրբոյ Ներսէսի հայրապետի Լամբրոնացոյ:

Իսկ այժմ վերստին զաղափարեցաւ ձեռամբ Ստեփաննոս քարտուղարի Կոստանդնուպօլսեցւոյ, յայժի Տեառն 1781, սեպտեմբերի 23, ի Կոստանդնուպօլսի մայրաքաղաքի:

Ի հայրապետութեան հանուրց հայկազեանս սեռի, որ ի լուսահեղոյս Ար. էջմիածին, երիցս երանեալ սրբազնակատար Հօրն Հասարակաց տեառն տեառն Ղուկասու կաթողիկոսի ամ. Հայոց:

Էջ 170—174, դատարկ:

Էջ 175—209, տարբեր գրչութիւն, ուրոյն իջանամարով, 1—35:

Էջ 176.— Սրբոյ Աւետարան ըստ Մատթէոսի.— Իրբեւ եկն Յս. ի Բեթանիա. . . :

— Աղօթք.— Ած. սուրբ ամ. մեծամեծ բարութեանց. . . :

Էջ 203.— Աղօթք.— Տէր որ վասն մեր ամենեցուն մարմնացար. . . :

— Քարոզ ձայնիւ յետ Աւետարանին ըստ անուան երգողին.— Նոր օրհնութիւն ընդ հայցումոց մաղթանաց մատուցանեմք առաջի քո Հայր անբսկիգրեւ. . . — Ն էր սեպի Երգ:

Էջ 210—211, դատարկ: Նոյնպէս էջ 213—214:

Էջ 215—220, այլ գրչութիւն:

Էջ 216.— Աղօթք.— Ամենակալ Ած. արարիչ ամ. արարածոց. . . :

Էջ 218.— Աղօթք.— Տէր մեր զթած եւ ողորմած. . . :

Էջ 220, ստորոտը.— Այս աղօթքները վերը գրուածն, ԲՃՄ երեան, ՌՃԿԳ թուին յուլիս ԻՐ տպեալ Մաշտոցի մէջ. Աղեկասաղը կաթողիկոսի ժամանակ:

Էջ 221—238, դատարկ:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն.— 1784

Էջ 212, չեղազիր նոտրակերպ.— Յիշատակ է այս յերեք տետր զրցոյկս Ակնա գիւղէն Կամարակապցի Մէհմէդեան մահտեսի յԱղէկուկի որդի (ի) մեղապարտ Մկրտչին, (ի) ձեռամբս գրեալ եմ զայս. Տէր Ած. բարեաւ վայելումն տացէ: Եւ որ ոչ ընդեռնոյ զայս՝ միով Հայր մերիւ մի յիշեցէք, եւ որ յիշէ յիշեալ յիցի առաջի անմահ Որդոյն Աստուծոյ ի միւսանգամ զարարտեան իւրում. եղիցի եւ եղիցի ի Տէր յայժն: Թիւն Հայոց ՌՄԳ, յունվարի մէկ:

3066

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԴԵՒՆԿԱՑԻ ՆԱՀԱՏԱԿԱՑՆ

ՅՈՎԱՆՆԵՍ ԿԱՐՆՈՑԻ (1813)

Փոքր տետրակ մըն է, կապոյտ թղթով, բաղկացած 16 էջերէ, որ կը պարունակէ Դվնկացի նահատակաց պատմութիւնը:

Էջ 1. — Տետրակ ոտանաւորեալ, յորում պարունակէ Պատմութիւն Դվնկացի նահատակացն, որք կատարեցան ի քաղաքս Կարին, յամի Տեառն 1810, եւ ի մերս ՌՄԾԹ:

Եւ յետ անցման ինչ միջոցի ի յորդորմանէ յոմանց՝ յարմարեալ եղեւ տասնականկեայ ոտանաւոր ոճիւ լիակատար պատմութիւնն՝ յոմանէ մանկավարժ նօտարէ մահուսի Յօհաննիսէ Կարնէցւոյ, ի ՌՄԿ թուոյն: Այժմ վերադարձն առն չամառառակիս եւ չամերական յափամար չիւսեալ եղեւ ի նոյնոյ նօտարէ: Աշխատասիրեալ չոգունակութեամբ հասու լինելով եղելոցն եւ հաստատեալ թէ զառաջինն եւ թէ զայս ի լոյս ընծայեաց ի փառս Քի. Այ. Փրկչին մերոյ, եւ ի պատիւ՝ ի սէր նորա վառեալ երջանիկ նահատակացն,

յաղաքս վառվառ անուն ումեմն արիասիրտ աղջկան՝ տեղոյ սննդեանն եւ ազգի նորին, եւ յաղաքս դիպածոցն, որ կրելով զքաղում վիշտըս նահատակ եղեւ ի սէր Քի. Այ. մերոյ, — Հմմտ. Հայոց նոր վկաները, վաղարշապատ, 1903, էջ 873:

Հանդէպ Կարնոյս զաշտավայրի,
Դվնիկ անուամբ կայր անդ զիւղ մի,
էր Զուրինկեանց տանն աղջիկ մի,
Վառվառ անուն վարուք բարի:

...
էր զիտողաց հրաշք ձեր յայտնի,
(մէծեռ թուղն) որ կատարի,
ի նօտարէս երգս յարմարի,
ձերդ զգնութեան եմ միշտ փափագ.
աւաղ աւաղ հասցէ ինձ արագ:
վերջ:

Մտնօր. — Փակագծի մէջ տրուած (մէծեռ) բառին թուական արժէքն է 1282 + 551 = 1813, որ Պատմութեան այս նոր համառօտ խումբադրութեան տարին կը ցուցնէ:

3067

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄՈՒՍԹԱՖԱՅ ԲԴԵՇԽԻՆ. — 1

(ԺԹ. Դար)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 15×12: Էջք 72: Հանգամանք Համարեա բաւարար: Թուղթ թանձր: Գրութիւն սեւ մեյանով, միասին, 18-21 տող, սեւագիծ չրջանակի մէջ: Նոտր շեղագիր: Համառօտադրութիւնք չափաւոր: Կողք թղթնայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Էջ 1. — Վարք եւ քաղութիւնք Մուստաֆայ Բդեշխին Ռուսնովս քաղաքին:

Ի ժամանակս ինքնակալութեան սուլթան Սելիմի երկրորդի սուլթան Մուստաֆայի երկրորդի որդի, որ ամբարձաւ ի զան յետ

մահուն սուլթան Համիտի, յորում էր թուականն չափարացոց 1203 [= 1788], նստեր քաղաքայնիս Ռուսնովս մեծանուն իշխանն իսմայիլ աղայ Դըրսինիկեան, այր քաջակորով եւ ճշգրտաւոր, որ ընդ իշխանութեամբ իւրով գրաւեալ էր զմեծ մասն Պուլկարիոյ նահանգին...

Էջ 72. — ...որ յամ. մրցմունս մարտի յաղթանակ գտաւ, եւ մանաւանդ ի մեծ համազգային պատերազմի անց որ ընդ համօրէն զօրաց յունաստանեայց եմօտ ի պայքար ի սահմանս Սիւլիմիոյ, եւ Զորութի առ Քըրակեան, զի որպէս քաջութեամբ, նոյնպէս եւ իմաստութեամբ անպարտելի էր մինչեւ ցօր մահուն իւրոյ:

3068

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 192

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասալ 20×13.5×6, էջ 556, Հանգամանք
րաւարար ընդհանուր առամար. Թացութենէ
ազդուած եւ քիչ մը վնասուած: Թուղթ տո-
կուն: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնա-
տողները եւ սկզբնատոները կարմիր, մնաց-
եալը սեւ մեյանով, երկսիւն, 22 տող, կար-
միր գիծերու միջեւ: Բոլորգիր վարժ: Հա-
մառատագրութիւնը սովորական գրեթէ:
կարմրագիծ զարդագիր հատուածներու ըս-
կիզբը: Ուրուագիծ խորանի՝ կարմիրով, էջ
13, 163, 257, 431: Կաշեկազմ տախտակ-
եայ հնամալ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-8. — Կանոնի տախտակներ առանց
զարդի:

էջ 9-11. — Գլուխք Աւետարանին Մատ-
թէոսի:

էջ 12, դատարկ:

էջ 13. — Գիրք Մերնդեան Յիսուսի Գրիս-
տուի...:

էջ 33-34, վերի անկիւնը այրած:

էջ 168ա. — Յանկ Գլխոց Մարկոսի Աւե-
տարանիմ:

էջ 160-162, դատարկ:

էջ 163. — Սկիզբն Աւետարանի Յի. Գի.
...:

էջ 247ա. — Ծարուցեալ Յս. առաւտուն,
առաջին միաշաբաթուն, երեւեցաւ Մարիա-
մոս Մագդաղենացւոյ...:

էջ 249ա. — Նախադրութիւն Ղուկասու
Աւետարանիմ:

էջ 256-258, դատարկ:

էջ 257. — Քանգի բագուձ յաւժարեցին
...:

էջ 428-430, դատարկ:

էջ 431. — Ի սկզբան(ն) է էր Բանն...:

էջ 550 դատարկ մնացած:

էջ 552. — Ի հինկ տեղաւ չորս աւետարա-
նիչքն համաձայնին միմեանց...:

էջ 553. — Փառք անեղ էին, ան|ս|կիզբն
գոին եւ միչտ կենդանւոյն...:

էջ 554. — Իսկ զկնի ժամանակաց մարդա-
սիրեալ...: Եւ առատահոս վտակօք առ-
լցեալ արքուցանելով զանմահական ճաշակն
իւր մեծասքանչ եւ զարմանալի: |Այսչափ-
շարունակութիւնը կը պակսի քերթ իմկած
ըլլալով|:

էջ 555-556, համարեա դատարկ:

3069

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 193

Ատամա

ԻՃԻԱ = 1672

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասալ 17×12.5×4, էջք 448: Հանգամանք
յոյժ ցաւալի: վերի կողմը փտած. շատ էջեր
սեւեցած եւ կտրտած մեյանին խառութենէն.
վարի յուանցքը մասամբ փճացած. սկիզբէն
Թերթեր պակսած. նորոգութեան կարօտ:
Մագաղաթ կոկեալ, մէկ մասը շատ նուրբ:
Գրիչ՝ Սարգիս Դպիր Ատանացի: Գրու-
թիւն՝ սկզբնատողները եւ սկզբնատոները
կարմիր, մնացեալը սեւ մեյանով, երկսիւն,
23 տող: Բոլորգիր վայելուչ: Համառատազը-

րութիւնը սովորականէն քիչ մը աւելի:
Կարմրաներկ զարդագիր եւ յուսանցազարդ՝
հատուածներու սկիզբը, խորանազարդ էջ 2:
Գունաւոր խորանազարդ իւր սարք էջ 81,
173, 327: Նկարք, Ս. Մարկոս էջ 80, Ս.
Ղուկաս եւ Քէփիլոս 172, Ս. Յովհաննէս
եւ Գրիխորոս 32A, Կաշեկազմ տախտակեայ
դրոշմազարդ. բոլորովին քայքայուած:
Պահպանակ մագաղաթեայ սկիզբը և վերջը
երկուական Թերթ, միջին, անկէնաւոր
երկաթագիր, մասն Աւետարանի:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1, դատարկ:

էջ 2.— Եւսեբիոս Կարպիանոս սիրելի
եղբոր...:

էջ 3ա.— ...եւ առաքելոցն երկոստասանից
էին անուանք այսոքիկ...— Մտք. Ժ. 2:

էջ 79, դատարկ:

էջ 81.— Սկիզբն աւետարանի Յի. Քի. ...:

էջ 169ա.— Յարուցեալ Յս. առաւանտուն
յառաջին միաշարաթուն, երեւցաւ Մարիա—
մոս Մաղդաղենացւոյ...:

էջ 171, դատարկ:

էջ 173.— Քանզի բազումք յաւժարեցին
...:

էջ 322-323, դատարկ:

էջ 325-326, նախապէս դատարկ թուղթ,
այժմ զարդարուած երկու կողմի նկարնե-
րով, արդիւնք խոնաւութեան եւ թացու-
թեան:

էջ 327.— Իսկզբանէ էր Բանն...:

Մամր յիշատակագրութիւնք Գրչի.—

1.— էջ 78բ, վարք.— Ով սրբազան
Հայրք եւ եղբայրք իմ, զգրող Սբ. Աւետա-
րանիս զՍարգիս Դպիրս յիշեսլիք ի Քս.: Ով
որ լի սրտիւ յիշէ մի ողորմիախ, զանար-
ժանս՝ յիշեալ լիջի ահեղ ատենին Քի. Այ.
մերում ամէն:

2.— էջ 170բ.— Ով Հայրք եւ եղբայրք իմ,
յիշեցէք եւ ողորմի ասացէք զգրող Սբ. Ա-
ւետարանիս զՍարգիս Դպիրս մի ողորմիա-
խ, եւ դուք յիշեալ լիջիք ի Քրիստոսէ Այ.
մերոյ ամէն:

3.— էջ 321բ, մէջտեղը.— Ով մանկունք
առաքաւոր եւ որդիք լուսոյ, զգրող Սբ. Ա-
ւետարանիս Սարգիս Դպիրս, եւ զՀայրն իմ
(չ)զՍարգիս քահանայն, եւ զմայրն իմ, եւ

զեղբարքս իմ, յիշեցէք ի սուրբ աղագթս
ձերս: Ով ոք լի սրտիւ յիշէ՝ յիշեալ լիջի ա-
հեղ ատենին Քի. ամէն:

Մեծ յիշատակարան Գրչի, շարաւար վը-
նասուած.— 1872

էջ 439բ.— Փառք քեզ անասման անուն,
եւ անզուգական անձնաւորութիւն, Հայր եւ
Որդի եւ Սբ. Հոգի, յամենայն արարածոց
ամէն:

Որ զաւրացոյց ըզտրկարութիւնս իմ Հա-
սանելի վերջին գիծ գրոցս այսմիկ, կամաւ-
քըն Աստուծոյ Հաւր կենդանւոյ եւ կարողի
ամենայնի, եւ Միածնի Որդւոյ կենարարի
մերոյ Յի. Քի. եւ կենդանարար Սբ. Հոգ-
ւոյն՝ երկրպա

Եւ ի Հոգոյ Հաւասար Սարգիս Դպրէս
Աւետանցւոյ. ի թվականութեանս մերում
ՌՃԻԱ, ի Հայրապետութեան տեառն տէր
Խաչատուրին: Արդ գրեցաւ սա ի յԱտանա,
ընդ Հովանեաւ Սբ. Աստուածածնին եւ Սբ.
Ստեփաննոս եկեղեցեացս:

Եւ արդ աղաչեմ զձեզ, իմ սիրելի Հայրք
եւ եղբարք իմ...:

Դարձեալ աղայեմ զձեզ...:

Յիշատակ է աստուածային Աւետարանս...
եւ ամ. արեան մերձաւորացն յիշատակ ի
դուռն Սրբոյն Աստուածածնին. ով ոք ան-
դքնի սորա ծախելոյ, զմասն Յուդայի առցէ-
լաւ պահօղքն ... եւ յիշատակ դնողաց ա-
մէն: Հայր մեր որ յերկինս՝ սուրբ եղիցի...:

էջ 442բ-448, դատարկ, բացի Հետազայ
յիշատակագրութենէն, որ կը գտնուի էջ 445,
վերը, մէջտեղը, գրչէն.— ...որ այս Աւե-
տարանիս մազաղաթին մորթին չուկայէն կու
ժողովէր եւ կուղարկէր որ ես կու բանէի,
եւ գրեցի Աւետարանս զայս:

3070

ԲԱՐՈՑԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ.— 1

Հմտ. ԱՐԲԱՀԱՄ ՊՕՐՃԵԱՆ (1820)

Լիբանան

ՌՄԿԹ = 1820

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Ծաւալ 17×11×4, էջք 114—588, Հանգա-
մանք բաւարար: Թուղթ՝ կապտորակ եւ ըս-
պիտակ: Գրիչ՝ Տիր. Աբրահամ Պօրճեան:
Գրութիւն սեւորակ մելանով, միասին,
մեծագոյն մասով 20 տող, փոքր մաս մը՝
տարբեր գրութեամբ 28—30 տող: Շեղագիր
վարժ, Համառօտագրութիւնք առատ: Կա-
շեկազմ խաւաքարեան:

էջ 1.— Տիպոգրաֆիք.—

Բարոյակաւմ Աստուածաբանութիւն, ա-
րարեալ Հ. Պօղոսի Գարրիէլեան Անդունի
յընկերութենէ Յիսուսեանց:

Թարգմանեալ ի լատին լեզուէ ի հայ բար-
բառ ի տէր Անդրեաս քահանայէ Բերիաց-
այ ի Լիբանանեանց, 1790, ՌՄԼԹ, Յաներն
Լիբանանու, ի կաթողիկոսարանին Հայոց
ուղղափառաց:

Մարգարէտ Համառօտեալ յընդարձակ
գործոյ անտի՝ տիրացու Աբրահամու Պօրճ-
եան անդէն ի Լիբանան ի նոյն Վանս, 1820,
ՌՄԿԹ:

էջ 2.— Յանկ Գլխոց բովանդակելոց ի
մատենիս:

էջ 3.— Բան Յաղաք Մարդկային Գոր-
ծոց.— Գործոց՝ որք ի մարդոյ լինին, ո-
մանց ասին գործք մարդոյ...:

էջ 4.— Գլուխ Ա.— Յաղաքս կամաւորին
եւ ակամային:

էջ 15.— Բան Յաղաք իղճի Մտաց:

էջ 18.— Գլուխ Ա.— Յաղաքս ճշմարիտ
կամ ուղիղ, մղար կամ վարանեալ խղճի
մտաց:

էջ 37.— Բան Յաղաք Օրինաց, Հատուած
Ա.— Յաղաքս օրինաց ի հասարակի:

էջ 106.— Գլուխ Բ.— Յաղաքս Արտօնու-
թեան եւ սովորութեան:

Խ. Ա.— Ջիւնջ եւ քանի՛ պատիկ իցէ ար-
տօնութիւնն:

Պ.— Արտօնութիւնն է իշխանութիւն
հաստատուն եւ մնացական...:

էջ 112.— Յանկ Գլխոց Բովանդակելոց ի
մատենիս:

էջ 113.— Յանկ Գլխոց, զորս ոչ օրինա-
կեցի ըստ պահանջելոյ աստէն կարգի մա-
տենիս:

Բան Յաղաք Մեղաց:

էջ 1.— Բան Յաղաքս Բարոյական Առա-
քինութեանց եւ նոցունց ներհական մոլու-
թեանց:

էջ 2.— Գլուխ Ա.— Յաղաքս խոհեմու-
թեան, եւ նորուն ներհական մոլութեանց:

էջ 29.— Բան Յաղաքս Պարտաւորու-
թեանց:

էջ 143.— Բան Յաղաքս Արդարութեան եւ
իրաւանց եւ անիրաւութեանց եւ հատուց-
ման:

էջ 361.— Մասն Բ. Յաղաքս անիրաւու-
թեանց ի մասնաւորի եւ կարեւոր հատուց-
ման:

էջ 513.— Գլուխ Ե.— Յաղաքս անիրաւու-
թեանց ի բարիս ընկերին արարելոց՝ որք
ասին բարիք բաղդի, եւ զնոցունց կարեւոր
հատուցմանէ:

էջ 584.— Մանթ.— Պարտաւորին եւս
ժառանգք ի կատարել զպահանջութիւնս ա-
րարեալս ի կտակաւորէն...:

էջ 585.— Յանկ Գլխոց՝ որք ոչ օրինակե-
ցան ըստ պահանջելոյ աստէն կարգի մա-
տենիս:

Բան Յաղաքս Դաշնակցութեանց:

Մասն Ա. Յաղաքս Դաշնակցութեան ընդ-
հանրապէս.— Երեք Գլուխ:

Մասն Բ. Յաղաքս Դաշնակցութեանց ի
մասնաւորի.— Ա-ԺԲ Գլուխներ:

էջ 588.— Յանկ Գլխոց բովանդակելոց ի
մատենիս:

Բան Յաղաքս Արդարութեան եւ իրաւանց
եւ անիրաւութեանց եւ հատուցման, 143:...

3071

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐ ՈՒԽՏԻ. — 1

Տեղի

1870

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 20×14×1.5: էջք 274: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ հասարակ: Գրիչ՝ Սարգիս Ստեփանեան Թաւաքի: Գրութիւն սեւերակ մելանով, միասին, 25 տող: Ենդագիր: Համառօտագրութիւնք առկա: Թղթակազմանարուեստ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Պատմութիւն Նոր Ուխտի: Ա. — Զաքարիա եւ Եղիսաբէթ, Ղուկ. Ա. 5: Հերովդէսի Թաղաւորութեան ժամանակ, Եռաքայի մի փոքրիկ եւ լեռնեղջիւրէն էջ

շինուած ծաղաքի մէջ կը բնակէր Զաքարիա անունով մի բարեպաշտ քահանայ, իւր Եղիսաբէթ կնոջը հետ միասին...

էջ 65. — ԻԹ. — Հիւանդը Պրոպատիկէ Աւագանի մօտ:

էջ 68-ին կը յաջորդէ 79: ըստ երեւոյթիւն սխալմամբ թուագրուած:

էջ 79. — Մի քանի խրատական անցքեր:

էջ 289. — ՃԸ. — Երուսաղէմի Աւերումն:

էջ 271. — ՃԹ. — Հայեցուած Քրիստոնէական եկեղեցւոյ վիճակի վրայ Առաքեալներէն յետոյ:

էջ 276. — Վերջ:

Ստորորդը գրչէն՝ Սարգիս Ստեփանեան Թաւաքի 1870 մայիս 12:

3072

ԳԼԽԱՒՈՐ ՆԻՒԹՔ ՔԱՐՈՋՈՒԹԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 20×14.5×1: էջք 108: Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւերակ մելանով, միասին, 23 տող: Ենդագիր: Համառօտագրութիւնք առատ: Կազմ կիսալաթ խաւաքարտեան:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Յանկ իմն նոր յաստուածաշունչ սուրբ զրոյց ծաղեալք իբր վկայութիւն պատ-

րաստի վերայ գլխաւոր նիւթոց ծարրողութեան:

Գլուխ 1. — Արիսողոմ նախանձէր փառացն հօր խրում Դաւթի...

էջ 2. — Վասն Հպարտութեան մեղաց վընասուն: Գլուխ 2:

էջ 58. — Վասն շինութեան տաճարին օգնեաց Ած: Գլուխ 50:

էջ 77. — Վասն որոյ Գա. գայոց է ի դատաստան: Գլուխ 70:

էջ 78-108, շատարկ:

3073

Ք Ա Ր Ո Ջ Գ Ի Ր Ք

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1877

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Ծաւալ 20X14: էջ 88: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ դեղնորակ: Գրիչ՝ Ղուկաս Վրդ. Խնկեան: Գրութիւն սեւորակ մելանով, միասին, 21 տող: Շեղագիր: Համառոտագրութիւնք առատ: Կողք՝ գունաւոր թուղթ:

ԲՈՎԱՆԵԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Քարոզ ՀԴ: Զգուշութիւն ի մեղաց: Էջ 8.— Քարոզ ՀԵ: Փոյթ ի Բարեգործութիւն: Էջ 18.— ՀԶ.— Վնաս մեղաց: Էջ 28.— ՀԸ.— Խոստովանութիւն:

էջ 67.— Քարոզ Ա: Կաղանդի Աւուր: Գոհանալ զԱստուծոյ:

էջ 61.— Քարոզ ՀԵ: Զատիկ Տնան. ուրախութիւն հոգեւոր:

էջ 69.— Քարոզ ԽԵ: Երկրորդ Ծաղկազարդ:

էջ 78.— Քարոզ ԾԴ: Վարդավառ:

էջ 87.— Յանկ: Ա-ԺԶ Քարոզներ:

Յիշատակագրութիւն Գրչի.— 1877

էջ 87, ստորոտը.— Սոյն սա Քարոզան ընդորինակեցի ի թիւ Փրկչիին մերոյ 1877, յուլիս ամսոյն, ի Ս. Աթոռս Սրբոց Յակոբեանց.— Ղուկաս Վարդապետ Բ. Գ. Խնկեան:

էջ 88, դատարկ:

3074

Խ Ո Ր Հ Ր Դ Ա Մ Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն Ք

ՄԱՍԻԼԻՈՆ

Լիբանան

1856

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Ծաւալ 19X14X1, էջ 106: Հանգամանք անբաւարար. վնասուած հետքերնէ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւորակ մելանով, միասին, 20 տող, կամ նուազ: Շեղագիր կրկնատեսակ: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ, մասամբ քայքայուած:

ԲՈՎԱՆԵԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-3, դատարկ:

էջ 4.— Մասիլիոնի սրբազան Խորհրդա-

ծութիւնք Յաղաքս Զարչարանաց Փրկչի մերոյ եւ Մարիամայ, Թարգմանեալ ի զաղղիականէ Հ. Գ. Մ.: Ա. Մ. Վ.: Յակոբ Պօղոս Պուհուր աշակերտ Մուրատեան Վարժարանի: Յեղբայր Կարապետէ Պուհուեանց ի Լիբանան, 5 Փետրվար, յամի 1856:

էջ 5.— Հայր Աստուած.— Զքեզ Հայր աննազօր...:

էջ 8.— Որդի Աստուած: էջ Միլտովնի 119, եւ 120.— Զքեզ անդրանիկդ արարածոց Միանին Որդի...:

էջ 9. — Հոգի Սբ. Աստուած. — Ով Հոգիդ
ճշմարիտ...

— Ստորոտը. — Մասիլիոնի Սրբազան
Խորհրդածութիւն Յաղագս Զարչարանաց
Փրկչին մերոյ եւ Մարիամայ, Թարգմանեալ
ի գաղղիականէ Հ. Պ. Մ. Ա. Մ. Վ.:

էջ 10-13, դատարկ:

էջ 13. — Աղաղակեմ առ քեզ, Տէր Ած. ...:

էջ 16. — Աղօթք Առաւօտեան. — Երկրպա-
շանեմ քեզ Տէր Ած. իմ...:

էջ 17. — Աղօթք յերեկոյեան յառաջ քան
գննջին. — Երկրպաշանեմ քեզ Աստուած
իմ...:

էջ 18-19, դատարկ:

էջ 20. — Սեւազիւն նկար Ս. Աստուածած-
նի:

էջ 21. — Սրբազան Խորհրդածութիւնք
Յաղագս Զարչարանաց Փրկչին մերոյ, եւ
Մարիամայ, Հարուած Ա:

էջ 28. — Հարուած Բ:

էջ 32. — Հարուած Գ:

էջ 38. — Հարուած Դ:

էջ 41. — Հարուած Ե:

էջ 46. — Հարուած Զ:

էջ 61. — Աղօթք Զ. Հարուածոյն. — Ահա
ով Մարիամ, անկանիւմ յոտս քո...:

էջ 62. — Հարուած Է:

էջ 65. — Հարուած Ը:

էջ 68, դատարկ: Նոյնպէս էջ 62:

էջ 83. — Հարուած Թ: Ողորմեցարուք ինձ
առ ի սփոփումն Որդւոյ իմոյ:

էջ 86. — Հարուած Ժ:

էջ 88. — Հարուած ԺԱ:

էջ 73. — Հարուած ԺԲ: Ողորմեցարուք ինձ
...: Կարի յոյժ զանազանի բազմ մարդոյ
...:

էջ 80. — Աղօթք ԺԲ. Հարուածոյն:

էջ 83-84, դատարկ:

էջ 85. — Հարուած ԺԲ: Ողորմեցարուք ինձ
...: Կարի յոյժ զանազանի բազմ մարդոյ
...:

էջ 91, վարը. — Սեւազիւն նկար Եպիսկո-
պոսի, սա արձանադրութեամբ. Վերջ եր-
կոտասան Հարուածոց Սրբոյ Կոստին Մար-
իամայն:

էջ 92. — Սեւազիւն նկար՝ Փրանսերէն տո-
ղերով՝ Բարի Քրիստոսը:

էջ 93. — Հառաչանք Միրոյ առ Յիսուս:

էջ 97, վարը. — Սեւազիւն նկար՝ բարի
Քրիստոսը:

էջ 98. — Աղօթք առ Յիսուս:

էջ 103. — Նուեր ամենօրհնեալ սիրտ Յի-
սուսի:

էջ 106-108, դատարկ:

3075

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Ծ Ո Յ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մուկ 20×13.5: Էջ 60: Հանգամանք
լաւ: Թուղթ տոկուն: Գրութիւն՝ խորագիր-
ները եւ պիսազիւնները կարմիր, մնացեալը
սև մեկանով, երկսիւն, 33 տող: Նոսր շե-
ղագիր: Համառօտադրութիւնք սովորական-
նէն աւելի: Կազմ կիսաեկիւր խաւաքարտ-
եայ:

Ա. — ԲԱՆՔԻ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱՅ. — 3

Էջ 1ա. — Յաղագս Աստուածաբանու-
թեամբ իմաստմասիրացմ Յուժաց:

Պատու իմաստասէր ասէ. Զհայրն եւ
զպատճառն ամենայնի զրտանել զործ է եւ
պատմել անհնար է:

Էջ 2բ. — Յաղագս ամ. զիտալից Բամբ

իմաստասիրաց:

Պղատոն ասէ. Որք մեծամեծաց առաջի կայն մեծի զգաստութեան պետք են:

Էջ 4ր.— Յաղագս Իշխանաց:

Արիստոտէլ ասէ. Որք ի վերայ բազմաց ահեղք են՝ ի բազմաց երկնչին:

Էջ 5ա.— Յաղագս Խրատու:

Պղատոն ասէ. Ամ մականցութիւն որոշեալ յարդարութենէ եւ այլոց առաքինութեանց խաբէութիւն եւ ոչ իմաստութիւն ասի:

Էջ 8բ.— Յաղագս մեղաց խօստովանութեամ:

Թեոկիմոս ասէ. Նման են մեղք դարմանողի որ արգելու ի մէջ զբարերարութիւն Աստուծոյ:

Էջ 7բ.— Յաղագս Նախախնամութեամ:

Եպիկորոս ասէ. Ծնորդ երանելի բնութեան որ զհարկաւորան մեզ դէւրաստացաւ արար իսկ զգոյշարաստ(ե)ացն ոչ հարկաւորս:

Էջ 8ա.— Յաղագս փարթամութեամ եւ անբաւականութեամ եւ արծաթափրութեամ:

Պղատոն ասէ. Յաւուր պատերազմի երկաթ լաւ է քան գոսկի...:

Էջ 11բ.— Յաղագս Շողովորութեամ:

Պղատոն ասէ. Փայտ ի վերայ հրոյ

անտի այրի եւ տուն որ չորսողք կերակրին՝ ի նոցանէ ապականի:

Էջ 18բ.— Յաղագս կամանցմ:

Էջ 21բ.— Այլ ոմն շինէր տուն եւ փորէր հիմն եւ դնէր աղիւս ի ներքո եւ զջարն ի վերայ աղիւսին: Եկեալ ոմն ասէ. Ձիւնը գործեալ, եղբայր, զի պարտ է զջարն ի ներքոյ դնել եւ ապա զաղիւսն: Եւ նորա ծիծաղեալ ասէ. Հանդերձեալ եմ կիս առնուլ եւ նա եկեալ լըջէ զտունն եւ ուղղեցի որմնն:

— Յաղագս է Հրաշիցմ:

Բ. — ԺՈՂՈՎԱԾՈՑ

Էջ 22ա.— Մնումնս յԱղաժայ եւ Բիւք.— Աղաժ եկաց ՄԼ ամ եւ ծնաւ զԱյթ...:

Էջ 23բ.— Թագաւոր Հայաց ի Նայե Թախմոյն որ է Ժերբոյ յԱղաժայ...:

Էջ 24ա.— Հռոմեց Թագաւորը.— Գայիոս Յուլիոս...:

Էջ 25բ.— Ասացաւք եւ վասն ժամանակաց եւ դարուց.— Առաջին դարուն Ենովք յերկինս փոխեցաւ...:

Էջ 28ա.— Հարցումն.— Բարսեղ ասէ. Քանի եկաց Աղաժ ի դրախտին...:

Էջ 27բ.— Հերոնիմոսը զոր սերմանց ի մարդիկք այս է:

Էջ 48ա.— Վասն Տէրումակամ Տօմից:

Էջ 51բ.— 80, զատարկ:

3076

ՅՈՒՑԱԿ ՇԱՐԱԿԱՆԻ

[Երուսաղէմ]

1842

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 19×14×1: Էջք Ժ+72: Հանգամանք լաւ: Թուղթ Թանձր: Գրիչ եւ Ստացող՝ Յարութիւն Մարաշի: Գրութիւն սեւ մելանով, միասին, 18-19 տող: Նոտք չեղազիր: Լաթակազմ խաւաքարտեայ. կողքի առաջին երեսին կը կարդացուի. «Յուլիոս Շարականի, 1842, օգոստոսի 1ին»:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Էջ Ա-Բ, զատարկ:

Էջ Ժ, տարբեր թուղթ. սեւաւիպ նկար՝ Յարութիւն Տեառն:

Էջ 1.— Առաջի Ձայն. Յաւուր Տէրունական Տօմից:

Էջ 12.— Նկար՝ Երկնային Երուսաղէմ:

Էջ 18.— Մարտիրոսաց Ա2:

էջ 22.— Նկար՝ *Խաչուրի* Տեառն:
 էջ 23.— *Եւսեբիոս Պատմիչ* ԱԶ:
 էջ 28-31, զատարակ:
 էջ 32.— Նկար՝ Աղամ եւ Եւս, եւսյուն:
 էջ 33.— Առաջի Ձայն. Աւուրս Պատմիչ
 Օրհնութիւնքն:

էջ 41-68, զատարակ, Նոյնպէս էջ 71:

էջ 69-70, եւ 72, այլեւայլ մանրուց. կը
 դասաւորենք ժամանակագրական կարգով:

1.— էջ 89, կարմրատառ.— Պատարագ.
 յամի Փրկչին մերոյ 1843ին, յունիսի 12 օրը,
 եւ օրն էր Եր. Տօն Սրբոյն Գրիգորի Լուսա-
 ւորչին մերոյ Ելն ի Վերապէն: Ընկալաց
 սուրբ աստիճան կիսասարկաւագութեան, ի
 վեհափառ զերեւելանիկ տեառն Ձաքարիեա
 սրբազան Հօգէն մերմէ. անուանք եղբարց
 են սոքա. աշակողմանս դաս՝ Կելիպոլուցի
 Յակոբոս, Խաչուրիցի Ստեփան, Մուշեցի
 Դաթեոս, Մարաշցի յետնեայ եւ անպիտան
 Յարութիւնս. Ժախակողմանս դաս՝ Մարաշ-
 ցի լուսաւար Գաբրիէլ, Մուշեցի Միսիմաք,
 Էրզնուրուցի Մարտիրոս, Մարզբանցի Կա-

րապետ:

2.— Յամի Տեառն 1843ին, յուլիսի 18ին,
 ձեռնադրեցաք կատարեալ սարկաւագ, որ է ի
 ներքոյ զրեալ գրոյն քառասուն օր զկնի:

3.— Վախճանումն Ձաքարիեա սրբազան
 Հոգեւոր Հօր մերոյ եղեւ յամի Տեառն 1848,
 եւ մայիսի 6ին:

4.— էջ 72.— Յամի Տեառն 1848 եւ յու-
 լիսի 2, Պօղոս սրբազան Հոգեւոր Հօրէ մերմէ
 Հրաժարեցաք Հանդերձ օրհնութիւնն առ-
 նելով: Եւ զկնի եօթն ամաց եւ վեց ամսոյ,
 յիշեալ սրբազան Հայրն մեր առ Ան. փոխե-
 ցաւ՝ իննսուն եւ վեց ամաց բարեւոյ ծերու-
 թեամբ, որ էր ի թիւ Փրկչին 1853, մայի-
 սի 4:

5.— էջ 70.— Յամի Տեառն 1858, եւ մա-
 յիսի 1, եղեւ Հրաման անարժանիս, աւելա-
 ծու լինել Տանն Այ., այսինքն Հրեշտակա-
 պետու չքնադատեալ Սր. Եկեղեցւոյ, եւ
 փրկագործ յարարանաց Սր. Բանտին Քի.:
 Ան. ըստ ամենաբարի կամաց իւրոց, անսը-
 խալ եւ պարզերեա պահեսցցէ:

3077

ԿՏԱԿ ՄԵՄԻ ՈՒՐԱՍԹՈՒ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20×16: էջ 34: Պրակք Ա-Ռ
 միայն: Հանգամանք անբաւարար. Հնու-
 թենէ աղտոտուած եւ վնասուած: Թուղթ
 գորշորակ: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ ըս-
 կզբնատողերը կարմիր, մնացեալը սեւ-
 օրակ մեյանով, երկսին, 32-34 տող, կար-
 միր գիծերու միջեւ: Նոսր չեղագիր մանր:
 Համառոտագրութիւնք առատ: Կոդք չունի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1ա.— Ողբ եւ Սուգ վասն Մեծի Աւուր
 Խաչուրեան Յեռն մերոյ Յի. Քի. տա-
 իով ի դէմ Սր. Եկեղեցւոյն.— Ով ամենա-

չքնաղ եւ գեղեցիկ Հարսնդ երկնաւոր փե-
 սային, ով Սր. Եկեղեցի, զիարդ կեանս ի մէջ
 մեծի անտանելոյ տրտմութեան...—
 Հմմտ. աստ, թիւ 3031:

էջ 5ա.— Կտակ Խաչելուրեան Քի. Այ.
 մերոյ.— Ով օր դառնութեան եւ սգոյ, ով
 գիշեր կսկծալի եւ ողբալի...— Հմմտ.
 նոյն:

էջ 34ա.— Այսօր եկայք երկինք եւ եր-
 ւիր...— Ա-ն:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն.—

էջ 4ա, անհարթ գրով.— *Խաչուրի* Տեառն
 Կտակ ի քաղաքիս կարին տիրացու Ալէք-
 սանին վայելումն, Ամէն:

3078

ԻՐԱՒՈՒՆՔ ՀԱՅՈՑ Ի Ս. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ

Երուսաղէմ

1888

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 18×14×1, էջ 94: Հանգամանք
բաւարար: Թուղթ գորշորակ, թանձր, դե-
ւոր: Գրիչ՝ Տեսուչ Մեսրոպ Վարդապետ:
Գրութիւն սեւորակ մեյանով, միասին, 21
տող: Շեղագիր վարժ: Համառոտագրու-
թիւնը առատ: Կողք խաւացարտեան:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Արժանագրութիւն:
Արրոյ Թարութեան մէջ եղած մեր սեփ-
ական կալուածներն, օտար ազգաց հետ ըն-
կերութեամբ ունեցած տեղերնիս, իրաւունք-
նիս, հասարակ օրերու եւ հանդիսաւոր օ-
րերուն մէջ եղած արարողութիւնք երեք ազ-
գաց, այն է Հայոց, Թունաց եւ Լատինաց:
Ծուցակ նաեւ կ'աւ կարասեաց ի մէջ տա-

ճարիս գտանելոց:

էջ 3.— Սրբոյ Թարութեան հասարակ օ-
րերու մէջ մեր, Թունաց եւ Լատինաց ժամա-
հարութեանց որոշեալ միջոցներն եւ սրբա-
ղան պաշտամանց կերպերն է:

էջ 10-11, դատարկ մնացած սխալմամբ:
Թաղորդ էջերը ունին նոյն թուահամարնե-
րը՝ 10, 11:

էջ 15.— Սրբոյ Թարութեան Դուռը Բա-
նալու իրաւասութիւն:

էջ 39.— Արարողութիւն Վարագայ Խաչի
Տօնին:

էջ 54.— Ձատկի Քրազալուցի Օրն:

էջ 79.— Տումար Սրբոյ Թարութեան Տա-
ճարի եկեղեցական զարդուց, զգեստից, կա-
հուց եւ կարասեաց:

էջ 85.— Ազդարարութիւն:

էջ 91-94, դատարկ:

3079

ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ.— 1

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20×14.5×1, էջ 270: Հանգամանք
բաւարար: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սե-
ւորակ մեյանով, միասին, 18 տող: Շեղա-
գիր: Թղթակազմ: Դատարկ թուղթ սկիզբը
մէկ թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Բնական պատմութիւնը կը սոր-
վեցնէ մեզ բնութեան մէջ գտնուած մարմնոց
էութիւնը, եւ անոնց թէ արտաքին եւ թէ ներ-
քին կազմութիւնը կը նկարագրէ:

էջ 3.— Մարդ:

էջ 13.— Բ: Տեսակի Թաղորդութիւն:

էջ 28.— Մարդկան Յեղեր:

էջ 38.— Մասն Ա.— Կենդանաբանու-
թիւն:

էջ 173.— Դաս Բ.— Թռչուններ:

էջ 235.— Կարգ Բ.— Ճամաքի Թռչուն-
ներ:

էջ 248.— Կարգ Գ.— Ջրի Թռչուններ:

էջ 281.— Յեղ Բ.— Լողացող Թռչուն-
ներ:

էջ 288.— 3.— Բաղեր:

էջ 289-270, դատարկ:

3080

ԳՈՅԱԿԱՆԱՅԱՐՄԱՐ ԱՇԱԿԱՆՔ

ԳԵՈՐԳ ՍՐԿ. ՏԷՐ ԹԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ (1817)

Երուսաղէմ

1817

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասայ 19×15×4.5: էջք Ը+314: Հանգամանք անբաւարար: Թուղթ հասարակ, շատեր յաւելուածակա՛ն կտորներով: Գրիչ եւ Ստացող՝ յօրինողը: Գրութիւն սեւ մելանով, քառասիւն, անհասարար տողերով: Նոսր շեղադիր մանր: Կազմ կիսակաշի խաւքարտեայ, հնամաշ եւ մասամբ քայքայուած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Դ, դատարկ:

էջ Ե.— Տիտղոսաթերք:

Գոյականայարմար Ածականք. հաւաքեալք հատրտիր ի գերապանե մատենից

հետց եւ արդեաց՝ առ յաջող յառաջագիմունքիւն ի շարագրութիւն, ի Ռամանցի Գէորգայ սարկաւազէ Տէր Յարութիւնեան՝ առհմիւ Թաթարեանց, ի Միարանութենէ Սր. Աթոռոյն Երուսաղէմի, եւ յաշկերտէ նորին ծայրագոյն նուիրակի՝ կրկին վիճակացն Ելլադայ եւ Ռու[ս]աստանու, Պօղոսեան Փօթիչանցի տէր Մարկոս Թրհապատի Սայրագոյն Վարդապետի, յամի Տեառն 1817:

էջ Զ, դատարկ, անմաքուր: Նոյնպէս էջ Զ: էջ Է.— Բազում ճանապարհք եւ դիրաւ յառաջադէմ զարգանալոյ...:

էջ 808.— Ոճ պատերազմապատում:

էջ 812-818, դատարկ:

էջ 814.— Մասունք Բուսոց:

3081

Բ Ն Ա Գ Ի Տ ՈՒ Թ Ի Ւ Ն.— 2

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասայ 20×14×1.5: էջք 324: Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ, Գրութիւն սեւտրակ մելանով, միասիւն, 22 տող: Շեղադիր: Համառոտագրութիւնք չափաւոր: Կազմ կիսակաշի խաւքարտեայ, առաջին կողքին վարի անկիւնը կտրուած ինկած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Ծակատ.— Տետր Բնագիտութեան:

էջ 1.— Գլուխ Ա.— Մարմնոց էական յատկութիւնները:

1.— Բնագիտութիւնը (Physique) մարմնոց զուգըցած երեւոյթները կը սորվեցնէ առանց բաղադրութեան վրայ խօսելու:

® էջ 5.— Գլուխ Բ.— Մարմնոց ընդհանուր յատկութիւնները:

նուր յատկութիւնները:

էջ 87.— Տաքութիւն:

էջ 117.— Գլուխ Գ, Լոյս:

էջ 153.— Գլուխ Դ, Մազնիսականութիւն:

էջ 165.— Գլուխ Ե, Ելեքտրականութիւն:

էջ 187.— Անկայուն Ելեքտրականութիւն կամ Կալվանականութիւն:

էջ 235.— Ելեքտրականութեան արագութիւնը:

էջ 238-242, դատարկ:

էջ 243.— Լուսոյ շառաւիղներուն փոքրիկ ծակերու մէջէն անցնելով կազմած պատկերները:

էջ 245.— Ստուերազրի Գործիքներ:

էջ 248-324, դատարկ:

3082

Հ Ա Ի Ա Ք Ա Մ Ո Յ

[Ծրուսաղէմ]

ԺԹ. Դար

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 19×14×1.5: էջ 47+284: Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն մենիւկագոյն թանաքով, միասին, 22-24 տող: Շեղագիր: Համառոտագրութիւնք բաւական առատ: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ:

ՐՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Լ, դատարկ:

էջ ԼԱ.— Առ մեծարոյ սիրելիդ իմ Արաւամ Սօրախեան, մտերիմ հայրենակից:

էջ ԼԳ.— Կու՛մ մի ջուր առ իմ այրած Հայրենիք:

էջ ԽԸ.— Ս. Ա. Բէթղէհեմցի, 1884, ապրիլ 22, Ալակերտ Ժառ. Վրժ.:

էջ ԽԹ-ԿԴ, դատարկ:

էջ 1.— Մեծախնամ Արքայան Հայր:...: Ի դիմաց Ժառանգաւորաց Գաբրիէլ Կարապետեան Խարբերցի, 1889, յունվար 1, յերուսաղէմ:

էջ 8.— Երգ Շնորհաւորութեան Նոր Տարւոյ:— Այսօր ընդ մուտ նորոգ տարւոյս...: — Ալակերտ Ժառանգաւորաց Վարժարանի, Միջոն Յակոբեան, Թրակացի, 1889, յունվարի 1, յերուսաղէմ:

էջ 7.— Ի սգալի մահ Տիգրան Յարութիւնի Տէտեան Ձմիւռնացւոյ:— Արտասուեցէք, ո՛ր հայկազունք, մեր կորուստը թանկագին...: — Սարկաւազ Մկրտիչ Տ. Ս.

Տիգրանակերտցի:

էջ 29.— Ամենապատիւ Արքայան Հայր...: Ի դիմաց Ժառ. Վարժ. աշա. Սարգիս Պօղոսեան, 1870, յունվար 1, յերուսաղէմ:

էջ 32.— Ամենապատիւ Արքայան Տէր եւ հոգեւոր Ս. Հարթ...:— Աշ. Ժո. Ներսէս Պաղտատարեան Անթապի, 1870, յունվար 1, յերուսաղէմ:

էջ 142.— Գերապատիւ Արքայան Հայր եւ պատուական հանդիսականք...: Ի դիմաց ալակերտաց Ժառ. Վրժ. Եղիշ Խաչատուրեան Ակեցի, 1883, ապրիլ 12, յերուսաղէմ:

էջ 186.— Նամակաց Վերջաւորութեան օրինակներ:

էջ 187-188, դատարկ:

էջ 189.— Մաղկաքաղ յերեւելի մատենադրաց, Ֆրանսացի, Անգլիացի, եւ Հայ:

էջ 198-208, դատարկ:

էջ 209.— Գաղղիերէնի յատուկ սկզբնաւորութիւնք նամակներու:

— Վերջաւորութիւն:

էջ 217.— Խօսեցեալ ի կանառս Ընկերութեան Համագլխաց:

էջ 219-224, դատարկ:

էջ 225.— Գարուն.— Մագեցան օրեր, օրեր զարնայնոյ...:— Ստեփան Գ. Մատթեան, 1883, ապրիլ 15:

էջ 228.— Տիգրանուհի.— Ուրախ կը դառնամ Հայաստան...:

էջ 232-284, դատարկ:

3083

ԵՎԱԳՐԱՍ ՍՈՒՐԲ ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԵԱՆ.— 1

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 19.5×14.5×4: էջ 496: Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ սոճուէն: Գրութիւն սեւ մելանով, միասին, 30 տող: Նոսր շեւ

դագիր վարժ: Համառոտագրութիւնք բաւական առատ: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ ոսկեղրուաք:

ԲՈՎԱՆԴԱՅՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Ճառ Յաղաքս Խորհրդոյ Ամենա-
սուրբ Երրորդութեան:

Սուրբն Թովմաս ի Ի՛ն խնդրոյն մինչեւ ի
ԽԳ:

էջ 2.— Վիճարանութիւն Յառաջարանա-
կան Յաղաքս Եղմարտութեան եւ Ճանաչե-
լիութեան Խորհրդոյ Ամենասուրբ Երրոր-
դութեան:

էջ 130.— Զարտուղութիւն Պատմական
Առաջներրորդ. Յաղաքս Ժողովոյն Նիկիոյ
ի պատճառս Արիոսի:

էջ 150.— Զարտուղութիւն Պատմական
Երկրորդ. Յաղաքս սայթաքման **Լիբեր-**
իոսի:

էջ 160.— Զարտուղութիւն Պատմական
Երրորդ. Յաղաքս Ժողովոյն Արիմենեայ:

էջ 163էն յետոյ զրուած է 165:

էջ 172.— Զարտուղութիւն Պատմական
Զորքորդ. Յաղաքս Առաջին Ժողովոյն Կոս-
տանդնուպոլսոյ, որ Երկրորդ Տիեզերականն
է, ի սակս Մակեդոնի:

էջ 177էն յետոյ կու գայ 179:

էջ 193.— Վիճարանութիւն Երկրորդ, Յա-
ղաքս Եղման Աստուածային Անձանց:

էջ 251.— Վիճարանութիւն Երրորդ, Յա-
ղաքս Աստուածային Առնչութեանց:

էջ 305.— Վիճարանութիւն Զորքորդ, Յա-
ղաքս անձանց առհասարակ, յաղաքս բազ-
մաւորութեան նոցա, յաղաքս եղանակի խո-
սելոյ զնոցանէ, եւ յաղաքս ծանօթութեան
նոցա:

Սուրբն Թովմաս, ԻԲ, Լ, ԼԱ, ԼԲ:

էջ 382էն յետոյ կու գայ 384. 389ին կը յա-
ջորդէ 371:

էջ 378.— Վիճարանութիւն Հինգերրորդ.
Յաղաքս աստուածային անձանց առանձինն:

էջ 485.— Զարտուղութիւն Պատմական.
Երբ արդեօք մասնիկս եւ յորդոյ յաւե-
լաւ ի Հանգանակն:

էջ 471.— Վիճարանութիւն Վեցերրորդ.
Յաղաքս Բաղդաստութեան անձանց առ հո-
թիւնն, առ անձնական յատկութիւնս, առ
ծանօթական ներդրութիւնս առ միմեանս,
եւ առ ստեղծութեան:

էջ 490.— Պրակ Գ. Յաղաքս Առաքման
Աստուածային անձանց:

3084

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ՏՕՄԱՐԻ.— 1

ՅԱԿՈԲ ՎՐԴ. ՂՐԻՄԵՑԻ

Հմտտ. ՅԱԿՈԲ ԱՐԴ. ՄԱՀԼՃՑԻ (1823)

Ա. Յակոբ, Երուսաղեմ

ՌՄՀԲ = 1823

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 21×15×2, էջք 204: Հանգամանք
բաւարար: Թուղթ կապտորակ: Գրիչ եւ
Սառցող՝ Յակոբ Արեղայ Մաչնջի: Գրու-
թիւն սեւ մեկանով ընդհանրապէս, սակաւ
կարմիր՝ վերջին մասերուն մէջ. միասին,
28-29 տող: Նոսր չեղագիր անարուեստ:
Համառոտագրութիւնք առատ: Բղթակազմ:
Դաստիարակ սպիտակ թուղթք սկիզբը եւ վերջը
վեցական թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱՅՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Ըստ փելիսոփայից գիտութիւնն

չորս բաժանի. աշխիջն՝ հմտութիւն,
ներհմտութիւն, արհեստ եւ մակացու-
թիւն...

Արդ այժմ տեսցուք թէ զինչ է տօմարն,
երկրորդ յումմէ հառ զարտադրութիւնն եւ
զսկիզբն, երրորդ թէ որոց պատճառի է տօ-
մարական մակացութիւնս:

էջ 8.— Յաղաքս սկիզբն օրինադրական
զատկին:

էջ 11.— Կրկնակ ամսոցն աշապէս արա:

էջ 14.— Յաղաքս Թուոց, Թուականն
աշապէս արա:

էջ 25.— Նահանջն աշապէս արա:

էջ 28.— Իննեւասաներեանն աշապէս արա:

- էջ 38.— Վերադիրն այսպէս արաւ:
 էջ 47.— Ամաստուան այսպէս արաւ:
 էջ 57.— Տանուտէր տարւոյն այսպէս արաւ:
 էջ 88.— Շաւիղ Լուսնի այսպէս արաւ:
 էջ 105.— Յաղագս Շրջանաց.— Առաջին
 շրջանի եւ Աղամի դրախտէն...
 էջ 108.— Յաղագս Դարուց.— Յառաջին
 Դարն ընդ փոքեցաւ...
 — Յաղագս Հարցմանց նշանաւոր իրաց.—
 Արդեօք զի՞նչ է յորելանն:
 էջ 110.— Յաղագս Ժամանակագրու-
 թեան նախնեաց... Ի Մենդենէ Բի. մինչ
 ց Լուսաւորիչ Հայրն մեր 0304... Ի Սը-
 նըդենէ Բի. Մինչեւ ց ժողովն Նիկիոյ ան-
 ցին ամբ 0822...
 էջ 112.— Այլ եւս Հարկաւոր բանք Դրի-
 մեցի առ լաւութեամբ իմաստնապետն Յակոբ
 Վարդապետի ասացեալ վասն պէսպէս իրաց
 — Արդ զկնի Տեառն մերոյ Յի. Բի. բա-
 ղումք գրեցին զտոմարն, բայց յոյժ աղաւաղ
 եալ եւ բազում սղալմամբ...
 էջ 121.— Յաղագս Կենդանակերպիցն:
 էջ 125.— Յաղագս Իւղոյն որակութեան:
 էջ 128.— Յաղագս զանազան թուականաց:
 էջ 131.— Յաղագս Մտազատկաց արժան է
 գիտել:
 — Վերջ Մեկնութեան Տօմարիս:
 էջ 132, դատարկ, անմաքուր:

Յիշատակարան Գրչի.— 1823

- էջ 133.— Փառք անճառելի միտք եւ ան-
 քննելի Երրորդութեանն Հօր եւ Որդւոյ եւ
 Հոգւոյն Սրբոյ, որպէս էրն ի սկզբանէ, նոյն-
 պէս եւ է միշտ ելոց, որ ըստ անբաւ կարո-
 դութեանն, նպաստ եւ ձեռնառու եղեւ ինձ
 անկարիս, որ ի կատարն Հասնալ աւարտեցի
 զհոգեկնց մատենան զայս, որ կոչի Հայոց
 Տօմարի Մեկնութիւն, որ արարեալ է Դրմցի
 Յակոբ բանիբուն Վարդապետէ, յորմէ օրի-
 նակեալ է մ[ե]ծաւոր Սեփաստացի տիրացու
 Աբրահամի, ի թուին ՌՄՂԳին, եւ ի մա-
 յիսի ամսոյն ժիւն, եւ ի Ժամանակս Սրբոյ
 էջմիածնի Ղազար կաթողիկոսին, եւ ի
 պատրիարքութեան Սրբոյ Երուսաղէմի
 տեառն Գրիգորի Աստուածաբան Վարդա-
 պետի, եւ ի պատրիարքութեան Կոստանդի-
 նուպօլսոյ տեառն Յակոբայ գերիմաստ վար-
 ղապետի, յարգայանիստ քաղաքն Կոստանդ-
 նուպօլիս:
 Իսկ այժմ ի լայնատարած Մեկնութեանէ
 Համառոտեալ եղեւ, առանց այլայլելոյ բնաւ

զմիտ բնազդին, ձեռամբ Մահլեցի Թարմա-
 տար [Յակոբ] Աբեղայիս, որ մեծաւ տաժան-
 մամբ հազիւ կարացի աւարտել զայս Տօմարի
 Մեկնութիւնս, ի թուին ՌՄՂԲ, եւ ի յօ-
 ղոստ. 15, ի վերազան Աթոռն Սրբոց Յա-
 կոբեանց երջանիկ Առաքելոց, որ յԵրուսա-
 ղէմ. ի Ժամանակի կաթողիկոսութեան
 Սրբոյ էջմիածնի տեառն Եփրեմի աստուա-
 ծընտիր կաթողիկոսի, եւ ի Սրբոյ Երուսա-
 ղէմի Գարբիէլի գերընտիր պատրիարքի, եւ
 ի Կոստանդնուպօլսոյ Անդրիանուպօլսեցի
 Պօղոս գերիմաստ պատրիարքի՝ յատուկ
 հոգեւոր ծնողին իմոյ. որ եւ միայն Հայր
 մեզայիւ յիշողքդ, յիշեալ լիջից ի Տեառնէ
 մերմէ Յիսուսէ Բրիստոսէ ամէն:

Մամբ.— Վերոյիշեալ զաղափարի օրինա-
 կը կարելի է տեսնել 835 թիւին ներքեւ, Գ.
 Հատոր, 1968, էջ 470—472:

- էջ 134—136, դատարկ:
 էջ 137.— Ի Բուն Տօմարէ Հայոց արար-
 եալ է այսոցիկ գուշակութիւնք յումեմնէ
 բանասիրէ, զորս Մահլեցի Թարմատար Յա-
 կոբ արեղայս օրինակեցի ի Սբ. Քաղաքս
 Երուսաղէմ, ի թուին ՌՄԿԲ, եւ ի յուն. ա.
 բայց տետրակ ոչ էր լման, զի կորուսեալ էր
 ԼԳ տետրակ, եւ յայսմ գուշակութեանց հաս
 Բզլուխ պակաս զտալ:
 Գլուխ Երբորդ. Յաղագս աստղ ամկամն-
 լոյ յերկմից, ի վերայ Բժամ կեմդ:
 էջ 138.— Աստ եւս է գլուխ ցակաս գտալ:
 Գլուխ Ժեբարդ, վասն աստղաց ցլումայոյն:
 էջ 140.— Գլուխ ԺԱ. վասն ամպոց խայծ-
 ման:
 էջ 142.— Գլուխ ԺԲ. վասն ամօրեւ երե-
 վելոյ ի յերկմից:
 էջ 143.— Գլուխ ԺԳ. վասն մարդակերպ
 երեւելոյ օղիցմ:
 էջ 144.— Գլուխ ԺԴ. վասն Որոտմեցմ
 երկմից:
 էջ 145.— Գլուխ ԺԵ. վասն Կայծակի:
 էջ 146.— Գլուխ ԺԶ. վասն ամօրեւ խիստ
 գալոյն:
 էջ 147.— Գլուխ ԺԷ. վասն կարկուտ
 խիստ գալոյն:
 էջ 148.— Գլուխ ԺԸ. Յաղագս արդ իշա-
 մելոյն:
 էջ 149.— Յաղագս յօգմ մէջ եւ մառա-
 խուլ լիծելոյն:
 էջ 153.— Յաղագս Յամապարի երթալոյն
 շիմեալ է այս բալորակս. ոչ գոյ ստութիւն:
 էջ 155.— Յաղագս քակ լիծելոյն լուսմից:

էջ 187. — Մեկնութիւն Բժաճ կեանքամա-
կերպիցն է:

էջ 189-195, դատարկ:

էջ 198. — Տոմարական Աղիւսակ:

էջ 187. — Բուն Տոմար Հայոց:

էջ 187. — Լուծմունք ամասնականքին այս է:

էջ 205, դատարկ:

էջ 208. — Լուծմունք ժայնգիւտին այս է:

էջ 209-228, դատարկ:

էջ 227. — Բուրական ժը, անգիր:

էջ 228. — Բուրական գծուած սեւ ու կար-
միրով, կեղծուել էրուած. «Յրեհուն մասն
մէկ սաւաթ է»:

էջ 229-248. — Տոմարական աղիւսակ-
ներ եւ բուրականք:

էջ 249. — Քարոզ Վասն Մատաղին, որ յո-
րինեալ է ի Մաւլըցի Յակոբ Վարդապետէ՝
աշակերտ Անդրիանուպոլսեցի Պօղոս աստ-
ուածաբան պատրիարքի, ի խնդրոյ ուրումն
նորահաս արեղայի:

3085

Ք Ա Ր Ո Զ Գ Ի Ր Ք

Ա. Յակոբ, Երեսուղէմ

ԺԹ. Դար

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Երեք տարբեր տետրակներ մէկ կողքի մէջ
ամփոփուած, միասնաբար 160 էջ:

ԲՈՎԱՆԴԱՅՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-48, սպիտակ թուղթ, չեղագիր ան-
շարթ:

էջ 1. — ՅԱղամայեան Պետրոս Վարդա-
պետի Բանից քարոզութեան ծաղկաքաղ հա-
մառատեալ...:

էջ 21. — Խօսեալ յատենի Սրբոյն Յակո-
բայ, յԵրեմիա Վարդապետէ՝ աշակերտէ
նախկին Կոստա. պատրիարքի՝ Անդրիանու-
պոլսեցի տեառն Պօղոս Արքեպիսկոպոսի՝
սոբանն Նսայեալ որ ստէ...:

էջ 49-72, կապոյտ թուղթ, չեղագիր:

էջ 49. — Քարոզք Աղամայեան Պետրոս
Վարդապետի...:

էջ 67-72, դատարկ:

էջ 73-160, կապոտրակ թուղթ, չեղագիր,
խիտ տողերով:

էջ 73. — Անցեալ կիրակի, որ քննու-
թեան հանդէս եղաւ...:

էջ 86, դատարկ:

էջ 87. — Անցեալ երկու կիրակիին մեր
ատենաբանութեան նիւթը այս էր...:

էջ 105. — Աստուծոյ ամենակալի ամենա-
կարօղ օրուրթիւնը թէպէտ չափ սաւման չու-
նի...:

էջ 126. — Ասացաք յանցեալ կիրակէ...:

էջ 133. — Ի յախտենից՝ յառաջ քան զըս-
տեղծանել զամ. արարածս...:

էջ 145. — Ժամանակը եկաւ մերձեցաւ...:

3086

Ք Ա Ր Ո Զ Գ Ի Ր Ք

Ա. Յակոբ, Երուսաղէմ

ԺԹ. Դար

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւոյ 19.5×18.5×1, էջք 188: Հանգա-
մանք համարեա բաւարար: Թուղթ հասա-
րակ: Գրութիւն սեւորակ մելանով, միա-
սիւն, 19-28 տող: Շեղագիր այլազան:
Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ:

ՐՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ.—

Ճակատ.— Քարոզգիրք: Այլեւայլ խոս-
ուածները:

էջ 1.— Գերապատիւ Սրբազան Հայր եւ
Արքայ Հանդիսականք:

էջ 5.— Գերապատիւ Սրբազան Հայր.— Ի
սերկեան աւուրս...:

էջ 8, դատարկ:

էջ 9.— Կտակ.— Յանուն Հօր եւ Հոգւոյն
Սրբոյ.— Ո՛վ սուկալի մոռացութեանս,
ո՛վ զարհուրելի սխալանացս, տարակուսու-
թիւն մը զիս պատեց, սիրելիք. վասնզի իմ
սովորութեան խոտոր ընթացայ, իմ բերնիս

շարունակ հնչուած երեքանձեայ Երրոր-
դութեան մէկը չկրցայ լիչել, յիշեցի Հայր,
յիշեցի Հոգին, բայց ո՛ր է Որդին...:

էջ 59.— Մանուցումն Ար. Գէորգայ:

էջ 68.— Մանուցումն Ար. Գլխադրին:

էջ 81.— Յաղագս Ար. Գլխադրին:

էջ 83.— Վասն Ար. Գլխադրին:

էջ 85.— Ի Ար. Գողգոթայ:

էջ 90.— Յաղագս Ար. Բանտին:

էջ 103.— Ի Փուշ Պսակն:

էջ 108.— Յաղագս Սրբոյ Մենդեան:

էջ 125.— Վասն Կենսատու Գերեզմանին:

էջ 147.— Կտակ ի վերայ Մեծին Ուրբա-
թու.— Ո՛վ գիշեր ահաւոր եւ գիշեր երջա-
նիկ...:

էջ 171.— Վասն Կենսատու Գերեզմանին
Քի...:

էջ 173.— Վասն Ար. Գլխադրին:

էջ 177.— Ի Փուշ Պսակն:

էջ 179-183, դատարկ:

էջ 184.— Ճանկ:

էջ 186, դատարկ:

3087

ԳԻՐՔ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ.— 5

ՆԵՈՓԻՏՈՍ ԱՐԿ.

Ա. Յակոբ, Երուսաղէմ

1823

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւոյ 22×16, էջք Ը+88: Հանգամանք
անբաւարար. հնութեան աղտոտուած:
Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Ան-
տոն Արք. Եւղոկիացի: Գրութիւն՝ խորա-
գիրները եւ զլիսատառերը կարմիր, մնաց-
եալը սեւորակ մելանով, միասիւն, 20-22
տող: Նոտր չեղագիր մեծ: Համառօտագրու-
թիւնք չափազանց առատ: Կողք չունի:

էջ Ա.— Տնտրակ Ճակատամարտութեամ
(կամ Ընտրողութեանն Այ.), որ ունի բանս
ընդդէմ ազգին Հրէից, վասն օրինաց եւ հի-
սից Նոցին, վկայութեամբ Ար. Գրոց Հին եւ
Նոր Կտակարանաց. արարեալ յումմեմնէ
Նէոփիտոս անուն, ի Հրէից յոյն դարձեալ
աբեղայէ, որ երբեմն խախտ լեալ ազգին
Հրէից:

Թարգմանեալ յամի Տեառն 1808, մայիս
20, ի քաղաքն Եմպ:

էջ Բ, դատարկ:

Տիտղոսաքերթ.—

էջ 9. — Յառաջաբանութիւն շարադրողի
սոյն տետրակիս:

էջ 1-Ը. դատարկ:

էջ 1. — Վասն արեան քրիստոնէից...

էջ 20. — Վասն երկբայութեան հրէից:

էջ 28. դատարկ:

էջ 29. — Աստամօր յայտնէ գեղք լիմիմ մի
ծօտ եւ մի եօվիւ, եւ գովարամէ զուղղա-
փառ հաւատս, օր ի Գս:

էջ 40-42. դատարկ:

էջ 43. — Հարցումն ճօթն դարուց:

էջ 47. — Հարցումն Երրօրդ:

էջ 87. — Հարցումն Վեց:

էջ 75. — Յայտարարութիւն լիցի վասն
տետրիս, ի քարջմանչեմ. — Բանք սրբազան
աստուածաբանից ոչ երբէք ի զուր ելանէն

...
էջ 78. ստորոտը. — Ամի Տեառն 1808, Մա-
յիսի 30, ի Եւջ քաղաք. — Ամենախոնարհ
ծառայ տէր Ներսէս Յարութիւնեան:

էջ 80-82. դատարկ:

էջ 83. — Յառկ Մատեմիս:

էջ 88. դատարկ:

Յիշատակարան Գրչի. — 1823

էջ 79. — Եւս օրինակեցաւ տետրակս ամի
Տեառն 1823 եւ նոյնմբերի 15ին. ի հայրապե-
տութեան տեառն Եփրէմ սրբազան կաթողի-
կոսին Սրբոյ միանձնաէջ Աթոռոյն, եւ ի
պատրիարքութեան Սրբոյ Աթոռոյս Երուսա-
ղէմի տեառն Գարրիէլ գերեթնիկ բարու-
նոյն, եւ Կոստանդնուպոլսոյ տեառն Պօղոս
արհի բարունոյն: Եւս գրեցաւ ձեռամբ
Եւդոկիացի ժամասաց Անտոն իրր արեղախս,
ի վանդումն ինձ, եւ եւս յետագա մնացելոց
եղբարց միաբանից, յիշատակ Սրբոյ Աթո-
ռոյս որ յԵրուսաղէմ, ի Սուրբն Յակոբ:
Վայելօղջտ եւ յիշօղջտ յիշեալ լիլիք առջի
աւեղ ատենին Գի., մի Հալբ մերիւ: (Եւ
թէ ով ոք հանդգնութեամբ հանցէ Սրբոյ
Աթոռոյս, պատժեն Յուզախ եւ Կայէնի ժա-
ռանգեացէ) — ամէն:

3088

ՅԱՆԿ ՔԱՌԱՄՆՈՐԴԱԿԱՆ ՔԱՐՈՋԳՐԻՈՅՆ

Ա. Յակօբ, Երուսաղէմ

ԺԹ. Դար

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 19X14: էջք 44: Հանգամանք շատ
լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւ մե-
լանով, միասին, 20 տող: Շեղագիր մա-
քուր: Կազմ կիսակաշի խառաքարտեայ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Յանկ եւ Յուցակ Քառասնորդա-
կան Քարոզարարոյն, որ ի տիպ ամենալ ի Վե-
նետիկ, ի 1852 թուոյն, որոյ ի լուսանցն

նշանագրեալ եմք մի մի զրով ի ցոյց, որ եւ
նոյն զրով որոնեալ գտցեն խուզօղջն ըստ
ախորժակին գիսփայեցիւն, որ եղեւ ի ձեռն
արեղայի միոյ բանասիրի ի ստիպմանէ Ստե-
փաննոս բարեխն վարդապետի Տիգրանա-
կերտցւոյ, ի նշան սիրոյ:

Ա. — Արիստոգոմ յօրինակի ամբարիշտ մե-
ղաւորաց, երես 520...

էջ 40. — Օ. — Օրհնութիւնն Աստուծոյ
Դ. արդիւնաւոր լինի, երես 2:

էջ 41-44. դատարկ:

3089

Ք Ր Ի Ս Տ Ո Ն Է Ա Կ Ա Ն

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20.5×15, էջք 78, Հանգամանք անբաւարար. Հնուութենէ մասամբ աղտոտուած, Թուղթ Հասարակ: Գրութիւն սեւորակ մեւանով, միասիւն, 26 տող: Շեղագիր անհարթ, կողքը նոյն թուղթէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Առաջին կողքին վրայ կը կարդացուի.

«Քրիստոսական Եկեղեցւոյ Դաւանութեան բացատրութիւն»:

էջ 1.— 1.— Քրիստոնէական Հաւատոյ բուն հեղինակ եւ նախկին հիմնող է:

էջ 68.— 231.— Քանի՞ խնդրուածք են յաղթես անդ:

Պ. Եօթն. գի խնդրեմք յերկնաւոր Հօրէն մերմէ...:

էջ 70-78, դատարկ:

3090

ՀԱՄԱՌՕՏՈՒԹԻՒՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 21×12.5×2, էջք 180, Հանգամանք բաւարար, Թուղթ թանձր, Գրիչ եւ Ստացող՝ Յարութիւն Եղիայեան: Գրութիւն սեւորակ մեւանով, միասիւն, 16 տող կամ նուազ: Շեղագիր, Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Համառոտութիւն Քերականութեան, Մասն Ա. Ներածութիւն:

Գերերու ձայնին տառ կըսվի, ու անոնց ձեւին գիր կըսվի...:

էջ 3.— Վաճկ.— Ձայնաւոր ու բաղաձայն տառերով հեղված ու մէկ անգամէն լսված ձայնին՝ վանկ կըսվի...:

էջ 6.— Բառագիտութիւն:

էջ 16.— Գլուխ Բ: Դեբաճում:

էջ 24.— Գլուխ Գ: Բայ:

էջ 41.— Գլուխ Զ: Մակբայ:

էջ 60.— Գլուխ Ը: Միքարկութիւն:

էջ 66.— Տէր Բայի եւ բայ:

էջ 161.— Մանթութիւն.— Ածականը աշխարհաբառի մէջ միշտ առաջ կը դրվի, բայց գրաբառի մէջ առաջ ալ՝ ետքն ալ կընայ դրվի:

էջ 180.— Վերջ:

Երրորդին Եղիայեան:

3091

ՃԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ. — 1

[Երեսօղեմ]

1894

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաս 20. 6×16: էջ 140. սխալմամբ կրկնուած են էջ 21 եւ 68: Հանգամանք լաւ: Թուղթ դեղնորակ: Գրիչ՝ Գերմանիկցի մը: Գրութիւն մանիլակազոյն թանաքով, միասին, 18-20 տող: Շեղագիր վարժ: Համառօտագրութիւնք չափաւոր: Կազմ կիսակշիռ խաւարարտեայ: Կնիք սեւագորշմ. «Սամուէլ Վրդ. Կիրակոսեան», էջ 1, 52:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Սահման.

1. — Ճարտասանութիւնը կամ աւելի

պարզ ճարտարախօսութիւնը բնութեան մէկ ձիրքն է: տրուած մարդիկներէն որոշեալ անհատներու: այս է պատճառը, որ ամէն ցանկացող՝ ճարտարախօս չը լինիր:

էջ 2. — Մասն Ա. — Գիւտ:

էջ 36. — Մասն Երկրորդ. — Ճոխարանութիւն:

էջ 83. — Մասն Երրորդ. — Դասաւորութիւն:

էջ 122. — Ատենական Հանդէս:

124. — Ատենական Հանդէս ըսելով պէտք է իմանալ դաստաստանական առեան մի...:

էջ 124. — Վերջ:

1894 յունիս 28. Գերմանիկցի մը:

էջ 125-140, դատարկ:

3092

ԳԻՐԲ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆ. — 6

ՆԵՌՈՒԹՅՈՒՆԱՐԿ.

Խաւարի, Կ. Պոլիս

1899

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաս 21. 16. 5×1: էջ 148: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ դեղնուր: Գրիչ եւ Ստացող՝ Կարապետ Քաւանայ Խաւարի: Գրութիւն սեւորակ մեխանով, միասին, 21 տող: Շեղագիր մանր: Համառօտագրութիւնք գրեթէ սովորական: Կողք թղթեայ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-2, դատարկ:

էջ 3. — Գիրք ձակատամարտութեան կամ ընտրողութեան՝ այն որ ունի ընդ ազգին հրէից վասն օրինաց եւ ծիսից նոցին, վրկայութեամբ Ս. Գրոց [Հին] եւ Նոր Կտակարանաց: Արարեալ է ոմն Նեոփիտոս Յու-

նաց աբեղայ՝ որ լեալ է երբեմն ռաբունի ազգին հրէից:

Եւ Թարգմանեալ եղեւ ի Մոլոմանու լեզուէ ի Հայ բարբառ աշխատութեամբ տէր Ներսէս քահանայի, յամի Տեառն 1808, մայիս 30, ի քաղաքն Յալ:

Իսկ այժմ օրինակեցաւ ի Կ. Պոլիս, ի Հայրապետութեան տեառն Եփրեմ սրբազան կաթողիկոսի ամենայն Հայոց, ձեռամբ տէր Մեղրոն տրուող քահանայի իբր արժուակալի Արքոց Հրեշտակապետաց տաճարին:

Նոյնպէս օրինակեցաւ Խաւարիչ Սուրբ Ստեփաննոս եկեղեցւոյ մահաւոյ տէր Կարապետ յետին քահանայէ, յամի Տեառն 1839, ապրիլի 13, ի Հայրապետութեան տեառն

Յովհաննէս կաթուղիկոսի Սրբոյ էջմիածնի, եւ Սուրբ Երուսաղէմի պատրիարք տեառն Գաբրիէլի, եւ Կոստանդնուպօլսոյ տեառն Յակոբոս պատրիարքի:

էջ 4.— Յառաջանութիւն չարադրողի սոյն գրոյս:

էջ 7.— Զծածուկ խորհուրդան այժմ բայայտեայ: Գլուխ Առաջին:

էջ 21.— Վասն Երկրայութեան:

էջ 31.— Գլուխ Երկրորդ:

էջ 33-38, դատարկ:

էջ 39.— Արդ տուր նոցա եւ այլ նշան...

էջ 48.— Գլուխ Երրորդ:

էջ 70, դատարկ:

էջ 71.— Ամբակում Համբեր նմա...

էջ 106-118, դատարկ:

էջ 118.— Հարցումըն Հինգերորդ:

էջ 124.— Հարցումն Եօթներորդ:

էջ 127.— Վերջ Գրքոյս:

էջ 128.— Յայտարարութիւն ինչ վասն գրքոյս ի թարգմանչէն:

էջ 130-148, դատարկ:

3093

Ա.— ՔԵՐԱԿԱՆ ՈՒԹԻՒՆ.— 1

[Երուսաղէմ]

1891

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20×14.5×2: էջ 152+284: Հանգամանք չափ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Յովհաննէս Տ. Յ. Փողարեան, Անջրդեցի: Գրութիւն մանիշակագոյն թանաքով, միասիւն, 17 տող: Շեղագիր մաշուր: Համառոտագրութիւնք սովորական գրեթէ: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ: Դատարկ թուղթք սկիզբը եօթ թերթի: Կնիք բոլորածեւ, կանաչադրոյմ: «Ամսունչ Վարդապետ, 1890», էջ 1: Այլ կնիք քառանկեւ, կանաչադրոյմ, «Ամսունչ Վրդ. Կիրակոսեան», էջ 119, 135:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Քերականութիւն:

Հարցում.— Ի՞նչ է Քերականութիւնը:

Պատասխան.— Քերականութիւնը արհեստ մի է որ շիտակ խօսել, ուղիղ կարգաւ եւ անխալ գրել կը սորվեցնէ, որոց համար լորս բան պէտք է. Գիր, Վաճկ, Բառ եւ Բառ:

էջ 8.— Մասն Ա.— Բառագիտութիւն: Գլուխ Ա.— Անուն:

էջ 38.— Գլուխ Ը: Միջարկութիւն:

էջ 41.— Վերջ Ութն Մասանց Բանի:

էջ 42.— Մասն Բ: Համաձայնութիւն Մա-

սանց Բանի:

էջ 48.— Գլուխ Գ. Յոգուած Բ. Խնդիր եւ Խնդրառու:

էջ 98.— Մասն Գ: Զեւաւոր Շարադրութիւն:

էջ 113.— Ազատ Յեղաշրջութիւն:

էջ 117-118, դատարկ:

էջ 119.— Վերծանութիւն:

էջ 121.— Գ. Տրուութիւն:

էջ 124, դատարկ:

էջ 125.— Յանկ Նիւթոց:

էջ 128-152, դատարկ:

Բ.— ԶԱՐԴԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ.— 4

էջ 1.— Վիպասանութիւն:

Հ.— Ի՞նչ է Վիպասանութիւնը:

Պ.— Վիպասանութիւնը գործածուած կամ իբր գործածուած իրաց յայտարարութիւնն է...: Հմմտ. աստ թիւ 3007:

էջ 8.— Գլուխ Ա: Պէտք Ճարտասանութեան:

էջ 14.— Յաղագս Ճարտասանութեան:

Հ.— Ի՞նչ է Ճարտասանութիւնը:

Պ.— Ունկնդիրները համոզելու համար բարեք խօսելու արուեստին Ճարտասանութիւն կըսուի:

էջ 15.— Մասն Ա.— Յաղագս Ճոխաբա-

նութեան:

- էջ 78. — Մասն Բ. — Յաղագս Գիւտի:
 էջ 141. — Մասն Գ. — Տրամադրութիւն:
 էջ 228. — Ատենական Հանդէս:
 էջ 234ին կը յաջորդէ 237:
 էջ 237. — Տաղալափութիւն:
 էջ 284-286, դատարկ:

էջ 287. — Յանկ:

էջ 271-284, դատարկ:

Յիշատակագրութիւն Գրչի. — 1891

էջ 234, վարդ. — Վերջացայ յ30, 12 մա-
 յիսի 1891 ամի:

Յովհաննէս Տ. Թ. Փողարեան, Անջղոցի:

3094

ՃԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ. — 5

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մատ. 20×14×1: էջ 270: Հանգամանք
 շատ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սե-
 ւորակ մեյանով, միասին, 22-25 տող: Շե-
 դագիր մաքուր: Կազմ կիսակաշի խաւա-
 քարտեայ:

ՈՒՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Վիպասանութիւն:
 Հարց. — Ի՞նչ է Վիպասանութիւնը:
 Պատասխան. — Վիպասանութիւնը զոր-

եռած կամ իբր գործուած իրաց յայտարա-
 րութիւնն է...

էջ 7. — Գլուխ Ա. — Պէտք ճարտասանու-
 թեան:

էջ 13. — Յաղագս ճարտասանութեան:

էջ 87. — Վախճան Մասին Առաջնոյն:

էջ 88. — Մասն Նրկրորդ: Յաղագս Գիւտի:

էջ 128. — Վերջ Ներքին եւ Արտաքին
 Տեղեաց:

էջ 129. — Մասն Գ. — Տրամադրութիւն:

էջ 235. — Տաղալափութիւն:

էջ 269-270, դատարկ:

3095

ՀԱՆԳԻՍՏ ՍՐԲՈՅՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ (ԱՐԱՅԵՐԷՆ)

Բարակ տետրակ մըն է տասներեք էջով, բանլի Հանգիստը՝ էր ընդ եղբարս...
 որ կը պարունակէ Ս. Յովհաննէս Աւետա-

3096

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Ւ

Ս. ՄԱՆԱՆՈՂ, ԲԵՐՔԻՆԻՏ

1845, 1851

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւայ 22×17×1.5: էջ 238: Հանգա-
մանք համարեա բաւարար: Թուղթ հասա-
րակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Թարութիւն Սրկ.
Գերմանիկեցի: Գրութիւն սեւ մելանով,
միասին, 22 տող, յաճախ նուազ կամ աւե-
լի: սկիզբի էջերուն մէջ կան կարմիր խորա-
գիրներ եւ սկզբնատառեր: Նոսր շեղագիր:
Կողքերը կը պակսին:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Ժողովածու:

էջ 3-4. դատարկ մեծագոյն մասամբ:

էջ 5ա.— Տաղ ի վերայ վաճանայ Մամի-
կոնէի, ի գոյն ռաստ Գուրտում սէնի.—
Գանց անըսպառ իմաստութեան...:

էջ 5բ.— Ռաստ.— Գուրտում սէնիւնէ իւլ-
ֆէթի...:

էջ 5ա.— Տաղ ի վերայ Թազաւորին Ռու-
սաց.— Պայծառ մեղ այսօր...:

էջ 7ա.— Օրհնութիւն ի վերայ սուլթան
Մամմաւոր.— Յնձացաւ երկին ի շող լու-
սացիր...:

էջ 8.— Տաղ [առ] Սր. Կոյսն Տիրամայր
— Վարանիմ ի մեղաց...:

էջ 10-11ի միջեւ կտրուած երկու թերթ:

էջ 10-17. դատարկ:

էջ 18ա.— Տաղ ի վերայ Սմբատ Իշխանի,
ի ձայն պէսթի սուլթանէի.— Թագ փառաց
մերոց այր ցանկալի...:

էջ 18ա.— Ողբ Կտակի Ուրբաթ Աւուր
Մեծի, Որ ի բերանոյ Սօր Խաչեցելոյն Յի-
եղանակեալ ձայնիւ ասի.— Կանայք ամե-
նայն, քորք իմ սիրական...:

էջ 22ա.— Ի վերայ Ուսմամ.— Հարկաւոր
է հետութիւն...:

էջ 23. դատարկ:

էջ 24.— Գիտե՞ս ինչու համար քու դրա-
ցիդ երկու տեսակ կերակուր կ'ուտէ...:

էջ 26.— Առաջ Աբրահամու Մուրատ-
եան:

էջ 28.— Ռադոյական Առածներ:

էջ 30.— Սէր եղբայրութեանդ առ իս բոր-
բօքեր...: Ս ա ր գ ի ս:

Եօրինեալ ի սրբակրօն տեառն շնորհա-
պերճ կարապետ Վարդապետի:

էջ 32.— Առ Սր. էջմիածին Մայրմ Հաւա-
տոյ եւ պարծամբմ Հայաստանաց Եկեղեց-
ւոյ.— Մաքուր եւ սուրբ ըստեանց քոյին՝
փափագիմ սէր իմ փափագիմ...:

էջ 33. դատարկ:

էջ 34.— Միւծիլ ռսկի է վարդի թերթե-
րըն...:

էջ 36.— Տաղ Եմնդեամ Յի. Բի.— ի
սրորէից երանեցեալ...:

էջ 37.— Տաղ ի վերայ Սրբոց Յակոբեանց
Եղջամիկ Առաքելոյ.— Ուխտիք Հայցեմ սրբ
բոց նըպաստ...:

էջ 38.— Քաղաքավարութեան գրոց վեր-
ջաբանութենէ առեալ:

էջ 42ա.— [Տաղ] Յարութեամ.— Յար-
եաւ Քրիստոս այսօր աւետիս...:

էջ 42բ.— Ողբ Մեծի Աւուր Ուրբաթու ի
քերթմոյ Սօր Տեառմ.— Վայ ինձ Յս. դառ-
նուկ որդեակ...:

էջ 43ա.— Ողբ Տիրամօրն.— Այ իմ Միա-
ծին Որդի, որպէս մատնեցար...:

էջ 45.— [Տաղ] Եկեղեցւոյ.— Եմ սեւաց-
եալ տեսութեամբ...:

էջ 47. դատարկ:

էջ 48-49.— Զանազանք:

էջ 50.— Ողբ պիւլպիլին վասն բացման
վարդին.— Ի զալ զարնան եղանակին...:

էջ 51.— Զփեսայէն խորհրդոյ, եւ զհարս-
նէն լուսոյ.— Գարուն եղեւ յարեաւ հիւսիսն
ամլական...:

էջ 55-57. դատարկ: Նոյնպէս էջ 60:

էջ 58-59.— Զանազանք: Նոյնպէս էջ 61:

էջ 62-124. դատարկ:

էջ 125.— Յաղագս Սաղմոսին թէ զինչ
զօրութիւն ունի...:

էջ 160.— Յաղագս է մուրական աստե-
ղաց ծխանելեաց:

— Յանկ Սաղմոսի դանազանութեան ի
վերայ գլխոց եւ ալէլուսայից, յարմարեալ
այբ, բենիւ կարգով:

էջ 164.— Վասն է մուրական աստեղաց,
որք ինչեմն ի վերայ է աւուրց չաբաթուն, եւ
ի Դ ժամուց աւուրն եւ գիշերոյ:

Կիրակի աւուր Հրեշտակն սուրբն Ռափայել, եւ սուրբն Կոնտոս. աստղն արեգակն է, եւ կենդանակերպն Արիւծն է:

էջ 174-176, դատարկ:

էջ 178.— Ամենապատիւ վեհափառ Բարձր սրբազան պատրիարք Հայր մեր եւ տէր.— Ձայս իմ ձեռնարկ սուրբ Ռափայի մատուցանեմ գերամբարձ օծելոյդ Աստուծոյ...— Ամենապատիւ վեհափառութեանդ, ամենախոնարհ ծառայ, Գերմանիկեցի սարկաւազ Թարութիւն:

1861, սեպտեմբեր 16, ի Սբ. Աթոռս Երուսաղէմ:

էջ 178-186, դատարկ: Նոյնպէս էջ 192:

էջ 186.— Խրատք վասն չինելոյ զազգի ազգի թանգս, այսինքն միւրեքէպ:

էջ 193, վերը.— Վասն կենդանակերպից եւ իւրեանց լաւն վատն յայտնէ ներքոյ գործայ օրինակն: Մարեխն:

էջ 194-196.— Աղիւսակներ:

էջ 196-227, դատարկ:

էջ 228.— Ո՞ր, այն վայելուչ քոյր պար-

թեւ Հասակ...:

Սա կոչի Յովնան Թորոսի զաւակ, ծնեալ եւ սնեալ ի Շուվու քաղաք, աստուածորութեան ունելոյ վաճառ, Սրբազան Տեղեաց եկն յերկրպագ...—

ի 1832, մարտ 22:

էջ 229-230, կէսը պատռուած:

էջ 231, դատարկ: Նոյնպէս էջ 235:

էջ 232.— ի յերկնաճեմ յուսոյ կայան...:

էջ 233.— Սեւադիծ նկար:

էջ 234.— 20 տրամ նանէ...:

էջ 236-237.— Զանազանք:

էջ 238, դատարկ:

Յիշատակագրութիւնք Գրչի.— 1845

1.— էջ 2, վերը.— ի վայելումն Յարութիւն անարժան սարկաւազիս Գերմանիկեցւոյ, որ եմ ի Միաբանութենէ Սրբոց Յակոբեանց երկնիկ Աթոռոյն ի Սբ. Երուսաղէմ: ի 1846, թու., յամսեան ապրիլի:

2.— էջ 233, ստորաը.— Օրինակեցաւ ի Սբ. Մեռնողն Դիւ:

3097

ՃԱՐՏԱՍԱՆ ՈՒԹԻԻՆ.— 6

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւր 20×14×1.5: էջ 320: Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ Հասարակ: Գրութիւն մանիյակազոյն թանգով, միասին, 17 տող: Շեղադիր մաքուր: Համառոտագրութիւնք սովորական: Դատարկ թուղթ սկիզբը տաս թերթի կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ: Կեիք կանայադրոյմ: Վնասուել վրդ. Կիրակոսեան, էջ 1, 93:

ԲՈՎԱՆԴԱՌՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Հարցում. Խնչ է պատմութիւնը: Պատասխան.— Պատմութիւնն է գործած-

ուած իրաց յայտարարութիւնը...:

էջ 7.— Խնչ է պէտքը:

էջ 13.— Հ.— Խնչ է Ճարտասանութիւնը:

Պ.— Ունկնդիրները Համագելու Համար բարեք խօսելու արուեստին Ճարտասանութիւն կըսուի:

էջ 78.— Հ.— Խնչ է գիւտը:

էջ 161.— Հ.— Խնչ է Տրամադրութիւնը:

էջ 246.— Հ.— Խնչ է Ատենական Հանդէսը:

էջ 256-256, դատարկ:

էջ 267.— Հ.— Խնչ է Տաղաւաքութիւնը:

էջ 283-284, դատարկ:

էջ 286.— Ծանկ:

էջ 289-320, դատարկ:

3098

ՄԵԿԵՆՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂՄՈՍԱՑ.— 14

ՎԱՐԴԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Կ. Պոլիս, Էտրեմե, Սոֆիա

ՌՆԲ = 1623

ԵԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20-5X15X5-5: էջ 884: Հանգա-
մանք՝ ընդհանուր առմամբ շատ լաւ:
Թուղթ սպիտակ: Գրիչ՝ Խաչատուր Աթոյ:
Սերաստացի: Գրուիթին՝ խորագիրները եւ
գլխատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մե-
լանով, երկսիւն, 27 տող: Նոտրագիր
վարժ: Համառոտագրութիւնք առատ:
Կարմրաներկ զարդագիր եւ սեւագիր լու-
սանցազարդ՝ զուրդաներու սկիզբը: Կնիք
սեւագրոյմ, ՎԲԻ. Սո. Պետրոս, էջ 858:
Կաշեկազմ տախտակեայ զրոյմազարդ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-4, գրչափորձ, եւայլն:

էջ 5ա.— Սուրբ եւ ամենբարեմիկ Վար-
դագետիմ Վարդամայ, Մեկնիչ Սաղմոսաց,
յուսւտոր եւ համոռոտ.— Մի է Ան. եւ մի
միջնորդ Աստուծոյ՝ ի մարդկան՝ մարդն
Յա. Բա. ասէ Քրիստոսիւ կենդանին Պե-
ղոս...:

էջ 28ա.— Ա.— Ծրանեալ է այլ որ ոչ
զնաց ի խորհուրդս ամբարշտաց...: Բայց
Նախ խնդրեսցուք, եթէ զինչ է առն անմին
պատճառ առաջնում սաղմոսիս...:

էջ 172ա.— Մի Նախանձիր ընդ շարս...:

էջ 281բ եւ 282ա, նորոգուած այլ գրչէ,
նոտր չեղագիր:

էջ 302բ.— ՀԲ.— Ի կատարած. Սաղմոս
յԱսափ: Դաւիթ երգէր, եւ յասափ զրէր եւ
եղանակէր...:

էջ 438բ.— Խոստովան եղերուք Տեառն զի
քաղցր է...:

էջ 512ա.— Ի նեղութեան իմում ես առ
Տէր կարգացի...:

էջ 581ա.— ՃԵԱ.— Սաղմոս ի Դաւիթ. Ի
Ժամանակի լիճմը մտ յայրի ամը.— Ճայնիւ
իմով ես առ Տէր կարգացի...:

էջ 687բ.— Այս Սաղմոս իմքմագիր Դաւ-
րի...: Փոքր էի եւ յեղբարս իմ...:

Մամօր.— Լուսանցքներու վրայ բազմիցս
կ'երեւին Նախկին մեկնիչներու առուններուն

կրճատումները, Ծպ., Բաղ., Ծփր., Աթ.,
Դն., Յոհ.:

էջ 647բ.— Գովասանութիւն Սաղմոսի,
Առաքել Վարդապետի ասացեալ է.— Իմանա-
լի այս բուրաստան...: Ի Վարդապե-
տի եւ տէն Առաքել է վասն
Գէորգ քահանայ:

էջ 658-657ի միջեւ կան կտրուած թեր-
թերուարմատներ:

էջ 858.— Խրատել Ժամակարգութեամբ,
Աղօթից եւ ծնողութեամբ, Խաչատուրաց,
յամճմոռութեամբ, եւ առաքելութեամբ, ի
Գրիգոր Վարդապետ.— Նախ պարտ է աստ-
ուածութիւնս ստանալ Հաւատս ուղիղս...:

էջ 664.— Գիրքս այս տղայ կարդացնեմ-
լայ. որ զնայ ի յուսումս գրոց յառաջն
գրէ Ա. Բ. Գ. Բ...:

էջ 674-679.— Հնազոյն յիշատակարամ
մը՝ Ստեփանոս Վահկացի Գրիչ:

Փառք միայնոյ, անբաժանելոյ, անհասա-
նելոյ. եռանձնեան եւ անեղբայրեան Սր. Եր-
րորդութեան եւ մի աստուածութեան, ի
վերջանոց Հրաբուրից զուարտակացն, եւ
ի ստորաբնակ եղականացս յաւիտեան եւ
յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

Ենորհիւ Տեառն եւ ամէնառատ ողորմու-
թեամբն, ամենակարող եւ անհառ զօրու-
թեամբ նորա, սկսա եւ զերագոյն անեղբա-
կան իմաստութեանն արգահատութեամբ
Հոգոյն Սրբոյ աւժանդակեալ կատարեցի՝
զաստուածամայրիցն եւ տիրապատումս առաւ
մարգարէից եւ զքրիստոսայայտ տնաւէնու-
թեան քացայայտութիւն, առաքելական եւ
աւետարանական թղթովք, որ է զանձ Ժանկ-
եալ, բազմաբեղուն եւ չքանդառիւ մար-
գարիտ, եւ ակն լուսատու, եւ սոփերայեան
ուկի, որ եւ ի զգէլ է ըստ տեսողին, իրեւ
ուկի ընդ սարդիոն յեռեալ, եւ կիսամոծոն-
տայիւրեք կնդրկաց խրեկեալ անմահարար
Հոսիւք, զոր յուստս յորդիս եկեղեցոյ
եւ փցուն գրիչս, Ստեփանոս Վահկայցի,
յանգ ելեալ կատարեցի, Հրամանաւ եւ Ժա-

խիւժ քրիստոնապապակ բարեպաշտին եւ աստուածունակ արքային Հայոց Լեւոնի, որդոյ Հեթմոյ, որդւոյ Կոստանդնա, եւ մայրենի ազգաւ որդի Ջապել թագուհոյն, որդոյ Լեւոնի թագաւորին Հայոց առաջնոյ յիւրիկանց:

Որ ի յարմարոց բարեաց գտաւ գերազանց բարունակ՝ ստեղծեալ անուշահոտ եւ քաղցրահաչակ պտղովք, աստուածայնոցն առլցեալ կոսակարանացն ըղձիւք, եւ մեծատենչ եւս որ առ Տէր Հրով սիրոյն փափաքմամբ միշտ վառեալ, որ եւ յաղագս անբաղդ խառնի սիրոյն առ Աստուած եւ առ ամենայն ուղղափառ քրիստոնեայս, բազում անգամ զանձն ի մահ եղ, աւրինակ եղեալ Փրկչին Յիսուսի, ընթացմամբ առ ազգն նետողաց պէս պէս ընծայիւք, եւ ամենակարողին Աստուծոյ միայնոյ ակն կաշալ ճոռնատութեան՝ սակա ի խաղաղութիւն մնալոյ ընկեաց աշխարհին իւրոյ:

Իսկ որ ի սկզբանէ մարդասպանն է եւ ամենաշար բանասրկուն, հակառակն ամենայն բարութեան, բազմադէմ մեքենայիւք, համախոհ գտեալ իւրում անաւրէնութեանն, զարքանակն ամենաթշուառ, զայրորն մարարիչաւ, զգտեալն յԱստուծոյ, որ ի կողմանէ Արիստի եւս էր, եւ աւրինակ Բեխարաւ, խորհուրդ չար ի միտ արկեալ ընդդէմ ամենաբարեպաշտ թագաւորին Լեւոնի, զորս ոչ կարացաք զբռնակդակն որ այն ամենայն անիրաւութեան ընդ զրով արկանել, զորս Տէր Ած. ամենախնամն զներհակս նորին ընդ ոտիւք իւրովք նուաճեաց խորհրդակցաւքն իւրովք:

Իսկ ի վերայ այսր ամենայնի յարեան ոռմանք յամենայն կողմանց յիւրայոցն եւ յաւ[տ]արաց, եւ յայլազգաց անաւրինաց ազգի ազգիք ի յարկեցի Արտուակին անկեղծ, խորհուրդ չար ի մտի եղին, եւ ընթացան առ թագաւոր ազգին նետողաց, ի բարեպաշտ խառն Ապաղա, որդի մեծի խանին Հովայունի, եւ բազում նենգաբանութեամբ մատնեալ զարքայն ամենայն Հայոց՝ չարաշար ստաւ եւ բասիր բանիւք:

Վասն որոյ եւ ամենաուրբ արքայն Հայոց թէպէտ եւ բազում անգամ ընթացեալ եւս էր առ մեծ խանն վասն քրիստոնէից, եւս առաւել սակս այս պատեալի, զանազան եւ անբաւ բազմութեամբ ընծայից ամենայն աւրեւելայնոցն իշխանաց արքայազանց, նա եւս առաւել խանին եւ ամենայն բազմութեան զաւրաց իւրոց մատուցեալ, մինչեւ

զվաղընիւց բանասրկունալ նենգաբանութիւնսն ի թշնամեաց իւրոց կարողութեամբ անեղին Աստուծոյ ստաւ արարեալ, եւ զիւրն ամենայնճարիրտ հաւատս եւ զգործս անարատ ընդդէմ Աստուծոյ եւ խանին յայտնի կացուցեալ, որ եւ բազում գովութիւնս ընկաւեալ ի նմանէն, եւ պարզեալաք թագաւորականաք դարձուցեալ յաշխարհ իւր, եւ զամենայն թշնամիսն իւր եղեալ ի ներքոյ ոտից նորա՝ առնել ընդ նոսա զոր ինչ եւ կամեցի, եւ այս այսպէս պատահեցաւ ըստ ժամանակին բերմանց եւ տարբերութեան:

Բայց եւ սայ փաշայպէս եւ արիարար վառեալ ի սէր աստուածայնոցն տաւախամբութեանց եւ տէրունականս տաւեիցն՝ հակմամբ զամենայն գիշերսն յաւարտ ածեալ պէս պէս եւ զանազան եկեղեցականաք, եպիսկոպոսաք, վարչապետաք, դպրաւք եւ համարէն պաշտաւնէիւք, ըստ կարգաբանութեանց վերնայնոցն յուսափայլութեանց, յաղագս հայտեցուցանելոյ զՎայր ընդ արաւածս, եւ ընդ Որդոյ նորա արեամբ զնեալ հաւաքս: Եւ ի վերայ ամենայն այսց բարութեանց զամենայն գիրս աստուածախն՝ վերստին տալոյ նորոգել, եւ յաւրէն Տեառն խորհել ըստ մարգարէին միշտ եւ հանապազ:

Ընդ որս եւ զայս գիր աստուածային, որ ունի յինքեան զկազդ եկեղեցոյ լիապէս՝ զաղաթկական եւ զսաղմոսսն, որով եւ զարդարի ամենայն բանականազ հոգի եւ մարմին. ընդ նմին եւ աւետարանական եւ առաքելական եւ մարգարէական աստուածախոսութիւնքս հրամայեաց իմումս անկարութեան գրելն անյապաղ, ի պատճառս առանձնական աղաթելոյ յամենայն ժամու առ Տէր, ըստ Տեառն հրամանի՝ եթէ արթուն կացէք եւ յամենայն ժամու աղաթս արարէք, եւ այլն որ զկէի սորա է:

Իսկ եւ անարժան եւ տրուպ ծառայ նորին, ի բազում եւ ազգի ազգի հոգ(ւ)ոց աշխարհայնոցս, քաղցոյ եւ ծարաւոյ եւ ամենայն դառնաբեր վշտաց, եւ չքաւորութեան իմոյ, որ ըստ մարգարէին ասացելոյ՝ եթէ ի խաւարի եւ ի ըստուերին մահու նստէին կապեալքն յաղթատութեան որպէս յերկաթս. որք եւ դառնացուցին զբանն Աստուծոյ, եւ ըզխորհուրդս բարձրելոյն բարկացուցին նոյնպէս եւս զհրամանս տեառն իմոյ սուրբ արքային ո'չկարացեալ փութով կատարել. զորս աղաչեմ՝ աստուածաբար ներել իմումս սղայանաց. քանզի ոչ յայմէ իմէք եղեւ այս, բայց ի յասացելոցս պատճառաց, ո-

րով եւ հայցեմ եւս մարդասիրաբար յիմս ամենայնի կարատեայ անձն քաղցրութեամբ եւ ողորմութեամբ ակնարկել յիմս աղքատութիւն, յի յորս առեւծուց բազում աղուսեց կերակրին:

Եւ արարիչն ամենայն արարածոց, երեւելեաց եւ աներեւութից, բարէխոսութեամբ ամենայն սրբոց, երկնաւորաց եւ երկրաւորաց, պահեսցէ ընդ ամենազաւր աշխարհի անպարտելի յամենայն կողմանց զաստուածասէր եւ զբարեպաշտ թագաւորս մեր Լեւոն, իւրովք աննշովք, ուստեալք եւ զստեորովք, եւ երիցս երանեալ երջանիկ եւ ամենալոնեալ թագուհեան իւրով կեռանիւ, եւ ամենայն ճշմարիտ հաստացեալ ժողովրդովք իւրովք, յայսմ յաւիտենիս, եւ ի հանդերձեալ կեանսն զանապառ եւ զանպատում բարիսն պարգեւեսցէ, եւ հանգուացէ ի կայեանս անկեղծ ճշմարտացն, ի վերինն Յորուսդէմ, յանգրանկաց սրբոց զաստեւրն, երգել եւ պարել ընդ Հրեշտակս՝ անլուելի արհնաբանութիւն ամենասուրբ Յորողորմեանն յոյժ եւ միշտ եւ յաւիտենսն յաւիտենից:

Արդ եղբարք սուրբք եւ ծառայակիցք ի Քրիստոս, որք զանցօր կենացս մեր Հոլովումն ի սուրբ եւ յայս մատեանս յէջք, եւ յերկս աշխատութեան տառապեալ մատինս վայելէք, եւ յաստուածային սուրբ զոռոցս զանգս մտաց ձերոց պարարէք, զմեզ, որ ընդ ճանապարհ կենցաղոյս ընթացից զայս արձան յիշատակ հանդէպ ձեր կառուցաք, եւ փութեացեալ ի ծոց հասարակ մաւրս ծրարարել պահեցաք, եւ ի սրտից եղբարց իրարեւ զանաւթ կորուսեալ մեռելութեամբ մալրմիտոյ մոռացեալ էաք, աղայեմ տեարք ի սուրբք, վերստին մտածեսցի ունայնութիւն մեր ի ձեռն առհաւատչէիս ընթերցման, որ ձեռահիւս է եղելոցս ի զրի խաւարայնոյս դամբարան, եւ ցաւդ աղաւթից ձերոց կաթնացէ ի վերա մեր՝ զրգել եւ բեղնաւորել զպատգեալքս ի պատրաստութիւն հասարակաց յարութիւնն:

Զի թէ մեծատունն այն զղնելն վկայութիւն չազարու՝ եղբարցն իւր միջթարուութիւն վարկանէր՝ ի ստկալին յայնմ տանջանս, որքան ապա մեք տառապեալքս՝ բաւելոյսս հնգգլխմք ի կարգս մեծելոց, աւանդելով զաստուածային այս մատեան յեղբարսդ մեր ընծայ առաջի Քրիստոսի, եւ յիշատակ մեր ողբոց, միայն զի կալցուք զձեզ յանձնաւթ աշխարհն յայն վշտակիցս,

եւ հասարակաց փրկանաւն Քրիստոսի պատարագան հնամպագորդ մեզ քափաւ, որ եւ եւս աղայեմ իրբեւ հասարակաց բնութեանն վիճակեալք, եւ մերոյ տկարութեանս փորձիւ աւժանդակ թուր արաիւ զմիջնորդութիւն բարէխոսութեան, որ ի մաս առաքելոց եւ մարգարէից առնուլ ձեզ ձայնակիցըս, եւ զաւետարանեալն աստ ի Քրիստոսէ արքայութիւնն խնդրել մերոյ տառապանացս հանգիստ. եւ նայ որ ըստ մեծի ողորմութեանն բանայ զձեռն եւ ընու զամենայն խնդրողս ի քաղցրութենէ կամաց իւրոց՝ զձեզ մեզ հանդերձ, եւ զմեզ եւ զձեզ, որք աստ յիշատակեցաք, ընդ ամենայն սուրբըս ընկալցի խորանակից իւր յերկնային հարսնարանին առաքաստն, առ ի ընու հասակի աստուածեղէն մարմնոյն ի զանազան զանաւոցս իւրոց, որք եմք յեկեղեցի, եւ կատարել Աստուած ամենայն յամենայնիս, որում փառք այժմ եւ միշտ եւ յաւիտենսն յաւիտենից ամեն. — ՀԱՄԱ՝ այս յիշատակարանին սկիզբի պարբերութիւնները, Յուրիզ, Հայ, Զեռագրաց Եւրոպայի... Փարիզ, 1960, էջ 41-42, Արտաւազդ Արք. Սիրումեան:

էջ 879-883, դատարկ:

էջ 884. — Զանազանք:

Մամր յիշատակագրութիւն՝ Գրչի. —

1. — էջ 850, վարւ. — Ով արքողք զծորանըս Հոգոյն շնորհաց, եւ ընթերցողք այս Հոգելից տառիս, կրկին անգամ յիշեցէք ըզմեղապարտ խալատուր սուտանուն զրիւս, եւ Ած. ձեզ յիշողացդ եւ մեզ յիշեցնոցս ողորմեսցի կրկնակի զայստեան իւրոյ ամեն:

2. — էջ 867-868.

Ո՛հ զանքարիս ի մէջ բարեաց, եւ զանպիտանս ի մէջ բազմաց, յամէն դիմաց կամ պաշարած, որպէս կարաւ ի յարեւաց, Հոգիս ցանկալ երկնաւորաց, մարմինս այնոց որ կան ի ցած, ոչ թէ բարեաց կամ սուրբ արանց, այլ անիրաւ զործոց շարեաց: Արդ որք յիշէք ի իս սրտաց, կամ թողութիւն հայցէք մեղաց, նայ որ բայեալդն է պարգեւաց, ընդ իմ եւ ձեզ տայ միւր շնորհաց:

Ամէն:

Ասորաբանին Տէր ողորմեայ,
առհասարակ մեզ և նոցա,
զմեղաւորին մեղքն ջնջեայ,
և զհոգին լուսաւ որեայ:
Երկնակառոյց ալ հզարին,
յաջորդ լինի քանանայի,
սակաւ գրիս զեազրոզի,
որոյ անունն ինչապէս կոչի:
Ով մանկունք եկեղեցոյ,
եւ սպասաւորք սուրբ խորհրդոյ,
աղանցե՛ք զհայրն լուսոյ,
թողու՛ք զմեզս անմին իմոյ:

Ով եղբայր, գիտացիր զի այս յառաջ պիտէր քան զիննի եւ ըստն, իմ. ապա յԸՆ՝ տապով զրեցաք, զի զնալու էաք. յետոյ մընացաք, զայս ալ զրեցաք. զայս յառաջ կարգայ, ապա զիննի եւ ըստն, իմ:

Մեն յիշատակեալով Գրչի. — 1823

Էջ 661ա. — Փառք համազոյ, համազօր, համապատիւ, համազոյդ ամենասուրբ Երրորդութեանն Հօր եւ Որդոյ եւ Սբ. Հոգոյն յափտեանս ամէն:

Որ ետ կարողութիւն տառապեալ, յոգնամեղ եւ մեղսամակարթ, տկար եւ փնաք, սուսանունն ինչապէս պարզայիս, որ է տեղեաւ Սեփաստացի, որ ետ կարողութիւն յաւարտ հանել այսմ տառիս, որ կոչի Մեկնիչ Սաղմոսիս աստուածաճառն Դաւթի:

Ընդ որ երեսեալ հայկազան ազգիս, ի տանէ Թորգոմայ, փառք եւ պարեանք Այրարատեան գաւառիս, եւ իրրեւ զարեգակն փայլեալ յայիսարհի, սքանչելի այրն Աստուծոյ, եւ մեծանունն՝ յորովայնէ ընտրեալ սրբասնունդ եւ մաքրամիտ քաջ Հոռոտորն Վարդան Վարդապետն, վարժելով զբազումս ի կրթութեաց ի գիտութիւն աստուածայունը կտաարանաց, երեւելին ի գիտնականս: Այլ եւ յոյժ ըղձայի փափաքամբ մեկնել զՍաղմոսս աստուածաճօրն Դաւթի, թողու զանմահամաստ սուրբ եկեղեցոյ, եւ ինքն առ անձկալին Ես. վերափոխեալ, որոյ յիշատակըն աւրհանութեամբ եղիցի, եւ աղօթք նորա եւ սերմն խրատու անպակաս լիցի ի սուրբ եկեղեցոյ մինչեւ ի կատարած աշխարհի, եւ ի միտա անգամ զայուստն Աստուծոյ մերոյ եւ Փրկչին Յի. Գի. ամէն:

Դարձեալ երեսնեալ աղայնմ զձեզ, ով վարժիչք եւ ուսումնասէրք, յիշեցէ՛ք ի սուրբ աղօթք մեր զեղկելի եւ զանարժան իշատուր գրիս, եւ զծնաւոյն իմ՝ զԵս-

կորն, եւ զմայրն իմ՝ զՄարիամն, եւ զկողայն, որ առ Քս. են փոխեալ, եւ զամարեան մերձաւորն իմ յիշեցէ՛ք ի Քս. ամէն:

Արդ աւարտունն եղեւ այսմ տառիս ի մայրացաղայն ի Սոփիա, որ այսմ կոչի Սոփիա, ի թվին Հայոց Ռ եւ ՀԲ, Հայոց ամսոյ ի մարգաթ Գ. օրն Եթ. յոգոստոսի ժԳ, օրն ուրբաթ, ի դուռն Սբ. Աստուածածնին, եւ ի յառաջնորդութեան մերո Մեղքեւէթ վարդապետին, ի թագաւորութեան տաճկաց սուլտան Մուսթաֆին, որ յայն|մն ամի փոխեցին զՄուստաֆան եւ եղին զուլտան Սուրա|մն:

Այլ եւ պատահողք սորա կարգալով կամ օրինակելով, հարեանցի տեսանելով, հայցեմք ի ձեզանէ որ զանելորդն բաննայք եւ զՅերին լնոյք, զի ըստ առ եւ զօրութիւն իւր: Զի ի սրտեւ եւ սերտ հաւատով մի բերան ողորմի ասացէ՛ք ինձ անարժան գրորդիս, մանանդ վարպետին իմոյ, որ ուսոյց բազում աշխատութեամբ անարժանի զարհեստ գրչութեանն եւս առօք զՍիմէոն երէցն, որ զօրինակն իրեա:

Ընդ նոսին յիշեցէ՛ք յարթս մեր զհոգեւոր հայրն իմ՝ զՄեղքեւէթ վարդապետն, որ է ըստ հոգոյ եւ ըստ մարմնոյ վարժիչ եւ ուսոյցիչ. եւ Ած. ձեզ յիշողացդ եւ մեզ յիշեցելոցդ ողորմեացի, եւ ինքն Հայրն աննակալ, Որդին Միաբնին, եւ առատաբայս Սբ. Հոգին ճշմարիտ, որ առատ է ի սուրբ բարեաց, հատուցանէ ներող ողորմութեամբ իւրով վարձ ըստ զործոց մերոց, ըստ իւրացանչիւր, աստ եւ ի հանդերձեալն ամէն:

Ի թուարեւորութեան հայկազան տումարիս ի ՌէԱ, կամօք եւ աշրդութեամբն Աստուծոյ եկաք ի Կոստանդնուպոլիս, ընդ վարժապետին իմոյ՝ Մեղքեւէթ վարդապետին. այսնմ ամի սկիզբն արարեցք այսմ հոգելից բուրաստանիս. եւ սկսա ի Ղալաթիա, ի դուռն Սբ. Լուսաւորչին, եւ Սբ. Պային, զբրեւ Կանոնն կատարեցի, զՏէր ապօնն ու զԽոստովան Կանոնն ի Կոմուկն, ի դուռն Սբ. Նիկողայոսի Եկեղեցոյն կատարեցի, զԵղորմեան Կանոն ի էտրէնէ, ի դուռն Սբ. Թորոսի Եկեղեցոյն կատարեցի, Երանեալէն ի վեր ԳԴ Կանոնն ի Սոփիայ կատարեցի:

Ով ընթերցող վարժապետք, մի մեղադրէ՛ք, զի զօրինակն կուլէին, վասն այն ի միւլոցէն սկսա, զի Բ զհիւսց գրեցաք եւ փութով կատարեցաք:

Դարձեալ աղայնմ զձեզ, ով ընթերցողք

այս սուրբ տառիս, մի մեղադրէք խոշորութեան եւ սղալանաց դրիս, զի կար մեր այսչափ էր. զի յորժամ ընթեռնուք միայն Հայր մեղալու յիշեցէք զսուտանուն զծոզս ամէն:

Դարձեալ յայսմ ամի էր որ ծառայքն յարեան ի վերայ սուլտան Օսմանին եւ սպանեցին զխոնդարն ի Կոստանդինուպոլիս. բազում աղմուկ կայր յայնմ ամի. զի բազում փաշաներու եւ մեծամեծաց տներ թալանեցին, եւ բազում արիւն հեղին, մինչ որ Դ փաշայի գլուխ (կրտեցի) [կտրեցին], եւ զսուլթան Մուսթաֆան: Թազարեցուցին, մինչ որ մարա Հուսէին փաշան վաղիր եղաւ, սպա թէ սակաւ մի խաղաղեցաւ:

Դարձեալ ի միուս զալ տարին Ապագա անուն փաշա(մ) մի կայր, որ Կարնոյ քաղաքին իյնան էր, մինչ զՍեփաստիուս զաւանայն բռնութեամբ տիրեաց, եւ վրէժխնդիր եղաւ արեան թագաւորին, ի յուր որ թագաւորի ծառա զուսնէր կու սպանանէր, թէ զուր զձեր թագաւորն սպանեցէք:

Ջի այսմ ամի զրեցաք զայս Հոգելից տառս, որ այս ամ. վիշտս եւ նեղութիւնս եկն ի վերայ Կոստանդինուպոլիս. զի Ած. փրկեացէ զամ. Հաստացեալքն ի վիտաց եւ ի նեղութեանց, ամէն եղիցի եղիցի ամէն:

Թաւրէզին չաւ Տաւմանն եկեալ աւերեց զՔնուզ, զԲասեն, զԱրզրում, զԴերջան, զԿեդի, զԲարերդ, զԵղնկան, զՐԱպեր:

Ի թվին ՌԸ, որդիք խոնդարին կուռե-

ցան Իկոնիայ, Սելիմն զՊայազիտն փախուց մինչեւ ի յԱրզրում, եւ նայ գնաց ի Շահն, Գորդուին, անդ սպանին:

Ի թվին ՌԺԲ, մահ տարաեցոյ:

Ի թվին ՌԺԵ, սուլտան Սուլեյմանն գնաց ի վերայ Փեշայու եւ անդ անկաւ:

Ի թվին ՌԺԶ, նստաւ Սելիմն:

Ի թվին ՌԻ, առին զԿ[Ի]պրոս:

Ի թվին ՌԻԴ, մեռա Սելիմն, եւ նստաւ սուլտան Մուրատն:

Ի թվին ՌԻԶ, ազեւոր աստղ ելաւ:

Ի թվին ՌԻԸ, զԵրեւան գերեցին:

Ի թվին ՌԻ, զտուպանուն ի գլխուս ի վայր ձգել տուին ասախով սուլտան Մուրատն:

Ի թվին ՌԼԴ, Ոսման փաշան գնաց ի առ զԹաւրէզ:

Ի թվին ՌԽԱ, Սեւրստու տաճկնին չարացան առին զԼուսաւորիչ Եկեղեցին:

Ի թվին ՌԽԳ, մեռաւ սուլտան Մուրատն, եւ թագաւորեաց սուլտան Մահմադն:

Ի թվին ՌԶԳ, ի Թէթրտաղն զտայ զայս բանս եւ գրեցի:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն.—

Էջ 684, ստորոտը, անհարթ գրով.— Յիշատակ է Փոս արտն յԱռաքելին, յառաջ այլ իւրեանց պապերուն է յեր, յաժմուս նորեաց եւ գրեհաց եւ երես ի վանքն, Ած. ընդընելի արասցէ, եւ որդին եւ թոռուք մնացական արասցէ ամէն:

3099

ՅՈՒՑԱԿ ՄԻԱԲԱՆԻՑ

Ս. Յակոբ, Երուսաղեմ

1905

Բարակ տետրակ մըն է, բաղկացած ութ էջերէ, առաջին եւ վերջին թերթերը դատարկ, միւս երկուքը կը պարունակեն.—

1.— Յուցակ Միաբանից Առաքելական Ա-

թոռն Ս. Յակովբեանց Երուսաղէմի: 1905 Յունվարի 12 ի Ս. Երուսաղէմ.— էջ 3-6:

2.— Սեւան Անապատի Միաբանք, Ա-ժԴ.— էջ 6:

3100

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ. — 3

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 20×13.5×2, էջ 448: Հանգա-
մանք շատ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրու-
թիւն մանիշակագոյն թանաքով, միասին,
18 տող: Շեղագիր մացուր: Համառոտագրու-
թիւնք սովորական: Դատարկ թուղթք սկիզ-
բը չորս թերթ: Կազմ կիսակաշի խաւա-
քարտեայ: Կնիք կանաչագոյն, «Սամուէլ
Վրդ. Կիրակոսեան», էջ 1, 169:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Եկեղեցական Պատմութիւն:
Թառալբան. — 1. — Սահման եւ նպատակ
եկեղեցական Պատմութեան. — Այն ամեն
մարդիկ որք կը հաստատն թէ Յս. Նազով-
րեցիին Գրիստոսն էր...

էջ 8. — Նախապատմութիւն:

էջ 29. — Առաքելական Դար:

էջ 80. — Հայածանաց կամ Մարտիրոսաց
Դար:

էջ 160. — Ծանկ Կայսերաց Հռովմայ:

էջ 169. — Հայաժողով Գրիստոսէութեան
ի Հայա:էջ 228. — 28. — Սահմանադրութիւն Եկե-
ղեցւոյ:էջ 250. — Կոստանդիանոսէն մինչեւ
Մեծն Կարոյոս:

էջ 371. — 45. — Ի Պիլագղեան Աղանդն:

էջ 418. — 49. — Ը. Պատկերամարտից խը-
ռովութիւնն:

էջ 424. — Ղատարկ:

էջ 425. — Ծանկ:

էջ 429-448. — Ղատարկ:

3101

ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՆԻԻԹԵՐՈՒ ԱՆՈՒՆՆԵՐ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 22×15×1, էջ 176: Հանգամանք
համարեա բաւարար: Թուղթ զծաւար: Գրու-
թիւն սեւորակ մեկանով, միասին, 20 տող:
Շեղագիր վարժ: Կողք թղթեայ, հնամաշ,
կիսատ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-2. — Ղատարկ:

էջ 3. — Աբաթէիթ,

Աբաթիթ,

Աբիիթ,

Աբիիթի,

Աբլոմ, տեա Կրեան

Աբսկիւիթ (ասիտ)...

էջ 22. — Բարաւիբրին...

էջ 88. — Գարեհիսիթ...

էջ 72. — Ժազառիթ (Հանածոյ)...

էջ 86. — Կազ աը լ'էթէրաթ (լուսաւորու-
թեան կազ)...

էջ 116. — Պազ (խարհիս)...

էջ 142. — Վաբլէրիթ (Հանածոյ)...

էջ 162. — Բաթանիա (Կարմիր գոյն)...

էջ 167. — Գարթէնիլիթ (Ասիտ)...

էջ 168. — Յայիւնիթ...

էջ 172. — ...Շորոն:

էջ 173-178. — Ղատարկ:

3102

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐՔ. — 17

Գաղատիա

ԻԽԹ = 1600

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 21×16×4.5: էջ 658: Հանգա-
մանք լաւ ընդհանուր առմամբ: լուսանցքի
ցցեցաւարութիւն թեթեւ: Թուղթ հասարակ:
Գրիչ եւ Ստացող՝ Պաղտիկար Ըստամբօյցի,
որդի Մուրատչաւի: Գրութիւն՝ խորագիր-
ները եւ գլխատառերը նարնջագոյն, մնաց-
եալը սեւ մեյանով, միասին, 17 տող, սեւ
գիծերու միջեւ: Նոտրագիր մեծ: Համառո-
տագրութիւնք սովորականէն աւելի: Ուղ-
ղագրութիւն տկար: Սրճագոյն զարդագիր
եւ զլիսագարդ էջ 93: Գունաւոր գլխագարդ
իւր սարք, էջ 1, 285, 440: Խորանագարդ
էջ 5: Կարձ կիսակաշի խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Առաջաբանութիւն Կանոնի Գրը-
քիս, զոր եղեալ եւ սահմանեալ Սրբոց Ա-
ռաքելոցն Քի. Այ. մերո. — Ա-ԼԲ Գլուխ-
ներ:

Ա. — էջ 6. — Ակի|իզքմ Կանոնիս. — Սահ-
մանք եւ Կանոնք զոր եղին աշակերտքն Քի.

էջ 12. — Կանոն|ը Առաքելականք. —
Կարգեցին Առաքեալքն եւ եղին Հաստատու-
թեամբ...:

Բ. — էջ 82. — Կանոնի Դաթեոսի Առաքե-
լոյն:

Գ. — էջ 82. — Կանոն Փիլիպոսի Առաքե-
լոյն:

Դ. — էջ 86. — Կանոնք զոր եղին Հարցն
զկնի Սբ. Առաքելոցն. Գլուխք ի եւ Ե:

Ե. — էջ 93. — Կանոնք Նիկիականք:

Զ. — էջ 108. — Այլ Կանոնք Նիկիական:

Է. — էջ 112. — Անկուրիա Կանոնք. Գը-
լուխ ի:

Ը. — էջ 122. — Կեսարիա Կանոնք:

Թ. — էջ 127. — Կանոն Նիոյ Կեսարիայ. —
Այս Կանոնք յետոյ եղան քան որ Անկուր-
իայն, բայց քան զՆիկիեայն յառաջագոյն
է...:

Ժ. — էջ 135. — Կանոն Նիոյ Կեսարիայ?
Աւգնես Ես. — Այս Կանոնք յետ Նիկիայն

Ժողովոյն եղան եւ կարգեցին ի Քանկրայ
բերդի, ժն եպիսկոպոսաց...:

ԺԱ. — էջ 161. — Ամտիո՞ւ Կանոնք: Գը-
լուխ ի Գ:

ԺԲ. — էջ 163. — Դարձեալ Ողբմ Կանոնի
Երկրորդ:

ԺԳ. — էջ 165. — Ղաւղիկեցոց Կանոնք.
Գլուխ ի Մն:

ԺԴ. — էջ 176. — Սարդիկե Կանոնքմ Գը-
լուխ ի Ա:

ԺԵ. — էջ 178. — Կեստամղիմուպօլե Կ-
նոնք Գ:

ԺԶ. — էջ 178. — Եփեսոսի Ժողովոյն Կ-
նոնքմ Գլուխ ի Զ:

ԺԷ. — էջ 181. — Դարձեալ Նոցիմ Կանոնք:
ԺԸ. — էջ 185. — Նիկիա Ժողովոյն մտա-
ցորդ Կանոն:

ԺԹ. — էջ 188. — Հարցում պէսպէս եւ
Պատասխանի? Սրբոյն Աքամասի Աղեկ-
սամդրացոյ Եպիսկոպոսի...:

Ի. — էջ 234. — Գիր Կանոնական մեծի եւ
գիտմականի երամելոյն Բարսղի Եպիսկոպո-
սին Կեսարացիմ. Գլուխ Մ:

էջ 250-251 ի միջեւ կը պակսի մէկ թերթ:

ԻԱ. — էջ 265. — Դարձեալ Սրբոյն Բար-
սղի, Վասն ամենեւին հեռաւայրոյ ազգէմ
կիմ առնել:

ԻԲ. — էջ 269. — Գիր Կանոն երամելոյն
Եպիսկոպոսին Կիպրացոյ Եպիսկոպոսի...:

ԻԳ. — էջ 285. — Կանոնի Սրբոյն Գրիգորի
Լուսաւորչիմ:

ԻԴ. — էջ 291. — Կանոն Սրբոյն Ներսեսի
Հայրապետիմ:

ԻԵ. — էջ 308. — Կանոնի Սահակա Հայրա-
պետիմ:

էջ 294-295 ի միջեւ ըստ երեւոյթին ինկած
է երկու թերթ: Կը պակսին ժԳ պրակի վեր-
ջին եւ ժԴ պրակի առաջին թերթերը:

ԻԶ. — էջ 340. — Սահմանք եւ Կանոնի
կարգի Այ. եւ Սրբոյ Եկեղեցւոյ, զոր եղիմ
Վարդապետիմ լէ Հայոց ի Ողմ լուրիւն ա-
ռաքելական եւ Նիկիական կանոնաց հաս-
տատութիւն:

ԻԷ. — էջ 387. — Երամելոյն Յռեաւմո ի-

մաստաւիրի:

էջ 397. — Նորիմ կամոմք. Գլուխ ԺԹ:

ԻԸ. — էջ 407. — Կամոմ Մովսէսի Քերթո-
ղի. Բամ հարցամոողաց. Ա-ԺԵ յօդուածներ:
— Հմմտ. Կանոնք Վերջնոյ Սահակայ Կա-
թողիկոսի: Նաեւ Կանոնադիրք Հայոց, Ա.
1864, էջ 645:

ԻԹ. — էջ 413. — Կամոմք տեառ Սիոնի
Հայոց Կաթողիկոսի. Գլուխ ԺԴ:

Լ. — էջ 419. — Կամոմք Ժամարարաց. խը-
րատք զգուշ: — Եթէ ոք ի հաստացելոց
... ԲԸ. որ մկրտութիւն առնէ պարտ է օրն
հաղորդ տալ նորակէթին:

ԼԱ. — էջ 431. — Սրբոց Կաթողիկոսաց
Հայոց, եւ այլ եռգէշեւ վարդապետաց. Կա-
մոմ եւ խրատ զգուշաւորք Բանամայից եր-
կիւղածաց մամկանց Սր. Եկեղեցւոյ. — Բա-
հանային պարտ է եւ արժան...:

ԼԲ. — էջ 438. — Վասմ կամայ եւ ակամայ
գիճութեամ կարգ եւ խրատ:

ԼԳ. — էջ 443. — Վասմ զգուշութեամ ըս-
պասաւորելոյ Սր. Նորիրոյն:

ԼԴ. — էջ 448. — Հարցումս պէտպէս խոս-
տովմութեամք քամից եւ պատեանմաց եկե-
ղոց ի զգուշութեամ, զոր հարկ[ց]եալ եամ-
բակ ԲԵ. որո ամոմ Արեւայութիւն կոչի,
Գրեւիք մմ ԲԵ. գիտեանք յայտ: Հարցումս
պէտպէս թէ գիմյ է որ արարածս Այ. մմ
ստոր կոչեցամ եւ ոմմմ ամստորք. պա-
տասխանմ ճարմ:

ԼԵ. — էջ 524. — Սեանմմք եւ կամոմք
Սրբոյն Եղիշայի առ ի խրատս արդւոց մարդ-
կան:

ԼԶ. — էջ 540. — Աստիճանք Ազգականու-
թեան: — Վերջին Բերթերը ուղիղ զասա-
ւորուած էն:

էջ 548. — Ամ. առաքինութեամք զարդար-
եալ եւ կատարեալ աստուածակիր Հոգէլից
առն Այ. Յակոբ Վարդապետի Ղրիմեցոյ ա-
սացեալ, Յաղաքս Ազգականութեան:

էջ 557-558, դատարկ:

Մամր յիշատակագրութիւնմ Գրչի. —

1. — էջ 61, վարդ. — Զատացող դրոյս,
եւ զգրող նորոյս, զմեղապարտ Պաղտիեար
գրչիս՝ աղայիմ ի միո Տէր ողորմայի ար-
ժանիս վարկանել, ի մաքաբայլ եւ երկնա-
բաղիկ աղաւթս մեր, սուրբ շնորհալոց
սորա. եւ զուգ ընկալից զազմապատկ բա-
րիսն ի հատուցանողէն բարեաց, մեզ եւ մեզ
եւ ամ. հաւատացելոց Ամէն:

2. — էջ 151, մէջտեղը. — Աղայեմք գսուրք
ընթերողդ՝ անմեղադիր լինել սղայանաց
գրիս եւ անարեւաստութեան, գի կար մեր
այս կր, ողլ լերուք Ամէն:

3. — էջ 447-448. —

Հար եւ Որդոյ եւ Սուրբ Հոգոյն,
Երրորդութեան երակ անմին,
յանցեալս այժմուս տապաղինին,
եւ յանսպառ յաւիտենին:
Սա գաղցելոց սեղանն եղեալ,
անուշամարտիկ լցեալ,
որք ի սմանէ ճաշակեցեալ,
այլ յաւիտեն նա ոչ գաղցեալ:
Սայ բարէկամ աղբեր բխեալ,
եղեմական զետոյն նմանեալ,
որք ջրոյն կենաց կարօտացեալ,
արեւալ դաս եւ զովացեալ:
Յոյժ քաղցրագոյն են բաշք սորին,
քան զխորիսին մեղուին,
որք զճաշակ սորին առին,
ան ընթերմամք ոչ աղեսցին:
Սա դարձուցի մոլորելոց,
եւ հաստատիլ գայթակցելոց,
ճառ եւ Հնարք անուսելոց,
բժ[ի]չի Հոգով ազատցելոց:
Հոգէլիք յայսմ տարի,
յոյժ ցանկացա տարմամք սրտի,
Պաղտասարս մեղօք մեծեալ ոգի,
եւ խրխայթեալս ամենայնի:
Ձախտկողմեան լուսանցին՝ երկու տող.
— Ով եղբայրք, անմեղադիր լերուք, գրիս
համար չարս սակաւ օտանաւորս, վասն բանի
խորհրդոյն համար եմ ասել:

Մեծ յիշատակարամ Գրչի. — 1800

էջ 536. — Յիշատակարամ գրոց այս է. —
Փառք ամենասուրբ Երրորդութեանդ յայժմ
եւ միշտ եւ յաւիտենս յաւիտենից, ամէն:
Կանոնադրեալս սահմանդրութեանց ըզը-
րումն ուղղանմ հաստացն, զոր ի Հոգոյն
Սրբոյ ընկալեալ Հարցն եւ Հայրապետացն,
արդարեցին մեզ ճանապարհ կենաց առ լու-
սանմ կենան օթեանիլ, բոլորից մարդ-
կան կազմեցին զեղ կենաց համարէն վիրա-
ւորելոց մեղօք. զոր մեծաւ ցանկութեամք
սիրեցեալ սերն սիրով սրտի զրժէկարան
հոգւոց, եւ անարժանս եւ անպիտանս ա-
մենայնի՝ Ըստամբօլցի Պաղտիեար Դպրի,
անուանս զպիր՝ գործս ոչ. ի թերաւարժ
գրչութեան նորոգապէս մատենագրեցի ան-
սաթաք սիդորաբի, ի աստուածախնամ քա-

ղաքն Պաղատեայ, ընդ Հովանեաւ սուրբ տաճարիս Սրբոյն ի նահատակի քաջ, որոց աղօթիւք եւ բարեխառութեամբն Քս. Փրդկիչ աշխարհի, անսասան պահեսցէ զքաղաքս եւ զճկեղեցիս, քահանայիւք եւ ժողովրդեամբ մինչեւ խորին ծերութիւն ամէն:

Արդ մեք աշակերտեալք առաքելական սահմանիցն, վարդապետեալ մեզ ի Սր. Ժողովոյն Նիկիեայ, ասեն եւ նոցին նմանողացն Սր. Միւնհողոսացն, որք ի Գանքրայ, եւ Անտիոք, որք մազեցիցն որոմն ապականիչ, եւ սահմանեցին տառս կանոնական համայնգամայն ազանց:

Արդ զուղղապէս պայման հաւատոյն ի սրբոյն ասացեալ կարգաւ աւրինեցաց ի սուրբ զիրքս այս: Վասնորոյ աղաչեմք զամենեւեանսդ, յիշել աղօթիւք առ Քս. զմեղապարտս, եւ զանիմալստս, եւ զմեղսաներկս Պաղտիեար Դպրի. զենեղս իմ, եւ զհայրն իմ փոխեալսն առ Քս. Մուրատչա. նաեւ եղբայրն իմ Տերվիչն, եւ զայսն ամ. կենդանիսն եւ հանգուցեալսն ի Տէր Ած. թերեւս զուղղուցողորմութիւն ի Քրիստոսէ Աստուծոյ մերոյ, որ առաջնորդեաց մեզ հասանիլ ի կատարումն վերջին գրոյս, ի թվականիս Հայոց Ռեթ, սեպտեմբերի Լ, օրն Բչ.թի. Ըստ որում զուրացեալ փառաւորեցիք յամ. ժամ զՀայր եւ զՍրբիդ եւ զՍր. Հոգիդ յաւիտեան ամեն:

Մամօր.— Ընդգծեալ Պաղտիեար անուեր գիծուկէտ ծածկազորով է:

Այլ յիշատակարամ.— 1801

էջ 648, տարբեր գրչութեամբ.— [Փ]առք ամենատուրք Երրորդութեանն Հաւր եւ

Որդաւ եւ Հոգոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենիք ամէն:

Աստուծոյ աւարտեցաւ առաքելական եւ վարդապետական տառս կանոնական զհամանգամայն ազանց:

Արդ զրեցաւ սայ ի թաղաւորութեան մահմետական ազգի սուլթան Մահմետն, ի հայրապետութեան Հայոց տէր Մեղիսէթ կաթողիկոսն. գրեցաւ ի քաղաքի էնկուրիա, ընդ Հովանեաւ Սր. Աստուածածնիս, ի թուականիս Հայոց ՌՄ:

Արդ այսմ ամի երջանիկ քաջ բարունապետ հայրապետն տեառն տէր Ազարիա կաթողիկոսն ի գաւառէն Ճուշտոյ, եւ վերջստին հաստատեաց զՍր. Աթորոս Լուսաւորչին ի մայրաքաղաքս Կիւլիկիոյ, եւ ելեալ զնաց յԵրուսաղէմ, եւ երկրպագեաց զՍր. Տնորինականացն Քի. եւ տեսեալ զամ. պակասութիւն վանացն Սր. Յակոբայ, զի այնմ ժամանակի յեկեղեցին Հայոց ներգեւ պարտուց անկեալ կայր, եւ խաչ եւ աւետարան եւ շուրջառ ի ձեռն այլազգեաց աւանդ կային: Եւ անտի ելեալ տեառն տէր Ազարեա անձն էառ երեստ [Այսչափ. յաջորդ էջը տարբեր քամ է]:

Յետմագայն յիշատակագրութիւմ.— 1812

էջ 648, մէջտեղը, նորոյ շեղագիր.— Ես Յովաննէս կաթողիկոսս որ ընորհեցի զկանոնգիրքս հոգեւոր որդոյս իմոյ՝ Տէր Գրգոր Առաջնորդին Սր. Երուսաղէմայ, եւ ինձ անշինջ յիշատակ, ի դուռն Սր. Յակոբայ, ի թվին Ռ եւ ԿԱ. Լաւ պահողքս աւրանին յԱստուծոյ եւ յամ. սրբոցն եւ ի մէնջ. ամէն:

3103

ՄԵԿԵՆՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂՄՈՍԱՑ.— 19

ԳՐԻԳՈՐ ՏԱԹԵՒԱՑԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւ. 20x14x4: էջք 884: Հանգամանք անբաւարար. խոնաւութենէ վնասուած: Նորոգութիւն կրած. լուսանցքները թեթեւակի ցեցակեր. տեղտեղ թերթեր կը պակսին: Թուղթ հասարակ. Գրիչ՝ Ալեքսան Եւրէց էտրէնէցի: Գրութիւն՝ խորագիրները,

սկզբնատողները եւ զխազիրները կարմիր, մնացեալը սև մեկանով, երկսիւն, 35 տող: Բոլորգիր նոտրածն: Համառոտագրութիւնք յափազանց առատ: Գունաւոր զարդագիր եւ լուսանցազարդ՝ սաղմոսներու սկիզբը: Կանոնները հանդերձ զխազարդով: Խորանագարդ իւր սարսք, էջ 1: Կազմ կիսա-

կաշի խաւաքարտեայ:

ՔՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Մի Ած. Խախ ընդդէմ բազում
աստուածացիք...

էջ 76բ.— |Ա|յս իմէ ի ցամկն Երկրորդ
Կամոնիս:

էջ 248ա.— Յամկն է Զորքորդ Կամոնիս:

էջ 288-289թ. միջեւ կը պակսին ժԱ եւ ժԲ
պրակները, որով ՄԹ Սաղմոսին կը յաջորդէ
ԿԹ, բայց պակսող սաղմոսներուն մէկ մասը
կը դառնուի յաջորդ էջերուն մէջ. այսպէս՝
Սաղմոս 42, էջ 273. Կէ 277, ԿԸ 280:

էջ 286ա.— Սաղմոս Հ:

էջ 311ա.— Յամկն է Հիմզերորդ Կամո-
նիս:

էջ 320, վերջ ժԳ պրակի. էջ 321 պրակ ժԴ:
էջ 342-343թ. միջեւ թերթեր ինկած են. կը
մնան ժԵ պրակին առաջին եւ վերջին թեր-
թերը:

էջ 379բ.— Յամկն է Վեցերորդ Կամոնիս:

էջ 478ա.— Ցանկ է Եւթն Կանոնին:

էջ 485-537 էջերու միջեւ ալ պակասներ եւ
խանգարումներ կ'երեւին, իԱ, իԲ եւ իԳ
պրակներու մէջ:

էջ 490բ.— Սաղմոս ՃԺԴ:

էջ 494բ.— Սաղմոս ՃԹ:

էջ 505ա.— Սաղմոս ՃԺԳ:

էջ 517ա.— Սաղմոս ՃԺԸ:

էջ 537, կը պակսի ԻԴ պրակը:

էջ 538ա.— Սաղմոս ՃԻԹ:

էջ 837-888, սխալմամբ գետեղուած է ԻԶ
եւ ԻԷ պրակներուն միջեւ:

էջ 857ա.— Յամկն է Ութերորդ Կամոնիս:

էջ 877բ.— Յիշատակարան Հնդիմակի.—
1406

Ընդ որոք վերջին բանասիրաց եւ տրուալ
խնդրողաց բանին պիտակ անուն կոչեցեալ
Գրիգոր...

էջ 879, դատարկ:

էջ 880-884.— Զանազան մանրութիւն՝ այլա-
զան գրչութեամբ:

Մամր յիշատակագրութիւն՝ Գրչի.—

1.— էջ 76ա, ստորոտը.—

Ով իմ եղբայրք զուգ սիրելիք,
Խորէնէցուն է այս խնդիրք,
մէկ մի ասէք Հայր մեր, երկինք,
ձեզ այլ ասեն երբ մեռանիք:
Ու քեզ Ալէքսան գերի,
յորժամ ցանցարն պահանջի,
այրիս ի հուրն անշիջելի:
Որ Աստուած փրկէ:

2.— էջ 248բ, ստորոտը.— Եւ յիշեալիք
զրաբունեաց ռաբունին զտէր Մէլքիսէթն,
աղաչեմ յիշել ի Տէր, տեսանողջ սուրբ զոր-
ցըն. եւ Ալէքսան զրիւս յիշեցէք վասն Քը-
րիստոսի. ամէն:

3.— էջ 311ա, մէջտեղը.— Զպետիկոսն
սրբազան, զտէր Մեկսիսէթն, աղաչեմ յի-
շել ի Տէր. եւ զենողն զտէր Մինասն, եւ ըզ-
մայրն իւր զԱլիմն, եւ զամ. արեան մեր-
ժաւորսն, յաղթս ձեր յիշեցէ՛ք]. եւ Ալիթ-
սան զրիւս եւս յիշեցէք վասն Քիւ:

4.— էջ 379ա, ստորոտը.— Ով սրբաւոր
եղբայրք, յիշեալիք զքալ ռաբունապետն
զտէր Մեկսիսէթ վարդապետն, ըզՄերաստիու
առաջնորդն, եւ զՀայրն զտէր Մինասն,
հանդերձ ծնողիւք, յիշեցիք ի Քս. եւ զուգ
յիշեալ լիցի՛ք | առաջի Քրիստոսի. Եւ եւս
զՈյլս ի բարիս, եւ զարագս ի չարիս, եւ
զԱլէքսան ձեր գերիս, յիշեցէք ի բարիս:
Եւ առաւել ասէք թէ Ած. ողորմի, եւ ձեզ
կրկին լիցի:

5.— էջ 476բ, ստորոտը.— Զրաբունեաց
զրաբունին զտէր Մեկսիսէթն յիշեցէք, եւ
զՀայրն զտէր Մինասն եւ զմայրն իւր զԱն-
լիմն, աղաչեմք յիշել ի Տէր: Եւ զգնող զը-
րիս մեղաւոր Ալէքսան չրէցս վասն սիրոյ
Քիւ. ասէք Ած. ողորմի:

Մամօք.— Վերոյիշեալ Մեկսիսէթ վար-
դապետը Մերաստիոյ Առաջնորդ եղած է
1854 - 1863 թուականներուն:

3104

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ

Ս. Յարութիւն, Երուսաղէմ

1852

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 21×18.5×1: էջ 68: Հանգամանք լաւ: Թուղթ դեղնորակ: Գրիչ՝ Յակոբ Վրդ. Յօհաննէսեան, Տիգրանակերտցի: Գրութիւն սեւ մելանով, երբեմն կարմրախառն, միասիւն, 24 տող: Ենզազիր վարժ: Համառոտագրութիւնք առատ: Կազմ կիսակաշի խաւացարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Գլխաւոր բանք պատահեալք ի Սր. Յակոբ որ յերուսաղէմ, ի թիւ Փրկչին մերոյ Յի. Քի. 1856, եւ Հայոց ՌՃԵին. յունաց ազգին զՍր. Յակոբայ Հրաչափառ Վանքն ի ձեռաց մերոց առնուին, եւ ողորմութեամբ Տեառն վերստին տալն մեզ:

էջ 18.— Յաղաք Մուգաստիկն: Ի պատրիարքութեամ տեսաւ Փրիգորի Մօկացի Պարօմ Տէր կոչեցելոյ, ի 1834, եւ ի Հայոց թիւ ՌՁԳ պատահեալ: Ծոպատիկն ընդ յունաց:

էջ 25.— Եւս պատահեալ եռագատիկ ընդ յունաց, 1728:

Յայտմ ժամանակիս Սրբոյ Մայր Աթոռոյս Պատրիարք էր Շիթայակէր Բաղիշեցի պերճիմաստ Գրիգոր Հայրապետն, ի Թուին Հայոց ՌՃՀԸ...:

Ձայս գրեցաւ Հրամանաւ Վեհին մերոյ, զի զիպօղ պահու լիցի Հարկաւոր. իբր յիշատակ գրեալ եղեւ ի զըրջա Յայտմաւորն ամպիօնին:

Ձայսոսիկ պատմութիւնս տեսեալ իմ առկօծակից եղբայր ոմն՝ առեալ օրինակեցի բառ առ բառ.— Սրբոյ Յարութեան երկնաման տաճարի անարժան յետին ծառայ՝ Յակոբ Վարդապետ Տիգրանակերտցի մահտեսի Յօհաննէսեան (ի ռէյիզութեան երկրորդ ամին). 1852, ի ցանկալի Սր. Տաճարս:

էջ 37.— Ի յերկիրն Հոռոմոց Գաղատիա, որ մակ անուամբ կոչի Անգուրիա, ի Լուսաւորչէն Գրիգորէն չիտեալ եկեղեցիք զըտաք գիրք, յորում գրեալ էր դրուստս այս,

որ Անաստաս անուամբ վարդապետ Հայոց գնացեալ էր յերուսաղէմ եւ ականատես եղեալ Վանօրէից, որք էին Հայոց Հ Վանք. եւ գրեալ զամ. եւ բերեալ ի Մփայ զաւանձ, որ այժմ կոչի Չըմըշկածակ, ի փառս ամենասուրբ Երրորդութեանն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հօգւոյն Սրբոյ, ամէն:

էջ 46.— Ի Թուականութեանս Հայոց եօթն Հարիւր երեսուն եւ հինգ (1288), նըլաստ ծառայ ամ. քրիստոնէից, Մալվայ Վարդապետս, յարեւելից եկաք յաստուածակոխ քաղաքս Երուսաղէմ, արդեամբք եւ ընչիւք սուրբ Թաճաւորին Լեւոյկն, եւ կաթողիկոս տեսաւ Յակոբայ, Սրբոց Յակոբեանց եկեղեցւոյ զաւիթիս սալեցաք, Հրեշտակապետս պարսպեցաք. որք կարդայք սուրբ Թաճաւորին եւ իւր զաւակացն երկար կենան խնդրեցէք:

էջ 47.— Ի Սր. Մեռնուէն Քի. Այ. մերոյ՝ Սրբոյ Աթոռոյս եղեալ տեղիքն եւ միւլթքն յայտնին ի ստորեւ:

էջ 58, դասարկ:

Ձեռագրիս վերջը փակցուած է Թուղթ մը, որ կը պարունակէ ընդօրինակութիւնը երկու նամակներու:

Առաջին էջ.— Օրինակ կրկին թղթոց զորս Իլովու Սամուէլ Յսկսկոպոս միւս կողման Հայոց գրեաց առ քահանայս մեր ի Սրլով ի յորդոր դառնալ ի կողմն նոցա. ճշգրտիւ օրինակեալք մինչեւ ցնանախեցան՝ որպէս եւ ենն սխալ եւ տառասխալ: Հասցէ առաջնոյն՝ ի ձեռս վերապատուելի Հարց, Յօհաննու Պօղոսեան եւ Մարկոսի Մարտիրոսեան Հայոց քահանայից, ի Սուլավա:

Ի Լվով, ի 13 Նոյեմբերի, 1833:

Սամուէլ Կիւրդ. Արքեպիսկոպոս Լէօբուս Հայոց:

Երկրորդ էջ.— Հասցէ Երկրորդին՝ ի ձեռս Յարգոյ Հարց Յովհաննու Պօղոսեան եւ Մարկոսի Մարտիրոսեան, ի Սուլավա:

Լվով ի 24 ապրիլի 1834:

Սամուէլ Սթէֆանովիչ, Արխիէպիսկոպոս Հայոց Լէօբուսոյ:

3105

Թ Ա Փ Օ Ր Ա Տ Ե Տ Ր. — 5

Ս. Թարութիւն, Երուսաղէմ

ՌՄՀ = 1821

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Ծաւալ 21×18×1, էջք 20, Հանգամանք
համարեալ բաւարար. գործածութեամբ աղ-
տոտութիւն: Թուղթ թանձր: Գրիչ՝ Մինաս
Վրդ. Խաւապացի: Գրութիւն՝ խորագիր-
ները եւ զխատառերը կարմիր, մնացեալը
սեւ մելանով, միասին, 18 տող: Նոտրա-
գիր մեծ: Լուսանցազարդք անարուեստ:
Լաթակազմ խաւաքարտեայ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-2, դատարկ:

էջ 3. — Մշտնջեմաւոր Տետրակս Թափօրի
օր կատարի ի մէջ Արքայ Թարութեամ Տա-
մարիմ Ուրբաթ, Շաբաթ, Կիրակի: Եւ մա-
նաւանդ Հայոց ազգիս կեանդամնաց եւ ՈՅԵ-
ցելոցմ:

էջ 8. — Շաբաթ աւարմ սկիի զրմ գմամբ
ի Ար. Բամդմ:

էջ 18, դատարկ: Նոյնպէս էջ 20:

էջ 19. — Ակնարկելով իւր գթութեան տա-
ցէ վարձն...

Թիշատակագրութիւն Գրիչի. — 1821

1. — էջ 3, վերի լուսանցքին, կարմրա-
տառ. — Ի թուականիս Հայոց ՌՄՀ, եւ մա-
յիսի Ա, աշխատութեամբ կանաց խոստովա-
նահայր Մինաս Վարդապետի:

2. — էջ 17. — Վերջաբանութիւն:

Ով աղանամիտ եւ սրբակրօն եղբարք իմ
եւ հարթ, ի կատարել ձեր գաստուանահա-
ճոյ պաշտօն թափօրի ի սրբազան յարչարա-
նաց տեղիսն տնօրէնութեան՝ մերոյ Փրկ-
չին, Հայցեմ մախթելով՝ յիշել զիս նուաստ
Մինաս եւեթ անուն վարդապետս՝ ի վեճա-
կէն Զմիռնոյ, ի փոքրաքաղաքն Խաւապ-
չէն, որ եմ միաբան յետին՝ Սրբոյն Յակո-
բայ գերաստանչ Աթոռոյն, եւ կանանց խոս-
տովանահայր առժայեալ: Արդէն զրեցի
զայս Թափօրական Տետրակս, վաթնամեայ
հասակի ի միաբանութեանս ժամարարական
պաշտօնի, ի մերս թիւ ՌՄՀ եւ ի մայիսի իՐ,
ի պատրիարքութեան տեառն տեառն Գար-
րիշի վեհի, իմոյ հոգեւոր ծնողի, եւ ի
յրէիզութեանն Շերվանցի Սարգիս կրօնա-
սէր վարդապետին: Թիշեցէք եւ զընդ իս եղ-
եալ ժամարարս պաշտօնեայս ի Տէր Բ. Ա-
մէն:

3106

Հ Ա Ի Ա Ք Ա Մ Ո Յ

Բեքղեհեմ

1902, 1903

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Ծաւալ 21×18×1, էջք 212, Հանգամանք
բաւարար: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն մա-
նիշակագոյն թանաքով, միասին, 18-24
տող: Շեղագիր: Կողք խաւաքարտեայ՝ ա-
ռաջինը կը պակսի: Դատարկ թուղթք սկիզբը
երկու թերթի:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Խաչվերացի օրը:

էջ 7. — Մկրտութեան Քարոզի Համառո-
տութիւն:

էջ 11. — Բովանդակութիւն: 1-5 Նիւթեր:

1902, Յունվար, Փետրուար, Բեքղեհեմ:

էջ 12. — Արաբական Առանձնք:

էջ 15. — Բեքղեհեմի բարձր:

էջ 19. — Դամբանական:

էջ 22. — Հովիւներուն Երգը:

էջ 28. — Ուրկան Ամսօրին:

էջ 35. — Ամենուէր Օրիորդը:

էջ 43. — Սահակ եւ Մեսրոպ:

- էջ 48. — Ոսկերերան:
 էջ 58. — Ես եմ լոյս աշխարհի:
 էջ 69. — Արդշի:
 էջ 87. — 1903, Ի Տօնի Ս. Վարդանանց:
 էջ 100. — Կրօնական Բանաստեղծութիւն
 — Խաչիկ Յաւր. — Բազկատարած խաչիկն
 առջեւ բեւեռուած... — Բիւրակն. — Ակիւ-
 լինէ:
 էջ 103. — Համառօտ Քարոզ մը Պսակի:
 էջ 115. — Անկախ Կարծիք. — Արեւազալ-
 ներու ինծի ներշնչած խորհրդածութեանց
 մէջ... — Բիւզանդիոն, Թ. 1990. — Հո-
 րոյ:
 էջ 125. — Մեկնութիւն աշար մերձի:

- էջ 137. — Տրտունջներ. — Երբ ես տեսնում
 եմ մեր կրթուած դասի... — Ս. Տաշիրեան:
 էջ 139. — Ի՞նչ է Աղօթքը — (Մեծ Հե-
 ղինակներուն կարծիքը):
 էջ 141. — Նկարագիր:
 էջ 148. — Սարգիս Շեղրհալի:
 էջ 155. — Աստուածաշունչը:
 էջ 158. — Գիւտ Խաչ:
 էջ 168. — Մի՛ բամբասեր:
 էջ 184. — Մարդ եւ Բնութիւն:
 էջ 198. — Մահուան Հանդէպ:
 էջ 204. — Արաբական Առանձնք:
 էջ 207. — Առանձնական խոկում:
 էջ 208. — Ցանկ Նիւթոյ:
 էջ 212. — դատարկ:

3107

ՃԱՐՏԱՍԱՆ ՈՒԹԻՒՆ. — 6

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւ. 21×18.5×2: էջ 358. Հանգա-
 մանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւ
 մեջանով, միասին, 21 տող: Շեղագիր
 վարժ: Համառօտադրութիւնք բաւական ա-
 ռաւ: Դատարկ թուղթք սկիզբը վեց թերթ:
 Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Նախակրթութիւնք Յաղաք Ճար-
 տասանութեան:
 Հ. Ի՞նչ է Ճարտասանութիւնը:

Պ. Ճարտասանութիւնն է որ ճարտար խօ-
 սելու կանոնաւոր ձեւերը ու հանգամանք-
 ները կը սորվեցունէ, եւ ով որ այս ձեւերը
 ու հանգամանքները ճարտարութեամբ կը
 զործածէ՝ ճարտասան կամ բանիբուն կըս-
 ուի. կամ թէ բանաւոր փաստերով, յարմա-
 րաւոր իմաստներով, ու չքեղ ասացուածով՝
 բարուրդ խօսելու ազատական արհեստ մի է
 — Հմմտ. աստ թիւ 2824:

էջ 25. — Յաղաք Գիւտի:

էջ 142-146, դատարկ:

էջ 342. — Յաղաք շարժմանց մարմնոյ:

էջ 348. — Աւարտ:

էջ 349-358, դատարկ:

3108

Բ Ա Ր Ո Ջ Գ Ի Ր Բ. — 28

Յ. ՊՏՐ. ՆԱԼԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 22×16×5, էջք 886, Հանգամանք
լաւ: Թուղթ հասարակ, մի քիչ ծեռոյ: Գրու-
թիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողները կամ
սկզբնատուները կարմիր, մնացեալը սև:
Մելանով, միասին, 39 տող, կարմիր գիծե-
րու միջեւ, Նոտր շնորհակար մանր: Համառո-
տագրութիւնք յոյժ առատ: Դատարկ
թուղթք սկիզբը չորս թերթ: Փառակազմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Զբոլոր դործս զայս նուիրեմ քեզ,
Հոգի Սբ. Ած., զքոյս ի քոյոցդ քեզ առաջ-
նոյ պարզեմ, իդ ընծայելով...

Առաջիմ Գարոզ Պեմտեկոստէի Հոգւոյ
Արքայ Գալստեան:

էջ 87. — Քարոզ ժԲ: Երկրորդ Կիրակեի
գկծի Վարդավառիմ:

էջ 210. — Քարոզ ԻԶ: Ի զատիւ Արքայ
Եօթանասուն եւ երկու Աշակերտացմ Բի.:

էջ 327. — Քարոզ ԽԴ: Երրորդ Կիրակեի
գկծի Յիսմակաց:

էջ 418. — Քարոզ ԾԴ: Ի վերայ Որդւոցմ
Որոտմեմ Յոնեմնու Աւետարանչիմ եւ Յա-
կոբայ Մեծի Առաջելոյմ:

էջ 860. — Քարոզ ձԺԴ: Եօթներորդ Կի-
րակեի գկծի Արքայ Զատիկիմ, Երկրորդ Մաղ-
կազարդիմ:

էջ 883-886, զատարկ:

3109

ՁԵՌԱԿԱՅԱԿԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՍՏՈՒԱՄԱՐԱՆԱԿԱՆ. — 1

ԹՐԳՄ. ՂՈՒԿԱՍ ՎՐԴ. ԽԱՐԲԵՐԹԱՑԻ (1749)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 21×16×2, էջք 228, Հանգամանք
համարեա բաւարար: Թուղթ հասարակ: Գր-
ութիւն սեւորակ մելանով, միասին, 20-
28 տող: Շնորհակար անհարթ: Համառոտագրու-
թիւնք առատ: Կաշեկազմ տախտակեայ դը-
րույմագարդ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Ճակատ. —

Ձեռքածկեմ Վարդապետութիւմ Աստ-
ուածաբանակեմ կամ Նրբազոյն վիճաքա-
նութիւն զհարցմէն հաւատոյ, ուր գրեալ է,
ուղղափառաց ճշմարիտ, եւ Հերետիկոսաց
սուտ պատասխանի: Հուսքեայ յումմանէ
աստուածաբանէ Յիսուսեան կարգին, եւ
տպագրեայ յայսմբն մատենի:

Սկիզբն վիճաքանութեան. — Զանտար-
բերութենէ կրօնի:

Ի վերջում, յամին Բի. 1745:

Հրամանաւ մեծաւորաց:

Թարգմանեցեալ եղև ի լատինական
լեզուէ ի հայկական բարբառ, ի Ղուկասու
Վարդապետէ Խարբերթացոյ, յամի Տեառն
1749, ի Կոստանդնուպոլիս:

էջ 2. — Առաւել յարգելի Հօր. —

Հօր Դիոնէսիոսի Օռիկոսի ընկերութեան
Բի. Բարոյական Աստուածաբանութեան
ուսուցչի. —

Յակօբոս Պատէճիոս քոյոյ Հայրութեան եւ
տէրութեան խնարհազոյն ծառայ:

էջ 6. — Առ Ընթրցողս:

էջ 10, զատարկ:

էջ 11. — Սկիզբն վիճաքանութեան — 1 —
Զմիութենէ կրօնի, Հարկաւոր առ Փրկու-
թիւն: Ուղղափառ վարդապետութիւն:

էջ 13. — Անուղղափառ վարդապետութեան:

թիւն:

էջ 19. — Վիճարանութիւն 2. — Զաւանդութեանց:

էջ 25. — Վիճարանութիւն 3. — Զթարգմանութենէ բանին Աստուծոյ:

էջ 28. — Վիճարանութիւն 4. — Զանսղանքի թարգմանիկ Սր. Գրոց:

էջ 38. — Վիճարանութիւն 5. — Զերեւելի եկեղեցւոյ:

էջ 42. — Վիճարանութիւն 6. — Զմնացուկ եկեղեցւոյ:

էջ 48. — Վիճարանութիւն 7. — Զանսխանականութենէ եկեղեցւոյ:

էջ 84. — Վիճարանութիւն 13. — Զկղերիկոսութենէ յեկեղեցւոյ:

էջ 118. — Վիճարանութիւն 20. — Զեկերգործական մեղաց:

էջ 149. — Վիճարանութիւն 25. — Զարդեանցն բարեգործութեանց:

էջ 172. — Վիճարանութիւն 30. — Զսրբոց նշխարաց:

էջ 217. — Վիճարանութիւն 48. — Զեկեր-

դութեանց:

էջ 221. — Ծանկ Վիճարանութեանց, 1-48:

էջ 224. — Մեք վարժապետքս Համայնարանի Բատուայ քաղաքի, տամք հրաման Լորէնցիոսի Պատենիոսի գրգատալի Վնիժոյ՝ կարելոյ տպել զմատենիկս մականգրեալ Զեռածական Աստուածաբանական Վարդապետութեան, ուր գրեալ է, ի վիճարանութեան հաստոյ պատասխանի, յայնմանէ տպագրեալ, յամի 1745, ի Վնիժում, հրամանաւ մեծաւորաց, պաշտօնի զկարգն Նիւթոյ տրպագրելով:

Տրեալ հրաման յամիս Քի. 1745, յունիսի 12:

Յռահանէս էմոս վերականգու եկեղեցւոյ Սրբոյն Մարկոսի. — Մարկոս Զօքարիեսոս խաչակիր վերականգու նոյն եկեղեցւոյ:

Միքայէլ Անճէլոս Մարինոս Ատենադրպիր: Եւ գրեալ ի ցանկս զրոց այս զգուկրս. ի նոյն ցանկն Գրուի 7, 53 թիւն:

էջ 225-228, գատարկ:

3110

ԲԱԽՏԱԳՈՒԾԱԿ — ԱՂԹԱՐԲ. — 1

Երուսաղէմ:

ՌՃԻԱ?

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 22×18.5×3: էջք 248: Հանգամանք Համարեա բաւարար. կան ոչ մաքուր էջեր: Թուղթ ղեղնորակ, Գրիչք՝ Ա. մասին՝ Տիրացու Թովանէս. Բ. մասին՝ Տիրացու Սիրայ: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ գլխատուեր ծիրանեզոյն, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 18-20 տող, նոտր շեղագիր, Համոտօտագրութիւնք յոյժ առատ: Կաշեկազմ խաւցարտեայ դրոյմագրադ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1, Համարեա գատարկ:

էջ 2. — Աղիւսակ Ա-Բ. 8×6:

էջ 3. — Մտղոյ. — Որոյն, եւ իւր աստղն Մարինէն է: Ասացին իմաստնասէրքն թէ մարդըս որ այս աղթարքս ծնանի, նա լինի նըմանութեամբ եւ կերպարանաւքն խարտեշա-

ղեղ, անձն թուիս եւ քիթն փոքր...:

էջ 11. — Կամեմց. — Եկաւորն, եւ իւր աստղն Աւտարիտն է: Ասացին իմաստնասէրքն թէ կինս որ այս աղթարքս ծնանի, նա լինի նմանութեամբ եւ կերպարանաւքն խարտեշ, ղեղձան զոյն, աչքն եւ ունքն թուիս եւ ցորենամորթ...:

էջ 40. — Մտղոյ. — Զուկն եւ իւր աստղն Մուշթարին, Ասացին իմաստնասէրքն թէ...:

էջ 42. — Կամեմց. ԺԲ. — Զուկն եւ իւր աստղն Մուշթարին է: Ասացին իմաստնասէրքն թէ...:

էջ 45. — Թաղազս Աստեղաց Եփրատու:

էջ 47. — Դամիէլ Մարգարէն ասացեալ խաւարմամ արեգակամ եւ լուսմի:

էջ 52. — Վամս կեմդամեկերպեաց որո՞ւ եգի գիտամայու:

էջ 55. — Դուռ հարցմամ Սողոմոնի Վամս Հարուածոց Մարդկամ:

էջ 98.— Այս է Սողոմոնի մահուան որ
գորութիւն չափ է:

էջ 113.— Ամուսնւմ ժաւ տնքում արապի
լեզուաւ ասացեալ:

էջ 115.— Պատմութիւն Բժամ կեմդամա-
կերպեացմ, եւ է մոլորակամ աստեղացմ:

էջ 173, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

էջ 174.— Այրուքեանական աղիւսակ:

էջ 175.— Ա.— Սուրբ Երրորդութիւն
փրկէ զքեզ ամենայն փորձութենէ...:

էջ 183.— Փ.— Անըզգամ մարդոյ մի լի-
նիր սիրելի որ չփաթերակիս...:

էջ 194, դատարկ:

էջ 195.— Այս է աւուր տըմներն եւ սա-
հաթներու անուանքն...: սոցին անդառ-
նալի բարեխոսութեամբն պահեա, եւ փրկ-
եալ ամենայն չարէ, Տէր Ած., երեւելի եւ
աներեւութ թշնամեաց զծառայոյ յոյ տիրա-
ցու Սիրաքըս:

էջ 206-208, չեղազիր, մանիշակագոյն թա-
նաքով, այլ եւ այլ մանրութիւն:

էջ 207-238, դատարկ:

էջ 238, մանրութիւն մաստիտով:

էջ 240-241, դատարկ:

էջ 242-248, զրչափորձ եւ այլազան ման-
րութիւն: Կը զատենք չեռեւեալները:

1.— էջ 243.— Գրվեցաւ գիրս ի Սր. Քա-

ղաքս յԵրուսաղէմ:

2.— էջ 244.— Յիվայելումն տիրացու Օ-
վաննէսին է, ի Բվ. ԻճԿԱ ամին. ով ոք
զարդաք յիշեցէք եւ Ած. ողորմի ասացէք,
ամէն:

3.— էջ 246.— Այս Աղթարքս գիրվեցաւ
թեւին ԻճԿԱ:

4.— էջ 248, վարը.— Տիրացու Օվաննէ-
սին է: Յիվայելումն տիրացու Օվաննէսին:

Մամր յիշատակագրութիւնմ Գրչաց.—

Ա.— Տիրացու Յովամէսի.—

էջ 54, ստորոտը, կարմրատառ.— ...ով
ոք չանդդիպի | յիշեցէք աղթարք սուրբ մեր
զանաբան, վո, ժժ, վս, ւ, վվ, յյ, վտ,
նմ, յյ, սո, ա, յճ, զգ, ու, ու | = Տի-
րացու Յովաննէսի:

Բ.— Տիրացու Սիրաքի.—

1.— էջ 174, աղթարակին ստորոտը.— Յի
վայելումն, վո, ժժ, վս, ւ, վվ, յյ, վտ,
ու, ժժ, վս, ա, վճ, ժժ, յճ, գգ | = Տի-
րացու Սիրաքին է:

Դիտ.— Ք տառին փոխարէն զրուած վճ
ծածկագիրը անճիշդ է:

2.— էջ 200, ստորոտը.— Զեռամբ մեղա-
պարտ ծառայ Աստուծոյ՝ տիրացու Սիրա-
քիս. յիշեցէք չայր մեղախւ:

3111

ԳԻՐԲ ԶԱԿԱՏԱՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ. 7

ՆԵՈՓԻՏՈՍ ԱՐԵՂԱՅ

ՆԵԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասալ 22.5×15.5×2: էջ 2+188: Հան-
գամանք համարեա բաւարար: Թուղթ հասա-
րակ: Գրութիւն սեւուրակ մեկնոպ, միա-
սին, 20 տող: Շեղադիր անարունստ: Հա-
մառտազրութիւնք առատ: Կաշեկազմ խա-
ւաքարտեայ հնամալ: Առաջին կողմին ներ-
սի կողմը փակցուած պիտակին վրայ կը կար-
դացուի. ճնուիրեալ Տիգրան Գազազեանէ
ի Մատենադարանն Առաքելական Աթոռոյ
Սրբոց Յակոբեանց յԵրուսաղէմ 22 Յնվր.
1926:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա.— Յառաջարանութիւն չարագրողի

սոյն գրքոյս.— Օրհնեալ է Հայր եւ Որդին
եւ Սր. Հորին ճշմարիտ մի Աստուածութիւնն
...: Հմմտ. Թիւ 388, Բ. Հատոր, էջ 311:

էջ 2, դատարկ:

էջ 1.— Զմածուկ խորհուրդն այժմ բա-
ցայայտեալ:

Գլուխ Առաջին.— Վասն արեան քրիստո-
նէից...:

էջ 42.— Գլուխ Երկրորդ.— Վասն նախա-
հարցն ասէ...:

էջ 68.— Գլուխ Երրորդ:

էջ 100.— Գլուխ Զորրորդ.— Աստանօր
յայտնաբանէ...:

էջ 183.— Յայտարարութիւն ինչ վասն
գրքոյս ի թարգմանչէն:

էջ 188, դատարկ. վարի կէսը կտրուած:

3112

Բ Ժ Շ Կ Ա Ր Ա Ն (ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ). — 1 (ԺԸ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Ծաւալ 22×15×1.5, էջք 200, Հանգամանք
յոյժ անբաւարար, Թուղթ՝ առաջին մասը
կապտորակ, Գրուած են՝ սեւագրակ մեյանով,
նոսր շեղագիր, խառնափնդոր, Կազմ կի-
սակալի խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1, առաջին կողքին ներսի կողմը, զըր-
ւափորձ եւայլն. — Նսայի վարդապետն ըն-
ծայեց տիրացուն Յարութիւնին:

էջ 2. — Կէտգտէ շիշ օլուր. . . .

էջ 9, ստ. լուսանցքին. — Գլխացաւի դե-
ղորայք են յոյժ փորձեցեալք. — Նախապէս
Ֆէսիդ փիւսկիւլէն արիւն առնուաւ: Երկ-
րորդ՝ բապուճիդ նալային սիւլիւկ բակցը-
նեա. . . .

էջ 34. — Յիշխալ զՍբ. Աստուածածին
զի նայէ դեղ ամ. ցաւոց. . . .

էջ 35. — Այս են ժԲ հրեշտակապետաց
անուանք. . . .

էջ 38. — Մանուն մայնասր ուշուեն. . . .

էջ 47. — Մանուն լաւ եւ քեղեցիք. . . .

էջ 61ին կը յաջորդէ 64:

էջ 66. — Սիւտուք եռուեն աչար:

էջ 68. — Մանուն օգտիրուք ուշուեն:

էջ 72. — Մորհամ որ օգնէ բայեղան, որ է
տալաք:

էջ 73ին կը յաջորդէ 70:

էջ 78. — Աղօթք սթմայ ուշուեն. . . .

էջ 96. — Իլան յուշաղը օլմայնանը պիւ-
մեք:

էջ 99. — Իլան կեօզ օթու:

էջ 109. — Սթմայի քէսէր հասլ:

էջ 113. — Իլան տեմրեկիյէ, բեք մենչիւր
տիւր:

էջ 114. — Իլան սուսուզլուղուքսեր:

էջ 127. — Իլան սու չիշեկիւնէ. Ֆիրէնք
եկիւնէ:

էջ 180-181ի միջեւ մէկ էջ կայ տառնց ի-
ջաթիւի, վրան զանազան հաշիւներ զըր-
ւած. յիշուած են թուականներ ալ:

Թվին 1190 մարտի 20 վէ 21, 22 վէ 23
պուլուտ օլտու եաղմուր եաղտը. 24տէ տէ ազ
օլտու:

Թվին 1190 յունիսի. Յոհաննեսէ 15 զըլ.
վերտիմ. . . .

էջ 181. — Իլան էօքսիւրյիւկէ, բեք մեն-
չիւր տիւր:

էջ 145-200, տարբեր թուղթեր, փոքրածա-
ւայ:

էջ 146. — Մայհեմ սօրինեան:

էջ 158. — Դեղ Ֆիրենք զահմեթի ուշուեն:

էջ 159. — Հապ սուզլու պալդամայ:

էջ 172. — Մանուն հեր տերտէ յէյի տիր
իշալլահ:

էջ 174. — Պունտաքի եազրյան իլանյարըն
պազըլարր պէօյուքտէ տէ վար, վէ չօքու
եօք տուր:

Թվին 1788, մայիսի 1:

էջ 184. — Իլան սըթմայա:

էջ 191. — Իլան դասուք եարուղունա:

էջ 195. — Իլան էօկսուրուկէ:

էջ 196. — Սաղըր դուլաղա իլան:

էջ 199. — դաստարկ:

3113

ՀԱՅԵԼԻ ԱՋԴԵՑՈՒԹԵԱՆ. — 2

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 22×18.5×3, էջք 358, Հանգամանք լաւ, Թուղթ հասարակ, Գրութիւն սեւ մեւանով, միասին, 30 տող, կարմիր գիծերու միջեւ նոսր շեղադիր վարժ: Համառոտագրութիւնք բաւական առատ, կաշեկազմ խաւքարտեայ ոսկեգորուգ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Տիւղթաքերը. Հայնի Ազդեցութեամբ, յորում ցուցանին Թիւրոթիւնք տեառակին կոչեցելոյ Գաւազան կրկնագոր, առ ի զգաստութիւն եւ յուղութիւն հեղինակի նորա Սրմաքէջ Մանուէլի, արարեալ յոմեմէն ճշմարտասիրէ, ի փառս ճշմարտին Այ. եւ ի պատիւ Սրբունւոյ Աստուածածնին, եւ Սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորին, յամի Տեառն 1781,

Ի Թուականիս Հայոց ՌՄԼ:

էջ 2. — Կանխաբանութիւն առ Սրմաքէջ Մանուէլին:

էջ 7. — Խնդիր Առաջին. — Հակառակութիւնք Սրմաքէջ Մանուէլին ի վերայ Բղխման Հոգւոյն Սրբոյ, եւ մեր առ ի նոյնս Ավ. զիմադրութիւն:

էջ 8. — Գլուխ Առաջին. — Պատասխանիք առ ցուցմունս հակառակորդին:

էջ 185. — Գլուխ Գ. — Յուցանի թէ անիրաւութիւն է նախատել զլատինացիս եւ զմեզ՝ վասն զհեղոյն ի հանգանակն զԲառս եւ յՈրդւոյ, սակս բացայայտութեան:

էջ 313. — Գլուխ Վեցերորդ, Յաղաքս Վերջին Օծման:

էջ 338. — Վերջաբանութիւն, եւ խրատք առ Սրմաքէջ Մանուէլին:

էջ 348-358, դատարկ գրեթէ:

3114

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 1

(ՀԱՅԱՏԱՌՏԱՅԿՈՐԵՆ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 22.5×18.5×2.5, էջք 334, Հանգամանք լաւ, րնդհանուր առմամբ, ազդուած խոնաւութենէ. լուսանցքները զրչախաղերով ազդատուած. վերջը թերի, Թուղթ հասարակ, Գրութիւն սեւ մեւանով, միասին, 24, 25 տող, սեւ գիծերու միջեւ: Նոսր շեղադիր վարժ, կաշեկազմ խաւքարտեայ ոսկեգորուգ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Ինճիլի չէրիֆ Սր. Մատթէոս Ա. Էտարանիին նաթի իւզրէ:

Պապ 1. — Յս. Բս.ուն տաղմասընըն քի-

թապը, օ քի Աբրահամըն օղլու Դաւիթին օղլու իտի: Աբրահամտան տօղտու Իսահակ, Իսահակտան տօղտու Յակոբ, Յակոբտան տօղտու Յուդա, վէ օնուն զարտալլարը...:

էջ 84ին կը յաջորդէ 97:

էջ 87. — Ինճիլի չէրիֆ Սր. Մարկոսուն նաթիինէ կէօրէ:

էջ 184, այլազան զրչախաղեր սեւ մատով:

էջ 185. — Ինճիլի չէրիֆ Սր. Ղուկաս Ա. Էտարանիին նաթի միւճ.:

էջ 285-286, գծմծուած անվարժ ձեռքով:

էջ 287. — Ինճիլի չէրիֆ Սր. Յօհաննէս Ա. Էտարանիին նաթի միւճիւզիինէ:

էջ 334. — Պապ 20. — Վէ բազար կիւն սապաւայլըն...:

3115

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Ծ Ո Ւ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Ծաւայ 22.5×17×2, էջք 68+120+72+46:
Հանգամանք համարեա բաւարար: ազդուած
թացութենէ. լուսանցքը մասամբ ցեցահար:
Թուղթ եւ գրութիւն այլազան: Կազմ կիսա-
կաշի խաւացարտեայ, անարուեստ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-88, սպիտակ թուղթ, նուազ լայնքով:
Նոտր շեղագիր վարժ, սեւտրակ մելանով:

էջ 1.— Յաղաքս Բնութեան Ֆիզիզական
գիտութեան եւ բաժանման նորա:

Սահման.— Բնաբանութիւնն է գիտու-
թիւն ամ. գոյացական մարմնոց, այսինքն
ամենեցուն՝ որք կան յաշխարհի աստ առ
հասարակ:

էջ 3.— Գլուխ Բ.— Յաղաքս կանոնաց եւ
սկզբանց բնաբանութեան:

էջ 60.— Գլուխ ԺԳ.— Յաղաքս ընդարդոյ
ուժգնութեան կամ ծանրութեան մարմնոց:

էջ 62.— Առարկութիւնք եւ լուծմունք:

էջ 64.— Այսչափ ինչ շատ լիցի ուսում-
նասիրաց տալ ըստ մասնեայ ծանօթութիւն
ընդհանուր նոր բնաբանութեան:

Վերջ:

էջ 65-88, դատարկ:

էջ 1-120, կապտորակ թուղթ. գրութիւն
միասին, նոտր շեղագիր:

էջ 1.— Հաւացումն ոմանց տարակուսա-
կան բանից՝ եղելոց ի տրամաբանութեան,
որոց առաջին թիւն ցուցանէ զթղթահամարն
եւ երկրորդն զտողն:

էջ 48.— Ո՛րք են անկարելի անհատքն:

էջ 87.— Զի՞նչ է որ ասէ. առնելութիւնն
է տեսակ...:

էջ 106.— Հապճէպ զընթացունս վարեալ
գրչի...:

էջ 109-120, դատարկ:

էջ 1-72, ճերմակ թուղթ. գրութիւն սեւո-

րակ մելանով, նոտր շեղագիր:

էջ 1.— Եզրակացութիւնք եւ համառոտ
ցուցմունք նոցին Առաջին Հատորի Աստ-
ուածաբանութեանն Փիլվարտի:

էջ 4.— Վիճաբանութիւն Բ: Պրակ Ա.—
Թէ որ իցին կացուցիչ աստուածային բնու-
թեան:

էջ 60.— Պրակ Զ.— Յաղաքս միջական
գիտութեան...:

էջ 87.— Վախճան առաջին հատորին, որ
յաղաքս Այ. եւ ստորագրեալ նորա:

Յիշատակագրութիւն.— 1838

էջ 87, վարը, տարբեր գրչէ.— Յիշատակ
է Երուսաղէմի միաբան Անդրիանուպոլսեցի
նախկին պատրիարդ մեծին Պօլսոյ, Պօղոս
սրբազան արքեպիսկոպոսին ձեռնասուռն ա-
շակերտ Զօրլուցի Տէր Կարապետեան նուի-
րակ հանդուցեալ Երեմիա շնորհազարդ
վարդապետին, ի դուռն Սրբոց Յակոբեանց
Մայր Աթոռոյն ամ. Հայոցոյ, ԹՎիկն 1838,
սեպտ. 6:

էջ 68-72, դատարկ:

էջ 1-48, ճերմակ թուղթ, գրութիւն նոտր
շեղագիր, սեւ մելանով, միասին:

էջ 1, դատարկ:

էջ 2.— Լուծումն տարակուսական բանից
ոմանց՝ հաւաքելոց ի տրամաբանութենէ.
որոց առաջին թիւն ցուցանէ զերեսն, իսկ
երկրորդն զտողն:

Զի՞նչ այնպարհիս մասանց համեմատու-
թիւնն...:

էջ 8.— Խնդրեմք զգանազանութիւն դը-
րական եւ բացասական մշտընթեւաւորացն:

էջ 19.— Զի՞նչ է որ ասէ. ի մտաւոր նա-
խադասութեան զստորագրեալն եւ զեմթա-
կան իմանամք ըստ միոյ տեսակի բոլորին:

էջ 30.— Եթէ Պետրոս փորձեցի, մեղի-
ցէ...:

էջ 32.— Վերջ լուծմանս:

էջ 38-48, դատարկ:

3116

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ԱԻԵՏԱՐԱՆԱՅ.— 1

(ՂՈՒԿԱՍ ԾԻ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 24×18×1.5: էջք 284: Հանգամանք
լաւ: Թուղթ զեռաւոր: Գրութիւն սեւորակ
մեխանով: միասին, 20 տող: Շեղազիր
վարժ: Լաթակազմ:

Մամօք.— Այս երկին առաջին մասը կա-
րելի է տեսնել 3118 թիւին ներքեւ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— ԼԱ.— Աւետարան Ղուկասու.—
324.— Աւետարաններէն երրորդը զրան է
Ղուկաս, որ Նոր Կտակարանի մէջ ուրիշ
գիրք մ'ալ ունի, որ է Գործք Առաքելոցը...

էջ 2.— 325.— Ղուկասու բժիշկ կոչուե-
լէն Կիմանամք թէ, Ղուկաս ուսեալ անձ
մ'էր...

էջ 7.— ԼԲ.— Մեռնող Յովհաննու եւ
Գի.— 331.— (Ա. 5-25). Ղուկասու Աւետա-
րանին կանխարանութիւնը արդէն բացատ-
րան եղանք...

էջ 32.— ԼԳ.— Մկրտութիւն Քրիստոսի:

էջ 41.— ԼԴ.— Առաջին Մասն Փարոգու—

թեանց:

էջ 108.— ԼԸ.— Քա. յնրուադէմ:

էջ 135.— 454.— (ԻԴ. 46-48). Դարձեալ
զեւ ասէ՞նով զատուան խոսք մը կայ, ուր
Քա. մարգարէութիւններու մեկնութիւնը
եզրակացնելով կ'ըսէ թէ...

էջ 137.— Վերջ Ներածութեան Աւետա-
րանին որ ըստ Ղուկասու:

էջ 138.— Ա.— Աւետարան ըստ Յովհան-
նու.— 1.— Չորրորդ Աւետարանը Յով-
հաննու անունը կը կրէ հաստատապէս...

էջ 143.— Աւետարան ըստ Յովհաննու.—
Բ.— Սկզբնաւորութիւն Աւետարանին.— 8
— Յովհաննու Աւետարանը միւս երեքէն
բոլորովին տարբեր կերպով կ'սկսի...

էջ 184.— Դ.— Առաջին Ձատիկ Գի.:

էջ 223.— Ծրկորող Ձատիկ Քրիստոսի:

էջ 265.— Թ.— Իրք կնոջն շնացելոյ:

էջ 277.— ԺԱ.— Ի ծնէ կոյրն:

էջ 283.— 178.— Քա. կը զատէ երկու տե-
սակ տեսնողներ, եւ երկու տեսակ կոյրներ
....

3117

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.— 1

ՅՈՎՀ. ՏԵՐ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

[Կ. Պոլիս]

1844

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 24×18.5×2: էջք 198: Հանգամանք
լաւ: Թուղթ զեղնորակ: Գրիչ՝ Անդրանիկ
Առաքելեան: Գրութիւն սեւորակ մեխանով,
միասին, 34 տող, կամ նուազ: Շեղազիր
մաշուր: Համառոտագրութիւնք սովորակա-
նէն չիլ մը աւելի: Կազմ խառնագրութեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Ընթացք Հայերէն Դպրութեան.—

Քերականութիւն:

էջ 2, դատարկ:

էջ 3.— Տիտղոսաքերք.

Ընթացք Հայերէն Դպրութեամ. կամ,
Դիւրին ոճով աւանդեալ կանոնք Հայերէն
Գրաւոր լեզուի, ի Յովհաննու Պրուսացւոյ
Տէր Կարապետեան ի պէտս ազգային ձեմա-
րանին Աբ. Նրուադէմի Հիմնելոյ ի յիւս-
ցիւտար: Հրամանաւ տեսաւ Ստեփաննոսի
աստուածարեալ արքեպիսկոպոսի եւ պատ-
րիարքի Կոստանդնուպոլսի: Խնդրով եւ

արդեամբք արքունի ճարտարապետ պերճա-
փառ Յովհաննէս Ամիրայի Գէորգեան:

Մասն Առաջին: Գերակառուութիւն. 1888:

Օրինակեաց Անդրանիկ Առաքելեան, 1844:

էջ 4. դասարկ:

էջ 5. — Յստաքարած. — Ուսումն հայրենի
գրաւոր լեզուի՝ մի ի կարեւորագունից ի
մանկական տիողն հրահանգա՝ խոստովան-
եալ յիւրացանկիւր ազգա...:

էջ 7. — Առ արդոյ եւ պերճափառ Յով-
հաննէս Ամիրայ Գէորգեան ճարտարապետ
արքունի. — Զմարդկային կենացս հակիրճ
տեսականութիւն...:

էջ 8. — Ընթացք Հայերէն Դպրութեան:
Ներածութիւն. — Լեզուի յատկութեանը
կէտքէ խոսիլ եւ գրել սորվեցընող գիտու-
թիւններուն՝ հայերէն Դպրութիւն կըսենք:

որ է արեւի բառով Բիթապէթրասը:

էջ 11. — Մասն Ա. Բերականութիւն. — 1.

— Սեր մրտքին մէջ եղանը լեզուով ուրիշին
հասկըցընելուն՝ Բան կըսվի, որ խոսք ըսել
է...:

էջ 12. — Գիրք Ա. Բառագիրութիւն:

էջ 13. — Գլուխ Ա. Անուն:

էջ 15. — Յօդուած Ա. Փոփոխութիւնք
Անունաց:

էջ 57. — Գլուխ Բ. Դերանուն:

էջ 78. — Գլուխ Դ. Բայ:

էջ 121. — Գլուխ Ե. Բայանուն:

էջ 148. — Գլուխ Ը. Միջարկութիւն:

էջ 155. — Յանկուած. ի վերայ կազմու-
թեան բառից:

էջ 188-189. — Զափեր եւ բառեր:

էջ 190-196. դասարկ:

3118

ՆԵՐԱԾՈՒԹԻՒՆ Ս. ԳՐՈՑ. — 1

(ՄԱՏԹԷՈՍ ԵՒ ՄԱՐԿՈՍ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 24×16.5×1.5, էջք 278: Հանգա-
մանց լաւ. վերջէն քանի մը թերթ կորած:
Թուղթ, Գրութիւն, Գիր եւ Կազմ յար եւ նը-
ման թիւ 3118 հաստորին:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Ա. — Ներածութիւն Ս. Գրոց:

1. — Ս. Գրոց Ներածութիւն կոչուած ու-
սումը Աստուածաշունչի բոլոր գրքերու վրայ
է ընդհանրապէս...:

էջ 8. — Բ. — Աւետարան Մատթէոսի:

5. — Նոր Կտակարանի գրքերուն մէջ ա-
ռաջինն է Մատթէոսի Աւետարանը...:

էջ 5. — Գ. — Բաղդաստութիւն Աւետարա-
նաց:

էջ 6. — Դ. — Մնունդ Քրիստոսի:

էջ 18. — Ե. — Մկրտութիւն Քրիստոսի:

էջ 25. — Զ. — Առաջին Քարոզութիւնք:

էջ 177. — Ի. — Զատիկ եւ Ընթրիք:

էջ 225. — ԻԳ. — Յարութիւն:

286. — (ԻԸ. 1-10). Քրիստոսի Յարու-
թեան պարագայները երկու մասի կարող են
բաժնուիլ...:

էջ 231. — ԻԴ. — Աւետարան Մարկոսի:

271. — Զորս Աւետարաններէն երկրորդը
Մարկոսի անուամբ մակագրուած է...:

էջ 288. — Լ. — Վերջին Տնորինութիւնք:

312. — Այդ զլիւրջն ներքեւ կը միացընեմք
ինչ որ չորս զանազան զուխներով աւանդե-
ցինք Մատթէոսի մէջ...:

էջ 278. — 323. — Երեք տեսչեանց յիւստա-
կութենէն յետոյ կը պատմուի Քի. հրահանգը
եւ հրամանը առաքելութեան...:

3119

Ա. ԱՍՏՈՒԱՄԱՆՄԱՆՈՒԹԻՒՆ. 9
ՊԵՏՐՈՍ ՎՐԴ. ԱՂԱՄԱԼԵԱՆ

Բաքիում = Պաղատա

1792

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասայ 24×17×3: էջ 288: Հանգամանք
լաւ: Թուղթ սպիտակ եւ սոսկուն: Գրիչ եւ
Ստացող՝ Պետրոս Արեղայ: Գրութիւն՝ խո-
րագիրները եւ պիտատուները կարմիր, մնաց-
եալը սև: Մելանով, միասին, 35 տող, կար-
միր գիծերու միջեւ: Շեղազիր նոտրակերպ:
Համառոտագրութիւնք առատ: Գունաւոր
թուշագիր էջ 3, 119, 126, պիտադարդ էջ 3:
Կաշեկազմ խաւաքարեայ ոսկեզօծ երկնե-
րով: Դատարկ թուղթք սկիզբը երկու
թերթ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1, զօռած բայց դատարկ:
էջ 2. — Յառաջաբանութիւն Հեղինակիմ. —
Արարածապատում մարգարէն Մովսէս... —
Հմմտ. թիւ 177, Ա. Հատոր, էջ 628:
էջ 3. — Գլուխ Նախընթաց: Թէ ո՞րքան
մեծ իցէ ճանաչելն զԱստուան...
էջ 113. — Գովեստ Աստուածութեան. —
Ամենաքանչ խոր հուրիւն...
էջ 115. — Ցամզ Գլխոց Աստուածամմա-
նութեան Գրքոյս:

Բ. ՄԵԿՆ. ԱՌԱԿԱՅ ԱԻԾՏԱՐԱՆԻ. 23

Պետրոս Վրդ. Բերդումեան

էջ 119. — Բան առ բարեմիտ ըմբերցօղսդ,
Յաղագս առաքիկայ Աւետարանական Առա-
կացայ: Ոգնեա Սր. Հոգիդ Ած.: Կանխա-
բարբառ եւ Հոգիաշարժ Աւետարանիչն
Մատթէոս...
էջ 124. — Յորդորակ առ առակաւոր բանմ
Գի.:
էջ 128. — Յաղագս տեսականութեայ Հաւա-
տոյ: Գլուխ Ա:
էջ 207. — Կերպ աղօթից աւանդէ աստ:
Գլուխ ԲԸ. — Արջ երկու ճիւղն ի տաճարն...
էջ 212. — Յարձաւութեմ Տեառն մերոյ:
Գլուխ Լ:

Թէ շահեսցես զգոյղ մնաս.

Սուրբ Քաղաքին ժառանգ մնաս:

Այր ռմն ազնուական գնաց յայնարհ հեռի
առնուլ իւրեան թագաւորութիւն եւ դառ-
նալ...:

էջ 219. — Երգ առ ամենում բարի Ած.:

էջ 220. — Այս է օրհմութիւն յօրիմոցի
գրքկանս:

էջ 224. — Ցամզ Մեկնութեան Աւետարա-
նական Առակացմ. — Ա-ԼԱ Գլուխներ:

Գ. ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ՅԵՍՈՒԱՅ ԻՒ

ԴԱՏԱԻՈՐԱՅ. 4

Եղիշէ Վրդ.

էջ 225. — Մեկնութիւն Յեսայայ եւ Դա-
տաւորացմ, զոր արարեալ է ծայրաճաղ, Եղի-
շէի Հայոց Վարդապետի. — Կոչեցաւ Յեառ:
Նաւեանց ի Տեառնէ առաջնորդ իսրայէ-
լի...:

էջ 228. — Վասն սպարապետիմ երկմա-
տրի, եւ վասն Յեսայայ որդւոյ Նաւեայ. —
Սպարապետ եմ ասէ զօրաց մեծաց Տեառն

էջ 239. — Առ Սամփսոն. — Գործի հաս-
տատեցաւ նա բարկութեան ի վերայ այլազգե-
հացն. նովաւ կամէր առնուլ Ած. զվրէժ որդ-
ւոց ինակայ. եւ անդ էր կորիւն մի առիւ-
ծու՝ զոչեաց եւ յարձակեցաւ ի վերայ նո-
րա...:

էջ 248. — Վերջ:

էջ 249-288, դատարկ:

Յիշատակարան Գրչի. 1792

էջ 223, վարդ. — Գոհաբանութիւն կըր-
կիմ օրիմակոցի գրքկանս. — Փառք պատիւ.
եւ երկրպագութիւն, եռանձնեայ տէրութեան
եւ միոյ աստուածութեան Հօր եւ Որդւոյ եւ
Հոգւոյն Սրբոյ, զոր ետ կարողութիւն գա-
ղափարել զՀոգեշահ զբոյրկա որ կոչի (Աղ-
բիւր Բացեալ) արարեալ ի Նախիվանցի
Պետրոս գիտնական Վարդապետէն, մակ-

անուամբ Բերդում Օղլի կոչեցելոյն:

Արդ՝ զտեալ զսա ի Բաբելոն քաղաքով, յամի մարդեղութեան Բանին Այ. 1782, օրինակեցի ի վայելումն ինձ բարեգութի Գետրոս արեղայիս, եւ յապագայն թողլով

յիշատակ որոյ եւ հանդիպիցի: Աղաչեմ միով հայր մեղայիւ յիշեսցէ զանարծառութիւնս իմ եւ զծեօղքս, որ եւ ինքն յիշողն յիշեսցի ի բարին ի տիեզերական յատենին Քի. ամէն:

3120

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Ց (ԿՐՕՆԱԿԱՆ)

Դերձկի Ամապաւտ

[ԺԲ - ԺԳ Դար]

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 28×17.5×7, էջք 548: Պրակք Ա-Ջ: Հանդամանք անբաւարար. վնասուած հընութենէ եւ խոնաւութենէ. սկիզբը եւ վերջը թերի նորոգութիւն կրած. դարձեալ նորոգութեան կարօտ: Թուղթ կոկեալ գորշորակ: Գրիչ՝ կարապետ Կրօնաւոր: Գրութիւն սրճադոյն թանաքով, միասին, 25-30 տող: Բոլորգիր հնատիպ, տեղտեղ երկաթագիր ձեւերու խառնուրդով, ինչպէս Ջ, Զ, եւ Զ մասնաւորաբար: Համառօտագրութիւնք սովորական գրեթէ: Ողղագրութիւն ոչ զօրաւոր: Կաշեկազմ տախտակեայ հնամաշ:

Հմմտ. Սիւն, 1979, էջ 25-28, Փ. Անթապեան: Ձեռագրին թիւը վրիպակաւ տպուած է 8190, փոխանակ 3120ի:

րանն իւր, եւ սկսաւ վարդապետեալ առ հայր իւր...:

էջ 165. ... եւ նշանս մեծամեծս լինին ի ձեռս նոցա յերկիրն Հնդկաց:

Եւ զայս իմոյ մեղաւորի Յոհաննու կրաւ-նաւորի երթել անդ տեսի եւ երկրպագեցի պատուական գերեզմանաց նոցա: Գրեցի եւ զաստուածաճառոյ վարս նոցա մի ըստ միողն, որոց լիցի ամենեցուն կարդացողաց, լըսողաց մա(ն)սն եւ բարժին ընդ ճշնաւորացն Աստուծոյ: Բարեխաւսութեամբ Բարաղամու եւ Յովասափու եւ Արեւնիւրի եւ ամենայն ընկերակցաց նոցին սրբոցն, Քս. Ած. մեր կեցոյ զմեզ եւ ողորմայ մեզ ի միսանգամ քում զայրստեանդ, եւ քեզ փառք յաւիտեանս, եւ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 11. ... Բարաղամ ասէ. Ոչ է ինձ պարտ խաւսել սուտ առաջի թագաւորութեանդ քո...:

էջ 24. ... Ծովասափ ասէ. եւ զինչ հանդերձեալ յոյսն որ առանց մկրտութեան ոչ որ կարէ արժեաւորեալ նմա...:

էջ 53. ... Ծովասափ ասէ. Ծոյժ բրկրեցաւ սիրտ իմ ընդ բանս վարդապետութեան քո...:

էջ 77. ... Եւ իբրեւ ել Բարաղամ կոչեաց որդի թագաւորին Ջարդան եւ ասէ...:

էջ 102. ... Զայս իբրեւ լուսաւ նաջովր ահ կալաւ զնա յոյժ տեսանելով զինքն ի գութն որո փորեաց եւ կազմեաց անձին իւրում...:

էջ 135. ... Իսկ Ծովասափ բացեալ զրե-

Աղաչեմ եղբարք ես անարժան եւ անպիտան գրիչս՝ անուամբ Կարապետ, որք կարողայց կամ լսէք՝ մեղադիր մի լինից վասնդի տղամարի է գրած եւ կարն այս էր: Այլ յորժամ եկի առ քահանայ ոմն պատուական եւ ընդրեալ, անուն Մարտիրոս Ակնցի, սա ետ ինձ զհոգեւա զիրգս. զի աղորձ եղեւ սա ինձ՝ ինդրեցի եւ նա կատարեաց զխընդրութեան իմ. ողորմեացի նմա Տէր Ած. եւ ծնողաց իւրոց ամեն: Արդ գրեցաւ յաստուածազարդ բանքս ապաշխարանաց, պայծառութիւն մտաց մարդկայնոց, ընդ հովանեալ Սբ. Թորոսի, կոչեցեալ անուամբ Դերձկի Անապատ, տէր Թիողոսի հռետոր գրակարգ[ա]ցի լաւ եւ ընդդրեալ կրօնաւորի կարգ ունի նա զԱնտոնի, եւ վարք ունի զՄակարի, շատաբանեալ խիստ լպիտի, Քս. եւ իւր ողորմեացի, ի գալստեան յաւուր մե-

ծի:

Տէր, կարող յամենայնի,
ծագեալիս լոյստ արարչի,
թող զմեզքն եւ զիմ ծնողի,
գրեմիս թիւ մարտիրոսի:
ԶԱրքայն զեղբայրն իմ պարծեցի,
եւ զԱռաքեալն զովն իմ,
այնք որ ի սուր մաշեցան,
արիւնք նոցա յերկիր Հեղան,
յանաւորնաց Հաղողեցան,
զՎանք արին փութով թաղթան,
եւ եւ շրջիմ թափառեալսն:
Որ յիմ կամ աւելտի,
զիմ մեղքն ասէ թէ թող ջնջի,
նա թող եւ իւր թողուի:
Փառք Հաւրն երկնաւորի,
եւ Որդոյն իւր Միածնի,
Սբ. Հոգին յ. բ. ոց փառաւորի,
ի վերջի զաւուստն եւ մեզ ողորմեցի:
Յորժամ բանքն սպառի,
եւ գործք ամէն թաղաւորի,
ինձ իկա բարոյ պատասխանի,
Հոգիս ի Տէրն ապաւինի:
Յորժամ զողան երկիր ամէն,
յայեղ փողոյն Գարնիկեան,
յորժամ զնուազն Հարկանեն,
եւ զմեռելոց զարթուցանեն,
ի միասին անդ ժողովեն,
զաւղիսն յայմէ կացուցանեն,
զայնքն ի Հուրն մատենն,
եկեղ տանք փառք արարչին,
զի մեզ ստեղծուած ենք իւր ձեռնի,
նմա փառք եւ զաւրովինն,
այժմ եւ յաւիտեանս յաւիտենից,
Ամէն:

Էջ 167. — Պատմութիւն Երանելոյն առն Այ. կամաւոր աղքատ(ղ) տի ումեմ, որ վասն Քի. աղքատացաւ. — Արք. եղբայրք եւ Հարք Հանդերձ կանամք լուարուք զՀանգամանս պատմութիւնն առն Այ. որդոյ թագաւորին Հռոմայեցոյց...

Էջ 171. — Վարք եւ ճշմութիւն Երան. Սրբոյն Ալեքսանդրի. — Այր մի էր ի Կոստանդնուպոլսէ, որոյ անունն էր Նփիմիանոս...

Էջ 188. — Վարք Երանելոյն Քսենիփոյնի սինկղիտոսի եւ Մարիամու, եւ Յունանու, եւ Արկադէի որդոց նոցա. — Պատմեաց ծեր ոմն վասն վարուք Քսենիփոյնի: Էր ոմն սինկղիտոս՝ անուն Քսենիփոս, մեծատուն յոյժ...

Էջ 210. — Եւ քարոզէ սարկաւազն, վասն

Հոգոցն Հանգուցեցոցն. եւ քահանայն մտել ի խորափիտն ընթեռնու՝ Հանգիստ Երանելոյն Յունանու. — Էր ընդ եղբայրսն...

Էջ 217. — Վարք Երանելոյն Յունանու կամաւոր աղքատացելոյ. — Այր մի էր ի Հոռոմոց քաղաքին ի Կոստանդնուպոլսիս, մեծատուն յոյժ...

Էջ 230. — Դաւթի Փիլիսոփայի ասացեալ Ներրողեան ի Սբ. Խաչն աստուածընկալ. — Բարձրացուցէք զՏէր Ած. մեր...

Էջ 258. — Վկայարանութիւն Սրբոյն Անդրէի Առաքելոյն, որ շարժարեցաւ ի պարտէզս, յառաջ քան զմի կալացն զՅետմարտի մասոյ. — Եւ եղբայրք առաքեցալ ի Տեառնէ ի կողմանիս յայսոսիկ...

Էջ 278. — Ի մեծի Ճրագայուցին Տեառն. Սեպերիանոսի Եմեսոյ Եպիսկոպոսի ասացեալ ի Մնուռն Քի. ի Սբ. Տեղիսն Նրուսաղէմի. — Ի մէջ քրիստոսաւիրաց զՔրիստոսն խաւեցաւ ճառել...

Էջ 291. — Պատմութիւն երանելոյն Մակարայ եւ աստուածասէր ամիրային. — Յորժամ Հայոց տամարին երկերիւր եղի, յայնժամ թագաւորեաց ի Տեառոյն այր ոմն բարերարու, որում անուն Արշակազի ճանաչուր. եւ սորա էր ծառայ մի յոյժ սիրեցեալ, որ եւ սնընդակից միմեանց լեալ էին, որում անուն կոչի Աղտափար... — Հմմտ. թիւ 439, Բ. Հատոր, էջ 408:

Էջ 385. — ... ոց ամէն ապական ի ծնաւտ, եւ եթէ ոք Հանէ զքանկոյն, եթէ այսպէս առնես շառնուս խոց: Եւ միաբանեցան կր. եւ ամ. եւ դաւափ. եւ կախարդն, եւ առին իւրեանց այնչա, եւ շաքար եւ տուպպ եւ բակլա, եւ ելեալ գնացին յայնպարն յունաց ի խորին անապատն, եւ մկրտեցաւ զնոսա, եւ կրաւնաւորեցան, եւ անուանեաց զամիրայն՝ Աստուածատուր, եւ զԱղտափար՝ Քրիստոսատուր, եւ զկախարդն՝ Խաչատուր, եւ այնպէս անտանելի վարիւք, եւ պարկեշտ առաքինութեամբ կացին մինչեւ զարմանալ կրաւնաւորին: Եւ յետ միոյ ամի վախճանեցաւ Խաչատուր, եւ յետ Քրիստոսատուրն: Եւ ամիրայն Աստուածատուր այնպէս տրամեցաւ, որ ի Հմմտ. Եմեսոյ ի նա Հոգին իսկ սուրբն միխիթարէր զնա եւ ասէր. ... Եւ յետ ամի միոյ փոխեցաւ սուրբն Իփս. Յս. ի Տէր մեր, որում փառք յաւիտ. յաւ. ամէն:

Էջ 388. — Պատմութիւն Վարուք երանելի Հաւրն Մարկոսի, որ մեղոնաւ չափ մերձ ի զրախտն բնակէր. — Գրեցի զպատմութիւնս զայս Թէոփիլոս նուազը կրաւնաւոր ի Վասն

կրդիփոսի, ի Միջագետս Ասորոց րնակէի. եւ յետ ԼԸ ամի լինելոյ իմ ի Վանան կդիփոսի, ասեմ ցայլ կրանաւոր եղբարս...:

Էջ 378.— Նորին Աբրայ Եփրեմի ասացեալ, Յաղագս ստեղծման մարդոյն եւ փոխելոյ յաստեացս յանանցն սրբոց եւ անսրբոց ի գործոց վրէժ.— Տէր որ ստեղծեւ մարմին իմաստութեամբ, եւ փշեցեւ յերեսս նորա չունչ կենդանի...:

Էջ 383.— Դարձեալ Սրբոյն Եփրեմի, Յաղագս մեղաւորաց բարձրանման ոգոցն ասէ ի մարմնոյն.— Եղբարք, յորժամ մեղաւորին Հոգին ուրդոյ ի մարմնոյն, յայնժամ Հասաւնէ նմա տանձանք եւ տ[ա]լքնապ անՀնարին դառնութեամբ...:

Էջ 388.— Հարցումն եւ Պատասխանիք սուրբ Հաւր մերոյ Մակարայ, եւ երիտասարդի միոյ տիմարի. Վասն ուղեղ վարուց եւ ամենայն գործոց առաքինութեան.— Ասէ երիտասարդն ցծերն.— Հայր, կամիմ Հարցանել քեզ վասն վարուց առաքինութեան, եթէ որպէս կարեմք փրկեալ ի սպառնալից քեհենոյն...: զոմանա թատերաւք եւ խաղովք, զոմանս չարչար եաղբարք առակաւք, եւ դատարկ եւ վայրապար խաւարք...: Իսկ ճգնական եւ Հաքերական զասուցն ասէ...:

Էջ 408.— Սրբոյն Եւսեբի Եմեսոյ եպիսկոպոսի, Յաղագս Քառասնակ Պահոյց սրբոյ Աղուհացիցն.— Արդ ի դաւ սուրբ քառասներորդացն մատեաւ Աղեքսանդրիոս աշակերտն իւր...:

Էջ 416.— Սրբոյն Յունանու իմաստասիրի Հայոց կաթողիկոսի ասացեալ ի խրատ վարք.— Մեծաւ սգաւ եւ ցաւազին (պաղ) արտասուաւք պարտ ի պատմել մեզ զմիտս ճառին, եւ ցուցանել զանգեղ չարութիւն արեքցողացն, որ միշտ որովայնից են պաշտաւնայք...: Հմմտ. Յ. Մանդակունի, Ճառք, Վենետիկ, 1836, էջ 117:

ՊԱՅՄ. ԵՐԽՈՍԻԻԿԱՆՐԱՅ.— 8

Էջ 422.— Իմաստութիւն եւ խրատ խիկարի Դարի Սինեքերեմա արքայի եւ Նուէի.— Յամա Սինեքերեմա արքայի Ասորեստանի եւ Նուէի, ես խիկար Դարի էի նորա մինչդեռ տղա էի, ասաց ինձ. Որդեակ, որդի չէ քեզ Հրամանայ. Եւ ես մեծութիւն ստացաւմա: Եւ առի ինձ լըՅըւււմ լանայա, եւ շինեցի նոցա ապարանս, եւ վասն ամենայն որ եղեւ ինձ:

Յայնժամ ես խիկար շինեցի բակին մի մի մեծ...: Հմմտ. Պատմ. խիկարայ, Ա. Մարտիրոսեան, Երեսան, 1980, էջ 247:

Էջ 424.— Ա.— Որդեակ, եթէ լուիցես բան ի դրան արքունի՝ մեռցի նա ի սրտի քում եւ ումեք մի՛ յայտնեսցես, գուցէ լինիցի կայծակն ի ձեռին քում եւ այրեսցէ զքեզ, եւ ղնիցես արատ ի մարմնի քում եւ ապա Հայհոյեսցես զԱստուած:

Էջ 428.— Եծ [= 15].— Որդեակ, եթէ տեսանիցես զթշնամին քո գլորեալ, մի՛ ծիծաղիր ի վերա նորա, գուցէ յառնիցէ եւ Հատուցանէ քեզ չար, եւ դու գործիցես եւ ոտնհար լիցի ի վերա քո:

Էջ 440.— ՃԼԶ.— Որդեակ, զամենայն զոր ասացի քեզ արասլիր եւ կոյնեցիս իմաստուն, եւ փառաւոր ի մէջ ընկերաց քոց:

Այս ուսումն է եւ խրատն զոր ուսուցի ես խիկար՝ Նաղանայ քեռորդոյ իմոյ:

Յայնժամ ես խիկար կարծէի, թէ զամենայն ուսումն զոր ուսուցի ես լալգանայ խեռորդոյ իմոյ մասցէ ի սրտի իւրում եւ կացցէ նա ի դրան արքունի: Եւ գիտացի թէ զբանս լուաւ Նաղան քեռորդի իմ. Այլ նա որպէս փոշի Հոսեաց գնոսաւ ընդդէմ Հոգմոյ...:

Էջ 462.— Յայնժամ առի ես զՆաղան քեռորդին իմ, եւ տարա ի տուն իմ, եւ կապեցի զնա ընդ աղիւս մի երկաթոյ՝ կշեռ Ե քանքարոյ, եւ կապեցի զձեռս նորա ձեռակապաւք, եւ եղի խառան ի պարանոց նորա, եւ Հարի զթիկունն նորա մի քաւք, եւ մի զորոմվայն նորա, եւ կապեցի զնա ի դրան արանին իմոյ, եւ տաի նմա Հաց կշռով եւ Զուր Բափով, եւ յանձն արարի Արհիւղինեա ծառայի ի իմոյ, զի պահեսցէ զնա: Եւ ասեմ ցնա. Գրեալիդ զոր ինչ ասեմ զքեզ: Խաւսել սկսաւ եւ ասեմ ցնա:

Որդեակ, որ ականջաւքն ոչ լսէ՝ ընդ թիկունսն լսեցուցանեն նմա:

Խաւսել սկսաւ Նաղան քեռորդին իմ ընդ իս եւ ասէ. Իսկ դու զի՞ որսացար ընդ քեռորդոյս քո...: Հմմտ. Նոյն, էջ 118:

Էջ 468.— Որդեակ, ցգայլն ասացին. ի բաց լեր ի Հատէս եւ երգեա զինչ եւ կամիս: Եւ ասէ գայլն. Ոչ եթէ զողանամ, ալ ի փոշին ալիցս զեղ է:

Եւ զարձակ զգայլուն որդին ի դպրութիւն ետուն: Ասէ ցնա վարդապետն. ՂԱ, ԽԵ, քանիբերորդ է: Եւ գայլուն որդին ասէ ըզվարդապետն. Ուրիկ, դառնուկ, քանի՞ բերորդ է:

Որդեակ, պատուել արժան էր քո զին և
 ժառանգեալ զկեանս իմ. զի ես սնուցի ըզ-
 քեզ, այլ դու դառնացուցեր զիս: Եւ զայս
 ոչ զհետէր թէ Ած. մատ է առ բարեգործ-
 ւոյն. որպէս զի կեցոյց վասն արդարու-
 թեան իմոյ, և զքեզ կորուսանէ վասն սուտ
 վարուել և նենգութեան քում:

Որդեակ, զգլուխ իշու լուացին և եղին ի
 սեղանն, նա թաւայեցաւ և անկաւ ի մոխիր.
 և ասեն ցնա. Անմիտ քում մեղ դիցես, զի ոչ
 ընկալար պատիւ:

Արդ դու որդեակ, Հաստատեցեր զտաւկն
 որ ասեն իմաստունքն. ծանիր և իմա գոր
 ասեմա: — Հմմտ. Փ. Անթապեան, Սիւն,
 1979, էջ 110—113, ուր Հեռագրին թիւը սը-
 խայմամբ եղած է 3196:

Էջ 470. — Խաւար կոմիտասա Հայոց կաթո-
 դիկոսի, և Պիոսի Հոռովմա Հայրապետի. —
 Ասէ Պիոս Հայրապետն Հոռովմա ցկաքա-
 դակիկայս Ած. Հայոց: Ած. բնութեամբ է թէ
 դրուժեամբ:

Ուղափառ ասէ. Դրուժեամբ. քանզի Մով-
 սէսի ասաց Ած. երթ ասա ցժողովուրդն՝ Որ
 էնն առաքեաց զիս առ ձեզ. յայտ է եթէ Որ
 էնն մատակա անուն է քան զամենայն ա-
 նուն:

Պիոս: Ընդ Մովսիսի Հայր խաւանցաւ թէ
 Որդի:

Ուղափառ: Որդի. քանզի յորժամ ասաց
 Հայր ցԱղամ. Ո՛ւր ես Աղամ, այլ ոչ եւս
 յաւելեց խաւել մինչև ե. ցայն վայր, եթէ
 դայ է Որդի իմ սիրելի, յորժամ եկն ի մը-
 կրտուքիւն:

Պիո. — Մինչ այդպէս գիտնական ես, եկ ի
 դրոց արտադրեսցուց ընդ միմեանս:

Ուղափ. — Եթէ ուղղութեամբ խաւսիս եկ,
 ապա եթ ոչ մի:

Պիո. — Որպէս կամիս այնպէս խաւան-
 ցուք, միայն զվկայաւթիւն ի Գրոց Սրբոց
 լինիցի:

Ուղափ. — Հարց զին և կամիս:

Պիո. — Դուք ստոգ Ած. խոստովանիք եթէ
 ոչ:

Ուղ. — Ոչ որպէս զուք խոստովանիք, այլ
 որպէս առաջ Սբ. Հարցն խոստովանեցան:

Պիոս. — Որ ի նիկիայ և ի Կոստանդ-
 իանպաւլիս և յփեսոս մեզ այսպէս ու-
 սուցին, խոստովանել զծնունդն, և զմը-
 կրտուքիւնն և զթիպատութիւնն:

Ուղղ. — Որպէս:

Պիո. — Ի մարտի Իծ Աւետիք, և ի դեկ-
 տեմբերի ի Ի և Ե ծնունդ: Դուք ուստի ու-

սայցի յունուարի ի Զն Մունդ առնել:

Ուղղ. — Յակովբոս Տեսնեղբայրն և
 Կերեղ Նրուսաղեմացին ի յունուարի ի Զն
 Հրամանեցին տանել:

Պիո. — Աւասիկ Կերեղ տրտունջ բառնայ
 զմէնջ, եթէ յայլ քաղաք և յազգ ծնունդ առ-
 նեն, և Հայք Դաւթի և Յակովբա տանեն:

Ուղղ. — Ոչ եթէ տրտունջ առնէ, այլ խը-
 րատ տա և զովկ, եթէ յայլ քաղաք ծնունդ
 առնեն որք Հետեւեցան զկնի Արտիմոնի
 Հերմուսեոյն: Բայց զուք մի միարանիք ընդ
 նոսա, այլ Դաւթի և Յակովբոս տանեցէք:
 Բայց զուք ստոգ Համարիք զեզգ յայտարիկ:

Պիո. — Զիարդ ոչ:

Ուղղ. — Զոր ինչ Հարցանիք քեզ ասա ինձ.
 Ես. յերուսաղէմ խաւեցաւ եթի ի Հոռովմ:

Պիո. — Յերուսաղէմ:

Ուղ. — Յերուսաղէմ թաղեցաւ եթն յնփե-
 սոս կամ ի Կոստանդինպաւլիս. կամ Հո-
 զին Սուրբ յերուսաղէմ էջ յառաքեալսն
 եթն յԱնտիոք կամ ի Բաղկեդոն:

Պիո. — յերուսաղէմ են ամենդ:

Ուղղ. — Առաջեալք յերուսաղէմ սփոռ-
 ցան ընդ ամենայն երկիր եթն յալլ քաղա-
 քաց ժողովեցան յերուսաղէմ:

Պիո. — Յերուսաղէմ սփոռեցան յալլ քա-
 ղացս:

Ուղղ. — Այլ քաղաքաց եպիսկոպոսունք ա-
 լազագոյն են թն Նրուսաղեմին. կամ ժողով
 մեծ զերուսաղեմին Համարիս թն զայլ քա-
 ղացս:

Պիո. — Զերուսաղէմին:

Ուղ. — Պատարաք առաջի յերուսաղէմ
 մատեաւ եթն յայլ քաղաք:

Պիո. — Յերուսաղէմ:

Ուղ. — Յորժամ Նրուսաղէմացիքն Հաւա-
 տացեալ էին ի Քս. Հոռովմ կամ Անտիոք կամ
 Կոստանդինպաւլիս էին Հաւն եթն ոչ:

Պիո. — Ոչ:

Ուղ. — Յորժամ Սուրբն Գրիգոր ի Նիկիայի
 ժողովն առաքեաց զՍուրբն Արիստակէս
 յոր եպիսկոպոսն Հրամանաց առնուլ զժամուց
 կարգաւորութիւնն, կամ զընթերցութեան
 ծոց:

Պիո. — Ոչ յայլ ումեք բայց միայն յը-
 րուսաղէմի Հայրապետէն:

Ուղ. — Արդ զիտեա զի առաքեալքն կա-
 նոնա և ընթերցութեան յերուսաղեմա գրե-
 ցին և ալլ ուստեք ոչ:

Պիո. — Գիտեմ զի զընթերցութեան Յա-
 կովբոս կարգեաց յերուսաղէմ, և զկանոն-
 սրն առաքեալքն:

Ուշ. — ՁԱրտիմոն ընդունիս ի թիւ առաքելոցն եթէ ոչ:

Պրո. — Ոչ:

Ուշ. — Բարիոք է եթէ ոչ: ապա զիարդ անասն նորա աւետեացն եւ ծնընդեանն եւ թլփատութեանն. ի մարտի աւետիս եւ ի ղեկտեմբերի ծնունդ, եւ դուք զԱրտիմոն լընդունիք, եւ զընթերձուածն նորա կատարէք:

Պրո. — Վտանդ է բանդ:

Ուշ. — Կամ ընկալ զԱրտիմոն եւ զգրեայս նորա, կամ ընկալ զԱկովբոս եւ զգրեայս նորա:

Պրո. — Ընդունիմ զԱրտեմոն եւ զգրեայս նորա:

Ուշ. — Ապա նոզով զԱկովբոս եւ զգրեայս ըն իւր եւ զընթերձուածն:

Պրո. — Քաւ լիցի. բաւ լիցի սակայն Արտեմոն Հսոնեւդ էր քառացելոցն, եւ չէ արժանի զառաքելոցն զաշակերտսն լընդունիլ:

Ուշ. — ՁԱկովբոս թողուս եւ զայլ առաքեայս որ ի Հոգոյն Սրբոյ ակնարկութենէ սահմանեցին զընթերձուածն եւ զկանոնն, եւ այլ քաղաք ընկալան եւ Հաւատացիս զի ակնաւորեսք էին, եւ յամենայն քաղաքս եւ ի տեղիս ընդ նմա էին, եւ ստոյգ զիտացիս եւ զրեցիս մեզ ի յունեալիս ի Ձն առնել Սրնունդ, եւ դու Արտիմոնի Հելլոժուածոյն Հաւատաս, որ ոչ ծնընդեանն եւ թլփատութեանն, եւ ոչ խաչելոյն ծնունդն Հանդիպեցաւ. այլ յետ է եւ ՚ի ամի վերանալոյ Տեառն յերկինս՝ եկն անաւրէին այն եւ աշակերտեցաւ: Յովհաննու Աւետարանիչն... — Հմմտ. Թիւ 1286, Դ. Հատոր, էջ 517-518:

էջ 475. — Պրո. — Ձծնունդն ընդէր անարգէք եւ ոչ առնէք:

Ուշ. — Ոչ եթէ անարգեմք կամ չառնեմք, այլ տաւնեմք Հաւատեալ, սաղմոսիւք եւ ընթերձուածովք, զոր Եսկովբոս Տեառնեղբայրն կարգեաց. եւ Հովիւք էին ի տեղոջն: Եւ Թի. Քի. Ծնունդն էր այսպէս: Եւ ի ծնանեն Թի. Քի.: Եւ ի Մընըղոյ՝ ի սկսբանէ արար Ած.: Եւ եթէ՛ Անա կոյս յաղացի եւ ծնցի որդի: Եւ եթէ՛ Նրեւեացիին շնորհքն եւ ի ՚Նէր անաց ցիս Որդի եւ եւ դու եւ ես այսաւր ծն.: Եւ՛ Ասաց Տէր ցՏէր իմ, նիստ ընդ ամի: Եւ այսոքիք ծնընդեան կարդ եւ երեկոյին Ճրագալուցին, եւ վաղիւն կատարի խորհուրդ մկրտութեանն. զի այսպէս է Աւետարանին սզացուցանել ըզՀաւատացեայսն. — Հմմտ. Գիրք Թղթոց, էջ 484-486:

էջ 484. — Նրանելոյն Եփրեմի սաացեալ յԱռաջաւոր Պահան ի Մարգարէն Յունան եւ ի Նեոմէ. — Անա Հրաման ել յԱյ. առ յծծ մարգարէն Յունան...:

էջ 509. — Վկայաբանութիւն Սրբոյն Կիրդի եպիսկոպոսի Նրուաղեմայ Հայրապետի. — Միանին Որդի եւ Բանդ Ած. որ յառաջ քան զաւիտեանս ի Հաւրէ ծնեալ անճառապէս, եւ առանց քննութեան, որոյ ոչ սկիզբն աւուրց եւ ոչ կատարած յակտեանից. որ յաղագս փրկութեան աշխարհի, ինչպիսիք յերկնից՝ մարմնացաւ ի Սրբոյ Կուսէն Մարիամայ, եւ անց ընդ Հասակս անարատապէս...:

էջ 521. — Հարցմունց Սրբոյն Բարսղի եւ Սրբոյն Գրիգորի Սքանչեւազործի, որ է Հայրապետ եւ լոյս Հոռոմոց եւ նման Գրիգորի Աստուածաբանի. — Պատմէր զթիւս եւ Հաստատէր...:

էջ 530. — Տեսիլ Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչի եւ Հայոց. — Յորժամ յաղաթս կայր երանելին՝ յանկարծակի զմտաւ էած թե զինչ լինիցին ոգիք մարդկան, արդարոյն եւ մեղաւորին...:

էջ 540. — Տեսիլ Սրբոյ Կուսին Մարիամոյ՝ Մաւր Տեառն Այ. մերոյ Թի. Քի. զոր ետես եւ պատմեաց Սր. Առաքելոյն Յունանու...: Յորժամ փոխեալ կամէր յայնարհէ Սուրբ եւ ամենաւարճեալն, զմտաւ էած եւ կամեցաւ իմանալ թէ՛ որ լինին ոգիք արդարոցն եւ մեղաւորացն, եւ ուր է բնակութիւն կամ դադարք եւ կայարանք նոցայ...:

էջ 548. — ...եւ արդ աղայեմ Տէր, ողորմեա յակտեանից նշնելոցն: Եայնժամ [Մարութեան խորհուրդով]:

Մամր յիշատակագրորիւմ, տասնեակ թուով, կը գտնուին զանազան զլուսնեղծ վերջաւորութեան, կ'առնենք ամէնը, բացի երկուքէն:

1. — էջ 187-188. — Որք կարդայք մեղադիր մի լինիք զի այս է կարն. այլ խնդրեցէք մեղաց թողութիւն. եւ Ած. ձեզ եւ մեզ ողորմեացի ի միասնաբան զաշխարհիս իւրում. եւ նմա փառք յակտեանս ամէն:

2. — էջ 209, ստորոտը. — Արդ որք կարդայք զՀոգեւոր Հոռոս ճշնաստեանիցս՝ գրողի սորա թողութիւն մեղաց խնդրեցէք, եւ մեղադիր մի լինիք զի կարն այս է: Վասնզի արդձեպ արտա յանդգնութիւն ձեռնաւորեալ եղեալ Եւ ուրք յիշէք՝ եւ նոցա ողորմեացի Տէր Ած. ամէն:

3. — էջ 230, վարը. — Ձատացող Այ. ամեն-
երանեալ ճղնասպանի ճառիս, եւ զախմար
գորչիս, զմեծանուն եւ զթշուառացեալս յի-
շնջի սուրբ աղաւթս ձեր, որք կարդայք եւ
լսէք եւ որ աւրիեանկէք: Ընդ նմին եւ զտէր
Թիոդոս, որ զարիեանկն ետ, եւ որ յիշէ՝
յիշեալ լիցի ի Տէր:

Ձախակողմեան լուսանցքին կը յաւելու. —
Ընդ նմին զԳրիգորէս սարկաւազն, զի նա
զրեաց ի տետրակս յայս:

4. — էջ 253, վերը. — Բարեխաւսութեամբ
Սրբոյ խաչիս քաւեա զմեղուցեալ գծողիս
զանցանս, Քս. Ած. իմ, զմեծանուն եւ զգղ-
կեի մեղաւք լի կարապետ կոչեալ: Ընդ նը-
մին եւ զսրբասնեալ եպիսկոպոսն զտէր Թիո-
դոս, որ յաւժարութեամբ ետ զաւրիեանկն:
Եւ որ յիշեն՝ յիշեալ լիցին յատուր մեծի
ճառաբայթի լոյս խաչին սրբոյ:

5. — էջ 278, մէջտեղը. — Տէր Ած. Յս. Քս.
արարիչ եւ թաղաւոր յաւիտեանական, բարե-
խաւսութեամբ քո Սր. Առաքելոյն Անդրէի,
ողորմեա ախմար գծողի սորա կարապետի,
եւ եղբար իմ Արգայ, եւ ծնողաց իմոց պան-
ժալի, եւ այլ ննջեցեալոցն Հաւասար ամենայ-
նի: Ընդ նմին Հոգեւոր տեառն իմոյ Թէո-
դոսի սրբամարտութեան եպիսկոպոսի, յատուր յա-
հեղ քում յատենի: Փառք եւ պատիւ քեզ
դիցի, Հաւր եւ Որդոյ եւ Սուրբ Հոգւոյ, եւ
կենսաբեր քո Սր. Խաչին:

6. — էջ 409, մէջտեղը. — Արդ աղայեմ զա-
մեն ինչ սեան եւ մեղապարտ եւ անպիտան գը-
րոզս, կոչել անուն կարապետ, որք կար-
դայք եւ լսէք՝ ինձ մեղաց թողութիւն խնդ-
րեցէք: Ընդ նմին եւ ծնողաց իմոց, եւ եղ-
բաց քահանայից, զի կատարեցան յանաւ-
րինաց սրով եւ քարամբ: Ընդ նմին եւ ամե-

նայն ննջեցեալաց իմոց, զոր ոչ կարացաք
պատմել: Արդ որք յիշէք՝ յիշեալ լիցիք ա-
ռաջի Հաւր եւ Որդոյ եւ Հոգոյն Սրբոյ, որ է
աւրհնեալ յաւիտեանս յաւիտեանից ամէն:

7. — էջ 469, ստորտուր. — [Գ]րեցաւ Բանթ
Խիկարի իմաստասիրի, եւ իմաստունք ըն-
կալցին զայս: Արդ որք կարդայք կամ արի-
նակէք՝ մեղաց թողութիւն խնդրեցէք մեղա-
պարտ գրողի սորա: Ընդ նմին եւ եղբարց
իմոց երկուց, որք սրով կա[տարեց]ան յա-
նաւրինաց: Արդ որք յիշեն՝ յիշեալ լիցին
առաջի Այ. ի [զատ]աստանի յատուրն
յետեւումն, ամէն:

8. — էջ 821, վարը. — Արդ որք կարդայք՝
մեղադիր մի ինիք զրոյս զի կարն այս է:
Ոչ ի յաւութենէ այլ ի ցանկութիւն եւ ի փա-
փազումն զտա եւ ի ծկիս վերա գրեցի: Որք
կարդայք մեղ[աց] թողութիւն խնդրեցէք:
Ընդ նմին եւ որք լսէք ի նոյն(?) եւ ծնողաց
իմոց եւ եղբարց, եւ որք խնդրեն՝ նոցա ո-
ղորմեսցի Ած. աստ եւ ի Հանդերձելումն, եւ
նմա փառք յաւիտեանս:

9. — էջ 540, վերը. — Աղայեմ եւ մեղա-
պարտս մեծանուն կարապետ եւ անպիտան
կրօնաւոր, զամենեանն որ կարդայք՝ մե-
ղադիր մի լինիք. ի փողոցի էի եւ ի [ծ]նկի
գրեցի: մեղաց թողութիւն խնդրեցէք ինձ եւ
ծնողաց իմոց. որ յիշէ եւ խնդրի թողութիւն՝
եւ Ած. իւր արասցէ զթողութիւն մեղաց,
ամէն:

Մեծի յիշատակագրութիւն՝ Գրիգորէս
Սարկաւազի. —

1. — էջ 242, ստ. լուսանցքին, Հակոտակ
կողմէն. — ՁԳրիգորէս յիշեալիք յաղ.:

2. — էջ 331, ստ. լուսանցքին. — Գրիգոր-
էս յիշեցէք:

3121

Հ Ի Ն ԿՏԱԿԱՐԱՆ(Ա. ՄԱՍ).— 12

Սերաստիա

24Բ = 1313

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասալ 26×17×8, էջ 17-818: Հանգամանք անբաւարար. սկիզբը թերի, առաջին պրակը ինկած. նորոգութիւն կրած. վնասւած որդերէ. նորոգութեան կարօտ: Թուղթ բամպակեայ զորչորակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Ստեփանոս Քէն. որդի Պետրոս Փաշանայի: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ սկզբնատողները սրճագոյն կամ կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 34-39 տող: Բոլորգիր վարժ. Համառօտագրութիւնը սովորական: Սրճագոյն զարդագիր եւ զվազարդ, էջ 155, 197, 283, 319, 381, 587: Կազմող՝ Սերորէ Բաշանայ: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ, յոյժ քայքայուած:

Մամօր.— Այս ձեռագրին նկարագրութիւնը կը գտնուի Թ. Արք. Գուշակեանի կազմած Սերաստիոյ Ս. Նշանի Վանուց Հայ. Զեռագրաց Ցուցակին մէջ, էջ 6-7:

ՐՈՎԱՆԴԱՌՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 17.— Եւ արհեստաց զնոսա Ած. եւ ասէ. Աճեցէք եւ բազմացա՛րուք, եւ լցէք զՆուրսդ որ ի Եփսոս, եւ թուռնա՛ք բազմացիւն ի վերա երկրի: Եւ եղեւ երեկոյ եւ եղեւ վաղորդեան, արւ հինգերորդ.— Մեն. Ա. 22, 23:

էջ 24-25ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 25.— Եւ վախճանեաց զխաւսելն ընդ նմա, եւ վերացաւ Ած. յԱբրահամէ.— Մեն. ԺԻ. 22:

էջ 89.— Եւ յյ յնգիստսէ.— Այս են անուանք որդւոցն իսրայելի մտելոցն յնգիպտոս:

էջ 155.— Ղեւտացուց.— Եւ կոչեաց Տէր զՄովսէս եւ խաւսեցաւ ընդ նմա...:

Մամօր.— Այս գիրքին մէջ ներմուծուած կը տեսնուին հակիրճ լուծուած կամ մեկնութիւնք, բուն գրէն, կարմրատառ: Կ'առնենք քանի որ հատ:

էջ 193.— Իծ. 29.— Եւ եթէ վաճառեցէ որ տուն բնակութեան... վաճառի նորա. վարձն ի գիծն կամ բափնն ի տարի մի.

աւարթուի լինիցին փրկանք նորա:

էջ 194.— Իծ. 49.— Եղբայր Հաւր, կամ որդի Հաւրեղաւր փրկեսցէ զնա. կամ ոք յընդանեաց մարմնոյ իւրոյ ի ցեղէ փրկեսցէ զնա. Յամիմ յօրում կարիցէ գնել զԳՈՒՄ Խամարեսցի թէ քանի ամ կացել է ի Ժառառութիւն եւ զամացն զվարձն ի գիծն Խաշուեսցի, եւ զայն վմարեսցէ յիւր այլ արծաթաց, եւ ազատ է, թէ շատ եւ թէ սակաւ տարիք, այլ կայ միծնել ի թողութեանն. ապա թէ իւր իսկ զձեռամբ իցէ, ինքնին փրկեսցէ զանձն:

էջ 197.— Իծ. 14-17.— Եւ մարդ ոք որ սրբեսցէ զտուն իւր սրբութիւն Տեսուն, արկեցէ (ի) նմա զինս քահանայն ի մէջ լաւին եւ յոռւոյ, եւ որպէս զհարդ արկեցէ նմա զին քահանայն, նոյն կացցէ: Ապա թէ որ սրբեացն զնա փրկեսցէ զտունն իւր. Աւելի տայ զիւր տունն զԳՈՒՄ զի մի զղացեալ երեսցի ի տայն յաւելցէ զԵրեւորդ արծաթոյ զնոցն ի նոյն եւ նմին իսկ եղիցին... քող ի միոջ գետնոյ եղիցին յսուն երկդրամեան արծաթոյ. թէ ոչ ի թողութեանն տարիմ սրբէ զարտ իւր տայ Այ. եւ կամեսցի դարձեալ գնել զԳՈՒՄ զնոցն է զայն տայ. ապա թէ յետ թողութեանն տարայն տայ եւ դարձեալ գնէ, քանի ամեանայ կարէ մինչ ի միւս այլ տարի թողութեանն զայն գիծն տա. եւ քանեանայն թողութեանն ի գնուն. այս այն է որ զգիծն ուխտն եւ գնէ. ապա թէ զիրքն տայ եւ գնումն գնէ զն քաժիծն տելի տայ. եւ քէ դառնայ այլոց ծախէ, մօա ամբարձ, եւ ի թողութեանն եւս քանեանայն ի իրել զիրեանց երկիր: Եւ եթէ յամէ թողութեանն սրբեսցէ (չ)զանդն իւր ըստ զնոցն որչափ ինչ իցեն կացցէ:

էջ 199.— Թիւք Իսրայելացուց.— Եւ խաւսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի յԱնապատն Սինայի...:

էջ 263.— Երկրորդ Աւրէնքն այս.— Այս են պատգամք զոր խաւսեցաւ Մովսէս ընդ ամենայն իսրայելի...:

էջ 318, դատարկ:

էջ 319.— Յեսու Որդի Նաւեայ.— Եւ եղեւ յետ վախճանելոյն Մովսէսի...:

էջ 361. — Դատարար. — Եւ եղեւ յետ
վախճանելոյն Յեսուայ...:

էջ 403. — Հոռութ. — Եւ եղեւ յաւուրս զա-
տեկոյ զատարարացն...:

էջ 408. — Յատկաբարմ թագաւորու-
թեանց. — Վասն յերկուս գիրս առ ի յե-
րայեցոց զպատմութիւն բաժանելոյ...:

էջ 411. — Սկիզբն թագաւորութեանց Ա-
ռաքիմ Գլխոյն ի կարգի. — Եւ այր մի էր
յԱր[ի]մաթեմայ...:

էջ 467. — Թագաւորութեանց Երկրորդ:

էջ 513. — Թագաւորութեանց Երրորդ Գը-
լուխ:

էջ 587. — Թագաւորութեանց Զորրորդ:

Մամր յիշատակագրութիւնէ Գրչի. —

1. — էջ 184-185, ստ. լուսանցքին, մէկ
տող. —

Տէր Աստուած Իսրայելի,
լեր պահպանում սայ լինի,
տուր Հոգի գերթ Մովսէսի,
որ խաւանկից ընդ քեզ լինի,
որ ինձ ասէ զՔրիստոս որդի,
եւ ինքն աւրչնեայ եւս եղիցի:

2. — էջ 198, ստորոտը. — Զանաբան գծող
սորա զՍտեփաննոս անպիտան քահանայ, որ
ոչ ըստ արչեստի, այլ ըստ փափաքանաց,
գրեցի զմատենան աստուածանոսի մար-
գարէին Մովսէսի, ի մայրաքաղաքս Սե-
բաստիայ, ընդ Հովանեաւ Սբ. Փրկչին: Արդ
աղայմ զձեզ եղբայրք մեզաց թողութիւն
խնդրեցէք ի Քրիստոսէ, եւ Ած. ձեզ ողոր-
մեցի: Ռիւս [= ամէն]:

3. — էջ 281, ստորոտը. — Տէր Յս. Քս.
Ած. ի քո միւսանգամ զայլատեանդ ողորմե-
այ ստացողի սորա Ստեփաննոսի անպի-
տան քահանայի եւ անիմաստ գրչի, ամէն:

4. — էջ 387, ստ. լուսանցքին, մէկ տող. —
Յիսուս լոյս Հաւր Միածին,
զիմոյ ընկայ զգիր պարտին,
աղայանաւ Աստուածածնին:

5. — էջ 488, վարը. — Քս. Ած. ի քո
միւսանգամ զայլատեանդ ողորմեայ ստաց-
ողի սորայ Ստեփաննոսի անպիտան քահանա-
յի եւ փցուն եւ անիմաստ գրչի. Ռիւս:

6. — էջ 512, ստորոտը. — Ով քրիստոսա-
սէր Հայրք իմ եւ եղբարք, որք աւստիք ի
սմանէ, մեղաց թողութիւն խնդրեցէք ի Քր-
իստոսէ՝ գծողի սորա, եւ Ած. մեզ եւ ձեզ
ողորմեցի, ամէն:

Ա. — Մեծ յիշատակարան Գրչի. — 1313

1. — էջ 615. —

Եւ թագաւորաց թագաւորին,
որ է Որդին Միածին,
Հանգերծ Հարբ եւ Սուրբ Հոգին,
որ դաւանի Երրորդութիւն,
փառք պատիւ եւ իշխանութիւն,
որ զարութիւն եւս գծողին,
Ստեփաննոս քահանային,
ի սմայ բազում աշխատողին,
եւ ծնողացն իւր ծերունին,
այլ զարինակն շնորհողին,
պարոն Աւէնդեք սարխաւսին,
եւ որք արժանի զմեզ վարկանին,
մտաւ ասել զՏէր ողորմին,
յիշեալ յայնժամ եւս եղիցին,
յորժամ բարեաց բաշխումն լինին,
այժմ եւ յանպատ ի յապատին:

Եւ արդ գրեցաւ մատենան այս աստուա-
նախաւ մարգարէին Մովսէսի, որ է Գիրք
Արարածոց, եւ թագաւորութեանց, ի թուա-
կանիս 948, յամսնանն յուլիս ԺԸ, յաւուր
լորեքշաբաթի, եւ տանուտէր Խոյն, ընդ Հո-
վանեաւ Սբ. Փրկչին, ի մայրաքաղաքս Սե-
բաստիայ, ի թաղս որ կոչի Մարք, ի թա-
գաւորութեանն Հայոց Պր. Աւչինի, եւ յա-
ռաջնորդութեանն տէր Կոստանդեայ, եւ յե-
պիսկոպոսութեանն տէր Ստեփաննոսի, եւ ընդ
մեզ թագաւորելոյ Յի. Քի. որում փառք յա-
ւիտեանս, ամէն:

Արդ աղայմ զամեն[եւ]նան, որք կար-
դաք կամ աւրինակէք, մեղաց թողութիւն
խնդրեցէք ի Քրիստոսէ՝ ստացողի սորայ եւ
անիմաստ գրչողի, Ստեփաննոսի անարժան
քահանայի, եւ ծնողաց իմոց Պետրոս քահա-
նայի, եւ մաւր իմոյ Տիկնացի, եւ կողակե-
ցին իմոյ Մարիամի, եւ զաւակին իմոյ՝ ի
Քս. փոխեցելոյն Սիմոնի Ընդ նմին յիշեա-
լիք զՀոգեւոր եղբարքն իմ զՍտեփաննոս
քահանայ, որ աւգնական եղեւ ի քանոնե-
լն, եւ ի թանաք եկեղն. եւ սղալանաց գը-
րոյս անմեղադիր լինել զի կար մեր այսլափ
էր: Եւ Քս. Ած. որ առաւն է ի տուրս
բարեաց, ի իշողացող. եւ ի իշեցեցոյս առ Հա-
սարակ ողորմեցի. որում ընդ լաւար[ի] եւ
ընդ Սբ. Հոգւոյն վայելչէ փառք, իշխանու-
թիւն եւ պատիւ այժմ եւ մ[ի]շտ եւ յաւիտե-
անս յաւիտենից. Ռիւս:

2. — էջ 616. — Փառք քեզ միայնոյ անըս-
կեցեանդ եւ անսկզբան, ընդ սկզբանդ եւ
սկզբնաւորիդ սկզբանդ Սբ. Երրորդու-
թեանդ եւ մի աստուածութեանդ...:

Արդ յորժամ արարին Ած. արար ի սկզբ-
բանէ գերկինն եւ գերկիր... Իսկ զկնի
յանցաւորութեան նախաստեղծին Աղամայ,
անկան մարդիկ ի վիհն կորրստեան, եւ
գործեցին զանաբժանս, թողին զարարիչն եւ
արարա[ծոց] երկիր պագին. պաշտեցին ու-
մանք գերկինն եւ Ուրա[նոս] անուանցին,
կէսք զարեգակն եւ Վահ[ագն] կարգացին,
այլք զլուսին եւ Արտեմիս, կէ[սք] գեր[կիր]
եւ Ղեմեար, այլք զհուր եւ Միքստոն,
կէ[սք] զՏ[ուր] եւ Պիտրոն: Եւ յայսպիսի
մոլորութեան վարեալ կային մարդիկ...

Արդ եւ նուաճաւ ծառայիցն Տեառն
մերոյ Յի. Քի. Համարիտ յուսոյն մերոյ,
բիր քանքարոյ պարտապանս, եւ վատնիչ
տէրունի զանձուցն, Ստեփաննոս ապիկար
քահանայ, փափաքող եղէ այս սուրբ մատե-
նիս եւ աստուածագիծ տառիս, եւ թէպէտ որ
կարի անվարժ էի եւ յոյժ անտեղեակ ար-
հեստի գործութեան, բայց իղձ սրտիս եւ տեն-
չումն ողոյս ստիպեաց զիս, եւ ես յառաւելն
քան զկարն իմ նկրտեցայ եւ յանձն առի իբր
զմուտ քարտուղար ստացայ զհամարձակու-
թիւն, եւ արիւմա[ր] անձամբս [գրեցի] ըզ-
սուրբ տառս եւ լցի զփափաք [ան] մին իմոյ:

Արդ զրեցաւ սայ ի թվականութեան Հա-
յոց Ձերորդի, Կերորդի, եւ երկրորդի, ի
հոյակապ եւ յականաւոր մայրաքաղաքս Սն-
բաստիայ, առ Ղուրս սրբոյ տաճարիս Սք-
փրկիչ կոչեցելոյ, որ է հանդէպ վկայարա-
նին զերահուլակ եւ սխարքոր՝ արեամբ
ներեալ վկայիցն Սրբոց Քառասնիցն մեծի
կաթողիկէ եկեղեցւոյն, ուր զանձն աստուա-
ծային՝ նշխարք [սրբոցն] անդ կան ի պա-
հեստի:

Եւ եղեւ զրաւ սորայ ի ղան[ու]թեանն
նարպանդային, որ մականունն [իշո ծառայ],
ի հայրապետութեանն հայկա[կան]աց սեփի՝
տեառն Կոստանդեայ, ի թաղաւորութեանն
բարեպաշտին Աւշնայ, եւ յեպիսկոպոսու-
թեանն մերոյ նահանգիս տեառն Ստեփան-
նոսի:

Արդ զրեցաւ սայ ի դառն եւ ի դժուար եւ
յանբարի ժամանակիս զոր յոյժ նեղիմք յա-
նաւրինաց, ի յարտաքին շար զազանաց. եւ
ոչ նուազ հասանէ նեղութիւն ի հաւատաց-
եալսց Այ. յարեանբոց եւ ի մարդաղէմ զա-
զանացս յազգէն իմայելի. եւ ի սա[ւ]թիկ
հարկից եւ ի սովոյ քաղիւն ողիք մարդ-
կան: Եւ յայսմ ամի ընդ մեղաց մեր պատու-
հասէ եւ յանգեցիլ սրտէ զաւրէն եգիպտական
հարուածոցն առաքեաց Տէր. մեծ

զմարսին եւ ապականեաց նոքաւք [զգաւ] առ
մեր, որ ոչ մնաց զեղ դաւար եւ [արմատ
խոտոյն] եւ եղեւ զաւատ մեր անապատ յա-
ն[անոյ] եւ ի մ[արդոյ]... այլ ազգի ազգի
վիշտս եւ զ[նեղութիւնս] զոր կրեն ի Քս.
հաւատացեալք, այլ աւ[ելորդ] համարեցաք
առ ի զրել:

Արդ եւ նու[աստ] զ[րիւս] Ստեփաննոս քա-
հանայ, զղէմս առ համ..... իւր ունելով,
աղայեմ զքահանայն տունկ... [եկե]ղեց-
ւոյ դրախտի, զդասս սրբազնագործ քահա-
նայիցդ մաքրեցեցոյց անձանց, որք պատա-
հէք սուրբ տառիս այս ընթերցման կամ զա-
ղափարի, յիշման արժանի վարկիթ:

Բ. — Յիշատակագրութիւն Կազմող Սն-
բոքի:

1. — Էջ 317, վարը, բոլորգիր. — Զվեր-
ջացեալս ի գործոց բարեաց, եւ զգառածեալս
մեղաւք, զՍէրորէ մեղապարտ եւ անարժան
քահանայ, զկազմողս սորա, եւ զծերողսն իմ
եւ զեղրայրսն աղայեմ յիշել ի Տէր, եւ թո-
ղութիւն յանցանաց հայցել ի Տեառնէ. եւ
Քս. Ած. զծերն թողցէ: Մեղա՞ մեղա՞ եւ
առանկ մեղա, տեառք իմ եւ եղբարք:

2. — Էջ 616, վերը, բոլորգիր. — Զկազմող
սորա զՍէրորէ նուաստ եւ անարժան քահա-
նայ, եւ զծնողսն իմ զԹոհանէ քահանայ եւ
զՄանանա, եւ զորդեակն իմ Տիմոթէոս, ա-
ղայեմ յիշել ի Տէր: Եւ Տէր զծեղ յիշեցէ
յարթաութիւնն իւր, ամէն:

Գ. — Յիշատակագրութիւն Կազմող Կիւրե-
ղի:

Էջ 616, վերը, նախորդին ներքեւ, տարբեր
բոլորգիր. — Զվերջին կազմող Աք. Կտակա-
րեանաց՝ զԿիւրեղ սրբազն կրօնատէր եւ
բանի սպասորդ՝ յիշեմք աղօթիք, եւ Ած.
զծեղ յիշէ յիւր ողորմութիւնն:

Դ. — Յիշատակարամ կազմել տուողի. —
1453

Էջ 618, ստորոտը, բոլորգիր նախորդին
նման. — Ի թվականիս Հայոց ինն հարիւր
եւ յԲ, ի դառն եւ դժեհայ ժամանակիս, յու-
րում տարաբերեալ ծփիմք պանտրխտու-
թեամբ, պատահեալ մեր ի զաւատս Սեդաստ-
իոյ, ի Սք. Անապատս Սրբոց Հրեշտակա-
պետաց, եւ նուաստ [մաշած է] վարդապե-
տըս, եւ տեսեալ զաստուածաշունչ զիրս
զայս հնացեալ. ... եւ անփոք ընկեալ, եւ
կազմել ետու աշակերտին իմոյ՝ Կիւրեղ

սրբազան կրօնաւորի Արդ աղախեմ զպատանահալթս, յիշել զան[արժ]անութիւնս մեր[եւ] զաշխատողք ի սմայ, եւ ողորմութիւն խնդ[րել] ի Տեառնէ[ւ], որ եւ ձեզ լիցի մասն բարեաց. ամէն:

Ե. — Յիշատկագրութիւն ծածկագիր. — 1811

էջ 111, ստ. լուսանցքին. — ԺԺ, զօղո,

ռչուշ, յձձ, Ա, բօբօ, խեխե, օօ, վշվշ, ռռ, ԺԺ, ԸԸ, յյ, մմ, ԺԺ, ԸԸԸԸ, յյ, վշվշ, մմ, ԺԺ, ռռ, ԺԺ, բբ, | = ի ԹՎ. ԶԿ եղաւ Սիմոն ի յունիսի Դ|:

Զ. — Յեռնագոյն յիշատկագրութիւն. —

էջ 89, ստ. լուսանցքին, չեղադիր անհարթ. — Սեփականութիւն Ս. Հրեշտակապետ Վառուց Ազատուց:

3122

ՏՈՒՄԱՐԻ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԴԱՐՊԱՍԱԿԱՆԻ

ՏԻՄՈԹԵՈՍ ՎՐԻ. ՍԱՓՐԻՉԵԱՆ

Ս. Յակոբ, Երուսաղէմ

1880 - 1884

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասալ 28×18×1.5: Էջք 182: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ զծաւոր: Գրիչ՝ Տիմոթէոս Վրդ. Սափրիչեան: Գրութիւն սեւորակ մելանով, միասին, 28 տող, կամ եռաւղ: Եղադիր վարժ. կազմ կիսակաշի խաւարարեան:

Մամօր. — Մէջը կը գտնուի այլ տետրակներ եւս, եւ զանազան թուղթեր:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — 1880 եւ 27 Դեկտեմբերէն մինչ ցապրիլ: վերջն եղեալ ձեռամբ մեր մովսէլախի ծախքն:

էջ 2. — Ի 1880 եւ ի 24 դեկ. կարգեցաք Մատակարար Աթ. Աթոռոյ մովսէլախին: Բայց ի 1881 եւ ի սկիզբն մայիս ամսոյ սկսաք զսորի տուժարն ունիլ յականէ յանուանէ՝ ամսաթուով Երէտ ի սմա նշանադրելով զ ի բոլոր տարւոյ զնացեալ ծախսն մովսէլախին եւ այլ Հարկաւոր պիտոյից արտաքոյ կարգի, որ Աթ. Աթոռոյն վերաբերի, որք աստ կարգաւ տեսնեն. — Ն. Տիմոթէոս Վրդ. Սափրիչեան, Պօսեցի, Մատակարար Աթ. Աթոռոյն Երուսաղէմի:

էջ 3. — 1881, ի սկիզբն մայիսի:

էջ 23. — 1882, ի յունվար ամիսն:

էջ 85. — Պատահական ծախք:

էջ 39. — 1881, Արտաքոյ մովսէլախի խառն ծախք:

էջ 43. — 1881, Տարեկան փայտ եւ քիւթիւ:

էջ 65. — Համառօտ բովանդակութիւն բոլոր տարեկան ձեռամբ մեր եղեալ ծախուց, որք որպէս գրեալ կայ յականէ յանուանէ յետկոյս:

էջ 68. — Ի 1882 եւ ի սկիզբն մայիս ամսոյ վերստին յանձն առնլով յակամայս՝ զպաշտօն մատակարարութեան Աթ. Աթոռոյս խոհանոցի, Հարկեցաք ունել յականէ յանուանէ, ամսաթուով եւ օրագրով զ ի բոլոր տարւոյ զնացեալ ծախսն թէ՛ մովսէլախի եւ թէ՛ այլեւայլ Հարկաւոր պիտոյից իմոյս պաշտօնի վերաբերելոց, զորս յառաջիկայս կարէք տեսնել հայեալպէս. — Ն. Տիմոթէոս արեղայ Սափրիչեան, Պօսեցի, Մատակարար Աթոռոյ Աթոռոյն Երուսաղէմի:

էջ 69. — Ի Մայիս ամիսն:

էջ 77. — Տարեկան առեցեալքն ի պէտս մովսէլախին:

էջ 81. — Պատահական ծախք:

էջ 85. — Արտաքոյ մովսէլախի եղեալ խառն ծախքն:

էջ 89. — Առեցեալ թիւթիւկը եւ փայտը:
 էջ 95. — Յետ կոյս եղեալ ի 1862, եւ ի մա-
 յիսէ մինչ ցապրիլ վերջ ի պէտս մութվախի
 եւ այլ հարկաւոր իրաց բոլոր ծախուց հա-
 մառտ եւ ամփոփ ցուցանէ աստ եղաք ի
 դիւրապէս տեսութիւն:
 էջ 98-148, դատարկ:
 էջ 147. — ... 1862, ղեկտեմբերի սկիզբն:
 էջ 148-152, դատարկ:

Տետր դարպասական ողորմութեան սկըս-
 եալ ի 1863, եւ ի 20 դեկտեմբերի. — Կա-

պոյտ թղթով տետրակ մըն է՝ բաղկացած
 40 էջերէ:

Աւելի մեծ տետրակ մը, կապտորակ, դը-
 ծաւար թուղթով, բաղկացած 72 էջերէ:

էջ 1. — Մանօթուքիւն. — Սոյն տու. մար-
 ներն յնրուադէմ ի Սբ. Աթոռն Սրբոց Յա-
 կոբեանց եկեալ ուխտաւորաց յանուն դար-
 պաստի Գլխադրի եւ իւղագնի տուած՝ 1863
 է սկսեալ...: — Տիմոթէոս Գանձապետ:

էջ 3. — 1864. — Տու. մար դարպասական
 ողորմութեան ի մայիսէ սկսեալ:

3123

ԲԱՆ Ի ՎԵՐԱՅ ՕԾՄԱՆ ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՆ

Ի ՍԱՆԿԹՊԵՏԵՐԲՈՒՐԴ (1780)

ՅՈՎՍԷՓ ԱՐԺԵՊՍ.

Տետրակ մըն է բաղկացած 14 էջերէ,
 առաջին սիւնակը ռուսերէն, երկրորդը հա-
 յերէն՝ նոտրագիր:

էջ 1, վարը. — Բան ի վերայ օծման Հա-

յոց Եկեղեցւոյն, ի Սանկթպետերբուրդ կա-
 ռուցելույ, ի յանուն Սրբուհւոյ մեծի նա-
 հատակուհւոյն Եկատարինէի. Ասացեալ
 Յովսէփաւ, Արթեպիսկոպոսան Հայոց,
 Փետրվարի 18երորդ աւուր, 1780 յամի:

3124

ՅՈՎՍԵՓԱՅ ԳԵՂԵՑԿԻ ԶՐՈՅՑԳ ԸՆԴ

ԱՍԱՆԹԱՅ ԱՄՈՒՍՆՈՅ ԻՒՐՈՅ. — 2

ԻՍԱՀԱԿ Ծ. ՎՐԴ. ՏԵՐ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

(Տպ. 1849)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասայ 25×21×1.5, էջք 236, Հանգա-
մանք անբաւարար. վերջը թերի: Թուղթ
կապտորակ, Գրութիւն սեւորակ մեյանով,
միասիւն, 32 տող: Շեղազիր վարժ: Ան-
կաղմ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Յովսեփայ Գեղեցկի Զրոյցք ընդ
Ասանթայ ամուսնոյ իւրոյ:

Ներածութիւն. — Ամենամաքուր եւ չըք-
նաղ բարք եւ սրբասուն վարք գեղեցկին
Յովսեփայ՝ յայտնի է... — Հմմտ. թիւ
1886, 2. Հատոր, էջ 286:

էջ 2. — Գիրք Առաջին, Գիշեր Ա. Ասա-
նէթ. — Աղաչեմ պատմեա ինձ, եթէ ո'ւր են
հայրենիք քո...:

էջ 233. — Գիշեր յիսներորդ վեցերորդ:
Ասանէթ. — Զի'նչ խորհուրդք էին նոցա ի
գիշերիս:

3125

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ԾՆՆԴՈՑ?

Ստուար Հատոր մըն է, բաղկացած անջատ
պրակներէ, զրուած հասարակ թուղթի վը-

րայ, սեւորակ մեյանով, անհարթ շեղազրով,
առանց լուսանցքի: Կողք չունի:

3126

Թ Ո Ւ Ղ Թ Ք Ս. Պ Ա Ի Ղ Ո Ս Ի. — 4

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մալա 15×10×4.5. Թերթ 280, Հանգա-
մանք բաւարար գրեթէ. սկիզբը թերի
Թուղթ դեղնորակ, Գրութին՝ խորագիր-
ները եւ սկզբնատողերը կարմիր, գլխա-
տառերը կապույտ, մնացեալը սեւ մեկանով,
միասին, 18 տող, կարմիր գիծերու մի-
ջեւ: Նոտրագիր, Համառօտագրութիւնք
սովորականէն աւելի: Ուղղագրութիւն ոչ զօ-
րաւոր: Գունաւոր գլխազարդ իւր սարօք՝
իւրաքանչիւր Թուղթի սկիզբը: Կաշեկազմ
տախտակեայ հնամալ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Թղ. 1ա. — ... Եւ արդ սկսեալ ճառիս ըստ
աւրինակի ճշմարտութեան որպէս եւ էն իսկ,
ըստ իմում կարի կարգեցից ըզպատմութիւն:
Պաշտոն առաքեալ Երբայեցի էր յազգէ,
ի գնդէ Բենիամինի, փարիսեցի ուսմամբ առ
ոտս Գամաղիէլի հաւատարիմ վարդապետի

Թղ. 12բ. — Վկայութիւն Պողոսի Առա-
քելայ. — Առ Ներոնի կայսէր Հռոմայեցւոյ
վկայեալ անդ Պողոս առաքեալ, կտրեալ ըզ-
գուրիս սուսերաւ. . . .

Թղ. 15բ. դատարկ:

Թղ. 18ա. — Գլուխէ Հռովմայեցեց Թղ-
քոյմ Պաւղոսի. — Պաւղոս ծառայ Յի. Բի.
կոչեցեալ առաքեալ որոշեալ յաւետարանն
Աստուծոյ. . . .

Թղ. 28-30ի միջեւ կը տեսնուին արմատ-
ները՝ կտրուած երկու թերթերու:

Թղ. 53ա. — Գլուխք Առաջնոյ Թղթոյն

Կորնթացւոց:

Թղ. 55ա. — Առ Կորնթացիս Առաջին
Թուղթ. . . .

Թղ. 82բ. — Գլուխք Երկրորդ Թղթոյն
Կորնթացւոց:

Թղ. 84ա. — Առ Կորնթացիս Երկրորդ:

Թղ. 118բ. — Գլուխք Գաղատացւոց Թղ-
թոյն:

Թղ. 134ա. — Թուղթ առ Եփեսացիս:

Թղ. 147ա. — Թուղթ առ Փիլիպեցիս:

Թղ. 157ա. — Առ Կեղծասցիս:

Թղ. 166բ. — Առ Թէսաղոնիկեցիս Թուղթ
Առաջին:

Թղ. 180ա. — Գլուխք Թղթոյմ Եփրայեցւոց:

Թղ. 214ա. — Առ Տիմոթէոս Թուղթ Առա-
ջին:

Թղ. 223ա. — Գլուխք Թիւստոյմ որ առ Տի-
տոս:

Թղ. 238ա. — ԺԴ. — Առ Փիլիմոն եւ առ
Արքիպաս սարկլաւազ եւ առ Ապիլայ:

Թղ. 242բ-250, դատարկ առ հասարակ.
վերջինները նաեւ վնասուած:

Յետմագոյմ յիշատակագրութիւն. — 1832

Թղ. 243ա, սեւորակ մեկանով, նոտրակերպ
չեղագիր. — Ի Մատենադարան Վանուց Սըր-
րոց Յակոբեանց Ս. Երուսաղէմի, զգրչագիր
հնամենի մատենան Թղթոյն Ս. Առաքե-
լոյն Պողոսի, Նուիրեաց ալրի տիկին Թա-
գուհի Ամէրճեան, Ակնայ Ապուլիեցի, ի
յիշատակ հանգուցեալ վաղամեռիկ որդւոյն
իւրոյ Հայկազուն պատանեկի, ճեռամբ
Պսակ Ժահանայի Մ. Պաշիկեան, ի Գահրէէ,
17 սեպտեմբերի, 1932:

3127

ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ (ԿՐՕՆԱԿԱՆ)

Ս. Յակոբ, Երուսաղեմ

ԺԹ. Դար

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաս 27X21.6X1. էջ 228. Հանգստանք քաղաքի, Թուղթ կապտորակ: Գրուածին սեւ մելանով, միասին, 25-28 տող: Շեղագիր վարժ, Համառոտագրութիւնք բաւական առատ: Թղթակազմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Օգնեա Հոգիի Աթ. Ած. Ճշմարիտ: Մանուցումն Տղայածախի:

էջ 8.— Մանուցումն Տղայածախի.— Օրէնք է յայտնեալան...:

էջ 10.— Վասն Տղայածախի.— Ամենաբարին Աստուած...:

էջ 14.— Վասն Տղայածախի.— Քրիստոս Փրկիչն մեր...:

էջ 21.— Վասն Տղայածախի.— Անսահման էութիւն ամենաբուն բարին Աստուած...:

էջ 28.— Վասն Տղայածախի.— Ամենաբարին Աստուած...:

էջ 31.— Տեառնեղառաջի եւ Տղայածախի.— Ըստ առաջեղական եւ հայրապետական կարգադրութեանց...:

էջ 38.— Դրան Բացման Մանուցումն Տեառնեղառաջի.— Ըստաստուն Հոգւոց մերոց ամենաբուն բարին Հայրն Աստուած...:

էջ 46.— Սեւ Աւետման որ ի Աթ. Աստուածներն Գերեզմանն.— Այս աւուր արտաքոյ կանոնի եղաւ Հանդիսին պատճառը պիտի իմացնեն...:

էջ 49.— Մանուցում Աթ. Յարութեան Դրան Բացման.— Ըստ աշխարհի սովորութեան...:

էջ 53.— Իմանէ՛ք Դրան Բացման.— Կենարարն մեր Յս. Քս. ...:

էջ 58-80, զատարկ:

էջ 81.— Մանուցում Դրան Բացման:

էջ 86.— Մանուցում Դրան Բացման:

էջ 88.— Մանուցում Դրան Բացման, Վասն Խոնարհութեան.— Ըստ իմ կարողութեան Սուրբ Գիրքը կարգաւ իբէն մէկ զար-

մանայի իտքի մը քառս եկալ...:

էջ 71.— Վասն Կենսատու: Աթ. Յարութեան Տեառն մերոյ Յի. Քի.:

էջ 74.— Յաւուր Վարագայ Աթ. Խաչին Դրան Բացման առաջի Սրբոյ Գերեզմանին Քրիստոսի:

էջ 74-75ի միջեւ կը գտնուի յաւելումական մէկ թերթ, 1873, սեպտ. 30 թուակիր:

էջ 78.— Պայծառակերպութիւն:

էջ 82.— Սրբոյ Գայստեան Մաղկազարի:

էջ 87.— Մաղկազարդի Երեկոյին դրան Բացման:

էջ 88.— Քարոզ Յաւուր Մենդեան Տեառն Յի. Քի.:

էջ 86.— Եւ ի Աթ. Մանուցում:

էջ 100.— Մանուցումն Գլխադրի:

էջ 105.— Մանուցումն Գլխադրի:

էջ 108.— Վասն Աստուածային Սիրոյ:

էջ 114.— Վասն ննջեցելոց դամբանական:

էջ 115.— Մանուցում ի վերայ Հանդերձ Բաժանման տեղւոյն ի Աթ. Յարութեան Տեառնին:

էջ 117.— Մանուցում ի վերայ Գլխադրին Աթ. Յարութեան:

էջ 119.— Մանուցում ի վերայ Երրորդ Բանտին Քի. որ ի մէջ Աթ. Յարութեան:

էջ 122.— Մանուցում վասն Աթ. Գողգոթային:

էջ 127-130, զատարկ:

էջ 131.— Հաւատացեալք երկնյին գործել զմեզա...:

էջ 182.— Քարոզ Վասն Պահոց:

էջ 135.— Դրան Բացման Մանուցումն:

էջ 136.— Դրան Բացման յաւուր Ղեւոնդեանց:

էջ 138.— Վարդանանց:

էջ 145.— Քարոզ Կազանդի, այսինքն Տարեմտի եւ Ամսամտի:

էջ 166.— Առաջաւորաց Բարեկենդանին:

էջ 170.— Դրան Բացման:

էջ 180.— Քարոզ Վասն Վարժուց Արդարոց:

էջ 196-228, զատարկ:

3128

ՔԱՐՈՋԳԻՐՔ (ՄԱՍՆԱԿԻ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 28×20, էջք 66, Հանգամանք Համարեա բաւարար, Թուղթ Հասարակ, Գրուածիւն սրճադոյն թանաքով, միասին, 31 տող, Շեղադիր, Համառոտագրութիւնք առատ, Կողք՝ թղթեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Երկրորդ Կիրակէ զկնի Մենդեան-Քարոզ ԿԸ, երես ՅԺԹ:— Հաւատք գործով փայլեալ:

1.— Ամենաբարի արարիչն Աստուած... էջ 6.— Բարեկենդան Առաջաւորաց: Մեծութիւն աշխարհի սնտաթի:

էջ 11.— Մետասաներորդ Կիրակէ Քաշվերացի: Աղօթքն է զէն Հաւատացեւոց:

էջ 15.— Երկրորդ Կիրակէ զկնի Մենդեան.— Սէր Աստուծոյ առ մարդ:

էջ 18.— Երկրորդ Կիրակէ Քաշվերացի, Խոնարհութիւն:

էջ 24.— Իններորդ Կիրակէ Քաշվերացի, Զկոծել զնշեցեալս:

էջ 29.— Երրորդ Կիրակէ Առաջաւորաց, Շնորհք աստուածային:

էջ 34.— Հինգերորդ Կիրակէ Մեծի Պաշտօն, Աղօթք:

էջ 42.— Հատոր Ա: Երես 128: Քարոզ Լ: Տօն Սրբոյն Գէորգեայ:

էջ 47.— Ութերորդ Կիրակէ Քաշվերացի, Օգոստ լսելոյ եւ առնելոյ զբանն Աստուծոյ:

էջ 53, վարը.— Յանկ, 1-10 Գլուխներ:

էջ 54.— Մահ մեղաւորին շար է...

էջ 56, դատարկ:

3129

ՇԱՐԱԿԱՆՔ (ՀԱՅԿ. ԶԱՅՆԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ).— Բ

Երուսաղէմ

1896

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 28×22×2.5, էջք 870, Հանգամանք լաւ: Թուղթ դեղնորակ, Գրիչ՝ վաղարշ Տ. Մարկոսեան: Գրութիւն սեւ մելանով, միասին, եօթ տող ձայնանիշ եւ ներքեւը եօթ տող գրութիւն: Շեղադիր յատակ: Դատարկ Թուղթք սկիզբը ութ թերթ: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ նորադրոշմ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Մնկ. Դկ. Պետրոսի եւ Պօղոսի Սրբազան Առաքելոց.— Որ արփահարայ...

էջ 7.— Համբարձի նոցին, Դկ.— Որ անպարագիրն է յէութեան...

էջ 171.— Կանոն Դաւթի Մարգարէին եւ

Յակոբայ Առաքելոյն.— Յաղթող գրտաւ...

էջ 181.— Կանոն Սրբոյն Ստեփաննոսի Նախավկային:

էջ 190.— Օրհնութիւն Որդոցն Որոտման:

էջ 201.— Կանոն Մծթնայ Հայրապետին:

էջ 210.— Հարց Մենդեան Ա. Աւուրն:

էջ 239.— Կանոն վարապալ Քաշի:

էջ 248-364, դատարկ:

էջ 365.— Յանկ Ստեղծաց: Մանկունք, ԲՁ-Դկ:

էջ 366.— Համբարձիք. ԲՁ-Դկ: Ապա ըստ իշխութիւն, էջ 183-238:

էջ 367-370, դատարկ:

3130

ՇԱՐԱԿԱՆՔ (ՀԱՅԿ. ՁԱՅՆԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ). — Ա

Երասադեմ

1890

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 28×22×5-6. էջ 958. Հանգա-
ման լաւ ընդհանուր առամար. Թուղթ, դը-
րութիւն եւ դիր նման նախորդին. Դատարկ
թուղթք սկիզբը եօթ թերթ, հինգերորդին
վրայ դրուած է մեծատառ. զձայնագրեալ
Շարականս զրեաց Վաղ[ա]րչ Տ. Մարկոս-
եան Ռեպոսանցի, Ի Թուին Փրկչին 1888ին,
յԵրուսաղէմ: Կազմ նման նախորդին բայց
փոթած:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Սկսուածք եւ փառք Ութն ձայնից,
էջ 34-35ի միջեւ երեք թերթ դատարկ, ա-
ռանց իջաթիւի:

էջ 35, զարդագիր. — Ձայնագրեալ Շարա-
կանց Հայաստանեայց Սուրբ Եկեղեցւոյ. Կա-
նոն Մենդեան Սուրբ Աստուածածնի:

էջ 52. — Կանոն Աստուածայայտնու-
թեան Ճրգալուցիին:

էջ 64. — Կանոն Աստուածայայտնու-
թեան Առաջին Աւուրն:

էջ 107. — Կանոն Քառասնօրեայ Գալստ-
եանն Քի. Ի Տաճարն:

էջ 181. — Կանոն Բուն Բարեկենդանին:

էջ 401. — Կանոն Մեծի Ողորմեան՝ Մաղ-
կազարդի Կիւրակէին:

էջ 487-488ի միջեւ երեք էջ առանց իջա-
թիւի:

էջ 488. — Կանոն Սրբոյ Զատկին:

էջ 494. — Հարցք Յարութեան:

էջ 510. — Կանոն Նոր Կիւրակէին:

էջ 624, կրկնուած:

էջ 642. — Կանոն Համբարձման Քրիստո-
սի:

էջ 885. — Կանոն Հոգեգայտեան Ա. Ա-
ւուրն:

էջ 772. — Կանոն Շողակաթին:

էջ 788ին կը յաջորդէ սխալմամբ էջ 800:

էջ 815. — Կանոն Վարագայ Քաչի:

էջ 817ին կը յաջորդէ 818:

էջ 821. — Կանոն Գիւտ Քաչի:

էջ 887. — Մանկունք Սրբոց Սուրբասանց:

էջ 900. — Համբարձի Դեռնդեանց, ԲԶ,
մասնաւոր եղանակ:

էջ 916-932, դատարկ:

էջ 933. — Յանկ Շարականաց:

էջ 941-958, դատարկ:

3131

Ք Ա Ր Ո Զ Գ Ի Ր Ք. — 27

ՅԱԿՈԲ ՊՏՐ. ՆԱԼԵԱՆ

[Կ. Պալիս?]

[ԺԸ. Դար]

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 30×20×7. էջք 7+1000. Հանգա-
ման լաւ. Թուղթ կապտորակ. Գրիչ՝ Թով-
մաս Սարկիսապ. Դրութիւն՝ խորագիրները
մասամբ, եւ սկզբնատողները յաճախ կար-
միր, մասցեալը սեւ մեկնով, երկսիւն, 37
տող, կարմիր գիծերու միջեւ. Նոսր շեղա-
գիր. Համառոտագրութիւնք յոյժ առատ.
Սեւագիծ զարդագիր քարոզներու սկիզբը:

Գունաւոր գլխազարդ էջ 1, Կաշեկազմ տախ-
տակեայ ոսկեղորուզ. Ստացող՝ Յակոբ
Աթղ. Պալատցի:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա, դատարկ:

էջ Բ. — Յեռնապոյն յիշատակագրու-
թիւն, տես յետոյ:

էջ 9. դատարկ՝ Վերի կողմը փակցուած է փոքր պիտակ մը. "Property of N. Terzian".

էջ 1.— Գունաւոր նկար, Քրիստոս չքապատուած հրեշտակներով, ներքեւը երկաթադիր. ճեմ եւ ճանապարհ, ճշմարտութիւն եւ կեանքը:

էջ 1.— Զբոլոր գործն զայն նուիրեմ քեզ, Հոգի Ար. Ած. . . .

Քարոզ Առաջին:

էջ 18թ.— Երկրորդ Քարոզ Արքայ Երրորդութեան. . . .

էջ 101ա.— Քարոզ ԺԱ. Կիրակէի Վարդապետին Այլակերպութեան Տեսնոն. . . .

էջ 205ա.— Քարոզ ԻԲ. Հիւզերորդ Կիրակէի զկնի Վերափոխման Աստուածածնին. . . .

էջ 301թ.— Քարոզ ԼԳ. Ի վերայ Յսոսիայ Աստուածահօրն. . . .

էջ 442ա.— Քարոզ Մ: Ի շաբաթի աւուր Ի վերայ Արքայն Յակոբայ Մծնայ Հայրապետին. . . .

էջ 608ա.— Քարոզ ՄԵ: Ի վերայ Որդւոցն Որոտման. . . .

էջ 663թ.— Քարոզ ՁԲ: Ի վերայ Խ օրեայ զայրատեանն Տեսնոն Ի Տաճարն. Ի վերայ Դուռ. 2. 22:

էջ 781ա.— Քարոզ ԴԵ: Ի վերայ չարչարանաց եւ մտից Վերապին Արքայն Գրիգորի մեր Լուսաւորչին:

էջ 962թ.— Քարոզ ՃԺԵ: Ենթորդ Կիրակէի զկնի Արքայ Զատկին, Երկրորդ Մաղկազարդին. . . .

Յիշատակարամ՝ Լեզիմակի.— 1758

էջ 959թ. վարդ.— Ի պարզեաց Հոգւոյն Արքայ աւարտեցաւ Կիրակէից Քարոզագիրքս. յամի Տեսնոն 1758. . . .

Յիշատակարամ՝ Ստացող Պալատցի Յակոբոս Արեղայի.—

էջ 980ա.— Յիշատակարամ Գրքնայ.

Անհատ գոհութիւն, փառք եւ երկրպագութիւն Ամենասուրբ Երրորդութեան Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Արքայ, որ յատուկ նախախնամութեամբ՝ եւ ողորմութեամբն իւրով այժմ նորոգ Ի լոյս ածեցոյց այս Կիրակէից անուանեալ Հազուադէպ յարգի մատենաւ: Զի երբեք երանեալ տեսնոն Յուսնոն աւստուածարեալ գերարհի աւստուածաբանութեան բարունակեալ սրբազան պատրիարքի ձեռնաստեւն աղակերտ՝ Պալատցի Յակոբոս անարժան յետին արեղայս զմայլ-

եալ մեծաւ սքանչմամբ երանելի պատրիարգին իմաստիցն առաւելութեան, որ Հոգւով սրբով զուով լցեալ՝ ըստ առեցելոյ շնորհացն առաւելութեան՝ ոչ քանքարաթաղոյց լինէր, այլ՝ անյապաղ աշխատասիրութեամբ տքնէր զամ. կենա իւր Ի յոգւոտ ազգին եւ Համակրոնից՝ բազում հարկաւոր մատեանս Հոգեշունչս բերելով Ի յայտ, յորոց միկէ է այս իմանալի զըշագիրս Եկրաւէից: Ուստի հայելով յոգեալան յաշխատութիւն երանելոյն՝ (որ վասն մեր) Ի սէր բորոքեալ ըղձակեղտեցալ զգոհարարստաց մատենին յաւելուլ զՔիւ, ըստ որում էր ձեռագիր եւ բաց յայսցանէ զայլապիսի Հնարս զտանել առ իմս մասին անցեալ էր Հնարս Վասնորոյ չնայելով իմսն աղքատութիւն՝ յուսացեալ յԱծ. եւ յօրհնեալ ազգն իմ վըստահացայ դրամովս առլ օրինակել յատակ եւ գեղեցիկ զրով Ի նոյն իսկ զազափարէ գրեցելոյն Ի պատրիարգէ՝ առ Ի յատուկ ստացուած լինել ինձ եւ վայելել որչափ իցեմ կենդանի, զոր յաղոցեաց Տէր, եւ ըստ ըղձանացն իմոց զըղմանդակն ետուլ զբել շընորհունակ զրադիր տիրացու Քովմասս սարկաւագին, որ Հոգւով յափ աշխատ եղեւ յօրինակելն, վասն խառնակ գոյոյ օրինակին: Եւ թէպէտ էառ ինչէն զգրութեանն վարձս, իսկ՝ բազմաշխատելոյն սակի, ոչ փոխարէն Համարելի էր: Ուրեմն Ի Տեսնոն ընկալցի զքիրազան բարութիւնս եւ զանչափ շնորհս, որ նա ինքն է լցուցիլ ամենից պաշտութեանց եւ ձրիապէս մատակարարող պարգեւմամբ ամենայն շնորհաց, որում փառք պատիւ եւ ծնրադրական երկրպագութիւն յաւիտեանս յաւիտենից, Ամէն:

Ներքեւը սեւադրոյն կնիք. ՇԲ. Մ. Յակոբ Վարդապետ, 12. 7:

էջ 861ա.— Յանկ Գլխոց Արքայ Մատենիս:

էջ 986թ-1000. դատարկ:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն.—

էջ Բ. քառակուսի շրջանակի մէջ, շեղագիր (Գուշակեան Արքազանի գիրն է).— Տիւկին Պէպղրիկ Թէրզեան, Կոստանդնուպոլսեցի, զարգիս քնակեալ Ի Գահիրէ, զայս ձեռագիր մատենս Քարոզգրոց նուիրէ Մատենադարանի Արքոց Յակոբեանց Առաջնական Աթոռոյն Հայոց յերուսաղէմ, վասն յիշատակի վաղամեռիկ որդւոյ իւրոյ նշանայ՝ Հանգուցելոյն սատ Ի Գահիրէ, յամի Տեսնոն [թուակամը չէ գրուած]:

3132

ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ. — 82

Տեղի

ՌՃՂՁ = 1747

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասայ 28×20×1.5: էջ 50: Հանգամանք
համարեա բաւարար. հնութեան եւ գործա-
նութեան հետքեր յայտնի: Թուղթ բաւական
թանձր: Գրիչ՝ Թորոս Քաւանայ: Գրու-
թիւն՝ խորագիրները եւ գլխատառերը,
տեղտեղ նաեւ սկզբնատողերը կարմիր, մը-
նացեալը սեւ մելանով, երկսիւն, 28 տող:
Բոլորգիր: Համառոտագրութիւնք սոսկորա-
կանէն քիչ մը աւելի: Քանի մը Աղօթքներու
սկիզբը՝ կարմրագիր զարդագիր եւ լուսան-
ցազարդ: Գունաւոր խորանագրաւ իւր սա-
րօց, էջ 13: Կաշեկազմ տախտակեայ հնա-
մաշ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-8, դատարկ:

էջ 7ա. — Աւրեմք արկամելոյ սպաս եկե-
ղեցոյ...: Մեղայ ամենասուրբ Երրոր-
դութեան...:

էջ 10ա. — Դարձեալ ասէ. — Ած. Հայր եւ
Որդի եւ Հոգին Սբ. ընկալցի զգարձ քո եւ
զըղնումս...:

էջ 11ա. — Աւրեմք արկամելոյ սպաս է ե-
կեղեցոյ...:

էջ 13. — Աղօթս առածմակամ պատարա-
գի յառաջ բան զգնասուորիւմ. — Որ զգեց-
եալ ես զլոյս...:

էջ 17ա. — Նարեկեցոյմ ասացեալ. — Ա-
մենակալ Ած. անարատ մարդասէր Ած. բո-
լորից...:

էջ 21բ. — Եւ քահանայն ասէ զԱղօթս
Յովհաննու Ոսկեքերանին իմածուկ. — Տէր
Ած. մեր...:

էջ 23ա. — Աւրհնեալ սուրբ եւ անմահ
Քաղաւորութիւն Հօր...:

էջ 28ա. — Հաւատամք, ժողովուրդն ա-
մենեքեան քարձր ձայնի. — Հաւատամք ի
մի Ած.:

էջ 28բ. — Եւ ասէ զԱղաւթս Յովհաննու
Ոսկեքերանի Անի եւ երկիւղի մերձեմայ
ի Սբ. Զսկիւն. — Ոչ ոք արժանի է...:

էջ 44ա. — Եւ յետ ճաշակելոյ ի մարմնոյն
եւ յարենէ Տեառն, իսպ չանցէ ի վերայ
բերանոյն իւրոյ, եւ ասէ զբանս Թումայի
Առաքելոյն. — Վարմին քո անապական...:

էջ 49, իբրեւ պահպանակ. — Կը պարունակէ,
զրեթէ նոյն գրութեամբ, ձեռագրին 21րդ
էջին վրայ գտնուող հատուածները:

էջ 50բ, դատարկ:

Յիշատակարան Գրչի. — 1747

էջ 47բ. — Փառք Հօր անբաժանելի եւ
միասնական Սբ. Երրորդութեան Հօր եւ Որդ-
ւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ ամէն: Որ արժանի
արարեր զամ. հաւատացեալս՝ մարմնոյ եւ
արեան քո ի քաւութիւն եւ ի թողութիւն մե-
ղաց:

Արդ աղաչեմ զձեզ, ով մեղսացաւ ի քա-
հանայք, յորժամ մատուցանիցէք զՍբ. Պա-
տարաքն ձեր առաջի Սբ. Սեղանոյն, յիշե-
ցէք ի Քս. եւ զգրիչս զտէր Թորոսն, եւ զոր-
դին իւր զԱւետիք երէցն, եւ զթոռնիկներն
զՅակոբ զպիրն եւ զՊրիստրոն զպիրն, եւ
զկրտսեր Ստեփաննոսն:

Եւ զստացող Սբ. Խորհրդատեւորիս
որ ըստացաւ ի հալալ արդեանց, եւ եղ յիշա-
տակ ի սեղան սուրբ ի
թվին ՌՃՂՁ զրեցաւ:

Արդ աղաչեմ զձեզ, ով սուրբ քահանայք
եւ սարկաւագուէք, յիշեցէք եւ Ած. ողորմի
ասացէք, եւ Ած. ողորմեացի ձեզ ի միւս-
անգամ զալուստն ամէն:

3133

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 194

Միջոյ Ամապատ

ՈԼՐ = 1188

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասալ 24×15×6.5: էջք 520: Պրակք Ա-
ծ: Հանգամանք Համարեա բաւարար. նո-
րորութիւն կրած: Թուղթ բամպակեայ: Գը-
րիէ՝ Յովսէփ: Գրութիւն՝ Հատուածներու
սկզբնատողերը կարմիր, մնացեալը սրճա-
գոյն թանաքով, երկսիւն, 21 տող: Բոյոր-
գիր վարժ: Համառոտագրութիւնք սովորա-
կան: Գունաւոր լուսանցազարդ՝ Հատուած-
ներու սկիզբը, Հնագոյն ոճով, ոմանք մա-
սամբ կտրուած՝ Հետագայ կազմի ժամանակ:
Շատերը գծուած են բնագրի երկու սիւնակ-
ներուն միջեւ: Կաշեկազմ տախտակեայ՝
խաչերու եւ այլ զարդերու որոշ Հետքերով:
Պաշտական մագաղաթեայ սկիզբը երկու
թերթ, վերջը մէկ: տարբեր ձեռագիրներէ
վերջուած: Առաջինը, որ կողքին փակած է,
անկիւնաւոր երկաթագիր է, երկսիւն, մասն
յիշատակարամի. 400-Արդ գրեցաւ սուրբ Ա-
ւետարանս ի ժամանակս աստուածասէր եւ
բարեպաշտ՝ Հայոց Լեւոնի, եւ սուլտանին
[Հ]ոռոմոց Խոսրով [Է]աւ կոչեցեալ ա-
նունս:

Երկրորդ եւ երրորդ պաշտականները,
նոյնպէս երկսիւն եւ երկաթագիր, մասեր
տարբեր Աւետարաններու: Ստացող՝ Ստե-
փանոս Քաւանայ, որդի Գրիգոր Քաւանա-
յի:

ՐՈՎԱՆԴԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-4, նորոգեալ թերթեր, բոլորգիր,
սեւ մելանով:

էջ 1, կարմրաներկ գլխազարդ մաշած. —
Գիրք Մընդեան Յի. Քի. որդւոյ Դաւթի
...:

էջ 17-18, նորոգեալ թերթ: Նոյնպէս 31-
34, 98-100, 109-114, 129-180:

էջ 141-144, դատարկ:

էջ 145-146, նորոգեալ թերթ: Կարմրա-
ներկ գլխազարդ իւր սարօք. — Սկիզբն Ա-
ւետարանի Յի. Քի. ...:

էջ 191-194, նորոգեալ թերթեր: Նոյնպէս
207-210, 225-226:

էջ 234բ. — ... եւ ոչ ոմանք ինչ ասացին
զի երկնէն էին:

էջ 235-238, նորոգեալ թերթեր: Կարմրա-
ներկ գլխազարդ իւր սարօք. — Քանզի բա-
զումք յաւաքեցին ...:

էջ 238, դատարկ, թերթի վկայ:

էջ 253-254, նորոգեալ թերթ: Նոյնպէս
301-302:

էջ 395-396, դատարկ:

էջ 397-400, նորոգեալ թերթեր: Կարմրա-
ներկ գլխազարդ իւր սարօք. — Ի սկզբանէ
էր Բանն եւ Բանն էր առ Ած. ...:

էջ 443-444, նորոգեալ թերթ:

Լուսանցազարդութիւն Գրչի. —

էջ 451, ստ. լուսանցքին, կարմրատառ. —
Տէր Յս. ռդորմեա գրչացմ այնոցիկ արբ
զաւրիմակս եմ գրեալ, Գեորգեայ, եւ Գրի-
գորայ, ամէն:

էջ 477-478, նորոգեալ թերթ, սեւ մելա-
նով, ըստ նախորդներուն: Նոյնպէս 503-512:

էջ 519-520, դատարկ:

Մամր յիշատակագրութիւն Գրչի. —

էջ 140բ. — Որք ընթեռնուք զՍուրբ Աւե-
տարանն՝ զՍտեփանոս Հոգեւոր որդի զրչիս
Յովսեփայ՝ յիշեալիք ի Տէր, զի տացէ նմա
յերկար կեանք, եւ յապառնիսն ողորմու-
թիւն՝ իւր եւ ծնաւազ իւրոց. Ամէն:

Մեծ յիշատակարամ Գրչի. — 1183

էջ 514ա. — Փառք երից անբաւից, անհա-
սից, անեզրական տէրութեանն եւ միոյ
Աստուածութեանն, յամենայն արարածոց,
այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից,
ամէն:

Պարտ է ամենայն եղականաց փառս տալ
արարչին արարածոց, որ զաւրացուցանէ
զամենեանսն ոչ Հաւատովք խնդրեն ի Նը-
մանէ առնուլ զՀայցելին ըստ կամաց: Վա-
սնցի ճանապարհորդք եւ նաւորդք ոչինչ
այլ

Եթե Հասանել ի Հան-
դիստ ըստ կամաց: Նոյնպէս եւ զրիչ բաղ-
ժայ Հասանել յետին գծին. եւ ապա ոչ սա-
կաւ ուրախութիւն լինի ամենեցուն որոց

հասանելի հանգստի, և ապա զուարճանան և բերրին ընդ բարեկամս և ընդ զբացիս մոռանալով զառաջին վիշտս և գնեղութիւնըս յանցեալ ժամանակին:

Որպէս և զիմ անարժանութիւնս արժանացոյց հասանել ի յաւարտումն սրբոյ Աւետարանիս ի դռն և ի նեղ ժամանակի, յորժամ ամենայն արարածս տարարեւրէր և զզուէր յանաւրինաց իսմայելեան տոհմին որդւոց Հագարու, երկուց վիշապաց բերանաբաց լինալ ընդդէմ քրիստոնեից, ահ արկանելով ամենեցուն, որպէս զծով սաստիկ պետաք պարփակեալ շուրջ զկիւղիկեցւոց զաւառաւքս, և առնութիւն ոչ ուստեք ի մարմնաւոր տէրանց, բայց միայն ի հինէ անտի Հայոց սպարապետն մեծ Ռուբին որդի Ստեփանեի Ռաւբինայ, տիրապետեալ իւր Հայրենի գաւառացս այսոցիկ Կիւղիկեցւոց, և առնութիւն ունելով յԱստուծոյ միայն: Սա զարաժողով ունելով զքրիստոնեից զունդն ահ [ար]կանէր առ այլազգիսն և ոչ կարեօրն մտանել ի քրիստոնեից աշխարհս:

Արդ եղեւ զըրոսթին սորա ի Թուարբրութեան Հայոց ՈԼԲՆ, և ի վերադիտողութեան տեսաւ Գրիգորի Հայոց Հեղինակի, որդւոյ Վասիլի: Եւ վասն զի ի ստոյգ արիւնակաց ստուգեցաւ և գրեցաւ: Աւետարանն ձեռամբ իմով անարժանիս Յովսէփայ յետնոյս ի գրչաց, ի ծովահայեացս որ կոչի Առեւծկան Կացոցք մեծահոգակ անապատին Մլինեոյն, ընդ Հովսէփեաւ Աստուածանին, և ընդ վերակացութեամբ Հաւր Ստեփանոսի, մերձ առ սրտորոտով անմատոյց ամրոցին Պապեռանին, առ սահմանաց Տարսոն քաղաքի, և ընդ իշխանութեամբ մեծազար և բարեպաշտ պատրոնին Ռաւբինայ, ի վաշխումն Հոգեւոր որդւոյ իմոյ Ստեփանոսի քահանայի, որդւոյ Գրիգորի քահանայի, Թուրին Ստեփանոսի քահանայի, և իշխատակ Հոգւոյ իւրոյ և երեսաւաց իւրոց, և իմոյ անարժանիս և երեսաւաց իմոց, և քնաւ զարմ(արմ)ին իմոյ, և որ զարմաթն շնորհեաց յաղաքս զարդու Սր. Անտարանիս, [և] ի Թագուհի մայր Ստեփանոսի՝ յիշխանակ Հոգւոյ իւրոյ, և նորին Հաւր Կարապետի քահանայի:

Արդ աղայեմ զամենեանս որք ընթեռնուց և կամ ընդարկեալէ՝ իշխատակ արժանի արարէջ զիս քաղցամանդ զրիւս և զամենայն վերասացեալքս ի սմա, զի թերեւս որդոսութիւն զտղուց աղաթիւք ձերովք յա-

հագին աւուրն, և Ած. ձեզ ողորմեսցի, ամէն:

Իսկ յառաջադէս ասացեալ վիշապն երկուք. էջ սպտանն ելին Աստուծոյ և առ զմայրաքաղաքս Սելեւկիայ, և զաւրացաւ ի վերայ ամրոցացն այնոցիկ, և սինաւո հաստատեցաւ ընդ սպարապետն Հայոց Ռուբին գետն Պոպկանոյ, և յետս յոգաւ սիրով: Եւ ապա ի միւս այլ կողմանէ քաջար անարէնն և պիւղծն յորդոցն Քեսայ Սալաւնոսին, որ և բռնակալեաց և ահ զԵւլալտոս և զԴամասկոս և զԵղեսեայ, որ այժմ կոչի Ուռնայ, և զՄիթ, և չոգաւանց զգետովն Սփրատ, եկն առ սորորոտով Սուրբ լերինն, զոռայր ընդդէմ սպարապետին Հայոց Ռուբինայ և լսէր խստագոյն պատասխանիս ի նմանէ. կամէր մտանել յայլարհս քրիստոնեից և ոչ կարէր, վասնզի և քրիստոնեից զունդն զաւարտողով երին ընդդէմ նորա, մահ ի մտի եղէ[ալ] ամ[են]եցուն, զաւրաբն ունելով զՍուրբ Նշանըն, և զԱմենասրբուհի Աստուածածնին և զամենայն Սուրբս առ ի յաւնութիւն կոնելով քրիստոնեից: Այս ինչ իրագործեցաւ մինչեւ ցայս վայր, և առաջակայն Աստուծոյ էգիտելի:

Ձմանուէն և գլխուղիս Հոգեւոր որդեք իմ յիշեալէք աղաթիւք ի Տէր: Իսկ և զԳեորգ քահանայ սրբասէր և Հոգեւոր եղբայր իմ՝ աղայեմ յիշել ի Տէր. զի տացէ նմա [Այսչափ. շարունակութիւնը կորսուած. յաջորդ բերթը դատարկ]:

Հմտ. Սին, 1933, էջ 416: Թիւտ. Ձեռագրաց, Անթիլիաս, էջ 1028: Պատմ. Անթիպի Հայոց, Բ. Հատոր, էջ 414:

Թիշատակարան Նորագողի. — 1487

էջ 611ա. — Փառք Ամենասուրբ Երրորդութեան Հաւր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ այժմ և զրա յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

Վերստ[ին] նորոգեցաւ աշխարհայու և աստուածախառն Սր. Անտարանս ձեռամբ Հայրապետ եպիսկոպոսի, ի թվականութեան Հայոց ՋԺԶ:

Դանգի Հնացեալ ի վաղուց ժամանակաց, ի յանաւրինաց ձեռն էր անկեալ, քակել էին և ցրուել ենեղեցւոյ մէջն, ի գեւղս որ կոչի Տաւաթայ, և ի Երեսնակապետին տունն եկեղեցին: Այլ տանիք քակել էին և իշուցել զքարինս, և մեք Հանդիպեցաք և վերստին նորոգեցաք զեկեղեցին և զԱնտարանս

եւ եղաք ի Սիոն, յաղաքս փրկութեան հոգւոյ իմոյ. եւ յիշատակ ննողաց իմոց:

Ով սուրբ մանկունք եկեղեցոյ, որք հանդիպիք այսմ կենսաբեր Սբ. Աւետարանիս, տեսանելով կամ [մէկ քառ քերուած] (տեսանելով), յիշեցէք ի մաքրափայլ յաղաթս ձեր զմեղաւոր ծառայս, վասնզի բազում աշխատանայ կարացաք շինել. եւ բնակիչք զեղջիս, որ կերակրեցին զմեզ ի բազում աւուրս. Ած. որ մարդասէր է, եւ առատ է ի սուրբս, վարձահատոյց լինի, եւ պահեցէ ընդ երկայն աւուրս հանդերձ զաւակոց իւրեանց, եւ յետ աստեացս արքայութիւն պարգեւէ եւ մեղաց թողութիւն արասցէ Քս. Որդին Աստուծոյ. եւ յիշողդ լինեալ լինիք ի յաներեկ աւուրս, յորում բանք սպառի եւ զործք թաղաւորին, եւ նմա փառք յաւիտեանս ամեն:

Յետմագոյմ յիշատակագրութիւնք. —

1. — էջ 612թ, վարը, բոլորդէր տարբեր

— Նորոգեցաւ Աւետարանս ցեովմար Գիւնցի տիրացու Փանոսին. ով ոք հանդէք հար մեղայիւ յիշէք. եթէ յիշէք լինեալ լինիք յատենին Գրիստոսի:

2. — Յիշատակարանիկ. — 1923

Վերջին կողջին ներսի կողմը փակցուած, տպագիր. — Մնացորդ զրեանք, ձեռագիրք նախնեաց իբրեւ յիսուն եւ թուով տպագիրք, հին եւ նոր, Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյն Այնթապի եւ այլ հաստատութեանցն, հազիւ զերեքեայք ի հայածանացն, եւ բերեալք ի Հալէպ ընդ վերջին տարագիր ժողովուրդս Հայոց Այնթապի թվին 1922, Հուսիկ ուրեմն եւ անտի բերեալք յերուսաղէմ եւ եղեալք ի Մատենադարանն Սրբոյն Յակոբայ, ի պահ եւ ի յիշատակ, յամենան Մարտի 1928 տարւոյ, ի ձեռն Տ. Բաբգէն Եպիսկոպոսի, ի Պատրիարքութեան Տէր Եղիշէ Արքեպիսկոպոսի Դուրեան. Երուսաղէմ, 6 Մայիս, 1923. — Թիւ 1:

3134

Գ Ա Ն Զ Գ Ի Ր Բ. — 13

(ԺԵ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 18.5×13.5×7, էջք 540: Հանգստանք համարեա բաւարար. ազդուած թացութենէ: Թուղթ կոկեալ: Գրուածին՝ խորագիրները, սկզբնատողներ եւ զխատառները կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 17 տող: Բոլորդէր վարժ: Կարմրաներկ զարդագիր եւ լուսանցազարդ զանձերու սկիզբը: Կարմիր կապոյտ խորանագիր իւր սարօք, էջ 9: Գունաւոր զխագարդ իւր սարօք, էջ 323: Կաշեկազմ տախտակեայ զբոյժազարդ հնամալ: Պահպանակ մազաղաթեայ սկիզբը եւ վերջը երկուական թերթ, մասն երկաթագիր Աւետարանի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-4, ալյաղան մանրուք. անուն մը մանիշակագոյն թանաքով՝ Ասվատուր Դասապեան, սրվածի:

էջ 5-7. — Ծանկ, Ա-ԿԸ Գլուխներ:

էջ 8. զատարկ:

Ա. — էջ 9. — Գամն Աւետեաց Աստուածածնի. — Խրեղութեան ձայն... — Խաչատուր:

Բ. — էջ 18. — Գամն Ճրագալուցիմ ՄՅՈՂԵԱՅՈՒ. — Տարփումն ըղձական... — Տէր Միսի:

Գ. — էջ 25. — Առաջիմ Աւուր ՄՅՈՂԵԱՅՈՒ ԳԻ. — Թաղըդ պարծանաց... — Թաքա: էջ. — Տաղ ՄՅՈՂԵԱՅՈՒ ԳԻ. Այ. մերոյ. — Հրեմոսիմք այսաւր մեք հոգեպէս...:

Դ. — էջ 34. — Գամն Երբորդ Աւուր ՄՅՈՂԵԱՅՈՒ. — Մաքուր եւ անբիւ... — Մկրտիչ:

էջ 39. — Տաղ Մկրտութեան Տեառն մերոյ Յի. Ռի. — Ով զարմանալի խորհուրդս այս մեծ յայտնեալ...:

Ե. — էջ 41. — Գամն Երբորդ Աւուր. — Խրեղայ խորան Աստուծոյ Բանին... — Խաչատուր:

Զ. — էջ 47. — Գամն ՄՅՈՂԵԱՅՈՒ. — Ծանե-

դական լուսոյն խոնարհեալ... — Յ ա վ ա —
մ էս:

Բ. — էջ 82. — Գամն Մոմդեանմ. — Խորան
փառաց Աստուծոյն բանի... — Խ ա չ ա —
տ աւ ր:

Ը. — էջ 89. — Գամն Թլփատութեան
Տեառն մերոյ. — Գոչումն ըզմագին... —
Գ ռ ի գ ա ռ:

Թ. — էջ 86. — Գամն Յովաննու Կարա-
պետիմ. — Մեծապայծառ փառաւ զաննայի
... — Մ կ ռ տ ի չ:

էջ 70. — Մըկըրտիլուն Քի. մեծ Կարա-
պետն Յովաննէս...:

Ժ. — էջ 73. — Գամն Պետրոսի Հայրապե-
տիմ եւ Արիստղոսմ Սարկաւագիմ. — Վեր-
աւրհեալ գովեալ... — Վ ա ռ ղ ա յ յ —
պ ե տ ի:

ՃԱ. — էջ 82. — Գամն Ամտոմի եւ այլ
նգմատրաց. — Բարձրեալ աւատոր... —
Բ ա յ իւ ե ռ գ ի չ:

ԺԲ. — էջ 94. — Գամն Քաջատրացն Սըր-
բաց. — Համադրյալան, Հար սահման եւ
բան... — Հ ի ն գ ա տ ա ս ա մ:

ԺԳ. — էջ 107. — Գամն Կիրակոսի եւ
մարմ Յուդիտեա. — Գերապայծառ արփոյ
երկնային... — Գ ռ ի գ ա ռ ի է:

ԺԴ. — էջ 118. — Գամն Վեռնամ Գողդ-
նացո. — Գըթոյեալ թոյին... — Գ ռ ի —
գ ա ռ:

ԺԵ. — էջ 120. — Գամն Տեառնընդառաջիմ
— Միասնական Սր. Նորորդութիւն... —
Մ կ ռ տ ի չ:

էջ 126. — Այստաւ ցընեա Նրուաղէմ...
էջ 127. — Քս. փառաց Թագաւորն...:

ԺԶ. — էջ 130. — Գամն Սրբայն Սարգսի
Ջարապետի. — Մեծապայծառ փառաւ
զարդարեալ... — Մ կ ռ տ ի չ:

ԺԷ. — էջ 137. — Գամն Սրբաց Ատմեան-
ցնմ. — Գեղազարդ փառով... — Գ ռ ի —
գ ա ռ ի:

ԺԸ. — էջ 143. — Գամն Սրբաց Սուփասան-
ցնմ. — Գանձ սիրոյ թոյին... — Գ ռ ի —
գ ա ռ ի է ս ա:

ԺԹ. — էջ 150. — Գամն Սրբաց Թարգմա-
նացն. — Բարձրեալ անցնին... — Բ ա մ
Բ ա ռ ա զ ի ց:

Ի. — էջ 166. — Սրբաց Ղեւոնդեանց եւ
Վարդ. — Խորամանակ կանոն աւրիին... —
Խ ա չ ա տ աւ ր:

ԻԱ. — էջ 178. — Գամն Երեմ Սր. Ժողո-
վոյմ. — Ած. կենդանի, անխմանայի... —
Ա յ ռ ի վ ա մ ե ց ի:

ԻԲ. — էջ 186. — Քարոզ Բուժ Բարեկեցեա-
նիմ. — Երգա յաւժական... — Ե ռ եւ —
ա մ ե ց ի մ:

ԻԳ. — էջ 198. — Գամն Սրբայն Թեոդորոսի
եւ Մեռնեռեսի. — Գոհարանեալ Ած. Սր.
Հոգի... — Գ ռ ի գ ա ռ:

ԻԴ. — էջ 204. — Գամն Երկրորդ Կիր-
ակիմ. — Գըթութեամբ իջեալ... — Գ ռ ի գ ա -
ռ ի է:

ԻԵ. — էջ 212. — Գամն Կիրոյի Նրուաղի-
մայ Նպիսկոյոսի եւ մարմ Ամնայի. — Գը-
թացեալ թոյին... — Գ ռ ի գ ա ռ:

ԻԶ. — էջ 217. — Նորորդ Կիրակիմ, յա-
մառակ որդ. — Մեծ եւ ահեղ խորհուրդ տի-
րական... — Մ կ ռ տ ի չ:

ԻԷ. — էջ 222. — Գամն Յոնաննու Նրու-
աղէմայ Հայրապետի. — Գըթութեամբ թո-
յին... — Գ ռ ի գ ա ռ:

ԻԸ. — էջ 227. — Գամն Զորորդ Կիր. ի
մեծատ. — Մեծ եւ ահեղ խորհուրդ տիր-
ական... — Մ կ ռ տ ի չ:

ԻԹ. — էջ 233. — Գամն Սրբաց Քառասնից
— Մեծ եւ չըզար անմահից արգայ... —
Մ կ ռ տ ի չ:

Լ. — էջ 239. — Գամն Հիմկերտոյ Կիր-
ակիմ, ի դատաւորն եւ... — Մեծ եւ ահեղ խոր-
հուրդ անքրքնին... — Մ կ ռ տ ի չ:

ԼԱ. — էջ 244. — Գամն Սրբայն Գրիգորի
Լուս. — Մեծ եւ չըզար անմահից արգայ
... — Մ կ ռ տ ի չ:

ԼԲ. — էջ 251. — Գամն Վեցերորդ Կիր-
ակիմ տայ. — Մեղա Տէր մեղայ... —
Մ ե ռ գ ա մ:

ԼԳ. — էջ 268. — Գամն Յարութեանն Ղա-
գարու ի Բեթանիայ. — Գոչումն ըզմական
... — Գ ռ ի գ ա ռ ի է ս ա:

էջ 268-267 ի միջեւ ինկած է մէկ Թերթ, եւ
կը պակսի ԼԴ Գլուխին սկիզբի մասը, որ
ըստ նախադրի ցանկին պիտի ըլլար: Դանձ
Մաղկազարդի:

ԼԵ. — էջ 271. — Աւագ Երկուշաբթիմ Ա-
ւուրմ. — Գերազոյն էից... — Գ ռ ի գ ա ռ ի
է ս ա թ ա մ:

ԼԶ. — էջ 283. — Աւագ Երեմշաբթիմ է
Գամնս. — Գործ արարչական... — Գ ռ ի -
գ ա ռ:

ԼԷ. — էջ 290. — Աւագ Զորեշաբթիմ. —
Մեծ եւ ահեղ խորհուրդ անեղին... —
Մ կ ռ տ ի չ:

ԼԸ. — էջ 298. — Աւագ Հիմկերտի Աւուրմ
է. — Մեծապայծառ խորհուրդն աւագին... —
Մ կ ռ տ ի չ:

ԼԲ. — էջ 302. — Գամն Աւագ Ուրբաթուն
է. — *Խորհուրդ սոսկալի...* — Խ ա չ ա -
տ ու ը :

էջ 310. — Տաղ Մեծի Ուրբաթին Գիշերն. —
*Աստուածածին Սըրբուհին, ամէնաւրեւնալ
Տիրուհին...*

էջ 311. — Այլ Տաղ Ուրբաթին. — *Ով Սի-
մէոն ծերունի, ահա բան քո կատարի...*

Խ. — էջ 313. — Գամն Քաղված Շարաթու
ձրագայունցին. — *Խորհուրդ Հանգըստան
... — Խ ա չ ա տ ու ը :*

էջ 320. — *Խունկ եւ զըմուռ նըլան թաղ-
ման, մարմնոյն բերին անապական...*

ԽԱ. — էջ 323. — Յարութեամ. — *Մարդա-
սիրութեամբ, որդիս Միածին...* — Մ կ ր -
տ ի չ :

էջ 328. — *Սկր յառաւանտէն, սէր յառա-
ւանտ ճեմեալ...*

էջ 329. — *Ոչ արգիւեաց վէմն երկրաւոր
... —*

ԽԲ. — էջ 330. — Կամոն Երկրորդ Աւուր:
Գամն Յարութեամ. — *Մեծ աւետեաց ձայն
ուրախալի...* — Մ կ ր տ ի չ :

ԽԳ. — էջ 336. — Գամն Երրորդ Աւուրն
Յարութեամ. — *Խորհուրդ Հրակիրման...* —
Խ ա չ ա տ ու ը :

ԽԴ. — էջ 343. — Գամն Յարութեամ. —
Մեծ եւ ահեղ, խորհուրդ սոսկալի... —
Մ կ ր տ ի չ :

ԽԵ. — էջ 349. — Գամն Ար. Յովաննու
Գլխատմամ. — *Գոյակն չական...* —
Գ ր ի գ ու ը :

ԽԶ. — էջ 355. — Գամն Նոր Կիրակէին
ասայ. — *Գաղտն խորհրդոյն...* — Գ ր ի -
գ ու ը ի է :

ԽԷ. — էջ 362-363. — Գամն Համբարձման
Բի. Այ. մերայ. — *Մեծապայծառ տառնիւս
ահագին...* — Մ կ ր տ ի չ :

ԽԸ. — էջ 368. — Գամն Մեծեռնային Կի-
րակէին. — *Միակդ ահաւոր...* — Մ ա թ է -
ո ս ի է Խ ո ղ ր ի ե ա գ Գ ր ի գ ու ը :

ԽԹ. — էջ 376. — Գամն Հոգոյն Գալստ-
եան. — *Մեծ եւ Հըգաւր, Հոգի Աստուծոյ
... — Մ կ կ ր տ ի ի չ :*

Ս. — էջ 383. — Գամն Արբոց Հոփսիմ-
եանցն է. — *Վայելականաց, վայելման փա-
ռաց...* — Վ կ յ ա յ կ ա մ ա գ :

ՍԱ. — էջ 385. — Գամն Ար. Մամկանցն
Բեղդէմի. — *Խանդավառք սրտիւ տնէնալի
... — Խ ա չ ա տ ու ը :*

ՍԲ. — էջ 401. — Գամն Ներսէսի Հայրա-
պետին եւ ԽաղաՍԾալ. — *Գոյ մեզ ցընծալի*

... — Գ ր ի գ ու ը :

ՍԳ. — էջ 407. — Գամն Տապանակին, որ ի
Կարիաբարիմայ. — *Գերագոյն բարի...* —
Գ ր ի գ ու ը ի է :

ՍԴ. — էջ 413. — Գամն Վարդավառին. —
Մեծ եւ ահեղ խորհուրդ մեզ յայտնեալ... —
Մ կ ր տ ի չ :

ՍԵ. — էջ 418. — Գամն Փոխման Աստու-
ածանին. — *Մեծապայծառ Հրաշկերպ վեհին
... — Մ կ ր տ ի չ :*

ՍԶ. — էջ 427. — Գամն Ար. Եկեղեցոյ. —
Մաքրեալ տաճար... — Մ կ ր տ ի չ :

ՍԷ. — էջ 436. — Գամն Ար. Խաչին. —
Յայն եղեմական զրախտին... — Յ ա վ ա -
մ ն ն ա :

ՍԸ. — էջ 441. — Գամն Գեորգեա Ջարա-
վարին. — *Խընդահրաւէր մանկունք Սիոնի
... — Խ ա չ ա տ ու ը :*

ՍԹ. — էջ 447. — Գամն Գիւտ Ար. Խաչին.
— *Խաչի քո Բա. երկիր պաշտանք...* —
Խ ա չ ա տ ու ը :

Կ. — էջ 464. — Գամն Արբոց Առաջնոցն
Բի. — *Խորհրդազգած քո մարդեղութեանդ
... — Խ ա չ ա տ ու ը :*

ԿԱ. — էջ 463. — Գամն Արբոց Մարգարէի-
ցն. — *Խորհուրդ անքննին...* — Խ ո ը -
ն ր դ ոց ն :

ԿԲ. — էջ 473. — Գամն Մարտիրոսաց. —
Մեծապայծառ փառաւ զարդարեալ... —
Մ կ ր տ ի չ :

ԿԳ. — էջ 479. — Գամն Համարէն Մար-
տիրոսաց. — *Մեծ եւ ահեղ խորհուրդ Հրա-
շալի...* — Մ կ ր տ ի չ :

ԿԴ. — էջ 486. — Գամն Յոսեանն Ոսկե-
բերանին եւ Գրիգորի Աստուածաբանին. —
Գոյով սքանչելի... — Գ ն ո ը զ ե ա յ ա մ :

ԿԵ. — էջ 488. — Գամն Արբոյն Յակոբայ
Մծրմա Հայրապետին. — *Մեծահռչակ անուն
զովելի...* — Մ կ ր տ ի չ :

ԿԶ. — էջ 501. — Գամն Դաւթի Մարգարէին
եւ Յակոբա Առաջնոցն. — *Խորք անքննին
անճառ անհասին...* — Խ ա չ ա տ ու ը :

ԿԷ. — էջ 508. — Փարոց Արբոյն Ստեփան-
նոսի Մախավկային. — *Մեծ եւ Հըգաւր ան-
մահ թաղաւոր...* — Մ կ ր տ ի չ :

ԿԸ. — էջ 516. — Արբոց Առաջնոցն
Գլխաւորացն Պետրոսի եւ Պաղմսի, ի տէր
Միթի. — *Սուրբ Երրորդութիւն...* —
Ս ա ը գ ի ս Գ ր ի չ :

ԿԹ. — էջ 527. — Գամն Կէս Եւուր Աւագ
Ուրբաթին. — *Ջանեղական ամենիցն Աստ-
ուած...*

էջ 538, տարբեր թանագում, անհարթ գրով
— Ղարիպին կենեք է լալի ողբերգական

վերջին թերթին (էջ 539-540) վարի կէսը
կտրուած:

Յիշատակարամ Ռազմիկ Հեթում Երեցի.—
1478

էջ 7, վարը, սրճադոյն թանագում, ան-
հարթ գրով.— Ի թվի Ջիւն, եւ Հեթում իրէց
նազոնց, որ զցանկա զրեցի ի Բարձրբերդ,
աղաչեմք զձեզ, ով դաս քահանայից եւ
սգր. որ Հանտիպիք այս Գանձարանիս նայ
մեղաց թողութիւն ինչդեցեք յԱստուծոյ եւ
Ած. զձեր թողցէ, ամէն:

3135

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն.— 185
(ԺԴ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 24.5×16.5×7, էջ 583, Պրակք Ա-
Բ, Հանգամանք Համարեա բաւարար. նորո-
գութիւն կրած: Թուղթ բամպակեայ: Գրիչ՝
Հանէս, որդի Դամանոս Քահանայի: Գրու-
թիւն՝ սկզբնառողբեր եւ զխառնառերը կար-
միր, մնացեալը սեւ մելանով, երկսիւն, 21
տող: Բոլորգիր վարժ: Համառօտագրու-
թիւնք սովորական: Գունաւոր զարդադիր եւ
լուսանցազարդ՝ հատուածներու սկիզբը:
Քորանազարդ իւր սարօք, էջ 7, 165, 271,
441: Կաշեկազմ տախտակեայ՝ խաչերու եւ
այլ զարդերու որոշ հետքերով: Պահպանակ
մազադաթեայ, վրացերէն, մէկ թերթ, փա-
կած առաջին կողմին:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1, դատարկ, անմաքուր:
էջ 2, դատարկ: Վրան փակցուած տպագիր
«Յիշատակարանիկ», 1823, Մայիս 5:
էջ 3.— Յանկ, առաջին մասը կը պակսի:
էջ 7.— Աւետարամ ըստ Մաթեոսի.—
Գիրք Մենդեան Յի. Գի. ...:
էջ 160.— Աւետարան որ ըստ Մարկոսի.
Գլուխք:
էջ 182-183ի միջեւ ինկած է մէկ թերթ,
որով կորած է յիշատակարանին առաջին
մասը:
էջ 164, դատարկ:
էջ 185.— Աւետարամ ըստ Մարկոսի.—
Ակիզբն Աւետարանի Յի. Գի. ...:
էջ 282բ.— Ըստ Մարկոսի.— Յարուցեալ

Եւ. առաւատուն առաջին միաշարքութիւն.:

էջ 285.— Աւետարան որ ըստ Ղուկա.
Գլուխք:

էջ 270, դատարկ:

էջ 271.— Աւետարամ ըստ Ղուկայ.—
Քանզի բազումք յաւժարեցին. ...:

էջ 343-344, դատարկ, տարբեր թուղթ:

էջ 439.— Գլուխք Աւետարանին որ ըստ
Յովհաննու:

էջ 440, դատարկ:

էջ 441.— Աւետարամ ըստ Յովհաննու.—
Ի սկզբանէ էր Բան. ...:

էջ 517-518, տարբեր թուղթ եւ զընու-
թիւն:

էջ 581-582, դատարկ, տարբեր թուղթ:

Յիշատակագրութիւնք.—

Ա.— Համես Գրիչ.—

էջ 163, սկիզբը կը պակսի.— զհայրն իւր
զկոստանաբին, եւ զմայրն իւր զՄարուշ եւ
զՀանուշ, եւ զամենայն ազգաստուան, զի
ողորմութեան ի Քրիստոսէ արժանաւորես-
ցին:

Յիշել աղաչեմ եւ եւ յոգնամեղ եւ անհե-
թեթ զրիչս Հանէս, յիշատակի արժանի առ-
նել զիս եւ զնաւաղս իմ՝ գԴամանոս քահա-
նայ եւ զմայր իմ զԹագուհի, եւ զեղբարս
իմ եւ զարմն իմ, եւ զամենայն երախտա-
ւորսն զոսանել ողորմութիւն ի Քրիստոսէ
Աստուծոյ մերոյ:

Եւ որ ընդունաւորն է մաղթանաց, եւ
ստուաղն պարգեւաց՝ յիշողացդ եւ յիշելոցս
առհասարակ ողորմեսցի, եւ ինքն եղիցի

աւրեանայ ընդ Հաւր եւ Հոգւոյն Սրբոյ յա-
ւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Բ.— ... Վեց Լեւոմ Քահաւանի.—

էջ 580, գուանթաթի թանաքով, անհարթ
զրով.— Փառք Սր. Երրորդութեան Հոր եւ
Որդոյ եւ Սր. Հոգոյն ամեն:

Աստուծոյ ծառայս Լեւոմ քահանայս.....
մենց, որ ստացայ մեծաւ փափաքանոք վասն
Քս. յուսոյն ու գնեցի? Սր. Աւետարանս
տի? Սր. Թորոսու. աղաչեմ զհանդիպաւ[ը]
սուրբ քահանայք որ բարիմիտ կամոք յիշել
զմեզ ու զիմ [մ]են հայրն տէր Վասի ու զիմ
հայրն զՎասակն, ու զմայրն զԹեանոն ու
զիմ աղայրն զՎասին, յիշէք ի ձեր սուրբ
աղոթք եւ դուք յիշել լիջիք յանձնուաց զԸ-
թութիւնն Աստուծոյ: Ած. ի հոգուն ողորմի
ու իր ծնողացն որ ի յԱւետարանիս գին
իրեխտիք ունի, ամէն:

Գ.— Կողմնեցի Թաթեոս Վարդապետի.—
1633

էջ 583ա, վերը, կողքին փակած, բոլորգիր
սեւ մեկնով.— Ար[դ] նոր կազմեց[ա]ւ
Աւետարանս [ձե]ռամբ Թաթեոս Վարդապե-
տի Կողմնեցոյ, յորժամ յԵրուսաղէմ զն[ա]-
ցի ի Թվին 22Բ, զոր Տէր Ած. վ[ա]յ[ել]ել
տացէ ընդ երկեան աւուրս [մէկ տող քեր-
ւած] եւ իւր զաւակաց յաւիտեանս ամէն:

Դ.— Նորագոյթեամ.— 1582

էջ 583, նախորդին ներքեւ, բոլորգիր
տարբեր.— Դարձեալ երեսս անգեալ աղա-
չեմ զձեզ սուրբ քահանայք, Ած. ողորմի
ասացէք տէր Ստեփանոսին եւ իւր պատա-
նեկին Մովսէսին, որ նորոգել տրւին զՍր.
Աւետարանն. Ած. ողորմի ասացէք, ամէն:
Ի Թվին ՌԱ ամին:

Ե.— Յիշատակարանիկ, 1923Ի, փակցը-
ւած էջ 661, դատարկ, ճերմակ թուղթին վը-
րայ:

3136

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն.— 196

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 16.5×12.5×6, էջ 514, նախա-
կան պրակաթիւք Ա-Յ, Հանգամանք անբա-
ւարար. նորոգութիւն կրած. դարձեալ կա-
րօտ նորոգութեան: Թուղթ կոկեալ: Գրու-
թիւն՝ սկզբնատողերը եւ զխատառերը
կարմիր, մնացեալը սեւ մեկնով, երկսիւն,
ընդհանրապէս 21 տող, երբեմն պակաս կամ
աւելի: Բոլորգիր: Համառոտազգրութիւնք
սովորական: Կարմրագին պարզ լուսանցա-
գարդ՝ հատուածներու սկիզբը: Յաջոր-
դաբար սրճաղոյն եւ կարմիր զխաղարդք,
յարակցներով, էջ 3, 145, 227, 395, Կա-
չեկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ հնա-
մալ: Պահպանակ սկիզբը եւ վերջը մէկմէկ
թերթ մազադաթ, ժանգազոյն թանաքով
խոշոր երկաթադիր. սկիզբը երկու թերթ
խտարկ թուղթ. ապա մէկ թերթ հնազոյն
թուղթ, անկիւնաւոր երկաթադիր՝ մասն
ձայրցի: Ստացող՝ Թորոս Վանական Քա-
հանայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-2, դատարկ:
էջ 3.— Աւետարան ըստ Մատթեոսի.—
Գիրք ծնընդեան Յի. Քի.
էջ 143-144, դատարկ:
էջ 145.— Աւետարան ըստ Մարկոսի.—
Սկիզբն Աւետարանի Յի. Քի.
էջ 235-238, դատարկ:
էջ 237.— Աւետարան ըստ Լուկա.— Քա-
զի բազումք յաւժարեցին....
էջ 282-283Ի միջեւ թերթ ինկած: Նոյնպէս
էջ 328-329Ի միջեւ:
էջ 395ա.— Աւետարան ըստ Յովնանոյ.—
Ի սկզբանէ էր Բանն....
էջ 488-489Ի միջեւ թերթ ինկած:
էջ 510-514, դատարկ, տարբեր թուղթ:

Մամր յիշատակագրութիւնմ Գրչի, կար-
մրադեղով, իւրաքանչիւր Աւետարանի
վերջաւորութեան.—

1.— էջ 142բ, ստորորը.— Զստացող Սր.

Աւետարանիս զողջախոհ քանանա Թորոս
յիշեսցի ի Գրիստոս:

2. — էջ 224թ. — Տէր Ծա. ողորմեայ ստա-
ցողի սորա Թորոսի վանական քանանաի,
եւ ծնողաց իւրոց, եւ ամենայն ազգատունի-
նա եւ մեղապարտ զրողիս:

3. — էջ 384թ. — ԶԹորոս ստացող աւետ-
եաց Աւետարանիս՝ պատարագամատոյց եւ
սրբասեալ վանական քանանա, եւ զծնողս
իւր, այլ եւ ազգատունիւց յիշեսցիք ա-
ղաթիւք ի Քա. Ծա. ի Տէր մեր:

4. — էջ 608թ. — Փառք ամենասուրբ Եր-
րորդութեանն, Հաւր արարչի, եւ Որդոյ
Միաննի, եւ Հոգոյն ճշմարտի, յաւիտեանս
ամմէն:

Ձամենամեղ եղեգնագիծ գրիչս աղայեմ
յիշել ի Քա., որդիք լուսոյ:

Եւտմագոյմ յիշատակագրութիւն. — 1620
էջ 509, սեւ մելանով, բոլորգիր վարժ,
քիչ մը մաշած եւ վնասուած. — Զվերջի նո-

րոգող Սբ. Աւետարանիս՝ զսուտանուն
Գրիգոր Դպիրս Հոռմակացիս յիշեցէք ի Քա.:
Այլ եւ զՋուղեցի գիտնայ Գրիգորն, որ նո-
րոգել ետուն զՍբ. Աւետարանս իւր Հոգոյն
եւ ծնողացն՝ հօրն Հարապետին եւ մօրն
Դիտրոյին, Ած. ողորմի: Կազմեցաւ Սբ. Ա-
ւետարանս ի թվին ՌԿԹ, ի յունիս ԻԲ, ի
կաթողիկոսութեան տէր Յովհաննէսին, եւ ի
յառաջնորդութեան տէր Ըստեփանոս եպիսկ-
ոպոսին, եւ տէր Մեղքեսէթ քանանային:
Դարձեալ յիշեցէք ի Քա. զկազմողս եւ ըզ-
պատեալ եղեալ քանանայն զտէր Մեղքե-
սէզն, որ է սպասաւոր Սբ. Տէր Ներսէս
Կլայեցոյն, եւ Սբ. Եկեղեցեացս՝ Սբ. Աստ-
ուածածնին եւ Սբ. Անիփանոսին, ի յօգնու-
թիւն մեզ ... եւ որ ասէ Ած. ողորմի, Քա.
[Ած.] ողորմեցի նմա Հայր մեր որ յ. —
Հմմտ. Յիւս. ԺԷ. Դարի, Ա. Հատոր, վազ-
դէն Յակոբեան, 1874, Երեւան, էջ 748:

Եիշատակարանի 1923ի, սկիզբի կող-
քին վրայ, Թիւ 4:

3137

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 197

Տեղի

ՊՂԹ = 1450

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւ 18.5×13.5×6, էջք 616, Հանգա-
մանք ռաւարար. նորոգութիւն կրած: Թուղթ
գորշորակ: Գրիչ եւ Մազկող՝ Միքայէլ Քա-
նանայ, որդի Յունանէս Քանանայի: Գրու-
թիւն՝ սկզբնատողերը եւ զխատանքը
կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, երկսին, 21 տող: Բոլորգիր վարժ: Համառոտագրու-
թիւնք սովորականէն քիչ մը աւելի: Կար-
մանեակ զարդագիր եւ լուսանցազարդ:
Հատուածներու սկիզբը: Վարդագոյն խորա-
նազարդ իւր սարօք, էջ 29, 197, 305, 477:
Նկարք, ոչ նուրբ:

1. — Մտունը Տեառն, էջ 7
2. — Ընծայումն Քառասներեայ, 8
3. — Մկրտութիւն Տեառն, 8
4. — Պայծառակերպութիւն Տեառն, 10
5. — Յարութիւն Հազարու, 11

6. — Մազկազարդ, 12
7. — Պատարագ ի Սբ. Վերնատունն, 13
8. — Մատուցութիւն Տեառն, 14
9. — Պայելութիւն Քի. Այ. մերոյ, 15
10. — Իւրաքան Կանայքն, 16
11. — Համարձեւութիւն Քի. Այ. մերոյ, 17
12. — Հոգեզարուստ, 18
13. — Մատթէոս Աւետարանիւն, 28
14. — Մարկոս Աւետարանիւն, 196
15. — Ղուկաս Աւետարանիւն, 304
16. — Յունանէս եւ Պրոխորոն, 476:

Կաշեկազմ խաւացարտեայ, երբեմն խա-
լազարդ: Պանպանակ սկիզբը եւ վերջը մէկ
մէկ թերթ ճերմակ թուղթ, դատարկ եւ ծակ-
ծկուած. այլ հին պանպանակ սկիզբը եւ
վերջը երկուական թերթ, ընտիր բոլորգիր,
մասն Գանձարանի: Ստացող՝ Կարապետ
Քանանայ:

22. — Պատարագ ի Ս. Վերմատուն
Թ. 3137, էջ 13

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 19, դատարկ:

էջ 20-21. — Թուղթ Եւսեբիոսի:

էջ 22-27. — Կանոնի տախտակներ:

էջ 28. — Աւետարան ըստ Մատթեոսի. —

Գիրք Մենդեան Յի. Բի. ...:

էջ 192, դատարկ: Նոյնպէս 194-195:

էջ 197. — Աւետարան ըստ Մարկոսի. —

Ակիգրն Աւետարանի Յի. Բի. ...:

էջ 300ա. — Համարածման կարգ. — Յարուցեալ Յա. առաւտուն առաջին միաշարաթուն. ...:

էջ 303, դատարկ:

էջ 305. — Աւետարան ըստ Ղուկասու. —

Բանգի բազում յաւարեցին. ...:

էջ 474-475, դատարկ:

էջ 477. — Աւետարան ըստ Յոհաննու. — Ի սկզբանէ էր Բանն. ...:

էջ 805-806, պահպանակ բոլորգիր, նոյնպէս էջ 813-814:

էջ 611-612, գրափորձ եւ խաղճուք:

էջ 615-616, ճերմակ թուղթ, դատարկ, ծակծակ:

Յիշատակարան Գրչի. — 1450

էջ 598ա. — Աւրենուֆիւն, գոհութիւն, բարեբանութիւն զթածին, ողորմածին եւ մարդասիրին Այ. Հաւր, Այ. Որդոյ, Այ. Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ յանգրաւ յաւիտենիւ ամէն: Որոյ շնորհաւքն աւարտեցաւ եւ ուսուցիչ եւ Հոգիազարդ Աւետարանս. ...: Որոյ ցանկացող եղեալ, այսմ անգին ջաւհարի եւ պատուական մարգարտիս կարապետ սրբասնեալ ցահանայ, եւ ստացաւ զՍբ. Աւետարանս յիշատակ բարի եւ բարեխաւա առ Բա. Հոգւոյ իւրոյ, եւ ծնաւդաց իւրոց՝ Յովանիսին եւ Շամշին, Յովսեփին եւ Հերակլետին, յիշելով զասացեալն թէ՛ Նրանի որ ունիցի զաւակ ի Սիոն, եւ ընդանեակ յՆրուսաղէմ:

Վասն որոյ յերեսս անկեալ աղաչեմ զման-

կունս Սբ. Եկեղեցւոյ, սրբանեալ քահանայք, որք ընթ[ե]ռնոյք զՍբ. Աւետարանս, յիշեալիք ի մաքրափայլ յաղաթն ձեր, քահանայք եւ ժողովուրդք, եւ լի բերանով եւ ուղիղ սրտիւ Ած. ողորմի ասացէք ստացողի սորա կարապետ քահանային եւ ծնաւդաց նորին, Յովանիսին եւ Շամյա խաթունին, եւ Քս. Ած. որ առատն է ի տուր բարեաց՝ տացէ մեզ եւ նոցա զարգայութիւնն իւր ամէն:

Եւ ես յետին բանասիրաց եւ տրուպս կարգաւորաց՝ Միջայել սուտանուն քահանայս, տեսի գոփափք եւ զսէր զոր ունէր հետ Սբ. Աւետարանիս, հոգեւոր, եւ յանձն առեալ սկիզբն արարի Սբ. Աւետարանիս ի թվականութեան մեր Պ եւ ՂԹ ամին, ի Հայրապետութեան տեառն Գրիգորի՝ ընդհանիւր Հայոց կաթողիկոսի, ընդ հովանեաւ Սբ. Աստուածածնի տաճարի, եւ Սրբոյն Ստեփանոս կաթողիկէի:

Դարձեալ կրկին անգամ յերեսանկեալ աղաչեմ զմեզ, յիշեցէք ի բարին Քս. զվե-

րոյասացեալ ըստացաւ Աւետարանիս՝ զկարապետ քահանայն, եւ զհարեղայրն իւր զՅոհանէս եւ զկողակիցն իւր, եւ զաւակաց նոցին, եւ դուք եւ մեք մասն բարեաց ընկալցուք ի Քրիստոսէ Աստուծոյ մերոյ ամէն:

Դարձեալ աղաչեմ յիշել առ Քս. զմեղուցեալ զրիշ, եւ զծնաւդսն իմ՝ զՅոհանէս քահանայն, զհանգուցեալն առ Քս., եւ ըզմայրն իմ զԱղիզմելիքն, եւ զամ. արեան մերձաւորս իմ յիշեցէք ի Քս. եւ մեղաց թողութիւն խնդրեցէք յԱյ. յարարչէն. եւ Քս. Ած. յիշողացն ողորմեսցի ամէն:

Դարձեալ յիշեցէք ի Քս. զկարապետ քահանայն եւ զկողակիցն իւր եւ զծնաւդսն նորին՝ զՍտեփանոս քահանայն եւ զամուսին իւր զՓաշամելիքն եւ զաւակաց իւրեանց՝ զՄովսէս քահանայն, եւ Ած. ողորմի ասացէք:

Դարձեալ յիշեցէք ի Քս. զԴանիէլ քահանայն, զփոխեցեալն առ Քս. եւ լի բերանով Ած. ողորմի ասացէք. եւ ծնաւդաց նորին

եւ քուերն՝ Ողիսաբէթին. եւ Ած. ողորմի ասացէք, Բաղտաթ խաթունին եւ զաւակաց նորին. յիշեցէք ի Քս. զԼուսկանց Յոհանէս:

Դարձեալ յիշեցէք ի Քս. Կարապետ քահանայն եւ զճնաւդսն իւր՝ զՅովանէս եւ զՇամաշա խաթուն, եւ զդեռաբոյս զաւակն իւրեանց զՍելջեանդեկ զսարկաւաքն, եւ զԱստուածատուրն, եւ զՊաշտտուրն, եւ զաւակաց նորին, եւ զՇալլուկ խաթունն եւ ըզՄարմնիքն, յիշեցէք ի Քս. եւ զմաղար Յովանէսն եւ Ած. ողորմի ասացէք:

Դարձեալ յերես անկեալ (անկեա՞) աղաչեմ զձեզ, յիշեցէք ի մաքրափայլ յաղաղս ձեր, եւ լի բերանով Ած. ողորմի ասացէք Միքայէլ քահանայի՝ անարժան զճողի, ծրնաւոյց եւ աշխատողաց մերոց, եւ խոշորութեան եւ սխալանաց սորին անմեղադիր լեւրուք, զի կարն մեր այս է, զայլ պարզեմ ի Քրիստոսէ առնէք:

Յիշատակագրութիւն Ստացողի.—

Էջ 603թ.— Ծն Կարապետ էրէցս զնեցի զԱբ. Աւետարանս յիշատակ ծնողաց մերոց եւ ամ. աշխատաւորաց, ետու զաս ի գնաւոս որ կոչի Պաշտաճ, առ դրան Աբ. Քառասնիցս (Շարումակութիւնը, վեց տող, քերտած):

Յեմտագում յիշատակագրութիւնք.—

Ա.— Քուլաթ խաթունի.— 1645

Էջ 607, միասին, բոլորգիր վարժ.— Զվերջի ստացող Աբ. Աւետարանի՝ զՔուլաթ խաթուն եւ զԱսուֆ խոճան եւ զիւրեանց զաւակն որ առ Քս. փոխեցան՝ զՄարտրոսն եւ զՏարվէշն, զՏիւլանէին եւ զՈսկանի, զՊաթուն եւ զՍառան, եւ զՔուլաթ խաթունին ծնաւոյն՝ զՄարտիրոսն եւ զՈսկանստն, յիշեցէք ի Քս. եւ դուք յիշեալ յիցիք ի յարձայնութիւն Աստուծոյ:

Ով որ Աւետարանիս որ ասէ թէ մեր ազգին է, կամ ծախելով կամ զբաւկանելով, բովանդակեալ ունիցի, զմարգարէից, զառաքելոց, զՀայրապետացն եւ զճգնաւորական արեամբ պսակ արրոց մարտիրոսացն զանէծս առցէ, զպատիժն կայենի եւ զմասն Յուդայի առցէ, Հակառակողքն Աւետարանիս, եւ Հընազանդեալքն աւրչնին ի Աստուծոյ:

Կազմեցաւ Աբ. Աւետարանս ձեռամբ սուտանուն Յովանէլէս սարկաւազի Երզնկացոյ, ի թիւն 277, Աղաչեմ զձեզ սրբանեւթալ քահանայացն եւ ուսումայսէր սարկաւազուք, որ Ած. ողորմի ի ասէք մե-

ղաւորիս, եւ Ած. ձեզ ողորմի:

Թաւմաշ կը փոխուի:

Դարձեալ յիշեցէք ի Քս. բզբուպօրն, որ գրեց զայս Աբ. (յ) Աւետարանս իւր հաւ(ե)ալ դրամովն, վասն իւր Հողոյն Համար, Խարբերդի Աղուպին վկայութեամբ, կաւչկար Յովանիսին վկայութեամբն, սարկաւազ Տարվէշին վկայութեամբն, Խաղար էրէցուն վկայութեամբն, Թամուրին վկայութեամբն, Սարգսիսին վկայութեամբն, Խաւրսի վկայութեամբն, Պետրոսին վկայութեամբն, Պատրանին տղին Տովաթիարին վկայութեամբն, Մովսէսին վկայութեամբն, Պաղլկան վկայութեամբն, Հապիպին վկայութեամբն, սարի Աղուպին վկայութեամբն, Տարճին վկայութեամբն, ձաքուկ Աղուպին վկայութեամբն, Թուսմանին վկայութեամբն, տալաք Աղուպին վկայութեամբն, Պաղարին Ընկանդարին վկայութեամբն, Պապկան վկայութեամբն:

Հանց գիտացիք որ մղաւսի Քուլաթն զայս Աբ. (յ) Աւետարանս զնեց իւր ձեռաց վաստակովն, որ մարդոյ կէս դրամ չկայ ի մէլըն, իւր յիշատակն եւ իւր ծնողացն եւ իւր նշնեցելոցն, եւ իւր կողակիցին խաճայ Ուսուֆին Հողոյն Համար, եւ զգանձն, եւ զայս Աբ. (յ) Աւետարանս որ գնեց իւր հաւ(ե)ալ վաստակովն, ԺՔ ֆոսնկի. եւ որ ողորմի ասէ եւ յիշատակէ նայ Ած. ողորմի իւրեանց Հողոյն ամէն: Հայր մեր որ:

Բ.— Ղազար Երէցի.—

1.— Էջ 198, բոլորգիր վարժ.— Ով լուսեւերամ դասք քահանայից, եւ Հեզ եւ խոնարհ դասք սարկաւազաց սաղմոսերգու, եւ Հաւատացեալ ժողովուրդ, որք կայք յաղաթս առաջի Աստուծոյ, որք Հանդիպիք այս մարաբարտաշար սաստաւածախաւս Աբ. Աւետարանիս, կարդալով կամ աւրինակելով կամ տեսնելով, յիշեցէք ի մաքրափայլ յաղաթս ձեր, զստացող Աբ. Աւետարանիս, զդեռաբոյս պատուական երէցն Ղազար, եւ զճողարին Իսկանդար, եւ զճնոդսն՝ Շախրիար եւ Սարախմէիք, եւ զՀոգեւոր մայրն Անայ, եւ զՄիրանչն, եւ զԿողակիցն՝ Արթան խաթուն, եւ զպպան Մկրտիչ, եւ Շաքար խաթուն:

2.— Էջ 302.— Ով լուսեւերամ դասք քահանայից, որք Հանդիպիք այս վարդապետի բուրաստանիս, աստուածախաւս Աբ. Աւետարանիս, կարդալով կամ աւրինակելով կամ տեսնելով, յիշեցէք ի մաքրափայլ յաղաթս

ձեր զՆազար քահանայն եւ զկողակիցն իւր Արթայ խաթուն, եւ զհայրն Եահրիարն, ըզմայրն Սաբահմեւիք, եւ զեղբայրն Իսքանդար, եւ զմայրն Անայ, եւ զայնոսիկ որ երախտիք ունին յԱւետարանս, որ շատ եւ որ սակաւ, եւ լի բերանով Ած. ողորմի ասացէջ։ Եւ որ առատն է ի տուրս բարեաց՝ ողորմի մեզ եւ ձեզ առհասարակ ամէն։

3.— Էջ 604ա, բոլորգիր նոտրակերպ.— Զվերջին ստացաւ Սր. Աւետարանին գկուսայկրան արեղայն զսէր Նազարն, եւ զեղբայրն իւր զՄիրա[ն]էլէն, եւ զկարապետն

եւ զիւր որդոյն կերակուին. յիշեցէք ի Քա. եւ Ած. ողորմի ասացէք ամէն։

Եւ Նազար էր[էջ] գնեցի Սր. Աւետարանս յիշատակ ինձ, ծնաւդաց իմոց, եւ կողակցին Արթայ խաթունին, ամէն։

✠— Փիլիպոսի.— 1721

Էջ 604բ, ստորոտը, նոտրագիր.— Եւ Փիլիպոս որ ասաց քրեց Սմէոն վրդ. առջի քաղեց ի թվին Ռձձ ունվարի Ժ։

Դ.— Յիշատակարամիկ 1823ի, առջին կողքին փակցուած, քիւ Ե։

3138

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն.— 198

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւայ 18×13-5×8, էջք 570; Հանգամանք բաւարար. խոնաւութենէ աղդուած։ Թուղթ դորշորակ։ Գրութիւն՝ սկզբնատողերը եւ զլիստառները կարծիր, մնացեալը սեւ մեւանով, երկսիւն, 21 սող։ Բոլորգիր վարժ։ Համառոտագրութիւնք սովորական։ Գուռնաւոր զարդադիր եւ լուսանցազարդ հատուածներու սկիզբը։ Խորանազարդ իւր սառօք, էջ 7, 177, 277, 439; Կազմող՝ Մկրտիչ Երէց Արճիւնցի, Կոստեղոյ՝ ուստայ փեր Բուտայն (1508)։ Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ, մնացորդ հետքերով անդրադոյն զարդարանքի։ Պահպանակ մազադաթեայ, սկիզբը երկու թերթ, երկաթադիր, սասն վկայարանութեան առաջին Ատոմեանց. վերջը մէկ թերթ, անկիւնաւոր երկաթադիր, կրօնական բովանդակութեամբ։ Ստացող՝ խոջայ Ճարակ։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Էջ 2-8, համարեա դատարկ։

Էջ 7.— Գրքը Մընեղեան Յի. Քի. ...։

Էջ 20-21ի միջեւ ինկած մէկ թերթ։

Էջ 118, ստ. լուսանցքին, Գրչէն.— Աղայն մզեզ, ով մարդ, համբերէ, համբերէ, կոչտ մարդի համբերէ։

Էջ 174-178, դատարկ մեծագոյն մասամբ։

Էջ 177.— Սկիզբն Աւետարանի Յի. Քի.

Էջ 272բ.— Յարութեան Յա. առաստուղն առաջին միաշաքարթուն...։

Էջ 274բ-278, դատարկ։

Էջ 277.— Քանգի բազումք յաւժարեցին

Էջ 438-438, դատարկ։

Էջ 439.— Ի սկզբանէ էր Բանն...։

Էջ 588-570, դատարկ։

Յիշատակարամ Գրչի.—

Էջ 588բ.— Փառք ամենասուրբ, ամենազաւր եւ կենդանարար Սր. Երրորդութեան Հաւր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ...։

Սովորութիւն է աստուածային արանց միւտ եւ հանապազ խոկալ յաստուածային պատուիրանս ի տուէ եւ ի գիրերի...։

Ջոր լուեայ զայս բարեմիտ եւ աստուածասէր քրիստոնայն, պարոն խոջայ Ճարակն, եւ փափաքեցաւ այս սուրբ մաքրափայլ եւ լուսաբուփ Սր. Աւետարանին, եւ ըստացաւ զսա բարի յիշատակ հոգոյ իւրոյ եւ ծնաւդաց իւրոց, հաւրն Միրիթանին մահադատուն, եւ մաւրն Մանանային, եւ կողակցին Եահրիարին, եւ որդոցն Միրզին եւ Պաղտատարին, եւ դստերաց՝ Տահգամանին, եւ եղբայրն Նարակուպային, եւ այլ ամ. արեան մերձաւորացն, կենդանեացն եւ հանգուցելոցն, առհասարակ ամենեցուն Ած. ողորմի ասացէք նոցայ ամէն։

Դարձեալ կրկին անկամ յիշեցէք ի Քս. եւ Ած. ողորմի ասացէք խոյա ծարակին, եւ իւր ծնաւդաց իւրոց եւ իւր ամ. նախնեացն, որ ըստացող եղեւ Սք. Աւետարանիս եւ ետ ի դուռն Սք. Աստուածածնին յիշատակ իւր Հոգոյն, գոր Տէր Ած. բարով վաշիել տացէ ամէն:

Դարձեալ Ած. ողորմի ասացէք Տուեցի տէր Սարգսին, որ կամակից եղեւ Սք. Աւետարանիս, եւ ետ կապել եւ կազմել ձեռամբ անարժան իրիցուն Մկրտիչ Արճընցու. Ած. ողորմի ասացէք իւրն եւ ծնաւդաց իւրոց ամէն:

Ած. աւրհնէ զպարոն խոյա ծարակն, որ գնեց զՍք. Աւետարանս յիշատակ իւր Հոգոյն եւ իւր ծնաւդաց, եւ ետ ի մեծտու ի դուռն Սք. Աստուածածնին. Ած. ողորմի ասէ՛ք ամէն:

Յաջորդ տողերը մտամբ եղծուած.

Ած. ողորմի ասացէք տէր Վալդրանի ծընաւդացն որ խիստ լընդունելութիւն կառնէին մեզի:

Էջ 567, ստորոգիւր, նոտրագիր. — Ած. աւրհնէ զխոյա ծարակն որ ինձ քիչ մի գիթոն յուզարկէ ի քաղթէն:

Թիշտակադրամ կոստեի տվողի. — 1508

Էջ 435բ, նոտրագիր. — Փառք անթաժանելի միասնական Սք. Երրորդութեան Հաւր եւ Որդոյ եւ Սրբոյ Հոգոյ, յաւիտեանս ամէն:

Եւ Խոցայդեալ կոստեի տվի Սք. Աւետարանս յիշատակ ինձ, եւ ծնաւդաց իմոց, էփանէսին, եւ մաւրն իմոյ, Հոռոմսիմին, եւ զաւակին իմոյ էփանէսին, եւ Հաբարին, յիշատակ ինձ եւ կողակցին իմոյ Հոռոմսիմին, եւ աղբաւրն իմոյ Շահբուղախին: Ով ոք կարդէք, կամ խալն Համբուրդէք, մէք բերան Ած. ողորմի ասէ՛ք, մեզ ու ձեզ Ած. Հասար ողորմի: Ով ոք կաթէ կամ զողանայ՝ վարձն Եուդայի առցէ եւ մեր մեղ(ե)ացն ջուղապ տայ: ԹՎ. ՋԾԻ:

Ներքեւ տարբեր գրով.

Միրզայ, Թուրքանդայ, Թանջխաթուն:

Էջ 567բ, վերը, բոլորգիր. — Ած. աւրհնէ ուստայ փրկ Բուտախն, որ Սք. Աւետարանս կոստեղեց:

Էջ 568, նոտրագիր անհարթ. — Ած. ողորմի խանսուլթանին Հոգուն, է շահի Օէտարանին կոստեղելու էրեւտ: Ած. աւրհնէ Թուրքանդէ Գ շահի կոստեղու էրեւտ: Ած. ողորմի Խանիկին Հոգուն, Դ շահի կոստեղու էրեւտ: Ած. ողորմի էթարին Հոգուն, Գ շահի էրեւտ Օէտալրախին: Ած. ողորմի Մուրվաթին Հոգուն, Ե շահի էրեւտ: Ած. ողորմի Շահգաթին Հոգուն, Ժ շահի Օէտարանին կոստեղու էրեւտ: Յաւիտեանս ամէն:

Այլ յիշատակագրութիւն, նախորդին նըման գրչութեամբ.

Էջ 1. — Գալուստն, Մուրատն, Պետրոս էրէցն, Սք. Աւետարան վկայ լինի Գրիստոսի դատաստանին որ Սուլթան ու Ճաւարն ու Հզըր բէկն աղբէր էղան, յով քաժնելու սապապ լինի՝ մեղքն նորայ վիզն:

Պետրոս էրէցն, Դանէլ էրէցն, Մուրատն, Ալբիքն, Թուրք Մուրատն, Սք. Աւետարան վկայ է: Ած. վկայ է, Յովանէսն, Գալուստն որդի արաւ, մայն ճակատող գիրեց: Միայթան կենան, Սուլթան ու Գալուստն, տէր Պետրոսն, էփատն, Դ զուլս Սք. Աւետարան վկայ է: Միւրիջան, Զանբէկն, Հէրայպետն, Գաղբէր եղան, Սք. Օէտարան, Ած. վկայ է՞ք: մէջս. յով սապապ լինի՝ մեղքն նորայ վիզն:

Թիշտակադրութիւն մեծտեսի Պողոսի. —

Էջ 176բ, վերը, նոտրագիր. — Դարձեալ եւ Ած. ողորմի ասացէք մահտեսի Պողոսին եւ իւր կողակցին Շուլանին եւ իւր որդուն Այեանին եւ ձօրն Գրիգորին եւ մաւրն Մարգիկին եւ ամ. արեան մերձաւորացն Հոգուն, որ ետ ե ջըշ. ի էղան Սք. Աւետարանիս յիշատակ ի դուռն Սք. Աստուածածին եկեղեցոյս:

Թիշտակադրամիկ 1923ի. փակցուած առաջին կողքին, քի. 6:

3139

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 199

Ամսսի գիւղ, Մելսեմի

ՋՂ = 1641

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւ 24×16×8.5: էջ 632: Հանգա-
մանք բաւարար. նորոգութիւն կրած:
Թուղթ բամպակեայ: Գրիչ Գրիգոր Երէց,
որդի մղտեսի Փոլատի: Գրութիւն՝ սկզբ-
նատողերը եւ զխաւատները կարմիր, մը-
նացեալը սեւ մելանով, երկսիւն, 18 տող:
Բոլորգիր յատակ: Գունաւոր զարդադիր եւ
լուսանցազարդ հատուաններու սկիզբը:
Խորանազարդ իւր սարօք, էջ 18, 187, 298,
487: Նկարք ոչ նուրբ, Ս. Մատթէոս էջ 12,
Ս. Մարկոս 188, Ս. Դուկաս 298, Ս. Յով-
հաննէս եւ Պրոքորոն 488: Կաշեկազմ տախ-
տակեայ զծաղարդ, մնացորդ հետքերով
անդադրոյն զարդարանքի: Փակպանակ մա-
զաղաթեայ սկիզբը եւ վերջը երկուական
թերթ, երկաթազիր, սրնազոյն թանաքով,
մասն Աւետարանի: Պատուիրատու՝ Գրիգոր
իւս: Ստացող՝ Փրիքնան:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1, դատարկ, անմաքուր:
էջ 2-3. — Թուղթ Եւսեբիոսի, լրջանակի
մէջ:
էջ 4-11. — Կանոնի տախտակներ:
էջ 18. — Աւետարան ըստ Մաթէոս. —
Գիրք ծննդեան Յի. Քի.
էջ 187. — Աւետարան ըստ Մարկոս. —
Սկիզբն Աւետարանի Յի. Քի.
էջ 298. — Աւետարան ըստ Լուկաս. —
Քանգի բազմաթիւ յաւարեցիւն.
էջ 487. — Աւետարան ըստ Յանն. — Ի
սկզբունէ էր Բան.
էջ 628թ. — Գնացիւն իւրաքանչիւր ի տեղի
իւր.
էջ 631-632, դատարկ:

Մամր յիշատակագրութիւնմ Գրչի. —

1. — էջ 10-11, ստորոտը. —
Երբ ընթեռնուս զմեզ յիշէ,
Տէր ողորմին ղու բարբառէ,
Աստուած զձեր մեղքն ցաւէ,
յաւիտենից հրուն փրկէ:

Ձեռքս զնա գիր[ւ] մնա,

մարմինս հող դարձնալ դառնա,

անմեղադիր լերուզ ոսկին չէր հա-
լած չի կոկեցաւ:

2. — էջ 628ա, ստորոտը. — Ձեռն փսի եւ
մարմինս հող դարձնալ:

Մեծ յիշատակարան Գրչի. — 1641

էջ 628ա. — Փառք համազոյ եւ զուգափառ
Սր. Երրորդութեան Հաւր եւ Որդոյ եւ Սր.
Հոգւոյն յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Տարտամ յամենայնի եւ վարակեալս մե-
ղաւք, տառապեալս հողիս Գրիգորիս, ցան-
կացաւդ եղեալ եղեմարո[ւ]ն, ցաղցրաճա-
շակ եւ ցառահոս աղբերս, եւ յոյնալան
թաղանձանաւք ետու ջրն զսա արձան ան-
լնջական, ի ցաւութիւն մեղաց իմոց եւ եղ-
բարց եւ այնոցիկ որք աւժանդակք եղին սը-
մին եւ պատճառք սկզբան, ի վայելումն
ղեաւարոյս պատանոյն եւ սիրեցեալ հարազա-
տին իմոյ Գիրակոսի:

Արդ զրեցաւ սա ձեռամբ յոյնամեղի Գրի-
գոր եւ մականունն մղտեսի որդի, ի ստոյգ
եւ լընդիր աւրինակէ, ի դաւառն Մելսեմի,
ի գեաւոյն որ կոչի Ամսիս, ի դուռն Սր.
Փրկչին եւ Սր. Աստուածածնին եւ Սր.
Սարգսի, ի Թուարեւրութեան Հայոց ՋՂ, ի
Թաղաւորութեան սուլթան Սուլէմանին, եւ ի
հայրապետութեան տէր կարապետին:

Արդ աղչեմ զամենեւեան, որք Հանդիպիչ
ի սմանէ ուսմամբ կամ զաղափար առնելով,
յիշեալիք աղաթիւք ի Քս. զստունկանոցս
տէրունական սուրբ պատուիրանին, զվերոյ
յիշատակեալ ստացաւդ սորա զտանրացեալս
մեղաւք եւ զծնաւոյ իմ եւ զեղբարս իմ եւ
զուսուցիչս մեր եւ զհամացեղս. եւս առա-
ւել զնպատաւորք սորին, եւ որ աննախանձն
է ի սուրս Յս. Քս. մեզ եւ ձեզ ողորմեսցի.
եւ որք սրտի մտաւք յիշէք զստացող եւ
զախաւատաւք սորա՝ զմեղաւոր գրիչս Գրի-
գոր երէցս, զծանրաբռնեալս մեղաւք,
թերեւս ներումն դառուք մեղաց. եւ նմա
որ սուտու է ողորմութեան՝ փառք եւ պատիւ
յաւիտեան, Հայր:

Աւետարանս յիշատակ է [Ծարուձակուած է մաթիշակագոյժ քամաբով] Փիրիճանին, եւ կնոջն Մուրաթին. ով որ ծախէ կամ գրաւական դնէ, նայ անէնքն ի յԱստուծոյ առջէ, եւ զպատիժն ի կայենէ առջէ, եւ զմասն ի Յուդայէ: Եւ նամ տանողք արհնիք ի Աստուծոյ եւ ի մէջն մայն: [Յարորդ տաղը տարբեր մեղմով] ի զուտն Սբ. Թորոսու ամէն:

Մանիշակագոյն Թանեղով մամր յիշատակագրութիւնն կը գտնուին առաջին երեք Աւետարաններու վերջաւորութեան ալ, այսպէս.

1.— էջ 185թ, վերեւ.— Աւետարանս յիշատակ է Փիրիճանին եւ կնոջն Մուրաթին:

2.— էջ 297թ, ստ.— լուսանցքին.— Աւետարանս յիշատակ է Փիրիճանին եւ կնոջն Մուրաթին:

3.— էջ 485թ, վարը.— Աւետարանս յիշատակ է Փիրիճանին եւ Մուրաթին: Դարձեալ յիշեցէք ի յաղաթս մեր զմեղաւոր զրիւնս զԳրիգոր երէցս, եւ զհայրն մեր զմեղաւոր Փոլատն:

Յետմագոյմ յիշատակագրութիւն.— 1734 էջ 680, ստորագր. նոտրադիր անհարթ.— Յիշատակ է Սբ. Աւետարանս Շղիւպէյթենց մահտեսի եղի որդի մահտեսի Պետրոսին եւ որդոցն նոյնային, Կարապետին, Ներսէսին, Թորոսին, Սարգիս [ին?] եւ ծնողացն մահտեսի ժոհարին, Թվին ՌՃՁԳին առաւ եղբայրն մահտեսի Մանուկ եւ մահտեսի Փանոս ամէն:

Յիշատակագրմիկ 1923ի, փակցուած առաջին կողքին, քիւ 7:

3140

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 200

Ամուսի գիւղ, Մելիտնի

Ռէ = 1668

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մուսւլ 20×15×7: էջք 568: Հանգամանք բաւարար. նորոգութիւն կրած: Թուղթ գորշլորակ: Գրիչ, Մաղկոզ եւ Կաղմոզ՝ Գրիգոր Երէց, որդի Փոլատի: Գրութիւն՝ սկզբնատողերը եւ գլխատողերը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, երկսին, 19 տող: Բոլորդիր վարժ: Համառօտագրութիւնք սովորականէն քիչ մը աւելի: Գունաւոր զարդագիր եւ լուսանցազարդ հատուածներու ըսկիզբը: Գունաւոր խորանագրող իւր սարսք, էջ 3, 176, 279, 445: Կանգնակամ ախտակեայ, անդադադան զարդարանքի հետքերով: վերջին կողքը կոտորած: Պահպանակ վերջը երեք թերթ. առաջինը թուղթ՝ անուաներու ցանկ, նոտրագիր. միւս երկուքը երկաթագիր մագաղաթ՝ մասն Աւետարանի: Ստացող՝ Աստուածատուր Երէց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1, դատարկ:

էջ 2.— Գունաւոր նկար, Մտութիւնս Աւետարանիչ, քառորդ մասը պատուում:

էջ 3.— Աւետարանը ըստ Մտութեան.— Գիրք ծրնըդեանն Յի. Բի. . . .

էջ 105, ստ.— լուսանցքին.— Ած. ողորմի տէր Գրիգորին:

էջ 173–178, մագաղաթ:

էջ 174.— Մարկոս Աւետարանիչ, գունաւոր նկար, ոչ նուրբ:

էջ 176.— Սկիզբն աւետարանի Յի. Բի. . . .

էջ 277.— ԺԲ պրակաթիւր սխալմամբ կրկնուած է:

էջ 278.— Նկար, Ղուկաս Աւետարանիչ:

էջ 279.— Աւետարանը ըստ Ղուկաս.— Քանգի բազումք յաւժարեցին. . . .

էջ 444.— Յ. Աւետարանիչ եւ Պրոփոբոն:

էջ 445.— Ի սկզբանէ էր Բանե. . . .

էջ 561ա.— Գնացին Իւրաքանչիւր ոք ի տեղի իւր. . . .

էջ 568, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

Մանր յիշատակագրութիւնը Գրչի.—

1.— էջ 173, ստ. լուսանցքին.— Ով սուրբ հայրք իմ եւ եղբարք. ընթերցողք Սր. Աւետարանիս, յիշեալիք ի մաքաբայլ աղաւթս ձեր զանարժան քահանայս զԳրիգոր երէցս, եւ որ յիշեալ լիցի Գի. զալըստեան ամէն:

2.— էջ 278ա, ստորոտը.— ՉԳրիգոր եւրէցս յիշեցէք ի յաղաւթս ձեր:

3.— էջ 443ա, ստորոտը.— ՉԳրիգոր եւրէցս յիշեցէք ի Տէր:

4.— էջ 562ա, ստորոտը.
Ձեռս փոխ փոյի դառնա,
գիրս յիշատակ առ ձեզ մնայ:

Մեծ յիշատակարմ Գրչի.— 1558

էջ 562բ.— Փառք քեզ էակի անճառելոյ... Արդ գրեցաւ Սր. Աւետարանս ի յերկիրն ի Մելտեի, ի զեաւղն ի յԱմուսի, ի դուռն Սր. Փրկչին եւ Սր. Աստուածածնին եւ Սր. Սարգսի, ի թվին Հայոց Ռէ, ձեռամբ սուսանուն Գրիգոր իրիցուն:

Եւ հաւրն մղանի փուլտն եւ մաւրն իստուտուն եւ եղբայրն խոճա Մուղամն եւ լոյսապն Աթանդարն եւ Գրիգոր իրէցն:

Դարս փոխ յիշեցէ ի սուրբ յաղաւթս ձեր զմղտեան Գրիգոր երէցս եւ կողակիցն զիրիցկինն զերանուհին, որ Հանկաւ ի Քս., եւ որ յիշեցեալ լիցի առաւի Աստուծոյ մերոյ ամէն:

Ով սուրբ քահանայք, յորժամ ընթ[ե]ռուութիւն գԱր. Աւետարանս, յիշեցէք զԳրիգոր զրիչս, որ զրեցի եւ ծաղկեցի եւ կազմեցի. եւ զի անարժան եմ եւ խիստ մեղաւոր, ապայ Ած. ողորմած է, յիշեցէք ի Ած. որ ազատի ես ի մեղաց, եւ Ած. ազատէ զձեզ ի ձեր մեղաց, ամէն: Հայր:

Աւետարանս յիշատակ է ի ձեռն Աստուածատուր իրիցուն որ ժամ որ ի Ած. փոխեցաւ: Մէկ ու կէս տող զմշտամ լտէր Աստուածատուր երէցն ետուր ըզսայ յիշատակ ի Սր. Կիրակոս Օկեղեցին, ի ձեռն տէր Յովակիմ քահանայ[ի]ն, ամէն: Հայր մեր:

Յետմագոյն յիշատակարմք.

Ա.— Մանեսի Մկրտչի.— 1801

էջ 277, բոլորգիր.— Յիշատակ է Սր. Աւետարանս մահտեսի Մկրտչին, եւ իւր հաւորն Մովսէսին, եւ իւր մաւրն Դիւտին, եւ իւր որդոցն Կիրակոսին եւ Հարայպետին, եւ իւր զստեան Գեղիցէ, եւ իւր ննջեցուցն հաւասար, ամէն: ի ձեռն Աստուածատուր քահանային, զնեցաւ Սր. Աւետարանս ի թվին Հայոց ի ՌԾ:

Արդ աղայեմ զձեզ, եղբարք, ով որ հանդիպէք սմայ կարգալով, կամ աւուրինակելով, եւ Ած. ողորմի սասցէք, եւ Ած. ձեզ ողորմի, ամէն: Հայր մեր: Սէրուեակամ աղօթքիմ շարումակութիւնը գրուած է ցրվեք՝ ամհարք մտորագրով:

Բ.— Խոնայ Սրապիտի.— 1659

էջ 565, բոլորգիր.— Չվերջի ստացող սորին զխոճայ Սրապիտին եւ զծնողն իւր, զՀայրն իւր զՅովանէսն, որ Հանգուցեալ է առ Քս., եւ զմայրն իւր զՄահդեսի Ձոհայն, եւ զեխրայրն իւր զԳրիգորին, եւ զկողակիցն իւր, եւ զՀորեխայրն իւր զՄահդեսի Տարվիչն եւ զկենակիցն իւր զՄահդեսի Ձոհայն. այլ եւ զորդիսն իւր զՏարվիչն, զՅովանէսն, զՀարայպետն, զԴանէյն, զԽայրն, եւ զԱրաճամն, եւ զզուտսրն իւր զԵղիսան, եւ զԵմբրսն զՍառան եւ զՀռոփսիմէն, եւ զամարեան մերձաւորսն, զկենդանին եւ զհանգուցեալն. որ ստացաւ զսա ի հալալ արդեանցն, եւ եւ յիշատակ ի դուռն Սր. Աստուածածնին եկեղեցոյս, յիշատակ իւրն եւ ծնաւոյց իւրոց: Զունի ոք ի յիսանութիւն ի վերս Սր. Աւետարանիս գողանալոյ կամ ծախելոյ կամ զրաւ դնելոյ. եթէ ոք յանդգնի՝ զանձնն Յուդայի եւ զպատիժս կայնի առցէ: Եւ դուք, զասք քահանայից, յիշեցէք զստացող Սր. Աւետարանին եւ ըզծնաւոյն իւր, եւ զուր յիշեալ լիցի:

Ազատուն Աւետարանին՝ թվին Հայոց ՌԾ եւ Ը ամին, մարտ ամսոյ ի Իթ աւուրն աւաք երեքշաբթի, ամէն:

Յիշատակարմիկ 1623ի փակցուած առաջին կողքին: Թիւ 8:

3141

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն.—201

4. Պոլիս

ՌԿԸ = 1819

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 19×14×4: Թերթը 245: Հանգամանք անբաւարար. Թերթեր կը պակսին. ուրիշներ փրթած են կամ վնասուած, թէեւ ժամանակին նորոգութիւն կրած է: Թուղթ բարակ դեղնորակ: Գրիշ՝ Միքայէլ Թոխաթցի: Գրութիւն՝ սկզբնատողերը եւ գլխատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, երկսիւն, 23 տող: Բոլորգիր վայելուչ: Համառոտագրութիւնք սովորականէն քիչ մը աւելի: Գունաւոր ոսկեխառն զարդագիր եւ լուսանցազարդ հատուաններու սկիզբը: Պորանազարդ իւր սարօք, Թղ. 4ա, 73ա, 180ա: Կնիք հաւկթածեւ կանաչատիպ, ճկարապետ Ն. Նազարեթեան, Այնթապ. Carabet N. Nazareti, Aintab, Թղ. 108բ, 123բ: Կաշեկազմ տախտակեայ խաչադրուած ճնամաշ: Պահպանակ մազադաթեայ սկիզբը երկու Թերթ, լատիներէն, Գոթական տառերով:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Դատարկ էջեր, Թղ. 1ա, 2բ, 3ա:

Թղ. 1բ.— Եւսեբիոսի Թուղթին առաջին մասը, զարդարուն չրջանակի մէջ:

Թղ. 2ա, կանոնի տախտակներ, է եւ Ը: Թղ. 3բ, Թ եւ Ժ կանոնիներ, ոսկեխառն, գունաւոր խորաններով:

Թղ. 4ա.— Գիրք ծննդեանն Յի. Քի. ...:

Թղ. 72ա2-բ, դատարկ:

Դիտ.— Զ. պրակին վերջին Թերթը կը պակսի. ըստ երեւոյթին պիտի պարունակէր Մարկոս Աւետարանի նկարը:

Թղ. 78ա.— Սկիզբն աւետարանի Յի. Քի.

Թղ. 117ա1.— ...գիր երկընչէին:

Թղ. 117բ-118, դատարկ:

Դիտ.— Ժ. պրակին վերջին երկու Թերթերը կը պակսին:

Թղ. 118ա1.— Եւ երեւցաւ նմա Հրեշտակ Տեառն... ՂԿա. Ա. 11:

Թղ. 142-143ի միջեւ կը պակսի մէկ Թերթ:

Թղ. 188բ2-183, դատարկ:

Թղ. 188-190ի միջեւ կը պակսի մէկ Թերթ, ըստ երեւոյթին պիտի պարունակէր Ս. Յովհաննէս նկարը:

Թղ. 190ա.— Ի սկզբանէ էր Բանն...:

Թղ. 214ի աջակողմեան լուսանցքին վերի մասը կտրուած է մկրատով, ըստ երեւոյթին լուսանցանկարին համար:

Յիշատակարան Գրչի.— 1819

Թղ. 244բ1.— Փառք ամենասուրբ Երրորդութեանն Հաւր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ յաւիտեանս ամէն:

Գրեցաւ Սր. Աւետարանս ի մայրաքաղաքն ի Կոստանդինուպոլիս, թիւն ՌԿԸ, մարտ ի ԺԳ, ձեռամբ Թոխաթցի Միքայէլի:

Արդ աղաչեմ զամենեանդ, որք հանդիպիք սմա կարդալով կամ յաւրինակելով, մէկ հայր մեղայիւ մի յիշեցէք զանպիտան գրիչս եւ զեւոդս իմ, եւ զկենդանիս եւ ըզնիշեցեալսն իմ, եւ Ած. Ղլիշողէ յիշէ իւր միւսանգամ զայրտեսանն ամէն:

Յետմագոյմ յիշատակագրութիւն, տարբեր Թուղթի վրայ, յոյժ ցեցեակեր:

Թղ. 245ա, նոտադիր.— Դարձեալ Ած. ողորմի ասացէք Անթաքի քաղաքիս եկած բընակած միահամուռ ժողովրդեան, այսինքն՝ Հոսմիլու յերկրին ժողովրդեան, թէ Արաւու, թէ Անհլու, թէ Պրայժորայ, թէ Պալիֆու, թէ Ճպնայ, թէ Սալուսկու, թէ Յինուայ, թէ բնէ Անթրփու, Ուռէլու, թէ Ուրհայու, թէ ՄԱՅայ, թէ Աշտուռ, էնկէլու, թէ Սեվրսուռ, թէ Զեթուռայ, Երզնկու, Տարանտու, Հէճնայ, եւ այլ գաւիի եկած ամաշխարհի, մէկ անոյլ, ...նով, որ զանուայ չենք գիտեր: Մանաւանդ ի խանայ եկած զնացած վաճառականացայ, մեծի եւ փոքու արանց եւ կանա[նց], [ժ]երոց եւ ա[ղ]այոց, եւ ...նիշեցելոց Հոգւն, որ դ... .. |Ս|ր. Աւետարանը, եւ դարձեալ արծ[ա]ւայ[ատ] զար[զ]ար[եց]ի[ն], զպակ... գրին ոսկուն եւ |եւ|ուն իւրեանց ծնողացայ Հոգւն, ի

դո[ւն] Սր. Աստուածածին [ծննդի]ցոյս:
Դարձեալ եւ Ած. ողորմի [երէց] փոխան
Հարապետին հոգուն, որ տվեց կարմիր ոսկի
մի ծաղկելու զՍր. Աւետարանս: յշա.:

Դարձեալ եւ Ած. ողորմի Պր[ա]ծոր[ցի]
Հարեղենց: Արարւածի ծնողաց [որ տվեց]
կարմիր ոսկի մի ծաղկելու զՍր. Աւետա-
րանս: յշա.:

Դարձեալ եւ Ած. ողորմի տալի... [Ար]-
րաւածին... հոգուն: [եւ] որ տվեց կարմիր
ոսկի մի Սր. Աւետարանիս ծաղկելու:
Եւ յառաջ:

[Դարձեալ Ած. ողորմի մի... հոգուն,
որ տվեց ոսկի մի Սր. Աւետարանիս ծաղ-
կելու: յշա.:

Դարձեալ եւ Ած. ողորմի Սայուտակցի
Հազարին հոգուն, որ տվեց ոսկի մի Սր.
Աւետարանիս ծաղկելու: յշա.:

Դարձեալ եւ Ած. ողորմի Հանգսին տղին
սարկաւագ Պետրոսին հոգուն, որ տվեց ոսկի
մի Սր. Աւետարանիս ծաղկելու: յշա.:

Դարձեալ եւ Ած. ողորմի տալուստահի
մահտեսի Ակոբին հոգուն, որ տվեց կարմիր
մի ոսկի ջրի Սր. Աւետարանիս: յշա.:

Դարձեալ Ած. ողորմի Զեթունցի Վարդա-
նին աղջկանայ Մարգարտին [հոգուն], որ
տվեց [Եւրամկուսիքի մը կը պակսի]:

Յիշատակարանիկ 1923ի փակցուած ա-
ռաջին կողքին վրայ. քի: 8:

3142

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 202

Յեղի

ՌՁԷ = 1638

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 28×18×6: էջ 374: Հանգամանք
բաւարար. նորոգութիւն կրած: Թուղթ կոկե-
նայ: Գրիչ՝ Ներսէս Սարկաւագ, որդի եւ
աշակերտ Մելքոն Քանանայի: Գրութիւն՝
սկզբնատողերը եւ զլիստառները կարմիր,
մնացեալը սեւ մելանով, երկսին, 27 տող,
կարմիր գիծերու միջեւ: Բոլորգիր վարժ:
Համառոտագրութիւնք սովորականէն քիչ
մը աւելի: Գունատր զարդագիր եւ լուսան-
ցազարդ հատուածներու սկիզբը: Խորանա-
ցազարդ իւր սարսք, էջ 27, 133, 193, 288:
Նկարք, ոչ նուրբ, Ս. Մատթէոս էջ 28, Ս.
Մարկոս 132, Ս. Լուկաս 192, Ս. Յովհան-
նէս եւ Պրոխորոն 282: Կաշեկազմ տախտակ-
եայ, ասեւեղ զարդարուած բազմաթիւ խա-
չերով, որոնց տեղերը կը տեսնուին յստա-
կօրէն:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-8, նոր թուղթ, զատարկ, ծակծկուած:
էջ 7-8, զատարկ:
էջ 10-11. — Թուղթ նւաբիոսի, լրջանակի
մէջ:

էջ 12-18. — Կանոնի տախտակներ, խորա-
նագարդերուն մէջ աջի կը զարնէ կանայ
դոյնը:

էջ 20, վերը, նորոգգիր. — Մաթէոս զըր-
եաց զԱւետարանիս իւր յԵրուսաղէմ քաղա-
քի...:

էջ 21, բոլորգիր. — Գլուխք Մաթէոսի Ա-
ւետարանին:

էջ 25. — Համառոտագրութիւն մախսացեայ
գրոցս:

էջ 27. — Աւետարան ըստ Մաթէոսի. —
Գիրք ծննդեան Յի. Քր. ...:

էջ 128ա, ստորտուր, Գրչէն. — Աղայեմ
Երեմի Տէր զեղկելիս Ներսէս:

էջ 128. — Գլուխք Աւետարանի մտրկոսի:
էջ 180-181, դատարկ:

էջ 188. — Աւետարան ըստ Մարկոսի:
Աւգմեայ Հօգիդ Սր. Ած. Յշմարիտ. — Սկիս-
բն Աւետարանի Որդոյ Այ. Յի. Քր. որպէս
եւ զրեալ է յմայի մարդարէս...:

էջ 188բ. — Թարուցեալ Յս. առաւանդուն
յառաջին միաշարաթուէն...:

էջ 188ա. — Տուցեալ Աւետարանի Ղու-
կաւս, եթէ որքան գործ եւ զիմջ սքանչե-
լիս արարեալ Տէր:

էջ 190-191, դատարկ:

էջ 193. — Աւետարամ ըստ Ղուկասու. —
Պանդի բազումք յաւ ժարեցին. . . :

էջ 288ա. — Յուցանէ Աւետարամիս Յոնա-
մու եթէ որքամ զօրծ եւ զիմէ սքանչելիս իցէ
արարեալ Տէր:

էջ 290բ-291, դատարկ:

էջ 293. — Աւետարամս ըստ Յոնամու. —
Ի սկզբանէ էր Բանն. . . :

Յիշատակարամ Գրչի. — 1638

էջ 363բ. — Արդ աղայեմ զամենեանս որք
Հանդիպէք Հոգեկեցոյց տառիս եւ աստուածըն-
կալ Սբ. Աւետարանիս, ընթեռնելով կամ աւ-
րինակելով, յիշեցէք յաղաքս ձեր սրտի
մտաւք ի բարին Քս. եւ ի յոյսն եւ ի փր-
կիչն մեր Յս. զգծագրաւդ Սբ. Աւետարա-
նիս զներսէս սարկաւազս, զտանել մեղաց
թողութիւն: Ընդ նմին զհայրն մեր զտէր
Մեղսն քաջ քարտաւորին, որ է ուսուցիչ
մեր այս Հոգեւոր արհեստըս, եւ զմայրն
մեր, որ փոխեալ է առ Ած., եւ համայն
զազգայանք, եւ բնաւին արեան մերձաւոր-
քն իմ լինել փառաւոր յարութեանն արժա-
նաւոր, եւ երկնից արքայութեանն ժառան-
գաւոր, ընդ ամ. սուրբս ի Քս. Յս. ի Տէր

մեր, որ է աւրհնեալ ընդ Հօր եւ ընդ Սբ.
Հոգոյն այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւի-
տենից ամէն:

Գրեցաւ ի Թուին Հայոց ՌՁԷ, ի զառն եւ
ի նեղ ժամանակիս:

Յետմագոյմ յիշատակագրութիւմ. — 1688

էջ 363բ, նոսրագիր, աջ կողմի բառերը
վնասուած, աւրուած. — Վերջստին նորո-
գեցաւ ատենի Սբ. Աւետարանս ի Թուակա-
նութեան Հայոց ՌՁԷ, ի հայրապետու-
թեան Կիւիկէցոյց տեառն Գրիգորի, եւ
[յա]ռաջնորդութեան քաղաքին յԱնթպոյ
տէր Պօղոսի քաջ Հոնտորի, եւ Հոգեբարձու-
թեան Սբ. [Աստուածածնի? երէց] փոխան
Խոնա Ներսիսէս. . . Եւղոկացի Իգնատիոս
[բանասիր?] լրի եւ աշակերտ Հանգուցեալ առ
Քս. տեառն Զաքարիայի Քիլիսոցոյ:

Արդ աղայեմ զամենեանեանդ եւ որք հան-
դիպէք [Սբ.] աստեական տառիս, յիշախիթ
ի [մաքրափայլ] աղօթս ձեր զվերոյ զբնալ-
քըս, եւ որ յիշէ յիշեալ լիցի ի Քրիստոսէ
Աստուծոյ մերմէ, Ամէն:

էջ 364-374, դատարկ:

Յիշատակարամիկ 1823ի փակցուած առա-
ջին կողքին, Թիւ 10:

3143

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 203

Նրապոյիս = Արափկեր

ՌՂԳ = 1644

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 17×11.5×3.5: Էջք 544: Հանգա-
մանք յաւ ընդհանուր առմամբ, սակայն կը
պակսին բազմաթիւ թերթեր: Թուղթ զորդո-
րակ: Գրիչ՝ Մարկոս Նրէց: Գրութիւն՝ ըս-
կզբնատողերը եւ զլիսառտոները կարմիր,
մնացեալը սև: Միւսնով, երկսիւն, 25 տող,
կարմիր գիծերու միջեւ: Բոլորգիր վարժ:
Համառօտագրութիւնք սովորականէն քիչ մը
աւելի: Գունաւոր զարդագիր եւ յուսանցա-
զարդ Հատուածներու սկիզբը: Խորանա-
զարդ իւր սարքք, էջ 1, 135, 226, 387:
Կաշեկազմ տախտակեայ գծադրոյմ: Պահ-

պանակ մազադաթեայ սկիզբը եւ վերջը եր-
կուական թերթ, յունարէն փոքրատառ:
Ստացող՝ Խոնայ Պատիր:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Գիրք Ծրնընդեան Յի. Քի. . . :

էջ 16-17ի միջեւ թերթ ինկած: Նոյնպէս
էջ 40-41ի եւ 80-81ի միջեւ, ինկած մէկմէկ
թերթ:

էջ 104-105ի միջեւ կը պակսի Զ. պրակը:

էջ 132ա. — Նախադրութիւն Մարկոսի Ա-
ւետարանին:

էջ 134, դատարկ:

էջ 135.— Ակիւրն Աւետարանին Յի. Գի.

էջ 216-217ի միջեւ. մէկ քերթ արմատէն կտրուած:

էջ 224, դատարկ:

էջ 225ա.— Քանգի բազումք յաւժարեցին

էջ 227-228, ախակողմեան վարի քառորդը պատուած փնացած:

էջ 385-388, դատարկ:

էջ 387ա.— Ի սկզբանէ էր Բանն...

էջ 533ա.— Գնացին իւրաքանչիւր տեղի իւր...

էջ 537-544, դատարկ:

Մամր յիշատակագրութիւն՝ Գրչի.—

1.— էջ 133ա, ստորոտը.— Զմեղապարտ գծագրաւոյ յիշեցէք ի Քս. եւ Ած. զձեզ յիշէ իւր միւսանգամ զայստեան ամէն:

2.— էջ 223բ.— Զբազմասպի վիրաւորս եւ զքնակարթապատեալս անաւրէնութեամբ, զնուաստ գծողս՝ Մարկոս երէցս, զանհարեւատ եւ զփծուն գրիչ, յիշեցիք ցաւաքցաբար ի մաքրափայլ յաղափս ձեր, ով լոյսեւրամից դասք ժանանայից, որք հանդիպիք ի սմա զրելով կամ աւրինակելով, յիշեցիք ի Տէր, աղայեմ, զի եւ զնոյն հատուցումն ընկալիք ի Դրիստոսէ:

Բուն յիշատակարամ Գրչի.— 1644

էջ 534բ.— Փառք...

Արդ աղայեմ զամենեւեան կողադին պաշտամեօք, որք հանդիպիք Սբ. Աւետարանիս, յիշեցէք ի մաքրափայլ յաղափս ձեր

զգրող Սբ. Աւետարանիս զՄարկոս երէցն, եւ Ած. զձեզ յիշէ իւր միւս անգամ զայստեանն, ամէն:

Գրեցաւ Սբ. Աւետարանս յերապոլիս քաղաք, որ ասի Արափկեր, Թուին Հայոց Ռէլին, ի հայրապետութեան մերո տէր Փիլիպոս կաթողիկոսին, եւ առաջնորդութեանն վարդան եպիսկոպոսին:

Յետմագոյն յիշատակարամ.— 1671

էջ 535բ, իբրեւ շարունակութիւն նախորդին, բայց տարբեր, նուազ կանոնաւոր բոլորգրով.— Դարձեալ Ած. ողորմի ասացէք խոնայ Պատրիին եւ մօրն վարդեմոյն եւ իւր զստերն Մարիամին, որ ստացաւ զՍբ. Աւետարանս ի հալալ արդեանցն զնեաց եւ եղ յիշատակ ի դուռն Սբ. Աստուածածին եկեղեցոյն, ընդ Հովանեաւ Սբ. Խորանացն Սրբոյն Յակոբայ եւ Սրբոյն Սարգսի Զաւրայ վարին, որ բարեխաւս են միշտ ամ. աշխարհի, իւրեան եւ իւր ծնաւզացն ամէն:

Դարձեալ ոչ ոք ունի իշխանութիւն՝ կամ գողնալ եւ կամ դրաւ դնել, եթէ ոչ անդէն՝ առցէ զպատիժն Յուդայի եւ Կայենի եւ խաչհանողացն, Թվին Ռձի ամին, ապրիլ ամսոյ ԻԳ օրն յարութեան կիրակէին, Մարիամն յիշատակ եղիւր ի Սբ. Աստուածածին եկեղեցին բարեխաւս իւր ծնաւզացն, հաւրն խոնայ Պատրիին եւ մարն վարդեմոյն, եւ կողակցոյն Գրիգորին եւ ամ. արեան մերձաւորացն, եւ ինձ մեղուցեալ զըլըխս, եւ որք գողորմին ասէք, ամէն: Հայր մեր:

Յիշատակարամիկ 1623ի փակցուած առաջին կողքին, Թիւ 11:

3144

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 204

Եղովկա

ՌՃԼԳ = 1684

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւ 24×17.5×7, էջք 598, Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ տոկուն: Գրիչ՝ Մըկրուում Սըկ. Զուլայեցի. Գրութիւն՝ ըսկզբնատողերը եւ զլատառները կարմիր, մնացեալը սև մեկանով, երկսիւն, 21 տող,

կարմիր գծերու միջեւ: Բոլորգիր կանոնաւոր: Մաղկող Միքայէլ, որդի Բարդամ Գրչի: Կարմիր կապոյտ զարդագիր եւ լուսանցազարդ հատուածներու սկիզբը: Գունազեղ ոսկեխառն խորանազարդ իւր սարօք էջ 36, 189, 293, 459: Նկարք յաղոյ. Ս.

Մատթէոս էջ 34, Ս. Մարկոս 188, Ս. Ղուկաս 282, Ս. Թովնանէս եւ Պրոխորոն 458, Կաշեկազմ, տախտակեայ, խաչադրոյմ, Պաշպանակ մազադաթեայ սկիզբը երկու թերթ յունարէն, վերջը երկու թերթ ընտիր երկաթադիր, մասն Աւետարանին Ղուկասու (Ա. 68-Բ. 2): Ստացող՝ մահտեսի Ներսէս:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-3, դատարկ:

էջ 6-7.— Եւսեբի՝ Կարգիւմնոսի սիրելի եղբոր ողջոյն:

Դատարկ էջեր, 8-9, 12-13, 16-17, 20-21, 24, 33:

Կանոնի տախտակներ, նուրբ եւ զեղեցիկ, հետեւողութեամբ Կիլիկեան վարպետներու: — էջ 10-11, 14-15, 18-19, 22-23:

էջ 25ա.— Յաղագս Ար. Աւետարանացմ.— Անսկիզբն եւ անկատարածն Աստուած...:

էջ 28ա.— Նախադրութիւն Մատթէոսի Աւետարանին:

էջ 30ա.— Գլուխք եւ ցամկ Մատթէոսի Աւետարանին:

էջ 32.— Համաձայնութիւն մախասացեալ գլխոցս:

էջ 35.— Աւետարան ըստ Մատթէոսի.— Գիրք ծնընդեան Յի. Գի. ...:

էջ 185ա.— Նախադրութիւն Մարկոսի Աւետարանին:

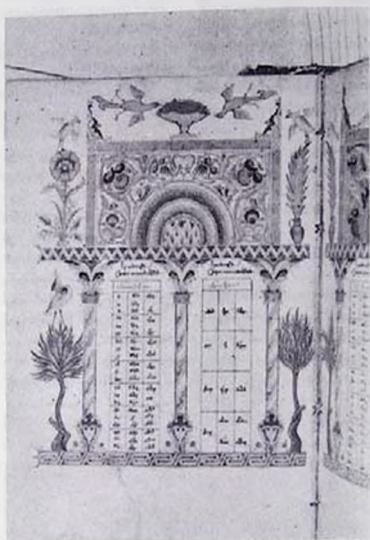
էջ 189.— Աւետարան ըստ Մարկոսի.— Սկիզբն Աւետարանի Յի. Գի. ...:

էջ 284ար.— Աւետարան որ ըստ Մարկոսի: Համարածման կարգայ.— Յարուցեալ Յս. առաւտուն առաջին միայաբաթուն...:

էջ 287.— Նախադրութիւն Ղուկայ Աւետարանին:

24.— Թուղթ Եւսեբի
Թ. 3144, էջ 8

25. — Համարարանի խորան
թ. 3144, էջ 22

էջ 291, դատարկ:

էջ 293. — Աւետարան ըստ Ղուկասու. —
Քանդի բազում յաւժարեցին...

էջ 455. — Նախադրութիւն Յովնանու
Աւետարանի:

էջ 459. — Աւետարան ըստ Յովնանու. —
Ի սկզբանէ էր Քանն...

էջ 581ա. — Իրէ կնքմ շմացելոյ. — Գնա-
ցին իւրաքանչիւր ոգի տեղի իւր...

էջ 588-598, դատարկ:

Յիշատակարան Գրչի. — 1684

էջ 583ա. — Յիշատակարան. — Փառք
անսկզբնականի եւ անկատարածի...

Որ եւ սոցին սիրելեացն Աստուծոյ Համա-
նմանեալ բարեմիտ Հեզահոգի եւ աստուա-
նասն զմահեսի Ներսէսն, որ բազում սի-
րով եւ եռափափազ բաղձմամբ ցանկացող
եղեն սուրբ մատենիս, եւ ետ զծագրել Հա-
լալ ընչից եւ յարդար վաստակոց իւրոց, ի

յիշատակ Հոգւոյ իւրոյ եւ ծնողացն եւ ամ.
արեան մերձաւորացն:

Արդ՝ շնորհիւ Տեսնոն սկսաց եւ ողորմու-
թեամբ նորին յանգ ելեալ կատարեցաք
սուրբ աւետարեք տառս, մարգարտաւար
մատենաւ, որ է զդախտ ծաղկեալ եւ վար-
դափթիթ բուրաստան, բարձրաբարբառ եւ
քաղցրաւընչիւն Սբ. Աւետարանս, ի թուա-
բերութեանս մերոյ, երկչորջանի, լերկ երե-
սւն, երեք ի վերայ երեքսյատկի [2×582, +
2×80, + 3×3 = 1133 = ՌՃԼԳ], եւ ի Հայ-
րապետութեանն՝ Հանդարտախաղաց ծո-
վուն՝ Հա[ս]տահոյս եւ անառիկ պարս-
պին՝ տեսնոն Ողիազարու շնորհազան կաթո-
ղիկոսին, եւ ի Հովնասպետութեան Նահա-
բիս՝ տեսնոն Մինասու աստուածաբան վար-
դապետի, ի քաղաքս Եւդոկիայ, ընդ Հո-
վանեալ Մարտին Սարգսի Զօրավարին, որ եւ
Քանտր Ղալայ կոչի, Զնոամբ յոգնամեղ
յետնեալ Հիգիոյ Սկրտում եւեթ սարկաւա-

զի, մեղօք վիրաւորի եւ անարժանի, եւ Շօշ Զուղայեցւոյ, որ ասի Ասպաւան, ի խնդրոյ հաստարիւմ բարեմիտ հեղանդի եւ աստուածասէր մահտեսի Ներսէսին, ի յիշատակ հոգւոյ իւրոյ եւ ի վսայեւումն մանկանց Սիրովնի:

Ով սուրբ դասք լուսերամից, յիշեցէք ի յողապատառ թափանցիկ եւ յերկնաթոիլ յաղօթս ձեր՝ զըստացող Սբ. Աւետարանիս՝ զմահտեսի Ներսէսն, եւ զծնողսն իւր՝ զխոնայ Մանուկն եւ զՇահսոպթան, որք են հանգուցեալք ի Գա. եւ զթոյրն իւր, որ առ Ած. փոխեցեալ՝ զՄարիամն:

Կրկին անգամ յիշեցէք ի Գա. զմահտեսի Ներսէսն եւ զկենակիցն իւր՝ զմահտեսի Խընձորն, եւ զորդին իւր զմահտեսի Սարգիսն, եւ զստերքն՝ զՄարիամն, զԳուլխասն, զՍուլթանն, զԲեհանն, զՄարթայն, եւ զԹադուհին, եւ այլ ամ. արիւնամերձ

տունն, յիշեցէք եւ Ած. ողորմի ասացէք:

Այլ եւս յիշեցէք ի Գա. զմահտեսի Ներսէսն, որ բազում փափազանօք ստացաւ ըզսուրբ անտաքեր տառս, եւ տարեալ ի քնիկ քաղաքն իւր յԱնթապ, եւ ետ յիշատակ ի դուռն Սբ. Աստուածածնին: Բայց մի՛ ոք իշխեսցէ հանել զսա ի դրանէ Սրբոյ Հոյ Աստուածածնին՝ զողանալով, գրաւելով կամ ծախելով. եւ թէ՛ ոք յանդգնի առ ի մըխել ի սա ձեռս՝ զողանալոյ, գրաւելոյ, ծախելոյ կամ դաւելոյ, զմասն Յուդայի եւ Կալիկի առցէ, եւ զպատիժս խաչահանուացն ընկալցի, եւ ընդունիցի զայն որ ասէ. Երթայք յինչն անիծեալք ի հուրն յաւիտեանկան:

Եւ թէ՛ ոք քաղցր սիրով խնամս տարցէ սմա, եւ պահեսցէ սրբիկ ի հրէ, ի ջրէ, ի ձիւթէ եւ ի հիւթէ, զմեծ վարձս բարեաց եւ ըզմասն պարգեւաց ընկալցի ի Տեառնէ մերմէ

27.— Ս. Մարկոս
Թ. 3144, էջ 188

Յիսուսէ՛ Բրիստոսէ՛, աստ եւ ի Հանդերձ-
եալն, Հանդերձ ննջեցելովքն, ամէն։

Արդ՝ եւ ես յետեւալս ամենեցուն, անար-
հետ տրուալ անարժան եւ զախմար Հողիկ՝
Մկրտում յիմար զբիւս յերեսանկեալ աղա-
չեմ զսուրբ վայելողսդ՝ յորժամ զմայլիք եւ
օրինակէք, մի՛ առնիցէք զիս արժան մե-
ղադրանաց զբշութեանս, քանզի զկարն իմ
այս էր. այլ արարէք արժանիս յիշման յերկ-
նազնաց յազօթս ձեր, զի զձեզ յիշողացդ եւ
զմեզ յիշեցելոցս ողորմեսցի Բս. Ած. որ է
աւրհնեալ յաւիտեանս ամէն։

ՌՃԼԳ ԹՎԻՆ։

Յիշատակագրութիւն Մովսէսի.—

1.— Էջ 6-7, խորանազարդի չըջանակին
ներքեւ, բոլորգիր մանր.— Զմաղկոզ սուրբ
կտակիս՝ զմեղապարտ Միքայիլ՝ որդի Բար-
ղամ զբլի, ի մաքուր ազօթս ձեր յիշել կըր-

կին աղայեմ։

2.— Էջ 4-5, նոսրագիր.— Փառք Ամե-
նասուրբ Երրորդութեանն Հօր եւ Որդւոյ եւ
Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ անբաւ յաւիտեանս
յաւիտենից, ամէն։

Որ ետ կարողութիւն նուաստողի Միջա-
յէլ զբլի, սկիզբն առնել ծաղկելոյ եւ ոսկե-
ւով սրբով զարդարելոյ զսուրբ մատեանս, եւ
հասանել յաւարտ՝ ըստ աջողելոյ Ամենա-
սուրբ Հոգւոյն։

Արդ՝ յերես անկեալ աղայեմ զՀանդի-
պողսդ յիշել ի մաքուր ազօթս ձեր, զմաշ-
տեսի ներսէն, որ ստացաւ զՍբ. Աւետա-
րանս ի յիշատակ Հոգւոյ իւրոյ եւ ամ. զար-
մից իւրոց, եւ ետ զարդարել ոսկեւով եւ ե-
րանգազեղ գունեց՝ զհամարաբառաց խո-
րանսն, եւ զյորեսիս զլուսն Հանդերձ ա-
ւետարանչօքն, առ ի զուարճութիւն ման-
կանց եկեղեցւոյ, եւ ի սիրուն լինել ամենե-

ցուն:

ի յաւելուանոյ սիրոյ՝ սրտի իւրոյ, որ առ ի սէրն Յիսուս, ըստ այնմ: Մէր կատարեալ ի բա՛ց մերժէ զերկիւղ: Յիշեալ եւ զքանս Տնառն որ ասէ. Արարէք ձեզ բարեկամս ի մամոնայէ անիրաւութեան, զի յորժամ պակասի այն՝ ընկալցին զձեզ ի յարկն լուսոյ: Վասն որոյ ստացաւ զքանս հրամանաց Տնառն մերոյ Յի. Բի. որ եւ շնորհեացէ ըզյարկն լուսոյ, ըստ անսուտ խոստման իւրոյ, ամ. հաւատացելոց իւրոց, մանաւանդ ստացողի սուրբ տառիս՝ մահտեսի ներսեփն:

Ընդ նմին յիշել աղաչեմ եւ զանարժան հոգս՝ զծաղկող սուրբ կտակիս՝ զՄիքայէլ որդի Բաղրամ զրչի, եւ անմեղադիր լեռութեան յարութեան մերում: Զի թեպէտեւ սակաւնէ շանացի աւելի եւս ինչ զեղեցկագոյն զալ զարգարանացն քան զորս է, բայց զիսկ մունք ժամանակիս ի մէջ մտեալ խափան լինէր:

Զի թագաւորն տանկաց Մահմէտ անուն արչաւեաց ի քաղաքն Փէջ ի յաւար, եւ նըւազեաց ի զօրաց եւ արաքեալ Ռապետս թագաւորական հրամանաւ, զորն զօրս արքունի սպայ սէրտէնէջտի անուամբ, զօրս ոչ էր

29. — Մ. Ղուկաս
Բ. 3144, էջ 282

30. — Ս. Յովհ. եւ Պրոխորոս
Բ. 3144, էջ 458

մեր տեսեալ եւ կամ լուեալ յերկրիս մե-
րում, որք ըստ ի կամս էին ապաստան, եւ
ամ. ումեք վիշտ նեղութեան հասուցանէին,
յորոց շարութեանցն եղեալ էաք իրրեւ զա-
ղանի սրտաթափ:

Եւ յետ ճեպման սոցա ի պահպանութիւն
կողմանցն արեւմտից, եկն տարածամ մահ եւ
տարանեցաւ յերկրիս, յորոյ աղէտից լքեալ
լինէր ամ. ոք, նոյնպէս եւ մեք, եւ ոչ թե ի
մեղաց, այլ ի գործոց արուեստից: Այլ եւս,
զի սոյնչափ եղեւ խնդրեալ, թեպէտեւ իմ

ջանացեալ զեղեցկութեանն, սակայն լքեալ
գտայ յայնց պատճառացն:

Վասնորոյ աղաչեմ զհանդիպողսդ՝ անմե-
ղադիր լինել տկարիս, եւ յիշման արժանա-
ւոր առնել մաքուր աղօթիւք, զանպիտան
մոխիրս. եւս եւ գուռուցիլս իմ, զտէր Բար-
դամե, եւ զտէր Մկրտիչն, եւ զուր յիշեալ
լինիցիք ի Գրիստոսէ Աստուծոյ մերոյ, ա-
մէն: Հայր մեր որ յերկինս:

Յիշատակարար 1923ի, փակցուած առա-
ջին կողքին, Բիւ 12:

3145

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 205

ՁԷՔՈՒՈ

ՌՃՀԸ = 1729

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւայ 25×18×6.5: էջք 558: Հանգա-
մանք լաւ: Թուղթ տոկուն: Գրիչ եւ Մաղ-
կոզ՝ Սահակ Երէց, աշակերտ Քաչատուր
Դպրի: Գրութիւն՝ սկզբնատողերը եւ զխա-
տառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով,
երկսիւն, 21 տող: Բոլորգիր վարժ: Կարմը-
րագիծ զարդագիր եւ լուսանցագարդ հատ-
ածներու սկիզբը: Գունաւոր խորանագարդ
իւր սարսք էջ 35, 178, 278, 433: Նկարք ոչ
նուրբ: Մատթէոս Աւետարանի էջ 34, Մար-
կոս Աւետարանի 178, Ղուկաս Աւետարա-
նի 274, Սք. Յովնանէ, Պրոխորոն աշա-
կերտ 432: Կաշեկազմ տախտակեայ, երբեմն
խաւազարդ: Ստացող՝ մահտեաի Քաչատուր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-2, անմաքուր, համարեա դատարկ:
Նոյնպէս 3-11, ի բաց առեալ էջ 3, 4տ, եւ
7տ, ուր կան անտարանական հատուածներ,
բոլորգիր:

էջ 12-13. — Թուղթ Եւսեբիոսի:

էջ 14-21, կանոնի տախտակներ, կարմրա-
ներկ զծագրութիւն սակաւ գունաւորումով:

էջ 22-23, դատարկ:

էջ 24. — Գլուխք ըստ Մատթէոսի Աւե-
տարանի:

էջ 29. — Նախադրութիւն ըստ Մատթէոսի
Աւետարանի:

էջ 30-33, դատարկ:

էջ 35. — Աւետարան ըստ Մատթէոսի. —
Գիրք ծնունդեան Յի. Բի.

էջ 175-177, դատարկ:

էջ 179. — Աւետարան ըստ Մարկոսի. —
Սկիզբն Աւետարանի Յի. Բի.

էջ 288ա. — Յարուցեալ Յս. առաւօտուն
առաջին միաշարքիւն.

էջ 288ա. — Գլուխք Աւետարանի Ղու-
կասու:

էջ 273, դատարկ:

էջ 275. — Աւետարան ըստ Ղուկասու. —
Քանգի բազումք յաւթարեցին.

էջ 428. — Գլուխք ըստ Յովնանու Աւե-
տարանի:

էջ 430բ-431, դատարկ:

էջ 433. — Աւետարան ըստ Յովնանու. —
Ի սկզբանէ էր Բանն.

էջ 454, ձախակողման լուսանցքին աւել-
ցրած է անհարթ բոլորգրով Գլուխ Ե. Կրդ
համարը, այսպէս. «Եւ Հրեշտակ Տեառն ի-
ջանէր ըստ ժամանակի յաւազանն եւ ուզէր
զլուրն եւ որ նախ ի շարժումն լուրցն իջա-
նէր յաւազանն բժշկիւր ոչ յունելով զնշան
հիւանդութեան»:

էջ 545բ-556, դատարկ, ի բաց առեալ
549 եւ 551-553 էջերը ուր կան անտարանա-
կան հատուածներ, բոլորգիր:

Յիշատակարան Գրչի. — 1729

էջ 548ա. — Փառք ամենասուրբ Երրորդու-
թեանն Հօր եւ Որդույ եւ Հոգւոյն Սրբոյ,
այժմ եւ. .:

Շնորհիւն Աստուծոյ յանկ ելեալ աւար-
տեցաւ քառափսակ զեւտարութի Սք. Աւետա-
րանս, ի յերկիրս Գերմանիկոյ, ի զեղա-
քաղաքս ի Ձլթուն, ընդ Հովանեաւ Սք.
Աստուածածնին եւ Սրբոյն Քէրդորոսի Ձի-
նաւորին եւ Սրբոյն Պարսամայ ճշնաւորին,
եւ այլ ամ. սրբոցս որ աստ կան ի յօգնու-
թիւն հայկազեան սեռի. ի կաթողիկոսու-
թեան Կրկիկեցոց տէր Յովնանիսին, եւ
յառաջնորդութեան մերոյ զաւարի կրտսեր
տէր Կարապետ աստուածաբան վարդապե-
տի, ի թվին Հայոց ՌՃՀԸ:

Բայց երեցաւ եւ ծաղկեցաւ Սք. Աւետարա-
նըս ձեռամբ Հոգ եւ փոյի նուաստ ամենայնի
Սահակ երէց մեղսամած զորի եւ ուսուցչին
իմոյ Քաչատուր զպրի: Ըստ որում է տեսա-
նել եւ ի բազմադիմի յայսպիսեաց իրաց,
այսինքն յաստուածատէր կամաց սրբանէր
անձանց:

Որ անդադոյն փութոյ խորհրդեամբ բա-
րեպաշտ ոմն եւ երկիրդաք յԱստուծոյ — մահ
տեսի Քաչատուրին եւ կողակցոյն Շնոթորին
եւ որդուցն ամենայնի —, զոր ըստ իմա-

տուն վաճառականին ստացան զսա դանձ մնացական ի վայելուժն արքայէր եւ մաքուր ընթերցող քանանայից, եւ յիշատակ իւրեանց հոգաղց:

Արդ երեսս անկեալ՝ թախանձանօք աղայեմ զզոսսս արքազան վարդապետացն եւ քանանայից եւ սարկաւազաց, որք ընթեռնութեւ կամ տեսանէ՞ք զՍր. Աւետարանս զայս ատալի Սր. Սեղանոյ եւ Գառնի անմահի որ բառեայ զմեզս աշխարհի, Հայցեցէ՞ք յԱստուծոյ, պատժապարտ զեղոյն, զի ըստ իւրում առատ բարեբարութեանն ողորմութիւն շնորհեցէ ինձ մեղաւորիս. եւ ով ոք լի բերեռով ասէ Ած. ողորմի, Ած. իւրն ողորմի ի միւսանգամ զպատեանն, ամէն:

Արդ ով ոք Հանդիպէ՞ք յիշեցէ՞ք ի մաքրափայլ յաղթնս զըստացօղ Սր. Աւետարանիս մահաւորի Քալատուրն եւ զկենսակիցն Շնոթորն, եւ զորդիքն Սափարն, զԹորոսն, զՆերսէսն, զՆազիկն եւ զՄարիամն, զՍառայն, եւ զՀայրն մահաւոր Մուշկուպն, որ առ Քս.

Հանգուցեալ է, որ ստացան զՍր. Աւետարանս ի Հալալ արդեանցն յիշատակ ի դուռն Սր. Աստուածաբն Եկեղեցին, որ է անջինջ յիշատակ: Այսուհետեւ չունի ոք իշխանութիւն ի դրանէ Սր. Եկեղեցոյս Հանելոյ կամ զրաւելոյ. եթէ ոք յանդգնի՝ զպատիժն կայենի առցէ, եւ զՅուդայի մասն կրեացէ: Որոյ յիշատակն աւրհեսալ եղիցի, ամէն: Հայր մեր որ:

Նկատ.— Գրիշ Սահակ Երէցի այս եւ հետագայ յիշատակարաններուն շարադրութեան մէջ տեսնուող ճերականական անկարգութիւնները կը բացատրուին անով որ ստացողներուն անունները նախապարտաստեալ Աւետարանի յիշատակարանին դրութեանէն ետքը աւելցուած են՝ առանց մտադիր ըլլալու ճերպականական կանոններու պահանջին:

Յիշատակարանի 1823ի փակցուած առաջին կողմին, թիւ 13:

3146

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 206

ՁԵՐԱՅ

ՌՃՁԱ = 1732

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասալ 22×15.5×5, էջք 548: Հանգամանք լաւ: Թուղթ տոկուն: Գրիշ՝ Սահակ Երէց, որ եւ Մաղկող Պրովֆին՝ սկզբնատողը եւ գլխատառերը կարծիք, մնացեալը սեւ մկանով, երկսիւնի, 21 տող: Բոլորգիր վարժ: Կարմրազիծ զարդազիր եւ լուսանցազարդ Հատուածներու սկիզբը: Գունաւոր խորանագիր իւր սարօք էջ 33, 176, 271, 428: Նկարք ոչ նւոր. Մատթէոս Աւետարանի էջ 32, Մարկոս Աւետարանի էջ 174, Ղուկաս Աւետարանի էջ 270, Սր. Յոհաննէս, Պրոխորոս աշակերտ 428: Կաշեկազմ տախտակայ, երբեմն զարդարուած բազմաթիւ խաչերով: Մտցող՝ մահաւոր Աբրահամ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-11, դատարկ, ի բաց առեալ էջ 3-6, ուր կան աւետարանական Հատուածներ, բոլորգիր:

էջ 12-13.— Թուղթ մակերեսի:

էջ 14-21.— Կանոնի տախտակներ, կարմրազիծ, սակաւ գունաւորումով:

էջ 22.— Գուլիմ ըստ Մատթէոսի Աւետարանի:

էջ 27.— Նաթաղորութիւն ըստ Մատթէոսի Աւետարանի:

էջ 28-31, դատարկ:

էջ 33.— Աւետարան ըստ Մատթէոսի.— Գիրք ծննդեան Յի. Գի. . . .

էջ 170.— Սկիզբ Պիտոց. Աւետարան ըստ Մարկոսի:

էջ 173, դատարկ:

էջ 176.— Աւետարան ըստ Մարկոսի.— Սկիզբն Աւետարանի Յի. Գի. . . .

էջ 282ա.— Յարուցեալ Յս. առաւօտուն
առաջին միայնաբանուն...

էջ 284.— Գլուխք Աւետարանին Դուկա-
սու:

էջ 288. դատարկ:

էջ 271.— Աւետարամ ըստ Դուկասու.—
Դանգի բազում յաւժարեցին...

էջ 424.— Գլուխք ըստ Յովնանմու Աւե-
տարանի:

էջ 427. դատարկ:

էջ 429.— Աւետարամ ըստ Յովնանմու.—
Ի սկզբանէ էր Բանն...

էջ 541-548, ի բաց առեալ 543-548 էջերը
ուրկան աւետարանական հատուածներ:

Յիշատակարամ Գրչի.— 1732

էջ 539.— Փառք ամենասուրբ Երրորդու-
թեանն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ,
այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս:

Շնորհին Աստուծոյ յանկ ելեալ աւարտե-
ցաւ... ի զեղազաղաց ի Զէյթուն ... ի
կաթողիկոսութեան Կիւիկեցւոց երկրորդ
տէր Յովաննիսին, եւ յառաջնորդութեան
մերոյ գաւառի փոքր տէր Կարապետ աստ-
ուածաբան վարդապետի, եւ տէր Ստեփան-
նոս վարդապետի, ի Բժիշկն Հայոց ՌՃՁԱ:

Բայց զձագրեցաւ սա ձեռամբ մեղսաման
Սահակ Երիցու եւ որդւոյ Աւետիք Դպրի եւ
ուսուցչին իմոյ Խաչատուր Դպրի:

Որ պնդադոյն փութոյ խորհրդեամբ բա-
րեպաշտ ոմն եւ երկիւղած յԱստուծոյ՝
մահտեսի Արքիւնամն եւ կենակցոյն Եղիս-
էին — զոր ըստ իմաստուն վաճառակա-
նին ստացան զսա զանձ մնացական...

Արդ երես անկեալ՝ Թախանձառոց աղա-
չեմ...

Այլ եւ արդ եւս կրկին աղաչեմ զդասս քա-
նանայից եւ սարկաւազաց, յիշեցէք ի մաք-
րափայլ աղօթս զըստացող Սր. Աւետարանիս
մահտեսի Արքաւամն եւ կենակցոյն Եղիս-
էին եւ Հայրին եւ որդւոյն մահտեսի Միսի-
րին, եւ կողակցոյն Մարիամին, եւ որդ-
ւոցն Ղազարին եւ Խայերին, Արքաւամին,
Կարապետին, եւ դատարանն Մարիամին եւ
Եղիսէին, Հովսիսիսին, եւ եղբարցն Սար-
գսին, Ղազարին եւ Ներսէին, եւ քրեւերցն
Խաթունին, Հովսիսիսին, Մարիամին, եւ
ամ. արիւնամերձ ազգականացն, եւ Թոր-
վանտային, առ հասարակ ամենեցուն Ած-
ողորմի ասացէք ձեր ննջեցելոցն եւ մեր
ննջեցելոցն, աստ եւ ի հանդերձելումն ա-
մէն:

Մամօք.— Կախման կէտեր դրինք այն տե-
ղերը ուր տողերը յարեւնման էին նախորդ
Աւետարանի յիշատակարանին:

Յիշատակարանի 1923ի փակցուած առա-
ջին կողքին, քիւ 14:

3147

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն.— 207

Ջէյքսն

ՌՃՁԱ = 1732

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասալ 28×18×5.5, էջք 680: Հանգա-
մանք լաւ. վերջին պրակներուն ստորին լու-
սանցքը Թացութենէ զգոյնաւ: Թուղթ տո-
կուն: Գրիչ եւ Մաղկող՝ Սահակ Երէց, Գը-
րութին՝ սկզբնատողերն եւ գլխատողերը
կարմիր, մնացեալը սեւ մեղանով, երկ-
սին, 21 տող, կարմիր գիծերու միջեւ,
Բոլորգիր վարժ, Կարմրագիծ զարդագիր եւ

լուսանցազարդ հատուածներու սկիզբը:
Գունաւոր խորանազարդ իւր սարօք, էջ 41,
183, 278, 437: Նկարք ոչ նուրբ, Մատթէոս
Աւետարանիչ էջ 40, Մարկոս Աւետարանիչ
182, Ղուկաս Աւետարանիչ 278, Սր. Յով-
հաննէս, Պրոխորոն աշակերտ 438: Կաշե-
կազմ տախտակեայ զրոյնազարդ: Ստա-
ցողք՝ Ղօճայի որդի Սարգիս եւ Եղիս:

ՌՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-11, դատարկ, ի բաց առեալ 3-5, եւ 7-8 էջերը ուր կան անտարանական հաստատումներ, բոլորգիւր:

էջ 12-13.— Թուղթ Եւսեբիոսի:

Դատարկ էջեր 14-15, 18-19, 22-23, 28-27, 30-31:

Կանոնի տախտակներ, կարմրաներկ, էջ 16-17, 20-21, 24-25, 28-29:

էջ 32.— Գլուխք ըստ Մատթեոսի Աւետարանի:

էջ 38թ-39, դատարկ:

էջ 41.— Աւետարան ըստ Մատթեոսի.—

Գիրք ծնունդեան Յի. Բի. . . .:

էջ 178.— Սկիզբն Գլխաց Աւետարան Մարկոս:

էջ 181, դատարկ:

էջ 183.— Աւետարան ըստ Մարկոսի.—

Սկիզբն Աւետարանի Յի. Բի. . . .:

էջ 270ա.— Յարուցեալ Յս. առաւօտուն առաջին միաշաբաթուն. . . .:

էջ 272.— Գլուխք Աւետարանին Դովեանու:

էջ 277, դատարկ:

էջ 279.— Աւետարան ըստ Դովեանու.—

Քանդի գաղտնիք յաւթարեցին. . . .:

էջ 432.— Գլուխք ըստ Յովեանին Աւետարանի:

էջ 435, դատարկ:

էջ 437.— Աւետարան ըստ Յովեանին.—

Ի սկզբանէ էր Բան. . . .:

էջ 550-580, դատարկ, ի բաց առեալ 553ա, եւ 555ա-556ա էջերը, ուր կան անտարանական հաստատումներ, բոլորգիւր:

Մամր յիշատակագրութիւն Գրչի.— 1732

էջ 434ա, վարդ.— Յիշատակ է Սբ. Աւետարանն մահտեսի Դոնայի որդւոցն մահտեսի Սարգսի եւ մահտեսի Շղիայի, ի դուռն Սբ. Աստուածածնին, ի մայրաքաղաքն ի յԱնվաթու եկեղեցոյն, որ է յիշատակ, յիշեցէք եւ Ած. ողորմի ասացէք. եւ որ յիշէ՝ յիշեալ լինի ի Քս. ամէն:

Ի Թվին Քաոց ՌՃՁԱ, ի յամսոյն Փետեղարի ժԱ օրն, աղուհացիցն առաջի կիրակին որեցաւ Թվականս, յիշեցէք եւ Ած. ողորմի ասացէք, ամէն:

Բուն յիշատակարան Գրչի.— 1732

էջ 547ա.— Փառք ամենասուրբ Ծրբորդութեան եւ միասնական աստուածութեան չօր եւ Որդւոյ եւ Սբ. Հոգւոյն յախտանս

ամէն:

Որոյ շնորհօք շարժին էակօս ամ. յիւրաքանչիւր ընթացս ըստ կարգի յաւնտ եւս ի սգայեացս այս մարդ պատուեալ Հանճարով, որով զընաւորական շարժումն իմաստնապէս, մարթէ յօրինել, աստուածային սիրովն ուղերձեալ:

Ըստ որում է տեսանել, եւ ի բազմադմի յայսպիսեաց իրաց, այսինքն յաստուածասէր կամաց սրբասէր անձանց: Որ պնդագոյն փութոյ խորհրդեամբ բարեպաշտ ոմն եւ երկիւղած յԱստուծոյ, մահտեսի Դոնայի որդի մահտեսի Սարգիս եւ մահտեսի Շղիայ, զոր ըստ իմաստուն վաճառականին ստացան զսա զանձ մնացական, ի վայելումն սրբասէր եւ մարդու ընթերցող քահանայից, եւ յիշատակ իւրեանց Հոգւոց, եւ եղբոր Յարութիւն:

Արդ զրեցաւ ունող աւետեաց արքայութեան Հանուրց պարգեւաց, ի Թուականիս Հայոց ՌՃՁԱ, ի կաթողիկոսութեան կիւրիկեցւոց տէր երրորդ Յովաննիսին, ի հայրապետութեան տէր կարապետ երրորդի եւ տէր Ստեփանոսի, ի զաւառս Գերմանիկոյ, ի գիւղաքաղաքս ի Ձէյթուն, ընդ Հովանեաւ Սբ. Աստուածածնին եւ Սբ. Թեոդատի Ջօրավարին եւ Սրբոյն Պարսամայ ճշնաւորին, եւ այլ ամ. սրբոցն եւ սրբութեանցն, Սբ. Աւետարանացն, եւ Սբ. Նշանացն, որ աստ կան մեզի յօգնութիւն:

Գծագրեցաւ Սբ. Աւետարանս ձեռամբ մեղսամած Սահակ երեցոյ:

Արդ երես անկեալ աղաչեմ զդասս սրբազան վարդապետացն . . . Հայեցեցէ յԱստուծոյ պատժապարտ գծողին եւ որդւոյ տիրացուն Աւետիքին եւ Թոռնիկ կրտսեր Յակոբին, զի ըստ իւրում առաւ քարերարութեանն, ողորմութիւն շնորհեցէ ինձ մեղաւորիս. եւ ով ոք որ ի բերանով ասէ Ած. ողորմի, Հայրն Ած. ի միւսանգամ զայլստեանն ողորմեսցի ամէն:

Այլ եւ յիշեցէք եւ Ած. ողորմի ասացէք ստացողի Սբ. Աւետարանիս մահտեսի Դոնայի որդի մահտեսի Սարգիսն եւ մահտեսի Շղիան, եւ առ Քս. Հանգուցեալ եղբայրն Յարութիւն, եւ մայրն մահտեսի Մարիամն, եւ կենակցին մահտեսի Մարիանէ, եւ մահտեսի Գուհարին՝ եղբօրն կողակցոյն, եւ մահտեսի Սարգիսի որդի մահտեսի Ներսէսին, եւ մահտեսի Շղիայի որդի տիրացուն կարապետին եւ Յակոբին, եւ դատեալացն Ալթունին, Վարդենին, Սայխաթու-

նին, Մարիամին, եւ ամ. արիւնամեք՝ ազգակա[նա]ցն յիշատակ ի յԱնթափու եկեղեցոյն ի գումն Սբ. Աստուածածնայ, Եւ ով ոք որ յանդգնի Հանելով կամ ծախելով կամ գրանելով, զպատիժն Կայսերի եւ զմասն Յուլայի առջէ. այսուհետեւ չունի ոք իշ-

խանութիւն ի դրանէ Հանելոյ, Յիշեցէք եւ Ած. ողորմի ասացէք մեզ, եւ ձեր ննջեցէ՛ք ի միւսանգամ զայլըստեանն ամէն, Հայր մեր որ.:

Յիշատակարանիկ 1823ի փակցուած տարւոյն կողքին:

3148

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 208

Ձէյթու՛մ

ԹՃՁԷ = 1738

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւլ 22×16×5.5: էջք 562: Հանգա-
մանք լաւ: Թուղթ տոկուն: Գրիչ եւ Մադ-
կոզ՝ Սահակ Երէց: Գրութիւն՝ սկզբնատո-
ղերը եւ գլխատառերը կարմիր, մնացեալը
սեւ մելանով, երկսիւն, 21 տող, Բոլորգիր
վարժ: Կարմրագիծ զարդագիր եւ լուսանցա-
զարդ Հատուածներու սկիզբը: Գունաւոր
խորանագարդ իւր սարօք, էջ 33, 176, 271,
429: Նկարք ոչ նուրբ. Մատթէոս Աւետա-
րանիչ էջ 32, Մարկոս Աւետարանիչ 174,
Ղուկաս Աւետարանիչ 270, Սբ. Յովհաննէս
(դէմքը արուած), Գրորիորոս աշակերտ
428: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմա-
զարդ: Ստացող՝ Ստեփանոս Ալիպարիւնց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-8, աւետարանական Հատուածներ,
բոլորգիր:

էջ 7-11, Համարեա դատարկ:

էջ 12-18. — Թուղթ Եւսեբիոսի:

էջ 14-21. — Կանոնի տախտակներ, կար-
մրագիծ, սակաւ գունաւորումով:

էջ 22-23, դատարկ:

էջ 24. — Գլուխի ըստ Մատթէոսի Աւե-
տարանի:

էջ 81, դատարկ:

էջ 83. — Աւետարան ըստ Մատթէոսի. —
Գիրք Յենդեան Յի. Քի.էջ 170. — Սկիզբը Գլխոց Աւետարան ըստ
Մարկոս:

էջ 173, դատարկ:

էջ 175. — Աւետարան ըստ Մարկոսի. —

Սկիզբն Աւետարանի Յի. Քի.

էջ 282ա. — Եւսեբիոսի Յա. առաւտուն
....էջ 284. — Գլուխի Աւետարանի՛մ Ղուկա-
սու:

էջ 289, դատարկ:

էջ 271. — Աւետարան ըստ Ղուկասու. —
Քանգի բազմաթ յաւթարեցին.էջ 424. — Գլուխի ըստ Յովեանի՛մ Աւե-
տարանի:

էջ 426բ-427, դատարկ:

էջ 429. — Աւետարան ըստ Յովեանի՛մ. —
Ի սկզբանէ էր Բանն.էջ 542-552, դատարկ, ի բաց առեալ 545
եւ 547-548 էջերը, ուր կան աւետարանական
Հատուածներ, բոլորգիր:

Յիշատակարան Գրչի. — 1738

էջ 538ա. — Փառք ամենասուրբ Երրորդու-
թեանն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հօգւոյն Սրբոյ,
այժմ եւ.:Շնորհին Աստուծոյ յանկ ելեալ աւար-
տեցաւ. ... ի զեղաքաղաքս ի Ջէյթուն. ... ի
կաթողիկոսութեան Կիւլիկեաց տէր Միքա-
յէլին, եւ յառաջնորդութեան մերոյ զաւտի
տէր Կարապետի, ի թվին Հայոց ՌՃՁԷ ա-
մին:Բայց գրեցաւ եւ ծաղկեցաւ սա ձեռամբ
Հոդ եւ փոշի կոխան ամենայնի նուաստ
Սահակ երիցուի մեղսամած զրիւ, եւ ու-
սուցչին իմոյ Խաչատուր զպրի որ առ Քա.
փոխեալ է: Ի խնդրոյ Սբ. Աւետարանիս՝
Ստեփանոսն եւ կողակիցն Մարիամն, որ առ
Քա. փոխեցաւ, եւ Թուրվանտէ:

Արդ աղայնմ զամենեանս, որք հանդիպիք ամա, յիշեցիք ի Քս. զստացող Սր. Աւետարանիս Ստեփաննոսն եւ կենակիցն Թուրվանտէն, որ ստացան զսա ի հալալ արդեանց յիշատակ հողոյն ի դուռն Սր. Աստուածածին Սմբատ, իւր ամենայն արեան մերձաւորացն, կենդանեաց եւ նշնեցելոցն ամէն:

Արդ աղայնմ զձեզ, ով քահանայք Սր. Եկեղեցոյ, յորժամ ընթեռնուիք զՍր. Աւետարանս տեսանելով կամ աւրինակելով, յիշեցէք ի սուրբ աղօթս ձեր զգծող Սր. Աւետարանիս: Եւ ինքն որ առատն է ի տուրս բարեաց յիշողացն եւ յիշեցելոցն ողորմացի, եւ պարգեւեացն զերկնից արքայութիւնն: Եւ նմայ փառք յաւիտեանս ամէն: Հայր մեր որ յերկինս:

Եւ արդ աղայնմ զձեզ յիշեցէք ի մաքրափայլ աղօթս ձեր Այիպարենց Ստեփաննոսին եւ կողակցոյն Մարիամին, որ առ Քս.

փոխեալ է, եւ Թուրվանտին եւ եղբօրն մահտեսի Թորոսին եւ իւր որդւոցն ամենայնի, որ ըստացան Սր. Աւետարանս տէր Սարգրսին, եղիցի ի վայելումն, յիշեցէք եւ Ած. ողորմի ասացէք:

Դարձեալ յիշեցէք եւ Ած. ողորմի ասացէք Այիպարինց Ստեփաննոսին եւ կողակցոյն Մարիամին, որ առ Ած. փոխեալ է, եւ իւր որդւոյն տէր Սարգսին եւ կողակցոյն Դէլխոնին, եւ որդւոցն Զաքարին, Մերուսին, Խաչերին, եւ Մարիամին, ամենեցուն մեծի եւ փոքու ամէն:

Եւ իւր քրորոջն Հռոփսիմէ եւ Մարթայէ, եւ եղբարցն Գրիգորին, Սարգսին, Աստուածատուրին, Մարգարէին, կենդանեաց եւ նշնեցելոց առ Հասարակ ամենեցուն ամէն: Ներքեւը մտոր շեղագիր.

Ի Դուռն Սր. Աստուածածին, ի քաղաքն Անթապ:

Յիշատակարանիկ 1823ի փակցուած առաջին կողքին, Թիւ 16:

3149

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն.— 209

Տեղի

ՌՃԻԸ = 1878

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասալ 23.5×17×8, էջք 530, Հանդամանք լաւ: Թուղթ տոկուն: Գրութիւն՝ ըսկզբնատողերը եւ զխատառերը կարմիր, մընացեալը սև: Մեկանով, երկսին, 21 տող, կարմիր գիծերու միջեւ: Բոլորգիր կանոնատու: Կարմիր կապոյտ զարդագիր եւ լուսանցազարդ հատուածներու սկիզբը: Բազմադոյն ոսկեխառն խորանազարդ իւր սարսք, էջ 29, 177, 285, 415: Նկարք ոչ նուրբ, Ս. Մատթէոս էջ 29, Ս. Մարկոս 178, Ս. Ղուկաս 284, Ս. Յովհ. եւ Պրոխորոս 414: Կաշեկազմ տախտակեայ չորսմասազարդ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-3, զատարկ:

էջ 4-5.— Թուղթ Եւսեբիոսի:

Դատարկ էջեր, 6-7, 10-11, 14-15, 18-19, 22, 27:

Կանոնի տախտակներ, գունաւոր, ոսկեխառն, էջ 8-9, 12-13, 18-17, 20-21:

էջ 23.— Համաձայնութիւն Նախասացեալ Գլխոցս:

էջ 29.— Գիրք ծննդեան Յի. Գի. . . .

էջ 172բ.— Նախատրութիւն Մարկոսի Աւետարանի:

էջ 177.— Սկիզբն աւետարանի Յի. Գի. . . .

էջ 280ա.— Նախատրութիւն Ղուկայ Աւետարանի:

էջ 285.— Քանգի բազումք յոժարեցին

էջ 410.— Նախադրութիւն Յովնանու Աւետարանի:

էջ 415.— Ի սկզբանէ էր Բանն. . . .

էջ 527-530, դատարկ, տարբեր թուղթ:

Կաթնազգոյն յիշատակագրութիւն. — 1871
էջ 172ա, վարը, գունաթափ մեկանով,
նոտր շնորհգիր. — ԹՎին ՌՃին, ձեռնագրե-
ցաւ եպիսկոպոս Յանթափու, Պօղոս Վարդա-
պետն. եւ կացեալ առաջնորդ սմա զամ. ա-
ւուրս կենաց իւրոց: Գրեցաւ գիրս ի ԹՎա-
կանութեան յարեթական տօմարի ՌՃի, դեկ-
տեմբերի ցրասներն:

Յիշատակարան Գրչի. — 1878

էջ 525ա, բոլորգիր. — Փառք անեղ, արար-
չագործ աստուածութեան, միաբուն տէրու-
թեանն, Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ,
այժմ եւ միշտ եւ յաւի.:

Արդ՝ գրեցաւ սուրբ եւ տիեզերայոյս եւ
տիեզերաքարոզ Սբ. Աւետարանս, ի ԹՎա-
կանութեանն Հայոց ՌՃիԸ, ձեռամբ մեղսա-
թաւայ եւ մեղսամած գրչի, որ եւ չեմ արժա-
նի կոչել զանուն իմ: Յիշեցէք ի մաքրափայլ
յաղօթս ձեր, զիս եւ զծնօղջս իմ եւ ուսու-
ցիլս իմ, եւ զուք յիշեալ լիջիք ի Քրիստոսն
Աստուծոյ մերոյ ամէն: Հայր.:

Յետմագոյն յիշատակարան. — 1717

էջ 525բ, նոտրագիր. — Դարձեալ Ած. ու-
ղորմի ասացէք տէր Մանուկին Հոգւոյն եւ
իրիցկնոջն Հոգւոյն եւ որդոցն Քառապարիս
Հոգուն եւ Սատախին Հոգուն եւ կանանցն
Մարիամին Հոգւոյն որ (որ) առ Ած. Հան-

գուցեալ են: Որ եղբարք սիրելիք՝ կամ կար-
գալով կամ տեսանելով որ Հանդիպիք՝ ասա-
ցէք Ած. ողորմի, կամ Հայր մեր որ երկինս՝
ասացէք: Եւ:

Դարձեալ Ած. ողորմի ասացէք եւ որդոցն
Մանուկին եւ Աստուածատուրին, մահտեսի
Յոհաննին, Յեղիային, Ած. ողորմի իրեն
Հօրն Հոգւոյն Սատախին եւ խօնայ Քառապար-
իսն, որ ստացան իւրեանց Հալալ արդեանց
առեալ եւ եղին Սբ. (յ) Աւետարանս յիշա-
տակ, ի դուռն Սբ. Աստուածածին յեկեղե-
ցոյն, ընդ Հովանեաւ Սբ. Խորանացն Սրբ-
բոյն Յակոբ եւ Սրբոյն Սարգիս Զաւրաւա-
րին, որ բարեխաւս են միշտ ամ. աշխարհի,
իւրեանց եւ իւր որդոցն բարեխաւս լինի՝
այս կանքն եւ Հանգրձեալս ամէն:

Դարձեալ ոչ ոք ունի իշխանութիւն՝ կամ
զողանալ եւ կամ դրաւ դնել կամ եկեղեցոյ
դուրս տանել եւ տուն պահել եւ չի բերել.
եթէ ոք անտքնի՝ առջ գլխաւորն Յուշաի
եւ Կայնի եւ խաչահանողացն, ասացէք ա-
մէն:

Յիշատակարան գրեցաւ ԹՎին ՌՃԿՁին,
օրն չարաթ, Սբ. Աստուածանայ Փոխման,
օգոստոսի ԺԸ: Առաջի յիշատակարանն Թ.
ՌՃԼին առին յիշատակ դրին Սբ. Աստուա-
ծածինն:

Յիշատակարանիկ 1923ի փակցուած առա-
ջին կողքին, թիւ 17:

3150

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 210

[Ամբասի]

[ԺԷ. Դար]

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 20×15×5: Էջք 498, Հանգամանք
լաւ ընդհանուր առմամբ. նորոգութիւն կը-
րած: Թուղթ սոկուն, դեղնօրակ: Գրիչ եւ
Մաղկող՝ Ամիրխան, որդի Աստուածատու-
րի: Գրութիւն՝ սկզբնատողերը եւ զխատա-
ւորը կարմիր, մնացեալը սեւ մեկանով, երկ-
սին, 21 տող: Բոլորգիր կանոնաւոր: Կար-

մըրաներկ եւ տեղտեղ կապուածախառն զար-
դագիր եւ լուսանցազարդ Հատուածներու
սկիզբը: Գունաւոր խորանագարդ իւր սա-
րօք էջ 15, 155, 255, 405: Նկարք թերա-
ւարտ. Ս. Մատթէոս էջ 14, Ս. Մարկոս 154,
Ս. Ղուկաս 254, Ս. Յովհ. եւ Պրոխորոն
404: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ,
խաչերու յայտնի Հաւքերով, Հնամաշ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1, համարեա դատարկ:

էջ 2-3.— Թուղթ Յւսերիոսի:

Կանոնի տախտակներ, էջ 4-11. տիրող
գոյներ կապոյտ եւ կարմիր:

էջ 12-13, դատարկ:

էջ 15.— Գիրք ծընընդեան Յի. Բի. . . .

էջ 147ա.— Նախադրութիւն Մարկոսի
Աւետարանի:

էջ 155.— Սկիզբն Աւետարանի Յի. Բի.

էջ 243ա.— [Ծարուցեալ Յի.] առաւօտուն

էջ 245ա.— Աւետարանս որ ըստ Ղուկասու
գրեալ է Նոյն ինքն Ղուկաս աշակերտ Պետ-
րոսի. . . .

էջ 252-253, դատարկ:

էջ 255.— Քանզի բազումք յաւժարեցին

էջ 387ա.— [Յովհաննու Աւետարանս
գրեալ է Յովհաննու, որ եղբայր է Յակով-
բայ Զերեղեայ. . . .

էջ 400բ-401, դատարկ:

էջ 403.— Ի սկզբանէ էր Բան. . . .

էջ 497, դատարկ, տարբեր Թուղթ:

էջ 498.— Կարմրագիծ ուրուանկաւ:

Մամր յիշատակագրութիւն Մաղկոդի.—

1.— էջ 2, խորանագրողի վարի մասին
մէջ, Նոտրագիր.— Զմեղապարտ Ամիրխանս
յիշանլիք ի Քս. եւ զծնողան իմ, եւ ուսուց-
լացն իմոց մի բերան Ած. ողորմի ասացէք.
Ած. ձեզ ի ողորմի:

2.— էջ 15, ստ. լուսանցքին.

Մաթէոս մարգ անուանեցաւ,
զի զմարդկութիւն Տեառն սկսաւ,
յԱբարահամ պատմել կարգաւ,
եւ զոր արար մինչեւ յարեաւ:
Մաղկոդ սորա որ յոյժ մեղաւ,
հանդիպողացդ պաղատեցաւ,
զի Թողութիւն հայցել սովաւ,
սուրբ աղաւթիւց աղթանակաւ:

3.— էջ 155, ստ. լուսանցքին.

Այս Մարկոսի ասի առիւծ,
զի սիգանմէ չէ գծուծ,
երազ որսայ ըմբռնէ բռնծ,

սոյնպէս արար զբանս իւր հրծուծ:

Մաղկոդ սորա որ եմ ի բունծ,
զձեզ աղաչեմ արտասուահոս,
զի Թողութիւն հայցել իմոց,
որ միշտ ի լաց կամ եւ ի կոծ:

4.— էջ 244բ, վերը, բոլորգիր.— Համ-
բարձման աւետարան զայս կարդայ եւ զմե-
ղուցեալ Ամիրխան զծողս, զհայրն իմ
զԱստուածատուրն, եւ զմայրն իմ զՆդիսան,
այլ եւ զուսուցիչն իմ զՆաչատուր վարպե-
տըն, աղաչեմ զձեզ, յիշել ի Տէր:

5.— էջ 255, ստ. լուսանցքին, Նոտրա-

գիր.

Այս Ղուկասու եղն ասացին,
որպէս նա իսկ հերկէր զգետին,
կրկին անխոնճ վասն պտղին,
սոյնպէս յերկար են բանք սորին:
Եւ անարժան ծաղկոդ սորին,
զձեզ աղաչէ արտասուազին,
զի Թողութիւն հայցել սմին,
ւ ասել սրտիւ զՏէր ողորմին:

6.— էջ 403, ստ. լուսանցքին.

Այս Ոհաննէս արծուանման,
Թռեաւ մառաքն անհասանկան,
առ ի պատմել որդոց մարդկան,
զանճառ էիցս հանրական:
Եւ ես ծաղկոդս անարժան,
Ամիրխան կոչիմ անուան,
զիս արարէք յիշման արժան,
եւ զձեզ աւրենէ անմահ արքայն:

7.— էջ 484բ, ստորոտը, բոլորգիր.—
Զմեղապարտ զծողս յիշելիք:

8.— էջ 486բ, վարը.— Ած. ողորմի ասա-
ցէք ինձ՝ Ամիրխան զծագրողիս, եւ ծնողացն
իմոց՝ Հօրս Աստուածատուրին եւ մօրս Նդի-
սին, եւ Սալվուս, եւ զգոյրն իմ զՍուլթան-
պէկին, որ հանգուց է առ Քս. ամէն:

9.— Նախորդին ներքեւ, ստ. լուսանց-
քին.

Ոհ գիր որ մնաս,
ձեռք որ հող դառնաս,
աչքս որ տեսել,
լոյսս որ գնացել,
վայ ինձ մեղուցելոյս:

Թիշատակարանիկ 1823ի փակցուած առա-
ջին կողքին, քիւ 18:

3151

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 211

(ԺԴ. ԴԱՐԴ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւ 11.5x8x3, էջ 218: Պրակք Ա-
ժԱ, Հանգամանք Համարեա բաւարար. վեր-
ջը թերի: Մագաղաթ կոկեալ: Գրութիւն՝
սկզբնատողերը կարմիր, մնացեալը սրճա-
գոյն մելանով, երկսիւն, 20 տող: Բոլոր-
գիր մանր: Սրճագոյն խորանագարդ իւր
սարօք, էջ 5, 139: Կաշեկազմ տախտակեայ
դրոշմագարդ, վերջին կողքը բացուած:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1, դատարկ, վարի մասը պատուած:
էջ 2, բոլորգիր, տարբեր գրչութիւն. —
Փառք ամենայսուր Երրորդութիւն Հօր եւ
Որդոյ եւ Սրբոյ Հոգոյն այժմ եւ բնաւ ախտ-
եանս յաւիտեանից. որ ետ կարողութիւն
նուաստողի Արութիւն գրչի սկիզբն առնել
ծաղկելոյ եւ ոսկով սրբով զարդարելոյ զտուր
մատեան, եւ Հասանել յաւարտ ըստ յաջո-
ղելոյ ամենայսուրբ Հոգոյն:
Դիտ. — Զեռագիրս ծաղկուած եւ ոսկով
սրբով զարդարուած է:

էջ 3-4, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

էջ 5. — Աւետարամ ըստ Մաթեոսի. —
Գիրք ծննդեան Յի. Գի. ...

էջ 138, Համարեա դատարկ:

էջ 139. — Աւետարամ ըստ Մարկոսի. —
Ակիզրն աւետարանի Յի. Գի. ...էջ 218բ. — ... Եւ որք անցանէին, Հայ-
հոյէին զնա, շարժեալ զգլուխ իւրեանց եւ
ասէին. Վա՛հ, որ քակ Այսչափ. շարունա-
կութիւնը կարած: — Մրկ. ԺԵ. 29:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւնը. —

1. — էջ 136բ, ստորոտը, յեղագիր.

Յիշատակ է Սբ. Աստուածածնայ Եկեղեց-
ւոյն Այնթապու Հայոց:

1. — էջ 137, վերը, յեղագիր. — 1780

Յիշատակ է Աւետարանս այս Այնթապու
Սբ. Աստուածածնայ Եկեղեցւոյն Հայոց
Լուսաւորչականաց արդեամբք Համայն ժո-
ղովորդաց գնեալ 1780, յուեիս 1:Յիշատակարանի 1923ի փակցուած առա-
ջին կողքին, թիւ 19:

3152

Ճ Ա Ռ Ը Ն Տ Ի Ր. — 21

[Կափա, Ղրիմ]

ՊԼԳ = 1384

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւ 42x29x15: էջ 1446: Հանգամանք
լաւ. նորոգութիւն կրած. վերջը թերի. հա-
ռերու նախնական կարգը խանգարուած:
Թուղթ բամպակեայ կոկեալ: Գրչիք՝ Ա.
Յովհաննէս՝ որդի Աւետիս Քանայի, էջ
1-100ա, 327-420: Բ. Մարկոս Երէց՝ որդի
Յովհաննէսի, 100ա-326, 421-858: Գ. Պաւ-
ղոս Քանայի՝ որդի Մատթէոս Քանայի
957-1206, 1215-1446: Դ. Ստեփանոս 1207-

1214: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ սկզբ-
նատողերը կարմիր, մնացեալը սև մելանով,
երկսիւն, 40 տող: Բոլորգիր ընտիր, Համա-
ռօտագրութիւնք սովորական: Ուղղագրո-
թիւն ոչ զօրաւոր: Կարմիր կապոյտ զարդա-
գիր եւ յուսանցազարդ ձառերու սկիզբը,
յաջող զծագրութեամբ: Գունաւոր խորանա-
գարդ իւր սարօք, էջ 1: Կաշեկազմ տախ-
տակեայ: Դատարկ տարբեր թուղթ վերջը
մէկ թերթ: Ստացող՝ Պր. Կարապետ՝ որդի

Յովհաննէսի:

Հմմտ. — Պատմ. Անթէպի Հայոց, Բ. Հա-
տոր, 1953, էջ 415-417:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Ա. — էջ 1. — Մեծի Աւուր ձրազայուցի
Յայտնութեան Տեառն մերոյ Յի. Քի. Կ-
րանելոյն... Ի մէջ քրիստոսաւորաց
գործիստոսէ խոստացայ ճառելի...:

Բ. — էջ 6ա. — Երանելոյն Գրիգորի
Աստուածաբանի, Անձիանձու Եպիսկոպոսի
Խաւփ ի Մուսնոյն Քի. Այ. 1. Բա. ծնեալ
լինի՝ փառաւորեցէք...:

Գ. — էջ 18ա. — Երանելոյն Աբաւ Եփրեմի
Խորին Ասորոյ Ներբողեան ասացեալ ի
Մուսնոյն Քի. Այ. մերոյ. — Աջանելի է ծը-
նուեալ, Որդի Աստուծոյ...:

Դ. — էջ 38ա. — Սրբոյն Երանելոյն Յով-
հաննու Ոսկերեւանի ասացեալ, Մաթէոսի
Աստուարանի Մեկնու. — Եւ ի ծնանելն Յի-
ր Բեթղէմ Հրէաստանի...:

Ե. — էջ 38ա. — Յովհաննու Ոսկերեւանոյ
Կոստանդինուպոլսի Եպիսկոպոսի ասաց-
եալ յԱնտիա Սուրբ Աստուածածինն եւ ի
միշտ Կոյսն Մարիամ. — Դարձեալ խնդու-
թեան աւտիք...:

Զ. — էջ 41բ. — Սրբոյն Զաքարիայի Հա-
յոց Կաթողիկոսի ասացեալ յԱնտիա ամէն-
աւրհնեալ Աստուածածինն եւ միշտ Կոյսն
Մարիամու. — Տէր Ամբո Ած. Յա. Գա. ի գի-
շերին յորում մատնէր...:

Է. — էջ 53ա. — Սրբոյն Երանելոյն Եպի-
փանու Կիպրացոյ Ներբողեան ասացեալ ի
Սբ. Աստուածածինն եւ ի միշտ Կոյսն Մա-
րիամ. — Զջաւուրեալ Աստուածածինն...:

Ը. — էջ 51բ. — Յակովբայ Մծբնայ Հայ-
րապետի ասացեալ Յաղագս Աստուծոյ, եւ Մո-
գուցն, եւ Կոտորածի Մանկանց Բեթղա-
նէմի, եւ Հերովդէէ. — Մագումն Հաւր՝ որ
լըցնք զայնարհս ի ճառազայթից քոց...:

Թ. — էջ 88ա. — Սրբոյն Անթիպատրոսի
Քոստանդնուպոլսի ասացեալ յԱստուածայայտ-
նութիւնն եւ ի Մկրտութիւնն Տեառն մերոյ
եւ Փրկչին Յի. Քի. 1. — Հրաշափառ եւ տա-
նախմբութիւնս եւ առաւել եւս...:

Ժ. — էջ 90բ. — Ի Թուոյ պատմութեան
երկոտասան աղգին եւ նորա վարուցն եւ
սերնդեանն. — Էր Յովակիմ մծառուն
յոյժ եւ մատուցանէր Տեառն կրկնակի ըզ-
պատարաք իւր, եւ ասէր ի մօի իւրում Յո-
վակիմ. յաւելուած պատարաքի իմոյ՝ եղիցի

ամենայն ժողովրդեանն... — Հմմտ. Ան-
կանոն Գրիգ Նոր Կոստանդնուպոլսի, 1898, էջ 250:

Ի՞նչ 91ա. — ...ա՛ռ յինչն զայս բարձիկս
սնարիցս, զոր տիկինն... — Հմմտ. նոյն,
էջ 251:

— ...մի՞թէ զայդ խորամանկանաց ետ ոք
քեզ [խրատ], եւ եկիր առ իս Հաղորդել
մեղաց քոց. — Հմմտ. նոյն, անդ:

— ...գի ոչ լուար ինձ, գի արգել եւ փակ-
եաց Ած. զարգանդ քոյ: Եւ տրտմեալ էր
յոյժ Աննա... — Հմմտ. նոյն, անդ:

Ի՞նչ 87ա-բ. — ...եւ տեսանէի կոյր մի զի
կայր եւ կաւազործս կողմանեալս, եւ եղ-
եալ էին զճոռս իւրեանց ի վերայ բերանոց
իւրեանց եւ ծամէին՝ իբրեւ ոչ ծամէին, եւ
բառնային, իբրեւ ոչ տանէին, եւ մատու-
ցանէին առ բերանս իւրեանց, իբրեւ ոչ
մերձեցուցանէին, այլ ամենեցուն զերեսս
ի վեր Համարձեալ Հայէին: Եւ տեսանէի
Հաւատս զի վարեալ զի զնային եւ կային... —
Հմմտ. նոյն, էջ 280:

Ի՞նչ 100ա. — ...ոչ տեսանել զմա՛հ՝ մինչեւ
տեսցէ զՔա. մարմնով: Եւ Յակոբ որդի
Յովսեփայ, զընցի զպատմութիւնս զայս
յԵրուսաղէմ ի շփոթին յայնմ, յորում մեռաւ
Հերովդէս, ամփոփեալ զիս յանապատ տե-
ղի, մինչեւ զազարէր յոյզն ի մէջ իսրայելի-
փառաւորէի զՏէր Յա. Քա. որ ետ ինձ իմաս-
տութիւնս որով զպատմութիւնս զայս: Եւ նմա
փառք ընդ Հաւր եւ Սբ. Հոգւոյն յաւիտեանս
յաւիտեանից. ամէն. — Հմմտ. նոյն, էջ 284,
ուր չկան այս վերջին տողերը:

ԺԱ. — էջ 100բ. — Ի յիշատակ սուրբ Հայ-
րապետի Պետրոսի եւ Արեւոդովմա Մարկա-
ւագի, յնկեղեցական Պատմութենէ, յեւթ-
ներորդ Դպրութենէն. — Ընդ այն ժամանակս
իբրեւ եկաց Փիլիքոս՝ յնկեղեցւոյ անդ
Հոռովմայեցոց...:

ԺԲ. — էջ 101ա. — Վկայաբանութիւն Սըր-
բոյն Պետրոսի Եպիսկոպոսի Աղէքսանդրի
— Ի Թաքաւորութեան Դեռնդեանստի
կայսեր Հոռովմայեցոց...:

ԺԳ. կրկնուած. — էջ 110ա. — Ի յիշատակի
Սուրբ Հաւր ճշմարտի Անտոնի անապա-
տականի, Երանելոյն Եւսեբեա ժամանա-
կագրի յնկեղեցական Պատմութենէ, յերկ-
րորդ Դպրութենէ. — Այսպէս իսկ Հաստա-
տեցաւ անդ...:

Ի՞նչ 113ա. — Երանելոյն Աբամաի Եպիս-
կոպոսի Աղէքսանդրի ասացեալ ի վերայ
Ամսոմի. — Բարեւք է նախանձ զնեյ ընդ

միայնակեացան ծղւկատուցւոց...:

Էջ 118թ.— Ի մոյմ գրաց վասմ ձմզմտեամ Սրբոյն Ամտոմի Ամապատեամի.— Զար-վար ոմն առաքեաց առ նա գրադումս...:

ԺԳ.— Էջ 124ա.— Ի յիշատակ Սուրբ եւ քարեպաշտ յազատորիմ Թեոդոսի ի Կայսե-րական Գրաց.— Թեոդոս Մեծ՝ որդի Գրա-տիանոսի, ամս ինն ու տասն: Ի սորա չոր-րորդ ամին եղեւ Ժողովն ի Կոստանդնու-պոլսի...: Հմմտ. Անանու ժաման-կադրութիւն, Վենետիկ, 1904, էջ 55, էջ 125ա.— Ի Սոկրատոս Թեոդոսի Մեծի.— Իսկ թագաւորն Գրատիանոս...:

ԺԴ.— Էջ 128ա.— Վկայաբանութիւմ Սըր-բոց Մամկեանցն որ յնկիստս մնեցիմ, ի լե-րիմ Ողոցս, որ յարեամ յաւարս քարե-պաշտ եւ մեծ լթագաւորիմ Թեոդոսի.— Ամենեղու Տէրն եւ արարիչն...:

ԺԵ.— Էջ 140ա.— Վասմ Սիւմեոնոսիմ որ յնկիստս, եւ կործանմամ ամաւրէն եւ չար հերձուածողիմ նեստորի.— Արդ այս ինչ է զոր հանդերձեալս եմ պատմել...:

ԺԶ.— Էջ 147թ.— Խաղաղարարի տեառն իմոյ Թեոդոսի Կայսեր Աւգաստոսի՝ Սա-նակի նպիսկոպոս չառց, ի Տէր յոմղալ.— Գիտեմ զի համբաւ նեղութեանս մերոյ հաս-եալ է ի ներող լսելիս ինքնակալիդ...:

ԺԷ.— Էջ 148ա.— Թուրք Թեոդոսի թագա-ւորի առ Սեանկ նպիսկոպոս չառց.— Ինք-նակալ Թեոդոս աւգոստոս եւ կայսր Հոռվ-մայեցւոց...:

Էջ 148թ.— Ի Կայսերական Գրոց Յաղագս թագաւորիմ Թեոդոսի Փռնու.— Թեոդոս Փոքր, որդի Արկադեա ամս երեսուն եւ ինն ...: Հմմտ. Ան. Ժամ. էջ 57:

ԺԸ.— Էջ 150ա.— Վկայաբանութիւմ Սըր-բոյն Կիրակոսի եւ մար Առիմ Յաղիտեայ, եւ պատմութիւմ սոցա, ի Թեոդոսոսն նպիս-կագոսն առ մեծ նպիսկոպոսեացեան Ջոսի-մա, ի Տէր յոմղալ.— Սովորութիւն է լար թշնամոյն...:

Էջ 155թ.— Երանելոյն Ռարսդի նպիսկո-պոսի Կեսարաւ ի վկայն թողիտալ.— Պատճառք եկեղեցւոյս եւ երանելոյ վկայիս քարոզութիւն լնալ...:

ԺԹ.— Էջ 158ա.— Ողբ վասմ չար անցիցն որ անցնի ընդ աշխարհս չառց իրկիզու-թեամբ ի Երաւալայն ազգցն, ընդ որում եւ վկայաբանութիւմ Վեանեմալ, որ էր որդի Խոսրոփայ՝ Գորդաւ Տեառն, որ կատա-րեցաւ ի թուականութեամն չառց ազգիս

ձն.— Ահա մերկացաւ վաղակաւորն ի պա-տենից...:

Ի.— Էջ 175ա.— Վարք եւ Զաղաթվա-րութիւն Սրբոյ Մեծիմ Աթամասի Աղէքսամ-դրացոյ նպիսկոպոսեացեան.— Ի ժամա-նակս քարեպաշտ թագաւորին մեծին Կոս-տանդիանոսի...:

ԻԱ.— Էջ 194թ.— Պատմութիւմ Սուրբ Հաւրմ մերոյ մեծիմ Գրիգորի Աստուածաբա-նի Նազիազու Յպիսկոպոսի երանեան եւ սննդեան եւ վարուցն, զոր թարգմանեաց ի յունականէն ի մերս սրբազան կաթողիկոսն Հայոց մեծաց Գրիգորիս Վկայասէրն.— Այսաւր հրաւիրեաց զմզգ...:

ԻԲ.— Էջ 223թ.— Վարք եւ Քաղաթվա-րութիւն երիցս երանեալ ճշնագրեաց Վկա-յին Քի. Սրբոյն Ռարսամուս միայնակեցի, որ եղեւ ի Միջագետս Ասորոց, յաւուրս ամպարիչս թագաւորին Մարկիանոսի.— Ամենայն ժամանակ ընդունելի է ընտրեցեղ Աստուծոյ...:

Էջ 255թ.— Եւ Գրիգոր Նուսատ Ժ. ի բա-զում զթոյ գրեցի զվարս մեծի ճշնաւորին Քի. Ռարսոմէի...:

Էջ 255ա.— Այս պատմութիւն երանեալ ճշնաւորին Քի. Ռարսամայի. Նախ լինելով թարգմանեալ ի Հոյակապ եւ ի Հուականոր մայրաքաղաքն Հայոց Մելիտոնոյ, հրամա-նաւ եւ ծախիւք մեծին Գրիգորիսի կաթողի-կոսի եւ վկայասիրի, ի ձեռն Գրիգորի ու-րումն քահանայի. եւ քանզի զեռ եւս ըստ ստորոց չաղիպաղի եւ ծամածուռ, անյար-մար եւ աշխարհաւրէն բանիցն գոյր, եւ ոչ ըստ մերոյնս ազին սիղաքայից, պայծառ եւ յազնապանոյն բանից, յաղագս որոյ հրա-ման հասեալ առ իմս նուսատութիւն, որ ոչ ըստ արժանոյն կոչեցեալ Ներսէս, ի գերա-հռչակ եւ ի վեմական տեառնէ իմէ, եւ եղբարէ Գրիգորիսի, զոյով նախնոյն մե-րոյ Լուսաւորչի արեանառու աթոռակալի անուանակիր, որպէսզի ձեռն արկեալ ի սմա վերստին փոխարկեցից ըստ մերուն լեզուի յարմարութեամբ, ըստ գրեցելումն՝ չնուզ զպականութիւն հարց, որդեղոյ:

Եւ արդ՝ իմ առեալ եւ առաւելեալ ի սմա, ըստ այլալուծեան բանի եւ կետի, մինչ զրի, ոչ զոյ ի սմայ այժմ ի նոցուն անտի, բայց միայն զաւրութիւն բանին, եւ պատմո-ղականն. եւ այս ոչ ըստ ապիկար իմոյ զաւ-րութեան, այլ ըստ Հոգւոյն Աստուծոյ տուչութեան, մանաւանդ թե ի սիրոյն ստուի եւ խորագրել:

Այ. եւ Հոգւոյն Սրբոյ կարմրադեղով. — Եւ ահա յանկարծակի բացաւ Հաստատութիւն երկնից... Եւ ի վերայ բեմին երեւէր տետրասկեղ յսկւեալ սրբոյ խորանարդ ըստ արժանի սպասարդութեան Տեառն, ծանկեալ յոյժ բարակ կտաւով...:

Էջ 374ա. — ԺԹ. — Մեկմութիւն Տեսեալմ Սրբոյն Սահակա Հայրա. ի Հրեշտակէ Այ. գոր ետես յայտնի ըստ իւրաքանչիւր գլխոյ, եւ միոյ միոյ տանց, վասն կենաց մարդկան եւ կատարածի աշխարհիս: Արդ գրեցաք գտեսնի կարմրադեղով եւ գմեկնութիւնս սեւադեղով. — Զբանալ Հաստատութեան երկնի գոր տեսեր...:

Էջ 378ա. — Ի. — Համգիստ Սրբոյն Սահակա Հայրապետին Հայոց՝ ի Փառս Բի. Այ.: — Եւ յայնմհետէ ամփոփեալ գինքն առաքինւոյն Սրբոյն Սահակայ...:

ԼԶ. — Էջ 378ա. — Ի Հրատից ԻԷ. Յիշատակ է Սրբոց Ղեւոնդեանց Բանաւայիցն եւ ընկերաց մեջն որք ի Քս. կատարեցան. — Արդ՝ ի վիշտասաներորդի ամի տէրութեանն Յագկերտի արքայից արքայի...:

ԼԷ. — Էջ 383բ. — Հրատից ամսոյ Լ. Վրկայաբանութիւն Սրբոց Վարդանանցն եւ այլոց նախարարացն եւ զարացն Հայոց որք ի Քս. կատարեցան. — Մեծ է սէր Աստուծոյ քան զամենայն երկրաւոր...:

ԼԸ. — Էջ 408ա. — Յեռամնու Մամիկանունւոյ ի Սր. Վկայսմ Բի.: — Արդ երանելի սրբոց նահատակացն Բրիտտոսի՝ պատգամեց կենսատուին քաջայերեւոյք զարացան...: Տես Սիրն, 1903, էջ 48-49:

ԼԹ. — Էջ 408ա. — Վասմ Սիրիողոսիմ որ յմփեսոս եւ կործանմամբ ամաւրեմ նեստորի. — Արդ՝ այս ինչ է զոր Հանդերձեալս եւ պատմել...:

Պ. — Էջ 418ա. — Առաջիմ Կիրակէիմ Բուժ Բարեկենդանիմ Բառասնորդաց Պաւոսն, Սրբոյն Բարսղի Յպիսկոպոսի Կեսարու Կապպադոկիցոյ, Յաղագս Պաւոս. — Փողեցեք ասէ ի նոր ամսեան...:

ՊԱ. — Էջ 428բ. — Առաջիմ Ծաբաբիմ Ծաբաբ ւար Սուրբ Բառասնորդացն Պաւոսն, Յիշատակ է Սուրբ Զարափարին եւ Վկային Բի. Թեոդորոսի. — Ի ժամանակին յորում Մակեդոնացիին Աղէքսանդրոս, Փիլիպեան կոչեցաւ...:

Էջ 431ա. — Վկայաբանութիւն Սրբոյն Թեոդորոսի Զարափարիմ. — Ընդ ժամանակս Քաղաւորութեանն Մաքսիմիանոսի եւ Մաքսիմոսի էր Հալաեոմն ջրիստովնէից

Էջ 434ա. — Մեամչիքի Տեսիլ գոր եցոյց Սուրբ Թեոդորոս ի Կոստանդնուպոլիս, ի Բառասնորդ Պաւոսն Ծաբաբն աւրն կատարի. — Ի ժամանակս ուրաջողին Յովիանոսի կոպպաշտ արքայի...:

ՊԲ. — Էջ 436բ. — Նրկորդի Կիրակէիմ. Երանելոյն Յովհաննու Ոսկեբերանի Կոստանդնուպոլիսի Յպիսկոպոսի ասացեալ, Յաղագս Ապաշխարութեան. — Տեսեք յառաջնումն Կիրակէիին զպատերազմն...:

Էջ 442ա. — Նորին Երանելոյն Յովհաննու Ոսկեբերանին՝ ի փորձանս արիւնակահին եւ ի պատասխանիս ասացեալ. — Ասի՝ Սիրեսցես զՏէր Ած. քո յամ. սրտէ քումմէ

ՊԳ. — Էջ 445ա. — Ի յիշատակի Սրբոյն Կիրիլի Երուսաղէմացոյ. Սրբոյն Եսեբի Կիսարու Յպիսկոպոսի, յմեկեղեցական Պատմութենէ, ի Զորորդ Դպրութենէ. — Ծամին իսկ երկրորդասաներորդի Բազաւորու. Տըրաշիանոսի...:

— Ի մոյմ Դպրութեմէ. Վասն Եպիսկոպոսացն որ եղեն յԵրուսաղէմ, ի Տեառնէ մերմէ եւ մինչեւ ի ժամանակս յայնս. — Իսկ Եպիսկոպոսացն որ եղեն յԵրուսաղէմ...:

Էջ 448ա. — Ի մոյմ Գրոց, ի Հիմգերորդ Դպրութեմէ. — Ընդ այն ժամանակս յայտնի էր Եպիսկոպոս յեկեղեցոյ՝ անդ Երուսաղէմի...:

Էջ 448բ. — Վասմ Սեամչիցեմ որ եղեն ի ձեռն նարկեսեայ, ի մոյմ Գրոց. — Այլ սքանչելիս բազումս, իբրեւ ի տուչութեան...:

Էջ 448բ. — Վկայաբանութիւն Սրբոյն Կիրիլի Երուսաղէմայ Հայրապետին. — Միածին Որդին եւ Բանն Աստուած...:

ՊԴ. — Էջ 454բ. — Երբորդ Կիրակէիմ. Սրբոյն Իգնատիոսի Հայոց Վարդապետի, ի Մեկնութենէ Աւետարանին որ ըստ Ղուկայ. — Բազմադիմի առակաւք, զամենախնամ տեսչութիւն սիրոյն...:

ՊԵ. — Էջ 472ա. — Ի յիշատակի Սրբոյն Յովհաննու Երուսաղէմայ Հայրապետի, ի վարուց Սրբոյն Յովհաննու Ոսկեբերանի. — Բազում են խաւաք վարդապետութեան եւ մեկնութեան Սուրբ Գրոց...:

Էջ 478ա. — Յիշատակ է Յովհաննու Երուսաղէմ Հայրապետին. — Երբեմն զաւով առմեք սարկաւազաց յերուսաղէմէ եւ պատմել Յպիսկոսն վասն Յովհաննու...:

ՊԶ. — Էջ 477ա. — Զորորդ Կիրակէիմ.

Արքայն իգմանութի Հայոց Վարդապետի. ի Մեկնութենէ Աւետարանին Ղուկայ, ի Տնտեսարն եւ ի Մեծատունն. — Եւ ասէ առ աշակերտսն. Այր մի էր մեծատուն. . . .

Եւ. — էջ 498ա. — Վկայութիւն Արքոց Գառանիցն Որդ ի Սերաստիա կատարեցան. — Ընդ ժամանակս Լիկիանեայ Թագաւորին. . . .

Եւ. — էջ 503ա. — Հիմզերորդ Կիրակնիմ Գառաններորդաց Պաւոս. Արքոյն իգնատիոսի Հայոց Վարդապետի, ի Ղուկայ Մեկնութեան Ասացեալ ի դատաւորն անամայ, ի Փարիսեցիքն եւ ի Մաքսատուն. — Իրբեւ հարցաւ ի փարիսեցւոցն թե երբ դայցէ արքայութիւնն Աստուծոյ. . . .

էջ 513ա. — Երամեյոյմ եփրեմի Արքայմ, ասացեալ Յաղագս Պառոց. — Յորժամ երիտասարդն էիր. . . .

Եւ. — էջ 515ա. — Ի յիշատակի Արքայ եւ երիցս երամեյոյմ Օսանտակնիմ եւ խոստովածողիմ Քի. Արքայմ Գրիգորի Լուսաւորչիմ, ասացեալ Մովսէսի Խորենացոյ ի Հայոց Պատմութենէ. — Արդ ի գալն Անակայ ի Պարսից ի Հայս, առ Խորով Թագաւոր. . . .

էջ 515բ. — Ի Յոյմ Պատմութեմէ, Վասմ սմընդեան եւ Վարուց Որդաւ. — Այր ոմն ի Պարսից, ոչ ի փոքունց եւ յաներջանից, որոմաւ անուն էր Ռուբար. . . .

էջ 516բ. — Ի յԱզարթանզեղա Պատմութենէ. — Յառաջին ամին Տրդատայ արքայի Հայոց Մեծաց. . . .

Մ. — էջ 527ա. — Վեցերորդ Կիրակնիմ. Երանելոյն Յովհաննու Ոսկերերանի Կոստանտինուպուլսի Եպիսկոպոսի, ի Մատթեոսի Աւետարանին Մեկնութենէն. — Եւ իրբեւ ել Յս. անտի, զնաց ի կողմանս Տիւրացւոցն եւ Սիւղնաւոցն. . . .

ՄԱ. — էջ 536բ. — Մեծի Աւուր Գալստեան ըն Տեառն մերոյ Յի. Քի. ի Բեթանիայ, որ յարոյց զՀազար չորեքուրեայ, յառաջ զան զատիկն աւրիշաւոր վեց աւաբբք. Երանելոյն Արքոյն Յովսէփի Հայոց Վարդապետի ասացեալ ի Յարութիւնն Հազարուն. — Ամենայն աստուածային նշանք Տեառն մերոյ կարեւորք. . . .

ՄԲ. — էջ 580բ. — Մամբրեի Վերծառողի, ի Գալուստմ Տեառն մերոյ յերուսաղեմ. — Նախախնամաւոր եւ մշտնջենաւոր աստուածային, զԲովսէսման Հասանք ժամանեցաք յաւուրն աստուածութեան աւր. . . .

ՄԴ. — էջ 591բ. — Տեսում Զաբարիայի Հայոց Կաթողիկոսի, ի Մեծ Երկուշաբթի. —

արտազրութիւն. — Արքոց եւ յաջրեցելոց աւուրցն պարգեւաբաշխ քառաններորդաց

ՄԵ. — էջ 573բ. — Ի Մեծի Աւուր Երեմ. շաբաթի, Երանելոյն Զաքարիայի Հայոց Կաթողիկոսի արտազրութիւն. — Երէկ Մեծի Երկուշաբթուին աւուրն զտաւն տաւնախըմբել արժանաւորեցաք. . . .

ՄԵ. — էջ 588ա. — Նորիմ Երամեյոյմ Զաբարիայի Հայոց Կաթողիկոսի, ի Մեծի Զորեքշաբթի արտազրութիւն. — Երէկ զՄեծի աւր Երեքշաբթի աւուրն տաւնախըմբել արժանաւորեցաք. . . .

ՄԶ. — էջ 598ա. — Նորիմ Զաբարիայի Հայոց Կաթողիկոսի, ի Մեծի Հինգշաբթի Աւուրն արտազրութիւն. — Երեքեկեան աւուրն զՄեծ Զորեքշաբթու ըզգահելի եւ զհրաշափառ զգրկաւէս խորհուրդն տաւնախըմբել արժանաւորեցաք. . . .

ՄԷ. — էջ 611բ. — Նորիմ Զաբարիայի Հայոց Կաթողիկոսի, Եւաւուր Մեծի Ուրբաթուն Կենարարն Զարարանացն արտազրութիւն. — Երէկ գմեծ եւ ըզհրաշափառ Հինգշաբթու չոյալապա խորհրդածութեան աւր տաւնախըմբել արժանաւորեցաք. . . .

ՄԸ. — էջ 628բ. — Ի Թագում Տեառն մերոյ Յի. Քի. — Եւ ահա այր մի՛ անուն նորա Յովսէփ, որ էր նախարար. . . .

էջ 631ա. — Թեփիլոսի Աշակերտի Յովեանմու. — Նոր երկինք այսաւր Հաստահացաւ զերեքմամ Թրկչին. . . .

էջ 638բ. — Ի Նորեւորդ Մեծի Շաբաթիմ Ճրագալուցիմ Զատիկիմ Աւուրն եւ տեսութիւն Ոտրիմ. — Արդ զպատիւ աւուրս բազմայեղանակեայ բանիւք ուսուցանէ մեզ մեծն Գրիգորիոս. . . .

ՄԹ. — էջ 645ա. — Ի Մեծի Աւուր Սուրբ եւ Կեանքերի Յարութեան Տեառն մերոյ Յի. Քի. Երանելոյն Գրիգորի Աստուածաբանի Անժանմու Եպիսկոպոսի նաւաք ի պատգայ եւ ի հեղձութիւնն. — Յարութեան աւր եւ սկիզբն առղակ. . . .

էջ 647բ. — Նորին Գրիգորի Աստուածաբանի յամենասուրբ Պատգայ Այ. մերոյ. — Ի պահու իմում կացի. . . .

էջ 680ա. — Արքայմ Աբամասի Եպիսկոպոսի ասացեալ ի Ար. Կեանքերի Յարութիւն Գրի. — Լուսաւորեա, Երուսաղէմ, զի Հասնայ էլ լոյս ք. . . .

էջ 686բ. — Երանելոյն Եպիսկոպոսի Կիւրացոյ ասացեալ ի Ար. Կեանքերի Յարութիւն Գրիկին. — Երբժամ զարթուան ձմեռն՝

գարնանային ժամանակն փոխանորդեսցէ
... :

էջ 670. — Սրբոյն Կիրդի Երուսաղեմի
Հայրապետի Ասացեալ ի Յարութիւնն Քիւ։
— Ուրախ լիւր Երուսաղէմ եւ զուարթացա-
րուք ամենեցեան... :

էջ 679. — Սրբոյն Յակոբայ Սըրճեցու
Ասացեալ ի Յարութիւն Տեառն եւ ի զին-
ուորսն որք պահեին զգերեզմանն. — Յարու-
թիւն քո, Քրիստոս, զարթուցանէ զիս... :

ԾԹ, կրկնուած. — էջ 691. — Ի Յիշատա-
կի Սրբոյն Յովնանու Կարապետի, Երանել-
ւոյն Կիրդի Երուսաղէմայ Հայրապետի. —
Արդ լինէր հնոց աւրինաց կատարած... :

էջ 692. — Երանելոյն Բաբելոն Եպիսկո-
պոսին Աղէքսանդրու ասացեալ ի Սուրբն
Յովնանէն Մկրտիչն եւ ի Դիսատումնն. —
Որպէս ոք անպատասխար... :

էջ 696. — Պատմութիւն Յովնանու
Մկրտիչի եւ Կարապետին Քիւ. եւ զիւր զը-
նոյն ի Հերովդէի ցաղաքի, ի ձեռն միայնա-
կեցաց, եւ թե որպէս բերաւ ի յԱմասիայ
քաղաք ի տնայութենէ Այւ։ — Երկուք ոմանք
յարեւելիք կողմանէ միայնակեացք ցանկա-
ցան երթալ յԵրուսաղէմ... :

Կ. — էջ 700. — Ի Խորհուրդ նոր Կիր-
կեիմ եւ տեսութիւմ Ոտրիմ. — Նաւակատիք
առի, այսինքն նորոգումն, զոր եւ Աստուա-
ծաբանն զՆաւակատեաց ճառն յայսմ աւուր
խաւեցաւ... :

ԿԱ. — էջ 707. — Վասն Եաբաթիմ եւ Ու-
րիմ խորհրդոյ. — Յիշեալիւր դու, ասէ, զաւ-
րըն չարաթ... :

էջ 711. — Հարցումն. — Զի՞նչ խորհուրդ
է յիսուս աւուր պահք եւ սուք եւ տրամու-
թիւն, եւ ողբաձայն սաղմոսք, եւ բազմա-
խուռն ընթերցուածք։

Պատասխանի. — Յորժամ յԱստուծոյ մո-
լորեցան մարդիկ, եւ զարարածն աստուածա-
ցուցին, ի սաղոկիւր չարիւն... :

էջ 714. — Յաղագս քոյ յետ Յառա-
քեանմ տալեմք գլխում ար զմոյն առանց
պահոց եւ ծուր զենոյ, կատարեմք հան-
դերձ չորք Աւետարանաւն. — Յուցանէ
մեզ զգարնանային ժամանակն ազատիւ ամ-
կենդանեաց... :

ԿԲ. — էջ 716. — Հարցումն. — Զի՞նչ է որ
Զբանն առաջին Զատիկն կարգան եւ Համ-
բարձմանն, Պատասխանի. Զի որպէս կրկին
էր իշանելն Քիւ. կրկին եւ համբարձուել... :
Ի Համբարձումն Տեառն. — Ամենայն
առանց աստուածայինք, որ վասն մերոյ փըր-

կութեան կատարին, մեծ են եւ սքանչելի
... :

Ծածօր. — Լուսանցքի վրայ քանի մը ա-
նուններ նշանակուած են կրճատեալ ձեւով,
այսպէս. Զաքա.՝, Եպիփա.՝, Ոսկէ.՝, Ստփ.՝,
Ոսկ.՝, Ոսկ.՝, Ոսկ.՝, Եփր.՝, Ստփ.՝, Զաք.՝,
Զաքր.՝, Ոսկ.՝, Ոսկ.՝, Ստփ.՝, Ստփ.՝ :

էջ 728. — Պատմաւ Երկրորդ Գալստ-
եան Մաղկազարդիմ. — Զտաւն զայս առա-
նեն ոչ միայն որդիք մարդկան... :

ԿԳ. — էջ 732. — Վասն Գալստեան ձոգ-
ւոյն Սրբոյ. — Յառաջինն եւ ի վերջինն մի-
եւնոյն է ինամք արարչին առ արարածն իւր
... :

ԿԴ. — էջ 742. — Ստեփանոսի Սիւնեաց
Եպիսկոպոսի եւ այլոց վարդապետաց ի Խոր-
հուրդ եկեղեցւոյ. — Նաւ է Եկեղեցի, նաւա-
պետ Հայր, նաւավար Որդի, նաւահանգիստ
Հոգին Սուրբ, առաքաւտ՝ խաչն փրկչա-
կան, թիակ՝ առաքելոցն պարք, խորհիսն աւ-
շարժութեան՝ նաւառք, պարանք որ այսր եւ
անոր ձգելով՝ Հին եւ Նոր Կտակարանքն,
բոսիք՝՝ մարդկան ոգիք, լուսաւորեալք
աւազանին լուսովն, ծով՝ աշխարհս, այիք՝
ստատանայի փորձութիւնքն, հոգմ աւտարա-
կան՝ հերձուածողացն սեւադուռն լոյիւրքն
... որք ... զժանտախառն չարիսն ընդ լսե-
լիս ջամբան... :

ԿԵ. — էջ 753. — Վկայաբանութիւմ Սըր-
բոց Հոսիփսիմեանց որ ի Հայք կատարեցան ի
Տրդատ Բագլաւորի. — Ի ժամանակս Տըր-
դատայ Թագաւորին Հայոց, Սրբուհի Տիկ-
նայք այս, Գայիանէ եւ Հուսիսիմէ... :

էջ 756. — Վկայաբանութիւմ Սրբոյն
Գալիմէ եւ ընկերաց նորա. — Զգաստու-
թեանց մայրն Սրբուհին Գայիանէ... :

ԿԶ. — էջ 767. — Յաղագս Յովնանու
Մկրտչի Ամամիա Վարդապետի ասացեալ
Հաղբարտաւոյ. — Ի ձեռն առեալ զիմաստ
հոգւոյն... :

ԿԷ. — էջ 768. — Վկայաբանութիւմ Սըր-
բոյն Աթանազիմեայ Եպիսկոպոսի. —
Սուրբս այս Աթանազիսէն, եղև ի քրիս-
տովնիմայ ծնողաց... :

էջ 770. — 781. ցատկեր է իշողորդը՝ ու-
խայմամբ։

ԿԸ. — էջ 788. — Երանելւոյն Սրբոյն
Յովնանու Ոսկեբերանի Կոստանդինուպոլս-
սի Եպիսկոպոսի՝ Ներքողանն ասացեալ
Յաղագս Վարդոց եւ նահատակութեան Սըր-
բոյն Գրիգորի Հայոց Մեծեց Հայրապետի
Լուսաւորչի, ի Կոնկսոն Հայոց, մինչ

յացաբարն էր... — Հրաշալի է մեզ տալնս այսպիսի...!

Էջ 816ա. — Ի Թուականիս ԵՂ Թարգմանեցաւ ճառս ի յունականէն ի մերս, ի ձեռն Աբրահամոս դոսմաթիկոսի, ի հին եւ յեղծ աւրինակաց, իսկ յարմարեցաւ ըստ բանից դրութեան եւ բառի՝ յիմոյ նուաստութեան ներսիս, հրամանաւ տեսնել իմոյ եւ հարազատի՝ Գրիգորիսի Հայոց Կաթողիկոսի Արք. որք ընթերցուի կամ ընթարկինակէք, յիշեալիք զվերայգրեալ աշխատաւորսդ ի սմա ըստ իւրաքանչիւր անուան ի Քա. Յս. եւ զսական զայս յիշատակի բան՝ գրեալիք յիւրաքանչիւր փոխարկութեան, զի եւ զուրք գրեալ լիլիք ի կենդանի տախտակսն Քի. առջնիւն յիշատակաւ:

ԿԹ. — Էջ 816բ. — Յաղագս Զարմից Սրբոյն Գրիգորի Հայոց Լուսաւորչի, Եւ Պատմութիւն Սրբոյն ներսիս Հայոց Հայրապետ... — Եւսթեւոսան ամի Մեծին Տրդատայ

... — Էջ 860բ. — Արքայն Գրիգորի Հայոց Լուսաւորչի ծննդեամբն եւ սննդեամբն եւ մահուանն. Եւ Գիւտ Նշխարաց. — Սուրբն Գրիգորիոս, յորժամ ել ի Վերապէս...

ՆԱ. — Էջ 863ա. — Վկայաբանութիւն Սըրբոց Հայրապետացն Հայոց, Թոռանց՝ Ըռըս աակիսի, Վրթանիսի, Յուսկանն, Գրիգորիսի եւ Դանիէլի. — Սուրբ Հայրապետքս աթուականայք եղին Սրբոյն Գրիգորի...

ՀԲ. — Էջ 868բ. — Յաղագս Տապաւակիմ որ ի Կարիաթարիմ կատարեցաւ. — Եւ արար Եսեւիէլ զտապաւակն յանփոյա փայտից, Զոր աւրինակ ոք ի նաւի իցէ...

ՀԳ. — Էջ 883ա. — Վասն երից Բառամից մատակտեաց, զոր ոչ գոյ մասկերութիւն ի մէջ քրիստոնէից. Աղուհացից Ամառան, եւ Յիսնակաց Մանդեան, եւ ի մեծի Տեառն չարանաց աւուրս. — Նաւակաւոքս բարձրագոյն խորհրդով տեսանի...

ՀԴ. — Էջ 884ա. — Պատմաւ Վարդապետի Տաւրիմ. — Վասն է՞ր Յակովբոս, որ եղբայր Տեառն կոչեցաւ, եւ Կիւրեղ Երուսաղէմայ Հայրապետն...

Էջ 871ա. — Ի Յովաննու Աւետարանին Մեկնութենէն. — Ամէն ասեմ մեզ, եւ ոմանք որ ասուկան...

Մաթթ. — Լուսանցքին վրայ յալորդաբար քանի մը առուները նշանակուած են կրքոճատեայ ձեւով. այսպէս. Ոսկ., Մաթ., Մարկ., Եփ., Մաեփ. Սիւն., Սաեփ., Կիր., Սափ., Սովսէս, Եփր., Սաեփա.,

Մովս., Մով., Սոս., Ոսկ., Սո., Մով., Պոզ., Սոս., Ոսկ., Մով., Պոզ., Սո., Սրկ., Ոսկ., Ոսկ., Ոսկ., Ոսկ., Եփր., Իգն., Ոսկ.:

ՆԵ. — Էջ 888բ. — Ի յիշատակի Սուրբ Մարգարէին Իսայայ, Սրբոյն Յովհաննու Ոսկերեանին Կոստանդինուպոլսի Եպիսկոպոսի, ի Մեկնութենէ նորին Մարգարէի. — Եւ եղեւ յամին յորում մեռաւ Ոգիայ արքայ, տեհի զՏէր նստեալ յաթոռ բարձրութեան...

Էջ 889բ. — Մեծ Ամովսեայ Մարգարէի. — Սա էր ի Թեկուայ...

Մեծ Սաւայ Մարգարէի. — Սա էր որդի Ամովսայ ի Թեկուայ...

ՀԶ. — Էջ 890բ. — Տեսիլ Սուրբ Շաղակաթիմ, զոր ետես Մեծն Գրիգորիոս, Յաղագս Հիմնարկութեան Եկեղեցւոյ. — Արդ եկայք պատմեսցուիք մեզ, եղբարք...

ՀԷ. — Էջ 895բ. — Զաքարիայի Հայոց Կաթողիկոսի եւ Սովսէսի Քերթողի ասացեալ ի փոխումն Աստուածամարն. Եւ ի Պատկերի նորին. — Արարիչն Արարածոց Ած. արար զլուսաւորս մեծամեծ եւ փոքունս...

Էջ 906ա. — Վասն Պատկերի Տիրամարմնի. — Հրաւիրեալ լինէր Աստուածամայրն փոխմամբ առ Միանին Որդին իւր...

ՀԸ. — Էջ 910բ. — Ի Պատմութեմէ Գրաց Արքայն Յակովբայ Եղբայր Տեառն ի Յովսէփի եւ ի յԱննայ ծնողաց Աստուածածնին եւ ծննդեան նորին. Նաւասարդի ԻԹ. եւ սեպտեմբեր Ը. — Ի Թուոյ եւ ի տոհմէ երկոտասան ազգացն Իսրայելի էր Յովսէփի... Եւ ուրախացեալ քահանայքն եւ ծերքն եւ ամ. ժողովուրդքն աւրենցին զԱծ. եւ աւրենցին զամէնաւրենեալ մանուկն Մարիամ, եւ զնացին յարկս իւրեանց փառաւորելով զԱստուած:

Ով մանեարկութիւն Աստուածածնին, պարծանք կուսութեան եւ երազ պայծառագոյն քան զարեգակն:

Ով լաւ, փայլուն քան զլուսին եւ զաստեղս:

Ով աթոռ ցրովբական, բարձրագոյն քան զերկինս...

ՀԹ. — Էջ 918ա. — Նաւասարդի ԺԲ Ագաստոս ԻԲ. Տաւնէ ի Թովսայի Առաքելոյն զոր վաճառեաց զՆա Յս. — Յետ Համբառնալոյն Քի. յերկինս, եհաս վիճակ Թովսայի Առաքելոյն երթալ յաշխարհն Հնդկաց...

Ձ. — Էջ 918ա. — Արքայն Մեսրոպայ Վարդապետի եւ Եղիշէի եւ Սաեակայ Հայրապետ-

տի]։— Սուրբ Վարդապետն Մեսրոպս՝ աշակերտ էր Մեհեն Ներսեսի Հայոց Հայրապետի...։

ԱԱ.— էջ 922ա.— Արքայ Մակարայեցուց, է եղբայրաց, Նիդադարու, Մակարայ, խորենայ...։ Նիդադարու ալո մեծ, ընդ առաջինսն ի զնդի անդ...։

ԶԲ.— էջ 928ա.— Նաեակտիբ Սուրբ Եւ Փառաւոր Բարձրագոյն Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ, որ կատարի յերուսաղէմ ի Սբ. Տեղիսն, Արքայի Կիրովի Երուսաղէմի Հայրապետի.— Յաղապս Ար.— եւ Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ մարի ու պատշաճ էր բազում ինչ ասել...։

էջ 928ա.— Երանելոյն Եւսեբի Կեսարու Եպիսկոպոսի, յեկեղեցական Պատմութենէ, ի Տասներորդ Պատմութենէ]։— Ով քահանայք, սիրելիք Աստուծոյ...։

էջ 930ա.— Յովնանու Ոսկեբերանի ասացեալ Յաղապս Եկեղեցւոյ, ի Ժողովոյ Գրոց.— Յետ բազում ժամանակաց առ մայրըս մեր դարձեալ վերստին եկաք...։

ԶԳ.— էջ 932ա.— Ի Տաւնի Կենսատու Ար.— Պաշին, Երանելոյն Պաթի Անյաղթ Փիլիսոփայի Ներբողեան ի Սբ. Պաշին Աստուածընկալ.— Բարձրացուցէք զՏէր Ամեն, մարգարէն ճայնէ...։

էջ 939բ.— Արքայն Կիրովի Երուսաղէմայ Հայրապետի ասացեալ ի Սբ. Պաշին Աստուածընկալ.— Պարծանք սրբութեան կաթողիկէ Եկեղեցւոյն են ամ. գործք Գի.—

էջ 942ա.— Ի Պորթուգալ Խաչիմ, յնգեկիլէ Մարգարէ.— Եւ ահա արք վեց գային ընդ ճանապարհ բարձու դրան տաճաւ.— Անասանելի են խորհուրդ կամացն Աստուծոյ...։ Եւ ասէ. Ահա արք Զ գային չըաշատեան Եղեկիլէ, որդի գերութեանն, աղաթէր առ Ած. ի Բաբելոնի, առ Քոբար գետովն...։ Եւ այս իսկ են յայտնիքն, աստար սիրականն, եւ եղբայր սիրականն, եւ որ սոցին վիճակին. զորս խաղաւէր մտաւք յանձնս իրեսցուք, ի փառս փրկողին զմեզ Գի.— որ է աւրճեալ յաւիտեանս, ամէն։

էջ 952ա.— Ի Պորթուգալ Խաչիմ, Յովնանու Անատրասին Մեկնութենէ.— Իսկ արդ եթէ գերկառուար ասացից ձեզ, եւ ոչ հաւատարմոք...։

էջ 956բ.— ...Ած. անպարագրելի են անբաւ, եւ յարգանդի Կուսին կրիւր ըստ մարմնոյ եւ թաքնորդ սիւնակը տարբեր միւրէ]։

ԶԴ.— էջ 957ա.— Վկայաբանութիւն Արք-

այն Գեորգեա Ջաւրապարիմ.— Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յի.— Գի. Թագաւորութեանն ոչ սկիզբն աւուրց եւ ոչ վախճան ժամանակաց ունի...։

ԶԵ.— էջ 968բ.— Ի Մարեթի Ժն. Յաղապս Վարազայ Խաչիմ որ երեսեցաւ ի ձեռն Թողկայ Միայնակեցի.— Ընդ ժամանակս Հայրապետութեանն Ներսիսի...։

ԶԶ.— էջ 969ա.— Վկայաբանութիւն Արքայն Պաթի որ ի Դւին կատարեցաւ.— Աստանաւր սկիզբն արասցուք պատմութեանս կարճառաւտ բանիւք...։

ԶԷ.— էջ 978ա.— Վկայաբանութիւն Եւստաթեայ Ջաւրապարիմ եւ կնոջ Որոտ որք վկայեցան ի Գւ.— Յամի երկրորդի Մարկիանոսի Թագաւորին...։

ԶԸ.— էջ 980ա.— Յաղապս ՀԲ Աշակերտացն Գի.— Դորոթէոս եպիսկոպոսի Տիւրոսի...։

ԶԹ.— էջ 984ա.— Պատմութիւն Վարաց Արքայն Թեկղի Եղաթիմոյն Գի.— Իբրեւ ելեալ երթալ Պաղտս յիկոնիոն քաղաք...։

Ղ.— էջ 986ա.— Վկայաբանութիւն Արքայն Վաղվառայ Կուսի եւ Յովնա, որ վկայեցին յամս Մաքսիմիանոսի Թագաւորի, յԱրեգ Բաղաթի, որ է Նոպակիս.— Ի ժամանակին յայնմիկ Թագաւորալ ամբարշտին Մաքսիմիանոսի անաւրիւնն...։

ՂԱ.— էջ 1003բ.— Պաւս Գանդալեմի եւ Գիւտ Մատիմն Ար.— Առաջելոյն Պետրոսի, եւ թէ գիրադ եղեւ կատարումն, եւ կամ որպէս թորաւ ի Հայս.— Յամս Նիկիփառայ տիեզերականի, կայսեր Յունաց...։

ՂԲ.— էջ 1006բ.— Վկայաբանութիւն Արքայն Պաղվառայ եւ Նրմադեայ եւ Նրմապիայ եւ Նրմասկրատայ.— Ի Թագաւորն ամբարշտին եւ անաւրիւնն Մաքսիմիանոսի

---։

ՂԳ.— էջ 1022ա.— Վկայաբանութիւն Արքայն Կալիստրատիոսի եւ ընկերաց Որոտ.— Յամս Թագաւորացն Աղեքսանդրի եւ Դիոկղեանիանոսի...։

ՂԴ.— էջ 1038ա.— Գործք Արքայն Առաջելոյն Անտիոխի Դամասկացւոյ եւ Վկայութիւն Որոտ.— Յետ Համբարտնայոյ Տեառն մերոյ Յի.— Գի. յերկինս...։

ՂԵ.— էջ 1046ա.— Վկայաբանութիւն Արքայն Խաթիթայ եւ որոց ընդ մաս վկայեցին ի կորմամս Հնդկաց աշխարհիմ, ի գաւառն Ոմերիտացւոց, որ է ի Սաբայ Բաղաթէ, որ կայ Նեքզրամ.— Յամս Հինգերորդ քրիստոսաւոր Թագաւորն Յուստիանոսի

...
 129. — էջ 1068ա. — վկայաբանութիւն Սրբոյն Ղուկիանոսի Հարկարացեալիւն. — Ծրանելի այր Ղուկիանոս էր յաւուրս Տեսուն յերոյ Յիւ. Բի. ...

130. — էջ 1068բ. — վկայաբանութիւն Ղուկիանոսի Քահանայի, որ վկայեաց ի նիկոմիդեայ Բաղաէի. — Ի ժամանակս Դէոկղիտիանոսի Թաղաւորի. ...

131. — էջ 1068ա. — Պատմութիւն քէ որպէս փրկեցաւ Բաղաէն Թեսալոնիկեցեաց ի պաշտօնէն բարբարոսացն եւ ի վտանգէ սովում, ի ձեռն սքանչեւագործ վկայիմ. Սըրբոյն Դեմետրիոսի. — Պատմեցից ի սքանչելեացն զոր արար Ան. ի ձեռն ճգնազգեաց վկայի ի Դեմետրիոսի. ...

էջ 1068բ. — Պատմութիւն սքանչելեաց որ եղեւ ի ձեռն Սրբոյն Դեմետրիոսի եթէ որպէս եղեւ իմդիր մշխարաց մօրա, յետ քաղում ժամանակաց, յաւուրս Յուստիանոսի եւ Մարիկոսի քաղաւորաց յումաց. — Եկեացուք, ով սիրելիք, եթէ կամիցիք զբազմազ զանց արարեալ, պատմեցուք զսքանչելիս. ...

132. — էջ 1070բ. — Սր. Առաքելոյն Թաղեոսի Պատմութիւն, Յաղագս առաջիմ Գիտիմ Սր. Խաչիմ յաւուրս Յակոբու Առաքելոյ, ի ձեռն քաղաւորայն Պատրմիկէի, որ էր ինչ Կղաթեայ կայսեր Հռովմայեցեալ. — Եւ արդ պատմեցից ձեզ վասն Սր. Խաչիս. ...

էջ 1076ա. — Գիտ Սր. Խաչիմ որ յմբուսաղէմ ի ձեռն Հեղինա Տիկմաջ. — Յայնժամ Թաղաւորն Կոստանդիանոս յաղթեալ մեծի պատերազմին. ...

էջ 1078ա. — Գիտ Բեռնոց Սուրբ Խաչիմ. — Ծրանելին Հեղինէ լցեալ Հաւատով որ առ Ան. ...

Ճ. — էջ 1080բ. — Վասն Ամաստա Գառնաւայի. — Եւ այլ եւս սքանչելիս պատմեմ ձեզ զմեծաբազայ Հայրապետին Բարսի. ...

ՃԱ. — էջ 1082բ. — Տեսնմ Ներսիսի Հայոց Կարօղիկոսի Գովեստ քանի, մերթապան բացատարութեամբ, Յաղագս Տումի գերագումիցն էութեանց Հրեշտակապետացն. Սրբոց Միքայելի եւ Գրգորիի եւ ամենայն երկնաւոր գաւուրութեանց, զոր տաննն եկեղեցիք Բրիտանոսի. Նոյնմբերի Ը. — Այսաւր երկուար եկեղեցի Հանդիսաւորեալ զհանապապստութիւն. ...

ՃԲ. — էջ 1108ա. — Ի սահմի Լ, ի մայմբերի Ը, Սրբոց Հրեշտակապետացն, ի մտնէն

Պանդալեմի. — Յաւուրս անաստուածութեան յորում զկուսն եւ զմեծաբարեան աստուածս պաշտէին. ...

ՃԳ. — էջ 1111ա. — վկայաբանութիւն Սրբոց Հիպերիքեանց, Փիլիքէի, Յակովբոսի, Պարեգորի, Արքայ, Դամասի, Յուլիանոսի. — Մագսիմիանոս Թաղաւոր. յերկրորդում ամի թաղաւորութեան իւրում. ...

ՃԴ. — էջ 1122բ. — վկայաբանութիւն Սրբոյն Գուրիստա եւ Սամոն, որ վկայեցին յնդեսիայ Բաղաէի. — Ի ժամանակս Դէոկղիտիանոսի Թաղաւորի. այր ոմն Գուրիստանուն. ...

ՃԵ. — էջ 1128ա. — վկայաբանութիւն Սրբոյն Փիլիպոսի Առաքելոյն որ վկայեաց յմպիկիմա Բաղաէ. — Միկիդոն էին սուրբ առաքեալն Փիլիպպոս եւ Բարդղղոմէոս յմպիկիմա քաղաքի. ...

էջ 1134բ. — վկայութիւն Փիլիպպոսի Առաքելոյն, յնկեղեցեանց Պատմութեան. — Փիլիպպոս էր յմիջանասնից առաքելոցն. ...

ՃԶ. — էջ 1138. — Սրբոյն Գրիգորի Սքանչելագործ Գրիգորիոս էր ի քաղաքն Նէոյ Կեսարու. ...

ՃԷ. — էջ 1140բ. — վկայաբանութիւն Սրբոյն Կղեմայ Հայրապետի. — Սուրբ Հայրապետն Կղեմ, Հռովմայեցի ազգաւ. ...

ՃԸ. — էջ 1142ա. — Պատմութիւն Սրբոյն Բագարատայ Տոնմիմայ մպիկոպոսի, ի Սկիւայ կղզոյն. — Սուրբ Բագարատ աշակերտ էր Սր. Առաքելոյն. ...

էջ 1150բ. — Վասն Կատարման Սրբոյն Բագարատայ. — էր ի քաղաքին այր մի մեծատուն. ...

ՃԹ. — էջ 1161բ. — վկայաբանութիւն Սր. Առաքելոյն Անդրէի. — Եւ եղբարք առաքեցայ ի Տեսնէ. ...

ՃԺ. — էջ 1160ա. — վկայաբանութիւն սուրբ եւ փառաւորայ վկային Մերկիտոսի ձիւմաւորին. — Ի ժամանակս Թաղաւորութեան Դեկոսի. ...

ՃԺԱ. — էջ 1166բ. — վկայաբանութիւն Սրբոյն Յակովկայ Թաղաւորացմայ որ վկայեաց զամաղան տանջամալ ի Բելապատ Բաղաէի, ի մէջ Խուժաստանի. — Եւ եղեւ յերկրորդում ամի Վոսմայ արքային պարսից. ...

ՃԺԲ. — էջ 1177ա. — վկայաբանութիւն Իրաւափառայ որ վկայեաց ի միլիտիա Բաղաէ. — Ընդ ժամանակս ընդ այնոսիկ. ...

ՃԺԳ. — էջ 1180թ. — Պատմութիւն վասն սքանչելեաց Ար. Գաեանայապետիմ Նիկողայոսի վարդապետսիմ. — Արդ սկիզբն արասցուց վարուց եւ սքանչելեաց նորա...

ՃԺԴ. — էջ 1183թ. — Վկայարանութիւն Սրբոյն Միմասայ եւ Երմագիմի եւ Գրաքիոսի ի փառս Այ.։ — Քի. շնորհացն յաճախման

էջ 1200թ. — Պատմութիւն սքանչելեացմ գոր արար Ած. ի ձեռն Սրբոյն Միմասայ. — Արդ յուարուց եղբարք զհրաշս գոր արար Ած.

ՃԺԵ. — էջ 1207թ. — Պատմութիւն Բարթոլոմէոսի Ատաբելոյն, եւ Վկայութիւն կատարման Ոտրիմ. — Գլխաւորք Սրբոց Առաքելոցն...

էջ 1212թ. — Վկայարանութիւն Սր. Ատաբելոյն Թաղեանի, Գորագուծեամն եւ գալստեամն ի Հայք, եւ կատարման Ոտրա ի Քս. Յս.։ — Յետ Համբարձնայոյ Տեառն մերոյ Յի. Քի. յերկինս...

ՃԺԶ. — էջ 1215թ. — Վկայարանութիւն Սրբոց Ատաբելոյն Անդրէի, եւ Ոտրիմ սքանչելեացմ գոր Տէր եցոյց ի մարդակերաց աշխարհն, ի ձեռն Ոտրա եւ Մատրէի. — Յետ Համբարձնայոյ Տեառն մերոյ յերկինս...

էջ 1224թ. — Վարք Երանելոյն Յովնանու Վամաւոր արդատի. — Յամս Թագաւորութեան Արկաղէոսի...

ՃԺԷ. — էջ 1232թ. — Վարք եւ Ճգմութիւն Սրբոյն Ալեքսիանոսի կամաւոր արդատի. — Այս երանելի արս, Ալեքսիանոս՝ որդի էր միամաւոր...

ՃԺԸ. — էջ 1234թ. — Պատմութիւն Վարուց Սրբոյն Յովնայոյն Մծրմայ Հայրապետիմ գոր գրեաց Միլիքէ՝ աշակերտմ Մարուդէի. — Մովսէս աստուծային արդէնսդրեն, որ եհերձ գՄովն Կարմիր...

ՃԺԹ. — էջ 1264թ. — Վկայարանութիւն Սրբոյն Իգմատիոսի Նիկիթայոսիմ Ամտիոբու՝ Աստուածագրեաց Հայրապետիմ. — Այն ինչ զԻմանութիւն Հռովմայեցոց առնալ Տրայիանոսի կայսեր...

ՃԻ. — էջ 1288թ. — Սքէ որպէս գրեաց առ եկեղեցիսն Հռովմայեցոց՝ կարգեցա՞ք ի մեր թոյ. — Իգնատիոս որ եւ աստուածագրեաւ

ՃԻԱ. — էջ 1289թ. — Վկայարանութիւն Սրբոյն Դամայի եւ Իմդոսի եւ երկուց բիւրուցմ որք այրեցան յեկեղեցիսն Նիկամիդացոց թաղաքիմ. — Ընդ ժամանակս ընդ այնուսիկ եղև Թագաւորիկ անաւրիսին Մաքսիմ

իանոսի...

էջ 1273-1274, կրկնուած՝ սխալմամբ։

էջ 1275-1278, աշակերտեան վարի անկրկնը պատուաւ։

ՃԻԲ. — էջ 1293թ. — Վկայարանութիւն սուրբ եւ փառաւորեալ Յովնայոց վկայիցն Նստաւորեսի, Ուգիմոսի, Աւսէմդիոսի, Մարդարեսի, Ուրեստի, որ կատարեցան ի փառս Այ.։ — Ի Թագաւորիկ ամբարշտին եւ անաւրիսին Դիոկղեսիանոսի...

ՃԻԳ. — էջ 1322թ. — Ի յիշատակ Սր. Մարգարէիմ Դաւթի եւ Առաքելոյն Յովնայոց եղբար Տեառն. յԱտաղիմ Թագաւորութեան. — Եւ զղջացա Տէր զի Թագաւորեցոյց զՍաւաղ...

էջ 1323թ. — Երանելոյն Նիկիթանու կիպրացոյ ի Սաղմոսաց Մեկնութեան. — Եւ ժողովեցին այլազգիքն գրանակս իւրեանց ի պատեհագմ...

էջ 1327թ. — Յերկրորդ Թագաւորութեանցմ. — Եւ եղև յետ մահուան Սաւաղայ...

էջ 1328թ. — Վկայարանութիւն Սրբոյն Յովնայոց Ատաբելոյն Եղբար Տեառն, յեկեղեցեան Պատմութեան. — Իսկ արժոն Յակովբայ, այն որ ընկաւա զպիսկկոպոսութիւն Քրիշէն մերմէ...

ՃԻԴ. — էջ 1333թ. — Սրբոյն Աթմասի Աղէսամդրու Հայրապետիմ, Ներբողեամ ասացեալ ի Սուրբ Ստեփաննոս՝ յառաջիմ սարկաւագ եւ Ուսիւկայն Քի.։ — Պայծառ եւ նորահաշէ խորհուրդ տաւինս...

էջ 1341թ. — Պրկոյի Նիկիթայոցսպետի Կոստանդինոսպալսի՝ Ներբողեամ ասացեալ ի Սուրբ Ստեփաննոս Նախկինայն Քի.։ — Երեսիլ արեգակն՝ ընդ երկնիւք ծագեալ...

ՃԻԵ. — էջ 1348թ. — Պետրոսի եւ Պաւղոսի Սրբոց Ատաբելոցմ թե գիտր ի Հռոմ կատարեցան. — Եւ յետ ելանելոյն Սրբոյն Պաւղոսի...

էջ 1359թ. — Թուրք Դիմեմեսիոսի՝ Յաղագս մահուան Պետրոսի եւ Պաւղոսի առ Տիմոթէոս աշակերտ Պաւղոսի. — Աշակերտ աստուծային եւ որդի Հոգեւոր...

ՃԻԶ. — էջ 1364թ. — Յաղագս սքանչելեացմ Յովնանու Ատաբելոյն եւ Անտարանշիմ. — Ընդ ժամանակս Դիմեմեսիանոսի...

էջ 1369թ. — Վասն Տեսիւնան. — Եւ յետ ժամանակաց ինչ առեալ զիս Յովնանէնս՝ կյաք ի քաղաքէն մղոն մի...

ՃԻԷ. — էջ 1370թ. — Պատմութիւն եւ

Խաւսք եղադիտիս՝ Յաղագս սուրբ եւ փառաւորեալ Հայրապետիմ Բարադի Արքեպիսկոպոսի կենարոյ կապապառկացեալսցս։— Մի-Սիրելիք եւ բարեկամք...

ՃԻԸ.— էջ 1379ա.— Վասմ ստույնմամ Յուլիանոսի։— Ընդ ժամանակս ընդ այնոսիկ եւ Յուլիանոս ի Պարս տալ պատերազմ

Եւ Նիզադիոս զրեցի զյիշատակ սքանչելեաց յեն Հայրապետին Բարադի, որում ալանատես եւ սպասաւոր էի, որ եւ յետ փոխելոյ յայխարէս, երանելի քահանայապետին, եւ կալա զաթոռ եպիսկոպոսութեան, զորթութեամբն Աստուծոյ եւ ողորմութեամբ Միանին նորա՝ Տեառն մերոյ Յի. Քի. եւ ներողութեամբ Հոգւոյն Սրբոյ, որում վայելէ փառք եւ պատիւ. յաւիտեանս յապտենից, ԱՄԻՆ։

ՃԻԹ.— էջ 1382բ.— Վասմ երիտասարդիմ մոլորելոյ։— Լուարուք զսքանչելիսն զոր արար Ած. ի ձեռն Սրբոյն Բարադի...

ՃԼ.— էջ 1386բ.— Վարք եւ Քաղաքավարութիւն եւ Յգնութիւն եւ կատարումն Սրբոյ Հաւրմ մերոյ Աբբա Եփրեմի Խորիմ Աստուր Եր կատարեցաւ ի փառս Այ.։— Եւ արդ յուսացեալ ի զարուսթիւն ողորմութեան Որդւոյն Այ.

ՃԼԱ.— էջ 1411բ.— Յովնանմու Մաշրեկանցեայ ասացեալ Յաղագս Խոստովանութեամ։— Որք Սբ. Հոգւոյն եւ ցանկացեալք

ՃԼԲ.— էջ 1416բ.— Յոնանմու Մաշրեկանցեայ ասացեալ Յաղագս Աղաշարեալութեամ։— Արմատք ղեղոց բժշկաց՝ զցաւս մարմնոյն առողջացուցանեն...

ՃԼԳ.— էջ 1422ա.— Յոնանմու Մաշրեկանցեայ ասացեալ Վասմ Պեռնոց Պնդուրեան։— Ազգոյ եւ աւետարար, եւ կարի կարեւոր եւ պաշտօն պնդութիւնք...

ՃԼԴ.— էջ 1427բ.— Յովնանմու Մաշրեկանցեայ ասացեալ Վասմ ընդունելի եւ ամբողջունելի աղաքից։— Ամփոփեալ զբարիս մեր...

ՃԼԵ.— էջ 1433բ.— Յոնանմու Մաշրեկանցեայ ասացեալ Յաղագս Ողորմեանութեամ։— Մի՛ ոք տղայաբար բարուք...

ՃԼԶ.— էջ 1440բ.— Յոնանմու Մաշրեկանցեայ ասացեալ Վասմ փոխոց եւ վաշխիցմ եւ տոկոսեաց։— Յոյ՛ չար է ընչապիւրութիւն...

Մամր յիշատակագրութիւնմ Գրչաց, կր

զտնուին զրեթէ ամէն ճառի վերջաւորութեան, կ'արտագրենք ընտրովի։

Ա.— Գրիչ Յովնանմու Երեցի։—

1.— էջ 6ա.— Տաստացաւ սատուածային սուրբ կոտակիս՝ զպատուելի ծերունին զԿարապետն եւ զգուգակիցն իւր զՍառայն, եւ զծնաւղ կարապետին զՅովնաննէսն եւ զկենակից նորին զՔոյրխաթունն, եւ զեղբայր կարապետին զՅովնաննէսն՝ յիշեալիք ի Տէր։

2.— էջ 32բ.— Քա. Ած. Որդի աւրչեւոյն եւ էակից փառակից Սբ. Հոգւոյն, Քո Սբ. Մնեղեամբք, եւ բարեխաւսութեամբ ծնողի քո, ողորմեա ստացողի սորա կարապետի եւ զուգակցի իւրոյ Սառայն, եւ ծնողաց իւրից Յովնանիսն, եւ Քոյրխաթունին, եւ զաւակի նորին Յովնանիսն, եւ զեղի սորին Յովնանիսն՝ զըստգտանաց անձին զիտողին, եւ ծնողաց նորին՝ Աւետիս Այ. քահանային, եւ կենակցին իւրոյ Թաղուհէ, եւ զաւակաց նոցին՝ Մարթային, եւ ամենայն արեան մերձաւորաց նոցին՝ կենդանեաց եւ ննջեցեւոց. եւ քեզ փառք յամենայն՝ այժմոյս եւ յապառնին։

3.— էջ 52բ.— առանց նորութեան։

4.— էջ 87բ.— նորութիւն չունի։

5.— էջ 90ա.— չունի նորութիւն։

6.— էջ 328ա.— Սբ. Աստուածածին, Հանդերձ ծնողիւք քո Յովակիմայ եւ Աննայի բարեխաւսութեամբ՝ աղաչեա զՄիանին Որդին քոյ, զի ընդհնաց զՔոյրխաթունն յանցանաց ստացողի զրոցս՝ կարապետին, եւ զրդի սորա Յովանիսի. ամէն։

7.— էջ 338ա.— Քա. Ած. որպէս ողորմեցար Նիսնուհացուցն ի ձեռն մարգարէին, եւ փրկեցեր զնոսա ի կործանմանէ իւրեանց ապալխարութեամբն, փրկեա եւ զստացաւ սորա զԿարապետ, եւ զկողակից նորին զՍառայն ի սպառնալեաց զհենեւոյն։ Ընդ նմին եւ զիս զանաթման եւ զըստգտանաց անձին զիտաւ զՅովնաննէս զբիւշ, եւ զհայրն իմ զԱւետիս քահանայն, եւ զմայրն իմ զԹաղուհին, եւ զհամեստ դուստրն իմ զՄարթայն, զհրաժարեալ յայխարէս, փրկեա ի Հարաւային կործանմանէն. եւ քեզ փառք յապտեանս ամէն։

8.— էջ 368ա.— նորութիւն չունի։

9.— էջ 367ա.— առանց նորութեան։

10.— էջ 378ա.— չունի նորութիւն։

11.— էջ 418ա.— Յա. Քա. Որդի Այ., քո սուրբ եւ ուղղափառ Հայրապետացն բարեխաւսութեամբ՝ ողորմեա ստացաւ զիւրոցս

կարապետին, և ինձ մեղաց սեւացեալ ող-
տայ Յովաննէս զորչիս, և ծնողաց իմոց՝
Աւետիս քահանայի և կողակցի նորին Թա-
գուհի: Եւ քեզ փառք յաւիտեան:

Բ. — Գրիչ Մարկոս Երեցի. — 1384

1. — էջ 100ա, վարը. — Սբ. Աստուածա-
ծին, Հանդերձ ծնողիւք ջո՝ Յովակիմայ և
Աննայի բարեխաւսութեամբ, աղայեա ըզ-
Միածին Որդիտ ջո, զի շնորհեցէ զթողու-
թիւն յանցանաց ստացողի զրոցս՝ Կարա-
պետին, և զորչի սորա Յովաննէս իրիցու,
որ յայսմ ամի փոխեցաւ առ Քս. մինչ թվա-
կան յարեթական տոմարիս ՊԼԳ էր: Մինչ ի
յայսմ վարի Ը տետր նա գրեաց, Քս. Հանգ-
չի յիւր հոգին:

Եւ ես նուաստ գրիչս Մարկոս, որ յիս
յանձնեցին զմեացեալսն յովակիմ՝ միջնոր-
դութեամբ արիննապէս սուրբ աշխարհի քա-
նայի Անտոնի՝ իմոյ վարպետի, և վկա-
յութեամբ Աստուածատուր վճիռամիտ իրի-
ցու, հոգեով եղբաւր մեր, որ յորդորեց
զստացող սմին՝ զԿարապետ Հեզահոգի, ի
յիշատակ իւր, և արեանց զարմի:

2. — էջ 137, ստ. լուսանցքին, մէկ տող. —
Մանկանց Եփեսոսի կարդա,
և գանախտան գրիչս յիշեալ,
և Տէր Յիսուս ի քեզ զԹա:

3. — էջ 187, ստ. լուսանցքին, նման է
նախորդին:

4. — էջ 258բ, վարը. — Տէր Ած. Յս. Քս.
լոյս աշխարհի, բարեխաւսութեամբ ջո
սուրբ ճգնաւորիս Բարսամի, թողութիւն մե-
ղաց շնորհեա ստացողի զրոցս Կարապետի
և կենակցի իւրոյ Սառայի, և ծնողաց իւ-
րոց Յովանիսի և Քուրխաթունի, և եղբաւր
իւր Գրիգորի՝ փոխեցելոցն ի Քս., և ամե-
նայն արեան մերձաւորաց, և ինձ բազմա-
մեղ գծողի Մարկոսի անցաւորի, և կենակցի
իմոյ Մամուշի, և ծնողաց իմոց Յովանի-
սին և Քուրվանդին, և ամենայն ազգակա-
յնոց, կարդացողաց և լսողաց և զամէն ա-
սացողաց, և քեզ փառք յաւիտեանս յաւի-
տենից, ամէն:

5. — էջ 283, ստ. լուսանցքին. — Սրբոյն
Տրիփոնին կարդա, և զշնորհաւոր աւրինա-
կիս՝ զԹոնանէս երէցն յիշեալ ի մասին բա-
րին:

6. — էջ 288բ. նորութիւն չունի:

7. — էջ 270ա. առանց նորութեան:

8. — էջ 301, ստ. լուսանցքին, մէկ տող.
Մարութայի հայրապետի կարդա,

և զգիտուն զորչս յիշեալ,
ի Տէր Յիսուս ի [քեզ] զԹա,
ի Մարանաթայ:

9. — էջ 303, ստ. լուսանցքին. — Տէր Յս.
բարեխաւսութեամբ սրբոցս, և Սրբոյն Մա-
րութայի, պարգեւեալ զխաղաղութիւն ամ.
աշխարհի:

10. — էջ 318բ. նորութիւն չունի:

11. — էջ 328բ, վարը. — Քս. Ած. ջո սուրբ
նահապետաց և մարգարէիցն, և առաքե-
լոցն և սուրբ հայրապետացն, կարդացո-
ղացն և պահողացն զաւրէնս, ողորմեա բա-
րեխաւսութեամբ՝ ստացողի զրոցս Կարապե-
տի, և կենակցի իւրոյ Սառային, և ծնո-
ղաց իւր՝ Յովանիսին և Քուրխաթունին, և
եղբաւրն Գրիգորի, փոխեցելոցն ի Քս., և
ամ. արեան մերձաւորացն կենդանեաց և
ննջեցելոց. նա և գծողի սմին նուաստ և
փցուն զորչի՝ Մարկոսի, և նոքարի իմոյ
Մամուշի, և ծնողացն իմոյ՝ Յովանիսին և
Քուրվանդին, ի Քս. ննջեցելոցն, կարդացո-
ղաց և լսողաց, և նմա փառ:

12. — էջ 438, ստ. լուսանցքին.

Թեոդորոսի Զաւրավարին կարդա,
և գանախտան գրիչս յիշեալ,
և Տէր Յիսուս ի քեզ զԹա:

13. — էջ 470, ստ. լուսանցքին. — Զշնոր-
հաւոր աւրինակիս զԱնտոն սուրբ քահ. յի-
շեցէք ի Տէր, և Ած. զձեզ ի Մարանաթայ:

14. — էջ 502բ, վարը. — Քս. Ած. բարե-
խաւսութեամբ Սրբոց Քառասնիցս, թողու-
թիւն շնորհեա ստացողի զրոցս՝ Կարապետի
և կենակցի իւր Սառայի, և ծնողաց իւրոց՝
Յովանիսին և Քուրխաթունին և Գրիգորի-
ն, և ամ. արեան մերձաւորաց, կենդանե-
աց և մեռելոց ազգականաց, որք հաւա-
տովք ի Քս. ննջեցեալք: Եւ աղայեմք զմը-
շակքդ եկեղեցւոյ սրբոյ, յընթեռնող ձեր,
թողութիւն խնդրեցէ յԱյ. ինձ մեղալարտ
փցուն զորչի, և ծնողաց իմոց փոխմուշե-
լոցն առ Քս. Յովանիսին և Քուրվանդին,
և ինքն անբարեխաւսիւն Ած. թողցէ գանցանս
ձեր և զծնողաց ձերոց, զկարդացողացդ և
լսողացդ, յիւր մարանաթայ, ամէն:

15. — էջ 511, ստ. լուսանցքին. — Հին-
գերորդ Կիր. ի փարիսեցին և ի մաքսաւորն
կարդա, և զշնորհաւոր օրինակիս զԱնտոն
քահ. յիշեալ:

16. — էջ 528բ, վարը. — Քս. Ած. ջո
Սուրբ Լուսաւորչին Սրբոյն Գրիգորի բազ-
մալարար նահատակին բարեխաւսութեամբ
թողութիւն շնորհեա ստացողի զրոցս՝ Կա-

րապետի, և Կենակցի իւրոյ Սառայի, և ծընողաց իւրոց Յովանիսի և Քուրխաթունի, և Եղաբար Գրիգորի, և ամ. արեան ազգականաց, Կենդանեաց և մեռելոց, և ինձ բազմամեղ զրի տնիմաստի Մարկոսի, և ծնողաց իմոց՝ Յովանիսի և Քուրխանդի, կարողացողաց և լսողաց. և քեզ փառք և ԳԼՈՒԹԻՒՆ յամ. արարանական ի բանական աւրհնաբանողի:

17.— Էջ 549, ստ. լուսանցքին.

Ղազարու յարուսթեան կարգա, և զանպիտան զրիչս յիշեա, և Տէր Յիսուս ի ձեզ զԲա, յիւր մարանաթայ:

18.— Էջ 550, վարը.— Քա. Ած. որ յարուցեր զսիրելին քո Ղազարոս յորեքաւրեա ի գերեզմանէն, յարիւնակ բնութեան մերոյ չորեքեա, նիւեայ և տրորեալ զանազան մեղաք, և ի ձեռն խոստովանութեան միականաբար յարութեամբն քո նորոգեցեն, թողութիւն չնորհեա ստացողի գրոցս կարապետին, և Կենակցի իւրոյ Սառայի, և ծընողաց իւրոց՝ Յովանիսի և Քուրխաթունի, և Եղաբար Գրիգորի, և ամ. արեան մերձաւորաց, Կենդանեաց և մեռելոց. և ինձ մեղապարտ փղռն զրիչս Մարկոսիս բնական իրիցու, Այ. դատաստանին պարտաւորիս, յիշման արժանի առնէք յաղաթն ձեր ի բարի մասին, և զԲանն Ած. զԲանցի ի ձեզ, կարողացողաց և լսողաց, և նմա փառ.

19.— Էջ 573ա, վարը.— Քա. Ած. քո Կենարար զայստեամբը թողութիւն չնորհեա ստացողի գրոցս՝ կարապետին և Կենակցի իւրոյ Սառայի, և ծնողաց իւրոց Յովանիսի և Քուրխաթունի, և Եղաբար Գրիգորի, և ամ. արեան մերձաւորաց, Կենդանեաց և մեռելոց, և չնորհողաց աւրիւնակիս, և ինձ նուաստ զրիչս, կարողացողաց և լսողաց, և Գի. մարդասիրին փառք յաւիտեանս յաւիտեանք, ամէն:

20.— Էջ 622բ.— Քա. Ած. քո Սա. Խալե-լութեամբը և չարաշնորհութեամբը ողորմեա ստացողի գրոցս՝ կարապետին և Կենակցի իւրոյ Սառայի, և ծնողաց իւրոց Սիմէոնի և Յովանիսի և Քուրխաթունի, և քերցըն Մարեմտիկեա, Շնոգորին և Հովփսիմայ, և ամ. արեան մերձաւորաց, Կենդանեաց և նշնեցելոց, և ինձ նուաստ զրիչի, և քեզ փառք յամենայնի:

21.— Էջ 660ա, մէջտեղը.— Քա. Ած. քո

Կենսաբեր Սա. Երուսթեամբը Կենազործեա զԼոգի կարապետին՝ ստացողի գրոցս, և Կենակցի իւրոյ Սառայի, և ծնողաց իւրոց՝ Յովանիսի և Քուրխաթունի, և զպապ Սիմէոնի, և զԷջ[ը]աւ Գրիգորին...

22.— Էջ 665, ստ. լուսանցքին.

Սուրբ Երուսթեան ճառս կարգայ, և զմեղաւոր զրիչս յիշեա, և Տէր Յիսուս ի ձեզ զԲա, յիւր միւսանգամ մարանաթայ:

23.— Էջ 668ա, ստորոտը.— Հասացող գրոցս զկարապետն և զՍառայն և զՅովանէան և զՔուրխաթուն և զՍիմաւուն և զԳրիգորն յիշեցէք ի Տէր:

24.— Էջ 715ա, վարը.— Գրեթէ առանց նորութեան:

25.— Էջ 728բ, մէջտեղը.— Համարեա առանց նորութեան:

26.— Էջ 753ա, վարը.— Յանդանկաց յեկեղեցիս դասեա Տէր զստացաւ գրոցս զկարապետն և զԿենակցի իւր զՍառայն, և զԾնողն իւր զՅովանէան և զՔուրխաթուն, և զպապ Սիմէոն... [Ընդ նմին յիշման արժանի արարէք զիս՝ զանպիտան զրիչս զՄարկոս կարգընկէց ... և զօրյն իմ զԱննայն...]

27.— Էջ 855ա, վարը.— Նորութիւն չունի:

28.— Էջ 888ա, վարը.— Զունի նորութիւն:

29.— Էջ 903ա, ստ. լուսանցքին.— Փոխման Աստուածածնին կարգա, և զՇնոգոր փոխեցեալն ի Քա. յիշեա և ողորմիս սասայ:

30.— Էջ 910բ.— Կենդանազիր պատկեր Տիրամայր, բարեխաւսեա առ Որդին քո Սիմէոն... Նա և յիշման արժանի առնէք, ով սուրբ ընթերցողք, զՇնոգորն, ցփոխեցեալն առ Քա., որ յոյժ ազատակար եղեա ողորմութեամբ առ մեզ...

31.— Էջ 939բ, մէջտեղը.— Առանց նորութեան:

Գ.— Գրիչ Պաղոս Բանաւայի.

1.— Էջ 968բ, մէջտեղը.— Քա. Ած. քո սուրբ և փառաւորեալ սքանչելի նահատակիս բարեխաւսութեամբ, արա մասնակից և պատկակից, փոքր ի շատէ, քոյով մարդասիրութեամբ և առատ ողորմութեամբ՝ զստացաւ գրոցս՝ զկարապետն, և զամուսնէան, որ է անդուցեալ առ Քա., և զհամարէն ազգայինս իւր: Նա և զիս զանպի-

տան գրիչս՝ զՊաւղոս, որ չեմ արժանի կոչեցեալ՝ քանանայ, եւ զԵնաւդ իմ՝ զՄատթէոս քան. եւ զՆամաւրէն ազգայինս իմ, որ է հանգուցեալ առ Քս. եւ Քի. փառք յաւիտեանս, ամէն:

2. — էջ 872բ, ստորոտը. — Ով երանելի սուրբ նահատակ, որ յաղթեցեր թշնամայն՝ խաչին Քի., առեր իշխանութիւն բարեխաւութեան, աղայեա զՏէրն վասն ստացողի սորա՝ զպարոն Կարապետե, եւ զամ. համաւրէն ազգայինս իւր, զկենդանին եւ ըզհանգուցեալսն առ Քս.: Եւ զըրողս զՊաւղոս, որ չեմ արժանի կոչիլ քան. եւ զԵնաւդս իմ զՄատթէոս քան. յիշեալիք յաղաւթս ձեր:

3. — էջ 883բ, ստորոտը. — Առանց նորութեան:

4. — էջ 885բ, վարը. — Քս. Ած. Տէր ամենայնի եւ զարացուցիլ քոց սիրողաց... Եւ զմեզազ մեռեալ ոգիս... եւ զամուսին իմ զՀռոփսիմէն... յիշեալիք յաղաւթս ձեր...

5. — էջ 1008ա, ստորոտը. — Ձուերի նորութիւն:

6. — էջ 1021բ, վարը. — Նորութիւն չուերի:

7. — էջ 1038ա, վերը. — Քս. Ած. բարեխաւութեամբ սուրբ վկայիցս ողորմեա ստացողի զրոցս՝ Կարապետին եւ կենակցին իւրոյ Սառային, եւ Ծնաւդին իւրոյ Յովանէսին, եւ հորաւրն իւրոյ Գրիգորին, եւ ամ. համաւրէն ազգականաց իւրոց ամէն: Եւ զիս զՔիթուն եւ զարեւար գրիչս եւ զԵնաւդս իմ եւ զամ. արեան մերձաւորս իմ յիշեալիք յաղաւթս ձեր, ամէն:

Մանօք. — Յաջորդ սինակին վրայ կայ յիշատակարանի մը սկզբնաւորութիւնը, առանց հնդիսակի անուան. կ'առնենք մասամբ:

[Փ]առք եւ զուսթիւն, աւրհնութիւն եւ պատիւ, անձկափափաք եւ արտաւարտեին երկրպագութեամբ, ծոակի անձնաւորութեան... Քանդի անձին պատմապատի տանեալ զՄուռ, եւ հայայնական միշտ վարեցեալ կրկին կրիւքս առ այն՝ որոյ անգործքն մերկապարտեոց են նմա, եւ յամ. օղմաստոյ վրէժէ անգերեանելի կամաց հեռեանելայ, եւ ապառնիցն բաղձեամբ լրիւ կացեալ մնացեալ, ոչ յաւայն միղսամէր տեսարանաւայտայնալ գեղազանութեան [Այս չափ. յաջորդ էջ սալարմբն Ոլիք է]:

8. — էջ 1046բ, ստորոտը. — Նորութիւն

չուերի:

9. — էջ 1056բ, ստորոտը. — Զստացաւ այսմ աստուածաբոլոս կտակին՝ զպարոն Կարապետե, եւ զԵնաւդս իւր ընդ նմին, յիշեալիք յաղաւթս: Եւ զհզկելի գրիչս եւ զԵնաւդս իմ ընդ նմին յիշեալիք յաղաւթս ձեր, եւ Քի. փառք յաւիտեանս ամէն:

10. — էջ 1060ա, ստորոտը. — Առանց նորութեան:

11. — էջ 1080ա, վարը. — Նորութիւն չուերի:

12. — էջ 1111ա, մէջտեղը. — Ձուերի նորութիւն:

13. — էջ 1138բ, մէջտեղը. — Նորութիւն չուերի:

14. — էջ 1151ա, վարը. — Տէր Ած. սքանչելագործ Սր. Հայրապետիս Բագարատայ բարեխաւութեամբ, լուսաւորեա զՆոգի ստացողի սորա... Յիշեալիք յաղաւթս ձեր զհզկելի գրիչս զՊաւղոս քան. եւ զԵնաւդս իմ զՄատթէոս քան. եւ զմայրն իմ զԱրուզ խաթուն, եւ զկիւնն իմ, յիշեալիք յաղաւթս ձեր: Եւ Ած. որ առատն է յամենայնի՝ ըզվարձա բարեաց պարգեւնացէ կարողացողաց եւ լսողաց եւ ամ. Ժողովրդոց, եւ Քի. փառք յաւիտեանս ամէն:

15. — էջ 1168բ, մէջտեղը. — Առանց նորութեան:

16. — էջ 1177ա. — Ձուերի նորութիւն:

17. — էջ 1224բ, մէջտեղը. — Առանց նորութեան:

18. — էջ 1233բ, ստորոտը. — Քս. Ած. քո սուրբ կամաւոր աղքատացս՝ Յովանիսի եւ Ալեքսիանոսի բարեխաւութեամբ՝ ողորմեա ստացողի զրոցս... Եւ ինձ հեղկելի զըլիս Պաւղոս քանանայի...:

19. — էջ 1253, ստ. լուսանցքին, մէկ տող. — Յեկոթայ Մծբարի Հայրապետիս զանուն կարդա, եւ զհզկելի գրիչս յիշեա, ամէն:

20. — էջ 1288ա. — Առանց նորութեան:

21. — էջ 1382բ. — Նորութիւն չուերի:

22. — էջ 1371ա. — Ձուերի նորութիւն:

23. — էջ 1411ա, վերը. — Արդ բարեխաւութեամբ եւ աղաւթիւց Սրբոյն Միգրեմի եւ ամ. սրբոցն, որք հանկիցք եւ պսակակիցք են նորա, արա մասնակից զոր. Կարապետե եւ զկողակիցն իւր զՍառան, եւ զԵնաւդս իւր՝ զՅովանէսն, եւ զհորարն իւր զԳրիգորն եւ զՊաւղոսը, եւ զամ. ազգայինս իւր զկենդանին եւ զհանգուցեալսն ի Քս. յիշեալիք յաղաւթս: Եւ զիս զհեղկելի գրիչս զՊաւղոս քան. եւ զԵնաւդս իմ զՄատթէոս

քահ. եւ զամ. ազգայինս իմ յիշեալիք յազաւթս ձեր. Եւ ԱՅ. որ առատն է յամենայնի՝ ողորմացի ձեզ կարգացողաց եւ լսողաց. եւ ամ. ժողովրդոցդ. ամէն:

24.— Էջ 144Թ, ստորոտը.— Քս. ԱՅ. յորժամ զաս նստիս յաթոռ դատողական, զու յիշեալիք միւս միւսանգամ զալուստդ՝ զկարապետն եւ զկիսն իւր զՍառան, եւ զծնաւդսն իւր, եւ զամ. ազգայինս իւր: Եւ զիս զփցուն եւ զարմար գրիչս եւ զծնաւդսն իմ եւ զամ. ազգայինս իմ յիշեալիք յազաւթս ձեր, ամէն:

Դ.— Ստեփանոս Գրչի.—

Էջ 121Բ, ստորոտը.— Տէր Յս. Քս. ԱՅ. ճշմարիտ, բարեխաւսութեամբ Սրբոյն Բարթողովմէոսի սքանչելագործ Առաքելոյն, ողորմեա ստացողի գրոցս՝ բարեմիտ եւ հեղահոգի քրիստոնէիէն՝ Կարապետին, եւ լըծակից կենակցին իւրոյ, եւ ամ. արեան մերձաւորաց իւրեանց, կենդանեաց եւ հանգուցելոց, զի արժանի լիցին լսել զձայն կենաւորիդ որ աւել. Սկայք արհեստիք Հար իւնոյ, ժառանգեցէք զպատրաստեալ ձեզ զարքայութիւնն: Ընդ նոսին եւ զիս յիշեալ Տէր, զմեղսաներկ անձն, զսակաւ աշխատող զՍահմանոս փցնագիր, զի ի ծերութեան ժամս այսլափ կարացի գրմբել:

Յետմագոյմ յիշատակագրութիւնք.—

Ա.— Խաչատրի, Սրապիմոնի եւ Դեսպիմա-յի.

1.— Էջ Ծա, անհարթ գրով, գրչի յիշատակարանին ներքեւ.— ԶՊաշտուտ, զՍրապիմոն, եւ զԴեսպիման յիշեցէք ի Տէր, եւս:

2.— Էջ ԵԾ, ստ. լուսանցքին, գրչի յիշատակարանին ներքեւ, տարբեր թանաքով.— Պաշտուտ, Սրապիմոն, Դեսպիմայ խաթ.

3.— Էջ ԵԾԲ, գրչի յիշատակարանին ներքեւ.— Պաշտուտ, Սրապիմոն, Դեսպիմայ խաթուն, յիշ.

4.— Էջ 1111, ստ. լուսանցքին, մէկ տող.— Բարեխաւսութեամբ Սր. Հրեշտակապետաց ողորմեայ Պաշտարին, Սրապիմոն, Դեսպիմայ:

5.— Էջ 134Բ, Գրչի յիշատակարանին ներքեւ.— Պաշտարին, Սրապիմոն, Դեսպիմայ խաթուն, յիշ.

Բ.— Իձեմ = 1681

Էջ 1411ա, վարը, նորագիր.

Հագար Հարիւր ծառուն թվին, լորս վարդապետ յԱնթափ եկին, ի ժամանակս չար իշխանին, որ մականունամբ Զրախ ասին: Հռոմայեցոց յունվար ժամին, յոր Հինգշաբթի երեկոյին, ի գիրերի մութ մընացին, եւ անհրազ անդ նիրհեցին: Յերեկոյին կանթեղ դրին, զի ձեթ ոչ կայր յեկեղեցին, առաւօտուն լոյս վառեցին, եւ մէկ մոմով ժամ ասացին:

Ոչ թէ լուսէր եկեղեցին մոմ եւ չիրիկ որ ոչ լուցին, այլ զի կամքն հանոյսացին, ապա ըսնալ ըզտուն մոմին: Զձեզ աղայեմ տեսող սորին, մի մեղադրէք ըստ սակաւին, զի այրեցեալ է սիրտ սոցին, վասն ինչ զմանքն Զրախին: Գայր եւ կանգնէր յեկեղեցին, սաստի ստորուփէր լուսարարին, թէ յուր է մոմն երեկին, որ ժողովորդն աստ բերին: Պատվէր կու տայր ժամակոյնին, թէ կեր մի տար վարդապետին, զի ութօրեայն է աւելին:

Ինչ իրք յարտիմ յետ աշնջանին: Ոչ ունէն անէր առաջնորդին, հանգարա Պողոս վարդապետին, այլ զոր իւր միտքն կամիցին, նոյնպէս չարժէր յեկեղեցին:

Գ.— Նորագութեամբ.— 1802

1.— Սկիզբի նոր թուղթին վրայ, երկրորդ երեսին, նորագիր.— Այս գիրքս է յինթէպո. եկեղեցոյն է, անւամբ Սր. Աստուածածինա կառուցեալ, կրկին նորագեցաւ թւին ՌԲԺ յիսուն եւ մէկին:

Գիրքս այս, որ գրչի ձառնտիր, որ լի է աստուածային բուն գիտութեան, ի փառս եւ ի պատիւ ամենամեծին Այ. եռանձնեա համապատեւ Աստուածութեանը Հօր եւ Որդոյ եւ Հօգոյն Սրբոյ, առ ի ընդերժումն մանկանց նորոյ Սիրոյն, որ եւ բարեբարն եւ ամենաւեալ բարին [զ] յիշատակ աշխատողացս անջնջի արասցէ, եւ զերկնային արքայութեանն արժանիս արասցէ, աստուածային տեսութեանն, երանակն ժայնին, անթաւաճ պսակին, անտրտում ու [բ] ախուրեանն, անգրաւ յափտեմիս ամեն:

2.— Էջ 1, խորանագրողին ներքեւ.—

Յիշեա, Տէր, զհոգիս ննջեցելոցն Ծառնաճը-
խեանց մահտեսի Սարգիսին եւ երբորն տի-
րացու Ներսիսին, կամ ընտանեցն, զարմից
եւ զաւակաց, կենդանեաց եւ ննջեցելոց, հօ-
գուցն փրկութեան յաղաքաւ հոռուն նորոգել
զայս:

3. — էջ 32թ, գրչի յիշատակարանին ներ-
քեւ. — Մահտեսի Սարգսին կամ Ներսիսին:

4. — էջ 52թ, գրչի մանր յիշատակարանին
ներքեւ. — Մահտեսի Սարգիսին:

5. — էջ 87, աջակողմեան լուսանցքին,
գրչի յիշատակագրութեան կից. — Սարգի-
սին, Ներսիսին:

7. — Բարգձմ Եպիսկոպոսի. — 1928

Առաջին կողքին ներսի կողմը, եւ սկիզբի
Թուղթին երկրորդ երեսին, տպակ պիտակ:
Յիշատակարանի. — Մնացորդ գրեանք,
ձեռագիրք նախնեաց իրեւ յիսուն եւ թուով
տպագիրք, հին եւ նոր, Ս. Աստուածածին
եկեղեցւոյն Այնթապի եւ այլ հաստատու-
թեանցն, հազիւ զերծեալք ի հայածնանցն,
եւ բերեալք ի Հալէպ ընդ վերջին տարագիր
ժողովուրդս Հայոց Այնթապի, ի թվին 1923:

Հուսկ ուրեմն եւ անտի բերեալք յԵրուսա-
ղէմ եւ հեղալք ի Մատենադարանն Սրբոյն
Յակոբայ, ի պահ եւ ի յիշատակ, յամսեանն
Մարտի 1928 տարւոյ, ի ձեռն Տ. Բարգէն
Եպիսկոպոսին, ի Պատրիարքութեան Տէր
Նղիշէ Արքեպիսկոպոսի Դուրեան. — Երու-
սաղէմ, 6 Մայիս 1923:

Մեղանով գրուած՝ Թիւ 22:

Ե. — Նորայր Եպիսկոպոսի. — 1968

Սկիզբի դատարկ էջին վրայ. — Գարեգին
Քչն. Պողարեանի 1922 Դեկտ. 9ին Հալէպէն
Երուսաղէմ ինծի գրած նամակէն:

«Տեղեկացայ որ Տ. Բարգէն Սրբազան
Վանքը կը գտնուի, փութացէք աւետիկ ի-
րեն. չթէ Այնթապի Եկեղեցւոյ ձեռագիր
սրբազան մատենք Հալէպ փոխադրած եմ եւ
իր յիշած ձառնաւորներն ալ — զոր կորստաւ
կը կարծէի — գտնաւորուեց զտնելով՝ միւս
գրքերու հետ Հալէպ բերած եմ. եթէ հոս գա-
լու ըլլայ եւ յարմար տեսնէ՝ բոլորն ալ Ե-
րուսաղէմ կը փոխադրէ. — Նորայր Եպս.
Պողարեան, 1968, Փետր. 8, Երուսաղէմ:

3153

Ճ Ա Շ Ո 8. — 23

Դերձկի ԱՅապառ

ՊՁԴ = 1435

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 82×22×13, էջք 1186, Հանգա-
մանք անբաւարար. շատ թերթեր ինկան՝ ա-
ռոււելապէս սկիզբի պրակներէն. շատ թեր-
թեր ճեղքուած. հնութենէ մեծապէս մնաս-
ւած. նորոգութեան կարօտ: Թուղթ բաւ-
պակեայ: Գրիչ՝ Յովսէփ, որդի Յակոբ Քա-
հանայի: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբ-
նատողերը եւ պիտատողերը կարմիր, մնաց-
եալը սև մեղանով, երկսին, 28 տող: Բո-
լորդեր վարժ, Համառոտագրութիւնք սովոր-
ութեանէն ցիւր աւելի: Ուղղագրութիւն ոչ
զօրաւոր: Մաղկոզ եւ կազմող՝ Սիմէոն
Եպս. Մեղանցի: Սրբադոյն զարդադիր եւ
լուսանցազարդ ասեներու սկիզբը: Գլխազարդ

էջ 187թ, 277թ: Գունաւոր խորանագարդ իւր
սարք, էջ 1, 461, 639: Կաշեկազմ տախտակ-
եայ դրօշմազարդ, հնամալ եւ քայքայուած:
Պահպանակ թղթեայ սկիզբը չորս թերթ,
վերջը երկու, երկաթադրով խառն խոշոր
բոլորդեր, մասն Ճաւղցի: Ստացող՝ Դերձկի
Ուստին Հալապէտ Գրիգոր Աբեղայ, որդի
Յովաննիսի եւ Սիրմայի:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Եւ հովիւք էին ի տեղաւն յայն-
մեկ...

էջ 2թ. — Յետ աշտորիկ ելանեն ի Հո-
վուսեցեոցն ի Սբ. Բեղդէիմ, եւ ժողովին

ի ներքս ի յայրին, ի մատրանն, եւ այս կանոն կատարի:

էջ 8ա. ստ. լուսանցքին, սեւ մատիտով. «Շատ պակաս կայ»:

էջ 18բ. — Կանոն Ջուր Աւրհնելոյ, յաւուր Յայտնութեան Տեառն մերոյ Յի. Գի. — Երթան ի Դուրն եւ այս կանոն կատարի:

էջ 21ա. — Աղաւթ Բարսղի Ասացեալ:

էջ 28, վերջ Բ. պրակի:

էջ 41ա. — Թէոդորոսի թաղաւորի եւ Մանկանցն նի.:

էջ 78, վերջ Ե. պրակի, մինչդեռ պէտք էր ըլլար $24 \times 6 = 120$, ուրեմն ինկած են 22 թերթեր:

էջ 121, սկիզբ Զ. պրակի:

էջ 121բ. — Հոռի Ժ. Ոսկեանց:

էջ 137բ. — Կարգ Աղուհացից Կարդացմանցն:

էջ 164ա. — Յերկրորդումն չաքթու պահոց, երկուշար աւր, ի տասներորդ ժամու ժող. ի Սբ. Միոն, եւ այս կանոն կատարի:

էջ 277բ. — Յառաջ Էմ գլխից արւ արիւնջուր գտակին, շաքաթ արւ ռուսաւտում ժողովիմ յազարում եւ այս կանոն կատարի:

էջ 335ա. — Կանոն Մեծի Հինգշաբաթին Ուսայուային...:

էջ 388ա. — Ի Ամիմ ժամու գիշերոյմ ելաւնմ ի Բլաւրն եւ այս կանոն կատարի:

էջ 480, դատարկ:

էջ 481. — Զբանն առաջին զոր արարի վասն առնալնի ո՛ր Թէոփիլէ...:

էջ 481ա. — Ագրիի Զ. Աւետիք Աստուածածնի:

էջ 569բ. — Մայիս Ե. Ժողով. առաջի Սրբոյմ Գողգոթայի...: Թուրք Կիրդի երուսաղէմացոյ վասն երեւելոյ մշամի Խաչիմ յերկնից:

էջ 639. — Մեծի եւ ի երաշխառ աւուր Պեմդեկաստէիմ, երամելոյմ ներսեսի կամ ըմաղացոյ նպիկապոսի տացեալ ներքաղեմն ի Հոգիմ Սուրբ, չլմաղ եւ զարմամիլի. — Ատիպիմ սիրոյ սրտիս...:

էջ 718-719բ. միջեւ ինկած է ԼԱ պրակին առաջին թերթը. վերջին թերթն ալ ինկած է 738-739բ. միջեւ:

էջ 782ա. — Աղաւթ Սրբոյմ Բարսղի Արեւելիսկապոսի. — Աւրհնակ եւ Տէր Աստուած

էջ 886ա. — Մեհեկի ի Գ. Մեսրոպա եւ Եղիշէի...:

Գրչէն ստորին լուսանցքին. Բշ. Մեսրոպա

եւ Եղիշէի եւ Մովսէսի Գերթողահարն եւ Դաւթի Անյաղթ փրկիտփառի եւ Գրիգոր Նաւեկացոյ եւ Թումայի վարդապետի:

էջ 820ա. — Զաքարիայի Հայոց Կաթողիկոսի տացեալ ներքողեմի ի Սուրբ Ռայմ աստուածընկալի. — Այսաւր ուրախացան երկինք եւ երկիր...:

էջ 1088-1089բ. միջեւ ինկած մէկ թերթ, որուն արմատը կ'երեւի:

էջ 1082-1083բ. միջեւ թերթ ինկած: Նոյնպէս 1100-1101բ. միջեւ:

էջ 1109ա. — ...Համգիստ Յոնանմու Աւետարանի. — Էր ընդ եղբարս...:

էջ 1184ա. — Աւետիս մեծ խորհրդոյ...:

էջ 1138, դատարկ մեծադոյն մասամբ:

Լուսամցագրութիւմբ եւ մամր յիշատակագրութիւմբ Գրչի, Կ'առնենք ընտրովի:

1. — էջ 3, ստ. լուսանցքին. — Զգործս ձեռաց մերոց ուղեղ արա մեզ Տէր, եւ զգործս ձեռաց մերոց աշողեա մեզ:

2. — էջ 5, ստ. լուսանցքին. — Ած. ողորմի միակեցին Սարգսին՝ այսաւր մեզ պատիւ արար:

3. — էջ 168, ստ. լուսանցքին. — Զմեղուցեալ եւ զանպիտան զծող ստրին զՅովսէփ եւ զԾնողս մեր յիշեալից յաղթոս ձեր:

4. — էջ 258, ստ. լուսանցքին. — Ած. ողորմի միակեցին Սարգսին՝ այսաւր մեզ պատիւ արար:

5. — էջ 277ա-բ. —

Սո Յովսէփս Հոգով տկար,
եւ մարմնով յոյժ ապի(րատ) [կար],
զձեզ աղայեմ միշտ անդադար,
եւ պաղատիմ արտասու արար,
յորժամ զփրկս ընթեռնուս մտառարար,
զիս յաղաւթից մի՛ մոռանար,
զՏէր ողորմին լիակատար,
սուր ինձ բաժին արտիղ յաւժար,
եւ Տէրն առատ եւ բարեարար,
ի ձեզ զբաւսցի իբր(եւ) Հայրաբար:
Նաեւ զԵնաւղն իմ զՅակովբ Բանանայ,
եւ զգիտեցեալ եղբարն իմ առ Քրիստոս՝
զԱման սարկաւազ: Յիշեալից ընդ նմին ըզ-
Գրիգոր արեղայն, որ ստացաւ զայս իշատակ
իւր, եւ ծնաւ զաջ իւրոց ամէն:

6. — էջ 335ա. —

Յայս մեծ եւ Հրաշխառ տաւնիս,
քեզ երանի որ Հանդիպիս,
լուսափթիթ բուրաստանիս,
Հոգիաբունս սրբոտ տաւիս.
Երբ լի սրտաց ծուր կրկնիս,

յայնժամ յիշեալ զու գեղեկիս,
զմեղաւք անկեայս ի մէջ տղմիս,

Գրիգոր անուն յոյժ եղեկիս. եւ զիս
յիշեալ ծնանդովք եւ ամ. արեւմտեան մերձաւորովք ամէն:

7.— Էջ 356ր, մէջտեղը.— Տստաղաւդ Հո-
գիարտիս սրբոյ տառիս զԳրիգոր կուսա-
կրան արեղան Հանդերձ ծնողաւք, եւ զԾով-
սէփ զծոց սորա յիշեալիք ի Տէր, եւ զուք
յիշեալ ի յիշիք ի Տէր, ամէն:

8.— Էջ 435ր, մէջտեղը.—
Ես Յովսէփս մեղաւք ի իս,
եւ զրազիր այսմ տառիս,
զձեզ աղաչեմ ողորմելիս,
եւ պաղատիմ արտաստեւելիս,
յորժամ կարգաք զկարգ շաքարիս,
յիշման արարէք զԳրիգոր կուսակրան
արեղայն արժի
զՏէր ողորմելիս մի ծովասցիս,
այլ տացէք բաժին ինձ յայնմ տեղիս:

9.— Էջ 448ա-բ.— Փոքր տարբերութիւն-
ներ ունի թիւ 5էն, որուն վերջին տողերը
Հոս չկան:

10.— Էջ 639, ստ. լուսանցքին, երեք տող,
նման է թիւ 6ին, փոքր տարբերութեամբ:
Ասոր նման ուրիշ մըն ալ կը գտնուի 774
էջին ստ. լուսանցքին:

11.— Էջ 772, ստ. լուսանցքին.— Ած-
ողորմի իջերթաթուներն՝ մեզ կակուղ շաթ
կերակրեց:

Մեծ յիշատակարամ Գրչի.— 1438, 1437

Էջ 1180ա.— Փառք անբաժանելի եւ միաս-
նական Սբ. Երրորդութեան, Հաւր եւ Որդ-
ւոյ եւ Հոգոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ
յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

Արդ յանդ ելեալ աւարտեցաւ ճրիտտոսյ-
Հիմն եւ առաջելախաւ մարգարէալէն եւ Հո-
գիարտիս այս տառ՝ ձեռամբ յղեալմեզ եւ
անարհեստ գրչի սուտանուն Յովսէփ արե-
ղի:

Արդ զրեցաւ սա ի թիս Հայոց ՊԱՐ, ի
դատարնր ժամանակիս, վասն ծովացեալ
մեղաց մերոց: Փանգի որք մեծութեան ընչից
ըզմանս՝ ոչինչ աշխատութիւն զմտա ա-
ծեն, յայլմայլ անցանեն զաւտա, Հետազը-
նաց ուղաւորութեամբ, որպէսզի զշահն անե-
ցուցեալ մարթապեն. նաեւ ընդ Համատա-
րած ծովուն ծիփան նաւարկեալք, որք բար-
կացայտ այեաւք լեռնացեալ կուսակմեւ
ղալտանան՝ անընդապտոյտ խորոցն բը-
քացեալ կուտիցն մետառէտ ալեացն, ա՛հ

պակուցող տեսողացն արկանելով:

Իսկ արիացեալցն ստորիշիցն ի խիս խո-
ռովիցն, ի խորս խաւարային ժորոցն Հա-
մարձակին ի քարաժնոս զժողարարաւորս
լուծեղացն ի խնդիր ականցն զանպանե-
լոցն, լաւ Համարելով զմահ անձանց՝ քան
ունայն ձեռաւք զվատացն ժողանդի զա-
նուն: Եւ այլք ըստ քերական արուեստին
Հալոցաւք Հնոցն զոսկոյն գիւտ արուեստա-
ւորելով զանաւթն պատուական:

Ըստ նմին աւերինակիս այսմ Հոգիանո-
րոգ, լուսեբանք, Ժաղկաւէտ, փթիթ անու-
շահոտ բուրաստանիս, ստացաւ զշարամար-
գարտեալ եւ զանաթիկ մեծութիւնս, զպայ-
ծառութիւնս սրբոյ եկեղեցւոյ. քանզի ունի
սա զըղոր մասունս տաւից տէրունակա-
նաց, զոր սուրբ Հարեն Հաստատեցին, զըն-
թերցուսան զոր Յակոբոս եղբայրն Տեառն
եւ Կիւրղ Երուսաղէմա Հայրապետ: Հա-
ստատեցին եւ զԴաւթեան նուազն նշանա-
գրով, Գործովքն եւ Կաթողիկէից Թղթով-
քն եւ Յունանեան Աւետարանաւն, եւ ըզ-
Տանանամակ զսրբոց առաջելոց, մարգա-
րէից, մարտիրոսաց, Հայրապետաց, Եզնա-
ւորաց, կուսանաց:

Արդ զրեցի եւ Յովսէփ արեղայս զգիրքս
զայս, ընդ Հովանեաւ Սբ. Թէոդորոսի Զի-
նաւորի, զոր այժմ Դերձկի կոչի, եւ այլ
բազմաշահաք նշխարաց, յառաջնորդու-
թեան Սբ. Ուխտիս տէր Ներսէս եպիսկո-
պոսի եւ Գրիգորի Հայրապետի, որ ետ գրել
զգիրքս ի վայելումն մաքուր անձին իւրոյ,
յիշատակ իւր եւ ծնողաց իւրոց՝ Յովանի-
սին եւ Սիրոսային, եւ ամ. արեան մերձա-
ւորաց, ամէն:

Յիշեցէք եւ զՎանիցս միաբանքն՝ Սիմէոն
արեղայն եւ զսարկաւազերն՝ զՄաթէոսն,
զՄարգիսն, եւ զտնտես Յովանէս. եւ զԿու-
ռասոյն քահանայն զԵղիսէն եւ զՏիարացու
երէցն:

Դարձեալ կրկին աղաչեմ զամենեանս ըզ-
մանկունսդ սուրբ եկեղեցոյ, յիշեալիք ի
մաքրափայլ աղաւթս ձեր զմեղուցեալ գորչս
զՈւսէփ, եւ զուսուցիչն իմ զԱրիստաղէս
Վարդապետն, եւ զծնողն իմ զՅակոբ քահա-
նայ, եւ զեղբայրքն իմ զԱման արկաւա-
զըն, զՀանգուցեալն առ Փրիստոս:

Սուրբ էր վարուք եւ եղբայրն իմ,
Աման անուն եւ ցանկալի,
զինչ գաղափար իւր Հոգին,
ընդ ձագայիւստն երաժշտի,
ձեռք որ լառնէր տուրք աղքատի:

կամ բարձրանայ ի յաղապի,
 թող չորանայ նմա դուրի,
 որ ի ծառէն անգնալ ջախի:
 Ազատութիւն նման չրի,
 քան ի ձգեն կու բորբոքի,
 Թէ չառտաս Թէ սակաւ,
 յետոյ դառնայ ամէն փոշի:

Դարձեալ աղայեմ զձեզ սուրբ ընթեր-
 լցողք, որ իմ եղբարն Գրիգորին լի սըր-
 տիւ ողորմիս ասես, որ խիստ մահ էր ընդ
 ամ. աշխարհս, ՊԶԶ, եւ ինքն եւ Բ որդին,
 Նուրայէլն եւ Յակոբն փոխեցան առ Քրիս-
 տոս յոյսն մեր:

Արդ որ գայք մեր զկնի,
 եւ հանդիպիք այսմ տառի,
 զձեզ աղայեմ արտասուելի,
 յիշման արեք զմեզ արժանի:

Թէ Տէր Յիսուս քաղցր է եւ բարի, թող զան-
 ցանս զԳրիգոր արեղին եւ գծնողացն, ա-
 մէն:

Սւ զիս զանարժանս սուտանուն մեղաւք
 լցեալս զՈվսէփ արեղաւ, եւ գծնալ իմ զՅա-
 կոբ քահանայ, եւ զմայրն իմ, եւ զաստուա-
 ծաւուր եղբայրն իմ զՄիքայէլ, եւ զղեռայ-
 բոյս պատանին զԻսրայէլ սարկաւազն, եւ
 զամ. արեան մերձաւորն, ամէն:

Ով ոք միով Տէր ողորմայիւ զմեզ յիշման
 արժանի առնէ՝ զնա եւ Որդին Աստուծոյ
 յիշեսցէ ի միւս անգամ զայստեան իւրոյ,
 ամէն:

Յիշեցէք զՎատոփն քահանայքն զալ-
 լնիք պատուեալ ծերունին զՅովաննէս եւ
 զբարի բնութեամբ լցեալն զԴանիէլն եւ
 զՓիլիպպոս քաղցրախաւս եւ զՍարգիս ե-
 րէցն, որ զգորցս զարինսկն տվին, Ած-
 լուսաւորէ զիւրեան հոգին եւ ընդ սրբոց
 քահանայիցն դասեցէ՝ ծնաւդաւք եւ ամ.
 զարմիւք ամէն:

Սւ Գրիգոր արեղայս, որ բազում աշխա-
 տութեամբ զգիրքս զրել տվի իմ հոգոյս եւ
 իմ ծնաւդացն եւ զղի զսայ ի յանառիկ զըզ-
 եակս, ի գեաւս ի Կուտասիս, ի դուռն Սը-
 Վասիլ եկեղեցոյն, որ չունի ոք իշխանու-
 թիւն ոչ յիմացն եւ ոչ յաւատարաց որ հանէ
 զգիրքս կամ ծախէ եւ կամ զբռնէ. եւ Թէ լինի
 որ յաւսմանէ չարին կամ հեծելով կամ զո-
 դանալով ի յայլ տեղ երթա որ պահեն ու
 չդարձուցանեն վերջաւորն ի Սը. Ուխտս՝ նա
 Գ ժողովոյն անիծած է եւ բանայդած եւ ի
 քրիստոնէութենէն որդած է եւ զրկած:

Պետրոս ինչք վկայ, Յուհանն ինչք, Մա-
 թէոս ինչք վկայ, առիս ամիրճաճաքն եւ ա-

միր Մուսէսն, մղտեսի Լիպարիտն, ամիր
 Հեթումն վկայ է:

Խնամով պահողն աւրհնի յԱստուծոյ եւ
 յամ. սրբոց Նորա, ի մէնջ ամէն: Քրիստոս
 Ած. աւրհնէ զձեզ քահանայք եւ ժողո-
 վուրդք որ լաթով պահէք եւ ճեննոտ ձեռաւք
 լբունէք:

Էջ 1136բ, վարը.— Գրիս խոշորութեան
 եւ սխալանաց անմեղադիր լերուց, զի խիստ
 ի դառնութեան կայի հանապազ ի յահ եւ ի
 փախ, վասն Խարայիուպին, որ սուղասն
 Մարա իրբեւ զատուե զոշելով եւլա բազում
 զարաւք վասն Աթմանին, եւ ոչինչ կարաց
 առնել, այլ իրբեւ զղղիկան ամաթայից
 դարձաւ եւ բազում աներս արար, որ կէս երկ-
 րիս յանմարդաբանկ եկազ Բ տարի: Մինչ
 մէկ էջ կու զրէի ես, Ե տարպա կեկէնէ հա-
 յէի, իրբեւ գծառի տերեւ ի դողման կայի
 հանապազ:

Յիշատակագրութիւն Մաղկոդի.—

1.— էջ 137, ստ. լուսանցքին, բուրբոքի.
 — Բուն բարեկենդանին Կիրակին կարդա եւ
 զեղկնի քարտուղարս զՍիմէոն սուտանուն
 զնպիսկոպոս յիշեա, ով զերահաւք Գրի-
 գոր արեղաւ:

2.— էջ 448ա— 1436

Ով դասք լուսերամից,
 եւ հայրապետք ընտրեալ դասից,
 եւ վարդապետք աստուածաբանից,
 եւ քահանայք սրբազանից,
 եւ սարկաւազունք պատանեկէց,
 եւ ժողովուրդք ուղղափառից,
 եւ Գրիգոր հայրապետք մինդ ի սրբից,

յորժամ կարդայք զաստուածաշունչն ի ժամ
 Սը. Պատարաբից, նա յիշեցէք գտէր Սիմէոն
 զՄեթոնեցիս, գլխիսն ի հայրապետից,
 զուսուցիչն իմ, եւ գծնաւորն իմ զհանգու-
 ցեալքն ի Քս. ի դասուց սուրբ վարդապե-
 տից՝ զԱրիստակէս Վարդապետն, եւ գտէր
 կարապետն, եւ գծնաւորն իմ՝ զՈւսուպե-
 կրն, եւ զստերուրեալ եւ զատամածեալ, եւ
 զենթգնեալ, զխաւարեալ եւ զտառապետ
 հոգի տէր Սիմէոն նպիսկոպոսիս, որ յոյժ
 աշխատեցայ, ծաղկեցա եւ կապեցի եւ կազ-
 մեցի զաստուածաբանելոյն գիրքս որ կոչի
 Տարեգիրք: Մի մեղադրէք, զի կարո մեր այս
 էր, եւ ժամանակ մմեռն էր եւ զէճ, ու
 զինչ որ դեղ որ կու բնդռէք նա չէր գտու-
 վիր: Մաղկոցաւ եւ կազմեալ ի թվին Հա-
 յոց ՊԶԴ, մայիս ամսոյ իԱ. Սւ Թէ մեզ Ած.

ողորմի ասէք նա Ած. ճեզ պատրաստէ ի մասանց ամէն ամէն:

Ած. ողորմի Խառիկոնցի Կարապետին Հոգոյն, որ մէկ Ֆլորի ի յայս զրոց ճանապարհս երեստ:

Եստմագոյն յիշատակարանմբ. —

1. — էջ 1188թ, բոլորգիր. — Ած. ողորմի Կուռնցի թերձակ Մարտիրոսին ողոյն խոնայ Կարապետին Հոգոյն Հաւրն Հոգոյն՝ Մարտիրոսին, մաւր Հոգոյն՝ Աննային, իւր կողակցին Հոգոյն՝ Վարդէնին, ողոցն՝ Գասպարին, Գիրգորին, եղբարն՝ Աստուածայտուրին, Շահամիրին, Թորոսին, քուրոյն Սառային: Ած. ողորմի իւրեանց Հոգոյն որ ի ի Դա. Հանգուցեալ են, Ած. գիւր-

եանց Հոգին արքայ ռութեան արժանի արասցէ, որ զայս Տարէգիրքս եղին յիշատակ յերկիրն Անթափ, ի դուռն Սք. Աստուածածնին, ի յատաշնորհութիւնն Դանիէլ Վարդապետին, ի յաթ իրիցութիւնն տէր Մարգիսին: Ած. զայն քահանայն աւրհնէ, որ զայս գիրքս լաւ պահէ: Ով որ զայս գիրքս ի Սք. Աստուածածնին դրանէ Հանէ կամ ծախէ, կամ գրաւէ, Կայէնի պատիժն կրէ:

2. — էջ 193, աշակողմեան լուսանցքին, նոտրադիր անհարթ. — Յի. Քի. ծառայ տէր Թէոյթորոս կաթողիկէ ռոսամ. Հայոց:

3. — Յիշատակարանիկ 1928թ, առաջին կողքին. — Թիւ 23:

3154

Գ Ա Ն Ձ Գ Ի Ր Ք. — 14

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 28×18×8, էջք 708, Հանգամանք բաւարար. նորոգութիւն կրած. վերջին պըրակներուն էջերը սխալ զսասւորուած են եւ բազում թերթեր կը պակսին, որոնց կարգին նաեւ Յիշատակարանը, Թուղթ կոկնալ: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողերը եւ զլխատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մեւանով, երկսիւն, 21-23 տող: Բոլորգիր յըստակ: Համառոտաբերութիւնը սովորական գրեթէ: Կարմրաներկ զարդագիր զանձերու սկիզբը: Կաշեկազմ տախտակեայ հինցած: Դատարի տարբեր թուղթ վերջը երկու թերթ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1ա-3բ. — Ցանկ: ՃԼԳ Գլուխներ, վերջաւորութեան ըսուած է. ԲՃԾ [= 250] տաղ եւ մեղեդի եւ յորդորակ ի փառս Աստուծոյ:

էջ 4, զանազան խզմուղ:

Ա. — էջ 5. — «Էրեւտակապետացն» — Ս]եռայայծառ խորհուրդ հրապարակ. . . .

ՄԿՐՐՈՒԹԻՒՆ:

էջ 6-7թ միջեւ թերթ ինկած:

Բ. — էջ 7բ. — Գամձ Կիրակմտի Յարութեամբ. — Խորհուրդ հրապարակ. . . . — Խաւար:

էջ 12-13թ միջեւ թերթ ինկած:

Գ. — էջ 18բ. — Յոնամնու Ոսկէքերամիմ. — Աւրհնեալ, ընտրեալ դուռն երկոյտասան. . . . — Այս Յոնամնու Ոսկէքերամիմ:

էջ 21բ. — Տաղ ազմիւ. — Ի յորովայնէ ընդերեայ. . . .

էջ 22բ. — Յոնամնու Ոսկէքերամիմ. — Խորհուրդն աստուածային. . . .

Դ. — էջ 23բ. — Գամձ համարէմ Մարտիրոսացմ. Կեանաւացմ. — Խոնարհեալ Բանին Աստուծոյ. . . . — Խաւար:

էջ 27բ. — Տաղ ամ. Մարտիրոսացմ. — Արեգակն արդար. . . . — Ա-Ը. — Յորդորակ մորիմ. — Թաղաւորն անմահ. . . . — Բ-Դ:

Ե. — էջ 28բ. — Գամձ Երկայտասանիցմ եւ ՀՐից. — Խորհուրդազգ(ազգ)աց թո մարդեղութեանդ. . . . — Խաւար:

էջ 33. — Տաղ Ատաբեյնցմ Բի. — Առաք-

հայր Աստուածորդայն... Ա-ժ:

էջ 34ա. — Փ. — Այլ Տաղ Առաքելոցմ. — Ի Սաղիմ քաղաք վեհերն... Ի-Ղ: — Յորդորակն է այս. — Ճըլմարիտ որթոյն ստեղծեց... Ժ-Ց:

Զ. — էջ 36ա. — Կամոմ Սմբողիմ Աստուածածնիմ. — Գոյին անեղի... Գ ր ի - գ ո Ր ի է ս ա:

էջ 40բ. — Մեղեդի ամուշ ասայ. — Այսաւր երկիր լըրիւ հնէ...:

էջ 41բ. — Փ. — Այլ տաղ գեղեցիկկ. — Կանանց անէծքն յուծանի...:

Է. — էջ 42ա. — Գամն Նիկաղայոսի Սէաջեյազործ Հայրապետիմ եւ Պաղիկարապետի. — Գաւազան ծաղկեալ... Գ ր ի - գ ո Ր:

էջ 46բ. — Տաղ ազմիւ մարիմ. — Ած. անճառ Սր. Բազաւոր... — Յորդորակն է. — Ի վիմէն եկեղեցոյ...:

Ը. — էջ 47բ. — Գամն Սր. Կուսամացմ ամենեցում. — Ի սկըզբան էիդ, իսկական բանիդ...:

էջ 52բ. — Մեղեդի ի Յեր Ներսէսէ. — Կենդանի վըկայք... Կ-Ղ: — Յորդորակ ազմիւ. — Ի կենդարար փայտէն...:

Թ. — էջ 53բ. — Գամն Սր. Հայրապետացմ — Վայելէ գրին... Վ է շ տ ա ա - ս ամ է է:

էջ 61բ. — Տաղ ամուշ, ասա եագի. — Նոր դրախտի քո Տէր... — Յորդորակ մորիմ. — Այսաւր դշխոյ պանծալի...:

Ժ. — էջ 62բ. — Դամն ձգմեօրաց եւ միամնացմ ամ. ի. — Ճըգնաւորք ընդրեալք... — Ճ գ մ ա ռ ք է:

էջ 67բ. — Տաղ Յգմեօրացմ եւ միամնացմ ամ. ի. — Աստուած բարձրեալ... — Յորդորակն է ի Ներսիսէ. — Որք զազաթից բզնեօրէն առին...:

ԺԱ. — էջ 69բ. — Թաթեսի, Բարդաղիմէսի, Թումայի եւ Յուդայի. — Գերարփի պայծառ... Գ ր ի գ ո Ր ի է:

էջ 74բ. — Մեղեդի ամուշ ի յառաքելայսմ. — Բանն որ ի Հօրէ ծագեալ... Բ ա Ր - դ ա ղ: — Այլ տաղ եւ յորդորակ. — Ի լըծակցութիւն... իմ է ս ա: — Կրկին յորդորակ եւ տաղ. — Արեգական արդար... Ա - ռ ա ղ ե ի յ մ յ ե Ր գ յ:

ԺԲ. — էջ 77ա. — Գամն Միմասայ, Երմագիմ եւ Գրաբոս եւ այլոցմ. — Յոյժ զարմանալի... Ե թ վ ա ճ է ս:

էջ 81բ. — Տաղ Սրբոյմ Միմասա. — Տէր

բարերար...:

ԺԳ. — էջ 83ա. — Գամն Սրբոց մատարատիսեանցմ. — Մեծապայծառ փառաւրգարդարեալ... Մ կ Ր տ ի չ:

էջ 86բ. — Մեղեդի ազմիւ. — Առ քեզ պաղատիմ... — Փոխէ զծայնմ. — Սուրբ մատարատիս...:

ԺԴ. — էջ 87բ. — Գամն Սր. Յակոբայ եւ Մարուգէի. — Մեծաւարաւ անուն զովելի... Մ կ Ր տ ի չ:

էջ 90բ. — Տաղ օտւրս. — Մեծի հանդիսի աւուրս... Մ ա ք ե ո ս ա: — Յորդորակն է. — Վարժիչ հանուրք եկեղեցեաց. . . . Վ ա Ր դ ա ղ ե տ:

ԺԵ. — էջ 92բ. — Սր. Յակոբայ կիրակէին, ի Մերեմք Գրիգորէ. — Գոյից արարչին... — Գ ր ի գ ո Ր:

էջ 95ա. — Մեղեդի ամուշ. — Առ պարտիզպանն ծայնէր Մարիամ...:

էջ 95ա. — Տաղ ի Ներսէս Կլաքցոյ. — Նըստեալ կանայցն ողբային... Ն ե Ր - ս ե ս ի ե Ր գ:

ԺԶ. — էջ 96ա. — Գամն իմքմատիսի եւ Պաղիկարապետի. — Գոհարանական ծայնս նվիրական... Գ ր ի գ ո Ր ի է ս ա:

էջ 98ա. — Տաղ ազմիւ ասայ. — Ի սուրբ սերմանց... — Յորդորակ. — Ինքնատիոս մանուկ բարի...:

ԺԷ. — էջ 100բ. — Դաւթի Մարգ. եւ Յակոբայ Առ. — Որք անջնհին... Խ ա - չ ա տ ո Ր:

էջ 105ա. — Տաղ Դաւթի Մարգարէի. — Յիսուս լոյս ծագեալ յաշխարհս... Ե ո - ե ա մ ե ս:

էջ 105բ. — Յակոբայ Առաքելոյմ. — Յակոբոս ընդրեալ վկայ... Ե ո ե ա մ ե ս ի ե: — էջ 108ա. — Այլ տաղ Դոքի ի Սեպարայ. — Յս. Քս. Հաւր Միանին...:

ԺԸ. — էջ 108բ. — Գամն Սրբոյմ Ստեփանոսի Նախա. — Մեծ եւ հզաւոր... Մ կ Ր տ ի չ:

էջ 112ա. — Տաղ ի Ներսիս Կլաքցոյ. — Ի խաչին տնկեալ որթոյն... Ի Ս տ ե փ: — Զծայնմ փռիէ եագի. — Ասէր աղաղակելով... ա մ ո ս:

էջ 113բ. — Այլ տաղ եւ յորդորակ. — Ի դաւաղանէն յետայ... Ի Ն ե Ր ա:

էջ 114ա. — Այլ տաղ Ստեփանոսի. — Ի բարձունս երկնից... Ի կ ա ո ղ ի - կ ա ս ե:

ԺԹ. — էջ 115ա. — Գամն Առաքելոցմ Պետ-

ըստի եւ Պօղոսի.— Սուրբ Երրորդութիւն
...: Սաքրգիս Գրիչ:

Էջ 121բ.— Մեղեղի ամուշ եւ լաւ.— Գը-
լուխ եկեղեցոյ...:

Էջ 122ա.— Տաղ եւ մեղեղի ամուշ ասայ.—
Այսաւր ցնեացէջ...: Առաջ ելոյցն:—
Ջօայնն փոխէ հագի.— Պաղատիմ առ ձեզ
...: Պետրոսի:

Ի.— էջ 124ա.— Գամն Յոնանու եւ Յա-
կոբայ առ:— Գըթացեալ թորիս...: Գրի-
գորի է սա:

Էջ 130բ.— Տաղ ի Տէր Ներսիսէ Կլայեցեայ
.— Որդիքն Որոտման...: Յորդորակ է
ազմիւ.— Նոր լոյս յարփենոյն վառեայ...:
— Ներսէսի ե գ:

ԻԱ.— էջ 132ա.— Յայտնութեան Բարե-
կեանդամի Կիրակէի.— Գոյացուցիչ բանըդ
Հայրական...: Գր:

Էջ 133-134, տարբեր թուղթ, դատարկ:
Էջ 135ա.— Տաղ Յարութեանըն Գի:—
Կանանցն կանխեալ...: Կոստանու
դիմ:

Էջ 136ա.— Տաղ ազմիւ թէ գիտես.—
Այսաւր լոյս ծագեալ...:

ԻԲ.— էջ 137ա.— Գամն Արգաբու Թագա-
ւորիմ.— Ի Հողոյ առեալ...: Ի Գրի-
գորի է մատիս:

Էջ 140ա.— Տաղ Արգաբու.— Տէր բարե-
բար...: Ջօայնն փոխէ հագի.— Արգա-
բարայտ Ուռհանցի...:

ԻԳ.— էջ 143բ.— Գամն Բարսեղի Կեսա-
րացուն.— Խաչարար ճարհի պանեալի...:
Խաչատուր:

Էջ 147բ.— Տաղ Բարսեղի Հայրապետիմ
.— Խոնարհիմ Հողով...: Խաչատ-
ուր:— Յորդորակն է.— Վանիչ Ներ-
հակին...: Վարդապետ:

ԻԴ.— էջ 148ա.— Գամն Յայտնութեան
պահոց կիրակէիմ.— Գերայգայ դոյին...:
Գրիգորի է:

Էջ 152ա.— Մեղեղի ազմիւ.— Նոր ճայն
աւետար...: Ներսիս:— Այլ տաղ
Յարութեան.— Կանայքն արտասուած լա-
յին...: Կաթողիկոս:— Այլ տաղ եւ
յորդորակ.— Ի գերեզմանէն...: Ի Հա-
յոց:

ԻԵ.— էջ 155ա.— Գամն Յայտնութեան
ձրագայլացիմ.— Տարփումն ըղձական...:
— Տէր Միսի:

Էջ 158ա.— Տաղ ձրագայլացիմ.— Անմա-
հից արքայն...: Ա-Ը.— Յորդորակ Կա-
նոյ.— Թագաւորն երկնից...: Թ-Ու:

ԻԶ.— էջ 161բ.— Գամն Առաջիմ օտւրմ
Մընդեան.— Թագաւոր պարեանաց...:
Քարա:

Էջ 164բ.— Մեղեղի ազմիւ.— Կոյս անա-
պական...:

Էջ 165ա.— Տաղ ազմիւ Յորիմ.— Հրճը-
ւիմ աշխարհ մեզ Հողէպէս...:

Աւետիս ձեզ երգիչ երգոյս,
աւետիս ձեզ աղքատը Հողով,

աւետիս ծառա կուսին տէր Կոստանտին...:
ԻԷ.— էջ 167ա.— Երկրորդ Աւուրմ.—

Մարտի եւ անբիւ Սբ. Աստուածածին...:
Մկրտիչ:

Էջ 170բ.— Տաղ Մընդեան.— Տէր փա-
ռաց անհառ...: Տր Ներսիսի ե
սա:— Փ.— Տաղ Մընդեանն Գի:— Այս-
աւր Նոր խառնումն եղեալ...:

ԻԸ.— էջ 172բ.— Ի յրարեմեն ասա եւ
Երկրորդ Աւուրմ.— Յամենայն ժամ...:
Յոնանու իսի երգ:

Էջ 174բ.— Մեղեղի Ջրարեմենացն.— Բը-
րիստոս Բանըդ Հօր...:— Փ.— Յորդորակ
Յորիմ Ջրարեմենիմ.— Ով զարմանալի...:

ԻԹ.— էջ 176բ.— Ջրարդ Օտւրմ, եւ
Աւետեացն.— Խնդրութեանցն ճայն...:
Խաչատուր:

Էջ 181ա.— Մեղեղի ամուշ ով գիտէ.—
Նոր եղծ...:— Ներսիս:

Էջ 181բ.— Տաղ Յորիմ ի Ներսէսէ.—
Այսաւր երեւի...:— Ա-Գ:

Լ.— էջ 188ա.— Հիմն Աւուրմ Մընդ-
եան.— Խնդայ խորան Աստուծոյ Բանին
...:— Խաչատուր:

Էջ 188ա.— Մեղեղի ամուշ:— Նարեկա.—
Էրն աղոյ, աղոյ ձեռնի...:

Էջ 187ա.— Տաղ Բագմայկեմի.— Կայր
Կոյսն ի յայրին...:

ԼԱ.— էջ 189ա.— Վեց Աւուրմ.— Յանե-
ղական լուսոյն խոնարհեալ...:— Յովա-
նէս:

Էջ 192ա.— Մեղեղի ազմիւ.— Պարագրի
անպարագրելի Բանն...:

Էջ 192բ.— Տաղ զարմամալի, Նարեկացոյ
— Աւետիս մեծ խորհրդոյ...:

ԼԲ.— էջ 195ա.— Կամոն է Աւուրմ.—
Խորան փառաց...:— Խաչատուր:

Էջ 199ա.— Նորիմ ի մոյմ խորեւորդ.—
Ալթի եղով...:— Յորդորակ ամուշ.— Սեա-
նմ գեղեցիկ...:

ԼԳ.— էջ 202ա.— Գամն Ը. Աւուրմ.—

Գոյումն բոճալիցին... Գրիգորի:

էջ 205ա. — Տաղ Թվատուրեանց Բի. — Անսկիզն Բանդ Զար. . . .

ԼԳ. — էջ 206բ. — Գամն ծըմնդեանց Թեմնու Կարապետին. — Գերագոյն բարի. . . .

— Գրիգորի Ե: — էջ 212ա. — Մեղեղի ազմիւ, Յովանու. — Ի զսարս Լըրեղիեաց. . . .

էջ 212բ. — Այլ տաղ Սբ. Կարապետին. — Անմարմոցն Լըրեղիեայ. . . . Ա-Բ:

ԼԵ. — էջ 214բ. — Գամն Այրիվանցեան. Պետրոսի Լայրապետին Եւ Արիստոմայ. — Աստանաւ ցուցար. . . .

էջ 219ա. — Տաղ գեղեցիկ Եւ ռմով. — Ի Հանդէս տաւի. . . .

էջ 219բ. — Յորդորակ Սբ. Արամցմ. — Որով զարացեալ. . . .

ԼԶ. — էջ 220ա. — Գամն Անտոնի ձգմաւորին. — Յորժամ Ի մարմնի. . . . Յի Երգել:

էջ 224բ. — Մեղեղի ազմիւ Անտոնի. — Անտոն ոստ անապատի. . . . Յորդորակ Անտոնի. — Անմարմոյն Եւ Երգել:

ԼԸ. — էջ 228ա. — Գամն Սբ. Բագաւորացմ Թեոդորացմ. — Տէր տեսնական. . . . Տաւաւ:

էջ 280ա. — Տաղ Թագաւորացմ. — Թագաւորին երկնաւորի. . . . Յորդորակ սացին — Այսաւր տաւի եկ[եղ]եցի. . . .

ԼԸ. — էջ 281բ. — Գամն Կիրակոսի Եւ Սօրմ մօրա Յաղիտայ. — Գերայալաւոր արփիտ երկնաւորի. . . . Գրիգորի Ե:

էջ 286. — Տաղ Կիրակոսի Եւ Յօղիտայ. — Սբ. Յօղիտաս դուստր մեծաց. . . . Յորդորակ է մոցին. — Տեսեալ ծնաւորի. . . .

ԼԹ. — էջ 287ա. — Գամն Վանամայ Գոյրմեցեան. — Գոյրեցեալ ցորի. . . . Գրիգորի:

էջ 241ա. — Տաղ Վանամայ. — Յօղիտայ զարուբեամբ. . . . Յովանու Ե:

էջ 241բ. — Յորդորակ Ե. — Երեւորաց Կոգոյն ընդունարան. . . .

Խ. — էջ 242բ. — Գամն Տեառնդաւաւ երեկոյին. — Միասնական Սբ. Երբորդուբի. . . . Մկրտիչ:

էջ 246բ. — Տաղ Տեառնդաւաւ ցորին. — Մանալ Ի տաւար. . . . Յորդորակ մորիմ. — Այսաւր Երուսաղէմ ցնեալ. . . .

ԽԱ. — էջ 247բ. — Գամն Տեառնդաւաւ ցորին տաւարուն. — Գոյրեցեալ Եւ աւրենեալ. . . . Գրիգորի:

էջ 260բ. — Տաղ Ի Տէր Ներսէս. — Ստեղծաւ յանկանց. . . .

ծաւղ յանկանց. . . .

էջ 261բ. — Այլ տաղ Եւ յորդորակ. — Բերստոս փառաց Թագաւոր. . . .

ԽԲ. — էջ 268ա. — Գամն Առաջաւորացմ, Յունամ Մարգարէին. — Գոյիտ կատարեալ. . . . Գրիգորի Ե:

էջ 268ա. — Մեղեղի ազմիւ. — Պատճառ պարծանաց. . . .

էջ 268բ. — Տաղ Յունամու. — Յունան ցարդըն Նիւնէի. . . . Ջօայնմ փոխէ. — Դարձեալ ասաց մարգարէին. . . .

ԽԳ. — էջ 282ա. — Գամն Սբ. Սարգսի Ջաւրայվարին Եւ յորդայն. — Մեծապայծառ փառաց. . . . Մկրտիչ:

էջ 286բ. — Տաղ Սբ. Սարգսի, Ի Յակորայ. — Յառաջ անեղ տեսաւ. . . . Յաւկ Եւ Երգել: — Յորդորակ. — Երեւորիկ մեծ զարական. . . .

ԽԴ. — էջ 287ա. — Գամն Սրբոց Ատոմեանցմ. — Գեղապան լուսով. . . . Գրիգորի:

էջ 270բ. — Տաղ Ատոմեանցմ. — Սբ. Նահատակ Ատոմ զովեալ. . . . Ջօայնմ փոխէ երգի. — Ապալ Եւ զարգ ցորի ցնեալ. . . .

ԽԵ. — էջ 272ա. — Գամն Սուրբասանցմ. — Գանձ սիրոյ ցորի. . . . Գրիգորի Ե:

էջ 278բ. — Տաղ Սուրբասանցմ. — Երջանիկ Կողմարաւ երանելի. . . . Ջօայնմ փոխէ. — Յառաջ միտն տեսաւ երազ. . . .

ԽԶ. — էջ 279ա. — Գամն Ոսկեանց Գանամայինցմ. — Խոստովանիմ զքեզ Միաժին. . . . Նաչատուր:

էջ 282բ. — Տաղ Ոսկեանց Գանամայինցմ. — Սբ. Ոսկե ցահանայ Նազելի. . . .

ԽԷ. — էջ 284բ. — Գամն Թարմանայցմ Սանակա, Մեսրոպայ. — Աստուած անքնին. . . .

էջ 289բ. — Տաղ ազմիւ. — Եկայ զըւարճացեալ ցայծառացու. . . . Նրգ Եւ Երգել:

էջ 290ա. — Տաղ Սբ. Սանակա, Մեսրոպ. — Սբ. Վարդապետին մեր ընդրեալ, Մեսրոպ Մալոտցն կոչեցեալ. . . . Յորդորակ Եւ սոցայ. — Արդ երկոցին սոցա ընդրեալ. . . .

ԽԸ. — էջ 291բ. — Գամն Նեոմոյեանց Գանամայինցմ. — Խրոմատեալ կանոն աւրինի. . . . Նաչատուր:

էջ 296ա. — Մեղեղի Ղեւնդեանցմ. — Ի Հանդէս տեսի մեր. . . . Փոխէ զձայն. — Բանաւոյ ցատուեալ. . . .

ԽԹ. — էջ 297ա. — Գամն Սուրբ Վարդա-

Ուսման... Գոհարանեալ Տէրդ ամենայնի
... Գրիգորի է:

Էջ 300թ. — Տաղ վարդամայ. — Վարդան
քաջ, վանաւ շարին... Վ ա ղ ա -
մ ա յ է:

Ծ. — էջ 301թ. — Գամն Արբոց Հայրապե-
տացն Կոստանդնու Սր. Ժողովում. — Ած-
կենդանի... ա ղ ի վ ա չ:

Էջ 306թ. — Տաղ ի Ներսէս Կայնցոյ. —
Խոստովանիմ Ած. ըզհայր... Զմայմ
փոխէ հոգի. — Զի որպէս ինուներէ է բան
սրտի...:

ՄԱ. — էջ 307թ. — Բուն Բարեկենդանին
Կիրակին. — Ծրդ յաւերժական... Ե ղ
Մ ա մ ե ճ ի ա:

Էջ 314թ. — Տաղ Բարեկենդանին. — Ճրրագ
հշմարիտ... Թորոյարակ է Լիմցուն. —
Ճրրագ մարմնոյ է իմ խաւար...:

ՄԲ. — էջ 316թ. — Գամն Արբոյն Թեղո-
րոսի Զիմաւորին. — Գոհարանեալ Ած.
Սուրբ Հոգի... Գ ղ ի գ ա ղ:

Էջ 319թ. — Մեղեդի ամուշ. — Քաջամար-
տիկ մեծ գինուորին... Թորոյարակ ա-
մուշ. — Խաղաղարար Նոր Քաղաւոր...:

ՄԳ. — էջ 320թ. — Գամն Երկրորդ Կիրա-
կէին. — Գըթուփեամբ ի իշեր... Գ ղ ի գ ա -
ր ի է:

Էջ 325թ. — Տաղ ազմիւ. — Գոյիտ անեղ
անրակցան... Գ ղ ի գ ա ղ:

Էջ 328թ. — Այլ տաղ գեղեցիկ. — Իբրեւ
եղեւ տիւ ցերեկին... ի ե ղ ա մ ս
ա յ ա:

Էջ 327թ. — Այլ տաղ: Մի խմայեր գէջգ,
ասա. — Մոյն այս խորհուրդ...:

ՄԴ. — էջ 328թ. — Կիրդի Հայրապետին. —
Գըթացեալ քոյն... Գ ղ ի գ ա ղ:

Էջ 332թ. — Տաղ ազմիւ ստցայ. — Ած. փա-
ռաց... Զմայմ փոխէ. — Այսաւր եւ մեծ
...:

ՄԵ. — էջ 334թ. — Գամն յամառակ որդին
... Մեծ եւ հեղ... Մ կ ղ ի տ ի չ:

Էջ 337թ. — Տաղ ամառակին. — Առ Հայրդ
աղաղակեմ... Այլ ք ա ղ ա: Զմայմ
փոխէ. — Զնըմանաւր անտառակին...:

ՄԶ. — էջ 339թ. — Յովնանու Երուսաղէմի
Հայրապետին. — Գըթացեալ քոյն... Գ
ր ի գ ա ղ:

Էջ 343թ. — Տաղ Յոնանու, Եղիփանու. —
Մեծն Եղիփան Կարապի... Զմայմ փո-
խէ հոգի. — Նստաւ յաթոռ Կարոս կղզի...:

ՄԸ. — էջ 344թ. — Զորորդ Կիրակէին. —
Մեծապաշտառ խորհուրդ տիրական...:

Մ կ ղ ի տ ի չ:

Էջ 348թ. — Տաղ ի Յոսեփ. — Տընտես էի Հա-
ւատարիմ...:

Էջ 348թ. — Մեծայտան եւ Ղազարու, ի
Տէր Ներսիսէ. — Ընդ մեծաւան փափկայա-
րին...:

ՄԸ. — էջ 349թ. — Գամն Ար. Քառասնիցն
— Մեծ եւ հեղ... Մ կ ղ ի տ ի չ:

Էջ 352թ. — Տաղ Քառասնիցն. — Քա. փա-
ռաց Քաղաւոր... Թորոյարակ մոցին. —
Տէր քարերար...:

ՄԹ. — էջ 353թ. — Ե. Կիրակէին ասայ. —
Մեծ եւ հեղ... Մ կ ղ ի տ ի չ:

Էջ 356թ. — Տաղ ազմիւ. — Քանգաւ ունիմ
ասել քեզ... Գ ղ ի գ ա ղ ի է: Թորոյ-
արակ միմ. — Ի յիմ քաղաք մարմնոյ ղնի
...:

Կ. — էջ 358թ. — Գամն Ար. Գրիգորի Լու-
սաւորին. — Մեծ եւ հեղ... Մ կ ղ ի -
տ ի չ:

Էջ 363թ. — Մեղեդի ամուշ. — Գրիգորիոս
առաքինի...:

— Տաղ ազմիւ. — Ի յիս արեւու արեւ...
— Զմայմ փոխէ հոգի. — Բարձրացիր զըշ-
խոյ փառաւոր...:

ԿԱ. — էջ 366թ. — Վեցերորդ Կիրակէին
եւ միսամազաւ գայլստեան. — Գոյիտ կա-
տարեալ... Գրիգոր ղ ի գ ա ղ:

Էջ 368թ. — Տաղ ազմիւ ի գծողն. — Վերջի
յաներեկ աւուրն... Վ ա ղ ա: Զմայմ
փոխէ հոգի. — Ամենայն գործոց... ա -
պ ե տ ի մ է:

Էջ 370թ. — Թորոյարակ ի Տէր Ներսիսէ. —
Թորամ զորեալ զըն կատարին...:

ԿԲ. — էջ 371թ. — Գամն Յարութեան Լու-
զարու. — Գոյիտ ըզմական... Գ ղ ի -
գ ա ղ ի է ս ա:

Էջ 376թ. — Տաղ Ղազարու. — Սըրբոց
հրէշտակաց... Զմայմ փոխէ. — Նոր ա-
ւանացն յուր... Ն ե ղ ա ի ս ի ե ղ:

Էջ 377թ. — Այլ մեղեդի Ղազարու. —
Ջաշնէ աշն... Թորոյարակ մորին. — Փոյթ
ընդ փոյթ արեւ...:

ԿԳ. — էջ 379թ. — Մաղկազարդի Առաւա-
տուն. — Համալոյսական Հաւր սահման եւ
բան... Է ա յ յ է ա:

Էջ 382թ. — Տաղ ազմիւ ի Ներսիսէ. — Տի-
րական տաւիտ... Տ ե ղ Ն ե ղ ա ի ս ի:
— Այլ տաղ աւուրս. — Աստ Երբայեցոց
մանցունքն... Զմայմ փոխէ հոգի. —
Ոստա արմաւենեաց առեալ...:

ԿԴ. — էջ 384թ. — Մաղկազարդի երե-

կայիմ. — *Ի տակնըս տակնից...*

էջ 386ր. — Տաղ ազմիւ օտւրս. — Աստուածըն Բանն Հաւր... — Յորդորակ մարիմ. — Ոստս ի ծառաց...

ԿԵ. — էջ 387ր. — Աւաք Երկուշաբթիմ. — Գեղարդոյն գոյից... — Գրիգորի Եսայա...

էջ 393ր. — Մեղեղի ազմիւ. — Անդ ի մէջ դրսիս... — Յարդորակ առնուշ յաղի. — Աղաճայ որդիք ամէն...

էջ 396ր. — Աւաք Երեքշաբթի. — Գործարարական... — Գրիգորի...

էջ 400ր. — Մեղեղի ամուշ ի Գրիգորէ. — Դեզ ու Տէր Յիսուս... — Ջաւյմ փոխէ հոգի. — Վայ իմ մեղուցեալ անձինս... — Այլ տաղի կ'այնցոյմ. — Յորժամ ծագի...

ԿԵ. — էջ 402ր. — Աւաք Զորեքշաբթիմ է Գամնս. — Մեծ եւ անճառ... — Մկրտիչ: էջ 406ա. — Տաղ աւուրս ազմիւ. — Գառն անարատ... — Տաղ Զորեքշաբթիմ. — Մեծ խորհուրդ յերկրի... — Մեծի Զորեքշաբթի:

ԿԸ. — էջ 408ա. — Աւաք Հիմկշաբթի Աւաւաւտում. — Որք որ փափաքին... — արդէ:

էջ 411ա. — Տաղ Հիմկշաբթիմ. — Փառաց թաղաւորն... — Յարդորակն է. — Բանն Հաւր փառաց...

ԿԹ. — էջ 411բ. — Գամն Ոստայվայիմ. — Ջահեղ զանգեմին... — Ջալակաւ:

էջ 415բ. — Տաղ ստակայի աւուրս. — Այսաւոր խորհուրդ կենաց ցուցաւ... — Անաւ է ի ի. — Յորդորակ Ոստայուայիմ. — Երկընչեղով յոյժ պետրոսին... — Երգս այս:

Հ. — էջ 417բ. — Գամն յաւեղ Ուրբաթիմ. — Ի յանձարմանական անձանց... — Ի Մաաթն:

էջ 421ա. — Տաղ ստակայի աւուրս. — Զարհուրեալ զաւրացն... — Յորդորակ աւուրս. — Պետրոս միայնակ...

ՀԱ. — էջ 422ա. — Ահեղ Ուրբաթ ցորեկիմ. — Որ եւ կատարեալ... — ռոսս է խմդրեաց Գրիգորիմ:

... Երբին երգաւորին,
սէր Մաթկոսին,
խնդրող Գրիգորին,
տալ ողորմութիւն...

էջ 425ա. — Ողբ Սր. Աստուածածնիմ. — Աստուածածին Սրբուհի...

ՀԲ. — էջ 427բ. — Ուրբաթ ցերեկայիմ. — Զանդական զամենիցն Ած. ... — Երե-

կայիմ աւալ. — Կենդանի է Տէրն...

ՀԳ. — էջ 431բ. — Շարաթ առաւաւտում Թաղմամ, ի Կնչառացոյ. — Խորհուրդ Հանգրաւան... — Խալաւտուր:

էջ 435բ. — Տաղ Թաղմամ ի Կնչեցում. — Որ եղևոյց կենեւս պարզեւէ... — Ջաւյմ փոխէ. — Խուսն եւ զմուտ նշան թաղման...

ՀԴ. — էջ 436բ. — Գամն Ազաշարուրեան կամ Պեռեց. — Մեղայ Տէր մեղայ... — Մեքրգամ:

ՀԵ. — էջ 441ա. — Զիմէ ի բուր աշխարհս ուրախութիւմ (երկը տող աւուրան). — Մեծի Աւաք Զատկիմ առաւաւտում. — Մարդայսիւրութեամբ... — Մկրտիչ:

էջ 444բ. — Մեղեղի ազմիւ ի Տէր Ներսէսէ. — Նոր իմն աւետեաց բաղաւառ... — Ներսէսի բ: — Ջաւյմ փոխէ հոգի. — Հաւր կամաւ իջեալ... — Հայոց կաթողիկոսիմ:

ՀԶ. — էջ 446ա. — Յարութեամ Երկրորդ Աւուրմ. — Տէր տերուհական... — Տեքաւ:

էջ 450բ. — Մեղեղի առնուշ. — Ես ճայն զառիժուն ասեմ... — Յարդորակն է. — Զահեղ ճայնս որ եւ լալայ... — Ջաւյմ փոխէ. — Այսաւոր աւետիս ճեղ նշեցելոյց... — Այլ տաղ Յարութեամ. — Արի Եսայի բարձրագոյն գոյեալ...

ՀԷ. — էջ 452բ. — Գամն Յարութեամ Գ. Աւուրմ. — Աղղ լուսաւորեալ...

էջ 456ա. — Մեղեղի Յարութեամն. — Հաւան Հաւան... — Յարդորակ ի Տէր Ներսէսէ. — Ի սմին աւուր... — Տաղ Յարութեամ. — Յարուցեալ յերրորդ աւուր... — Յ-Ք:

ՀԸ. — էջ 458ա. — Յարութեամ Գ. օտւրմ. — Մեծապայծառ ճայնիւ բերկրայի... — Մրտիչ:

էջ 460բ. — Տաղ Յարութեամն Քի. Այլ. — Յարեաւ յաւուր երրորդին... — Ջաւյմ փոխէ. — Յարեաւ փառաց թաղաւորն...

ՀԹ. — էջ 461բ. — Յարութեամ Ե. աւուրմ. — Մեծ եւ ահեղ... — Մկրտիչ: — Տաղ Յարութեամն Քի. Այլ. — Քա. Թաղաւորն

Ձ. — էջ 465ա. — Յարութեամ Զ. Աւուրմ է Գամնս. — Յերկնից խորհուրդ... — Յարմ: — Տաղ Յարութեամ, ի Կնչեցոյմ. — Դարձեալ յայտնի...

ՀԱ. — էջ 468բ. — Գամն Գլխատմամ Յովանու. — Գոյակն Հական... — Գրիգորի: — Տաղ Յովանու. — Բանն ի Կուսն

... Թորոքորակն է մօրին. — Կարապետ
սուրբ հաւատայ... Կարապետի:

ԶԲ. — էջ 473թ. — Գամծա Նոր Կիրակէի. —
Գողտնի խորհրդին... Գրիգորի է:
էջ 479ա. — Մեղեդի ամուշ. — Սէր յա-
ռաւանտի... 3ադ Յարութեամբ Բի.: —
Դասքնն ճիշական... Թ. — Այսուր Նոր
արեւ. հարեալ...:

ԶԳ. — էջ 482ա. — Գամծ ամ. Կիրակմտից,
ի Գրիգորի. — Գերամբարձ Առաւունք... —
Գրիգորի:

ԶԴ. — էջ 486ա. — Գիշերապաշտման. առա-
ւանդւմն. — Գերանճառ արքիւ... — Գրի-
գորի է: — 3ադ Յարութեամբ Բի.: — Գո-
լէր ճիշտակն... — Գրիգորի:

ԶԵ. — էջ 491ա. — Գիշերապաշտման երե-
կոյին. — Անտանեկոտ երկնի եւ երկրի... —
Առաւ Բի.: — 3ադ Յարութեամբ եւ Հսկ-
մամ. — Նաեալ կանայքն ողբային... —
Ներսէսի էր:

ԶԶ. — էջ 495ա. — Աշխարհամատրամին. —
Մաքրեալ տաճար... — Մկրտի չի: — 3ադ
Եկեղեցոյ. — Ուրախ լեր հարսն ի յերկրէ
...:

ԶԷ. — էջ 500թ. — Երեսման Սր. Խաչին է.
— Իսկակից Որդին... — Ի Մաքեռաս
Խմդրեաց Գրիգորի: — 3ադ Սր.
Խաչին ի Նարեկա. — Խաչն ի Նարեկուն
Երեւոյալ... — Յորդորակ Սր. Խաչին. —
Արհեստաւ Խաչայալ...:

ԶԸ. — էջ 508ա. — Գամծ Համբարձման
Բի. Այ. մերայ. — Մեծապաշտառ տանին
աւաղակն... — Մկրտի չի: — 3ադ ամուշ
ասայ հօգի. — Տէր մեր որդին Արաւամու
...:

ԶԹ. — էջ 513թ. — Մեծաերաշին. — Միակգ
աւաղակ... — Մաքեռաս է Խմդր-
եաց Գրիգորի: — 3ադ ի Անդրիատէ.
Այսուր անդրանիկ Հաւր... — Ամդ-
րիաս: — Յորդորակ Ամրին ի Ամյոմ. —
Վեհից Թաղաւորն... — Վարդապետ:

Ղ. — էջ 518ա. — Գամծ Հոգայ Գալստ-
եան. — Կերաւորհեալ գովեալ... —
Վամիկ ասայ:

էջ 523ա. — Մեղեդի ագմի ասայ. — Նը-
ւաղակն Հոգոյն... — Այլ տաղ աւուր հո-
գայն... — Ը մեծի աւուր տանին...:

ՂԱ. — էջ 524ա. — Հոգայ Գալստեան Բ.
օտւրմ. — Մեծ եւ Հրգաւր... — Մկրտի չի:

էջ 527ա. — Այլ տաղ Հոգայ Գալստ. — Առ-
աւանաւր ծագեաց... — 3ադմն փոխե հօգի
— Արքին զրաթակն...:

ՂԲ. — էջ 528ա. — Գամծ Հոգայ Գալստ-
եան Գ. աւուրմ ասայ. — Մեծապաշտառ
յոյն... — Մկրտի չի:

էջ 531ա. — Մեղեդի ամուշ ասայ. — Առ-
աւանաւր ծագեաց... — Յորդորակ գեղե-
ցիկ. — Նորհիւսեացոյց...:

ՂԳ. — էջ 533ա. — Հոգայ Գալստեան Դ.
աւուրմ. — Յաւառ իսկապէս... — Յո -
վամետ:

էջ 537ա. — Մեղեդի ամուշ. — Մեծի ա-
ւուր... — Յորդորակն է. — Գոհուիւն
Հոգոյն Սրբոյ...:

ՂԴ. — էջ 538թ. — Գամծ Հոգիփսիմեանց
եւ Գալիամեանց. — Վայելականաց... —
Վկայաւակամաց:

էջ 547ա. — Մեղեդի ամուշ ասայ. — Առա-
ւանաւր յոյն... — Առ Հոգի Իմ: — Յոր-
դորակ ամուշ. — Երջանիկ Հոգիայհրաշ...:

ՂԵ. — էջ 549ա. — Սր. Կարապետին Գլա-
կայ. — Գոյիտ Հրգաւր... — Գրիգորի:

էջ 553ա. — Մեղեդի ամուշ. — Աւայ ի տիպ
տիրականին... — Ի Սր. Կարապետ Յոր-
դորակ. — Սրկորտիչն Քրիստոսի...:

ՂԶ. — էջ 555թ. — Սուրբ էջմիածնին եւ
Շողակաթին. — Տաճարոտ երկնային...:

էջ 560ա. — 3ադ ագմի. — Սուրբ է տաճար
տէրունական... — Յորդորակ ագմի. —
Թաղում ժողովք...:

ՂԷ. — էջ 561թ. — Սր. Մանկանցմ Բեք-
դանեմի կոտորման. — Խանդակաթ ար-
տիւ... — Խաչատուր:

էջ 564-565թ. միջեւ ինկեան մէջ Թերթ, որ
ըստ Նախադիր ցանկին կը պարունակէր Կոս-
տանդինոս Թաղաւորի գանձին առաջին
մասը:

էջ 565ա. — ... — Գրիգորի է:

էջ 568ա. — 3ադ ագմի Թաղաւորեանց.
— Այսուր Նորահրաշ տանին... — Յորդորակ
երազին. — Գալ եւ յաղթող...:

ՂԹ. — էջ 570թ. — Ներսէսի Հայրապետին
եւ Խաղա Եգիսկոտանին. — Գոյ մեզ ցնծալի
... — Գրիգորի է:

էջ 575թ. — 3ադ Ներսէսի Հայրապետին. —
Հրեշմամբ ծաշին...:

Ճ. — էջ 576թ. — Տրդատայ Թաղաւորին. —
Համալոյսական Հաւր սահական եւ քան...:

էջ 580ա. — Մեղեդի ամուշ ասայ. — Նո-
րահրաշ տանին... — Ներսէսի է:
Յորդորակ լաւ. — Եւ Տրդատ գոռոց արգայն
...:

ՃԱ. — էջ 582ա. — Որդաց եւ Թոռանց Լու-
սաւորին է. — Նոր Թաղ պետական...:

ՃԻԹ. — էջ 686թ. — Ամ. Սրբոց Հնոց եւ նորոցն է Գամոս. — Դաւանեցէք որդիք աւրինաց. . . — Դ աւ ի թ է:

էջ 687ա. — Տաղ նախահարցմ. — Պաղատանաւ Սբ. Նախահարցն. . . :

ՃԼ. — էջ 688ա. — Գամոս ի թաղումն ամ. Ոմբեցեցեց. — Մինդ ի յէջն. . . : Մ ա մ - վ ե յ ա :

էջ 701ա. — Ողբ Գերեզմանիմ վերայ աւայ. — Ով քահանայք եւ վարդապետք աստուածաբան. . . :

ՃԼԱ. — էջ 696ա. — Գամոս Ջեռնադրութեմ Քանանայի. — Գրթայ ի մեզ Տէր ամենայկալ. . . : Գ ր ի գ զ ր ը ի է:

ՃԼԲ. — էջ 704թ. — Գամոս յործեմ հայրապետ կամ քանանայ վաղճամի. — Այսաւոր է՝ Հաս ինձ աւր վաղջանի. . . :

էջ 705ա. — Մեղեդի ազմիւ. — Նոր դրախտին եկեղեցոյ. . . : Ն եր ս ի ս ի:

էջ 706ա. — Տաղ Սբ. Խաչիմ. — Կենաց փայտ տընկեալ. . . :

Նախադիր ցանկին մէջ քահանայի Թաղման զանձին կը յաջորդեն,

ՃԼԳ. — Աւետարանչացն Ջորից,

ՃԼԴ. — Յիշատակարան:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւմ. — 1735

էջ 154թ, անհարթ զրով. — Թվին ՌՃՁԴ, երկրորդ կազմեցաւ Անդէպ, Իթի Ղափուկ Խանն:

Յիշատակարանիկ 1923ի փակցուած առաջին կողքին, Իիւ 24: Նաեւ էջ 5, վերը:

3155

Ճ Ա Շ Ո Ց. — 24

Ջեթում

ՌՃԻՁ = 1677

ՆԿԱՆԴԱՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 40×27.5×11, էջք 926, Հանգաւմանք լաւ. նորոգութիւն կրած. սկիզբը Թեբի: Թուղթ բաւական տոկոսն: Գրիչ՝ Յովանէս, որդի Նոյ Երէցի: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողները կամ սկզբնատառերը նարեկադոյն, մնացեալը սեւ մելանով, երկսիւն, 87 տող: Բոլորգիր վարժ: Համառոտագրութիւնք սովորականէն փիլ մը աւելի: Գունաւոր զարդադիր եւ լուսանցազարդ գլխաւոր ընթերցումաներու սկիզբը, մեծ տօները Հանդերձ զլխազարդով: Խորանագրդ իւր ստորք, էջ 348, 541: Լուսանցանկարք, էջ 585թ, 706ա, 900ա, 905թ: Նկարք, Խաչելութիւն Տեառն՝ վերը, Իւզաբեր Կանայք՝ վարը էջ 342: Համարաձուլն Տեառն՝ վերը, Լոգեզալուստ՝ վարը, էջ 640: Կաշեկազմ տախտակեայ Համալ: Պահպանակ սկիզբը երեք Թերթ նոր Թուղթ, դատարկ մեծագոյն մասամբ, վերջը երկու Թերթ, առաջինը նոր Թուղթ՝ Համարեա դա-

տարկ, երկրորդը աղուար բոլորգիր՝ մասն ընչոցի: Նուիրող՝ խուճայ Մովսէս, որդի Խանտէմիրի:

ՐՈՎԱՆԴԱՐՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1ա. — . . . Եւ ասաց Ած. ժողովեցեին ջուրդդ որ ի ներքոյ երկնից ի ժողով մի, եւ երեւեացի ցամաքն. . . :

էջ 8թ. — Եւ իսկայմ մտածեմ յեկեղեցիմ, եւ ի քեմն կարդամ գաւ. Ընթերցուածս ի Դամիէլէ Մարգարէի:

էջ 18ա. — Կամեմ Ջուր Օրննիւյ յաւար Յայտուութեանն Քի. Այ.:

էջ 21թ. — Օրննութիւն Ջրայ գոր արարեալ է Սրբոյմ Բարսղի Եղիսկապոսապետիմ Կեսարոյ:

էջ 27ա. — Եւ զգին ասան զՏաղերն եւ զՄեղեդին որ ի Գանձատար մատենին կայ. . . :

էջ 27թ. — Երկրորդ ամուր առատում. . . :

31. — Խաչելութիւն եւ իւղաբերք
Թ. 3165, էջ 342

էջ 40բ. — Ութերորդ աւուր առաւտուն

էջ 116ա. — Բուն Բարեկենդանի Կիրակէի
դիւերն զճայնն փոխէ ի վերջ...:

էջ 213բ. — Շաբաթ Ղազարու Յարութեան
...:

էջ 278ա. — Եւ քանանայն ասէ զԱղօթս. —
Տէր Աստուած մեր, որ ըստ բազում սքան-
չելագործ մարդասիրութեան քո ոչ անար-
ժան համարեցար լուսնայ զոտս աշակերտաց
քոց...:

էջ 274ա. — Օրհնութիւն Ժողովրդեաց. —
Օրհնեալ է անբաւ մարդասիրութիւնն քի.
Այ. մերոյ...:

Օրհնեաց էւ նախախնամեալ պահեաց է
Տէր Աստուած յամենայն ներշնչաց զհրեշ-
տակապար եւ զլուսանեմ եւ զերկնակա-
ռոյց տաճարքն հայրապետական աթոռոց եւ
վանորէից եւ անապատաւորաց եւ հաւասար
մայրաքաղաքաց եւ զեզորէից տաճարքն:

Եւ եւս առաւել զԱնթուր քաղաքիս տա-
ճարն, որ յանուն ամէնօրհնեալ Սբ. Աստ-

32. — Համբարձումն եւ Հոգեգալուստ
Թ. 3155, էջ 540

ուածածնին կառուցեալ է, եւ զառնթեր իւր
հովանաւորեալ քրիստոսադասն ժողո-
վուրդս, ի նստել ի տան, ի գնալ ի ճանա-
պարհ, ի ննջել եւ յառնել, եւ աճեցուացէ
զարդինս արդարութեան, եւ պահեսցէ յամ.
որդայթից հոգւոյ եւ մարմնոյ...

Այլ եւ ողորմեսցի Տէր Ած. զրոցս նուի-
րողի ի զուռն [Մարումնակուած տարբեր գր-
չով] Սրբուհւոյ ամէնօրհնեալ Աստուածած-
նին, աստուածասէր եւ հաւատարիմ առն
խունայ Մովսէսին եւ կողակցին Մէնթու-

րին, եւ ծնողացն՝ հօրն Խանտէմիրին եւ
մօրն Ալիֆլային եւ հոգեգաւակին իւրոյ
Յունանին, եւ եղբօրն իւր Յսային, եւ ամ.
արինսմերձ ազգականացն իւրոց ամենե-
ցուն։

Այլ եւ ողորմեսցի եւ զԹասցի Քս. Ած.
մեր, անթաւալն եւ ամէնառատն եւ տացէ
եկեղեցեաց հաստատութիւն...

Էջ 280ա. — Մեծի Ուրբաթի եկելում է...

Էջ 313բ. — Մեծի Մարաթ առաւօտու...

Էջ 314ա. — Կանոն Օրհնութեամ Տեառնա-

կամիմ եւ աղիմ...:

էջ 316ա.— Եւ քահանայն ասէ զԱղօթս.—
Ամենակալ Ած. փառաւորեալդ ի վերնայնոց

էջ 318ա.— Օրեմուքիւմ Ազի:

— Օրեմուքիւմ սեղանոյ Յեռնակամի եւ
Պատարագի:

էջ 318բ.— Օրեմուքիւմ Հատի Պատարա-
գի:

էջ 319ա.— Մեծի Շարաթու Յրագայոցի
Սր. Զատկիմ:

էջ 343.— Մեծի եւ երաշխաւ Յարու-
թեամ Քի. Այ. մերոյ, Սրբոյ Պասեֆի ա-
ռաւստում, ելամեմ ի թափօր եւ այս կամոմ
կատարի...:

էջ 538բ.— 539, դատարկ:

էջ 641.— Մեծի եւ Հրաշափաւ Պեմդա-
կոստէի առաւստում...:

էջ 832ա.— Մեծի եւ Հրաշափաւ Պայծա-
ռակերպութեամ Քի. Այ. ...:

էջ 700ա.— Երամելոյմ Յակմարայ Սրբոյ
Սպիտկոսոսիմ ասացեալ, Անբրոդեամ ի Նըմ-
շումն ամէմօրեմեալ Սրբուհւոյ Աստուա-
ծածմիմ Մարիամու.— Որդի Աստուծոյ, Ած.
ճշմարիտ, որ սիրող քո խոնարհեցար յերկ-
նից...:

Քս. Ած. մեր՝ յուր աղայանաց մերոց
աղօթիւք եւ բարեխաւսութեամբ ամէնօրնե-
եալ եւ փառաւորեալ ճնողի քո՝ Մարիամու
Սրբուհւոյ Կուսին, օրհնեալ պսակ տարւոյս
այսորիկ, եւ ողորմեա մեղաւոր զծողիս Յո-
վաննիսի եւ ստացողի զորոցս:

էջ 708ա.— Մեծի եւ Հրաշափաւ Կիրակէի
Նմբմամ եւ վերափայտմամ ամէմօրեմեալ
Սր. Կուսիմ Մարիամու Աստուածածմիմ
առաւստում ելամեմ ի թափօր եւ այս կամոմ
կատարի:

էջ 707բ.— Օրեմուքիւմ Նաղդդի...:

էջ 718բ.— Ընթերցումս ի գրոցմ Եսթե-
րայ: Այսպիսի սինակին վարի մասը պա-
րապ մզումս:

էջ 750բ.— Երամելոյմ Զաքարիայի Հայոց
կաթողիկոսի մերքողեամ ասացեալ ի Սր. Նա-
յմ Քի. յաստամածնկալ կեմաստու Սր. Նը-
շումն.— Այսօր ուրախանայ երկինք եւ եր-
կիր մեծաւ ցնծութեամբ...:

Ով ամէնօրնեալ փայտ կենաց եւ զօրա-
ւոր յաղթող ելան, քառակուսի եւ քառա-
սուր, սուր երկայսրի ընդդէմ Քնամուրն,
զէն անպարտուի, եւ անբարբառ բարեխոս,
եւ պահպան քո պաշտողաց Հայոց ազգի
եւ ամ. քրիստոնէի. մանաւանդ բարեխոսեա

մեղաւոր զծողիս Յովաննիսի եւ ստացողի
զորոցս

Մեծ յիշատակարամ Գրչի.— 1877

էջ 924ա.— Փառք...:

էջ 925բ.— Որ եւ տեսեալ զպայծառու-
թիւն եւ զանճողոպրելի փարթաւութիւն
աստուածային զանճիս եւ լուսազարդ անմա-
շուկեան սուրբ բարաստանին, յողնատնէն
ըզմիւք բաղձացեալ, ինքնալօթար կամօք,
եռափափագ եւ ըզմայի սիրով, եւ տեսչմամբ
սրտի, ցանկացող եղեւ աստուածասէր վա-
ճառական եւ Հաւատարիմ այրն [կը շա-
րումակուի տարբեր գրչութեամբ] խուճայ
Մովսէսն, եւ ետ ընծայ եւ նուէր ի դուռն
Սրբուհւոյ ամէնօրնեալ Աստուածածնին,
որ յԱնթափ քաղաքին կառուցեալ կայ ի
պահպանութիւն քրիստոնէից, եւ զի լիցի սա
բանաւոր բարեխոս անմահական, եւ յիշա-
տակ իւրն եւ ծնողացն՝ Խանտէմիւրին եւ
մօրն Ալիֆշային, եւ կողակցին իւրոյ Մէն-
թուրին, եւ եղբոր իւրոյ Սային, եւ Հո-
գեւոր որդւոյն իւրոյ Յունանին, եւ ամ. ար-
եան մերձաւորացն իւրոց, Զուռի ոք իշխա-
նութիւն յօտարաց կամ ազգականաց, որ
Հանէ զտառս զայս ի դրանէ Սրբուհւոյ ա-
մէնօրնեալ Աստուածածնին, այլ կացցէ ան-
շինջ յիշատակ: Եթէ ոք յանդգնի եւ Հանել
լնանայ, զաստապարտեսցի եւ պատիժ կրեսցէ
յԱստուծոյ եւ ամ. սրբոցն Աստուծոյ:

Եւ եղեւ զեազրութիւն զորոցս ի թվին
ՌՃԻԶ, ճեռամբ ոչինչ Հողիկ նուաստի Յո-
վանէս անարժանի, ի յերկիրս Գերմանիկեց-
ւոց, ի գեղաքաղաքս ի Զեթուն, ընդ Հո-
վանեալ Սրբուհւոյ ամէնօրնեալ Աստուա-
ծածին մենաստանին եւ Սրբոյն Գրիգորի
մեր Լուսաւորչին, եւ այլ ի տանարացս որք
աստ կան ի պահպանութիւն քրիստոնէից,
ի կաթողիկոսութեան Կիւրիկեցւոց տէր
Սահակին, եւ յառաջնորդութեան մեր վա-
նացս, եղբոր մերոյ Հարազատի, Ստեփանոս
աստուածաբան վարդապետի, եւ աշակերտի
նորին՝ Մկրտիչ վարդապետի:

Արդ որք Հանդիպէ սմա տեսանելով կամ
զաղաքաբերով՝ յիշեցէ ի Քս. զստացող
տառիս զխոճայ Մովսէսն եւ զամ. ազգա-
կան արիւնամեծ եղեալքն. նաեւ զԱնթափի
Պաղոս վարդապետն՝ առաջնորդ քաղաքիս,
որ միջնորդ եղեւ զորոցս այս: Նաեւ զՅովա-
նէս մեղաւոր գրչիկս եւ զեղեղս մեր՝ զՆոյ
երէցն եւ զմայրն իմ վարդապետս, եւ զեղ-
բարքս իմ զՍտեփանոս վարդապետս եւ զոր-

դիքս մեր, որ այնտեղան ընդ մեզ ի նշա-
յել եւ ի կոկել թղթիս: Նաեւ զուսուցիչքն
մեր զտէր Յուան զընկալսն եւ զտէր Յո-
վանէսն:

Սւ որ առաստ է ի տուրս բարեաց Բա-
ւե. բազմազուքն՝ ձեզ յիշողացդ եւ մեզ
յիշեցելոցս առ Հասարակ ողորմեսցի Բա-
ւե. ի միւս անգամ զալրստեանն իւրում,
որ է օրհնեալ յաւիտեանս ամէն: Հայր մեր

որ յերկինս...

Յետմագոյմ յիշատակագրութիւն. —

էջ 716բ, անհարթ գրով. — Ես մեղաւոր
եւ անարժան՝ Գրիստոսի ծառայ՝ տէր Մի-
քայէլ կաթողիկոս ամ. Հայոց:

Յիշատակարանիկ 1923ի փակցուած առա-
ջին կողքին, քիւ 25:

3156

Յ Ա Յ Ս Մ Ա Ի Ո Ի Ր Ք. — 15

Եւդոկիա = Թոխաթ

ԻՃԽԲ = 1693

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 38×27.5×15, էջք 1200, Հանգա-
մանք լաւ, ընդհանուր առմամբ. նորոգու-
թիւն կրած: Թուղթ՝ կոկեայ: Գրիչ՝ Մկրտում
Ջուղայեցի, Ասպահանցի, Գրութիւն՝ խո-
րադիրները եւ սկզբնառողները կարմիր,
մնացեալը սեւ մեկնով, երկսիւն, 38 տող:
Բուրգեր կտնոնաւոր: Համառոտագրու-
թիւնք սովորականէն քիչ մը աւելի: Մաշկող՝
Միքայէլ Գրիչ, որդի տէր Բարդամ Գրչի:
Կարմիր կապոյտ զարդադիր եւ լուսանցա-
զարդ դուխնբու սկիզբը, ամսագրութիւնները
բազմազոյն գլխազարդով: Խորանազարդ
իւր սարօք էջ 7, 481, 789 (մեծապէս վը-
նասուած): Կաշեկազմ տախտակեայ, երե-
սին փակցուած լաթը հնամաշ: Ստացող՝
Մանտեպի Առաքել եւ Մահտեպի Բաղդասար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-8, դատարկ, տարբեր թուղթ:

էջ 7. — Նաւասարդի Հայոց ի Ա, եւ օգոս-
տոսի Հոռովայեցեաց ի ԺԱ, Տօմ է Յովհանն-
նու Կարապետիմ, Կարգեալ ի Սրբոյմ Գրի-
գորի...

էջ 12ա. — Նաւասարդի Բ, եւ Օգոստոսի
ԺԲ, Վկայաբանութիւն Սրբոյմ Ամիկոստի եւ
Փռտիմսի:

էջ 10ա. — Հռոի ի Ա, եւ սեպտեմբերի
Ժ, Վկայաբանութիւն երից Սր. Կուսեմացի:

էջ 164բ. — Սահմի ի Ա, եւ եռյակներին
Ժ, եւ քրիմի ԻԲ, Տօմ է յոսեփեանն Եղի-
սաբեթի զՍր. Կարապետիմ:

էջ 289բ. — Տրեի Ա, եւ Ոռլեմբերի Թ,
Վկայաբանութիւն Սրբոյմ Ամոռնիմոսի:

էջ 389բ. — Փաղոցի Ա, եւ դեկտեմբերի
Թ, Վկայաբանութիւն Սրբոյմ Եղիշէի Առա-
քելոյմ:

էջ 474-475ի միջեւ թերթ ինկած, էջ 475,
աջակողմեան լուսանցքին, յանդակազոյն
Թանաքով գրուած է. «Պր քնաղրթ էքսիթ
...»:

էջ 475ա. — Գովեստ Ուերրողակամ ի Սր.
Աստուածածիմն եւ ի Ծմոռնոյմ Գի., ասա-
ցեալ յԱռաքել Վարդապետ. — Զբերան իմ
բացից յօժարութեամբ կամաց...

էջ 480-481ի միջեւ կը պակսի մէկ թերթ,
նկարազարդ:

էջ 481. — Փաղոց ի Թ, եւ Յունվարի Զ,
Տօմ է Ծմոռնոյմ եւ Յայտնութեանն Գի. Այ.
մերոյ:

էջ 484բ. — Արաց ի Ա, եւ Յունվարի Ը,
Վերստիմ Տօմ է Ծմոռնոյմ եւ Յայտնու-
թեանն Գի. Այ. մերոյ, եւ Վկայաբանու-
թիւն Սրբոյմ Թեփիլեայ:

էջ 501բ. — Առաքել շմբարիլից Վարդա-
պետի ասացեալ Գովեստ ի Սր. Աստուածա-
ծիմն, ռաւմաւոր չափաւոր:

Աստուածածին կոյս պատուական,
Հօր Աստուծոյ խորհրդական,

զոր նախատեսքն խօսեցան,
լըմամբ ի քեզ կատարեցան:

Աստուածներն հոգևով փութամ,
մինչ թողութեան արժանանամ,
բարբառելով առ քեզ կարգամ,
օրհնարանեմ միշտ յարածամ:
Տօնք Մ եւ ԺԻ:

Էջ 507ա.—
Աւրհնեալ ես Սուրբ Աստուածներն,
դուստրը լուսոյ,
որ ընտրեցար յազգէ մարդկան
մայր Աստուծոյ,
մեզ որ մեզօք եմք շաղախեալ
յայտրս մարմնոյ,
սրբբիշ դու լիբ քոյին շնորհօք զօրացոյ:

Բարբառեմք զԱստուած հոգին անքննական,
որ զորեմակից եղեւ Բանին մարդեղութեան,
Նրբողութեան փառս երգեմք միշտ յախտան,
այժմ եւ յաւեի եւ յապագայն անապական:

Էջ 568ա.— Արաց Գ. եւ Յունվարի Ժ,
վերստիմ Տօն է ՄՈՂՊեան եւ Յայտնութեան
Քի. Այ. մերոյ, եւ Յիշատակ Սրբոյմ Գրի-
գորի Նիւսացւոյմ:

Էջ 590ա.— Մեհեկի Ժ Ա, եւ փետրվարի
Է, վարբ եւ յիշատակ Անդրանիկոսի եւ Թ-
մուսնոյմ իւրոյ Աթամասի:

Լուսամեցադրութիւմ Սորոգութեան.

Էջ 590բ, սեւ մատիտով՝ պիբ քեզդր լա-
զրմ: Ներքեւը մանիշակագոյն թանաքով՝
պուռնատու:

Էջ 599բ.— Յայտ մաւուր յիշատակ սուրբ
Հօրն մերոյ՝ աստուածաճանոյ վարդապետին
Մխիթարայ, զորոյ զհանդէս ճգնութեան
զմտաւ ամենայն ուսման Դանիէլ անուռ վար-
դապետի, եւ ասացեալ բան զովեստի վասն
սրբակրօն վարուց առաքինութեան զովելի
առն Աստուծոյ Մխիթար վարդապետի...
Որ էր սա ի բուն զաւանդէն Սասնոյ, որդի
առն ամբարշտի, անասնամիտ եւ զազանա-
բարոյ արինաւհեղի...

Այլ մանաւանդ մեզ օգնութիւն քոյոց
մաղթանաց Դանիէլ բանիցս արարողի, եւ
Գրիգորի վարդապետի՝ սորին տպագրողի՝
տէրն տերանց ողորմեացի ամէն:

Իսկ սուրբ վարդապետն այն Մխիթար,
վասն որոյ զովութիւնս էր, եւ հանդէս բա-
նիցս, բարի վարուց էնցեալ յայնարհի, եւ
մաքուր կենօք քաղաքավարեալ ի մարմնի,

լի աւուրքք ալեւորեալ եւ ծերացեալ, եւ
բարի մահուամբ յաշխարհէս փոխեալ, վախ-
ճանեցաւ ի Վասն Մեծոփայ, որ է յԱղո-
վիտն, յերկիրն Արեւիշ, ի Թվականիս Հա-
յոց 922 ամին, յամսնան Հոռի, ի ԻԾ, յա-
ւուր յորեքշաբաթի յետի բարեկենդանին, որ
ըստ Սարկաւագի Ե, ի Հինգն մեհեկի, եւ
փետրվարի ԺԱ, ի փառս Քրիստոսի:

Էջ 804բ.— Մեհեկի 2, եւ փետրվարի ԺԲ,
վարբ երանելոյմ Մարիամու, որ Մարիմսն
կոչեցաւ:

Էջ 814բ.— Գովեստ Անբրազկան յԱռա-
նաքեալ վարդապետն ասացեալ վասն Գա-
լստեան Տեառն Խ օրեայ ի տաճարմ.— Ան-
ճառ ծնունդ Հօր...

Էջ 845ա.— Այր մի քրիստոնեայ հաւա-
տով որոյ անունն էր Աւագ, արուստիւ սա-
ռան եւ քսակակար լեալ երբեմն ի Սայա-
մաստ քաղաք... Եւ սա այնպէս բարի հա-
ւատով կատարեցաւ ի Քս. սուրբն Աւագ,
փետրվարի ԻԳ, յաւուր յորեքշաբաթի,
յերկրորդում շաբաթու Քառասնորդաց
Պահոցն: Այս եղեւ ԸԺ եւ ԼԺ [= 1890]
Թվականիս Հայոց՝ ի փառս Քի. Այ. մերոյ:

Էջ 848ա.— Մեհեկի ԺԺ, եւ փետրվարի
ԻԵ, վկայաբանութիւմ Յիզարուզտի Աստ-
ուածաւորոյ.— Յամս թագաւորութեանն
Պարսից Խոսրովու՝ որդւոյն կաւատայ...
կատարեցաւ սուրբն Յիզարուզտ Աստուա-
ծաւոր յառաջին ամի թագաւորութեանն
Հայոց, ի կաթողիկոսութեանն տէր Մով-
սիսի, եւ տէր Ներսէս չարշարակից եւ ըն-
կեր Յիզարուզտի արարի զպատմութիւնս,
ի փառս Քի. Այ. մերոյ:

Էջ 877ա.— Յայտ մաւուր յիշատակ Գե-
տարգի Սր. Նշանիմ:

Էջ 897ա.— Արեգի Ա, եւ Մարտի Թ, վը-
կայաբանութիւմ Սրբոց Քառասնոցմ որք ի
Սեբաստիայ կատարեցան:

Էջ 787-788, զատարկ նոր թուղթ, Հինը
ինկան կորստաւ. նկարագրէ:

Էջ 789.— Կանխագոյն Մարիամ Մագդա-
ղենացին եկն եհաս ի գերեզմանն Քի.

Էջ 773ա.— Ի մեծի աւուր Յարութեան
Քի. Այ. մերոյ ասացեալ յԱռաքել վարդա-
պետէ.— Իմաստութիւն Հօր, Որդի Աստու-
ծոյ, սուրբ գործութիւն մտաց իմոց...

Էջ 799բ.— ՅԱռաքել վարդապետի ասաց-
եալ Դուստ Պովեստի ի Սուրբ Յովնանմու
Կարապետն Քի.:— Յս. Միանիշ Հօր, լոյս
ծագեալ ի խաւարեալ ողւոյս, եւ մաքրեա
զգործարան բարբառոյս...

Լուսամցագրութիւն նորոգողի.—

էջ 808. մանչակազուրն թանաքով.— Պուրայա գատէր տիգէլտի՝ չոգ զաւմէնէ իւլէ:

Դիտ.— Ինչպիսիք 814էն ցատքեր է 817ի:

էջ 838թ.— Անկի ի Ա, եւ Ագրիլ Ը, վերայաբանութիւն Սրբոց իշխանացն Սեւեակայ եւ Համազասպայ:

էջ 869ա.— Ի սմին աւուր կատարեցաւ ի Քա. վկայական մահուամբ սուրբ եպիսկոպոսն Յոնանէս, ի քաղաքն Բաղէշ, յանաստուած եւ ի նենգեծոտ ազգէն Մարաց եւ Քրտաց, ի Զ եւ ի ԺԲ [= 1483] թվին...:

էջ 828թ.— Մարտիր ի Ա, եւ Մայիսի Ը, Տօմ է Որդուցն Որոտման Յակովբայ եւ ՅովնանՈմոս:

էջ 978թ.— Յայսմ աւուր վկայաբանութիւն սրբոյն Դաւիթի եւ Գորգնմոյ: Սոքա իշխանք էին ի նախարարացն Հայոց՝ յազգէն Գնունեաց: Յորժամ զերեաց անօրէն իշխանն իսմայելացի Բուղայ՝ զայնարհն Հայոց...:

էջ 1000թ.— Մարգար ի Ա, եւ Յունիս ի Ե, վարք Երանելայն Սիւքիմանսի Ամապատաւրիմ:

էջ 1087ա.— Յայսմ աւուր վկայաբանութիւն Յար վկայիմ Գի., սրբոյն Պօտախիմ.— Սա էր ի քաղաքէն յԱմթայ...: Եւ այնպէս բարի խոստովանութեամբ կատարեցաւ ի Քա. սուրբն Պոտախ, ի թվականին Հայոց յԹԶ եւ ի ԶԳ [= 1524], ի փառս Քի. Այ. մերոյ:

էջ 1074թ.— Հրատից ի Ա, եւ Յուլիս ի Ե, վկայաբանութիւն Սրբոյն Պրեզնպոսի:

էջ 1115ա.— Հրատից ի ԺԶ, եւ Յուլիսի իԲ, վկայաբանութիւն Սրբոյն Գորանդըխտայ: Այս Գորանդըխտս կին էր մողպետին պարսից, յամս թագաւորացն Յունաց եւ Պարսից՝ Մօրկայ եւ Խոսրովոս...:

էջ 1149ա.— Անեիաց ի Ա, եւ Օգոստոսի Զ, Տօմ է Այլեկերպութեամբ Գի. Այ. մերայ:

էջ 1161ա.— Անեիաց ի Ե, եւ Օգոստոսի Ժ, Պատմութիւն Յովնապիմ քաղաւորիմ եւ Բորաղամս Յովնաւորիմ:

էջ 1187թ.— Վերջ:

էջ 1193—1200, դատարկ նոր թուղթ:

Մամր յիշատակագրութիւնմ Գրչի՝ Իւրաքանիւր Գլուխի վերջը. կ'առնենք քանի մը հատ, ընտրովի:

1.— էջ 12ա.— Որ եւ բարեխօսութեամբ Սր. Կարապետին ողորմեսցի Քա. Ած. ստացողի գրոցս՝ մահանսի Առաքելին, եւ մ.Ճ.

Բազդասարին, եւ ծընողացն՝ մ.Ճ. Նազարին եւ մ.Ճ. Մարյամին, եւ քվերցն Սառային, մ.Ճ. Նազուրին, եւ Զմրուփին, եւ կենակցեաց մ.Ճ. Շահփաշային, եւ մ.Ճ. Գոհարին, եւ ամ. արեան մեծաւորացն:

2.— էջ 16թ.— Որ եւ սրբոց բարեխօսութեամբն ողորմես Քա. Ած. ամ. հաւատացելոց, մանաւանդ ստացողի գրոցս՝ Մահտեսի Առաքելին, եւ մ.Ճ. Բազդասարին, եւ կենակցեացն՝ մ.Ճ. Շահփաշային, եւ մ.Ճ. Գոհարին, եւ զաւակացն՝ Ողիային, Կարապետին, եւ Յարութիւնին:

3.— էջ 184ա.— Որոյ ազօթիքն ողորմի Քա. Ած. ամենայն հաւատացելոցս, մանաւանդ ստացողի գրոցս՝ մահտեսի Առաքելին ... եւ գեղի սորին՝ Մկրտումի Զուղայեցոյ...:

4.— էջ 187ա.— Եւ ստացողի սորին՝ մահտեսի Առաքելին ... եւ ծաղկողի սորին Միքայէլ գրչի:

5.— էջ 368թ.— Որ եւ սրբոց մաղթանօքն ողորմեսցի Քա. Ած. ամ. հաւատացելոց, մանաւանդ ստացողի գրոցս՝ մահտեսի Առաքելին ... նաեւ գեղի սորին՝ մեղսամած Մկրտումի Ասպահանցոյ...:

6.— էջ 480ա.— Յայտնութեամբ քո Տէր Քրիստոս, Որդի Աստուծոյ, եւ բարեխօսութեամբ ծնողի քո սրբոյ, ողորմես յարմարողի ճառիս. Առաքել վարդապետի, եւս առանել ստացողի գրոցս՝ մահտեսի Առաքելին ... նա[եւ] մեղսապարտ գրչիս՝ Մկրտումի Զուղայեցոյ, կարգացողին եւ խողացող եւ որ զողորմին ասէք Ամէն:

7.— էջ 928ա.— Քրիստոս Աստուած, ողորմես ամ. հաւատացեալ ջրիտոնէից, մանաւանդ ստացողի գրոցս՝ մահտեսի Առաքելին եւ մ.Ճ. Բազդասարին, եւ ծնողացն մ.Ճ. Նազարին եւ մ.Ճ. Մարյամին, եւ քվերցն Սառային, մ.Ճ. Նազուրին, եւ Զմրուփին, եւ զաւակացն նոցին, եւ ամ. արինամեծ տոհմականացն, նաեւ գեղի սորին՝ Մկրտումի մեղօք վիրաւորի Ասպահանցոյ. կարգացողին եւ խողացող. եւ որք զողորմին ասէք. Ամէն:

Մամր յիշատակագրութիւնմ Մաղկադի.—

1.— էջ 289ա, գրչի յիշատակագրութեան ներքեւ, բոյրգիր.— Ընդ որս եւ ծաղկող տառիս՝ զՄիքայէլ գրչիս, գորդի տէր Բարդամ գրչի յիշեալիք:

2.— էջ 480թ.— Ընդ որս յիշեալիք եւ զՄիքայէլ ծաղկող գրոցս, գորդի տէր Բար-

դամ գրելի:

3.— Է՛լ 928ա.— Եւ գնեալստս Միջայէլ
զծաղկոյ տառիս: զորդի սէր Բարդամ գրելի,
յիշեալից ի մեղաց թողութիւնս:

Մեծ յիշատակարամ Գրչի.— 1893

է՛լ 1188ա.— Յիշատակարամ Յայսմա-
ւորացս:

Փառք ամենասուրբ Երրորդութեանն եւ
մի Աստուածութեանն...

Յայսմ երանութեանս հետեւեալց աստ-
ուածաւորքն եւ հեզահոգի, բարեմիտ եւ հաւա-
տարիմ հարազատցս՝ մհ. Առաքելն եւ մհ.
Բաղդասարն, որ եւ զմտաւ անեալ թէ որպէս
հանձնացին Աստուծոյ, եւ մասնակցեա-
ցին սրբոց դասին: Եւ տեսեալ զպայծառու-
թիւն եւ զանթառամելի գեղեցկութիւն սո-
րին, եւ զանճողոյրելի փարթաւութիւն
աստուածային զանձիս, եւ լուսազարդ ան-
մահութեան սուրբ բուրաստանիս, նա-
խանձեալց ի սէր, յողեստենէ ըզմիջ բաղ-
ձացեալք, ինքնայոժար կամօք, եռափափազ
սիրով, եւ ըզմալի տենչմամբ, եւ սերտ հա-
ւատով ետուն գրել զսուրբ գիրքս որ կոչի
Յայսմաւորք. յիշատակ հոգաց իւր-
եանց եւ ծնողացն՝ մհ. Նազարին եւ մհ.
Մարիամին, փոխեցելոց առ Ած. ի յոյսն
բնաւից. նաեւ քվեցն Սառային, մհ. Նազ-
լուին, եւ Ջըմրութիւն, եւ զարմից նոցա-
մանաւանդ ամուսնեանց իւրեանց՝ մհ. Շահ-
փայային եւ մհ. Գոհարին, եւ որդւոցն
Նիդային, Կարապետին, եւ դեռաբուկ
որդւոցն՝ Յարութիւնին, Պետրոսին եւ Պա-
պային, եւ զստերացն՝ Հոգիփսիմէին, եւ
Համիթին, եւ ամ. արեանադու մերձաւորա-
ցին, զի յամ. աւուր ընթերցի զյիշատակ
արեամբ ներկեալ մարտիրոսացն, եւ տեսիւ
պատուեցին ի սիրողացն իւրեանց ի հաւա-
տացելոցն Քի. զի նոցա ունին համարձակու-
թիւն բարեխոսել վասն անձանց ամ. հաւա-
տացելոց. զի միշտ զյիշատակն նոցա լսե-
լով փափաղեմք ճաղորդել փառաց եւ պսա-
կաց նոցա՝ շնորհօքն Քի. Աստուծոյ մե-
րոյ ամենազօրի:

Արդ զրեցաւ եւ շնորհիւ Տեառն յանկ ել-
եալ կատարեցաւ ի Թաւաղութեան յարե-
թալան հայասեռ տումարի, երկշրջանի,
երկերեանի, եւ վեց ի վերայ յեռապատկի, ի
հայրապետութեան հանգարտախաղաց ծո-
վուն, հաստահեղոյս եւ անառիկ պարապին՝
տեսուն նահապետի հրաշապան, եւ ի հայ-
րապետութեանն կրկնեցւոց՝ տեսուն Գրչի-

զորի սրբազանի, եւ ի յառաջնորդութեան
նահանգիս յԵղեղիայ՝ տեսուն Մինասայ
աստուածաբան եւ քաղցրուայց վարդապե-
տի, եւ ի դիտապետութեան Անթափ քաղա-
քի՝ տեսուն Պօղոսի արհիապատիւ եպիսկո-
պոսի եւ քալ շնոտորի. ի Թաղաւորու-
թեանն Հազարացւոց՝ սուլտան Ահմէտի, որ
Բ ամ է ի Թաղաւորութեանն, բայց ժամաւ
յառաջ պատերազմին ընդ կլեթմամ կէտեր
կը դնեմք վնասուած մասերը ցոյց տալու
եամար] ... ընդ պարսկիս ... բայց զկա-
տա[րածն Աստուծոյ է] գիտելի:

Գրեալ եղեւ յԵղեղիայ քաղաքի, որ եւ
Թոխաթ վել[րածն]նի, ընդ հովանեաւ
Սրբոյն Սարգս Սարգսի ձորավարի, ձեռաբ
[Թարմա]տար գրչի Սկրտումի, ի Շօշ
մա[յրաքաղաքեցոյ, այս է Աս]պահան,
բնիկ Ջուղայեցւոյ, մեղոց վիրաւոր եւ ա-
նարժան, յետին հիջացեալ՝ ծառայից ծա-
ռայի, որոյ ի զծագրեալ զսուրբ տառս պո-
տահեցաւ երկկոյս երիցս անգամ հիւանդա-
նալ, եւ մանաւանդ ալացաւ, վասն ծովաց-
եալ մեղաց իմոց. բայց Տէր խնայեց եւ
սրբեաց յամենայնի եւ ետ կարողութիւն հա-
սանիլ ի գրաւ:

Այլ եւ Տէր բնաւից՝ վարձաստոյց լիցի
Թոխաթեցի մահտեսի Տիւանի որդի Մար-
տիրոս քահանային, որ ցաւակից լինէր հի-
ւանդութեանս իմոյ. եւ միշտ յուսադրէր,
մխիթարէր եւ յորդորէր, եւ լինէր հոգա-
բարձու, զոր եւ առատաձիրն Քրիստոս
վարձա բարեաց պարգեւեցէ նմա:

Եւ մանաւանդ յիշեցէք ի յերկնասլացող
յաղօթս ձեր՝ զԹոխաթեցի Պաթմանենց
մահտեսի Մինասի որդի մահտեսի Ալէքսա-
նըն, որ պատուով աւագ սարկաւազ, բազ-
մաշխատ վերակացեան իմ, որ յուրվ լանիւ
եւ սերտ սիրով սրբազորեաց զսա, եւ միշտ
մխիթարէր զնառարս, եւ հարկիւ եւ պատուով
ուրախացուցանէր յոյժ, զոր եւ հայցելով
մաղթեմ ի հեշտալուր Տեառնէն, որ ... տա-
ցէ նմա փորձելն վաս[տակոց եւ աշխատու-
նաց իւր[ոց], զասակից եւ պսակակից ա-
ր[աւոց] զնա ամ. սրբոցն ի լոյս, հաւ-
դ[երմ] նեղեցելովք, եւ պահեսցէ զգե[լ]րձ
յամ. յարկածից չարեա[ւց] իւրայնութեան ա-
մենայնիւ, ամէն:

Արդ ի գրաւ բանիս յիշեցէք ի յողապա-
տոս վերաթոխի, Թափանցիկ, մաքրու-
փայլ յաղգ[թա] ձեր, եւ Ած. ողորմի աւ[ա-
ցէք] ստացողի զոցոյս մհ. Առաքելին, եւ
մհ. Բաղդասարին, որ ս[տացան] զսա բազ-

մափափազ սիրով ի հալալ արդեանց եւ յարդար [վաս] տակոց իւրեանց, եւ ետուին ընկեայ յեկեղեցի Սրբուհայ [Աստուածածնի] յիշատակ մշտնջենաւոր եւ յախտենական հոգւոց իւրեանց [եւ նախնացն եւ ապազայ իցն], զոր Տէր Ած. ընդունելի ար[ասցէ] եւ ի փառս իւր համարեսց[ի] եւ զընծայոց սորին անխառամ] պսակացն արժանաւորե[սցէ] դասակից եւ մասնակից ս[րբոց] եւ արդարոցն արասցէ [Ամէն]։

Բայց մի՞ ոք իշխեսցէ ձեռնամուխ [ի] նեղ սմա եւ հանել ի դրա [նէն] Աստուածածնին, զողանալով, ծախելով կամ զբաւելով, եւ թէ ոք [ա]նորէն՝ փանայ նենգութեամբ [միւն ի] սա ձեռն, նզովեալ եղիցի, [զմասն] խաչաւանութեան ընկալց[ի] ըզպատիժն Յուդայի առցէ, ըզպատուհանս սաստիկս ի Տեառնէ [ընդունելի, եւ ինքն յանկարծորէն սըլ] ըամաւ աստակեսցի ... պահեսցէ զսա ի հրէ, ի ջրէ, ի մի-թէ եւ ի հիւթէ. ինքն օրհնեալ եղիցի ի յԱստուծոյ, եւ յամենայն սրբոց նորա, եւ ըզվարձ բազմապատիկս ի Տեառնէ ընդունելի ի հոգին եւ ի մարտին իւր. Ամէն։

Ով սուրբ դասք լուսեմամից, որք հանդիպէք սմա ընթեռնելով, կամ [աւրին] ակելով, եւ կամ հարեանցի [տ]եսանելով. յիշեցէք ի Քս. [զմեղ] օք դասապարտեալ Մկրտում զիրչ, եւ զհայր իմ զԱստուածա[տուր] քանանայն, որ ուսոյց ինձ զար[հես]տս զընթեան, բայց մի՞ ար[ժան] իս առեիցէք մեղադրանաց, [զր] յափոխութեան եւ խոշորութեան զբոյս՝ քանզի կարն իմ այսքանս էր։

Եւ յաղաքս Թիթին կոշտութեան եւ խոշորութեանն նեղութեանս յոլովս [կրեցի], մինչ բազում աշխատութեամբ [հնարիւք հազիւ կարացի [հասա]նել ի զորք զընդունեան, որ [էնդ] մարթ խաղալ զրչի ի վերայ սորայ. այլ եղև հնար Աստուծով եւ ազդեիւք ձերովք, որ ձեռնաստուն աշակերտս իմ Յակոբ ֆահրնկալ՝ նա օգ[ն]եաց ի կուղուսն յենթակայի գ[րո]ցս, զոր Ած. զորացուցանէ զնա [Բայց ձեզ յիշողացէ եւ մեզ յիշեցնեցս համահասարակաց [ոգ]որ մեացի Քս. Ած. մեր, Տէրն առա[տա]միր եւ պարգեւատուողն, աստ [եւ ի] հանդերձելուսն՝ հանգերձ [ննջ]եցելովք, որ է օրհնեալ ան[բաւ]։ Եւ անդուս յախտենիւ յաւիտեանս ամէն։ Հայր մեր որ յեր։

[Հա]զար հարիւր քառասուն երկու։

... [ի]շխ մարդու ա[զդեիւք] զստաց[ոգ] զորցս, զմահտեսի [Առա]քել, եւ զմահտե[սի] Բաղդասարն [եւ զհայրն իւրեանց [զմահտեսի] նազարն եւ զհօրեղ[բայրն] զմահտեսի Մուրասն] ... սորա զմահտեսի կի... զմահտեսի Մեկեցոն ... եւ զայլ ամ. արեան մերձ [աւորան]։ Եւ որք յիշեք իշխել ալ ինչիւք ի Քրիստոսէ Աստուծոյ ամէն։ Հայր մեր։

Ներքեւը մտորագիր, տարբեր մեղմով.

Ոչ ոք չունի հրաման [ի զքա]նէ Ար. Աստուածածնի հա[նելոյ]։ Ով ոք անդէն կամ գ[ողանայ], զմասն Յուդայի եւ զբաժին [կայն] նի առցէ, ընդ խաչաւանու[ն]ս դասեսցի ամէն։

Ներքեւը մտոր շեղագիր.

Ունիս ամսոյն այս նազարին [Թայս] մատրն պիտի կարգացուի կարգ[աւ]։ Ունիս ամսոյն մահտեսի Սրապիտին։ Օգոստոս ամսոյն խօնայ Լարիպ[ի]ն։ Սեպտեմբեր ամսոյն խօնայ Սէֆէր[ի]ն։ Հոկտեմբեր ամսոյն մահտեսի Զօնայ[ի]ն։ Նոյեմբեր ամսոյն մահտեսի Յովսէփին։ Դեկտեմբեր ամսոյն այլիւ նա [զարին]։ Յունուարին մահտեսի Սրապիտին։ Փետրվարին խօնայ Լարիպիւնցն։ Մարտին խօնայ Սէֆէրիւնցն է։ Ապրիլին մահտեսի Զօնայիւնցն է։ Մայիսին մահտեսի Յովսէփիւնցն է։

Յետմագոյ յիշատակագրութիւնք. — 7

1. — Էջ 888, աջակողմեան լուսանցքին, նտոր շեղագիր, մասամբ կտրուած կազմի ժամանակ. — Այս զիրս տէր Դազար[ի] որդի տիրացու Վասիլոս, սէնէյի Կրէյսա Կրէյսէնէյի մուհէնէյի և որն ունի [թիւ]։

2. — Էջ 1032ա, ստորին լուսանցքին, նոյն զրչութեամբ. — Այս զիրս տէր Դազարի որդի տիրացու Վասիլոս, սէնէյի Կրէյսա Կրէյսէնէյի և որն, մուհէնէյի և որն, Բ տղա կրվորտա ժամէն մէջն, Կ Սասնի Արթին, Կ Կեմեմի ողլի խոնա Կրէյսորին տղան ձիրեմն էր. բաւ է։

Յիշատակարանի 1923ի փակցուած առաջին կողքին, քիւ 28։

3157

Ճ Ա Շ Ո Յ. — 25

Գեղամոթիկ

ՌՃԽԴ = 1895

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասը 40×27×9, էջ 814, Հանգամանք
բաւարար. նորագութիւն կրած, թուղթ առ-
կուելու Գրիչ՝ Մանուկ որդի Մովսէսի Գրու-
թիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողները եւ
պիտատողները կարմիր, մնացեալը սեւ մե-

լանով, երկսիւն, 39 տող, Բոլորգիր վարժ,
Համառոտագրութիւնք սովորականէն քիչ մը
աւելի, Բալագոյն զարդագիր եւ լուսան-
ցազարդ զլուսներու սկիզբը, Գունաւոր
խորանագարդ իւր սարսք, էջ 8, 287, 487,
Լուսանցանկար էջ 817բ, Ս. Աստուածածին

33. — ՄԱՆԱԳՐ ՏԵՊՈՒ

Թ. 3157, էջ 4

786թ., Պետրոս եւ Պաղոս Նկար՝ Մեռեղ Տեառն էջ 4, Խաչելութիւն Տեառն եւ Իւղարեր Կանայց 288, Համբարձում եւ Հոգեգալուստ, 466, Կաշեկազմ տախտակեայ, եղբրքները քիչ մը մաշած: Ստացող՝ մահտեւի Մանուկ՝ որդի Բակուրայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-2, դատարկ, տարբեր Բուլթ: էջ 3, դատարկ:

էջ 6.— Տօմ Սրբոյ Յայտնութեամ Տեառն մերոյ Յի. Գի. կատարի ի վեցմ Յումվարի: Նախատօմակ եղիցի. ի տամբնորդ ժամում

ժողովիմ ի չօվանցմ եւ այս կամոմ կատարի...:

էջ 25թ.— Արեմնութիւմ վասն ջրոյ, զոր ասացեալ է Մեարտպա վարդապետիմ.— Աւրհնեալ եւ Տէր ամենակալ...:

Մամօթ.— Աջակողմեան լուսանցքին վերի ծայրը՝ մատիտով գրուած է Հետեւեալը. «Մեր գրիչներ կ'երեւի կը սիրեն հայ անուն ղնել օտարներուն տեղ. այսպէս Այլակերպութեան Աղօթքը, որ Ս. Բարսղիս է, վերագրուած է նորիչ վարդապետին»:

էջ 87թ.— Բաւմ Բարեկենդամի Կիրակեիմ Առաւօտիմ...:

էջ 179.— Յառաջ քան զվեց օր արիմա-

35.— Համբարձումն և Հոգեգալուստ
Ք. 3167, էջ 486

տը գտակիմ, շաքաթի օր առաւօտիմ ժողովիմ ի Ղազարիոմն և այս կամովն կատարի...:

Էջ 244բ.— Ի նմին գիշերոյն, ի զրանէն սկիզբն արարեալ գան սաղմոսելով, առաջի Սրբոյն Գողգոթայի, և ասնն զվեցերորդ զուգային, սաղմոս ճժի. իոստովան եղերուք Տեառն զի բարի է...:

Էջ 246բ.— Ի նմին գիշերի Առաւօտին զայսպարանսն Պիղատոսի և այս կանոն կատարի. սաղմոս ճԸ...:

Էջ 287բ.— Մեծի և հրաշափառ Յա-

րուքեանն Քի. Այ. մերոյ Սրբոյ Պատմի տաւառումն ելանն ի թափօր և այս կանոն կատարի:

Էջ 443ա.— Ծօթմերորդ Գիրակէի Երկրորդ Մաղկազարդ է:

Էջ 463բ.— Աղերս նւթաղեայ. Ամենայն ուրեք ամ. իրիք ժամանակ է...:

Էջ 486բ. զատարկ:

Էջ 487.— Մեծի և հրաշափառ Պետողկոստի տաւառում...:

Էջ 489բ.— Փոքր էի ևս յեղբարս իմ...:

Նկատ. Այս ձեռագրին մէջ 160 սաղմոս-

ները լման օրինակուած են յաջորդաբար, փոխանակ յոկ սկզբնատողերու, ինչպէս սովորական է այլուր։

Էջ 560ր. — Մեծի եւ երաշխիտ Պայծառակերպութեամբ...։

Էջ 568ա. — Եւ Եպս. ասէ զաղօթս սրբոյն Եղիշէի Հայոց վարդապետի Յաղագս Վարդապետի։

Էջ 812ա. — Երամնայն Յակովբայ Արծալ Եպիսկոպոսիմ ասացեալ մերբողեամ ի Ոմբումն ամէնօրեմեալ Արքուծոյ Աստուածածնիմ Մարիամաւ. — Որդի Աստուծոյ, Ած. Եշմարիտ, որ սիրով խոնարհեցար յերկնից եւ իջեր յերկիր...։

Էջ 867ա. — Երամնայն Զաքարիայի Հայոց կարողիկոսի մերբողեամ, ասացեալ ի Ար. Խալմ Գի. — յաստուածըմկալ կենսատու Ար. Նշամմ. — Այսօր ուրախանա երկինք եւ երկիր մեծաւ ցնծութեամբ...։

Էջ 788բ. — Համգիստ Արքայմ Յովնամմու Աւետարանչիմ. — Էր ընդ եղբարս...։

Յիշատակարամ Գրչի. — 1806

Էջ 812ա. — Փառք անբաժանելի ամենասուրբ Երրորդութեանն, եռանձնեա աստուածութեանն եւ եղբարն բնութեանն, միասնական տէրութեանն եւ ինքնիշխան թափառութեանն, Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Արքայ. ի բնաւից զոյիցս վերառաքեցի օրհնութիւն, գոհութիւն, բարեբանութիւն, այժմ եւ անեղբ յաւիտեան եւ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

Ամ. զոյիցս, որք միանգամ ի գերագոյն զոյէն, եւ ի սկզբնապետազոյն բարի պատճառէն Հիսաքանն եւ զարմանալի արարչականութեամբ բաղկացեալ զոյացան...։

Որ եւ տեսեալ զպայծառութիւն եւ զանճղողպելի փարթաւութիւն աստուածային դանձիս, եւ լուսազարդ անմահութեան սուրբ բուրաստանիս, յղնատենի ըզմիւք բաղձացեալ, ինքնայաժար կամօք, եռափափաք եւ ըզմալի սիրով, եւ տենիմամբ արտի ցանկացող երեւ աստուածասէր եւ Հնգանդի մահտեսի Յակովբն եւ ամուսինն իւր մահտեսի Մարիամն, եւ որդին իւր մահտեսի Մանուկն, Գրիգորն, Աբրահամն, Սարգիսն, Եղիշէն, որ յառ Աստուած փոխեցաւ, Յարութիւնն, Շահգատէն, եւ ետուն ընծայ եւ նուէր ի դուռն սրբուհւոյ ամէնօրեմեալ Աստուածածնին, որ յԱնթափ քաղաքին կառուցեալ կա ի պապականութիւն քրիստոնէից,

եւ զի լիցի սա բանաւոր բարեխոս անմահական եւ յիշատակ իւրն եւ ծնողացն՝ մահտեսի Յակովբին եւ մահտեսի Մարիամին, եւ որդւոցն՝ մահտեսի Մանուկին եւ ամուսնոյն Հոգիսիմն եւ դատերն Թուրպանտէ, մահտեսի Գրիգորին եւ Աբրահամին եւ Շահգատէ, եւ ամենայն արեան մերձաւորացն իւրոց։

Յունի ոք իշխանութիւն յօտարաց կամ յազգականաց, որ հանէ զստոս զայս ի զըրանէ ամէնօրեմեալ Արքուհւոյ Աստուածածնին, այլ կացցէ անջինյ յիշատակ. եթէ ոք յանդգնի եւ հանել ջանայ՝ դատապարտեսցի եւ պատիժ կրեսցէ յԱստուծոյ եւ յամենայն արեոցն նորա։ Այլ եւ ինչեցեք ի սուրբ աղօթս ձեր զՊողոս վարդապետն, որ է առաջնորդ Անթապոլ քաղաքին։

Եւ գծագրութիւն զորոս ի Թվին Ռեմեի, ձեռամբ ոչինչ նուստտ տողց կոխան Մանուկ անարժի, ի յերկիրս Գերմանիկոյ, որ այժմ կոչի Մարաշ, ընդ Հովանեաւ Ար. Ճահաբցս, որ աստ կան ի պապականութիւն քրիստոնէից։ Եւ յառաջնորդութեան մերոյ Մերուն աստուածաբան վարդապետի եւ աշակերտի Նորի[ն] Կարապետ վարդապետի։

Արդ, որք Հանդիպիք սմա տեսնելով կամ զաղափարելով յինչեցեք ի Քս. զստացող տառիս զմահտեսի Մանուկն, եւ զենօղբ իւր զմահտեսի Ակորն եւ զմահտեսի Մարիամն, եւ զեղբայրքն իւր՝ զԳրիգորն, զԱբրահամն Եւ զմեծ պապն իմ՝ զմահտեսի Աբրահամն եւ զկիւն իւր Շահգատէն, եւ զամ. ազգական արիւնամերձ եղծայցն։

Նա եւ զՄանուկ մեղաւոր զրիւս, եւ ըզծնողս մեր զմահտեսի Մովսէսն եւ զմայրն իմ զմահտեսի Գուհարն, եւ զեղբարքս իմ եւ զքեռքս եւ զեղբօրորդիքն մեր, որ աշխատեցան ընդ մեզ ի նշայն եւ ի կոկն թղթիս, եւ զպատանեակ որդին մեր, եւ զամ. արեան մերձաւորքն մեր։ Նա եւ զուսուցիչն մեր՝ զտէր Յուանն եւ զտէր Յովհանէս գրչապետն, եւ զտիրացու Գասպարն։

Եւ որ աստան է ի տուրս բարեաց Քս. Ած. ըազմագործն՝ ձեզ յիշողացդ եւ մեզ յինչեցելոցս առ Հասարակ ողորմեսցի Քս. Ած. ի միւս անգամ զպատեանն իւրում, որ է օրհնեալ յաւիտեանս ամէն։ Հայր մեր որ յերկինս...։

Յիշատակարամիկ 1823/ փապական առաջին կողքին եւ էջ 8, Բիւ 27։

3158

Մ Ա Շ Տ Ո Ց.— 119

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասայ 16.5×10.5×3.5: Թերթ 168: Հանգամանք բաւարար ընդհանուր առմամբ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ Միքայէլ Սարկաւազ, որդի Բարսեղ Գահանայի: Գրութիւն՝ խորագրերները, սկզբնատողերը եւ պիտատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 17 տող: Բոլորգիր վարժ: Համառոտագրութիւնք սովորական: Գունաւոր զարդադիր եւ լուսանցազարդ կարեւոր կտորներու սկիզբը, մեծ կանոնները հանդերձ պիտազարդով: Կաշեկազմ տախտակեայ գծազարդ հնամաշ: Պահպանակ մազադաթեայ սկիզբը եւ վերջը երկուսեւեւ թերթ, ընտիր երկաթազիր, մասն Աւետարանի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Թղ. 1բ.— Այս ինքն է կարգեալ ի Գ. Ա. ԺԵ Գլուխներ:
Թղ. 2բ.— Կարմրաներկ խաչ:
Ա.— Թղ. 3ա.— Մըկրտութիւն.— Տէր Աժ. մեր, Աժ. բարերար...
Բ.— Թղ. 19ա.— Կապով Պսակ Արեւմեայ:
Թղ. 30ա.— Կապով Պսակ Վերացուցած:
Գ.— Թղ. 31բ.— Կապով Լաղորդ տալոյ:
Դ.— Թղ. 37բ.— Կանովն յորժամ տղայ վաղճանի:

Ե.— Թղ. 68ա.— Կապով զամեմայ վախճանեալ յողորմէի թաղմամբ:
Զ.— Թղ. 81ա.— Ի միւսում ամուր զամ ի գերեմումն ասեմ սաղմա կցորդ...
Է.— Թղ. 100ա.— Կապով Ոգեւանգիստ առնելոյ:
Ը.— Թղ. 105ա.— Արեւմտաւոր Աղի:
Թ.— Թղ. 106բ.— Կապով Տեառնակամ Արեւմեայ:
Ժ.— Թղ. 117ա.— Աւետարամբ Իւղաբերից...
ժԱ.— Թղ. 135ա.— Կապով Սկի եւ Մաղզմամ Արեւմեայ:
ժԲ.— Թղ. 136բ.— Կապով զարմտիս սերմանաց եւ զշեղջ եւ զմորայեւ խա-

ղող եւ զեմամն աւրեմեյ:

ԺԳ.— Թղ. 140բ.— Կապով բառասմարեայ զտղայն ամէ յեկեղեցիմ:
ԺԴ.— Թղ. 142բ.— Կապով Խաչալուա առնելոյ:— Ըստ ցանկին, շեւալմայր առնելոյ:
ԺԵ.— Թղ. 147ա.— Գաւձ մեռելիմ ողբ.— Մինչ ի յէջն...— Մ ամ վ Ե յ Ե:
Թղ. 153բ.— Ողբ ի վերայ Գերեզմանիմ.— Ով ցահանայք եւ վարդապետք աստուածաբան...
Թղ. 158բ.— Տաղ մեռելի Ե.— Ըս փոռէի թէ ախարհս ինձ մուքք տրուած...
Թղ. 159ա.— Արարիչ եւ մարդասէր...
Թղ. 161ա.— Հրաժարիմ ի սատանայէ...
Թղ. 165—168, զուսմթափ թանցող անհարթ նորագիր:

Մամր յիշատակագրութիւնք Գրչի.—

1.— Թղ. 68ա, ստորոտը.
Ջեղքս զնայ դառնայ ի հող,
գիրս մնայ յիշատակող,
զՄիքայէլն սորա գրող,
յոտից մերոց կո(ղ)խան ի հող.
Եւ զուսուցիչս իմ, զԿիրակոս դպիր:
2.— Թղ. 148բ, ստորոտը.— Ջամենամեղ եւ զանպիտան յանցաւոր զրչիս, զՄիքայէլ սարկաւազ, եւ զհայրն իմ զԲարսեղ ցահանայ, յիշեցէք ի Տէր, զի դուք յիշեալ լիշխք ի Քրիստոս:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւնք.—

Ա.— Կօկեմց Ալթումի.
Թղ. 1ա, նորագիր.— Յիշատակ է Մաշտոցս Կօկեմց Ալթումին եւ իւր որդոյն Առաքելին որ առ Աժ. փոխեցաւ: Դարձեալ յիշեցէք ի Քս. զԱլթումն, որ բազում փափաքանօք հառ զսուրբ Մաշտոցս ի հայալար լի խնցն հատանելով, եւ ետ յիշատակ ի դուռն Սբ. Աստուածածին եկեղեցին: Մի ոք յիշեցեմ է հանել զսայ ի Սբ. եկեղեցուն՝ գրեցով կամ ծախելով: Ըս թէ ոք անդգնի՝ զմասն Ուղայ եւ Կայէնի առցէ: Ըս ով ոք սորայ խնամա տարցէ՝ լզմեծ վարժս բարեաց կրէ ի Տեառնէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ:

Բ. — Սողոմոնի. — 1708

Սկիզբի պահպանակին վարի լուսանցքին, նոտրադի. — Մեղաւոր եւ անարժան Սողոմոն զրեցի թվ. 1708, մարտի 1:

Գ. — Մարաշի Տիրացու Սարգիսի. — 1786

Թ. 2-ա, նոտր շեղադիր անհարթ. — Յիշատակ է սուրբ Մաշտոց ի քաղաքն Անթիփուն, ի զուտն Սր. Աստուածանայ, ի թվին 1715, մարտի 1, Հեռամբ Մարաշի տիրացու Սարգիսին, եւ Համայն Ննջեցելոց Հո-

գոյն: Եթէ ով ոք զողանա կամ ծախէ կամ ի եկեղեցոյ դուռս անիրաւ դիտաւորութեամբ Հանէ՝ զպատիճն Կայնի եւ մասն Յուրայի առցէ. յկեզ. Հայրապետաց կամ առաքելոց սուրբ կանոնի. նզովեալ եղիցի: Ասացեն Հրեշտակք եւ մարդիկ՝ եղիցի եղիցի: Ով ոք Հանդիպի սմայ կարգաւով՝ միով Հայր մեղայի յիշէ, եւ դուք յիշեալ լիլիք առաջի Աստուծոյ:

Թիշատակարանիկ 1923ի փակցուած ըսկիզբի կողքին:

3159

Տ Օ Ն Ա Ց Ո Յ Ը. — 78

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասաւ 11×7.5×4.5: էջ 390: Հանգա-մանք բաւարար ընդհանուր առմամբ: Թուղթ զորչորակ: Գրութիւն՝ սկզբնատողերը եւ զխատառները կարմիր, մնացեալը սեւ մեկանով, միասին, 14 տող: Բոլորդի վարժ: Կարմիր կապոյտ զարդադիր եւ լուսանցա-զարդ՝ տօնական օրերու առթիւ: Կազմ Հնա-մաշ, տախտակեայ կողքերուն առաջինը կտրած կիսովին: Սկիզբը մէկ թերթ տար-բեր նոր թուղթ փակցուած: Գնող՝ Միրի-ճան:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Աստուածայայտնութեան ճրա-դայուցի: ...:

Ա. պրակին առաջին եւ վերջին թերթերը ինկան:

էջ 82. — Ծաղկազարդի գիշերն հսկումն է: ...:

Ե. պրակին առաջին եւ վերջին թերթերը ինկան: Նոյնպէս Ը. պրակին:

էջ 183. — Նոր կիրակի գիշերն հսկումն է: ...:

էջ 208. — Պենտակոստէին գիշերն հսկումն է: ...:

էջ 248-249ի միջեւ թերթ ինկան:

էջ 260. — Վարդապետի գիշերն հսկումն է: ...:

էջ 268-267ի միջեւ թերթ ինկան:

էջ 288. — Կեանքի Փոխմամ Աստուածած-նի:

էջ 811. — Խաչմերացի գիշերն հսկումն է: ...:

էջ 382. — Մեսեդի Ծնունդն:

էջ 387. — Ճաշու Յարութեամբ:

Թիշատակագրութիւն. —

էջ 389, նոտրադիր վարժ. — Յիշատակ է Տաւադոյց մահտեսի Միրիճանին եւ իւր կողակցին մահտեսի Շահրիստանին, որ զընեցին իւրեանց Հաւալ արդեանցն Բ զուշ, եւ տուին ի ձեռն Անթիփի Առաքել անուն սարկաւազին. որ որչափ ժամակարգութիւն լինի եւ սրբոց տօնախմբութիւն նա վարժքն ի աստուածապետականէն կառնեն աստ եւ ի հանդերձեալն, ամէն: Հայր մեր որ յերկինս: ...:

Վերջին թերթին եւ կողքին միջեւ կը զըտ-նուին արմատները քանի մը կտրուած թերթերու:

Թիշատակարանիկ 1923ի փակցուած էջ 389ի ձախակողման լուսանցքին: Թիւ 29:

3160

Շ Ա Ր Ա Կ Ա Ն. — 142

Տեղի

ՌՃԴ = 1655

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 21×15.5×7, էջք 580, Հանգամանք բաւարար. Նորոգութիւն կրած. Կան անմաքուր էջեր, Թուղթ ղեղնորակ, Գրիչ՝ Նաղաչ Մաղսուտ, Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողերը եւ գլխատառերը կարմիր, մնացեալը սև միւսնով, միասին, 22 տող, Նորագիր բաւական յստակ, Համառոտագրութիւնք սովորական գրեթէ: Բալագոյն զարդադիր եւ լուսնացադարձ Կանոններու սկիզբը, մեծ բաժանումները հանդերձ գլխազարդով: Սրճագոյն խորանազարդ էջ 3: Կաշեկազմ տախտակեայ հինցած: Ստացող՝ Խոճայ Պետրոս:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Կանոն մեծի եւ հրաշափառ Ծընդդեան Տիրուհոյ Կուսին ի Ովակիմայ եւ յԱննայէ. — Երկեցէք որդիք Սիօնի...

էջ 18. — Աստուածայայտութեամ ձրագալուցիմ Արեմութիւմ:

էջ 88. — Շարական Համամայ:

էջ 88. — Երգ Բուժ Բարեկենդամիմ:

էջ 178. — Կամովմ Յարութեամ լազարու. Արեմութիւմ:

էջ 218. — Կամովմ Սըրբոյ Պասեփիմ ասայ:

էջ 281. — զատարկ:

էջ 282. — Կամովմ Մեծի Պեմտեկոստեիմ:

էջ 372. — Կամովմ Նաւակատեաց Սք. Խաչիմ:

Դիտ. — Իջադրութեան ժամանակ ոստում կատարուած է, որով 384ին կը յաջորդէ 387. կը թողունք անփոփոխ: Դարձեալ ոստում կատարուած է եւ 438ին կը յաջորդէ 441:

էջ 472. — Կամովմ Համօրէն ամ. Մարտիրոսաց:

էջ 504. — Կամովմ Համօրէն ամ. Նըմբեցեաց:

էջ 548. — Կամովմ Աւագ Արեմութեամց, Յարութեամ Քի. Այ.:

Թիշատակարանք Գրչի. — 1655

1. — էջ 371, ստորադ. — Ոհ աղաչեմ ըզմեզ, Հայրք իմ եւ եղբայրք, յորժամ ընթեռնոյք զսուրբ եղանակաւոր տառս, յիշեցէք յաղօթմ ձեր գնուաւոր ծառայս Աստուծոյ զՆաղաչ Մաղսուտս, փծուն գրիչս, Հանդերձ ձեռողովք իմովք, եւ Ած. զձեզ յիշէ իւր առատ ողորմութեամբն ամէն:

2. — էջ 579-580. — Փառք քեզ անսահման անուն եւ զուգական տէրութիւն Հայր եւ Որդի եւ Սք. Հոգի, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

Գրեցաւ Շարակնոցս ի թվին ՌՃԴ, ձեռամբ բազմամեզ եւ անարժան ծառայիս Աստուծոյ՝ Նաղաչ Մաղսուտիս, ի վայելումն խոճայ Պետ(ր)ոսին, եւ որդոցն իւր, զոր Տէր Ած. մեր բարով վայելել տացէ:

Արդ ով ոք Հանդիպի սրմայ երգելով եւ կամ օրինակելով, վասն որոյ աղաչեմ ըզմեզ որ դասք լուսեղբամ քահանայից եւ սարկաւազաց եւ կանառք աստեղափայլ սուրբ Հանդիսից, որ կայք ի դրունս Սք. Եկեղեցւոյ, օգնեցէք սուրբ եւ մաքուր աղօթիւք ձերովք՝ Թողութիւն մեզացս խնդրել ինձ եւ ձեռաց իմոց, ամէն:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւնք. —

Ա. — Յարութիւմ Դպիր Ղաթրեմեանի. —

1. — էջ 1, վերը, նորոյ չեղադիր. — 1828

Թրվականն գրեցի Սուրբ Պենտեկոստէի զիւերի կարգին երեսն, վերջի ստացող սուրբ գիրքս որ զոյի Շարական, ի վայելումն Անթընիցի Լաթրեան մահոտեի Պետրոսի որդի մահոտեի Յարոյ Խելֆէյիէն է: Ով որ կողանայցէ եւ տարեալ պահեցէ՝ առցէ զպատիճ կայենի եւ Ուրայի: Ած. Հերի առաքէ Հավատացեալնց եխպարց ամէն: Գրեցաւ գիրս ի թվին Հայոց ՌՄՀԸ, սեպտեմբերի վեց օրն:

Միուս եւս գրեալ է արութեանն Ղազարոսի որ է ըթի գարգին:

Ի Սք. Հրեշտակապետաց Կարպիշիէի եւ Միքայիլի գարգէն Գ Թուխտ առաջ կըղանես Ով Հրաշալի Նախահայրք միշտ աղթոք ի մարտի որդք զամարեցայց.:

2.— Էջ 202, ստ. լուսանցքին, նոյն դրո-
շուքեամբ. — 1820

Վերին ըստացողս սուրբ գիրքս յայս է
յԱնթրպիի Ղաթրճեան մահտեսի Պետրոսի
որդին մահտեսի տիրացու Յայրոյ Խէլֆէյին
յէ։ Ով որ կողանայցէ եւ տարեալ պահիցէ՝
առցէ զպատիժն Գայենի եւ Ուղայի։ Ած-
հերի արասցէ Հաւաղացելոց ամէն։ Ի թվին
Հայոց ՌԱԶն, սերտեմփերի վեց օրն զրե-
ցաւ զայս։

3.— Էջ 174, վարը, նոյն դրուքեամբ. —
1831

Ջվերջին ստացող սուրբ գրոյս, որ է Շա-
րաքան, անարժան տրպիրս մահտեսի Արու-
թին խէլֆէ, օր եմ Անթրպիի, Ղաթրճեան
մահտեսի Պետրոսի որթի, մահտեսի Յարո
զոյնն զանարժանս։ Եւս այտ լիցի Հաւա-
ղացալ եղպարցս՝ զայս Շարաքանս արի
լուսավորեալ հոգի յաներպարէս, որ է Ղա-
ղանճը մահտեսի Միտարեան մահտեսի Գծ-
ւորգէն ծերութեան ժամանակն։ Յետոյ
վահճանեցաւ Քիլիս պերին զիս թվին ՌԱԶ։
Աղբրսելով Հայցեմ զգիրդոս եւ զգարդա-
ցողս զայս՝ յիշեմիցի ի սուրբ եւ ի մաքրա-
փայլ յայդօթս ձեր վերոգրեալ նշնեցեալսն,
եւ զկենթանեացն մեր միով Հայր մեր որ
երկինս է, եւայն, եւ դուք յիշեալ լիլից ի
Քրիստոսէ Աստուծոյ մերոյ, որ է արհնեալ
յաւիտեանս ամէն։

Եւս ասեմ, ով ոք զողանայցէ եւ տար-
եալ պահիցէ՝ առցէ զքատիժն Գայենի կամ
Ուղայի։ Ած. հեռի առասցէ Հաւաղացե-
լոց ամէն։

Ժամամեկագրեւեմբ. —

Էջ 1, մէջտեղը, մանկակազոյն թանա-
քով. — Զափան Օղլու տէնիլէն փայա կէլտի

Այնթապա, 1820 թարիխի մեհիւտէ, հոկտեմ-
բեր 20 կընիւտէ։

Նախորդիմ Ոնրճեւ սեւորակ մեկանով. —

1827, ինճէ պայրազաւոր կէլտի Այնթապա։

Էջ 2, ինը տող. հետեւեալ կարգով.

1820, Այնթապայտայ պէշալիք էպէթ օլտու,
հէօրթիւք տէրլէր։

1830, Իպրահիմ փայա կէլտի Այնթապա։

1835, պէշալիք սիւրիււ լէթրիկէ կէլտի։

1838, Նիզիպտէ ճէնկ օլտու։

1840, Իպրահիմ փայա կէլտի։

1846, Միքայէլ կաթողիկոս կէլտի քի...։

1852, Գոլբա, վրըք...։

1872, Միքայիլ կաթողիկոս։

1876, Գոլբա։

Բ. — Մովսէս Ա. Քեմ. Ժամակոչեանի. —
1907

1.— Էջ 1, ստորոտը, շեղագիր. — Այս
Շարական աներ Հայրս Աւագ Քհն. տէր Յա-
կոբէն ինծի տրուած էր շատ ժամանակէ ի
վեր, եւ ալ քաղքիս Այնթապու Սբ. Աստ-
ուածածնայ Եկեղեցւոյ Քահանայից Գրաղա-
րանին ընծայեցի։ Ով որ հանդիպի՝ Հայր
մեր՝ տէրուական աղօթքով յիշեսցէ. 1907,
օգոստոս 16, խ. Մովսէս Ա. Քհն. Ժամա-
կոչեան։

2.— Էջ 217, ստորոտը, մանկակազոյն
թանաքով. — Այս Շարական աներ Հայրս Ա-
ւագ Քհն. տէր Յակոբէն ինծի տրուած էր
շատոնց, եւ ալ Այնթապու Քահանայից Գը-
րաղարանին ընծայեցի։ Ով որ հանդիպի
Հայր մեր աղօթքով յիշեսցէ. խ. Մովսէս Ա.
Քհն. Ժամակոչեան, 1907, օգոս. 16։

Յիշատակարանիկ 1823ի փակցուած առա-
ջին կողքին. թիւ 30։

3161

ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ. — 83

[ՁԵՂՔԱՆՈՒՄ]

ՌԻՃՂԱ = 1742

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաս 28 X 21 X 1.5: էջ 48: Հանգստանք բառարան. վարի լուսանցքը թացութենէ ազդուած: Թուղթ Թանձր: Գրիչ՝ Սահակ Քանանայ: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ դրոշմատուները կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, երկրին, 23 տող: Բուրգիւր: Գունատր զարդագիր եւ լուսանցազարդ կարեւոր կտորներու սկիզբը: խորանագարդիւր սարօք, էջ 9: Նկարք ոչ նուրբ. Խաչիւղութիւն Տնտես էջ 8. Վերջին Ընթրիք 30ա. Պատարագիչ եւ Սարկաւազներ 32բ: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ: Դատարկ Թուղթ սկիզբը եւ վերջը երեքական թերթ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1ա. — Արեւիկ արկամելոյ սպաս եկեղեցւոյ...: Մեղայ ամենասուրբ Երրորդութեան...:

էջ 5ա. — Արեւիկ արկամելոյ սպաս Եկեղեցւոյ...: Քանանայք քո զգեցցին զարդարութիւն...:

էջ 7, դատարկ:

էջ 9. — Աղօթս առնմանակամ պատարագիչ յառաջ Բան զգեստաւորիմ. — Որ զգեցեալ եւ...:

էջ 13բ. — Նարեկացւոյն տաքեալ. — Ամանակալ Ած. անարատ յարգասէր...:

էջ 30բ. — Ի ծայմ. — Առէք կերէք...:

էջ 32բ. — Իսկ Զանաւոյն առեալ զհացմ ի սուրբ ծնոմ եւ խաչակով...:

էջ 43բ. — Տպ. 1927, էջ 35. — Յովնանու Ոսկեբերդիմ տաքեալ Աղօթք. — Գունանամ եւ մեծացուցանեմ...: Բնագրին մէջ կը պակսի. հետագային աւելցուած է առանձին թուղթի վրայ, անհարթ նորագործով, եւ ունի մանր յիշատակագրութիւն:

Թիշատակարամ Գրիչ. — 1742

էջ 47բ. — Փառք Հօր անբաժանելի եւ միասնական Սբ. Երրորդութեան Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ ամէն:

Որ արժանի արարեւր զամ. հաւատացեալս մարմնոյ եւ արեան քո ի քաւութիւն եւ ի թողութիւն մեղաց:

Արդ աղայեմ զձեզ, ով մեղսայքաւիչ քանանայք, յորժամ մատուցանիցէք զՍբ. Պատարագն ձեր առաջի Սբ. Մեղանոյն, յիւնցէք ի Քս. եւ զգրիչս զտէր Սահակ եւ զորդին իւր զԱւետիքն երէց, եւ զթոռնիկներն զՓանոսն, զՅակոբ Դպիրն եւ զՊրոխորոն, եւ զստացող Սբ. Խորհրդատեսորիս որ ըստացաւ ի հալալ արդեանց յիշատակ, եւ եղի սեղան սուրբ:

Ի ԹՎԻՆ ՌԻՃՂԱ գրեցաւ:

Արդ աղայեմ զձեզ, ով սուրբ քանանայք եւ սարկաւազունք, յիւնցէք եւ Ած. ողորմի ասացէք, եւ Ած. ողորմեացի ձեզ ի միասնեամ զալուստն: Եւ լաւ պահողքն աւրենին ի յԱստուծոյ եւ ի մէնջ ամէն:

Մամր յիշատակագրութիւն տիր. Մեղեմի, առանձին թուղթի վրայ, ստորոտը. — 1777

Այս Աղօթքս գրեցաւ տիրացու Մելքոն, ԹՎԻ ՌՄ(Ճ)ԻՋԻն: Յիւնցէք ըզմայրըն Ալմաստն:

Մամր յիշատակագրութիւն տիր. Մամուկի, վերջնթեր դատարկ թուղթի երկրորդ երեսին աջակողմեան վարի անկիւնը, քառակուսի լրջանակի մէջ, անհարթ զորով. — Տէր Մանուկին է Խորհրդատեսորս Բ. ոսկի առաւ:

Թիշատակարամիկ 1923ի փակցուած առաջին կողմին, Թիւ 32:

3162

ՔԱՐՈՋԳԻՐՔ, ՁՄՐԱՆ ՀԱՏՈՐ (ԹԵՐԻ) — 10

ԳՐԻԳՈՐ ՏԱԹԵՒԱՑԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ —

Մաւալ 28×20×3: էջ 258: Հանգամանք լաւ. սկիզբը թերի. նորոգութիւն կրած եւ այդ առթիւ պրակները տեղափոխուած՝ սըխայմամբ: Թուղթ տոկուն: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ սկզբնատողերը կարմիր, մընացեալը սեւ մեյանով, երկսիւն, 39 տող, սեւ գիծերու միջեւ: Նոտրագիր չեղակերպ: Համառոտագրութիւնք առատ: Կարմիր կապոյտ զարդագիր եւ լուսանցազարդ պոփաններու սկիզբը: Կաշեկազմ տախտակեայ: Կնիք սեւագործ, փակագիր, «Թ. Սո. տէր Գաբրիէլ, ՌՄԼԳ» | = 1784], էջ 2:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ —

էջ 1. — Փակցուած տպագիր պիտակ — Մատենադարան Նկեղեցասիրաց Ընկերութեան, Այնթապ, Թիւ 8:

էջ 3ա. — Շնորհալիւն ասէ՛. Ճառագայթեալ Բաննի Հօրէ՛. . .

էջ 6բ-8, դատարկ:

Դիտ. — էջ 6-7ի, Հին իջադրութեամբ ԼԴ-ձԱԻ միջեւ գտնուող թերթերը կը պահպին: էջ ԼԵ-Մ կը գտնուին սխալ զետեղուած էջ 20-35ի միջեւ:

էջ 7ա. — . . . իսկ աստուծոյ հարցումով լի-նի. վասն է՛ր անաւրէնք ի բարութեան են

էջ 9ա. — Բարոյ ՄՈՂԵՆԱՌ ՏՈ.:

էջ 16բ. — ԺԱ. — Ներքող Կիրակէի՛մ. Նորին Բարոյ Գառնամբողայ:

էջ 21ա. — Բ. — Բարոյ վասն Պանոց:

էջ 28ա. — Գ. — Բարոյ վասն Յարութեան Դազարու:

էջ 33ա. — Նորին Բարոյ ՄՈՂԵՆԱՌ Տեառնով Կաւսե՛մ. . .

էջ 36ա. — Ե. — Տիրատուր վարդապետի արարեալ պատմաւոյ յաղագս ՄՈՂԵՆԱՌ Տեառն մերոյ Յի. Գի.:

էջ 37ա. — Ժ. — Դարձեալ վասն սգաւորաց. . .

էջ 39-40, տարբեր, անհարթ գրութիւն:

էջ 44բ. — ԺԲ. — Նորին Բարոյ վասն Քլիստոսեան:

էջ 49բ. — ԺԳ. — Նորին Բարոյ վասն Տեառնըմդաւորին:

էջ 55ա. — ԺԴ. — Յայլմէ Բարոյ առեւտարակամ սրբոց. . .

էջ 66բ. — ԺԶ. — Նորին Բարոյ վասն երիտասարդաց, որ եւ ի Սբ. վարդապետացն պատշաճի. . .

էջ 85բ. — ԻԳ. — Մառակիցս ձեր ի Գս. Յովնանու Գառնեցի, հարցանեմ զողջումն սիրեցելոյդ ի Տեառն թէ զհարոյ կայք այս դառն դարուս որ դիպեցաւ մեզ. — Բանգր վասն ծովացեալ մեզաց մերոց Տէրն մեր խորատեաց զմեզ. . .

էջ 101բ. — ԻԴ. — Նորին Բարոյ վասն չորեքշաբթի եւ ուրբաթի. . .

էջ 137բ. — ԼԲ. — Շաբաթ արմ Սրբոց Գառնամից:

էջ 161ա. — ԼԵ. — Նորին տէր Առաքելի Սինեաց եպիսկոպոսի, ի քան Աւետարանին. Ոչ է պիտո թծիշկ ողջաց այլ եկեանդաց:

էջ 168բ. — ԼԹ. — վասն իմջ պատեառի Աւագ Շաբաթ կոչի:

էջ 185բ. — ՆԵ. — Նորին Բարոյ Ուռմալուայիմ:

էջ 227բ. — ՆԹ. — Ասէ մարգարէն Սայի. Լուսաւորեա, լուսաւորեա, զի եսեսայ է յոյս Էո. . .

էջ 230բ. — Մ. — Եւ անա շարժում մեծ եղի. . .

էջ 238ա. — ՄԱ. — Նորին Բարոյ, վասն Յովնանու ծննդեան եւ գլխատման:

էջ 244բ. — ՄԲ. — Նորին Բարոյ վասն Նոր Կիրակէի:

էջ 247, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

էջ 248. — Բարոյ ի բան իմաստնոյն Սողոմոնի որ ասէ՛. Ոչ իմաստնոց Հաց. . .

էջ 250-256, անհարթ գրութեամբ զանազան մանրուք:

Դիտ. — Նախկին իջաճամբը կը հասնի մինչեւ ԵԹԲ = 342, վերջինը՝ 256, ուրեմն պակաս է 86 էջ:

Մամր յիշատակագրութիւն Գրչի.—

էջ 148ր, ստորորդ.—

Տարտամ հողիս զրոյ տառիս,
լեր անմեղազրելիս,
բազում վիշտ է ի սրտիս,
կամաւ կրեմ զայս ի յանձինս,
թէ Տէրն ողորմի ինձ աղքատիս:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւնք.— 1784

1.— էջ 2ա, անհարթ գրով.— Հայոց մեծի վարժապետին Սբ. Օհաննու Որոտնեցւոյն աշակերտ՝ եօթնալոյս Վարդապետին Գրիգորի քաջ Հռետորի եւ Հայոց փիլիսոփային եւ Հեղինակին անյաղթելոյն է աստուածաբան եկեղեցւոյս, որոյ բարերարն Ած. բարեաւ վայելեցուցէ մեղապարտ տէր Գարբիէիս: Թուին մերոյ ՌԲ հարկւր ԼԳին, ի մայրաքաղաքն Գերմանիկ տունն ինձ յիշատակ: Թէ ով որ Հանդուր կամ ընթեռնո՝ միով

Հայր մերիւ յիշեցէ զմեզ, Ամէն:

Այս գիրքս որ կոչի Ձմռան Հատոր, որ լի է աստուածային շնորհք, որ հառն ինձ մեղապարտիս՝ յիշատակ իւրեանց կենդանեաց եւ նշխեցելոցն Համայնից հօգոցն, ո[ւ]րեմն Տէր Ած. իւրեանց յիշատակն ի գիրս կենաց զրեցէ եւ մեղացն իւրեանց թողութիւն շնորհեցէ աղօթիւք եւ բարեխօսութեամբ Սբ. Աստուածածնին եւ Համայն սրբոցն ամէն:

Մեղապարտ տէր Գարբիէիս է. ով որ կողանա կամ ձեռնամուկ լինի՝ (զպատ) զպատիժն կայենի զրեցէ, եւ զՈւղայինըն ժառանգեացէ: Ասասցեն Հրեշտակք եւ մարդիք՝ հղիցի եւ հղիցի ամէն, Աստուծով:

2.— էջ 220ր, ստ. լուսանցքին.— Գարբիէ իրիցուէս է զթերին յլուցանելն:

Յիշատակարանիկ 1823ի փակցուած առաջին էջին, Բիւ 33:

3163

ՔԱՐՈՁԳԻՐՔ, ԱՄԱՌԱՆ ՀԱՏՈՐ (ՄԱՍՆԱԿԻ).— 8

ԳՐԻԳՈՐ ՏԱԹԵՒԱՅԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւոյ 18.5X12X4.5: էջք 484: Հանգամանք լաւ ընդհանուր առմամբ. թեթեւ նորոգութիւն կրած: Թուղթ զեղնորակ: Գրուածիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողերը եւ զնխատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մալանով, միասին, 28 տող: Բուրդգիր վարժ: Համառոտագրութիւնք չափազանց առատ: Գունաւոր զարդագիր քարոզներու սկիզբը: Խորանազարդ իւր սարօք էջ 9: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոյմազարդ: Պահպանակ մազադաթնայ սկիզբը եւ վերըն մէկմէկ թերթ, կողքին փակած, վարժ բուրդգիր, մասն Գործք Առաքելոցի: Ստացող՝ Արիստակէս Վարդապետ, որդի Կիրակոս Քաւանայի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Այս իմ է Երկր. Հտր.:— Ա-ԽԴ

ԳՐՈՒՆԵՐ:

էջ 6-8, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

էջ 9.— Քարոզգիրք արարեալ Սրբոյն Գրիգորի Դատեակոյն:

Մարդն ի Հոգոյ յամանայն եւ ի մարմնոյ զգալոյ է ստեղծեալ...

Բ.— էջ 26.— Նորիմ Քարոզ ի բացն քրտեւ. Մի՛ սպամանիր, մի շմար, մի գողանար, մի աւտ վկայեիր, մի ցանկար, եւ այլն:

Գ.— էջ 62.— Նորիմ Քարոզ Վսմն ժեքաւածեցն Եգիպտոսի:

Դ.— էջ 64.— Նարիմ Քարոզ եւ խրատմամ. մարդկամ:

էջ 78, ստորորդ.— Յետ այսորիկ սկիզբն արասցուք քարոզիս ի Համբարձմանէն Տեառն, ըստ շնորհաց նորոյս, եւ կարգաւ զրեցուք վասն ամբան տօնից: Ո՛հ գեղեկւիս:

Ե.— էջ 79.— Նարիմ Քարոզ Առաքին Վա-

սըմ ձամբարձմամ:

Ժ.— էջ 127.— Նորիմ դարձեալ վասմ
իմաստութեամ, ի բամձ՝ Երամնեալ է ալր որ
եզիտ գիմաստութիւն:

Ի.— էջ 214.— Բարոզ Յաղագս Արեքեռու-
քեամ:

Լ.— էջ 303.— Նորիմ դարձեալ Բարոզ
յաւուր վարդավատի, Աղօրհմութեամ, վասմ
ըմծայից եւ պատարագաց:

Խ.— էջ 337.— Այլ Բարոզ վասմ Գալստ-
եամձ Բի. . . .:

էջ 417-418, գառարկ:

ԽԲ.— էջ 419.— Նորիմ Բարոզ վասմ Ա-
ղօրից:

ԽԳ.— էջ 427.— Յայլմէ Բարոզ վասմ
Ննքեցեայ:

ԽԴ.— էջ 435.— Յայլմէ Բարոզ վասմ
Համբարձմամ:

Լուսամցագրութիւն Գրչի.—

էջ 444.— Ո՛հ սիրտս այրեցաւ, քրտունք
կաթեցաւ ի վերայ թղթիս:

[ԽԵ].— էջ 448.— Յայլմէ Բարոզ վասմ
Սիրոյ:

էջ 455.— Այս իմ է գիրքս Բարոզիս ի
Ձմնամ Հատորայմ Հաւաքեալ.— Ա-ԽԸ Գը-
լուխներ:

էջ 464, վարը, կարմրատառ.— Գրիգորի
եռամենծի Բաբ հոնտորի եւ ամյաղք փիլի-
սափայի, աշակերտի Յովնամնու Որոտ-
մեցւոյ, արարեալ բամ խրատակամս. . .:

Մամր յիշատակագրութիւն՝ Գրչի կը
գտնուին բազում քարոզներու վերջը.
կ'առնենք ընտրովի.

1.— էջ 190.— Զանգարձ ի մեղաց խա-
ւարեալս Հոգով յիշեցէք:

2.— էջ 278.— Եւս առաւել զգերի Հոգով

զծողս եւ զհարազատս իմ զԱրիստակէս
Վարդապետն, եւ զծնողս մեր, ի Բա. Յս.
ի Տէր մեր, որ է աւրհնեալ յաւիտեանս,
Ամէն:

3.— էջ 427.— Որ եւ զմեզ արժանի արաս-
ցէ Բա. Ած. եւ մանաւանդ զստացող տառիս
Արիստակէս Վարդապետն, եւ ունայն ի
բարեաց եղկելի զծողս. եւ Նմա փառք:

4.— էջ 435.— Զցանկացող եւ խնդրող
ծաղկաթիթի բուրաստանիս, քաղցրագոյն
Հարազատն իմ՝ Արիստակէս րարունին, եւ
ողորմելի գերեալ Հոգիս յիշեցէք ի Տէր:

5.— էջ 447.— Զսիրով ստացող գրոյս Ա-
րիստակէս Վարդապետն՝ Հարազատն իմ բաղ
ձայի, աղայեմ յիշեցէք ի Բա. յոյսն եւ փրո-
կութիւնն ամենեցուն, զի սուրբ տեսոյն իւ-
րոյ եւ քաղցրալուր ձայնին արժանի արաս-
ցէ Համէն:

6.— էջ 464.— Ո՛վ ճշմարիտ սիրոյն սի-
րեցեալք եւ Բի. արեամբն զնեալ Հարք եւ
եղբարք, խոհեմ ընթերցողք եւ աստուածա-
բան քարոզողք, վասն սիրոյն Բի. յիշեցէք
ի Տէր՝ ցանկացող եւ զստացող սուրբ մա-
տենիս, ճշմարիտ սիրով սիրեցեալն իմ եւ
զպատուական Հարազատն՝ Արիստակէս
Վարդապետն, եւ զվարանեալ մեղօք, տա-
տանեալ կենօք, եղկելի զծողս, եւ զծնողսն
մեր՝ կիրակոս քահանայն եւ Թուրվանտէն,
եւ զեղբարսն մեր՝ Ղազար քահանայն, եւ
զտէր Ալէքսիանոսն՝ Հանգուցեալն առ Բա.,
եւ զամ. արեան մերձաւորսն մեր. եւ զուր
յիշողքդ յիշեալ լիշիք ի բարեաց յիշումն
Բի. Այ. մերոյ, որ է աւրհնեալ յաւիտեանս
Ամէն:

Յիշատակարանիկ 1923/4 փակցուած վերջի
պահպանակ թուղթին, թիւ 34:

3164

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ՄԱՆԿՈՒԹԵԱՆ. — 3

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մալա 10×15×1.5: էջ 132: Հանգա-
մանց համարեա բաւարար. վնասուած խոնա-
տութենէ եւ հնութենէ: Թուղթ հասարակ:
Գրութիւն՝ խորագիրները եւ սկզբնատողերը
կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, երկսիւն,
28 տող: Նոտրագիր շեղակերպ: Համառոտա-
գրութիւնք յոյժ առատ: Կաշեկազմ գծազարդ
անարուեստ:

Հմտ. Սիոն, 1972, էջ 238, Սիփան Վրդ.
Մխանան:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-2, դատարկ, մասամբ պատռուած:

էջ 3ա. — Յամկիս Մատեմիս. — Ա-ԻԹ Գը-
լակներ:

էջ 5բ-8, դատարկ, անմարդ:

էջ 7ա. — Պատմութիւն Յաղագս Մարդե-
ղութեամ, մարմնացելոյն ի Սրբոյ Կուսեմ,
զոր Յակորայ եղբոր Տեառն ասացեալ, որ ի
սկզբամէ ակամատեսն եղիւ Բանին յԱստու-
ծոյ, սկիզբն արարեալ կարգաւ գրել փռք ի
շատէ զյիշատակսն, որ եղիւ ի ժամանակին
յամմիկի՝ մի ըստ միդէ: Օգնեա իմծ Գս:

Ա. — Վասն Յովակիմայ եւ Աճնայի կնոջ
իւրում ամուսնեամ եւ յղութեամ, որ շնոր-
հեցաւ մեա յԱստուծոյ զաւակ օրնմութեամ
Ար. [Կոյսն Մարիամ]. — [Եւ ե]ղիւ յառաջին
ամի [Թագաւորութեանն]? Օգոստոս կայսեր
Հռոմայեցւոց աշխարհին...: Տես Սիոն,
1972, էջ 237:

էջ 11բ. — Իսկ այրն նորա Յովակիմ յոր-
ժամ ել ի տանէն առեալ զՀոսոս եւ Հովիւս
Հատին, եւ զնաց յանապատ, եւ անդ Հար-
կանէր գիտրան իւր...: Հմտ. Անկառն
Գիրք Ն. Կոսկարանաց, 1898, էջ 1:

Բ. — էջ 13բ. — Վասն Սրբոյ Կուսիմ Մա-
րիամու ծննդեան, որ եղիւ ի տմ ձոր իւրոյ
ամաց երից, զոր ասացեալ Սրբոյն Յակորայ
Տեառնեղբորն. — Եւ ի վաղիւն յարուցեալ
Յովակիմ...: Հմտ. Ոռյմ, էջ 3:

Գ. — էջ 16բ. — Պատմութիւն վասն Ար-
կուսիմ Մարիամու սննդեանմ, որ եղիւ ի
տեառն սրբութեամ զամս երկատասամ,

Ե. — էջ 21ա. — Վասն աւետարար երեշ-

տակիմ ճայմի եւ քարագելոյ յղութիւն Սըր-
բոյ Կուսիմ Մարիամու:

էջ 30բ. — Ո՞ր՞ն պատմեցից զբանս զայս,
յայտնի՞ր՞ ասացից թէ ծածուկ, արա՞նց պա-
տասխանի տաց եթէ կանանց, կուսանաց
եթէ ամուսնացեալոց, զո՞ր կարացից բանիւ
հաւանեցուցանել...: Հմտ. Նոյն, էջ 20-
21:

Զ. — էջ 33բ. — Վասն Պատմութեամ Յով-
սեփայ՝ եւ զրգարտելոյ զԿոյսմ Սուրբ ամ-
մեղութեամբ եւ դատապարտել զմա:

Ը. — էջ 43բ. — Վասն ծածուկ գնալոյն
Յովսեփայ եւ Մարիամու ի Բեթլէեմ քա-
ղաք, եւ ծննդեան Սրբոյ Կուսիմ որ եղիւ
ամող. — Եւ եղիւ ընդ յաւարտն աշխարհի ել
հրաման Օգոստոս կայսերէ...:

Թ. — էջ 47ա. — Վասն մշտնացմ եւ սկան-
չելեացմ որ կատարեցաւ ի յայրն եւ մանկա-
բարձիմ հետեւեալ առժամայն տեսանել ըզ-
կուսութիւնմ սուրբ՝ ամբարտ եւ ամբողջ մը-
նալով յետ ծննդեանմ. — Իրեւ զայն տես-
եալ Յովսեփայ...:

Ժ. — էջ 49բ. — Վասն հրեշտակիմ գոյե-
լով առ իսկիւն զաւետարար քարբառմ՝ եւ
յայրն փութով ետառնել մեցա բազում ըն-
ծայիւք երկրագոյնութիւն տեսանելով զծննու-
ղնմ սուրբ:

ԺԱ. — էջ 50բ. — Վասն բազմութեամ գո-
րացմ մոգուցմ, հետեւելով մեցա ընծայիւք,
եւ բերելով զմծայս ի պատիւ մարմնայ
մանկեանմ արքայի որդւոյն քաջատրիմ Իսրա-
ելի:

էջ 56բ. — Իսկ իրեւ զայն ամ. ինչ տես-
եալ Յովսեփայ եւ Մարիամու, երկուցեալ
[Ի] Թագաւորացն եւ ի զօրացն ամենեցուն,
ահաբեկ եղեալ եւ թողից զայն եւ փախեան
ի տեղւոյն անտի, եւ մանուկն Յս. միայն ի
յայրին բազմեալ կայր ի յանբանից մարտն
...: Հմտ. Նոյն, էջ 48, եւ լս.:

ԺԲ. — էջ 61բ. — Վասն զայտնեամ Տեառն
բառամօրեայ ի տեառն, մատուցանել զմա
բազում ընծայիւք ի Սրբութիւն Սրբացմ:

ԺԳ. — էջ 63բ. — Վասն չարութեամ շե-
րովդէի յամդիմանելոյ եւ խաբելոյ ի մոգու-
ցն, եւ կոտորելոյ գնաւկուսմ որ ի Բեթ-
լէեմ:

ԺԴ. — էջ 85ա. — Վասմ դարձնալ չարութեամ չեղովդէի, սպառնանի ըզաբարիա՝ դիայր Յովսէփմու Մկրտչիմ, եւ զԱիմեօմ կացուցանել Քանանայաքտ տաճարիմ, նդիսաբք փախստակամ իմել մանկամբմ:

ԺԵ. — էջ 88ա. — Վասմ երեշտակիմ յայտնելոյ Յովսէփայ՝ զմալ մորա փախստակամ յգիպտոս, ի ձեռաց Վարդաշիմ չեղովդիայ, զի մի սպանցէ զմամուկն Յս.:

ԺԶ. — էջ 71բ. — Վասմ զմալոյ Յի. ի տաճար կոռցմ եւ խորտակելոյ զկուտսմ, եւ կործանելոյ զմեհեմսմ դիցմ, եւ քաղմութիւմ մարդկամ որ մեռամ անդ եւ յարութեամ. — Եւ Յս. յարուցեալ վաղվաղակի զնացանդ... — Հմմտ. նոյն, էջ 63:

ԺԷ. — էջ 78բ. — Վասմ դարձնալ երեշտակիմ ազդ տանելոյ Յովսէփայ զմալ մորա յերկիրմ Խարաշէի եւ քնակելոյ յաշխարհմ Գալիլացաց եւ ի քաղաքիմ Նազարէթ. — Հմմտ. նոյն, էջ 70, Գրուի ԺԶ:

ԺԸ. — էջ 84բ. — Վասմ ելանելոյ մօցա Նգիպտոսէ եւ զալ ի կողմամս եբրաւոյ աշխարհմ Արարիայ. տղայութիւմ զոր առնէր Յս. եւ մահուամ յարութեամ եւ մեռելութեամ. — Եւ ի գիշերին յայնսիկ յարուցեալ Յովսէփ... — Հմմտ. նոյն, էջ 78, Գրուի ԺԷ:

ԺԹ. — էջ 90ա. — Վասմ երթալոյ մօցա յերկիրմ Քանանու, եւ տղայութեամ զոր առնէր Յս. Տերմ մեր. — Եւ ի գիշերին յայնսիկ առեալ Յովսէփ զմանուկն եւ զմայր իւր՝ եւ զնաց յերկիրն Քանանու, ի քաղաք մի որ անուանեալ կոչի Մադիամ... — Հմմտ. նոյն, էջ 82, Գրուի ԺԸ:

Ի. — էջ 91բ. — Վասմ փախելոյ մօցա անտի եւ զմալ յերկիրմ Ասորեստանեաց. — Յարուցեալ Յովսէփ առ զմանուկն եւ զմայր իւր եւ եկեալ յերկիրն Խարաշէի ի քաղաք մի որ կոչի Ռոդասորոն... — Հմմտ. նոյն, էջ 84, Գրուի ԺԹ:

ԻԱ. — էջ 93բ. — Վասմ տանելոյմ Յովսէփայ մամուկն Յս. ուսումն դպրութեամ. — Եւ ի վաղիւս յարուցեալ Յովսէփ հառ տախտակ մի եւ զմանուկն Յս. առաջի իւր եւ եկն զառ Գամաղէլ... — Հմմտ. նոյն, էջ 86, Գրուի Ի:

ԻԲ. — էջ 98ա. — Վասմ զմալոյ մօցա ի քաղաքն Պատարիայ՝ եւ տալ զմա արուեստ մերկաբարութեամ. տղայութեամ զոր առնէր Յս. եւ սքանչելեացմ զոր արար. — Հմմտ. նոյն, էջ 91, Գրուի ԻԱ:

էջ 108ա. — Ասեն քաղմութիւնք մարդ-

կանց. Երանի ծնողացն որ այսպիսի զաւակ օրհնութեան ունիցին յազգա իւրեանց: Եւ Յովսէփ դարձնալ լուսիքամբ ի տուն իւր... Գի այսպիսի յարչարանս կրեմք վասն դորա... — Հմմտ. նոյն, էջ 99:

ԻԳ. — էջ 106բ. — Վասմ ընթամալոյ մօրա յԱրեմաքեայ քաղաք. տղայութեամ զոր առնէր Յս. եւ մահուամ որ եղել իսկ եւ յարութեամ. — Յովսէփ երկուցեալ ի դասաւորէն՝ առ զՄարիամն եւ եկեալ ի քաղաքէն զնային զճանապարհաւ... — Հմմտ. նոյն, էջ 100, Գրուի ԻԲ:

ԻԴ. — էջ 112ա. — Վասմ երկմտելոյմ մօցա անտի եւ զմալ յարեւամ իերիմ. տղայութեամ զոր արար Յս. ընդ մանկուսմ ներայեցաց. — Հմմտ. նոյն, էջ 106, Գրուի ԻԳ:

ԻԵ. — էջ 113բ. — Վասմ զմալոյ մօցա ի գիւղմ Սմաւու, եւ թշկուրեամ եւ սքանչելեաց զոր արար Յս. ի վերայ եկամղաց. — Հմմտ. նոյն, էջ 108, Գրուի ԻԴ:

էջ 116բ. — Ասէ պատանին. եւ որ աշխարհ է Հայրն քո, եւ ո՞ր կարէ տեսնանի զնա... — Հմմտ. նոյն, էջ 110, տող վերէն 2-3:

— Ասէ Յս. դիւրին է՝ քու թոռ թոռնիս զանկանս եւ անունս պատուականս... — Հմմտ. նոյն, անդ, տող վերէն 7-8, եւ յս.:

ԻԶ. — էջ 117բ. — Վասմ երեշտակիմ ազդ տանելոյ Յովսէփայ զմալ ի քաղաքն Նազարէթ, եւ մամուկնեացմ զոր արար Յս. — Հմմտ. նոյն, էջ 112, Գրուի ԻԵ:

ԻԷ. — էջ 121ա. — Վասմ քաղմալ տալ ըրծելութեամ զոր կատարեաց Յս. ի քաղաքն եւ ի գիւղմ՝ ամոնս ի ծածուկ եւ ամոյալոյ ի մարդկամէ. — Հմմտ. նոյն, էջ 116, Գրուի ԻԶ: Նոյնպէս թուագրեալ ԻԶ, նախադիր ցանկին մէջ:

էջ 122-123ի միջեւ ինկած մէկ թերթ, որով կը պակսի յաջորդ դուրսին խորագիրը, որ է ըստ նախադիր ցանկին՝ ԻԷ. Վասն օրինացն եւ մարգարէիցն աւանդութեան եւ կատարելոյ զգրեալսն մինչեւ լնուլ մայաց չափոյ եւ հասակի. — Հմմտ. նոյն, էջ 117:

էջ 123ա. — Ասէ երես. է՞ր չես Հարցաներ ըսն իմաստութեան որ օգտիս յինչն... — Հմմտ. նոյն, էջ 119:

էջ 124բ. — ...եւ զնաց ի Նազարէթ, եւ ոչ յայտնեաց զգործն զոր արար. եւ նմա փառք յաւիտեանս, ամէն. — Հմմտ. նոյն, էջ 121:

ԻԲ. — էջ 125ա. — Վասմ շիջուցանելոյ ըզարկութիւմ երկուց քարասիրտ գիւմարաց,

և Լառազնիմ առաջի մոցա հեղուքեամբ, եւ յաւսուցանելն զմոսս շիրքոմ զբարոցն իւրեանց. — Հմմտ. նոյն, էջ 122, Գլուխ ԻԸ:

էջ 128ա. — ...և Յ. արհնեց զնոսս, եւ զնաջին խաղաղութեամբ ի ճանապարհս իւրեանց: Եւ Գ. փառք յաւիտեանս, ամէն:

— Վերջ:

էջ 128-132, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

Յիշատակարանիկ 1923ի փակցուած առաջին կողքին, քիւ 35:

3165

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱԿԱՑ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ. — 24

Գ. ԱՐԳ. ԲԵՐԴՈՒՄԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 21×15×1.5: էջ 124: Հանգամանք անբաւարար. ստորին լուսանցքը վնասուած խոնաւութենէ: Թուղթ ծծող, կապտորակ: Գրութիւն սեւ մելանով, միասին, 25 տող: Նոտր շեղագիր: Համառոտագրութիւնք յոյժ առատ: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ, անարուեստ, հնամալ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-2, դատարկ: Նոյնպէս Ե-Յ:

էջ 3. — Յորդորակ առ հարկաւոր բանսն Գ.:

էջ 7. — Բան առ բարեմիտ ընթերցողսդ:

յաղազս առաջիկայ Առակաց Աւետարանականաց: Յառաջարանութիւն:

էջ 14. — Յաղազս թէ որքան հարկաւոր է հաշտութիւն եղբայրական...:

էջ 18. — Յաղազս տեսակաւորեալ Հաւատոյ:

էջ 98. — Յաղազս յարատեւադոթից:

էջ 113. — Անկիւնաւոր ոտանաւոր. — Աղբիւր բացեալ ի տան Դաւթի...:

էջ 118, դատարկ:

էջ 117. — Յանկ Գրքոյս:

էջ 119-124, դատարկ:

Յիշատակարանիկ փակցուած առաջին կողքին, քիւ 36:

3166

Ք Ա Ր Ո Ջ Գ Ի Ր Ք. — 9

ՊԵՏՐՈՍ ՎՐԴ. ԱՂԱՄԱԼԵԱՆ

Սիս

ՌՄԾԸ = 1809

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 31×21.5×4: էջ ԺԲ+411: Հանգամանք անբաւարար. խոնաւութենէ վնասուած: Թուղթ բաց կապոյտ գոյնով: Գրիչ՝ Սրապիոն Աթղ. Բերիացի: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ սկզբնատողերը կարմիր, մընացեալը սեւ միւնով, երկսիւն, 31 տող, կարմիր գիծերու միջեւ: Նոսր շեղագիր, յատակ: Համառոտագրութիւնք յոյժ առատ: Կազմ՝ կէս տախտակ, կէս Թանձր Թուղթ, կոնակը լաթ, Պատուիրատուն՝ Կիրակոս Կաթողիկոս Կիլիկիոյ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Ժ. դատարկ:

էջ ԺԱ.— Տիտղոսաթերթ, կամարազարդ: Գիրք՝ Բարոզից, արարեալ Հեղինակու թեմալ Սբ. Գրոց եւ մատենից եկեղեցականաց, ի Պետրոսէ Վարդապետէ Նախիջեանցեայ, Աղամայեան կոչեցեալ Արքեպիսկոպոսէ, ի փառս Աստուծոյ եւ յազուտ ազգիս բանասէր քարոզչաց:

Որ այս գիրք գտառլինն օրինակեալ էր ի Սբ. էջմիածին, եւ այժմ ի ՌՄԾԸ մերս Թուղթ ի նոյն օրինակէ գրեցաւ ի Սբ. Աթոռն Կիլիկիոյ, ըստ խնդրոյ Հովնապետի որոյ՝ տեառն Կիրակոսի սրբազան կաթողիկոսի ամ. Հայոց, ձեռամբ Սրապիոն յոգնամեղ արեղայիս Բերիացեայ. բայց ոչ ըզբոյրոն՝ այլ այսքանս ի ձեռս բերեալ արձանագրեցի, զի գտնէ եւ մասն աղնիւ մարգարտիս գտանեցի ի ձեռս իմաստասէր քարոզող եղբարց մերոց ի Քս. Թս. ի Տէր մեր: էջ ԺԲ, դատարկ:

էջ 1ա.— Յաղագս ամարտի յղութեամ Սրբուհայ Մօրն Այ. ի ծնողաց:

էջ 7ա.— Բ.— Յաղագս երից ամաց ընծայեցմամ Մօր Տեառն ի տաճարն:

էջ 22էն ցատքած է 24ի:

էջ 116ա.— Գարագ Ժ: Յաղագս Քառասնօրեայ Գայտեանմ Տեառն ի Տաճարն Սուրբ:

էջ 143էն ցատքած է 145ի:

էջ 208ա.— Գարագ ԺԶ: Զարբարդ Կիրակի մեծի պահացս, ի վերայ տմտեսիմ:

էջ 234էն ցատքած է 236ի:

էջ 244բ.— Գարագ ԻԱ: Յաղագս Ղազարու Յարութեամ շարաթում:

էջ 371բ.— Յաղագս Գայտեանմ Հօգւոյն Սրբայ ի Պեմտէկոստէիմ, ի Սբ. Վերմատունըն: Գարագ ԼԳ:

էջ 392բ.— Նորիմ շարադրոցի գրոյս է ասացեալ Երգ ատ Հոգիմ Սուրբ, յաւուր ցայտեանմ մարա: Ի գոյն Նորաստեղծեալի երգելի.— Պետ Համայնից՝ Հոգի անՀուն...— Պ ե տ ր օ ս:

էջ 393բ.— Յաղագս Երեսման Սրբայ Խաչիմ օր ի մայիսի եօթմ տօնի: Գարագ ԼԴ:

էջ 397ա.— Յաղագս սրբայոյս իւրոյն մեռումի, եւ աստուածազործ սրբացունցի շմորեի մարա: Գարագ ԼԵ:

էջ 402բ. դատարկ:

էջ 404ա.— Յանկ Մատենիս, Այբուբենի կարգով: Ա-Ղ. շարունակութիւնը կը պակսի:

Յիշատակարամ Կիրակոս Կաթողիկոսի.—

էջ 402բ.— Փափաքող եղէ յոյժ մեծաջերմ սիրով՝ սոյն ցանկալի Հոգեպարար եւ Հազադիւտ Գարոզգրոյս, եւ Կիրակոս Կաթողիկոսս Սրբայ Աթոռոյն Կիլիկիոյ, յորժամ տեսի առ յումանմ զօրինակ սորին, եւ ապա յայնժամ կոչեալ առ իս զՀոգեւոր որդեակն իմ՝ գտէր Սրապիոն ճգնակիր վարդապետն Բերիացի, զբնիկ միաբանն մեր, ետուր գրել նմա ի նոյն օրինակէն, զոր ահա աւարտեաց Տէրամբ: Յետ որոյ լիովին ետուր եւ Հատուցի նմա զվարձն աշխատութեան առաւելութեամբ Հանդերձ, զոր անջնջելի յիշատակ արարի վասն Հանգուցեալ Հոգւոյ՝ ըստ մարմնոյ Հօրս իմոյ՝ մահ-

տեսի Գրիգորին, հղեմատիկ Սրբոյ Աթոռոյն մերոյ, յորում ոչ միայն ի կենդանութեանս, այլ եւ զկնի փոխման իմոյ յաստեացս, կացցէ եւ մնացէ Աստուծոյ ի ժամանակս թաղումս, ի ձեռս յալորդաց իմոց, առ ի ընթեռնուլ նոցա միանգամայն, եւ այնց հարազատ միաբան եղբարց, որք դռանին ի մէջ Սուրբ Գահիս: Ուստի խնդրեմ, ի խնամով պահողացդ եւ ուղիղ մտօք առեալ զսա յընթերցողացդ եւ յօրինակողացդ, յիշել սրտի մտօք, զհոգի հանգուցեալ վերոյդրեալ Հօրն իմոյ, միով Հայր մերիւ, եւ լիաբերան տալ նմա զողորմին. եւ դուք յիշատակօղոջ զսլիք միշտ զողորմութիւն ի Գրիստոսէ Աստուծոյ մերէ՛ յաւուր արդար դասաւորութեան նորին:

Հուսկ ապա եւ զայս գրեմ կտակօրէն, Թէ

ամ. ոք, ով եւ իցէ, եթէ [առցէ?] Գարդգիրքս կամ զողանայցէ եւ իւրաց [ուսցէ, եւ] կամ վաճառեսցէ, ըստ զողին ... տեսունավաճառին Յուդայի ընկալցի զպատիւն:

Կը շարունակուի Գրչիմ կողմէ. —

Էջ 403ա, վերը. — Նաեւ վերջապէս խնդրեմ ի մէջ, ով ընթերցող պատուական հարց իմ եւ եղբարք, յիշել զգծագրող սուտանուն արեղայս ի սուրբ յաղօթս մեր, Եւ եթէ ի մատենիս այս տեսանիցէք զսխալանքս, Թէ ի գիրս եւ Թէ ի բառս, նոքին պակասութիւնք իմ են, եւ ոչ հեղինակին, քանզի այսքան էր կարն իմ: Ուրեմն ներելով տկարութեանս, ողջ լերուց:

Յիշատակարեմիկ 1923ի փակցուած ժժ էջին վրայ, Իլի 37:

3187

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՄԱՌՈՏ

ԹԱԳԱՒՈՐԱՅՆ ՕՍՄԱՆՑԻՈՑ. — 1

[Կ. Պալիս?]

1783, 1784

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասալ 21.5×15×4.5: Էջք Բ+636, Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ տակուն: Գրութիւն՝ սկզբնասողերը եւ վիստատները կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով: միասին, 28 տող, կարմիր շրջագիրեւ: մէջ, նոտրագիր շեղակերպ վարժ: Համառոտագրութիւնք սովորականէն անլի: Գունաւոր զարդագիր եւ լուսանցազարդ էջ 381: Խորանագարդ իւր սարօք, էջ 5, 288, 481, 581, Կաշեկազմ խաւարարտեալ դրոշմազարդ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Բ, դատարկ:

էջ 1. — Տիտղոսաքերք.

Պատմութիւն Համառոտ Թագաւորաց Օսմանցւոց:

էջ 2, շեղագիր. — Այս Պատմութիւն Հա-

մառոտ Թագաւորաց Օսմանցւոց, Թուի լի-նել գործ Սրեմիայ Ձէլչպի Բէնմիրանեան Կ. Պոլսեցւոյ, որ ծաղկեցաւ յժէ դարու, եւ եթող թաղում արդիւնս գրչի:

Գոյ հասարակ ինչ պակասաւոր եւ անհաշակ ի Ստեփանապոլսի Ձեռագրաց Սրբոյն Յակոբայ, յերուսաղէմ, համարա 484, յաւարտ որոյ կցեալ կայ տեղոր մի յողաղար, այսպիսի խորագրով:

«Համառոտ եւ ստուգադոյն պատմութիւնք Օսմանցւոց Թագաւորութեան՝ Ալի Օսման կոչեցեալ: Զբօսանք խնդրողաց ... ի տիեզերական ջաղաքն Կոստանդնուպօլիս» [Տես Բ. Հատք, էջ 448]:

Գրեա՛ Թէ նոյն է շեխերգաւքս ընդ ճեռալարանութիւնն այն տեսութեան, իսկ ի բուն Պատմութեան են տեսերութիւնք ընթերցուածոց: Բարգէն Սպա.:

էջ 3. — Նախերգանք Պատմութեան Թագաւորաց Օսմանցւոց. — Խնդրողք իմաս-

տից եւ կամ այլոց զորոց հարեանցի անցանելով՝ ոչ կարեն առնուի զճաշակ... Եւ թէ որոց մնաց վազը՞նք եւ խայրաթ մինչեւ ցայսօր: Զքոսանք խնդրողաց՝ եւ անաշխատ պատարանի հարցողաց, ստուգաբան պատմագիր:— Լմմտ. Թիւ 484, Բ. Հատոր, էջ 449:

Էջ 4.— Նախերգանց Օրինակողին.— Եւ զի յետ բաժանելոյ յերկուս եւ տկարանալոյ Հոռմէական միանձեան մեծի տէրութեանն, նշանակեալն ի Դանիէլէ չորրորդ գագանաւն, ամենիմաստ կառաւարն տինգերաց՝ յարոյց յաշխարհի զմեծ տէրութիւնն Օսմանցւոց՝ անքննելի խորհրդով իւրով, զնշանակեալն ի նոյն Դանիէլէ փոքրիկ եղջերան բուսելով ի նորոյ ի մէջ եղջերաց չորրորդ գագանին:

Վասն այսորիկ առ ի ունել փոքր մի տեղեկութիւն զթաղաւորացն Օսմանցւոց յօժարեցայ՝ յամի Փրկչին 1783, օրինակել զայս համառօտ Պատմագիրք, ի վերածել զայն ի լոյս ի խաւարէ սղալմանց գրչաց:

Սա նկատեալ յինքեան անկատար իմն է, եւ ի տեղիս տեղիս երեւի նախադասել եւ յետադասել զեղբայրն բոտ կարգի իրացն եւ ժամանակին: Եւ չարադրութիւն բանիցն խառն է ի յաշխարհարառէն, յորում ի կիր առնու նաեւ բազում բառս տանկական: Բայց զայս ունի՞ զի ուղիղ զնէ զթուական ամաց թաղաւորելոյ իւրաքանչիւր թաղաւորաց եւ կենաց նոցա: Եթէ ի Պատմութեան տեսցին քաղաքք եւ զաւառք ինչ երկիցս կամ երիցս առեալք ի թաղաւորաց, աստուած տէ՛ այն՝ զի այն քաղաք կամ զաւառ պատմաբան է ի տէրութեանէն, վասն այն վերստին առնու զայն յաջորդ թաղաւորն:

Յայսմ Պատմագրութեանն թուական Փրկչին, եւ Հինքիթն, այսինքն սէնէն տանկաց, զոր լատինք Հէնթրայս սանն, զնրի ի կարգս բանիցն, իսկ թուականն Հայոց զնրի ի լուսանցն: Թուական Փրկչին զնրի հոռմայեցւոց թուագրով, տանկացն իւրեանց թուագրով, կամ բախամով, եւ Հայոցն տառիւք Հայոց թուին:

Էջ 5.— Պատմութիւն Համառօտ Թաղաւորացն Օսմանցւոց.— Յամի Փրկչին 1215(1) եւ ի սէնէին տանկաց 111, յորժամ ձինկիդ Խանն Թաթարաց զգաղացն Պալիս աւերեաց, եւ զեկեմարզեմ(2) չա՛հ ի թաղաւորութեանէն փախոյց, եւ էառ զՊարսկաստան...:

Մամօր.— Փակագծեալ 1, 2, եւ յաջորդ

Թիւերուն համեմատ մանրատառ ծանօթութիւններ կը գտնուին ստորին լուսանցքներուն:

Էջ 7.— Առաջին թաղաւոր.— Սա եղեւ առաջին սուլթան եւ առաջին թաղաւոր Օսմանցւոց տէրութեանն, որոյ անուամբ կոչին եւ նոքա մինչեւ ցայսօր Օսմանցիք...:

Էջ 11.— Երկրորդ թաղաւոր.— Եւ ի մեռանիլ սուլթան Օսմանին, յամի Փրկչին 1328, եւ ի սէնէին տանկաց 111 որպէս գրեցաւ ի վերոյ, թաղաւորեաց ընդ նորա ի մին ամի որդին նորա սուլթան Օրհան խան զագի իպնի Օսման...:

Էջ 15.— Երրորդ թաղաւոր.— Երկուս վէնտիկեար սուլթան Մուրատ խան Ղազի՝ իպն Օրհան...:

Էջ 19.— Չորրորդ թաղաւոր.— Սուլթան Երջուրըմ Պալազիտ Խան Ղազի, իպն Մուրատ: Որդի քառասուն եւ չորս ամաց էր Պալազիտ ի թաղաւորի իւրում, եւ թաղաւորեաց ամս չորեքստասն ի յետրենէ եւ ի Պրուսայ, յամի Փրկչին 1389...: Լմմտ. նոյն, էջ 450:

Էջ 43.— Եոթներորդ թաղաւոր.— Ֆէթիհ սուլթան Մէհմէմէտ սանի, այսինքն Երկրորդ, Խան Ղազի, իպն Մուրատ: Որդի քուսան ամաց էր Մէհմէմէտ ի թաղաւորի իւրում, եւ թաղաւորեաց ամս երեսուն եւ մի, յամի Փրկչին 1451...:

Էջ 228.— ...ի նոյն 1111 սէնէին (ԽՄԸ) փլուցին տանիւք զՀայոց ժամն Պէլիթթալու, եւ այլ ոչ չինեցաւ:

Էջ 244.— Քսան եւ Եոթներորդ թաղաւոր.— Սուլթան Ակտիլ Համիտ կամ Համիտ Խան իպնի Ահմէտ: Որդի յիսուն եւ մի ամաց էր Համիտ ի թաղաւորի իւրում, եւ թաղաւորեաց ի Ստամբուլ, յամի Փրկչին 1774, ի յուսկարի 11 (ԽՄԻԳ), եւ ի սէնէին տանկաց ի 114 եւ զԵթ թաղաւորէ յաւուրս մեր(37)...:

Մամօր.— ...լուսանցն (37).— Սա որդի էր սուլթան Ահմէտին, քսան եւ երեքերորդ թաղաւորին, որպէս եւ անդ նշանակեցաք:

Էջ 257.— Եւ եղնն որդիք սորա չա՛հառէք մինչեւ ցայս ամ [ԽՄԼԲ = 1783], Մէհմէմէտ, Ահմէտ, Սիւլէյման, Մուստաֆա, եւ Մուրատ:

Էջ 268.— Մեռան Մէհմէմէտն եւ Ահմէտն, եւ թաղեցան ի թիւպէն հոր իւրեանց, ի Պախնայ խափուն:

Իսկ ի 1111 սէնէին եղեւ նմա եւ այլ արուգաւակ մի, զոր ի յիշատակ առաջնոյն՝ յոյժ

սիրելոյն իւրոյ՝ *Կոչեաց Մէհէմէտ*։ Եւ այսպէս կան կենդանի այժմ Սիւլէյմանէն, Մուստաֆայն, երկրորդ Մէհէմէտն, եւ Մուրատն. եւ վերջինս այս օրուայսմ 1194 սէնէի, Նոյնն սմա եւ դատերք ութն, մինչեւ ցայս ամ, եւ ցայսօր, որոց հինգն մեռան, եւ թաղեցան ի թիւպէն չոր իւրեանց, եւ երեքն կենդանի են։

Էջ 269-280. Կարմիր շրջագծերը պատրաստ բայց անգիր։

Էջ 281. — Տնարակ Վիպասանութեան մարտի Օսմանեաց արքայի սուլթան Մուստաֆայն, որ ընդ ազգին Ռուսաց, որ սկըսաւ ի թուականութեան Հայոց ՌՄԺԸ [= 1769] ին, իսկ ըստ տաճկաց 1187 ին, Գրեալ յումանէն բանասիրէ ի վայելումն անձանց բանասիրաց։

Էջ 282. դատարկ։

Էջ 283. — Յաղաքս պատերազմին թուրքաց ընդ Մոսքովի ազգին, կամ թաղաւորութեան, որ սկսաւ ի թուին Հայոց ՌՄԺԸ ին, իսկ ըստ տաճկաց 1187 ին։

Յաղաքս պատերազմին խոտովութեան Գրուիկ Ա. — Գրուիկ է զի իրք գտանեացն լինիլ պատճառք խոտովութեան եւ գրգռութեան պատերազմի...։

Էջ 285. — Յաղաքս բերելոյ դեսպանին Բոհեմիոյ զբանային Գամանիցոյ առ ազգս թուրքաց, Գրուիկ Բ։

Էջ 288. — Յաղաքս էսնաֆ ալային որ եղեւ Գրուիկ Ժ։

— Յաղաքս թափօրական եւման Ենիիւլէր աղատոյն, եւ իւր զորացն, եւ այլ օճախլից զխաւարաց եւ հետեւող զօրաց նոցին։ Գրուիկ 11։

Էջ 366. — Յաղաքս Հոյակման քաղութեան տեսանմային Մոսքովու եւ բարեհամբաւութեան խափուտանպետին եւ աղատարարոյութենէն։ Գրուիկ 37։

Էջ 369. — Օրինակ թղթոյն զանսօղիցն իզմիրու, զրեալ առ բարձրութիւնն փոթէ Աղէքսանդրի Օսլովին, առաջին Հրամանատու ի իլիսանին տեսանմային Ռուսաց, այսինքն Մոսկովին, որ էր ի կողմանս կղզեացն Միտլիիւն եւ իլիսանային եւ Սափըզու, յամի Տեառն 1770, յուրի 21։

Էջ 384. — Պատասխանի թղթոյն, ի յիլմիս կղզւոյն, զգոստոսի, յամին 1770։

Էջ 372-380, դատարկ։

Էջ 381. — Ռուսային ինքնակայի էգատա-

րինէ կայսրուհւոյն՝ Հայոց ազգին սըրբազան Սիմէօն կաթողիկոսին տունալ Հրովարտակին օրինակն է, որ թուին Քրիստոսի Փրկչին մերոյ 1788, յունիսի 30. — Ողորմութեամբն Այ. Մեք.՝ էկատարինէն Երկրորդ թաղուհի եւ ինքնակալ ամ. Ռուսաց...։ Եւ ահա մեր թաղաւորական մեծ մօհրովն կնքեցաք, ի թուին Քի. 1788 յունիսի 30։

Եւ յԱժտէրիսան քանակալ մահտեսի սահապ Առաքելի որդի մահտեսի Օհաննէսա թարգմանեցի ի թուին Քի. 1776 յոյնիմ. 2։

Էջ 385. — Հազրէթի Հազ Ելլէ ալինին ամենի ինայէթի իլէ փէթրա Գաթարինէ սանի իմփէրաթօրինէ, վէ պիլ իսթիքալին Հիւսանիւն, տէվլէթի Ռուսիյէնին Հիւթիւստարի...։

Սանգաթի Փէթրապուրզովն վե տիվանի ալի էնտինով պասըյմ տըր, շուպաթն 28 կիւնի, 1784 ինճի երըրեսաւ։

Էջ 384. — Գէրմանիայու իմփէրաթօր Գաւլօ, այսինքն է նէմցէու կայսրն, որ եւ էր այժմու Քէրէզիա կայսրուհւոյն Հայրն, որ յուրարկեաց այս նամէի չէրիֆս, այսինքն է սուրբ Հրովարտակս, առ սուլթան Ահմէտ արքայն թուրքաց. ի նոյն ժամանակի վէզիրըն էր քրիստոնէականարտ Եփն Ալի փաշայն, որ էր յամի Տեառն 1710։

Էջ 402. — Ենիեղեցեացն Հայոց թէֆթիլ շառնելոյ ֆէրմանի Հայկականն է։

Էջ 411. — Ազգիս Հայոց Պատրիարք Զաքարիայ աստուածաբան եւմարտ վարդապետի պատրիարքութեան պէրաթի թարգմանեալ օրինակն է...։

Գրեցաւ պատրիարքութեան պէրաթս ի թուին տաճկաց 1184 չէվվալ ամսոյ ութին։ իսկ ըստ Հայոց ՌՄԻԲ [= 1773]։

Էջ 422. — Ոտանաւոր որդերգական, վասն առմանն Ստանպուլայ. — Յիւրն Հարիւր լերկուն թուին, ի դառն եւ վստ ժամանակին...։

Եւ Արքաւամ մեղօք լըցեալ, բազում ցաւօք զորքս յօրինեալ, քանզի կոստանդնուպոլսին ըզբարութեան ժամն եմ տեսեալ...։

Էջ 436. — Վասն զայոյ բոլոր Ֆոսանկ ազգին յայխարս ամենայն. — Քանզի Ֆոսանկաց ազգն չարժին...։

Եւ ասապցեն Տէր ողորմի, ինձ մեղաւարտ Առաքելի, որ զայս բանեքս ի շար եղի,

ողջանալ կոտտանդնալաջոխ...:

էջ 443.— Էկատարինէ ինքնակալ կայս-
րուհին Ռուստաք՝ զայս հրամանագիր
յայնժամ ետ ազգին Հայոց, յորժամ ի Պը-
րիմու հանեալ իսղացցոց եւ բնակեցոյց ի
Նորն Նախիջիւան...:

Հայս ամ. առաւելութիւնս մեր շնորհեմք
...յամի ի Ենդեհէ Գի. 1778, յամսեանն նո-
յեմբերի ԺԴին, եւ ի Թաքաւորութեան մե-
րում տասնեութամի:

էջ 449.— Այս է մեր Ռուսիային ապրա-
նաց տալի մաքսն...:

Այս տէֆթերէս դուրս բարիք ըլլանէ, Թէ
սորա մէջը անուըն յըլլանէ, Զին երեք պիտի
ստէն:

էջ 480, դատարկ:

էջ 481.— Հազա փթապի խիւլասէթիւ ի-
թիպար, Պինկ երեզ սէքսէն իթի սէնէսինտէ
Աի Օսման տէվլէթիւնին Ռուսիյէ տէվլէ-
թիյէ զուհուր իտէն սէֆէրի նազլի տիր.—
Իպզայի համտիւ սէնայի խիւտալէնտի ալ-
լամ...:

էջ 555.— Զինպի Հազ՝ Հիւքքեամ վէ
իւմէրայը ինսոֆ վէ մէրհամէթէ միւվաֆըզ
զըլմազ իլէ տայիմա էհլի իսլամի մէնսուր
վէ միւզաֆթէր իլլէյէ. ամին:

էջ 555-560, դատարկ:

էջ 581.— Բարիխ տէր նազլի մէմալիցէթի
Ֆրանսա էզճանիպի էլլի երկիրումի սէքիզ չէ-
լէպի տիմէրէ մարուֆ Մէհմէմէտ էֆէնտի:

էջ 628.— Յամկ Պատմութեանց եւ այլ ի-
րաց, որք զտանին ի մատեանս այս, որոց
իւրացանչիւրոցն տեղիք Թէ յո՛ր Թղթահամա-
րի են՝ յայտնին Հնդկական Թուազրիւ...:

էջ 638, դատարկ:

էջ Ա, սեւորակ մեյանով, շեղադիր մա-
թուր.— Հայր վարդան, ժողովրդապետն Հայ
կաթողիկոս Այնթապու, տասն ամեք յառաջ,
յորժամ Այնթապ էի, երեք զայս հատոր Զե-
ռագիր, ընդ այլ տպագրեալ գրեանս, եւ մե-
ռամբ իմով նուրեաց Մատենադարանին
զկիրիկեան քնմարանի:

Հայածեցաւ Համբէն Հայ ժողովուրդն
Այնթապու, ընդ նոսին եւ Հայրն վարդան,
արի եւ ազգասէր կրօնաւորն, եւ նահատա-
կեցաւ:

Բնաջինջ եղեն նաեւ Հայերէն գրեանք,
յամենայն տեսակէ եւ սեռէ, եւ յիշատակա-
րանք եւ յիշատակագիրք, մինչեւ իսկ տապա-
նաքարք գերեզմանաց, ընդ ոտիւք մուրեան-
դութեան թրքաց, զի մի՛ միացցէ ինչ որ յի-
շեցուցի իցէ Հայ ազգի եւ անուան:

Եւ սակայն, հակառակ դատնագոյն իրո-
ղութեանց եւ ոհրագործութեանց, հրաշիւք
իմն գերեան գրեանք ումանք, եւ զաղթակից
եղեն Հայոց Այնթապու, բերան ի Հայէպ,
նախազահութեամբ երկուց անմնդիր քահա-
նայից տէր ներսեսի Թափուզճեան եւ Տ. Գա-
րեգինի Պօղարեան, որ կենդանի նահատակ
եղեն յընթացս հայաեանաց եւ ոչ լքին զժո-
ղովուրդս իւրեան[ց] եւ ոչ թուլացան ի հա-
ւատս, ի վարս եւ ի գործս: Եւ անտի եւս
առեալ ընդ իս բերի յԵրուսաղէմ, ի պահ եւ ի
յիշատակ ի գերեզելոց անտի է հաստորս:

Եւ սա եղիցի մասնաւոր յիշատակ Հ. վար-
դանայ եւ Կիրիկեան քնմարումի Այնթապի,
եւ արդար բողոք ընդդէմ անթըւելի եւ ան-
բերելի անօրէնութեանցն թիւրք կառավա-
րութեան եւ ժողովրդեան:

1923, ի 5 Մայիսի, Ս. Յակոբ, Երուսա-
ղէմ: Բարգէն Սպս.:

Յետմագոյմ յիշատակագրութիւն.— 1923

Յիշատակարանի 1923ի փակցումս առա-
ջին կողքին, քիւ 38:

3168

ՍԱՀՄԱՆՔ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ. — 16

ԴԱԻԹ ԱՆՅԱՂԹ ՆԵՐԳԻՆԱԾԻ

ԱՅՈՂԷԿ

ՌՄՀԱ, Բ = 1822

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 18×18.5×1: էջ 168: Հանգամանք համարեա բաւարար. ստորին լուսանցքը վնասուած խոնաւութենէ: Թուղթ հասարակ. ծծող թեթեւորէն: Գրիչ՝ Մանուկ Դպիր Թփ-ճեան: Գրութիւն սեւ մելանով, միասին, 20 տող, կարմիր գրեցորու միջեւ: Նոտրագիր վարժ: Համառոտագրութիւնք առատ: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ զրոշմազարդ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Տիտղոսաթերթ, վարի կէսը կը պակսի. — ... Գրեցեալ յամի Տեառն 1822 եւ ի թուակա-նիս Հայոց 1271, որ ի յԱնդէպու:

Գիրք որ կոչի Սահմանաց, զոր արարեալ Դաւթի Անյաղթ փիլիսոփայի: Գրեցեալ յա-մի Տեառն 1822 եւ ի թուականիս Հայոց ՌՄՀԲ, որ ի յԱնդէպու:

Գրեցեալ ի նուաստ Մանուկ Դպրէ Թփ-ճեան:

էջ 1. — Գիրք Սահմանաց Դաւթի Անյաղթ փիլիսոփայի. — Որք միանգամ իմաստասի-

րութեան տենչան բանից...

էջ 102. — Ընդ աշտոսիկ հանդերձ Աստու-ծով եւ առաջիկայ պրակք. պրակք ժԳ. — Սկիզբն եւ կատարումն մեզ եղիցի Պիթագո-րաս...

էջ 154. — Եւ սահմանք եւ տրամատու-թիւնք իմաստութեան եւ իմաստասիրու-թեան մինչեւ ցայս վայր:

էջ 155. — Ընդ աշտոսիկ եւ առաջիկայ բան իմաստեոյս. — Ամ. չար տանջելի...

էջ 157. —

Որք բնախոս բանիւ գէական ենթազրեցին, ամենայն չար գոյ տանջելի ճշմարտեցին, ոչ ոք տանջեալ անպական վերաբերին, զի յեղեղուտ է բնութեամբ ըստ իւր գոյին:

Արդ մեղանչէ չարն ամէն ոք խոստովանին, քանզի որք ոչն մեղանչեն ոչ բանբասին, այ. բանբասիլն աներկբայ է սատանային, ապա ուրեմն ոչ է անմեղ որպէս ասին:

Յիշատակարանի 1823ի փակցուած առա-ջին կողքին, քիւ 39:

3169

Ա. — ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԵԱՅ (ԹԵՐԻ). — 10

ԳԵՈՐԳ ՎՐԴ. ՍԿԵՒՌԱՅԻ

Սիս

1788-1788

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 20.5×18×3: էջ 280+106: Հան-գամանք բաւարար. վերջին մասը ազդուած խոնաւութենէ: Նորոգութիւն կրած: Թուղթ երկու տեսակ. առաջին մասը սպիտակ, երկ-րորդը դեղնորակ եւ թանձր: Գրիչ՝ Գէորգ Ազդ. Սուրճազցի եւ որդին Մանուկ: Գրու-

թիւն՝ առաջին մասը սեւ մելանով, կարմիր գլխագիրերով, միասին, 23 տող, սեւ գի-ծերու միջեւ: Նոտր չեղագիր անարուեստ: Համառոտագրութիւնք սովորականէն աւե-լի: Ուղղագրութիւն տկար: Լաթաղազմ կի-սակալի խաւաքարտեայ: Դատարկ թուղթք սկիզբը չորս թերթ, երկրորդին վրայ կայ

զգրյափորձ մը։— Հմմտ. Պատմ. Անթէպի Հայոց, Բ. Հատոր, էջ 437-439, Գրիգոր Պօղոբան։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Համառու ժողովումն Մեկնութեան Սր. Մարգարէին ծայայտ ի լուսաւոր մեկնացն Սրբոյ Հօրն Եփրեմի, Յոհանն Ոսկերեանին, եւ Կիրիլի Աղէքսանդրու Հայրապետի, հրամանաւ տեառն Հայոց Հեթ(ե)մոյ՝ Գէորգայ Վարդապետէ արարեալ։— Մածուկ միտ եւ անյայտ են բանք օրինացն եւ յարգարէիք։

էջ 10.— ԲՑ.։ Լուր երկիմ եւ ունկն դիր յերկիր։

Մկ.։ Կարի յոյժ բարկութեամբ լի է սկիւթըն մարգարէութեան։

Մանթ.— Լուսանցներու վրայ նշանակւած են օգտագործուած մեկնիչներու անունները կրճատեալ ձեւով. Ծռ. Եփր. Կիւ.։

Յիշատակարամ Գրչի.— 1786

էջ 271.— Գիրքս այս որ է Մեկնութիւն վեց եւ տասներորդ զլիսոյն յծայի կայեակնամարտու սուրբ մարգարէին։ Ըս Գէորգ բազմամեղ եւ բնամիտ արեղայս Սուրբազցի, աշակերտ Թէոթորոս զերեւտիւր եւ սրբապնեցող կաթողիկոսին Տանն Կիլիկիոյ, Թուփն ՌԱՄԵՆԻ եկի ի Սր. Աթոռն, որ ի սոյն ամի Սր. Աթոռս զայս չքեղագոյն եւ զգնաղ նորոգեցաւ Թ կաթողիկէի, ձեռամբ Ալբանցի եւ ամենայն Հայոց տեառն Թէոդորոս արագնակատար եւ հրեշտակասարս կաթողիկոսի։

Ըս յետ այսու, տեսեալ օրինակս զայս, բազում յղձիւ եւ յոյժ աշխատանք սկսայ գրել լուսով, եւ յիշատակ անձին իմոյ, եւ յետագայ եղբարցս ուսումնասիրաց։ Բայց խնդրեմ զոր ոչ նայիք սղալանաց իմոյ, քանզի կարի ըշտապով գրեցի, եւ ոչ հանգստութեամբ։ Վասն որոյ եւ ոչ յիշեցի զեղեցիկ գրել եւ Թանակով գծազրել տառիւ. վասն այս աղագաւ ոչ զեղեցիկ զոյ գիծաւ, Ժտեմ ի ընթերցասէր եղբարցս, միով Հայր մեղայիւ զմեզ յիշեցէք, եւ դուք յիշեալ լիլիք ի յատենին Գի. փառք յաւիտեանս ամէն։— Հմմտ. Պատմ. Կաթ. Կիլիկիոյ, Ամբիլիաս, էջ 539։

էջ 272-280, դատարկ։

Բ.— Մեկնութիւն ԵՐԳՈՑ ԵՐԳՈՑԵԱՆ.— 10
Գրիգոր Նարեկացի

Գրութիւն՝ խորագիրները, բնաբանները եւ յանաք զլիսագիրները կարմիր, մնացեալ սեւ մեկնով, երկսիւն, 35-48 տող։ Նոտր չեղագիր մանր եւ անարուեստ։ Համառու տագրութիւնք յոյժ առատ։

Առաջին երեսը առանց իջաթիւի, առաջին սիւնակին. զհամառու ժողովումն Մեկնութեան Սր. Մարգարէին ծայա...» Երկրորդ սիւնակը դատարկ։

էջ Ա 1.— Ամուք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հօգւոյն Սրբոյ։ Մեկնութիւն Երգեցի, Եղեւթաւ իմաստաւագատեմ առն Սողոմոնի արլայի, զոր ասացեալ է Տեսնմ Գրիգորի՝ Անրամճմաւոր Բանաւայի եւ Եղեւթաւ Վարդապետի, որդւոյ տեսնմ Թսարով։

Յիշատակարամ Գրչի.— 1786

էջ 71ա.— Փառք ամենասուրբ Երրորդութեան Հօր եւ Որդւոյ եւ Հօգւոյն Սրբոյ անզրաւ յաւիտենիւ ամէն։

Արդ զայս Հոգեթաւան մատեանս, որ կոչի Երգ Երգեցի Մեկնութիւնս, գրեցի ի մայրաքաղաքն Սիւս, եւ ապահով տեղիս, որ անանի Դայա Տէրէսի, ի Հայրապետութեան տեսնմ Թէոդորոս աստուածազան կաթողիկոսին, Թուփն Հայոց ՌԱՄԵՆԻ. ի յաւարտումն ամսոյ յուլիսի ԻԱ. եւ աշակերտ սորին եւ Սուրբազցի Թարմատար եւ տարտամ Գեորգ իբր արեղաս, ի վայելումն Թափառական անձիս, եւ յիշատակ ապառնեայ եկեալ եղբարցս, որք ընթերցմամբ սուգ զողորմի ապերձան Հոգոյս, եւ որդոյս, եւ համայն նախնեացս Հանգուցելոցն առ Դս. յոյսն բնաւից, ամէն։ Հայր մեր։— Հմմտ. Նոյն, էջ 540։

Ներքեւը.

էջ 71բ.— Գրեցաւ ձեռամբ Վարդապետեան տիրացու Մանուկի։ Արդ աղայեմ (առ) ընթերցող իմաստասիրացդ՝ չնայի սղալանաց իմոց, քանզի ի մանկութեան ժամանակս զգրեցի եւ էի Դժան ամաց. եւ Ներեցէք ամ. սղալանացս իմում, զոր եւ ներեցէ Տէր Յս. յանցանաց ձերոց ամէն։— Հմմտ. Նոյն, անդ։

էջ 72ա.— Ըստ կարգի աւուրցն չբարթու

յօրինուած աղերսանուազ ներսիման ժայ-
նից, ի վերայ այբրեանական տառից, աշա-
կերտէ տեսան Պարբիշի գերամագրու եւ գե-
րամեար կաթողիկոսի Տանն Կիլիկիոյ, յեղ-
բորորդայ նորին Եփրեմ կաթողիկոսէ Կի-
լիկիոյսյ:

Արարչազորե Հայր խնամակալ,
ընտից տիրոջ ամենակալ,
քոց ծառայից զազերան ընկալ,
որ փոյթն ես խնդրողաց տալ...

Կիրակի ամուր:

Լուսապայծառ յաւուր մեծի,
Սուրբ Թարութեանգ Միտենի,
շնորհացդ լոյս մեղ տարածի,
շնորհել զնոյն ազերս տեի...

Երկուշաբթի:

Հոյ՛ց հրեշտակաց հրակերպեան,
ի քէն կարգեալք մեզ պահապան,
որք ժամանեն ի փորձութեան,
ժամանեցոյ որք ի փորձ անկան...

Շաբաթ ամուր:

Քանանայապետք հողէրնկալք,
որք ի Տեառնէդ եղեն ընտրեալք,
նոցին Հայցմամբ մարդասիրեալք,
մի՛ լար արանց լիցուք տիրեալք: — Ա—Ք:
Ի Եփրեմ:

Էջ 74թ. — Նորին ազերս առ Ած. միջնորդ
կալեալ գտարքս:

Բարեթանիկ գովեալն Կոյս,
որ զգեց ծնաւ Տէր իմ Յիսուս,
արգ բարեխոս վասն գերոյս,
մեզ փրկութեան յաւէտ է յոյս...

Էջ 76ա. — Նորին ասացեալ, որում ցուցա-
մէ թէ որ ցեղէ իցեն առաքեալքմ. արտահա-
նեցեալ ի Հնադոյն դրեանց, եւ ռառանաւոր
չափեցեալ սուղաթիւ տամբ: — Երկից քար-
եակ զասքն ընտրեցոց...

Էջ 77ա. — Նորին Երգ, ըստ Այսօր ան-
ճառին գունդին, ի զէմս հրեշտակաց, ի բե-
րանոյ մանկանց, ի պէսս զպրատան, ըստ
անուանագրին տառիւք յօրինեցին: — Որա-
նեցեալ անեղ արփոյն, զուգ շառաւորոյ Ե-
ղէջ Հանգույն... Եփրեմ:

Էջ 77բ. — Նորին Երգ, ըստ Նոյնս սիրո-
վին գունդին, ի զովեստ ճանաչակ եւ վա-
ղաւթմ, լուսաւորչաբնակ եւ նոյնաշաւիղ
Սրբոյ Պաւհին, որ ի Եփրեմեան Նահանգի: —
Սուղ երկանիկ, վայր Հանգըստեան... Եփրեմ:

Էջ 78ա. — Նորին Տաղ առ Ար. Կույսմ
ամենեթանիկ, ըստ անուանագրին տառիւք

յօրինեցին: — Երկնանորան եւ քառահոս
սուրբ վառէ... Եփրեմ:

Էջ 78բ. — Նորին առ Ամօքն Ընտրու-
րեան, քաղցրանուազ փողն Տարսնացի,
սրբազան առաքեալն Պողոս: — Երկնային
գուռն բացարան դախախն... Եփրեմ:

Էջ 78բ. — Նորին Տաղ առ Նոյն Ընտ-
րեալն Քի. տեր Միքայէլ Կաթողիկոս Հա-
յոց Տանն Կիլիկիոյ, յեղբորորդայ Ընտրին ի
գովեստ վեհիմ:

Մաքրեալքդ քարամապետ պերճաբան,
դորումն բանից Խանաւորք թո՛ղ ցամ,
առեր ամօքն վարկեալ գովեստ բարց լէման,
տեր Միքայէլ կաթողիկոս սրբաբան:

Ի գաւառն Կիլիկիոյ սերեալ դու,
ժառանգակից Թոյմոյ գանին լուստու,
Խալկազմէիցս դաստիարակ անցելու,
տեր Միքայէլ կաթողիկոս երկնաշուն:

Քամաւարաշա Խանգալմ ազմի ծառայի,
Խալիւ Խոսի բանակամացս սեռի,
վարժապետքս սուրբ սահմանիմ Խալքեմի,
տեր Միքայէլ կաթողիկոս Խոգելի:

Արեան վտակ ի էմ Խոսեալ իբր ամօքն,
Խեղեալ յերկիր յամարգ տեղոյն ի ստորեւ,
Խոսեմ արեանց Քողաղեալ եւ գէն,
տեր Միքայէլ կաթողիկոս իբր արեւ:

Է Երեմի առ Էնգ, ով Խալքա մանի,
արիագործ ցուցար ի յայսմ առնի,
գտար որպէս մաքրագունգ աղանի,
տեր Միքայէլ կաթողիկոս Խոգելի:

Լուստաւորիչ յարմարեցեալ եմ գայս բան,
աղօտաղիքի եւ սուղ բանի յարգեցման,
Եւ ոչ Ելեալ ամկարգ ամառոյ վերջաբան,
տեր Միքայէլ կաթողիկոս սրբաբան: — Մի-
քայէլ:

Էջ 80ա. — Նորին Տաղ առ Խալքեալ Քիմ
Քի. Այ. մերոյ, ըստ ամուսնագրին տառիւք
— Երկնաւոր արքայ եւ Տէր բարեբար... Եփրեմ:

Էջ 80բ. — Քարող ձԱ, առ Նոյն Կիրա-
կէի. ի Բարսիւրի դաւաքացէս... Եփրեմ:

Էջ 86թ.—88, զատարկ:

Յիշատակարան Գրչի. — 1788

էջ 87ա. — Զարմանալի իմն իրդ զայս եղև ի Թուրքի ՌԱԼէին եւ փետրվարի ժնին ի Սուրֆազ։ Մի զատ բնութիւնն մի է՝ զուրմն Բ, ալանյն Դ, եւ աջն Դ, ուսն Ը եւ ազին մի։ Տէր Ած. զայսպիսիս հեռի արասցէ. քանզի մեծ նշան է. եւ զայս զծոյ Սուրֆազցի Գէորգ Վարդապետի որդի անխմաստ Մանուկ. զի եւ ես աղաչեմ առ Ած. ցուցցէ բարութիւն սորա. քանզի այսպիսի նշան տակաւին իմացութիւն ոչ տեսեալ եւ ոչ լուեալ ի մեծաց մե[ր]ում, նոքայ եւ չէին լուեալ։ Բազում իմաստունք քննեցին ոչ կարացին իմանալ, բայց Այ. միայն Ած. քննող է զաղտնեաց։ Զինքն զգտէ եւ իւր անցն, որ է Հայր, Որդի եւ Սբ. Հոգի, Կրկին ժառն սրբոց իւրում նպաստութեամբն այց արասցէ զմեղացեալս, որ է օրհնեալ յաւիտեանս ամէն։ Յիշելիք զգեղապ սորին յետեալ ամենեցուն հոռակ զոչնցեալ նուաստագունեղ ծառայալիկար անցամբ յաւէտ ամէն։

Սւ արդ, ով ընթերցասէր ազնիւ եղբայրք, կրկին ազերսեմ ի մէնջ, զոր չի նայիք բա-

զում սղալանաց բազմամեղ Թարմատար զերոյս, քանզի որ զրեցի աւելի կամ պակաս զայն մանեանց սակս մանկութեան ժամանակ էր. զայս մանեանցն որ ինչ եղև սղալ զրոյս որ Թողութիւն չնոր[է]էք. քանզի չեշտիւ զմեցի զայս զբոլակ ի քաղաքն Սիս, ընդ հովանեաւ ամենազօր Սրբոց Աջացն Լուսաւորչա, կամ այլոց Սրբոց Սբ. Ուխտից։ Յիշեցէք ի մաքրափայլ աղօթս մեր հոռակ ետոյ Մանուկն, որ եմ Սուրֆազցի Գէորգ Նախկողոսի որդի. զոր զուր յիշեալ յիշիք ի տեսնելի Գի. Այ.։

էջ 88-104, դատարկ։ Բայց կտրուած են 92-93 եւ 96-97 իջաթիւրը կրող Թերթերը։

էջ 105, նոսր չեղազիր. — Գիրքս այս երկու տետրակ որ է հատոր, մինն Մայեայ Մեկնիչ եւ միւսն Նրգ Նրգոցի որ է Օրհնութիւն Օրհնութեանց ըստ Սողոմոնի իմաստեոյ։

Յիշատեկաբաճիկ 1923ի փակցուած առաջին կողթին, Թիւ 40։ Վերելւ ուրիշ պիտակ մը, սպուած. «Մատենադարան Նկեղեցատիւրաց Ընկերութեան, Այնթապ...»։

3170

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ (ԳՐԱԲԱՐԻ). — 1 ԱՍԾԱՍԱՌԹՐԹԻՆՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 15.5×10×2.5, էջք 896, Հանգամանք բաւարար։ Թուղթ հասարակ։ Գրութիւն սեւորակ միջնոսով, միասին, 16 տող, չրջազետել։ Նոսր չեղազիր վարժ։ Կանգնակալ խաւաքարտեայ գծադրույմ։

ԲՈՎԱԼԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Օգնեա Հոգի Սուրբ։ Առաջին Հատոր, Գրութիւն։ Քի նէ տիր Բերականութիւն վէ քաչ մասը վար։

Բերականութիւն տիր զենեհատ տիր քի տորդու սեռյլմէջ վէ տորդու եազմաք էտրկէտիր։ Տէօրտ մասը վար Բերականութիւնըն, զիր, վանկ, բառ, բան. զերէ քիր

օլուր վանկ, վանկ օլուր բառ, բառ օլուր բան...։

էջ 20էն ցատքեր է 22ի, Նոյնպէս 31էն 34ի, էջ 50. — Քի նէ տիր հոլով վէ հոլովումն վէ (վէ) քաչ տոր։

էջ 112. — Քի նէ տիր զերանուն վէ քաչ Թիւրիւ։

էջ 207. — Քի նէ տիր պակասաւոր բայար վէ նէ չէթիլ խոնարեղ օլուր։

էջ 311. — Վախճամ Առաջի Հատոր։

էջ 312. — ԻժիմՅի Հատոր, Գրութիւն։

էջ 343էն կ'անցնի 346ի։

էջ 357. — Քի նէ տիր պատիւ վէ քաչ։

էջ 358-395, դատարկ։

Յիշատակաբաճիկ 1923ի փակցուած առաջին կողթին, Թիւ 41։

3171

ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ (ԿՐՕՆԱԿԱՆ)

(ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹՐԲԵՐԵՆ)

(ԺԹ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասայ 20×16×2, էջք ԺԸ+340, Հանգստանք համարեա բաւարար. կան սխալ գետեղումե էջեր: Թուղթ հասարակ: Գրուածիւն սեւորակ մեկնոսմ, միասին, 18-22 տող, սեւ գծերու միջեւ, Շեղագիր նոսրակերպ անարուեստ: Ուղղագրութիւն տկար: Կազմ կիսալաթ խաւաքարտեայ համառ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա.— Գրչափորմ եւայլն:
էջ Բ.— Յէհրիստ: Տասնեւմեց Գլուխներ:
էջ Գ-ԺԺ.— Սեւ մատիտով գրուած պարտքի եւ պահանջի հայերեններ:
էջ ԺԳ-ԺԸ, դատարկ:
էջ 10-11, սխալ գրուած է:
էջ 4.— Պատմութիւն Գիրիգոր Լուսաւորիչ Սբ. Գիրգորիստուն:

էջ 8.— Սբ. Գրիգոր Լուսաւորիչուն էն վէշէն Հայոց ազգն կրապաշտըղը զամանտայ, խոստով աւրլ պիր թաղաւոր վարըտը ...:

էջ 9Գն կ'անցնի 12ին, միջանկեալ թուղթը, էջ 10-11, սխալամար սկիզբը դրուած է:
էջ 22.— Սուրբ Թորոսուն զիցրիչէթի:
էջ 27.— Սուրբ Թորոսուն միւնհիգաթը:
էջ 38.— Անտօն ճըքնափորուն նաջլի:
էջ 54.— Հոփփսիւնէ կույսուն նաջլի:
էջ 89.— Պիր Մարիամ իսմինտէ զըզնաղըղըն նաջլի:

էջ 88.— Սուրբ Մեսրոպուն նաջլի.— ... պու աղիզին նեղլիչէթիին ոյ զէմանն պատափրաղի թեֆտիչ էյլէյիյի Հարանց Վարք տէնիչին իթիթապէ հազարտըր ... Հայնայ լիսանտէ...:

Պու Մեսրոպ Աղշէհրտէ պիր թրիստօնայ էվաւարըյաւը, զիստէ օքումուշ վէ իմաստուն...:

Տէր Յս. Բս. Ած. ոյ աղիզ Մեսրոպուն վէ աղիզ նշաննըւրն վէ ոյ աղիզ Յարութիւն փաշաքըն վէ էնալ Մարիամ Սուլթանըն վէ էվաւարը աղիզ Փիլիպոսուն վէ սուրբ Մեսրոպուն ցալըն աթաւընըն վէ ցալըն վախտէսիին բարեխաւաքիւնը իլէ

ողորմնլ օյայ պու պատմութիւնը հազանլարայ, օքումալարայ վէ տիւնէյէնէրէ...:

էջ 164.— Պերայը Գեորգ իսմինտէ պիր միւպարէք վէ աղիզ ցիմաշէին զիցրէյէթի նեղլ օլունուր, հէր ցիմին մէյլի միւհապէթի վարըսայ տիւնէյսին.— Պու Ալլահըն մաքպուլ ցուլու աղիզ սուրբ Գեորգ Մուշ օվաւընտայնըր, վէ Հայոց միլլէթիւնտէն իտի, իզմէթ էտէր իտի պու աղիզ Մուշուն Սուլթան Սբ. Կարապետին վանքընայ...:

էջ 176.— Արեգին 10, վէ մարտըն 16, նեղլի աղիզ անորատ Մեհաաունուն:

էջ 188.— Բարոզ սերխուշայ վէ ճիւնիւնէ ցարը, էրզուրումու Յովաննէս Աստուածաբան.— էրզուրումու Ոհաննէս աստուածաբան մեկնիչ ցիղապընտայ պուլուրուր քի...:

էջ 218.— Պերայի վարվարիայ իսմինտէ պիր աղիզ թըզնաղըղըն նեղլի լերիքի քի լարչարանքըւն նահատակ օլտու, քննտի վէ ցարտալը Գասպար, վէ պիր Մարիամ իսմինտէ տուլ էնալ, անորէն ալլազգիւրին էյինտէն: Վէ պու աղիզ վարվարիայ էրզուրում վիլայէթիտէ Դովնիկ ատընտայ պիր քեօլտէյիտի, վէ Ղուրիպան սինսիւսինտէն իտի, էթիւմիշ օնպէլ հալընտայ պիր թըղըտը, եմայ կիւնէյտէն զիստէ փաւալա՝ տիւպէր իտի...: Հմմտ. Հայոց Նոր Վկաները, 1903, էջ 631:

էջ 241.— Հայր Աբրահամըն իսահակը զուրպան էթմէսիին պէյանըտըր:

էջ 248-254, դատարկ:

էջ 265.— Վայիտէ սուլթան Սբ. Աստուածածինին կեօրտուկու տեսիլթի նեղլ ետեճեկիզ...:

էջ 276.— Սահմենին 8 վն Հոգեմեքերին 17, յահատէթիլիկ իրրուտանդոսուն վէ էնալը Դարահին:

էջ 282.— Սուրբ Բարձեի կեցարասիին նաջլի:

էջ 307.— Պերայի աղթք ինսանը չօք թիւլլի զեղալըտէն զուրթարմայ ցատիր օլմաւընըն զիցրիյիթի:

էջ 334-340: դատարկ մեծագոյն մասամբ: Վերջին կողքին վրայ, մանիշակագոյն

Թանաքով գրուած են հետեւեալ անունները.— Աւետիս աղա, Գրաճ Թորոս, Զաքարիա-
նը Գէորգ, Յակոբեան Նազարեան, Յակոբ
Պայնզեան, Պէրդուտ Մանիկ, Պապո Փա-

նըս, Փաշաճը Կարապետ, Ունճու Գրիգոր:

Յիշատակարանիկ 1923ի փակցուած առա-
ջին կողքին, քիւ 42:

3172

ՔԱՐՈՋԳԻՐՔ (ՏԱՐԵԿԱՆ).— 12

ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՐՔ. Կ. ՊՈՒՍԵԹ

Գաղափա

1861

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20 X 20 X 3. 5: էջք Ը + 418: Հանգա-
մանք Համարեա բաւարար: Թուղթ Հասա-
րակ: Գրիչ՝ Յակոբ Վրդ. Քալէմքեարեան,
Գաղատացի: Գրութիւն սեւորակ մելանով,
միասին, 30 տող, սեւ գիծերու միջեւ: Շե-
ղագիր վարժ: Համառոտագրութիւնք առատ:
Կազմ կիսայաթ խաւաքարտեայ, մաշած:
Ստացող՝ Գրիչը:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Բ, դատարկ:

էջ Գ.— Տիւղդոսաքերք.—

Տարեկան Քարող, Հաւաքեալ ի Սբ. Գրոց
եւ ի մատենից սուրբ եւ իմաստուն վար-
դապետաց: Հատոր Առաջին:

Աշխատաւիրութեամբ Պօսեցի տեառն
Կարապետի Արքեպիսկոպոսի եւ պատրիարքի
Կոստանդնուպոլսոյ: Յամի տեառն 1834, եւ
Հայոց ՌՄՁԳ:

Ի Հայրապետութեան Մայր Աթոռոյն մե-
րոյ Սրբոյ էջմիածնի Տ. եւ Տ. Մատթէոսի
արքայականատար կաթողիկոսի ամենայն
Հայոց:

Ի պատրիարքութեան Սրբոյ Աթոռոյն
Երուսաղէմի Տ. Թաւանու Հանգուցեալ
արքեպիսկոպոսի:

Եւ ի պատրիարքութեան Կոստանդնուպոլ-
սոյ Տ. Սարգիս արքեպիսկոպոսի:

Եւ այժմ օրինակեալ աւարտեցաւ յամի
կենարար Տեառն մերոյ Յի. Գի. 1861 եւ ի
յուլիսի 28, ինքնաձեռն գրով Սրբոյ Աստ-
ուածածնի Հրաշալի Վանուց միաբան Յակոբ
ապարդիւն վարդապետիս Քալէմքեար-

եան Գաղատացւոյ: Յետ վայելելոյ իմ եւ
փոխելոյս ի ժամանակին յաստեացո՝ մնաս-
ցէ յիշատակ Հաստատուն եւ յաւիտենակա-
նատ ի սուրբ մենաստանս առաքելաշէն՝ երկ-
նահանգէտ սրբոյ տաճարի կառուցելոյ յա-
նուն սրբոյ եւ միշտ կուսին Մարիամու մօր
Տեառն, որ ի մեծն Գաղատիս: Ապա խնդ-
րեմ յորոց վայելեն զայս՝ յիշել զանարժա-
նութիւնս ի մաքրանուէր աղօթս իւրեանց:

էջ Դ, դատարկ:

էջ Ե.— Յառաջարանութիւն.— Եկեղեցի
բանական գեղեցիկ իմն յարմարութեամբ ի
դրախտ օրինակի...:

էջ Զ, դատարկ:

էջ Ը.— Եւ զու քարոզեալ գրանե...:

էջ 1.— Քարող Ա. Կաղանգ: Խոկումն
Մահուան: Յոց ինձ Տէր զկատարած իմ
(Սղմ. ԼԸ. 5).— Ամենայն արարողու-
թիւնք Սբ. Եկեղեցւոյ խորհրդաւորք են...:

էջ 128.— Քարող ԼԷ: Տօն Սրբոց Քառաս-
նից:

էջ 202.— Քարող ԾԵ: Աւետումն Սրբոյ
Կուսին:

էջ 202.— Քարող ԶԳ: Բարեկենդան Խաչ-
վերացին: Բամբասանք:

էջ 405.— Քարող ՃԺԴ: Տօն Որդւոցն Ո-
րոտման:

էջ 408.— Քարող ՃԺԵ: Կիրակէ պատա-
հալ ի մէջ Աւագ Տօնից: Բացատրութիւն ա-
ռակի աղետականին:

էջ 414.— Ցանկ Քարողից: Ա-ՃԺԵ Գը-
լովաներ:

էջ 418, դատարկ:

Յիշատակարանիկ 1923ի փակցուած առա-
ջին կողքին, քիւ 43:

3173

ՄԵԿՆ. ԱՌԱԿԱՑ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻ (ԹԵՐԻ). — 25

ՊԵՏՐՈՍ ՎՐԴ. ԲԵՐԹՈՒՄԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 25×18×1, էջ 106, Հանգամանք
լաւ, Թուղթ Հասարակ, Գրութիւն սեւորակ
մեկանով, միասին, 32 տող, սեւ գրեւորու
միջեւ, Նոտարկերպ շեղագիր վարժ, Համա-
ռօտագրութիւնք առատ, Կաշեկազմ խաւա-
քարտեայ, Դատարկ Թուղթք սկիզբը Հինգ
թերթ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Յաղագս Տեսական Հաւատոյ, Գը-
լուխ Ա:

էջ 3. — Յաղագս Հաշտութեան, Գլուխ Բ:

էջ 9. — Առակ Սերմանացանին, Գլուխ
Դ:

էջ 45. — Աւարտ Մատթէոսեան Առակաց:

էջ 61. — Յաղագս Անառակ Որդւոյն, Գը-
լուխ ԻԴ:

էջ 70. — Յաղագս Մեծատան եւ Տնտե-
սին, Գլուխ ԻԵ:

էջ 88. — Զարթոյթենէ Տեառն մերոյ,
Գլուխ Լ:

էջ 94. — Վերջ:

էջ 95. — Ցանկ Գլխոց Մատենիս. — Ա-
Գլուխներ:

էջ 96-106, դատարկ:

Յետմզոյն յիշատակագրութիւմ. — 1893
Սկիզբի դատարկ էջին վրայ, կարմրատառ
, — Ի սէր Մովսէս Դաւանայէ Ժամակո-
ւան՝ Յարութիւն Սրկ. Կիւլէսէրեանի,
1893, սեպտեմբեր 18, Այնթապ:

Յիշատակարանիկ 1823ի փաւցուած առա-
ջին կողքին, քիւ 44:

3174

ՄԻՍԱՐԱՆ ԿԱԹՈՒԿԱՑ. — 1

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 18.5×11×2, Թերթք 110, Հանգա-
մանք բաւարար, Թուղթ Հասարակ, Գրու-
թիւն՝ խորագիրները եւ գլխատառերը ծի-
րանեղոյն, մնացեալը սեւ մեկանով, միա-
սին, 20 տող, Նոտր շեղագիր անարուեստ,
Կաշեկազմ խաւաքարտեայ գծագարդ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Թ. 1թ. դատարկ:

Թ. 2ա. — Նախապատրաստութիւմ Սըր-
բոյ Պատարագին:

Թ. 4թ. — Աղօթք առ Կոյս Մարիամ մա-
քան զմատուցումն պատարագին:

Թ. 6ա. — Կերպ մատուցանելոյ կամ
սեւանելոյ գլք. Պատարագ:

Թ. 13թ. — Աղօթք սրբոյն Ներսէսի

Լամբրոնացւոյ. — Առ քեզ ակնարկեմ աղ-
բիւր ջրոյ կենդանւոյ...:

Թ. 17ա. — Լիթամիա Մարմնոյ եւ ար-
եամ:

Թ. 22ա. — Նախապատրաստութիւմ
Ծմնդեան Տեառն մերոյ, սկսեալ ի մոյ(մ)մ-
քերի 29, աւարտի ի դեկտեմբերի 24:

Թ. 23ա. — Դաւանութիւն գոր պարտ է
առնել եղեկվարին ի ժամ մահուան:

Թ. 28ա. — Երգմեցեցաբարիւմ դիւա-
նարաց:

Թ. 31ա. — Օրհնութիւն Զրոյ:

Թ. 33թ. — Մաղթամբ ընդդէմ Բովչու-
թեանց, դիւրութեանց, եւ այլ կախարդու-
թեանց:

Թ. 38ա. — Արձակումն հերետիկոսաց:

Թ. 38թ. — Կերպ օծանելոյ գինամդս, օր
է մին ի յեօթմ Սր. Խորեղոց:

Քղ. 48ա. — Օրհնութիւն համդերձի եղբայրութեան Սր. Աստուածածնիմ:

Քղ. 51բ. — Օրհնութիւն վարդարամի:

Քղ. 54ա. — Օրհնութիւն պատկերաց խաչի:

Քղ. 54բ. — Օրհնութիւն պատկերաց Յի. Աստուածածնիմ, Մարգարէից, Առաքելաց, վարդապետաց եւ Հայրապետաց, եւ այլ ամ. Մարտիրոսաց եւ Սրբաց:

Քղ. 55ա. — Օրհնութիւն Մամից Տեառնընդառաջիմ:

Քղ. 55բ. — Օրհնութիւն մոխրոյ բառասնորայ պաշտօնաւորի չորեքշաբթի:

Քղ. 57ա. — Օրհնութիւն քանաւայական զգեստաց:

Քղ. 53բ. — Օրհնութիւն զգեստաց եւմդերձերիմաց վասն զարդաց Սր. Սեղանայ առհասարակ:

Քղ. 88բ. ղատարկ:

Քղ. 88ա. — Բրիստամէական վարդապետութիւն, վասն Բրիստամէի, եւ վասն հարկաւորաց մարդայ առ ի փրկութիւն:

Քղ. 82ա. — Համառոտութիւն գրաց, որ կոչի Շմարութիւն Հոգաց, յորում բովանդակիմ կարճ ի կարեւոր մշտն ըմտրելոյ գրարութիւն եւ զյարութիւն եղաց:

Քղ. 105ա. — Նշանք նախասահմանութեան:

Քղ. 105բ. — Նշանք նախասահմանութեան ըստ այլ գրոց որինակեալք:

Քղ. 107ա. — Օրհնութիւն ջրոյ վասն հիւանդաց, արկամեալ ի մոյմ զեղ զերգմանի սրբոյն Տիտակոսի:

Քղ. 110ա, շեղագիր նոր. — Բովանդակութիւն Մատենիս:

Քղ. 110բ, ղատարկ:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն. — 1908

Քղ. 1ա, մանիշակագոյն թանաքով. — Կնուիրեմ Այնթապու Կրօնական Ժողովոյ Գրադարանի. — Գր. Տ. Քիթիկեան, 27 մարտ 1908:

Յիշատակարանիկ 1923ի փակցուած առաջին կողքին, քի 45:

3175

Ա. — ԺԱՄԱԳԻՐԲ (ԹԵՐԻ) . — 55

[Կեսարիա?]

[ԺԵ. Դար]

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 10.5x7.5x2.5, էջ 282: Հանգանակ բաւարար զրեթէ: Թուղթ կռկեալ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Մինաս Դպիր, որդի Յուսուֆի: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ զլիազերները կարմիր, նաեւ յետագայը սև մեյանով, միասին, 18 տող: Նոտրագիր: Համառոտագրութիւնք առատ: Մաղկող եւ կազմող Գրիքոր Կեսարացի: Գունաւոր զարդագիր եւ լուսանցազարդ կարեւոր կտորներու սկիզբը, ժամերը հանգերը զլիազարդով: Խորանազարդ իւր սարք, էջ 3: Կաշեկազմ տախտակեալ դրոյմազարդ:

ՈՐՎԱՆՆԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Կարգաւորութիւն Հասարակաց

Աղաւթից Եկեղեցեաց Հայաստանեայց. . . :

էջ 3. — Զարթուցեալք. . . :

էջ 20-21ի միջին կը պակսի մէկ թերթ:

էջ 27. — Կարգաւորութիւն Հասարակաց

Աղթից Առաւուտում ժամում. . . :

էջ 75. — Կարգաւորութիւն Հասարակաց

Աղաւթից Արեւազալի ժամում. . . :

էջ 87. — Յովնանմու Մամդակումում. —

Միաբան ամենեւեան զոհացարութ. . . :

էջ 95. — Կարգաւորութիւն Հասարակաց

Աղաւթից Վեցերորդ ժամում. . . :

էջ 98. — Յովնանմու Մամդակումում. —

Արթուր մտաւ. . . :

էջ 105. — Կարգաւորութիւն Հասարակաց

Աղթից իմնորդ ժամում. . . :

էջ 108. — Յովնանմու Մամդակումում. —

Սուրբ սրտի. . . :

Բ. — ԽՈՐՀՐԴԱՏՏՐ (ԹԵՐԻ) — 84

էջ 118. — Արեւմտ արկամելոյ սպաս եկեղեցւոյ:

էջ 118-141-ի միջեւ ինկած է Զարակը:

էջ 220. — Այլ աղօթք որ ասի նախ քան զճաշակել խորհրդոյն, ի բանից Թովմայի առաքելոյն. — Մարմին քո անապական...:

էջ 223. — Կարգաւորութիւն հասարակաց աղաւթից երեկոյնիմ ժամու. —:

էջ 249. — Կարգաւորութիւն հասարակաց Աղօթից խաղաղական ժամու. —:

էջ 262. — Կարգաւորութիւն Հասարակաց Աղօթից Համգտեալ ժամու. —:

էջ 288. — Յաղագս խոստովանութեամ մեղաց, զոր արարեալ է վարդապետացմ սըրբաց:

էջ 288-289-ի միջեւ Թերթ ինկած, որով կը պակսի յիշատակարանին սկիզբը:

Յիշատակարամ Գրչի. —

էջ 289. — ցի Մինաս Դպրի, ի վայելումն անձին իմոյ, եւ յիշատակ ձեռաց իմոց, Հաւ իմոյ Յուսուֆին եւ մօր իմոյ Ոսկիին, եւ ամ. ազգայնից իմոց:

Արդ յերեսս անկեալ պաղատիմ, քրիստոսասէր մանկանցդ Աթ. Սիրովնի եկեղեցւոյ, մանաւանդ արժանաւոր պատարագողացդ Քրիստոսի, եւ որք ընթեռնոյք կամ օրինակէք եւ կամ սակս մասին պատահէք, յիշեալիք առաջի անմահ Գառինն Յի. Քի. զԿեսարացի Գրիգորն, որ զսա ծաղկեաց, զվարձն ի Քրիստոսէ առցէ, եւ զինքն Հասառտ պահեցէ ի վերայ արուեստին, եւ զիւր մեղքն թողցէ աստ, եւ ի Հանդերձե-

լումն ի անդրանկաց զրեւոցն դասեցէ. նա եւ ինձ եղկելոյս փշրանս մասին ընձեռնեցէ: Այլ եւ աղայեմ զսրբազան զաղափարողքդ մի՛ այլալիւր զբանս որ ի սմա, եւ մի՛ երկբայիւր զրեւով զսա. զի ոչ զոյ երկբայութիւն ի բանք սորա. զի զրեւայ էր ինքնին ճեռամբ Մեծյովբայ վանեցւոյ Թովմա վարդապետի: Եւ իմա առեալ Համբուրեցի զսա եւ եղի ալաց իմոց, եւ զրեցի զամենայն որ էր օրինակն, զստորակէտն, զգիրն, զքայն, օն եւ ան, եւ զամենայն որ ինչ ի սմա էր զրեցի անթերի. զի թէպէտ փոքր փոքր ոչ երթայ զկնի զրեւոցն մեծին խոսրովս, այլ ազնւի է լարադրութիւն սորա. այլ նա յէ աստիճան է բաժանեալ, եւ աստ յի՛ բաժանեալ. առանց տարակուսանաց ընկալ, զի ի վեհափառ առաջնորդէն է մեզ աւանդեալ:

Դարձեալ աղայեմ զպատահողքդ սորա անմեղադիր լերուք սխալանաց եւ խոշորութեան գրիս, զի կար մեր այս էր: Աղայեմ, եւ դարձեալ աղայեմ, միով Տէր ողորմեալս յիշման արժանի առնէք զիս եւ զաշակերտն իմ զԳրիգորն, որ զսա ծաղկեց եւ կազմեց: Ողջ լերուք ի Տէր, ողջունեալք յիսկապէս բարոյն Աստուծոյ:

Յետմագալմ յիշատակագրութիւն. — 1923

էջ 290-291, ստորին լուսանցքին, լեղադիր — Այնթապից Տ. Մովսէս Քանանայ ժամակոչեանի զրոց մնացորդէն է այս ժամագիրքը, զոր տուաւ ինձ Տ. Մովսէսի թոռնիկն Սարգիս Պուրտուսուզեան, ի Հայֆա, 1923 մարտ 12, Բլ. եւ ես ալ դրի Այնթապի ձեռագրաց մէջ. — Բաբգէն Նպս:

Յիշատակարամիկ 1923-ի փակցուած առաջին կողքին, քիւ 48:

3176

ԿԱՆՈՆ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ. — 1

Այնքապ

1888

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւ 20×18.5×1. էջք 2+42: Հանգա-
մանք անբաւարար. անմագուր եւ քայքայ-
ւած: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն՝ խորա-
գիրները կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով,
միասին, 26 տող, սեւագիր շրջանակի մէջ:
Բոլորգիր յստակ: Համառոտագրութիւնը
բաւական առատ: Կազմ կիսակաշի խաւա-
քարտեայ հնամալ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա-Ե, դատարկ:

էջ Ա. — Սեւագիր նկար Մկրտութեան
Տեառն:

էջ 1. — Կանոն Մկրտութեան:

էջ 11. — Ապա առնու գերախայմ ի գիր-
կըն, դառնայ ի յարեմուտս եւ ասէ:

էջ 19. — Երթամ դէպ յաւազմն ասեցի:

էջ 20-23ի միջեւ կը պակսի մէկ թերթ:

էջ 24. — Աղօթք. — Դու Տէր զօրութեամբ
քով մեռաւ...

էջ 36. — Համբոյրն զմեր մկրտեայն եւ
ասեմ. — Որ անտես եւ անքննին...

— Ստորոտը՝ Այնթապ, 1 Յունուար,
1888:

էջ 37-42, դատարկ:

Յիշատակարանիկ 1923ի փակցուած առա-
ջին կողքին, Բիւ 47:

3177

Ա. — ԱՆՏԱՌ ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՄՏԱԾՄԱՆՑ. — 23

Ա. ԳԱԼԱՄԱԹՕ

Սիւս

1819

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւ 31×21×2.5: էջք 7+160+142:
Գրակք Ը+Է: Հանգամանք բաւարար:
Թուղթ կապտորակ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Թէո-
դորոս Արք. Զուլուցի: Գրութիւն՝ առաջին
մասին, սեւ մելանով, երկսին, 35-38 տող,
կարմիր գրիչով միջեւ: Շեղագիր նոսրա-
կերպ: Համառոտագրութիւնը առատ: Գու-
նաւոր զարդադիր գլուխներու սկիզբը: Կա-
շեկազմ դրոշմազարդ: Կնիք սեւադրոյմ փա-
կագիր. ՇԹ. Ս. Թէոդորոս Նպիսկոպոս, էջ 1բ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա-Դ, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

ՅՈՒՅԱԿ ԶԵՌԱԳՐԱԾ. — Բ

էջ 1ա. — Անտառ Նորագոյն Մտածմանց,
որ կուլի Սէր Աստուծոյ, արարեալ ի գեր-
յարդեղի Տեառն Արքայանոր Գալամա(ր)թօ
կոչեցելոյ Մեծնացւոյ ի Փատոյայ,
Հիմեալ ի Սր. Գրոց, եւ ի սրբոց հարց ծայ-
րագոյն վարդապետաց սրբոյ եկեղեցւոյ:
Յարմարեցուցանելի ամենից լուր աւուրցն
թառասնորդաց կիրակէից ի մէջ տարւոյն
եւ հասարակ տեղից:

Թարգմանեցեալ ի յիտալականէ լեզուէ ի
հայ բարբառ ի Դուկասու Վարդապետէ
Խարբերդացոյ, ըստ խնդրոյ տեառն Ռով-
հանու պատրիարքին Կոստանդնուպոլս-
ոյ հանգուցելոյ, ի Կոստանդնուպոլիս, յա-
մի Տեառն 1741:

Իսկ այժմ մերստին օրինակեցաւ ի հայ-

րապետութեան զերազանք Սրբոյ Աթոռոյն կրկնելոյ՝ տեսան կիրակոսի սրբազան կաթողիկոսի ամ. Հայոց, յամի Փրկչին 1819, եւ ի հրաշալի նորակերտ Աթոռս Ամենատուրք Սրբորդութեան:

Զեռամբ եւ աշխատասիրութեամբ Զօղուցի Թէոդորոս մեղապարտ արեղայիս սկսեալ, եւ աւարտ եղև ողորմութեամբն Աստուծոյ, այս Աէր Աստուծոյ անուանեալ գիրքս, վերոյիշեալ ամի Փրկչին մերոյ Յի. ի մայիսի 19, ի վայելումն անձին իմոյ: Այլ թէպէտ ունի բազում տեղիսս պակասութիւնք տարից, վանկեր, բառից եւ բանից, սակայն զայնս ամ. ի տեսս միտս իմ տալից եւ մի՛ գաղափարին: Եթէ զմեզ յիշողք միով Հայր մեղայիս, եւ զուգ յիշեալ լիլիք ի Քրիստոսէ Տեսունէ մերմէ ամէն:

Էջ 1բ. — Յաղապս մեծի սիրոյն զոր Տէր Ած. մեր միտս ունեցաւ զէպ առ մարդն: Գլուխ Ա. — Ամենակարողն Ած. ի յախտեանից սահմանեալ առ ի ստեղծել զմարդն...

Էջ 13ա. — Յաղապս Նախանձու: Գլուխ Դ. Էջ 45բ. — Յաղապս կեղծաւորութեան: Գլուխ ԺԵ:

Էջ 113բ. — Զմարդասպանութենէ եւ ըզպատժոց եւայլն: Գլուխ Ծ:

Էջ 140ա. — Զհարկաւորութենէ նեղութեանց, առ ի ստանալ զվարձն յախտեանկան կենի: Գլուխ ԿԳ:

Էջ 161բ. — Յաղապս աղօթելոյն Տեսուն մերոյ ի պարտիզին եւ յաղապս տապնապելոյն եւ քրտնելոյն արեամբ, զոր կրեաց: Գլուխ ԿԹ:

Էջ 164ա. — Յանկ:

Էջ 165բ-180, դատարկ:

Բ. — ՔԱՐՈՉԳԻՐԻ. — 18

Սիմէոն վրդ. Երեւանցի

Գրութիւն՝ խորագիրները եւ սկզբնատուները կարմիր, մնացեալը սև մեկնումով, երկսին, 34-38 տող, կարմիր գիծերու մի-

ջև: Շեղագիր նոտրակերպ: Համառոտագրութիւնք յոյժ առատ:

Էջ 1ա. — Յառաջըրամութիւն. — Առատապարզեւն Ած. յստեղծանելն զարարածս իւր՝ զարդարեաց զնոսա (զ)պէսպէս բարութեամբ...

Էջ 2ա. — Գիրք Քարոզից, ժողովեցեալ ի Գրոց Աստուածայնոց, եւ ի լուսաւոր բանից սրբոց վարդապետաց, ի Սիմէոն Երեւանցւոյ ապարդիւմ վարդապետէ, ի պաշտօնէ Արքայ էմիանծի, ի փառս Աստուծոյ, եւ ի յօգտս մանկանց եկեղեցւոյ. — Քարոզ Առաջին:

Էջ 84բ. — Քարոզ Խ: Ի Սր. Լուսաւորիչմ մեր Գրիգորիոս, ի բանմ' Տեսանելով տեսի զյարդարանս:

Էջ 81բ. — Քարոզ Ծ: Ի Սր. Զատիկմ Գի.: Էջ 101բ. — Քարոզ ԿԹ: Ի յԱյլակերպութիւնմ Գի.:

Էջ 139բ. — Քարոզ ՂԷ: Ի Պօլիս ասացեալ, վասն Սահակայ վարդապետի անկմանմ եւ յաջորդեցմանմ Յակոբայ Շամախեցւոյ, ի ՌԻՄԸ:

Ասէ Պօղոս. Իշխանութիւնն ոչ ուստեթէ է, եթէ ոչ յԱստուծոյ...

Էջ 140բ. — Քարոզ ՂԸ: Ի կացեմ բարով անլմ, ի բանմ ԹԷ՝ Զխաղաղութիւն զմ տամ ձեզ...

Էջ 142, դատարկ:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն. — 1828

Էջ Գ, շեղագիր. — Այս ձեռագիրը, որ կը բովանդակէ Աէր Աստուծոյ կոյուած Քարոզգիրքը եւ Սիմէոն Երեւանցւոյ (կաթողիկոսի) Քարոզները, կը պատկանէր Քիլիսի Եկեղեցւոյն, ուստի բերուեցաւ Հալէպ տեղահան եւ տարագիր Հայ ժողովուրդին հետ, եւ այն տեղէն ալ ղրկուեցաւ Երուսաղէմ Ս. Յակոբայ Մատենադարանը՝ իբրեւ ղոյզն յիշատակ. — 1923 Փետրվար 17, Հալէպ. — Բարգէն Ոպս:

3178

ԺՈՂՈՎԱԾՈՑ (ԿՐՕՆԱԿԱՆ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 18×12×3.6: էջ 284: Հանգամանք անբաւարար: ազդուած թացութենէ: նորոգութիւն կրած: սկիզբը թերի: շատ մը թերթեր սխալ տեղաւորուած եւ շատեր ալ ինկած կորսուած: Թուղթ զորչորակ: Գրիչ՝ Գրիչոր: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողերը եւ սկզբնատառերը մասամբ կարմիր, մնացեալը սև մեյանով, միասին, 21-28 տող: Բուրդգիր ոչ միատեսակ: Համառոտագրութիւնք սովորական գրեթէ: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ: Ստացող՝ Ստեփանոս Արեղայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-8, տարբեր, դատարկ թուղթ:

էջ 14.— Բան Գ.— Վերստին յաւելուած...— Տէր իմ Տէր, տուիչ պարգեւաց...— Կը մնայ անաւարտ: էջ 24ին յաջորդող երեսը կը պարունակէ Ղ Գլուխի վերջին տողերը:

էջ 25.— Բան ՂԱ.— Նորին Հակոբի ի խորոց սրտից խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Տէր Տէր գթութեանց...:

էջ 33.— Բան Զ.— Ի խորոց սրտից խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Եւ արդ ի վերա այսքանեաց յուսահատութեանց...:

էջ 38.— Բան ԶԴ.— Ի խորոց սրտից խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Արջայ երկնաւոր...:

էջ 41.— Բան ԶԹ.— Ի խորոց սրտից խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Ած. եւ Տէր, կեանք եւ արարիչ...:

էջ 42.— Բան Ղ.— Ի խորոց սրտից խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Բարեբանեալ Ած. երկնաւոր...:

էջ 43 կը շարունակուի էջ 45ի վրայ: Երկուքին միջեւ գտնուող թերթը սխալ դրուած է նորոգութեան ժամանակ:

էջ 47 շարունակութիւնը չէ նախորդ էջին: Էջ 52.— Բան ԼԴ.— Ի խորոց սրտից խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Արդ առ այսօրիկ...:

էջ 80.— Ազաւթք որ նախ քան զպատարագ մատուցանի:— Ամենակալ, բարերար, մարգասէր...:

էջ 82.— Բան ՂԲ.— Նորին Հակոբի՝ ի խորոց սրտից խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Ած. յաւիտեական...:

էջ 84.— Բան ՂԳ.— Նորին Հակոբին խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Արեգակն արդար...:

էջ 74.— Բան ԻԴ.— Ի խորոց սրտից խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Եւ արդ որոց խնդրոց...:

էջ 107.— Ազաւթք Բենիկ Վարդապետի: Անեղանիք բնութիւն եւ բան Հաւր, անսկիզբն եւ անժամանակը Ած. ...:

էջ 110.— Նաբիմ առ երեշտակս:— Անկանիմ առաջի ամենայն զասակցութեանց երկնաւոր զարացող...:

էջ 112.— Նորին ասացեալ:— Ամենակալ եւ անքնին աստուածութիւն...:

էջ 114.— Աղերս մաղթամաց Բամ ի խորոց սրտից խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Աւրհնեալ Տէր Թա...:

էջ 117.— Աղերս մաղթամաց Բամ ի խորոց սրտից խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Հաւատամ եւ վկայեմ...:

էջ 128.— Բան ԿԳ.— Ի խորոց սրտից խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Բարերար եւ բազմազութ...:

էջ 135.— Բան ԿԵ.— Ի խորոց սրտից խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Եւ արդ ես նախնիս...:

էջ 137.— Բան ԺԲ.— Ի խորոց սրտից խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Եւ արդ քանզի...:

էջ 142.— Բան ԺԺ.— Ի խորոց սրտից խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Նայեաց ամենահայեաց...:

էջ 148.— Բան ԻԷ.— Ի խորոց սրտից խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Եւ քանզի ընդ ողբածայն...:

էջ 172.— Բան ԶԶ.— Ի խորոց սրտից խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Ած. ողորմած, բազմազութ...:

էջ 174.— Բան ԶԸ.— Ի խորոց սրտից խաւսք ընդ Աստուծոյ:— Եւ արդ անգեալ յերես...:

էջ 179.— Մեծի Ուրբաթին եւ աւագակին

մտածելի դրախտն. — Ի ժամուն յորում աշակերտքն ցրուեալ էին. . . .

Էջ 187. — Երանելոյն Եփրեմի, ի զոյնումն եւ յորդորումն ապաշխարութեան, զեղեցիկ վարժապետութեան:

Էջ 208. — Եփրեմի ասացեալ ի Պայծառկերպութիւն Քի. Այ. մերոյ. — Յերկրէ Հունձք եւ ուրախութիւն. . . .

Էջ 210. — Ի ձառնն Ղազարու զոր ասացեալ է Յակոբ. — Իսկ աշակերտքն, ամբիժ զառիւթն, երկընչէին. . . .

Էջ 228. — Հարցաքննութիւն Սրբոյ Գրիգորի ընդ Հրեշտակն վասն Հոգոց մարդկան թէ զինչ լինիցի յետ վախճանելոյն. — Սուրբն Գրիգոր զի տիւ եւ զի գիշեր Հաց ոչ եկեր, եւ ջուր ոչ էար. . . .

Էջ 235. — Յաղագս վերստին կոչման Թովմայի, եւ Հաստատուն առնել զՅարութիւնն Քի. . . .

Էջ 244. — Ղուկասու Աւետարանէն. — Եւ իբրեւ պատմեցի զայս ամենայն իրերաց կանայք. . . .

Էջ 247. — Յոհաննու Աւետարանի. — Եւ ի միշտաբաթոյն, Մարիամ Մազդաղեանացի. . . .

Էջ 266. — Կայխարառասի. — Իսկ յորժամ

Էջ 261-264, տարբեր, դատարկ թուղթ:

Մամր յիշատակագրութիւնէ Գրչի տասն-

եակ մը. կ'առնենք ընտրովի:

1. — Էջ 41, վերը. — Ողորմեա Տէր Քս. աշխատիս եւ ծնողաց իմոց եւ որոց զթացին ի կեանս մեր, եւ քեզ փառք ընդ Հաւր եւ Սր. Հոգւոյդ յախտեանս ամէն:

2. — Էջ 107, մէջտեղը. — Ստեփանոսի ըստացողի տառիս Տէր Ած. ողորմեացի, եւ այնոցիկ որ լի արարեալսն, ամէն, ամէն:

3. — Էջ 112, ստորտը. — Տէր Ած. բարեխաւսութեամբ ամ. սրբոց քո, ողորմեա Ստեփանոս Հաբեղի ստացողի զըրցս ամէն:

4. — Էջ 209, ստորտը. — Ով սուրբ եղբարք, յորժամ ընթեռնոյք զգիրս զայս, յիշեալիք ի Քս. Ած. զգծող սորա Գրիգոր եւ զիման ամենայն, եւ Ստեփանոս եւ զիրս ամենայն, եւ դուք յիշել լիջիք ի Քրիստոսէ:

5. — Էջ 223, մէջտեղը. — Բարեխաւսութեամբ սուրբ քահանային Անաստասայ եւ ամենայն սրբոց քոց, ողորմեալ Քս. Ած. Ստեփանոս Հաբեղի եւ ծնողաց իւրոց, զի յոյժ փափաքանաւք գրել երեսոյ Աղայեմ յիշել ի մեզաց թողութիւն, եւ Ած. ձեզ ողորմի:

Յետմզոյն յիշատակագրութիւն. — 1910 Առաջին կողքին ներսի կողմը փակցուած. — Ձեռագիրս նուէր է Մարաշի Նշան, Գէորգ, եւ Մարտիրոս Զանգեանից ի Մատենադարանն Ս. Յակոբեանց, յերուսաղէմ, 1910, Փետր. 2:

3179

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ՄԱՏԹԵՆՍԻ. — 10

Ն. ՇՆՈՐՀԱԼԻ

Զեքուն

ՌԽԵ = 1596

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 18×13×5.5: Էջք 868: Հանգամանք Համարեա բաւարար. Թացութենէ ազդուած լուսանցքներ ցեցակեր. Նորոգութիւն կրած: Թուղթ զորչորակ: Գրիչ՝ Խաչատուր Քահանայ: Գրութիւն՝ սկզբնատողերը եւ զխատուերը կարմիր, մնացեալը սև մելանով, միասին, 23 տող: Բոլորգիր: Համառոտագրութիւնք առատ: Կարմրագիծ զարդադիր եւ լուսանցարդ. Հատուած-

ներու սկիզբը: Գտնաւոր զխաղարդ իւր սարգ, էջ 8: Կնիք ութանկիւն, սևազրոյժ, «Տէր Միքայէլ, 1232» [= 1783], էջ 3, Կանկազմ տախտակեայ դրոշմագորգ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Էջ 1-2, անմաշուր, Համարեա դատարկ: Էջ 3. — Մեկնութիւն Խորանացմ Աւետարանի. — Մատենաք աստուածագիծք եւ Հո-

գերուղի վարդապետութիւնը...

էջ 20. — Յեկեղեցական Պատմութիւնը. — Առաքելք էին Բժան եւ այլ աշակերտք ՀԲ, եւ այլք բազումք...

էջ 27. — Ժողովում մը Մեկնութեամ Սըրբոյ Աւետարանիմ, որ ըստ Մատթեոսի, [ի]րամից իմաստում վարդապետաց եկեղեցոյ, կարգեալ եւ յարիմեալ, դիրեանս ըմբերցողաց, առջին ներսէսի Հայոց կաթողիկոսի, ի խմորոյ մօրիմ եղբարմ Գրիգորիսի վերադիտողի Հայոց. — Սիրոյ դատութիւն գերազանց է քան գրեութիւնն...

էջ 34. — Եւ արդ եկեցուք ի տեսութիւն բանից Սըրբոյ Աւետարանին, որ ըստ Մաթէոսի...

էջ 38. — Ա. — Գիրք լինելոյ որդոյ Դաւթի, որդոյ Աբրահամու...

էջ 83. — Բ. — Եւ Յի. Բի. ծնունդն էր այսպէս...

էջ 203. — ...ըստ այնմ թէ աւաւսիկ եւլանեմք յԵրուսաղէմ, եւ կատարեսցին զրեալքն:

Մինչեւ անցեան երկինք եւ երկիր յովտ մի, ուր նշանախեց մի է, ոչ անցցէ յարիւնաց եւս:

Հաստատութիւն աստուածային բանից նշանակէ, թէ ի՛նչ հնար անցանել մինչեւ ամ. կատարեսցի... Լմմտ. Թիւ 332, Բ. Հատոր, էջ 207:

էջ 249. — Նորիմ Յովնանմու ի Կապեռնումում. Գիրք Նրկորդոյ:

էջ 414. — Նորիմ Յոնանմու Ոսկիքերմի, Գիրք Նորդոյ, Կեսարացոց:

էջ 549. — Տեսնոմ Յոնանմու Ոսկիքերմի, Գիրք Նորդոյ, Փարիսացոց:

Հիմ յիշատակարամ. —

էջ 663, մէջտեղը. — ԶԱրիստագէս Վարդապետ եւ զգովեալ աշակերտ նորա զՅիրեմ յիշնալիք ի Բս. զի նայ աշխատեալ ժողովեաց զբանս մեկնայացն ի մի, յետ Տեառն ներսէսի: Թաւրիսակն այսչափ էր յիշատակարանն Արիստագէսի. զայն որ կատարեալ էր՝ զայն չգտաք. անմեղադիր լերուք. — Լմմտ. Թիւ 268, Բ. Հատոր, էջ 48:

Յիշատակարամ Գրչի. — 1698

էջ 663, նախորդին ներքեւ. — Փառք Սրբոյ Նորդոյութեանն, երեքաննեայ եւ մի բընութիւն աստուածութեանն, յամ. գոյեղիւնաց ի սեռից եւ ի մասանց արարածոց, յիսկից եւ յանիսկից, եւ ի մեր նուաստութեանց, որ արժանաւորեաց զանարժանութիւնս մեր հասանել յաւարտումն աստուածայաւ Մեկնութեան Սբ. Մատթէոսեան, ի շրջազայութեան թվականիս Հայոց տումարիս Ռ եւ Խն երորդի, (եւ քառաներորդի), ի Զեթուն զաւառի, ի դուռն Սբ. Հրեշտակապետի եւ Սբ. Սարգսի եւ այլ սրբոցն որ աստ հաւաքեալ կան ի յաւգնութիւն քրիստոնէից. ի յառաջնորդութեանն եւ ի հայրապետութեան Հայոց ազգի տեառն Ազարիայի Հայոց կաթողիկոսի՝ աթոռակալ եւ պատրիարք Սուրբ յԱթոռոյ Նրուսաղէմի:

Արդ երեսանկեալ գերեսս ի գետինն զնեմ առաջի ձեր, ով երա[մ] վարդապետացոյ, յորժամ ընթեռնուք նայ սղայանացս անմեղադիր լերուք, եւ յիշեցէք ի մաքրափայլ սուրբ յաղթս ձեր զանարժան Խաչատուրս եւ զծնաւոյն իմ, եւ զհոգեւոր հայրն իմ: Եւ զարձեալ գերեսս ի գետինն զնեմ առաջի քո, տէր իմ Հոգեւոր, որ յիշես ի մաքրափայլ սուրբ աղթս քո, զուսուցիչն իմ գտէր Վահան քաջ վարպետն իմ, որ է Հոգեւոր հայրն իմ, որ բազում աշխատանք կրեաց վասն մեղաւորիս: Եւ զարձեալ երեսանկեալ աղաչեմ զձեզ, հայրք եւ եղբայրք, յիշեցէք ի յաղաթս ձեր զՀոգեւոր ծնաւոյն իմ, եւ զմարմնաւոր ծնաւոյն իմ, եւ զիս որ սեւեբես եմ ի մէջ սուրբ քահանայից, եւ դուք յիշեալ լիջիք ի յԱստուծոյ, որ է աւրհնեալ յափտեանս ամէն: Հայր մեր:

էջ 665, դատարկ:

էջ 666. — ...մանէ, թէկեղ, փարէս...

Յետմազոյմ յիշատակագրութիւմ. — 1910
Առաջին կողմին փակցուած. — Զեռագիրս նուէր է Մարաշի Նշան, Գէորգ եւ Մարտիրոս Զմանդան հարազատից ի Մատենադարանս Ս. Թաղարայ, յԵրուսաղէմ, 1910, Փետր. 2. — Գ. Վ. Զմանդան:

3180

Մ Ա Շ Տ Ո 8. — 120

Տեղի

ՌՃԹ = 1860

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասւոյ 19.5×18×5.5, էջ 602: Հանգա-
ման լաւ: Թուղթ տոկուս: Գրիչ՝ Տիրացու
Տանկէ, Գրութիւն՝ խորագիրներ, սկզբնատո
ղեր եւ զլիսատառերը կարմիր, մնացեալը սև
մեկանով, միասին, 24-25 տող: Բոլորգիր
կանոնաւոր: Համառոտագրութիւնք սովոր-
ական զրեթէ, կարմիր կապոյտ զարդադիր
եւ լուսանցազարդ կարեւոր կտորներու ըս-
կիզբը: Յեծ կանոններ Հանդերձ զխաղար-
դով: Գունաւոր ոսկեխառն խորանագրող իւր
սարսք, էջ 7: Նկար՝ Մկրտումիւն Տեառն,
մասամբ եղծուած, էջ 8: Կաշկեղծ տախ-
տակեայ դրոշմազարդ, յայած, ճեղքուած:
Ստացող՝ Պրոխորոն Չէլչպի:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Հրաժարմից ի ստանայէ...
էջ 7. — Կանովն Մկրտումիւն առնել:
էջ 27. — Իսկ յորժամ քառասներեայ լինի
տղայն զսն յեկեղեցին մայրն եւ մանկա-
բարձն եւ մանուկն...
էջ 30. — Կանոն Պսակ Աւրհեւոյ:
էջ 49. — Կանոն երկրորդ ամուսնութեան
պսակ:
էջ 55. — Տաղ վասմ հարսանեաց: Յորժամ
եկեղեցոյմ ելամնմ ասայ. — Ամենազաւր Տէր
Թազաւոր...
էջ 67. — Կանովն Հաղորդ տալոյ:
էջ 88. — Կանոն Համօրէն ամ. Ննջեցելոց:
էջ 114. — Իսկ առաւօտում երթամ ի գե-
րեզման եւ ասնմ գԱմբիծիմ:
էջ 143. — Իսկ յերեկոյիմ երթայ Բահա-
մայմ ի տուն ՈՅեցեցելոցմ, եւ ասնն չարական
յաւուր ձայնէն որչափ եւ կամեցին:
էջ 212. — Կանովն եւթմաւուր:
էջ 219. — Կանովն յորժամ տղայ վաղմա-
մի:
էջ 245. — Իսկ Այգուցմ երրամ ի գերեզ-
մանմ եւ ասնմ գԱմբիծսմ գաւթոյ մի...
էջ 261. — Կանովն որ է համգիստ առնելոյ
կամ պատարագ մեռելոյ:
էջ 269. — Կանովն Աղ Արեւմելոյ:

էջ 280. — Կանովն Արեւմութեամ հատի
պատարագի սեղանոյմ:

էջ 287. — Կանոն Տեառնակամի աղ արե-
ւելոյ: Առնն զնուիրեալսն ի զուռն եկեղեց-
ւոյն առաջի Սբ. Խային, եւ դնեն կարմիր
բուրդ եւ բամպակ, մի ակամայ ալ կամաւ:

էջ 280. — Կանովն Տեառնակամի սեղան
արեւմելոյ:

էջ 281. — Կանովն զպղծեալ ջրեռմ արե-
ւելոյ եւ որ ի միա ջուր սրբելոյ:

էջ 287. — Աղաթք որ պիրծ իմչ կերեալ է:

էջ 288. — Աղաթք որ ի կերակուր միայն
պղծեցաւ:

էջ 289. — Աղօթք վասմ երդմեանարաց:

— Կանոն Համդերձ Արեւմելոյ:

էջ 291. — Կանովն սկիծ եւ մաղզմամ
արեւմելոյ:

— Կանովն մար Գիրք արեւմելոյ:

էջ 292. — Կանովն ժամեաւոր արե-
ւելոյ:

էջ 295. — Կանովն Խաչ արեւմելոյ:

էջ 327. — Կանոն Ջուր արեւմելոյ:

էջ 354. — Կանոն Խաւող արեւմելոյ:

էջ 359. — Կանոն Ոսմայուալիմ:

էջ 388. — Գարագ Պատուիրամի:

էջ 395. — Կանովն Մեծի Հիմգշաբթի...
վասն արձակելոյ զապաշխարոյսն:

էջ 420. — Իւղարեւից Աւետարան:

էջ 423. — Բժշկութեան Աւետարան:

էջ 439. — Գամձ Նմեցեցելոց. — Այսաւր
եւ Հաս Հրաման արարչէն...: Ա ռ ա ղ ե յ յ
վարդապետի:

էջ 442. — Ողբ վասմ մեռելի. — Ով քահա-
նայք եւ վարդապետք աստուածաբան...:

էջ 445. — Ողբ վասմ մեռելի, Նախաշի
ասացեալ է. — Արարիչն արարածոց մեզ բար
կացաւ...:

էջ 450. — Ողբ երկու եղբարցմ, միմմ գմաց
աւտար երկիր եւ հիւանդացաւ, եւ ոչ տե-
սին զմիմեանս, եւ ասացիմ զայս ողբ տաղս,
եւ համգեաւ ի Տէր. — Ինձ ուձէա կայր եւ
կուսան վանց քո զալու...:

էջ 452. — Գամձ Ննջեցելոց Համարէն. —
Մինչ ի յէն Բանդ...: Մ ա ն վ ե լ ա :

էջ 468. — Ողբ արտասուեց ի վերայ Սըմ-
բեցեյոց. — Եկայք աշաւուր եղբարք ամէն
...: Երգ Արիստակեսի ի:

էջ 481. — Ողբ եւ տաղ Յովսեփեյոց, որ մա-
նուկ հասակաւ Յովսեփեյոց իցէ. — Յերէկ հոգ-
վերաւոր անցաւ...

էջ 484. — Տաղ եւ ողբ վասն Յովսեփեյոց
ասաւ. — Ես գիտէի թէ այխարհս ինձ մուգ
էր տրուած...

էջ 487. — Տաղ Ղարիպի. — Հոգի մի ասե-
ր զարիպ...

էջ 488. — Տաղ մամկանց տղայոց. — Հայիմ
ողբած ծընաւոր տղային...

էջ 470. — Ողբ մեռելի ասացեալ Է. — Առ-
ջեզ գոչեմ ձայնիւ մեղայ...: Ա ռ ա -
բ ել գլժղապի ի:

էջ 472. — Ես ասացի ի վերանալ յինչ
աւուրցի իմոց...

էջ 474. — Երկինք պատմեն զփառս Աս-
տուծոյ...

էջ 481. — Սաղմոս ի Դաւիթ. — Տէր հով-
ռեացէ զիս...

էջ 499. — Սաղմոս ի Դաւիթ. — Աւրենե-
ցիդ զՏէր յամ. ժամ. ...:

Թիշատակարան Գրչի. —

էջ 502. — Փառք ամենասուրբ Երրորդու-

թեան Հաւր եւ Որդւոյ եւ Սբ. Հոգւոյն, որ
եւ կարողութիւն տէր եւ մեղապարտ անձին
իմոյ հասանել ի կատար դրոցս, որ կոչի
Մաշտոց, ի յամի Թուականութեան հայկա-
զան սեռիս, ձեռամբ յղենամիլ եւ մեղա-
պարտ անարժան գրչի Տ[օ]ն[ի]կ տիրաց[ու]ւ
ի թվականիս Հայոց ՌՃԹ, ի հայրապետու-
թեան Հայոց տեառն Յակոբին սրբազան
կաթողիկոսի, ի յառաջնորդութեան Կաթա-
յեցի Մարտիրոս Վարդապետի, ի վայնե-
լումն տէր Յովանիսի որդի Պրոխորուն չէչէ-
պուն, զոր Տէր Ած. բարով վայելումն տա-
ցէ, ամէն:

Արդ աղաչեմ զամենեանս, որք հանդի-
պիք սմա, կարդալով կամ աւրինակելով,
յիշենլիք ի յաղօթս ձեր զմեղապարտ գեոդս
եւ զվերոյ գրեալ զտիեարս սորա, որք տե-
լացեալ բազում սիրով ետուն զրեւ զսա յի-
շատակ իւրն եւ յետնամացան զաւակացն,
զոր Աստուածն մեր ամբարմ ժամանակօք,
պարագայց ամօք, մինչեւ ի խորին եերու-
թիւնն հասուցանէ, ամէն:

Ենամագայն յիշատակագրութիւն. — 1910
Փակցուած առաջին կողմին. — Զեռագիրս
նուէր է Մարաշի Նշան, Գէորգ եւ Մարտի-
րոս Ժանսզեան եղբարք, 1910, Փետր. 2,
յԵրուսաղէմ. — Գ. Վ. Ժանսզեան:

3181

Տ Օ Ն Ա Ց Ո Յ Ե. — 77

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 21×18×1.5, էջք Բ+120: Հանգա-
մանք համարեա բաւարար. ազդուած թացու-
թենէ, Թուղթ հասարակ, Գրութիւն՝ սկզբ-
նատողերը եւ զլիսառեւերը կարմիր, մնաց-
եալը սև մեկնով, երկսին, 28 տող, Բո-
լորգիր վարժ: Համառոտագրութիւնք յոյժ
աւատ: Կարմրագիծ խորանազարդ իւր սա-
րօք, էջ 9: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ դրոշ-
մազարդ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա-Բ, տարբեր թուղթ:

էջ Բ, մատիտով. — Գ. Վ. Ժանսզեան:

էջ 1ա. — Արարողութիւն խոստովանու-
թեան...: Հրաժարմի սատանայէ...

էջ 3բ. — Մեղայ ամենասուրբ Երրորդու-
թեան...

էջ 7բ. — Տաւնացոյց, աւետարանացոյց
եւ կարգաւորութիւնք եւ հրահանգ տէրու-
նական տունից, զոր եղեալ եւ սահմանալ
է Սրբոյն Մանակայ Հայոց Հայրապետին...

էջ 8, դատարկ:

էջ 9. — Աստուածայտութեան իրազա-
լուցի գիշերն...

էջ 21ա. — Իսկ Գալստեան Աստուածորդ-
ւոյն Քառասնորեայ ի Տաճարն երկկուն նա-

խառնակ առնիջիր...:

էջ 25ա.— Բուն Բարեկենդանին կիրակէի զիշերն զձայնն փոխէ ի Դէ...:

էջ 28ա.— Մաղկազարդի զիշերն հսկումն է...:

էջ 47բ.— Սբ. Զատիկի զիշերն հսկումն է...:

էջ 81բ.— Քաղկեդոնի զիշերն հսկումն է...:

էջ 98ա.— Խրատք Իւղաբերից Աւետարաններուն, եւ Բժշկութեան, եւ Հանգստեան:

էջ 101ա.— Մեսեդի Մընդեանն Բի...:

էջ 104ա.— Ժամամուտեր կարգաւ:

էջ 115-120, տարբեր թուոյթ, դատարկ բացի 115 էջէն:

Յետմալոյց յիշատակագրութիւնք.—

էջ 115, վերը, անհարթ գրով:

Ի թվին ՌՄԼԷ [= 1788]ին եղեւ մահըն Հալապ քաղաքն, մինչեւ ամէն աւուր էհաս ի ամ. քրիստոնէից եօթնասուսն մեռեալ: Եռվիսի քսան եւ վեց կտրեցաւ:

Եւ ի թվին ՌՄՄԱ [= 1802]ին եղեւ մահ Հալապ քաղաքն սակաւ. ի նոյն տարի յունիսի Ե մեռաւ մառնոց ճապոնէ վարդապետն Նոցա, որ Բլան Բլ մաշեց կասէին, ՌՄՄԱին, յունիսի Ե:

Եւ թվին ՌՄՄԶ [= 1807]ին եղեւ ժանտաղաւ, օրն մինչ ի Բ քրիստոնէից հասաւ:

Եւ թվին ՌՄԿԳ [= 1814]ին եղեւ ժանտաղաւ Հալապ, Բ տարի մէկս մէկու վրայ մեղաւոր Պետրոսոս զարնվեցայ:

— Նոյն էջի աջակողմեան վարի անկեւեղ.

Ի թվին ՌՄՄ [= 1801], Նոր Նախուանու էջմիածին եկեալ էր Յովսէփ կաթողիկոսը թաղում հեծեալ, վաղճանեցաւ ի Թըֆլիս քաղաք թիւնաւորութեամբ, լեւ էն Հասեալ ի էջմիածինն. եւ ետ դարձան ըսուաց հեծեալքն զի էին ընդ նմա, հրամանաւ Մոսքովա թաղաւորին:

էջ Ա, շեղագիր նոտրակերպ.— Ի թվին ՌՄԿԼ [= 1819]ին, հոկտեմբերի ԺԱին, Հալապցիք գիւտրեցան Քոնշուտ Փաշային վրայ, հարիւր մէկ օր տեց, թաղումը ըսպանվեցան՝ թէ քաղաքացի թէ Օսմանցի. թաղում չուկայց թաղք եւ մահալայք աւար եւ խարապայ եղան: Ետոյ Քոնշուտ Փաշան տիրեց, ՃՄԲ հոգի ըսպանեց, Թփերնին նետեց, երեւելի աղան՝ Սէյիտ Հասան դազէ կասէին, եւ Նասիբ աղայ դաճամիէ: Եւ թաղում տուցանք եւ ճարիմայ առաւ միայն քրիստոնէից ութ հարիւր քէսայ. մինչ որ ճարեցին՝ թաղումը տներնին ծախեցին, դեւտինի վրայ մնացին: Եւ սղուքին եւ քասատ, բան զորք առաւուն չի կայր, խախը անթի չուրջ կու քային, ճեռքէն եկօղն տնով զմէն կու փախչէր. թաղումը փախան, քաղքը ներուն մէջցիր եւ ցան եղան:

Առաջին կողքին ներսը փակցուած.— 1810 Ջեռագիրս նուրէ է Մարաշցի Նշան, Գէորդ, եւ Մարտիրոս Ճանսղեանէն ի զրադարանս Ս. Յակոբեանց, յՍրուսաղէմ, 1810, Փետր. 2:

3182

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ

[Այլաշխարհ]

ԺԸ. Իսր

ԵԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 15.5×10.5×3, էջք 288: Պրակք Ա-Բ (էջ 145-288): Հանգամանք համարեա բաւարար. սկիզբը թերի: Թուղթ տոկուն, Գրիչ՝ Ղաբան: Գրուքիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողները եւ գլխատողները կարմիր, մնացեալս սեւ մելանով, միասին, 18-15 տող: Նոտրագիր: Համառոտագրութիւնք

բաւական առատ, յատկապէս առաջին քաժնին մէջ: Ուղղագրութիւն տկար: Գրուքներուն սկիզբը կարմիր զարդագիր եւ սորճագոյն լուսանցազարդ՝ վերջին մասին մէջ: Պահպանակ մազաղաթեայ, սկիզբը մէկ թերթ, վերջը՝ երկու, մասն երկաթագիր Աւետարանի: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոյմազարդ, մասամբ քայքայուած եւ թերթեր

ինկած: Ստացող՝ Աթանդար Զալապի:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Առակք:

էջ 1.— Արծիւն երթալոյ ընդ երկինս եւ հարին զնայ նետիւ...:

էջ 4.— Աղուէսն ետես զզանիրն յորոգայթըն, զնաց առ զայլն եւ ասէ...:

էջ 18-17ի միջեւ: Թերթ ինկած: Նոյնպէս էջ 28-29ի միջեւ:

էջ 36.— Գայլն եղիտ էջ մի զէր, կամեցաւ ուտել զնայ...:

էջ 38-37ի միջեւ: Թերթ ինկած: Նոյնպէս էջ 44-43ի միջեւ:

էջ 45.— Մուկն մի ուղտն ի մօտ զնաց եւ ասէ...:

էջ 46-47ի միջեւ: Թերթ ինկած:

էջ 49.— Գրեալ է ի Վարս Հարանց թէ սուրբ Հայր մի տեսեալ զմի ի դիւանց Հարցանէր վասն զգոթային տանջանացն...:

էջ 68.— Ասի ի պատմութեանց թէ Բ զինւորք ոյժ նախանձ ունէին ընդ միմեանս...:

էջ 63.— Վասն պատմական հաւատաց Զըրիստովից.— Ասի ի պատմութեանցն թէ էր Թազոր մի եւ ունէր բազում ճոխութիւն եւ Գորգի...:

էջ 66.— Վասն ծայրատ սաղմսաց առակս:

էջ 68.— Վասն խրատողաց առաջնորդաց...:

էջ 70.— Բամ իմաստմասիրաց:

էջ 71.— Բամ խրատոյ:

էջ 72.— Վասն առաջօրաց եւ զլսօրաց օգոստեանն ասայ.— Ասի ի պատմութեանցն թէ ի քաղաքի միում Թազաւորն մեռաւ...:

էջ 76.— Գրեալ է ի Վարս Հարանց թէ ի ճանապարհին Հոռմայ էին բնակեալ չար կանայք կախարդ որ փոխէին զմարդն ի կերպարան անասնոց...:

էջ 77, ստորոտը, զբլէն.— Ով եղբարք եւ տէրք իմ, ընթերցող այսմ տառիս, զըստացօղն Աթանդար չալապին, Զմեղոր զրիչ Ղաթլան ծառայս:

էջ 78, տարբեր զըլուրիւն.— [Կ]այր մէկ դարպապետ մի, ունէր շատ աշակերտ.— յորժամ որ Հաց ուտէին նա Բ կամ Գ ի մի տեղ նըստէին:

էջ 80-81, դատարկ. 82-86 ծածկուած արբական Թուանշաններով եայլն:

ՊԱՏՄ. ԵՒ ԽՕՍԺ ԻՆԿԱՐԱՆՑ.— 9

էջ 87.— Այս է իմաստութիւն ինկարաւ

դպրագետի, եւ Սեմեթարիմայ արքային ասորաց, եւ Զուբարդոյմ իմոյ Նադամա, եւ սպանումն ինկարաւ: Եւ փարաւունի արքային Եգիպտացաց, եւ պատասխանիք ինկարաւ, Ով զայս կարդայ եւ ի միտ առնու՝ ամբ կեանաց մտա յաւելում եւ ի մեծութիւն հասանիմ:

Խրատք ինկարաւ զոր ասաց եւ մտաց զնադամ: [Ա]լզմես Զօգիդ Սր. Ած. եւ զսկսեալս իմլ դու կատարեայ.— Ի յամս եւ ի Թազաւորութիւնս Սենեքարիմայ (ն) արքային Նինուէի եւ Ասորեստանեաց, եւ Խիկարս Կ կին առի եւ Կ ապարան շինեցի եւ եւ Խիկարս Կ տարւոյ եղաւ, եւ ոչ եղեւ ինձ որդի.— Հմմտ. Պատմ. եւ Խրատք ինկարայ, Ա. Ա. Մարտիրոսեան, Երեւան, էջ 187:

էջ 91.— Խօսք եւ խրատք եւ իմաստութիւն ինկարաւ: Խրատք ինկարաւ զոր ուսոյց Նաթանալ:

էջ 108.— Հարցումն Թազաւորաց որդոց եւ պատասխանիք ինկարայ.— Հոռայն եւ Թադիան Հարցան ի Խիկարն, եւ ասէ Խիկար ի Նաթան...:

էջ 141.— Զմեղ զալանմ, ով սուրբ ընթերցողք, զեղկելի եւ զանարժան գեոդս յիշեցէք ի Գրիստոս:

էջ 142-145, Համարեա դատարկ:

էջ 146.— Վարք եւ Պատմութիւն Սրբոյմ Գրիգորի Լուսօրբիցն, արարեալ է առակ եւ տաղ:

Աւրճեալ Հայր երկնօր լոյս անճառական, զովեալ Որդին Աստուած ծնունդ իսկական, փառաւորեալ զիտ Հոգին տիրական, անցեալ այժմուս ապայն յաւիտեական:

Կամիմ պատմել զգործ մեր Լուսօրբիցն, Գրիգորիոս անուն Սուրբ Հայրապետին, զպատճառըն փրկութեան ազգիս Արամի, զառաջնորդն կեանաց Հայր Հայաստանին...:

էջ 153.— Յաղագս սմբմդեան Տրոպայ եւ Բաբելոնեան մորայ, եւ ի Թազաւորիմ լաւաց, եւ ի զալ առ մայ Գրիգոր Լուսօրբիչ: Այլ եւ զՏրդատ որդի մեծի Պարոպիւն, տարեալ սեռացանէր ի յայլում տեղին, ի չափ զինուորութեան ամաց Հասանի, զաւրափար կարգեցաւ Լիկիանոսի...:

էջ 182.— Սկիզբն Զարչարամաց Սրբոյմ Գրիգորի:

էջ 186.— Երեւտասան Զարչարամբն:

էջ 246.—

Եւ Առաքել լցեալ մեղօքս բազմագուն,

արդ զովեցի հոգոց մարդկան զլուսատուն,
զձեզ աղայեմ լալով ես յոյժաղեհսագոյն,
մեղաց իմոց առ Տէր խնդրել զթողութիւնն:
— Հմմտ. Թ. 1847, Ծ. Հատոր, էջ 468:

էջ 247. — Այսաւր զուարճացեալ ցնծաւ...
— Ա-ձ, Ո-Բ. — Ըստ երեւոյթիւն գաղափար
օրինակէն ինկած է մէկ թերթ:

էջ 284. — Լեւրինք ամենայն...:

էջ 271, ստորոտը, անունը թէեւ շնչուած
Յունանի կողմէ՝ կը մնայ ընթերցելի. — Զգը-
րող գրիս գերի Նաբլան յիշեցէք եւ ասացէք
Ած. ողորմի իւր.:

էջ 272. — Ողբ յԱղամայ. — Մեր Տէրն ի
ղրախաւէն եկեալ Աղամայ ժայնեաց թէ ուր
եւ...:

էջ 273. — Տաղ իրըշտակապետաց եւ զօրաց
— Լուսն պայծառ է գեղեցիկ...:

էջ 281, վերը. —

Ես մեծ թագօր էի, զօրաւոր զօր եւ արի,
անչափ մալ ու ոսկի ունի, որ չուներ մարդ
վերայ յերկրի.
զհոգիս իմ անտես արեր, զինչ նորայ չաշն
կու թուի,
զամէն ալժմ ալլոց թողի, Ա պատանք առի
եւ զնացի:

— Վարը. — Ողբ.

է մարդ իմացիր զաս կեանքս, որ իսկի դու
չես մնացական,
զմա՛հ մոռացել ես դու ամենի ես ասպնջա-
կան.

Այ իմ գեղեցիկ արքայ, էր չստիր թէ մահ
կայ դալու,
քո եղբարն ու սիրելիք ինչ անեն ի հետ Աս-
տուծոյ...:

էջ 284-288, դատարկ մեծագոյն մասամբ:
Վերջին պրակին վերջին թերթը արմատէն
կտրուած:

Թիշտակագրութիւնը. —

1. — Սկզբի պահպանակին երկրորդ երե-
սին, նորագիր. — 1721

Թվին ՌձՀին, ռազմաւոր իրին, ըզդաւս
Պաղտասարայ պսակեցի Աստուածանայ
երն երեզլաբղին:

2. — Փակցուած առաջին կողքին. — 1910
Ձեռագիրս նուէր է Մարաշի Նշան, Գէ-
որդ եւ Մարտիրոս Ժանսզեան եղբարց ի Գը-
րադարանս Ս. Յակոբեանց, յԵրուսաղէմ,
1910, Փետր. 2. — Գ. Վ. Ժանսզեան:

3183

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ

(ԺԵ. ԴԱՐԻ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասալ 15×10×5-6: էջք 616: Պրակք Ա-
Ժ (էջ 327-688): Հանգամանք լաւ ընդհա-
նուր առմամբ: Թուղթ եւ գրչութիւն ալլա-
զան: Նոտրագիր: Պահպանակ թղթեայ ըս-
կիղբ եւ վերը մէկ մէկ թերթ, բոլորգիր,
մասն Մայրոցի: Կաշեկազմ տախտակեայ,
բաւական մաշած:

Ա. — ԲԱՌԱԳԻՐԲ. — 37

էջ 1-2, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

էջ 8. — Ասորոց բառ է, կամ, Քանանաց-
ւոց: Արդիւն ծառայ Տեառն, կամ, ծառայ

խոստովանելի:

էջ 5. — Աստուածոջ անուն յաստիս անել
զմեզ: Ած. աստ էած զմեզ:

էջ 10. — Բաւր ի Գրոց Ելիցմ. — Անփուտ
մայր եւ մախրն է փայտ:

էջ 28. — Բախք, դիպուած, կամ, հանգի-
պումն:

էջ 32. — Գարշապար, կրունկ:

էջ 41. — Դաւանակն շափեղայն է, եւ է
ծիրանագոյն իրրեւ գրիպակ սեւոյ: Դաւա-
նակն, որ է կանանչ զըմրութն, զոր ոմանց
ասան:

էջ 47. — Եգիպտացի պատառ, բեհեզեա
հանդերձ, որ է վուշ:

էջ 62. — [Զ]ատելի, բաժանելի, կամ, որո-

շել՝

— Ստորին լուսանցքին աջակողմեան անկիւնը.— Անվարտ վարժապետ տէր Մարտիրոսին է։

էջ 58.— [Է]րէջ, աւագ, կամ, մեծ։

էջ 67.— Խաւար, մութն, կամ, մէջ։

էջ 76.— Մանրանայ, խստանայ, կամ, չարանայ։

էջ 79.— Կարդայ, կոչել, կամ, աւրհնել։

Կապար, արճիճ, կամ, զուրշուն։

էջ 90.— Հանդերձ, զգեստ։

էջ 99.— Ձանձրանայ, տաղտկանայ, զըշանայ, կամ, զգուրիլ։

էջ 101.— Ղուկասն Յարութիւն Թարգմանի։

— Ժարայ, ճրագու։...

Ճիշտ, ըսիշտ, պինտ, կամ, նեփն։

էջ 104.— Մատաղ, մատղաշ, կամ, կաթնակեր։

էջ 137.— Զորեակն եւ խարազուլ եւ օժամարտն ազգ եւ մարախաց։

էջ 147.— [Տ]ապակ, սաղաղար, կամ, Թաւայ։

էջ 154.— Փաւլո, որ եւ սաղմոսասացք։ Փսիւել, սիրտի վեր բերել։

էջ 155-162, դատարկ։

էջ 163-178, այլազան հատուածներ եւ մանրուց՝ տարբեր զրչութիւններով։

էջ 174.— Յի. Բի. Նուաստ ծառայ Մովսէս Վարդապետ, որ եւ տեառն Փիլիպպոսի տիեզերալոյս հայրապետի աշակերտ։...

էջ 179.— Նորիմ Գարոգ ատաջիմ Կիրակէիմ ի բաձ՞մ՝ ճրագ մարմնոյ ակն է...։ Ամենայն բանք առականութիւնն քարուղութեանն Բի. ...։

էջ 184.— Նորիմ Բարագ. Լեր իրօտիտի ընտ։ Ասաց Նախ ցան զայս թէ մատուցեալ զպատարազն։...

էջ 208.— Յամկ Յայմատուրաց այբուբնից կարգով։

էջ 243.— Գլուխ Մաթեոսի Աւետարանիմ։

էջ 247.— Գլուխ Մարկոսի Աւետարանիմ։

էջ 249.— Գլուխ Լուկասու Աւետարանիմ։

էջ 252.— Գլուխ Յովնանիմ Աւետարանիմ։

էջ 253-254, մանր հատուածներ։

էջ 255-258, դատարկ։

էջ 259.—

Երէջ զարարիչն Աստուած,

տուր հողոյդ առնել պատարագ,

Ընդ մութն էր կամիս գնալ,

երբ աստէն ունիս քեզ ճարակ։

.....

Զէտ զիս փէշուլ էր լինիս,

Թէ երկնից աստղն ցանի է,

Հաշվիմ թէ լզիտեա մէկ բան,

ով դիմէ զի սուտ առնի է։

էջ 281-282, մանր հատուածներ։

էջ 283-285, դատարկ։

էջ 286.— Յաղազս Բերականութեան։

Որք ի քերթողացն եւ ի շարադրաց իբրուբազում անգամ ասացելոց, եւ մասունք եւ նորա վեց։...

էջ 279.— Յաղազս Դերանունութեան.— [Դ]երանունութիւն է բառ փոխանակ անուան առնալ։...

էջ 288.— [Բ]այ սահմանական, ներգործական, պարզ լծորդութեան։...

էջ 287.— Բերականութիւնն Վերլուծութեան, բան առ բան, ձեռամբ ծայայեալ հաւաքեալ։

[Ի] ձեռնադրութեանէ Հոգոյն հանդերձեալ եմք բուռն հարկանել առաջիկա իրողութեան։...

էջ 300.— ...Այսոքիկ ըստ (ըստ) եռամեծին Դաւթի. Իսկ մեք եկեացուք ի սկիի զբն որ ասէ.— Հմմտ. Վերլ. Բերականութեան, Լ. Գ. Խաչերեան, Երեւան, 1988, էջ 61։

էջ 300.— Խամ ապրիլում խաշնու։

— Դարձեալ զեղին ներկելու։

էջ 301.— Դու. Բրիտանիան՝ Ես։

Պի. Այո, ես քրիստոնեայ եմ, շնորհօքս Բի.։

Հց. ԶԻ՛նչ նշանակէ ասելն քրիստոնեա։

Պի. Նշանակէ զայնոսիկ որ հաւատան ի Բս. Թէ է Ած. եւ ունի զօրէնս նորա։...

էջ 308.— Գլուխ Երրորդ. Վասն Տէրունական Աղօթից։

էջ 322.— Հց. Արա եւ զտարրորութիւն կենդանականին։

Պի. Եւ կենդանականին բանականք եւ՝ կամք, ընտրողութիւն, յօժարութիւն, իսկ անբանք՝ ցանկութիւն, բարկութիւն։

էջ 323, դատարկ, անմաշուր։

էջ 324.— Այս եւ մասունք է մահացու մեղացն։

Բ.— ՎՅՈՐՈՒՆԻՑ ԳԻՐԲ.— 8

Մատթեոս Վարդապետ

էջ 329.— Նախերգամ գովութիւն իմաստութեամ։

էջ 333.— Նուաստ Մաթեոսի Վարդապետ

տի՝ աշակերտի Նաւմեծիմ Գրիգորի (աշակերտեալ) [աշխատասիրեալ] առ ի հաւաքումն բամից քր ե[այնի] ի վեց ամուր գործն Աստուծոյ, ի խմորոյ Սարգիս կրօնաւորի, ի քամ Սողոմոնի որ ասէ. Ամեմեցում Յարարապետ, ռս[այց] իմն իմաստութիւմ. — Սթանլիի են գործք քո...: Հմմտ. Թիւ 470, Բ. Հատոր, էջ 457(Ե), եւ Գ. Հատոր, Թիւ 823, էջ 28(Բ):

էջ 408. — Յաղագս Երրորդ ատուր արար-յութեան:

էջ 460. — Յաղագս չորրորդ ատուրն յԱմ-պագումն:

էջ 487. — Յաղագս Ե. Ատուրն:

էջ 507. — Յաղագս Զ. Ատուր Արարչու-թեան:

էջ 512-513. դատարկ մնացած՝ Թերեւս սխալմամբ:

էջ 520. — Յաղագս Մարդոյն լիմնելու-թեան:

էջ 558. — Ի Նուստ Գէորգ Վարդապետէ որհեռութեամբ սիրով Սբ. Հոգոյն աստուածաւանդն հասցէ ողջոյն ըստ Հոգոյ ակնա-սարաս սիրեցելոյ արքամաքուր եւ վսեմա-միտ Հոգեւոր որդոյ մեր եւ արժանապատիւ քահանայի կիրակոս աթոռակալի եւ աստուածապարզեւ զաւա. ... Յաղագս բոխարն համաւայն եւ աւագնաց կակիծ լրոյ պակա-սութեան ի մարմնաւոր կենաց, աստուածազնի եւ արքակատար գլխոյն եկեղեցոյ տեսուն վեհի եւ երջանկի պետի ոգեսարաս սիրեցելոյ մեր եւ ամեներջանիկ Հեղինա-կին վերադիրտողին աստուածապաւ զաւա-

ռիդ Բասենոյ տէր Սարգսի, ըստ մարմնոյ եղբոր ձեր...: ...յարութեան կենաց արժա-նաւորեաց զմարմին վերողբեալ տեսուն տէր Սարգսին Հոգեւոր որդոյն մերոյ...:

էջ 581. — [Բ]նաւից բաղձալի եւ յոգունց նազելի, ընտրեալ ի յոգունց, եւ ինձ Հիթիս կարի սիրելի յոյժ...:

էջ 587-578. — Մանր Հուծմունք:

էջ 577. — Նարին Քարոզ, ի դեմս Եկեղեցոյ, ի քամ Ջաբրիայ. Անա ես անծն գծա-ռայ իմ գծագումն...: Զբանս զայս ոմանք ի Զորաբարեւ մեմկեն...:

էջ 584-586. դատարկ:

էջ 587. — Նարին Քարոզ Արքայ Ստեփա-նոսի, ի քամ Ստեփանոս արքայ լի շնորհոք...: [Պ]այնքա եւ Հրաւալի է տեսիս խոր-հուրդ...:

էջ 609. — Յհարսն ասնն զստերքն Երու-սաղէմի եւ պահապանք պարսպացն. Զի՞նչ է եղբորորդին քո...:

էջ 611. — Զուարիչ որ գովել են ամբոյր-ժշկապետք որ օգտէ գլխոյն շուրջ զալոյն...:

էջ 615. — Եւ ասէր Մարիամ. Մեծացուցէ անձն իմ զՏէր...:

էջ 616. դատարկ, անմաքուր:

Յետմագումն յիշատակագրութիւմ. — 1910

Ալիգըրի կողքին փակցուած. — Զեռագիրս նուէր է Մարաշի Նշան, Գէորգ, եւ Մար-տիրոս Զանգեանից՝ ի Մատենադարանն Ս. Յակոբեանց, յԵրուսաղէմ, 1910, Փետր. 21 — Գ. Վ. Զանգեան (էջ 2):

3184

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ

ԲԱՆՔ ԶԱՓԱԿ. — 11

Ն. ՇՆՈՐՀԱԼԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւր 14×9×7.5: էջք 714: Հանգամանք բաւարար. նորոգութիւն կրած: Թուղթ կոկ-եալ: Գրիչ եւ Ստացող՝ Յովսէփ Կրօնաւոր: Գրութիւն՝ Խորագիրները, սկզբնատողերը եւ դիմատառերը կարմիր, մնացեալը սև:

մելանով, միասին, 17 տող: Բոլորգիր: Համառօտագրութիւնք բաւական առատ: Կարմրաներկ զարդագիր եւ լուսանցազարդ դրոշմներու սկիզբը: Գլխազարդ իւր սարօք, էջ 383, 491, 578, 633: Պահպանակ մագա-ղաթեայ վերջը լորս Թերթ, անկիւնաւոր եր-

կախագիր, մասն Ազաթանգեղոսի: Կաշե-
կազմ տախտակեայ Հնամաշ:

ԱԳԱԹԱՆԳԵՂՈՍ
(Երկաթագիր պահպանակ)

[Ուր եւ երեւեալ...], եւ հետեւեակազար
[մկնդաւորք] եւ ստեմաւոր [առաջի ըմ]-
թացեալք ի կերպարամս [մարդկան] մե-
նութեամ, Օրգակաւ եւ Ոշալմաւ, զարդ
եւ զէմ [վառնայք] մեծաւ գոշնով զաղա-
ղակ հարեալք փախըստեայք [յամանտա-
կ]ամ մեհեամ զմկնդե[իմ: Ուստի] ըմդ
հասեալսմ մարտ [եղեալ կոմ]ւէիմ, մեհտս
ամուծս [եւ քաղաք]ի թամբատարափս
[ի վերուստ ի] շինուածոցմ ի խմ[արհ]
մարդկանցմ ցնդեիմ, [զոր փոք]ր սակաւ
մի գարեհորեք ... [տերում]ական խաշիմ
առն[ե]ր, եւ դիմ[ե]ալ ի դուռն մեհեմիմ [ի
հիմանց] դորդեալ տապալե[ց]ամ, եւ լուց[ի]-
եալ յամկարծաւրեմ [փայտակերտմ] հրդե-
հեցաւ ի տեր[ում]ական խաշ[ի]մ գարեհորե-
քմ, [եւ ծոխմ ծառաց]եալ միմչեւ [յամպս
հասամ]եր:

Եւ ամեն[այմ] դեւքմ ի փախ[ուստ] դարձ-
եալ [առաջի մարդկան]մ երեւեցամ, [զօծիս
արկեալ] եւ զեական [հարեալ եւ զեի]չ
քարոծեալք [մեծածայմ ա]լսեով [թէ վայ
մեզ...]: [կատարե]լ զ[ցանկութիւնս մեր
մոհաւք]:

[Եւ զայս ա]լսացեալք առաջի ամենե-
ց[ուն, զի] մարդիկմ որ լուեալ առաւել[ի] եւս
ի հաւալսմ հաստատեցամ ամե[մե]հիմ:
Ի[ս]կ սեւագունդդ դիտեմ [ամերեւոյ]ք եղ-
եալք չճատացամ [ի տեղւոյմ] եւ [իբրեւ
գծուիս պակասեց]ամ: Ի[ս]կ մարդկան հասե-
լոցմ [ամդեմ] ք[անդեալ] գեիմունս մեա-
[ցեալս?]: Եւ աւարեիմ զգամսմ ք[անդեալս]
աղշատաց եւ տառապեալց[ի] եւ այրեաց, եւ
չճաւորաց ... մեհեմիմ մասմ ... [եւ
զ]ղատակերտմ եւ զըս[պատաւորսմ] քըր-
մաւքմ համդերմ [եւ ճոցիմ գեւորսմ] եւ
սահմամք [ի ծառա]յութիւն սպասաւո-
րութ[եան] եկեղեց[ւոյ] մուրիբիմ:

Եւ առ հ[աւարակ] ամ[ե]նեցուն սերմեմ-
եալ զ[աւատածպարտու]թեամ քամմ, եւ
զամե[մե]հեամ ի] Տեառն ճամապարիմ կա-

ցուն[ամեր գի]տում [իմե]լ պատուիրամաց
[արարչութեան]: [Եւ] յամեմայմ քաղաք[ս]
Հայոց եւ] ի գեւղս եւ յաւամ եւ [յազա-
րակ]ս երեւեցուցամեր գտեղ[ի] տամմ Այ[.]:
Բայց ոչ առնէր յայտ եիմ[մարկո]ւթեամմ
հետ, եւ ոչ սեղա[մ] յամունմ Այ[.]: զի չունէր
զպատիւ քեան[մայութեամմ], միայմ պա-
րըսպէր քաղաք [որմեզ]— Հմտ. Ազաթան
գեղոս, Վեհեհտկ, 1930, էջ 578-581:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

ՅԵՍՈՒՍ ՈՐԴԻ.— 18
Ներսէս Շմբեալի

էջ 1.— Յիսուս Որդի Հաւր Միաբին,
եւ ճառագայթ կերպարանին...

էջ 228.— Յիշատակարամ երգողիմ քամիս
— 1162

ի վեց Հարիւր Հայոց թուական,
եւ յառաջիկ սկզբեալ նորամ...

էջ 235.— Տեառն Ներսէսի Արքայ եւ տիե-
զերական Վարդապետի եւ կաթողիկոսի Հա-
յոց, Յաղագս երկնի եւ գարդուց մորա...—
իմ եղական գոյով բնութիւն...

էջ 259.— Նորիմ քամ մերտաղական ի խը-
րատ ոգոց համայնից ի դիմաց մերոյիմ տա-
ռից տամց, յիրաւամչիրսմ քառից.—
[Այբ] [Աստուծոյ գգեք մերձակայ լինել
խորատկ թէ Հաւատա]...

էջ 277.— Նորիմ Բան Հաւատոյ—...—
[Այբ] [անբնկերքն ասէ զԱստուած]...

էջ 287.— Նորիմ Տեառն Ներսէսի ասաց-
եալ քամ ի խրատ մանկամց ուսումնասիրաց
—...— Այբն առաջին ըրգեք տրդա, Հանէ
յիմաստըն գերակա...

էջ 297.— Նախադրութիւնք խրատականք
Յաղագս Աղաթիքմ զոր ասացեալ է Տեառն
Ներսիսի՝ եղբար Գրիգորիսի Հայոց Վե-
րադիտողի.— Աղաթիք Հասարակաց քրիս-
տոնէից...

էջ 303.— Հաւատով խոստովանիմ...

էջ 313.— Տեառն Ներսիսի քամ խրատա-
կան ընդդէմ այրութեմից.— Արթուրք եղե-
րուք, արթուրք եւ պատրաստք...

էջ 318.— Բանք յուսադրականք, եւ ի խո-
րոց սրտէ աղերս մաղթամաց առ ամենախա-
լըմ քարի, եղկեայս Վարդաթա, եւ իմ մմամ
մեղաւորի. յոտնաւոր քամի:

Հայր անըսկիզբն երանելի,
 Եւ անվաղեմն լոյս եւ բարի,
 անպարագիր, անզմնելի,
 ամենառելի յամենայնի:

Արարիչ ամենայնի,
 մախաղմաւադ ամբննելի,
 ահալ ծըմաւոյ ես դու Բանին,
 Եւ Սուրբ Հոգին ի քէն բըղխի:

Անժամամակ եւ ամբիջոց,
 Բեզ հաւասարք յամենայնի,
 ամհատուածք եւ ամորիշք,
 միռվ բմութեամբ ամխախտելիք:

Աստ Արիստ յամաւթ լինի,
 Եւ Մակեդովն չար պապամճի,
 Սաբելիոս ի հուրըն ձգի,
 Սամոստացին խոր ընկըղմի:

Բայց ես եկեալ կամ յատենի,
 Խայցել մերում ամբաւ չարի,
 գերեալս անկեալս կործանեալս
 Եւ ընկըղմեալս յամդունդս երկրի:...

Ձձամձախարիք չարս իմ սըրբեա,
 ի վիշապիմ ժանեաց կորգեա,
 գրոյոր մարդոյս մեղս ջըմջեա,
 գաւձին խածեալըն սպեղանեա:

Ըգժամենեւորն խաղաղեա,
 Եւ ըզկակիծն ապաքինեա,
 մի՛ բարկամար իմճ կրկնակի,
 զի գբեզ սաստիկ բարկացուցի:...

Յայմժամ եւ զիս, Աստուած, յիշեա,
 ի հառաչել սրտի մոցա,
 գամպարշտեալ ամձն իմ սըրբեա,
 Եւ զբեկոտեալս մորաստեղծեա:

ՁԹորքմեա տունըս մորոգեա,
 Երկու գլխաւքն հաստատեա,
 ըզչար հերձուածսն հալածեա,
 յուղիղ հաւատս հաստատեա:

Եւ զհայկական ազգս կեցոյ,
 զԱսքանազեանս յառաջեցոյ,
 Եւ զմեղաւորքն զղջացոյ,
 զարդարացեալքն ամբողջ կեցոյ:

Ջրոյոր ազինս եկեղեցոյ
 խաղաղութեամբ համդարտեցոյ,
 զծնողաց իմոց մեղքն ջըմջեալ,
 զհարազատացն սուրբ քանա:

Ջազգականաց չարըն մերծեա,
 զիմ վարժողաց մեղքն ջըմջեա,
 զիմ ատելեաց յանցանքն լուա,
 իմ քըշմամեաց բարի արա:

Բարեբարացն իմ ողորմեա,
 յաւրմ ահագին զմոսս փրկեա,
 բոյոր ազգի մարդկան մերեա,
 զղջման հոգի արկ ի մոսա:

Եւ ամասնոց, Տէր, ողորմեա,
 գթըռչունըս յաւոս ամբողջ պահեա,
 զի դու ստեղծեր, Տէր, ըզմոսա,
 Եւ Բեզ սպասեմ միշտ յարակա:

Տէր, որք յետ մեզ գամ յաշխարհի,
 սիրով ի Բեզ կապեա զմոսա,
 ըզսուրբ հաւատս ամխախտ պահեա,
 ի բարի գործս բեւեռեա:

Ըզմեղաւորսն ի դարձ կոչեա,
 Եւ գրարեգործսն պահպանեա,
 Տէր, գամենայն ծնունդս Աղամեա,
 յաւրմ ահագին ի հրոյն փրկեա:

Եւ զչար վիշապն յամաւթ արայ,
 Եւ զգժ մի՛ տար ի ձեռք մորա,
 զի դու ստեղծեր գմարդն ի հողայ,
 ձեւացուցեր ի պատկեր քո:

Տէր իմ քաղցր ես եւ բարի,
 Եւ մարդասէր անպատմելի,
 Տէր եւ Բեզ փառք յամենայնի,
 որ ես արիմեալ յամբաւ սեռէ:

Այժմ եւ յաւէտ յապագին,
եւ յամվախեամ յաւիտեանին:

Էջ 328. — Աղերս մաղթամաց ի խորոց սըր-
տէ առ Սբ. Կոյսմ Մարիամ Աստուածածին:
*Ով Հրաշայի Կոյս Տիրուհի,
Աստուածածին երանելի,
Մարիամ մարդի յերկրի,
եւ սերովբէ մեծ ի յերկնի...*

Էջ 334. — Բամբ վասմ անգործ եւ ստակալի
զալըստեանմ եւ դատաստանի Որդոյմ Այ-
Թի. Գի., կըշտամբամբ եւ յամղիմամու-
թիւմ ամծիմ եղկեյույս Վարդամ եւ ամ. յամ-
ցաւորի:

*Յորժամ իշեմ զաւրն անաղին,
ըզսոսկալի զալուստ Փրկչին,
զմտաւ ամեմ զհոգւ գեհնելին,
զթանձր խաւար տարտարոսին:*

*Եփին ոսկեքոյս եւ ցամաքին,
երկկամուռնըս տոշորին,
սիրտըս դողաւ եւ տազանալի,
եւ լոյս աշաղցըս նուաղի...*

*Այն է մեծ աւր կատարածին,
դարն ութերորդ իսխտ անաղին,
ուր թագաւորք ոչ մեծարին,
եւ արք տըգէտք ոչ դարհուրին:*

*Ուր առաջնորդ պատէւ շունին,
եւ ժողովուրդք ոչ հնազանդին,
ուր գիտնականք բարձ ոչ ունին,
եւ արք տըգէտք ոչ նախատին:*

*Ուր մեծ իշխանք ոչ բարկանան,
եւ ոչ ծառայքն անհիւ դողան,
ուր թագուհիք ճոխ ոչ ճեմին,
եւ աղախինքն ոչ երկնելին:*

*Ի յերկուս դասս անդ բաժանին,
բայց այր եւ կին ոչ երեւին,
դասք արդարոցըն զարդարին,
մեղաւորաց զուրդք խաւարին...*

Էջ 343. — Երգ Որոց եւ Եպաշաւամաց
մախաւորմ Աղամայ, Յաղագս գրկելոյ մո-
րայ ի կեանց դրախտն եւ յամեառ քա-
ռոյն, զոր մեղաւորս Վարդամ յարմարեալ
շինեցի ի փառս Աստուծոյ յերուսաղէմ:

Ով երաշայի մեծ խորհրդոյն,
զոր խորհեցաւ Հայր ըմդ Որդի,

ով գեղեպեմն բարձրը շնորհին,
զի գործակից եղեւ Հոգին:

Ով երաշափառ ամեառ քառույն,
զոր պարգեւեաց Հայրն բարի,
որ ի պատկեր իւր զիս էստեղծ,
եւ տէր կացոյց ամենայնի:

Էջ 351. — Տէր որ գթացար յամբարըշտեալ-
սըմ,

Որք ի նիմուէ գեղց մոռացամ,
զՈւնամ ճարագ առաքեցեր,
հրաւէր մեռու պտեմառ կեանաց...

Էջ 353. — Ուղիղ դաւամուրիւմ հաւատոյ,
որ ի Հայր եւ Որդի եւ ի Սբ. Հոգին, ի
վեր(ե)ա եկմամ առաքելոց եւ մարգարէից,
եւ յաւիճառ մարդեգութիւնն Քի. Այ. մե-
րոյ, զոր մեղաւորս Վարդամ Աստուծով յար-
մարեալ գրեցի յերուսաղէմ ի փառս Քրիս-
տոսի Աստուծոյ. — *Տէրութին երրորդու-
թիւնն է, Հայր եւ Որդի եւ Հոգի Սբ., երէք
անձինք կատարեալք եւ անբաժանելի...*

Էջ 355. — Կշտամբամբ եւ յամղիմամու-
թիւմ ամծիմ եղկելոյ եւ ամ. յամցաւորի,
զոր մեղաւորս Վարդամ յարմարեալ ի գրեցի
յերուսաղէմ ի փառս Աստուծոյ. — *Վայ քեզ,
ով եղկելի անձն իմ ամենաթուառ, որ լը-
ցար բազմակոյտ ամբարըշտութեամբ...*

*Վայ քեզ, ով յարազիւտ անձն իմ, տղամա-
սէր ճրճի եւ աղբակեր անասուն, ծառ ան-
պտուղ եւ որթ զաղճաւոր, երկիր կորոցա-
եալ եւ այգի փրչալի, զբաստ խեղաբարու
եւ բեռնընկէց, եզըն լըճընկեց եւ լըցեալ
բազում արատով, դըղեակ կործանեալ եւ
տուն խարխալեալ, առու ցամաքեալ եւ աղ-
բուր դառնաբեր, ոչխար զազանաբեկ եւ
ջրհոր մահու, լեռան անշահ եւ դայտ ան-
վաստակ, քաղաք աներեալ եւ դրախտ զո-
սացեալ, անմիտ վաճառական եւ յիմար վա-
ճառող, կոյր առաջնորդ եւ աղաւը նոսպետ,
անշահ երկրագործ եւ անզուրկ կենդանի...*

*Վայ քեզ, ով անձն իմ, ժահանգու չա-
րաւ, բարունակ հատեալ, ծով մեռեալ, ամպ
անջրդի, ձեռք կարկամեալ, ոտք կաղացեալ,
տունն խախտեալ, մուրհակ քնջեալ, որմն
թիւրեալ, ուռ յորթոյն կտրեալ, փրնդեռն
աղբասէր, թրչուրն անթեւ, դատաւոր կաշա-
ռասէր եւ թիւրապառ, զաւառապետ անորէն
եւ տնտես անմաստ:*

Էջ 373. — Բամբ աղաչամաց առ Սբ. եւ եա-
մագո Սբ. Երրորդութիւն ամբաթամեյի. — *Ով
մանկունք Նոր Սիւնի, աստուածութիւնն*

Նորորդութիւն է որպէս յառաջ գրեցաք, եւ արար զմարդս ի նմանութիւն պատկերի իւրոյ...:

Էջ 382.— Բամբ մխիթարակամք ի խորոց սրտէ տղերս մաղթամաց եղկելոյս վարդամայ, առ Միածին Որդին Այ. Յս. Բս. եւ ամ. յամօտրի, ի տեղի հրաշից տնւարկեմանաց, ուր կտարեաց մարմնով զգրեալսն.— Ամենախնամ Հայր, երանելի, անընկեղքն, անվախճան...:

Եւ Հալսեցար յԵփայտոս, զի լուսորեացեա զիտար նորա, զի Նգիպտոսն խաւար կոչի, վասն զի ասի բան թէ սաստանայ անդ անկա...:

Էջ 401.— Դարձեալ տղերս մաղթամաց ողորմելոյս վարդամայ ի խորոց սրտէ եւ ամենայն մեղօտրի, առ Միածին Որդին Այ.։— Եւ արդ զօրէն մանրամալք՝ փոշոյ, որ Հոսի ի ձեռն Հոգւոյ...:

Յիշատակարամ վարդամ վարդապետի.— Էջ 414.— Ապա ընդ մեծ երախտաց Հայցեմ ի ձէնք, ոչ մանկունք նոր Միովնի, միեւն ի լրումն արխարհի, եւ զուր յաղազս Այ. կատարեցէք զոր խնդրեմ ի ճշմարտ ծառայիցք Այ. Հողացեալ ոսկերոց ի զեւրեղմանէ իմմէ. զի մեզ կարի դիտրին է եւ ինմ անբաւ չաւ եւ օգուտ...:

Քաւանայ, որ անուամբ յիշեցէ զողորմելիս վարդան — եւ զեղկելի զոգոս զՅովսէփ — ի սուրբ եւ ի մեղսաքաւիչ անմախնի զեւմանն եւ սոսկալի պատարագին Յի. Քի. Այ. մերոյ, եւ մարդ որ վասն Այ. տա ի խեղս եւ յաղթատս սակաւ մի ողորմութիւն յանուն մեր, որպէս զի մի կըրցեմք զամօթն ահագին ի սոսկալի աշխարհածողով մեծ Հըրապարակին, եւ մի եղիցուք բոցակէջ յանչէջ զձեռնն եւ ի ժանիս անթուն որդանցն, վասն յար եւ անօրէն զաղբիլի զորեւց մերոց, զոր անեղաք առաջի Աստուծոյ յամենայն ժամանակս մեր բոլոր անձամբ մերով...:

Ամենահայրն բարի՝ չարխարեաց եւ արեամբ եւ յարութեամբ Միանին Որդոյն իւրոյ Յի. Քի. Ընթեցէ զմեզս նորա եւ ըզմեղաց նորա, եւ փրկեցէ զեւ ի չար աշխարհիս, բարեխտութեամբ ամ. սրբոց։ Եւ Համազոյ Ար. Նորորդութեանն վայելչ ամ. օրհնութիւն եւ բարեբանութիւն եւ երկրպագութիւն այժմ եւ միշտ...:

Էջ 416.— Խորատմ ոգէշան, ասացեալ Յովիմօն Գառնեցոյ.— Ծառայակիցս մեր ի

Քս. Յս. Յովանն Գառնեցի Հարցանեմ զողջունէ սիրելոյդ ի Տեառնէ...:

Էջ 433.— Նորին վասն ցայգապաշտութեամ կիրակէի խրատ.— Միաշարաթն, որ է կիրակէ, պատուելի է արթնութեամբ գիշերոյն...:

Էջ 439.— Նորին խրատ վասն աղօթից եւ ոգէշանութեամ.— Ամենայն վարուց առաքինութեան սահման եղաւ եւ չափ...:

Էջ 441.— Նորին աղօթք Յովա. Գառնեցոյ ասացեալ ի վերայ գրոյ ամուսն իւրոյ...: Յափտեմիք Ած. եւ արարիլ բոլորից...: Յո վաւ Ածէս:

Էջ 453.— Սրբոյն Ամանիա վարդապետի ասացեալ.— Երեւեցոյ Տէր զչնորս քո ի ծառայս քո...:

Էջ 468.— Նորին Ներսէսի Բամ Մաղթամաց.— Ած. անեղ անհասական, Հայր գթութեանց ինծ ողորմեա...: Ա-Ք:

Էջ 470.— Նորին Տեառն Ներսէսի, Թուրք Մխիթարութեամ առ ոմ իշխան արեւելեամ վասն օրդւոյ իւրոյ տարածման մեռելոյ.— Անտես է յոյսն առադանեալին, ըստ Առաքելոյ անսուտ բանիւ...: Ա-Ք, Ն երսեսի եկաք ողիկսս ի Հաղց:

Էջ 477.— Տեառն Ներսէսի Հայոց Կաթողիկոսի բամ Հոմերակամ ասացեալ Յիշատակարամ Առակացն Սաղավմոնի ըստ տառից այբուբենից.— Աստուածեղէն Հոգւով ի սմա...: Ա-Ք:

Էջ 482.— Ամղարդարձութիւն տառիս յիշատակի...: Մաղցրագունի այս մաղթանօք...: Ք-Ա:

...: Ժամանակս յոյժ անբարի, մինչ Գերմանիկն առեալ լինի. Ժամանեցին աշխարհի գոյժ, քրիստոնէից զորով անոյժ: Թուական Հայոց Հինգ Հարիւր ութ, նաեւ ութսուն երկուք եւ ութ [= 1149], ընտրեալ զըրուխ զուր Հայկազին, Գրիգորիոս Փաշաւառնի, իր յաթուոյս ի լուսն, չնորհաք լըցեալ ի Գրիստոսէ. Զարմ եւ ժառանգ Հօրն աննիազ, Համանրման եւ ոչ նուազ: Սղարայր երէց զուր յարգանդէ, իմ Ներսէսի որ գայս ճնշէ, Դարձեալ եղբարց երկուց ծնունդ, ըստ աշխարհի զուր բարեմանդ, Գովհայ Վասիլ ի իշխանն առոյգ, եւ Զաւրապար ընտրեալ ի կարգ: Բայց եւ ծնողաց մեր Հանդերձ քերթ,

լիցի յիշումն յաւուրն աներբ:

Աւարտ բանիս Տէր ողորմեա,
առ հասարակ մեզ եւ նոցա:

Էջ 488. — Վերստին յանշուած ըստ ամ-
ուամ ոգոյնի եւ ըստ ամուամ գծողիս մայա-
գիծ տառիս. — Սա մարգարէ աստուածաբան
...: — Ս ե դ ա մ ա մ ն եր ս է ս ի ք ա մ ա:

Էջ 490-491-ի միջեւ կը տեսնուին կտրուած
թերթերու արձաններ:

Էջ 491. — Շարագրութիւն եռմերկանմ վի-
պասանութեամբ սակա եպկազանց սեռի Ար-
շակունեանց գարմի, ասացեալ ներսէսի՝
եղբոր կաթողիկոսի Հայոց տեսնոմ Գրիգոր-
իոսի, յիւրակամսմ մոխմիս, ի համբակու-
թեամ ելով տիս. — Պարտապան է հաւր որ-
դի...:

Էջ 577. — Գովեստ ներքոյակամ, պատմա-
գրական բանիւ, Յաղագս վարուց Մեծի Հայ-
րապետին Տեսնոմ ներսէսի կլայեցոյ Հայոց
կաթողիկոսի եւ տիեզերայոյս վարդապետի,
ասացեալ տեսնոմ ներսէսի Համբարձոյ
արքեպիսկոպոսի Տարսոմի Կիլիկեցոյ, եւ
սորին հարազատի որդոյ ղստեր եղբար. —
Շարժել ստիպէ հարկ տէրունի...:

Էջ 633. — Նորիմ Տեսնոմ ներսէսի Բամ
Հաւատոյ եւ Դաւանութեամ. — Խոստովանիմ
Ած. գէլայր անծին, անեղ եւ անսկիզբն...:

Էջ 707. — Յիշատակարան երգողի բանիս
— Վասն Աստուծոյ խաւսել զայս բան, ինձ
որ էր անգ եւ ոչ նրման...:

Էջ 714. — ...Ջոմանց հայցել միշտ պահե-
լոյ, խաղաղական կենսաբ. բարոյ: [Այսչափ.

յաջորդ չամի մը թերթերը կտրուած եմ եւ
արմատները միայն կը մնամ],

Մամր յիշատակագրութիւնէ Գրչի. —

1. — Էջ 817, ստորոտը. — Ով պատուական
եղբարք, որք հանդիպիք լուսօր տառիս եւ
օկտիք ի սմանէ, աղաչեմ յիշեսլիք զՅովսէփ
կրօնաւոր զրիչս, որ բազում փափաքանօք
ստացա զսա, նայ եւ զծնողսն իմ, եւ Ած.
զմեղ յիշեսցէ: Վայ ինձ մեղաւորիս որ թէ
մահ հանդիպի պաշար չուէիմ որ գիտ տանի:

2. — Էջ 352-353. — Արդ, ով պատուական
եղբայրք, որք աւկտիք եւ աւրինակէք ի սը-
մանէ, յիշեսլիք յաղաւթս մեր զգծողս Յով-
սէփ եւ զծնաւղսն իմ, եւ Ած. զմեղ յիշեսցէ:

3. — Էջ 682, վարը. — Կատարեցաւ երգա-
րանս ոռննչափով ողբալ Տեսնոմ ներսէսի
կլայցոյ՝ սուրբ եւ բարեփառ կաթողիկոսի,
մեռամբ Յովսէփի մեղօր զրիւ. աղաչեմ գը-
րոյս յիշեսցի:

Յետմագայն յիշատակագրութիւնէ.

Ա. — Տէր Մարտիրոսի որդի Յովսէփի. —
1799

Էջ 1, վերը, նոր թուղթի վրայ, նոր բո-
ւորդիւր. — Այս Յիսուս Որդի՝ վարժապետ
տէր Մարտիրոսի որդի Յովսէփին է, ի
Ռմեւ Հայոց թուին, եւ մայրսի ժԼ, նոր
սկսաւ կարգալ զայս, օրն էր Դշարթի: Ած.
չնորգ տացէ: Օգնեա Սբ. Հոգի Ած.:

Բ. — Գ. Վ. Ճանսգեամի. — 1910

Առաջին կողթին վրայ. — Զեռազրու նուէր
է Մարալիք նշան, Գէորդ եւ Մարտիրոս
Ճանսգեանէն, ի Մատենադարանս Ս. Յա-
կոբեանց, յճրուաղէմ, 1910, փետր. 2: —
Գ. Վ. Ճանսգեան:

3185

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ

Տեղի

ՌՁԹ = 1640

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20.5×16×4, էջք 480, Հանգա-
մանք բաւարար, Թուղթ առկուն, Գրու-
թիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողերը եւ
գլխատառերը կարմիր, մնացեալը սև, մե-
լանով, երկսիւն, 26 եւ 33 տող, Նոտրագիրը
Համառոտագրութիւնք չափազանց առատ,
Պահպանակ մագաղաթեայ, սկիզբը եւ վեր-
ջը երկուական թերթ, մասն բոլորգիր ձաշո-
ցի, Կազմ լաւ, բայց կողքերը կորսուած,
Ստացող՝ Սիմէոն Վարդապետ:

Ա.— ՄԵԿՆ. ՍԱՀՄԱՆԱՅ ԴԱԻԹԻ.— 21

Առաջիկ Սիւնեցի

էջ 1ա.— Տէր Առաքելի, եռամեծի եւ քաջ
հետնորդի եւ ամյադք փրկիտփայի, աշակերտի
երից[ս] երամեւոյն Գրիգորի տիեզերաւոյս
վարդապետի, արարեալ բամ խրատակամ ու-
զէշահս, եւ համեարս ոգէիմաստայեղս ի
մեկնութիւն Սահմանաց Գրոց, ի յիղծ մադ-
թամաց ումանք բամասիրաց երդարց հարա-
զատաց մորիմ աշակերտացմ:

էջ 17բ.— Նորիմ տէր Առաքելի հագէմա-
րոգ հայրապետի վասմ Սահմանացմ քաջ-
ուածու բամ:

էջ 258թ.— Պրակք Բժմեբարդ:

էջ 285ա.— Պրակք երեքտասաներորդ.—
Ջիւնչ է որ ասէ սկիզբն եւ կատարումն եղի-
ցի մեզ Պրիթագորոս...:

էջ 337ա.— Նորիմ տէր Առաքելի Սիւնեաց
հպիսկեպոսի, ի տեսութիւն բամիմ որ ասէ-
Ամեմայմ չար տամբելի:

Յիշատակագրութիւնք.— 1640

էջ 284ա, վարը, գրչէն.— Ով սուրբ ըն-
թերմողք, այսպանս պակաս էր ի յորինակս
գոր յետոյ գրեցի. մի՛ մեղադրէք վասն այլ-
եւայլ խառնիճաղանճ գրոյս: Ու աղաչեմ յի-
շուի Տէր զանպիտանս:

էջ 363ա, վարը, գրչէն.— Փառք Փրկչին
որ յաւարտ Հասար գործին, ՌՁԹ Թվին, ի

վախելումն տէր Սիմէոն Վարդապետին:

էջ 363բ, տարբեր, նուազ սեւ թանաքով:
Ով պայծառացեալ ընթերմող սուրբ մա-
տենիս, յորժամ Հանդիպէք յիշատակի սո-
րայ՝ յիշեցէք զկիւն թագուհի, որ փոխեալ
է աստի կենացս առ յոյսն ամենեցուն, գոր
ինքն դիւր [յ]օժար կամօքն (յ)ետ ի Հալալ
արդեանցն յիշատակի ի ձեռն [մէկ քառ
բերումս] եւ ամ. ընթերմողաց սորին: Ա-
ղաչեմք եւ աղբիւսեմք, ով Հանդիպող սուրբ
մատենիս, յիշեցէք զմաքուր աղօթիս ձեռ, որ
եւ Տէրն մերն Յս. Բս. առատն է ի տուր
բարեաց՝ պարգեւեացէ առնապառ բարիսն, եւ
ձեզ յիշեցողացդ առատածիր պարգեւեացէ,
որ է օրհնեալ աւիտեանս ամէն:

էջ 364, դատարկ մեծադոյն մասամբ:

էջ 364-365բ միլեւ կը տեսնուին կտրուած
երկու թերթերու արմատները:

Բ.— ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԱՐԱԳԻ.— 1

Յովմանէս վրդ.

էջ 365ա.— Իմաստմոյմ Յովմանիս Վար-
դապետի համառատելի, զՄեկնութիւն Ներ-
սեպի Համբաւմոյն պատրիարքի: Գրէ աստ-
ուածայիմն Սաղոմոն.

Ամենայնի ժամ՝ եւ ժամանակ է ամ. ի-
րաց, ժամանակ է լալոյ եւ ժամանակ երեւ-
ղելոյ...: Հմմտ. Թիւ 1483, Ե. Հատոր,
էջ 227:

էջ 366ա.— Խորագիր է.— Եւ թէ որոց լիմի
փրկութիւն եւ որոց ոչ. եւ կամ որպէս զըն-
ծայս տամ պատարագիմ, եւ կամ որպէս առ-
մուռ քահանայքմ, եւ տուաւոյքմ ըմծայիցմ
որպիսի մտաւք տամ ի քահանայքմ, եւ կամ
զինչ քառասունքմ որ կատարեմ վասմ ՅՈՅԵ-
ցելոցմ.— Արդ նախ պարտ է գիտել զայս

էջ 378թ.— Ջիմչ է որ գգնումու քահանայ-
քմ.— Եկեղեցիին տուն եւ բնակութիւն երկ-
նաւոր թագաւորին...:

էջ 379թ.— Խրատ քահանայի. խոմարիի

եւ ամկամի ի վերայ երեսաց իւրաց, եւ ամ-
մուռն ասէ զԱղապար զայս առ Սր. Հագին,
գոր ասացեալ է Գրիգոր Մարկեացոյն.—
*Ամենակալ Ած. ի լման ասէ Այս ցուցանէ
զՀոգին Սր. Ած. Հգաւր եւ Հաւասար Որդ-
ւոյ...*

Էջ 381բ.— Եւ ապա իջանէ սարկաւազմ ի
մէջ եկեղեցւոյն, եւ ձայն է ի խորամն.
Արեւնեայ տէր: Քահանայն՝ Արեւնեայ թա-
գաւորութիւնն Հոր եւ Որդոյ.— *Որպէս եցոյց
բանն զԳՆ. նման է Քրիստոսի...*

Էջ 384ա.— Մեկնութիւն Գրաց.— *Ըն-
թերցումն աստուածաշունչ զորոց ի խրատ
վարդապետութեան եւ յորդորումն բարեաց
է ժողովրդեանս...*

Էջ 385ա.— Դասնութիւն Նիկիայի Սր.
Ժողովոյն:

Էջ 388բ.— Ընդէր հաստացելոցն դասը,
յետ այսորիկ երգեմ յեկեղեցի.— *Յորժամ
զգորանցն զգուշացան...*

Էջ 384ա.— Ձիմն գգուշութիւն կալա վե-
րածայնութեան ի սարկաւազմ՝ քարոսէ կա-
ցէք.— *ի ձեռն Հրեշտակին իւրեանց գոր ա-
ռացեցին...*

Էջ 414բ.— |Ա|ռ Հայր աղաթիւն վճար-
եաց, այժմ կամի ի տեսութիւն անկ զաստ-
ուածային խորհուրդն...

Էջ 418բ.— Տեսիլ սրբոյն Ագաղործի գոր
ասացեալ է եղուովն Աստուծոյ.— |Վ|սան
ազգին մետողաց, թէ որպէս եւ կամ յամէ
կորիցէ, եւ վասն թագաւորելոյ Հայոց, եւ
վասն ազգի ամուսնաց եւ պծե՛ր նեռինն եւ
կատարածի աշխարհիս եւ զայստեան Որդոյն
Աստուծոյ, թէ յոր ժամանակի յորում գորա-
մայ ազգն մետողաց, ոչ ոք դիմիցէ մոցա,
եւ մօտ բագաւորեմ ընդ արեւելս, արձա-
կին ընդ ծովակալովն եւ առնում պարիսպս,
եւ տիրեմ աշխարհիս երամամաւ ամեղին
Աստուծոյ:

Եւ լիմի ազգն այն յայն դիմաւ, լայնա-
նակատ, մեղաշէ, փռքրաբիթ, սըրայեզու եւ
կորովիք դիմակէ երկվարաց մոցա իբրեւ ըզ-
վէտ հաստատում լիմին: Եւ ոչ քմակիմ մոքա
ի տուն, եւ ոչ յամրոցք պալատին, երա-
մամաւ ամեղին Աստուծոյ: Եւ լիմին մոքա
արդարադատ երամամակաւորս եւ միամիտ
տեսում իւրեանց. առցեմ գերկիր, եւ մաշեա-
ցեմ ի սուսեր եւ կտորեցեցեմ գաշխարհս
եւ հասամի գորք մորա ի քաղաքն Երուսա-
ղէմ. եւ արասցեմ խաղաղութիւն աշխարհին
յորս ինձեանք քմակալ լիմին:

Եւ ոչ ուրեք մնայ մեծատուն Հայոց եւ ոչ
թագաւոր եւ ոչ ազատ, առնեմեմ ամկանին
ի ծառայութիւն ազգին մետողաց, եւ ոչ մնայ
քերդ եւ ոչ քաղաք ամուր եւ ոչ ամրոցք,
որ ոչ քակեսցի ի ժամանակն յայնմիկ.
Եւ ընկեսցեմ ի հարկապահմութիւն գա-
մեմայն աշխարհս, եւ մաշեցցիմ երկիր:
Թուի թէ լիմի խաղաղութիւն, եւ ոչ լիմի ի
սաստիկ հարկապահմութեանն յայնմիկ. Ասեմ
մարդիկ յերանց թէ ընկերութիւն ի վերայ մեր,
եւ քորաց թէ ծածկեցէ՞ զմեզ: Փախիցեմ ի
միմեանս եւ ոչ գտամիցեմ համգիստ. եւ ոչ
ուրեք լիմի խաղաղութիւն, եւ ոչ ոք համգի
ի վերայ երկրի, ամենեմեմ մաշեցցիմ ի
սրոյ ազգէն մետողաց:

Եւ վաճառակամք տիրեմ աշխարհի. սակաւ
մի համգիստ առնում մոքա, եւ այլ ոչ մը-
թիթարիմ, գի բագում լիմի հարկապահմ-
ութիւնն: Փախիցեմ երկրէ յերկիր, ի տեղ-
աքէ ի տեղ, ի քաղաքէ ի քաղաք, եւ ոչ լիմի
ուրեք խաղաղութիւն, ըստ բանի Սր. Հայրա-
պետին Ներսէսի, որ ասէր թէ տապալիմ
Հայք ի հիմամց. եւ խարխափան տիրեաց
ցրուեսցիմ ոսկերք ձեր, ամկանիցիմ ի ծա-
ռայութիւն այլազգեաց: Այս ամ. լիմի հրա-
մամաւ արարչին Աստուծոյ:

Ի լմուլ թուականին Հայոց Ձեթ [= 1500]
հասանի իրումն ազգին մետողաց եւ ամկանի
մախանձ ի մէջ մոցա եւ պատերազմին, եւ
կտորեմ զմիմեանս, եւ ելանեմ յազգէն թա-
գաւորացն եւ քաժանեմ գերկիրն: Եւ ոմ մի
յազգէն մետողաց առնու գաւառոյ Բրիստո-
նէութեան, եւ կտորեցեցէ գազգն իւր, եւ
յամ. լերիմս եւ ի դաշտս ամկանին դիա-
կումք մոցա, եւ ոչ թաղեսցեմ գմասա, այլ
գայլք եւ թռչունք կերիցեմ գմասա: Եւ ամ-
կանի խոռվութիւն եւ հակառակութիւն ի
մէջ մոցա եւ գերկիր մաշեսցեմ: Առանկ
ծառայաւայ ամ. հարկապահմութիւն ի վե-
րայ երկրի: Եւ ապա դիմեմ ի յերկիրն
արեւմտից եւ գտամս ետոմոց աւար հար-
կանեմ:

Յայնժամ յսէ ազգն արիական գաւարումն
ազգին Հայոց, եւ գկտորումն քրիստոնե-
ից, եւ գքահամայութեան աւարումն: Եւ
ապա ժողով արասցէ թագաւորն Կոստամ-
դիմոսս, ի Հոսմ քաղաքի, եւ յաւգմակա-
նութիւն կոչէ զՍր. Առաքեալն զՊետրոս եւ
զՊողոս, եւ երթան ի դուռն Սր. Առաքե-
լոցն, կոչէ թագաւորն գորս կոչեցիմ մամք
գոր Տրդատ թագաւորն յիւր հեծելն այսր
Գծ ետ թագաւորն Կոստամդիմոսսի, եւ մա

առեալ զմասս փնտայացոյց իւր ազգաց եւ դասերացն, եւ դաշինս եղին թագաւորն ընդ միմեանս, որ ամենեւին ոչ ամկանի թշմաւութիւն ի մէջ Հայոց եւ արիական ազգի մը կռիւի ձեռակ, վկայութեամբ հայրապետացն Սրբոյն Սեդրեստրոսի եւ Սրբոյն Գրիգորի: Եւ ամենեցուն տմաց ղեռ եւս լինի գիր հայրեմաց Ողոսա աշխարհին Հայոց: Նախայ եւս առաւել յաւտարեցուցանեն զթագաւորսն եւ զգաւրսն, եւ իսմենն ի Հոռոմ քաղաքէ մեծաւ զարութեամբ եւ աշխարհագումար ժողովիւք եւ ամբոխի, եւ աղաղակենն առ Ած. եւ առ Սր. Առաքեալսն, եւ յօգնութիւն կոչեն զՍր. Կոյսն Մարիամ, եւ զՄկրտիչն Յովնան, եւ զԳրիգոր Մարգարէիցն, եւ զամենեւեմ աղաչելով ռոյնունն ի Հոգոյն Սրբոյ, եւ անցանն խաղաղութեամբ ընդ ծովն Նոկիանոս, եւ բնակեսցն ի յայնկոյս ծովուն միմչեւ յայն տեղին մը կռիւի Ուսաւանդիսոյ: — *Հմտ. Բաղ. Մակկէ. 1913, էջ 397:*

Յայնժամ լսէ ազգն մետաղացն մը ժողովին ի մին տեղի, եւ երթիցեն ի դէմ Ողոսա որպէս զուխս զարմամային հեղեղաց՝ տալ ընդ մասս արտերազմ: Իսկ իբրեւ կարգին կազմի գործ պատերազմին, յայնժամ թագում զարութեամբ եւ աշխարհագումար ժողովի եւ ամբոխիւք իբրար արմակին՝ վերմական թագաւորին ազմականութեամբն յաղթէ թագաւորն Կոստանդիանոս՝ ազգին մետաղաց, եւ արասցէ զմոսս հայաեանս եւ փախըստական ընդ երիս առաջս. մինն ընդ հիւսիս, եւ մինն ընդ հարաւ, եւ մինն ընդ մէջ երկրիս, եւ կոտորեսցեն զմասս, եւ զմանկունս իւրեանց, եւ բնաշինջ արասցեն ըզմասս, եւ այլ ոչ եւս իշեսցի անուն Ողոսա. եւ երթայ փախստական միմչեւ ի Թաւրէժ, զոր շինեաց թագաւորն Հայոց Տրդատ, Թորէժ, քէ դա է վրէժ ընդ Հայք եւ ընդ Պարսիկս: Եւ բնաշինջ լինին ազգն մետաղաց եւ խաղաղամայ երկիր իբրեւ զգրախտ Աստուծոյ: — *Հմտ. Նոյն, աւել:*

Յայնժամ խնդիր արասցէ թագաւորն Կոստանդիանոս ազգին Հայոց, եւ եկեսցն յիւրաքանչիւր տեղիս ցրտեալսք եւ փախուցեալսք՝ ինն յայրս եւ ի ծնրպս վիմաց, ի պեղծ ազգէն մետաղաց, վստմ թագում չարեաց եւ հարկապահանջաց: Եւ ժողովին առ թագաւորն ազգն Հայոց համդորս զարականօքն ըր իմի ազգէն Մամիկանեաց:

Եւ յայնժամ զամ առ մայ ազգն մեծ Պայաւունեացն, ազգն զարեղ լատմեանց,

ազգն զարազոյն Արծրունեաց, ազգն մեծ Մամիկանեաց, ազգն հօգր Բզմունեաց, ազգն զարաւոր Քաջբերունեաց, ազգն պատուական Համազասպեանց, ազգն մանկազոյն Բագրլատունեաց, ազգն բռնաւոր Խոնխոնեանց, եւ ամ. ազգս շինեսցն զհայրենիս իւրեանց:

Եւ ամալք որ ընդ թագաւորին զամ, մանեմէին զամ մտին ի տեղի հարց իւրեանց: Ի սոցա ժամանակի շինի աներալ եկեղեցիք մեծնայն, եւ կարգին վկայարամք սրբոց. եւ ամ. ոք բնակեսցն ի հայրենիս իւրեանց եւ շինեսցն գերկիր եւ խաղաղամա երկիր, եւ լինի խաղաղութիւն մեծ: Թագաւորն Կոստանդիանոս, այր մի մեծ Արշակունի, թագաւոր ազմուական, ամուն Ողոսա Վաղարշակ կոչեսցն, ի տունն եւ յազգէ թագաւորին Տրդատայ՝ կարովիք, մեծ եւ հօգր պատերազմաւոյ այր Աստուծոյ:

Յայնժամ տացէ տուր թագաւորն Կոստանդիանոս՝ զարսն Հայոց ընդ ծնումք մորին, եւ արասցէ զուգայկից երկրորդ թագաւորութեանն իւրոյ, եւ առաւել զարամայ երկրորդ Արշակունիք ի վերայ երկրի, եւ երթիցեն միմչեւ ի մեծն Կոստանդիանոսպալիս, եւ միմչեւ ի Բիւզանդիայ գերեսցէ զաշխարհն Հոռոմոց՝ թագաւորն Վաղարշակ, վասն էինն եւ վրէժայ հարց իւրոց պատեցն, եւ վասն էանգի բազում չարս եւ մախտիմս անցուցին ընդ ազգն Հոռոմոց եւ ընդ աշխարհն Հայոց:

Եւ ապա արեայն Հայոց մտի յեկեղեաց զաւառն, առաջի շիրմի հարց լոնց Տրդատայ, եւ տուցի հայրապետացն Ռոստակիսի, Վրդանիսի, Յուսկանն, Գրիգորիսի, Ներսէսի, վասն փափագեամաց, զի այն է տեղի եւ շիրմոն ազգի իւրեանց: Եւ մտուցանէ յաթոռ հայրապետութեան Սրբոյն Գրիգորի արեայն Հայոց՝ զայր մի մեծագեղ, յայնժամկտ, խոյաքիթ, յազգէն Սրբոյն Գրիգորի, եւ կարգի զօրական եւ իշխան, եւ թագաւոր Հայոց, եւ անչափ լինի խաղաղութիւն Հայոց եւ ցմծութիւն, մինչ զի կենդանիքն ապշկն զմեռեալսն եւ սսն. Աւաթ քէ կենդանիք էիք ի ժամանակիս յայսմիկ: Եւ այնչափ զօրամայ ազգն Հայոց միմչեւ գերկիր ամենայն եմազանդեցուցանեն, եւ արկեսն ընդ լծով ծառայութեան իւրեանց, եւ միմչեւ ի դառն Ալամաց եւ միմչեւ ի Բիւզանդիայ տիրեսցն:

Յարժամ այս ամ. կատարի, փոխի մեռումք ի կարգս երեշտական թագաւորն

Կոստանդինոս՝ բարի խոստովանութեամբ ի Բս. Յս. ի Տէր մեր.— *Հմտ. նոյն, էջ 398:*

Միշինե ցայր վայր օր մի կարդայ:

Թիլգաւորն Կոստանդինոս կալալ գաթո թագաւորութեան իւրոյ ամս ժԲ, Բամ-գի սա ազատեաց զաշխարհս ի ծառայութեմն Բանադուի եւ յամալւրն ազգն Սնտո-դաց. եւ կատարեմ զյիշատակ սորա ընդ սուրբ թագաւորացն առաջնաց.— *Հմտ. նոյն, անդ:*

Իսկ յետ սորայ թագաւորէ Տիրերոս ամս ԼԶ, յաթոռ Կոստանդինոսի թագաւորին: Եւ սա լինի թագաւոր սուրբ եւ քարեխոր-հուրդ: Ի սորայ ժամանակն ամալ Բաղրա-նամ, առաւել զարեմայ ազգն Հայոց, եւ թագաւորն Վաղարշակ, եւ խաղաղանայ երկիր, աղբիւրք բարեխաւմն, երկիր բասու-ցամէ գոյս յանկեալս, ծառք ամպտալդ ի պողայքերութիւն դառնամ, զարեւմ զուր-բումբ, ամառն սնունդիք ամ. ամրաստա-նաց, աշունն բարի եւ գեղեցիկ, ձմեռն ի ջերմութիւն փոխի, եւ կատարի մարգարէու-թիւնն ծայեալս. Ուրախ լեր, ուրախ լեր, բերկրեալ խախտեալդ, մինչեւ միսիթա-րեցիս:

Եւ այլ ոչ գտանի մեղութիւն երկրի, եւ ոչ թշնամիք, եւ ոչ գողք, եւ ոչ տրամու-թիւնք, այլ սէր խնդութեամ եւ ուրախու-թեամ: Ստութիւնք բառնան յերկրէ, ճըշ-մարտութիւնն բազմամայ, եւ ամ. երկիր լը-նու բարութեամբ, եւ առաւել պայծառանայ աթոռ կարողիկոսութեամն Հայոց. կամք արարչին Բաղրաւայ, եւ ամ. աշխարհս մո-րօգի, ի բարի հաւատս, յոյս, ի սէր, եւ անէծք բարձրցին, ուր իցեմ մեղութիւնք՝ հալածեցան, եւ հայեայնիքն կորնչին: Որ գնշան խաչին եւ յիրդին Աստուծոյ անհա-ւատութեամբ խաւսէին, անա բնաջիմջ ե-ղեմ, որ ոչ յիշին անաւանք մօցա ի վերայ երկրի, զի հոյեմ արպէտ յեղեալ ազգն մե-սողաց: Եւ ապա փոխի մահաւամբ ի կարգս երեշտակաց: Թագաւորն Տիրերոս կալալ գա-թոռ թագաւորութեան իւրոյ ամս ԼԶ, որ ի յերկրի է պսակեալ ի երեշտակաց եւ ի յեր-կինս քարեխաւս վասն մեր.— *Հմտ. նոյն, էջ 398:*

Իսկ ի յետ սորա թագաւորէ Վիգանդ ամս ժԶ, եւ փոխէ գրեակութիւն իւր ի Հռոմս, ի Կոստանդինուպոլիս, հրամանաւ անեղին Աստուծոյ: Եւ սայ լինի այր հզար եւ (ան)–

յաղթանդամ, բարեպաշտ եւ խմամեկալ ազ-գին Քրիստոնէից:

Սա դարձեալ մօրոգէ զաշխարհս (ի) Հա-յոց, ի կարգ մաղափառ հաւատայ: Իսկ ի սորա ժամանակի դարձեալ զարեմայ ազգն Հաւարու եւ որդիքն Իսմայելի, ի երկիրն Մփրեմի, եւ առեմն գտաւան Հայոց եւ կո-տորեցեմն զմարդիկ եւ զամասուն աշխարհին Հայոց, եւ ոչ ուրեք մտացէ մարդ ի վերայ երկրի, բայց միայն ի ծորն Մալմալմարու եւ ի լերին Սասնայ եւ ի մայրի Արցալա-խայ: Եւ երթեցեմ մօհա միւնչեւ ի ծովե-գերմ եւ կոտորեցեմն գերկիր. եւ հարկանեմ զպսակեալն Աստուծոյ զՎաղարշակ արեւայն Հայոց: Եւ բնակեցեմն մօհա յերկիրն որ է Թեոդեպոլիս, որ կոչի Կարմոյ Բաղալ, ամս Գ: Եւ ոչեմ մօհա ի Տրուան աղբիւրն ի ջուր, եւ կանգնեցեմն բազինս մեծ եւ արաս-ցեմն պատկերս երիւս գրայս եւ զձարմամայս եւ զկարմամայ, առնալ գորդիսն Իսմայելի եւ իցէ անդ:

Յայժմամ վրէժնեղի լինի արեւայն Վի-գանդ՝ արեւային Վաղարշակայ եւ աշխարհին Հայոց, եւ սատակեցէ զմտաւ սրով մեծաւ, եւ առէ ի գերութիւն զուստերս եւ զգտաե-րրս մօցա, եւ բնաջիմջ արասցէ զազգն զայն ի վերայ երկրի եւ կոտորեցէ զպատկերս մօցա: Իսկ դուք մի՛ գարեհուրիք, եղբայրք, զի պարտ է որ լինի այս ամ. հրամանաւ Աստուծոյ, որ է արեւմեալ յաւիտեանս ա-մէն:

Եւ արասցէ խաղաղութիւն աշխարհիս Հա-յոց՝ թագաւորն Վիգանդ: Ի սորայս ժամա-նակի արձակ յամկարծակի աստուծանեսս արկութիւն ի վերայ ամ. աշխարհիս Հա-յոց, հրամանաւ անեղին Աստուծոյ: Անգա-նի դուռն հիսսիսային, զոր կանգնեաց մեծ արեւայն Աղեկսանդր՝ ընդդէմ զազամարարայ եւ արեւաբարոս զազանացն, Անուն, Մա-նուն եւ Բաճուն: Եւ յայժմամ ոչեմ ընդ դուռն ընդ այն ի՞նչ թագաւորութիւն, զոր գրեալ է ի ձեռն Նրեմիայ մարգարէին՝ թէ յերեսաց հիսսիսոյ բորբոքեցան յարիք ի վերայ երկրի: Եւ անչափ եմ թի՛գ զուրաց մոցա, որ սմբակ երկվարաց մոցա կտրեմ զշեմս մերէինս որ է երկաթի, եւ ծայրք միզակաց մօցա կտրեմ զշեմս վերինս՝ կան-կունս երիւս առ ի յապեակեմն գերկիր:

Եւ վալ է մեյալ, որ հասամի ի ժամանակն այն. Բանգի ազգ այլ ընդ այլ եմ, զազա-մարբորու եւ ամողորմ, անհաւատք, աւա-թիւնք եւ մեմզաւորք. առաջի մօցա հուր

ծախիչ եւ ի վերջ մեցա հուր բորբոքեալ. եւ է ստեղծեալ զմոսա Աստուած վասն կորստեամ տիեզերաց: Եւ կերակուր մեցա արիւմ եւ միս մարդոյ: Եւ կատարի մարգարեաւթիւնն Սգեկիւի որ ասէ. Թէ ելցէ ընդ դուռս այս թագաւորք Իր, Անուն, Մանուն եւ Բանուն, Մագոգեալ, Դաշէնք, եւ Պիճք, Ագիւք եւ Համաղք, Պեճկեանք, եւ Պիճք, Լեկի եւ Լեկուրք, Փերեզմացիք ձիակերք եւ մարդակերք, եւ Դամատէպասիւնք, եւ աղանդէ համագարդեանք, եւ Անիճք, Նիւշիանք եւ Ալեասալեան. երկուսն կամայք լինին: Իսկ զմոսա ընդ դրամբ արկեալ մեծ թագաւորն Աղէկեանդրոս, եւ գրեալ է ի վերայ դրամն Թէ՝ յորժամ անցանէ յետն դարէն Պիճք ամ, ապա անկանի դուռս այս հրամանաւ Աստուծոյ: Եւ ելցեն թագաւորքս այս, եւ արձակիմ ի վերայ երկրի, ապակամել եւ անբեկ գերկիր. — *Հմտ. Նոյն, էջ 400.*

Իսկ ի գալ գաւրացն այն փաշայն մարդիկ ի գերեզմանս եւ ի Բարածերպս, եւ ստատեցին բազումք ի սովու եւ ի ծառաւուց, եւ ոչ ոք է որ թաղէ զմոսս: Եւ այնչափ չար են ազգն այն, միմչեւ ուտեն զօճս եւ զկտրիմս եւ զգարքս. եւ յըմբունեն զկամայս յղի, ըզփորն պատառնն, եւ զծնունդն համեն խորովն եւ ուտեն, եւ այլ արեանիրս բազումս գործեն ի վերայ երկրի: Եւ այնչափ չար է ազգն այն՝ միմչ զի տեսանեն զազմնք եւ ի յաւե՛ն սատակիմ: Եւ շատն ի մեցանէ դեւք են եւ կախարդք: Եւ զ(ս)գեստք մեցա մաքնիք են. եւ ստէյա ատարացեալք եւ ի կեանացն Աստուծոյ:

Թայմժամ եկեսցեն մոքա միահամուռ ի դաշտն Արեւմայ, եւ մուգեսցեն լմարեզեսցեն? ի վերայ երկրի գառաջին կռապաշտութիւնն, եւ բազումք յազգէն Հայոց մարտիրոսասցին ի Քրիստոս, վասն զի չգուհեյոյ կողմն, եւ իմէնամք գանեսցեն զուստերս եւ զդաստերս իւրեանց, եւ եռնին արիւն անբիծ: Եւ դարձեալ համէին ի տեղուցէ գոհիցն գամձ անչափ:

Թայմժամ ժողովին ազգն Հաւաքու եւ արձակին ի վեայ երկրի, եւ կոտորեսցեն զմըմացորդս երկրին Հայոց: Իսկ զայս ամ. լսեալ արքային Վիգամէյայ՝ գարձակումն ազգին Հաւաքու, եւ զաւարտումն Հայոց, եւ զմեծ արքային Վաղարշակայ, ժողովէ զգալարս իւր, իբրեւ գառնիւ իւ(յա)ցեալ, եւ սուգ առեալ արձակի ի յազգին Հաւաքու, եւ այնպէս անարկու լինի ի վերայ մեցա որ-

պէս հուր, որ այրէ զեղեզմ, կամ որպէս փոշի գոր տանի մրրիկն, եւ քմաջիւղ արասցէ զազգն Հաւաքու. — *Հմտ. Նոյն, էջ 399-400.*

Եւ ժողովէ թագաւորն Վիգամէ ի վերայ մեցա զամ. ազգս երկրի, յարեւելից եւ յարեւմտից, ի եկեւսիսայ եւ ի հարաւայ, ընդդէմ մեցա ի պատերազմ: Եւ լինի ժողովն ընդ երկուս, եւ սկանինն տալ պատերազմ ընդ միմեանս ատարս ԼԵ: Եւ այնչափ սաստկանայ պատերազմ մինչեւ լուս ծորն Արտեւանայ դիակամ[ը] մարդկան, այնպէս զի ի վերայ մարմնայ մարդկան որպէս ի վերայ գաշտի երթան. եւ փախիցեն մեքա, եւ թացցի ամ. երկիր յարենէ մեցա, եւ մմացորդ աշխարհիս է տարի զմիգակաց կոտորումն այրեսցեն: Եւ դարձ[ը] թագաւորն Վիգամէ խաղաղութեամբ յետս, եւ փոխի ամեռաւք եւ խոստովանութեամբ, ի կորզս երեշտակաց. — *Հմտ. Նոյն, էջ 400.*

Մինչեւ ցայս վայր ար մի կարդայս յատեան գրանա Ագաղոռնի:

[8] Եւ այսորիկ թագաւորն խաղաղութեամբ Թեղէ: Ի սորա ժամանակի յայտնի որդին կորըստեանն Նեոն... — *Հմտ. Նոյն, էջ 400. Լ. Յ. Ագաղոռնի Հրատարակութիւնը այսպէս է, եւ կը մնայ «Շարայարեւի»:*

Մինչեւ ցայս վայր օր մի կարդայս:

[8] այնժամ իրանեն ի վերուստ, Եմալք եւ Նդիայ, Բարոգն եւ ասեն. Մի՛ հաւատայք պղծոյդ, զի դայ է պեղծ Նեոն եւ գաւակ սատամայի... .. յայն անեղ եւ մեծ արն ատնի առաջի ամ. արարածոց յամօք առնէ զգործողն իւր:

Ով սիրելի եղբայրք, այս ամ. լինեցէ եւ հրամանաւ եւ զարութեամբ ամմաեին Աստուծոյ: Ով արդեակք, հաւատալ խնդրեցէ՞ զարքայութիւնն, զի Տէրն մեր եւ արարիչն ողորմա՛ծ եւ Ով ո՛ք հայցէ ի մմանէ՝ ողորմութիւն գտա՛ն եւ դատարկ յետս չդառնա: Եւ Քի՛. փառք յաշխտեանս ամէն:

Էջ 432ա. տարբեր գրութիւն. — Նորին Քարոզ վասն գաւազան տալոյ:

Էջ 437. տարբեր գրութիւն. — Ծանկ Գրոց Հին Կտակարանի:

Էջ 438. միասին. — Ծովեանմա Որոտմեցոյ ասացեալ ի քան մարգարէին որ ասէ. Ի սկզբանէ Տէր գերկիր հաստատեցեր...

էջ 480. — ...իսկ որ մերձ յարեմատեան հարաւոյ կողմանէն հնչէ՝ լիթֆօնի կոչի

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն. — 1910 Փակցուած պահպանակ մագաղաթի առա-

ջին երեսին. — Ձեռագիրս նուէր է Մարաշի Նշան, Գէորգ, եւ Մարտիրոս Զանգեան եղբայրց ի Մատենադարան Ս. Յակոբեանց, յերուսաղէմ, 1910, Փետր. 2. — Գ. Վ. Զանգեան:

3186

Մ Ի Ր Ա Կ Ա Ն. — 143

Կոմիտ

ՌԼԳ = 1584

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւա 18.5×13×5.5, էջք 7+438, Հանգամանք համարեա բաւարար: Թուղթ գորշորակ, Գրիչ՝ Կուլամիր Սրկ. Գաղատացի, Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողները եւ զլիսատառեր կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 26 տող, Բոլորգիր վարժ, Համառոտագրութիւնք եւ խազագրութիւն սովորական: Գունաւոր զարդադիր եւ լուսանցազարդ կանոններու սկիզբը. մեծ բաժանումները հանդերձ զլիսազարդով: Կարմրաներկ խորանազարդ իւր սարօք, էջ 1, 160: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ ինքնաձ: Պահպանակ մագաղաթեայ վերը մէկ թերթ, միջին երկաթադիր, կըրօնական բովանդակութեամբ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա-Դ, տարբեր թուղթ, անհարթ գլորւածութիւն:

էջ Ա, վերը. — Հայկական այբուբեն, Ա-Ճ:

էջ Բ. — Շարական Ապոլմոհիչի վկային է. — ԱԿ. — ԱՃ. հօր եւ սքանչելի... — Ա-Ը:

Դասակարգեալ երանելեաց զԱպոլմոսիհ ծառայն Գրիստոսի, հայցէր մըկրտիլ ի ձայն հրաշայի, շարք եւ Որդի եւ Սր. Հոգի. մաղթ...:

Եւ մըկրտեալ երանելեացն յԱպոլմոսիհ ծառայն Գրիստոսի, եւ չըջապետեալ գրկեալ համարւերն, եւ բուրկը հոտ անուշուրթեան որպէս կնդրկի. մաղթ. ...:

Ձեայ պատանի տալով բարի զաւակ ենդի ամբարշտի, տեսեալ ի յունկն ըզգինդ ոսկի...:

էրեւեալ Փրկիչն Յիսուս...:

Ընդ անցանել Արտաշիս[ի] եւ այլազգի վաճառականի...: — Հմմտ. Սահակ Վրդ. Ամատունի, Պարականոն Շարականներ, Վաղարշապատ, 1911, էջ 168:

էջ 1. — Երգեցէք որդիք Սիովնի երգ նոր

էջ 6. — Կամովմ Յովակիմայ եւ ԱՅՈՎԱյի. — Որ նախմայ իմաստութեամբ...:

էջ 11. — Կամոն ձնընդեմ Տեառն մերոյ Յի. Գի.: — Ուրախացիր Սրբուհի...:

էջ 59. — Կամոն Յովակովմ(ո)ու Մարգարէի. — Որ գանձառելի...:

էջ 81. — Շարեակամ Համմայ. — Հայր երկնօր...:

էջ 82. — Կամովմ Բուժ Բարեկեանդամն, Առաջի Կիրակիւն Աղօթեացն, Արեւմտութիւն...:

էջ 108. — Կամոն Սրբոյմ Գրիգորի Լուսօտրչի. — Այսօր զուարճեցեալ ջընեայ...:

էջ 128. — Կամոն Յարութեամ Դազարու:

էջ 133. — Մ. — Արարիչն յօիտեանց նորաստեղծեալ սկիզբն աշխարհի Աստուածածին Մարիամ...: — Դիտ. — Ստորին լուսանցքին՝ տարբեր գրով. «Ջայս եւս պասման չի կայ»։ Տպուած Շարականոցը չունի Մեծի Երկուշաբթին վերաբերող այս մեծացուացէն. — Հմմտ. Ս. Վրդ. Ամատունի, Պարականոն Շարականներ, 1911, էջ 93:

էջ 145. — Մ. — Յահեղ օտր ուրբաթուն

...— *Ձայս եւս պատման չի կայ»*—
Հմմտ. նոյն, էջ 96:

էջ 157.— Մ.— *Յորժամ ի հոգ մահու ի-
ջանէր անմահ զօրաց Թագորն...*— *Այս
մեծացուցէն պատմային մէջ չի կայ»*—
Հմմտ. նոյն, էջ 96:

էջ 160.— *Այսար յարեաւ ի մեռելոց...*
էջ 216.— Կանոն Պենտակոստէին տառչի
օտւրն Արքեմաթիւն.— *Առաքելոյ աղաւնոյ*
...:

էջ 278.— Կանոն Նաւակտեաց Սր. Խա-
չիմ.— *Ի վերայ վիմի հաւատոյ...*

էջ 328.— Շարակամ Պամտայեւմի.— *ԱԿ.*
Այսօր զօտարմացեալ զքնծայ սարք եկե-
ղեցի տննելով ըզյիշատակ սրբոյ վրկայիմ,
Պամտայեւմի բժշկակայեւմի, փառաւորե-
լով ըզկայրն երկնամար:

Աշակերտեալ էրմաղայի սուրբ Բանմա-
յիմ, ըմկայեալ ըզհրամամ ի մեծի ծերու-
մայն, էեհրձ վիշապն եւ յարոյց զօրդիմ մե-
ծատան. փառաւորելով գրիդիմ Միածին:

Արդ եկայի հաւատացեալ Բրիստոսի եւ
ղանձող Եւսրբ Երրօրդութեան, կատա-
րեսցուի ըզյիշատակ սրբոյ վրկայիմ, զի
արքցուի ի յաղբերէն կեանաց, եւ Յաշակես-
ցուի ի պլտղոյն ամմահ. փառաւորելով
զէնգիմ Յըշմարիտ:— *Այս եւս չի կայ»*:

— Արգար Բագաւորիմ.— *Արգար Հայոց
Բագաւոր...*— *ԴԿ.*— *Այս եւս չի կայ»*—
Հմմտ. նոյն, էջ 19:

էջ 327.— *ԴԿ.*— Շարակամ Աւետարանչա-
ցըն.— Կ ի ր ւ ա կ ո ս.— *Ձայս եւս
չի կայ»*:

Կարողութեամբ Սր. Հոգոյն...
Ի փոքուն հատից...

*Բախմամբ շնորհաց Սր. Հոգոյն պըսակե-
ալ Սրբոյն Պօղոսի...*

*Բարեւոյն սիրուն աշակերտ Յիսուսի,
քարոզեաց եւ աւետարանեաց ի Պատմոս
կըզգին, կոյս Յունանէս. անդադար...*

*Արիւհրաջ զօրավիգ եւ առաքեալ յԱս-
տուծոյ, ի չորից հրակերպից մարդոզմն գո-
լով զԱծ. քարոզեալ, Սր. Մաթէոս...*

*Կտակարեալ ի վերուստ ըզբանն կենդա-
նի, առիւնապէս գոչելով սպասաւորելով ի
պատիւ նորին...*

Աւրախութեամբ լրծակցեալ...

Այաքեալ Թեաւք սառունացեալ... *կոյս
Յունանէս, անդադար...*— Հմմտ. Թիւ
1568, Ծ. Հատոր, էջ 340—341. Կերպակոս:

էջ 327.— *ԴԶ.*— Շարակամ Տարագոսեանց
...— *Տննելոյ տննիւ սրբոց...*— *Այս պատ-*

մային մէջ չի կայ»— Հմմտ. Պար. Շար.
էջ 162:

էջ 348.— Կանոն Համօրէմ յամ. Մարտի-
րոսացմ:

էջ 376.— Կանոն Խամօրէմ Յմընցելոց առ
Գս:

էջ 400.— Տեառն Ներսեսի ասացեալ, Շա-
րակամ յաղագս Յմընցելոց.— *Աստուած ա-
նեղ...*

էջ 405.— Կըցօրդ, ասեմ յամուշ ծայմիւ.—
Արարիչ եւ մարդասէր...

էջ 407.— Արքեմաթիւն Երրօրդութեան
Տեառն մերոյ Յի. Քի.— *Երգեսցուք երգ
նոր...*

էջ 430.— Կանոն, Շարակամ, Արքայն
Սարգսի Ջօրավարին.— *Ամենասուրբ Եր-
րօրդութեան...*

էջ 433—438, տարբեր Թուղթ, անհարթ
գրչութիւն:

էջ 434.— *ԴԶ.*— Շարական Յունանու Օձ-
նեցուն.— *Մազումն արեւու. արեւելեան ճա-
ռագայթ...*— Հմմտ. նոյն, էջ 168:

էջ 437.— *Ձայս խաչի ՔԶ...*
Ընդ Թաղումն զո երկրի...
Թաւառն արարածոց...

Ժամըն տիւ եղեւ գիշեր...— Հմմտ.
նոյն, էջ 134:

էջ 438, դատարկ:

Մամր յիշատակագրութիւն Գրչի.— 1584

1.— էջ 128, ստորտուր.— *Կատարեցաւ
խորհուրդ քառասնօրեայ պահոց, Տէր Ած.
Յս. Գս. յիշեալ ի ջուս գալըստեանդ ըզմե-
ղաւոր ծառայս զո Կուլամիրս Գաղատացին,
որ բազում աշխատութեամբ գրեց ըզսայ, ի
դատն եւ ի դժար ժամանակի, ի քաղաքն ի
Կոնիոն, ի դուռն Սր. Ածածնին եւ Սր. Թո-
րոսին:*

2.— էջ 347, ստորտուր.— *Ջծոյն ի բարին,
եւ զարազս ի չարին, անարժան գրչակս,
աղաչմն յիշել ի Տէր, ով սուրբ ընթերցողք,
եւ Ած. զձեզ յիշէ ամէն, Գրեցաւ ի ԹՎ.
Հայոց ՌԼԳ, ձեռամբ յԱնկուրցի Կուլամի-
րին, ո՛հ:*

3.— էջ 431, ստորտուր.— *Ո՛հ, ՌԼԳ, ո՛հ,
Կուլամիր, ո՛հ:*

Մեծ յիշատակարան Գրչի.— 1584

էջ 432.— Փառք ամենասուրբ Երրօրդու-
թեանդ Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգոյն Սրբոյ
այժմ եւ անզրբաւ յաւիտեանս, յաւիտենից,
ամէն:

Արդ զորեցաւ եղանակաւոր Բաղրս, որ կոչի Շարակնոց, ի լաւ եւ ընտրեալ յորինակէ, որ կոչի Խըլկեցի, ի թվականին Հայոց ՌէԳ, ի առաջնորդութեան նահանգին մերոյ Գրիգոր վարդապետի եւ վարդան եպիսկոպոսի, եւ այլ միաբանիցս: Եւ եղեւ աւարտ սորայ ի քաղաքն ի Կոնեայ, ի դուռն Սր. Աստուածածնին եւ Սր. Թորոսին, եւ այլ սրբոցն որք աստ են հաւաքեալ:

Արդ երեսանգեալ աղայեմ, ով հանդիպողք այսմ աստենի, յիշեցէջ զգծող սորին անարժան Կուլամիր սալը|կաւազն յԱնկուրեցին, եւ որդին իմ Դաւիթ սարկաւազն. այլ եւ ամ. ազգայնի|ն|քն իմ յիշեցէջ, եւ Ած. ողորմի աս|ացէջ|. զհայրն իմ Դաւիթ քահանայն, այլ եւ եղբարք իմ վարդան եպիսկոպոսն, եւ Յակոբ քահանայն, եւ որդիք իմ Դաւիթն եւ Միքայէլն եւ Գարրիէլն, եւ մայրն իմ, եւ քոյրք իմ, եւ կենդանիքն եւ զհանգուցեալցն առ Քս. մինով Տէր ողորմեայիւ յիշեցէջ, ով իմաստուն եղբայրք, Եւ Տէրն առատ է ի տուրս բարեաց, ձեզ եւ մեզ ողորմեացի առ հասարակ իւրում զայլստեանն ամէն:

Դարձեալ աղայեմ, ով հանդիպողք, մի մեղադրէք խոշորութեան գորոյս, եւ սղայանաց, զի կար մեր այսչափ էր:

Մամր յիշատակագրութիւմ Աստուածատուր սարկաւազի.

Էջ 215, ստորոտը, մէկ տող, նման բընագրի գրչութեան. — Զգրող սորին Աստուածատուր Աւագ սարկաւազ յիշեցէջ:

Յետմագոյմ յիշատակագրութիւմ Տիր.

Պետրոս Տէր Սահակեմով.

1. — էջ 433, շեղագիր անհարթ. — Եւ ես մեղաւոր եւ ետնամընաց զծողըս, որ եւ հանդիպեցայ սորա, յիշե(ս)ցէք ի մաքրափայլ յաղթըս ձեր ըզՏէրսահակեան Պետրոսըս, եւ դուք յիշեալ լիլիք ի Քրիստոսէ Փրկչէն մերմէ ի միւսանջամ դայստեան ամէն:

2. — էջ 435, վերը. — 1804

Ի թվին Հայոց ազնեան, ինն հարիւրից եւ վեց յիսունից յորեւեան, յիսուն եւ իրեք թիւ ի վերահաշվական, ի ազրիլի քսան եւ ութօրին անխափան:

3. — էջ 438, վերը. — 1808

Ի թվին Հայոց ՌԱՄԸ, յուլիսի ԻԸ, Նազարէն բաժնիւցայ եւ շատ զարար էրի, պարտական ընկալ. Ած. ազատէ գիս եւ ամ. պարտականքն ի նոցայ պարտեայցն:

4. — Նախորդին ներքեւ. — 1808

Ի թվին Հայոց ՌԱՄԸ, Փետրվարի ԺԵ, տանկաց 1444 ին, Տէր Սահակեան Պետրոսըս մեր տանէն ելայ եկայ մահտեսի Մաթալին տղին Ըլեասին թակն կեցայ, տէր Մըկրտիչին եւ մահտեսի Մարտիրոսին հետըն: Մուհարամի 1ի. վեց ամիս կեցայ եւ ելայ մեր հին տունն դառցայ նոյն թվի բաճապի 1ին:

Նորագոյմ յիշատակագրութիւմ Նուիրոդի. — 1910

Փակցուած առաջին կողքին ներսը. — Զեռագիրս նուէր է նշան, Գէորգ եւ Մարտիրոս Զանսրգեանից, Գերմանիկեցոյ, ի Գրարաբառն Սրբոց Յակոբեանց վանուց, յՆրուսաղէմ, 1910, Փետր. 2. — Գ. Վ. Զանսրգեան (էջ 1):

3187

Շ Ա Ր Ա Կ Ն Ո Ց. — 2

ԳՐԻԳՈՐ ԱՆԱԽԱՐԱՅԵՑԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւր 16X13X2.5, էջ 202, Հանգամանք
Համարեա բաւարար. ստորին լուսանցքը թե-
թեւակի ցեցակեր. նորոգութիւն կրած.
Թուղթ բամպակեայ, դեղնորակ, Գրութիւն՝
խորագրերները եւ սկզբնատողները կարմիր,
գլխատառերը կարմիր եւ կապոյտ, մնացեալը
սեւ մեյանով, միասին, 21 տող. Բուրդէր
վարժ. Համառոտագրութիւնք սովորականէն
աւելի. ինքագրութիւն բաւական պարզ: Գու-
նաւոր զարդադիր եւ լուսանցազարդ կա-
նոններու սկիզբը. խորանագաղղ իւր սարք,
էջ 5: Զախ ու աջ արտաքին լուսանցքնե-
րուն վրայ նոսր գրով նշանակուած են շա-
րականներուն մէջ ակնարկուած սուրբ գրա-
կան տեղիքը: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ
թակուած եւ մաշած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-4, տարբեր թուղթ, դատարկ մեծա-
գոյն մասամբ:

էջ 5. — Տեառն Գրիգորի Հայոց Կաթողի-
կոսի ասացեալ, Օրինութիւն Յղութեան Սր-
կստութեանիմ. — Առաջին. — Կարողաքար
գորութեամբ...: Կ մ ս տ ա մ դ ի ա
ր ի ա յ չ ա յ օ ճ Է Գ Ր Ի. — Հմմտ. Արտ.
Արք. Սիւրմէեան, Նկարադիր Օշէն Թազա-
ւորի Զեռ. Ժամագիրքին, էջ 51: — Տես նաեւ
Զեռ. Ս. Թ. 798, Գ. Հատոր, էջ 265:

էջ 10. — Կամոն տուրք եւ փառաւորեալ եւ
երջամիկ Վասիմ Մարիամաւ Աստուածածնիմ
յարժաւ ծնողք Յօրա տարաւ գծա երից ա-
մաց ի տաճարմ: Տեառն Գրիգորի կաթողի-
կոսի ասացեալ ի խնդրա արժաւի Հեթմա. —
Երկրորդ. — Գովմեջ գէալորդ գրութեան
...: Գրիգորի է երգս ա յ ս ե:

էջ 18. — Կամոն ձրագալուցի Մնդեան
Տեառն մերո Յի. զօր առնեմ աւնմայմ հա-
ւատացեալ Սրբայ երրորդութեանմ, եւ
եմազամնեալ կաթողիկէ եւ առաքելակամ
Սր. Աբրողայմ Պետրոսի, ղեկսկմբերի խիւ
ժաւած: Տեառն Գրիգորի կաթողիկոսի ա-
սացեալ Օրինութիւն: Վիճիլիմ: Երրորդ. —
Պատրաստ չեր դու Բեթլեհէմ...: Հմմտ.

Սիւրմ. էջ 53: Նաեւ Սիսուան, էջ 242:

էջ 22. — Զորրորդ. — Կամոն առաջի աւուր
Մնդեան Գի., Որքիմ տեառն Գրիգորի ա. —
Փառք ի բարձունս...: Փ ա ռ Ք Ք զ օ թ
ս ի ռ ո վ Վ ի մ դ Ր Ե Բ Ե ց յ ա Ր Ք ա յ Ո
Կ մ ս տ ա մ դ ղ ի ա մ օ ս: — Հմմտ. Նոյն,
անդ:

էջ 40. — Հինգերորդ. — Կամոն երկրորդ
աւուր Մնդեանմ Գի., Օրնմութիւն. —
Կամաւ Հօր եւ Սր. Հոգոյն...: Կ մ ս տ ա մ
դ ի մ ա Ր Ք ա յ Ո ի մ դ Ր Ե Բ Ե ց: — Հմմտ.
Նոյն, էջ 55:

էջ 48. — Վեցերորդ. — Կամոն երրորդ
աւուր Մնդեանմ Տեառն. Օրնմութիւն. —
Կարող արքայդ...: Կ մ ս տ ա մ դ ի ա
մ օ ս ա Ր Ք ա յ Ո ի մ դ Ր Ե Բ Ե ց ց ի
Գ Ր Ի Գ Ո Ր Է Բ. — Հմմտ. Նոյն, էջ 58:

էջ 52. — Եօթներորդ. — Կամոն Ութօրեա
Թլխատութեան Գի. — Որ խոստացար...: —
Հմմտ. Սիւրմ. էջ 58:

էջ 53. — Կամաւ յանձն առեր...: Կ մ ս
տ ա մ դ ի ի ա մ օ ս ա Ր Ք ա յ Ո ի մ դ Ր
Ե Բ Ե ց զ ք ա մ օ ս: — Հմմտ. Ամատունի,
Պար. Շար. էջ 4:

էջ 59. — Ութերորդ. — Կամոն Սրբոյմ
Բարսղի եպիսկոպոսի: Նօրիմ Գրիգորի ա-
սացեալ, որա տօմ յաւնվարի Ա. — Այսօր
սեռութեամբ Թազաւորեալ...: Ա Ր Ք ա
Հ Ե Թ ո ռ Վ. — Հմմտ. Բազմալէպ, 1894,
էջ 540:

էջ 64. — Իններորդ. — Կամոն ձրագալուցի
Մկրտութեան եւ Յայտնութեանմ Գի., Վի-
ճիլի աւուրմ օրնմութիւն. Որքիմ Գրիգորի
Հառց կաթողիկոսի ասացեալ. — Պատրաստ
չեր Զարուզնի երկիր...: Կ Վ Մ Ե Կ Ր
ր տ ո Ր Ե Բ Ե Ծ Ո Գ Ր ի ս տ ա ս ի ք ա մ
վ երգս:

էջ 89. — Տասներորդ. — Կամոն առաջի
աւուր Մկրտութեանմ Յի. Գի., տեառն Գը-
րիգորի ասացեալ, Օրնմութիւն, յաւնվար
Զ. — Յանձնա լուսոյ...: Թ մ Ե Բ Ե Ծ Է
տ Ե Ր Ո Ր Ո թ Ր Ե Բ ա խ ա Ր Ք ա յ Ո Ր
Հ Ե Բ Ե Ծ Վ Մ ի մ դ Ր Ե Բ Ե ց ց:

էջ 88. — ԺԱ. — Կամոն երկրորդ աւուր
Մկրտութեանմ, Օրնմութիւն. — Երկրի

անճառ... Թոհեմնեսս արմախարքայն Հեթում:

էջ 92. — ԺԲ. — Կամոն երրորդ աւար Մկրտութեան, Օրհմութիւն. — *Յաղթել չորդ...* — Թոհեմնեսս արմախարքայն հ:

էջ 95. — Ի յովերորդ աւար Մկրտութեան շարական զէոյս ի լուսոյն ասա իւր սարցն:

— ԺԳ. — Կամոն Սրբայն Թեղորոսի ստրտնաւոր, որս սոմ կատարի փետրաւար յԼ. — *Գովեալ անուն զորաւոր...* — Գրիգորի Թեաղորոս վկա. — Հմմտ. Սիրմ. էջ 81:

էջ 88. — ԺԴ. — Կամոն Սրբայն Թեղորոսի Ջորավարիմ, որոյ սոմ յաղուհացսն կատարի, որ է Փետրուարի ԺԷ. — *Գովեալ անճառ Հայր զթութեան...* — Գրիգորի Թեաղորոս վկա է. — Հմմտ. Սիրմ. էջ 83, Թերի:

էջ 103. — ԺԵ. — Կամոն Սրբայն Գեորգա Ջորավարի, որ է յապրիի ԻԳ. — *Գովեալ զընդի զինուորաց...* — Գրիգորի Թեաղորոս վկա է. — Հմմտ. Ամատ. էջ 47:

էջ 108. — ԺԶ. — Կամոն սոմի Սր. Եր. արդարեւեմն Ե. յամ. սուրբ, Հերորդ ար. Հոգայ Գալստեան, Օրհմութիւն. — *Յերիս անճինս բաժանեալ...* — Թոհեմնեսս արմախարքայն Խնդրեաց. — Հմմտ. Ամատ. էջ 108-111, Նաեւ Սիրմ. էջ 70, Թերի:

էջ 112. — ԺԷ. — Կամոն մարմն եւ արեան Յի. Գի. զոր սոմն ի մէջ Հօրեից Եր. արդարեւեմն Ե. Ժ. — *Երգեմք քեզ...* — Եպիսկոպոսս Թեաղորոս Երգեցեաց:

էջ 115. — ԺԸ. — Կամոն ՌԺ Սր. Առաքելոցմ Գի. եւ մախ, Պետրոսի եւ Պօղոսի, որոց սոմն է յալիս ԻԹ եւ Լ. — *Առաջնոյն որ ի Հոգի...* — Ա. Գ. — Հմմտ. Սիրմ. էջ 72, Թերի:

էջ 124. — ԺԹ. — Կամոն մանեմայն հետեւողաց, աշակերտաց Տեառն, եւ ՀԲ Առաքելոցմ Գի. — *Գրեմիս չոր ծնունդ անմայր...* — ԳԳԳ Գրորի ԻԳ գգգգգգգգգսս իիի էէէէ:

էջ 130. — Ի. — Կամոն Մաթեոսի Աւետարանչիմ, տեառն Գրիգորի ասացեալ, ի խնդրոյ արքայն Հեթում. — *Խորհրդապէս չոր միանին...* — Խնդրեաց արքայն Հեթում. Գրիգորի է:

էջ 133. — ԻԱ. — Կամոն Սրբայն Մարկոսի Աւետարանչիմ, մարիմ Գրիգորի կաթողիկոսի, ի խնդրոյ արքայն Հեթում. — *Խնդապսոր եկեղեցի գո...* — Խնդրեաց արքայն Հեթում, Գրիգորի է:

էջ 138. — ԻԲ. — Կամոն Սրբայն Ղուկասի Աւետարանչիմ, մարիմ Գրիգորի կաթողիկոսի ասացեալ, ի խնդրոյ թգր. Հեթում, հոկդէմ. ԺԸ է սոմն. — *Հայր փառաց...* — Հեթում արքայն Խնդրեաց, Գրիգոր:

էջ 139. — ԻԳ. — Կամոն Թաղեոսի Առաքելոյն, Օրհմութիւն. — *Այսոր ցնեա խրախճանապէս...* — Հմմտ. Ամատ. էջ 33:

Լուսամբագրութիւն, էջ 140, ստ. լուսանցքին, մանրատառ, երկու եւ կէս տող, մասամբ եղծուած:

Աւախ [աւախ եղկել] յոյս,
եւ ի զարկպութեան կենցաղոյս,
..... շատ վըշտոյս,
Ի [չաղար] աւախ, Ի [չաղար] աւախ,
ի շատ ելոյս,
.....

լերդ լերդ արունս ի փորոյս,
էրարմացել զերդ մասոյս,
ի յօտարութեան շատ ողորոյս,
աչքս է պակսել ի լուսոյս:

էջ 144. — ԻԴ. — Կամոն երանելոյն Դոմիմիկոսի վարդապետիմ, եւ առաջնորդիմ կարգի Գարդողացմ, որո սոմ է Օգոստոսի Ե. — *Խընդապսոր...* — Խնդրեաց պարոն Հմայոց Անէշիմ:

էջ 148. — ԻԵ. — [Կ]ամոն սուրբ եւ երջանիկ հօրն Յրանցիկսկոսի Յրամմուր, որո սոմն է հոկդեմեր Դ. — Ի Գրիստոսէ գերանական... — Խյ Աւետիս քահանայն է առ սուրբն Յրանցիկսկոս:

էջ 153. — ԻԶ. — Կամոն մանեմայն սրբոց երանելեացմ, զոր սոմն է եկեղեցի սուրբ, մոյնմերի Ա. եւ սուրբ ամբարձար բժշկ. Կոզմա եւ Դամիանոսի. — *Անճառ խորոց...* — Ա. Գ. Հեթում. — Հմմտ. Բազմավէպ, 1894, էջ 496:

էջ 158. — ԻԷ. — [Կ]ամոն Երանուհոյ Կուսիմ Կատարիմն, որո սոմն ի իմի մոյնմերի ամսոյ ԻԵ. — *Յիսուս չոր իմաստութիւն...* — Թոհեմնեսսի աղքատ Եպիսկոպոսի:

էջ 162. — ԻԸ. — Կամոն սուրբ եւ մախաշակերտիմ Գի., Աղդրէի, որո սոմն կատարի մոյնմերի Լ. — *Գրեմիս թարո չոր...*

— Գրիգորիոս առ Ամդրեաս առաքելաւ:

էջ 187. — ԻԹ. — Կամոն երամ[ել]ոյն Նիկոյաւսի Սեանքիւնացործ եպիսկոպոսի Ջմիւտեա Լիկեացեա, Ուրիմ տեառն Գրիգորի կաթողիկոսի ասացեալ, ի խնդրոյ Հէքմո Արքայի, եւ սոմ սորա է Դեկտեմբերի Զ. — *Խնամոց քոց...* — Խնդրեալ ցարժայն Հայոցս Հէքմոմ. — Հմտ. Սիրմ. էջ 76. Թերի:

էջ 171. — Լ. — Շարակամ Թումաի առաքելայն որո սոմ դեկ. ԻԱ. — Թումա Սուրբ Առաքելաւ... — Թումայ. — Հմտ. Սիրմ. էջ 83:

էջ 172. — ԼԱ. — Կամոն Սրբոյն Գրիգորի Աստուածաբանի, տեառն Գրիգորի ասացեալ որո սոմն է յամվարի ԻԸ. — Հոգոյն Հրեյմամբ ար[ի]ն քնար[ի]... — Հէքմոմ — Հէքմոմ արքայալ ի խնդրեալ ցարժայն. — Հմտ. Սիրմ. էջ 88:

Լուսամեցադրութիւն, էջ 174. ստ. լուսանցքին, մանրատառ, մէկ տող, յոյժ մալանք եղծուած:

Նորիկ եղուկ հազար բերան,

դա... — աստարութեան?

... — ան,

... — ասար եւ յալական,

դարձեալ եղուկ ի հազար բերան:

էջ 176. — ԼԲ. — Մամկ[ի]ունի սուրբ ետրցմ ետրմեցումց սուրբ ժողովիւն, Գրիգոր. կաթ. ասալցեալ, ի խնդրոյ Հէքմո արքայի. — Հիմալ[ի]ն յառաքելաւ... — Հէքմոմ — Գրիգորի. — Հմտ. Ամտ. էջ 162, Սիրմ. էջ 80:

էջ 178. — ԼԳ. — Կամոն Սրբոյն Յոնան. Ու Սկեքերանի, ասացեալ տեառն Գրիգորի կաթողիկոսի Հառց, ի խնդրոյ արքայի Հէքմո. սեպտեմբեր ԺԴ. — Ապաշխարութեան քարոզ... — Ա-Բ:

էջ 184. — ԼԴ. — Կամոն Սր. Զորավարիմ Մերկեռիսի, տեառն Գրիգորի Հառց կաթողիկոսի ասացեալ Օրեմութիւն, ի խնդրոյ

արքայի իմ Կոստանդին. — *Խաղաղարար նոր թագաւոր...* — Խնդրեալ ցարժայն Կոստանդին:

էջ 187. — ԼԵ. — Տեառն Ներսիսի ասացեալ, Նրգ վասն Ոմքեցեայն. — Աստուածանեղ... — Ա-Բ:

էջ 192. — ԼԶ. — Արարիլ եւ մարդասէր... —

էջ 193-194. Երմակ, տարբեր թուղթ, դատարկ:

էջ 195. — ԼԷ. — Սկիզբը կը պակսի... — Թագաւորը գումարեալք յերկնաւորէն ի մարտ խրմպեալք, Ժուժկալեալք ի պատերազմ գհոգիս մարդկան գերի առեալ... —

Փառք ըզմեզ պրսակողին

փառք եւ պատիւ մատուցանեմք,

Բաւովին մեզ խնդրեցէք

յառատաճիր պարգեւողէն. — Թ-Բ:

էջ 196. — ԼԸ. — Համօրէն վկայից. — Արեգակն արդար... — Ա-Կ, Բ:

էջ 197. — ԼԹ. — Տաղ երամելոյն Յովան. Ու Մկրտիմ. — Անմարմնոցըն Հրեդինաց... — Ա-Գ, Բ:

էջ 198. — Փոխ. — Յովանէս մեծ մարգարէ...

էջ 199. — Խ. — Տաղ Պետրոսի եւ Պողոսի. — Այսոր ծագեցալք... — Ա-Զ:

էջ 200. — Փոխ. — Պետրոս եւ Պողոս քրիստոնէից պարծանք...

— Համօրէն Սրբոց. — Ամենակալ եւ Տէր զօրութեանց...

էջ 201-202, տարբեր, Երմակ թուղթ, առաջին երեսը դատարկ:

էջ 202, գրաւորութեալն: Յետմագոյն յիշատակագրութիւն. — 1910 Փակցուած առաջին կողքին. — Զեռագիրս նուէր է Մարաշի Նշան, Գէորգ եւ Մարտիրոս Զանազեանի, ի գրադարանս Ս. Յակոբեանց, յՐուսաղէմ, 1910, Փետր. 2. — Գ. Վ. Զանազեան (էջ 4):

3188

Գ Ա Ն Զ Գ Ի Ր Բ.— 15

(ԺԵ. ԴԱՐԴ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 16.5×12×5: էջք Դ+380: Հանգա-
մանք համարեա բաւարար- ազդուած թացու-
թենէ. նորոգութիւն կրած: Թուղթ գորշո-
րակ: Գրութիւն՝ խորագրները, սկզբնա-
տողները եւ զլիստառերը կարմիր, մնացեալը
սեւ մելանով, միասին, 18-20 տող: Բո-
լորգիր: Համառոտագրութիւնք սովորական
գրեթէ: Ուղղագրութիւն տկար: Գունաւոր
զարդագիր եւ լուսանցազարդ Գանձերու
սկիզբը: Լուսանցքի մանրանկարք, մէկ
տասնեակ, ոչ նուրբ: Խորանագարդ, վնաս-
ւած, էջ 1: Պահպանակ մագաղաթեան սկիզբը
եւ վերը մէկ մէկ թերթ, ժանգաղոյն թանա-
քով, միջին երկաթագիր, մասն Աւետարա-
նի: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ:

ԲՈՎԱՆԴԱՐՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Դ, տարբեր թուղթ, նոտրագիր ան-
հարթ: Ցանկ: Ա-ՄԵ Գլուխներ, գրուած
յաջորդաբար Գ, Դ, Բ, Ա, էջերուն վրայ:

Ա.— էջ 1.— Գամձ ծնաղլաց Աստուա-
ծածնիմ՝ Յովակիմայ եւ Ամմայի: Գոյին
անեղի...: Գրի գորի է սա:

էջ 7.— Տաղ Յովակիմայ եւ Ամմայի.—
Այսար կատարեցաւ...:

Բ.— էջ 10.— Գանձ Աւետիկաց Աստուա-
ծանին: Խընդութեան ձայն...: Խ ա -
չ ա տ ու լ ը:

էջ 16.— Տաղ Աւետեց Աստուածածնիմ.—
Այսար աւետեց Գարեիէ...:

էջ 18.— Յորդորակմ է.— Ամսեանն վե-
ցերորդի...: Ա-Բ:

էջ 20.— Այլ տաղ Աւետեց Աստուածա-
ծիմ.— Այսար խոնարհեալ...: Ա-Ն:

Գ.— էջ 24.— Գամձ Մըմընդեանն Յի-
փի. առաջի աւուրմ.— Մաքուր եւ ամբիծ
...: Մկրտիչ:

էջ 28.— Տաղ Մըմընդեան.— Հըրճուիմք
այսար մեզ հոգեպէս...:

էջ 32.— Այլ տաղ Մըմընդեանն Յի. փի:
Քրիստոս Որդի է Աստուծոյ, աւետիս...:

Վկայէ երկինք ւ երկիր, աւետիս,

եւ ամենայն հոյլք եղականք, աւետիս,

մեծ աւետիս:

Վկայեմ եւ Յովանէս, աւետիս,

երգեմ զփառս աստուածութեան, աւետիս,

մեծ աւետիս:

Դ.— էջ 35.— Գամձ Մըկըրտութեանն, ի
Ջրարեմէջն ասայ.— Յամենայն ժամ...:
Յ ա ղ ա մ մ ի ս ի գ:

Ե.— էջ 38.— Գամձ Երկրորդ աւուր Մը-
մընդեանն Յի. փի.: Խընդայ մայր Տեառն
Յիսուսի...: Խ ա չ ա տ ու լ ը:

Զ.— էջ 43.— Գամձ Մըմընդեանն երրորդ
աւուրմ.— Խընդայ հրաւէր դասք...: Խ ա -
չ ա տ ու լ ը:

էջ 48.— Տաղ Մըմընդեանն Յի. փի. Այ-
մերայ, երրորդ աւուրմ.— Քրիստոս Բանդ
Հաւր...:

էջ 52.— Տաղ Երկրորդ աւուր.— Գովեստ
բերկրանաց...: Գ ա վ ե ս տ ի ս:

Է.— էջ 64.— Գամձ Մըմընդեանն, Դ. ա-
ւուրմ.— Արեւելեան զուռն...: Ա-Բ:

Ը.— էջ 67.— Գամձ Մըմընդեանն Յի. փի
հիմկ աւուրմ.— Խոնարհեցար վասն արարա-
ծոց...: Խ ա չ ա տ ու լ ը:

էջ 82.— Տաղ Մըմընդեանն Յի. փի.:
Այսար ի սկզբան Բանն...:

էջ 83.— Տաղ Մըմընդեանն Ե. աւուրմ.—
Այսար երեւի անհաս ի բարձանց...: Ա-
Բ:

էջ 85.— Յորդորակմ է.— Դու չուշան ծա-
ղիկ անապական ծընար...:

Թ.— էջ 88.— Գամձ Մըմընդեանն Յի.
փի. Այ. մերայ, Զ. աւուրմ.— Կենդանա-
բար Սբ. Աստուածածին...: Կ ա ս տ ա մ -
դ է:

էջ 71.— Տաղ Մըմընդեանն.— Կայր Կոյսն
ի յայրին...:

էջ 73.— Յորդորակմ Տաղիս.— Անճառ է
ծնունդ թի Հաւրէ...:

Ժ.— էջ 75.— Գամձ Մըմընդեանն, Բ. աւուրմ.— Գոյումն ըզձագին
...: Գ ի զ գ ը:

էջ 78.— Տաղ Մըմընդեանն. Գամմիս յետեւ
ասայ.— Քառայնիւթից Աստուած...: Բ-

Շ.

էջ 81.— Թորոքակ Տաղիս.— *Ով Կոյս Մարիամ, մայր Հայրածին անեղ Բանին...*

ՃԱ.— էջ 82.— Գամն Յովամնու Կարապետիմ.— *Մեծայայտառ փառաւ...*— Մկրտիչ:

էջ 87.— Տաղ Ար.— Յովամնու Մկրտչիմ.— *Յովանէն մեծ մարգարէ...*

էջ 89.— Թորոքակ Տաղիս. Տաղ.— *Առաջնալեւ մարգարէ...*

ՃԲ.— էջ 90.— Գամն Բեղդայեմեմ Մամկամց.— *Խանդաղայկաթ սրտի...*— Խաչատուր:

էջ 93.— Տաղ Գամնիմ.— *Արթունք գոտարթունք...*— Ա-Բ:

ՃԳ.— էջ 96.— Գամն Յունամնու Մարգարէիմ.— *Գոյիդ կատարեալ...*— Գրիգորի է:

ՃԴ.— էջ 102.— Գամն Սրբոյմ Սարգսի.— *Մեծայայտառ փառաւ զարդարեալ...*— Մկրտիչ:

էջ 109.— Տաղ Սրբոյմ Սարգսի.— *Յառաջ տեսողէն...*— Յակոբայ է:

էջ 110.— Թորոքակ Տաղիս.— *Ի թէն աղերսիւ Հայցեմք...*— Ի Յակոբայ զայս եզսս:

ՃԵ.— էջ 112.— Գամն Քառասնեայի տաճարն.— *Միասնական Սբ. Երրորդութիւն...*— Մկրտիչ:

էջ 117.— Տաղ Քառասնեայի տաճարն.— *Քրիստոս փառաւ թագաւորն...*

էջ 119.— Այլ Տաղ Սիմեոնի ձերութոյն.— *Արարչակից Բան Հաւ...*— Արիստալէ:

ՃԶ.— էջ 123.— Գամն Բուն Բարեկեմնոյն.— *Եւ ասայ Որ զխորհուրդ Քո գալիստեմ:* Ջայս մէկ գամն Բ Ենտ ասայ, Բ Կիրակեմ, որ կու վկայեմ մէկ մէկի.— *Երգս լաւերեմական...*— Երեւան Երգիմ:

ՃԷ.— էջ 122.— Գամն Սրբոյմ Թեոդորոսի Ձիմատրի Առաքել Վրդ.— *Այսաւր ջրեմայ Սբ. Եկեղեցի...*— Առաքել է:

էջ 138.— Տաղ Թեոդորոսի Ձիմատրի.— *Խաղաղարարն թագաւոր...*

ՃԸ.— էջ 139.— Գամն Ապաշխարութեամ Երկրորդ Կիրակեմ.— *Մեղայ Տէր մեղայ...*— Մերգան:

էջ 144.— Տաղ Գամնիս, Ողբ, եւ ասայի վերայ գերեզմանիմ այլ.—

*Անհուն զետոյս առեալ եմ,
անյափ աւազ կրտսեալ եմ,
կարմունք իսկի կապեալ չեմ,*

*մեր յրեկը միւ Հասեալ եմ,
խոստովանիմ զյանցանս իմ,
զոր ինչ մարմնովս գործեալ եմ...*

*Խոր խաւարաւ ծածկեալ եմ,
յանհառ լուսոյն զրկեալ եմ,
բազում շարեաւք մեռեալ եմ,
յոյս փրկութեան Հատեալ եմ,
խոստովանիմ...*— Ա-Ե:

ՃԹ.— էջ 147.— Գամն ամուսնակ որդոյն, Երրորդ Կիրակեմ.— *Մեծ եւ ահեղ խորհուրդ տիրական...*— Մկրտիչ:

Ի.— էջ 151.— Գամն Ղազարու կամաւոր աղջտիմ.— Գորրորդ Կիրակեմ.— *Մեծայայտառ խորհուրդ...*— Մկրտիչ:

ԻԱ.— էջ 155.— Գամն Սրբոց Քառասնիցն, որք ի Սեբաստիայ կատարեցան.— *Մեծ եւ զաւար անմահից արքայ...*— Մկրտիչ:

էջ 160.— Տաղ Գամնիս Սրբոց Քառասնիցն.— *Գունդք սուրբ վրկայիցն...*— Գրիգորի Երգս:

էջ 162.— Թորոքակ է Գամնիս.— *Քրիստոս փառաւ թագաւորն...*— Քառասն:

էջ 163.— Տաղ Վարդայ Խաչիմ.— *Այսաւր մեծ զարմանք Հայից...*

էջ 164.— Թորոքակն է.— *Այսաւր ի ձեռն խաչին...*

ԻԲ.— էջ 165.— Գամն ի դատաւորն եւ ի յայրիմ.— *Մեծ եւ ահեղ խորհուրդ անքնեին...*— Մկրտիչ:

ԻԳ.— էջ 170.— Գամն Սրբոյմ Գրիգորի Լուսաւորչիմ.— *Մեծ եւ զաւար թագաւոր անմահ...*— Մկրտիչ:

էջ 178.— Տաղ Սրբոյմ Գրիգորի Լուսաւորչիմ.— *Գրիգորիոս առաքելի Հոսկող...*

ԻԴ.— էջ 178.— Գամն Ղազարու Թարութեամ.— *Խորհուրդ յառաջ քան...*— Խաչատուր:

ԻԵ.— էջ 183.— Գամն Մաղկայազարիմ.— *Խընդայ Սիոն խորան խորհրդոյ...*— Խաչատուր:

էջ 188.— Տաղ Մաղկայազարի.— *Խորհուրդ Հայրենի աւանդ...*

ԻԶ.— էջ 189.— Գամն ավաթ Երկուշաբթի աւուրն.— *Գերազոյն էից...*— Գրիգորի Ես:

էջ 186.— Տաղ ավաթ Բ. շաբաթի աւուրն, յորժամ ելաւ մախիաշը մեր Աղամ, աղաղակէր եւ եռապէր ընդդէմ դրախտիմ, եւ ընդդէմ սերտեից եւ թերտեից.— Ա-

զամ նստել զուռն ի դարձախն...:

ԻԷ. — էջ 200. — Գամն մեծի իրնէ՞ | շա-
բաթի ամուրն. — Գործ արարական... —
Գրիգ:

Դիւ. — Այս դանձին վերջին մասը եւ յա-
ջորդին սկիզբի տունները կը պակսին:
էջ 203. — ...Տիրայիւրնամ զընտւթեամբ
թոնն... — տի չի:

էջ 205. — Տաղ գամնիս ավա՛ջ Երջ. ամուրն
— Հոսեալ Հրեղինացուն... — Զ-Ա:

ԻԸ. — էջ 207. — Գամն Մեծի Ուրբաթի, ի
Խայնութիւնն Տեառն. — Խորհուրդն որ
ժած[ի]կեայն էր... — Խաչատուր:

էջ 214. — Ողբ Աստուածածնին, ավա՛ջ
Ուրբաթին. — Աստուածածնին Սրբուհին...:

էջ 217. — Յորդորակն է տաղին. — Լըջ-
եալ բանն այսաւր սուրբ մարգարէիցն...:

ԻԹ. — էջ 221. — Գամն Յարութեամն
Տեառն մերոյ Յի. Բի. — Մեծայայտաւ
ժայն ուրախալի... — Մկրտիչ:

էջ 224. — Տաղ Յարութեամն Տեառն մերոյ
(մերոյ) Յի. Բի. — Այսաւր լոյս ծագեաց
...:

էջ 228. — Յորդորակ Տաղիս. — Կանայքն
արտ(ու)սմամբ լային... — Կաթողի-
կոսի:

ԼԱ. — էջ 227. — Գամն Յարութեամն Յի.
Բի., երկրորդ ատուրն. — Մարդայտրու-
թեամբ որդիդ Միսեին... — Մկրտիչ:

էջ 231. — Տաղ Յարութեամն Գամնին. —
Ով քաղցրայայտեալ քաղցրասխաւէր
երգով...:

էջ 232. — Յորդորակ Տաղիս է. — Գոչէր
Հրեշտակն առ վիմին...:

ԼԱ. — էջ 233. — Գամն Յարութեամն Յի.
Բի., երրորդ ատուրն. — Մեծ եւ ահեղ խոր-
հուրդ Հրաշալի... — Մկրտիչ:

էջ 238-237ի միջեւ Թերթիկեան:

ԼԲ. — էջ 237. — Գամն Յարութեամն Տեա-
ռն մերոյ Յի. Բի. — Չորհուրդ Աւուր. —
Յերկնից խոնարհեալ... — Յարաւ քեան
էջ 242. — Տաղ Մեղեդի Յարութեամն. —

Նոր ժայեալ խո[ւ]նաց... — Ներսէս:

էջ 244. — Տաղիս Յորդորակն է, Յարու-
թեամն. — Մեծ հառաջանաւ... — Մկր-
տիչ գէլ:

ԼԳ. — էջ 245. — Գամն Յարութեամն Յի.
Բի. — Ծ. երրորդ ատուրն. — Խընամ խոր-
հուրդ... — Խաչատուր:

էջ 251. — Տաղ Յարութեամն. — Սէր յա-
ռաւանակն...:

էջ 252. — Տաղիս Յորդորակն է. — Նըսա-

եալ կանանց ողբային... — Ներսէս Ի
երգ:

ԼԴ. — էջ 253. — Գամն Նոր Կիրակէիմ ա-
սայ. — Գաղտնի խորհուրդին... — Գրի-
գորի է:

էջ 258. — Տաղ Գամնիս Յարութեամն. — Ի
շարաթու գիշերին...:

էջ 260. — Յորդորակ Տաղիս. — Միայնա-
բարձար Հանգրուսեան...:

ԼԵ. — էջ 261. — Գամն երկնամ գիշերոյ
պաշտման: Զգրադ յիշեալ. — Գերանճառ
արփի... — Գրիգորի է:

էջ 268. — Տաղ երկնամ գիշերոյմ ասայ. —
Եկայք այսաւր եղբայրք ամէն... — Երգ
Արիստակեսի:

ԼԶ. — էջ 268. — Գամն Համբարձմանն Յի.
Բի. Այ. մերոյ. — Մեծայայտաւ տաւնիս
աւագին... — Մկրտիչ:

էջ 272. — Տաղ Համբարձմանն. — Ծախու-
սիմ զարդարութիւն...:

էջ 273. — Յորդորակն է. — Վեհից Թագա-
ւորն... — Վարդապետ:

ԼԷ. — էջ 277. — Գամն Գալստեանն Հո-
գոյմ Սրբոյ. — Մեծ եւ Հզար Հոգի Աստու-
ծոյ... — Մկրտիչ:

էջ 280. — Տաղ Գամնիս Հոգոյ Գալստե-
անն. — Նորհուրդ տիեզերաց... — Նուստ-
տի երգ:

ԼԸ. — էջ 281. — Գամն Վարդայվառիմ. —
Մեծ եւ ահեղ խորհուրդ... — Մկրտիչ:

էջ 284. — Տաղ Գամնիս Վարդայվառի. —
Ներպարտեանկեալ խորհուրդ... — Ներ-
սէսի:

էջ 285. — Յորդորակ Տաղիս. — Գոհար
վարդն վառ առեալ...:

ԼԹ. — էջ 287. — Գամն Եկեղեցոյ. —
Մաքրափայլ տաճար... — Մկրտիչ:

էջ 291. — Տաղ Գամնիս Եկեղեցոյ. — Ու-
րախ լեր Հարսնի յերկէ...:

Խ. — էջ 283. — Գամն Փոխման Աստու-
ածածնին. — Մեծայայտաւ Հորայկերդ լուսա-
ծին... — Մկրտիչ:

էջ 298. — Տաղ Փոխման Աստուածածնին.
— Այսաւր Գաբրիէլ...:

էջ 301. — Յորդորակ. — Ողջոյն ընդ քեզ
Մարիամ...:

ԽԱ. — էջ 303. — Այլ Գամն Փոխման Աստ-
ուածածնին, մէկ այլ Կիրակիմ ասայ. —
Այսաւր Հրաշափառ ժայեին եկեալ Որդին
Միսեին...:

ԽԲ. — էջ 308. — Գամն Սր. Խաչիմ Բի.
Այ. մերոյ: Զգրոդ յիշեալ. — Մեծայայտ-

ծառակրն պատուական... Մկրտիչ:

էջ 312. — Տաղ Գամծիս խաչի. — *Ես ձայն զառիւծուն ասեմ...*

էջ 314. — Յորդարեալ է Տաղիս. — *Խաչն ի նախնուսն երեսեցաւ...*

ԽԳ. — էջ 315. — Գամծ Գեորգեայ Զաւրայվարիմ. — *Խընդայրաւէր մանկունք Սիոնի...* — *Խաչատուր:*

ԽԴ. — էջ 320. — Գամծ Վարազայ Սբ. Խաչիմ. — *Խաչ կենաց Նշան յաղթութեան...* — *Խաչատուր:*

ԽԵ. — էջ 325. — Գամծ Գիւտ խաչի. զգրող սորայ յիշեայ. — *Իսկանկից Որդի...* — *Ի Մաթեոսէ:*

ԽԶ. — էջ 330. — Գամծ Հրեշտակապետացմ Գաբրիէլի եւ Միքայէլի. — *Մեծ եւ անեղ խորհուրդ հրաշխան...* — Մկրտիչ:

էջ 334. — Տաղ Հրեշտակապետացմ Գաբրիէլի եւ Միքայէլի. — *Զաւրք երկնային զուարթոցն...* — *Զաւրաւար:*

ԽԷ. — էջ 335. — Գամծ Մարտիրոսաց. — *Մեծայայծառ փառաց զարդարեալ...* — Մկրտիչ:

ԽԸ. — էջ 339. — Գամծ Սրբոյմ Յակոբայ Սրճրմայ Հայրապետիմ. — *Մեծայնոյակ անուն զովի...* — Մկրտիչ:

էջ 344. — Տաղ Սրբոյմ Յակոբայ. — *Մեծի հանդիսի աւուր...* — Մարեոս:

ԽԹ. — էջ 345. — Գամծ Նիկողայոսի Հայրապետիմ. — *Գաւազան ծաղկեալ...* — Գրիգոր:

Ս. — էջ 349. — Գամծ Սրբոյմ Ստեփանոսի Նախալկայիմ. — *Մեծ եւ հաւաք անմահից արքայ...* — Մկրտիչ:

էջ 354. — Տաղ Գամծիս Սբ. Ստեփանոսի. — *Ի խաչին տընկեալ...* — *Ի Ստ:*

ՍԱ. — էջ 355. — Գամծ Սրբոյմ Պետրոսի եւ Պողոսի. — *Մեծ եւ անեղ խորհրդոյ Փրկչին...* — Մկրտիչ:

էջ 358. — Տաղ Գամծիս. — *Պետրոս եւ Պողոս քրիստոնէից պարծանք...*

ՍԲ. — էջ 359. — Գամծ Սրբոց Հայրապետացմ: Գրադի սորայ մեղաց քաղութիմ. — *Յաւէտ քեզ փառք...* — *Յովամէս:*

ՍԳ. — էջ 362. — Գամծ ամ. առաքելացմ. — *Յաւէտ խորհրդայք...* — *Յովամէս:*

ՍԴ. — էջ 366. — Գամծ Մարգարէիցմ. — *Խորհուրդ անքննիւ, խորք ոչ երեւի...* — *Խորեղրդոցմ:*

ՍԵ. — էջ 373. — Գամծ ամենայն Թագաւորաց. — *Համայնաշխարհի հաւր սահման եւ բան...* — *Հիմզտալ:*

էջ 377. — Տաղ Յռեմմու եւ Յակոբայ՝ Որդաց Որոտամ. — *Որդիքն Որոտման...*

էջ 380. — [Յորդարեալ է.] — [Նոր] լոյս յարփենայ առեալ... — *Ներսէսի:*

Մամր յիշատակագրութիմք Գրչի. —

1. — էջ 15. — *ստորոտը, մեծատառ. — Գրողի սորայ մեղաց թողութիւն Քրիստոսէ:*

2. — էջ 81. — *լստ նախորդին. — Գրողի սորայ մեղաց թողութիւն:*

3. — էջ 199. — *Նախորդներուն պէս. — Գրողի սորայ մեղաց թողութիւն ի Քրիստոսէ:*

Յետմագայ յիշատակագրութիմ. — 1910

Փակցուած առաջին կողմին. — Զեռազիրս նուէր է Մարաշի Նշան, Գէորգ, Մարտիրոս Զանսզեանից ի Մատենադարանս Ս. Յակոբեանց, յՆՐԱՍԱՊԷՆ, 1910, Փետր. 2, Գ. Վ. Զանսզեան:

3189

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ

Հայապ

ՌԵԱ = 1802

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասայ 15×10×2-5, Գրակ՝ Բ (էջ 1-24), Ա-Զ (էջ 85-196), ԺԱ-ԺԳ (197-254), Հան-գամանք Համարենա բաւարար. սկիզբը Թե-րի, կը պակսի առաջին պրակը. նորոգու-թիւն կրտե, Թուշ Դեղնորակ, Գրիչ՝ Մա-ղաթիա Վարդապետ: Գրութիւն այլազան, էջ 1-40, 43-160 նորոգադիր, 161-169 բոլոր-գիր, 170-254 նորոգադիր: Կաշեկազմ դրոշմապարզ: Դասարկ տարբեր Թուշ սկիզբը մէկ Թեղի:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՌՕՄԲ

ԽԻԿԱՐԱՅ (Թերի).— 9

էջ 1.— Որդեակ, երբեմն փառաւոր առնէ զինին զմարդին եւ երբեմն ամօթալից եւ ծաղկացուցանէ:

Որդեակ, լաւ է կոտել ընդ առն Հգորի, զրեհաւորի, քան ընդ կնոջն անզգամի եւ անամօթի:

Որդեակ, յորժամ ասիցէ կին քո Թէ խեղ-դեմ զիս ի ձեռաց քոջ՝ դու զգուշ լիւր անձին քում, զի կամի զքեզ խեղդել:

Որդեակ, այր անմիտ յորժամ դա յանդի-ման առաջի Թաղաւորաց խաբէութեամբ պատահաւ պատահանով, առաւել եւս բար-կացուցանէ զսիրտ Թաղաւորաց եւ չարիս զարթուցանէ ի վերայ իւր.— Հմմտ. Պատմ. եւ Խրատք Խիկարայ իմաստնոյ, Ա. Ա. Մա-տիբոսեան, Երեւան, 1989, էջ 274-275:

էջ 9.— Որդեակ, այր խղճամիտն եթէ ու-նի ինչա բազումս, այլ նեղ է սիրտ նորա եւ զկեանքն իւր նեղութեամբ անցուցանէ.— Հմմտ. նոյն, էջ 288 (66):

էջ 11.— Որդեակ, յորժամ արքենաս փակ-եա զլեզու քո եւ մի խտիր, զի բնութիւն քո ոչ է ի ձեռնի քո.— Հմմտ. նոյն, էջ 198 (201) եւ 292 (75):

էջ 14.— Որդեակ, ի խոնարհութիւն կալ զանձն քո Հանապազ, քանզի խոնարհու-թիւն մայր է խաղաղութեան եւ բնակարան է ողջունի, եւ որ առնէ զնա գովի յԱստու-ծոյ եւ ի մարդկանէ, եւ որ կատարէ զխը-

րատս զայս նա իմաստուն լինի եւ փառա-ւորի ի մէջ մարդկան:

[Կ]ատարեցաւ բանքս եւ խրատ առակաց, զոր ասաց Խիկար Նաղանա քըւերորդոյ իւ-րոյ, եւ եղեւ ոչինչ:

[Զ]այս ամ. ուսուցի Նաղանա քըւերոր-դոյ իմոյ, այսպէս կարեկելով եթէ զուսումն, զոր ուսուցի նմա, պահեաց ի սրտի իւրում, եւ կացցէ ի դրան արքունի...— Հմմտ. նոյն, էջ 104-105:

էջ 35.— ...եւ տայի Հաց նմա կշռով եւ ջուր չափով, եւ յանձն արարի զնա Բեյի-րայ ծառայի իմոյ, եւ ասեմ զնա. Յեյանելն իմ եւ ի մտանելն զոր ինչ ասեմ ցՆաղան զրեա՝ ի մատենի քում:

Այլ Խրատք Խիկարա զոր ասաց
Քըւերորդոյն Նաղամա

Որդի Նաղան, որ ընդ ականքն ոչ լսէ, ընդ Թիկունս եւ ընդ լանջն լսեցուցանեն:

Ասէ Նաղան. Զի՞ որսացար քըւերորդոյ քում...— Հմմտ. նոյն, էջ 118-119:

էջ 40.— Յայնժամ ասէ Խիկարն. Որ բարի առնէ՝ բարոյ Աստուծոյ Հանդիպի, եւ որ փորէ խորխորատ ընկերին՝ անձամբն իւրով լնու: Որ սիրէ զլար՝ ասելի բազմասցի, եւ որ զհետ երթա (բայց) [բարեաց] ժառանգէ զնա: Եւ Քի. փառք յաւիտեանս ամէն.— Հմմտ. նոյն, էջ 124, Հանդերձ տարբերակ-ներով:

էջ 41-42, դատարկ:

Բ.— Ա Ռ Ա Կ Ա Գ Ի Ր Բ.— 8

Վարդամ վրդ.

էջ 43.— Գիրք Առեկաց, ասացեալ սուրբ Վարդապետիմ Վարդամայ, ի պէտս եօգոյ եւ մարմնոյ, եւ պիտեմի:

Ամենայն աստուածեղէն գիրք առակաւ եւ օրինակաւ ցուցանեն մեզ զբարին եւ զչարս ...— Հմմտ. Թիւ 1444, Ե. Հատոր, էջ 122:

— Ա.— Իմաստասէր ոմն սահմանեաց, եւ առեալ ցանէին առաջի Թաղաւորին զսեր-մըն խոտին զոր նանիր կոչէին...:

էջ 47.— Թ.— Ժողովեցան Թուռուքն եւ

ընդդեմըն և ևզին զարտառն և օծին իւր-
եանց թագաւոր...:

Էջ 64.— ԺԲ.— Ասի յառակաց թէ թագա-
ւոր մի կամեցաւ աշարակ լինել...:

Էջ 63.— ԺԶ.— Ասի յառակաց թէ արք
երկու ընկերակից եղեալ միմեանց և աղքա-
տակերպ չուրջ գային ի վերայ երկրի...:

Էջ 64, ստորոտը.— ԹՎին ՌՄԱ (= 1802),
Հայաստ, տէր Դաւիթ արքայիսկոպոսն Սք-
նրուաղէմայ, զայն Զառնգի թուի կաղ-
մարն շնորհեաց ինձ՝ եռասու Մաղաքինա
քանի սպասաւորս։ Ան. զինքն ընդ երկայն
աւուրս անել, Բայց խաբարով, Բ թափսով
թաւ մի խնդրեաց, իւրն ի վայելումն եղիցի։

Էջ 65, դատարկ։

Էջ 66.— Թագաւոր մի կաղմեաց սեղան
դեսպանեաց, և ասեալ մաղարծնացն զկա-
լին՝ դրին յաղոյն ի մէջ լուկանին։ Եւ ի մէջ
գրչերին ժողովեցան շուք քաղաքին ուտել
զկային։ Եւ ասէ մի ոմն ի նոցանէ որ մեծն
է և իմաստուն։ Սկայք յառաջ զլուրն յա-
կենք և ապա կերիցուք զկային։ Սկսան
լակել, և պատահեցան և չժամանեցին ու-
տել զկային։

Այսպէս զա ման ի վերայ մեր, և ևհզ-
մուցանէ զմեզ, և ոչ Հասանեք այն կե-
նացն։

Էջ 67-69, դատարկ մեծադոյն մասամբ։

Գ.— ԱՌԱՅԱՅ ԳԻՐԻԲ.— 8

Էջ 70, վարը.—

Առակաց Գիրքս այս խրատական,
Հարցն առաջնոց զբաւսան խրախճան,
Նիւթ ապացոյց ալրինեակ տան,
զկենդանեաց սեռն և զանկենդան։

Էջ 71.— Գիրքս այս պիտօմի։

Թագաւոր մի տիրէր ամենայնի, արար եր-
կու ապարանս գեղեցիկ...։ Յուցանէ առակս
այստիկ, որ Թագաւորն ամենայնի Գրիստոս
է, և Բ ապարանքն ալխարհ է...։

Էջ 74.— Եւ արդ ահա այր մի երեւեցաւ
յարեւելեան ոյժ աղեւսական և մեծազգի
...։ Յուցանէ առակս թէ Թա. է Որդին
Այ. աղեւսական արեւելեան...։

Էջ 75.— Առիւծն քառչէ զազին և խա-
ղաղէ ի Հետ իւր որսորդաց։

Էջ 76.— Ժողովեցան թուռնեքն և ասացին
թէ որոյ ծայն զաւրաւոր է զայն դիցուք
մեզ թագաւոր...։

Էջ 104.— Ժողովեցան թուռնեքն և զար-
տառն օծին իւրեանց թագաւոր, զի չէ գի-

չակեր...։

Էջ 106.— Ժողովեցան արամաղ թուռնե-
քն և լուսեցան յեղը ծովուն...։

Էջ 169.— Աւան եղեալ արեւելեան Հողաբու-
ծի միոյ, և եկեալ ի գետ ինչ, առեալ ի ծոց
իւր զաւան և անցին ընդ գետն, և աւան այլ
ոչ կամեցաւ ելանել ի ծոցս նորա։ Եւ զնա-
ցին ի դատաստան առ բազում դատաւորս և
ոչ արարին դատաստան ի մէջ նոցա, Եւ եկ-
եալ առ աղուծսն ասին. Արա մեզ դատաս-
տան։ Իմացաւ զպատճառն աղուծսն և ասէ.
Միականի դատաստան ևս ոչ կարեմ առնել,
եւ աւան դու ի ծոցոյն և երես երես ասացէք
ինձ զքանն ձեր, Իբրեւ ել աւան ի ծոցս նո-
րա և զնաց կանգնեցաւ, անկարկեաց աղ-
վեսն Հողաբուծին թէ Հար զնա մասնաւորն
որ ի ձեռք է և պարս. և նա Հարեալ զաւան
և սատակեցաւ, և սկսաւ զայարել։ Գայ
աղուծսն և թաթովն ուղորդէ զաւան և ա-
սէ, թէ անգիկնոս ևս դու այսպէս ուղորդ
կացիր։

Յուցանէ առակս թէ պատրաստ կացիր ի
նենգաւոր մարդոք...։

Էջ 181.— Եղբարք Բ վիճեցան ի մի վանք
և բերին աւագ բարեկենդանին Հայտեցու-
ցին, և նստան ուրախութիւն առնել։ Եւ էր
անդ ձեր արեղայ մի որ էր ձ աւագ, և ասաց
թէ այս ի՞նչ է։ Նմա ասացին թէ Բ եղբայր
խոսովեալ էին, բերաք և Հայտեցուցաք, և
ուրախանաք. վաղը մեծ պահան է և այսօր
մեծ բարեկենդանն է։ Եւ ասաց ձեր արե-
ղայն թէ Տէր գիտէ, Հաւատացէք ինձ, որ ձ
ամ է որ ոչ գիտեմ զՀայտեանն և զպահան։

Յուցանէ առակս թէ արեղայն ան չէր կըռ-
ուեալ Հետ ումեք, և Հանապաղ ի պահն էր,
վասն այնորիկ ոչ զպահուցն մտանելն գի-
տէր և ոչ զՀայտութիւն։ Եւ ամենայն մարդ
յառաջն պիտի Հետեի մինչեւ յօրն մահուն
որպէս ձեր արեղայն այն։

Էջ 194-195, քանի մը տող արարերէն զը-
րութիւն։

Էջ 198, դատարկ։

Դ.— ՊԱՏՄԱՌԹԻՒՆ ՊՆՆՁԷ ԲԱՂԱԲԻՆ (ԹԵՐԻ) — 8

Էջ 197.—

Հանես ի մթնէ ի լոյս,
ուղիդ մեզ առաջնորդեա չի Հասաւ մեր կե-
նացն յոյս,
Հըրաման Հայման արա թխացեալ թանձրաց-
եալ մարուս,

պայեառ արեգազնակերպ որ եղեւ առաջն
յնգիպտոս:

Էջ 198.— ... եւ ասաց Ամիրմուսէն զողբս.
Մեր կենանքս է ի գետ նման, անդադար կա ի
զնացման,
կամ արեգական ընթացք, որ պահէ զաշ-
խարհս ի լրման-
քան զայս այլ փութով զնամք եւ լինիմք մեք
անհետական,
կենալոյ ճարակ չունիմք, պատահիմք քան
զսարդի ոստան:

Էջ 199.— ... րայց աստից մինչեւ ի Պը-
ղընձէ Բաղաքն Գ ամսոյ ճանապարհ է.
զայս Աղէքսանտր Թագաւորն չինեաց, ընդ
այս զնայր ի Պղընձէ Բաղաքն...
Էջ 240-241 ի միջեւ Թերթ ինկան:

Էջ. 254.— Իսկ Ամիրմուսէն զպարոնու-

թիւնն իւր որդուսն ետ, եւ բաշխեաց զամ.
զոր ինչ ունէր՝ աղքատաց, հազաւ մագեղէն
եւ զնաց ի լեռնոն բնակեցաւ, եւ ապաշխար-
եաց, մինչեւ փոխեցաւ յաշխարհէս: Եւ այս-
պէս փոխեցաւ ի սնոտի կենցաղոյս Ապտուլ-
մելիք խալիֆան, եւ Ամիրմուսէն, եւ հասին
յաւիտենական կենացն ի փառս Այ. Հաւք,
ամէն, Ռամէն:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն.— 1910
Փակցուած առաջին կողքին.— Ձեռագիրս
նուէր է Մարաշքի Նշան, Գէորգ, Մարտի-
րոս Ճանսզեանէն, ի Մատենադարանս Ս.
Յակոբեանց, յերուսաղէմ, 1910, Փետր. 2
— Գ. Վ. Ճանսզեան, (մատիտով, սկիզբի
դատարկ թերթին վրայ):

3190

Ս Ա Ղ Մ Ո Ս.— 69

ՆԱԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 9.5×6.5×3, էջք 472, Հանգա-
մանք Համարեա բաւարար. սկիզբը եւ վեր-
ջը թերի, Թուղթ Հասարակ, Գրութիւն՝ խո-
րագիրները, սկզբնատողները եւ զխատա-
ռերը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով,
միասին, 20 տող, Բոլորգիր մանր, Հա-
մառատագրութիւնք սովորականէն աւելի,
կարմրաներկ զարդադիր եւ յուսանցազարդ
գուրգանբու սկիզբը, կանոնները գունա-
ւոր զխազարդով, կաշեկապ մախտակեայ
Համալ:

ԲՈՎԱՆԴԱՎՈՐԹԻՒՆ.—

Էջ 1.— Առ քեզ աղաղակեցին եւ կեցին, ի
քեզ յուսացան՝ եւ ոչ ամաչեցին.— Սղմ.
ԻԱ, 6:

Էջ 5.— ԻԲ.— Տէր Հովուեսցէ զիս, եւ ինձ
ինչ ոչ պակասեսցէ...:

Էջ 16.— Սաղմոս ի Դաւիթ.— Վասն Հա-
լածման իւրոյ ի Սաւուայ, եւ դարձեալ զի
երկիրդ աւագին աւուրն վերջնոյ՝ Հանա-
պազ զարհուրեցուցանէր զերանելին.

վասնորոյ ասէր. Առ քեզ Տէր կարգացի,
Աձ. Իմ...:

Էջ 32-33 ի միջեւ թերթեր կտրուած:

Էջ 46.— Սաղմոս ի Դաւիթ. առ այնոսիկ
որ նախանձին ընդ յարագործքն, եթէ փար-
թամք են ստացուածովք եւ առողջութեամբ
մարմնոյ, խրատէ.— Մի՛ նախանձիւ ընդ
չարս...:

Էջ 107.— Ի կատարած վասն ժողովրդ-
եանն...:

Էջ 169.— Պակասեցիմ Օրինութիւն ի
Դաւթ ըրողք Յեսսեայ. Սաղմոս յԱսափ:

Էջ 218.— Աղօթք ի Մովսէս յայրն Աս-
տուծոյ:

Էջ 268.— Ալիւլիայ: Մանուգանէ զփր-
կութիւնն զոր արար Աստուած ազգի մարդ-
կան...:

Էջ 324.— Վասն Թաղեա իշխանին է ասաց-
եալ զսաղմոսս զայս...:

Էջ 395.— Աղօթամատոյց քովմեղակ գի-
շերի եւ տուրմեղեմ.— Զարթոնցեալքս ամե-
նեքեան...:

Էջ 401.— Փարոզ գկմի Հարցիմ.— Եկ-

եայրս ամենեցեան...:

էջ 429. — Քարոզ Արեւագալիմ զկնի կա-
նոնիմ:

էջ 434. — Քարոզ Երրորդ ժամու ձառյ
կարգէ:

էջ 453. — Երեկոյն ժամում:

էջ 467. — Խրատի խաղաղեցանք...:

էջ 472. — ...Պարզեաւոր բարեաց եւ աղ-

բիւր խաղաղութեան...:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն. — 1810
Փակցուած առաջին կողքին ներսը. — Զե-
ռագիրս նուէր է Մարաշի նշան, Գէորգ,
Մարտիրոս Ժանսզեան եղբարց ի դրաղա-
րանս Ս. Յակոբեանց, յերուսաղէմ, 1810,
Փետր. 2. — Գ. Վ. Ժանսզեան:

3191

ՆԱՐԵԿ ՏԱՂԱԶԱՓՈՒՄԱԼ. — 2

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԺ. ԵՂԵՍԱՑԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 28×18×3.5: էջ 7+620: Հանգա-
մանք յաւ. Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սե-
ւորակ մելանով, միասին՝ երկուքի բաժ-
նուած, 24 տող, սեւ գիծերու միջեւ: Ենդա-
գիր մացուր: Համառոտագրութիւնը սակաւ:
Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ, կնիք սե-
ւադրոյն փակագիր, e(Տէր) Գէորգեան տէր
Աքգար, 1747, էջ 7:

ՐՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա. — Տաղալափութիւն Սրբազան
Գր[ոց?] Նարեկացոյն Գրիգորի, յորինե-
նալ ի Յարութիւն Արքեպս. է Եղեմացոյ:

էջ Բ, դատարկ:

էջ Գ. — Տաղալափութիւն Սրբոյ Նարեկի
Տ. Գրիգորի Հրեշտակներուն Վարդապետի,
յորինեալ ի Յարութիւն Արքեպսկոպոսէ Ե-
ղեմացոյ: յամի Տեառն 1843, յունիս 15. —
Հմմտ. Թիւ 321, Բ. Հատոր, էջ 182:

էջ Դ, դատարկ:

էջ 1. — Յառաջաբանութիւն. — Արդարեւ ի
վերջ քան զմիտս մարդկան եւ...:

էջ 5, դատարկ: Նոյնպէս յաջորդը մեծա-

գոյն մասամբ:

էջ 7. — Տաղալափութիւն Սրբազան Գրոյն
Աղօթից Գրիգորի Հրեշտակներուն Վար-
դապետի:

Ի խորոց սրտից խօսք ընդ Աստուծոյ: Բան
Ա:

Ձայն արկանեմ հառաչանաց, Թախանձա-
նօք հեծեծանաց...:

էջ 77. — Մաղթանք զօրաւորք արհաւիրաց
գիշերայնոյ. — Ընկալ քաղցրութեամբ, Տէր
Աստուած հրգօր...:

էջ 582. — Գլուխ 2Բ:

Ի փայտն երջանիկ բարեբաստութեան,
յոր ժամահարին խորհրդաւորութեան,
աղայանս եղեալ ըստ օրինակի,
հանդերձ մեկնութեամբ բացայայտու-
թեան...:

էջ 577. — Բան 2Գ. — Աղօթք թարգմանե-
րէն վասն սրբալոյս մեռողի իւղոյն:

էջ 618. — Գլուխ 2Ե...:

Ամենակալի Հօր քում բարձրելոյ,
ընդ որում քեզ փառք եւ Հոգւոյդ Սրբոյ,
բարեբաստութիւն հանդերձ զոհութեամբ,
այժմ եւ յաւիտեանս վայելէ այս:

Վախճում:

էջ 617-620, դատարկ:

3192

ՄԵԿԵՆՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂՄՈՍԱՑ.— 14

ՎԱՐԴԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Միսիս

ԴՁԷ = 1638

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մուկայ 22×15.5×4.5, էջք 472, Հանգա-
մանք համարեա լաւ. սկիզբը պակասաւոր,
Թուղթ հասարակ, Գրիչ՝ Աստուածատուր
Երէջ Արսցի, Գրութիւն՝ խորագիրները եւ
սկզբնատողերը կարմիր, մնացեալը սեւ մե-
լանով, միասին, 30 տող, կարմիր գիծե-
րու միջեւ, Նոսր չհազդիր վարժ, Համառո-
տագրութիւնք սովորականէն աւելի, Կար-
միր կապոյտ զարդագիր եւ լուսանցազարդ
գլուխներու սկիզբը, Կանոնները Հանդերձ
գլխազարդով, Լուսանցակար էջ 180, Կաշե-
կազմ տախտակեայ դրոշմազարդ, աւելեւի
մասը ճեղքուած եւ քայքայուած. զազաթին
արձանագրուած՝ Սաղմոսի Մեկնութիւն
Վարդանի, Պաշտօնական ժազդադրեայ սկիզ-
բը եւ վերջը մէկ մէկ թերթ, մասն երկա-
թագիր Աւետարանի, Ստացող՝ Թորոս
Վարդապետ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1, դատարկ:

էջ 2.— Աշխարհայուր եւ տիեզերա. Վար-
դապետին Վարդանայ պարզ եւ լուսաւոր
խորին խորհրդով եւ դժարակի մեկնութիւն
արարեալ Սաղմոսիս, չարժեալ ի Հոգւոյն
Սրբոյ, արհիականէն Յաղթատալ եւ աշա-
կերտաց իւրոց, յոյժ աշխտեալ, զոր ցու-
ցանէ առաջիկայ ամբարեալ ի վարժմանց
Սիոն, եւ ի խնդրոյ ռուսմանսիրացդ:

Աւանեա Հոգի Սր. Ած. ճշմարիտ ըզըն-
թացս հետեւողեալ մանկանցս:

էջ 3-22 կը պակսին, քակուած ինկած լլ-
լալով:

էջ 24.— ...Արդ ամբարիտք են որ կոռց
երկիր պազանեն...

էջ 25-48, Բ. պրակ, փրթած բայց լման:

էջ 28.— Բ. Սաղմոս ի Դավիթ.— Երբա-
յեցին եւ ասորին մի՛ առ զԵրանեալ եւ
զայս...

էջ 29.— Համգիստ: Մտաց փոխումն, կամ
ի ժայն ասելոյն խոնարհելն ի սոսկ...

էջ 36.— Ի կարգալ իմում լաւ ինձ Ած.

...

էջ 77.— Երկինք պատմեն զփառս Աստու-
ծոյ...

էջ 128.— Մի նախանձիր ընդ չարս...

էջ 276.— Տէր ապաւէն եղբր մեզ ազգէ
յազգ...

էջ 323.— Խոստովան եղբրուք Տեառն զի
քաղցր է...

էջ 376.— Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր
կարդացի...

էջ 462.— Փոքր էի ես յեղբարս իմ...

Մամօր.— Լուսանցքի վրայ հետզհետէ նը-
լանակուած են. Ծպ., Աթան., Դան., Եփ.,
Աստուածաբանի, Միխ., Վան., Յոհ.,
Վրդ., Մաքս:

Մամր յիշատակագրութիւն՝ Գրչի.—

1.— էջ 127, ստորոտը.— ԶԹորոս Վար-
դապետ յիշեցէք, եւ զԺորոս զԱստուածա-
տուր երէց:

2.— էջ 248, ստորոտը.— ԶԱստուա-
ծատուր էրէցս յիշեալ, զԱրսցին:

3.— էջ 298, ստորոտը.— Եւ Աստուածա-
տուր քանանայիս ողորմութիւն, անարժան
եւ անպիտ գրչիս: Անեղաղիր լեր, տէր
վարդապետ, զի արևրեանկ խիստ սղալ էր, եւ
կարն մերայս է:

4.— էջ 322, նորութիւն չունի:

5.— էջ 384, առանց նորութեան:

6.— էջ 412, ստորոտը.— Ով դասք հայ-
րապետաց եւ վարդապետաց, յիշեսի՞ք յա-
ղաւթս ձեր զԱստուածատուր զերէցն, եւ
զմայրն իւր զԱմին, որ է հանգուցեալ ի
Քս. ամէն:

7.— էջ 461, ստորոտը.— Նաեւ զանա-
րժան զրիչս զմահուսի զԱստուածատուր քա-
նանայս, եւ զհայրն իմ զտէր Կիրեղն, ա-
ղաւթն զձեզ յիշել ի յաղաւթս ձեր, եւ զԺը-
նաւոյս իմ զԱմին, որ առ Քս. է հանգուց-
եալ, ողորմի ասացէք, զի թերեւս եւ մեզ եւ
ձեզ լիցի ողորմութիւն գտանել ի Քրիստո-
սէ, ամէն:

Մեծ յիշատակարամ Գրչի. — 1638

Էջ 489. — Փառք մաննասուրբ Երրորդուն-
թեան, Հաւր անծնին, եւ Որդոյ ծնեցելոյ ի
նմանէ, եւ Հոգւոյն Սրբոյ եւաւդի ի սոցունց
յէութենէ, ամէն. որ եւ զաւրովին տկա-
րութեանս մերոյ Հասանել ի վերջ կտակիս:

Արդ աղաչեմ զամենեանս որք Հանդի-
պիք սմա, տիրելով կամ կարգաւով, յիշե-
ցէք ի սուրբ եւ յարժանաւոր յաղաթն ձեր,
զստացող սորա զԹորոս Վարդապետն, եւ
զեւնալսն իւր՝ զՀայրն եւ զմայրն զփոխեց-
եալքն առ Քրիստոս, եւ զամենայն արեան
մերձաւորսն, եւ անխափան Ած. ողորմի ա-
սացէք, ամէն:

Ակն եւ զուարթուն, տեսուչ իմաստուն,
գեր եւ գերազոյն, ռնտոր ուրիմաստուն:
Մտկեալ բուրաստան, զունի զանազան,
Շտուով լիական, քիմս արտորական:
Արգասալիք ճգամար, դարուն Հոգեւոր,
եւափափակ տեղի մամբ, սրտի բերկրաւոր,
ցաւդեալ անղըս մեր, անձրեւ բանաւոր,
զովացուցիչ պատգմալ որդց մեր անւնտոր:
Հուրք աստուածային, Հնոց եւ նորոց,
գերազոյն գուով արդեանց եւ գործոց,
Հիացման պատճառ արի քերանաց,
Հոգեւոր շնորհաց, Սուրբ Հոգւոյն փառաց:
Որ պատեալ պարփակեալ եւ, եօթնարփեան

շնորհի,

մշտասաղարթ բարունակ ծաղկաւէտ պտղի,
զմայրումն անմահական Հոտոց եւ Համի,
ճալակողացն ըզհաց Համն որ պակասի:
Իրանալ եւ լարեալ իմաստութիւն քո,
որ ի խոյզ քո քննութեան կրթել ակաւոյ,
ոչ Հոգեղէնքս զքեզ կարէ ճառելոյ,
այլ վերուստ տեսալ է զանազան շնորհ քո:
Բարունապետ ռնտոր անուամբ նազելի,
Թորոս քաջ վարդապետ մերոյ Համայնի,
սփառու եմ խիստ Լուսաւոր, սրտի փափաքի,
տեսուտ քո վերստին ինիմ արժանի:
Ի զոյգն ինչ բանս այս Աստուածատուրի,
պիտակ անուամբ զործովս այլ եւ դատարկի,
ոչ լինիմ քեզ արժան կոչելոյ ողորմի,

այլ զիս պատի դուռտ ընդ մի վարձակալի:

Գրեցաւ սուրբ գիրքս ի Հայրապետու-
թեան տեառն տէր Միմէդոն կաթողիկոսին,
եւ էր Թիւն Հայոց ՌՁ եւ է աւելի, ի մայիս
ամսոյ ժԲ:

Ձեռամբն ուսման անարժանի,
Աստուածատուր քահանայի,
որ կարգաւոր եւ հրեշտակի,
բայց վարքս իմ է խիստ աղտեղի:
Սրբ զուկանգնիս ի յատենի,
եւ այս գիրքս ի քեզ Հանդիպի,
յիշման առնես զիս արժանի,
եւ մի բերան Տէր ողորմի:
Եւ թէ յաւել զրչի սղալանք,
ձեր գիտութեամբք ի բաց բառնայք.
զի դրագրութեան սովոր չէաք,
եւ այսլափ միայն կարացաք:
Բայց Տէրն քաղցր է եւ բարի,
եւ ոյժ գիտիւր ծառայի,
միայն թէ աստ խոստովանի,
եւ ընդ պիտոյն ապաշխարի:
Ընդ հրեշտակաց դասաւորի,
եւ Հանապազ ուրախ լինի,
եւ Քրիստոսի մարդասիրի,
փառք յաւիտեանս, ամէն:

Դարձեալ աղաչեմ յիշել ի Տէր զԼեւցի տէր
կիրեղ քահանայն, եւ զմայրն իմ զԱսմին,
եւ զամենայն արեան մերձաւորսն իմ, եւ
որք յիշէք յիշեալ լիջիք ի Քրիստոսէ Աս-
տուծոյն մերոյ: Գրեցաւ ի մայրաքաղաքս
Միսիս, ընդ Հովանեան սրբոցն որ աստ կան
մեզ ի պահպանութիւն:

Այլ եւ աղաչեմ զձեզ յիշեցէք յաղաթն
ձեր զվարպետն իմ, զԼեւցի տէր Աբրամ
քահանայն, որ է այժմուս ի քաղաք ի Աս-
տանայ, որ բազում աշխատութեամբ ուսոյց
զիս: Տէր Աստուած իւրն երկար ժամանակ
տացէ ամէն:

Ով Հայր իմ տէր Թորոս Վարդապետ, ան-
մեղադիր լեր. Թանաքս խիստ քամ էր, եւ
սիրտս տրտում. անմեղադիր լեր. զմեզ ի
աղաւթոյ յիշէ ամէն. — Հմմտ. Պատմ.
կթղ. կիկիկոյն, էջ 312:

3193

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Ծ Ո Յ (ԹԵՐԻ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւայ 15×10×2: էջք 190: Պրակք ժԲ-ի: Հանգամանք բաւարար. խոնաւութենէ ազդուած: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողերը եւ գլխատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 27 տող: Նոսր չեղագիր: Համառոտագրութիւնք առատ: Ուղղագրութիւն տկար: Լաթակազմ խաւաքարտեայ. նորոգուած 1878 Օգոստոս 23ին:

ԲՈՎԱՆԴԱՌՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1, ժԲ պրակին վերջին թերթն է. ... եւ թէ ոք ասիցէ, զինչ է խորհուրդ երկոստասանիցն:

Ասեմք թէ Տէրն՝ երկոստասանիցն զունդն ասաց չրեչտակաց իւրաքանչիւր դասուց...

էջ 19.— Լաքց.— Ընդէր ասէ աւետարանիչն թէ սկրսաւ Յստրամել եւ հոգալ, եւ ասելն Տեառն թէ տրտում է ոգի իմ մինչեւ ի մահ:

Պոյսի.— Ոմանք ի Հերձուածողացն ասեն թէ մարդկային բնութիւնն էր որ տրտմէր եւ հոգայր...

էջ 20-23, դատարկ մեծագոյն մասամբ եւ անմաքուր:

էջ 24.— ...նախ եւ առաջին Հայք շինեցան եւ ապա աշխարհս ամենայն, եւ ապա գնաց ի Հռոմ եւ գնոսա շինեաց...

էջ 56.— ...եւ մեք այսպէս հաւատամք յարուցեալ գԲս. ի մեծելոց, որպէս Մաթէոս պատմէ ասելով. եւ երեկոյի շարաթուն որում լուսանայր միայնաբար...

էջ 58, վարը.— Ներսէսի կաթողիկոսի պատմսխանի թխտոյն Կեռ Մանուէլի Հռոմայ թագաւորիմ.— Խոստովանիմք համագոյ եւ անեղ զամենաւորք զԵրրորդութիւնն...

էջ 82.— Այսմ թխտոյս պատմսխանի Կեռ Մանուէլիմ զոր գրեաց առ Ներսէս կաթողիկոսմ.— Մանուէլ ի Բս. հաւատացեալ ծիրանից եին աստուածապսակեալ արքայ...

էջ 83.— Թուղթ յաղագս միաբանութեամ եկեղեցոյ յունաց եւ հոռմայեցեաց, եթէ որպէս եւ որ սակս ընկալաւ եկեղեցիմ Հռոմ գջուրմ ի խորհուրդ սուրբ արեանմ Քի. յա-

ւուր Մարտիոնսի Հռոմա հայրապետիմ եւ Պալաթոյ յունաց թագաւորիմ.— ի ժամանակս բարեպաշտ թագաւորին յունաց յորում յանուն Կոչիւր Պալաթոյ...

էջ 78.— Այսուեքստեւ զայս բամիս ալլ ամախմ ի Հարցմամմ Երկրորդ Հատորմ գիտ եւ ամիշեցոյ գեերձուածողքն ամմեբեամ.— Հարցու Ասաց Տէրն յաղթան.— Հայր եթէ հնար է անցցէ թաժակս...

էջ 90-94, դատարկ մեծագոյն մասամբ եւ անմաքուր:

էջ 95.— Վասմ խմղրոյմ որ եղեւ ի մէջ քրիստոնէից վասմ Սք. Հագոյմ Այ. քէ ի Լօրէ միայն պարտ է ասել քէ ի Զօրէ եւ ի Որդւոյ.— ի Հռոմայեցոց ազգաց շարժեցաւ այս խնդիր ի մէջ քրիստոնէից...

էջ 103.— Վամակամ Վարդապետիմ.— Հոգովն խօսեալ զհոգոյն հոգեւորացն...

էջ 110.— Յիշատակ եւ վկայութիւմ սուրբ խորհրդոյմ.— Յիշատակ է կոտորելոցն ի պարսից յԱտրիս, յորժամ եւ Խոսրով արքայն պարսից...

էջ 118.— Պարտ է ձեզ որդեակէ հրաժարելամ. աղանդոց Հերձուածողաց...

էջ 117.— Վասմ ամապակամ մարմնոյմ Քի. Այ. մերոյ:

էջ 118, դատարկ:

էջ 119.— Երամենոյմ Աթմասի Հայրապետի Աղեքսանդրի արարեալ դաւամբիւմ.— Խոստովանիմք զՈրդին Աստուծոյ...

էջ 120.— Երամենոյմ Տիմաթեոսի Հայրապետի Աղեքսանդրոյ Հակաթառակամ խոսեալ Տօմարի ժամդիմ Լեւոմի.— Քանզի որ էրն ի սկզբանէ ասէ երանելի աւետարանիչն Յովհաննէս...

էջ 124.— Թէ որպէս պատմսխանի տացուլ այնոցիկ որք Բ քմութիւնս եւ Բ կիրս եւ Բ մերգործութիւմս ասեմ ի վերայ Տնառմ մերոյ եւ Փրկչիմ Յի. Քի.— Արդ հարցցուց զնոսա այսպէս...

էջ 134.— Եւ արդ զիտել պարտ է զի ստուգիւ աւուրք եթն են խորհրդական տեւից յիշատակի Սրբոյն Գրիգորի...

էջ 147.— Հարցամէ: Եթէ Հերձուածողն ասէ ցիս...

էջ 181.— Քամի ժողով բմ որ պարտ է

ընդունելու օւղղափառաց:

Պիմի.— Զոր ամ. ազգ ընդունի եւ է հիմն
եւ արմատ ուղղափառութեան Գ ժողովք են

էջ 171.— Լըց.— Եթէ ոք ասիցէ թէ ըն-
դէր զհացն եւ զգինին արար մարմին եւ ար-
ին իւր եւ ոչ զայլ ինչ նիւթ:

էջ 172.— Կիրակոս Վարդապետի, Յաղագս
Մկրտութեան: Ընդդէմ ազգին լատինացոց
որք ասեն թէ չէ պարտ յորժամ մկրտեն զոր
մեռունել կամ հաղորդել...:

էջ 174.— Նորին Կիրակոս Վարդապետի
ասացեալ. Վասն բանին զոր ասեն թէ պարտ
է ասել թէ ես մկրտեմ զքեզ...:

էջ 177.— Նորին Կիրակոս Վարդապետի
թէ պարտ է մաշ մկրտել զմարմին արեամբմ

եւ ապա մաշակել.— Եւ զի ասեն թէ...:

էջ 179.— Վասն էութեան Պատարագիմ.—
Զի ասեն նոքա թէ...:

էջ 181.— Յաղագս թէ Հայէ գէ խորհուրդ
եկեղեցոյ ոչ գիտեմ եւ ոչ գէ մեհացու չափ
մեղէն մեկնել գիտեմ.— Առ այդ պատաս-
խանի. Եւ բազումք յայխարհականաց ու-
ղիղ խօսին առանց գիտելոյ զքերականու-
թիւն...:

էջ 188.— Սր. Հայրապետացմ է արարեալ
զկարգ Արեւմուտքի մեացակիս, եւ թէ
ով երբ ի Հայաստան յաշխարհա, կարգաւ
Յռեցից.— Երանելոյն Մովսէսի Խորենա-
ցոյ թարգմանչի, որ է զբիւ Սրբոյն Սահակ
Հայրապետին Հայոց...:

3194

Ք Ա Ր Ո Զ Գ Ի Ր Ք (ԺԵ. ՂԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 20×16.5×4, էջք 588: Հանգամանք
բաւարար: Թուղթ դեղնորակ: Գրութիւն՝
խորագիրները, սկզբնատողերը եւ զխա-
տառները կարմիր, մնացեալը սև: մեյանոյ, միասին, 24 տող: Նորադիր: Համառոտա-
գրութիւնք չափազանց առատ: Կարմրագիծ
զարդադիր Քարոզներու սկիզբը: Լաթա-
կազ խաւաքարտեայ, նորոգուած 1978, Օ-
գոստոս 23ին:

ԲՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-2, ղատարկ մեծադոյն մասամբ:
էջ 3.— Նորին Քարոզ Յովնանու Որոտ-
մեցոյ, ի բան մարգարէիմ Դաւթի որ ասէ.
ի սկզբամէ Տէր գերկիր հաստատեցեր եւ
գործէ ձեռաց ինչ երկինքէ եմ.— Ով Տէր Ած-
իմ Յս. Քս. Բան Հոր եւ որդի Կուսին,
տուր իմ անկատարիս...:

էջ 84.— Յեռանում Որոտմեցոյ տիեզերա-
յայս բարեմագետի արարեալ ի բան Ան-
տարանմի ըստ Յեռանում որ ասէ. ի սկզբա-
մէ էր Բանն եւ Բանն էր առ Ած. եւ Ած. էր

Բանն, ամ. իմյ մովաւ եղիւ.— Կահաւորիմ
ով կանառք լուսեւրամից...:

Ա.— էջ 131.— Հայեաց ի քեզ եւ զգուշ
լեր ամօհմ իմ գուցէ լիմիցի բան ծածակ
ի սրտի իմ.— Արդ մեծին Մովսէսի է
բան...:

Բ.— էջ 142.— Յեռանում Որոտմեցոյ ա-
սացեալ ի բան առաքելոյն որ ասէ. Մարդով
եղիւ մահ եւ մարդով յարաւրիմ մեռելոց.—
Ասէ ոմն ի սրբազանիցն դասուց...:

Գ.— էջ 164.— Նորին Յեռանում հոգեմո-
րոզ բարեմագետիմ ի բան Անտարանմի որ
ասէ. Եւ յամբանմ վեցերորդի առաքելաց
Գարրիէլ հրեշտակ յԱստուծոյ.— Եւ այդ ի
սկիզբն բանին նախ տեսցուց զվեցերորդ ա-
միսն...:

Դ.— էջ 170.— Մի մեղէն, արիւ կացեմ
յաղաքս, զի մի մտամիցեմ ի փորձութիւն:
Ղուկաս.— Այլ նախ պարտ է գիտել...:

Ե.— էջ 180.— Տէր մեր Յս. Քս. ասէ յԱ-
նտարանին. Ապաշխարեցէ՛ք զի մերժեալ է
արքայութիւնն երկնից...:

Զ.— էջ 190.— Եւ պահեալ զմ տիւ եւ զն

գիշեր ասաց քաղցեալ: Ասէ Յորթէ...:

Է.— էջ 203.— Վասն Պանոս:

Ը.— էջ 226.— Նախերգան.— Աստուածային շնորհացն արժանացեալք...:

Թ.— էջ 239.— Յաղագս Պանոս. Արարեալ եղանակն րարուցեալսն Յոնանու, ի բանն որ ասէ. Պանոս զիս տիւ եւ զի գիշեր ասաց քաղցեալ: Վասն մեղացն լինելոյ ի մեղ. գիտելի է զի ամ. մեղք Դաստիճանն ունի...:

Ս.— էջ 248.— Բարոզ ի բանն որ ասէ. Արարէ՛ք ձեզ քարեկամս ի մանուկն ամիրաւութեան.— Ասացեալ են իմաստասէրքն...:

ՍԱ.— էջ 255.— Բարոզ ի տուն Պետրոսի եւ Պողոսի ի խորհուրդ Բժամ առաջեւոցն...:

ՍԲ.— էջ 265.— Նորին Բարոզ Սք. Առաքելոցն Բիւ. Պետրոսի եւ Պողոսի...:

ՍԶ.— էջ 279.— Բարոզ Յոնանուն Աւետարանչի եւ Յակոբայ յորոր նորին...:

ՏԴ.— էջ 286.— Բարոզ ի բանն Աւետարանին որ ասէ. Եւ ի ծովի Յի. ի Բեթղէէն.— Գիտելի է զի...:

ՏԵ.— էջ 302.— Բարոզ Տեառնընդառաջին...:

ՏԶ.— էջ 312.— Բարոզ ի բանն Պողոսի, Եթէ յարեալ ընդ Բիւ. ասաց զվերինն խնդրեցէ...:

ՏԷ.— էջ 325.— Բարոզ ի բանն Տեառն մեղայ Յի. Բիւ. որ ասէ. Ոչ ոք ել յերկինս.— Կամիմ Հարցանել թէ...:

ՏԸ.— էջ 330.— Նախերգան Բարոզի.— Եւորոց քարերար կամաց մեծին Աստուծոյ...:

— Զանազան Հարցումն:

ԷՅ 332.— Հրց.— ԶԻՆՆ է որ ասէ. Սիրելիք սիրեսցուք զմիմեանս...:

ԷՅ 361.— Հրց.— ՅԱստուածաշունչ գիրս յորում տեղով ասեն վասն երբի անձնաւորութեան թէ Գանձից են:

ԹԲ.— էջ 364.— Բարոզ վասն Յարութեան Տեառն:

Ի.— էջ 380.— Բարոզ Աստուածածնին եւ միշտ Կուսին Մարիամու:

ԷՅ 388.— Նախերգանք Սք. Աստուածածնին:

ԷՅ 391.— Եսայի ասէ. Ելցէ ծաղիկ յարմատոյ ամսի:

ԻԱԱ.— էջ 393.— Բարոզ ի Բանն Յովնայ Մարգարէի որ ասէ, Թէ Արեգակն դարձցի ի խաւար, եւ յուսին յարին:

ԻԲ.— էջ 398.— Բարոզ ի Բանն Յոնանուն Աւետարանչին որ ասէ. Եւ երեսնացու մշամ մեծ յերկինս...:

ԻԳ.— էջ 401.— Բարոզ ի Բան Դաւթի Մարգարէին որ ասէ. Որդիք քո որպէս մարտունկ ծիրանոյ շուրջ...:

ԻԴ.— էջ 410.— Բարոզ ի Բանն Անաւասիկ Տէր մատալ ի վերայ թեթեւ ամպոյ եկեացէ յեզրիպոս...:

ԻԵ.— էջ 412.— Բարոզ ի բանն՝ Ով է սա որ ելանէ իբրեւ գառաւտ զեղեցիկ...:

ԻԶ.— էջ 420.— Բարոզ ի բանն Պողոսի որ ասէ. Այլ իմէ քաւ լիցի պարծել...:

ԻԷ.— էջ 429.— Բարոզ Սք. Խաչի:

ԻԸ.— էջ 438.— Բարոզ ի բանն Աւետարանին որ ասէ Մաթ.— Վասն աւուրմ այնմ րիկ եւ ժամուն ոչ ոք գիտէ...:

ԻԹ.— էջ 449.— Բարոզ Յովնանուն Մկրտչին:

Լ.— էջ 453.— Բարոզ Յովնանուն:

ԼԱ.— էջ 458.— Բարոզ ի բանն Յարայ. Ողորմեցարունք իմ...:

ԷՅ 467.— Նախերգան Եւսթորէն մահու.— Զմահ ոչ արար Աստուած...:

ԷՅ 469.— Սակաւ լաց ի վերայ մեռելոյն եւ յետոյ միտքարեաց:

ԼԲ.— էջ 478.— Բարոզ ի բան մարգարէին Դաւթի որ ասէ. Պատուական առաջի Տեառն մահ սրբոց իւրոց:

ԼԳ.— էջ 481.— Բարոզ ի բանն Մժամարդաց որ ասէ. Մի մընջէ՛ք, արի կացէ՛ք յաղօթըս.— Դարձեալ գիտելի է...:

ԼԴ.— էջ 484.— Բարոզ ի բանն Աւետարանին որ ասէ. Ես եմ եսվիմ քաջ...:

ԼԵ.— էջ 492.— Բարոզ ի բանն Աւետարանին որ ասէ. Առաջեմ գնաց իբրեւ զոյխարըս ի մէջ գայլոց:

ԼԶ.— էջ 495.— Բարոզ ի բանն որ ասէ. Ոչ է աշակերտ առաւել քան զվարդապետն իւր, եւ ոչ ծառայ մեծ քան զտէր իւր:

ԼԷ.— էջ 499.— Բարոզ Եկեղեցոյ...:

ԼԸ.— էջ 508.— Բարոզ վասն է Խորիւղոյ Եկեղեցոյ...:

ԼԹ.— էջ 519.— Բարոզ Եկեղեցոյ:

Խ.— էջ 526.— Բարոզ Եկեղեցոյ...:

ԷՅ 535.— Բարոզի ասացեալ վասն այսաւարութեան:

ԷՅ 537.— Վասն մատակտեաց բանին:

ԷՅ 539.— Վասն գովութեան ժրագլուխ կնոյն:

ԽԱ.— էջ 542.— Բարոզ. Ի բն է Տէր աղբիւր կնոյն ամուսնանալ...:

էջ 560. — Ամարեմէ իբրեւ գծով ծրփեացեմ եւ համագիստ մի զըտցեմ:

ԽՐ. — էջ 563. — Քարագ. Ամեմայմ մարմին խոտ է եւ ամեմայմ փառք մարդոյ իբրեւ գծադիկ խոտայ:

էջ 567. — Վասմ օրպիսութեամբ գործոյ խոստովանեօրմ առ խոստովանորդիմ. — Նախ եւ առաջին...

էջ 568. — Վասմ տգրեղի եւ դստերաց մարա:

ԽԳ. — էջ 566. — Քարոգ վասմ Ողորմութեամբ:

էջ 569. — Յաղագս Սրբոց Քառաւսի միջ:
էջ 571. — էջ 574. — Յոհանու Որոտմեցոյ մեծ դարամապետիմ Քարոգ եւ Խրատ կրօնաւորաց, ի Հարցոցացմ Բարսեղի...

Դիտ. — Կը մնայ թերի՝ թերթեր կորսուած ըլլալուն:

էջ 587-588 առաջին թերթն է ին պրակին:

Մամր յիշատակագրութիւնմ Գրչի. —

1. — էջ 248. — Զգծողս յիշայ աղայեմ:

2. — էջ 255. — Ոհ եւ զգծողս տարագրեալս ընկալ Տէր ի քում արքայութիւնդ, ստրկամեծար թաղաւոր եւ սրբարար Փրփիլ յաւեա զյանցանս յողնամեղիս:

Այլ յիշատակագրութիւն, էջ 1, Հակառակ կողմէն. — 1883

ԹՎ. ՌՃԼԲ, ապրիլ ին, գրեցաւ, օր երեքաթի, զնեցանք Քարոգգիրքն լիբրուած է խոչ.:

3195

Ք Ա Ր Ո Ջ Գ Ի Ր Ք. — 28

Յ. ՊՅՐ. ՆԱԼԵԱՆ

Տեղի

ՌՄԽԶ = 1787

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 29×20.5×5.5: էջք Բ+1030: Հանգամանք լաւ ընդհանուր առմամբ: Թուղթ հասարակ: Գրչի՝ Գրիգոր Ն. քառացի, որդի տէր Յակոբի: Գրութիւն՝ խորագիրները կարմիր, մնացեալը սև մեյանով, երկսիւն, 41 տող, կարմիր գրեքերով: Միջեւ Նոտր շեղագիր: Համառօտագրութիւնք յոյժ առատ: Պարզ կամ զուեւեռ զարդագիր Քարոզեքրու սկիզբը: Գունաւոր խորանագարդ էջ 1: Գունաւոր նկար, վեղարաւոր ծերագիր աղօթող էջ Բ: Կայնկալով տախտակեայ գեղազարդ հնամաշ փրթած: Ստորին եզրերին սևազգիր, ճիւղաձիգ վարդապետին: Կնիք՝ աւրուած. Գեղորգեան տէր Մարգար, էջ 1: Այլ կնիք՝ սեւաղբում, փակագիր. Քփիլիպպոս Վարդապետ, էջ 1010ա: Մտացող՝ Դաւիթ Վարդապետ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա, կապոյտ մատիտով, զթիւ 18:

էջ 1. — Առաջիմ Քարոգ Պեմտեկօստէի Հոգւոյմ Սրբոյ Դաւստեան ի վերայ բամբմ Յօհաննու ժ. 16:

էջ 107ա. — Քարոգ ժ. — Երկրորդ Կիւրակէի գկմի վարդապետիմ:

էջ 143-144 միջեւ՝ երկու էջ դատարկ եւ առանց իշթիւի, թէն զծուած, բայց ոչ մաքուր:

էջ 208էն յետոյ ցանի մը թերթերու իշագրութիւնը սխալ է:

էջ 230. — Քարոգ իձ. — Ի պատիւ Սրբոց Եօթնասուն եւ երկու Աշակերտացմ Քի.:

էջ 340. — Քարոգ Խերորդ. — Ի շաբաթի աւուրի վերայ Ամ. Սրբոց:

էջ 351. — Քարոգ ԽԲ. — Առաջիմ Կիրակէի Յիսմակամի ՍՄՈՂեան Պառօն:

էջ 474բ. — Քարոգ ԾԻ. — Ի վերայ Որդւոցմ Որոտմամ՝ Յօհաննու Աւետարանչիմ, եւ Յակօբայ Անծի Առաքելոյմ:

էջ 564ա. — Քարոգ ԿԶ. — Ի վերայ Թլիտաւորեանմ Քի.:

էջ 641ա. — Քարոգ Զ. — Ի վերայ Քառաս-

Յօրեայ Գալստեամ Տեառն ի Տաճարն:

էջ 742ա. — Քարոզ Ղ. — Զորքորդ Կիրակէի Մեծի Պանոց ի վերայ տնտեսիմ:

էջ 884բ. — Քարոզ ժ. — Մեծի Աւագ Բ շաբաթի տուրմ:

էջ 876ա. — Քարոզ ձժԲ. — Ե. Երոքդ Կիրակէի զկնի Յարութեամ Ջատկիմ:

էջ 884բ. — Քարոզ ձժԳ. — Զ. Երոքդ Կիրակէի զկնի Յարութեամ Ջատկիմ:

էջ 893. — Քարոզ ձժԴ. — Արտաւոյ Կիրակէից Վասմ Լամբարծմամ Գի.:

էջ 1001ա. — Քարոզ ձժԵ. — Ե. Երոքդ Կիրակէի զկնի Սրբոյ Ջատկիմ, Երկրորդ Մադկազարդիմ:

Յիշատակարամ Լեղիմակի. — 1768

էջ 1008բ. — Ի պարգեւաց Հոգւոյն Սրբոյ աւարտեցաւ Կիրակէից Քարոզագիրս, յամի Տեառն 1768, եւ Հայոց ՌՄԷ, յունիսի ամսոյ ժԸ. . .:

էջ 1011ա. — Յառաջարանութիւն. — Օրհնութիւն Հօրն անեղականի. . .:

էջ 1013ա. — Վերջարանութիւն. — Որ եւ նոյն ինքն ամենակալ արարիչն ամ. արարածոց. . .:

էջ 1014-1016. — Յաղաքս առական աւետարանակ[ան]ացն յառաջարանութեան որ է մեկնութիւն առական Գի. ասացեալ ի Աբ. Աւետարանին Մատթէոսի. . . . — Զերում ազնուութեան ծառայ պարտական՝ Պետրոս Աղամալեան, Նախընտանջւոյ նահանգեան:

էջ 1018. — Յաղաքս թէ որքան հարկաւոր հաշտութիւն եղաւ յառանգան. . .:

էջ 1018-1030, դատարկ:

Յիշատակագրութիւն զրչի. — 1787

էջ 1008բ. Հեղինակի յիշատակարանին ներքեւ. — Որ ի ՌՄՁ ամի, ձեռամբ Կեսարիոս գիւղէն Յեղատացի Հանգուցեայ տէր Յակոբի որդի բանագի եւեղ Գրիգորիս, ի վայելումն Դաւիթ խոհեմամիտ Վարդապետին, որոյ Տէր Յս. բարի վայելումն տացէ. Ամէն:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւնԲ. —

1. — Ստացող Սեփիւմեամ Փիլիպպոս Վարդապետի. — 1835

էջ 1010ա. — Ես Մարաշի Սեփիւմեան Փիլիպպոս Վարդապետս եւ բնիկ միաբան սրբոյ դահին Կիլիկիոյ, հալալ արդեամբ զնեցի զայս Քարոզագիրքս ի Մարաշի Քաւոյ Նարեկեան վարժապետ տէր Յովաննէս քահանայէն, ի ՌՍՁԴ թուին, յունվ. ժԳին:

2. — Ստացող Սասմցի տէր Մարգարի. — 1845

էջ 1010բ. — Ես Սասնցի տէր Մարգարս հալալ արդեամբ զնեցի զայս Քարոզագիրքս Բերիոյ Յովաննէս եպիսկոպոսէն Երեք հարիւր 72. թիւն Փրկչի 1845 սեպտեմբերի 5ին, որ էր նախկին վերոյ յիշեալ անունն Փիլիպպոս Վարդապետ:

3196

ՕՐՈՂՈՎԱԾՈՅ ՄԵԿՆՈՒԹԵԱՆՑ

[Երեսնադէմ]

ՌՃՁԵ = 1738

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւ, 21×15.5×6.5: Էջ 896, Հանգաւանք բաւարար յուսանցքի ցեցակերութիւն թեթեւ: Թուղթ հասարակ, Գրիչ եւ Ստացող՝ Եղիա Վրդ. Կեսարացի, Գրութիւն՝ խորագրեւերը, սկզբնատողերը եւ զլիսատառերը կարմիր, մնացեալը սև մեյանով, երկսիւն, 28 տող, կարմիր գիծերու միջեւ: Նոսր չե-

ղագիր, Համառոտագրութիւնք առատ: Գունաւոր խորանագարդ իւր սարօք, էջ 18, 28: Նկար, ծաղիկ, էջ 12, 22: Կնիք սեւադրոշմ, ութանկին, փակագիր, շԳի. Մո. Եղիայ Վարդապետ, ՌՃՂՅ [= 1741], էջ 358, 365, 911: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ:

Ա. — ՄԵԿԵ. ՅՈՎԱՆՆԻՈՒ. — 8
Նամա Ասորի

էջ 1-11, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

էջ 13. — Յառաջընթացում Յոնանմուս
Աւետարանում Մեկնիչ. — Ոչինչ ըզմայի զոյ
ճան զսիրելեացն լցուցանել զիրձ բաղձա-
նաց, եւ այնու առաւել հաստատել զաստուա-
ծային սիրոյն շաղկապութիւն. . . .

էջ 20-21, դատարկ:

էջ 23. — Մեկնութիւն Յունանու Աւետա-
րանի, Գլուխ Առաջին:

Ի սկզբանէ էր Բանն: Պարտ է մեզ յիս-
կզբան ճառիս նկատել զառաւելութիւն ի-
մաստութիւն Աւետարանիս. . . .

էջ 202թ. — Երանելոյն Նամայի, Հատած
Երկրորդ, Յովնանմուս Աւետարանիս. —
ԺԱ. — էր ոմն Հրանգ Ղազարոս ի Բեթան-
իայ, ի գեղջէ Մարիամու եւ Մարթայի
քերց նորայ: Սովորութիւն իսկ է սրբոց որ
բուռն հարեալ են զնախնդելոց իրաց ինչ
պատմութիւն արտաբերել. . . . Հմմտ. Թիւ
2044, Ե. Հատոր, էջ 87:

էջ 358ա. — . . . ոչ կարմրութեամբ իւր շա-
ռագունեալք, այլ Գի. արեամբն ծիրանեալ-
ցեալք. զի Հայեղով յաշկեղծեանն դաս, ար-
ժանատրեցուց վերադառնալ զպարզս Հօր եւ
Որդւոյ եւ Հօգոյն Սրբոյ այժմ եւ միշտ եւ
յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Յիշատակարան Գրչի. — 1738

էջ 358ա. — Որ եւ շնորհիւ զերասցանչ
եւ ամենասուրբ ծննդեան իւրոյ՝ ողորմացի
Քա. Ած. աշխատագրութեամբ ստացողի զը-
րոյս Կեսարացի տէր Եղիայ Վարդապետին,
եւ ծնողաց իւրոց մահտեսի Յովսէփին եւ
մահտեսի Ոստրանին, եւ եղբարցն մահտե-
սի Մուրատին եւ տիրացու Գրիգորին, Նազ-
լուին, Եվային, Մարիամին, Միգայէին,
Յունանէսին, տէրուրին, յուստայ Յովան-
նէսին, մահտեսի Մարգարին, մահտեսի Գր-
րիգորին, մահտեսի Պազարին, մահտեսի
Քաղուհիին, Նուրիին, մահտեսի Յարութե-
նին, Դիւրին, Տիրուհիին, Սրբուհիին, եւ
եւս Գրիգորին, Եղբային, մահտեսի Մարիա-
մին, Միգայէին, Կուլուհիին, Կուլտա-
նէին, Կուլին, Նուրիին, Գրիգորին, Մար-
գարին, Ոսկիին, Մառթէսին, մահտեսի
Կուլպազարին, մահտեսի Մարտիրոսին,
Մարիամին, մահտեսի Պազարեղին, Սինա-
նին, Մարգարիին, Գուարին, Լուսիկին,
Սուլթանին, Յակոբին, եւ այլ ամենայն ար-

եանառու մեծաւորացն կենդանեացն եւ
նշննեցելոց, որ բազում աշխատասիրութեամբ
եւ ջանիւ, մասնաւոր իւրով մեծագործութեամբ
ստացաւ զաստուածային մատեանս ի յիշատակ
հոգւոյ իւրոյ եւ իւրոց արեանկցացն: Ու-
րեմն ընթերցողքդ եւ ունկնդիրքդ ասացէք
Ած. ողորմի. եւ որ եւ ձեզ ողորմացի Քա.
Ած. ի միւս անգամ զայստեան իւրոյ, Ա-
մէն:

Գրեցաւ սուրբ զիրքս ձեռամբ սուվայնի
տէր Եղիայ Վարդապետի. եւ եղեւ զրոյ սկը-
սումն ի ՌձՁՁ Թվին, յուլիսի 2, օրն կի-
րակի, եւ ասարուսումն ի ՌձՁՁ Թվին, յուս-
վարի Ե, օրն երկուշաբթի, ի փառս Քի.
Այ. մերոյ:

էջ 359թ-364, դատարկ:

Բ. — ՄԵԿԵ. ՆՆԱՄԱՆ ՅՈՎԱՆՆԻՈՒ. — 10
Ն. Լամբրոնացի

էջ 365-445, միասին:

էջ 365. — Տեսութիւն Քոմնութեան Աղօթից
Աւետարանիս Յոնանմուս, ի խնդրոյ Ստե-
փանսի Վարդապետի Յակոբացու, ի Ներ-
սիստ աշակերտէ իւր եւ Եղեւ: որ օրդեկէ. —
Գիրք պատմականութեանը. . . .

էջ 368. — էր ընդ եղբարսն երանելի
Յովհաննէս. . . .

էջ 421. — Մեկնութիւն Սրբոց Վարդապե-
տաց Եկեղեցոյ արարեալ ի Հայր մեր որ յեր-
կիմսն, զոր ասաց Տէր աշակերտացն եւ Ու-
բօլ ամ. հաւատացելոց տղօթի առ Հայր
Տեսնոմ. — Հայր մեր որ յերկիւսդ եւ: Քաղցր
եւ տիրութեւ շնորհայ անուն. . . .

էջ 428. — Դարձեալ կրկին Մեկնութիւն ի
Հայր մեր որ յերկիմս, զոր ասաց Տէրն ա-
շակերտաց իւրոց. — Հայր մեր որ յերկիւսդ
եւ: Որ Հայր դառնէ՝ զինք ի Ներքոյ որ-
դեգորութեան սահմանին դրաւ. . . .

էջ 438. — Երանելոյն Եղիշէի Ուղղափառ
Վարդապետի եւ առաջնի փիլիսոփայի, Յա-
ղագ. — Հայր մեր որ յերկիւսդ եւ: Պարզ
բնութեամբ եւ առաւել ունի զարարութիւն
բանից. . . .

էջ 445. — . . . Ամենեցուն փութալ արժան է
ի պատուիրանս Աստուծոյ, առնել եւ կատա-
րել, արունջ եւ կանանջ, ազատաց եւ անազա-
տաց, զի Տէր մեր վասն ամենեցուն փոր-
կուծեանն եկն. նմա փառք յաւիտեանս, ա-
մէն. — Հմմտ. Մատենադարանք, Եղիշէի

Վարդապետի, Վենետիկ, 1859, էջ 199 եւ 206:

Գ.— ՄԵԿՆ. ԵՋԵԿԻԷԼԻ.— 8
Ծառի Նշեցի

էջ 446ա.— Ի խնդիր այ տեսնո՞ւ Ստեփան-
նոսի Սիւնեաց Ոսեանցի վերադիտողի, ա-
րարեալ հաւաքու՞մ Մեկնութեամբ աստուա-
ծարամ մարգարեութեամբ Եգեկիւնի, Երջա-
միկ Վարդապետիմ Ծառայեալ եղակազմ տոհ-
մի.— Ծանձն առեալ ընկալա՞ց զայս Հրաման
քո աստուածայի ի լոյս ընդ ինչ...:

էջ 447ա.— Յառաջարկ վերլուծութեամբ
Մարգարեութեամբ Եգեկիւնի.— Աստուա-
ծային արայազորք բանին...:

էջ 647բ.— Առեալ կամ Սրժնուեաց:

էջ 669բ.— Ողբ ի վերայ իշխանիմ Իսրա-
էլի:

էջ 675բ.— Առ ծերս տանմ Իսրայելի:

էջ 737բ.— Ի վերայ Մովսէս:

էջ 746բ.— Ողբ ի վերայ Տիրոսի:

էջ 761ա.— Ի վերայ Միդոնի:

էջ 773ա.— Դարձեալ ի վերայ Եգիպտոսի:

էջ 785ա.— Առ որդիսմ Յակոբու:

էջ 793բ.— Առ հովիւսմ Իսրայելի:

էջ 802բ.— Ի վերայ Նոյմանցոցմ:

էջ 828բ.— Ի վերայ Գովգա:

էջ 809բ.— ... եւ մեզ որ աշխատեցաք ըստ
կարի լիցուք միացեալ յօղմամբ սիրոյ եր-
ջանիկ գլուխն մեր Բաւ, փառս նմա միշտ
երգելով ընդ Հոր եւ ընդ Հոգւոյ իւրում
Սրբոյ, այժմ եւ յանսպառ յաւիտեանս յա-
ւիտենից ամէն:

Դ.— ՄԵԿՆ. ԴԱՆԻԷԼԻ.— 14
Վարդապետ Վարդապետ

էջ 910ա.— Մեկնութիւն Համառոտ Դամ-
իւնի Մարգարէի, զոր Հոգեպաշտառ եւ իմաս-
տախոհ Վարդապետին Վարդապետ շարա-
գրեալ ի Հոգեկիր մեկնողացն ժայնից, Եփ-
րեմի, ի Նիզողիտայ, Ստեփաննոսի Սիւնեց-
ւոյ, ի խնդրոյ ուսումնասէր մանկանց,
առ ի դիւր(ե)աւաս լինել ընթերցողաց.—
Մերձաւորք մեր եւ եղբարք որ որդիք...:

էջ 910բ.— Մեկնութիւն Դամիւնի Մար-
գարէիմ.— Դանիէլ ի նոցանէ էջ զոր ոչ արժէ
աշխարհ, ըստ Պաղոսի ագիգն...:

էջ 935ա.— Տեսիլ Հիմգերորդոյ:

էջ 975բ.— Եւ ինձ իսկ անարժանիս եղեւ

բաղձալի փոքր ինչ վաստակել ի բանս նորա
զարբոցն խօս վասն գրոց նորա զնել առ իր-
եարս յորոյ շատ մնացեալ լինի ի յոլով Հո-
գոց իմոց եւ ի ցնորից, եւ զոր էջին առեալ
ի մեկնութիւն յայնց բանից զնէաց յուժմու-
նոս, եւ շատս թողաք վասն ճանճրանալոյ
զընարանն չգրելով, եւ յաղաքս ամենեցունց
երկնչիս, եւ խնդրեմ ներումն եւ թողութիւն
եւ ողորմութիւն յԱստուծոյ, եւ յիւրմէն եւ ի
սուրբ Հրեշտակաց եւ յեղբարցդ եւ յորոցդ
պատահիք՝ չբարկանալ մերում Համարակու
թեանս, զպատմ[ն] առա ունելով մեր գլոյսն
եւ զսէրն որ առ Ած. եւ ի սուրբս իւր, որ
միայն յԱստուած հայելով եւ նա ի մեզ բա-
բի կամօք՝ Հաւատամք սրբի եւ Հանձնանալ
Աստուծոյ եւ սուրբ եկեղեցւոյ:

Այլ եւ եղբարքն որ ընդ մեզ՝ շատ Հար-
կեցին զմեզ եւ անեցուցին գլոյսն որ առ Բաւ.
եւ ի Դանիէլ, որ զնոյն աստուածաբանաց
եւ կանխաւ գուշակեաց կրելով զնա յանա-
րատ ոգով:

Եւ սկսաք ի ԶԺԶ Թվին ի Սբ. Վիրապին,
եւ կատարեցաւ ԶԺԷ, առաջի սուրբ եւ փա-
ռաւոր Նահատակիս ի Սբ. Ստեփանոս, ի
Սբ. Ուփոս Աղլոց Վանիցս, յառաջնոր-
դութեանն Երեմիայի գովելի ասքնջականի
եւ գովելի եղբարց:

Արդ աղայեմ զամենեանս սիրովն Բի.
զպատահեալս ներել սխալանացն մեր յամ.
իրս, եւ զոր ի զիրս յայս, եւ խնդրել յԱս-
տուծոյ ողորմութիւն եւ թողութիւն մեղաց
մերոց, եւ նմա փառք յաւիտեանս ամէն.—
Հմմտ. Թիւ 207, Ա. Հատոր, էջ 584: Թիւ
632, Գ. Հատոր, էջ 44:

Յիշատակարան Գրչի.— 1738

էջ 979բ.— Յիշատակարան սուրբ գրչոյս.—
Փառք...:

Իսկ եւ ամենանուստ ծառայս Աստուծոյ
եւ ծառայիցն նորին, միաբան Սրբոյն Յակո-
բայ, Կեսարացի Նիքիա Վարդապետս, որդի
օտայալալոյ Սրբոյ Աթոռոյ մահուսի Յով-
սէփին Նիզողացոյ, որ ի Կեսարիայ, ոչ կա-
րելով ըստ տրեցելոյն ինձ յԱստուծոյ Հա-
տուցանել, որ ամենեւեմ եմ պարտաւոր,
այլ ըստ իմու չափու տրեկար կարողութեանն
Հետեւեալ ջանացի գործոց գրագ(ո)րու-
թեան, եւ ծրեցի զգիրքս յիշատակ Հոգւոյ
իմոյ եւ ձեռողացս եւ ամ. արեանառու մեր-
ձաւորացս, մանաւանդ զերկու Հատոր Բա-
րդագիրքսն Սրբոյն Գրիգորի Տաթևացոյն,
եւ զՄեկն(ն)չն Եգեկիւնի Մարգարէու-

թեանցն, զՄեկնիչն Յոհաննու Աւետարանին՝ զմեկնեայն ի նանայէ Ասորոց վարդապետին. եւ ըզԳ զԻր զԻրոնէսիոսի Արիստակոսէն զորոյ օրինակելով ի յիշատակ ինձ եւ իմոց ծնողաց, եւ համօրէն կենդանեաց եւ ննջեցելոց:

Ուստի խնդրի ի բանասէր անձանցդ յիշել եւ Ած. ողորմի ասել ի յընթեռնուլն եւ յօրինակելն ձեռ զտառոս աստուածայինս, միով Հայր մերիւ զվերոյ գրեալ գծիչ մատենիս՝ զհետարացի Սղիա Վարդապետս, եւ զծնողս իմ զօտայալսի մահտեսի Յովսէփն եւ զՈւստիանէն, եւ եւ զծնողս ծնողի իմոյ զԳրիգորն, եւ զմահտեսի Մարիամն եւ զԵղիան, եւ զեղբարսն իմ՝ զմահտեսի՝ Մուրատն եւ զԳրիգոր սարկաւազն, որ եւ

յիշօղթդ յիշեալ լիլիթ ի Քրիստոսէ Յիսուսէ Փրկչին մերէ, որ է օրհնեալ ի յափտեան, Ամէն:

Եղեւ զորոյ սկսումն ի ՌՃՁԴ թվին, յուլիսի 2, օրն կիրակի, եւ աւարտն ի ՌՃՁԵ թվին, յունվարի Ե, օրն Բշաբթի, ի Հայրապետութեան տեառն Աբրահամո: սրբազան կաթողիկոսին ամ. Հայոց, եւ ի պատրիարքութեան Սրբոյ Երուսաղէմի եւ կոստանդնուպոլսոյ՝ տեառն Գրիգորի եւ տեառն Յոհաննու սրբազան եւ աստուածաբան վարդապետաց, [որոց] տացէ Տէր զկեանս ապահովս երկարութեամբ՝ ի փառս, ի պարծանս ազգիս Հայոց Ամէն:

Էջ 982բ-986 Համարեա դատարկ:

3197

Ա.—Տ Օ Ն Ա Յ Ո Յ Ց.—78

Հայապ

ՌՃՂԲ = 1743

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Ծաւալ 18×11×3, էջ 306, Հանգամանք ոչ բաւարար. նորոգութեան կարոտ: Թուղթ սպիտակ թանձր: Գրիչ եւ Ստացող՝ Տիրացու Գրիգոր: Գրութիւն սեւ մելանով, միասիւն, 19-23 տող: Նոսր չեղագիր այլազան: Ուղղադրութիւն սկկար: Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ քայքայուած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Էջ 4-8, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

Էջ 9.— Ավուրց ցուցանելու տոնից ծնընդեան Սրբուհի Աստուածածնին:

Էջ 16.— Կարգաւորութիւն տօնից եւ ժամկարգութեանց ըստ արարողութեանց հայկազունեաց:

Էջ 18.— Աստուածայայտնութեան Ճրարութիւն աւուրն...:

Էջ 47.— Ի Բուռ Բարեկենդանի կիրակնի զիշերին փոխէ զձայնն ի ԴԿ:

Էջ 56.— Ի Ծաղկազարդի զիշերին Հրակումն է, եւ դէի սրբութիւն ի վերայ բազմոցի, յատեանն...:

Էջ 78-79ի միջեւ թերթեր ինկած. նախկին իջաթիւն նայելով ԿԹին կը յաջորդէ ՃԲ:

Էջ 92.— Ի Պենդակոստէի Գիշերին հսկումն է...:

Էջ 131.— Ի Փոխման Աստուածածնին գիշերին հսկումն է...:

Էջ 143.— Ի Սրբո խաչին վերացման գիշերին հսկումն է...:

Էջ 155.— Արարեալ եւ սահմանեալ սրբոյ վարդապետին Թուամայի Մեծօփոյզ ի պալլ ծառութիւն մանկանց եկեղեցիոյ խրատ յաղաքս պաշտամանց եկեղեցեաց Հառապանեաց զի այսպէս լինիցի կարգ պաշտաման:

Էջ 159.— Վերջ:

Յիշատակաբան Գրչի.— 1743

Էջ 159.— Փառք եռանմենա տէրութեան եւ միազոյ բնութեան ... որ ետ կարողութիւն նվառս եւ տառապեալ անձին իմոյ, որ զրեցաւ ի ձեռաք մեղավոր եւ անարժան տիրացու Գրիգորին, որ է իմար զորոյ: Դառնեալ աղայեմ ըզձեզ, որք Հանդիպիք սըմա կարդալով եւ կամ տեսանելով, յիշեցէք ի Քս. եւ մեղաց թողութիւն խնդրեցէք ինձ

և Ծնողացն իմոց եւ այլ ամ. մերձավորացն իմոց, եւ դուք յիշեալ լիջիք ի Քրիստոսէ Աստուծոյ մերո ամէն:

Գ(է)րեցաւ Տօնացուցս այս ի Թլվականութեանն Հանոց ՌՃՂԲ, ի ամսեան մայիսի Դ օրն, ի Հայրապետութեանն Հայոց տէր Միքայէլ կաթողիկոսին Սիսի, ի վանուել եւ գեղեցկաշէն մայրաքաղաքս ի Հալապու, եւ յիշխանութեան Գարբիէլ վարդապետին, որ է (յ)առաջնորդ Հալապու: Դարձեալ աղաչեմ զձեզ, որք Հանդիպիք ամա կարգալու եւ կամ տեսանելու, յիշեցէք ի Քս. եւ մեղաց թողութիւն խնդրեցէք:

Էջ 180-181 ի միջեւ Բերթ կտրուած:

Բ. — ԺՈՂՈՎԱԾՈՑ (Կրօնական)

Էջ 181, նախապէս էջ ա. տարբեր գրչու-
թիւն:

Էջ 181. — Գրիտութիւն լիցի ձեզ յանցանց քրիստոսաւորաց յաղաքս տնօրէնութեան Տնառն մերոյ, զի անճառելի եւ անժամանակ Բան Աստուծոյ, համագոյակիցն Հօր եւ Հոգոյն, եւ հաստարակից Հոգոյն Սրբոյն ոչ կամեցաւ անտես (յ)առնել զստեղծուածս անարատ ձեռնին իւրոյ...:

Էջ 188. — Նախ ընդդէմ այնմ որ ասեն թէ Բանն Ած. ոչ բնութեամբ մարմնանայ այլ անժամբ...:

Էջ 171. — Պատասխանեմ եւ ասեմ թէ՛ որ զմիտս ունի, նախ պարտի գիտել զինչ է մի, զինչ է երկու եւ զինչ միաւորութիւնք...:

Էջ 179. — Ասասցուք եւ ըստ կարգի Յաղաքս երկուց կամացն, որ ասեն ի Քս. Բ կամք...:

Էջ 179-180, բոլորգիր:

Էջ 187. — [Ձ]արթիր Երեմիա զարթիր, եւ որդա զմեզս ժողովրդեան Աստուծոյ...:

Էջ 198. — Զքանն տէրունական աղաւաղեալ Հանէք ի կոպարէն... — Տես յոյնք նաեւ էջ 235:

Էջ 196. — Յիմարն յիմարութիւնը խօսի եւ սիրտ նորա խոկայ զնանրութիւն...:

Էջ 197-219, բոլորգիր:

Էջ 225. — զքանն տէրունական աղաւաղեալ Հանէք ի կոպարէն...:

Էջ 228. — Յիմարն յիմարութեամբ խօսի... — Հմմտ. վեր էջ 196:

Էջ 231-232. — Ընդ[դ]էմ ութերորդ բանին՝ ասեն գոյ քաւարան. — Ասեմք առ այս թէ ըստ սահմանի նոցա զոր հաստատեն քա-

ւարանն սուտ է...:

Էջ 241-242, դատարկ:

Գ. — ԵՐԱՋԱՀԱՆ. — 2

Էջ 243. — ...Գրտել պիտի թէ երազն ինչ ցեղ պիտի պատմել...:

Էջ 255-256, մեծ մասամբ բոլորգիր:

Էջ 85. — ԼԹ. — Թէ Հետ առիւծոյ կովիս, պատրաստ կաց մեծաց որ չի կովին ընդ քեզ...:

Էջ 287. — ԽԵ. — Սաթուանճի խաղալն մեծաց լաւ է:

Նարդին խաղալն թէ զուսան չը լինի մօտն լաւ է, թէ զուսան լինի սուք է կամ աղմուկն:

Էջ 270. — ԾԴ. — Թէ դարպաս տեսնոս կամ հարուստ կին խաղաղութիւն է եւ գանձ...:

Էջ 271. — Այս Երազահան(գ)ս Խայս սուլ-
թանըն, որ տէր էր Սիսիանու, Արաղդստանու եւ Խորասանու, զամ. աշխարհի գիտնականութն ժողովեաց ի միատեղ եւ հրամանաց թէ զինչ որ մարգարէզն երազ ան տեսնի եւ մեկնել ի մարգարէից ժամանակն մինչեւ ցայսօր հրամանաւն Աստուծոյ, եւ զինչ որ ի յոյս Հանեալն են, պիտի որ մեկնէք եւ գրէք: Եւ իմաստունքն է օր եւ է գիշեր քնեցիցն մեկնեցիցն եւ գրեցին այս է թողին յիշատակ թագաւորաց եւ ամ. աշխարհի: Եւ տարեալ ի Խայս սուլթան կարդացին եւ նա հաւանեցաւ եւ զամ. գիտնականացն խալատ ետ եւ դրամ եւ ուղարկեաց իւրաքանչիւր տեղիսն ետ: Եւ զայս գիրքս կարդայր եւ գրել տայր եւ ուղարկէր ընձա ամ. թագաւորաց եւ մեծամեծաց մինչեւ Ապուսթոս սուլթանին ժամանակին... — Հմմտ. թիւ 2524, Ը. Հատոր, էջ 200:

Էջ 295. — Հոգի մի՛ ասել դարկալ թէ չէ իմ սիրտս կարունի...:

Էջ 297. — Ասացաւ Յառու ի յԱստուածատուր վարդապետ օրհմեցո ի խնդրոյ Արեւս սարկաւաթ. — Այսօր տես է ձեռնութեան, աւետիս...:

Ռիշատակագրութիւնք. — 1748-1758

1. — էջ 1. — Թվական Հանոց ՌՃՂԵ, յուն-վարի ամիսն Իէ օրն Ծնալ ծառա Այ. Կարապետն, օրն Դրճլաքթի ստաւոտուն:

Գրիգորիոս որ զայս գրեցի, ի Թվականին Հանոց ապրի ՌՃՂԵ, օգոստոս Հոսմանց ամսի, ի Սր. Աստուածածնէն եկեղեցին ձեռ-

նադրեցավ երկու քանանս եւ մին սարկավագ եւ սակավ մի դպիր, յի ժալ սրբազան վարդանէս վարդապետէ ձեռնադրեցանք իւր-մէն, եւ իշխանութեան Հայապու առաջնորդին ընտանալոցին Ավետիս վարդապետըն, եւ անվանք քանանայից այսոցիք էին, մինըն տէր Մելգոն եւ միուսն տէր Գրիգոր եւ սարկավագն Միգալ, զոր Տէր Ած. իւրեանց կարգին Հասարակ պահեցէ, մինչեւ ի խորին ծերութեան, եւ ետ ասթեցաւ Ելանելո երկնից յառաքեալութեան տացէ. եւ ամենեքեանք ասէք ամէն, Հայր մեր. Ըն դուք յիշեալ լիլիք ի Բրիտանոսէ Աստուծոյ մերո ամէն, Հայր մեր:

2.— էջ 3.— Թվին Հանոց ՌՃԶԷ, մարտի ԺԸ օրն ծնավ ծառայ Այ. Սահակն:

Ապրիլի Գ ամիս եւ Ը օր եւ հանգեալ յուրիսի ամսոյն Ժ օրին. որ Հանդիպիք միեայն Հայր մեր ասացէք, եւ դուք յիշեալ առաջի Այ. ամէն:

3.— Թվին Հանոց ՌՃԶԸ. օգոստոսի ամսոյն Դ օրին ծնավ զաղերն իմ Սէնէտէ խաթունն, օրն էր շաբաթ:

4.— Թվին Հանոց ՌՄԲ, մարտի ամսոյն ԻԲ օրին, շաբաթ օրն ծնավ աղաղնի աղախին Այ. Սուֆիայն, Ած. բարի յիշատակ առնէ:

5.— էջ 3.— Թվին Հանոց ՌՄԸ, փետրվարի վեցին, Գշաբթի եացին աստենն ծնավ ծառայ Այ. Ուսէրն, ասացեն Հրեշտակք եւ մարդիկ Ած. բարի յիշատակ առնէ:

6.— Թվին Հանոց ՌՄԷին զհիտեմբերի վերջին առ Ած. փոխեցավ ծառայ Այ. Եուսֆն:

7.— Թվին Հանոց ՌՄԷին, ունվարի ԺԳին, Բշաբթի կէս օրն ծնավ աղախին Այ. Լուսինն Ած. բարի յիշատակ առնէ:

8.— էջ 305.— Թվին Հայոց ՌՄԸ, մարտի ԺԸ օրն, փոքր էրէց Գրիգորս սանուկ մի յալկէցի՝ անունն Անթուն, եւ իւր հօրն անունն Միգալէ:

9.— էջ 306.— Թվին Հանոց ՌՄԶին, զհիտեմբերի ամսոյն Թին, Հանգեալ մայրիկս Թրվանտան. առ Ած. փոխեցաւ. ասացէք Ած. ողորմի Հոգուն: Հայր մեր որ երկինս ես:

3198

Ա.— ՎԵՑՈՐԷՒՑ ԳԻՐԳ.— 10

ԲԱՐԹ. ԵՊՍ. ՄԱՐԱԳԻՈՑ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մալայ 22×15.5×3.5, էջ 510: Հանգամանք լաւ: Թուրք Հասարակ: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ սկզբնատառերը կարմիր, մնացեալը սև մեկնում, միասին, 28 տող, կարմիր գծերու միջեւ: Նորո շեղագիր վարժ: Համաօտազորութիւնք առատ: Կազմ կիսակաշի խաւացարտեայ: Դատարկ թուղթ սկիզբը երեք թերթ, Կնիք սեւագործող, «(Տր.) Գէորգեան տէր Մարգար, 1783 > [= 1834], էջ 1:

ԲՈՎԱՆԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— Յաղաքամութիւն.— Սքանչելի եղև գիտութիւն քո, ասէ սաղմոսերոյն թուրթ. Վասնայնորիկ զանազան Մեկնութեանց սրբոց հաւատքի զսակաւ

բանքս եւ կարգեցի ի մի, ես Բարդուղիմէոս աղքատ եպս. ազգաւ Հրոմմայեցի, թարգմանելով ի յատին բարբառոյն ի հայ լեզու, ի փառս Աստուծոյ եւ ի յօգուութիւն ընթերցողաց. . . :

էջ 6. դատարկ:

էջ 7.— ի սկզբանէ ստեղծեաց Ած. զերկին եւ զերկիր. . . :

էջ 47.— Սրկորոյ այժմ ասել է ի գործոյ առաջին աւուրն, այսինքն յառնելոյ յուսոյն. . . :

էջ 74.— Յաղաքս Երկրորդ Աւուրմ:

էջ 108.— Յաղաքս Երրորդ Աւուրմ:

էջ 124.— Յաղաքս Զորրորդ Աւուրմ:

էջ 129, մասամբ բաց թողում՝ նկարի համար:

էջ 140, դատարկ ձգուած՝ նկարի համար:

էջ 159.— Յաղաքս Հինգերորդ Աւուրմ:

էջ 168.— Յաղագս Վեցերորդ Աւարն:
էջ 208.— Յաղագս Եօթներորդ Աւարն:
էջ 281-282, դատարկ:

Բ.— ԳԻՐԲ ԼՈՒՆԻՑ ԵՒ ԼՐԵՏՏԱԿԱՆ.— 5
Թրգմ. Ֆրա Ջուամ

էջ 283.— Համառօտ Հաւաքումն Յաղագս
Հօգւոյ եւ Ջօրութեանց Որրիմ.— Ասէ Արիս-
տօտէլ ի գիրս Հոգեաց թէ Հոգին կերպիւ ինչ
է ամենայն...:

էջ 348.— Յաղագս թէ տեսողն գլմ.— ըստ
էութեան ոչ տեսնն յլմ.— գամեմայմ.— Ե-
րեւի թէ այլ...:

էջ 350.— Յաղագս Առաքինութեանց Հոգ-
ւոյն.— Յետ ասելոյ յէութենէ Հոգւոյն եւ ի
զօրութեանց նորին...:

էջ 401.— Յաղագս թէ սէրն մնացէ յետ
աստի կնմացս.— Երեւի թէ ոչ. զի ունակու-
թիւնն եւ ներգործութիւնն զանազանիս ըստ
յառաջ եղբայրսն...:

էջ 402, դատարկ:

էջ 403.— Համառօտ Հաւաքումն Յաղագս
Հրեշտակաց.— Ասէ Երանելին Դիոնէսիոս ի
գիրս Երկնային Քաճանջապետութեանցն

էջ 405.— Յաղագս Բնութեամբ Հրեշտա-
կաց: Նախ խնդրի թէ ամենմիմ եմ ամար-
միմջ.— Երեւի թէ ոչ. զի այն որ է անմար-
մին Համեմատելովն առ մեզ, եւ ոչ առ Ան-
...:

էջ 438.— Յաղագս Անդեմումն Հրեշտակաց:
էջ 447.— Յաղագս ամկմամ Հրեշտակաց:
էջ 454.— Յաղագս պատժող դիւաց...:

էջ 479.— Յաղագս մերգործութեամբ Հրեշ-
տակաց առ մարդիկէ: Նախ խնդրի թէ Հր-
եշտակէ կարեն լուսաւորել գմարդիկէ.—
Երեւի թէ ոչ...:

էջ 489.— Յաղագս դիւակամ մարտից:

էջ 492, դատարկ:

էջ 493.— Յանկ Գրոցս Վեցօրէից |:

էջ 499-510, դատարկ:

Յիշատակագրութիւմ Գրչի.— 1843

էջ 491, ստորոտը.— Կատարեցաւ Գիրքս
որ Յաղագս Հոգւոցն եւ Հրեշտակաց, ի
Թուիս Հայոց Ռէկին:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւմ.— 1850

էջ 1, վերը, չեղադիր.— Նուաւու Տէր
Գէորգեան տէր Մարգարս ըստացայ արդար
վաստակովս, վաթսուն զրշ. ի, ի 1850:

3199

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ

Տեղի

1747, 1748

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Ծաւայ 21×16×4.5: Էջ 450, Հանգա-
մանք անքաւարար. կարօտ նորոգութեան.
վերջը թերի: Թուղթ սպիտակ: Գրիչ առա-
ջին մասին՝ Գէորգ Դպիր, Երկրորդ մա-
սին՝ Մարտիրոս Դպիր: Գրութիւն սեւ մե-
լանով, երկսիւն, 28-27 տող: Նոտր չեղադիր
վարժ: Համառօտագրութիւնք առաւ:
Ուղղագրութիւն տկար: Կաշեկազմ խաւա-
քարտեայ Հնամաշ, բոլորովին քայքայ-
ուած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-2, մեծագոյն մասը պատուած:

ՅՈՒՅԱԿ ԶԵՆԱԳՐԱՆ.— Թ

էջ 1.— Յանկ Այսմաւորաց.— Անուն-
ները զաստարուած եւ այրութեան կարգով:

էջ 32ա.— Մովսէսի Քերթողի Յաղագս
Սթորոգութեանց Արիստոտելի (բժասին)
| Ժ բանին | Վերլուծութիւն.— [Ս]տորո-
գութիւնք ներքնաստութիւնք անուանին...:
— Հմմտ. թիւ 1501, Ե. Հատոր, էջ 238, եւ
թիւ 974, Գ. Հատոր, էջ 559-562:

էջ 35ա.— Սոյնպէս եւ քանակ բաժանի
նախ յերկուս, ի մարմին, ի բան: Իսկ բան
բաժանի ի վանգս, ի թիւս, ի դասական եւ
ի թուական: Եւ վանկքն բաժանին ի բազու-
մըս, այսինքն ի բաւանդակութիւն բանի: Եւ
դասականն ի բազումս որք զկնի միմեանց

տողին, որք են այս, ա, բ, գ, ե ալլթն: Իսկ նման(նա)պէս եւ թիւքն բաժանին ի բազումս, ի մի, յԲ, յԳ, եւ որ ի կարգին: Եւ են սոքա որիք ի միմեանց, վասն զի ոչ չարկաւորապէս տողին զգնի միմեանց: Վասնզի ոչ Ե միայն են ժինն մասունք, եւ կամ Բ, (եւ) ալլ եւ բազմաց ճանդիպին... — Հմմտ. Գ. Հատոր, էջ 561:

Էջ 37բ. — Թաւթի անյաղթ փրիստփայտի. — [Է]թիին բազում անգամ առ տրամաբանական խնդիրք իրաց հասանելեաց եւ անհասից, Արդ եթէ յաղթեացես ի վերայ հասանելեացն, մի ամբարտաւանութիւն կորզել խանչումն ընկալցիս, քանզի ախմարացն է այս, ի դուզնացեա ինչ յաղթութեան մեծամեծս խորհիւ...:

Էջ 38ա. — Վանական Վարդապետի, Այլարանութիւն Հնոց Գրոց յԱրարածոց. — [Ե]րգիւք՝ եկեղեցի, արեգակն՝ Քրիստոս

Ա. — ԲԱՆԳԻՐՔ. — 38

Էջ 41ա. — Վերնագրին տեղը բաց կը մնայ: [Ա]սորոց բառ է, կամ Քանանացւոց: Արդիւ, ծառայ Տեառն, կամ ծառայ խոստովանելի:...

Էջ 62ա. — [Բ]ախդ, դիպած, կամ, ճանդիպումն:

Էջ 65ա. — [Գ]արչապար, կոռնկ:

Էջ 68բ. — [Դ]անանկն շարքայն է, եւ է ծիրանագոյն, իբրեւ զդիպակ սեւոյ: Դանանակն որ է կանանկ զմրութիւն, զոր ոմանց ասեն:

Էջ 88ա. — Մատաղ, մատղաշ, կամ, կաթնակեր:

Էջ 98ա. — [Ե]տղամաթ, զամ, կամ, միս: Ետղամաթ, փակեալ, դաստառակ, կամ, մատրամա է: Ետղամաթ, մոգմոգի թել, կամ, զայթան:

Էջ 112ա. — [Տ]տպակ, ստղադար, կամ, Բալակ:

Էջ 116բ. — Փռնկալ, փռնչալ, կամ, զոռալ:

Էջ 117 եւ 123-124, միասին:

Էջ 117. — Քարոզ վասն ողլունի ասացեալ:

Էջ 118-122, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

Էջ 123. — Այս Օհանու Քաղուածոյն է զոր ասեն թէ Ղազարու Շայրն Հերովդէի Թազաւորի ճէլատն է: — Եւ եղեւ աւուր միում բարկացաւ Թազաւորն...:

Էջ 125ա. — Խրատ կանոնականք կրօնաւորաց զոր սահմանեցին Աբ. Հայրապետքն Նիկիոյ. — Ա. — [Պ]արտ է քահանայի ահիւ եւ զողութեամբ կալառաջի Աստուծոյ...:

Էջ 138, բոլորածեւ աղիւսակ, կեդրոնը սա զրուքեամբ. — Այս է դուռն ԶԻ եկին որ կոչեն արեւստ համարողական:

Էջ 138բ. վարը. — Քերականութիւն որ կոչի էազրեանք, զուգեալ ի Թաւիթ յանաղթ փրիստփայտ է եւ ի հոռմայ վարդապետէ որ կոչի անունն Փրիսիկ...:

Էջ 140բ. — Այս արեւստ ԶԻեկին է, զոր զովեց Անանիայ Երիւակացին եւ ասաց...:

Էջ 141ա. — Հարցմունք Պիտանիք. — [Հ]արց. զինչ է առաջակց անուան: Այն որ զՔս. դաւանեաց Դէմաս էր...:

Էջ 190ա. — Հրց. : Որ բանակէին երկոյտասան ցեղքն: Պիս. : Բովանդակ անցեալքն ի ճանդէն ԶԻՌ էին...:

Էջ 191. — Գծանկար: Խորան վկայութեան յանապատին:

Էջ 197ա. — Հրց. : Զինչ է կարգ քահանայութեան:

Էջ 200ա. — Մեկնութիւն Բառից Քերականութեան. — Վերծանութիւն, ընթերցողութիւն...:

Էջ 205ա. — Քարքմանութիւն պարսի բառի ի Վարդան Գրոց. — Զրազալ[ա]ական, զբուն բան...:

Էջ 208ա. —

Արկեղրիս, ցրդի:

Արտեմեսին, եղեւին, կամ, գնդածաղիկ: Ասփաղոյթ, նաւթ:

Ազրակէս, խոզատանծ...:

Բազաստորոն, նոսն ծաղիկ...:

Թաւի, ամբուս...:

Էջ 215բ. —

Կերասին, հոյն:

Պարադիստոզ, Ժողովատեսնուլ...:

Ջաշան, դիւապաշտ, կամ, դիւա(ն)նուէր

Էջ 225ա. —

Ստեփաննոս, պսակ, կամ, օրհնութեանց:

Տիթրիս, արիութիւն, կամ, ցասկոտ, կամ, լայնութիւն, կամ, ընդարձակութիւն...:

Յգի, որ արմաէ, եւ ի ցորենոյ եւ յամ. սերմանց, որ է պոզա, եւ կաշմա, եւ ալլ

բժշկելիք:

Էջ 228ա.— Յայտնութիւն սրբուհեացն Նդիսարնթի եւ Պրիճատայի վասն չարչարանացն Բի:

Էջ 228բ.— Շարական տաճկերէն սահմանեալ.— Ընկնթէր ստեղծմուչ սըզ Մսիհ եղջնայ, ասմանի շէհիթլէ վէ ալիմ պիթիւրլէր...: 38 տուն:

Բ. ՆՐԱՏԲ. 3

Նեղոս

Էջ 235ա.— Խրատ Սր. Հօրն Նեղոսի, աբարեալ ի դէմս նորամարզ եղբարց, եկելոցն ի միայնակեցութիւն, այլ եւ ի դէմս որկրամուրթեան աղբից.— Սկ(ս)ի[զ]բն պտղաբերութեան ծաղիկ է, եւ ըսկիսբն առաքիւնութեան գործոց՝ ժուժկայութիւն պահոց
...:

Էջ 236ա.— Նորին Հօրն Նեղոսի, Յաղազ պոռնրկութեան որ է մայր արատից:

Էջ 237ա.— Վասն հոգեոյ բարկացողի եւ պէս պէս խրատու:

Էջ 243ա.— Վասն հոգեոյ արծաթսիրութեան եւ այլոց խրատ:

Էջ 245ա.— Վասն հոգեոց ժանձրութեան եւ պէս պէս խրատու:

Էջ 247ա.— Վասն հոգ[ւ]ոյ սնափառութեան եւ դժեհա դիւի:

Էջ 249ա.— Վասն հոգոյ ամբարտա(ն)վանութեան եւ պէս պէս խրատ:

Էջ 251ա.— Վասն հոգեոց արտամութեան եւ արտամտութեան:

Էջ 253բ.— Խօսք Նեղոսի Սր. Հօրն եւ երանեալ ճգնաւորին.— Տուր զսիրտ քոյ Աստուծոյ...:

Էջ 258բ.— Նորին Հօրն Նեղոսի խրատ առ ճգնավորսն.— Սկիզբն բարեաց երկիւղ Տեառն է...:

Էջ 258-259ի միջեւ ըստ երեւոյթին երկու թերթիկնք:

Էջ 259ա.— ...եւ թոռնիայքն եղբարցն սոցա խնամենան. եւ որդիքն սոցա որ եւ ծագ թոռնիայքն առնուն զիրար որպէս դրոյմեալ է ի տփերդ...:

Էջ 271.— ...բայց ինքն ոչ զի օրինօք որդէթրութեան եղեւ եղբայր եւ կամ քոյր ուսեր:

Էջ 272ա.— Գիր մըրմնոցի.— Նախ եւ առաջին ժԲ եունր դիր...:

Էջ 272բ.— Այս կանոնս հաստատեալ ի Բաթլոսէ Առաքելոյն.— Բէ մուկն անկանի

աման աղի...:

Էջ 274բ.— Աւրինակ Սր. Աստուածածին իբրեւ խնձորի մէջ անտառաց:

Էջ 276բ.— Մանուշում վասն գլխաւոր սրբոց:

Էջ 277բ.— Մանուշում վասն հիւանդաց:

Էջ 278բ.— Մանուշում եկեղեցոյ:

Էջ 280.— Այս եւ անուանք աշակերտաց երկնաւոր Թաղաւորին Յի. երկոտասան առաքելոցն...:

Էջ 281ա.— Աղբիւրն ամ. շնորհաց աղբիւրացուցանէ ի ձեզ...: Ա-Բ:

Էջ 285ա.— Աւետեաց երկիրն յԵրուսաղէմ է... Բաշթերունի Արճէշ է:

Էջ 280ա.— Գովասանք եպիսկոպոսաց:

Էջ 282բ.— Երանելին Օգոստինոս ասաց թէ մարդն որ ի պատարաբն երդա Ը բարի շնորհի նմա:

Էջ 288ա.— Հարցմունք Պիտանիք:

Հարց: Ազամ եւ զԵւայ յի մի ժամ ընդէր ոչ արար Ան...:

Էջ 289ա.— Ծանկ գրոյս որ հաստատեալ է ի վերայ տառի.— Ա.— ա.— Նախ վասն ազահութեան...:

Էջ 304ա.— Աւարտեցաւ ցանկ գրոյս վերայութեան:

Էջ 305.— Նախ վասն ազահութեան.— Յետեւ ի Աթարայ ազահութիւն...:

Հմմտ. հետագայ թիւ 3204, էջ 13:

Էջ 308ա.— Երկրորդ Աղօթից, թէ որպէս կերպիւ կամ ուր պարտ է առնել, կամ գին խնդրել...:

Էջ 336բ.— Դ.— Դժոխոց տանջանքն է զանազան եւ զարհուրելի:

Էջ 413.— Ե.— Նախ Յաղթութեան Աստուծոյ եղեալ ի ձեռն մարդոյ:

Էջ 425.— Զ.— Նախ չար ընկերաց ըզգուշանայ:

Էջ 436բ.— Տ.— Նախ տրտմել անշիպ վասն ժամանակաւոր իրաց ոչ է պարտ.— Առաջաց ժե. Սրտի բերկրելոյ երեսք ծաղկին...:

Էջ 441բ.— Երկրորդ փորձէ եւ ընտրէ Ան. գիրսն զանազան կերպի.— Արարածոց ԻԲ. Եւ եղեւ յետ բանիցս այսոցիկ փորձեաց Ան. զԱրարածաւ...:

Էջ 443.— Գրչափորձ եւայն:

Էջ 444-445.— Այբուբենի տառերով Թուաբանական աղեւտակներ:

Էջ 448.— Նորին Բարոզ Վասն Խալի...:

Էջ 450.— Զանազան մանրութ: Ղազար Թորոսեան:

Վերջին կողքին՝ Ղազար Բ. Տէր Մշայել-

հան:

Յիշատակագրութիւնք.—

Ա.— Գրիշ Գեորգ Դպիր.— 1747

1.— էջ 72բ, ստորոտը.— Յիշեցէք ի մաքրափայլ աղօթս ձեր զմեղաւոր Գեորգ որ հմ դպիր:

2.— էջ 116, ստորոտը, բոլորգիր.— Վախճանեցաւ գիրքս որ կոչի Բառ Նիւթ. փառք Յի. խաչեցելոյն: Ով լուսաւորչաբանն եւ ի վերայ ուղղափառ հաւատոյն Հայոց, յիշեցէք զիս եւ մեղաւոր, միով Հայր մերիւ, եւ դուք յիշեալ լիլիք ի Քրիստոսէ ամէն:

3.— էջ 136բ, ստորոտը, նոտր շնորհգիր.— Թվին ՌՃԼԶ, Փետրվարի Ժ, Սբ. Մարգարէի պաշն, չորեքշաբթի իրիկուն տաքուրա խանին մէջն խեղճեցին Բ Արապքերցի, եւ մէկ ալ սրով սպանեցին:

Բ.— Գրիշ Մարտիրոս Դպիր.— 1748

1.— էջ 198ա, ստորոտը, նոտր շնորհգիր.— Յորժամ ընդերնուց զայս գիրքս, ով մանկունք լուսեւրամից, յիշեցէք ի մաքրափայլ աղօթս ձեր զմեղապարտ զրիւս զտր. Մարտիր, եւ դուք յիշեալ լիլիք ի Քրիստոսէ Աստուծոյ մերմէ:

2.— էջ 227բ, վարը, բոլորգիր.— Ահա կատարեցաւ տետրակս որ կոչի Փառ ի Վարդան Գրոց, ձեռամբ Մարտիրոս դպիր կոչեցելոյ:

3.— էջ 234բ, ստորոտը, նոտր շնորհգիր.— Գրեցաւ Անձինքս ձեռամբ տիրացու Մարտիրոսին, ի Թվին Հայոց ՌՃԼԶ, սեպտեմբերի ԺԸ, օրն կիրակի, ամէն:

Գ.— Մաշկեցի Պեկլերի.— 1788

էջ 119, անհարթ գրով.— 1784, Ճամա-գախիր 11, յես Մաշկեցի մահտեսի Քասբար ամիրայի որդի նվաստ Պեկլերու գ(ե)-նեցի. ով օք հանդիպէ յիշեցեք նվաստութեւ դուք յիշեալ լիլիք Աստուծոյ, ամէն:

3200

ՄԱՆԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԿՈՍԻ.— 14

ԱՐԱՍՆՂ ՎՐԴ.

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 23×15.5×3: էջ 444: Հանգամանք լաւ բայց առաջին թերթը պատռւած: Թուրք հասարակ: Գրութիւն՝ խորագիրն եւ, սկզբնատողը եւ զլիստատեւը կարմիր, մնացեալները սեւ մելանով, միասին, 31 տող, կարմիր գիծերու, միջեւ: Նոտր շնորհգիր վարժ: Համառոտագրութիւնք առատ: Գունաւոր զարդագիր եւ լուսանցազարդ Գլուխներու սկիզբը: Նկար Մարկոս Անտարաւիչ եւ առիւն զբօնն ըսկիզբը: Դասարան էջեր սկիզբը 16: Կաշեկազմ տախտակեայ ոսկեղորուզ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 3.— Որպէս եւ ասէր իսկ թէ արարէք պտուղ արժանի ապախարութեան...:

էջ 4.— ...Այլ եւ ասեմ ձեզ, թէ Նդեայ

եկն եւ արարին ընդ նմա զինչ եւ կամեցան, որպէս եւ գրէ վասն նորա.— Հմմտ. Մրկ. Թ. 12:

էջ 50.— Գլուխ Տասներորդ.— Եւ անտի յարուցեալ զայ ի սահման Հրէաստանի...:

էջ 108.— Գլուխ Մետասմերորդ.— Եւ յորժամ մեծ եղին յԵրուսաղէմ...:

էջ 159.— Գլուխ Նրկտասմերորդ.— Եւ սկսաւ խոսիլ ընդ նոսա առակոք...:

էջ 198.— Գլուխ Նրքիտասմերորդ.— Եւ յեւանելն նորա ի տաճարէ անտի...:

էջ 238.— Գլուխ Ձորքիտասմերորդ.— Եւ էր Ձատիկ եւ բաղարջակերք յետ երկուց աւուրց...:

էջ 320.— Գլուխ Ժնբերորդ.— Եւ վաղ-վաղակի ընդ առաւտն խորհուրդ արարեալ

էջ 396.— Գլուխ Տասնեկեցերորդ.— Եւ իբրեւ անց չարաթն...:

էջ 421.— Եւ իբրեւ լուան ելին եւ փախ-
նան ի գերեզմանէն քանդի զահի հարեալ
էին եւ ոչ ումեք ինչ ասացին զի երկնչէին
...:

էջ 423, վարդ.— Ասեն թէ Մեկնիչս զայս
Բարսեղ վարդապետ է արարեալ, որ մակ
անուամբ ըստ ասի, որոյ հոգին ընդ հրեշ-

տակացն դասի. Ամէն:

էջ 424, դատարկ:

էջ 426.— Յամկ գլխաւոր բաժնից պարու-
նակեցելոյ Սր. Աւետարանիս Մեկնու-
թեամս յայսմիկ գրգռքս, այբուբենակամ
կարգաւ շարակարգեալ, առ ի դիւրաւ գտա-
նել ամ. ոք զիմդրեալ բաժնի:

էջ 434-444, դատարկ:

3201

ՅԱՂԱԳՍ ՍՐԲԱՑՈՒՑՄԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՑ ԳՈՂՈՒԹԵԱՆ.— 2

ԵՒՍՏՈՒՍՏՈՒՍ ԳԻՈՍԹԻ

Կ. Պոլիս

ՌՄԺԱ = 1782

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 21×18×3: Էջ 380: Հանգամանք
լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ՝ Մեղիսեղեկ
Կ. Պոլսեցի: Գրութիւն սեւ մեկնով, միա-
սին, 24 տող, սեւ գրեթէ միջին: Նոտր
չեղագիր: Համառոտագրութիւնք բաւական
առատ: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմա-
զարդ: Դատարկ թուղթ սկիզբը եւ վերջը
մէկ մէկ թերթ:

Տիտղոսաթիւր.—

էջ 1.— Գիրք Յաղաքս Սրբաբուցման
Խորհրդոյ Գոհութեան, շարադրեալ ի Քիոս-
ցի Եւստոսատիոս ճարտար բժիշկ իմաստասէ-
րին յունաց, մակ անուամբ Արեւելոյ կոչե-
ցելոյ, յամի Տեառն 1758ին:

Եւ թարգմանեցեալ ի Մեղիսեղեկ բանա-
սիրէ Կոստանդնուպոլսեցւոյ ճրիպպէս, ի
խնդրոյ յումեմէն բանասիրէ, առ ի ջատա-
գովութիւն եւ ի ճշմարտութիւն փրկագործ
պատարագի ամենասուրբ խորհրդատեարին
ուղղափառ եկեղեցւոյ Հայաստանեայց:

Եւ ի Հայրապետութեան Սրբոյ էջմիածնի
տեառն Յակոբ արքայական կաթողիկոսի ամ.
Հայոց:

Յամին Արամեանց ՌՄԺԱին, եւ ի կա-
ղանդին մէկն փետրվարի սկսեալ ի թարգ-
մանել եւ ի յեւն ապրիլի աւարտեալ ի Կոս-
տանդնուպոլիս քաղաքի.— Հմմտ. թիւ 959,

Գ. Հատոր, էջ 514-515:

էջ 2.— Սոյն սա Եւստոսատիոս բժիշկ ի-
մաստասէրս զբազում աշխատանս յանձն
առնելով, արար զՋատագովութիւն սակս եկե-
ղեցւոյն իւրոյ սեպհականի, եթէ զրոյժ եւ
եթէ անգիր, որպէս եւ աւանասիկ տեսանի ի
մատենիս յայսմիկ ներկայացելում:

Այլ եւ վասն զոչոյն ինքն ջերմեռանդ
ճշմարտախոս, ի բոլոր կեանս իւր ընդ ազ-
գակցաց իւրոց ոմանց բանակրու լինէր, թէ
ազգէ Հայոց ուղղափառ է դասնութեամբ:
Եւ ի վերայ այսր բանի այնքան արարեալ է
զՋատագովութիւնս, մինչ զի յայնմիկ պա-
հու, յորում փոխելոց էր գկեանս իւր յաշ-
խարհէ աստի, յոյժ պնդագոյնս վիճեալ ասէր
առ ազգայինս իւրս, զազգէն մերմէ եւ զե-
կեղեցւոյն, այսինքն զՀայաստանեայցս,
թէ նոցա ազգն, եւ կամ եկեղեցին, ոչինչ
իւրի կարեն կոչիլ հերետիկոսական, այլ մի-
այն բաժանեալք կարեն ասիլ ըստ ուղղու-
թեան ոմամբք արարողութեամբք:

Արդ ահա այսպիսեօք բանիւք արդարա-
ցուցեալ զազգս մեր եւ զեկեղեցիք, թողլով
զկնի իւր գիրուն իբրու անջնջիլի արման, եւ
ինքն էառ զգրու իւրոցն կենաց, որոյ յիշա-
տակն բարեաւ յիշեցի, Ամէն:

էջ 3.— Եւստոսատիոսի Քիոսացի (այսինքն
Սահլըզցի) բժիշկ իմաստասիրին: Խնդիր

յաղաքս սրբացուցման խորհրդոյ տէրունական ընթերցան, Պարզաբանեալ երկակի նախադասութեամբք. — Որովհետեւ սրբացուցումն տէրունական ընթերցանց, որ ունի լինելի քահանայիցն...

էջ 57. — Եւտրատիոսի Քիսացի բժիշկ իմաստասիրի: Յաւելուած Երկրորդ:

էջ 87. — Եւտրատիոսի բժիշկ իմաստասիրի: Յաւելուած Երկրորդ:

էջ 111. — Եւտրատիոսի Քիսացի բժիշկ իմաստասիրին: Նախադասութիւն Երկրորդ:

էջ 175. — Յաւելուած Առաջին:

էջ 205. — Գլուխ Վեցերորդ: Վանումն եւ կորեանումն ձյորէնտինու ժողովոյն:

էջ 248. — Յաւելուած Երկրորդ:

էջ 352. — ... եւ այսպէս կատարեցան այս երկու նախադասութիւնքս. — Վախճան:

էջ 353-360. դատարկ:

3202

Ա. — ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԳՈՑ ԵՐԳՈՑՆ. — 15

ՎԱՐԴԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

(ԺԵ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 20×18×1.5: էջ 88: Հանգամանք բաւարար. նորոգութիւն կրած: Թուղթ կոկեալ: Գրիչ եւ Ստացող* Սուքիաս: Գրութիւն* խորագիրները եւ զլխատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մեյանով, երկսիւն, 35 տող: Նորոգեցիր մանր: Համառոտագրութիւնք յոյժ առատ: Կարմրաներկ զարդագիր եւ լուսանցազարդ էջ 37, 54, 55, 91: զլխազարդ իւր սարօք, էջ 8: Կանչկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ: Դատարկ թուղթ սկիզբը եւ վերջը մէկ մէկ թերթ:

ՐՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-2, դատարկ:

էջ 3ա. — Հոգիազայծառ եւ տիեզերայոյս Վարդապետին Վարդամայ արարեալ պարգաւթիւմ Երգաց Երգոյն ի յայսմ Բրիստոս. — Նամանցաւ արքայութիւն երկնից դանձի ծածկելոյ պարանկի...:

էջ 38բ. — Միմչեւ ցայս վայր Գրիգոր Նիսացիմ մեկնեալ է, եւ աստի ի վեր գձոգիմ Սուրբ խմորեմբ ատաղձորդ:

էջ 53ա. — Իսկ զու եղբայր, մշակդ մորենեաց...:

էջ 54ա. — Ցամկ առաջիկա Լուծմանց Երգ Երգոց:

էջ 55ա. — Համառոտ հաւաքումն ի տեսութիւն լուծմանց Երգաց Երգոյն, աշխատասիրաց Գրիգորիոս Եսկաղի, արի եւ երջամիկ հոնտորի եւ քաջ փիլիսոփայի Հայոց, աշաւկերտի Եռամեծիմ Յոնանու Որոտմացոյ, ի լուսաւոր բանից Վարդամայ:

էջ 91բ. — Եկլետիատես:

Պի. — Ժողովումն լսի, որ ցրուեալ միտս ի պաշտոն զիւաց եւ ի յախտ մարմնոյ ժողովէ ի միւն Ան. եւ ի գործս բարիս...:

էջ 94բ. — ... Պի. — Այսմ ասեւ վարդապետք Դ պատճառս: Նախ զի կիրակէ էր Գալուստ Լոգ | Այսպիսի. շարունակութիւնը չկայլ:

էջ 95-98, դատարկ:

Յիշատակագրութիւնք. —

1. — էջ 38բ, ստորոտը. —

Հստացող սուրբ գրոցս զՍուքիաս մեղսալի, յիշեւ աղաչեմ ի մաքրափայլ շնորհան ձրի, զի աղօթիւց ձերօք բազում մեղք իմ թողցի, եւ ձերդ ողորմելով եւ ձեզ Տէրն ողորմի:

2. — էջ 53բ, ստորոտը. — Հմեղաւոր գրիւքս աղաչեմ յիշել ի Տէր, խնդրեւ մեղաց մերոց թողութիւն:

Բ. — ՄԵԿՆ. ԵՐԳՈՑ ԵՐԳՈՑՆ. — 23

Գր. Տաթեւացի

3203

ՍԱՂՄՈՍ ՏԱՂԱԶԱՓԵԱԼ.— 4

ՅԱԿՈԲ ՔԷՆ. ԵԻԴՈԿԵԱՅԻ

Տեղի

ԻՃՋ = 1657

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Ծաւալ 18×10.5×5.5: էջք 520: Հանգամանք անբաւարար. մասամբ ազդուած թացութենէ: կարօտ նորոգութեան: Թուղթ ըսպիտակ: Գրիչ՝ Զաքարիա: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողերը եւ սկզբնատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 15 տող: Նոտրագիր անկանոն: Համառօտագրութիւնք սովորականէն աւելի: Բայազոյն զարդագիր եւ լուսանցազարդ գուրդաներու սկիզբը, Կանոնները հանդերձ գլխազարդով, անարուեստ: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ քայքայուած:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1-2, դատարկ:

էջ 3, ստ. լուսանցքին «Յովասափի եղանակովն է».— Աղայամբ ի Հոգոյմ Սրբոյ ի բամիցմ նարեկա, առ ի օգմութիւմ առաջաբամիցմ:

Աղայեմ գտէրութիւնդ անփոփոխելի,
ամենազօր եւ Սուրբ Հոգոյդ զըթածի.

Ծոյեալ յիս քաղցրութեամբ ի Հոգոյդ շնորհի,
եւ եւս բարեգործեա անձն իմ եղկելի:

.....
Բղդխումն հայրական Հոգիդ գիտութեան,
էակից Միածնի Հաւր իմաստութեան,
պարգեւատու առատ բազում բարութեան,
եւ ինձ տուր ի բազմաց սակաւիկ մի բան:

Որպէսզի ուղղեցից որք որ առ ջեզ զան,
որդիացեալքն հօր որք եւ նոր ծնեան,
գի լինիցիս Հոգոյդ Սրբոյ օթեան,
Հաւր եւ Որդւոյ տեղի եւ բընակարան:

— Աղայամբ ի բոգոգմ Սրբոյ:

էջ 7.— Դարձեալ ի Բամիցմ նարեկա շաբաղոցեալ ի տեղի առաջաբամիցմ Սաղմոսացրմ Դաւթի:

Զայն հաւալանաց,
երգ պաղատանաց,
այս բան մաղթանաց. . .
ըգբեզ Տէր աւրհնել,
բարձրացուցանել,

եւ փառաւորել... — Զ ա մ Ե ո զ ր ո :

էջ 16, դատարկ:

էջ 17.— Յակօք Բաեամայի Եղովկացոյ
չարագրեալ զՍաղմոսն Դաւթի...:

էջ 19-20, դատարկ:

էջ 21.— Ի Սաղմոսացմ Դաւթի Առաջիմ
Երամեալ է.— Ամենայն մարդ ով ոք եւ է
... — Ստորին լուսանցքին. «Որպէս առին
չնորհս ի գերեզմանէն Գի. նոյնպէս եւ դու
առնուա չնորհս յԱստուծոյն»:

էջ 71.— ԺԸ.— Ի Սաղմոսացմ Դաւթի,
փոխ. Երկիմբ պատմմ:

էջ 128.— Գ վանկէն գանձի, եւ Առաւօտ
լուսոյին գոյնն է:

էջ 127.— Ի Սաղմոսացմ Դաւթի. փոխ.
Մի՛ Յախանձիր.— Դու մի՛ նախանձիր, ի
գործոս զազիր, յուեայն եւ նանիր...:

էջ 308.— Իմ եղականին գունովն ասա:

էջ 808.— Ի Սաղմոսացմ Դաւթի, փոխ.
Տէր ապօքմ:

էջ 482.— Յիշատակարմ Երազորոցի
Սաղմոսիս: Տէր Ած. ողորմեսցի. ամէմ:

էջ 483.—

Յետ Աղամայ ելանելոյն ի փափքութեան,
որդիք նորա ընդ անասունս աստ բնակեցան,
ծընակ գաւակս ի վերայ երկրի եւ բազմացան,
եւ յարարչէն իւրեանց նոքա մոլորեցան:

.....

Եւ ի լրուման հին օրինաց գրաւորական,
առաքեցաւ աստ ի բարձմանց երկնից արքայն,
ընտրեաց առ իւր յաշակերտացն երկրոտասան,
հոգով լըցոյց եւ գիտութիւն ետ զանազան:

.....

Եւ ըստ ժամու գկարգն աղօթից պատշաճական,
զբան հաւացեալ ի գրող սրբոց ընտրողական,
որով լինին Տեառն Աստուծոյ միշտ արհնարան,
այլ եւ հայցեն վասն աշխարհի խաղաղութեան:

.....

Յապտո բաժնաւ արհնելք զԱստուած զձայն իմական,
եւ զէակից Որդի նորին անճառական,
եւ Սուրբ Հոգոյն նորոգողի զամենեւեան,
փառք եւ սրափեւ գրութիւն մինչ յաբեռան:

էջ 493.— Յակոբ Թոխաթցի մեղօք զառաւ-

եալ... — Յ ա կ ո բ ի :

էջ 497. — Տաղ արարեալ երգ Աղամայ միմ-
չել ի Գրիստոս: Տաղ Թաթեօսի. — Հազար
կենդանայկերպ Ած. ստեղծեր է...

էջ 609. — Մեղադիր. — Մեղա քեզ Բս.
Ած. ապաւն յոյս ըզքեզ ունիմ...

էջ 613. — Գամձ Աւետեաց Աստուածած-
նիմ. — Խընդութեան ժայն բառբառեաց...
— Խ ա յ ա տ ու ի :

Յիշատակարան Գրչի. — 1887

էջ 495. — Արդ զբեցա: ժայնաւոր Սաղ-
մոսարանս ի թվականս Հայոց ՌՃՁ ամին,
նոյնամերի ամսուն ժէ, օրն Գլաբթի, ձե-
ռամբն խոնայ Մարըշահին զն որդուն, նը-
ւաստ Ջաջարիայիս, որ զբեցի ի վայելումն
աղայիս՝ խոնայ Մարըշահին, չէլէպոցս՝
Պէկի չէլէպուն, Պէկէր չէլէպուն, Եղիայ
չէլէպուն, Յակոբ չէլէպուն: Հայցեմք եւ
խնդրեմք յԱստուծոյ. որ բարով վայելել

տացէ մեզ եւ որդոց մերոց մինչեւ ի խորին
ծերութիւն, ամէն:

Արդ աղայեմ զմեզ, ով Հայրք եւ եղ-
բայրք, որ Հանդիպիք ի սայ կարգալով եւ
կամ աւրինակելով, յիշեցէք ի մաքրափայլ
աղաւթս ձեր, զուսուցիչս իմ ըզՊէկէր չէ-
լէպիս, որ բազում այնատանք ունի ի վերայ
իմ, զոր Տէր Ած. առողջ կենաւք պահէ գինջն
մինչեւ ի խորին ծերութիւն: Եւ զիս նուաստ
Ջաջարիաս միոյ Հայր մեղաի արժանի արա-
րէք, եւ զուք յիշեալ լիցիք անդ յատենին
Բի. որ ասէ. Եկայք աւրենալք Հաւր իմոյ
ժառանգեցէք զանըսպառ ուրախութիւն, ա-
մէն:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն. — 1896

էջ 520, վարը, մասամբ փճացած. — Թվին
ՌՃԽ, յուլիս ամսոյն ժէ, օրն չորեքշա-
բաթի երեկոյին Մարըշան, որդի Սառ . . .
փոխեցո, եւ ինք էր ԼԱ ամեան. փառք
Աստուծոյ...

3204

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Մ Ո Յ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասալ 14-5×10×4: էջք 478: Պրակք Ժ
+ ԺԲ: Հանգամանք լաւ ընդհանուր առամար:
Թուղթ Հասարակ: Գրիչ՝ Ներսէս: Գրու-
թիւն՝ խորագիրները եւ զխատառներ կար-
միր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 20,
18 տող: Նոտր չեղադիր վարժ: Համաու-
տադրութիւնք յոյժ առատ: Կարմիր կապոյտ
զարդադիր, լուսանցազարդ եւ զխսագարդ
էջ 13: Կաշեկազմ տախտակեայ զյուշմա-
զարդ: Պահպանակ մազաղաթեայ, սկիզբը
մէկուկէս թերթ. վերջը՝ երկու, վնասուած,
եղծուած, միջին երկաթադիր, անկիւնաւոր,
ճարտար գրչէ, մասն Աւետարանի: Կնիք
սեւադրոյմ, փակադիր, Վեպտոս Վարդա-
պետ, էջ 4, 13: Պատուիրատու Ջա-
ջարիս:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-2, դատարկ:

էջ 3-11. — Ցանկ: Ա-Բ:

էջ 3. — Ա. — ա. — Նախ վասն ազահու-
թեան:

էջ 4. — Բ. — Բարկութիւն ո՛րչափ չարիս
զործէ:

էջ 11. — Բ. — Բ. — Երկրորդ՝ փորձէ եւ
ընտրէ Ած. զիւրան զանազան կերպի:

էջ 12, դատարկ:

էջ 13. — Ա. — Նախ վասն ազահութեան
— Յետո Է, Աջարայ ազահութիւնն. —
Հմմտ. Թի. 3199, էջ 306:

էջ 17. — Երկրորդ Աղօթից...

էջ 63. — Դ. — Դժոխեաց տամբմք Է զա-
նագամ եւ զաղեւորիլի:

էջ 168. — Մ. — Նախ՝ մաքուր մաքմ ան-
գիտելի է:

էջ 192. — Ե. — Նախ յաղթութեան Աստու-
ծոյ եղեալ ի ձեռն մարդոյ:

էջ 231. — Տ. — Նախ տրամել անչափ վասն
ժամամկաւոր իրաց ոչ է պարտ. — Առակաց

ժն. արտի բերկրելոյ երեսք ծաղկին...:

էջ 240. — Երկրորդ փորձէ եւ ըմբռէ Ած. գիրսն զամագամ կերպիւ:

էջ 243. — Գրչէն. — Անմեղադիր լերուք, ով չարք իմ եւ եղբարք, զի օրինակն խիստ սղալ էր:

էջ 244-246, դատարկ մեծագոյն մասամբ:

էջ 247. — Բամբ խրատու հարցն համառոտ առ Սք. Մակարոս: Եւ մեք ձեռն արկեալ ի սա դուզմ իմչ քան առեալ ի հարցմամն մոցիմ, վասն յաւտի շեռեմայեղեմ կարգաց:

էջ 250. — Նուամեծիմ Գրիգորի Տաթեւացոյ, քան իմչ յառեալ ի Հարցմամ Գրոց սորիմ գրեմք ի տոմսի աստ, ըմդդեմ երկարեակացն:

էջ 278. — Վասն Դժոխոցն Հարց:

էջ 281. — Վասն քաժամեալ հոգւոցն:

էջ 309. — Վկայութիւնք Ուղղափառաց:

էջ 320. — Վկայութիւնք Հակառակացն եւ պատասխանիք յոցին:

էջ 329. — Թէ ոչ եմ ճաւարեմ երոյ:

էջ 338. — Վկայութիւնք հակառակացն եւ պատասխանիք մոցայ:

էջ 352. — Այլ իմչ ի քամէ սորա, Վասն Զորեմբարթու եւ Ուրբարթու:

էջ 354. — Թէ կամիս որ գիրտնաւ թէ որպէս մարդ է եղեր Գրիգոր Հեռետորս, ըզթուամ Վարդապետին զՊատմայգիրքն կարդայ:

— Յաղագս կարգի Գեանեմայութեամ:

էջ 372. — Հարց Վասն Նոյեան Տապանիմ:

էջ 379. — Հարց Վասն գեմմամ կեմդամեաց:

էջ 380. — Վասն Փառաքանութեանց Հրեշտակաց:

էջ 391. — էր Թագաւոր մի որ բնաւ ոչ ուրախանայր...:

էջ 394. — Հոռոմոց թխթում. — Այլ զարկարացեալն ի Հաւատաւ ընկալարուք մի խղճիւ երկմտութեանց...:

էջ 397. — Տրամաբանութիւն լատին Թուաի վարդապետի. — Իսկ յայցանէ յայտնի է թէ զորս պարտութք յօրինացն Մովսէսի պահել եւ զորս ոչ...:

էջ 411. — Սրբոյն Ստեփաննոսի Սիւնաց

Եպիսկոպոսի, տիեզերալոյս եւ իմաստուն վարդապետի ասացեալ ի դիմաց հերիտիկացաց. — Հուր երկին եւ ունկն զիր երկիր...:

էջ 418. — Գլուխ Երկրորդ: Յաղագս քննութեան դամ իմչ քննասութիւն. — Զքննութեան զանազանութիւն սքանչելին ի բռնաւ Գրիգորիոս Նիաիայն ուսուցանէ մեզ փարթամ բանիւք...:

էջ 423. — Գլուխ Երրորդ: Եթէ քննութիւն ամարմին առանց ենթակայի գոյութիւն ունի թէ ոչ:

էջ 429. — Գլուխ Զորրորդ: Թորում խնդիր ի մեզ թէ Բ քննութիւնք. զոր տեսն, ամօժմարթ եմ ի դիմարթ եթէ ամոժմ:

էջ 438. — Ընդդիմաբանութիւն վասն Բ քննութեանցն այլ եւ այլ, եթէ ամեմար է ի միում դիմում իմեւ. եւ համաձայնակցութիւն մոցա նետարի եւ այլոց հերձուածողաց. — Աղայեմք զձեզ սիրովն Աստուծոյ, ականջ դիք բանից իմոց եւ ի միտ առէք...:

էջ 453. — Որդեակ նախ լեզուէտ պարտաստ կացիր Հանց յօտար թշնամւոյ...:

էջ 470. — ...Շատախաւսին ունկն մի դռնել: Եւ այս քաւական է իմաստնոցն ի փառս Այ. Հաւրամէն:

էջ 476. — Կայր մեծատուն մի ունէր ինչս քաղուսմ, եւ չունէր զաւակ ի վերա երկրի...: Կը մնայ անաւարտ:

Յիշատակագրութիւնք.

Ա. Ներսէս Գրչի. —

էջ 259, վարը. — Ո՛հ դառնացեալ անձինս, որ պահ մի գրեթեան ի յանդեանելոյ չեմ դադարեր: Հայցեմ Հանդիպող այսմ գծիս, զՆերսէս զժող սորին յիշեցէք եւ թողութիւն Աստուծոյ Հայցեցէք, եւ Ած. թողցէ զյանցանս ձերամէն:

Բ. Պատմաիրատու Զաքարիայի. —

էջ 351-352. — Ած. լուսաւորէ կրկին լուսաւորիչ Գրիգոր Տաթեւացուն Հոգին, որ այսքան ճոխութեամբ եւ ճոխաբանութեամբ զարդարեալ է զազգս Հայոց: Եւ ես մեղօք զառածեալ Զաքարիաս զրել տուի ձեռամբ Ներսէսի զսա վասն ռգտի գրոց աշակերտելոց. դուք այլ միոյ Հայր մեղայի զմեզ արժան արէք, եւ ձեր մեղացն թողութիւն շնորհեցէ Տէր մեր եւ...:

3205

Ա. — ԱՄԱՐԱՏՈՒՄԱՐ. — 13

Հայագ

ՌՁԴ = 1635

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաս 16×11×2.5. էջ. A+264. Հանգա-
ման համարն բառարար. Թեթևակի ազ-
դատե խոնարհութենէ: Թուղթ ղեղնորակ:
Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողե-
րը եւ զլիսառեւերը կարմիր, մնացեալը սև:
մեյանով, միասին, 14, 16-18 տող: Նոտ-
րագիր: Համառոտագրութիւնք յոյժ առատ:
Ուղղագրութիւն տկար: Կարմիր կապոյտ
զարդագիր եւ լուսանցազարդ. էջ 1, 41, Կա-
նկագծ տախտակեայ դրոշմազարդ:

ՐՈՎԱՆԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա, տարբեր Թուղթ եւ գրչութիւն. —
Տոմարական մանր գիտելիք ՌՂԸ եւ ՌՂԹ
տարիներուն յառուկ:

էջ B. — Տոմարական աղիւսակ:

էջ 1. — Պատճէմ Հայոց Մեծեաց Տումա-
րից: — Կրկնակ ամսոց այսպէս արա...:

էջ 20-21ի միջեւ ըստ երեւոյթի կը պակ-
սի մէկ թերթ:

էջ 41. — Կրկնակ ամսոց այսպէս արա

էջ 57. — Զմկական կենդանակերպիցն
այսպէս արա...:

էջ 59. — Յաղագս Հոռոմեաց կրկնա-
կիմ:

էջ 63. — Մեկնութիւն Տումարի գոր արարե-
ալ է Ամդրեաս եղբար Մամգասի:

էջ 101. — Կալ զՀայոց մեծ թվական, ՇԼԲ.
ՇԼԲ Ի բաց երթ, որ մեծ՝ մըրտով է Հա-
յոց:

էջ 106, զատարկ:

Բ. — ԱՇԵՆԱՐԱՆՈՒՄ. — 11

Վարդաձ Վրդ.

էջ 107. — [Ն]ախ քան զամենայն խնդրեա-
ցուք հղեալքս զէնն եւ ապա զի նմանէ եղ-
եալքս...: — Հիմտ. Թիւ 1881, Զ. Հատոր,
էջ 250:

էջ 125. — Վայոյ Ձոր Եղեգեց մօրն է, որ
կայ կենսաբեր Սբ. Նշանն: Եւ Գայոյ Ձոր որ

աթոռն եւ վարժարանն է սուրբ վարդապե-
տացն մերոց...:

էջ 140. — Աս են այխարը եւ զաւառք Հա-
յոց զոր փոքի շատէ ասացաք:

Իսկ այխարը Պարսից Խորասան, որ ասի
արեւելք...:

էջ 168-169. — Մովսէսի յանդիման
յերթողի է յայնկոյս Յորդանանու:

Սանիովն եւ Սանիր Ահեմոն է:

Գ. — ԱՇԵՆԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ. — 6

Մովսէս Խորենացի

էջ 169. — [Ս]աղագս այխարազորու-
թեան յաստուածային զիրս ոչ ուրեք գտա-
նեմ ոճով ասացեալ այլ զոյգն ինչ...:

էջ 169. — Յայտարեագիր Համալարած
Երկրորդ. — Քանզի ղուանկանաւն եւ զկաս-
պիականաւն մերոց իսկ արանց պահեաց
շուրջ անցեալ...:

էջ 177. — Սպանիայ է Գ անկիւն իմն մե-
տով...:

էջ 181. — Այխարը ընդհանուր. առաջինն
Ասիա. — Բաժանի ընդհանուր Ասիա ի կող-
մանս, եւ նախ զկողմն ի մէջերկրեայս որ
մտանն ի մէջ Յունաց Եովուս եւ Պոնտոսի:

էջ 202. — Մեծ Հայք յեկեղ կարով կապու-
տակիրոյ եւ Փոքր Հայոց առ Եփրատ գետով

էջ 221. — Ահա կատարեցամ ամենայն տիե-
զերէ եւ զատմութիւն խաւսից:

Եւ ահա կամիմ եւ զլափ զորայ Համառո-
տեյ մղոնախաղաց ոռնալափութեամբ աւ-
ժանդակաբար ասպարիզեմ զիտաւորու-
թեամբ. — Հիմտ. Թ. 1138, Դ. Հատոր, էջ
218:

էջ 223. — Նշանագիրք ամուսնաց կարճա-
րամութիւն. — Արարեմ... Քարկոն: Այս
այլ շատ լինի բայց բաւական է մակագրուաց:
— Շուրջ 280 Նշանագիրներ, այլուրեքնա-
կան կարգով:

էջ 229. — Գործաւորք որ ի մարդն կամ. —
Լոյսն բանին եւ պայծառախոտութիւն ի խել-
քնն ծագէ...:

էջ 230.— Լեզուքն որպէս բաժանեցան
աշտարակաշինութեամբն:

էջ 238.— Քրիստոսի զայլատենէն մինչեւ
ի մեզ ՌՈՂԴ ամ է, եւ այս ամս որ մէջն
կանք ՌՁԴ է: Ուրհայու Աստուածածին՝
չինման թիւն ՌՈ ամ է: Երուսաղէմայ Սբ.
Յարութեան չինման թիւն ՌՅԼՁ ամ է: Ուր-
հայու Աստուածածինն քան զԱրութիւնն
ԲՅԿՁ ասորի առաջ չինեցաւ: Աստուածածի-
նըն՝ Քրիստոսի զայստեանն ԼԴ տարի ետեւ
է չինած:

էջ 234.— Ազգաբանութիւն սկսեալ յԱդա-
մայ մինչեւ ի Քրիստոս:

էջ 238.— Որդիքն Եակոբայ:

էջ 237.— Դատաւարքն:

էջ 240.— Ի Դ որդիքն Յովսէփայ յաստ-
ուածահօրն...:

էջ 241.— Գրչափորմ:

էջ 242-243, տարբեր զըլութիւն:

էջ 242.— Նորին սուրբ Հօրն Սարգսի,
Համառոտ, Առաջին Թխթոյն Պետրոսի...:

էջ 254.— Այլեւայլ մանրութիւն:

Մամր յիշատակագրութիւն Գրչի.— 1635

էջ 101, վերջ.— Ով ներհուն գիտուն,
յորժամ պատահիս, զսակաւ զծող յիշե-
ցէք ի Քրիստոս: Գրեցաւ Տոմարս ի Հալապ,
Թվին ՌՁԴ. ամէն:

3206

Տ Օ Ն Ա Ց Ո Ց Ե.— 79

Հայապ = Բերիա

ՌՁԸ = 1659

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 14.5X9.5X4: էջք 442: Հանգա-
մանք լաւ: Թուղթ Հասարակ: Գրիչ՝ Եղիա:
Գրութիւն՝ սկզբնատողերը եւ գլխատառե-
րը կարմիր, մնացեալը սեւ մեյանով, միա-
սիւն, 18 տող: Նոտր չեղագիր կանոնաւոր:
Համառոտագրութիւնք յոյժ առատ: Կարմիր
կապոյտ զարդադիր եւ լուսանցազարդ նը-
շանաւոր օրերու սկիզբը: Գունաւոր խորա-
նազարդ իւր սարօք, էջ Ե, 113: Կաշեկազմ
խաւածարտեայ դրոշմազարդ: Պահպանակ
մազաղաթեայ սկիզբը եւ վերջը երկուական
թերթ, մասն բոլորգիր Աւետարանի: Կնիք
սեւադրոյժ փակագիր, ՇԺ. Մո. Յակոբ
Քահանայ, ՌՁԼԸ [= 1749], էջ 113:
Ստացող՝ Աստուածատուր Քահանայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Առաջին պրակին առաջին թերթը պատու
ուած է:

էջ 1.—

Արդ պատուիրեմ կարգայ եւ տես,
զքեզ խրատեմ թէ միա ղընես,
եւ զպատուիրան նորա առնես,
սրաի մտօք զԱստուած սիրես:

ՁՏեւացոյցս լաւ պահես,

եւ զամենայն տաւն տեսնես,
զժամատեղըն ժիր պահես,
զօրըն սրբոց տօնիւ պատուես...:

Արդ պաղատիմ լալազին ես,
զպառածեալս զըծողս յիշես,
եւ դու Տէր յիշեալ լիցիս,
յորժամ տեսցես փառաւք յերկրիս:

էջ 4.— Տաւաջոյց եւ Աւետարանացոյց
եւ կարգաւորութիւնք եւ հրամանք տէրու-
նական տօնից, զոր եղեալ եւ սահմանեալ
Սրբոյն Սահակայ Հայոց Հայրապետին, զոր
ընկալեալ ի նմանէ Հասուցին առ մեզ նախ-
նիքն մեր:

էջ 5.— Աստուածայայտութեան ծրա-
գալուցի առաջի աւուր զիշերն առաջի կանո-
նադիւին փառն Հաւատամք ի Հայր...:

էջ 35.— Իսկ զայստեան Որդոյն Աստու-
ծոյ քառասնօրեայ ի տաճարն, երկիւնն
նախատեսակ առնիլիք...:

էջ 49.— Բուն Բարեկենդանին կիրակի գի-
շերն փոխէ զձայնն ի վերջ:

էջ 60.— Մաղկազարդին զիշերն հսկումն
է...:

էջ 113.— Սրբոյ Զատիկի գիշերն հսկումն է...

էջ 130.— Նոր Կիրակիի գիշերն հսկումն է...

էջ 172.— Վեց շաբաթուն Եւարթին Համարում է...

էջ 189.— Պետեկոստէի գիշերն հսկումն է, եւ ղեկ սրբութիւն ի վերայ բազմոցի յատենն:

էջ 226.— Եւթներորդ Կիրակի Վարդավառ է...

էջ 244.— Փոխման Սբ. Աստուածանի գիշերն հսկումն է...

էջ 268.— Սբ. Խաչվերացի գիշերն Հրակումն է...

էջ 330.— Այլ խրատ պիտանի կիրակի աւուր Համարքիներուն:

էջ 332.— Խրատք Իւղաքերից եւ Բժշկութեամբ եւ Համոզստեամ Աւետարանացմ:

էջ 337.— Մեսեղիք Մընդեան:

էջ 342.— Ժամամտեր կարգաւ ամենայն սրբոցմ Աստուծոյ այս է:

էջ 360.— Կարգ Մեծացուցեցից ըստ աւուրց շաբաթու:

էջ 365.— Ալիւսիք Գիշերութեամբ:

էջ 372.— Խրատ Քանանայի Քաղամոմ:

էջ 383.— Ուտեմաւոր Մատենիս.— Արդ պատուիրեմ կարդա եւ տես...

էջ 385.— Շարակամաց Ձայնիւղ:

էջ 436, տարբեր գրչութիւն.— Ած. Հզոր եւ սքանչելի, որ ընտրեցեր քեզ սիրելի եւ ժառանկորդ սուրբ արքայութեան զԱպուրջ-մսիւ ծառայն Քրիստոսի... Ա-Ը:

էջ 438-442, զատարկ:

Յիշատակարան Գրչի.— 1659

էջ 434.— Փառք ամենասուրբ Երրորդութեան Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

Որ ետուր կարողութիւն տկար անձինս իմոյ, Հանել յաւարտ զսուրբ մատենիկս, որ

կոչի Տեսացոյց, լաւ եւ ընտիր յօրինակէ եւ հաւաքեալի մի:

Արդ կատարեալ գրեցաւ սա ի թուականին Հայոց ՌՃԸ, ի մայրաքաղաքն Հալապ, որ կոչի Բերիա, ընդ Հովանեաւ սուրբ տաճարիս, Սբ. Աստուածածնին եւ Սբ. Քառասնիցն, եւ այլ սրբոցս որ աստ կան մեզ ի պաշտպանութիւն եւ ամենայն Քրիստոնէիցն: Զեռամք մեղաւոր եւ անպիտան Սղիա գրչի, որ զանուն ունիմ եւ զգործս ոչ:

Ի հայրապետութեան կրիկեցոց տեառն տէր Խաչատուր կաթողիկոսին, զոր Տէր Ած. պահեսցէ զինքն ընդ երկայն աւուրս ի պարծանս մեր եւ յամենայն հայկազան տոհմիս ամէն:

Որ եւ ցանկացող եղեւ սմա տէր Աստուածատուր քանանայն, որ մականուամբ Ապղըլայ երէց յորջորջի, եւ ետ զրել ցՏեսացոյցս հալապ ընչից իւրոց յիշատակ անձին իւրոյ, զոր Տէր Ած. մինչեւ ի խորին ծերութիւն հասուցանէ հանդերձ ղեռաբոյս որդոյժ իւրոյժ, եւ բարով վայելել տացէ, որ է արհեսեալ յաւիտեանս ամէն:

Յեւմագոյն Յիշատակագրութիւնք.— 1708, 1747

1.— էջ 438, բոլորգիր.— ՌՃՄԸ [= 1709] թվականին, ունիս ամսոյ Իսսին տէր Թորոսըն առ Ած. փոխեցաւ:

Ունիս ամսոյ ԻԶ, ի տեղի Սբ. Եկեղեցոյ, Մարտիրոս վարդապետն քանանայ օրհնեաց զտէր Պետրոսն. Ած. բարեաւ վայելել տացէ, Գրեցաւ ձեռամբ եղիազար Իրիցու:

2, նախորդին ներքեւ, նոսր չեղազիր.— ՌՃՂԶ [= 1747] թվականին գնեցի ցՏեսացոյցս ի տէր Պետրոսէն Բ զանհրդու. ապրիլ ամսոյն գրեցաւ ձեռամբ Յակոբ սարկաւազի:

Մամօք.— Ընդգծեալ երեք բառերը ծածկազիր են, չափով մը նման Հ. Աճառեանի ցուցակին մէջ ճանխամբարեանէ կոչուած ծածկազրերուն:

3207

ՀԻՆ ԿՏԱԿԱՐԱՆ (ՄԱՍՆԱԿԻ).— 18

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւայ 18×10.5×2: էջ 144: Հանգամանք բաւարար: Թուղթ սպիտակ: Գրութիւն՝ սեւ մելանով, միասին, 20 տող: Նոտր շեղագիր: Համառոտագրութիւնք սովորական գրեթէ: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ դրոշմագարդ հնամայ: Դատարկ թուղթ սկիզբը մէկ թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Ա.— էջ 1.— Գիրք Հոսիքայ.— Եւ հղեւ

յետ այսորիկ յաւուրս դատաւորացն եկն սով յերկիրն...:

Բ.— էջ 18.— Գիրգ քամից Տուքիքայ որդոյ Տուքիքայ...:

Գ.— էջ 87.— Գիրգ Յուդիքայ: Գլուխ Առաջմերորդ.— Յամին Երկոյտասաներորդի թագաւորութեանն Նաբուքոդոնոսորայ...:

էջ 140.— Գլուխ ԺԶ.— Եւ սկսաւ Յուդիթ օրհնել զօրհնութիւնս զայս...:

էջ 144.— ...եւ յետ մեռանելոյ Նորա զաւուրս բազումս:

3208

Պ Ա Ր Զ Ա Տ Ո Մ Ա Ր.— 14

Բերիւ = Հալապ

ՌՁԸ = 1639

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւայ 13×9×2: էջ 224: Հանգամանք անբաւարար. վնասուած հնութենէ եւ խոնաւութենէ: Թուղթ գորշորակ: Գրիչ՝ Աստուածատուր Քաւանայ Ասիացի (Մերոսին): Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողերը եւ զլխատողերը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 14, 16 տող: Նոտրագիր վարժ: Եւթներեակներու համարագրերը մեծ զարդագիր կարմիր կապոյտ գոյներով: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմագարդ հրեանայ: Ստացող՝ տէր Գրիգոր:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— ԹՎԻՆ Ռ Եւ Բ, բանալի տարեգիրն Լիւնն է. եւ տանուտէրն ի վերեւն խոյն է. եւ կարմիր գրած տողերն նահանջ է: Իսկ ի մէջ Պարզատումարիս, յորժամ տարին նահանջ լինիս, զայս եւ հասնին մարտի ամիս,

տուփ մի ի վեր ելնես կարգիս, գրնաս յաւարտն ոչ վրրիպիս:

Պարզատումարը գովելի, է գեղեցիկ եւ պիտանի, զբոլոր տարին յինքեան ունի, եւ ցուցանէ զամէնն յայտնի...:

էջ 5.— ԹՎԻՆ Հայոց ՌՁԳ ... Յայսմ ամի մոլորին յոյնք եւ առնեն ծոազատիկ ապրիլ ի 2, պատրաստ կացիք որ չի խարիք...:

էջ 6.— ԹՎԻՆ ՌՄՀԳ ... Յայսմ ամի մոլորին յոյնք եւ առնեն ծոազատիկ ապրիլ ի 2...:

էջ 10-19.— Տոմարական աղիւսակ, ՌԲ - ՌԵԻԹ տարիներու:

էջ 20-21, համարեա դատարկ:

էջ 21-22, տարբեր ճերմակ թուղթ:

էջ 22, տարբեր գրութիւն.— Պարզատումար մշտնջենական:

էջ 23.— Անկաստեղ՝ ապրիլ ի ԺԴ, օրն

Գշարթի:

էջ 27.— Բ.— Եւթմերեկմ Գ.— Յունվար
ԼԱՕր է, Դշարթի մտանէ:

էջ 32.— Գ.— Եւթմերեկմ Բ.— Յունվար
ԼԱՕր է, Գշարթի մտանէ:

էջ 55.— Ե.— Եւթմերեկմ Ե.— Յունվար
ԼԱՕր է, ուրբաթ մտանէ:

էջ 68-69ի եւ 88-89ի միջեւ Դ պրակին ա-
ռաջին եւ վերջին թերթերը ինկած. նոյնպէս
Ե. պրակի առաջին եւ վերջին թերթերը՝ էջ
88-89ի եւ 108-109ի միջեւ:

էջ 112.— Ժ.— Եւթմերեկմ Ժ.— Յունվար
ԼԱՕր է, կիրակի մտանէ:

էջ 202.— Ք.— Եւթմերեկմ Դ.— Յունվար
ԼԱՕր է, Ել.ի մտանէ:

էջ 204-205ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 205.— ... Թողալ զմարմին տանին ըզ-
հոգին ափշեալ Հիսան զարհուրեալ ի ճա-
նապարհի...:

էջ 206.— Կացեալ ի միջին շիւարեալ
Հոգին ի վեց կողմանէ պաշարեալ Զ յարժ-
մանց յարին...:

էջ 208.— Պէսպէս եւ դիմաւք նոցա երե-
ւին դասք սատանայի եւ դիւաց ցաջանց եւ
լային...:

էջ 210.— Տեսանեն զհոգին զայն գերեալ
ի նմին յուրջ պատեալ ողբան մեղաւորք
պատմէ յԵսային.— Թ.— Տ:

էջ 210.— Ով իմ Հոգեւոր Հայր, այլն
յեւ գիտեր: Հայ սեւ Ալէքսան, եղուկ քո

Վերան:

էջ 211.— Ողջուն ընդ քեզ Մարիամ, մայր
Աստուծոյ Հաստատ...:

էջ 213.— Աստուած անեղ, անպարազիր,
եւ անգնակ...: Ա.— Ք:

էջ 218.— Ս|տեղծաւղ Ած. ամենայնի
...:

էջ 223.— Ա Ասաց այսաւր խմենք, ալե-
լուայ...: Ա.— Ն: Ն Ասաց նոր թասերով:
— Շարունակութիւնը կը պակսի:

Յիշատակարան Գրչի.— 1639

էջ 203.— Փառք ամենասուրբ Երրորդու-
թեան եւ մի աստուածութեան, Հօր եւ
Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, ամէն:

Արդ զրեցաւ Պարգատումարս ի մայրա-
քաղաքն Բերիա —Հայապ—, ձեռամբ ոգնամեղ
անարհեստ գրչի Աստուածատուր անուամբ
եւեթ ցահանայի Ասիացւոյ —Սերտին—, ի թը-
ւին Հայոց ՌՁԸ ամին, նոյնմբեր ամսոյն
ԻԳ, եղեւ զըրաւ սորա. ի վայելումն Հոգե-
ւոր եղբօրն մերում տէր Գրիգորին, զոր Տէր
Ած. մեր բարով վայելել տացէ նմա ընդ եր-
կայն աւուրս ամէն:

Արդ որք Հանդիպիք սմա կարգալով կամ
օրինակ դնելով, յիշեցէք զմեզ ի Քս. եւ Ած-
ողորմի ասացէք, եւ Տէրն մեր Յս. Քս. ձեզ
ողորմեսցի ի միւսանգամ զալստեանն իւրոյ
ամէն: Հայր մեր որ յերկ...:

3209

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն.— 212

Ձեթում

ՌՃԽԵ = 1696

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւ 14 X 8.5 X 4, էջ 536, Հանգամանք
բուարար. ազդուած թացութենէ. նորոգու-
թիւն կրած: Թուղթ Հասարակ Գրիչ՝ Ուս-
չատուր: Գրութիւն՝ սկզբնաւորները եւ զըլ-
խատուները կարմիր, մնացեալը սեւ մեյա-
նով, երկսիւն, 21 տող: Բուրգրի կանոնա-
ւոր: Համառոտագրութիւնք սովորական զը-
րեթէ: Կարմրաներկ զարդազիր եւ լուսան-
ցազարդ Հատուածներու սկիզբը: Գունաւոր

խորանազարդ իւր սարք, էջ 15, 171, 287,
428: Նկար, Սր. Մարկոս էջ 170, Սր. Ղու-
կաս 288, Ս, Յովհաննէս եւ Պրոխորոն 428:
Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ, կոնակը
ոսկեառաւ շնոր Կտակարան:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Դատարկ էջեր. 1, 4, 5, 8, 9, 12, 13:
Կանոնի տախտակներ, էջ 2, 3, 5, 7, 10,

11, 14. վերի ծայրերէն քիչ մը կտրուած նոր կազմի ժամանակ:

էջ 16.— Աւետարան ըստ Մատթեոսի.— Գիրք Երևոյնդեան Յի. Բի. որդւոյ Դաւթի

էջ 34-35ի միջեւ թերթ կը պակսի:

էջ 185, դատարկ: Նոյնպէս էջ 188-189:

էջ 188.— Գլուխք Մարկոսի Աւետարանին:

էջ 171.— Աւետարան ըստ Մարկոսի.— Սկիզբն Աւետարանի Յի. Բի.

էջ 280.— Գլուխք Ղուկասու Աւետարանին:

էջ 284-285, դատարկ:

էջ 287.— Աւետարան ըստ Ղուկասու.— Բանգի բազումք յաւ. ժարեցին: ...

էջ 428.— Գլուխք ըստ Յովնանու Աւետարանի:

էջ 427, դատարկ:

էջ 429.— Աւետարան ըստ Յովնանու.— Ի սկզբանէ էր Բանն: ...

Մամր յիշատակագրութիւնք Գրչի.— 1696

1.— էջ 184թ, ստորոտը.— Ողորմեա ի կատարածի յաւուր դատաստանի յաւուր մեծի մեղաւոր խաչատուրի մեղաւք իւրի Այլ եւ յիշեցէք ի Բա. զՅովնանէն Վարդապետն որ է ուսուցիչն իմ, եւ Հայր իմ:

2.— էջ 636թ, ստորոտը.— Գրեցաւ Սբ. Աւետարանս ի Զեթուն, ի դուն Սբ. Լուսաւորչին, ի թվին Հայոց ՌՅԽԻ:

3210

Տ Օ Ն Ա Ց Ո Ց 8.— 79

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 10.5×8×2.5: էջք 232: Հանգամանք անբաւարար. սկիզբը եւ վերջը թերի. մէջէն ալ շատ թերթեր ինկած. կան աղտոտուած էջեր: Թուղթ կոկեալ. Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողերը եւ զլիսատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին, 18 տող: Բոլորգիր վարժ. Համառոտագրութիւնք յոյժ առատ: Կաշեկազմ տախտակեայ Հնամաշ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1.— ...Առաջեալք Տեառն Աստուծոյ

էջ 3.— Երգ պաշտման մաղթամբ.— Հայր անընկերք եւ գթացական: ...— Հայրապետ Երէց:

էջ 7.— Երգ Կիրակմտի.— Լոյս զուարթ

էջ 8-9ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 9.— ...Եւ ասէ Հաւատամքն ժայնիւ

էջ 24-25ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 25, պրակ Դ.— Նախ եւ առաջին Յովնանու Մենդեան: ...

էջ 41.— Բուն Բարեկենդանի կիրակի գիրքն փոխէ զժայնն ի ԴԿ:

էջ 46-47ի միջեւ թերթ ինկած. Նոյնպէս էջ 98-99ի միջեւ:

էջ 100.— Նոր Կիրակէին գիրքն Հակոբման է:

էջ 116.— Վեց շաբթու Եւ. ին Համբարձումն է:

էջ 123.— Պենտակոստէին գիրքն Հակոբման է: ...

էջ 134.— Եւթներորդ Կիրակի Վարդաւառ է. գիրքն Հակոբման է: ...

էջ 181.— Խաչվերացի գիրքն Հակոբման է

էջ 186-187ի միջեւ թերթ ինկած:

էջ 211.— Խրատք Իւղաքերից Աւետարանքում, Համգրստեամ, եւ Բժշկութեամ:

էջ 214.— Մեանդիք ՄԱՌՈՒԵԱՆՈՒ Բի.

էջ 221.— Զաշու Սաղմոսք Յիմանցմ:

էջ 222.— Ժամամտեր կարգաւ:

էջ 232.— Որոմանց.— Այսօր աւաւոր ժայնք որոման Հնչեցին: ...

Յիշատակարանիկ փակցուած առաջին կողքին, 1823, Մայիս 5.— Թիւ 31: Այնթապի Զեռագիրներէն:

3211

Ք Ա Ր Ո Ջ Գ Ի Ր Ք

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 30×19×1, էջք 74, Հանգամանք անբաւարար. վնասուած թացութենէ, Թուղթ հասարակ, Գրութիւն՝ խորագիրները, ըսկզբնատողերը եւ զլխատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, երկսիւն, 43 տող, կարմիր գիծերու միջեւ, Նոտր լեզագիր վարժ, Համառոտագրութիւնք առատ, Թըղթակազմ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Առաջին կողքին ներսի կողմը երկու տող, տարբեր գրչութեամբ. Քարգմանութիւն Քարոզիցս ի պարսկաց լեւոնէ ի Հայս, ի 1331 թիւն Տեառն մերոյ:

էջ 1.— Քարոզելոյ եւ ուսուցանելոյ.— Գրեալ է ի Մատթէոսի վերջն. Երթայք քարոզեցէք...— Վարդապետք ասեն թէ անպաշտն է զգիտութիւնս խնայել եւ ոչ բաշխել այլոց վասն բազում պատճառի... Վասնզի ոտար լեզուով որ ոչ գիտնի կատարեալ՝ Թարգմանեցի, այսինքն պարսիկ լեզ-

ուով ի Հայս:

էջ 12ա.— Քարոզ Աղօթից.— Յորժամ յաղօթս կայցէք...:

էջ 18բ.— Այլ Քարոզ.— Հայր մեր որ յերկինս, Ղուկ. 11:

էջ 24բ.— Քարոզ Դատաստանի:

էջ 30ա.— Այլ Քարոզ Դատաստանի:

էջ 38ա.— Քարոզ Խոստովանութեամբ...:

— Այլ Քարոզ Խոստովանութեամբ:

էջ 37բ.— Այլ Քարոզ Յաղագս Խոստովանութեամբ:

էջ 43ա.— Այլ Քարոզ Վասն Խոստովանութեամբ:

էջ 48ա.— Քարոզ Աւետեաց Աստուածածնին:

էջ 57բ.— Այլ Քարոզ Աւետեաց Աստուածածնին:

էջ 64.— Գիրք Վասն Բանին մարմնացելոյ ասացեալ:— Կը մնայ անաւարտ:

էջ 68-70, դատարկ:

էջ 71-74, կապոյտ Թուղթ:

էջ 71, տարբեր գրչութիւն.— Յանկ Քարոզից եւ քմաքմոց մնացաւ.— 11 Գլուխ:

էջ 72-74, դատարկ:

3212

ՔԱՐՈՋԳԻՐՔ (ՏԱՐԵԿԱՆ).— 13

ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՐՔ. Կ. ՊՈԼՍԵՑԻ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 29×22×2, էջք 6+368, Հանգամանք անբաւարար. շատ թերթեր փրթած. նորոգութեան կարօտ: Թուղթ հասարակ, զծաւալ, Գրութիւն սեւտրակ մելանով, միասին, 30 տող, սեւ գիծերու միջեւ, Շեղագիր վարժ, Համառոտագրութիւնք սովորականէն աւելի, Կազմ կիսակաշի խաւաքարտեայ, հնամաշ եւ քակուած: Կնիք սեւադրոյժ. Արեւստակէս Վարդապետ, 1878, էջ 0:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-Դ, դատարկ:

էջ Ե.— Տիտղոսաբերթ:

Տարեկամ Քարոզք, Հաւաքեալ ի Սբ. Գլոց եւ ի մասնեից սուրբ եւ իմաստուն վարդապետաց:

Հատոր Առաջին:

Աշխատասիրութեամբ տեառն Կարապետի Արքեպիսկոպոսի Կոստանդնուպոլսեցոյ:

Ի պատրիարքութեան Սրբոյ Աթոռոյն Երուսաղէմի տեառն Կիրակոսի արքեպիսկո-

պոսի, եւ ի պատրիարքութեան Կոստանդնուպոլսոյ տեառն Մատթէոսի արքեպիսկոպոսի:

Յամի Տեառն 1849 եւ ի մերոյս ՌՄՂԶ, ի Խրիստոպոլսոյ:

էջ 2. ղատարկ:

էջ 6. Առաջաբան. Եկեղեցի բանական...

էջ 1. Ա. Քարոզ Խաչվերացի:

էջ 4. Բ. Եօթներորդ Կիւրակէ Խաչվերացի:

էջ 4. Բ. Եօթներորդ Կիւրակէ Խաչ-

վերացի, Գիւտ Խաչ:

էջ 7. Գ. Վարդավառ, Այլակերպութիւն Տեառն:

էջ 102. ԼԵ. Առաջին Երկուշաբթի Մեծի Պահոց:

էջ 202. ԿԹ. Աւագ Ուրբաթ, Կտակ Չարչարանաց Տեառն:

էջ 343. Չատիկ, Յարութիւն Տեառն:

էջ 348. ղատարկ:

էջ 347. Յանկ Քարոզից:

էջ 354-358. ղատարկ:

3213

ՔԱՐՈԶԳԻՐՔ — ԺՈՂՈՎԱԾՈՅ

(ԺԹ. ԴԱՐ)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մաւալ 32×21×2: էջք 260: Հանգամանք համարեա բաւարար. ազդուած թացութեանէ, Թուղթ հասարակ եւ ծծող: Գրութիւն սեւուրակ մելանով, միասին՝ քիչ բացառութեամբ, շատ էջեր կիսով չափ միայն գրուած, շատեր ալ բոլորովին պարապ: Նոտրր չեղագիր: Համառօտագրութիւնք յոյժ առատ: Թղթակազմ, Դատարկ թուղթք ըստ կիզըը երեք թերթ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Կը նշանակենք ընտրովի՝ կարեւոր կտորները:

էջ 1. Քարոզ եւ Կտակ ի Մեծի Ուրբաթին, ի Խաչվերացեան Քի. Աստուծոյն մերոյ: Շարադրեցաւ ի մեծէ անտի եւ ի ջահոյն Հայաստանեաց Եկեղեցւոյ, ի տեառնէ Սիմէօնէ Առաջնոյ, երիցս երանեալ սրբազան եւ աստուածաբան կաթողիկոսսէ եւ ծայրագոյն Քահանայապետէ Երեւանցոյ:

էջ 24. Ըստ եւ Քարոզ Յաղաք Յարութեան Քրիստոսի:

էջ 28. Խնդիր նահապետացն սակս փոկութեան մարդոյ:

էջ 31. Խոնարհութեան Հնազանդութեամբ զտանել զհանգստութիւն:

էջ 33-38. ղատարկ:

էջ 37. Կտակ եւ Քարոզ Յաղաքս մեծի Չարչարանացն Քրիստոսի...

էջ 41. Ի Համարժմանէ Տեառն:

էջ 58. Մարդասիրութեան Նշան:

էջ 73. Քս. բնակի ի խաղաղասէր հոգիս:

էջ 83. Ի յուրախութենէ Առաքինութեան:

էջ 85. Վասն Գալստեան Փրկչին մերոյ յաշխարհ:

էջ 83-86. ղատարկ:

էջ 97. Երջանկութեան բան:

էջ 103. Ամենայն սրբոց բան:

էջ 109. Ի վերայ Եկեղեցւոյն Քրիստոսի:

էջ 110-114. ղատարկ:

էջ 115. Ի վերայ Մենդեանն Քրիստոսի:

էջ 110. Ի 1839, մարտի 28, զատկական նամակաց միւսէվէտէ օրինակք եւ ստորագրեալքս:

էջ 121-122. ղատարկ:

էջ 123. Հոգին Սբ. Ած. ճշմարիտ օգնեա. Աստուծոյ ամենակալին ամենակկարօղ զօրութեան՝ թէպէտ չափ սահման չունի. յաջին մեք...

- էջ 132-148, դատարկ:
 էջ 149. — Վասն ութօրեայ թշուառութեանն
 Քրիստոսի:
 էջ 150-158, դատարկ:
 էջ 159. — Վասն Յոհաննու Մկրտչի:
 էջ 164-168, դատարկ:
 էջ 169. — Ի Հպարտութենէ:
 էջ 176. — Դրուստ ի վերայ Սրբոյն Երուսաղէմի:
 էջ 180-188, դատարկ:
 էջ 189. — Աստուածային էութիւնն է ան-
 ճոռն:
 էջ 191. — Վասն կուրուքեան մտաց:
 էջ 196. — Վասն անխոհեմ դատաստանի:
 էջ 199. — Հոգւոյն Սրբոյ:
 էջ 204-216, դատարկ:
 էջ 217. — Ի վերայ Հրեշտակաց:
 էջ 221. — Այլակերպութիւնն Քրիստոսի:

- էջ 225. — Յաղագս Աղօթից:
 էջ 227. — Ոչ յամենցուցանելոյ զժամանակն
 խոստովանութեան:
 էջ 228-240, դատարկ:
 էջ 241. — Տաղ ի Պօղոսէ պատրիարզէ ա-
 սացեալ առ ցանկալի քաղաքն Երուսաղէմ
 ...: Ի տարագիր պանդխտութեան դանդա-
 յեմ...: Ի Պօղոս Վարդապետէ
 ...: Վերջընթեր տունին տեղը չորս տող
 բաց կը մնայ:
 էջ 243. — Յանկ:
 էջ 244. — Թէրթիւղ զեղօրէից վասն մայա-
 սրի, միջաց ցաւի, եւ գլխի ցաւի...: —
 1838, Փետրվար 18:
 էջ 245. — Յանկ զբոյս աստի անտի ժո-
 դովեալ բանից եւ Բարդղից:
 էջ 248-250, դատարկ:

3214

ՀԱՇՈՒԾՏՈՄԱՐ ՆՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱԿՆԱՅ

ԵՐԵՄԻԱ ԱԲԴ. ՏԵՐԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

(1832 - 1838)

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մուտք 32 x 28, էջ 40: Հանգամանք բա-
 ւարար. յուսանցքի ցեցահարութիւն թե-
 թեւ: Թուղթ շասարակ: Գրութիւն սեւ մե-
 լանով, միասին: Նոր շեղագիր յատակ:
 Համառոտագրութիւնք առատ: Կազմ կիսա-
 կաշի խաւարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1, դատարկ:
 էջ 2. — Սրբոյ Տիրական Աթոռոյն Երու-
 սաղէմի Հաւացեալ նուիրակութիւնն եւ
 Հոգեբաժինն, որ ի ներքոյ յայտնին ըստ
 ամ. քաղացաց եւ զիւղօրէից, եւ ըստ ան-
 ուան պարգեւողաց ողորմութեան տիրախ-
 նամ Ակնայ եւ բոլոր վիճակաց նորին, ըս-
 Կանալ նախ ի Տրապիզոնէ, 1832, ապրիլ 10,
 ձեռամբ նուաստ սպասաւորի Սր. Աթո-
 ռոյն՝ Երեւ. ար.:
 Տրապիզոն, ապրիլ 10:

— «Գանձապետն փոխեալ կարգեցաք Նոր
 գանձապետ Գասպարեան մահտեսի Մե-
 քոնն»:

էջ 3. — Օրտու գիւղն Ճանիկու, մայիս
 17:

էջ 4. — Սայաճայ... Ուլուպէկ... Բամ-
 բուկու, Ճաթայ... Բերէյալէ...:

— Գիրասոն, յունիս 8:

— Թրիպոլի, յունիս 21:

էջ 5. — Կիւմրիշխանայ, յուլիս 1:

— Վիճակն Բաբերդոյ: Նախ Բաբերդ,
 յուլիս 25:

— Գիւղօրէքն նորին. — Պալատ... Եր-
 կուն... Ոսող... Սր. Թորոս... Գանձայ
 ... Բլուր... Բլրակ... Բուշոյ... Հինտի
 ... Բարեւրէք... Լուսունք... Բումէլի...
 Աւերակ... Նիւ... Գրեռ... Խեծուերեկ
 ... Առեւեկայ... Խուք... Խայեկ... Թոմ-
 նայ... Ալմշկայ... Մատեն... Սըրբեր...
 Քէստի... Փնջրկայ... Մալասայ... Կիւ...
 Վաճանք... Վարգահան...:

էջ 7.— Վիճակն Դերձանու, սեպտ. 1:
Քարագուլաք... Բուշք... Բակեր...
Հասպէվերէք... Վերին Գիւղ... Հերանի...
Մանց... Գեւմիշ... Քարնբերդակ... Աք-
րէկ... Կէօլէր... Բիրդի... Քաշիկ Օղլույի
Գոմ... Բազարիշ... Հողք... Վարդուք...
Խուարալ... Գուրգուլ... Մարուզայալ...
Ձիսնոց... Արաղձոր... Շիրին... Գոմ-
ձոր... Քօթէր... Ապրանք... Հերանի...
Աղադիր... Ձանալը... Խըւլայ... Դա-
րու... Աղօրան... Բուշտի... Մաղկար...
Խարիրն... Դընիկ... Քաշախ... Սասայ...
Վեան... Զուռու...:

էջ 8.— Վիճակն Երզնկայի, հոկտ. 27,
1833:

էջ 11.— Երզնկայու գիւղօրէից նոսրա-
կութիւնն եւ Հոգեբաժինք:

Մրենի... Կարմրի... Բզվան... Կիւլի-
ճէ... Խարայտիկին... Ձիֆտիկ... Վերի
Ձիֆտիկ... Մանձուտ գիւղ... Բաշարիշ...
Խարաքիլիսէ... Արճաքնետ... Քուրթ
գիւղ... Խնձորիկ... Զոր բերան... Մե-
ղուլցիք... Դլակ... Պրաստի... Խարա-
դուշ... Մարթ... Մեծ Ագրակ... Փոքր կամ
Հոռոմ Ագրակ... Կէլիցիք... Երկան...
Տաժանք... Փայանկայ... Մօլլայ Գիւղ...
Հուզուլան...:

էջ 13.— Վիճակն Թամզարայ, յունիս. 25:

էջ 15.— Վիճակն Շէպին Լարաւիսարու,
Մարտ 12:

էջ 16.— Վիճակն Անպտերու, մայիս 12:

էջ 17.— Գիւղօրէից նորին:

Միպերի... Աներդի... Շողլու... Զէֆ-
րուն... Պաղճանուխ... Փուէրտ... Զըր-
տըխ... Արշախ... Ալամօնիկ... Ձիֆտիկ
... Սեւընտուկ... Աք Սեւընտուկ... Ա-
պանայ... Դմիտը... Աղուանից Գիւղ...:

էջ 18.— Վիճակն Կամախու, յունիս 7:

Մեկիշ շերիֆ գիւղ... Հօրոփիլ... Գո-
մեր... Կառնի գիւղի նուիրակութիւն|,
որոյ ժողովուրդք խոյս տուեալ էին յաւէ
քրթագ: Թորդան... Թաւկընէր... Կամախ
Գիւղ... Հազարք Գիւղ... Երկատուն...
Ուտի... Մարէք... Վարի Մեծ Բազարիշ...
Վերի Փոքր Բազարիշ...:

էջ 19.— Վիճակն Խուռուշայու, յունիս 28:
Մեծ Արմատան... Փոքր Արմատան... Թը-
ղուտ... Հասան Օվայ... Ապուշտայ...
Տանձիկ...:

էջ 21.— Վիճակն Ակնայ, յուլիս 11:

Լիճ գիւղ... Բէնկեան... Նարվէր...:

էջ 22.— Ակնայ քաղաքն, օգոստոս 7:

էջ 28.— Ապուշէն գիւղի նոսրակու-
թիւնն, սեպ. 27:

էջ 27.— Կառուշայ գիւղի նոսրակու-
թիւնն, հոկտ. 18:

էջ 28.— Կամրկապ գիւղի նոսրակու-
թիւնն, հոկտ. 25:

էջ 28.— Վիճակն Արապկերու, նախ՝
Գիւղօրէիցն, նոյ. 7:

Անջրդի... Մաշկերտ... Սաղմկայ Գիւղ...
Խորոյ... Իյնէցիք գիւղ... Հասկնի...
Կռանի... Բուշնան... Մապըվար... Վախ-
չէն... Աղլեն... Վանք գիւղ... Ամպրկայ
գիւղ... Շէփիկ... Մաք...:

էջ 30.— Արապկէր քաղաքի առաջեալ ա-
րդիւնքն մ|նոամբ| Արփի. Գասպար Աղայի,
զոր ստացաք ի Մատէն, յունիս. 17:

էջ 31.— Կապան Մատէն, ուր մտաք
1833, Դեկտ. 20:

էջ 32, ստորոտը.— Գումար ամ. վիճա-
կաց Ակնայ:

Մամօք... Գումարները տրուած են
ղընով, եւ նշանակուած արարական թուա-
նշաններով:

4387, Տրապիզոն բոլոր վիճակօք

2680, Բաքերդ բոլոր գիւղօրէիւք

4644, Դերլան բոլոր գիւղօրէիւք

8260, Երզնկայ բոլոր գիւղօրէիւք

3272, Թամզարայ

7811, Շապին Լարաւիսար բոլոր գիւղօ-

րէիւք որ է Աքշար Օվայ:

30544

2877, Անպտեր բոլոր գիւղօրէիւք

2357, Կամախ բոլոր գիւղօրէիւք

2638, Խուռուշայ բոլոր գիւղօրէիւք

9111, Ակնայ քաղաք բոլոր գիւղօրէիւք

4838, Արապկեր բոլոր գիւղօրէիւք

1976, Կապան Մատէնն:

54340, յիսուն չորս հազար՝ երեք հարիւր
քառասուն զրոյ:

էջ 33, դատարկ, Նոյնպէս էջ 37:

էջ 34.— Բոլոր Վիճակաց Ակնայ, Յիշա-
տակի, Քառասնից, Կտակ:

էջ 36.— 8180, երեք հազար հարիւր վաթ-
սուն զրոյ. հաւաքեալ յիշատակիք կամ կը-
տակք...:

էջ 38.— Փօլիցայք զոր առաջեալ եմք ի
Պօլիս առ Վէթրին:

1832, մայիս, յուլիս, նոյնմբեր:

1833, Թունվար, Փետրուար, յունիս,
հոկտեմբեր:

էջ 38. — Փօլիցայն զոր առաքեալ եմք ի Սր. Աթոռն եւ զոր հատուցաք յԱկն քաղաք զպարտս նորին Դարալեան Ակնցի մահտեսի Գաբր.:

1832, նոյեմբեր 7:

1834, յունվար 20:

էջ 39. — Ի գայս իմում ետու նազտ Սըր-բազանին՝ ներկայութեամբ խորհրդակա-

նաց քառասուն հազար [դր.], 1834, մայիս 8:

Ընդ նմին էին եւ յիշատակիք այսոցիկ. տասներկու ստօֆա շուրջառ զոյգ զոյգ, դաւազան միավիշալ արծաթի ոսկեջրած, չորս շապիկ ստուֆա եախայով կարմիր կէզի, չորս ուրար ստօֆա:

էջ 40, դատարկ:

3215

ՏԵՏՐԱԿ ՎԵՐԼՈՒԾԵԱԼ. — 1

[Կ. Պոլիս]

ՌԻԴԷ = 1778

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 33×23×2, էջք 180: Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ հասարակ, Գրիչ՝ Բրաբիոն Գրագրուհի, Գրութիւն՝ խորագիր-ները, սկզբնատողերը եւ սկզբնատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, միասին՝ կցորդներով, 35 տող, ոսկեզոյն զիծերու միջեւ: Նոտր շեղագիր վարժ: Համոտագրութիւնք սովորական գրեթէ, կաշեկազմ տախտակեայ ոսկեզրուազ:

ՐՈՎԱԼԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-4, դատարկ:

էջ 5. — Տետրակ վերլուծեալ:

Արարեալ ի յումանէ յուշնչէ, սակս նորակիրթ համբակցն. քանզի վարժեալքն ոչ են կարտ. իսկ համբակքն երբ Տէր կամեացի այնմ մասին, այսինքն, սկսանին մինչ վեր լուծել զպարբերութիւնս զումանս, դիւրին իմանալ զոճըն նորին, եւ մի կրել գալխատանս, թկպէտ ոչ ոք հմտանայ թարց նորին, զունէ սակաւութեամբ, ըստ բանի Տեառն որ ասէ. Ոչ է պիտոյ բժիշկ առողջաց՝ այլ հիւանդաց: Այսպէս, եւ ըսնիրուն վարժապետքն. պիտոյանան առաւել թերաւաթիքն. վասնորոյ եւ գայս եղեւ յորինեալ զեղացանէ. զի տեսանելով եւ ընթեռնելով, սակաւ առ սակաւ Աստուծով հմտանան:

Ի վայելումն Գերթողուհոյն, Մահտեսի Յարութեանն:

էջ 6, դատարկ:

էջ 7. — Յաղագս շարադրութեամ մասամբ բամին, եւ կիրառութեամբ մօցին,...

Առաջին մասն համաձայնութեամ՝ որ է քայի ընդամուսն:

էջ 8. — Յաղագս Երկրորդի համաձայնութեամ՝ որ է ածականի ամուսն ընդ գոյականի:

էջ 9. — Յաղագս Երրորդի համաձայնութեամ՝ որ է յարաբերականի դերամուսն ընդ մանրացին:

էջ 10. — Յաղագս յորրորդի համաձայնութեամ՝ որ է պատասխանելոյ ընդ հարցման:

էջ 11. փոքր սիւնակ, զորում վերէն վար, 1-7 թուադրուած քառեր սա կարճ նախադասութեան. «Անվարժն» որ ոչ երբեք լսէ խորատու, ոչ երբեք վարժի: Գովը լայն սիւնակին մէջ տրուած է քերականական լուծումը:

Այսպէս կը շարունակուի նորանոր նախադասութեանց լուծումը մինչեւ էջ 171:

էջ 70. — Յաղագս յորրորդի համաձայնութեամ, որ է պատասխանելոյ ընդ հարցման: Գլուխ էինգերբորդ:

էջ 117. — Ի Գրուածոց Մօսիսի Խորեմացւոյն:

էջ 122. — Ի Գրուածոց Արքայմ Գրիգորի Նարեկացւոյն:

էջ 128. — Ի Գրուածոց Արքայմ Ներսիսի Կլայեցւոյ՝ զորս գրեաց առ համօրէն հայասեռ ազին:

էջ 171. — Օժանդակութեամբն Աստուծոյ,

4 մանէթ, դուլի որդի Առաքելն։...

էջ 19. — Ղարապաղ։

Ամի Տեառն 1822, յունվարի 2ին, եկեալ ի բերդն Շուշի. աստանոր զրի մանէթ արծաթ դրամ յանուանէ, հանդերձ դաւառաւն եւ զիւրաբանին, որք են այսոցիկ։...

էջ 21. — Աստանոր զրի զիւրաբանքն, գաւառնքն հանդերձ. իսկ այժմ սկսանի գաւառն Սիւնիս, եւ Զանկազոր, ըստ իւրեանց չուրուկ փողովն թուաման անուամբ, որոյ է մէկ թուամանն ՌՁՃ սաղ արծաթ դրամ։

8 թուաման, Փրոնակոթ նուիրակութիւն։...

էջ 22. — Աստանոր զրի գաւառն Վարանդ։

էջ 24. — Աստանոր զրի գաւառն խաչին։

... Աստանոր զրի Զրաբերդ։

էջ 25. — Ամի Տեառն 1822, նոյեմբերի 1ին, եկեալ յէլիսապետօպոլ. աստանոր զրի արդիւնքն Գիլիսաքանդի եւ զիւրօրէիցն։...

էջ 26. — Շամշատին։

Ամի Տեառն 1823, մարտի 25ին, յէլիսապետօպոլ քաղաքէ եղեալ ղէպ ի Շամշատին գաւառ. զիւրեքն հանդերձ արդեամբն զրի։

15 մանէթ, Բաղայ նուիրակութիւն։...

էջ 26. — Աստանոր զրի գաւառն Ղազարի հանդերձ արդեամբն։

5 մանէթ, Աչուղի զիւրի։...

էջ 27. — Լոսի։...

— Աստանոր զրի գաւառն Փանրակամոր։

էջ 28. — Շիրակաւան։...

— Ամի Տեառն 1824, Փետ. 5, այսուհետեւ զրի գաւառն Սոմխէթ։

12 մանէթ, Մըղնէթ։

էջ 28. — Վրացառուն։

1824 ամի Տեառն, յունիսի 2ին եկեալ Գութայի քաղաք որի իմէրէթ լեւրկիր։

էջ 30. — Գորի քաղաք։...

— Կատարեցաւ զսոյն վիճակիս զործն. 1825 ամի Տեառն, ապրիլի 5ին. վերստին եկեալ ի Թիֆլիզ քաղաք։

— Ապա յետ երկար միջոց մնալոյն մեր աստ, հրաման եղեւ հոգեւոր կառավարութենէն երթալ ի կողմն Կախէթու, 1828 ամի Տեառն, մայիսի 25ին եկեալ աստէն զնացեալ ի Թէլաւ քաղաք եւ ի չրջակայս նորին։

172 մանէթ, բոլոր Թէլաւ բնակեալ ժողովրդեան նուիրակութիւն։

էջ 32. — 500 մանէթ, Աղնախ քաղաք ինքեանք ժողովեալ հասարակութեամբ զիւրութեամբ Աւագ Բահանայից եւ բարեսէյր իշխանաց։

էջ 33. — Աստանոր զրի յանուանէ վասն Օրհնութեան Կոնզակի ողորմութեանն։

էջ 38-40, տարբեր զրուութիւն։ Նոյնպէս 44-48։

էջ 38. — Ի 1881 թիւէն սկսած Սբ. Աթոռիս գործնակալաց տուածս թէ խալվա թէ չաքար թէ կոշիկ եւայլն եւայլն։

էջ 41-43, դատարկ։

էջ 48. — 1882, յուն. 2։

էջ 49-50, դատարկ։

3217

ՀԱՌԱՅՈՒՆՈՒՆՈՒՆ

Տեղի

ՌԻՄԵՐ = 1798

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 34×28։ էջ 14, Հանգամանք համարեա բաւարար։ Թուղթ հասարակ, Գրիլ՝ Ուաննէն Տէրպապեան։ Գրութիւն՝ սկզբնատողերը եւ սկզբնատառերը կարմիր, մընացեալը սեւ մկանով, երկսին, 34 տող, կարմիր զիծերու միջեւ։ Բոլորգիր վարժ։ Համառոտագրութիւնք առատ կարմրաներկ զարդագիր եւ լուսանցազարդ, էջ 3, 6։

Կողք՝ կաշի։ Ստացող՝ Յարութիւն Տէրպապեան։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1ա. — Արեգի Լ եւ ապրիլի է, Տօմ է Անտիաց Սբ. Աստուածածնի մարիամու. — Ամենասրբունէի Կոյնն Մարիամ, օրհնեալն ի կանայս, ծնեալ եղեւ աւետեօք, Յովա-

կիմայ եւ յԱննայէ...:

Էջ 6ա.— Յայսմ աւուր յիշատակ է սքանչեցեացն որ եղեն յԵրուսղէմ, ի ԶԱՂԲԹՎին Հայոց...:

Էջ 8բ.—

Աստուածներն կոյս պատուական,
Հօր Աստուծոյ խորհրդարան,
զոր նախատեսքն խօսեցան,
լրմամբ ի քեզ կատարեցան:
.....
Աստուածներն Հոգով փութամ,
մինչ թողութեան արժանանամ,
բառքս առ քեզ կարդամ,
օրհնաբանեմ միշտ յափտեան:

Օրհնեալ եւ Աստուածներն դուստր լուսոյ,
որ ընտրեցար յազգէ մարդկան մայր Աստուծոյ,
մեք որ մեղք եմք չարափեսայ յափտս մարմնոյ,

սրբիչ դու լեր քոյին շնորհօք դօրացոյ:

.....
Բարեբանեմք զԱստուած Հոգին անքննական,
որ զօրծակից եղեւ Բանին մարդեղութեան,
Երրորդութեան փառս երգեմք միշտ անխափան,
այժմ եւ յաւիտ եւ յապագայն անպատական:

Երգողի ճառիս Առաջել Վարդապետի՝ րաբիսուսութեամբ Սր. Աստուածներին, այցելութեամբ այց արասցես Քս. Ած. մեր յաւուրն ահեղին: Մանաւանդ ըստացողի դրոշմ Տէրապպեան մատենի Յարութեան եւ ամենայն զարմից եւ զաւակաց սորին ընթերցողիս:

Գրեցաւ տնտրակս ԹՎին Հայոց ՌՄԽԸին, ձեռամբ Տէրապպեան մատենի Ուաննէս ընթերցողի: Որ յայսմ ամի ի փոխեցաւ:

Էջ 14, դատարկ:

3218

ՈՒՂԵԳՐՈՒԹԻՒՆ (Ա).— 2

ՆԵՐՍԷՍԾ. ՎՐԴ. ԳԵՈՐԳԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասւոյ 35×23×1.6: Էջ 200: Հանգամանք լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սեւորակ մեկնով, միասին, 39 տող: Շեղագիր վարժ: Համառոտագրութիւնք սովորականէն աւելի: Քերականական սրբագրութիւններ տեղատեղ: Կազմ կիսալաթ խաւացարանայ: Դատարկ թուղթ սկիզբը մէկ թերթ: Կնիք հասկնաձեւ, կարմրատիպ: Վերուստէմ, Սր. Յակօբ, ամէն թերթի երկրորդ երեսին աշակողման վարի անկիւնը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

Էջ 1.— 1868, ի 25 Յունիս, Զանապարհորդութեան Ներսէս Մարգարոյն Վարդապետի Թրակացոյ, եւ Պրուսացի Աւագ Սարկաւաթ Սարգսի ի Հնդկաստան:

Ժամ իւրեք որ օրն էր երեքշաբթի ի Սըր-

բոյ Աթոռոյս եռօրոյն մեկնեցաք, առեալ զօրհնութիւնս սրբազան Հարց, եւ ապաստանեալ ի շնորհս աստուածաշրջիք տնօրինական տեղեաց Փրկչին...:— Հմմտ. աստ, թիւ 2805Ա:

Էջ 148.— Դեկտեմբեր 31, օր երեքշաբթի այսօր տեղոյս փոխարքայն եկն, եւ թեղանդաձիգ արձակման հանդիսի: Ընկալեալ են. եւ ոչ գնացի, այլ քահանայք եւ մեր տիրացուն:

Էջ 147.— 1869, Յունվար 1:

Եւնևվար 1, օր Զորեքշաբթի, Հայոց յուսումնարանն գնացաք...:— Հմմտ. աստ, թիւ 2805Բ:

Էջ 194.— Յունևվար 31, օր Ուրբաթ, օդն պայծառ եւ յոյժ գեղեցիկ:

Էջ 195, դատարկ:

Էջ 198, դրուած հակառակ կողմէն.— 1868, ի քսան երկու Յունիս, ծախս ի Սր. Երուսաղէմէ մինչ ի Հնդկաստան երթալ:

եւ զայլոյ Աստուծով մինչ ի Սբ. յԱթոս,
եղեալ ծախուց տուամարն, զոր նշանակեմք
մի առ մի չներջայ:

Յերուսաղէմ, Պաղեստին աշխնքն Ռեմէլէ:

Յոպպէ, Բորթուսայիդ, Աղեքսանդրիայ,
Սաւէյիշ, Բոնտուշերի, Մատրաս, Կալկա-
թայ (էջ 196):

էջ 199-200, դատարկ:

3219

ՈՒՂԵԳՐՈՒԹԻՒՆ (Բ). — 2

ՆԵՐՍԷՍ Ծ. ՎՐԴ. ԳԵՈՐԳԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասւ 33×20×4, էջք 588, Հանգամանք
շատ լաւ: Թուղթ կապտորակ, գծաւոր: Գը-
րութիւն սեւորակ մեղանով, միասիւն, 34
տող: Ենդազիր վարժ: Համառօտագրու-
թիւնք սովորականէն աւելի, Կազմ կիսա-
կաշի խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — 1988 փետրվար 1:

Տումար երկրորդ ճանապարհորդութեան ի
Հնդկա Թրակացի Ներսէս Մայրապոյն
Վարդապետի Գէորգեան: Սկսեալն յառա-
ջին Տումարին է 1888, ի Յունիս ամիս 25,

եւ յերուսաղէմէ:

էջ 128. — Յունիս 1, օր կիրակէ...:

էջ 153. — Ընդօրինակեալ ծանօթութիւնք
որ ի ներքոյ տեսանի:

էջ 205. — Յուլիս 1, օր երեքշաբթի... —
Հմմտ. աստ, թիւ 2805Գ:

էջ 236. — Օգոստոս 1, օր ուրբաթ...:

էջ 301. — Պրմերէն Այրբեն:

էջ 343. — Նոյեմբեր 1, օր շաբաթ, օգն
զով եւ պարզ:

էջ 361. — Զեւ, բժշկութեան Պրմաց:

էջ 436. — Յամի Տեառն Փրկչին մերոյ
1870:

Յունիս 1, օր Հինգշաբթի... — Հմմտ.
աստ, թիւ 2805Դ:

3220

ՈՒՂԵԳՐՈՒԹԻՒՆ (Գ). — 2

ՆԵՐՍԷՍ Ծ. ՎՐԴ. ԳԵՈՐԳԵԱՆ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասւ 33×20×2, էջք 819, Հանգամանք
շատ լաւ: Թուղթ կապտորակ, գծաւոր: Գը-
րութիւն սեւորակ մեղանով, միասիւն, 34
տող: Ենդազիր վարժ: Համառօտագրու-
թիւնք սովորականէն աւելի, Կազմ կիսա-
կաշի խաւաքարտեայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Մայիս 1, օր ուրբաթ, Այսօր ի

պտարաստութիւն զեալ ի Դաքա, քանզի փոքր
հանդիստ եմք. — Հմմտ. աստ, թիւ 2805Դ,
ձեռագրի էջ 811:

էջ 78. — Յունիս 30, օր երեքշաբթի...:

— Յուլիս 1, օր ճորեքշաբթի... —
Հմմտ. աստ, թիւ 2805Ե:

Սովորութիւն Պանկալցոց ի կալնուշ
լուսնին:

էջ 132 կրկնուած:

էջ 158. — Օրինակ կտակաւորութիւն:

էջ 273. — Կռակապաշտ Պարսիկք:

էջ 316.— Բորթուսայիդ:

էջ 317.— Դեկտեմբեր 28, որ երկուշաբթի, յառուստուս ի կանուխ պահու խաղաղութեամբ ցնեութեամբ ելաք ի Յուպէ:

Կառք հասուցանողին:

էջին մեծագոյն մասը, ինչպէս նաեւ յաջորդ թերթը, դատարկ:

3221

ՕՐԻՆԱԿԻ ՊԱՇՏՏՈՆԱԳՐՈՑ

Ս. Յակօբ, Երուսաղէմ

ԺԸ - ԺԹ Դար

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասալ 36×24.5×3: էջք 198: Հանգամանք բաւարար. նորոգութիւն կրած: Թուղթ սպիտակ, թանձր: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ սկզբնատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մեկանով, միասին, 33 տող, կարմիր գիծերու միջեւ: Նոտր շեղագիր: Համառոտագրութիւնք առատ: Կաշեկազմ: Դատարկ թուղթ սկիզբը մէկ թերթ:

էջ 1.— Շմորեօք ամենագործի Աստուծոյ ի ՌԻԺԸ [= 1769] թուիմ, Յուլիս 15, ի պատրիարքութեամ Սրբոյ Բաղաթիս Երուսաղէմի՝ տնաւմ Պօղոսի երջամիկ յարամագետի եւ արքեպիսկոպոսի Վաղագոյ, եղի սկիզբմ գրութեամ օրինակաց գրոցս, զի զբազմաց հարկաւորական գրեցեաց յամպէտս Սրբոյ Աթոռոյս՝ զօրինակս պարունակէ Սիբեամ, այսինքն նուիրակական կոնդակաց հանդերձ անուամբք իւրաքանչիւրոց թէմից, քաղաքաց, զասպայից եւ գիւղից: Նաեւ զանձանակաց, կտակաց, եւ այլ ամ. կոնդակաց, եւ խորագրոց տէֆտէրիցն ճառարից եւ քառասնից ողորմութեան: Այլ եւ թէմէտուկից տանցն, զորս ըստ կարի սրբագրեալ ժողովեցաք ի մի, զի օրինակօղ գրագիրքն մի այլատիցին որոշմամբ վասն ցիր եւ ցան գոլոյն: Եւ այս եղեւ վերոգրեալ սրբազանին հրամանաւ: Վասնորոյ հանդիպօղ օրինակողդդ՝ եթէ ինչ ինչ սխալանաց պատահիցիք, անմեղագիր լինի մեզ մաղթեմք: Զի միտք մարդկային գոլով տկար սխալի, իսկ անսխալ մինն միայն գտանի:

էջ 1.— Նուիրակի կոնդակի Օրինակն է.—

Ա:

էջ 10.— Գրեցաւ Օրհնութեան, Նուիրակութեան եւ Հրաւիրակութեան գիրս ի Սր. Բաղաթս Երուսաղէմ, ընդ հովանեաւ Սրբոյ Յակոբայ տիեզերածագ Սրբոյ եւ մեծի գերագահ եւ աստուածադիր Աթոռոյս ամենայն Հայոց, ի ՌՄ [= 1761] թուին, յամենան (այս անուն) ի քանիս:

էջ 11.— Նուիրակաց Յանձնարարականի Օրինակն է.— Բ:

էջ 13.— Կոստանդնուպօլսու Գանձանակի կոնդակի օրինակն է.— Գ:

էջ 18.— Ընդհանրական Գանձանակի կոնդակի օրինակն է.— Դ:

էջ 21.— Դարձեալ Գանձանակի կոնդակի օրինակն է.— Ե:

էջ 26.— Դարձեալ Գանձանակի կոնդակի օրինակն է.— Զ:

էջ 29.— Համառոտ Գանձանակի կոնդակի օրինակն է.— Է:

էջ 30.— Գրեցաւ օրհնութեան գիրս ի Սր. Բաղաթս Երուսաղէմ, առ դրան Սրբոյն Յակոբայ մեծի Աթոռոյս. եւ Պատրիարքարանիս ամ. Հայոց, ի ՌՄԶԶ [= 1837] թուին, յամենան յայսինքն 18:

էջ 31.— Յորդորականի կոնդակի օրինակն է.— Ը:

էջ 36.— Կտակի Շնորհակալութեան օրինակն է.— Թ:

էջ 39.— Դարձեալ կտակի Շնորհակալութեան օրինակն է.— Ժ:

էջ 41.— Դարձեալ կտակի Շնորհակալութեան օրինակն է.— ԺԱ:

էջ 43.— Լուսագին Ողորմութեան Շնորհակալութիւն.— ԺԲ:

էջ 46.— Դարձեալ Լուսագին Ողորմու-

Թեան Շնորհակալութիւնս. — ԺԳ.

էջ 48. — Դարձեալ Լուսափն Ողորմութեան Շնորհակալութիւնս. — ԺԴ.

էջ 48. — Դարձեալ Լուսափն Ողորմութեան Շնորհակալութիւնս. — ԺԵ.

էջ 61. — Ստամպուլու զաւթ Ռփառաւորաց Կոնդակի Մուսուէտէն. — ԺԶ.

էջ 68. — Զկնի Զատկին ընդ Հրաւիրակ վարդապետին եւ ընդ Ստամպուլու եկեալ ուխտաւորաց ի Ստամպուլ զնալոյ Կոնդակի միւսէվէտէն է. . . . — ԺԷ.

էջ 60-63ի միջեւ ինկած մէկ թերթ.

էջ 63. — Մոմճու զրի օրինակն է.

էջ 64. — Զայս Համաօտանկի ծանուցումն եղաց աստ. զի յորժամ խանութ, կամ այգի եւ այլ ինչ վախճ անողաց զայս զրի է. որպէս Համար 71, գլուխ ի՞նչ գրած է.

էջ 65. — Քառասնից Ողորմութեան Տէֆտէրի Խորագրին է. — ԺԸ.

էջ 68. — Իւլագին Ողորմութեան Տէֆտէրի Խորագրին է. — ԺԹ.

էջ 67. — Եպիսկոպոսական աստիճան առնելոյ վկայականի օրինակն է. — Ի.

էջ 68. — Սրբոց Հրեշտակապետաց Եկեղեցւոյ խցից վկայականի օրինակն է. — ԻԱ.

էջ 68. — Վասն ննջեցելոց քահանայից զրեա զայսոսիկ տուռն Աւետարանաց եւ դիր ի յաջ մեռն. — ԻԲ.

էջ 69. — Նուիրակուծ յորժամ շնորհաւորութիւն զրեւ զիւրօրէից իշխանաց եւ ժողովրդեան օրհնութեան եւ շնորհակալութեան եւ Հրաւիրական Կոնդակի օրինակն է. — ԻԳ.

էջ 70. — Խանութ կամ արտ եւ այգի վախճ անողաց օրհնութիւն եւ ծանուցումն է. — ԻԴ.

էջ 72. — Եւ եթէ վախճ անողն ոչ է ի Սուրբ Քաղաքս, այսպէս պարտիս զրիւ. — ԻԵ.

էջ 73. — Ի Սբ. Հրեշտակապետ բնակող Մարապետաց Հրամանագրի օրինակն է. — ԻԶ.

էջ 73. — Ի Յուպէ ելանող ուխտաւորաց շնորհաւորութեան զրի օրինակն է. — ԻԷ.

էջ 76. — Դարձեալ ի Յուպէ ելանող ուխտաւորաց շնորհաւորութեան զրի օրինակն է. — ԻԸ.

էջ 77. — Ի վերայ Շամու քաղաքի եղեալ նոր ըռէիզի զրի օրինակն է. — ԻԹ.

էջ 79. — Վասն Սբ. Աթոռոյս զործոյն փայեկ յղեմ աստի ի Ստամպուլ կամ այլ ուրեկ, ի վերայ Հասարակ ժողովրդոց օրհնութեան եւ պատուիրանաց զրի օրինակն է

— Լ.

էջ 80. — Զայս եւս նուիրակաց Կոնդակի օրինակն է. — ԼԱ.

էջ 93. — Ստամպուլու Քէրէստէնի էսնաֆ վարպետաց օրհնութեան Կոնդակի օրինակն է.

էջ 94. — Ի Թուին ՌՄ, յամսեանն (այսօր), յաւուր Սաղկազարդի կիրակէի, ի Պատրիարքութեան Սրբոյ Առաքելականի Աթոռոյս Տեառն Պողոսի երջանիկ բարունապետի վանքւոյ. նշանագրութիւնք թուոց Համայն խորանաց Սրբոյ Աթոռոյս սակս բացման ի Դոնարացէքին. — ԼԲ.

էջ 96. — Մարայ Քաղաքի Առաջնորդի եւ ժողովրդոց օրհնութեան Կոնդակի շարագրութիւնն Հասարակացն այս է. — ԼԳ.

էջ 98. — Զայս եւս Մարայ Կոնդակի օրինակն է. — ԼԴ.

էջ 100, շեղագիր. — Օրինակ ի Հաւտ պրնացեալ վէճիւրութեան.

էջ 100ի եւ 107ի միջեւ երկու թերթ զատարկ եւ առանց իշխութիւ.

էջ 107. — Ի Թուին ՌՄԻԱ, զկնի Սրբոյ Զատկին, ի Գոստանդուպօլս յղեցեալ Կոնդակի օրինակն է, որ ի սոյն ժամանակս, վասն ընդունաց ընդ Օսմանցւոց մեծ պատերազմ լինելոյն, ընդհանրապէս յամ. տեղիս նեղութիւնք եւ անմկութիւն կայր՝ մանաւանդ ի մեծն Պօլիս.

էջ 113. — Ի ՌՄԻԱ Թուին եւ մայիսի Ժ, Սղնաղու Մէլիքներին, այսինքն, Մէլիք Եսայիին, մէլիք Աղաթին, մէլիք Իսաուֆին, մէլիք Միրզախանին, մէլիք Շահնազարին, մեղամբ Զաքանչեցի մահտեսի Մկրտչին գրեցաք. — Եւ ընդ աստուածապարգեւ եւ շնորհաբաշխ օրհնութեանս, ծանիցէ բարեպաշտութիւն աստուածատէր իշխանիդ . . . եւ որովհետեւ ի բազում ժամանակաց հետէ՝ ի յօրհնեալ երկրէդ մերմէ . . . ուխտաւոր կամ ողորմութիւն չէ եկեալ ի Սբ. Քաղաքս. . . .

էջ 115. — Ստամպուլ փոխցայ անելոյ թէմէսիկի օրինակն է. . . . Մառայ Տեառն Ծովակիմ Վարդապետ՝ Պատրիարք Սրբոյ Երուսաղեմայ.

էջ 116. — Զայս եւս՝ զկնի Սբ. Զատկին ընդ ուխտաւորաց ի Պօլիս յղելոյ Կոնդակի օրինակն է, որ ի Թուին ՌՄԻԻն ուղարկեցաք, որ ի սոյն ժամանակս վասն պատերազմ լինելոյն ի մեծէն Պօլսոյ ուխտաւոր չեկին. վասն այնորիկ զայս նորագոյն Հարազրութիւնս եղեւ, որ եթէ կրկին Հարկա-

ւորեսցի սոյն օրինակաւ գրեսցուք:

Էջ 119.— Համթայ երկրի վախճ տանց քրիստոնէի օրհնութեան եւ շնորհակալութեան կոնդակն է:

Էջ 122.— Այս է Վարդապետաց ծայրազոյն զաւազան տալոյ վկայական թղթի օրինակն:

Էջ 125.— Այսոքիկ են նուիրական թէմից եւ վիճակաց, քաղաքաց, զասապայից եւ գիւղից անունքն:

— Ռումէլու վիճակն է:

Էջ 128.— Կափայու վիճակն Աշտարխանայ վերայ է:

— Էնկիւրի թէմն:

Էջ 127.— Կեսարիոյ թէմն է:

— Էրզրումայ թէմն:

Էջ 128.— Բաղիւրոյ թէմն է:

— Վանայ քաղաքի թէմն:

Էջ 129.— Համթայ թէմն:

Էջ 130.— Իզմիրու թէմն:

Էջ 131.— Սըսայ թէմն:

Էջ 132.— Էտիրնէյու թէմն:

— Ուռուրաց Թաքաւորաց որ է Մանկովի թէմնայ է:

— Թիֆլիզու թէմնայ է:

Էջ 133.— Թոխաթու թէմնայ է:

— Երզնկայու բոլոր թէմն որ է Ակնու թէմն:

Էջ 134.— Եթէ ոք ի յազգէ մերմէ քառասնից յղեսցէ լուսարար վարդապետին, նոցին պատասխանն զայս գրելի է:

Էջ 138.— Էննափի վարդապետաց զանձանակի օրհնութեան կոնդակն այս է:

Էջ 140.— Փոքր կտակի օրինակն այս է:

Էջ 141.— Զայս ներքոյ գրեալ կոնդակի օրինակն՝ զինչ որ կամիս կարող ես դարձուցանել, եթէ զանձանակի, եթէ կտակի, եթէ լուսադին, եւ կամ այլ ինչ կերպիւ որ ինիստանայի ըստ ամենայնի է:

Էջ 144.— Ի Սըսոյ քաղաք Առաքնորդ զնալոյ կոնդակի օրինակն այս է:

Էջ 147.— Ի վերայ մեծի մայրաքաղաքին Կոստանդնուպոլսոյ նորազոյն նուիրակութիւն շատասկիւր կոնդակի օրինակն է, որ այս եղեւ յամի Տեառն 1774, եւ Հայոց Թուրքիոյ ՌՄԻԳ, յամանն ճկտեմքերի չնգին:

Էջ 154.— Սբ. Հրեշտակապետաց եկեղեցւոյ ըռէիգի կարգադրութեան օրինակն է:

Էջ 156.— Դարձեալ այլ իմն օրինակ՝ վարդապետաց ծայրազոյն զաւազան տալոյ:

Էջ 157.— Յորժամ ուխտաւորաց Հրապիրելոյ թուղթ կամիս գրել, որ զան յուխտ ի Սբ.

Քաղաքս, զայս օրինակս գրեալ:

Էջ 158.— Եթէ ոք ի ժողովրդոց յիշատակ խոստացեալ իցէ, եւ յապաղէ զանց առնելով՝ զայս յորդապետական թուղթս գրեալ:

Էջ 159.— Այս երկրորդ վարդապետաց ծայրազոյն զաւազան տալոյ թղթի օրինակն է:... Ենչ եհաս կարգս այս եւ սուրբ աստիճանն Վարդապետութեան յեռամեծ եւ յերջանիկ քարոտնապետն մեր Միսիթար, որ մակ անուամբ Գոշ կոչեցաւ, եւ նա շնորհաց զգաւազան Մայրազոյն Վարդապետութեան Յեհաննէս Վանական Վարդապետին ... եւ նա Յեհաննէս Վարդապետի Բաղիւրեւոյն՝ Բուժիկ կոչեցելոյ:

Եւ նա Խալատրոյ Վարդապետի Բաղիւրեւոյն:

Եւ նա Տեառն Վարդանայ մեծի Վարդապետի Բաղիւրեւոյն, սուրբ եւ իմաստուն ճշնաւորի:

Եւ նա Գրիգորի մեծի Վարդապետի Եիրվանեցւոյն, որ եղեւ արժանաժառանգ Պատրիարք Սրբոյ եւ Մեծի աստուածադիր Աթոռոյս Երուսաղէմի:

Եւ նա Թէոդորոս ճշնազգեաց Վարդապետի Տարուսեան Խորենեացւոյն:

Իսկ նա ետ ինձ Յովակիմ անորժան եւ մեղապարտ Վարդապետիս Քանաքեղեւոյ... Եւ ի Թուականիս մերոյ ՌՄԻԸ [= 1779], յունիսի տասնի, գրեցաւ օրինակս վասն Հարկաւոր պիտոյից ի ժամանակին:

Էջ 164.— Այս ծայրազոյն զաւազան տալոյ վկայականի օրինակս սրբազրեցեալ է, եւ այսուհետեւ այս օրինակաւ գրելի է:

Էջ 169.— Զայս Սրբոյ Աթոռոյս նուիրակներն յետ զան, ի վերայ ժողովրդեան շնորհակալութեան գրելոյ նոցա օրինակն է ...:

Էջ 173, տարբեր գրութիւն.— Նուիրակաց կոնդակաց օրինակն է նորոգ յօրինեալ ի նախկին Պատրիարքէ Կոստանդնուպոլսոյ ի տէր Պողոս սրբազան արքեպիսկոպոսէ, ի թիւ 1834, դեկտեմբերի մէկ:

Էջ 177.— Յի. Գի. ծառայ, տէր Սիմէօն, որոյ շնորհիւն եւ կաթողիկոս եւ ծայրազոյն պատրիարք ամ. Հայոց ... յորմէ ժամանեսցի թուղթ սիրոյ ... ի վերայ սիրելի Հոգեւոր որդեղոջ մերոց ... որք կայք զետեղեալք ի յաստուածախնամ քաղաք Թոխաթ ... Դարձեալ ի ՌՄԻԳ [= 1774] թուոյն եւ ի Հոկտեմբեր ամսոյ ին, առ դրան լուսակաւոյն եւ տիեզերաբաղձ մեծի եւ Սրբոյ Աթոռոյս էջմիածնի:

էջ 181.— Յիշատակի շնորհակալութեան
Կոնդակի օրինակն է:

էջ 182. դատարկ: Նորեպէս էջ 186:

էջ 188.— Յանկ:

էջ 187.— Յաղաքս նորոգ դանձապետ կար-
գելոյ եւ զնախկինն հանելոյ:

էջ 190.— Յաղաքս նոր մայրապետ մտա-
նելոյ ի Սր. Հրեշտակապետ Վանս...:

էջ 191.— Դամասկոսի Առաջնորդի Կոն-
դակի օրինակն է այս, եւ նորոգ սրբագրե-
ցաւ:

Յիշատակագրութիւն վերջին կողքին վրայ
— վերստին կազմեցաւ ձեռամբ գրագիր
Մկրտիչ Ար. ի 1839, ի մարտի 31, ի չոր-
րորդ ամի զրա. մերում:

3222

ՔԱՐՈՋԱԳԻՐՔ. — 10

ՊԵՏՐՈՍ ԱՐԲ. ԱՂԱՄԱԼԵԱՆ

Սեբաստիա

1859 — 1860

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 35×24×3: էջք Ը+472: Հանգա-
մանք շատ լաւ: Թուղթ հասարակ: Գրիչ՝
Միքայէլ Սրկ. Ղահրամանեան: Գրութիւն՝
խորագիրները եւ սկզբնատողերը կարմիր,
մնացեալը սեւ մելանով, երկսին, 33 տող,
կարմիր զիծերու միջեւ: Եղբագիր նոտրա-
կերպ: Համառոտագրութիւնք առատ: Մաղ-
կող եւ նկարող՝ Եղիազար ՔՆԵ. Ղահրաման-
եան: Գունաւոր զարդագիր քարոզներու ըս-
կիզքը. նկար՝ եպիսկոպոս զգեստաւորեալ,
գաւազան ի ձեռին, էջ Ը, Սուրբ Կոյսը
կանգնած, եւ Սիմէոն Մերունի՝ Մանուկը
զրկին 122, «Սանդուխտ Յակոբբայ, որ Նը-
շանակ էր Խաչին Քի.՝ 305ր: Սեւասիպ
նկար Ս. Կուսի՝ Auxilium Christianorum էջ
380—381ր միջեւ: Կաշեկազմ խաւաքարտեայ
դրոշմազարդ: Կնիք հաւկթածեւ, «Եփրեմ Վ.
Պ. Պէգիրճեանի Սեբաստացոյ, յերուսա-
ղէմ, 1862», էջ 2, 7, 105, 305, 380: Ստա-
ցող՝ Յակոբ վրդ. Ակնցի:

ԱՌՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա-Ե, դատարկ:

էջ 2.— Տիտղոսաբերթ, կարմիր եւ կա-
պոյտ թանաքներով:

Քարոզագիրն այս գեղեցիկ եւ իմաստալի
ոճով, յօրինեալ Նախնականի Աղամայեան
տեառն Պետրոսի Արքեպիսկոպոսի եւ Աստ-
ուածաբան վարդապետի, առ ի յօգուտ եւ ի

նպաստ խակամիտ եւ բանասէր եղբարց՝ ի
գեղուցանել զբանն կենաց:

Օրինակեալ զսա յընտիր օրինակէ ի Հայ-
րապետութեան Տ. Տ. Մատթէոսի գերահան-
ճար եւ սրբազնակատար կաթողիկոսի ամ.
Հայոց, եւ յառաջնորդութեան Սրբոյ Նշանի
Վանիցն Կարապետի Արքեպիսկոպոսի էվէ-
րէկցոյ, եւ փոխանորդի նորին Պետրոսի
ճայրազուն եւ քաջարող վարդապետի:

Ի վայելումն Ակնացի խոհեմաբան Յակով-
բայ վարդապետին, որ է բնիկ միաբան Սըր-
բոյ Նշանի գերահայր Վանիցս, որ ունի բնդ
իւր զՍր. Կարապետ եւ զՍր. Աստուածածնի
եկեղեցիսն՝ գեղեցկաշէն եւ անեղման:

Գրեալ ի Սեբաստիայ քաղաքն մեծ, ի վար-
ժարանն Ղահրամանեան տէր Եղիազարի, ձե-
ռամբ նուաստ տիրացու Միթլայէլի որդոյ
նորին. — ի 1859:

էջ է, դատարկ:

էջ 1.— Արարեալ Նախնականի Աղամալ-
եան տեառն Պետրոսի Աստուածաբան Արք-
եպիսկոպոսի, ի յօգուտութիւն բանասէր ան-
ձանց եւ ի դիւրութիւն ժրաշն Քարոզողաց
զբանն կենաց:

Յիշատակագրութիւն Գրչի. — 1860

էջ 403ր, ստորոտը. — ի 1860, եզերեցաւ
գրումն սորա աշխատմամբ ընչին սարկաւագ
Միքայէլիս՝ Ղահրամանեան տէր Եղիազար
վարժապետեան, որ եւ ինքն աշխատեցաւ:

նկարուցն եւ ծաղկանցն. որոց հանդիպողա-
ցորդ աղալեմ ներկէ սխալանացս ըստ մարդ-
կորէն տկարութեանս, զի անսխալ՝ մինն
միայն է յաւիտեանս:

էջ 404. դատարկ:

էջ 405ա. — Երամելոյն Յոհաննու Ոսկերե-
րամի ասացեալ, ի Ղուկաս Աւետարանէն մեկ
նարանեալ. — Յայն ժամ վարդապետն բարե-
փառ...:

էջ 407ա. — Քարոզ ի բամն Յայտնութեամ.
Յիշևա ուստի ամկար: Գլ. 2, 5. — Յորժամ
բարեգութիւնս մարդասէրն Ած. կամեցաւ...:

էջ 416ա. — Քարոզ առ Սբ. Ելմիածին, ի
բանն՝ Իբրեւ զիմաստուն ճարտարապետ
զհիմն եղի...:

էջ 418ա. — Քարոզ ի վերայ Սրբոց Հովի-
սիմանց...:

էջ 421բ. — Քարոզ ելիցմ ի Վերապէմ Սըր-
բոյն Գրիգորի մերայ Լուսաւորչիմ...:

էջ 428բ. — Քարոզ ի տօնի Եկեղեցոյ զոր
կարգեաց Սուրբն Գրիգոր յԵլն ի Վերապէն

էջ 428բ. — Քարոզ ի վերայ Գիւտի Նըշ-
խարաց Սրբոյն Գրիգորի...:

էջ 434ա. — Քարոզ ի Վարդապետի շարա-
քուն ի վերայ Տապանակիմ...:

էջ 442բ. — Քարոզ ի վերայ Շաղկաբի
Սրբոյ Էջմիածնի...:

էջ 446բ. — Քարոզ ի վերայ Վերափոխման
Սբ. Աստուածածնիմ...:

էջ 450բ. — Քարոզ Եկեղեցւոյ...:

էջ 454բ. — Քարոզ Խաչվերացիմ...:

Յիշատակագրութիւն Գրչի. — 1880

էջ 457բ. — Աւարտն եղեւ ցանկալի մատե-
նիս ի 1880, ձեռամբ տրուպ սարկաւազ Մի-
քայէլիս տէր Եղիազար Վարժապետեան Ղա-
րամանեան Սեբաստացոյ որ ի Սբ. Սարգիս
եկեղեցին:

էջ 458. դատարկ:

էջ 458—467. տարբեր ձեռքէ, չեղադիր:

էջ 459ա. — Կալկաթացի բարեպաշտ անձի
մը Արշալուստոյ 833 թուոյն միջոցաւ առա-
ջարկեալ խնդրոց պատասխան. — Այս խըն-
դիրը ի սկզբանէ անտի մարդկութեան...:

էջ 468—472. դատարկ:

3223

Ք Ա Ր Ո Զ Գ Ի Բ Ք

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասաւ 43×30, էջք 18, Պրակ Գ. Հանգա-
մանը համարեա բաւարար. ազդուած թացու-
թենէ: Թուղթ հասարակ: Գրութիւն սըր-
ճազոյն մեղանով, երկսիւն, 41, 42 տող, սեւ
գիծերու միջեւ: Նոտրագիր չեղակերպ: Հա-
մառատագրութիւնը առատ: Կողք կապոյտ
թուղթ:

ԲՈՎԱՆՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1ա. — Երկրորդ Կիրակէին յԱւետարանի
Մեկնութենէ. Յանառակ որդին, Սբ. Վար-
դապետի ասացեալ. — Առն միոջ էին երկու

որդիք...:

էջ 4բ. — Երկրորդ երկուշաբաթին, Յով-
հաննու Մանդակունեցւոյ ասացեալ, վասն
ժահանյայից տեսչութեան ի վերայ ժողո-
վրդեանն. — Ես, լի ամ. յանցանք...:

էջ 8բ. — Երրորդ երեքշաբաթին, Յովհան-
նու Մանդակունեցւոյ ասացեալ, վասն բամ-
բասանաց եւ շղատելոյ զվարդապետն. — Մը-
թերք սգոյ...:

էջ 13ա. — Երրորդ Զորեքշաբաթին՝ Յով-
հաննու Մանդակունեցւոյ ասացեալ, վասն
Ողորմութեան եւ Աղքատսիրութեան. — Մի
ոք տղայական բարութ. — Կը մնայ անա-
ւարտ: էջ 14—16 դատարկ:

3224

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԻՒՂԱԲԵՐԻՑ. — 1

[Կ. Պոլիս?]

1822

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 44×31×1: Էջ 26: Հանգամանք շատ լաւ: Թուղթ տոկուն: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ գլխատառերը կարմիր եւ ոսկեգոյն, մնացեալը սեւ մելանով, երկսիւն, 26 տող, կարմիր եւ ոսկեգոյն գիրներու միջեւ: Բոլորգիր վարժ եւ յստակ: Գունաւոր զարդադիր գլուխներու սկիզբը եւ մէջտեղը: Բազմադէս նկարք՝ եւրոպական ոճով: Ս. Մատթէոս էջ 6ա, Ս. Մարկոս 8ա, Ս. Ղուկաս 13ա, Ս. Թովհաննէս 17ա: Կազմ խաւաքարտեայ թուշապատ, արծաթեայ զարդերու հետքերով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Դատարկ էջեր, 1-4, 7-8, 11-12, 15-16,

18բ-20, 22-26:

էջ 6ա. — Մատթէոս:

էջ 8ա. — Մարկոս:

էջ 13ա. — Ղուկաս:

էջ 17ա. — Թովհաննէս:

Յիշատակարամ. — 1822

էջ 21, շրջանակի մէջ, զարդադիր. — Յիշատակ է Սբ. Անտարառնա Սբ. Նշան Եկեղեցւոյն որ յԱպուլիադ գիւղն Անշայ՝ Մեծ Տէր Պօղոսեան լուսահոգի տէր Ստեփան մաքրասուն քահանայի որդի սարաֆ Թահաննէս Ամիրայի, եւ մօրն Եղիս խաթունի, եւ իւր կողակից Եւա խաթունի, եւ որդւոյ Ստեփան չեղեպոյն, եւ զստերն Սինեմյան տուտիւն, եւ իւր եղբայր Հանգուցեալ Պօղոս Աղային: 1822:

3225

ՅԱՅՍՄԱԻՈՒՐՔ. — 16

Հստամպոյ

ՌՃԻԳ = 1874

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 40×28.5×18: Թերթք 598: Հանգամանք անբաւարար. կարօտ նորոգութեան: Թուղթ տոկուն: Գրիչ՝ Ստեփանոս Երէց Կեսարացի: Գրութիւն՝ սկզբնատողները կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, երկսիւն, 37 տող: Բոլորգիր վարժ: Համառոտագրութիւնք սովորականէն աւելի: Կարմիր կապոյտ զարդադիր եւ լուսանցազարդ գլուխներու սկիզբը, ոմանք՝ մկրատով կարուած՝ կը պակսին: Գլխազարդ՝ ամիսներու սկիզբը: Խորանագարդ իւր սարքք թղ. 1ա, վընաւուած, 245ա, 390ա: Նկար՝ Մեռնեդ Տեառն, թղ. 244բ: Կաշեկազմ տախտակեայ,

հնամաշ, առաջին կողքը վերէն վար ճեղքուած. պրակները քակուած քայքայուած: Ստացող՝ Առաքել Ղալիֆայ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Թղ. 1ա, խորանագարդին մէջ, անհարթ զրով. — Նաւասարդի Ա, եւ օգոստոսի ԺԱ. Պատմութիւն Գլակայ վանից Սրբոյն Յոհաննու կարապետին, եւ Նշխարաց նորին:

Յորժամ լուսաւորեաց Սուրբն Գրիգոր զՀայս...:

Թղ. 2-3ի միջեւ թերթիկակա:

Թղ. 3բ2. — Նաւասարդի Գ, եւ Աւգոստոս

ԺԳ. . . :

Թղ. 17ա1. — Նաւասարդի Թ. . . :

Թղ. 17-18ի միջեւ կը պակսի մէկ թերթ, 18:

Թղ. 20ա2. — Նաւասարդի ԺԱ. . . :

Թղ. 35ա1. — Նաւասարդի ԻԲ, եւ սեպտեմբերի Ա, Տաւն է Յետապ Որդւոյ Նաւեայ:

Թղ. 78ա2. — Հոկտեմբեր ամիս Հոռմայեցոց աւուրս ունի Ա. . . :

Թղ. 118ա1. — Նոյեմբեր ամիս Հոռմայեցոց աւուրս ունի Ա. . . :

Թղ. 175ա1. — Դեկտեմբեր ամիս Հոռմայեցոց աւուրս ունի Ա. . . :

Թղ. 232ա2. — Յունվար ամիս Հոռմայեցոց աւուրս ունի Ա. . . :

Թղ. 245ա. — Քաղոցի ԻԹ, եւ Յունվարի 2, Տաւն է Մերնդեանն եւ Յայտնութեան Գի. Այ. մերոյ:

Թղ. 282ա2. — Փետրվար ամիս Հոռմայեցոց աւուրս ունի ԻԸ, ի նահանջի ԻԹ. . . :

Թղ. 340ա1. — Մարտի ամիս աւուրս ունի Ա. . . :

Թղ. 388ա2. — Ըստ կարգի աւուրց արարչութեանն վեցաւորեացն, այսաւր Զատիկ է. . . :

Թղ. 407բ1. — Արեգի ԻԴ եւ ապրիլի Ա. . . :

Թղ. 457բ2. — Մայիս ամիս Հոռմայեցոց աւուրս ունի Ա. . . :

Թղ. 503բ2. — Յունիս աւուրս ունի Ա. . . :

Թղ. 538ա1. — Մարգաց ԻԵ եւ յուլիս Ա. վկայաբանութիւն սրբոց անարժանք թշկացն Կողմայի եւ Դամիասոսի:

Թղ. 588ա2. — Աւելեաց Ե, եւ օգոստոս Ժ: Պատմութիւն Յովասափու եւ Բարադամու:

Մամր յիշատակագրութիւնմ Գրչի կը գտնուին ամէն ճառի վերջը. կ'առնենք իբրեւ նմոյշ:

1. — Թղ. 3բ2. — Որոց աղօթիւք ողորմի Գս. Ած. ստացողի գրոցս, Առաքել խալիֆային, Հօրն Կիրակոսին, մօրն Մթխային, կողակցին Հռեփսիմային, որդոցն Գաբրիէլին, զստերացն Նազուրին, մահտեսի Գաբրիէլին, անպիտան զրչի Ստեփանոս իրիցուն, կր.:

2. — Թղ. 20ա2. — Մանաւանդ զստացող գրոցս, Առաքել զալիֆային, Հօրն Կիրակոսին, մօրն Մթխային, եւ որդոցն Գաբրիէլին, եւ զստերացն Նազուրին, եւ Հօրեղբորն մահտեսի Գաբրիէլին, կողակցին Հռեփսիմային, եւ անարժ գրչի Կեսարացի Ստե-

փաննոս իրիցուն, կարդաց.:

3. — Թղ. 244ա. — Որոց աղաթիւքն ողորմի Գս. Ած. ստացողի գրոցս, Առաքել զալիֆային, եւ բարի ծնողաց սորին, Հօրն Կիրակոսին, մօրն Մթխային, կողակցին Հռեփսիմային, եւ բարի ծնողաց սորին մահտեսի Գրիգորին, կողակցին մահտեսի Մարիամին, եւ որդոցն Աւաքին, Սարգըսին, Արզմանին, քվեբըն Հռեփսիմային, Սառային, Մարթային, Կուլին, Գոհարին, Մէլէքին, Աննային, Հիւրիին, Քալատուրին, Շապէ որդոցն Մէլիսէթին, Գրիգորին, Կիրակոսին, Սարգսին, Աստուածատուրին, որդոյն Ղազարին, Փանոսին, եւ որդոյն Յովանէսին, Կուպլէկէ Ղուկասին, եւ անպիտան զրչի Կեսարացի Ստեփանոս իրիցուն, եւ ծնողաց իմոց մահտեսի Մխիթարին, կողակցին Ներկիզին, եւ վարժապետին իմոյ Սիմէոն իրիցուն, կարդացող.:

4. — Թղ. 587ա2. — Որոց աղօթիւք եւ բարեխօսութեամբն ողորմի Գս. Ած. ստացողի գրոցս, Առաքել զալիֆային, եւ բարի ծնողաց սորին Հօրն Կիրակոսին, մօրն Մթխային, կողակցուն Հռեփսիմային, եւ որդոցն Յակոբին, Գէորգին եւ Գաբրիէլին, զստերացն Նազուրին, մեծ պապուն Յովորին, եւ Հօրեղբորն մահտեսի Գաբրիէլին, եւ կողակցուն Մուլքէ, եւ մահտեսի Նազուրին, Սահակին, կողակցին Սառային, կողակցուն Հռեփսիմային, եւ բարի ծնողաց սորին մահտեսի Գրիգորին, կողակցին մահտեսի Մարիամի, քվեբն Աննան, եւ որդին Աւաքն, եւ կողակցին Սարգսն, եւ Արզման, Քալատուրն, կողակցին Սառայն, եւ որդիքն, Գրիգորն, Կիրակոսն, Մելիսէթն, զստերն Մէլէքն, եւ Սարգիսն, Աստուածատուրն, կողակցին Մարթայն, որդին Ղազարն, Փանոսն, կողակցին գոհարն եւ որդին Յովանէսն, Քալատուրն, Կուլըն, եւ որդին Մուրատն, Համօրէն Հաւասար Հաւատացեալն ջիջեցալսն զօղն ողորմութեան ցօղեցէ զոսկերս նոցա եւ բուռնացէ օրն վերջին, միւսանգամ գալրստեան, աստուածութեան տեսուն, անթաւում պսակին, անպական հացին արժանաւորս արաւացէ, ամէն:

Մեծ յիշատակարամ Գրչի. — 1674

Թղ. 587բ1. — Փառք. . . : Արդ աղաչեմք բանիմաստ Հանճարունող սրբասէր եղբարցդ, որք Հանդիպիք այսմ աստիս յիշեցէք զստացող սորս Առաքել զալիֆային, Հօրն Կիրակոսին, մօրն Մթխային, կողակցին

Հոեփսիմային եւ որդոցն Գարրիէլին եւ Նազուրին եւ ՇորՊորոն մահաւոր Գարրիէլին եւ կողակիցն Միւլքին անպիտան դուրիս։

Եւ դարձեալ եւ զիս անպիտան զրիւս՝ Կեսարացի զՍտեփաննոս հրէցս, եւ զՅնոդս իմ Միւթարն եւ Ներկիզն, եւ վարժայալետն իմ զտէր Սիմաւոնն յիշեցէք ի Տէր, եւ Տէրն Բս. յիշեցէ զձեզ ի միաւանգամ զայլըստեանն ամէն։

Փառք էին անմահին, անեղին, երիս անձնաւորութեան եւ մի Աստուածութեանն, Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, յերիս յաւիտեանս ամէն։

Գրեցաւ եւ աւարտեցաւ սրբոց պատմութիւնս, որ կոչի Յայմաւուրք, թվականիս ՌՃԻԳին, յունիս ամսոյ Բ օրն Գլարաթի, ի քաղաքն Լատամպուլ, ընդ հովանեաւ Սր. Հրեշտակապետացն Գարրիէլի եւ Մըքայելի, որ են բարեխաւսամ. աշխարհիս։

Փառք... Մանաւանդ ստացող տառիցս՝ Առաքել Ղալիֆայն... Արդ սայ ստացաւ իւր հալալ ընչիցն յայժմ ասի Այսմաւուրք, որ եդ յիշատակ ի Կեսարիայ, ի գիւղն որ կոչի Պենտուսա, որ եդ յիշատակ ի դուռն Սր. Աստուածածնին, որ եւ մնայ անընթեւի...։

Արդ աղաչեմ զամենեանեդ, որք հանդիպիք տառիցս սմա՝ կարդալով կամ օրինակելով, սիրով խոնարհեալ զպականս ուղղեցէք եւ զաւելորդն բառնաք, զի կա՛ որ միտ ոչ եդի կա՛մ միտս ոչ հասաւ, զի տկարութիւն մարմնոյ բազում է, եւ զքաղմունք աշխարհիս անթիւ գոլով, զի միտ մարդկան ցնորեալ լինի եւ ի մի տեղի ոչ մնա։ Սակս որոյ աղաչեմ զձեզ, ով մանկունք Սիրովնի, լի սրտիւ խնդրել մեղաց թողութիւն եւ ողորմի ասել։ Որ առատն է ի տուրս բարեաց, զի ձրի տա խնդրողացն եւ լսողացն՝ բարեօրոտութեամբ Սր. Աստուածածնին։

Ջինձ եղկելի զրլի ողորմեացի ամենայնի, Եւ սա յիշատակ ի դուռն Սր. Աստուածածնին որ եւ բարեխաւսամ. աշխարհի։

Ոչ ոք չունի իշխանութիւն սա յարկաց Սր. Աստուածածնին եկեղեցոյ հանել, ոչ զբաւ ղնել, ոչ վաճառել. եթէ ոք անդգնի՝ մասն Ուղայի առցէ եւ զպատիժն Կայնի կրեացէ։

Մամօր. — Այս յիշատակարանն մասնակի ձեւով կը գտնուի Պատմ. Հայ Կեսարիոյ գրքին մէջ, Բ. Հատոր, էջ 1878։

Յետմագոյժ յիշատակագրութիւն. — 1891

Քդ. 1888թ2, մտնիշակագոյն թանաքով, շեղագիր. — Այսմաւուրս 41 սանդիմ երկայնութիւն, 29 սանդիմ լայնութիւն, 14 սանդիմ թուղթի հաստութիւն ունի, 50 ֆուրմա, ամ. մէկ ֆուրման 12 թուղթ են, ընդ ամ. 600 թուղթ է. կարգկանայ 1200 երես եւ 2400 սիւնէ։ Կազմը եւ հանգամանքը միջակ է. միայն երկու պատկերները պատուռած, եւ Մննդեան պատկերը ամբողջ է։ Դատարկ թուղթ չունի։ Նիւթը թուղթ է։ ՌՃԻԳ Հայոց թվականին Կ. Պոլիս գրուած մաքուր զրիւով. եւ Առաքել զայժմէ նուիրուած է ի դուռն Սր. Աստուածածնին Եկեղեցւոյ։

Ձայս յիշատակարանս կրճատեալ գրելով, բոտ խնդրանաց տէր Տրդատայ Մ. Վարդապետի եւ Առաքնորդի մեծին Կեսարիոյ, յրդեցաք առ նորին սրբազնութիւն, որպէս եւ յայլ գիւղորդից ամ. ձեռագիր մատենից ցուցակն առած է 1891, 28 յունիս։ Նորին սրբազնութիւնն յաւագելով վիճակիս ձեռագրաց կրճատեալ պատճենքն (Յուցակ Հայերէն Ձեռագրաց ի Թուրքիա) անուն տեսարակներով հրատարակէ։

Պիտակ՝ փակցուած առաջին կողքին ներսը. «80. Յայմաւուրք, ի թ. Հ. ՌՃԻԳ, Կեսարիոյ»։

3228

ԱԿԵՏԱՐԱՆ ԻԻՂԱՐԵՐԻՑ. — 2

Վեգիր Խառ, Կ. Պոլիս

ՌՄԴՐ = 1843

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաս 37.5x25x1, էջ 18, Հանգամանք
համարեա բաւարար. թերթերը փրթան. գր-
ծածութենէ եւ հնութենէ լուսանցքները
սեւցան: Թուղթ մազազաթանման: Գրիչ՝

Գրիգոր Դպիր Աբրահամեան, մետասան-
ամեայ: Գրութիւն՝ սեւ մելանով, երկ-
սիւն, 24 տող, դեղին լրջագիծերու մէջ:
Բոլորգիր յստակ: Գունաւոր զարդագիր հա-
մարներու սկիզբը. գլխազարդ իւրաքան-

36. — Յիշատակարան

Թ. 3228, էջ 1

չիւր Աւետարանի սկիզբը, Զարդարուն լըջանակներու մէջ չորս Աւետարանիչներու սեւաւորիկ պատկերներ, էջ 2, 6, 10, 14, Կաշեկազմ խաւաքարտեայ, ոսկեղրուազ մաշած, Դատարկ թուղթ՝ սկիզբը երկու թերթ, վերջը մէկ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 3.— Ս. Մատթէոս:

էջ 7.— Ս. Մարկոս:

էջ 11.— Ս. Ղուկաս:

էջ 15.— Ս. Թահաննէս:

Յիշատակարանք.— 1843

1.— էջ 1, գունաւոր, զարդարուն լըջանակի մէջ.— Փառք պատիւ եւ երկրպագութիւն ամենասուրբ Երրորդութեանն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հօգւոյն Սրբոյ, որ իւր անհուն գիւտութեամբ եւ անչափ ողորմութեամբն ետ կարողութիւն մեզ նըւաստիցս զրել զայս իշարերից Սբ. Աւետարանն ի գրաւմանս

մահտեսի Աքրահամեան մետասանամեայ Գրիգոր անպիտան զպրէ, 1843, ի Կոստանդնուպօլիս, եւ ի Հայոց թիւ ՌՄԼԲ. ի Վէգիր Խանն, գրաւմանս մահտեսի Աքրահամի խանութիւն:

2.— էջ 18, գունաւոր, զարդարուն լըջանակի մէջ.— Թուականի Քի. 1843ին, եւ ի Հայոց ՌՄԼԲ, գրեցաւ այս Սբ. Իշարերից Աւետարանն ձեռամբ Վանեցի գրաւմանս մահտեսի Աքրահամի որդի ծառայ ծառայից չնչին եւ անպիտան մետասանամեայ իբր տիրացու Գրիգոր. ուրեմն այս առաջի պըտուղըս է, խնդրեմ Հայրք եւ եղբարք, եթէ գրտանիցի ինչ սխալանս մի մեղադրէք մանկութեանս. ըստ կարեաց իմից խոստացայ տալ զայս Աւետարանն ի Մըշու Սբ. Կարապետի Վանից յիշատակ: Ով որ ընդեռնու միով Հայր մերիւ յիշեսցէ զհայրն իմ մահտեսի Աքրահամ եւ զմայրն իմ զՊօլսեցի զըրասէր Ուստիանէն եւ եղբայրն իմ զկազմարար մահտեսի Եղիազարն եւ զքոյրն իմ զՍրբուհին. եւ զուր յիշեալ լինիք առաջի անմահ Գառիկ Աստուծոյ:

3227

Ճ Ա Շ Ո Ց.— 26

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Ծաւալ 38×27×8, էջ ԻԲ+802, Հանգամանք անբաւարար. սկիզբը թերի. նորոգութիւն կրած. բազմաթիւ թերթեր փրթած: Թուղթ գորշորակ, Գրիլ Բարսեղ Քահանայ, որդի Աւագ Քահանայի, Գրութիւն՝ խորագիրները եւ սկզբնատողները կարմիր, մնացեալը սեւ մեկանով, երկսիւն, 34-38 տող: Բոլորգիր կանոնաւոր, Համառոտագըրութիւնք սովորականէն քիչ մը աւելի: Գունաւոր զարդագիր եւ լուսանցազարդ իւրաքանչիւր օրուան առաջին ընթերցումին սկիզբը: Խորանագարդ իւր սարօք, էջ 350, 482: Կաշեկազմ տախտակեայ հնամաշ, տախտակները վերէն վար կոտորուած: Ստացողք՝ Մահակ Երէց եւ որդին Տօնիկ Երէց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ Ա-ԻԲ, 1-8, 8-22, նոր բարակ թուղթ:

էջ Ա, մանրիկազոյն թանաքով, բոլորգիր.— Այս խորհուրդ լցաւ... Սիրտ իմ սասանի...:

էջ Գ-ԺԸ, զատարկ, Նոյնպէս էջ 1-10:

էջ 11-12, հին թուղթ:

էջ 11ա.— Պօղոսի Առաքելոյն ի Տիտոսի թղթոյն ընթերցուածս.— Քանզի երեսեցաւ չնորէքն Այ. ...:

էջ 13-28, չեղադիր վարժ:

էջ 28-29, ստ. լուսանցքին. «Եւ թնորդ Աւուր Առաւատուն Ժաշուն կարգայ»:

էջ 30ա.— Ուրբերոյ Աւուրն Առաւատուն ...:

էջ 33ա.— Իսկ Յաշոյն ժողովին ի Ար.

Յարութիւն, եւ այս կամովն կատարի...:

Էջ 33թ.— Ի փետրվարի ի ԺԴ. Տօմ է Գառնաժարեայ Գայստեամ Տեառն մերոյ Յի. Քի. ի տեաքամ. ժողովիմ ի Սք. Մատրանն եւ այս կամովն կատարի...:

Էջ 38թ.— Ամտովի Ամապատկանի:

Էջ 82թ.— Բուն Բարեկենդան. Կիրակէ:

Էջ 189-192, վերի աշկողման անկէն-ները նորոգուած են բնակ թուղթով:

Մամօր.— Նախկին իշխողութեան համա-ժայն էջ 280ին կը յաջորդէ 270. բնթեր-ցումսին եւ էջ թերոյթ չ'երեւիր. պրակաթի-ւերէն վերջին ժրը եւ առաջին ժօրը նոյն-պէս չեն երեւիր: Թողուցինք ինչպէս որ էր:

Էջ 277ին կը յաջորդէ 279:

Էջ 301-320, բարակ նոր թուղթ. գրչու-թին չեղազիր. վերջին թերթը դատարկ:

Էջ 320էն վերջ կու գայ 350:

Էջ 350.— Յերեկոյիմ ժամում ժողովիմ ի Սք. Յարութիւն...:— Ջրանե առաջին գորարարի...:

Էջ 479-482ի միջեւ ըստ երեւոյթին կը պակսի մէկ թերթ:

Էջ 482.— Մեծի Աւուրմ Սրբոյ Պեմտե-կոստէիմ Կիրակէիմ, Առաւատում ժողովիմ ի Լեւոմ Ձիթեմեաց եւ այս կամովն կատարի...:

Էջ 493էն յետոյ թուագրուած է 495:

Էջ 548-549ի միջեւ թերթ ինկած:

Էջ 736-737ի միջեւ մէկ թերթ ինկած:

Էջ 738-739ի միջեւ ինկած մէկ թերթ:

Էջ 773-802, բարակ նոր թուղթ, չեղազիր գրչութեամբ:

Էջ 801թ.— Յամի Տեառն 1880, փետրվար 20, ի Թամարգայ:

Էջ 802, դատարկ:

Մամր յիշատակագրութիւն Գրչի աւելի քան մէկ երկուսանեակ, բոլորն ալ ստորին լուսանցքներուն. կ'առնենք ընտրովի:

1.— Էջ 84.— Ճաշոյն կարդա, եւ զանա-րժան փրժոյն գրիչս գրարսեղ քահանայ ի ձեր սուրբ յաղաւթս յիշեալ:

2.— Էջ 271-272.— Եւ այսպէս ծանիր տե-սողք զարատսդ զի ուսանիցիք: Գիշերն որ է չակումն եւ Տէր մեր աղաթէր ծնդարդու-թեամբ զգիշերն կատարել, իսկ երբ լուսա-ցօ, որ ի խաչ Հանին յերորդ ժամուն հըր-եայք, զգլուխն Քի. հզեղամբ հարկանէին,

եւ կատակէին կեղծոր ծնդարդութեամբ կասէին. ողջ եր արթայդ չ'ըէից: Եւ դու յայսմ ժամու մի դնել ծուներ որ ոչ ընդ նո-սա խառնի. վասն այնր ասէ՝ Սաղմոսելով զՏէր աղաչեսցուք, եւ ոչ ծուներ դնելով: Եւ զիս անարժան գրիչս գրարսեղ քահանայ յիշ:

3.— Էջ 350.—

Այս կանոնիս անուն սրխտոր, խնկս է մոլար, միտս է պրդտոր, զքեզ աղաչեմ Տէր իմ Յիսուս, լուսաւորեալ զմիտքս իմ ի նոր, եւ զանարժան Բարսեղս յիշեալ:

4.— Էջ 353.— Բշի աւուրն ճաշոյն կար-դա, եւ զհայր իմ Աւագ Քհն. ի ձեր սուրբ յաղաւթ յիշեալ:

5.— Էջ 481.— Գշի աւուր ճաշուն կար-դա, եւ զստացող Սահակ Երէցն յաղաւթս յիշեալ:

6.— Էջ 518.— Երկրորդ Գշի աւուր նունէ եւ Մանէ կարդա, եւ զըստացող գորցս Տօ-նիկ Երէցն յաղաւթս յիշ:

7.— Էջ 772.— Զորրորդ Դշի աւուր կար-դա, եւ զտէր Սահակ եւ զորդին Տանիկ Երէց յիշեալ ի Քս:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն Թ.—

Էջ Բ, յոյժ անհարթ գրչութեամբ, 1853 եւ 1887 թուականներով:

Էջ 801թ, վարը, մանիշակագոյն թանա-թով.— 1885

Ժողովուրդ եւ բնակիչ սոյն կալլը Կօ-մէտի անուանեալ գիւղիս է ի Թամարգայէ զաղթեալ ի 1889 ամի Փրկչին մերոյ: Վեց տուն: Տեա՛հ եւ ստորագրեցի, 1885, սեպտ. 25, Ս. Դանիէլի Առաջնորդ եւ Վանահայր Ստեփաննոս Նպս. Սանտալճեան:

Քահանայ Էվերէկէի տէր Կարապետ Թէրզի մահուսի Եղիսեան, Տեսագ եւ ստորագրեցինք ժողովուրդք Կէմէտի.

Սարգիս Ճիւճիւնլիեան
Մընակ Եօղուրտեան
Մըխաճեան Օհանէս
Կարապետ Եօղուրտեան

Պիտակ առաջին կողքին. «49, Ճաշոց մե-ծադիր Կեսարիոյ Ս. Դանիէլ վանուց»:

3228

ՅԱՅՍՄԱԿՈՒՐԳ(ԹԵՐԻ) — 17

[Խաբերդ]

ՊՂԳ = 1444

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասա՝ 36×27×5: էջ 400: Հանգամանք անբաւարար. սկիզբը եւ վերջը թերի. նորոգութեան կարոտ: Թուղթ քամակեայ կոկեայ: Գրիչ՝ Յակոբ որդի Գրիգորի: Գրութիւն՝ խորագիրները եւ սկզբնատողները կարմիր, մնացեալը սեւ մետաղով, երկսիւն, 32,33 տող: Բոլորգիր կանոնաւոր: Համառոտագրութիւնք սովորականէն աւելի: Սըրճազոյն, յանախ կապուտախառն, զարդագիր եւ լուսանցազարդ կամ լուսանցանկար ծառերու սկիզբը: Գունաւոր խորանագարդ իւր սարօք էջ 23: Կողմերը կը պակսին, լոկ կարը կը մնայ: Ստացող՝ Աստուածատուր Քաւանայ, որդի Զօպանի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1ա.— Արեգի ի ԺԴ, եւ Մարտի ԻԱ, վկայաբանութիւն Արքայմ Յուսանու, եւ Բարաբիասայ եւ Թ. վկայիցն:

էջ 20-21ի միջին թերթի կամ:

էջ 23, խորանագրոյն գողը, կարմրաւոր.— Արեգի ԺԸ եւ մարտի ԻԵ, ըստ կարգի աւուրք արարչութեամ, այսաւր Զատիկ է: Եղիշէի վարդապետիմ ասացեալ ի Յարութիւնմ Գի. չքմաղ եւ զարմամալի...:

Ստորին լուսանցքին մէջ տող.

Յայս հրաշափառ մեծի Զատիկս,

քեզ երանի որ հանդիպիս,

վարդափթիթ բուրասաւնիս:

էջ 42, վերջին թերթի չէ պահպան:

էջ 80ա.— Անկի ի Ա, եւ ապրէլի Ը, վրկայաբանութիւն Արքայ իշխանացմ Ասեակայ եւ Համագասպայ:

էջ 198ա.— Մարտի ի Ա, եւ մայիսի Ը, Տաւ Է Որդոցմ Որոտմմ՝ Յակոբայ եւ Յովհաննու:

էջ 273ա.— Մարգաց ի Ա, եւ յունիսի Է, վարք երամելոյմ Սուէթիսի Ամապատաւորիմ, եւ այլ կուսանացմ:

էջ 343ա.— Հրոտից ի Ա, եւ յուլիս Է, վկայաբանութիւն Արքայմ Պրոկոպոսի:

էջ 400ա.— Հրոտից ի Ի, եւ յուլիսի Է,

Յիշատակ Սուրբ Հայրապետացմ Գրիգորիսեանցմ եւ Պետրոսի:

Մամօք.— Կը մնայ թերի. յաջորդ պրակները կորսուած են:

Մամր յիշատակագրութիւնմ Գրիչի Ժառնուր վերջաւորութեան. կ'առնենք ընտրովի:

1.— էջ 1ա.— Որ ողորմի ստացողի գրոցս՝ Աստուածատուր քաւանային, եւ եղբարն նորա՝ տէր Սիմէոնին, եւ ծնաւդաց, եւ մերձաւորացն, եւ Յակոբ գրչին, եւ կարդացողաց:

2.— էջ 22բ.— Որ ողորմի Քա. Ած. ստացողի տառիս՝ Աստուածատուր քաւանային, եւ հարազատեղբաւր նորին՝ տէր Սիմէոնին, եւ ծնաւդաց նոցին Զաւպանին եւ Նուսրաթին, եւ ամ. արեան մերձաւորացն. եւ Յովանէս քաւանային, եւ Ալէքսանդոս սարկաւազին, եւ մեղսամած Յակոբ գրչին, եւ ծնաւդաց իմոց, Գրիգորին եւ Թանսուխին, եւ եղբարցն, Կարապետ քաւանային, եւ Սուրատչային, եւ երիզկնոջն Տիրուհէ, եւ ամենեցուն, որ երեսխիջ ունին ի վերայ այս աստուածաշունչ գրոցս, եւ ամ. Ժողովրդեանս առ հասարակ մեծի եւ փոքր ամէն:

Ով սուրբ եղբարք, յիշեցէք ի մաքրափայլ յաղաքս մեր զՏղապարոն քաւանայն, որ զաւրինակն շնորհաց. Ած. ողորմի իւր ծնաւդացն հոգւոյն, Թաւաթային, եւ եղբարն Ամիրին, եւ ամ. ննջեցեւոց իւրոց առ հասարակ ամէն:

Գրեցաւ գիրքս ի թվ. Հայոց ՊՂԳ:

3.— էջ 288բ.— Որոյ աղափիւքն ողորմի ստացողի գրոցս՝ Աստուածատուր քաւանային, եւ տէր Սիմէոնին, եւ ծնաւդացն, եւ մերձաւորացն, եւ Յովանէս քաւանային, եւ մեղսամած Յակոբին, եւ Թղթիս կոկողին՝ Ստեփանոս սարկաւազին, եւ կարդաց.:

4.— էջ 342բ.— Որոց աղափիւքն ողորմի Քա. Ած. ստացողի գրոցս, սրբաւոր քաւանայցն, Աստուածատուրին եւ Սիմէոնին, ծնաւդացն Զաւպանին եւ Նուսրաթին, եւ

ամ. արեան մերձաւորացն, եւ Յովանէս քահանային, եւ Ալէքսանտոս սարկաւազին, եւ մեղաւք իյի Յակոբ գրչին, եւ ծնաւդաց իմոց Գրիգորին եւ Թանսուխին, եւ եղբարցն կարապետ քահանային, եւ Մուրատլահին, եւ վարդապետին իմ տէր Աստուածատուր եպիսկոպոսին, եւ թղթիս կոկողին Ստեփանոս սարկաւազին, եւ ամ. ժողովրդեանս, մեծի եւ փոքրի, եւ կարգացողաց, եւ լառ.:

Լուսամցազրուիմք վերջիմ ստացողի, տարբեր գրչութեամբ, գրեթէ ամէն ճառի վերջը. կ'առնենք ընտրովի.

1.— էջ 1, ստ. լուսանցքին. — Վերջին ստացողի գրոցս՝ խաւճա Պաղլուն եւ եղբարք Մելքոնին, Սարգսին, եւ ծնողաց

նորին:

2.— էջ 7թ, ստ. լուսանցքին. — Վերջին ստացողի գրոցս խաւճա Պաղլուն եւ (գ)ծնողացն կարապետին եւ Անուշին:

3.— էջ 80թ, գրչի յիշատակադրութեան ներքեւ. — խաւճա Պաղլուն, եւ եղբարցն Մելքոնին եւ Սարգսին, եւ ծնողացն կարապետին եւ Անուշին, եւ ամ. արեան մերձաւորացն:

Եւ ինձ Յովանէս կազմողիս, եւ ձեզ յիշողացդ:

4.— էջ 180. — Վերջին ստացողի գրոցս խաւճա Պաղլուն եւ ծնողացն կարապետին եւ Անուշին, եւ որդուն Մուսեղին:

Պիտակ, էջ 1թ, ստորոտը փակցուած. «52, Յայսմաւուրք թերին»:

3220

Ճ Ա Ռ Ը Ն Տ Ի Ր. — 22

Գամաղիէի վամբ

ՊԵԱ = 1402

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւայ 30×23×11: էջք 938: Հանգամանք բաւարար. նորոգութիւն կրած: Թուղթ դեղնորակ: Գրիչ՝ Ներսէս Վարդապետ, որդի Աստարչահի, Գրութիւն՝ խորագիրները եւ սկզբնատողերը կարմիր, մնացեալը սեւ մկանսով, երկսին, 28 տող: Բոլորգիր յստակ: Համառոտագրութիւնք սովորականէն ցիւ մը աւելի: Գունատուր խորանագրող, ոչ նուրբ եւ վնասուած, էջ 1: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ: Դատարկ նոր թուղթք սկիզբը երկու թերթ, վերջը մէկ: Ստացող՝ Ասատ միայնակեաց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

Ա. — էջ 1. — Երանելոյն Սարգսի շնորհալից վարդապետի ասացեալ յորդորակ համեղ եւ հոգեց ճար եւ դէզ. — Եւ արդ մեք զայստակի գիտելով...:

Բ. — էջ 7թ. — Երանելոյն Սարգսի շնորհալից վարդապետի արարեալ զորդորակս

ջաղցրահամ եւ պիտամի:

Գ. — էջ 14ա. — Երանելոյն Սարգսի Շմորեալից վարդապետի արարեալ Յորդորակ շահաւետ եւ զգաւոր հոգեց:

Դ. — էջ 25թ. — Նաւասարդի ժԹ, որ է զգաւատու ԻԹ. Տօմ է գլխատմամ Յովամօնու Մկրտչիմ. — Յովանէս մկրտչին Բիսրութեամբ սնեալ էր...:

Ե. — էջ 38ա. — Նաւասարդի ԻԹ, եւ սեպտեմբեր Ը: Մօրնդեամմ ամենայսրբուհոյ Աստուածածնիմ, ի Յովակիմայ եւ յԱՅՈՒՄԱՅԷ: Ի պատմութեմէ Սրբոյն Յակոբայ՝ եղբարւմ Տեառմ. — Ի Թուոյ եւ ի տոհմէ երկոտասան ազգացն Իսրայէլի էր Յովակիմ...:

Զ. — էջ 40թ. — Յայսմ տուր յիշատակ է աղայսմ. Այ. Թեոդորա. — Յաւուրս Զնոնի արքային...:

Է. — էջ 51ա. — Վարբ եւ Պատմութիւմ Ստաթեոսի, եւ կոնք Յորա Թեպիսդեայ, եւ երկու որդեցմ Ազապիսի եւ Թեպիսդի. — Այսայրս հեթանոս էր...:

Ը. — էջ 56թ. — Վարբ Թեպիկի կոյս վկա-

յիմ:

Էջ 80-81 ղատարկ մնացած սխալմամբ:

Թ. — էջ 85ա. — վկայաբանութիւն Ար. եւ առաքելութիւն կուսիմ Արքայն Հոփսիմեայ եւ ընկերացն. — Սքանչելի Ար. կոյսն Հոփսիմեայ էր ի թագաւորական տոհմէ կողոնայ կայսեր...:

Ժ. — էջ 89բ. — Պատմութիւն Օմրման եւ արուքեան մանկացն նփեսասի...:

ՃԱ. — էջ 75ա. — Սուրբ եւ փառաւորեալ երեշտակապետացն, ի Յառէմ Պաղոպետոմի ասացեալ. — Յաւուրս անաստուածութեանն

ԺԲ. — էջ 80բ. — Վարէ երանելոյն Յոնանմու Աղեկամիդրու հայրապետիմ որդմածիմ:

ԺԳ. — էջ 85ա. — Վարէ երանելոյն Ալեքսիանոսի, մարդոյն Աստուծոյ:

Էջ 81-82. *նոր թուղթ ղատարկ:*

ԺԴ. — էջ 101բ. — Վարէ երանելոյն Գրիգորի Սքանչելագործի, գոր գրեաց Սուրբն Գրիգոր Նիսացիմ:

ԺԵ. — էջ 103բ. — Պատմութիւն Արքայն Գրիգորի Լուսաւորչիմ, Հայոց Հայրապետիմ, ՄՈՂԵՅԱՆՈՒ, սննդեանն եւ ռւսմանն, եւ մահումն, եւ Գիւտ Նշխարացն:

ԺԶ. — էջ 111բ. — Վարէ եւ Պատմութիւն երանելոյն Գրիգորի Ակուսկանդացոյն:

ԺԷ. — էջ 129բ. — Վարէ եւ Պատմութիւն Արքայն Յակովբայ Կարսկիմ, եւ յիշատակ ար. վկայիցն Տուրքիտիտի, Վաղերիանոսի, եւ Արքանայն Կիլիկիայ. — Յաւուրս թարեպաշտ թագաւորացն Ունորիտի եւ Արկադէոսի...:

ԺԸ. — էջ 137բ. — Յիշատակ Տրդատայ Թագաւորիմ, եւ Աշխէմ Տիկմոջ, եւ Բլւեր Ուրա Խոսրովիդետոյ:

ԺԹ. — էջ 140ա. — Յայսմ ամառ Վարէ եւ վկայութիւն Արքայն Ստեփաննոսի Ուր վկայի. — Յետ Բագդէնի ժողովոյն, Ստեփաննոս... թանկէր ի չորային լերինն, որ կոչի Օթսիայ...:

Ի. — էջ 145ա. — վկայութիւն Արքայն Աճորէի Առաքելոյն:

ԻԱ. — էջ 160ա. — վկայաբանութիւն Արքայն Հայրապետացն Հայոց, Ռուստակիսի, Վրթամիսի, Յուսկանն, Գրիգորիսի, եւ Դանիելի...:

ԻԲ. — էջ 164ա. — Վարէ Արքայն Պողոսի ամապատկանի:

ԻԳ. — էջ 180ա. — վկայութիւն Արքանայն եւ կոյս վկայիմ Վարվառեայ:

ԻԴ. կրկնուած. — էջ 182բ. — Վարէ Երանելոյն Նիկողայոսի, Միւռնոս եպիսկոպոսի. — Մեծ եւ սքանչելագործ Հայրապետայ Նիկողոս...:

Էջ 187-188. *ղատարկ նոր թուղթ:*

ԻԴ. — էջ 189ա. — Վարէ երանելոյն Արքայն Նիկողայոսիմ Միդաղա Բաղդէիմ յարեմուտս:

ԻԵ. — էջ 176բ. — Երանելոյն Սարգիս Երմորիայից Վարդապետիմ յորդորակ ասացեալ Բաղդ եւ շահաւետ. — Եւ արդ ճննեցուց, եղարդ...:

ԻԶ. — էջ 184ա. — Շմորեայից Սարգիս Վարդապետի արարեալ Յորդորակ շահաւետ:

Էջ 189-190. *ղատարկ նոր թուղթ:*

ԻԷ. — էջ 183բ. — Շմորեայից Սարգիս Վարդապետի արարեալ Յորդորակ Բաղդ եւ արդ թամասիրաց:

ԻԸ. — էջ 201բ. — Վարէ եւ վկայաբանութիւն Միմասայ սքանչելագործիմ, եւ Երմորեանայ եպիսկոպոսիմ:

ԻԹ. — էջ 208ա. — վկայաբանութիւն Արքայն Գեորգեայ Ջորապարիմ:

Լ. — էջ 225ա. — Պատմութիւն Արքայն Բագարատայ Տորոմեայ եպիսկոպոսիմ որ ի կղզիմ Սիկիլիայ:

ԼԱ. — էջ 238բ. — Վարէ եւ վկայութիւն եւ սքանչելիք Արքայն Եւստիմոսի գոր եցոյց Ած. ի ձեռն Ուրա:

ԼԲ. — էջ 244բ. — Վասմ սքանչելացն գոր եցոյց Ած. ի ձեռն Երազմուսի. — Սուրբն Երազմոս յանապատն էր մերծ ի Յորդանան

ԼԳ. — էջ 248ա. — Յիշատակ Թէոդորիայ Վարուցն եւ Եղնութեանն:

ԼԴ. — էջ 258ա. — վկայաբանութիւն Արքայն Արդմիւսեհի, որ Թարգմանի Մատայ Աստուծոյ:

ԼԵ. — էջ 286բ. — Յոհանն Կանդակունեցոյ ասացեալ Յաղաքս յիսիմարութեան Աղթատաց. — ԶԻՆՆ ասացից, կամ զԻՆՆ խաւսեցայց...:

ԼԶ. — էջ 295բ. — Սուրբ եւ Երանելի մարգարէին Երեմիայ ի զրոցն Բարութայ. — Յորժամ Կանդակեայ էին Բաղդէայիցն պաշարել զԵրուսաղէմ...:

ԼԷ. — էջ 304բ. — Որաւ Հոգէշահ, գոր Հարցեալ է երիտասարդն ընդ ծերոյն. վասն խրատի. — Ով ծեր եւ հայր պատառական...:

ԼԸ. — էջ 317ա. — Երանելոյն Սարգիս Երմորիայից Վարդապետի արարեալ Վասն Ուստովանութեան, ի Մաթէոսի յԱւետարանի

Մեկնութիւնէն, ի բանն՝ Եթէ զամ. զոր ինչ խնդրէք հաւատով ի Հարէ յանուն իմ՝ տացէ՛ ձեզ. — Եթէ որդի ի Հարէ իւրմէ հաց խնդրէ՛ յի՞թէ՛ քար տացէ՛ նմայ։ Որպէս թէ ոք սէր խնդրէ յԱստուծոյ, յի՞թէ՛ նախանձ տացէ՛ նմայ... :

ԼԹ. — էջ 380ա. — Պա[ռ]ճաթ վասն պահոց Առաջաւորացն, զոր ասացեալ է ի սուրբ վարդապետացն։

Խ. — էջ 342բ. — Երանելոյն Աբբայ Եփրեմի ասացեալ՝ Ի Սբ. Մեսեդե Քի. Այ. մերոյ։

ԽԱ. — էջ 375ա. — Բաղոց ԻԹ. եւ յուն վար Զ, Մեսեդե եւ Յայտնութիւն Քի. Այ. մերոյ. — Ի յԱղամա մինչեւ ի ծնունդն Քի. եւ ամբ ԵՆԻՃ, Երկու թիւ պակաս։ Ի Թաղաւորութեանն Հոռմայեցոց Օգոստոսի ԽԲ, եւ Աբգարու Հայոց Թաղաւորի Ա, եւ Հեռողէի հրկից արքայի ԼԲ, Տէր մեր Յս. Բս. օծեալն ծնաւ ի Բեղդէնէմ Հրէաստանի... : Եւ եկին մոզքն ի Պարսից՝ աստեղ տալն Նորդութեամբ... : Իսկ թէ ո՞չք էին մոզքն։ Եւսերի եւ Գրիգոր ասեն՝ թէ յորդոցն Աբրահամու էին՝ ի Քստաւրական ծնունդոյ։ Եւ այլք ասեն, թէ յորդոցն Բաղամայ մոզի։ Եւ Յակոբ ասէ, թէ յազգէն Իսմայլ էին՝ սեմացիք։ Եւ այլք թէ ի Թաղաւորացն Արաբայ եւ Սաբայ, ըստ Դավթայ վկայելոյն։ Սակայն էին Գ Թաղաւորք. զի Գ ցեղ պատարազ բերին։ Եւ էին երկոստասան իշխանք, եւ երկոստասան հազար հծծեալ, եւ ԵՌ հետեակ։ Եւ եկեալ յմիտաւ՝ լուան թէ սող է ի Հըրէաստան։ Եւ վասն կասկածի չիոթման՝ թողին զգօրսն ի Կալանիկոս։ Եւ զխաւորքն երկոստասան զնացին հազար հծծելով, եւ զարման առ զօրսն իւրեանց։ Եւ անուանք Նոցայ են այս, Դահանդուր որդի Արտազղայ, Շահէպ որդի Գուղարայ, Արշակ որդի Մահալալայ, Արհիհու որդի Խոսրովու, Արտաշէս որդի Ոգիաթայ, Եշխանգուղայ որդի Ենդրեռնայ, Մեհրուք որդի Հումայ, Աջիւրիւր որդի Շահաբանայ, Սարդանայ որդի Բելլանայ, Բարդուք որդի Բելա։ Եւ Եիրշապուհ Թաղաւորն իւրեանց առացեաց զնոսայ։ Եւ մատուցին պատարազս, ոսկին եւ զՐՄուռ, եւ կնիւրով։ Հրաման առեալ ի Հըրեշտակէն ընդ այլ ճանապարհ գնացին յաշխարհն իւրեանց։

Եւ կացեալ Սբ. Կուսին ի Բեղդէնէմ աւուրա Խ, եկն ի տաճարն... : Եւ աւրհնեաց Մարիամ եւ զԵՈՒԷԿԻ, եւ ասպա գնացին ի նազարէթ եւ անտի յեգիպտոս։

Եւ լուեալ Հերոդի՝ բարկացաւ յոյժ. եւ առացեաց կոտորել զամ. մանկունսն, որ էին ի Բեթղէնէմ եւ յամ. սահման Նորայ։ Եւ կոտորեցան մանգունքն թուով ՈՂԻՃԿԲ, ի յուժանս եւ չորս գեղջէ։ Եւ այրեաց Հեռողէս զամ. զրեան Հրէիցն, եւ ջնջեաց ըզրիշատակս Թաղաւորութեանն եւ քահանայութեանն։ Եւ ինքն անգեալ յախտս չարաչար, իւրով ձեռոցն սպան զինքն... :

ԽԲ. — էջ 377ա. — Երանելոյն Եփրեմի ասացեալ, ի Մկրտութիւնն Քի. Այ. մերոյ։

ԽԳ. — էջ 388բ. — Թէղդորոսի Ստրատոն լատին, յԱրակլիայ քաղաքին, որ վկեաց ի Լիկիոնսէ անորէն արքայէն։ Ոչ սայ նայ է որ յաղուհացսն յիշի, այլ զԵռորդի նորին. — Մեծն ի վկայս Քի. Սուրբն Թէղդորոս ծնեալ էր յԵգիպտիայ, եւ բնակէր ի քաղաքին յԱրակլիայ... :

ԽԴ. Կրկնուած. — էջ 405ա. — Վարք աղախնոյն Այ. Պրիդեան պողոնկի։

ԽԵ. — էջ 407ա. — Սուրբ եւ երջանիկ եւ երիցս երանեալ վարդապետին, Յոհան Մանգակոնեցոյն ասացեալ, Վասն Խոստովանութեան, պահոց, եւ ապշիւ. — Որք սուրբ հոգոյն էջցանկացեալ... :

ԽԶ. — էջ 416բ. — Երանելոյն Յոհաննու Մանգակոնեցոյ ասացեալ՝ Յաղազ Ապալխարութեան. — Արմատ դեղոց բժշկաց... :

ԽԷ. — էջ 427բ. — Մեհեկի Ը, եւ փետ[ր]ուար ԺԴ, Տեւ Տեառնընդառաջին։ Երանելոյն Եփրեմի Խորին Ասորոյ, ասացեալ, ի Գալուստն Քառանքեայ ի տաճարն. — Որաւնսկիս(կիս)քն եւ յէութեան... :

ԽԸ. — էջ 440ա. — Վարք եւ Պատմութիւն Արսենի մեծ կրօնաւորին։

ԽԹ. — էջ 441բ. — Վարք եւ Պատմութիւն Երանելոյն Յոհաննու Կողոնիոյ Եգիպտոսի։

ԽՊ. — էջ 445ա. — Յոհաննու Մանգակոնեցոյ Սբ. Վարդապետին, ասացեալ՝ Վասն Պահոց պնդութեան։ Առաջին Ջորճաբաթուն կարդայ. — Ազգո եւ օգտակար... :

Ս. — էջ 455... : — Սուրբ եւ երջանիկ Վարդապետին Յոհաննու Մանգակոնեցոյն ասացեալ, վասն ընդունելի եւ անընդունելի Աղօթից. — Անփոփել զմիտս մեր... :

ՍԱ. — էջ 468... : — Սուրբ, երջանիկ եւ երիցս երանեալ վարդապետին՝ Յոհաննու Մանգակոնեցոյն ասացեալ, Վասն Ողորմութեան. — Մի ոք տղայաբարոյ բարուք

ՍԲ. — էջ 479բ. — Սուրբ եւ երջանիկ եւ

երիցս երանեալ Վարդապետին՝ Յոհաննու Մանդակունեցոյն ասացեալ, Վասն փոխուց եւ շահուց։— Յոյժ չար է ընչաբարուքիւն։...

ԵԳ.— էջ 492ա.— Երանելի Վարդապետին Յոհաննու Մանդակունեցոյն ասացեալ, Յաղաքս սիրոյ։— Ոչինչ պիտոյ եւ յաղաքս սիրո՝ նորագոյն ինչ խնդիրք։...

ԵԴ.— էջ 500ա.— Երանելի Վարդապետին Յոհաննու Մանդակունեցոյն ասացեալ, Յաղաքս զգուշանայ քահանայիցն ի վերա ժողովրդեանն։— Ես լի անթիւ յանցանք։...

ԵԵ.— էջ 515բ.— Յոհաննու Մանդակունեցոյն ասացեալ, Յաղաքս արուսեպետաց Վայինձ մեղաւորին։— Ողբալով յիս լոգի իմ

ԵՁ.— էջ 529բ.— Յոհաննու Մանդակունեցոյն ասացեալ, Վասն Հրաժարելոյ յանտրիւնաց։— Հանապաղ զմտաւածմ։...

ԵԻ.— էջ 537ա.— Խրատ ռոգէչաւ, Վարդան Վարդապետի ասացեալ՝ առ ամենայն մարդ։— Նախ եւ առաջին խոնարհութիւնն է հիմն ամ. առաքինութեան։...

ԵԼ.— էջ 558ա.— Վասն Կիրակոսի կրօնաւորին, եւ քուրդին նորայ՝ Պարսկեւի։

ԵՄ.— էջ 580ա.— Վարք Երանելոյն Սիմէոնի, որ վասն Քրի. աղաւաչանայր, եւ Յոհաննու անապատականին։— Սիմէոն եւ Յոհաննէս էին յԱսորոց՝ ի յԱռաջ քաղաքէ։...

Կ.— էջ 587ա.— Վարք եւ ճշնութիւն Երանելոյն Սիմէոնի Սիւնեակեցոյն։

ԿԱ.— էջ 572բ.— Վարք եւ Յիշատակ Երանելոյն Պաշտօնիս անապատականին։

ԿԲ.— էջ 575ա.— Վարք եւ Վկայութիւն ճշնաւոր կրօնաւորին Բատայ։

ԿԳ.— էջ 578ա.— Վկայութիւն Սր. Առաքելոցն Բարդուղիմէոսի եւ Յուդայի, եւ Պատմութիւն սքանչելեացն Սպիրիդոնի Եպիսկոպոսին Տրիմիթիոնայ քաղաքին, որ յարեմուտաւ։

ԷՂ.— էջ 585-586, ճերմակ նոր թուղթ, յետնադոյն յիշատակագրութիւններով։

ԿԴ.— էջ 587ա.— Վկայութիւն Սրբոյն Եւտարատիոսի եւ ընկերաց նորայ։

ԿԵ.— էջ 594ա.— Վախճան. Յաղաքս Վարուց Սրբոյն Յակոբայ Մերնայ Հայրապետին, եւ Սրբոյն Ելեթորոսի Եպիսկոպոսին, եւ Սրբոյն Սանդրիատոյ՝ զստերն Սանատրիդոյ։

ԿԶ.— էջ 600բ.— Վկայութիւն Սրբոց Մարտիրոսացն Փրիմոնի փոզակարի եւ Ապոզո-

նի, եւ Արիանոսի։

ԿԷ.— էջ 605ա.— Տեսիլ Սուրբ Գրիգորի Լուսաւորչին, եւ Վկայարանութիւն Բազմոսի Վկային։

ԿԸ.— էջ 608բ.— Վկայարանութիւն Իգնատիոսի Աստուածազգեաց Հայրապետին Անտիոքոս, որ եւ Աստուածազգեաց կոչի։

ԿԹ.— էջ 614բ.— Վկայարանութիւն Սրբոյն Սարգսի Զօրավարին։

Հ.— էջ 620ա.— Երանելոյն Վարդան Վարդապետին ասացեալ, Խրատ վասն Հաւատացելոց ի Քա. Ողբալով կարդայ։— Ահայ ով ցանկալի եւ ռոգեւոր որդեակք իմ եւ զըստեք։...

ՀԱ.— էջ 638ա.— Վարդանայ Վարդապետի ասացեալ, Խրատ Քահանայից եւ Ժողովրդոց, Վասն Հրաժարելոյ ի կախարդական աղանդից։— Ով որդեակք, փախերուք ի կախարդական աղանդից։... Նայ է որ աստեղօք ծնընդարանէ, ախտաբացոյց առնէ, եւ բախտ եւ ճակատագիր ասէ, ասուրապէս ընդ կախարդացն ի զճհաննն այրեսցին։ Նոյնպէս եւ զօրն չար եւ բարի ասելով։ Եւ որ յեղուակապ առնէ, եւ որ կապէ զայրն, եւ այլ գիւշտունչ եւ թարախազրծ, եւ փայթեթք, եւ Հայթաթեթք, եւ երազասու ճնոնածութիւնք, եւ զբարութիւնք։...

ԷՂ 641-642, նոր թուղթ զատարկ։

ԷԲ.— էջ 645բ.— Այս է Խրատ Վարուց Առաքինութեան, Վարդանայ Վարդապետին ասացեալ։— Ան. բարի է եւ լոյս։...

ԷԳ.— էջ 663ա.— Երանելի Սրբոյն Սարգսի Ենորձայից Վարդապետին ասացեալ Յորդորակ քաղցր։— Եւ արդ վասնդ ի մեք ի կարողութիւն Սրբոց Առաքելոցն։— Այս է ասացեալն։...

ԷԴ.— էջ 670ա.— Սրբոյն Սարգսի Ենորձայից Վարդապետի ասացեալ Յորդորակ քաղցր։— Եւ արդ վասնդ ի մեք ի կարողութիւն Սրբոց Առաքելոցն։— Այս է ասացեալն։...

ԷԵ.— էջ 681բ.— Երանելոյն Սարգսի Ենորձայից Վարդապետին ասացեալ Յորդորակ քաղցր։— Եւ արդ վասնդ ի մեք ի կարողութիւն Սրբոց Առաքելոցն։...

ԷԶ.— էջ 684ա.— Պատմութիւն Վարուցն Յովաննու Գրքեցոյն։

ԷԷ.— էջ 698ա.— Ի Ղուկասու Աւետարանի Մեկնութիւնն։— Արթուն կացէք։...

ԷԸ.— էջ 708բ.— Ղուկասու Աւետարանի Մեկնութիւնն։— Այր մի իջանէր յԵրուսաղէմէ։...

ԷԹ.— էջ 729բ.— Ի Մաթթեոսի Աւետարանի Մեկնութիւնն։— Լեր իրաւախորհ։...

Զ. — էջ 741ա. — Ի Ղուկասու Աւետարանի Մեկնութենէն. — Թզենի տնկեալ յայտոյ իւրում...:

ՁԱ. — էջ 764ա. — Վարք երանելոյն Պարսուսայի, որ ի Մելիտինէ. — Երանելին Պարսուսայ...:

ՁԲ. — էջ 767բ. — Գիւտ Սբ. Գլխոյն Յովանու Մկրտչին. — Երկու կրանաւորք յարեւելից...:

ՁԳ. — էջ 768ա. — Խրատ ոգէշազ գոր աւացեալ սրբոցն. — Արար Ած. զմարդն Հոգի եւ մարմին...:

ՁԴ. — էջ 770ա. — Երանելոյն Սարգսի Շնորհալից Վարդապետին արարեալ Յորդորակ քաղցր եւ ախորժակ, ի Սուրբն Յակոր եւ ի մարգարէն Դաւիթ. — Եւ արդ եթէ այսպիսի յոյս եւ ապառնալից կան...:

ՁԵ. — էջ 783ա. — Երանելոյն Սարգսի Շնորհալից Վարդապետի արարեալ զորդորակս. — Արդ եւ մեզ նոյն յարչարանք կայ առաջի...:

ՁԶ. — էջ 802բ. — Երանելոյն Սարգսի Վարդապետի արարեալ Յորդորակ քաղցր եւ համեղ, Սուրբ Առաքելոցն Պետրոսի եւ Պողոսի. — Եւ արդ միտ դիցուք...:

ՁԷ. — էջ 814բ. — Երանելոյն Սրբոյն Սարգսի Շնորհալից Վարդապետին արարեալ Յորդորակ. — Փառաւորեցուք եւ մեք զԱստուծոյ...:

ՁԸ. — էջ 823ա. — Երանելոյն Սարգսի Շնորհալից Վարդապետի արարեալ Յորդորակ քաղցր եւ համեղ. — Եւ արդ եթէ այսպիսի Հոգացող ունեմք...:

ՁԹ. — էջ 838ա. — Երանելոյն Սարգսի Շնորհալից Վարդապետի ասացեալ Յորդորակ քաղցր եւ. — Ջայս ամենայն գիտեւ լով եղբարք...:

Ղ. — էջ 843ա. — Երանելոյն Սարգսի Շնորհալից Վարդապետին ասացեալ Յորդորակ համեղ. — Եւ արդ եթէ այսպիսի Տէր ունեմք...:

ՂԱ. — էջ 852ա. — Երանելոյն Սարգսի Շնորհալից Վարդապետին ասացեալ Յորդորակ քաղցր. — Արդ եւ մեք ստորեկրեայքս...:

ՂԲ. — էջ 865ա. — Երանելոյն Սարգսի Շնորհալից Վարդապետին արարեալ զյորդորակս. — Լուիցուք զայսոսիկ եւ մեք եւ ըզգոտացուք...:

ՂԳ. — էջ 871ա. — Երանելոյն Սարգսի Շնորհալից Վարդապետին ասացեալ Յորդորակ. — Արատուք եւ մեք զկամս Աստու-

ծոյ...:

ՂԴ. կրկնուած. — էջ 876ա. — Երանելոյն Սարգսի Շնորհալից Վարդապետին արարեալ Յորդորակ. — Եւ արդ եթէ այսպիսի հայր ունեմք...:

ՂԵ. — էջ 882ա. — Վարք Տայասայ պոռնկի. — Կինս այս Տայաս...:

ՂԶ. — էջ 888ա. — Վկայութիւն սուրբ եւ զխաւոր առաքելոցն Պետրոսի եւ Պողոսի:

ՂԷ. — էջ 892բ. — Գիւտ պատուական տըփին, յորում էր Սբ. Աստուածածնին զըլխադիրն, զոր տարան ի Կոստանդնուպոլիս:

ՂԸ. — էջ 896բ. — Վերացումն Սեղայ Մարգարէին Հրեղէն կառօց յերկինս: Գրեալ է ի գիրս Թագաւորութեանցն:

ՂԹ. — էջ 900բ. — Վկայաբանութիւն Սրբոց Փառնայիցն Հայոց...: Ձկնի մեն պատերազմին...:

ՂԺ. — էջ 907բ. — Աւգոստոս Ա. Յիշատակ է Մականայեցոցն:

Ճ. — էջ 910ա. — Վկայաբանութիւն Սրբոյն Վարդանայ եւ այլ զօրաց Հայոց, որ կատարեցան ի մեն պատերազմին:

ՃԱ. — էջ 918ա. — Վկայութիւն Սրբոյն Սոփեա եւ երից զստեբացն...:

ՃԲ. — էջ 920ա. — Վկայաբանութիւն Սբ. Առաքելոյն Բառնաբայ:

Էջ 921բ. — Յայսմ աւուր վկայութիւն Սրբոյն Ակակիոսի վկայի:

ՃԳ. — էջ 925բ. — Վարք Երանելոյն Ունիփրոսի հաւրն:

Մամր Յիշատակագրութիւն Պրքի կը գտնուին ամէն ձառի վերջը. կ'ստենեք ընտրովի.

1. — էջ 8բ. — Քա. Ած. բարեխաւութեամբ Աստուածածնին, անարատ ծնալի յո եւ միշտ կուսին, եւ մաղթանաւք սրբազան առաքելոց քոց, լուսաւորեալ պայծառացոյ ընդ սիրելիսն քո, զբարին եւ զհաւատարիմն զԱստու միայնակեացն, որ շնորհաց բանի քո փափաքեալ, բիւրապատիկ անեցուցանելով գիւր շնորհեալ տաղանդ պատուիրանին, զանկողպտելի զանձս զայս շահեցաւ ի փարթամութիւն մտաց հաւատացելոց քոց, մանզանց նոր Միտի, հանգոյ եւ դասաւորեալ պսակեաց ընդ արի եւ քաջ, փրանջան կրօնաւորացն Պողոսի, Անտոնի, Արալայ Մարկոսի, եւ համայնմանեաց նորին, յանճառ եւ յանպատու խորանս լուսեղէն անմահիցն, եւ բազմապատիկ պողաքերեալ

զերկս վաստակոց նորայ, եւ արդեամբք աճեցոյ ի սիրտս լսողացն եւ ընթերցողացն: Եւ մաքրափայլ աղաթիւք եւ Հայցմամբ ամենայն սրբոց քոց շնորհեալ զթողութիւն յանցանաց անարժան եւ անարհեստ զորոյն՝ Ներսէս Վարդապետի, որ անուամբ միայն եմ, եւ զործ ոչ ունիմ: Եւ քեզ Քի. Այ. մերոյ փառք պատիւ եւ զուգութիւն, այժմ եւ միշտ եւ յաւ:

2.— Էջ 51ա.— Մաղթանաւք եւ ճշնութեամբ եւ յարարանօք, Համբերութեամբ եւ ժուժկալութեամբ ազախեոյ քո Քս. Ած. ողորմեայ ստացողի գորոցս՝ Ասատին, եւ եղբորն նորին Սիմէոնին, եւ Հօրն իւր Ամենին, եւ մօրն Խոնդին, եւ ամենայն արեան ազգատունին, կենդանացն եւ Հանգուցեւոցն, Ամէն: Նայ եւ ինձ Ներսէս գրչիս, եւ իմ ծնողացն եւ եղբարցն, եւ Համբոյն կարգացողացն եւ լսողացն, եւ քեզ փառք ընդ Հաւր եւ Սբ. Հոգոյն ամէն:

3.— Էջ 101ա.— Զգնողական եւ ժուժկալող աղքատութեանն եւ կուսութեամբ նաւատակութեանն Ալէքսիանոսի, ողորմեայ Քս. Ած. ստացողի գորոցս՝ Ասատ միակեցին, եւ եղբորն իւրում Սիմէոնին, եւ Հօրն Ամենին, եւ մօրն Խոնդին, եւ ամ. արեան ազգականացն: Եւ ինձ Ներսէս Վարդապետի՝ անարհեստ գրչիս, եւ իմոցն ամենայնի: Եւ մեր սրբասնունդ եւ սրբասէր վարդապետացն՝ Յովնանիսին եւ Կիրակոսին, եւ կարգացողացն եւ լսողացն, ամէն: Եւ Թիմիթի կողողացն Ներսէս եւ Ստեփաննոս փոքր երիցանուն, եւ ամ. երախտաւորաց:

4.— Էջ 258բ.— ...նայ եւ նոցին ողորմեայ Տէր, որք սրտի մտօք զքեզ վասն իմ աղաչին, զի նոքա մասին սրբոցն արժանի լինին, ամէն: ՊԾԲ:

5.— Էջ 404բ.— ...եւ որ բոլորով սրբափաւ Ած. ողորմի ասէ, Ած. իւրն ողորմեացի ամէն: ԹՎ. ՊԾԲ:

6.— Էջ 489բ. ստորագր.— Գրեցաւ ձեռամբ Ներսէս գրչի, ի դուռն Գամաղիէլ առաքելի, ի Թվականին ՊԾԱ:

7.— Էջ 572ա.— ...նայ եւ ինձ անարժան զրչիս Ներսէսիս, եւ իմոցն ամենայնի ամէն: Թվականին ՊԾԲ:

8.— Էջ 644ա.— Զստացող գորոցս զհաւատարիմ ծառայն Այ. զԱսատ միայնակեացն, եւ զհարազատ եղբայրն իւր զՍիմէոն զաւագ սարկաւազն, որ սրով անօրինաց խողխողեցաւ, եւ զհայրն իւր զԱմէնաւագ, եւ զմայրն իւր զԽոնդն, եւ զամ. արեամբ զազգա-

կանսն, զկենդանիքն եւ զհանգուցեալքն յիշեցէք ի մաքրափայլ եւ յերկնաբաց յազօթս ձեր...:

9.— Էջ 662ա.— Արդ յերեսս անգեալ աղաչեմ զբարձմիտ կարգացողքդ, եւ զհաւատով եւ զգորոց սիրողքդ եւ լսողքդ, զստացող սորին զհաւատարիմ ծառայն Այ. զԱսատն յիշեցէք ի Քս. եւ զեղբայր նորին զՍիմէոնն, եւ զհայրն զԱմենին, եւ զմայրն զԽոնդն իսթունն, եւ զամ. ազգատունն նորին եւ զամ. երախտաւորքն եւ զայխատաւորքն որ ի մայր եւն աշխատել. զգորոցն, զնշայողքն, զԹիմիթի կողողքն, զկամեցողքն, զօգնողքն, զԱստուածատուր տնտեսն, զմուղդասին, որ զժուռն խաչէր, եւ զիւղն ի վերայ դէրն եւ մեզ յուղարկէր: Եւ հաւապազ ընդդէմ Հնոցին Հրակիղէր: Եւ զՎարդան արեղայ որ զլուրն բերէր, Զամենեսեան զմիաբանութիւնս աղաչեմ յիշել ի Տէր...:

10.— Էջ 681ա.— ...

Ապայ յուսով դիմեցի, յոտս սրբոց ամենի, եւ Ասատիկս անբարի, անյիշատակ անողորմ: Զգիրքս ըստացայ ինձ որդի, զի բարեխաւս ինձ լինի: Ով որ բանիս հանդիպի, վասն իմ յողորմըն յարժի, Աստուած, ասէ, ողորմի, բազմամեղիս Ասատի, ամէն ամէն եղիցի:

11.— Էջ 708ա.— Ժողովուրդք, աղաչեմ զձեզ, վասն սիրոյն Քի. ամէն մէկ բերան մի Ած. ողորմի Ասատ զթակակար միակեցին, եւ Ներսէս գրչին, եւ մուղղասուն, որ զժուղեղն երբ, որ կերանք:

12.— Էջ 767ա.— Յիշեցէք ի Քս. զստացող գորոցս, զԱսատ միայնակեացն, եւ զգրծող զանաթանս զՆերսէս: Եւ զձեզ յիւր անմոռանալի զԹուրքիւն յիշէ՝ զարմաւք, զաւակօք, եւ ամ. ազգայնօք ամէն: ԹՎ. ՊԾԱ:

13.— Էջ 822բ.— Քս. Ած. բարեխաւսութեամբ ամ. սրբոց քոց ողորմեայ ստացողաց սորայ, Ասատ միայնակեցին, եւ ծնողաց նորին եւ ամ. ազգատունին, ամէն: Եւ Ներսէս անարժան գրչի, եւ ծնաւ[դ]ացն իմոց, հաւրն իմոյ Աւտարչաւ[այ]ին, եւ մայր իմոյ Դիմաթին, եւ եղբարցն իմոց՝ փոխելոցն ի կենցաղոյս, Մարտիրոսին եւ Շահին, Առաքելին եւ Սկարդին, եւ ամ.

արեան մերձաւորացն, կենդանեացն եւ
Հանգուցելոցն...

14.— Էջ 916թ.— ...Այլ եւ զիս զանպի-
տան դրիչս, ծնողօք եւ ամ. ազգայնօք յի-
շեցէք յաստուածահաճոյ յաղօթն ձեր, ով բա-
րէմիտ ընթերցողք, եւ Հաւատարիմ լսողք:
Քանզի յոյսն մեր այս է ի ձեզ, եւ Հողաց-
եալս ի գերեզմանի: Եւ Ած. զձեզ յիշէ ա-
մէն, ԹՎ. ՊԾԱ. Հաւ էր մեռանի քան կեալ:

Մեծ Յիշատակարամ Գրչի.— 1402

Էջ 928թ.— Փառք... Արդ լուեալ զայս-
քան աստուածազգեաց եւ իսայակեցն, եւ զա-
նազան արանց եւ կանանց եւ կրօնաւորաց,
եւ ամ. գերամարդու խմբից դասուց սուրբ
մարտիրոսաց, որք ի մայր են, որք զարինս
իւրեանց ետուն փոխանակ դառինն Աստու-
ծոյ. ցանկացող եղեալ սրբոցս եւ զրոցս,
Հաւատարիմ ծառայն Աստուծոյ՝ Ասատ
միայնակեացն, աղաթաւնն եւ լուակացն,
աղօտաց Հայրն եւ ողորմածն, ժուժկալն
եւ բարեգործն, երկիւղածն եւ արդարն, եւ
ամ. զովութեանց արժանաւորն, զոր Տէր
Ած. անսայթաք եւ պարագայծ ամօք պա-
հնցէ զկեանս սրբայ:

Արդ այս Ասատ միայնակեացս ետ գրել
զգիրքս զայս յիշատակ Հոգոյ իւրոյ, եւ ծը-
նաղացն, Հօրն Ամենին եւ յօրն Խոնդին, եւ
եղբարն Սիմէոնին, եւ ամ. արեան մերձա-
ւորացն, կենդանեացն եւ Հանգուցելոցն ի
Քս. ամէն:

Արդ գրեցաւ գիրքս այս ձեռամբ մեղսամած
եւ անարժան ծառայիս Աստուծոյ՝ Ներսէս
Վարդապետի, ի դուռն, ընդ Հովանեաւ Գա-
մաղիէ Առաքեալի, ի Թվակների Հայկազեան
տումարի ՊԾԱ, ի բունկալութեանն այ-
լասեօրին, արեանարբու Թամուրլանկին, ի
կաթուղիկոսութեանն ըմուշտունեաց նա-
հանգին տեառն Դաւթի Հայրապետին, եւ
Սբ. Ուխտիս առաջնորդութեան Ստեփանոս
եպիսկոպոսին:

Այլ գովելի եւ ցանկալի,
որ սիրտ ունի բարով իշխ,
հեզ եւ խնարհ երկիւղիւ լի,
աստուածասէր յամենայնի:
Եւ Հայրապետ արեղաթի,
զիսալն բարձեալ գործնասուի.
Ներսէս սրբող Տեառն Յիսուսի,
եւ Հետեւող ետրին շաղիս:
Վարդան ժրալան եւ գովելի,
մարմնով յերկրի, մտք յերկնի:
Եւ Մկրտիչ փոքր երիցուն,

սպասաւորի եկեղեցոյն,
Ստեփաննոսի պսականուան,
սիրտ սուրբ ունի հրեշտակական:
Պետրոս անուն սարկաւազին,
եւ սպասաւոր սուրբ սեղանին:
Աստուածատուր մեր տնտեսին,
զցանկալին մեր մուղղասին:
Քաջ եւ արի ժիր մըշակին,
որ խաչատուր անուն կոչին:
Կրսեալաբոյն սարկաւազացն,
երկուց, Դաւթին, Ստեփաննոսին,
Եւ Համօրէն միաբանիցս,
ամենեկուն ի միասին,
բազուկն Հաւր, աջն անեղին,
յաւէտ անփորձ պահէ զսոսին:
Ով սուրբ մանկունք նոր Սիոնի,
որք Հանգիպիք այսմ գրի,
խնամ տարէք այս ստփերի,
որ է զրախտ պողով իշխ:
Ջայս ձեզ սեղան պատրաստեցի,
որ կերակրիք յամենայնի,
սուրբ քահանայք սիրող բանի,
սարկաւազունք յոյժ գովելի:
Նայ եւ ժողովք ամենայնի,
առ Հասարակ փոքու մեծի,
Հայցեմ ի ձէնջ բանս բաղձալի,
պարգիւս ինձ տալ զինչ աղթատի:
Ոչ արձաթ եւ ոչ ոսկի,
զինչ անցաւոր պէտք որ լինի,
այլ արարէք զիս արժանի,
վասն միոյ Տէր ողորմի:
Զի թէ յիշէք զմեզ ի բարի,
Տէրն ողորմած ձեզ ողորմի:

Աստանօր անգեալ յերկիր առ սուրբ զար-
չապար ոտից ձեր, ով դասք երանելի սրբա-
սէր եւ աստուածասէր քահանայիցդ եւ ժողո-
վրդոցդ, յիշէ [եցէք] զստացող զրոցս զԱսատ
միայնակեցն եւ զիւր ծնօղսն, եւ զներս[էս]
զգրիչս եւ զիմ ծնօղսն, եւ զվարդապետս
մեր զՅովանէս եւ զկիր[ակոս], եւ Ած.
զձեզ յիշէ՝ ամէն:

Յիշատակագրութիւն Պօղոս Քահանայի,
գրեթէ ամէն ձառի վերջը, ընդհանրապէս
ստորին լուսանցքին, բոլորգիր տարբեր,
կ'առնենք ընտրովի:

1.— Էջ 14.— Այլ եւ յիշեցէք ի Քս. զՊաւ-
ղոս քահանայն ծնաղօք եւ ամ. զարմիք:

2.— Էջ 48թ, վարը.— Այլ եւ յիշեցէք ի
Քս. Ած. զվերջին ստացող զրոցս զՊաւղոս
քահանայն, եւ զծնաղ, եւ զգրգիթն իւր.
Ջաջարէ, եւ զՅովանէս սարկաւազունքն,

և զգետերքն՝ զՄելիքն, զԹանսուխն և զԹուրվանդան։

3.— Էջ 538թ., ստորոտը.— Յիշեցէք ի Քաղաղոս քահանայն և զԵնաւը և զորդիսն իւր և զգետերն, և զամ. արեան մերձաւորսն, և զմեղաւոր Յակոբ քահանայս, որ զյիշատակս գրեցի. և զուշ յիշեալ իշխիք։

4.— Էջ 636.— Ով հաւատարիմ ժողովուրդ, յիշեցէք ի Քա. զԿիրակոսն, և զորդիքն իւր, զԿուռճիպէկն, զԱմիրպէկն, և զԿոնանն, և զԲ Սուլտանն, և Ած. ողորմի սասցէք նոցա թուրով սրտիւ, և Ած. զձեզ յիշ։

5.— Էջ 645.— Այլ և յիշեցէք ի Քա. զՊաւղոս քահանայն, և զԿիրակոսն, և զորդիքն իւր՝ զԿուռճիկն, և զԱմիրպէկն, և զԿոնանն, և զԲ Սուլտանն, և զուշ յիշ։

Այլ յիշատակագրութիւնք.—

1.— Էջ 938թ., բոլորգիր այլ.— Յիշեցէք ի Քա. Ած. զՊաղոս քահանայն և զԿիր ծընաւոյն՝ Զաքարէն և զՇնոթորն, և զորդիքն զՅովաննէս սարկաւազն, և Զաքարէ սարկաւազն, և զգետերքն իւր զՄելիքն և զԹանսուխն և զԹուրվանտայն, որ յիշատակ եղի ի Սք. Սարգիսն զԱյսմաւուրքն, և զՃառնտիրն, և զԳանձտետրն, և զՏօնացոյցն, և զՏարէգիրքն, և Ած. ողորմի սասցէք նոցա։

Յիշեցէք ի Քա. զղերձակ Սիոնն և զԿիր ծնաւոյն, որ զվարագուրն յիշատակ եղի ի Սք. Սարգիսն։

Յիշեցէք ի Քա. զԽօճայ Յովաննէսն զՀոդեցին, և զԿիր ծնաւոյն, զրոպայի Գրիգորըն, և զԽաչախն, և զեղբարքն իւր՝ զՍոսթանէս և զՄովսէս, որ յիշատակ եղի ի Սք. Սարգիս զձեռն տունն. ով որ կենայ՝ նա Ած. ողորմի ասէ։

Յիշեցէք ի Քա. զրոպայի Կոչպէկն զԽէրթըլցին որ զԲ ղասն յիշեց ի Սք. Սարգիս յիշատակ։...

2.— Էջ 938թ., այլ բոլորգիր.— 1590

ի Թվականի Հայկազեան տումարի ՌԼԹ կազմեցաւ սուրբ զիրքս ձեռամբ տրուիք Աստուածատուր երիցուս Զի այս տարի չինեցին սուրբ Սարգիս, և զերթուցի տէր Մկրտիչն մայիս Գ փոխեցաւ առ Քա. և սա յիշատակ է ի դուռն Սք. Սարգիսս, և Ած. ողորմի սասցէք յիշատակ դեռդին հոգոյն, և յետ նորոգել զսա զուռնայի Մաղսուտն. Ած. ողորմի իւր հոգոյն. և որ էրըդտիք ունին ի սուրբ զիրքս՝ վարձն յԱստուծոյ առջեւն ամէն։

Յետմագըն յիշատակագրութիւնք.—

1.— Էջ 60թ., վարը, նորագիր.— 1833

ի Թվու Փրկչին 1833ին, Խարբերթու քաղաքն կարկուտ մի եկաւ ունիսի մէկին, հինգ տուն անցան օդով ուշադովն. սէլ ելաւ, ամէնըն քեց տարաւ։ Սղաբաթ, աղաչեսցուք զԱծ. անպիսի պատուհասէ աղատեսցէ։

2.— Էջ 585, վերը, շեղագիր.— 1875

Ձեռնադրութիւնք Տ. Արիստակիսի Ռուբինեանց և Տ. Մեսրոպ Նալբանդեանց ի Տ. Գրիգոր յեպիսկոպոսէ Աջապահեան, որ ի Կիլիկիայ, յամի Տեառն 1875, և յուլիս 27, ի Խարբերդ, Ս. Կարապետ եկեղեցի։

3.— Էջ 586, մէջտեղը.— 1879

Ննջումն բազմերախտ Տ. Կարապետ Հօր մերոյ 1879, մարտ 14։ Սա սպասաւորեաց ի պաշտօն սրբազան քահանայութեան ամենայն հաւատարմութեամբ և հարազատութեամբ, ի Խարբերդ, ի Ս. Կարապետ Աւագ Եկեղեցին, յամի 45, և հանգաւ ի Քա. և հանգուացէ բարերարն Տէր ի լոյս երեսաց իւրոց ամեն։

Պիտակ փակցուան սկիզբի դատարկ թուղթին վրայ.— «59. Յորդորակ Ս. Սարգիս, ի Թուրքի Հայոց ՌԼԹ»։

3230

Հ Ա Շ Ո Ց — 27

Էջմիածին, Բիրակամ

ՊՂԹ = 1450

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—

Մասայ 31×21×10: էջք 918: Հանգամանք անբաւարար. սկիզբը թերի. շատ թերթեր փրթած. նորոգութեան կարատ: Թուղթ գորշորակ, կոկեալ: Գրիչ՝ Գրիգոր: Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողները եւ պիտատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մեկնով, երկ-սին, 34 տող: Բոլորգիր կանոնաւոր: Համառոտագրութիւնք սովորականէն քիչ մը աւելի: Սրճագոյն կապուտախառն զարդա-գիր եւ լուսանցազարդ գլուխներու սկիզբը. գլխազարդ էջ 112ա, 226բ, 238ա, 338ա, 533ա, 644ա, 720ա: Գունաւոր խորանագրող իւր սարսփ, էջ 385, 551: Նկարք, խաչե-լուծիւն Տեառն եւ Բաղարի կանայք էջ 364, Հոգեգայլուստ 550: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմազարդ, հնամայ եւ բոլորովին քայ-քայուած: Պահպանակ մագաղաթեայ սկիզբը եւ վերջը մէկ մէկ թերթ, վերջինը դատարկ: Կնիքք ԵՔԻ. ՄՈ. Գրիգոր, էջ 90: Ստացող՝ Դանիէլ Արեղայ:

ՐՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ.—

էջ 1ա.— ...Այս է գիր արարածոց երկնի եւ երկրի...:

էջ 3բ.— Շնորհք. յմայեալ Մարգարէ.— Եւ յաւել Տէր խաւսել ընդ Աջագու եւ ասէ...:

էջ 20ա.— Կամոմ Զուր Արեմեայ...:

էջ 31ա.— Երկրորդ Առաւուտում ժողովիմ ի Սբ. Մատրան...:

էջ 47բ.— Ուրբերող Աւուր Առաւուտ...:

էջ 51բ.— Փետրուարի ԺԻ. Քառասմաւորեալ գալըստեմ Տեառն յերուսղէմ...:

էջ 58բ.— Առաջի Կիրակէիմ որ զկմի Ու-թաւրէիցմ:

էջ 60-61բ. միջեւ ինկած մէկ թերթ:

էջ 107բ.— Նշք. Սրբոց Վարդամանցմ:

էջ 112ա.— Բուժ Բարեկեմդամի Առաւա-տում Աւետարան Մաթեոս.— Ջրազ մարմնոյ ակն է...:

էջ 182ա.— Զորորդողում շարաթու պահոց յորեմյաբթի արւ ժողովիմ ի Սուրբմ Սիովմ

ի տասմերորդ ժամու, եւ այս կամոմ կա-տարի:

էջ 228բ.— Ղազարու Յարութեամմ Շա-րաթու:

էջ 238ա.— Մեծի երկուշաբթիմ ժողովիմ ի Սբ. Մատրան, ի Ժերորդ ժամու, եւ այս կամոմ կատարի:

էջ 265ա.— Մեծի Եշքիմ եիմ զատկիմ, ժողովիմ ի Սբ. Մատրան Քաղաքիմ, ի եիմ-գերորդ ժամու, եւ այս կամոմ կատարի:

էջ 338ա.— Շնորհքուած ի Մանգոց:

էջ 385.— Զբանն առաջին գոր արարի...:

էջ 394-395բ. միջեւ երկու թերթ ինկած:

էջ 533ա.— Մեծի Աւուր Պեմդէկատիւմ:

էջ 551.— Շնորհք. ի Գործոց Առաքելոց — Եւ ի կատարել աւուրցն Պենտէկոստէից ...:

էջ 644ա.— Մեծի Վարդավառի Առաւուտում ...:

էջ 654-655բ. միջեւ ինկած մէկ թերթ:

էջ 674-675բ. միջեւ ինկած երկու թերթ:

էջ 720ա.— Պարտ եւ արժան է գիտել զգրեալ սքանչելիսն որ եղեն ի ննջումն ամէնաւրհնեայ սրբոցն Առաւուտածնելին...:

էջ 784-785բ. միջեւ ինկած երկու թերթ:

էջ 784-785բ. միջեւ ինկած մէկ թերթ:

էջ 918ա.— Ճաշոյ ժամավուտ...:

Մամր յիշատակագրութիւմ Գրչի, ընտ-րովի առնուած:

1.— էջ 95, ստ. լուսանցքին, մէկ տող.— Բչի աւր Ատոմեանց նահատակացն կարդա եւ զմեղաւոր Գրիչս Գրիգոր յիշեալ:

2.— էջ 532բ, վարդ.— Ով սրբասնայ ըն-թերցող, եւ իմաստուն ունկնդիրք, անար-ժան ծառայս, փծուն եւ անարհեստ գրիչս Գրիգոր, յերեսս անգեալ աղաչեմ զարու-թիւնդ ձեր, յիշել յաղաւթս զստացող տառից գշանիէլ արեղա եւ զամ. արեան անբա-ւորսն իւր: Ընդ նոսրին եւ զննջեցեալսն մեր, եւ զամ. երախտաւորսն, եւ զսնուցիչսն մեր: Եւ զեղբայրս իմ ըստ Հոգոյ, զՅովնանէս քաջ քարտուղարս, իւրայեաւքն ամ.: Եւ զԳու-

չար հոգեւոր մայրս մեր, որ բազում աշխատութեամբ ծառայէր մեզ, Եւ Ած. զձեզ յիշէ ողորմութեամբն իւրով, Ամէն:

Մեծ յիշատակարան Գրչի. — 1450

Էջ 811բ. — Յիշատակարան Գրոցս:

Փառք...: Ըստ այսմ յարացուցի աստուածաւոր եւ սրբաւնեալ, ճգնասգեաց եւ կուսակ[ր]օն աշակերտ քանի շանիէլ արեղայն, ցանկացող եղեալ այս աստուածաշունչ բուրաստանիս...:

Արդ գրեցաւ սա ի գաւառս Այրարատեան: Ըսկըստան սորա ի Ար. Էջմիանին, եւ կա-

տարում սորա ի Բիւրական, ընդ Հովանեաւ Սրբոյն Յովհաննու Մկրտչի, ձեռամբ ամենամեղ եւ Թարմատար զրչի Գրիգորի, ի Թըվականութեանս Հայոց յեկեկ, ՊՂԹ ամի, վասն խնդրոյ վերոգրեալ զովելի եւ պարծանաց եղբօր մերո Պանիէլի, զի ստացաւ զսա ի յարգար արդեանց իւրոց, ի վայելումն անմին իւր, եւ յիշատակ ամ. արեանառու մերձաւորաց իւրոց, հօրն Կարապետ քահանային եւ մաւրն Թամթա խաթունին, եւ եղբարցն Առիստակի, Վրդանիսի, Յուսկանն, Գրիգորիսի, Ներսիսի, Սահակա, Յակոբին, Աբրահամուն, Մելիսունին.

37. — Խաչելութիւն եւ Իղաբերք
Թ. 3230, էջ 364

և քեռն մեր Սաղադին և ծնողաց նորին, հօրն Սամուէլին, և մաւրն Մինա խաթունին, և որդոց նորին Մելիտոնին և Սարխօյին, և հոգեւոր որդոց մերո՝ Տիրատուր արեղայի, և Ներսէս արեղայի, և բազմերախտ վարպետին Երեմիայի, ճըզնազգեաց կրաւնաւորի, և Յովանէս արեղայի, և Հաւրեղբարցն Ամրիաթին, և Գուլիաթին, և որդոց նոցին, Հէրադեղին, և Ամրիաթին, և այլ երախտաւորացն [ջմջռւած] և Ամրիին, և ամ. արեան մերժաւորացն, կենդանեաց և հանգուցելոցն: Երկու տող ջմջռւած. չորս տող այլ զրէլ:

Ընդ նոսին յիշեմից և զտէր Յովանէս և պիսկոպոս Ախլցիոյ, և զՅակոբ արեղայն, զմիջնորդ սուրբ տառիս:

Արդ աղաչեմ գամենեան զհանդիպողդ այսմ աստուածաշունչ տառիս, յիշել սրտի մտաւք զվերողրեալսդ, և ուղիղ մտօք Ածողորմի ասել, և աղօթիւք մեղաց թողութիւն խնդրել ի Քրիստոսէ Աստուծոյ մերոյ: Ընդ նոսին և մեզ, ծնողաց մերոց և երախտաւորացն, կենդանեաց և հանգուցելոցն ի Քս.: Մնացողին իմա ատէր Ստեփանոսի ամրոսակալի Սբ. Առաքելոյն Բարդուղի-

մշտնի, չօրն իմ Ջարգասի և մօրն իմ Վարդէ տիկնա, և ուսուցչին իմ Յովանէս կուսակրան արեղայի, մականուն Ջորիկ կոչեցեալ, և ամենեցուն որք Հոգաբարձութեամբ խնամք տարան մեզ և խրատեցին ի բարին, ողորմութիւն պարգեւեցէ Քս. Ած. ի միւսանգամ զպատեանն իւրում, աղօթիւք ամ. արքոց և խնդրուածովք ձեր:

Նա և յիշեցէք զյիշման արժանի զեղբայրս իմ ըստ Հոգո, զքաջ քաղաութեամբ՝ զՅովանէս սրբաւոր արեղայս, ծնաւորացն իւրովք, և ամ. արեան մերձաւորօքն: Եւ զՀոգեւոր մայրն մեր զԳուլար, որ սպասաւորէր մեզ ի պէտս մարմնական, զոր Տէ՛ր Ած. յետ աստեացս ելանելու զանանց և զանպառ բարութիւնս տացէ յիշողացդ և յիշեցեւոցս առ Հասարակ, կարգադրացդ և լսողացդ ամէն:

Արդ՝ եւ ինձ անարժան ծառայի, փցուն և անարհեստ, սղալ և տարտամ զբլի Գրիգորի, տառապեալ երունո, մասն ընդ ձեզ լիցի ի Տէ՛ր. զի տկար անձամբ եւ Հեծեծանօց արտի գրեցի գաւ, ի դառն և ի պատուհասայլից ժամանակիս: Զի վասն բազում մեղաց իմոց երեք ամ տարածամ մահ եղեւ ի զաւտա Այրարատո, և ողորմ և կոծով լի էր ամ. երկիր և ամ. մարդ, և ոչ ոք էր որ Հոգայր զմարմնակնն, և մնային մահու. բազում տունք անմարդարեակ եղեն, և բազումք ապուշ մնացեալ՝ լալով ան[ց]ուցանէին զաւուրս իւրեանց, և բազումք յուսահատեալք անզորե մնային, և մեք յերկեղէ ի դոյման կայեաց՝ տարտամ և տխուր կենօք. պանդուխտ և աւտար յալլ և յալլ տեղիս լլէճաք: Վասնորո եկեալ դադարեցաք ի Բիւրական, ընդ Հովանեալ Սրբոյն Յովանէսու Մկրտչի, և սպասաւորաց արա սրբանեալ քահանայից՝ Ստեփանոս՝ աւագ իրիցուն, և Մարտիրոս իրիցուն, և Մըկրտիչ իրիցուն, զոր Տէ՛ր Ած. ընդ սուրբ քահանայիցն զասակից և պակակից արասցէ, իւրեանց ծնաւօքն և ամ. արեան մերձաւորաց ամէն:

Նա և զպարոն Բաբայանն աւրհնեցէ Քս. Ած. և զկենակից նորա զՔամարն, և ըզջորդն զՊէտարեթն, զի բազում սէր ցուցին մեզ ի յօտարութեան:

Այլ և զայս գեւղիս զտանուտեարքն, ընդ Ժողովոյն Սփեսոսի, և զկանայսն ընդ կանանցն իւղարեղից, զմանկունն ընդ մանկանցն Բեղիճմի, և զամենեւեան առ Հասարակ աւրհնեցէ Քս. Ած. աստ և ի

Հանդերձեալն. աս[ացե]ք ի երիցի:

Գրեցաւ ձեռամբ մեղա[պար]տի Գրիգորի, ի թվին ԳՂԹ. ի կաթողիկոսութեան տեառն Գրիգորի, ի զանութեան Զիհանչահի որդոյ Ուսուցի:

Մամր յիշատակագրութիւմք Ստացոյ Դամիւիլ Արեղայի.

1.— Էջ 30ր, վարը.— Ով սուրբ տա[ւ]նայխմորդք, աղանձք զձեզ, վասն աւուրս չնորհի, յիշել յաղաթն ձեր աննախանձ մտաւք զԴանիէլ արեղայ, ի տանէն Գեղամա, ի Սեփան կղզոյ, և զծնաւդսն իւր և զամենայն արեան մերձաւորսն և զերախտաւորսն և զայլատուղսն ի սմայ. և ձեզ յիշողացդ եղիցի փրկութիւն ի Քրիստոսէ և ամ. Հաւատացելոց, և մեզ՝ թէ Տէ՛ր կամեցի:

2.— Էջ 226ա, վարը.— Ո՛ր Տէ՛ր իմ Յս. Քս., չքաւոր աղքատ ոգիս Դանիէլ արեղա, ստացոյ սուրբ մատենիս, ոչինչ ունելով քեզ ընձայ անկարաւոր Փրկչդ, սիրով քո վստահացեալ՝ զգոյտ քեզ զկենայաւորեղ արտասուեստ, որ ի զերեզմանն Հազարու, յարոյ զմեծեալ, և զմայրն իմ զկարապետ քահանայ, և զմայրն Համաւոր, զգոյրն զԱսանէթ, և զՆարկիզ, և զամենայն երախտաւորսն մեր և զայլատուղսն ի սմայ և զտանայխմորդսն:

3.— Էջ 383բ, վարը.— Քս. Ած. քո Սք. Թարութեանն բարեխաւսութեամբ և սուրբ առաքելոցդ և սուրբ կանացն իւղայբերիցն, ողորմեալ ստացողի գրոցս, Դանիէլ արեղայի, և Հաւրն իւր կարապետ քահանայի և մաւրն Համաւորի և եղբաւրն Գրիգորիս քահանայի և ամ. արեան մերձաւորացն և երախտաւորացն ի սմայ. և եղբաւրդդդ իմոյ՝ Ներսէս կուսակրաւն աբեղայի՝ ձեռնայտոյն իմ ապակերտի:

4.— Էջ 548ա, վարը.— Հոգիդ Սք. Ած. ճմարիտ, որ նորոգեցեր գտիեղերս, նորոգեալ զհոգի ստացողի գրոցս, Դանիէլ արեղայի, ի տանէն Գեղամայ, ի Սեփան կղզոյ, և զհաւրն կարապետ քահանայի, և մաւրն Համաւորի, և եղբարցն Վրդանիսի, Ռստակիսի, Յուսկանն, Գրիգորիս քահանայի, Ներսիսի, Սահակին, Յակոբին, Արաւամիւն, Մեկիտոնին. քերցն, Ա(ս)սանթիւն, Ամրիաթին, Գուկիաթին, և Հաւրն նոցայ, Ասպանդիարին, և ամ. արեան մերձաւորացն, և երախտաւորաց նոցայ, և ձեզ տաւ[ել]ողացս:

5.— Էջ 916ա.— Կամաւն Աստուծոյ, և

պիտակս Դանիէլ վարդապետս, ետու իմ սրտի յաժարութեամբս զայս անգին մարգարիտս, որ է Տարեգիրք, որը զրկ աք տըվել, ես եւ Հայրն իմ Կարայպետ քահանայն, եւ մայրն Համատր, եւ եղբայրքն իմ Գրիգորէս քահանան, եւ Վրդանէս եւ Ներսէս արեղայն, եւ շնորհեցաք զսայ Սեփանայ Սր. Առաքելոցն, որ է ի մէջ ծովուն, յերկիրն Գեղամայ, վասնցի շիրիմ ծնաւդացն իմոց անտ եւ, ընդ Հովանեաւ Սր. Առաքելոցն, Արդ ով ոք զայս գիրքս խնամաւք պահէ ի սուրբ եկեղեցիքն, աւրահին յԱստուծոյ եւ ի սուրբ յառաքելոցն, Իսկ ով ոք որ ծախէ այլոց կամ բաշխէ կամ գրաւ դնէ, թէ յիմ յազգայկանաց իցէ, թէ կամ յաւատարաց, մեր մեղացն եւ մեր ծնաւդաց յանցանացն պարտական լիցի լշարոմակութիւնը փնցացն, վերջիմ տողիմ վրայ յստակ մնացած է Զ տառը, որ կրնայ Ուիրմամ քուակաւ, կամ ասոր մէկ մասը ըլլալ:

Ուտեմաւրք Արքանամի.

1.— Էջ 364, նկարին ներքեւ, տարբեր գրչութիւն:

Այս յարութիւնն է Քրիստոսի, Բանն որ յարեաւ մէջ գիշերի, Բամ աւետեաց զայր լսելի, Աս սուրբ կանայսն սքանչելի, Յարեաւ, չէ աստ, է կենդանի, Հասեալ խնդրէ յման մեռելի, Ասելո ճիշտակն լուսափայլ, Մարիամն Մազդաղենի, Իսկ Յիսուսի երեւելով, որ եւ տեսեալ Մարիամի, երթալ պատմել ասէ եղբայրքն, զայ տեսանել ի Գալիլէ, Սուրբ Յարութեան դատաստանին, Տիեզերաց կատարածին, Առ քեզ թուիլ արժան արայ, զայ ընդ յառաջ թեւաւ կրկին, Յընեալ բերկրելու լուսալ լինել, Աս կուտանաց յաջեակ դասին, Իհաւել պսակ զարմանալի, Ղամբար վառեալ ալոյ մեռին, Իմս վարժապետ աստուածաբան, ընդ առաքելոցն երկոտասան, ներքոյ ոտին լինել արժան, գիտեմ եւ ես զի չեմ արժան, Ով բարունի աստուածաբան, վասն սիրոյն աստուածաբան, խնդրեա լինել եւ ինձ արժան, յետնոցն վերջնոցն աւթարան,

ստ? մետասան մշակին կողման,
տալ մեզ ճրի տուրք պարգեւման:

2.— Էջ 550, նկարին ներքեւ, գրչութիւն նման նախորդին:

Այս է Գալուստ Աստուած Հոգւոյն, ի վերնատունն խորհրդոյն, Բայեւ զնեղութեան իշխանուն, առաքելոցն արագոյն, Բամ աւետեացն Սուրբ Հոգոյն, մըխիթարել զնոսա ի սգոյն, Առ աշակերտան իշխանելով, յորդոր շնորհաւ, Հընդէն լեզուաւ, Առաքելոցն բերկրանաւ, Մաքրեալ Հոգով կրկին մարդով, ի Հեթանոս առաքելով, զԵրրորդութիւնն քարոզելով, Հոգով սրբով մկրտելով, Դասակցեցան Տէր ընդ նոսին, Աշակերտաց քոց սիրելին, Նման նոցին փառոք պնել, Իմս բարունոյ Դանիէլին, Եկայք ձայնին Լսել նախկին, Վերջոյ աւուր Առաւատին, Բարունիս իմ Դասուց եոցին, Առաքելոցն Պետրոսին, Եւ այլ սրբոց Տիրականին.
ամէն:

Յետեագայ յիշատակագրութիւնք.

1.— Մտկուցի Յովանէս արքայոյ.

Սկիզբի ասգաղաթեալ պահպանակին վրայ, վարը, բոլորգիր նտարակներպ.

Այս սուտան[ուն] արեղայս Ոհանէս Մակուցի, որ եկի կացի ի Սէփան կղզին Զ ամիս, միսթարեցայ Հոգով, կորա մարմնով ինչ մարդ այս տեղս է՝ Հոգով լի է եւ Ան. կու տեսնու, ինչ մարդ որ այս տեղացս դուս է՝ փառս աշխարհիս մարմնով լի, Հոգովն թերի կի, ցանկութեան գերի, Վայ այն արեղին այնմիկ, որ այս տեղաց ի դուս է?

2.— Ղասապուղի Սարգսի.— 1591

Էջ 548աբ, բոլորգիր վարժ.— Զվերջին ստացաւ սուրբ Զաչոցի, Ղասապուղի Սարգիս, Հայր իմ Մարգարէն, եւ մայրն իմ Գուհարն, եւ եղբայրն իմ Դաւիթ, եւ Զաւֆարի որդի իրիցփոխան Կարապետն, Ղարազաւզն, Կարմրցի Կարապետն որդին, Մաղդըն, Խաւ, Մուրատ, Փայան Բարկիւրենց Կարապետն որդի Դաւիթ, Լուսաբեր,

իմիդգենց Ամաստինին որդի Սահակն, ի
Խարբերթու քաղաքէն, ի Գուռլիբեկու մա-
հալէն, իւր ժողովրդովն բուրդովին, գնե-
ցին սուրբ գիրքս, տվին ի դուռն Աթ. Կա-
րապետին վախճ, ժողովրդի ձեռն դրամովն,
մեծի եւ փոքու, ուսմիկն եւ աղքատք, եւրթ
եւ աղայք, առ հասարակ ամ. ժողովրդ-
եանն, յանջին յիշատակ յաւիտենական,
հոգոյ իւրեանց, եւ ծնաւդացն ամենեցուն.
գնեցաւ գիրքս ի յերկիրն Հացունաց, ի մայ-
րաքաղաքն Հասանդաւան: Զայս հոգեւոր,
յոսկիազարդ եւ ծաղկաւէտ, վարդայփը-
թիթ բուրաստանիս, տեսեալ եւ ցանկացաւ
եղեթս աստուածապաշտ եւ երկիւղած, հա-
ւատարիմ խոնանիքս, ի սոցա ձեւամբն զը-
նեցաւ. խոնա Հարազաւզն, խոնա Խաւչն,
խոնա Դաւիթն, խոնա Սահակն, խոնա Կա-

րապետն, այս Ե խոնանիքս Ճաշոցիս խարջն
իւրեանց դրամէն տվին, որ վերըստին նորո-
գեցին եւ կազմեցին, եւ այլ դրամն ի ժո-
ղովրդանէնէ: Եւ յարմարող զրոց Մարգա-
րայ արքեպիս: Ժաշոցս մաւտ ի նայ եկաւ,
եւ նայ եբեր մաւտ ի այս աստուածապաշտ
խոնանիս՝ գնել հոտուր, ի թվականին Հա-
յոց Ռե, ի քաղոց ամսոյ ժէ, աւր Դիթի.
զրեցաւ ի սակաւ յիշատակարանն տիմար,
հեթ, եւ Փանսք ձեռամբ Դուկաս եպիսկո-
պոսի, ի յերկիրն Հացունաց, ի գիւղն Բու-
լամաճ: Կազմեցաւ Ագատին որդին վար-
դանն:

Պիտակ փակցուած սկիզբի կողքին ներսի
կողմը. «55, Ճաշոց, յիշ. Գրիգորի Արա-
րատեան զաւուռն. ի Թ. Հայոց ՊԼԹ»:

3231

Ք Ա Ր Ո Զ Գ Ի Ր Ք. — 29 ՅԱԿՈԲ ԱՐՔ. ՆԱԼԵԱՆ

Կ. Պոլիս

1770 — 1771

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Ծաւալ 30×19×8, էջք Լ+1482: Հանգա-
մանք բաւարար: Թուղթ հասարակ: Գրիչ՝
Ստեփանոս դպիր Կ. Պոլսեցի: Գրուածին՝
խորագիրները, սկզբնատողերը եւ գլխատա-
ռերը կարմիր, մնացեալը սև: մեյանով,
երկսիւն, 31 տող: Նոսր չեղադիր վարժ:
Համառոտագրութիւնք առատ: Կարմրա-
գիծ խորանազարդ էջ 1: Կաշեկազմ տախտակ
եայ, զրոյմազարդ, հնամաշ: Ստացող՝
Մարգար վրդ. Եւզոկիացի:

ՐՈՎԱՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա, հակառակ կողմէն գրուած, մանի-
շակագոյն թանաքով: «Մեծապատիւ Խըմ-
բազարպետ եւ Տէր Հայրենիք Պատուական
լրագրոյն»:

էջ Բ, դատարկ: Նոյնպէս էջ Դ:

էջ Գ, երեք տուն ոտանաւոր չեղադիր
սեւորակ մեյանով:

Առ Աստուածարանն Յակոբոս. — Մըրց-

եայ բնդդէմ ապաշնորհ կրից մարդկութեան
ուժգնապիրկ... — Վշտալի Բարթող Մ.
Թաթարեան, 20 մայիս, 1887, ի Խար-
բերդ:

էջ Ե. — Առաջաբանութիւն. — Զորուոր
գործս զայս ներկրեմ քեզ...:

էջ Զ. — Դատարկ:

էջ Ը, սեւատիպ նկար, վերը «Գրիգոր
Լուսաւորիչ, մայր Գրիգորի Տաթարացոյն»,
վարը «Սուրբն Յուսէն Օրոտնեցի, Գրիգոր
Տաթարացի»:

էջ 1. — Առաջիմ Քարազ Պեմտկոստի
...:

էջ 28. — Երկրորդ Քարազ Սրբայ Երրորդ-
դարեան...:

էջ 164-165ի միջեւ 4 թերթերու էջերը սը-
խալ դրուած:

էջ 182. — Քարազ ԺԵ: Հիմքերորդ Կիւ-
րակէի գկօի վարդաւառիմ:

էջ 308-309ի միջեւ սեւատիպ նկար, Խա-
չկովութիւն Տեառն, ներքեւը չորս տող ոտա-

նաւոր. «Երկինք եւ երկիր դողան եւ սարսիւն...»:

էջ 309ա. — Քարոզ ի Բ: Խաչվերացի կիւրակէիմ...:

էջ 745-748, երկու թերթ վնասուած եւ նորոգուած:

էջ 1215-1218, մէկ թերթ փրթած:

էջ 1424ա. — Յիշատակարամ Շարադրողի. — Ի պարզեւաց Հոգւոյն Սրբոյ աւարտեցաւ Կիրակէից Քարոզագիրքս յամի Տեառն 1768, եւ Հայոց ՌՔՃէ...:

էջ 1425ա. — Յանկ եւ ցուցակ այբբենական նշանաւոր դիտաւորութեանց Քարոզագրութիս ի փառս Այ.:

էջ 1451ա. — Յամկ Քարոզգլխի:

էջ 1454, դատարկ:

էջ 1455ա. — Երրորդ Բամբ Ոսկիակամբ:

էջ 1473բ. — Ճառ Պրովիի ասացեալ ըմդդեմ նեստորի. — Այսօր կուսական տոնախմբուիլն...:

էջ 1478-1482, տարբեր թուղթ, դատարկ առ հասարակ:

Յիշատակարամ Գրչի. — 1771

էջ 1424բ. — Յիշատակարամ գծողի. — Փառք պատիւ եւ երկրպագութիւն գոհուութեամբ Հանդերձ Սրբոյ Երրորդութեանն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ անսպառ յաւիտենիւ, Ամէն:

Որոյ նպաստաւորութեամբն եղեւ շարադրեցեալ բոլոր տարւոյ Կիրակէից Քարոզագիրքս՝ արհի եւ պանծալի տեսուն Յակոբայ՝ Աստուածաբան կոչեցելոյ եւ եպիսկոպոսի Կոստանդնուպոլսոյ:

Իսկ նարդենիս զաղափարեցեալ եղեւ ըստ խնդրոյ տեսուն Մարգար տիեզերական վարդապետի Եղեղեցոյ:

Արդ որք վայելէք զսա, ընթեռնելով կամ օրինակելով, յիշեալիք ի ընդունական յաղթանակ զգծող մատենիս Ստեփաննոս լոնչին զպիրս Կոստանդնուպոլսեցոյ, Յամի Տեառն 1770 յունիսի եօթին Աստուծով սկսայ, եւ 1771 յունիսի վեցին աւարտեցաւ Տէրամբ: Ի Կոստանդնուպոլս կայսերանիս տալարադաքի, որ ի Պալատ Սբ. Հըրեշտակապետաց եկեղեցւոյ:

Յետմագոյմ յիշատակագրութիւնք.

1. — Սարգիս Համամեանի. — 1887

էջ 1478, մէջտեղը, սեւորակ մեղանով. — Շարադրեալ է զայս Կիրակէից ասացեալ գրքոյկս ի Յակոբայ Աստուածաբան կոչեցեալ արժանընտիր եւ վսեմափայլ արքեպիսկոպոսէ Կոստանդնուպոլսեցոյ. — 1887, 5, 7: Գրեաց Սարգիս Մ. Ա. Համամեան:

2. — էջ 308ի կից նկարին տեւիւ. — Sarkis A. Soghomonian, 1871, 4, 18:

3. — Գրիգոր Վրժ. Ռուբինեանի. — 1880

Ա. — էջ 52, ստ. լուսանցքին, մանիշակազոյն թանաքով, մէկ տող. — Ի սեպհական գրոց Սբ. Կարապետ Եկեղեցւոյ ի Խարբերդ: Ն. մ. Գրիգոր վարժապետ Ռուբինեան, 1880:

Բ. — էջ 308ի դիմաց, վերը. — Մատեան Սբ. Կարապետ Եկեղեցւոյ ի Խարբերդ քաղաք, 1880, Մ. Գ. Վ. Բ.:

Գ. — էջ 1478, մէջտեղը, մէկ տող. — Ճառագրքիս բոլոր գիրը 8000000 վեց միլիօն է — Մ. Գ. Վ. Բ., 1883, 20, 7 — գրէթէ բան մը նուազ:

Պիտակ փակցուած առաջին կողքին ներսը. «58: Քարոզգիրք, էջ 1424, Թ. 1770-8:

3232

Ճ Ա Շ Ո Ց. — 28

Ս. Փրկիչ, Երուսաղեմ

ՊՁԲ = 1438

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասայ 30×20×11, էջք 1080, Հանգամանք բաւարար. նորոգութիւն կրած. առաջին պըրակը փրթած: Թուղթ կոկեալ, Գրիշք՝ Տիրատուր Արդ. Ղրիմեցի եւ Թորոս Արեղայ, Գրութիւն՝ խորագիրները, սկզբնատողերը եւ զխատառերը կարմիր, մնացեալը սեւ մեյանով, երկսիւն, 31 տող: Բոլորգիր կանոնաւոր: Համառոտագրութիւնք գրեթէ սովորական: Բալագոյն զարդագիր եւ լուսանցազարդ զլուսնեկոտ սկիզբը, վայելուչ զծագրութեամբ: Գլխազարդ էջ 828ա. լուսանցանկար էջ 489բ. խորանագարդ իւր սարօք էջ 1 վնասուած, գունաւոր 425, 603, կաշեկազմ տախտակեայ հնամայ: Դատարկ Թուղթք սկիզբը երկու թերթ, վերջը՝ երեք:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Եւ հովիւքն էին...

էջ 2բ. — Յետ այսօրիկ ելանքն ի Հովանցեմ ի Սբ. Բեթղեմէմ, եւ ժողովին ի Սբ. Սիոն, եւ այս կանոն կատարի...

էջ 16բ եւ 18ա, դատարկ:

էջ 129ա. — Եշ. Սրբոց Վարդաւանց:

էջ 142բ. — Առաջին շաբաթուն Քառասներդացն պահոցն, Ջորեմէշաբաթի աւր, ի տասնեորդ ժամուն ժողովին ի Սբ. Սիոն եւ այս կանոն կատարի:

էջ 425. — Ջրանն առաջին զոր արարի...

էջ 427բ. — Ի միմն աւուր Սրբոյ Զատկին կիրակէին յիմ ժամն ելանքն ի Լեառն Զիթեմեաց եւ այս կանոն կատարի:

էջ 432ա. — Երեմէշաբաթի աւր ժողովին ի Սբ. Մատրան մախակեա Սնկփանոսի եւ այս կանոն կատարի:

էջ 435բ. — Ջորեմէշաբաթի աւր ժողովին ի Սբ. Սիոն եւ այս կանոն կատարի:

էջ 438ա. — Հիմզշաբաթի աւր ժողովին ի Սբ. Լեառն Զիթեմեաց եւ այս կանոն կատարի:

էջ 441ա. — Ուրբաթի աւր ժողովին առաջի Սուրբ Գողգորայի եւ այս կանոն կատարի:

էջ 447բ. — Եաբաթի աւուրն ծաշոյն ժողովին ի Սբ. Յարութիւնն եւ այս կանոն կատարի:

էջ 454բ. — Ի միմն աւուր Նոր կիրակէին ելանքն ի Լեառն Զիթեմեաց ի տասնեորդ ժամուն, եւ անդ սաղմոսն վայր մի, իջանն հանդերձ սաղմոսիւք ի Սբ. Յարութիւնն, եւ անտի երթան ի Սբ. Սիոն երկուսն եւ այս կանոն կատարի:

էջ 475բ, լուսանցազարդը պատռուած: Նոյնպէս էջ 485:

էջ 587բ. — Ի Սբ. Վերացման յաւուր Քառասնագատկին Հիմզշաբաթի աւր ժողովին ի Սբ. Լեառն Զիթեմեաց եւ այս կանոն կատարի:

էջ 603. — Եւ ի կատարել աւուրցըն Պենտակոստէից...

էջ 681բ, լուսանցազարդը պատռուած:

էջ 716ա. — Ի մեծի աւուր Պայծառակերպութեան Տաւնին, Առաւատուն ելանն ի Թաբաւր, ի բարձր տեղով եւ այս կանոն կատարի:

էջ 787-788, լուսանցազարդը պատռուած:

էջ 1043բ. — Դեկտեմբերի Ին, Դաւթի Մարգարէին եւ Յակովբայ Առաքելոյն:

էջ 1079, համարեա դատարկ:

Լուսանցագրութիւնք.

Ա. — Տիրատուր Գրչի, բազում, կ'առնենք ընտրովի.

1. — էջ 45. — Եւ զմեղաւոր Տիրատուրս յիշեալ:

2. — էջ 88-89. — Եւ զմեղոր Տիրատուրս յիշեալ: Անհաւատ ճանճն խիստ զահմաթ կուտայ, զկարմիրն կուտէ:

3. — էջ 80. — Եւ զՏիրատուր Ղրիմեցիս յիշեալ:

4. — էջ 95. — Եւ զՔիթիս կոկոզն զՅուհանն արեղայն յիշեք ի Բա.:

5. — էջ 185. — Եւ մեղորս յիշեալ, ով եղբայր. ճանճն կուտէ զկարմիրն:

6. — Եւ զմեղոր Հոդս յիշ.:

Ծիւնսից զճգնաւոր արեղայն տէր Յովա-

նէս եւ Յովանէս արեղայն որ ի հետ մեզ շատ կաշխատին:

7.— էջ 321.— Եւ զմեզօր Տիրատուրս զԿաթագիս յիշեալ:

8.— էջ 329.— Ուտնալուսացն է, սպըրկիկ լուս կաղաչեմ, ով եղբայր, եւ մեզ մեղաց լուսցուան:

9.— էջ 887.— Եւ զիս յիշեալ զԿաթագիս:

10.— էջ 880.— Երկրորդ կիրակէին կարդա եւ զեղբարքն իմ յիշեալ ի Քս. որ յայսմ ամիս առ Քս. փոխեցան, եւ սուք մեծ թողին:

Բ.— Թորոս Գրչի.

1.— էջ 488.— Եւ զմեզաւոր Թորոս փցուն զրիշս յիշեալ:

2.— էջ 485.— Եւ զմեզաւոր Թորոս զըծողս յիշեալ, ով եղբայր:

3.— էջ 533.— Եւ զԹորոս փցուն զծողս յիշեալ, ով եղբայր:

4.— էջ 681.— Եւ զԹորոս գրիշս յիշեալ ի Տէր, ով եղբայր սուրբ:

Մամր յիշատակագրութիւնք Տիրատուր Գրչի.

1.— էջ 141բ, ստորոտը, բոլորգիր փոքր.— Զգեող զրիս զՏիրատուրս զմեզապարտս աղաչեմ, ով եղբայրք սիրեցեալք ի Քրիստոսէ, չիշնել մեղադիր սրպաւանց գրոյս, վասնզի աղքատ եւ պակ|ղու|խտ էի յերուսաղէմս: Ած. զմեզ յիւր արթայութիւնն յիշեալ:

2.— էջ 281ա, ստորոտը: Նորութիւն չունի:

3.— էջ 424բ, վարը.— Ով աստուածաւանճոյ սուրբ չարք եւ մանկունք եկեղեցւոյ, յորժամ ընթեռնուք ըզսա, կամ աւրինակէք, կամ աւգոիք ի սմանէ, յիշեալիք աղաւթիք զմեզաւք մեռեալս զՏիրատուրս, որ անուամբ միայն կոչիմ արեղ բայց զորեաւք հեռի եմ. ընդ նմին եւ զննաւդսն իմ զփոխեցեալսն առ Քս.: Եւ ինքն Քս. որ առատն է ի տուրս բարեաց, յիշողացդ եւ յիշեցելոցդ ողորմեսցի ամէն:

4.— էջ 1076բ.— Զգրող աստուածաշունչ կոսակիս, ըզմեղուցեալս զՏիրատուրս յիշման արժանի առնել ի Քս. Յս.: Ընդ նմին եւ զգնաւորն գտէր Յովհաննէսն, եւ զհոգեւոր եղբայրն իմ զՅովհաննէս կուսակրաւն արեղայն՝ զեղբայրն իմ զարբասէրն եւ ըզհեզահոգին: Այլ եւ զամ. արեան մերձաւորսն զկենդանիսն եւ զհանգուցեալսն առ

Քս.: Եւ զԱր. Փրկչիս միաբանքն, զԵրեմիա վարդապետն, եւ զփակակալ Ար. Փրկչիս գտէր Յակոբն, եւ զԿարապետ արեղայն, եւ զՄելքիզեան լուսարարն զգինէպետ միայնակեցն, եւ զԱտեփանոս միայնակեցն, եւ զՍահակ միայնակեցն, եւ զԳրիգորն միայնակեցն: Եւ զաղաւթաւորքս, որ աստ կան, զԹումայն, եւ զԱստուր յիշեցէք առ Քս. Աստուածն մեր: Եւ որք զմեզ յիշէ միով ողորմայիւ՝ նա ինքն յիշեալ եղիցի ի Քրիստոսէ Աստուծոյ մերոյ ամէն: Մեծ յիշատակարամ Գրչի Տիրատուր Արեղայի.— 1433

էջ 1077ա.— Փառք ամենազաւր, ամէն-իմաստ, ամէնառատ, Հօր բարեբարի...:

Այլ եւ զրեցաւ սա ձեռամբ մեղապարտ եւ անարհեստ զրչի Տիրատուր, ի թվականութեանն Հայոց 92Բ, ի Նոյնմբեր ԻԸ, ի Ար. Քաղաքս Երուսաղէմ, եւ ընդ հովանեաւ Ար. Փրկչիս, ուր կափարթիմ վէմն է, եւ Քրիստոսի բանտն: Ի Հայրապետութեան տեան տէր Կոստանդեան Հայոց կաթողիկոսի, եւ ի Ար. Քաղաքիս Երուսաղէմայ եպիսկոպոսութեանն տէր Մարտիրոսի, եւ ի փակակալութեան Ար. Յակոբայ Գրիգորիսի՝ անյաղթ փիլիսոփայի, եւ անհամ ծայնաւորի: Եւ Նորին ձեռնադրուելոց աչակետի, փոքր եկեղեցապանի՝ Յովանէս կուսակրաւն արեղայի: Եւ Ար. Բարութեան լուսարարին Մարուգէ ճգնազգեաց արեղային, եւ այլ մանկագոյն վճիռամիտ արեղային Թորոսին, որ ի Երուսաղէմէն մինչ ի վարդապետն զրեց. Ած. պահէ զինքն ամէն:

Յետմագոյն յիշատակագրութիւնք.

1.— Պաղոս Դպրի.— 1567

էջ 1078ա, նախորդին ներքեւ, բոլորգիր վարժ.— Զվերջի կազմող սուրբ տառիս, զանարժան տուտանուն Պաղոս Դպրիս աղաչեմ յիշել յաղաւթս ձեր, եւ զամ. արեան մերձաւորսն՝ զկենդանիսն եւ զհանգուցեալս. եւ որ զմեզ միով բերանով Ած. ողորմայի յիշատակէ, Ած. զինքն յիշէ իւր սուրբ արթայութիւնն, ամէն Ռամէն, ի թվին ՌՁ:

2.— Թորոս Երեցի.—

էջ 1080ա, բոլորգիր, մասամբ մաշած.— Անուամբ անեղին Աստուծոյ եւ զարութեամբ Ար. Հոգոյն եւ Թորոս չրէցս եկի յերուսաղէմ եւ գնեցի զՏարգիրս ի լալալ արդեալն|ց յիշխոս|կ ինձ եւ ծնողաց իմոց եւ ամ. արեան մերձաւորաց: Արդ որ

կարդայք կամ արհեստակէջ՝ յիշեցէջ ի մաք-
րափայլ յաղաթս ձեր զԹորոս երէցս Կե-
սարիու, եւ զհայրն իմ զԳրիգոր երէց, եւ
զպպսն իմ զՍիոն երէց, եւ զհարեղայրն
իմ զԱստուգ երէց, եւ զմայր իմ զԵլիսա-
թուն, եւ կողակիցն իմ զՔանթաթուն, եւ
զեղբայր իմ զՀեթում, եւ զորդի նորա
զԳրիգոր սարկաւաթն, եւ Կիրակոսն: Արդ
աղաչեմ զձեզ, ով դասք քանանայից եւ ման-
կունք Սիոնի, որք կարդայք կամ արհես-
տակէջ, յիշեցէջ ի սուրբ յաղաթս ձեր, եւ
Ած. զձեզ յիշէ յիւր յարքայութիւն ամէն:

3. — Աստուածատուր Քանթաթիւ. —
էջ 1080ր, նորա զիր անհարթ. — Փառք
աննայսուրբ Երրորդութեան Հաւր եւ

Որդիւն իմ եւ Հոգուն Սրբոյ այժմ եւ միշտ
եւ յարիտեան: Տէր Աստուածայտուր քա-
նանա իւր կողակից Հոռոպսիմէ, տէր Տու-
ներէ, չակար իմ մեր է եղբայր իմ Կեցուն
երէց, Ղազարէ Խթայէ Ուլուպակէ, Տէր
Աստուածատուր քանանայ իւր կողակից Հո-
ռոպսիմէ Հայալ արդաք աշխատեցաւ երեսո
ծեպէլ զճեղեղեցն: Արդ աղաչեմ զձեզ,
ով դասք քանանայից եւ մանկունք Սիոնի,
որք կարդայք կամ եւ յարհեստակէջ, յիշեցէջ
ի սուրբ յաղաթս ձեր, եւ Ած. զձեզ յիշէ
յիւր արքայութիւն ամէն:

Պիտակ փակցուած առաջին կողքին. «54:
Ճաշոց Երուսաղէմի Ս. Փրկչայ Վանքին, ի
թ. Հայոց ՊՁԲ»:

3233

Գ Ա Ն Ձ Գ Ի Ր Բ. — 16

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մուշայ 27.5×18.5×9, էջք Բ+768: Հան-
գամանք անբաւարար. կարգ մը թերթեր փրթ
թած. վերջին պրակներուն վերի մասերը թա-
ցութենէ վնասուած. վերջատուրութիւնը թե-
րի. նորոգութեան կարգաւ: Թուղթ կոկեալ:
Գրիչ՝ Յովսէփ, Գրութիւն՝ Խորագիրները,
սկզբնատողերը եւ զլիստառները կարմիր,
մնացեալը սև մելանով, միասին, 20 տող:
Բոլորգիր կանոնաւոր, Համառատագրու-
թիւնք եւ խաղատուր սովորական: Կար-
միր կապոյտ զարդագիր եւ լուսանցազարդ
զլուխներու սկիզբը: Գլխազարդ էջ 111,
472: Խորանագարդ իւր սարսք, դէմքերու
զծագրութիւնը անարուեստ, էջ 1: Լուսան-
ցանկար էջ 134, 135, 581: Կաշեկազմ տախ-
տակեայ ճանաչ. կոնակի կաշին չլը պակ-
սի: Կնիք սեւագրոյմ անարուեստ, «Գի.
Մո. Գրիգոր», էջ 216, 688:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. —

էջ Ա-Բ, առաջին պրակին առաջին
թերթն է, փրթած, անմաքուր, դատարկ մեծ
մասամբ:

Ա. — էջ 1. — Գամծ Սրբոց Հրեշտակացո. —
Մեծ եւ անհղ խորհուրդ Հրայազան... —
Մկրրտիչ:

էջ 8. — Յորդորակ աղնիւ ասա եւ գծով-
սէփս յիշեալ. — Զարք երկնային զուարթնոց
...: — Զաւար վար:

Բ. — էջ 8. — Գամծ Յոհաննու Ոսկեքերա-
նիմ ի Գեորգեա Սկեւացւոյ. — Գուրգ սթան-
չելի... — Գեորգեա Յ:

էջ 14. — Տաղ Յոհաննու Ոսկեքերանիմ. —
Ի Կոստանդնուքաղաքն...:

Գ. — էջ 15. — Գամծ Սրբոց Առաքելոցն,
ի խաչարոյ Կեչառեցո. — Խորհրդազգած քո
մարդեղութեանդ...: — Խաչարոյ:

էջ 20-21ի միջեւ ըստ երեւոյթին թերթ ին-
կած:

էջ 21, սկիզբը թերի. — ...Մընաղջ ջը-
րոց աւազանաւ...: — Մ-Վ:

Դ. — էջ 22. — Գամծ Սրբոյ Յովակիմա
եւ ԱՅՈՎԱՅԻ՝ ծնալոց Աստուածածնիմ. —
Գոյին անեղի, գոյին անմահ:...: — Գ ի -
գորի է սա:

էջ 28. — Տաղ վասն երից ամաց ի տաճարն
տանել զՍր. Կոյսմ. — Զաքարիաս երանե-
լին...:

Ե. — էջ 28. — Գամն ի Գրիգոր. Նիկալայասի Հայրապետիմ. — Գաւազան ծաղկեալ, գեղադէշ փայլեալ... — Գրիգոր:

էջ 33. — Տաղ ընդ գամնիս ի գծողէ Գրիգորէ. — Ած. անճառ, Սք. Թաղաւոր...
Զ. — էջ 35. — Սրբոց Հայրապետացմ ի տէր Մխիթարայ. — Վայելէ քոհն, վառեալ աթոռին. — Վէշ տաւաւմը է:

էջ 44. — Տաղ Սրբոց Հայրապետացմ. — Այսաւր մայր Սրն. — Ա-Բ:

Ի. — էջ 48. — Գամն Թաղէտսի, Բարդաղիմէտսի, Յուդայի, եւ Շմաւոնի. — Գերարփի պայծառ... — Գրիգորի է:

էջ 52. — Տաղ Թաղէտսի եւ Բարդաղիմէտսի եւ Յուդայի. — Իրձակ[ց]ութիւն...:

էջ 53. — Յորդորակ զգծի տաղիս. — Արեգակն արդար...: Ա զ ա զ ե յ յ յ Ս Ե Ր Գ:

Ը. — էջ 55. — Գամն Սրբոյն Յակոբա Մծթմա Հայրապետիմ. — Մեծաւամբաւ աւուռն գովելի...: Մ կ ը տ ի չ վ ա թ ղ ա պ ե տ:

Թ. — էջ 62. — Գամն Իզմատիտսի Հայրապետիմ. — Գոհարանական... — Գրիգորիոս ա:

էջ 65. — Իսուրք սերմանց...:

Պ. — էջ 68. — Գամն Դաւթա մարգարէին եւ Յակոբա առաքելոյն. — Խորք անքրնէին...: Խ ա չ ա տ ու ը ը:

էջ 72. — Տաղ Դաւթա Մարգարէիմ. — Յիսուս լոյս ծագեալ յաշխարհ...: Յոհաննես:

էջ 73. — Յորդորակ. — Յակովքոս ընտրեալ վրկայ...: Յոհաննեսի:

Ճ. — էջ 74. — Գամն Սրբոյ Ստեփանոսի Ոսխավկայիմ. — Մեծ եւ Հղաւոր, անմահ Թաղաւոր...: Մ կ ը տ ի չ:

էջ 79. — Տաղ ի Տէր Ներսիսէ կաթողիկոսէ. — Փառաց Թաղաւոր...:

էջ 81. — Յորդորակ Ողորմ ի Օոյմ. — Ի գաւազանէն Յեսսեայ...: Ի Ն ե թ ը ի տ է: Փ. — Փոխէ գծայմն. — Կնէզակի վրկայ...: Կաթողիկոսն:

Ժ. — էջ 83. — Գամն Սրբոց Առաքելոցն զխաւորաց Պետրոսի եւ Պաւլոսի. — Սուրբ Նորդորակիւն...: Սարգիս Գրիչ:

էջ 92. — Մեղեդի. — Գլուխ եկեղեցոյ եւ վէմ...:

— Պաղատիմ առ ձեզ ընտրեալք...: Պետրոսի:

ԺԳ. — էջ 93. — Գամն Որդուցմ Որոտմանցմ. — Գեղապան լուսով...: Գրիգորիոս ա:

գգորիոս ա:

էջ 101. — Տաղ ի Տէր Ներսիսէ. — Որդիք Որոտման...: Փ. — Նոր լոյս յարփենոյն...: Ներսէսի երգ:

ԺԴ. — էջ 105. — Գամն Բարդի Հայրապետիմ. — Խաւարած արեւի...: Խ ա չ ա տ ու ը ը Վ ա թ ղ ա պ ե տ ի:

ԺԵ. — էջ 111. — Գամն Ծնընդեան Ճրագալուցիմ ի Տէր Մխիթարայ. — Տարփումն ըղձական...: Տէր Մխի:

էջ 118. — Անմահից արքայն...: Ա-Ը:

ԺԶ. — էջ 118. — Առաջի Աւուր Ծնընդեան Բի., ի տէր Մխիթարայ. — Թաղը պարծանաց...: Թարա:

էջ 122. — Տաղ Գեղեցիկ. — Հրճուիմք այսաւր մեք հոգեպէս...:

ԺԸ. — էջ 124. — Գամն Նրկրորդ Աւուր Ծնընդեան. — Մաթուր եւ անբիծ...: Մ կ ը տ ի չ:

էջ 128. — Տաղ ի Տէր Ներսիսէ. — Տէր փառաց...: Տր Ներսէսի եւս:

ԺԹ. — էջ 130. — Գամն Նրկրորդ աւուրն ասացեալ Յոհաննէ. — Յամենայն ժամ աւրհնեմք...: Յոհաննէսի երգ:

էջ 133. — Տաղ մկրտութեան Բի. ի Սիրիկ. — Ով գարմանայի...:

ԺԲ. — էջ 134. — Գամն Աւետեաց Սր. Աստուածածնիմ, չորրորդ աւուր ծնընդեան ասա. — Խրչուրթեան ձայն, բարբառ աւետեաց...: Խ ա չ ա տ ու ը ը:

էջ 140. — Տաղ ի տէր Ներսիսէ կաթողիկոսէ. — Այսաւր երեւի անտես ի բարձանց...: Ա-Բ:

Ի. — էջ 142. — Գամն Իմզեքորդ աւուր ծնընդեան. — Խրչաւ խորան Այ. քանին...: Խ ա չ ա տ ու ը ը:

էջ 148. — Տաղ ամուշ ասա. — Կայր կոյսն ի յայրին...:

ԻԱ. — էջ 148. — Գամն վեցերորդ աւուր ծնընդեան Բի. — Յանեղական լուսոյն խոնարհեալ...: Յովաննէս:

էջ 152. — Տաղմ է. — Աւետիս մեծ խորհրդո...:

ԻԲ. — էջ 155. — Գամն եւթուորմ. — Խորան փառաց...: Խ ա չ ա տ ու ը ը:

էջ 160. — Տաղմ է շիրիմեայ. — Սեաւ եւ գեղեցիկ...:

ԻԳ. — էջ 161. — Գամն Թլփատութեան Բի. — Գոչումն ըղձապին...: Գրիգոր:

էջ 165. — Տաղմ է. — Ստեղծաւ մանկանց...:

ԻԴ. — էջ 168. — Գամն Յովաննու Կարապետիմ. — Մեծապայծառ փառաւ. . . — Մկրտիչ:

էջ 170. — Մըկըրտիչըն Քրիստոսի. . .
ԻԵ. — էջ 172. — Գամն Պետրոսի Հայրապետիմ եւ Արիստոգոմա սարկաւագիմ. — վերաւրհնայ զովեայ. . . — վ դ ա յ ա ե տի:

էջ 178. — Տաղմ է. — Ի Հանդէս տաւեր թ. . .

ԻԶ. — էջ 180. — Գամն Ամտոնի եւ ալլ Յզմաւորացմ ասա. — Բարձրեայ աւաւոր. . . — Բ ա յ ի ե ր գ ե յ:

էջ 180. — Տաղ Սրբոյն Ամտոնի. — Անտոն Անտոն ոստ անապատի. . . — Հմմտ. Հասկ, 1963, էջ 324, որ աւելի լաւ բնագիր մը կը ներկայացնէ:

ԻԷ. — էջ 191. — Գամն Քազաւորացմ սրբոյ. — Համազոյական Հաւր սահման եւ Բան. . . — Հ ի մ գ տ ա ս ա մ:

էջ 201. — Նորահրաշ տեսիլ. . . — Ն ե ր ս ե ս ի է:

էջ 202. — Յորդորակ մորիմ ի մոյմ. — Եւ Տրդատ զոռոգ արցայն. . .

էջ 203. — Թաղաւորին երկնաւորի. . .

ԻԸ. — էջ 205. — Գամն Կիրակոսի եւ մար մորա Յովսիպ. — Գերապայծառ արփիդ երկնային. . . — Գ ր ի գ զ ր ի է:

էջ 209. — Տաղ գեղեցիկ եւ լաւ. — Սուրբ Յովսիպ զուստոր մեծաց. . .

ԻԹ. — էջ 212. — Գամն Սրբոյն Վառամայ. — Գըթացեայ քոյին. . . — Գ ր ի գ զ ր:

էջ 217. — Տաղ. — Շնորհաց Հոգոյն ընդունարան. . .

Լ. — էջ 218. — Տեառնընդառայիմ. — Միասնական Սր. Երրորդութիւն. . . — Մկրտիչ:

էջ 222. — Տաղ. — Այսաւր ցրեմայ Երուսաղէմ. . .

ԼԱ. — էջ 224. — Գամն Գալստեան Տեառնընդառայիմ. — Գովեայ եւ աւրեւեայ. . . — Գ ր ի գ զ ր:

էջ 228. — [Դս.] փառաց թաղաւորն. . .

ԼԲ. — էջ 230. — Գամն Առաջաւորաց Ուրբաթում. — Գոյիդ կատարեայ. . . — Գ ր ի գ զ ր ի է:

էջ 236. — Տաղ ազմիւ, շիրիմնայ. — Յուան քարոզըն Նիւնէին. . . — Փ. — Ով Տէր սրբոյն թորոյփին. . .

ԼԳ. — էջ 241. — Սրբոյն Սարգսի Զարաւարիմ եւ որդոյ մորա Մարտիրոսի. — Մեծապայծառ փառաւ գարդարեայ. . . —

Մկրտիչ:

էջ 248. — Տաղ. — Զաւրական զաւրեղ փառաւ. . . — Փ. — Վրկայիդ Հանդիսից. . .

ԼԴ. — էջ 248. — Գամն Սրբոյն Ատմեանցում. — Գեղապանն լուսով. . . — Գ ր ի գ զ ր ի:

էջ 252. — Տաղ Սրբոյն Ատմեանց. — Սուրբ Նահատակ Ատմ զովեայ. . . — Փ. — Ապա եւ զաւրթորոյր զընդին. . .

ԼԵ. — էջ 254. — Գամն սրբոյն Քաւչից Սուրբասանց. — Գանձ սիրոյ քոյին. . . — Գ ր ի գ զ ր ի ե ս ա:

էջ 259. — Տաղմ է. — Երջանիկ Հոգիաւորաւ. . . — Փ. — ԶՈսկեանքն անդէն Նահատակեայ. . .

ԼԶ. — էջ 262. — Գամն Սրբոյն Ոսկեանց. — Խոստովանիմ ըզգեց Միածին. . . — Խ ա չ ա տ ու ր:

էջ 268. — Տաղ. — Սուրբ Ոսկի քաւանայդ նագիլի. . .

ԼԷ. — էջ 270. — Գամն Սրբոյն Թարգմանացմ, ի Միթարեւ. — Բարձրեայ անքընէին. . . — Բ ա մ Փ ա ր զ զ ի ց:

էջ 282. — Սուրբ Վարդապետն մեր ընտրեայ, Մեսրոպ Մաշտոցըն կոչեցեայ. . . — Փ. — Այսքմ շնորհի սորա տըւեայ. . .

ԼԸ. — էջ 283. — Գամն Սրբոյն Դիմոնդեանցմ եւ Վարդամանցմ. — Խրամատեայ կանոն աւրիին. . . — Խ ա չ ա տ ու ր:

էջ 289. — Ի Հանդէս տաւեր ձեր. . .

ԼԹ. — էջ 290. — Գամն երեւ Սր. Ժողովոյն. — Աստուած կենդանի. . . — Ա յ ր ի վ ա մ ե ց ի:

էջ 300. — Խոստովանիմ Ած. ըզՀայր. . .

Խ. — էջ 302. — Բաւ Բարեկենդանիմ, ի տէր Միթարայ. — Երգ յաւէժական. . . — Ե ր ե լ ա մ ե ց ի մ:

էջ 312. — Զրադ ճըլմարիտ եւ երկնային. . .

ԽԱ. — էջ 314. — Գամն Սրբոյն Թեոդոսի եւ Մերկեոնիսի. — Գուհարանեայ Ած. Սր. Հոգի. . . — Գ ր ի գ զ ր:

էջ 318. — Փալամարիկ մեծ զինուորին Թեոդորոսի յաղթող վրկայի. . .

ԽԲ. — էջ 320. — Գամն Երկրորդ Կիրաւէիմ. — Գըթութեամբ իջեր. . . — Գ ր ի գ զ ր ի է:

էջ 328. — Տաղ. — Գոյիդ անեղ անըսըզբան. . . — Գ ր ի գ զ ր ի ե ր ա մ ս ա յ:

ԽԳ. — էջ 329. — Գամն Կիրիլ Սպիկոպոսիմ Երուսաղիմայ եւ մարմ մորա Ամնայի. — Գըթացեայ քոյին, Աստուածդ ան-

քրննին... Գրիգոր:

Էջ 333.— Տաղ.— Թա. փառաց Հաւր
Միածին...:

ԽԴ.— էջ 334.— Գամն Երկրորդ Կիրա-
կէիմ, յամառակ որդիմ.— Մեծ եւ ահեղ
խորհուրդ տիրական...: Մկրտիչ:

Էջ 338.— Մաղթամբ Գրիգորի վարդապե-
տի առ Հայրն երկմաւոր.— Առ Հայրդ ազա-
ղակեմ...: Այս քամս:

Էջ 339.— Յորդորակմ է ի Ներսիսէ.—
Հետեւեցաւ անառակին...:

ԽԵ.— էջ 340.— Գամն Յոնամու Երու-
սաղեմայ Հայրապետիմ եւ Եպիփանու.—
Գրթութեամբ քրննին...: Գրիգոր:

ԽԶ.— էջ 344.— Գամն Զորորդ Կիրա-
կէիմ, Մեծատառն եւ Ղազարու.— Մեծ եւ
ահեղ խորհուրդ տիրական...: Մկր-
տիչ:

Էջ 348.— Տաղ ի Տէր Ներսիսէ.— Որ կա-
րաւոր կաթիլ լըրին...:

ԽԷ.— էջ 349.— Գամն Սրբոց Քառասնի-
ցոմ.— Մեծ եւ Հրդար անմահից արքա...:
— Մկրտիչ:

Էջ 353.— Տաղ.— Գրիստոս փառաց Թա-
գաւոր...:

ԽԸ.— էջ 354.— Կամն Հիմզերորդ Կի-
րակէիմ, ի դատարան եւ այրիմ.— Մեծ եւ
ահեղ խորհուրդ տիրական...: Մկրտիչ:

Էջ 358.— Ողբ աւուրս յարմար ի Գրիգոր
վարդապետէ, քամբ պիտամիբ.— Գանգատ
ուշիտ ասել...: Գրիգորի Ե:

ԽԹ.— էջ 361.— Գամն Սրբոյն Գրիգորի
Լուսաւորչիմ.— Մեծ եւ Հրդար անմահից
արքա...: Մկրտիչ:

Էջ 367.— Մեղեդի Սրբոյն Գրիգորի Լու-
սաւորչիմ.— Գրիգորիոս առաքինի Հրսկող
...:

Մ.— էջ 368.— Գամն Վեցերորդ Կիրա-
կէիմ.— Գոյից կատարեալ...: Գրի-
գոր:

Էջ 375.— Տաղ ի Տէր Ներսիսէ.— Լե-
րինք հիմամբը զարհուրին...:

ՄԱ.— էջ 376.— Գամն Վեցերորդ Կիրա-
կէիմ ասա.— Մեղա Տէր, մեղա...:

ՄԲ.— էջ 383.— Գամն Յարութեամ Լա-
զարու ի Ռերամիայ.— Գոչումն ըզմական
...: Գրի Է սա:

ՄԳ.— էջ 391.— Գամն Մաղկազարդիմ,
ի տէր Միսիթար վարդապետէ.— Համագո-
յական Հաւր սահման եւ բան...: Հ ա յ -
ց էս:

Էջ 397.— Տիրական տաւնիս այսաւր...:

— Տ եր Ն եր ս ե ս ի:

ՄԴ.— էջ 398.— Երեկոյիմ ժամում ասա
...: Ի տաւնս տաւնից...:

Էջ 402.— Տաղ երեկոյիմ Աւետարաւ.—
Թա. որդին Տէրն փառաց...:

ՄԵ.— էջ 403.— Գամն Աւագ Երկուշաբթի
Աւուրն.— Գերագոյն էից...: Գրիգո-
րի Ե սա:

Էջ 412.— Տաղ ի Պաւլոս վարդապետէ.—
Անդ ի մէջ դրախտին...:

ՄԶ.— էջ 414.— Գամն Աւագ Երեքշաբ-
թիմ.— Գործ արարական...: Գրի-
գոր:

Էջ 420.— Տաղն է.— Վաչ իմ մեղուցեալ
անմինս...: Փոխէ զգայմ.— Ամենայն
ծածուկք զործոց...: ա պ ե տ ի մ է
ողրս:

ՄԷ.— էջ 422.— Գամն Աւագ Զորեքշաբ-
թի.— Մեծ եւ ահեղ խորհուրդ տիրական...:
— Մկրտիչ:

Էջ 428.— Տաղ ի Տէր Ներսիսէ.— Տէր
մեր Թա. որդի Դաւթի...:

ՄԸ.— էջ 427.— Աւագ Հիմկշաբթիմ ա-
ւուրն գամն.— Մեծապայծառ խորհուրդն
աւագին...: Մկրտիչ:

Էջ 431.— Տաղն է.— Սէրբն կատարիչ...:
ՄԹ.— էջ 433.— Գամն Երեկոյիմ Ուռմա-
լայիմ.— Զահեղ զանգըննին...: Զ պ ա -
կ ա ս ա ռ ղ ս:

Էջ 441.— Տաղն է.— Յերեկոյին Հինգշա-
բաթին...:

Կ.— էջ 442.— Աւագ Ուրբաթում գամն.—
Խորհուրդ սոսկալի...: Խ ա չ ա տ ու ռ:

Էջ 448.— Տաղ յարմար գամնիս.— Ելեալ
արտաբոյ...:

ԿԱ.— էջ 448.— Գամն կէս Աւուրն է Ցե-
րեկիմ.— Զանեղական ամենիցն Աստուած.
...:

Էջ 452.— Երբ գեկայքմ ասես համարածի
զտաղս ասա.— Աստուածածին Սրբուհին
...:

ԿԲ.— էջ 455.— Գամն Աւագ Ուրբաթում
յերեկոյիմ ժամում ի տէր Մաթէոսէ.— Ի
յանմարմնական յանձանց բանական...:
Ի Մաթէոսէ:

Էջ 462.— Ահեղ Որդին, Հաւր Միածին
...: Ա-Ն:

ԿԳ.— էջ 465.— Գամն Թաղմամ Տեառն
շաբաթում.— Խորհուրդ Հանգրտեան...:
Խ ա չ ա տ ու ռ:

Էջ 470.— Տաղն է քաղցր.— Խուսկ եւ
զրմուռ Նրչան թաղման...:

ԿԴ. — էջ 472. — Կանոն Աւագ Զատնիմ կիրակէիմ. — Մարգարէութիւն Որդիդ Միանին... — Մկրտիչ:

էջ 476. — Տաղ. — Մարիամու Մազաղէ-նին... — Փ. — Այլ զյարութեան պտուղն առաջին...:

ԿԵ. — էջ 477. — Այլ Գանձ Յարութեամ Ազովի. — Տէր տէրունական... — Տ է - ր ու մ:

էջ 482. — Մեղեղի Նարեկացոյմ. — Ես ժայն զառիւծոյն ասեմ...:

ԿԶ. — էջ 485. — Երրորդ աւուր Յարութեան. — Արդ լուսաւորեա... — Կ Կ Կ Կ Կ Կ:

էջ 489. — Տաղ. — Յայնժամ սիրով տիրա-կան... — Փ. — Ի սմին աւուր յայլում դի-մաց...:

ԿԷ. — էջ 490. — Գանձ Զորորդ աւուր Յարութեամ. — Խորհուրդ Հրաւիրման... — Խ ա չ ա տ ու ր:

էջ 495. — Տաղ. — Կանայքն արտասուաք լաին... — Կ ա թ ա ղ ի կ ս ս ի Հ ա յ ո ճ:

ԿԸ. — էջ 497. — Ե Երորդ աւուր Յարութեան. — Մեծ աւետեաց ժայն ուրախալի... — Մկրտիչ:

էջ 501. — Տաղ. — Երեման աշուար Եր-կինք...:

ԿԹ. — էջ 503. — Գանձ վեցերորդ աւուր Յարութեամ. — Մեծ եւ ահեղ... — Մ կ ր - տ ի չ:

էջ 506. — Տաղ հետ աւետարանիմ. — Դարձեալ յայտնի աշխարհմ...:

Հ. — էջ 508. — Գանձ Նոր Կիրակէիմ. — Գաղտնի խորհրդի... — Գ ր ի գ ո Ր ի Է:

էջ 513. — Տաղ. — Աշուար Նոր արեւ Հար-եալ...:

ՀԱ. — էջ 515. — Գանձ Յարութեամ հասա-րակաց Կիրակէից. — Յերկնից խոնարհ-եալ...:

ՀԲ. — էջ 518. — Գանձ Յարութեամ հասա-րակաց. — Գերակա գոյից, գոյից համայ-նին... — Գ ր ի գ ո Ր ի Է:

էջ 523. — Տաղ. — Նըստեալ կանայքն ող-բային... — Փ. — Կանայքն արտասուաք լա-յին... — Ն ե Ր ս ե ս ի ե Ր գ. կ ա թ ո ղ ի կ ս ս ս ի Հ ա յ ո ճ. Փ. — Մեծ Հառաչանաք եկին... — Մկրտիչ:

ՀԳ. — էջ 527. — Գանձ Կիրակի հասարա-կաց. — Գերաւարձ Ած. գովեալի ի գաւառաց... — Գ ր ի գ ո Ր ի Է:

ՀԴ. — էջ 531. — Դիշեր պաշտաման. — Գերանճառ արփի... — Գ ր ի գ ո Ր ի Է:

էջ 536. — Տաղմ. — Յարեալ փառաց Թա-

գաւորն...:

ՀԵ. — էջ 537. — Գանձ Համբարձման Քի. Այ. մերոյ. — Մեծապայծառ տաւելա... — Մ կ ր տ ի չ:

էջ 542. — Տէր մեր որդին Մարիամու... — ՀԶ. — էջ 543. — Գանձ Մեծաբարձիմ Կի-րակէիմ. — Միակդ աւետար... — Մ ա թ է - ո ս ի Է:

էջ 547. — Տաղ. — Աշուար անդրանիկ Հաւր Միանին Որդիս... — Ա մ դ Ր ի ա ս Վ ա Ր ղ ա ղ ե տ:

ՀԷ. — էջ 548. — Գանձ Գալլստեամ Հո-գոյմ Արքայ. — Յաւնտ իսկապէս... — Յ ո - վ ա մ է ս:

էջ 553. — Տաղ Ազովի Հոգւոյմ Արքայ. — Գոհութիւն Հոգւոյն Արքայ...:

ՀԸ. — էջ 554. — Գանձ Հոգւոյմ Արքայ Գա-լլստեամ. — Մեծ եւ Հըզաւր Հոգի Աստու-ծոյ... — Մ կ կ Ր տ ի ի չ:

էջ 551. — Աստանաւ ծագեաց...:

ՀԹ. — էջ 552. — Գանձ Երրորդ աւուր Հո-գոյմ Այ. Գալլստեամ. — Վերաբերեալ գովեալ...:

էջ 555. — Ներհիւսեացուք քաղցր եղա-նակ...:

Ձ. — էջ 556. — Գանձ Արքայ Հոփսիմ-եամց. — Վայելլականաց... — Վ կ ա յ ա - կ ա մ:

էջ 572-573. յիջեւ ըստ երեւոյթին կը պակսի երկու թերթ:

ՁԱ. — էջ 574. — Գանձ Ժմընդեան Յո-վաննու. — Գերագոյն բարի... — Գ Ր ի - գ ո Ր ի Է:

ՁԲ. — էջ 581. — Գանձ Գլխատման Յո-վաննու. — Գոյակն էական... — Գ Ր ի - գ ա Ր:

ՁԳ. — էջ 586. — Սը. Կարապետիմ եւ Ա-րամագիմա Հայրապետիմ. — Գրթու-թեամք քիւն, Որդիդ Միանին... — Գ Ր ի - գ ո Ր:

էջ 590. — Տաղ գովեստի Արքայմ Յովան-նու. — Յովաննէս մեծ մարգարէ... — Փ. — Անմարմոցըն Հրեղինաց... — Ա-Ք:

ՁԴ. — էջ 594. — Գանձ Եկեղեցոյ ի տէր Միթարայ. — Տաճարի երկնային...:

էջ 598. — Տաղ գեղեցկաշարար. — Սուրբ է տաճար տէրունական...:

ՁԵ. — էջ 600. — Գանձ Սը. Մանկանցմ Բեթղեհեմի. — Խանդաղակաթ սրբտի... — Խ ա յ ա տ ու Ր:

էջ 604. — Տաղ. — Սարսեալ Հերովդէս... — Փ. — Արթունք գրաւթունք... — Ա-

Բ. 22. — էջ 806. — Գամն Ներսէսի Հայրապետիմ. — Գոյ մեզ ցրենայի. . . . Գրիգոր:

էջ 810. — Նոր մեծանդէս տաւնիս. . . .
23. — էջ 811. — Գանձ Որդոց եւ Թոռանց Սրբոյն Գրիգորի. — Նոր թագ պետական. . . .

էջ 816. — Գովեստ քեզ բարեաց պատճառ. . . . Գրիգորի:

24. — էջ 818. — Գամն Սրբոց Մարգարէիցն. — Խորհուրդ անջրնհին. . . . Խոբհիրդոցն:

էջ 828. — Տաղ ի Տէր Ներսիսէ. — Աստուածային խորոցն անճառ. . . . Ա-Բ:

25. — էջ 828. — Գամն Տապանակիմ. — Գերագոյն բարի. . . . Գրիգորի է:

էջ 833. — Տաղ ազմիւ Տապանակիմ. — Այսաւր զտապանակ ուխտին. . . .

26. — էջ 835. — Գամն Վարդավառիմ. — Մեծ եւ անհղ խորհուրդ. . . . Մկրտիչ:

էջ 838. — Տաղ Վարդավառիմ. — Գանձար վարրոյն վառ առեալ. . . . Այդ սաւառ սաւառն ծառեր, վարդազոյն ոստս արձակեցին, այդ նոճ ու բողբոճ արտաւառ զարդարեալ զոհարչուչանին. . . .

էջ 838. — Աստուածաբ տեսիլ անհղ ի լիւստըն Թափար. . . . Փ. — Գերաբաշ Ան. զուով. . . . Գրիգորի:

27. — էջ 841. — Գամն Փոխմամ Սր. Աստուածածնիմ ասա, եւ զամպիտամ գրիչս յիշեալ. — Գովարանեալ Սր. Աստուածածին. . . . Գրիգորի է:

էջ 848. — Տաղ ի Տէր Ներսիսէ. — Այսաւր Գարրիէլ. . . . Փ. — Անարատ տաճար. . . .

28. — էջ 848. — Գամն Փոխմամ Աստուածածնիմ. — Մեծապայծառ հրաշակերպ վեհին. . . . Մկրտիչ:

էջ 855. — Աստուածածին մայր լուսոյ, տաճար Բանին Աստուծոյ. . . . Ա-Փ. — Փ. — Անմեղ անարատ Գառնին. . . .

էջ 857. — Տաղ Սր. Աստուածածնիմ, ի Պլուզ Վարդապետ ասացեալ. — Առաջնաճաշակ պրտոյն. . . . Ա-Բ:

29. — էջ 861. — Գամն Սր. Եկեղեցոյ. — Մաքրեալ տաճար. . . . Մկրտիչ:

էջ 867. — Տաղ եւ մեղեդի Եկեղեցւոյ. — Բրիստոս եկեալ. . . . Յորդորակն է. — Ուրախ լեր հարսն ի յերկրէ. . . .

30. — էջ 869. — Գամն Սրբոյ Խաչիմ Տաւրիմ. — Յայն եղեմական դրախտին փափկութեան. . . . Յոն վաճառ:

էջ 873. — Տաղ ի Տէր Ներսիսէ. — Նոր դրախտին եկեղեցոյ. . . . Ներսիսի է կաթողիկոսի Հայոց:

31. — էջ 878. — Երեմամ Սր. Խաչիմ, ի Մաթոսէ. — Իսկակից Որդին. . . . Ի Մաթեոսի:

էջ 881. — Տաղ Սր. Խաչիմ. — Խաչի ի նախնուն երեսեցաւ. . . . Փ. — Արշնեալ ես փայտ թրիստոսական. . . .

32. — էջ 884. — Գամն Սրբոյն Գեորգեա Ջաւրավարիմ. — Խնդարաւոր մանկունց Սրին. . . . Խաչատուր:

էջ 889. — Ի Կանդիսական տաւնիս. . . . Փ. — Սրբոյն սրբութիւն տաղու. . . .

33. — էջ 890. — Գամն Վարդա Սր. Խաչիմ. — Գլուխդ եկեղեցոյ. . . . Գրիգորի է:

էջ 896. — Ամփոփեալ զերջան խաչին. . . . 29. — էջ 896. — Գամն Սրբոց Առաքելոցն, 28 աշակերտացն Քի. — Գերագոյն զոյգ. . . . Գրիգորի է:

էջ 701. — Տաղ. — Աղաչանաւք մաքուր դասին. . . .

34. — էջ 703. — Խաչ Գիւտիմ է Գամնս այս. — Խաչի թո՛ Բա. երկիր պազանեմք. . . . Խաչատուր:

էջ 708. — Այսաւր մեծ զարմանք հրաշից յայտնեալ. . . .

35. — էջ 709. — Գամն Սր. Կուսամացն Մարտիրոսաց. — Ի սկզբառն. . . . Ի փառքս:

էջ 714. — Տաղ Սրբոց Կուսամաց. — Ի կենարար փայտէն ծաղկեալ. . . .

36. — էջ 715. — Գամն Սրբոց Մարտիրոսացն հասարակաց. — Տինս առաւելք տարմըք բարձրացեալք. . . . Տեառն:

էջ 719. — Արեգակն արդար ըզհուր սիրոյ փառեալ. . . . Ա-Մ:

37. — էջ 721. — Մարտիրոսաց հասարակաց. — Խոնարհեալ գառնի Այ. դուք բանաւոր գառնիք. . . . Խաչատուր:

էջ 725. — Տաղ. — Ճըշմարիտ վըկայք. . . . Ա-Բ:

38. — էջ 727. — Գամն Սրբոց Մարտիրոսաց. — Մեծապայծառ փառաւ. . . . Մկրտիչ:

էջ 730. — Տաղ. — Ի մի յարմարութեան. . . . Ի Ներսիսէ:

39. — էջ 731. — Գամն ամ. սրբոց. — Դանեցեղ որդիք արինաց. . . . Դահիթ է:

էջ 735. — Տաղ ամ. սրբոցն ի Տէր Ներսիսէ. — Պաղատանաւք Աստուածածին. . . .

ձե. — էջ 737. — Գամն Սրբոց ճգնաւորաց
— Ճ|գնաւորք| ընտրեալք... — Ճ գ Ա ա -
ւ ո Ր Բ :

էջ 742. — Ճգնաւորաց յանապատին...
ձԶ. — էջ 743. — Գամն ամ. Մարտիրոսացն
Սրբոց. — Յոյժ զարմանալի... — Յ ո վ ա -
ն է ա :

էջ 748. — Տաղ է ազմիւ. — Տէր բարերար,
Հաւր Միանին... :

ձԷ. — էջ 751. — Գամն. — Գեղապանն
զարդուք... — Գ է ո Ր գ ն ա :

էջ 764-765ի միջեւ թերթիկ կած :

էջ 765. — Գամն Զեռնադրութեամբ Բանա-

մայից. — Գթա յիս Տէր ամենակալ... —
Գ Ր ի գ ո Ր ի է :

Մամր յիշատակագրութիւն Գրչի. —

էջ 617, ստորոտը. — Մանաւանդ մեղուց-
եալ Յովսէփ գծողիս :

Յետմագոյն յիշատակագրութիւն. — 1710

էջ 116, մախկողմեան լուսանցքին, ան-
հարթ գրով. — Թվ. ԽՃՄԹ, Նիկողոսին :

Պիտակ փակցուած սկիզբի կողքին. «57:
Գանձարան միջակ, Սրբոց Հրեշտակապե-
տաց» :

3234

Գ Ա Ն Զ Ա Ր Ա Ն. — 17

Հռոմկլայ նրկիք

ՌԻԹ = 1680

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մաւալ 27.5×19×8: էջք 600: Հանգա-
մանք անքաւարար, Հնութենէ վնասուած,
նորոգութիւն կրած, շատ մը թերթեր փըր-
թած. կարօտ նորոգութեան: Թուղթ գորշո-
րակ: Գրիչ՝ Սարգիս կրօնաւոր: Գրութիւն՝
խորագիրները, սկզբնատողերը եւ զլխատա-
ռերը կարմիր, մնացեալը սև: միանոսով, երկ-
սին, 23-26 տող: Բոլորգիր վարժ: Համա-
ռօտագրութիւնք սովորական գրեթէ: Կար-
մաղիծ զարդադիր զլուխներու սկիզբը:
Կարմիր կապոյտ զխաղաղ իւր սարօք, էջ
135ա: Կաշեկազմ տախտակեայ հնամալ :

ԲՈՎԱՆԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1-18, արտաքին կէսը կերուած փճա-
ցած :

Ա. — էջ 1. — Մեծապաշտօն խորհուրդ
հրաշագան... — Մ [կ] Ր [տի] է :

էջ 5ա. — Մեղեղի ամուշ ասա. — Գոպնատ
բերկրանաց... — Գ Ր :

Բ. — էջ 6բ. — Գամն կիրակամտի Յարու-
թեամ ի Կեչո. : — Խորհուրդ հրաւիրման...
— Խ [ա չ] ա տ ո վ լ Ր :

էջ 11ա. — Մեղեղի ամուշ ասա ով գիտէ. —

Յարեաւ հաւնայն... :

Գ. — էջ 12ա. — Ուո Ոսկեքեր. :

Դ. — էջ 17ա. — Գամն Համարէն Մարտ. :
— Խոնարհեալ բանին... — Խ ա [չ] ա -
տ ո Ր :

էջ 21ա. — Տաղ ամ. Մարտիրոսաց. — Ա-
րեգակն արդար... — Ա-Ղ :

Ե. — էջ 22բ. — Գանձ Բժ եւ ՀԲ Աշակեր-
տաց Բի. : — Խորհուրդազգաց քո մարդե-
ղութեանդ... — Խ ա չ ա տ ո Ր :

էջ 26բ. — Տաղ Առաքելոցն Քրիստոսի. —
Առաքեալք Աստուածորդոյն... — Ա-Յ :

Զ. — էջ 28բ. — Գամն Մընդեռնոմ Սք.
Ած. : — Գոյիւն անեղին... — Գ Ր ի գ ո Ր ի
է ս ա :

էջ 32բ. — Մեղեղի ամուշ ասա եօգի. —
Աշաւր երկիր լըրի, հընչէ... :

էջ 33բ. — Այլ Տաղ գեղեցիկ. — Կանաչ
անէծքն լուծանի... :

Է. — էջ 34բ. — Գամն Սք. Նիկողաոսի
Սէ. : — Գաւազան ծաղկեալ... — Գ Ր ի -
գ ո Ր :

էջ 38ա. — Տաղ ազմիւ մոցիմ. — Ած. ան-
ճառ ստորթ թագաւոր... :

Ը. — էջ 39ա. — Գամն Սք. Կուսածաց ա-
մեմայնի. — Ի սկզբան էիս... — Ի Կ ա ն Ե

ա ս ա ի

էջ 43ր. Մեղեղի Տեր Ներսէսի. — Կենդանի վկայք. . . . — Կ-2:

էջ 44ա. — Յորդորակ ազմիւ ասա. — Ի կենարար փայտէն. . . .

Թ. — էջ 45ա. — Գամն ճգնաւորացն ամենայնի. — Ճգնաւորք ընտրեալք. . . . — Ճգնաւորք:

էջ 50ա. — Տաղ ճգնաւորացն ամենայնի. — Աստուած բարձրեալ. . . .

էջ 50բ. — Յորդորակ ի տեր Ներսէս. — Որ զաղաւթից զշնորհ առին. . . .

Ժ. — էջ 51բ. — Թաթեսի եւ Բարթողիմէոսի, Թովմայի եւ Յաղայի. — Գերարփի պայծառ. . . . Գրիգոր ի է:

էջ 56բ. — Մեղեղի ամուշ առաքեալ. — Բանն որ ի Հաւթի ծաղեալ. . . . Բարդղոնի մէտս:

էջ 58ա. — Գամն Միմասայ, Նրմազիմեայ եւ Գրաբուսի. — Յոյժ (եւ) զարմանալի. . . . — Յովա մէտս:

էջ 63բ. — Տաղ սրբայն Միմասա. — Տէր բարերար, Հաւթ Միաբին. . . .

ԺԲ. — էջ 64բ. — Եւստոտիոսամց. — Մեծապայծառ փառաւոր. . . . — Մկրտիչ:

էջ 68ա. — Տաղ Եւստոտիոսամց. — Առքեզ պաղատիմ. . . .

էջ 68բ. — Այլ տաղ ի Սուրբս Աստուծայ. — Սուրբ Եւստոտիոս. . . .

ԺԳ. — էջ 69բ. — Գամն Սր. Յակոբայ եւ մարտ. — Մեծահամբա անուռ զովհի. . . . — Մկրտիչ:

էջ 72բ. — Մեղեղի Սր. Յակոբայ. — Մեծի հան[զ]խի աւուրս. . . . — Մաթեոս վարդապետ:

ԺԴ. — էջ 74ա. — Սր. Յկր. Կիրակիմ. — Գոյից արարչի. . . . — Գրիգոր:

էջ 78բ. — Մեղեղի ամուշ ասա. — Առ պարտիզապանն ձայնէր Մարիամ. . . .

էջ 77ա. — Տաղ ի Տեր Ներսէս Կապեց. — Նախկին կանաչեղ զարայի. . . . — Ներսէսի երգ:

ԺԵ. — էջ 77բ. — Գամն Իմբմուս. եւ Պոյ. — Գոհարանական. . . . — Գրիգորի մտ:

էջ 80բ. — Մեղեղի ազմիւ. — Ի սուրբ սերմանց. . . .

ԺԶ. — էջ 82ա. — Գամն Դաւթի Մարգարէիմ եւ Յակոբա Տեառնեղոր. — Խորք անքնէին. . . . — Նաչատուր:

էջ 88բ. — Տաղ Դաւթի Մարգարէիմ. — Յիսուս լուս ծագեալ յաշխարհ. . . . — Յոհաննա:

էջ 87ա. — Տաղ Տեառնեղոր. — Յակոբոս ընտրեալ վկայ. . . . — Յոհաննա ի եւ իջ 87բ. — Այլ Տաղ Դաւթի եւ Յկ. — Թս. Դս. Հաւթ Միաբին. . . .

ԺԷ. — էջ 80ա. — Գամն Ստեփանոսիմ Օսթավկայի. — Մեծ եւ Հզաւր անմահ Թաքաւոր. . . . — Մկրտիչ:

էջ 84ա. — Տաղ ի տեր Ներսէս Կապեցայ. — Ի խաչին տնկեալ. . . . — Ի Ստեփանոսի մեծի կաթողիկոսէ:

ԺԸ. — էջ 86բ. — Գամն Պետրոսի եւ Պողոսի առաքելայն. — Սուրբ Երրորդովհիւն. . . . — Սարգիս Գրիչ:

էջ 103բ. — Մեղեղի ամուշ. — Գլուխ եւ կեղեցոյ. . . .

— Այլ մեղեղի ի Առաքել վարդապետ. — Այսօր ցնծացէք. . . . — Առաքելայն Պետրոսի:

ԺԹ. — էջ 105բ. — Գամն Յոհաննա եւ Յակոբայ Որդաց. — Գրեթեալ քոն. . . . — Գրիգորի էսա:

էջ 111բ. — Տաղ ի տեր Ներսէս. — Որդիքն Որոտման. . . .

էջ 112բ. — Յորդորակ ի Ներսէս. — Նոր լոյս յարփենոյն վառեալ. . . . — Ներսէսի եւ:

Ի. — էջ 118ա. — Գամն Յայտնութեամ Բարեկենդանին Կիրակիմ. — Գոյացուցիչ Բանդ Հայրական. . . . — Գրիգոր:

էջ 118բ. — Տաղ Յարութեամ Գրիստոսի. — Կանանցն կանխեալ. . . .

էջ 117ա. — Տաղ ազմիւ, ով գիտէ. — Այսաւր լոյս ծաղեալ. . . .

ԻԱ. — էջ 118ա. — Գամն Արգարու Սուրբ Թագաւորիմ. — Ի Հոգոյ առեալ. . . . — Գրիգորի եւ:

էջ 118բ. — Նոյն քեզ վայելէ. . . . — Նաչատուր:

էջ 122ա. — Տաղ Արգարու Թագաւորիմ. — Տէր բարերար, Հաւթ Միաբին. . . .

էջ 123ա. — Զմայն փոխէ հոգի. — Արգարարքայտ յուռնացի. . . .

ԻԲ. — էջ 124ա. — Գամն Բարսեղի Հայրապետի. — Խաչարար զհիւսիս անմահի. . . . — Նաչատուր:

էջ 128ա. — Տաղ Բարսեղի Հայրապետի. — Խոնարհիմք Հոգով. . . . — Նաչատուր վարդապետ:

ԻԳ. — էջ 129բ. — Գամն Յայտնութեամ պառնդ Կիր. — Գերական քոն. . . . — Գրիգորի:

էջ 132բ. — Մեղեղի Ազմիւ. — Նոր ձայն աւստեաց. . . . — Ներսէս Կարողի:

կասի շալոց:

Իշ. — էջ 135ա. — Գամն Յայտնութեամ
ձրագայումիմ. — Յարգումն ըղձական...
— Տէր միւր:

էջ 138բ. — Տաղ ձրագայումիմ. — Ան-
մահից արձայն... — Ա-Ը:

Իծ. — էջ 138բ. — Գամն Առաջի Աւուրմ
Մնդ. — Թագորդ պարծանայ... — Թարա:
էջ 142բ. — Մեղեղի ազմիւ. — Կոյս անա-
պական...:

էջ 143-179. Բերթերը սխալ գեանդուած.
կը հետեւինք Գանձերու Համարագրերուն:

ԻԶ. — էջ 182ա. — Երկրորդ Աւուրմ. —
Մարութ անթիւ... — Մկրտիչ:

էջ 184բ. — Յոնանէս Վարդապետիմ. —
Գովեստ բերկրանայ... — Գովեստ ի
Սուրբ Կոյսմ Մարիամ ե:

էջ 186ա. — Այլ տողի Սրիկ Կոստանդէ. —
Աստուածանի կոյս երանայ...:

ԻԷ. — էջ 186բ. — Գարոգ Երրորդ Աւուրմ
ե: Զր. — Յամնայն ժամ... — Յեւան -
միսի երգ:

էջ 188բ. — Տաղ ի Սրկայ. — Բրիտանոս
Բանդ Հար...:

էջ 189բ. — Յորդորակ ազմիւ. — Ով գար-
մանայի...:

էջ 170ա. — Գամն Յանանու ծննդեան, ի
գնդէ. — [Գ]երագոյն բարի... — Գր:

ԻԸ. — էջ 171. — Գամն Աւետիւնայ Սր.
Աստուածածնի ե: Յայտնութեամ ձրագայ-
ումիմ, ե: Մընդնդան չորրորդ արիմ(իմ).
— Խընդութեան մայն... — Խաչատուր:

էջ 176ա. — Մեղեղի ազմու զվ գիտէ. —
Կոր եղնմ բանաւոր... — Ներսէս:

էջ 178բ. — Յորդորակ մարիմ Ներսէսիմ. —
Այսար երեւի... — Ա-Բ:

ԻԹ. — էջ 177ա. — Ե. Աւուրմ Մընդնդան.
— Խընդայ խորան Աստուծոյ բանին... —
Խաչատուր:

էջ 143բ. — Մեղեղի ազմու ի Նարեկու. —
Էրն աշոյ աշոյ ձեռին...:

էջ 144բ. — Տաղ Բազմակեմիւ. — Կնայր
Կոյսն ի յայրին...:

Լ. — էջ 145բ. — Գամն Վեց Աւուր. — Յա-
նգական լուսուն խոնարհեալ... — Յո -
վանէս:

էջ 148ա. — Մեղեղի ազմիւ. — Պարագրի
անպարագրելի Բանն...:

էջ 148բ. — Տաղ գարմամալի Նարեկացոյմ
— Աւետիս մեծ խորհրդոյ...:

ԼԱ. — էջ 151. — Գամն Է Աւուրմ Մընդ-

եամ. — Խորան փառայ Աստուծոյ Բանին
... — Խաչատուր:

էջ 154ա. — Մեղեղի Նարեկացոյմ է. —
Եր[բ] գարմանայի...:

էջ 155 Խախորդ էջին չարունակութիւնը չէ:
էջ 156ա. — Տաղ ազմիւ ե: ազմոյ. — Աստ-
ուածանի մայր լուսուն... — Ա-Ժ:

էջ 158ա. — Յորդորակ ի Նարեկացո. —
Սեաւ եմ զեղեցիկ...:

ԼԲ. — էջ 158բ. — Կամոն Մընդեան առաջի
ուր. ե: յետի աւուրմ տնդ. — Գոյումն ըղ-
ձակին, գովեստ զարդարակ... — Գրիգ:

էջ 158բ. — Զայս Բ տունն Թլիստութեամ
ասայ. — Որ յոգնորորդին յաւար... — Եր:

էջ 159ա. — Տաղ ի տեր Կոստանդ. — Հըր-
ճըւիմ յայսար...:

էջ 160բ. — Տաղ ի Քլիստութեան, ի Կոս-
տան. — Անըսկիզին Բանդ Հար...:

էջ 161բ. — Յորդորակ է. — Ստեղծաւղ
Մանկանց...:

ԼԳ. — էջ 179բ. — Ի յառաջի աւուրմ կարգմ
գիտ ե: ասայ, Անըսկիզմ Բանդ Հար...:

Գամն ծննդեան Յովնանու շնորհարաչ-
իւիմ Սր. Կարապետիմ. — Գերագոյն բարի
... — Գրիգորի է:

էջ 184ա. — Մեղեղի անուշ ասայ. — Ի դա-
սոս հրեղինաց...:

էջ 184բ. — Ի Ներսէսէ. — Անմարմնոցն
հրեղինաց... — Ա-Բ:

ԼԴ. — էջ 188ա. — Պետրոսի Հայրապետիմ
ե: Արիս. — Աստուծոյ ցուցար...:

էջ 188բ. — Տաղ Սրբոյմ Պետրոսի ե: —
Ի Հանդէս տաւեր ջո...:

ԼԵ. — էջ 190բ. — Գամն Սր. Հոր Ամոնմի
— Յորժամ ի մարմնի... — Յիւ եր -
գել:

էջ 195բ. — Անտոն Անտոն ոստ անապատ
...:

ԼԶ. — էջ 197ա. — Գամն Թեոդո(րո)սի
բագոց. — Տէր տրնտեսական... — Տասա:

էջ 200ա. — Տաղ է. — Թագաւորին երկնա-
ւորին...:

էջ 200բ. — Փոխէ գոյմմ. — Այսար տաւ-
նէ եկեղեցի...:

ԼԷ. — էջ 201բ. — Կամոն Սրբոյ Հայրա-
պետաց. — Երեւորդ երկնային... — շտա-
սամբ:

ԼԸ. — էջ 207ա. — Կիրակոսի ե: մարմ. —
Գերապայծառ արիւրդ երկնային... — Գրի
գորի է:

էջ 209բ. — Տաղ Կիրակոսի ե: Յուդիտ. —
Սուրբ Յուդիտայ...:

ԼԹ. — էջ 212ա. — Վահանա Գողթմացուն
է. — Գրթացեալ քրիւ. . . : Գրիգոր:

էջ 215ա. — Տաղ Վահանա Գողթմ. —
Յաղթող զաւրութեամբ. . . : Յ Ո Վ Ի Կ -
Ո Է ս ի :

Խ. — էջ 218բ. — Գամն Տեառնընդ առ. : —
Միասնական Սր. Երրորդութեան. . . : —
Մ կրտիչ :

էջ 218ա. — Տաղ Տեառնընդառաջիմ. —
Մտեալ ի տանարն. . . :

ԽԱ. — էջ 220բ. — Տեառնընդառաջիմ ա-
ռաւ. : — Գովեալ եւ արհնեալ. . . : Գրի-
գոր:

էջ 223բ. — Տաղ ի Տէր Ներսէս Կայացեցոյ
— Քս. փառաց թագաւոր. . . :

ԽԲ. — էջ 224բ. — Գամն աղբւր. եւ Յուժ-
նու. : — Գոյիտ կատարեալ. . . : Գրիգո-
րի է :

էջ 228բ. — Մեղեղի Ազմիւ. — Պատճառ
պարնանաց. . . :

էջ 229բ. — Տաղ Յուժնու. — Յունան
քարոզքն Նիւնուէի. . . :

ԽԳ. — էջ 232ա. — Գամն Սր. Սարգսի եւ
որդոյ. — Մեծապայծառ փառաք. . . : —
Մ կրտիչ :

էջ 235ա. — Տաղ Սր. Սարգսի ի Յակո-
բայ. — Յառաջ անեղ տեսողչ. . . : Յ ա -
կ որ ա յ :

ԽԴ. — էջ 236բ. — Գամն Սր. ամանոս-
եանց ի Մերեմ Գրիգորէ ասացեալ. — Գծ-
ղապանն յուռ(յ)վ. . . : Գրիգորի :

էջ 239բ. — Տաղ Սր. Ատոմացմ. — Սր.
նահատակն Ատոմ. . . :

ԽԵ. — էջ 241ա. — Գամն Սր. Ոսկանցմ. —
Գանձ սիրոյ քրիւ. . . : Գրիգորի Ե
ս ա :

էջ 245ա. — Տաղ Սուքիասացմ. — Երջա-
նիկ Հոգիահրաշ. . . :

ԽԶ. — էջ 247բ. — Գամն Սր. Ոսկանց
քնն. : — Խոստովանիմ գթեզ. . . : Խ ա չ ա -
տ ու ը :

էջ 250բ. — Տաղ Սր. Ոսկանց քահանայից
— Սուրբ Ոսկի թահնալտ. . . :

ԽԷ. — էջ 252ա. — Գամն Թարգմանչացմ
Սահակա. : — Աստուած անթնին. . . :

էջ 256բ. — Տաղ ազմիւ. — Եկայք զըւար-
ճացեալ. . . : Երգս ա յ ս ե :

ԽԸ. — էջ 258ա. — Գամն Ղեւոնդ(ե)եաց
քահանայից. — Խորամատեալ կանոն. . . : —
Խ ա չ ա տ ու ը :

էջ 281բ. — Մեղեղի Ղեւոնդեանցմ. — Ի
հանդիսի տաւնի ձեր. . . :

ԽԹ. — էջ 282բ. — Գամն Սր. Վարդանա-
ցն մանւայնի. — Գոհարանեալ Տէրտ ա-
մենայնի. . . : Գրիգորի է :

էջ 285բ. — Տաղ Սր. Վարդանացմ. — Վար-
դան թաջ վանալ յարին. . . : — Վ ա թ ղ ա -
մ ա յ է :

Ս. — էջ 286բ. — Գամն Սր. Հայրապետաց
Կոստընդիմուպալսայ ժողովիմ. — Աստ-
ուած կենդանի. . . :

էջ 270ա. — Տաղ ի Տէր Ներսէս Կյե-
ցոյն. — Խոստովանիմ Ած. զՀայր. . . :

ՍԱ. — էջ 270բ. — Բուժ Բարեկենդամի
Կիրակի առ. : — Երգս յաւերժական. . . : —
Երգումն եցի ա :

էջ 277բ. — Տաղ Բարեկենդամի. — Ժրագ
հշմարիտ. . . :

էջ 278ա. — Յորդորակ է Ղրիմեցոյն. —
Ժրագ յարմարոյ է իմ խաւար. . . :

ՍԲ. — էջ 278բ. — Գամն Սր. Թեոդորոսի
Ջիմաւորիմ. — Գոհարանեալ Ած. Սր. Հո-
գին. . . : Գրիգոր:

էջ 281ա. — Մեղեղի ամուշ ասողիմ. — Քա-
ջամարտիկ մեծ գինուորին. . . :

ՍԳ. — էջ 282բ. — Գամն Երկրորդ Կիրա-
կէիմ. — Գրթութեամբ իմեր Տէր. . . : —
Գրիգորի է :

էջ 287ա. — Տաղ ազմիւ. — Գոյիտ անեղ
անըսկըքան. . . : Գրիգորի Ե ր ա մ :

ՍԴ. — էջ 290ա. — Գամն Կիրոյի Հայրա-
պետիմ. — Գրթացեալ քրիւ. . . : Գրի-
գոր:

էջ 282բ. — Տաղ ազմիւ ասայ. — Աստուած
փառաց. . . :

ՍԵ. — էջ 294բ. — Գամն ամառակիմ որ-
դոյն. — Մեծ եւ ահեղ. . . : Մ կրտիչ :

էջ 296-297ի միջեւ մէկ թերթիկն ած :

էջ 297. — Տաղ ամառակիմ ասա. — Առ
հայրն աղաղակեմ. . . :

ՍԶ. — էջ 298ա. — Գամն Յոսիմու Երու-
սաղէմի Հայրապետիմ. — Գրթացեալ քրիւ
. . . : Գրիգոր:

էջ 302բ. — Տաղ Յոսիմու եւ Եպիփանու. —
Մեծն Եպիփան Կիւրացի. . . :

ՍԷ. — էջ 304ա. — Զորորդ Կիրակիմ ասա
եւ գիս յիշ. : — Մեծ եւ ահեղ. . . : Մ կր-
տիչ :

էջ 307ա. — Տաղ Աւուրս ասա. — Տրեւես
էի հաւատարիմ. . . :

— Մեծատանն եւ Ղազարու ի Ներսիսէ. —
Ընդ մեծատան փափկա(յ)ութիւն. . . :

ՍԸ. — էջ 308ա. — Սր. Քառասնից. — Մեծ
եւ հզաւ. . . : Մ կրտիչ :

էջ 310ր.— Տաղ ի Սր. Գառաւսումս.— Գառաւսումս թագաւորս...

ՄԹ.— էջ 312ա.— Գամն Ե. Կիրակիմ.— Մեծ եւ ահեղ...

էջ 314-316ի միջեւ թերթի ինկած:

Կ.— էջ 315ա.— Մեծ եւ հզաւոր անմահից արքայ...

էջ 318բ.— Մեղեղի ամուշ ով գիտէ.— Գրիգորիոս առաքինի...

ԿԱ.— էջ 320բ.— Գամն վեցերորդ Կիր. եւ միւս ամգամ Գլ.— Գոյիտ կատարեալ...

էջ 324բ.— Տաղ ազմի ի Գրիգորէ.— Վերջի աներեկ աւուրն...

էջ 325բ.— Յորդորակ ի տէր Ներսէսէ.— Յորժամ գրեալքն կատարին...

ԿԲ.— էջ 328բ.— Գամն Յարութեամ Ղազարու.— Գոյումն բղձական...

էջ 331ա.— Տաղ Ղազարու.— Սըրբոց չորհրդականաց...

էջ 331բ.— Այլ տաղ Ղազարու.— Նոր աւետեաց լուր...

ԿԳ.— էջ 333ա.— Մաղկազարդիմ առաւաւտում.— Համազոյական Հաւոր սահման եւ Բան...

էջ 338ա.— Տաղ ազմի ի տէր Ներսէսէ.— Տիրական տաւերս...

էջ 338բ.— Տաղ ազմի ի տէր Ներսէսէ.— Տիրական տաւերս...

էջ 338գ.— Տաղ ազմի ի տէր Ներսէսէ.— Տիրական տաւերս...

էջ 338դ.— Տաղ ազմի ի տէր Ներսէսէ.— Տիրական տաւերս...

էջ 340ա.— Տաղ ազմի ամուշ ամուշ.— Աստուածորն Բանն Հաւոր...

էջ 341ա.— Գամն Աւագ Երկուշաբթի.— Գերագոյն գոյից...

էջ 341բ.— Մեղեղի ամուշ ամուշ.— Անդ ի մէջ դրախտին...

էջ 342.— էջ 350ա.— Գամն Աւագ Երեքշաբթի.— Գործ արարչական...

էջ 353բ.— Մեղեղի ամուշ ի Գրիգորէ.— Գեղ ով Տէր Յիսուս...

էջ 355ա.— Այլ տաղ ի տէր Ներսէսէ.— Յորժամ ծագին Տէր...

ԿԴ.— էջ 358ա.— Գամն Աւագ Զորէշաբթի.— Մեծ եւ ահեղ...

էջ 359բ.— Տաղ ամուշ ազմի.— Գառն անարատ...

էջ 360ա.— Տաղ Զորէշաբթի ասա.— Մեծ խորհուրդ յերկրի...

էջ 360բ.— Տաղ ամուշ ազմի.— Մեծ ի չորեքշաբթի:

ԿԵ.— էջ 361բ.— Գամն Աւագ Հիմն.— Որք որ փափաքին...

էջ 364բ.— Տաղ Հիմնաշաբթի.— Փառաց թագաւորն...

ԿԶ.— էջ 365ա.— Ունայնայնիմ ասա եւ զիս յի.— Զահեղ զանքին...

էջ 368բ.— Տաղ Մեծի Նշաբթի.— Նա Ունայնայնիմ.— Այսաւոր խորհուրդ կենաց...

էջ 370բ.— Գամն անեղ Ուրբաթի.— Ի յանմարմնական անձանց...

էջ 373բ.— Տաղ սոսկայի ամուշ.— Զարհուրեալ զարարաց...

էջ 374բ.— Անեղ Ուրբաթի ցերեկի.— Որ եւ կատարեալ...

էջ 377բ.— Ողբ Սր. Աստուածածնիմ ասա.— Աստուածածնի Սրբուհին...

էջ 378բ.— Յորդորակ է Հոգի.— Ով Սիրտն...

էջ 379բ.— Ուրբաթի երեկոյիմ.— Զանեղական զամենիցն Ած...

էջ 382բ.— Տաղ Ուրբաթու Երեկոյիմ.— Կենդանի է Տէրն,

Կենդանի է Տէրն,

Կենդանի է Տէրն,

Ի վերայ ցառաթիւ խաչին:

Գառն եղեւ ի խաչ,

Գառն եղեւ ի խաչ,

Գառն եղեւ ի խաչ,

Ի զհնումն եկեալ...

էջ 383ա.— Տար. Թաղմամ աւուտն.— Խորհուրդ Հանգրտեան...

էջ 387ա.— Թաղմամ ի Կլայեցոյմ.— Որ եղեղից կեանս պարգեւէ...

էջ 388ա.— Գամն ապշխարութեամ եւ ամ. պաեղ.— Մեղայ Տէր մեղա...

էջ 388բ.— Մարգարտիոս Թեաւմարդիդ Միածին...

էջ 395բ.— Մեղեղի ազմի ի Կլայեցոյմ.— Նոր իմն ի անտեաց բարաւ...

էջ 397բ.— Յարութեամ Երկրորդ.— Տէր տիրուական...

էջ 401ա.— Մեղեղի ամուշ, Նարեկացո.— Ծածկն զառիւծոյն ասած...

էջ 402բ.— Գամն Յարութեամ Գ.

աւուր.— Արդ յուսաւորեալ... ակամ:

էջ 406ա.— Մեղեղի Յարութեամ Տնառն.—
Հաւուն Հաւուն արթնացեալ...:

էջ 406բ.— Այլ տաղ Յարութեամ.— Թա-
րուցեալ յերորդ յաւուր...— Թ-Բ:

Հէ.— էջ 408ա.— Յարութեամ Դ. աւուր.—
Մեծապայծառ ձայն ուրախալի...—
Մը տի չի:

ՀԸ.— էջ 411բ.— Յարութեամ Հինգ Ա-
ւուր.— Մեծ եւ ահեղ...— Մկրտի չի:

ՀԹ.— էջ 415ա.— Յարութեամ վեց աւուր.—
Յերկնից խոնարհեալ...— Յարմ:

էջ 417ա.— Տաղ Յարութեամ Ե. աւ.—
Դարձեալ յայտնի աշխատանք...:

Ձ.— էջ 418ա.— Գամն Գլխատմն Յո.—
Գոյակն էական...— Գրիգոր:

էջ 421բ.— Յորդորակ Գլխատմն.— Կա-
րապետ սուրբ Հաւատոյ...— Կարա-
պետի:

ՁԱ.— էջ 422ա.— Գամն Նոր Կիրակի ասա-
.— Գաղտնի խորհրդի...— Գրիգորի
րի է:

էջ 428բ.— Մեղեղի ամուշ ասա.— Սէր
առաւաւուն...:

էջ 427ա.— Այլ տաղ Յարութեամ.— Դաս-
քըն Հրէական...:

էջ 429ա.— Այլ տաղ ի ձայն.— Այսաւր
նոր արեւ հարեալ...:

ՁԲ.— էջ 430ա.— Ամ. Կիրակմտի.— Վե-
րամարմն Աստուած...— Գրիգոր է:

ՁԳ.— էջ 433բ.— Գիշեր պաշտպան.—
Գերանճառ արքի...— Գրիգորի Ե:

էջ 437ա.— Յարութեամ այլ է.— Գոչէր
Հրդուական...— Գրիգոր:

ՁԴ.— էջ 438ա.— Աշխարհամատրամիմ.—
Մարտիայ տաճար...— Մկրտի չի:

էջ 442ա.— Տաղ եկեղեցոյ ասա.— Ուրախ
լեր սուրբ Հարսն յերկրէ...:

ՁԵ.— էջ 443ա.— Երեւման Ար. Խաչ.—
Իսկական Որդի...— Ի Մաքեռս Ե:

էջ 447բ.— Տաղ Ար. Խաչիմ ասա.— Խաչն
ի նախնումն երեւեցաւ...:

ՁԶ.— էջ 449բ.— Գամն Համարաման Քի-
Այլ.— Մեծապայծառ տաւեր...—
Մկրտի չի:

էջ 453ա.— Տաղ ամուշ ի Ներսէս.— Տէր
մեր յորդի Արարչամու...:

ՁԸ.— էջ 454ա.— Գամն Մեծապայծառ
Կրի.— Միակը աւաւոր...— Մաքեռս Ե:

էջ 458բ.— Յորդորակ սուրբ Թագաւորիմ
...— Քալ Ե. յաղթող պատերազմի...:

ՁԹ.— էջ 464ա.— Գամն Մեծապայծառ
Կրի.— Միակը աւաւոր...— Մաքեռս Ե:

էջ 468բ.— Յորդորակ սուրբ Թագաւորիմ
...— Քալ Ե. յաղթող պատերազմի...:

է, խմորեաց Գրիգոր:

էջ 457ա.— Տաղ ի յԱմղորատէ.— Այսաւր
անդրանիկ...— Ամղորի ասաւաւր-
դապետ:

ՁԲ.— էջ 458ա.— Գամն Հոգոյ Գալստ-
եան.— Վերաւերեալ գովեալ...— Վա-
միկ ասա:

էջ 461բ.— Տաղ մեղեղի ազմիւ.— Նըւա-
գեմբ Հոգոյն...— Նվազ:

ՀԲ.— էջ 462ա.— Հոգոյ Գալստեան...—
Մեծ եւ հաւար...— Մկրտի չի:

էջ 465ա.— Տաղ Հոգոյ Գալստեան.— Ար-
բիւն գրաժակ...:

ՀԳ.— էջ 465բ.— Հոգոյ Գալստեան...—
Մեծապայծառ յոյս...— Մկրտի:

էջ 467ա.— Մեղեղի ամուշ ասա.— Այս-
տանաւոր ծագեաց...:

ՀԴ.— էջ 467բ.— Հոգոյ Գալստեան յորս
աւ.— ի Սաւետ Իսպապէս...— Յո Վա-
մէս:

էջ 470բ.— Մեղեղի ամուշ ասա.— Մեծի
աւուր...:

ՀԵ.— էջ 471ա.— Գամն Հոփսիմեանց.—
Վայելչականաց...— Վկայաւկամաց:

էջ 477բ.— Առ Հոփսիմէ մեղեղի ասա.—
Առաւաւտ յուսոյ...— Առ Հոփի ի մ:

ՀԶ.— էջ 478ա.— Գամն Ար. Կարապետիմ
Գլխայ.— Գոյիդ Հորի, Աստուծոյ Բանի
...— Գրիգոր:

էջ 482ա.— Մեղեղի ազմիւ ասա.— Ահա
ի տիպ տիրականի...:

էջ 482բ.— Ար. Կարապետիմ յորդորակ
Ե.— Մըլլուրտի Քրիստոսի...:

ՀԸ.— էջ 484ա.— Ար. Երմիաճմիմ Ե. Ար.
Շողակաթիմ.— Տաճարդ երկնաի...:

էջ 487բ.— Տաղ ազմիւ աւուր.— Սուրբ
Հաւատ տէրունական...:

ՀԹ.— էջ 488բ.— Գամն Մամկանց Բեթ-
եմի...— Խաչապապի սրտի...—
Խաչատուր:

էջ 491ա.— Մեղեղի ամուշ ասա.— Սարս-
եալ Հերովդէս...— Յորդորակ Ար. Մամ-
կանց.— Արթուր զուարթունք...— Ա-Բ:

ՀԹ.— էջ 492բ.— Գամն Կոստանդիան.
բգ.— Գոյր անտ յորպայի...— Գրի-
գորի Ե:

էջ 498ա.— Յորդորակ սուրբ Թագաւորիմ
...— Քալ Ե. յաղթող պատերազմի...:

Ձ.— էջ 498բ.— Ներսէսի Հայրապետի.—
Գոյ մեղ ցեղալի...— Գրիգորի է:

էջ 500բ.— Ար. Ներսէսի Հայրապետիմ.—
...— Քալ Ե. յաղթող պատերազմի...:

ՁԲ.— էջ 499բ.— Ներսէսի Հայրապետի.—
Գոյ մեղ ցեղալի...— Գրիգորի է:

էջ 500բ.— Ար. Ներսէսի Հայրապետիմ.—
...— Քալ Ե. յաղթող պատերազմի...:

ՁԳ.— էջ 500բ.— Ներսէսի Հայրապետի.—
Գոյ մեղ ցեղալի...— Գրիգորի է:

էջ 500բ.— Ար. Ներսէսի Հայրապետիմ.—
...— Քալ Ե. յաղթող պատերազմի...:

ՁԴ.— էջ 500բ.— Ներսէսի Հայրապետի.—
Գոյ մեղ ցեղալի...— Գրիգորի է:

էջ 500բ.— Ար. Ներսէսի Հայրապետիմ.—
...— Քալ Ե. յաղթող պատերազմի...:

Հնչմամբ ժայռի...:

ՃԱ.— էջ 501թ.— Որդոց եւ բարանց
լո:— Նոր թագ պետական...:

էջ 505թ.— Տաղ Որդոց եւ թողանց.— Գո-
վեստ քեզ...: Գրիգորի է:

էջ 505թ.— Տաղ ի Հոթմայ Որդոց եւ ք:—
Հէքյւմ:

ՃԲ.— էջ 506թ.— Մարգարէիցմ ի Դիցմ.—
Խորհրդի անքննի...: Խորհրդի:

էջ 510թ.— Տաղ Մարգարէից.— Աստուա-
ծային խորոցն անճառ...: Ա—Լ:

ՃԳ.— էջ 511թ.— Գամ Տապանակիմ Այ-
որի:— Գերագոյն բարի...: Գրիգորի է:

էջ 514թ.— Տաղ ազմի եւ համ:— Այսաւր
զտապանակ ուխտին...:

ՃԴ.— էջ 516թ.— Գամ Վարդավառիմ.—
Մեծ եւ անհոգ...: Մկրտիչ:

էջ 518թ.— Մեղեղի ազմի ասող:— Ար-
փիական ըզոյս...:

ՃԵ.— էջ 519թ.— Սփեսոսի Ար. Ժողով:—
— Նստորին ասորի...: Անցի:

էջ 522թ.— Տաղ ամուշ ի Տէր Ներս:—
Նոյն բանն որ էր ծնունդ...:

ՃԶ.— էջ 524թ.— Փոխմամ Աստուածած-
նիմ ի Մկրտչէ եւ զիս յիշէ.— Մեծ եւ ան-
հոգ ճարակերտ վեհի...: Մկրտիչ:

էջ 528թ.— Այլ տաղ ասուրս Փոխմամ.—
Ահա երանի...:

ՃԸ.— էջ 530թ.— Երկրորդ Ասուրմ.—
Գովաւ եւ արհեստ...: Գրիգորի է:

էջ 533թ.— Տաղ Փոխմամ Ար. Կուս:—
Այսաւր Գարրիէլ...:

ՃԸ.— էջ 535թ.— Գամ Փոխմամ Երեմ-
աւ:— Սուրբ Մայրըդ լուսոյ...: Ստեփ-
անն Ոսի:

էջ 540թ.— Տաղ Ար. Աստուածածնիմ.—
Ողորդ ընդ քեզ Մարիամ...:

էջ 541թ.— Այլ տաղ եւ գովեստ.— Մա-
ղիկ պայծառ ծովային...:

ՃԹ.— էջ 542թ.— Գամ Յովանու եւ Յա-
կոբայ.— Մեծապայծառ փառաւ:— Մկրտիչ:

էջ 544թ.— Տաղ Ստեփան Երեմայիմ.—
ՋՈՐՆ յիշեցուց զերանելին...:

էջ 548թ.— Տաղ Յովանու Կարապետիմ
գով:— Յովանէս մեծ մարգարէ...:

ՃԺ.— էջ 549թ.— Գամ Յովանու եւ Յա-
կոբայ.— Մեծապայծառ փառաւ:— Մկրտիչ:

էջ 550թ.— Տաղ Ստեփան Երեմայիմ.—
ՋՈՐՆ յիշեցուց զերանելին...:

էջ 554թ.— Տաղ Ստեփան Երեմայիմ.—
ՋՈՐՆ յիշեցուց զերանելին...:

էջ 558թ.— Տաղ Ստեփան Երեմայիմ.—
ՋՈՐՆ յիշեցուց զերանելին...:

էջ 562թ.— Տաղ Ստեփան Երեմայիմ.—
ՋՈՐՆ յիշեցուց զերանելին...:

էջ 566թ.— Տաղ Ստեփան Երեմայիմ.—
ՋՈՐՆ յիշեցուց զերանելին...:

Մեծապայծառ փառաւ:— Մկրտիչ:

էջ 550թ.— Տաղ Ար. Երեմայիմ.— Բանի-
ւն աստուր...:

ՃԻԲ.— էջ 550թ.— Գամ Ար. Խաչիմ,
Թղկաւր:— Յայն երեմական...: Յո-
վանն Ոսի:

էջ 554թ.— Մեղեղի ազմի...:— Ներ-
սիսի:

էջ 554թ.— Այլ Ար. Խաչիմ տաղմ է.— Կեն-
դանոյն մահուամբ մարմնով...:

ՃԻԲ.— էջ 555թ.— Գամ տապանակի.—
Իմաստութիւն անճառ անհասին...: Առա-
քելի երգաւոր սորին...: Ի խմորս մ

Գրիգորիմ:

էջ 559թ.— Տաղ եւ գամ ի յԱռաքելէ.—
Տաճար լուսոյ...:

ՃԻԳ.— էջ 560թ.— Գամ Ար. Գեորգայ
գաւր:— Խնդրալիւրդէր մանկունք...:—
Խաչաւուր:

էջ 564թ.— Այլ տաղ եւ յորդորակ.—
Բամակ ըզկիր...:

ՃԻԴ.— էջ 565թ.— Գամ Վարդապ Ար.
Խաչիմ ի Գէորգ:— Գլուխն հաստոյ...:—
Գրիգորի եւ սա:

էջ 568թ.— Մեղեղի վարդապ Ար. Խաչի
— Այսոր մեծ զարմանք...:

ՃԻԵ.— էջ 570թ.— Նաթանասուրմ եւ Եր-
կու ասոր:— Գերագոյն գոյէ...: Գրի-
գորի է:

էջ 574թ.— Տաղ Առաքելոցմ Քրիստոսի.—
Աղայանակ մարգարէական...:

ՃԻԶ.— էջ 575թ.— Գամ խաչիւրիմ...:
— խաչի քո Քրիստոս...:— խաչաւու:

էջ 578թ.— Տաղ Ար. Խաչափայտիմ.— Այս-
աւր եղեւ զալ զխորին...:

ՃԻԸ.— էջ 580թ.— Ամ. Մարտիրոսաց Եր-
ոց եւ մորաց.— Տառն աշակերտեալ...:—
Տեառն:

էջ 584թ.— Յորդորակ Յովանու:— Ուրի-
ճեր հատմամբ...:— Ո—Փ:

ՃԻԸ.— էջ 585թ.— Գամ ի թաղում
Ողջի:— Միւրդ յիշէ...:— Մամուլիս:

էջ 588թ.— Որ Մեղեղի ազմի.— Ով քա-
հանայք եւ վարդապետք...:

ՃԻԹ.— էջ 592թ.— Գամ չորից Անտա-
րանայց Սրբոց.— Յերկնից խոնարհեալ...:
— Յոնան Ոսի:

էջ 588թ.— Տաղ Մաթեոսի եւ Մարկոսի.—
Գերագոյն աշակերտեալ...: Գրիգորի է:

էջ 592թ.— Տաղ Մաթեոսի եւ Մարկոսի.—
Գերագոյն աշակերտեալ...: Գրիգորի է:

էջ 596թ.— Տաղ Մաթեոսի եւ Մարկոսի.—
Գերագոյն աշակերտեալ...: Գրիգորի է:

էջ 600թ.— Տաղ Մաթեոսի եւ Մարկոսի.—
Գերագոյն աշակերտեալ...: Գրիգորի է:

էջ 604թ.— Տաղ Մաթեոսի եւ Մարկոսի.—
Գերագոյն աշակերտեալ...: Գրիգորի է:

էջ 608թ.— Տաղ Մաթեոսի եւ Մարկոսի.—
Գերագոյն աշակերտեալ...: Գրիգորի է:

էջ 612թ.— Տաղ Մաթեոսի եւ Մարկոսի.—
Գերագոյն աշակերտեալ...: Գրիգորի է:

անհարթ գրով:

Մամր յիշատակացրաւ Թրքի. —

էջ 184բ, ստորորդը. — Ով եղբարք եւ տաւ-
նասէրք, ըզգճողս յիշեայ եւ Ած. զձեզ յիշէ
իւր արքայութիւն:

Մեծ յիշատակարամ Թրքի. — 1580

էջ 598բ. — Փառք ամենասուրբ Երրորդու-
թիւն եւ մի աստուածութեան Հօր եւ Որդոյ
եւ Հոգոյն Սրբոյ ամէն:

Շնորհիւ Տեառն ըսկ[ս]ա եւ ողորմու-
թեամբ նորին կատարեցի զսուրբ Գանձարա-
նըս բոլորովին, ի թվին Հայոց Ռիթ, Հոկ-
տեմբերի Ի, ընդիր եւ ի Հարուստ աւրինա-
կէ, զոր տեսանէք, զոր էր գրեալ ձեռամբ
մեծին Գրիգորի՝ շարագրաւի Գանձարա-
նիս, որ մակ անուամբ Սերեցի կոչի:

Եւ արդ զրեցաւ սայ ի յերկիրն Հռոմկոյ
եւ անարժան զրիւ տէր Սարգսիս կրաւնա-
ւորիս, ըստ կարգի տկարութեան մարմնոյ
իմոյ:

Ով եղբարք, անմեղայդիր լերուք, դառն
ժամանակիս է գրած, զի Գ ցասում է կայր

ի յաշխարհիս, սով, հեծել ի յերեւանյ
աշխարհն, եւ մահ ընդ ամ. յերկիր: Եւ ի
ցասմանէ մահուանն մեռաւ եղբարն իմ եւ
քոյրն իմ, եւ մնաց բանն եւ ամ. Հոգն իմ
չըլիքն. եւ Ած. ողորմի մի ասէք եւ Ած.
ձեզ ողորմի: Հանց սով կայր ի յաշխարհս,
որ ըստամայի մի է չահի առաք զցորենն:

Կը շարամանկուի տարբեր գրչութեամբ.
վնասուած է մասամբ. — 1581

Ջըստացող ծաղկաւետ բուրաստանիս
զտէր Ղազար արհեսպիկոպոսն յիշեցէք ի
Քա., եւ Ած. ողորմի ասացէք, որ ըստացաւ
զսայ ի հալալ արդեանց իւրոյ, եւ եդ յի-
շատակ ի վանս ի դուռն Սբ. Թէոդորոսի,
յիշատակ անջնջելի, ի թվ. ՌԼ, մարտի ԺԱ,
ով ոք յուրն իշխանութիւն հանել ի վանա-
ցըս, այլ կացցէ [ան]ջնջ յիշատակ. [մի?]-
թէ անյիշալարն [Ած.] ձեզ յիշողացդ եւ մեզ
յիշելոցս, առ Հասարակ ողորմեցի, ամէն:

Պիտակ փակցուած սկիզբի կողքին. «58,
Գանձարան յիշ. Հռոմկոյացի Սարգիսի, ի
Թուին Հայոց Ռիթ»:

3235

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն. — 213

Տեղի

ԹՃ Եւ Դ = 1455

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. —

Մասւ 27.5×18×7: Էջք 510: Հանգա-
մանք համարեա բաւարար. նորոգութիւն կը-
րած: Թուղթ բամպակեայ: Գրիչ, Մաղկոզ
եւ կազմող՝ Աստուածատուր Եպս. Ակլայ:
Գրութիւն՝ սկզբնատողերը եւ սկզբնատա-
ռերը կարմիր, մնացեալը սեւ մելանով, երկ-
սին, 22 տող: Բոլորգիր վարժ, Համառո-
տագրութիւնք սովորականէն քիչ մը աւե-
լի: Կարմիր կապոյտ զարդագիր եւ լուսան-
ցազարդ հատուածներու սկիզբը: Գունա-
ւոր խորանագարդ իւր սարօք, էջ 1, 143,
227, 391: Կաշեկազմ տախտակեայ դրոշմա-
զարդ Հնամալ: Պահպանակ մազադաթեայ
սկիզբը եւ վերջը մէկմէկ թերթ, մասն եր-
կաթագիր Անտարանի: Ստացող՝ Առաքել:

Կեիք սեւադրոշմ. «Բի. Մո. տէր Պետրոս,
ՌՃՂԹ» [= 1750], էջ 509:

ՐՈՎԱՆԴԱՎՈՒԹԻՒՆ. —

էջ 1. — Գիրք ծննդեան Յի. Բի. որդոյ
Դաւթի...:

էջ 24-25ի միջեւ թերթ ինկած: Նոյնպէս
28-29ի միջեւ:

էջ 142-143ի միջեւ կտրուած մէկ թերթ,
որ պիտի պարունակէր Մարկոս Անտարանի
նկարը:

էջ 148. — Սկիզբն Անտարանի Յի. Բի.
Որդոյ Աստուծոյ...:

էջ 234բ. — ...եւ ոչ ումեք ինչ ասացին
զի երկրնչէին:

— Նախադրութիւն Ղուկայ Աւետարանի:
էջ 238ա, վերը:— Աւրանութիւն, որ կար-
դայ, գովութիւն որ լսէ, փառք Փրկչին,
և յիշատակ մեղաւոր գրչիս ամէն:

էջ 238բ, դատարկ:

էջ 236-237ի միջև կը մնայ արմատը՝
կտրուած թերթին, որ պիտի պարունակէր
Ղուկայ Աւետարանի նկարը:

էջ 237.— Փանդի բազումք յաւժարե-
ցին...

էջ 388բ, դատարկ:

էջ 390-391ի միջև կտրուած մէկ թերթ,
որ պիտի պարունակէր Յովհաննէս Աւետա-
րանի նկարը:

էջ 391.— Ի սկզբանէ էր Բանն, և Բանն
էր առ Աստուած...

Մեծ յիշատակարան Գրչի.— 1465

էջ 503ա, արեւգոյն թանաքով.— Փառք
եղաւի, եռահիւսակ դասաւորութեան, Համա-
գոյ, գաղափառ, զուգակչիւ, անեղի և
մշտնջենաւորի, էութեան, միութեան,
նոյնութեան, Հաւր և Որդոյ և Սուրբ Հո-
գոյն, ի ներկայս և յայագայոյ, յայժմուս
և յայպանիս, այժմ և յանգրաւ յաւիտեան
զաւրօնեցի ամէն:

Իսկ յորից ակտարանչացն խորհուրդ,
բազում արքիեանկա ցուցմամբ տեսանի...

Ուստի և տեսեալ զսորա անհառ փրկա-
գործութեան խորհուրդ, իմաստուն վաճա-
ռականն, Հաւատարիմ և բարեպաշտուն և
աստուածասէր ծառայքն Աստուծոյ՝ Առա-
քին և կենակիցն իւր Մեծիք, ցանկացան
այսմ Հոգեւոր քուրաստանիս, և ուղիղ սըր-
տիւ ստացան զսա ի Հայկ արդեանց իւրոց,
յիշատակ իւրեանց և իւրեանց ծնաւդացն՝
Պաւղոսին և Աղուքին, Աւրիին և Պարծան-
ցին, և ամենայն արեան մերձաւորացն,
կենդանեաց և Հանգուցեցիցն:

Ս. ի վայելումն զաւակին իւրեանց՝ Սար-
գիս քահանային, և դեռարոյս զաւակին
Յուսէփ սարկաւազդին, զոր Տէր Ած. վայե-
լել տացէ նոցա՝ ամերամս ժամանակաց՝
մինչ ի խորին քերութիւնն, և յիշատակ Հո-
գոյ իւրեանց և բարեխաւ Ած. ի թողու-
թիւն և ի մարտութիւն մեղաց իւրեանց, և
լսելի լիցի ի Բրիստոսէ, և յանուանէ կոչէ,
և ասէ. Եկաջք, ծառայք իմ Առաքել և Մե-
լիք, Պօղոս և Աղուք, Ասիւ և Պարծանց,
Սարգիս և Յուսէփ, և Այսմ կենակից Սար-
գիս քահանային: Ս. զամենայն արեան մեր-
ձաւորսն կոչէ յանուանէ, և ասէ. Մտէ՛ք

յուրախութիւն Տեսուն ձերոյ: Ս. զարձեայ
բազմեցուցէ զսոս [ա] ի սեղան Հաւր իւրոյ
և [ա] նցեալ պաշտեացէ զսոսա, ըստ անհառ
մարդասիրութեան իւրոյ, ամէն և եղիցի:

Ս. դուք Հանդիպողք սորա՝ և տեսողք և
աւրինակողք, յիշեցէք ի մաքրափայլ յա-
ղափս ձեր՝ զնշմարիտ ծառայքն Աստու-
ծոյ, զստացաւղ Սր. Աւետարանիս՝ զԱռա-
քին և զկենակիցն իւր զՄեծիք, և զիւր-
եանց ծնաւդն՝ ի Պօղոս և զԱղուք, զԱսիւն
և զՊարծանցն, զՍարգիս քահանայն և զկե-
նակիցն իւր զԱյսմ, և զդեռարոյս սարկա-
ւազն զՅուսէփ, և զամենայն արեան մեր-
ձաւորսն յիշեցէք ի Քս. և Ած. ողորմի
ասացէք, և մեղաց թողութիւն խնդրեցէք
յԱստուծոյ, զի և ինքն ողորմածն Ած. և
մարդասէրն Ած. ձեզ և մեզ ողորմեսցի,
ամէն:

Դարձեալ գրեցաւ Սր. Աւետարանս ի
թուականիս Հայոց ՔՃ երորդի, և շորորո-
ղի, ի յանառիկ դղեակս, որ կոչի [Բերուած]
ընդ Հոփանեաւ Սր. Աստուածածնի, և աստ-
ուածընկալ Սր. Պաշիս, որ է յաղթող և Հը-
գաւր զօրութեամբ ընդդէմ դիւաց, զոր բա-
զում տեսաք աչաց մերովք և լսեցաք, որ
զգիւհաւորսն կախէր յոտից. առանց ուրուք
վերանայր ոտն յաւալ և զլուխն բարձրա-
նայն ի գետնոյն իբրեւ Բ թիզս. և յայլ
բազմահաւաք նշանացս որ աստ կան Հաւաք-
եալ: Ի կաթողիկոսութեանն Հայոց տէր
Գրիգորի, որ է աթոռակալ Սր. էլմիտենի
և վաղարշապատուն: Զեռամբ յոգնամեղ և
անարժեատ զրչի Աստուածատրոյ, սուտ ա-
նուն եպիսկոպոս Ակլայ, որ եմ մեղաւոր և
անարժան ի գործս քահանայութեան: Զոր
իմ տեսեալ զսէր և զգիտաք Առաքելին և
զՄեծիքին, և զաստուածասիրին Սրիսա-
մին, որ զթուղթն երեստ Սր. Աւետարանիս՝
յիշատակ Հոգոյ իւրոյ, և բարեխաւ առ
Ած. ի քաւութիւն մեղաց իւրոց:

Ս. արդ ևս անկարգս ի կարգաւորաց, և
մեղաւորս յարդարողք՝ անյիշելիս ի զրէաց՝
յանձն առի տար տնձամբ, և աւգեութեամբ
ընն Աստուծոյ գրեցի զՍր. Աւետարանս մե-
ղաւոր ձեռագրս՝ այլ և ծաղկեցի և կապե-
ցի. աղաչեմ զձեզ անմեղադիր լինել խոշո-
րութեան գրիս և սղալանացս՝ զի կար մեր
այս է. և եմ Հաւրեկան:

Դարձեալ աղաչեմ զաստուածարեալ դասս
քահանայիցդ և զոտղորդողդ, յիշեցէք ի
Քս. զսորբ վարդապետն իմ զՅակոբ, զՅե-
սիս իմ, որ է Աստուծոյ յափ երախտաւոր իմ,

որ էառ զիս եւ ուսոյց ինձ զՍաղմոս, զՇա-
րական, զտեսարն բովանդակ, զԹագաւորք
եւ զԱլեյուք, զժամամտերն, զՓառեքն,
զԽոնարհեցութն եւ զՈւղղեցիքն, զգրագրու-
թիւն, զեաղկել, զկապել, եւ զամենայն բա-
րեմանութիւն կարգաց, որ է ի Սբ. Եկեղե-
ցի, ուսոյց ինձ զամենայն, զոր եւ ես անըն-
դունակ եղէ չրամանաց նորա:

Եւ ինքն սուրբ այրն Աստուծոյ զամենայն
ժամանակ կենաց իւրոց, անհանգիստ աւը-
նութեամբ կատարէր զկարգ իւր, աղօթէր հա-
նապաղ զցալազ եւ զցերեկ բազկատարած ա-
ռանձնակի կատարէր զաղաւթս իւր, զոր ոչ
յեզու իմ կարէ ճառել զկողկողազիւն խնե-
որուածքն ի Գրիստոսէ, եւ արժանի լինել
սրբոցն մասին: Զոր եւ հարեալ եղեւ ի սիր-
տըն յանաւրէն ազգէն Մարաց, եւ պսակեցաւ
ի Գրիստոսէ մարտիրոսութեան ճանապար-
հաւ, որ եւ աղաւթիւք սորա ողորմեցցի
Քս. Ած. մեզ եւ ձեզ ամէն:

Այլ եւ յիշեցէք ի Քս. զբարի ծնաւդքն
իմ, զԱտոմ եւ զՇաքար խաթունն եւ զամե-
նայն արեան մերձաւորսն իմ յիշել ի Տէր
սրտի մտաւք Ած. ողորմի ասել, եւ մեղաց
թողութիւն խնդրել ի յողորմածէն Աստու-
ծոյ, ամէն:

Դարձեալ՝ յերեսս անկեալ աղայեմ զձեզ,
զդասս լուսերամիտց, յիշեցէք յաղաւթս ձեր
զստացաւոյ սուրբ գորցս՝ զՍարգիս քահա-
նայն, եւ զկենակիցն իւր զԱլամ, եւ զորդին
իւր զՅուսէփ, եւ զծնաւդքն զԱտաքել եւ զՄե-
լէքն, եւ զՄարիամ կինն, բարեպաշտաւն, որ
յուսուով եւ հաւատով երեստ զթուղթ Սբ. Ա-

ւետարանիս, մասնակից եւ դասակից արաս-
ցէ Քս. Ած. ընդ եւզարեւրից կանացն եւ
սուրբ կուսանացն, ամէն. եւ Ած. ձեզ ո-
ղորմեցցի, ամէն:

Թիշեցէք ի Քս. զբարեպաշտաւն եւ զհա-
ւատարիմ տանուտէրն զՅակոբ եւ զծնողսն
իւր եւ զկենակիցն իւր Հովսէփսիմէ, եւ զոր-
դին իւր՝ զՀազարայայ, եւ Ած. ձեզ ողոր-
մեցցի ամէն:

Թետմագայմ յիշատակագրութիւն. — 1598
էջ 508ր, բոլորգիր, սեւ մեկանով. — Զվեր-
ջինս կազմող Սբ. Աւետարանին՝ զնիկողա-
յոս նուաստ եպիսկոպոսս, որ վերրասին նո-
րողեցի զՍբ. Աւետարանս, ի վանքն Լա-
րայթլոյ, ի դուռն Սբ. Աստուածածնին.
ամէն:

Թիշեցէք եւ զտէր Թորոս քահանա որ ետ
կապել եւ նորոգել զՍբ. Աւետարանս, ի թը-
ւականիս Հայոց Ռեմ:

Ներքեւը այլ գրչութեամբ.

Զնիկողայոս գրոց կազմողս, զմեղաց զո-
ղըս, զմարմնոյս բառղըս, զհոգոյս զրկողս,
զշարեաց սիրողս, զբարեաց առողըս, յիշես-
ջիք ի սուրբ աղաւթս ձեր, եւ Ած. զձեր
մեղքն թողոյ, ամէն:

Պիտակ փակցուած սկիզբի պահպանա-
կին վրայ. 43: Աւետարան յիշ. մատ. Աղա-
տին, ի թուին Հայոց Ռեմեմ:

Դիտ. — Ըստ երեսոյթին պիտակը սխալ
փակցուած է, քանզի համաձայն չէ ձեռա-
գրիս յիշատակարաններուն:

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

ԺԲ. Դար

1137. — էջ 386
1149. — 484
1158. — 386
1177. — 37
1188. — 349, 350

ԺԳ. Դար

1264. — էջ 34
1284. — 107
1286. — 319

ԺԴ. Դար

1318. — էջ 337, 338
1331. — 512
1337. — 418
1351. — 280
1384. — 383, 385

ԺԵ. Դար

1402. — էջ 533, 539
1417. — 108
1418. — 285
1433. — 401, 548, 549
1435. — 399, 402
1437. — 402
1441. — 244, 248
1444. — 108, 532
1450. — 357, 541, 542
1453. — 339
1455. — 583, 584
1457. — 132
1463. — 417
1487. — 350
1479. — 203
1500. — 487

ԺԶ. Դար

1508. — էջ 361
1511. — 340
1524. — 417

1533. — 355
1541. — 382
1545. — 359
1558. — 383, 384
1559. — 313
1563. — 313
1568. — 187, 188
1571. — 313
1577. — 313
1578. — 193
1580. — 191, 193, 550, 583
1581. — 313, 583
1582. — 355
1584. — 472
1586. — 218, 217
1588. — 215
1590. — 540
1591. — 545, 548
1592. — 313
1596. — 452, 453, 685
1600. — 318

ԺԷ. Դար

1601. — էջ 317, 384
1606. — 218, 240
1607. — 240
1611. — 242
1612. — 317
1617. — 242
1618. — 85
1619. — 385
1620. — 356
1621. — 242
1622. — 242
1623. — 309, 312
1624. — 205
1626. — 209, 211
1628. — 141
1631. — 188
1632. — 84

1634. — 84, 319
 1635. — 507
 1638. — 386, 387, 480
 1639. — 50
 1640. — 488
 1643. — 487
 1644. — 387, 388
 1650. — 230
 1651. — 184
 1654. — 229
 1655. — 428
 1656. — 318
 1657. — 504
 1658. — 85
 1659. — 384, 508
 1660. — 454, 455
 1663. — 219
 1668. — 85
 1671. — 388, 381
 1672. — 287, 288, 324
 1674. — 527
 1675. — 43
 1677. — 43, 85, 411, 414
 1679. — 380, 381
 1681. — 249
 1682. — 194
 1683. — 203
 1684. — 388, 370
 1686. — 81
 1688. — 387
 1691. — 398
 1693. — 415, 418
 1695. — 420, 423
 1696. — 511
 1699. — 289, 270
 1700. — 25

ԺԸ. Դար

1703. — էջ 282, 283
 1712. — 77
 1713. — 247
 1717. — 381
 1718. — 78
 1719. — 212
 1721. — 360
 1723. — 190
 1724. — 45, 92
 1728. — 24

1729. — 319, 375
 1732. — 378, 378
 1734. — 35, 363
 1735. — 411
 1738. — 492, 493
 1738. — 379
 1742. — 35, 428
 1743. — 494
 1748. — 495
 1747. — 348, 500
 1748. — 500
 1751. — 521
 1758. — 491
 1760. — 50
 1768. — 325, 438
 1769. — 438, 521
 1770. — 548
 1771. — 285, 547
 1774. — 49, 437, 523
 1778. — 517
 1779. — 439, 523
 1780. — 341, 383
 1781. — 285, 328
 1783. — 436, 437
 1784. — 285, 430
 1786. — 68, 149, 272, 277, 440, 441
 1788. — 443, 456
 1789. — 55
 1790. — 46
 1792. — 330
 1795. — 76
 1797. — 491
 1799. — 519

ԺԹ. Դար

1801. — էջ 90, 207, 456
 1802. — 398, 456
 1803. — 61
 1804. — 47, 473
 1807. — 458
 1808. — 185, 473
 1809. — 100, 435
 1810. — 2, 224, 225, 286
 1813. — 108
 1814. — 456
 1815. — 202
 1817. — 296
 1818. — 33, 517

1819	448, 466	1818	140, 188, 288, 427
1820	—	1819	—
1821	37, 320	1820	—
1822	440, 528	1821	—
1823	288, 302	1822	—
1824	427, 518	1823	—
1827	427	1824	—
1828	48, 108	1827	—
1829	180	1828	—
1830	427	1829	—
1831	427	1830	—
1832	614	1831	—
1833	516, 540	1832	—
1834	516, 523	1833	—
1836	427	1834	—
1837	80, 521	1836	—
1838	62, 327	1837	—
1839	513	1838	—
1840	180	1839	—
1841	64	1840	—
1843	294, 520, 580	1841	—
1846	308	1843	—
1848	58, 60, 228	1846	—
1852	280, 427	1848	—
1853	71, 294	1852	—
1854	7	1853	—
1855	26	1854	—
1856	62, 90	1855	—
1857	71	1856	—
1858	8	1857	—
1860	524, 528	1858	—

ՅԱՆԿ ՅԱՏՈՒԿ ԱՆՈՒԱՆՑ

Ա.

Աբգար Դպիր (1568) էջ 188

Աբդյազիզ ամիրայ 332

Աբրահամ 545

» Այվազեան 517

» Քիմ. Լեհի (1638) 486

» գրավամառ վանքի (1843) 530

» Ղոամատիկոս 390

» Եզս. Մամիկոնեից 113, 208

» Մուրտեան 307

» Վրդ. Զորյուցի 7

» Պրայծորցի 366

» Պորմեան (1820) 289

» Սեբաստացի (1744) 289

» Սոյախեան (1877) 119, 135, 297

» Գրիյ (1699) 289, 270

» Արթ. Յուրյակ էջմիածնի (1810) 225

Ագադրոմ 487, 470

Ագաբանգեդոս 388, 461

Ագաթուղես արքայ 103

Ագապի Թաշեան (1929) 271-2

Ադամ Ոսխահայր 200, 274, 483, 478, 498

Ադամ Աղայ Ադամեան 10

Ադամ մելիք (1772) 522

Ադրիանուպոլիս 272, 277

Ազատ մահեսի (1686) 585

Ազարիա Կթղ. Ճուղայեցի (1601) 317, 463

Ազարիա (Տաղասաց) 263

Աբամաս Եզս. Աղեբսամողրու 16, 17, 19, 388

Աթեմ 222

Աժտերխան 438

Ալամաց Դուռն 468

Ալաշխան 456

Ալեբսամողր Գալամբո 147

Ալեբսամ Երեց Էտրեմեցի (2. 1660) 317, 318

Ալեբսամ սրկ. որդի Միմասի (1693) 418

Ալեբսամողրապոլ 169

Ալեբսիամոս Յզմ. 280, 262

Ալթուր Կոկեմց 424

Ալիբսամ որդի Մկրտչի (1850) 104

Ալիֆշայ, մայր Խուսեայ Մովսեսի 413, 414

Ալխաս Աղայ Թերլեմեզեան 13

Ալփոմոսու Եզս. 3, 280, 281

Աժպտեք 515

Ակմ 514, 515, 523

Ակոք տամպուրաճի 366

Ակոռի 53

Աղայեան, հայր Ալիբսամի 211

Ս. Աղբերիկ վանք 12

Աղեբսամողր Մակեդոնացի 150

Աղեբսամողր Վրդ. որդի Կոստանի 163

Աղեբսամողր Օոլով (1770) 438

Աղեկուկ Սեբերեյեան 285

Աղշեհիր 444

Աղուամից գիւղ 515

Աղուպ Խարբերդիցի (1545) 359

Աղչոց վանք 493

Աղտափար 332

Աղտուց Ս. Հրեշտակապետ վանք 340

Աճուճ, Մաճուճ, Բաճուճ 469, 470

Ամասիա 389

Ամիք 417

Ամիրդուլու վանք 269, 270

Ամիրխան, Գրիյ եւ Ծաղկող, որդի Աստուա-

ժատուրի 381, 382

Ամիրմուսե 483

Ամիրխե 280

Ամիրպեկ՝ հայր Աբգար Դպիր 188

Ամոսի, Ամուսի գիւղ 362, 363

Ամրիաք 543, 544

Այնթապ, տես Ամբափ

Այրարատու գաւառ 544

Անանիա Վրդ. 464

Անանիա Վրդ. Հաղբատացի 389

Անանիա Վրդ. Մովսեսեան (1862) 122

Անանիա Երեւակացի 498

Անանու ժամանակագրութիւն (1904) 385

Անաստաս Վրդ. 319

- Ամդրամիկ Առաքելան (1844) 328, 329
 Ամդրեան Բեմ. Բերիացի (1780) 288
 Ամդրեան եղբայր Մանգասի 506
 Ամդրիամոս 118
 Ամդրիաս Վրդ. Գաւառաց 554, 561
 Ամբասի, Ամդեկ 10, 351, 385, 387, 371,
 378, 379, 381, 383, 398, 399, 403, 411,
 412, 414, 423, 425, 427, 428, 439, 440,
 443, 448, 448, 449, 511
 Ամբիլիաս 221, 350, 441
 Ամբիկատրոս Բաստրացի 17, 384
 Ամի Բադա 64, 189
 Ամկանոմ Գիրք Առաքելական 19
 Ամկանոմ Գիրք Նոր Կտակարանաց 384, 432
 Ամուշ, մայր Մուսեղի 533
 Ամբրդի 515
 Ամտոմ Արդ. Եղեկիացի (1823, 1828) 48, 301
 Ամտոմ Պատուացի 155
 Ամտոմ կրօնաւոր 90
 Ամտոմ Քանանայ (1384) 395
 Ամբուհիա 274
 Աշոտի 247
 Աշուղի գիւղ 518
 Աշտարիան 523
 Ապագա փաշա (1623) 313
 Ապագա խան 310
 Ապուղ իշխան 52
 Ապուլէի, Ապուլաղ 528
 Ապուլէթ սուլթան 485
 Ապտիւլ Մեթիտ խան (1859) 99
 Ապտիսիս վկայ 471, 508
 Աբ Ս. Գր. Լուսաւորչի (1441) 248
 Առաքել Վրդ. 23
 » Բադիւնցի 255, 415, 416
 » Վրդ. Գեղերվամբցի (1888) 11
 » Վրդ. Քէֆրիտաղցի (1853) 54, 55
 » Արդ. Խոր Վիրապցի (1568) 188
 » Մ. Վրդ. Մազլմեան (1880) 72,
 73, 143, 220
 » Եպս. Սիւնեաց 75, 410, 429
 » Վառօթապետ (1810) 225
 » Սրկ. Ամբիցի 425
 » ստացող (1456) 583, 584
 » դալիֆայ ստացող (1874) 528, 527
 » ստացող, որդի Նազարի (1693) 417
 » Դուլի որդի (1821) 518
 Առեւծկան կացոյց 350
 Առիստակէս հեռետոր 222
 Առնաւուտ 198
 Ասամէր 237, 242, 342
 Ասապով 238, 234
 Ասատ միայնակեաց ստացող (1402) 533,
 537, 539
 Ասատուր Մուցակամեան (1956) 233
 Ասափ սաղմոսերգու 202
 Ասիա 506
 Ասման սարկաւազ 400, 401
 Ասորիք 487
 Ասվատուր Դասապեան 351
 Աստուածատուր Քեմ. Գրիչ (1284) 105, 107
 » Երեց ստացող (1558) 383
 384
 » Աղայ Եղեկեան 10
 » Մեծփեցի 268
 » Քեմ. որդի Զօպանի (1444)
 532
 » Եպս. Ակլայ (1455) 563, 564
 » Երեց կազմող (1590) 540
 » Երեց Սրբի (1638) 485
 » Քեմ. Ասիացի (1638) 509,
 510
 » = Ապուլայ Երեց, ստացող
 (1659) 507, 508
 » Քեմ. 550
 » Քեմ. Եպր. Մկրտում գրչի
 419
 Ատամա 287, 288, 486
 Ատամ որդի Միրամի (1506) 218
 Ատամեանց ազգ 468
 Արաքացիք 73
 Արաքերէմ 90, 93, 306
 Արաղըստան 485
 Արարատ Լեռ 59, 120
 Արարատեան Երկիր 218
 Արափկեր = Երապուխտ 388, 515
 Արեւանայ դաշտ 470
 Արգրում 313
 Արիստակէս Վրդ. 458
 » Վրդ. Եւսեփի Յովսէփ գրչի
 401, 402
 » Վրդ. Խարբերդցի (1628) 141
 » Քեմ. ստացող (1650) 229, 230
 » Վրդ. (1878) 512
 » Վրդ. որդի Կիրակոս Քանանայի
 430, 431
 Արիստոտել 42, 293, 487

- Արծկէ 12
 Արծրունեաց ազգ 468
 Արեհեալ՝ որդի Խոսրովա 535
 Արեւշ 416
 Արմաշ 238
 Արմաշի վանք 14, 243, 247
 Արմենակ Ասատուրեան 134
 Արմենակ աղա Ջրիկի 243
 Արշակ որդի Մանգուգայ 536
 Արշակունեաց զարմ 465
 Արշալիր 6- 134
 Արշալոյս Ղազինեան (1971) 265
 Արուզ խաթուն, մայր Պաղոս Փախանայի 397
 Արուսիմ Մուշեցի (1829) 190
 Արուսիմ գրիչ 383
 Արտամեա 276
 Արտաշէս որդի Ոգիաթայ 535
 Արտաշէս թգր. Պարսից 191
 Արտաւազդ Արք. Սիրմենեան (1950) 246, 311, 474, 476
 Արտեմիս 339
 Արտեմոն 335
 Արտեանայ ժոր 470
 Արցախ 409
 Արքայ՝ եղբայր Կարապետ գրչի 332, 336
 Արքայ խաթուն՝ կողակից Ղազար Փախանայի 380
 Արքայութիւն Քեմ. 316
 Աւագ Քեմ. հայր Բարսեղ գրչի 531
 Աւագ, Ոոր վկայ (1390) 416
 Աւետիս Քեմ. (շարականագիր) 475
 » Վրդ. Յովհաննէսեան (1890-1897) 3, 30, 32, 65, 67, 110
 » Վրժ. Պերպեռեան (1868) 248
 » Դպիր Պոլսեցի (1818) 33
 » Վրդ. Ստամպոյցի (1746) 496
 » Դպիր Աբգարեան, Փօթիշանցի (1838) 61
 Աւետիք Վրդ. (1688) 81, 83
 Աւետիք Երեց, որդի Ստեան Փախանայի (1742) 428
 Աւետեմ աթաբախ (1313) 388
 Աբշիրիշ՝ որդի Շահաբանայ 535
- Բ.
- Բաբալան (1450) 544
 Բաբգէմ Վրդ. Եպս. Կթղ. Կիլիկեան 42, 221, 243, 277, 351, 399, 436
 Բաբիլոն = Պաղտատ 330
 Բաբերդ 313, 514
 Բաբիդաս Եպս. Աղեքսանդրոս 389
 Բագարիչ 515
 Բագրատունեաց ազգ 468
 Բագմալեղ 468, 474, 476
 Բալու 205
 Բահադ 469
 Բաղէշ 270, 417
 Բաղտասար ստացող, որդի Նազարի (1693) 418
 Բաղտատ 289
 Բաղրամ գրիչ 207, 208
 Բանբեր Մատենադարանի 265
 Բասեմ 218
 Բասէլ Մուրատեանց 134
 Բարադամ 331
 Բարդուղիմէոս Եպս. Հոռվմայեցի 496
 Բարդուղ. որդի Բեյա 535
 Բարթող Մ. Թաթարեան (1867) 546
 Բարիագին գիւղ Ակմայ 165
 Բարիգ 73
 Բարկուշան 517
 Բարձրահայեաց Ա. Աստուածածին վանք 10
 Բարձրբերդ 354
 Բարդամ Քեմ. 374
 Բարունակ Կամարակապցի 285
 Բարուք 237
 Բարսամ միայնակեաց 385
 Բարսեղ Կեսարացի 16, 17, 19, 42, 43, 394, 411
 » Քեմ. Գրիչ, որդի Աւագ Փախանայի 530, 531
 » Ե. Ճմկըտուրեան 207
 Բդարիչ գիւղ 515
 Բեթանիա 17
 Բեթղեմեմ 32, 61, 320, 432, 535, 548
 Բելիար 481
 Բեմիկ Վրդ. Վանանդեցի 213, 451
 Բերիա 481
 Բզմունեաց ազգ 468
 Բիւզանդիա 488
 Բիւրական 541, 542, 544
 Բոդոստրոն 7
 Բոմբէ 7
 Բորթոսայիդ 7, 521

Բուլաման գիւղ 546

Բուղայ 417

Բուտայ կոստեղորդ (1508) 360, 381

Բրարիոն գրադրուհի (1778) 516, 517

Գ.

Գաբրիէլ երեշտակապետ 273, 276

» Կարապետեան, Խարբիրոյցի (1869) 164, 297

» Մարաշցի (1843) 294

» Վրդ. Պոր. Նիկոմիդացի 45, 227

» = Արիստակէս Ժեմ. (1837) 231

» Վրդ. առաջնորդ Հալապու (1743) 495

» Երեց (1784) 429, 430

» աղայ Սերգիեան (1819) 517

» Հարապեան, Ակնոցի (1832) 516

Գագիկ Շահանշահ (892) 114

Գալոյ Զոր 506

Գալուստ Վրդ. (1675) 116

» Վրդ. Քոբաքու (1861) 72

» Դպիր = Դաւիթ Վրդ. Կարմեցի (1822) 140

Գաւիթ 343, 347

Գաղատիա = Անգուրիա 317, 319, 445

Գամաղիէլ 283, 343, 433

Գամաղիէլի Վամբ 533, 538, 539

Գամանկ շահաստան 213

Գառնիկ Անժեքեան (1869) 132

Գասպար աղայ Արփիարեան 515

Գասպար Վրժ. Անթապի 10

Գասպար ամիրայ Մաշկերցի (1788) 500

Գարաման Օղի 83

Գարեգին Ժեմ. Պողարեան (1922) 399, 439

Գեղամ Տեր Կարապետեան (1908) 243

Գեղիցէ, դասար Մկրտչի (1601) 364

Գերմանիկ = Մարաշ 420, 423, 430, 484

Ս. Գէորգ Զօրավար 391

Ս. Գէորգայ Վամբ Աղոնոց 12

Գէորգ Եպս. Զմիւռնացի (1828) 72, 143, 146, 221

» Մամուկ 8

» Վրդ. Մխլախմատէ, Կ. Պոլսեցի (1706) 150, 153, 164

» Դպիր (1747) 500

» Մխարեան 427

» Մշեցի մոր մահատակ 444

Գէորգ Սկեւտացի 560

» Արդ. Վրդ. Եպս. Սուրճազցի (1786) 440, 441, 443

» Դպիր Պալատական (1810) 225

» Սրկ. Արժ. Տէր Յարութիւնեան, Ռոմանցի (1817, 1861) 9, 296

» Վրդ. 186

» Ճանսգեան, Մարաշցի (1910) 452, 459, 465, 471, 473, 476, 480, 483

Ս. Գլխադիր 301

Գողգոթա 197

Գորանդախտ վկայ 417

Գորգէմ Գմունի 417

Գուլիաք 543, 544

Գուլշար (1450) 541, 543

Գուրու չէշմէ 197

Գրիգոր Եպս. Ամուարգոյ 35, Կթղ. 474, 478

» Եպս. Անճիւրման 16, 388

» սրկ. Արապկերցի (1861) 40

» Եպս. Արծրունեաց 386

» Արթիշեցի 285

» Վրդ. Դարանդեցի (1828) 85, 141, 238, 240, 242

» Էմկիւրուցի, բժիշկ 52

» Լուսաւորիչ, Ս. 19, 335, 389, 390, 444, 488, 487

» Մերեմց 404, 559, 561, 563

» Կարապետեան (1810) 225

» Ժեմ. Կարմրցի 218

» Վրդ. Կ. Պոլսեցի (1825) 139

» Դպիր Հոռմկյացի (1820) 356

» Նարեկացի 53, 212, 276, 405, 451, 484, 554, 558, 560

» Նիւսացի 18, 19, 505

» Շոքայակիր 35, 84, 270, 319, 523

» Պարոնտէր (1812, 1834) 84, 317

» Պորանեան, Սիրվիսարցի (1922) 246

» Խոնաք Զուռեցի (1820) 356

» Զրկիրեան (1810) 225

» Աղայ Սաւալանեանց (1827) 80

» Վրժ. Սեքաստացի 104

» Սփանչեպողոր 16, 17, 19, 149, 335, 392

» Տաթեւացի 23, 74, 205, 208, 209, 211, 222, 430, 505, 546

» Դպիր Տեւրեկցի (1841) 84

» Էմփիեմեանց, Տիգրանակերտցի (1852) 281

Գրիգոր Տղայ 34

- » Վրդ. Տուտե որդի 34
- » Վրծ. Փեշտիմալեան 101, 104, 231
- » Երէց, որդի Փալատի (1541, 1558) 382, 388
- » Սրկ. Քեշիշեան = Վառամ Վրդ. Քեշիշեան (1888) 182
- » Արդ. որդի Սիրմայի (1435) 389, 400
- » Կթդ. ամ. Հայոց (1441) 248
- » Կթդ. (1450-1455) 544, 564
- » Կթդ. Կիւլիկեցոց (1688) 367, 418
- » Խայրապետ Դերմակի Վամից (1433) 401, 402
- » Վանկավարժ 53
- » Քեմ. (տաղասաց) 52, 53
- » Դպիր Արրահամեան (1843) 529
- » Եպս. Աջապահեան (1876) 540
- » Գրիշ (1450) 541, 542, 544
- » Գրիշ (1743) 494
- » Եւթառացի, որդի տէր Յակոբի (1797) 490, 491
- » Կեսարացի, ծաղկող եւ կազմող 447 448
- » Կթդ. Պահլաւունի (1149) 464
- » Պողարեան 441
- » Վրծ. Ռուբինեան (1880) 547
- » Տ. Քիւթիկեան (1908) 447

Գրիգորեւ Սրկ. 336

- Գրիգորիս Կթդ. Աղթամարցի 257, 266, 274, 276
- » Վկայատէր 201, 385
 - » Վրդ. Գալեմբարեան (1911) 141
 - » Արդ. (1821) 39
 - » Վրդ. 78, 79
 - » փակակալ Ս. Յակոբայ (1433) 549

Գորի Բաղաթ 518

Դ.

Դարէնս Մուշեցի (1843) 294

Դանեմդուր որդի Արտազգայ 535

Դադմատիա 20

Դամասկոս 220, 350, 524

Դամիէլ Մրգ. 237, 323

- » Կթդ. 105
- » Վրդ. Առաջնորդ Ամբաստի 403
- » Վրդ. որդի Կարապետ Քահանայի (1450) 541, 542, 544, 545

Դամիէլ Վրդ. Մեծովեցի (1837) 416

Ս. Դամիէլի Վամբ Կոբայ 12

Ս. Դամիէլի Վամբ Կեսարիոյ 531

Դաւիթ Ամյաղթ 77, 332, 391, 498

- » Գամծակեցի 151, 316
- » (զամծասաց) 411
- » Գմումի 417
- » Վրդ. Ստացող (1797) 491
- » Գրիշ (1686) 216, 218
- » Արք. Երուսաղէմայ (1807, 1822) 85, 241, 482
- » Եպս. Էջմիածնայ (1822) 85
- » Կթդ. Էջմիածնայ (1820) 85
- » Եպս. Խորքերդու (1441) 244, 246
- » Եպս. Կարմեցի, Գէպրգեան (1853) 25, 26, 41, 58, 62, 71, 127, 199
- » սրկ. որդի Կաւլամիրի (1584) 473

Դաբաթ

Դեմեար 339

Դեպսիմա խարոյ 398

Դերմակի Ամապատ = Ս. Թեոդորոս 331, 399, 401

Դերջան, Դերջան 313, 515

Դեռակորոս Եպս. Աղէքսանդրիայոյ 153

Դեռակորոս Եպս. Հայազն 19

Դիոգիմէս Լայէրտիոս 146

Դիոմէսիոս Արիսպազացի 35, 42, 497

Դիոմէսիոս Վրդ. (1801) 90

Դիոմէսիոս Օռնկոս 322

Դվմիկ գիւղ 286

Դոմիմիկոս Վրդ. 475

Ե.

Եադուպ Աղայ 25

Եաշ 301, 304

Երբայեռն պահպանակ 42

Եգիպտոս 46, 47, 58, 248, 350, 464

Եդեսիա 2, 350

Եգեկիլ Վրդ. Պապախանեան, Վանեցի 178

Եզնակ Կողբացի 222

Եզնիկ Յարութիւնեան, Մարաշցի (1892) 178, 179

Եթովպերն 86, 95

Եկեղեցաց գաւառ 468

Եղադիոս Եպս. 394

Եղիա չէլէպի (1657) 504

» Գրիշ (1659) 507, 508

- Ելիս Բերկերեցի 275
- » Վրդ. Կեսարացի (1724) 44, 45, 492, 493
 - » Վրդ. Յովհաննէսեան 80, 118
 - » Տնտեսան (1877) 135
- Եղիազար Կազմարար (1843) 530
- Եղիազար Կթղ. (1875, 1884) 43, 370
- Եղիազար Գեօ. Ղահրամանեան (1859) 524
- Եղիշէ առք. 415
- » Վրդ. 18, 19, 330, 388, 423, 492, 532
 - » Պտր. Դուրեան (1823-1828) 112, 248, 272, 351, 399
 - » Վրդ. Նաշցի, Փօթիշանցի (1838-1858) 40, 61, 282
 - » Խաչատուրեան, Ակնցի (1883) 297
 - » Արք. Զիլիմկիրեան 139
- Եղիսա, դուստր Սրապիոն խնայի 384
- Եղիսա, մայր Ամիրխան Գրչի 382
- Եմաուս 438
- Եմովք Նահապետ 293, 299
- Եշրամգուզայ՝ արդի Ենշրըռնայ 535
- Եպիփան Կիպրացի 18, 237, 388
- Եպիկորոս 283
- Եռիմէ Խազումի 115, 210
- Եսայի Վրդ. Կարապետեան, Դամասկացի (1900) 70, 71
- Եսայի մէլիք (1772) 522
- » Վրդ. Կեսարացի (1880) 9
 - » Վրդ. Մարգուսցի (1828) 103
 - » Վրդ. Նշեցի 459
- Ետմուտիոս 73
- Երազայիս = Արափկեր 367
- Երեմիա Վրդ. Բերիացի (1844) 8
- » Դարամաղեցի 44, 436
 - » Նպս. Նադեկիայ (1810) 225
 - » Վրդ. Տէր Կարապետեան 300, 327, 514
 - » Վրդ. Տէր Սեպեկեան (1870) 170
- Երեւան 53, 193, 313, 333, 457, 481, 583
- Երզնկայ 515, 523
- Երիֆով 508
- Երմշակ 230
- Երուսաղէմ 91, 93, 94, 101, 184, 172, 224, 240, 241, 273, 295, 334, 453, 463, 467, 481
- Եւա, մայր Աբգար Դարի 188
- Եւդոկիա = Թոխաթ 71, 72, 146, 280, 388, 370, 415, 418
- Եւքաղ 22, 238
- Եւսեբիոս Եմեսացի 333
- Եւսեբիոս Կեսարացի 19, 384, 387, 391
- Եւստատիոս Քիոսցի (1756) 501, 502
- Եփեսոս 22
- Եփեսոսի Ժողով, Սիւմնոդոս 153, 385
- Եփեսոս 339
- Եփիմիանոս 332
- Եփրատ 550, 506, 535
- Եփրեմ խորի 15, 17, 19, 70, 333, 335, 388, 394, 452
- » Կթղ. աւ. Հայոց 2
 - » Վրդ. Հաճընցի (1859) 28, 38
 - » Վրդ. Սեբաստացի, Պէգիրմեան (1892) 106, 128, 138, 148, 149, 168, 178, 181, 524
 - » Վրդ. Սանցի (1789) 64, 442
- Եփրեմիանոս աղայ 47
- Եփրիմանոս 280
- Ephraim Isaac (1976) 86, 96*

Զ.

- Զարուդանի Երկիր 474
- Զանկազոր 518
- Զապել Խազումի 310
- Զարեհ Ստեփանեան 134
- Զարիֆ 108
- Զուրապար իշխան Պապուսի (1149) 484
- Զաքարիա Կթղ. 18, 19, 384, 388, 390, 400, 414, 423
- » Պտր. Երուսաղէմի (1843-1848) 54, 70, 71, 294
 - » Պտր. Կ. Պոլսոյ (1773) 438
 - » Գրիչ. (1857) 503, 504
 - » ստացող 505
 - » Քիլիսիայի 387
- Զեբուն, Զէյթուն 385, 375, 376, 379, 411, 414, 428, 452, 453, 510, 511
- Զեման 146
- Զէֆիլոսիմ պիմ Ուստում 93
- Զիարեթ գիւղ 11, 243
- Զմիւռնիա 59, 80, 320, 392
- Զմրուք (1893) 417
- Զոհայ, մայր Սրապիոն խնայի 384
- Զոսիմոս Եպիսկոպոսապետ 385

Է.

Էրար (1608) 361
 Էյիսապետաթո 518
 Էկատարին Բ. կայսրուհի Ռուսաց (1768.
 1779) 438, 439
 Էմմանուել Թեաւարոս 86
 Էմկուրիա = Գաղատիա 317, 523
 Էյմիածին 54, 59, 98, 102, 120, 159, 187,
 193, 234, 268, 274, 523, 525, 541, 542
 Էվամէս, որդի Նոցաղեղի (1508) 361
 Էվատ 361
 Էտրեմէ, Էտիրմէ 285, 309, 312, 523
 Էրդրում 523
 Էրըշտեր զիւղ 11

Ը.

Ըյեաս որդի Մայրայի (1808) 473
 Ըոքստակէս Ս. 390, 468
 Ըստամբայ, Ըստամպոլ 187, 526
 Ըրազդատ 116

Թ.

Թագուհի Մաղաքեան (1883) 164
 Թագուհի Սէմէրեան (1832) 343
 Թագուոր վրժ. Ասլանեան, Պոսեցի 53
 Թաղէտս Աոբ. 393
 » Եպս. Թէֆիրտաղու (1875) 55
 » Վրդ. Թուրեան (1894) 1
 » Վրդ. Կոդսեցի (1533) 355
 » Եպս. 475
 Թաքար 275
 Թալէս, Թաղէս Մէլետացի 146, 231
 Թախոր Ղալայ 370
 Թանխարում կողակից Թորոս Երեցի 550
 Թամզարայ 515
 Թամբա խաթում, մայր Դամիէլ արեղայի 542
 Թամուրլամկ (1402) 539
 Թավրէզ, Թավրէժ 218, 313, 468
 Թաւդում 218
 Թափոր Լեռ 273
 Թերեզիմայ Սահակ Շմաւոն (1836) 182
 Թեւանայ, մայր Լեւոն Քահանայի 355
 Թէլաւ Բաղաբ 518
 Թէհրան 517

Թեղիտոս Եպս. Անկիրիայ 16
 Թեղոս Եպս. 336
 Թեղորոս Զաւրապար, Ս. 387, 475
 » Եպս. Անկիրիայ 17
 » Կթղ. Վամ. Հայոց 403
 » Միայնակեաց 17
 » Վրդ. Շիրակումի (1870) 169
 » Ստրատիատ, Ս. 475, 535
 » Կթղ. Աշրամի (1786) 441
 » Վրդ. Տարոնեան Խորենացի 523
 » Աթղ. Զոլուցի (1819) 449, 450

Ս. Թեղորոսի վամբ 563
 Թեոկիսմոս 293
 Թեոփիլոս Եպս. Աղէֆսամղրիայու 154, 388
 Թեոփիլոս կրմ. 332
 Թէֆիրտաղ 116, 143, 313
 Թիֆլիս 466, 518, 523
 Թղթոց Գիրբ 335
 Թողիկ 890. 246, 391
 Թովմաս Ազուիւնացի 288
 Թովմաս Գեմբացի 1, 28
 Թումայ Վրդ. Մեծոփեցի 115, 229, 448, 505
 Թումայ Քիմ. որդի Միլայիլի (1851) 184
 Թովմայ Վրդ. Զմբուլցի (1859) 28
 Թովմաս, որդի Սարգիսի (1701) 249
 Թովմաս Աղբրտցի (1848) 39
 Թովմաս Սրկ. 346
 Թորգոմ Արբ. Գուշակեան 337, 347
 Թորգոմայ Տում 462
 Թարդան 515

Թորոս հողագործ (1631) 198
 » Մշեցի 274
 » Տարեմեցի 260, 275
 » Աթղ. Գրիշ (1433) 548, 549
 » Քեմ. (1596) 565
 » Երեց Կեսարիու, որդի Գրիգոր Ե-
 րեցի 549, 550
 » Վրդ. (1638) 485, 486
 » Քեմ. (1747) 348
 Թրակիա 171, 242, 286
 Թրինջ 196
 Թրֆերէն 82, 227
 Թոխաթ 523
 Թոմարգայ 531

Ի.

Իաղլու 188

Իրերիացիք, Սպամիացիք 103

Իզմատիս 44

» Աստուածազգեաց 393

» Եւդոկիացի 387

» Վրդ. Հայոց 387, 388

» Վրդ. (1780) 111, 112

» Վրդ. Փափազեան (1815) 104

Իզմիր 248, 523

Իլիմիա կղզի 438

Իմէրէթ 518

Իժէէ պայրագտար (1827) 427

Իպրահիմ, արդի Իսաեանկի, Խպտի (1801) 90

Իպրահիմ փաշա (1830-1840) 427

Իպրայիլ 118

Իսաեանկ Արշ. Բաքերդցի (1883) 184

» Տէր Գրիգորեան 106

» Ե. Վրդ. Տէր Գրիգորեան, Անկիւ-
րացի (1847) 50, 51, 342

» Վրդ. (1858) 199

Իսաբնայ 116

Իսմայիլ աղայ Դըրսիմիկեան (1788) 286

Իտալեան լեզու 271

Իրաւափառ վկայ 392

Իւմէր որդի Խաղդապայ 53

Իւսկիտար, Իւսկիտար 38, 328

Իսուֆ մէլիք (1772) 522

Լ.

Լաթար 12

Լալիաթում 218

Լամարդիմ 150

Լամբարան 517

Լաննաբա 248

Լատինական լեզու, լատիներէն 284, 289, 322

Լատիներէն պաշտօնական 365

Լեւոն Գ. Խաչերեան (1868) 459

Լեւոն Ս. Խաչիկեան 89

Լեւոն բգր. որդի Հեթում (1286) 2, 310,
311, 319

Լեւոն Գեմ. արդի Վասակայ 355

Լեթալիս 318

Լիբանան 283, 281, 289, 291

Լիկիւմոն 457

Լիւմ Անապատ 143, 147

Լիպարիտ մղտեսի (1437) 402

Լուսաւորչի Սիւնի Բեթղաեմ 196

Լուսիկ 492

Լուսիոս Եպս. Հռոմայ 34

Լուսոսվիկոս Հաքերտ 40

Լուսոսվիկոս ԺԶ. 74

Լոռի 518

Լորէնցիոս Պասեթիոս 323

Լորէնցիոս Սէափուլի 271

Խ.

Պաղա ստացող 206, 207

Պաթումփաշա մղտեսի (1568) 188

Պալա սուլթան 495

Պալիֆի գիւղ 365

Պաղամու գիւղ 215

Պամգատայ, կողակից Սաֆարի (1580) 192

Պամիկ (1508) 361

Պամտմիր, հայր խուհայ Մովսէսի 413, 414

Պամտուտ, մայր Գրիգոր Երէցի 364

Պաշտառար Վրդ. Բաղիշեցի 523

» Աքովեան 28

» Վրդ. Պարբերդցի 276

» Կեչառեցի 265, 275, 403, 408,
550, 558

» Աքդ. Կեսարացի (1821) 236, 237,
242

» Աքդ. Սեբաստացի (1828) 309,
311, 312

» Կրմ. Վանեցի (1788) 206

» Վարդեստ, ուսուցիչ Ամիրխան
գրչի 382

» Կրմ. ստացող (1824) 204, 206

» Դպիր, Գրիչ եւ Ծաղկող (1729)
375, 377

» Վրծ. (1810) 225

» Վրծ. (1838) 10

» Գեմ. Գրիչ (1896) 452, 453

» Կթդ. Կիլիկեաց (1859) 508

» Գրիչ (1896) 510, 511

Պաչերես, հայր Նուրատիմի 218

Պաչիկ Դաւիթ 7

Պաչիմ գաւառ 518

Պաշխաթում՝ ղուստր Եղիայի 378-9

Պասապայ 320

Պասգիւղ, Կ. Պալիս 111, 112, 304

Պասխաթում (1828) 141

Պարաղուշ գիւղ 515

Խարախիւմ 402
 Խարայտիկիմ գիւղ 515
 Խարապշահար 12
 Խարաքիլիսէ գիւղ Երզնկայի 515
 Խարքերդ 106, 108, 244, 246, 532, 540, 548, 547
 Խարխիմ գիւղ 515
 Խարձ 12
 Խարպամտայ խամ (1313) 339
 Խաւճալ 218
 Խաւրոս (1545) 359
 Խէրխաթում 401
 Խըճիգամ 10
 Խոծորեկ գիւղ 515
 Խըմծորիկ 11
 Խոծուեռեկ գիւղ 514
 Խըմձոր, կնձակից մահտեսի Ներսէսի (1884) 371
 Խըրպէ Կակօ 11
 Խըրուսանդոս 444
 Խժիշք գիւղ 12
 Խիկար իմաստասէր 196, 333, 336, 457, 481
 Խլիմ Ասլամ (1183) 350
 Խոնու, Խոնուգ 12, 313
 Խոմդ, մայր Ասատ միայնակեցի 538
 Խոշմուտ փաշա (1819) 456
 Խոխոնեանց ազգ 468
 Խոսրով բգր. պարսից 417, 487
 Խորասան 495, 506
 Խորեմ Արք. Նարպէյ 101, 132
 Խորոյ գիւղ 515
 Խոցաղեղ, արդի էվանեսի (1808) 381
 Խուրս գիւղ 514
 Խուժաստան 392
 Խումրայ գիւղ 515
 Խուռուշայ 515
 Խրիմ 439
 Խրիմեան Հայրիկ 134, 168
 Խրիսթիանոս պտր. Կ. Պոլսոյ (1737) 94
 Խրիստապոլիս 71, 220, 513
 Խոթամուր 12

Մ.

Մագ գիւղ 515
 Մաթ գիւղ 515
 Մալվա Վրդ. (1286) 319
 Մածկազիդ 340

Մաղկար գիւղ 515
 Մալըվար 515
 Մառդըց 545
 Մառն գիւղ 218, 218
 Մեքում Վրդ. առաջնորդ Մարաշի (1695) 423
 Մըղմէր 518
 Միգետի գիւղ 515
 Մդակ 12
 Ս. Մոնդեան Վամբ 307, 308, 319, 549
 Մորքեմը 282
 Մոագատիկ 509

Կ.

Կալկաթայ 4, 6, 50, 51, 182
 Կախէթ 518
 Կամախ 515
 Կամարակապ գիւղ 283, 285, 515
 Կամարակամ Տուն 114, 210
 Կայսերական Գիրք 385
 Կանա 273
 Կաշլը Կեօմէտի գիւղ 531
 Կապան Մատեմ 515
 Կառնի գիւղ 515
 Կառուշլայ գիւղ 515
 Կատարիմէ կոյս 476
 Կարապետ Ազմաւորեան (1810) 228
 » Գ. Առաքել 5
 » Գարիկեան (1877-1912) 219, 220
 » Դարբինեմ, Բեմկըցի 272
 » Դիմ. Նդիանեան, էվերեկցի (1885) 531
 » Եղուրտեան (1885) 531
 » Արքեպ. էվերեկցի (1859) 524
 » Ընկուզեան, Նիդկիացի (1857) 70, 71
 » Վրժ. Թովմասեան, Կրկտացի (1878) 80
 » Խառիկոնցի (1435) 403
 » Արք. Կարոյ (1820) 140
 » Վրժ. Կեսարացի (1878) 87
 » Արք. Կ. Պոլսեցի (1834) 41, 71, 144, 145, 220, 512
 » Մարգըւանցի (1843) 284
 » Մաղկոսեան 166, 171
 » Սրկ. Մկրտչեան, Թէֆրտաղցի (1847, 1854) 71, 143
 » Ն. Նագարեան 365

- Կարապետ Գ. Ջեմեմեան, Զմիւռնացի
(1868) 152, 153
- » Պաղտատիան, Պալատցի (1862) 122
 - » Վրդ. Տէր Կարապետեան 144
 - » Տէր Մկրտիչեան (1876) 247
 - » Վրդ. Տէր Յովնաննուսեան, Ռեմոն-վանցի (1878) 60
 - » Քեանալեան, Զրիկցի 243
 - » Կրն. Գրիչ 331, 336
 - » ստացող (1364) 386
 - » Քհն. որդի Յովաննիսի (1450) 357, 359
 - » Վրդ. (1695) 423
 - » Վրդ. (1726-1732) 375, 377, 379
 - » Քհն. Խասգիւղի (1839) 304

Ս. Կարապետի վանք Մշոյ 530

Կարիճ 53, 283, 286, 294, 313, 469

Կարոյոս Մեծն 168

Կաֆայ 77, 523

Կէլեմսիոս արքայ 281

Կեմսարբեր վանք 12

Կեռան թագուհի 311

Կեռաս իրիցկին (1628) 141

Կեսարիա 139, 528, 531

Կիլիկեան ձեմարան 439

Կրիկիա 160, 246

Կիպրոս 54, 84, 313

Կիսակէս խաչապաշտ 196

Կիրակոս Աթղ. Առանցի (1785) 64

- » Վրդ. Երզնկացի 43, 214
- » Եպս. Երուսաղէմացի (1837) 79
- » Կարմեցի (1853) 171
- » Վրդ. Մարգարեան, Սեբաստացի (1889) 221
- » Եպս. Գրիչ (1479) 203
- » Կթղ. Կիլիկիոյ (1809, 1819) 435 450
- » Վրդ. 488
- » Դպիր, ռաւուցիչ Միքայէլ գրչի 424
- » Քհն. հայր Արիստակէս Քահանայի 230

Ս. Կիրակոսի Ամպատ, Եզընկայ 198

Կիւմիւշխանայ 514

Կիւլլէ 38

Կիւրեղ Աղեֆանդրացի 16

- » Երուսաղէմացի 18, 335, 387, 389, 391

Կիւրեղ Վրդ. Զէյթունցի (1858) 8, 26

- » Քհն. Լեւեցի, հայր Աստուածատուր քահանայի 485, 486
- » Օհանեան, Շապիմ Ղարաբիսարցի (1847) 39
- » Կրն. (1453) 339

Կիւրիան Կթղ. Վրաց 34

Կլեմէս Եպս. Հռոմայ 34

Կղիփոսի վանք 333

Կոկիսան 389

Կոմիտաս Կթղ. 334

Կոմիտան 471, 472

Կոստան որդի Ռամազի 168

Կոստանդինուս Բգր. 116, 467

Կոստանդին Կթղ. (1313) 339

- » Գրիչ 277, 278

» Կթղ. (1438) 549

» Սիրիկ, Սրիկ, 551, 558

» արքայ Հայոց 474, 476

Կոստանդնուպոլիս 318, 365, 438, 501, 523, 546

Կուլամիր սրկ. Գաղատացի (1684) 471, 472

Կուտա? գիւղ 401, 402

Կուլմեյիոս 97

Կուրմիստան 287

Կուռց Ամպատ 60

Կոման, որդի Կիրակոսի 540

Ս. Կոմոսի վանք 11

Հ.

Հալեպ, Հալապ 91, 251, 399, 439, 450, 456, 481, 484, 496, 506, 508, 509, 522

Հակեթառական Տիմոթէոսի 487

Հաղբատ 34

Համագաստեանց ազգ 468

Համամ 426

Համաւոր, մայր Դամիէլ արքայի 544

Համբարձում Այթըրարմախեանց 48

Համբարձում Անիմեան (1876) 120, 167

Համիթ 523

Հայաստան 190, 457, 488

Հայկերտ 11

Հայոց ազգ 468

Հայոց Նոր Վկաները (1903) 286, 444

Հայրապետ Երեց 511

Հայրապետ Եպս. (1467) 350

Հայրապետ Սրկ. Տէր Գրիգորեան, Գաղատա-

ցի (1828) 172
 Հայ 487
 Հայֆա 448
 Համես Գրիշ, որդի Դամանոս Քանանայի 354
 Հանուշ 354
 Հապեշիստան 25
 Հասանդալա 548
 Հասկ Ամսագիր 283, 552
 Հացունաց Երկիր 548
 Հաւարծիմ վանք 106, 107
 Հեթումքեր (1284) 34
 » Պարոն (1351) 280
 » Բգր. (Բ.) 474, 478
 » ամիր (1437) 402
 » Երեց Խազունց (1478) 354
 » (տաղասաց) 410
 Հերովդես 283, 535
 Հերադեղ 543
 Հիպոդիտոս Եպս. Բոստրացի 17
 Հիւսանկերտի վրձ. Կ. Պոլսեցի 104
 Հնդկաստան, Հնդուստան 3, 6, 273, 331, 390, 519
 Հուլյանոն խոն 310
 Հոփսիսիմանք Ս. 389
 Հոռմ 21, 467
 Հոռմայեցիք 487
 Հոռմկլայ 2, 385, 556, 563
 Հրաշեայ Անահան 508
 Ս. Հրեշտակապետ Եկղ. Պալաթու 141
 Ս. Հրեշտակապետ վանք 196, 522, 524

Զ.

Ձիքենեաց Լեռ 248, 531, 548
 Ձորայ Գետացիք 35

Ղ.

Ղաթար (1508) 381
 Ղարլամ Գրիշ 457, 458
 Ղազալ Սալուտակցի 380
 Ղազախ գաւառ 518
 Ղազար ամիրայ 49
 » Արկ. Գետաշիմեցի 79
 » Երեց, որդի Մարտիրոսի 359
 » Արթուր. (1581) 583
 » Եղիազարեան (1820) 517
 » Թորոսեան 409

Ղազար Թ. Տէր Մթաշեան 489
 Ղազարիոն 422
 Ղազարոս Արկ. Տէր Սահակեանց, Խարբերդցի (1858) 41
 Ղազարու վանք 11
 Ղալա Տէրեսի 441
 Ղալաթիա 42, 285, 312
 Ղայեայիտունդար 218
 Ղարազազ խոն (1691) 545, 546
 Ղարակուլայ, եղբայր խոջայ Ջարակի 380
 Ղարաիսար = Կողոմիա 87
 Ղարաթայ՝ հայր Սաֆարի 192, 193
 Ղարաթշոյ վանք 565
 Ղարապաղ 518
 Ղարիպ խոնայ 419
 Ղաւզան 116
 Ղափան 517
 Ղեռնդեանք Ս. 387
 Ղըզլար տուն (1586) 218
 Ղիմաթ, մայր տէր Թումայի (1851) 184
 Ղիմաթ, մայր Ներսէս գրչի 538
 Ղուզուլջան գիւղ 515
 Ղուկաս վրդ. Խարբերդցի (1727-1749) 147, 284, 322, 449
 » Վրդ. Խոկեան (1877) 291
 » Դպիր վանանդեցի 288
 » Կթղ. ամ. Հայոց 285
 » Եպս. (1591) 546
 Ղուկեանոս Խարիրապետ 392
 Ղունկոս 20, 21
 Ղուպայ 517
 Ղուտրաթ 193
 Ղպտի 196
 Ղրիմ 383
 Ղոնայ մանտեսի 419
 Ղոնայ, հայր Սարգսի 378

Ճ.

Ճանիկ 514
 Ճապրաւէ վրդ. Մառնոց (1802) 466
 Ճավաթ խան (1804) 282
 Ճավայ 8
 Ճարակ խոջայ ստացող 380, 381
 Ճաւար 381
 Ճիւն Ալի փաշայ (1710) 438
 Ճիւնկիզխան 227, 437
 Ճիրմի, որդի Կիրքորի 419

Ճիրթիս արկ. որդի Մուսայի, Ասորի (1724-1727) 81, 83
 Ճռհար, մայր Պետրոսի 363
 Ճռտկան 12
 Ճռմանիկ 11

Մ.

Մադրաս 2, 6, 7
 Մալդարա 116
 Մահմուտ սուլթան (1837) 101
 Մաղաբիա Վրդ. (1802) 481, 482
 Մաղաբիա Պտր. Օրմանեան (1803-1808) 102, 236, 243
 Մադսուտ զուռնաչի (1590) 540
 Մադսուտ մաղաչ (1855) 426
 Մամբրե վերծանող 388
 » Մ. Վրդ. Մամիկոնեան (1886, 1873) 11
 » Վրդ. Եպս. Մարկոսեան (1875, 1895) 99, 134, 136, 177
 Մամիկոնեան 468
 Մամուշ, կնճակից Մարկոս Երեցի (1384) 395
 Մամազկերտ 12
 Մամանադի 489
 Մամանայ, մայր Սերոբէ քահանայի 339
 Մամդիկ 5
 Մամուէլ (զամծասաց) 411
 Մամուէլ Արմաբէշ 326
 Մամուկ Դպիր Թօփմեան (1822) 440
 » որդի Մովսէսի (1895) 420, 423
 » ստացող, որդի Յակոբայ (1895) 420, 423
 » խոնայ 371
 » Սուբիասեանց, Կուսուշխանցի (1786) 68
 » Դպիր Տէր Յօսմանիսեան (1821) 37, 38
 » Վարդապետեան, Սուրբազգի (1786) 441, 443
 Մաշկերտ 515
 Մասիլիոն 291
 Մասիս Լեռ 53
 Մատթէոս Դպիր (1740-1826) 617
 » Կրդ. Էմիլեանի (1859) 98
 » Արդ. Բարիազիմցի (1808) 164, 185

Մատթէոս Կամիսեցի 272
 » Վրդ. Ջուլայեցի 223, 404, 408, 409, 553, 555, 557, 580
 Մատիո Առաքելոյ Վանք 11
 Մատնալանք Ղլրաթու 12
 Մարաց ազգ 417
 Մարգարայ Արքեպս. (1591) 546
 Մարգար Վրդ. Եւդակիացի (1771) 546, 547
 Մարգար Գեմ. Տէր Գեորգեան, Սասնցի (1834-1850) 491, 496, 497
 Մարգարիտ, դուստր Զեքուանցի Վարդանի 386
 Մարիամ Ս. Կոյս 335
 Մարիամ Մազդազնեանցի 545
 Մարկոս Դարանադեցի (1821) 76, 242
 » Արք. Եւդակիացի 172
 » Գեմ. Մարտիրոսեան (1833) 319
 » Եպս. Զեմէտայ 79, 80
 » Մ. Վրդ. Պօղոսեան, Փօթիշանցի (1817) 296
 » Յօսէփիմոն 323
 » Երեց գրիչ (1384) 396
 » Երեց (1644) 387, 388
 Մարմար, դուստր Կոստանի 163
 Մարուգէ Արդ. (1433) 549
 Մարուշ 354
 Մարտիրոս Գեմ. Ակնցի 331
 » Էրզուրումցի (1843) 294
 » Գեմ. Թօխաթեցի (1893) 418
 » Կարապետեան 169
 » Կուսուցի, դերձակ 403
 » Դարամարցի 285
 » Վրդ. Ղրիմեցի 196
 » Ճամսուգեան, Մարաշցի (1910) 458
 » Վրթ. Սիմանեան 10
 » Եպս. (1467) 131
 » Երեց գրիչ (1580) 191, 193
 » Էլեւայի (1771-1774) 49, 285
 » Արք. Առաջնորդ Զմիւռնիոյ (1810) 225
 » Եպս. (1709) 508
 » Դպիր (1748) 500
 » Սրկ. (1781) 38
 » Սրկ. Եղբայր Դաւիթ Եպիսկոպոսի 246
 » Եպս. Երուսաղէմի (1433) 549
 Մարտիրոսեան Ա. (1909) 333, 457, 481
 Մացուցանց գիւղ 218, 218

- Մաքսիմոս կրճ. 92
 Մելիքիճե, Մելիքիճե 362, 364, 385
 Մելիքի Տաշիր, մակամուռ Զախմախ (1441) 246
 Մելիքսեթ վրդ. Առաջնորդ Առփայի (1623) 312
 Մելիքսեթ վրդ. Առաջնորդ Անբաստիռ (1660) 318
 Մելիքսեթ վրդ. (1801) 201
 Մելիքիսեդեկ Պաղտատարեան 184
 Մելիքիսեդեկ Գրիշ Կ. Պալսեցի (1782) 501
 Մելիքեռ որդի Միմաստի (1777) 428
 » Բեռ. Բաբարուղար (1838) 387
 » Վրդ. (1848) 249
 » Բակաբեան, Թրակացի (1880) 164, 297
 » Բեռ. 304
 » Գասպարեան (1832) 514
 Մեծփայ վաճ. 12, 418
 Մեհրուբ որդի Հուսայ 535
 Մեսրոպ Օռն Ոսեան 444
 Մեսրոպ վրդ. Ս. 391
 » Վրժ. (1785-1810) 225
 » Բեռ. (1810) 225
 » Վրդ. Կարապետեան, Գալլընե-
 եանց, Տիգրամակերտցի (1858) 28, 39
 » Վրդ. (1888) 295
 Մեսրոպ վրդ. Եպս. Նշանեան (1915, 1927) 141, 240, 245
 Մերկիսոս Զիւմուր Ս. 392, 476
 Մերսին 249, 280, 510
 Մեհեմեդ սուլթան Ֆեդի (1451) 437
 Մեմուր, կողակից խումայ Մովսեսի 413, 414
 Մընակ Եղուրտեան (1885) 531
 Միմաս վրդ. Առաջնորդ Եղուրտի (1684) 370, 418
 » Վրդ. Խասապացի (1821) 320
 » Իսկիսարցի, Եղուրտի (1847) 39
 » Վրդ. Երմիկեան, Ամրիկեան, Մա-
 լաթիացի (1868) 2, 10
 » Վրժ. Ուրիացի 10
 » Դպիր, որդի Յուսուֆի 447
 » Պարամեմ, Թաթաթեցի 418
 Միլագիւղ, Կ. Պոլիս 33
 Միսաթ Թամարեան (1808) 243
 Միսիս 485, 486
 Միսիր, որդի Աբրահամի (1732) 377
 Միրաթ Դպիր Կամարակապցի (1703) 282, 283
 Միրզախան մէլիք (1772) 522
 Միրիման մահտեսի 425
 Միլայել Բեռ. որդի Յոսեմեա Բախմայի
 (1460) 358, 358
 » Կթղ. (1568) 188
 » Թոթաթցի (1619) 385
 » Մաղկոզ, որդի Բարդաւ Գրիշի
 (1684) 368, 372, 417
 » Կթղ. Կիլիկեացի (1738) 379, 442, 495
 » Կթղ. Կիլիկի (1848) 427
 » Սրկ. Ղախարամեան (1859) 524, 525
 » Սրկ. որդի Բարսեղ Բախմայի 424
 » Կթղ. Եմ. Հայոց 415
 » Ասորի 268
 » Վ. Աստուածատրեան 280
 » Վրդ. Զամեան 104, 202
 Միլեռ Ամապատ 348, 350
 Միսիր Սրիվանեցի 406, 561
 » Գռ. 3, 115, 523
 » Մուշեցի (1848) 284
 » Վրդ. Սասնեցի 416
 Մկրտիչ վրդ. Արծրունեան (1854-1861) 9, 151
 » Երեց Արմիշեցի 360, 361
 » Վրդ. Խամամիրեան (1868) 11
 » Վրդ. Խրիմեան (1869) 120
 » Ղազարեցի (1772) 522
 » Աղայ ձեղայիրեան (1838) 80
 » Վրդ. Մարաշցի (1854) 7
 » Եպս. Նաղաշ 266
 » Սեկերեան, Կամարակապցի
 (1784) 285
 » որդի Սեֆերի (1774) 49
 » Սրկ. Տիգրամակերտցի 297
 » Արդ. գրագիր Ս. Եղուր (1839) 524
 Մկրտում Սրկ. Զուրաբեցի (1684, 1683) 368, 370, 372, 416, 417, 418
 Մոսիր գիւղ 239
 Մոսկով, Մոսկով 67, 456
 Մոսկով 91
 Մովսէս խումայ, որդի Խամուրի (1677) 411, 413, 414
 Մովսէս Ա. Բեռ. Ժամակոչեան (1883, 1907)

427, 448, 448
 Մովսէս Սահակ Շմաւոնեան (1836) 182
 Մօսէս Քիմ. Փամփեոցի 197
 Մովսէս Քերթոզ, Խորենացի 196, 388, 390,
 488, 497
 Մուղամ խան 364
 Մուղայուլ, հայր Խաչատուրի 376
 Մուշ 11, 190, 444
 Մուշեղ Քիմ. Տէր Բարթաւման (1908) 243
 Մուսափայ Բդեշի 288
 Մուրատ սուլտան (1575, 1594) 313
 » սուլթան (1632) 84
 » խան դադի 88
 » Խաչատուրեան, Ռշտունցի 189
 Մսեր 287, 522, 523
 Մսըրձան խան 1657 504
 Մրգատայ 44

Թ.

Թակոբ բանաստեղծ 275
 » Վրդ. Ակնցի (1860) 524
 » Դպիր Ամասիացի (1800) 56
 » Դարբինեց, Բնկրցի (1786) 272, 277
 » Քիմ. Եղոնիկացի 503
 » Թօփեան 14, 23
 » Վրդ. Թօփուգեան, Վանցի (1839,
 1843) 143
 » Լաթիֆեան (1810) 226
 » Ա. Մերիկեանց, Զմկածագցի (1886)
 177
 » Ղզարեցի (1854) 147
 » Վրդ. Ղրիմցի 298, 316
 » Եպս. Մծրմայ 18, 148
 » Արդ. Մալիցցի (1823) 298, 300
 » Սրապիմ Մուրատեան 142
 » Եպս. Յովհաննէսեան, Տիգրանա-
 կերտցի (1843-1875) 7, 9, 10, 13,
 14, 57, 58, 227, 319
 » պտր. Նայեան 322, 348
 » Եպս. Նեարարեհչ 183
 » Կթդ. Շամախեցի (1759) 450
 » Վրդ. Զիլիմկերեան, Կէլիպոլուցի
 (1843, 1856) 90, 294
 » Արդ. Պալատցի 346, 347
 » Պալեուիեան 445
 » Պաւլիսիոս 322

Թակոբ Պօղոս Պուեուր (1856) 291
 » Կթդ. Զուղայեցի 69
 » Արթ. Սեւերեկցի (1886) 10
 » Եպս. Սրմայ 17, 19, 23, 388, 414, 423
 » Քիմ. Տէր Միսիթարեանց, Ալէքսան-
 դրապոլեցի (1862) 169, 170
 » Վրդ. Քալէմֆեարեան (1881) 445
 » արդի Յովսէփայ, Տեառնեղբայր 334,
 335, 384, 390, 393, 432, 533
 » պտր. Ըստաթաւի (1568) 188
 » Դպիր (1654) 228, 229
 » Վրդ. (1743) 78
 » խանայ (1771) 284, 285
 » Քիմ. հայր Յովսէփ Գրչի 401
 » Գրիչ, արդի Գրիգորի (1444) 532, 533
 » չէլէպի (1657) 504
 » Զահրմկալ (1683) 419
 » Քիմ. (1748) 507
 » Վրդ. Քեռի Աստուածատուր Եպիս-
 կոպոսի 564

Ս. Թակոբայ Վանք Աշտուի 247
 Ս. Թակոբայ Վանք Երուսաղէմի 2, 25, 29,
 30, 32, 38, 40, 41, 44, 45, 50, 57, 65, 70,
 85, 120, 122, 128, 135, 137, 144, 151, 152,
 177, 179, 181, 226, 313, 317, 319, 340,
 344, 521
 Թակոբեան Նազարեան 445
 Թապիկ 280
 Թասմիկ Սահակեան 285
 Թարութիւն Սրկ. Գերմանիկեցի (1845) 307,
 308
 » Արթ. Եղեսպցի (1843) 54, 484
 » Եղիայեան 303
 » Քիմ. Եսայեան (1923) 201, 279
 » Պ. Զինթիմեան (1888) 152, 153
 » Վրդ. Խիզանցի (1790, 1804) 48,
 48
 » Վրդ. Կարոնցի (1796-1810) 225
 » Վրթ. Կիւլասարեան 10
 » Սրկ. Կիւլսէրեան = Բարգէն
 Եպս. 448, 450
 » = Յարոյ Դպիր Ղաթրեան
 (1826) 428, 427
 » Սրկ. Մամակեան (1910) 144
 » Մարաշցի (1842) 293, 294
 » Աղայ Նիգիպեան 10
 » Աղայ Պիլեան 58

Թարուքիւն Պետրոսեան, Ատանացի (1855)

25

- » Վրդ. Սահարեան (1843) 143
- » պտր. Երուսաղէմի (1898) 101
- » Տէր Մարկոսեան 158
- » Տէրպապեան (1799) 518, 519
- » փաշա 444
- » Բիւրսեան 280, 275

Ս. Թարուքեան Տաթար 507

Թեոփ, որդի Ստեփանոս քահանայի 280

Թիգրաւզիտ = Աստուածատուր վկայ 418

Թոպալ 7, 53, 80

Թովակիմ, Կայր Ս. Աստուածածնի 390

- » Արդ. Մովսէսի (1760), պտր. Երուսաղէմի 50, 89, 522, 523
- » Աղիազարեան (1820) 87
- » Ամուսի վամբ Թոփարու 72

Թովասափ թգր. 417

Թովհաննէս Եպս. Անիւիոյ (1450) 543

Թովհաննէս Կթղ. Անթէպի (1612) 317

- » Փողարեան, Ամբրոսի (1891) 305, 306
- » Գեմ. Տէր Մկրտիչեան, Աշոտացի (1900-1928) 247, 248
- » Ավդալ 1
- » Վ. Ազեբ (1913) 470
- » Աւետարանիչ 22
- » պտր. Բաղիշեցի (1727) 284
- » Վրդ. Բաղիշեցի, Բուժիկ 523
- » Եպս. Բերիոյ = Փիլիպպոս Վրդ. (1845) 491
- » Դառնեցի 429, 464
- » Ամիրալ Գեորգեան 329
- » Եպս. Դամասկոսի 94
- » Երզնկացի 52
- » Սրկ. Երզնկացի (1545) 359
- » Հայրապետ Երուսաղէմայ 387
- » Վրդ. Երուսաղէմացի (1724-1727) 92, 94
- » Վրդ. Ենթիտիմեայեան, Եւդեկիացի (1851-1853) 54, 86
- » պտր. Զմիւռնացի (1880) 9
- » Վրդ. Էրզրումցի 444
- » Էմուս 323
- » Թիկաւրանցի, Թուրկուրանցի 184, 233, 260, 262, 263, 268, 274, 278, 410, 562
- » Մ. Վրդ. Զէյթունեան (1850)

55, 72

Թովհաննէս Լուսկանց (1450) 359

- » Վրդ. Մործարեցի 221
- » Կարմեցի (1813) 288
- » Վրդ. Կոզեռ 45
- » Գեմ. Հիւմբարպէյնեան (1861) 59
- » Մաղաբեան (1820) 517
- » Արդ. Մակունցի 545
- » Մայրեկանեցի 394
- » Մամուկանի 333, 387, 525, 535, 536
- » Թ. Մարուք 7
- » Մկրտիչ 389, 468
- » Ոսկեբերան 18, 18, 19, 22, 23, 50, 53, 150, 387, 389, 391
- » Որսանեցի 470, 488, 490
- » Արդ. Զորիկ 544
- » Կթղ. Պատմաբան 58
- » Վրդ. Պուզ 410, 563, 555
- » Տէր Կարապետեան, Պրոսպի (1827) 79, 328
- » Տրպապեան (1799) 518, 519

Թոհաննէս ամիրալ, որդի Ստեփան Տէր Պոսեան քահանայի 528

Թովհաննէս Վրդ. Գ. Մեծ Իփէկեան, Պրոսպի (1871-1910) 3, 5, 8, 109, 120, 122, 128, 130

- » Գեմ. Պողոսեան (1833) 319
- » Գեմ. Խաչիկեան, Զուղայեցի (1847) 51
- » Վրժ. Գեմ. Միրզայեան, Վանադեցի (1827) 80, 128
- » Դպիր Վանեցի (1848) 226
- » Վրդ. Տարանեցի 15, 18
- » Վրդ. Տիգրաւանեցի 48
- » Գեմ. Փարալ Սարգեան, Մարաշցի (1835) 491
- » Երեց գրիչ (+ 1384) 394
- » Գրիչ, որդի Նոյ Երեցի (1677) 411, 414
- » Կթղ. Կիւիկեցուց (1729-1732) 375, 377
- » Պտր. Կ. Պոսոյ (1802-1810) 224, 225
- » գրչապետ (1695) 415, 423
- » Երեց 278

Թոհաննէս Եպս. Սոր վկայ (1483) 417

Յովանէս Վրդ. (մեկնիչ) 466
 Յոնանէս Եպս. (շարականագիր) 475
 Յովսէփ Արք. Արզուման (1780) 341, 456

- » Գավաճեան (1873) 133
- » Քհմ. Եւդակիացի (1882) 54
- » Վրդ. Թովուզեան, Վանցի (1870) 12
- » Կիրակոսեան, Բերիացի (1841) 143
- » Մ. Մեծատուրեան, Սիմեանի-
 ցիւղցի (1901) 177
- » Նիգիացի 493
- » Շիշմանեան 120
- » Յեր Վարդանեան, Մարաշցի (1899)
 168
- » Գրիչ (1183) 349, 350
- » Արդ. Գրիչ (1433) 401
- » Գրիչ (1435) 399, 400
- » Եպս. Ասորի (1666) 92
- » Սրկ. որդի Դասպարի (1846) 91
- » որդի տէր Մարտիրոսի (1799) 465
- » Կրմ. Գրիչ 480, 484, 485
- » Գրիչ 550, 558

Յորդանան Գեո 15, 85, 224

Յուդիթ 509

Յուլիանոս ուրացող 387, 394

Յուման, Էռզնգաւակ խմբայ Մովսէսի
 (1677) 413, 414

Յումարեմ 200, 240

Յումարեմ պահպանակ 367, 369

Ն.

Նաբոլեոն (1809) 100

Նազարէթ Աղայ Նազարէթեան 10

Նազուլ, մայր Սահակ իրիցու (1682) 195

Նախիչեան, Նախիչեան 288, 517

Նաեապեոն Կթդ. (1693) 418

Նանա Ասորի 492

Նարեկ գիւղ 25

Նարեքաթում դուստր Մուղամի 211

Նեդոս Յզմ. 32, 499

Նեոմ պեղծ 467, 470

Նեստոր 506

Նեստղաց ազգ 467, 469

Ներկիզ, մայր Սահվանոս Երեցի (1874) 528

Ներշապուհ Եպս. Մամիկոնեից 113

Ներսէմ կայսր 20, 22

Ներսէս ստացող, Ամբասցի (1684) 370,

371, 373

Ներսէս Գազանմեան, Բերիացի (1828) 40

» Արք. Գեորգեան, Թրակացի (1848-
 1908) 3, 6, 33, 56, 100, 101, 519

» Եպս. Առաքնորդ Դերմկի Ուխտիմ
 (1433) 401

» Նաթանըլիեանց (1802) 399

» Քհմ. Թավուզեան (1923) 439

» Լամբրոնացի 2, 34, 37, 78, 285,
 400, 446, 465, 466

» Սրկ. որդի Միւլմոն Բաբանայի (1838)
 368, 387

» Քհմ. Յարութիւնեան (1808) 302,
 304

» Կլայեցի, Շմարեալի 2, 77, 278,
 385, 386, 390, 392, 404, 405, 407,
 408, 484, 485, 479, 487, 551, 554,
 557, 560

» Պաղտասարեան, Ամբասցի (1870)
 287

» Աղայ Պայօզեան 10

» Վրդ. որդի Աստարշահի (1402) 533,
 538

» Դարանապետ (1699) 271

» Գրիչ 505

Ս. Ներսէս Եկդ. Հոռմկլայի 356

Նեոփիտոս արդ. 301, 304, 324

Նիգիպ 427

Նիկիոյ Ժողով 114

Նիկողայոս Եպս. (1596) 565

Նիկողայոս Քհմ. Նդիաեանց 4

Նիկողայոս Ստրատեմց 112

Ս. Նիկողայոս Եկդ. Կամրուկի 242, 312

Նիկողոս (1710) 556

Նիկողոս Աղայ Հովանեանց (1838) 80

Նիկողոս Աղայ Նազարէթեան 10

Նիմուէ 443

Նշան Ճանգեան, Մարաշցի (1910) 455, 484

Նշանագիրք 506

Նոյ Երեց 414

Նոր Նախիչեան 439, 456

Նորայր Եպս. Պողոթեան (1957-1963) 245,
 246, 280, 399

Նուխի 517

Նուրայէլ, որդի Գրիգորի (1437) 402

Նուրատիմ ստացող (1586) 216, 218

Նուրիմ մղտեսի (1628) 141

Ծ.

Ծոռոք 229, 230

Ո.

Շաղոպրիամ 150
Շալալի խաթուն (1450) 358
Շահամիր 403
Շաքրադաշ, եղբայր Խոջադեղի (1508) 361
Շահգամամ, դաստր խոջայ Ճարակի 360
Շահգասայ, կռակից խոջայ Ճարակի 360
Շահեպ որդի Գուլբարայ 535
Շահնազար մելիք (1772) 522
Շահում, մայր Աբրահամ գրչի 270
Շահսուլթամ, կեմակից խոջայ Մամուկի 371
Շահրիթեր, հայր Ղազար Երեցի 359
Շահրիստամ, կռակից Միրիթամի 425
Շահփաշայ (1683) 417
Շահփուր պարամ, ստացող (1479) 203
Շամ 522
Շամախի 517
Շամիրամ 110
Շամշա խաթուն, մայր Կարապետ Քանամայի (1450) 357, 358
Շամշատի 518
Շամս 280
Շայտամայ 218
Շատարեւ, որդի Սաֆարի 280
Շատիկ 218
Շարխաթուն 218
Շաքար խաթուն 359
Շաքար խաթուն, մայր Աստուածատուր Եպիսկոպոսի 565
Շենք 11
Շեննիստ 12
Շեպիմ Ղարաբիսար 515
Շերվամշէխ 12
Շեփիկ գիւղ 515
Շիրակամ 518
Շիրշապուհ թգր. 535
Շիրում 11
Շիֆակո 272
Շոմֆոր, կեմակից մանսուխ խաչատուրի 376
Շոմֆոր, մայր Պողոս Քանամայի 540
Շողակաթ Ս. 390
Շումպայ, Շումպու, Շումմու Քաղաք 101, 116, 308
Շուշամ, մայր Այեամի 361
Շուշի 518
Շողու գիւղ 515
Շոշ = Ասպահան 371, 418

Ոգիայ արքայ 390
Ոմիրիտացուց գաւառ 391
Ոսկեմեք Ս. 388
Ոսկի, որդի Ոսամփ խոջայի 359
Ոսկի, մայր Միմաս Դպրի 448
Ոսկիհատ, մայր Քալաֆ խաթունի 359
Ոստղ գիւղ 514
Որագիմեմ Օլամներ 236
Ուզումեփուր 116
Ուլախ 196
Ուլապակ 550
Ուտէլ 385
Ուտաս 196
Ուլապակ, հայր Սիմեոն Եպիսկոպոսի 402
Ուսամ մաեդասի (1588) 188
Ուսամփ խոջա (1545) 358
Ուստիամե, մայր Եղիա Վարդապետի 484
Ուստիամե, մայր Գրիգոր Դպրի (1843) 530
Ուրամաս 339
Ուրիայ, Ուտայ 190, 209, 262, 350, 365, 507, 538
Ուլդոս լեռ 385

Չ.

Չախմախ = Մելիք Տաեիր 246
Չամլը Թաղ (ի Ս. Յակոբ) 8
Չամախլը գիւղ 515
Չամտրը բերդ 72
Չարբաս 544
Չաւարմայ 12
Չափամ Օղլու (1820) 427
Չեմետա 80
Չեքէգ 196
Չեֆում գիւղ 515
Չըմըլկաթագ 319
Չընգուշ 10
Չըրտըն գիւղ 515
Չըրրիգ 11
Չիմացիք 5
Չիմոց գիւղ 515
Չուխ կետուկ 155
Չուտում գիւղ 515
Չրախ չար իշխան (1691) 398

Զօպամ, հայր Աստուածատուր Քանեմայի
(1444) 532
Զօրլու 288

Պ .

Պայաօզ քզր. Յուլաց 487
Պախաւումի՛ 488
Պաղտասար, Երդի Միբրգի (1788) 250
Պաղտասար Վրծ. 225
Պաղտասար Վրդ. (1828) 190
Պաղտասարեան Գ. 133
Պաղտատ 85, 227
Պաղտիեար Դպիր Ըստամբուլի (1800) 315, 318
Պայազիտ խամ դազի 83, 437
Պամտայեւոն բժշկապետ 472
Պամուրամ 88, 98
Պաշուածէ գիւղ 359
Պապ իշխան Սեբաստիոյ 164
Պապեռաւոն 350
Պատիր խոնայ ստացող (1844) 367, 368
Պատմութիւն Կթղ. Կիլիկիայ 486
Պատմութիւն Հայ Կեսարիոյ 528
Պատմութիւն Սեկրատայ 385
Պատրակդոս 20
Պատրոնիկէ Քազանի 392
Պարզամ 11
Պարթեմիոս 21
Պարոնդոյս մեծատակ 256
Պարսկաց յեզու 512
Պաքու 517
Պեկլեր Մաշկերցի (1788) 500
Պեմտուս գիւղ 528
Պետրոս Առաքեալ Ս. 19
 > Վրդ. Եպս. Արք. Աղամալեան, Բերդուհան 45, 63, 159, 181, 300, 330, 435
 > Վրդ. Դեկիացի (1712) 77
 > Վրդ. Թիֆլիզցի 50, 103
 > Վրդ. Հռոմկլայեցի 14, 24
 > Ղաթրեան, Ամբրիփի 428
 > Շղիլպէլթեմ (1734) 363
 > Եպս. Սիւնեաց 17
 > Արդ. (1792) 330
 > Տէր Սահակեան (1808) 473
 > Վրդ. (1810) 225
 > Խոնայ ստացող (1656) 428

Պետապատու 21, 22
Պեաղրիկ Թերզեան 347
Պէկի չէլեպի (1857) 504
Պէկլեր չէլեպի (1857) 504
Պերուք 90, 100
Պիդատոս 101
Պիւմուկ 5
Պիսիդոն 339
Պիատոն իմաստաւեր 321, 292, 293
Պիտարբոս, Պիտարբոս 42, 293
Պուլդարիա, Պուլկարիա 101, 288
Պուտախ մոր վկայ (1524) 417
Պուկամոյ Գեո 350
Պսակ Գեմ. Խաչիկեան (1932) 343
Պրայձոր 365
Պրիւստայ 499
Պրմերեն Այբբեմ 520
Պրմարոն Դպիր (1747) 348, 428
Պրոխորոն չէլեպի (1660) 454, 455
Պրոկ Եպս. 16, 17
Պրուսայ. Պուրսա 131, 132, 271
Պոդոս Առաքեալ Ս. 20
 > Վրդ. Արք. Ադրիանուպոլսեցի (1784-1853) 14, 47, 111, 225, 294, 299, 300, 523
 > Վրդ. Եպս. Ամբասփի, Առաքմորդ Ամրափի (1871-1893) 367, 381, 398, 414, 418, 423
 > Արապեան (1820) 188
 > Վ. Գաբրիէլեան 289
 > Պէյ Ջմիւռմացի (1838) 58
 > Վ. Թրմկրեան (1816) 104, 202
 > Արք. Կեսարացի 225
 > Երեց Ղաշափունդարցի (1683) 219
 > Վրդ. Մեդիկեանց առաքմորդ 112
 > Սողոմոնեան, Ամրէֆիացի (1879) 55
 > պոր. վանեցի (1769) 521
 > Գեմ. Գրիչ (1384) 396
 > Դպիր կազմող (1657) 549
 > Երեց (1688) 215
 > Գեմ. ստացող 539, 540
Պեմալենթուրայ 97

Ջ .

Ջաեաւոր քաղաք 75
Ջանբէկ 361
Ջառմեր 196

Ջափար, հայր Կարապետի 545
 Ջափր 269
 Ջերմուկ 10
 Ջիհամյան Դան, որդի Ոստֆի (1450) 544
 Ջիհամ փաշայ, մայր Նուրատի 218
 Ջիհամ փաշայ, դուստր Նուրատի 218
 Ջրաքերդ 518
 Ջրիկ 11

Դ.

Դամազ, հայր Կոստան վարդապետի 163
 Դամզուն 5
 Դափայել Երեշտակ 308
 Դեմյել 520
 Դըմտվամ 11
 Դոստաբ 271
 Դուբով Խանադայան, Ջրիկցի (1908) 243
 » Ոստապետ, որդի Յակոբայ 205, 209, 211, 237
 » Արկ. Սամուելյան 85
 » որդի Ստեփանի (1833) 350
 Դուբովյան 14
 Դուբելի 523
 Դուսաստան 2, 296
 Դուսերեմ 341
 Դուսիա 439
 Դուսմուխ, Ուստան 101, 116, 288
 Դուսի 522, 523
 Դուսակէս, եղբայր Դանիել Արեղայի 544

Ս.

Սարախմելի 359
 Սարքիլոս 402
 Սալահատիմ (1183-1187) 85, 350
 Սալամատ 416
 Սալիպ Բեմ. Խաչի (1756) 94, 95
 Սալուսակ 365, 368
 Սահակ Պարթև 187, 385, 387, 507
 » Դպիր (1828) 209, 211
 » Կթղ. Կիլիկեցուց (1877) 414
 » Երեց, Գրիչ և Մաղկոզ (1728-1742) 375, 377, 379, 428
 » Վրդ. (1823) 67
 » Վրդ. Վանցի (1828) 103
 » Եպս. Երիզանցի (1895) 247
 » Եպս. Խաչապետ 187

Սահակ Գլընթան (1900) 135, 136
 » Բեմ. հայր Դափր Եղիսկապետի 246
 » Վրդ. Ամատունի (1911) 471, 474, 478
 » Երեց ստացած 530, 531
 Սահադ 280
 Սաղմկայ գիւղ 516
 Սամուել Վրդ. Կիրակոսյան (1896) 166, 304, 305, 308, 314
 Սամուել Պարտիզանյան (1873) 134
 Սամուել Արդ. Սթեփանովիչ (1833) 319
 Սամասարեմ վարժարան 220
 Սամկթապետերուրդ 341
 Սասուն 416, 469
 Սատախ, որդի տեր Մանուկի 381
 Սարգիս Մ. Աղավախանց 2, 6
 » Վրդ. Խաչերեմ, Աշտուցի (1805) 247
 » Բեմ. հայր Ատանցի Սարգիս Դպիր 288
 » Դպիր Ատանցի (1672) 287, 288
 » Բեմ. որդի Ատաֆելի (1455) 565
 » Եպս. վերադիտող Բասեմոյ 460
 » Կրմ. Գրիչ (1680) 556, 563
 » Գրիչ (գամահասաց) 405, 551, 557
 » Երեմեղիսյան (1802) 399
 » Ստեփանյան, Թալապի (1870) 290
 » Վրդ. Հանքուցի (1850) 38
 » Համաման (1867) 547
 » Դասապետ (1591) 545
 » Ճիւղիմիան (1885) 531
 » Մարաշի (1788) 425
 » Վրդ. շմբեալի 533, 534, 536, 537
 » Մամեստացի (1790) 46, 48
 » Մամեսան (1815) 106, 108
 » Թակոբեմ (1888) 36
 » Վրդ. Երվանցի (1821) 320
 » Պարտիզան (1823) 448
 » Դպիր Գեորգեմ, Պարտիզան-Թով-հանդէս Վրդ. Գ. Իփեկեմ (1858-1871) 3, 4, 6, 109, 128, 162, 183, 518
 » Պարտիզան (1870) 297
 » Արդ. Ջալախան, Սամանցի (1882) 169
 » Եպս. Տէր Սարգիսեմ (1924) 289, 271
 » Բեմ. Տանցի 361
 Սարգամայ՝ որդի Բեղամայ 535

- Սերաստիա 191, 193, 313, 318, 337, 338, 524
 Սեդրակ Սափրիչեան (1888) 102
 Սեյեկիա 350
 Սեդրեստրոս զապ 386, 468
 Սեյտապատ 4
 Սենեֆա 231
 Սերաբէ Բեմ. Կազմադ 337, 339
 Սեւան Ամապատ, Կղզի 313, 544, 545
 Սեւերիամոս եպս. 18
 Սէլէտ խաթուն (1749) 496
 Սէֆէր Խարբերդցի 49
 Սիլիվրի 286
 Սիւմէոն Կթղ. Ազուամից 114
 > Արք. Բերիոյ 101
 > Դպիր (1704) 196
 > Վրդ. Կթղ. Երեսնեցի 39, 198, 268, 438, 513, 523
 > Եպս. Միլոնցի, Ծաղկող (1435) 399, 402
 > Վրդ. Զուլայեցի 247
 > Վրդ. ստացող (1840) 466
 > Սրկ. եղբայր Ասատ միայնակեցի 538
 Սիմեոն 492
 Սիմեմշան, դուստր Թեհմոնէ ամիրայի 528
 Սիմէական Լեո 196
 Սիմկափառ 5
 Սիւն դերակ 540
 Սիւն Կթղ. Հայոց 208
 Սիւն Ամազգիր 279, 331, 334, 350, 386, 432
 Սիւն Համդէս (1866) 35
 Սիւ 246, 435, 440, 443, 448, 523
 Սիսիան 495
 Սիրաբ 237
 Սիրաբ տիրացու 323, 324
 Սիրմայ, մայր Գրիգոր եայրպետի 401
 Սիւքիանոս Ամապատաւոր 417
 Սիփան Վրդ. Միսեան (1972) 432
 Սզերդ 11
 Սզմախ Բաղաբ, Սղմադ 518, 522
 Սոյսմ Սալամիմացի 146
 Սոդոմոն (1708) 425
 Սուլէման սուլտան (1666) 313
 Սուլթանպէկ, Բայր Ամիրիան գրչի 382
 Սուլտիս 11
 Սուլտան խոնայ 280
 Սուլափա 318
 Սուրաբ 4, 7
 Սուրֆազ 443
 Սուքիաս Վրդ. (1675) 41, 43, 502
 Սուքիաս Վրդ. Պարոնեան 184
 Սոֆիա 309, 312
 Սպանիա 100, 269, 506
 Սպեր 218
 Սպեւիպատ 146
 Ստամբոլ, Ստամպոլ 228, 522
 Ստեփանոս Վրդ. Աղրիամուպոսեցի (1852) 144
 > Ալիպարեմց
 > Արտամետոյ Ս. 276
 > Գոյմերիցանց 222
 > Էտիրմեցի (1843) 294
 > Լեւնացի 289
 > Երեց Կեսարացի (1874) 526, 527
 > Կ. Պոլսեցի (1771 - 1781) 284, 285, 546, 547
 > Գ. Մատաթեան (1883) 297
 > Վրդ. Յակոբացի 492
 > չէլէպի, որդի Թեհմոնէ ամիրայի 528
 > Վրդ. Երեմկունի (1880) 54
 > Պետրոսեան, Ակոցի (1803) 61
 > Եպս. Սամտայեան (1885) 531
 > Եպս. Սիւնեաց 42, 388, 505
 > Եպս. Սպերու (1886) 218
 > Վահկացի 309
 > Բեմ. Տէր Պողոսեան 526
 > Վրդ. Տիգրանակերտցի (1854) 146, 302
 > Բեմ. ստացող (1183) 349
 > Բեմ. Գրիչ (1813) 338, 339
 > Գրիչ (1384) 398
 > Վրդ. Գրիչ (1712) 77
 > Վրդ. (1677) 414
 > Վրդ. (1796-1810) 225
 Սրապիւն խոնայ (1659) 384
 Սրապիւն Աղր. Բերիացի (1809) 435
 Սքանդար յաւադի 457
 Սքանչլագործ Վամբ Արծկէի 12
 Սոմլետ 518
 Վ.
 Վազգէն Յակոբեան (1974) 356
 Վանագո 339
 Վահան Գողթնացի 385
 Վանան վարպետ Զէյթունցի 453

վահան վրդ. Գեղիշեան (1889) 156, 176
 վահրամ վրդ. 2
 վահրամ Թ. Թորգոմեան (1929) 112
 վաղարշ Տ. Մարկոսեան, Ռմտուանցի (1895)
 152, 345, 346
 վաղարշակ թգր. Արշակունի 468, 470
 վաղարշապատ 288, 386, 564
 վան 12, 276
 վանական վրդ. 487, 498
 վանայ Բերդ 267
 վառվառ Ուր Ուստասկ (1810) 286
 վասայ սրբուհի 196
 վասի, հղբայր Լեւոն Գահանայի 365
 վասիլ իշխան Պանկունի (1149) 464
 Ս. վասիլ Եկեղեցի 402
 վասիլոս, որդի տէր Ղազարի 418
 վարագայ խաչ 246
 վարանդ 518
 վարդան վրդ. 288
 » վրդ. Ալգեկցի 461, 463, 484, 536
 » վրդ. (առակախոս) 173, 481
 » վրդ. Արեւելցի 149, 309, 312
 » վրդ. Բաղիշեցի 270, 523
 » Նպս. հղբայր Կուլամիրի (1584) 473
 » Եպս. առաջնորդ Նրապոսոյ (1644)
 368
 » որդի Ազատի (1591) 546
 » վրդ. (1810) 225
 » վարդեհրեսեան, Ամսիոնացի (1897)
 137, 138
 » ժողովրդապետ Հայ Կաթողիկաց
 Այմթապու (1913) 439
 վարդանամբ Ս. 387
 վարդեմի, մայր Պատիր խոնայի 368
 վարդէօնց (1682) 195
 վարդապարտ (1680) 193
 վարզահան գիւղ 514
 վարձատ Առջուկեցի 238
 վարվարայ Ղուրիպեան Դըվոնկցի, Ուր
 վկայ 444
 վաւտիո? 402
 վեգիր խան, Կ. Պոլիս 529
 վիզանտ թգր. 468, 470
 վիմէնցիոս 284
 վճլժ 322
 վրացտուն 518
 վրացերէն պաշպաւան 354
 վրդանէս Եպս. (1746) 496

վրթաձէս վրդ. 142
 » Էսկիմեանց 29
 » վրդ. Գասապեան, Զէյթունցի
 (1906) 156
 » վրդ. Սուկեցի (1587) 256
 Տ.
 Տալուրիկ 154
 Տահման շահ 313
 Տաթաւ վարագացի 386
 Տաթկաստան 100
 Տաթկերէն 142, 326
 Տատիւանոս 388
 Տարագոս Ս. 243
 Տարպանդ 517
 Տարսոն 2, 350
 Տաւութայ գիւղ 350
 Տիրբրոս թգր. 489
 Տիգրան Դագագեան (1926) 324
 Տիգրան Տէտեան, Զմիւռնացի 184, 297
 Տիգրամակերտ 227
 Տիգրիս 190
 Տիւմ Թոխաթեցի 418
 Տիւտարեան գերդաստան 271, 272
 Տիւմաջ լիկաթ 34
 Տիմոթէոս 22
 » Հայրապետ Աղեքսանդրոս 487
 » Սրկ. Կ. Պոլսեցի (1854) 145
 » Արդ. վրդ. Նպս. Սափրիչեան,
 սափրիչ Գրիգորեան (1856-1860)
 96, 98, 127, 136, 157, 180, 181
 340
 Տիտակոս 447
 Տիրայր Արք. Տէր Թովհաննիսեան 256
 Տիրատուր 275
 Տիրատուր Աթդ. Ղրիմեցի (1433) 547, 548
 Տիրատուր վրդ. 23, 429
 Տղապարտ Բեմ. որդի Թաւաֆայի (1444) 532
 Տովաթիար որդի Պատրամի (1645) 369
 Տուրիթ 238
 Տրապիզոն 514
 Տրդատ արքայ 388, 467
 Տրդատ Մ. վրդ. Պալեան (1891) 528
 Տրիփիլոս 42
 Տումար Լեւոնի 487
 Տօմեր կղերիկոս (1588) 188
 Տօմիկ Աւստուզ 287

Յօմիկ Գրիշ (1680) 454, 455
 Յօմիկ Երեց, որդի Սահակ Երեցի 530, 531

Բ.

Բեհամ, դուստր Խըմճորի 371
 Բումէլի 93
 Բաշտի գիւղ 514

Յ.

Յրամբ 11

Փ.

Փայամկայ գիւղ 515
 Փայլակ Ամթապեան 381, 384
 Փամբակաճոր 518
 Փամոս Քիլիսցի 351
 Փատուց 12
 Փարիզ 153
 Փեյա, Փէյ 313, 373
 Փեստոս Գաղատացի 20
 Փըռնակոր 518
 Փըրիսու 12
 Փթութ 107
 Փիլիմոն 238
 Փիլիպպոս Վրդ. Սեօքիւնեան, Մարաշցի
 (1836) 491
 Փիլվարտ 327
 Փիմիկ 498
 Փիրիթան ստացող (1541) 382, 383
 Փնջրկայ գիւղ 514
 Փրամկիսկոս Սալեզեան 281
 Ս. Փրկիշ, Երուսաղէմ 548, 549

Ք.

Քաջբերունեաց ազգ 468
 Քարեմսուր 155
 Քերդոդակամ Գիրք 386
 Քիլիս 427, 460
 Քիլիսաբաճ 518
 Քիլոմ Լակեղէմոնացի 148
 Քոբար Դեռ 391
 Քոյրխաթուն 394
 Քուքալիս 518

Քորեք Լեռ 261
 Քուլաֆ խաթուն (1545) 389
 Քսէնիփոս սիմկրիտոս 332
 Քրիստոտուլոս Եզս. Գազալի (1668) 82
 Քոթամ 273
 Քօշէկ Վանեցի աշըխ 275

Օ.

Օգոստոս, Օգոստիանոս կայսր 17, 148, 432
 Օհամ Սեբաստացի, հայր Ազապի Թաշեանի
 272
 Օհանէս Մըխլաթեան (1885) 531
 Օհաննէս որդի Ատաբէլի (1776) 438
 Օղուզ խամ 92
 Օշիմ թգր. Հայաց (1313) 388, 389
 » իշխամ 475
 » տէր Կամշոյ 35
 Օսմամ Թամոյեան 11
 » Ղազի 93, 227, 437
 » Սուլտան (1823) 313
 » Փաշա (1585) 318
 Օսմանլու 218
 Օսմանցիք 436, 437, 456, 522
 Օրթաբէոյ 231
 Օրխան Ղազի 93, 437
 Օրտու գիւղ 514
 Օբսիայ Լեռ 534

Շ.

Շաքսայ 514
 Շարահ 359
 Շարխիմ 11
 Շարհանու 11
 Շարամ Դպիր (1568) 188
 Շեմելոմ 150
 Շէլամիկ 196
 Շերամ 11
 Շըրֆըռար 166
 Շիզիգայ (1827) 140
 Շիլիպէ 118
 Շլոթմտիմու ժողով 502
 Շոամճալ 153
 Շրա Զուամ 497
 Շրամկ, Շրամկաց ազգ, Շոամկսըզք 164,
 196, 264, 273, 438, 468

Ֆրանսիական 281

Ֆրանսիական 475

Ֆրանսիական Շափէր 163

Ֆրանսա 439

Ֆրանսերէն 292

Ֆրիկ, Ֆիրիկ 255, 280, 272

[20n.]

ԱՅՍ ՀԱՏՈՐԻՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՒԱՐՏԵԾԱԻ
1979 Թ. ՆՈՅԵՄԲԵՐԻՆ
ԵՐՈՒՍԱԴԷՄԻ Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ ՏՊԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Շարունակ **Compuwriter IV TG**
տողաշար մեքենայի մ վրայ

QWU Qhluwun Qhu. Qhuu.

001004495

7m/p
4495

